REPUBLICA POPULARĂ ROMINĂ

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE

DOS. Nr. 40001 VOL. Nr. 20

ARHIVA OPERATIVA

DOSAR

Fond Anchetă Diverse declarații în copii, în legătură cu complotul organizat de Iuliu Maniu și Ion Mihalache (Fuga de la Tămădău)

c5J.C9

3/98

Data

f213/20

Urmea

ROMÂNIA

Dosarul Nr. ______ Vol. Nr. 20 7

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE

DIRECȚIA GENERALĂ A POLIȚIEI

ANUL 194__

DOSARUL

relativ la Procesul P.N.T.
Tămădău

Declarații

Observațiuni:

27 Sept 1

00003

D E C L A R A T I E

Subsemnatul ALBU P.GH., plut.maj.rez.declar următoarele:

In timpul anchetelor îmi amintesc că am declarat următoarele:

5 August 1947. Răspândirea de broșuri în unități pentru alegeri erau organizați de Av.MITUS IONESCU secretarul D-lui PENESCU.-

Tot MITUS IONESCU a încercat organizarea tineretului Militar având ca om de încredere pe Lt.SAVA PAUL, acest tineret n'a existat pentrucă a trecut la secția militară.

5 August 1947, activitatea mea în Partidul N.T., a fost următoarea:

Numit secretar al tineretului în care nu am activat deloc fiind desființat.

Am fost ales în comitetul secției militare la disciplină.-

Scopul C.P.M., era strângerea a cât mai mulți membrii militari, rezerviști, deblocați, și activi și pe care P.N.T., să-i organizeze pentru ca să lupte și să activeze pt.răsturnarea Guvernului B.P.D., și a ordinei democratice și a aduce la putere P.N.T.-

O metodă de câștigare a membrilor militari era ca la cei deblocați li se promitea reintegrarea iar la cei activi o avansare mai repede.

Manifestele pentru unități se luau direct de către delegați dela unități.

La Sava Paul mâna dreaptă a lui MITUS IONESCU, împărțea după ședințe manifeste.-

Lt.WALTER PAUL, știe sigur unde se găsește XXXX Plut. Maj.Sanit.GONCEARUC și bănuesc că la Col.STOENESCU secretar și Plut.Maj.GONCEARUC se găsește corespondență secretă C.P.M.

./.

La interogatoriul de astăzi mi s'a arătat o fotograf cu org.C.P.M., pe ţară, am recunoscut schema pentrucă era afişată la Sediul P.N.T., şi era făcută de Dl.Gl.NEGREI.

- Col.STOIKA STEFAN la şedinţe punea în vedere oamenilor veniţi dela unităţi, să caute şi să aducă documente fie copii fie originale din unităţile fiecăruia şi mai punea în vedere că atunci când aduce astfel de documente să i se dea lui personal în plic închis nu în faţa publicului.

6 August 1947, In unităţi erau organizate grupuri cu ofiţeri şi subofiţeri care să strângă în jurul lor cât mai multă trupă.

La şedinţele cu responsabili de filiale şi ofiţeri din unităţi Col.STOIKA STEFAN dădea instrucţiuni de organizare şi lucru pe teren în cazul unei răscoale contra guvernului.

In unităţi grupurile de militari P.N.T., când primea ordine dela Dl.Col.STOICA STEFAN, într'un caz ca mai sus să antreneze pe ofiţeri care nu erau ai lor şi ţineau cu guvernul.

Tot Dl.Col.STOIKA STEFAN, spunea că K.C.P. sunt trădători de ţară şi Dl.Col.STOIKA spunea că Div.de Panduri e să fie desfiinţată în 24 ore pentrucă sunt înarmaţi de ruşi pentru a lupta contra poporului.-

In privinţa sustragerii de documente Plut.CONSTANTINESCU C.prin luna Sept.1946, a dat D-lui Colonel Stoica Stefan o copie de nişte instrucţiuni ale M.N.privitor la cadrul disponibil.

9 August 1947, Col.STOIKA STEFAN spunea că P.N.T., pentru răsturnarea guvernului se sprijină pe anglo-americani care o să aducă la putere P.N.T.-

La şedinţe se ţinea şi cronica externă ţinută de Col. DUMITRESCU; iar în caz de lipsă el Slt.WALTER PAUL.

La aceste cronici se spunea că este probabil să se işte un conflict între anglo-americani şi U.R.S.S., şi că la noi în ţară nu se vor îndrepta lucrurile decât după plecarea trupelor U.R.S.S.-

La şedinţa din 19 Sept.1946 Col.STOIKA STEFAN a vorbit de planul de organizare al Cercului Profesional Militar, căutând ca acest plan are aprobarea D-lui MANIU şi MIHALACHE.

./.

3

00005

le August 1947, . La şedinţa C.P.M.,Col.STOIKA STEFAN numea câte un membru din C.P.M.,să ia parte la şedinţele Org.Muncitoreşti ce se ţineau înainte de Sectia Militară.Muncitorii erau conduşi de IONESCU C.F.R.-

Av.TEODORESCU prin luna August 1946 mi-a cerut să-i procur muniţii pentru pistol dar l-am refuzat intrucât nu am.-

9 Sept. 1947,MITUS IONESCU secretarul lui PENESCU şi chiar PENESCU duceau la Misiunea Anglo-Americană note şi memorii de cele petrecute în ţară,acestea au fost spuse de Dl. Col.STOIKA STEFAN,într'o şedinţă înainte de alegeri.

P.N.T.,organiza sectia militară în scopul de a forma în orice moment un membru de intervenţii şi de pază personalităţilor P.N.T.-

le Sept.1947,am auzit pe Dl.Col.PANCU spunând că fuga lui MIHALACHE ar fi în legătură cu o înţelegere avută între conducerea P.N.T.şi Anglo-Americani.

Eu am fost exclus din C.P.M.,la 16 Oct.1946,întrucât nu am mai activat luându-mi serviciu în provincie.

Aceasta îmi este declaratia pe care o dau nesilit de nimeni.-

ss/Albu P.Gh.

27 Septembrie 1947.

(2)

4

00006

D E C L A R A Ţ I E

Subsemnatul ALBU P.GH., plut.maj.rez.declar următoarele:

In timpul anchetelor îmi amintesc că am declarat următoarele:

5 August 1947.Răspândirea de broşuri în unităţi pentru alegeri erau organizaţi de Av.MITUS IONESCU secretarul D-lui PENESCU.-

Tot MITUS IONESCU a încercat organizarea Tineretului Militar având ca om de încredere pe Lot.SAVA PAUL,acest tineret n'a existat pentrucă a trecut la secţia militară.

5 August 1947,activitatea mea în Partidul N.T.,a fost următoarea:

Numit secretar al tineretului în care nu am activat deloc fiind desfiinţat.

Am fost ales în comitetul secţiei militare la disciplină.-

Scopul C.P.M.,era strângerea a cât mai mulţi membrii militari,rezervişti,deblocaţi,şi activi şi pe care P.N.T., să-i organizeze pentru ca să lupte şi să activeze pt.răsturnarea Guvernului B.P.D.,şi a ordinei democratice şi a aduce la putere P.N.T.-

O metodă de câştigare a membrilor militari era ca la cei deblocaţi li se promitea reintegrarea iar la cei activi o avansare mai repede.

Manifestele pentru unităţi se luau direct de către delegaţi dela unităţi.

La Sava Paul mâna dreaptă a lui MITUS IONESCU,împărţea după şedinţe manifeste.-

Lt.WALTER PAUL,ştie sigur unde se găseşte ~~xxxx~~ Plut. Maj.Sanit.GONCEARUC şi bănuesc că la Col.STOENESCU secretar şi Plut.Maj.GONCEARUC se găseşte corespondenţă secretă C.P.M.

./.

5

00007

La interogatoriul de astăzi mi s'a arătat ~~un~~ fotografia cu org.C.P.M., pe ţară, am recunoscut schema pentrucă era afişată la Sediul P.N.T., şi era făcută de Dl.Gl.NEGREI.

- Col.STOIKA STEFAN la şedinţe punea în vedere oamenilor veniţi dela unităţi, să caute şi să aducă documente fie copii fie originale din unităţile fiecăruia şi mai punea în vedere că atunci când aduce astfel de documente să i se dea lui personal în plic închis nu în faţa publicului.

6 August 1947, In unităţi erau organizate grupuri cu ofiţeri şi subofiţeri care să strângă în jurul lor cât mai multă trupă.

La şedinţele cu responsabili de filiale şi ofiţeri din unităţi Col.STOIKA STEFAN dădea instrucţiuni de organizare şi lucru pe teren în cazul unei răscoale contra guvernului.

În unităţi grupurile de militari P.N.T., când primea ordine dela Dl.Col.STOICA STEFAN, într'un caz ca mai sus să antreneze pe ofiţeri care nu erau ai lor şi ţineau cu guvernul.

Tot Dl.Col.STOIKA STEFAN, spunea că S.C.P. sunt trădători de ţară şi Dl.Col.STOIKA spunea că Div.de Panduri o să fie desfiinţată în 24 ore pentrucă sunt înarmaţi de ruşi pentru a lupta contra poporului.-

In privinţa sustragerii de documente Plut.CONSTANTINESCU C. prin luna Sept.1946, a dat D-lui Colonel Stoica Stefan o copie de nişte instrucţiuni ale M.M. privitor la cadrul disponibil.

9 August 1947, Col.STOIKA STEFAN spunea că P.N.T., pentru răsturnarea guvernului se sprijină pe anglo-americani care o să aducă la putere P.N.T.-

La şedinţe se ţinea şi cronica externă ţinută de Col. DUMITRESCU; iar în caz de lipsă al Slt.WALTER PAUL.

La aceste cronici se spunea că este probabil să se iste un conflict între anglo-americani şi U.R.S.S., şi că la noi în ţară nu se vor îndrepta lucrurile decât după plecarea trupelor U.R.S.S.-

La şedinţa din 19 Sept.1946 Col.STOIKA STEFAN a vorbit de planul de organizare al Cercului Profesional Militar, căutând ca acest plan are aprobarea D-lui MANIU şi MIHALACHE.

./.

6

00008

1o August 1947, . La şedinţa C.P.M.,Col.STOIKA STEFAN numea câte un membru din C.P.M.,să ia parte la şedinţele Org.Muncitoreşti ce se ţineau înainte de Secţia Militară.Muncitorii erau conduşi de IONESCU C.F.R.-

Av.TEODORESCU prin luna August 1946 mi-a cerut să-i procur muniţii pentru pistol dar l-am refuzat întrucât nu am.-

9 Sept. 1947,MITUS IONESCU secretarul lui PENESCU şi chiar PENESCU duceau la Misiunea Anglo-Americană note şi memorii de cele petrecute în ţară,acestea au fost spuse de Dl. Col.STOIKA STEFAN,într'o şedinţă înainte de alegeri.

P.N.T.,organiza secţia militară în scopul de a forma în orice moment un membru de intervenţii şi de pază personalităţilor P.N.T.-

1o Sept.1947,am auzit pe Dl.Col.PANCU spunând că fuga lui MIHALACHE ar fi în legătură cu o înţelegere avută între conducerea P.N.T.şi Anglo-Americani.

Eu am fost exclus din C.P.M.,la 16 Oct.1946,întrucât nu am mai activat luându-mi serviciu în provincie.

Aceasta îmi este declaratia pe care o dau nesilit de nimeni.-

ss/Albu P.Gh.

22 Septembrie 1947.

VI

71

00009

D E C L A R A T I E

Subsemnatul Căpitan AIONESEI LEON din Legiunea Jandarmi Someş, Inspectoratul Jandarmi Cluj, declar următoarele :

Am luat cartea de membru al P.N.T. dela Căpit. Bedreagă Traian în următoarele împrejurări şi pentru următorul scop : In anul 1944 am fost responsabil al secţiei militare pentru Garnizoana Constanţa, în care calitate am activat şi luat parte la luarea Prefecturii pe la 6 Noembrie, unde fiind plutoane de jandarmi, în faţa principală, nu s'a tras jandarmii cunoscându-mă.- In urma acestei acţiuni Dl. Victor Duţă a luat conducerea Prefecturii, dar am fost mutat disciplinar, în 24 ore să mă prezint la noua unitate în Trg. Mureş la 8 Noembrie.- Nu am fost 2 ani bolnav grav [redacted]

Am avut ceartă cu soţia mea, greutăţi materiale şi am fost mutat mereu, dela Trg. Mureş la Feldioara apoi în Ianuarie 1945 la Arad, apoi la Bucureşti, la un Batalion de Marş şi apoi în Cehoslovacia.-

Am fost în divorţ cu soţia mea şi la întoarcere m'am împăcat, având un copil, azi de 7 ani.- In iarna lui 1947 am fost la Botoşani, mutat dela Oradea şi în Aprilie şi Mai 1947, la Braşov.- Negăsind locuinţă am stat la Cercul Militar.- Fiind suferind şi neputând face faţă greutăţilor de serviciu, eu nu pot merge pe jos şi împlinind 10 ani de serviciu, am venit la sfârşitul lunii Mai la Inspectoratul General al Jandarmeriei la raportul D-lui General Stoicescu şi l-am rugat să-mi dea aviz favorabil pentru trecerea mea în cadrul disponibil.- Domnia Sa mă cunoaşte dela Constanţa unde a fost inspector în 1944 şi eu subaltern.-

Intâlnindu-mă cu Căpitanul Bedreagă Traian pe care îl cunoşteam dela Şcoala Oradea, eu eram în cadrele şcolii, Căpitanul Bedreagă făcând serviciul în Gara de Nord, la Biroul Postului Jandarmi C.F.R., am băut cu el vin la un restaurant dela gară, unde merge tramvaiul Nr.6 şi l-am rugat să-mi dea o carte de membru al P.N.T., el spunând că are un cumnat dela care poate face rost.-

Am luat cartea de membru pentru a putea fi angajat la un avocat, unde să-mi fac un an de zile practica şi mă gândeam că

./.

8

voiu fi mai ușor angajat.- [redacted]-

Acum când am venit la București aveam și diploma de licență pentru a mă inscrie la doctorat.-

Nu am făcut politică și nici nu am luat cartea pentru scopuri politice.- Se poate verifica activitatea mea din Iunie Iulie și până la 16 August la Dej, eu fiind în funcția de ajutor administrativ.-

Notele găsite la mine, cu deplasările în județ pe Iulie și August sunt în legătură cu serviciul și sunt raportate și la Inspectorat.- Dispozitivul și schițele de subofițeri și jandarmi sunt lucrate cu Dl. Prefect și Dl. Chestor pela 13-14 August pentru paza Penitenciarului Gherla la 15 August când este pelerinaj la o mânăstire la 6 km. la Nicula și pentru controale de schimb monetare cu schimbarea banilor.-

Am fost în inspecție la Dl. Chestor cu mașina la Gherla și la Comandantul de Sector dela Gherla, unde am plecat cu o șaretă cu 2 roți cu un șef de post în controlul Patrulelor, pe care le-am notat F.S. (adică Foaia de Serviciu N....) și numele subofițerilor inspectați.- Despre aceste foi de serviciu se scot copie și se trimit Legiunei.- Se poate verifica.-

Am certificatul medical al Spitalul Militar Cluj.-Sunt bolnav și am debilitate fizica,[redacted] picle și ce și de-
[redacted] Mi-am lăsat soția și copilul la Dej, la 16 August cu 6 kg, mălai și ½ kgr. untdelemn.- Greșeala pe care am făcut-o în Mai 1947 de a mă inscrie în P.N.Ț. rog să-mi fie ertată.- Nu am nici un fel de activitate politică și nici nu am avut intenția.-

Rog să mi se aprobe eliberarea provizorie pentru a mă trata și a mi se da posibilitate ca pe baza comportării și activității mele să mă inscriu în Partidul Comunist Român.- Cred că Dl. Nicu Ciorciu dela Regionala București poate da referințe despre mine.-Am avut o săptămână dureri de cord și am dureri și anchilozare la picioare.- Dacă timpul se răcește voiu fi anchilozat și îmi rămâne soția și copilul fără nici un sprijin de existență.-

Nu fac această rugăminte pentru mine ci pentru copilul meu și nu cer inscrierea în P.C.R. din constrângere și pentru că trecutul meu este pentru acest fapt.-

ss/. Căpitan Aionesei Leon

6 Octombrie 1947

000010

D E C L A R A T I E
=========================

Subsemnatul Căpitan AIONESEI IOAN din Legiunea Jandarmi Someş, declar următoarele :

1.- Intrebare De când cunoaşteţi pe căpitanul BEDREAGA TRAIAN şi în ce împrejurări ?

Răspuns Cunosc pe cpt. BEDREAGA Tr. din toamna anului 1946 aproximativ lunile Septembrie, Octombrie. Cu ocazia : Eu eram în cadrul Scolii Oradea, de reeducare, ca profesor şi el era trimis pentru reeducare .-

II Intrebare Care era legăturile dintre Dumneavoastră şi cpt. BEDREAGA TRAIAN.-

Răspuns Legăturixx oficiale şi de câteva ori au fost mai mulţi ofiţeri la restaurant unde Gh. BEDREAGA cântă, el cântând frumos.-

III Intrebare Ce aţi vorbit cu el la cheful făcut în restaurantul de lângă gara de norg în legătură cu politica internaţională şi situaţia P.N.T.-

Răspuns Desigur nu pot să mai redau exact cuvintele şi frazele aşa cum a urmat conversaţia, noi discutând în principal chestiuni de alt ordin, el spunea că vrea să se însoare. Imi amintesc că căpt. BEDREAGA a spus că va fi război între anglo-americani şi ruşi, că P.N.T. este un partid puternic şi că va veni la putere.- Aceste două ideii se detaşează în esenţă.-

IV.- Intrebare Aţi solicitat personal înscrierea în P.N.T. ?

Răspuns Am solicitat personal această înscriere.-

V.- Intrebare Căpt. BEDREAGA Tr. va dat un formular pentru înscriere sau va dictat formula pe o hârtie aparte

-Răspuns Nu mi-a dat formular dar mi-a explicat cum să fac cererea.-

VI.- Intrebare Din ce motive aţi cerut înscrierea în P.N.T. ?

Răspuns Am cerut înscrierea în P.N.T., dar

mai exact am cerut, carte de mebru,eu fiind bolnav şi neputând face faţă serviciului, am cerut prin raport scris trecerea în Cadrul Disponibil.- Cu cartea de mebru vroiam să uzez de ea pentru a fi angajat la vre'un avocat să fac practică' Nu m'am înscris pentru a activa. Dealtfel nici nu pot fiind bolnav şi având familie de întreţinut.-

VII.- Intrebare Până la obţinerea cărţii de membru P.N.T. Maniu, aţi mai activat într'o organizaţie politică ?

Răspuns Nu am activat nici într'o organizaţie politică, nu am făcut nici un fel de activitate. Eram ocupat cu serviciul.

VIII.- Intrebare Aveaţi legături cu alţi membri ai P.N.T. MANIU şi cu cine anume ?

Răspuns Nu am nici un fel de legături cu membrii ai P.N.T. Maniu nici în Dej nici în altă parte,şi nici nu cunosc pe cineva dintre membrii proeminenţi ai P.N.T.-

IX.- Intrebare Aveaţi legătură cu ofiţerii deblocaţi şi cu cine anume ?

Răspuns Legături cu ofiţerii deblocaţi nu am avut.- M'am întâlnit la Cluj ,pe stradă cu dl. Col. Ajutor Diaconescu şi era şi căpt. deblocat din jandarmi POPOVICI VICTOR. M' rugat dacă pot să-i ajut la aprovizionare. Politică nu am discutat cu niciun ofiţer din cadrul disponibil.-

X.- Intrebare Ce ştiţi în legătură cu cercul militar profesional al ofiţeriilor deblocaţi şi când aţi auzit prima dată vorbindu-se despre el ?

Răspuns Stiam că ofiţerii deblocaţi se înscriu în P.N.T . aşa se vorbea. Nu ştiam că se cheamă cercul profesional militar. Am auzit prima dată de această denumire,în timpul reţinerii mele dela sub. ofiţerul GANCEARUC,care spunea că avut arhiva în păstrarea sa,şi că această arhivă nefiind acasă la el,şi mi se pare la mama lui,aceasta i-a dat foc,după arestare.-

Aceaste legături cu înscrierea ofiţeriilor se discutau la popota scolii.-

Aceasta îmi este declaraţia şi o semnez propriu.-

/ss/ cpt. AIONESEI IOAN

7 Octombrie 1947
Bucureşti.-

VI 7 oct 11

00013

D E C L A R A T I E

Subsemnatul Căpitan AIONESEI IOAN din Legiunea Jandarmi Someş, declar următoarele :

1.- Intrebare De când cunoaşteţi pe căpitanul BEDREAGA TRAIAN şi în ce împrejurări ?

Răspuns Cunosc pe cpt. BEDREAGA Tr. din toamna anului 1946 aproximativ lunile Septembrie, Octombrie. Cu ocazia : Eu eram în cadrul Şcolii Oradea, de reeducare, ca profesor şi el era trimis pentru reeducare .-

II Intrebare Care era legăturile dintre Dumneavoastră şi cpt. BEDREAGA TRAIAN.-

Răspuns Legăturile oficiale şi de câteva ori au fost mai mulţi ofiţeri la restaurant unde Gh. BEDREAGA cântă, el cântând frumos.-

III Intrebare Ce aţi vorbit cu el la cheful făcut în restaurantul de lângă gara de norg în legătură cu politica internaţională şi situaţia P.N.T..-

Răspuns Desigur nu pot să mai redau exact cuvintele şi frazele aşa cum a urmat conversaţia, noi discutând în principal chestiuni de alt ordin, el spunea că vrea să se însoare. Imi amintesc că căpt. BEDREAGA a spus că va fi război între anglo-americani şi ruşi, că P.N.T. este un partid puternic şă că va veni la putere.- Aceste două ideii se detaşează în esenţă.-

IV.- Intrebare Aţi solicitat personal înscrierea în P.N.T. ?

Răspuns Am solicitat personal această înscriere.-

V.- Intrebare Căpt. BEDREAGA Tr. va dat un formular pentru inscriere sau va dictat formula pe o hârtie aparte

-Răspuns Nu mi-a dat formular dar mi-a explicat cum să fac cererea.-

VI.- Intrebare Din ce motive aţi cerut înscrierea în P.N.T. ?

Răspuns Am cerut înscrierea în P.N.T., dar

mai exact am cerut, carte de mebru, eu fiind bolnav şi neputând face faţă serviciului, am cerut prin raport scris trecerea în Cadrul Disponibil.- Cu cartea de mebru vroiam să usez de ea pentru a fi angajat la vre'un avocat să fac practică' Nu m'am înscris pentru a activa. Dealtfel nici nu pot fiind bolnav şi având familie de întreţinut.-

VII.- Intrebarea Până la obţinerea cărţii de membru, P.N.T. Maniu, aţi mai activat într'o organizaţie politică ?

Răspuns Nu am activat nici într'o organizaţie politică, nu am făcut nici un fel de activitate. Eram ocupat cu serviciul.

VIII.- Intrebare Aveţi legături cu alţi membri ai P.N.T. MANIU şi cu cine anume ?

Răspuns Nu am nici un fel de legături cu membrii ai P.N.T. Maniu nici în Dej nici în altă parte, şi nici nu cunosc pe cineva dintre membrii proeminenţi ai P.N.T.-

IX.- Intrebarea Aveţi legătură cu ofiţerii deblocaţi şi cu cine anume ?

Răspuns Legături cu ofiţerii deblocaţi nu am avut.- M'am întâlnit la Cluj, pe stradă cu dl. Col. Ajutor Diaconescu şi era si căpt. deblocat din jandarmi POPOVICI VICTOR. M'a rugat dacă pot să-i ajut la aprovizionare. Politică nu am discutat cu niciun ofiţer din cadrul disponibil.-

X.- Intrebare Ce ştiţi în legătură cu cercul militar profesional al ofiţerilor deblocaţi şi când aţi auzit prima dată vorbindu-se despre el ?

Răspuns Stiam că ofiţerii deblocaţi se înscriu în P.N.T. aşa se vorbea. Nu ştiam că se cheamă cercul profesional militar. Am auzit prima dată de această denumire, în timpul reţinerii mele dela sub. ofiterul GANCEARUC, care spunea că avut arhiva în păstrarea sa, şi că această arhivă nefiind acasă la el, şi mi se pare la mama lui, această i-a dat foc, după arestare.-

Aceaste legături cu înscrierea ofiţerilor se discutau la popota scolii.-

Aceasta îmi este declaraţia şi o semnez propriu.-

/ss/ cpt. AIONESEI IOAN

7 Octombrie 1947
Bucuresti.-

6 Oct

13.

00015

D E C L A R A T I E

Subsemnatul Căpitan AIONESEI LEON din Legiunea Jandarmi Someş,Inspec oratul Jandarmi Cluj,declar următoarele :

Am luat cartea de membru al P.N.T. dela Căpit.Bedreagă Traian în următoarele împrejurări şi pentru următorul scop : In anul 1944 am fost responsabil al secţiei militare pentru Garnizoana Constanţa,în care calitate am activat şi luat parte la luarea Prefecturii pe la 6 Noembrie,unde fiind plutoane de jandarmi,în faţa principală,nu s'a tras jandarmii cunoscându-mă.-In urma acestei acţiuni Dl.Victor Duşa a luat conducerea Prefecturii,dar am fost mutat disciplinar,în 24 ore să mă prezint la noua unitate în Trg. Mureş la 8 Noembrie.- Eu am fost 2 ani bolnav grav [redacted]

Am avut ceartă cu soţia mea,greutăţi materiale şi am fost mutat mereu,dela Trg.Mureş la Feldioara apoi în Ianuarie 1945 la Arad,apoi la Bucureşti,la un Batalion de Marş şi apoi în Cehoslovacia.-

Am fost în divorţ cu soţia mea şi la întoarcere m'am împăcat,având un copil,azi de 7 ani.-In iarna lui 1947 am fost la Botoşani,mutat dela Oradea şi în Aprilie şi Mai 1947,la Braşov.- Negăsind locuinţă am stat la Cercul Militar.- Fiind suferind şi neputând face faţă greutăţilor de serviciu,eu nu pot merge pe jos şi împlinind 10 ani de serviciu,am venit la sfârşitul lunii Mai la Inspectoratul General al Jandarmeriei la raportul D-lui General Stoicescu şi l-am rugat să-mi dea aviz favorabil pentru trecerea mea în cadrul disponibil.- Domnia Sa mă cunoaşte dela Constanţa unde a fost inspector în 1944 şi eu subaltern.-

Intâlnindu-mă cu Căpitanul Bedreagă Traian pe care îl cunoşteam dela Şcoala Oradea,eu eram în cadrele şcolii,Căpitanul Bedreagă făcând serviciul în Gara de Nord,la Biroul Postului Jandarmi C.F.R.,am băut cu el vin la un restaurant dela gară,unde merge tramvaiul Nr.6 şi l-am rugat să-mi dea o carte de membru al P.N.T.,el spunând că are un cumnat dela care poate face rost.-

Am luat cartea de membru pentru a putea fi angajat la un avocat,unde să-mi fac un an de zile practica şi mă gândeam că

./.

voiu fi mai uşor angajat.- Eram atunci turmentat.-

Acum când am venit la Bucureşti aveam şi diploma de licenţă pentru a mă înscrie la doctorat.-

Nu am făcut politică şi nici nu am luat cartea pentru scopuri politice.- Se poate verifima activitatea mea din Iunie Iulie şi până la 16 August la Dej,eu fiind în funcţia de ajutor administrativ.-

Notele găsite la mine,cu deplasările în judeţ pe Iulie şi August sunt în legătură cu serviciul şi sunt raportate şi la Inspectorat.- Dispozitivul şi echipele de subofiţeri şi jandarmi sunt lucrate cu Dl.Prefect şi Dl.Chestor pela 13-14 August pentru paza Penitenciarului Gherla la 15 August când este pelerinaj la o mânăstire la 6 km.la Nicula şi pentru centrele de schimb monetare cu schimbarea banilor.-

Am fost în inspecţie la Dl.Chestor cu maşina la Gherla şi la Comandantul de Sector dela Gherla,unde am plecat cu o şaretă cu 2 roţi cu un şef de post în controlul Patrulelor,pe care le-am notat F.S.(adică Foaia de Serviciu N....)şi numele subofiţerilor inspectaţi.- Despre aceste foi de serviciu se scot copie şi se trimit Legiunei.- Se poate verifica.-

Am certificatul medical al Spitalul Militar Cluj.-Sunt bolnav şi am debilitate fizică,picioarele sunt piele şi os şi degetele anchilozate cu diformări şi umflături.- Mi-am lăsat soţia şi copilul la Dej,la 16 August cu 6 kg,mălai şi ½ kgr.untdelemn.- Greşeala pe care am făcut-o în Mai 1947 de a mă înscrie în P.N.T. rog să-mi fie ertată.- Nu am nici un fel de activitate politică şi nici nu am avut intenţia.-

Rog să mi se aprobe eliberarea provizorie pentru a mă trata şi a mi se da posibilitate ca pe baza comportării şi activităţii mele să mă înscriu în Partidul Comunist Român.- Cred că Dl.Nicu Ciorciu dela Regionala Bucureşti poate da referinţe despre mine.-Am avut o săptămână dureri de cord şi am dureri şi anchilozare la picioare.- Dacă timpul se răceşte voiu fi anchilozat şi îmi rămâne soţia şi copilul fără nici un sprijin de existenţă.-

Nu fac această rugăminte pentru mine ci pentru copilul meu şi nu cer înscrierea în P.C.R.din constrângere şi pentru că trecutul meu este pentru acest fapt.-

ss/. Căpitan Aionesei Leon

6 Octombrie 1947

6 oct 15
00017

D E C L A R A T I E

Subsemnatul GENERAL ALDEA AUREL, deţinut politic în Penitenciarul Aiud, condamnat la muncă silnică pe viaţă, pentru participare la organizaţia subversivă M.N.R., actualmente în recurs, la cele întrebate declar următoarele :

1/. La sfârşitul lunei Aprilie 1946, a venit la mine acasă Dl. Kintescu Gh., care mi-a spus că Dl. Mihai Fărcăşanu, şeful Tineretului P.N.L., ar dori să aibă o întrevedere cu mine.-

După 2-3 zile mi-a telefonat Dl. Fărcăşanu comunicându-mi că va veni să mă ia cu un automobil.- După o jumătate de oră a sosit.- Am mers împreună, ne-am dat jos în dosul Ateneului apoi m'a condus într'un imobil.- Am aflat mai târziu că acolo domicilia un inginer Iliu.- Uşa ne-a fost deschisă de Dl. Comanici, fruntaş din Tineretul P.N.T., pe care l-am cunoscut cu acea ocazie.-

Intrevederea nu mi s'a părut curioasă, deoarece ştiam că tineretul din ambele partide zise istorice, aveau pentru mine o deosebită consideraţie şi simpatie.- In afară de aceasta ştia că am iniţiat încă din Sept. 1945 o acţiune în Capitală care necesita pricepere şi spirit de organizare.-

Ambii domni, m'au invitat să iau loc la birou şi să le fac o compunere asupra situaţiei politice faţă de svonurile ce circulau în Bucureşti că până la 1 Aprilie, trebuiau să fie gata, conform ordinului Marelui Stat Major, toate pregătirile pentru o nouă mobilizare a Armatei. Doreau să examinăm situaţia în cazul unui conflict armat între aliaţi, considerând că guvernul ne-ar forţa să participăm şi noi cu Armata.-

Părerea mea a fost că Ţara noastră, după două campanii, a fost secătuită, a suferit mari pierderi omeneşti şi materiale şi nu mai era în stare să suporte un nou războiu.- România trebuia să păstreze o strictă neutralitate.-

La intrebarea ce am putea face, dacă guvernul ar ordona totuşi mobilizarea, am răspuns că din câte sunt informat, oamenii nu vor mai răspunde la o concentrare sau nouă mobilizare şi că în prealabil se vor refugia în satele şi pădurile din regiunea muntoasă.-

./.

Ambii domni,aveau aceiaşi informaţii,anume că oamenii în marea lor majoritate,nu se vor prezenta la unităţile lor,în caz de mobilizare.-

Intrebat,cum cred că şi-ar putea salva viaţa şi avutul,populaţia peste care se va desfăşura războiul,le-am răspuns că nu ar fi cazul să fugă toată lumea la munte,unde ar muri de frig,de foame şi de boli.-

S'a născut intrebarea,ce vor face oamenii care n'au răspuns la mobilizare şi s'au refugiat în zonele muntoase, în cazul când guvernul ar trimite trupele rămase credincioase să-i prindă sau împuşte.- Le-am răspuns că nu le rămâne altceva de făcut,decât să-şi apere viaţa,cu ceeace vor găsi în zona respectivă ; distrugând în acelaş timp şoselele,lucrările de artă şi mijloacele de comunicaţie.-Ambii au fost de acord,că în acest caz ar trebui organizată o rezistenţă pe zonă,în diferite părţi muntoase ale Ţării şi pe cât posibil această rezistenţă să fie unificată şi coordonată.-

Obiectându-mi-se că totuşi s'ar găsi suficiente localităţi în zonele muntoase pentru adăpostirea a cât mai mulţi refugiaţi,le-am răspuns că nu s'ar putea face o afirmaţie precisă decât pe bază de recunoaşteri.-

Am întrebat pe cei doi domni care sunt zonele muntoase pe care le cunosc mai bine.Mi-au răspuns :

- Dl.Fărcăşanu : Munţii din Jud.Muscel
- " Comaniciu : " Sebeşului

I-am rugat,în cazul când sunt de acord cu mine,fiecare să facă câte o recunoaştere în zona respectivă din următoarele puncte de vedere : cazare,hrană,comunicaţii,lucrări de artă,serv.sanitar,transporturi etc.- Au fost de acord.-

Nu am primit niciodată vre-un document sau raport verbal dela D-nii Fărcăşanu şi Comanici,pe care nu i-am mai văzut până astăzi.-

2/. Pe Dl.Boşca Mălin,l-am cunoscut în iarna 1945/46,prezentându-se la mine acasă,fără să-l fi chemat,cu un manuscris al unei broşuri intitulată " Rolul D-lui Iuliu Maniu în lovitura dela 23 August 1944.-Mi-a cerut să citesc manuscrisul şi să-i comunic cele scrise sunt conforme cu faptele petrecute.-

Cu această ocazie mi-a spus că este şeful serviciului de presă al P.N.Ţ.- Mi-a trimis în câteva rânduri un buletin de informaţie,întocmit de el din ştirile de presă,special pentru conducerea partidului N.Ţ.-

Aceasta este declaraţia pe care o susţin.şi semnez.

ss/ General Aldea

6 Oct.1947

4 oct

17

00019

D E C L A R A Ţ I E

Subsemnatul Alexandrescu Nicolae, deţinut politic în penitenciarul Aiud, condamnat la muncă silnică pe viaţă în procesul Sumanele Negre, aflat în recurs, declar următoarele :

In jurul Paştelui 1946, ducându-mă la dl. general Aldea, am întâlnit acolo pe Horaţiu Comaniciu şi colonelul Plesnilă, care erau antrenaţi într'o discuţie din care am desprins că se stabilise ca regiunea Făgăraşului să fie atribuită lui Horaţiu Comaniciu iar pe acesta l'am auzit spunând că se va ocupa cu studierea acestor regiuni.

Pe la începutul lunei Decemvrie 1945 m'a trimis dl. general Aldea la dl. Bogos Mălin pentru a aduce un plic dela acest domn. Am putut constata că în plic erau rezumate din presa ardeleană şi rezumate din ştirile posturilor de radio, atât româneşti cât şi străine. După aproximativ o lună, am mai fost odată la dl. Bogos, de unde am adus un plic cu acelaş conţinut.

Aceasta este declaraţia pe care o susţin şi semnez.

ss. Nicolae Alexandrescu.

4 Octomvrie 1947.

M.S.

18

00020

D E C L A R A T I E

Subsemnatul avocat ALEXANDRESCU NICOLAE, condamnat la pedeapsă muncă pe viață în procesul Mișcării de rezistență declar următoarele:

1.- Nu cunosc cum s'au făcut legăturile dintre generalul Aldea și partidul național țărănesc. Dl general Aldea m'a rugat să mă duc la Dl. Begoa Mălin, despre care am aflat ulterior că este gazetar al partidului P.N.T. pentru a lua dela acesta un plic. Am xxxxxxxxx constatat că plicu conținea un rezumat al știrilor din presa ardeleană și un rezumat al știrilor de Radio. Am făcut acest serviciu de două ori, luând plicul dela Dl. Beoga Mălin, de acasă.-

2.- Stiu deasemenea că, mergând la dl. general Aldea acasă, l-am întâlnit acolo pe dl. xxxxxxxx Horațiu Comaniciu și am asistat numai la ultima parte a convorbirii dintre aceștia. Dl general Aldea și colonel Plesnilă din care reeșea că promitea să se ocupe cu găsirea unui refugiu în regiunea Făgăraș.-

3.- Stiu că dl. general Aldea s'a gândit să se adreseze Dlui Comaniciu, cât și Dlui Fărcășanu pentru studiul câte uneia dintre regiunile prevăzute de dl. general în vederea studiului lor.-

4.- Nu știu să se fi dat un plic Dlui Comaniciu în care să fie datele necesare studiului.-

5.- Am cunoștință că dl. Vintilă Brătianu la sfârșitul lunei Septembrie sau începutul lunei Octombrie 1945 l-a consultat pe dl. col. Plesnilă asupra modului în care s'ar putea face o manifestație, care să nu fie împiedicată de o eventuală contra manifestație. Nu cunosc alte amănunte.-

Susțiu și semnez prezenta declarație de bună voe.-

/ss/ N. Alexandrescu

24.IX.1947

VI 8 oct 19

00021

D E C L A R A T I E
=========================

Subsemnatul BOLDOR NICOLAE de ani 26 născ. şi dom. în com. Căşeim Jud. Someş de prof. învăţător fiul lui Gheorgh şi Lucreţia declar următoarele:

In campania electorală n'am luat parte sub nici o formă iar în ziua alegerilor m'am prezentat la vot la secţia Dej.-

Cu vreo 3 - 4 zile înainte de alegeri în comună a apărut studentul Rusu Gavril care împreună cu Dl. Cosma Ioan şi Cosma Petru au plecat în satele din jur făcând propagandă pentru P.N.T.-

In ziua de 20.X.1946 am aflat că în comuna Chineşti unde fusesem învăţător oamenii au stricat podurile şi au tăiat legăturile telefonice cu Dejul fiind ~~fiind~~ instigaţi de stud. Rusu Gavril.-

Pela ora 13 fiind pe drum am auzit că loc. din com. Chineşti vin la Dej şi cum nu venea nimeni mi-am procurat o bicicletă să plec acolo unde mergeam în fiecare sărbătoare în familia notarului Pura Gr.-

Mergând la Chineşti am căutat să-l întâlnesc pe stud. Rusu . Aflând că se găseşte la preotul Geaugiu Atanasie m'am dus acolo. In bucătărie la preot erau Inv. Kesa Ioan, Serg. Major Istrate Alexandru, preotessa şi încă un ţăran care beau ţuică. Intrând în casă am fost întâmpinat de ser maj. Istrate Al. cu strigătul "Trăiască Maniu" la care am răspuns " Ce Maniu a eşit Blocul" şi am întrebat de Rusu. Preotessa mi-a răspuns că nu e la ea, iar Serg.Maj. Istrat mi-a spus că el răspunde de Rusu şi că a prins la secţia de votare peste 1000 voturi false pentru care a primit drept mită suma de 10 milioane dar i-a refuzat. Mi-a spus cum a prins voturile şi eu i-am răspuns că poate aşa au făcut şi în alte părţi de aceia au eşit ei, fiindcă am auzit că la Dej, pe membrii P.N.T. i-am ţinut sub ameninţar la distanţă de urnă.-

./.

20

000022

Serg. Maj. Istrate m'a condus la stud. Rusu G. care dormea şi trezindu-l l-am întrebat ce a făcut de n'a mers la Dej la care el mă întrebă " cu cine ai vorbit când ai plecat?" Eu i-am răspuns cu Cosma care venea dela Urişor. Imedii s'a pregătit şi a dat alarma prin sunete de goarnă şi clopote adunând oamenii şi spunându-le că vor pleca la Urişor unde le va vorbi cand.P.N.T. şi de acolo la Dej, îndemnându-i să-şi ia securi sau furci.-

In acest timp a apărut între oameni şi Serg. Maj.Istrate care i-a îndemnat să plece cu Dumnezeu înainte căci de va fi cazul să fie alături de ei îmbrăcat civil.-

Eu cu înv. Vesa Ioan am plecat înainte iat locuitorii au pornit sub comanda lui Rusu. In com. Rugăsești l-am lăsat pe Vesa în urmă şi cu bicicleta am pornitt spre casă. In sat era agitaţie mare şi se spunea că vine Dl. Prefect şi procurorul. Am îndemnat pe oameni să plece acasă şi intervenind şi şeful de post cu vorbe bune oamenii au plecat acasă.-

Pela orele 19-2o chiuieni au ajuns la marginea satului unde auzind că vin Jandarmi s'a oprit. Jandarmi au baricadat un pod şi cu maşina au eşit în faţa ţăranilor care i-au împii pe Jandarmi până la pod unde s'au oprit.-

O parte din oamenii sub conducerea lui Vesa Ioan au trecut apa prin altă parte şi venind în sat ameniţau primăria, Vesa intrând înăuntru să dea afară pe primar şi notar, acest lucru îl ştiu dela primarul comunei şi secr.comunal.-

A luat pe clopotarul satului şi l-au dus la biserică punându-l să tragă clopotele. La trasul clopotelor /satul/ locuitorii satului au început să iasă la drum şi atunci jandarmi au plecat cu maşina la Dej.-

Locuitorii sub comd.lui Rusu Gavril au trecut prin com. Căşiu şi s'au dus în satul Urişor unde au cantonat iar în ziua de 21.XI.1946 s'au dus la Dej unde au dresat un proces verbal, prin delegaţii lor, cu Dl. Prefect.-

Partea cea mai mare a ţăranilor plecând acasă, a venit maşină care fugind de ţărani a fost urmărită şi atunci armat a deschis foc în sus iar ţăranii au plecat acasă.-

Stiu că A.I.Mureşanu a fost la Urişor de unde comunica cu Rusu care era agentul lui dela Cosma Ioan.-

Prin 24- sau 25 m'am dus din nou la Chineşti după ce am luat contact cu poliţia Dej să-l prindă pe Rusu. Rusu însă n'a voit să vină cu mine spunându-mi unde pleacă şi eu am

amuţat pe comisarul Mânzatu unde-l poate găsi. De atunci nu l-am mai văzut, eu fiind arestat timp de peste 2 luni la Cluj.-

Dela eliberarea din închisoare, nu am mai luat contact cu nimeni. La 5 Mai 1947 căutându-mă Jandarmi m'am ascuns şi am stat aşa până în ziua de 24 Sept.1947 când singur m'am prezentat la siguranţă în Dej, unde am fost arestat.-

Dl. Rusu, Mocanu şi Istrate au auzit dela stud.Cadrîna Ioan că sunt în regiunea Braşov, ştiu că Rusu Corespondă cu Bujor Nicolae cu care avea legături de prietenie.-

Aceasta-mi este declaraţia pe care o dau şi semnez propriu.-

/ss/ Boldor Nicolae

Bucureşti 8 Octombrie 1947.

D E C L A R A T I E

Subsemnatul BOLDOR NICOLAE de ani 26 născ. şi dom. în com. Căşeiu Jud. Someş de prof. învăţător fiul lui Gheorghe şi Lucreţia declar următoarele:

In campania electorală n'am luat parte sub nici o formă iar în ziua alegerilor m'am prezentat la vot la secţia Dej.-

Cu vreo 3 - 4 zile înainte de alegeri în comună a apărut studentul Rusu Gavril care împreună cu Dl. Cosma Ioan şi Cosma Petru au plecat în satele din jur făcând propagandă pentru P.N.T.-

In ziua de 2o.X.1946 am aflat că în comuna Chineşti unde fusesem învăţător oamenii au stricat podurile şi au tăiat legăturile telefonice cu Dejul fiind fiind instigaţi de stud. Rusu Gavril.-

Pela ora 13 fiind pe drum am auzit că loc. din com. Chineşti vin la Dej şi cum nu venea nimeni mi-am procurat o bicicletă să plec acolo unde mergeam în fiecare sărbătoare în familia notarului Pura Gr.-

Mergând la Chineşti am căutat să-l întâlnesc pe stud. Rusu . Aflând că se găseşte la preotul Gaugiu Atanasie m'am dus acolo. In bucătărie la preot erau Inv. Kosa Ioan, Serg. Major Istrate Alexandru, preoteasa şi încă un ţăran care beau ţuică. Intrând în casă am fost întâmpinat de serg. maj. Istrate Al. cu strigătul "Trăiască Maniu" la care am răspuns " Ce Maniu a eşit Blocul" şi am întrebat de Rusu. Preoteasa mi-a răspuns că nu e la ea, iar Serg.Maj. Istrate mi-a spus că el răspunde de Rusu şi că a prins la secţia de votare peste 1ooo voturi false pentru care a primit drept mită suma de lo milioane dar i-a refuzat. Mi-a spus cum a prins voturile şi eu i-am răspuns că poate aşa au făcut şi în alte părţi de aceia au eşit ei, fiindcă am auzit că la Dej, pe membrii P.N.T. i-am ţinut sub ameninţare la distanţă de urnă.-

.//.

Serg. Maj. Istrate m'a condus la stud. Rusu G. care dormea şi trezindu-l l-am întrebat ce a făcut de n'a mers la Dej la care el mă întrebă " cu cine ai vorbit când ai plecat?" Eu i-am răspuns cu Cosma care venea dela Urişor. Imediat s'a pregătit şi a dat alarma prin sunete de goarnă şi clopote adunând oamenii şi spunându-le că vor pleca la Urişor unde va vorbi cand.P.N.T. şi de acolo la Dej, îndemnându-i să-şi ia securi sau furci.-

In acest timp a apărut între oameni şi Serg. Maj.Istrate care i-a îndemnat să plece cu Dumnezeu înainte căci de va fi cazul să fie alături de ei îmbrăcat civil.-

Eu cu înv. Vesa Ioan am plecat înainte iat locuitorii au pornit sub comanda lui Rusu. In com. Rugăşeşti l-am lăsat pe Vesa în urmă şi cu bicicleta am pornit spre casă. In sat era agitaţie mare şi se spunea că vine Dl. Prefect şi procurorul. Am îndemnat pe oameni să plece acasă şi intervenind şi şeful de post cu vorbe bune oamenii au plecat acasă.-

Pela orele 19-2o chiuieni au ajuns la marginea satului unde auzind că vin Jandarmi s'a oprit. Jandarmi au baricadat un pod şi cu maşina au eşit în faţa ţăranilor care i-au împins pe Jandarmi până la pod unde s'au oprit.-

O parte din oamenii sub conducerea lui Vesa Ioan au trecut apa prin altă parte şi venind în sat ameniţau primăria, Vesa intrând înăuntru să dea afară pe primar şi notar, acest lucru îl ştiu dela primarul comunei şi secr.comunal.-

A luat pe clopotarul satului şi l-au dus la biserică punându-l să tragă clopotele. La trasul clopotelor /satul/ locuitorii satului au început să iasă la drum şi atunci jandarmii au plecat cu maşina la Dej.-

Locuitorii sub comd.lui Rusu Gavril au trecut prin com. Căşiu şi s'au dus în satul Urişor unde au cantonat iar în ziua de 21.XI.1946 s'au dus la Dej unde au dresat un proces verbal, prin delegaţii lor, cu Dl. Prefect.-

Partea cea mai mare a ţăranilor plecând acasă, a venit o maşină care fugind de ţărani a fost urmărită şi atunci armata a deschis foc în sus iar ţăranii au plecat acasă.-

Stiu că A.I.Mureşanu a fost la Urişor de unde comunica cu Rusu care era agentul lui dela Cosma Ioan.-

Prin 24- sau 25 m'am dus din nou la Chineşti după ce am luat contact cu poliţia Dej să-l prindă pe Rusu. Rusu însă n'a voit să vină cu mine spunându-mi unde pleacă şi eu am

anuţat pe comisarul Mânzatu unde-l poate găsi. De atunci nu l-am mai văzut, eu fiind arestat timp de peste 20 luni la Cluj.-

Dela eliberarea din închişoare, nu am mai luat contact cu nimeni. La 5 Mai 1947 căutându-mă Jandarmi m'am ascuns şi am stat aşa până în ziua de 24 Sept.1947 când singur m'am prezentat la siguranţă în Dej, unde am fost arestat.-

Dl. Rusu, Mocanu şi Istrate au auzit dela stud.Cadrina Ioan că sunt în regiunea Braşov, ştiu că Rusu Corespondă cu Bujor Nicolae cu care avea legături de prietenie.-

Aceasta-mi este declaraţia pe care o dau şi semnez propriu.-

/ss/ Boldor Nicolae

Bucureşti 8 Octombrie 1947.

9 oct 25

00027

D E C L A R A Ţ I E

Subsemnatul Boldur Nicolae de 26 ani născut în comuna Căşeiu jud.Someş fiul lui Gheorghe şi Lucreţia de profesiune învăţător în continuarea cercetărilor declar următoarele :

1). Intrebare: Ce aţi căutat în comuna Chiueşti în ziua rebeliunei ?

Răspuns: In ajunul fiecărei sărbători mergeam în familia notarului şi în ziua de 21 fiind sărbătoare m'am dus ca de obiceiu la Chiueşti.

2). Intrebare: Ce aţi vorbit cu preotul Atanasiu Georgiu în ziua rebeliunei ?

Răspuns : Preotul Atanasiu Georgiu nu era în comună şi nu l'am văzut decât după 3 sau 4 zile.

3). Intrebare ; Ce aţi vorbit cu studentul Rusu la preotul Atanasiu Georgiu.

Răspuns : I-am spus că e aşteptat la Urişor şi de ce nu s'a dus, el întrebându-mă cu cine am vorbit i-am răspuns că am vorbit cu studentul Cosma Leon care venea dela Urişor. El a luat toate măsurile să plece la Urişor chiar atunci.

4). Intrebare : Aţi insistat să plece la Dej spre a instiga locuitorii la rebeliune ?

Răspuns : Nu am insistat şi am l-am sfătuit să amâne plecarea fiind seară şi n'ar fi ajuns la Dej decât noaptea.

5). Intrebare: Aţi fost şi în comuna Căşeiu în timpul rebeliunei ?

Răspuns : Am fost acasă în seara zilei de 20 iar în dimineaţa zilei de 21 la orele 3 am plecat la Cluj pentru a nu fi obligat de ţărani să merg cu ei. La Cluj am stat 3 zile.

./.

M.C.

6). Intrebare : Cine a tras clopotele în comuna Călaţu spre a aduna loc.să meargă la rebeliune ?

Răspuns : Am auzit ulterior că seara clopotele au fost trase de loc.Dahoe Ioan iar dimineaţa de loc. Pura Petre.

7). Intrebare : Care erau legăturile noastre cu st.Rusu şi de când vă cunoaşteţi ?

Răspuns : Nu aveam nici o legătură cu stud.Rusu. Il cunoşteam din primăvara anului 1945 din Dej.

8). Intrebare : Aţi cunoscut pe stud.Puiu Beldeanu ?

Răspuns : L'am cunoscut fiind colegi de liceu până în clasa 4 la Dej.

9). Intrebare : Când l'aţi văzut ultima oară şi unde se află în prezent ?

Răspuns : Ultima oară l'am văzut în toamna anului 1945 sau primăvara anului 1946 la Dej. El fiind dispărut de aproape doi ani nu ştiu unde este.

10).Intrebare : Unde se afla A.I.Mureşeanu în timpul rebeliunei ?

Răspuns : Stiu că în noaptea de 19/20 se afla în com.Urişor la fraţii Mican, am aflat acest lucru dela stud.Cosma Ivan.

11). Intrebare : Era singur acolo sau cu alte persoane ?

Răspuns : Mi s'a spus numai despre el aşa că nu ştiu dacă mai era cineva.

12). Intrebare : S'a primit ceva directive în timpul rebeliunii dela A.I.Mureşianu ?

Răspuns : Eu nu ştiu. Mi-a spus studentul Cosma că a vorbit cu I.Mureşianu cu Rusu în legătură cu rebeliunea.

13). Intrebare : Care a fost atitudinea Serg. Maj.Istrate Alexandru în timpul rebeliunei ?

Răspuns : L-am auzit îndemnând pe locuitorii să plece la Dej asigurându-i că va fi alături de ei în haine civile.

./.

14). Intrebare : Care a fost atitudinea serg.maj Mocanu Gheorghe în timpul rebeliunei ?

Răspuns : Pe serg.maj.Mocanu Gh. nu l-am văzut de loc.L'am auzit la telefon comunicând cu comand.Legiuni de jandarmi.

15). Intrebare : Care a fost atitudinea plut. Rohozneanu Gheorghe şeful postului de jandarmi Chiueşti în timpul rebeliunii.

Răspuns : Pe plot.Rohozneanu Gheorghe nu l'a cunoscut.

Menţionez că toate ştersăturile sau adăogirile în declaraţie sunt făcute de mine.

Drept care dau prezenta declaraţie pe care o scriu şi semnez propriu nesilit de nimeni.

Bucureşti 9 Octomvrie 1947.

ss. Boldur.

28

9/10 oct.

00030

DECLARATIE

Subsemnatul BOLDUR NICOLAE fiind în continuarea cercetărilor declar :

1/.Intrebare : Unde aţi fost în ziua rebeliunii dela Dej din ziua de 21 Noembrie 1946 ?

Răspuns : In ziua de 21 la orele 3 dimineaţa am plecat la Cluj la fratele meu unde am stat până în ziua de 26.XI.1946.-

2/.Intrebare : Unde aţi stat până la orele trei dimineaţa ?

Răspuns: Am stat acasă.-

3/.Intrebare: In comuna Chineşti aţi fost şi când aţi fost ?

Răspuns : Au fost în ziua de 20.XI.şi 28.XI.1946

4/.Intrebare : La cine aţi stat în Chineşti şi cu cine aţi vorbit pe data de 20.XI.1946 ?

Răspuns : Am fost la preotul Atanasie Geeaugiu şi notarul Pura Grigore.- Am vorbit cu Vesa Ioan, Rusu Gavrilă şi Istrate Alexandru.-

5/.Intrebare : Unde aţi stat ascuns dela 5 Mai 1947 şi până la 24 Septembrie 1947 ?

Răspuns : Am stat 2 zile la loc.Pura Teodor,1 zi la loc Boldur Gavril,una săptămână la mătuşa Verona Boldur şi 2 săptămâni acasă.- Am plecat la fratele meu la Cluj unde am stat vre-o zece zile la sora mea în comuna Sfăraş,am stat la fel vre-o 10 zile şi am fost legitimat de şeful de post.-Am stat acasă iar vre-o trei săptămâni şi la soră mea o săptămână.- Restul timpului am stat acasă până când m'am prezentat la Siguranţă în Dej.-

Menţionez că ştersăturile şi îndreptările sunt făcute de mine.-

Drept care dau şi semnez prezenta declaraţie.-

ss/. Boldur Nicolae

Bucureşti 10 Oct.1947

V

9 oct

29

0003

DECLARATIE

Subsemnatul Boldur Nicolae de 26 ani născut în comuna Căşeiu jud.Someş fiul lui Gheorghe şi Lucreţia de profesiune învăţător în continuarea cercetărilor declar următoarele :

1). Intrebare: Ce aţi căutat în comuna Chiueşti în ziua rebeliunei ?

Răspuns: In ajunul fiecărei sărbători mergeam în familia notarului şi în ziua de 21 fiind sărbătoare m'am dus ca de obiceiu la Chiueşti.

2). Intrebare: Ce aţi vorbit cu preotul Atanasiu Georgiu în ziua rebeliunei ?

Răspuns : Preotul Atanasiu Georgiu nu era în comună şi nu l'am văzut decât după 3 sau 4 zile.

3). Intrebare : Ce aţi vorbit cu studentul Rusu la preotul Atanasiu Georgiu.

Răspuns : I-am spus că e aşteptat la Urişor şi de ce nu s'a dus, el întrebându-mă cu cine am vorbit i-am răspuns că am vorbit cu studentul Cosma Leon care venea dela Urişor. El a luat toate măsurile să plece la Urişor chiar atunci.

4). Intrebare : Aţi insistat să plece la Dej spre a instiga locuitorii la rebeliune ?

Răspuns : Nu am insistat şi am l-am sfătuit să amâne plecarea fiind seară şi n'ar fi ajuns la Dej decât noaptea.

5). Intrebare: Aţi fost şi în comuna Căşeiu în timpul rebeliunei ?

Răspuns : Am fost acasă în seara zilei de 20 iar în dimineaţa zilei de 21 la orele 3 am plecat la Cluj pentru a nu fi obligat de ţărani să merg cu ei. La Cluj am stat 3 zile.

./.

M.C.

6). <u>Intrebare</u> : Cine a tras clopotele în comuna Căleiu spre a aduna loc.să meargă la rebeliune ?

<u>Răspuns</u> : Am auzit ulterior că seara clopotele auxx fost trase de loc.Dahoc Ioan iar dimineaţa de loc. Pura Petra.

7). <u>Intrebare</u> : Care erau legăturile noastre cu st.Rusu şi de când vă cunoaşteţi ?

<u>Răspuns</u> : Nu aveam nici o legătură cu stud.Rusu. Il cunoşteam din primăvara anului 1945 din Dej.

8). <u>Intrebare</u> : Aţi cunoscut pe stud.Puiu Beldeanu ?

<u>Răspuns</u> : L'am cunoscut fiind colegi de liceu până în clasa 4 la Dej.

9). <u>Intrebare</u> : Când l'aţi văzut ultima oară şi unde se află în prezent ?

<u>Răspuns</u> : Ultima oară l'am văzut în toamna anului 1945 sau primăvara anului 1946 la Dej. El fiind dispărut de aproape doi ani nu ştiu unde este.

10).<u>Intrebare</u> : Unde se afla A.I.Mureşeanu în timpul rebeliunei ?

<u>Răspuns</u> : Stiu că în noaptea de 19/20 se afla în com.Urişor la fraţii Mican, am aflat acest lucru dela stud.Cosma Ivan.

11). <u>Intrebare</u> : Era singur acolo sau cu alte persoane ?

<u>Răspuns</u> : Mi s'a spus numai despre el aşa că nu ştiu dacă mai era cineva.

12). Intrebare : S'a primit ceva directive în timpul rebeliunii dela A.I.Mureşianu ?

<u>Răspuns</u> : Eu nu ştiu. Mi-a spus studentul Cosma că a vorbit cu I.Mureşianu cu Rusu în legătură cu rebeliunea.

13). <u>Intrebare</u> : Care a fost atitudinea Serg. Maj.Istrate Alexandru în timpul rebeliunei ?

<u>Răspuns</u> : L-am auzit îndemnând pe locuitorii să plece la Dej asigurându-i că va fi alături de ei în haine civile.

./.

14). Intrebare : Care a fost atitudinea serg.maj. Mocanu Gheorghe în timpul rebeliunei ?

Răspuns : Pe serg.maj.Mocanu Gh. nu l-am văzut de loc. L'am auzit la telefon comunicând cu comand.Legiunii de jandarmi.

15). Intrebare : Care a fost atitudinea plut. Rohozneanu Gheorghe şeful postului de jandarmi Chiueşti în timpul rebeliunii.

Răspuns : Pe plut.Rohozneanu Gheorghe nu l'a cunoscut.

Menţionez că toate ştersăturile sau adăogirile în declaraţie sunt făcute de mine.

Drept care dau prezenta declaraţie pe care o scriu şi semnez propriu nesilit de nimeni.

Bucureşti 9 Octomvrie 1947.

ss. Boldur.

(VI)

9 oct

32

00034

D E C L A R A T I E

Subsemnatul Bujor I.Nicolae de 27 ani născut în comuna Căşeiu jud.Someş, domiciliat în Dej, calea Traian Nr.51 de profesiune funcţionar C.F.R. declar :

Imi menţin în totul declaraţiunea ce am dat şi precizez că înaintea sărbătorilor Paştelui anul acesta: primind dela Rusu Gavril o scrisoare prin poştă şi o altă scrisoare prin studenta în medicină Lavinia Rulea din Zărneşti, când aceasta a plecat acasă i-am dat pentru Rusu o scrisoare două sau trei fotografii ale lui. In cele două scrisori primite Rusu îmi scria că o duce bine, şi făcea apel la mine de ai scrie pe adresa studentei de mai sus şi dacă pot să-i procur alimente şi să-i trimit la Zărneşti. După un timp venind acasă din oraş în Piaţa Libertăţii Nr. 10 unde locuiam în Cluj, gazda mi-a spus că am fost căutat de un domn şi negăsindu-mă mi-a lăsat adresa lui din Cluj.

Mergând la adresa indicată am cunoscut pe doctorul Mihnea, care mi-a spus că Rusu mă roagă şi trimite prin D-sa obiectele despre care mi-a scris.

Nu i-am dat nimic atunci doctorului Mihnea însă i-am spus că voi pleca eu spre Zărneşti, ceeace am şi făcut însă când am sosit în Braşov am întâlnit în gară pe Rusu căruia i-am înmânat un pachet cu schimburi pe care le primisem de acasă dela el. Când ne-am despărţit m'a rugat să-i trimit o pereche de bocanci fie dela mine sau dela ai lui deacasă. Ajuns la Cluj i-am trimis o pereche bocanci, ai mei, nişte cursuri şi nişte făină pe care am luat-o dela ai lui de acasă.

Toate acestea i le-am trimis prin doctorul Mihnea aşa cum mă rugase Rusu.

Dela acea dată nici nu l'am mai văzut, nici nu i-am mai scris şi nici n'am mai primit scrisori dela el.

./.

M.G.

Pe Puiu Beldeanu de care mă întrebaţi îl cunosc el fiind născut în Dej şi ultima dată l'am văzut în gara Braşov unde m'am întâlnit cu Rusu Gavril.

Alte cunoştinţe nu am susţin cele declarate şi semnez.

ss. Bujor.

Bucureşti 9 Oct.1947.

Menţionez că ştersăturile din cuprinsul declaraţiei sunt făcute de mine.

ss. Bujor.

M.C.

D E C L A R A T I E

Subsemnatul Bujor I.Nicolae de 27 ani născut în comuna Căşeiu jud.Someş, domiciliat în Dej, calea Traian Nr.51 de profesiune funcţionar C.F.R. declar :

Imi menţin în totul declaraţiunea ce am dat şi precizez că înaintea sărbătorilor Paştelui anul acesta: primind dela Rusu Gavril o scrisoare prin poştă şi o altă scrisoare prin studenta în medicină Lavinia Rulea din Zărneşti, când aceasta a plecat acasă i-am dat pentru Rusu o scrisoare două sau trei fotografii ale lui. In cele două scrisori primite Rusu îmi scria că o duce bine, şi făcea apel la mine de ai scrie pe adresa studentei de mai sus şi dacă pot să-i procur alimente şi să-i trimit la Zărneşti. După un timp venind acasă din oraş în Piaţa Libertăţii Nr. 10 unde locuiam în Cluj, gazda mi-a spus că am fost căutat de un domn şi negăsindu-mă mi-a lăsat adresa lui din Cluj.

Mergând la adresa indicată am cunoscut pe doctorul Mihnea, care mi-a spus că Rusu mă roagă şi trimite prin D-sa obiectele despre care mi-a scris.

Nu i-am dat nimic atunci doctorului Mihnea însă i-am spus că voi pleca eu spre Zărneşti, ceeace am şi făcut însă când am sosit în Braşov am întâlnit în gară pe Rusu căruia i-am înmânat un pachet cu schimburi pe care le primisem de acasă dela el. Când ne-am despărţit m'a rugat să-i trimit o pereche de bocanci fie dela mine sau dela ai lui deacasă. Ajuns la Cluj i-am trimis o pereche bocanci, ai mei, nişte cursuri şi nişte făină pe care am luat-o dela ai lui de acasă.

Toate acestea i le-am trimis prin doctorul Mihnea aşa cum mă rugase Rusu.

Dela acea dată nici nu l'am mai văzut, nici nu i-am mai scris şi nici n'am mai primit scrisori dela el.

./.

M.C.

Pe Puiu Beldeanu de care mă întrebaţi îl cunosc el fiind născut în Dej şi ultima dată l'am văzut în gara Braşov unde m'am întâlnit cu Rusu Gavril.

Alte cunoştinţe nu am susţin cele declarate şi semnez.

ss.Bujor.

Bucureşti 9 Oct.1947.

Menţionez că ştersăturile din cuprinsul declaraţiei sunt făcute de mine.

ss. Bujor.

00037

VI 6 oct 36

D E C L A R A Ț I E

Subsemnatul Căp. TRAIAN C. BEDEAGA din Legiunea Jandarmi c.f.r. București-Nord, de ani 28, născut în 6.VIII.919, com. Beștepe-Jud. Tulcea, fiul lui Carp și Rada, român, domiciliat în București, str. Penes Curcanu Nr.9 - Colentina, declar următoarele:

In Septemvrie 1946 am fost detașat din Leg. Jand. Severin-Lugoj la Școala Jandarmi Oradea. Aci am cunoscut printre alți ofițeri în Cadrele Școlii și pe Căp. Aionesei Leon, care avea comanda Companiei Depozit. In cele trei luni cât am stat detașat în Școală, îl întâlneam relativ des în orele de program, odată cu toți ofițerii. In afară de școală, cred că am fost împreună de 2 - 3 ori la restaurant, împreună cu alți camarazi și soțiile acestora. Ne-am despărțit în Decemvrie, eu plecând la București, detașat în Leg. Jand. c.f.r. iar el la Comanda Legiunei Dorohoi sau Botoșani. Serviciul meu în București era în Gara de Nord, având de îndrumat gărzile de pe trenuri cari au funcționat la această Legiune între 25.VII.946 și 15.V.1947.-

In tot acest timp Căp. Aionesei Leon a venit prin București de aproximativ 2 - 3 ori, fie chemat la Insp. Gl. al Jandarmeriei, iar ultima oară ca să plece la Leg. Roman, unde fusese încadrat ca ajutor de comandant. Cu ocazia unei din aceste treceri ale sale, și-a manifestat dorința de a se înscrie în P.S.D. org. Capitalei. Eu i-am spus să-l întreb pe cumnatul meu de modalitate. Acesta mi-a răspuns că din moment ce nu domiciliază în București, nu poate obține o carte de membru valabilă. Insistând totuși s'o obțină, am luat de acasă un carton vechiu din 1945, pe care i-am complectat numele și i-am dat-o. Această carte de membru însă nu mai era valabilă, după spusele cumnatului meu, ci erau altele alt timp, pe care nici nu-l cunosc.

Cu aceiași ocazie, dintr'o copilărie neexplicabilă, mi-am complectat și eu cu numele meu, pe care n'am purtat-o nici

odată şi pe care după circa 2 - 3 săptămâni am distrus-o. Aceste două cartoane erau în casă la noi (locuiesc la un loc cu părinţii, sora şi cumnatul meu) de când cumnatul meu era în org. Colentina. Certându-se pe chestia alegerii noui comitet cu şeful organizaţiei locale, un oarecare Popovici, a plecat din această organizaţie, rămânând simplu membru la Colentina, până la desfiinţarea partidului.-

Menţionez că nu numai că nu am luat parte la nici un fel de întruniri, plată de cotizaţii de membru, etc., dar fiind un lucru consumat numai între noi doi, nici un fel de organ al fostului partid, începând cu cea din Colentina, n'a ştiut vreodată că să am carte de membru, nu voi fi deci găsit niciodată şi nicăeri încatalogat ca membru al acestui partid. -

Căpitanului Aionesei i-am dat această carte în Gara de Nord, după care a plecat la Dej.-

Cum subsemnatul fac parte dintr'o familie cu 10 (zece) membri, iar salariul aveam numai eu şi sora mea, iar viaţa în Bucureşti era f. grea, şi cum Căp. Aionesei mă invitase pentru o zi, două la el, la sfârşitul lunei Iulie a.c., am luat cu mine pe nepotul meu, care nu vizitase Ardealul, şi împreună cu un geamantan, i-am făcut o vizită la Dej. cu scopul de a procura ceva alimente mai eftine. Am stat acolo 24 ore, şi cum momentan nu găsisem nimic de cumpărat, am plecat la Bucureşti, lăsând acolo valiza, urmând să mi-o trimită ulterior printr'o ocazie.-

In cele 24 ore, am fost la un restaurant cu Căp. Aionesei L. şi vreo trei subofiţeri dela reşedinţa Legiunei, unde am mâncat o friptură şi am băut un spriţ. Mărturisesc însă că în afară de faptul că am cântat şi petrecut cu muzica, nu-mi amintesc să fi discutat politică. Dealtfel eram aşezaţi la masă la cele 2 extreme şi încadraţi de subofiţeri şi civili, cunoştinţe de ale lor din Dej. Ca dovadă că este aşa e şi faptul că în afară de Căp. Aionesei, eu nu mai cunoşteam pe nimeni dinainte aşa că presupunând prin imposibil că aş fi avut intenţia să fac consideraţii de acest gen, un elementar simţ de prudenţă m'ar fi oprit. Totuşi, fiindcă n'am nici un interes ca să ascund cel mai mic amănunt rog insistent ca să fiu confruntat cu Căp. Aionesei Leon pentru a stabili pe cât posibil, purul adevăr.-

In altă ordine de idei, menţionez că, nu numai că nu am făcut niciodată politică, dar nici n'am avut nici un fel de legătură sau măcar întâlnire cu cel mai mic substrat politic, cu vreunul din ofiţerii deblocaţi din Jandarmerie.- In timpul cât

./.

am fost în Gara de Nord, am fost odată la un Rest. cu avocatul Crudu, fost camarad de al meu şi 1 - 2 ori la teatru cu Căp. Mosulescu Grigore, care avea bilete dela Prefectura Pol.Capitalei şi pe care-l cunosc din copilărie. Deci niciodată, nici cel mai mic amestec cu nimic care să aibă cea mai mică contingenţă de orice fel cu activitatea politică.-

Menţionez că ştersăturile şi adausurile îmi aserţin.-

Aceasta îmi este declaraţia pe care o susţin şi semnez.-

Căpitan,

/ss/. Badreagă

6.X.947

Buc.-

7-oct

39

000411

D E C L A R A Ț I E

Subsemnatul Căpitan TRAIAN C. BEDREAGA, în continuare declar următoarele :

1/. <u>Intrebare</u> : De când cunoaște pe Cpt. Aionesei Leon și în ce împrejurări ?

<u>Răspuns</u> : Cunosc pe Cpt. Aionesei Leon din Septembrie 1946, dată la care subsemnatul am fost detașat din Leg. Jandarmi Severin în Școala Jandarmi - Oradea, unde l-am găsit făcând parte ca ofițer în cadrele școlii, în funcția de Comand. al Companiei Depozit.-

2/. <u>Intrebare</u> : Care erau legăturile dintre Dvs. și Cpt. Aionesei Leon ?

<u>Răspuns</u> : Pe tot timpul cât am fost în șc. jandarmi Oradea, legăturile din subsemnatul și Cpt. Aionesei Leon s'au limitat la raporturi de serviciu simple, în aproximativ 2 luni dela venirea mea.- Spre sfârșit cred că am fost de 2-3 ori împreună în oraș, la Restaurant, întâmplător, împreună cu alți camarazi ofițeri și soțiile acestora.-

3/. <u>Intrebare</u> : Ce ați discutat cu el atunci când ați petrecut într'un restaurant de lângă Gara de Nord în legătură cu politica internațională și situația P.N.T-Maniu ?

<u>Răspuns</u> : In anul 1947 subsemnatul în Leg. C.F.R. în gara de Nord și la una din venirile lui prin București am fost împreună în jurul gărei unde am luat împreună un șpriț.- Aici și-a manifestat el dorința de a intra în partidul N.T.-Maniu, și a cerut chelnerului o foaie de hârtie pe care a făcut o cerere de înscriere.- Cum era deja în stare ebrietate, atât ca fond cât și ca formă, hârtia era sub orice critică.- Eu care știam că această cerere nu o va vedea nimeni, i-am spus că e f. bună, și am încercat să i-o iau.- El a spus că trebue refăcută și ca s'o anuleze a tras cu cerneală în diagonală peste ea. Eu l-am asigurat că e bună și așa, am luat-o și după despărțirea de el, cum era și natural, am distrus-o, deoarece nici nu intenționam să o arăt cuiva. Deasemeni cred că tangențial s'a atins și în discuția și situația internațională, unde părerea mea constantă a fost și este că se vor ajunge la perfecta unitate de vederi, cu timpul, prin concesiuni reciproce pe cari le vor face marile puteri, așa cum dealtfel au făcut

./.

40

în cea mai mare parte. Războiul l-am considerat întotdeauna exclus, deoarece nici o putere din lume nu se poate angaja față de istorie conaționali cu răspunderea unui nou cataclism, iar omenirea toată e sătulă de măcel și dorește pace și prosperitate.-

000042

4/. Intrebare : Cpt.Aionesei L.v'a cerut personal înscrierea în P.N.T.-Maniu ?

Răspuns : Da.

5/. Intrebare : Cum și-a motivat această cerere ?

Răspuns : In trecut, pe vremea studenției a mai făcut parte din tineretul național liberal iar acum având intenția să plece din armată, lucru pe care spunea că la cerut și pe cale de raport la Inspectoratul General al Jandarmeriei voia ca odată devenit civil și avocat să fie membru al acestui partid.-

6/. Intrebare:Cum ați ajuns la această discuție pentru înscriere ?

Răspuns : El m'a intrebat cum poate deveni membru al Organizației Capitalei.- Eu i-am răspuns că nu mă pricep, dar că mă voiu interesa la cumnatul meu care este membru, lucru pe care l-am și făcut și a cesta mi-a spus că se poate să fie membru în Organizația Capitalei din moment ce nu domiciliază în București și prin urmare se presupune că nici odată nu va putea activa pe raza municipiului,-

7/. Intrebare : Pe ce s'a bazat Cpt.Aionesei Leon când v'a cerut Dvs.să-l inscriiți în P.N.T.- Maniu.- ?

Răspuns : Pe faptul ce știa că o rudă a mea e membru în Organizația Capitalei și prin urmare putea să-i furnizeze informațiile de care avea nevoie pentru a obține cartea de membru.- El însă nu s'a întâlnit cu cumnatul meu.- Nu-l cunoaște și nici nu l-a văzut niciodată.-

8/. Intrebare : Ați fost membru în P.N.T.-Maniu și în ce an ?

Răspuns : Nu am făcut nici o cerere de înscriere în P.N.T.Maniu și nu mă consider că am făcut vre-odată parte din acest partid.-

9/. Intrebare : Care a fost motivul ce v'a îndemnat și să vă procurați cartea de membru pentru Dvs.? Eu personal dintr'o pură copilărie am completat o carte din accia veche pe care apoi am distrus-o, înainte i-am arătat-o lui Aionesei ca să vadă că și eu sunt membru așa că cererea lui va

fi luată în considerare.- Nu avea însă nici o valoare,iar eu dându-mi seama că am făcut o mare prostie,am distrus-o.

10/. Intrebare : Aţi luat parte la vre-o întrunire politică a P.N.T.Maniu ?

Răspuns : Nu niciodată .-

11/. Ce membrii marcanţi ai P.N.T.-Maniu cunoaşteţi în afară de cumnatul Dvs.?

Răspuns : Nici unul,nici măcar pe şeful organizaţiei din Colentina.-

12/. Intrebare : Altă politică aţi făcut ?

Răspuns : Nu niciodată.-

13/. Intrebare : Aţi avut legătură cu ofiţerii deblocaţi ?

Răspuns : Din toţi ofiţerii deblocaţi,m'am întâlnit 1-2 ori cu Locot.C.D. Crudu Vasile,actualmente avocat în Baroul Ilfov şi m'am dus cu el la un şpriţ la Continental,unde luau masa zilnic ofiţerii cari făceau gardă pe trenuri.- Imi este camarad din Lic.Militar şi Sc. Militară.-

14/. Intrebare : Aţi discutat politică cu el şi ce politică face ?

Răspuns : Nu am discutat nici un fel de politică cu el.- Nu ştiu dacă face politică.-

15/. Intrebare : Ce ştiţi în legătură cu cercul militar profesional al ofiţerilor deblocaţi ?

Răspuns : N'am avut cunoştinţă de acest cerc. Am auzit că ar exista o secţie militară a P.N.T.-Maniu.- Nu-mi amintesc în ce împrejurări.-

Menţionez că ştersăturile şi adausurile sunt făcute de mine.-

Drept care dau prezenta declaraţie,pe care o scriu şi semnez propriu,nesilit de nimeni.-

ss/. Cpt.Bedreagă Traian

7 Octombrie 1947
Bucureşti

VI 7 ex 42

20044

D E C L A R A T I E

Subsemnatul Căpitan TRAIAN C. BEDREAGA, în continuare declar următoarele :

1/. <u>Intrebare</u> : De când cunoaşte pe Cpt. Aionesei Leon şi în ce împrejurări ?

<u>Răspuns</u> : Cunosc pe Cpt. Aionesei Leon din Septembrie 1946, dată la care subsemnatul am fost detaşat din Leg. Jandarmi Severin în Şcoala Jandarmi - Oradea, unde l-am găsit făcând parte ca ofiţer în cadrele şcolii, în funcţia de Comand. al Companiei Depozit.-

2/. <u>Intrebare</u> : Care erau legăturile dintre Dvs. şi Cpt. Aionesei Leon ?

<u>Răspuns</u> : Pe tot timpul cât am fost în şc. jandarmi Oradea, legăturile din subsemnatul şi Cpt. Aionesei Leon sau limitat la raporturi de serviciu simple, în aproximativ 2 luni dela venirea mea.- Spre sfârşit cred că am fost de 2-3 ori împreună în oraş, la Restaurant, întâmplător, împreună cu alţi camarazi ofiţeri şi soţiile acestora.-

3/. <u>Intrebare</u> : Ce aţi discutat cu el atunci când aţi petrecut într'un restaurant de lângă Gara de Nord în legătură cu politica internaţională şi situaţia P.N.T-Maniu ?

<u>Răspuns</u> : In anul 1947 subsemnatul în Leg. C.F.R. în gara de Nord şi la una din venirile lui prin Bucureşti am fost împreună în jurul gărei unde am luat împreună un şpriţ.- Aici şi-a manifestat el dorinţa de a intra în partidul N.T.-Maniu, şi a cerut chelnerului o foaie de hârtie pe care a făcut o cerere de înscriere.-Cum era deja în stare ebrietate, atât ca fond cât şi ca formă, hârtia era sub orice critică.-Eu care ştiam că această cerere nu o va vedea nimeni, i-am spus că e f. bună, şi am încercat să i-o iau.- El a spus că trebue refăcută şi ca s'o anuleze a tras cu cerneală în diagonală peste ea. Eu l-am asigurat că e bună şi aşa, am luat-o şi după despărţirea de el, cum era şi natural, am distrus-o, deoarece nici nu intenţionam să o arăt cuiva. Deasemeni cred că tangenţial am atins şi în discuţie şi situaţia internaţională, unde părerea mea consta-
entă a fost şi este că se vor ajunge la perfecta unitate de vederi, cu timpul, prin concesiuni reciproce pe cari le vor face marile puteri, aşa cum dealtfel am făcut

.//.

în cea mai mare parte. Războiul l-am considerat întotdeauna exclus, deoarece nici o putere din lume nu se poate angaja față de istoria conațională cu răspunderea unui nou cataclism, iar omenirea toată e sătulă de măcel și dorește pace și prosperitate.-

4/. Intrebare : Cpt.Aionesei L.v'a cerut personal înscrierea în P.N.T.-Maniu ?

Răspuns : Da.

5/. Intrebare : Cum și-a motivat această cerere ?

Răspuns : In trecut, pe vremea studenției a mai făcut parte din tineretul național liberal iar acum având intenția să plece din armată, lucru pe care spunea că la cerut și pe cale de raport la Inspectoratul General al Jandarmeriei voia ca odată devenit civil și avocat să fie membru al acestui partid.-

6/. Intrebare:Cum ați ajuns la această discuție pentru înscriere ?

Răspuns : El m'a întrebat cum poate deveni membru al Organizației Capitalei.- Eu i-am răspuns că nu mă pricep, dar că mă voiu interesa la cumnatul meu care este membru, lucru pe care l-am și făcut și aceste mi-a spus că se poate să fie membru în Organizația Capitalei din moment ce nu domiciliază în București și prin urmare se presupune că nici odată nu va putea activa pe raza municipiului.-

7/. Intrebare : Pe ce s'a bazat Cpt.Aionesei Leon când v'a cerut Dva.sa-l înscriiți în P.N.T.- Maniu.- ?

Răspuns : Pe faptul că știa că o rudă a mea e membru în Organizația Capitalei și prin urmare putea să-i furnizeze informațiile de care avea nevoie pentru a obține cartea de membru.- El însă nu s'a întâlnit cu cumnatul meu.- Nu-l cunoaște și nici nu l-a văzut niciodată.-

8/. Intrebare : Ați fost membru în P.N.T.-Maniu și în ce an ?

Răspuns : Nu am făcut nici o cerere de înscriere în P.N.T.Maniu și nu mă consider că am făcut vre-odată parte din acest partid.-

9/. Intrebare : Care a fost motivul ce v'a îndemnat să să vă procurați cartea de membru pentru Dva.? Eu personal dintr'o pură copilărie am completat o carte din acele vechi pe care apoi am distrus-o, înainte i-am arătat-o lui Aionesei ca să vadă că și eu sunt membru așa că cererea lui va

fi luată în considerare.- Nu avea însă nici o valoare, iar eu dându-mi seama că am făcut o mare prostie, am distrus-o.

10/. Intrebare : Ați luat parte la vreo întrunire politică a P.N.T.Maniu ?

Răspuns : Nu niciodată .-

11/. Ce membrii marcanți ai P.N.T.-Maniu cunoașteți în afară de cumnatul Dvs.?

Răspuns : Nici unul, nici măcar pe șeful organizației din Colentina.-

12/. Intrebare : Altă politică ați făcut ?

Răspuns : Nu niciodată.-

13/. Intrebare : Ați avut legătură cu ofițerii deblocați ?

Răspuns : Din toți ofițerii deblocați, m'am întâlnit 1-2 ori cu Locot.C.D. Crudu Vasile, actualmente avocat în Baroul Ilfov și m'am dus cu el la un șpriț la Continental, unde luau masa zilnic ofițerii cari făceau gardă pe trenuri.- Imi este camarad din Lic.Militar și Sc. Militară.-

14/. Intrebare : Ați discutat politică cu el și ce politică face ?

Răspuns : Nu am discutat nici un fel de politică cu el.- Nu știu dacă face politică.-

15/. Intrebare : Ce știți în legătură cu cercul militar profesional al ofițerilor deblocați ?

Răspuns : N'am avut cunoștință de acest cerc. Am auzit că ar exista o secție militară a P.N.T.-Maniu.- Nu-mi amintesc în ce împrejurări.-

Menționez că ștersăturile și adăusurile sunt făcute de mine.-

Drept care dau prezenta declarație, pe care o scriu și semnez propriu, nesilit de nimeni.-

sș/. Cpt.Bedreagă Traian

7 Octombrie 1947
București

6 oct 45

00017

D E C L A R A Ţ I E

Subsemnatul Căp. TRAIAN C. BEDREAGA din Legiunea Jandarmi c.f.r. Bucureşti-Nord, de ani 28, născut în 6.VIII.919, com. Beştere-Jud. Tulcea, fiul lui Carp şi Rada, român, domiciliat în Bucureşti, str. Peneş Curcanu Nr.9 - Colentina, declar următoarele:

In Septemvrie 1946 am fost detaşat din Leg. Jard. Severin-Lugoj la Şcoala Jandarmi Oradea. Aci am cunoscut printre alţi ofiţeri în Cadrele Şcolii şi pe Căp. Aionesei Leon, care avea comanda Companiei Depozit. In cele trei luni cât am stat detaşat în Şcoală, îl întâlneam relativ des în orele de program, odată cu toţi ofiţerii. In afară de şcoală, cred că am fost împreună de 2 - 3 ori la restaurant, împreună cu alţi camarazi şi soţiile acestora. Ne-am despărţit în Decemvrie, eu plecând la Bucureşti, detaşat în Leg.Jard. c.f.r. iar el la Comanda Legiunei Dorohoi sau Botoşani. Serviciul meu în Bucureşti era în Gara de Nord, având de îndrumat gărzile de pe trenuri cari au funcţionat la această Legiune între 25.VII.946 şi 15.V.1947.-

In tot acest timp Căp. Aionesei Leon a venit prin Bucureşt de aproximativ 2 - 3 ori, fie chemat la Insp. Gl. al Jandarmeriei, iar ultima dată ca să plece la Leg. Someş unde fusese încadrat ca ajutor de comandant. Cu ocazia unei din aceste treceri ale sale, şi-a manifestat dorinţa de a se înscrie în P.N.Ţ org.Capitalei. Eu i-am spus să-l întreb pe cumnatul meu de modalitate. Acesta mi-a răspuns că din moment ce nu domiciliază în Bucureşti, nu poate obţine o carte de membru valabilă. Insistând totuşi s'o obţină, am luat de acasă un carton vechiu din 1945, pe care i-am complectat numele şi i-am dat-o. Aceastâ carte de membru însă nu mai era valabilă, după spusa cumnatului meu, ci erau altele alt timp, pe care nici nu-l cunosc.

Cu aceiaşi ocazie, dintr'o copilărie neexplicabilă, mi-am complectat şi eu cu numele meu, pe care n'am purtat-o nici

./.

odată şi pe care după circa 2 - 3 săptămâni am distrus-o. Aceaste două cartoane erau în casă la noi (locuesc la un loc cu părinţii, sora şi cumnatul meu) de când cumnatul meu era în org.Colentina. Certându-se pe chestia alegerii noui Comitet cu şeful organizaţiei locale, un oarecare Popovici, a ieşit din această organizaţie, rămânând simplu membru la Colentina, până la desfiinţarea partidului.-

Menţionez că nu numai că nu am luat parte la nici un fel de întrunire, plată de cotizaţii de membru, etc., dar fiind un lucru consumat numai între noi doi, nici un fel de organ fostului partid, începând cu cea din Colentina, n'a ştiut vreodată că aş avea carte de membru, nu voi fi deci găsit niciodată şi nicăeri incatalogat ca membru al acestui partid. -

Căpitanului Aionesei i-am dat această carte în Gara de Nord după care a plecat la Dej.-

Cum subsemnatul fac parte dintr'o familie cu 10 (zece) membri, iar salariul aveam numai eu şi sora mea, iar viaţa în Bucureşti era f. grea, şi cum Căp. Aionesei mă invitase pentru o zi, două la el, la sfârşitul lunei Iulie a.c., am luat cu mine pe nepotul meu, care nu vizitase Ardealul, şi împreună cu un geamantan, i-am făcut o vizită la Dej. cu scopul de a procura ceva alimente mai eftine. Am stat acolo 24 ore, şi cum momentan nu găsisem nimic de cumpărat, am plecat la Bucureşti, lăsând acolo valiza, urmând să mi-o trimită ulterior printr'o ocazie.-

In cele 24 ore, am fost la un restaurant cu Căp. Aionesei L. şi vreo trei subofiţeri dela reşedinţa Legiunei, unde am mâncat o friptură şi am băut un spriţ. Mărturisesc însă că în afară de faptul că am cântat şi petrecut cu muzica, nu-mi amintesc să fi discutat politică. Dealtfel eram aşezaţi la masă la cele 2 extreme şi încadraţi de subofiţeri şi civili, cunoştinţe de ale lor din Dej. Ca dovadă că este aşa e şi faptul că în afară de Căp. Aionesei, eu nu mai cunoşteam pe nimeni dinainte aşa că presupunând prin imposibil că aş fi avut intenţia să fac consideraţii de acest gen, un elementar simţ de prudenţă m'ar fi oprit. Totuşi, fiindcă n'am nici un interes ca să ascund cel mai mic amănunt rog insistent ca să fiu confruntat cu Căp. Aionesei Leon pentru a stabili pe cât posibil, purul adevăr.-

In altă ordine de idei, menţionez că, nu numai că nu am făcut niciodată politică, dar nici n'am avut nici un fel de legătură sau măcar întâlnire cu cel mai mic substrat politic, cu vreunul din ofiţerii deblocaţi din Jandermerie.- In timpul cât

.//.

47

am fost în Gara de Nord, am fost odată la un Rest. cu avocatul Crudu, fost camarad de al meu şi 1 - 2 ori la teatru cu Căp. Meculescu Grigore, care avea bilete dela Prefectura Pol.Capitalei şi pe care-l cunosc din copilărie. Deci niciodată, nici cel mai mic amestec cu nimic care să aibă cea mai mică contingenţă de orice fel cu activitatea politică.-

Menţionez că ştersăturile şi adausurile îmi aparţin.-
Aceasta îmi este declaraţia pe care o susţin şi semnez.-

00049

Căpitan,

/ss/ Bedreagă

6.X.947

Buc.-

6 oct

48

00050

DECLARAȚIE

Subscrisul GHEORGHE BUTEZ, avocat, domiciliat în Dorohoi Str. Gr. GHICA nr. 52, în continuarea declarației din 17 Septembrie 1947, complectez următoarele :

Stiu că în organizația național țărănist din Dorohoi s'au inscris două elemente provenite din fostele partide de dreapta- legionar, cuzist - și nume avocatul Alex. TEODORU fost cuzist și Pr. Aurel Constantinescu fost legionar.-

Ambii s'au înscris în cursul anului 1946. Deși s'au înscris în fostul P.N.T. totuși ei au continuat prin atitudinea lor să fie aceeși antisemiți care erau atunci când făceau parte din organizațiile de dreapta.-

Vicepreședintele organizației P.N.T. avocatul Gh. Iacovlovici cunoștea atitudinea acelor doi membri menționați mai sus și totuși nu a luat nici o măsută împotriva loc.-

In toamna anului 1946, am asistat la o discuție între vicepreședintele organizației P.N.T. avocatul Gh. Iacolovici și președintele tineretului avocatul Alex. Animanu, prin ultimul spunea vicepreședintelui că a primit dela centu Bucuresti noi instrucțiuni relativ la organizarea tineretului P.N.T. și anume pe cercuri de această am obiectat că numai denumirea aceasta aduce aminte de cuiburile legionare.

N'am auzit dacă aceste cercuri au fost organizate sau nu.-

Subsemnatul împreună cu alți intelectuali din orașul Dorohoi, de diferite nuanțe politice, am inițiat în anul 1945 înfințarea A.R.L.U.S..-

Conducerea centrală a fostului P.N.T. n'a dat însă nici o circulară în sensul ca membrii P.N.T. să se înscrie și să activeze în A.R.L.U.S.-

Dacă fostul P.N.T. ar fi dorit o apropiere față de U.R.S.S. ar fi trebuit să xxxxxxxx îndemne membrii pe cale de circulări, să se înscrie și să acționeze în această organizație, care avea de scop cunoașterea marelui nostru vecin,

 49

realizările din toate domeniile de activitate c
în U.R.S.S.-

Nu mai sunt secretaru general al P.N.T. di. 1945, de când a fost ales avocatul Oct. GRIGORESCU, sub. tul am fost secretar general dela 23 AUGUST 1944 şi pâ la Martie 1945, Dela această dată am fost şeful sectorului Ibăneşti-Dorohoi.-

Aceasta îmi este declaraţia pe care o fac eu din libera mea voinţă.-

/ss/ avocatGh. Botez.-

6 Octombrie 1947.-

Adaug că mi-aduc aminte că am fost informat că şeful tineretului avocatul Alex. Huianu a organizat Tineretul P.N.T. pe cercuri, comform instrucţiunilor primite dela centru, în câteva comuni din jud. Dorohoi şi anume în plasa Valea Başeului.-

6 Octombrie 1947.-

/ss/ Gh. Botez.-

In trecut, adică până în anul 1937, conducerea P.N.T., centrală avea întotdeauna grijă să trimită circulări şi instrucţiuni organizaţiilor judeţene, prin care se cerea membrilor partidului să combată cu energie curentul antisemit.-

După 23 August 1944, conducerea centrală a P.N.T. nu a mai avut grijă să trimită circulări prin care să se impună mebrilor partidului să combată antisemitismul şi datorită acestei situaţiuni, unii membrii a fostelor partide de dreapta şi-au găsit adăpost în fostul P.N.T. unde puteau să-şi continue propaganda antisemită din trecut. Asa a fost cazul avocatului Alex. Teodoru şi Pr. Aurel Constantinescu, despre a căror activitate am menţionat mai sus.-

/ss/ Avocat Gh. Botez.-

/11/ 50

00052

D E C L A R A T I E

Subscrisul GHEORGHE BOTEZ,avocat,domiciliat în Dorohoi Str. Gr. GHICA nr. 52,în continuarea declarației din 17 Septembrie 1947,complectez următoarele :

.Stiu că în organizația național țărănist din Dorohoi s'au inscris două elemente provenite din fostelepartide de dreapta- legionar,cuzist - și nume avocatul Alex. TEODORU fost cuzist și Pr. Aurel Constantinescu fost legionar.-

Ambii s'au înscris în cursul anului 1946. Deși s'au înscris în fostul P.N.T. totuși ei au continuat prin atitudinea lor să fie aceași antisemiți care erau atunci când făceau parte din organizațiile de dreapta.-

Vicepreședintele organizației P.N.T. avocatul Gh. Iacvlovici cunoștea atitudinea acelor doi membri menționați mai sus și totuși nu a luat nici o măsută împotriva loc.-

In toamna anului 1946,am asistat la o discuție între vicepreședintele organizației P.N.T. avocatul Gh. Iacolovici și președintele tineretului avocatul Alex. Animanu,prin ultimul spunea vicepreședintelui că a primit dela centu Bucuresti noi instrucțiuni releativ la organizarea tineretului P.N.T. și anume pe cercuri do această am obiectat că numai denumirea aceasta aduce aminte de cuiburile legionare.

N'am auzit dacă aceste cercuri au fost organizate sau nu.-

Subsemnatul împreună cu alți intelectuali din orașul Dorohoi,de diferite nuanțe politice,am inițiat în anul 1945 înființarea A.R.L.U.S..-

Conducerea centrală a fostului P.N.T. n'a dat însă nici o circulară în sensul ca membrii P.N.T. să se înscrie și să activeze în A.R.L.U.S.-

Dacă fostul P.N.T. ar fi dorit o apropiere față de U.R.S.S. ar fi trebuit să ~~xxxxxxxx~~ indemne membrii pe cale de circulări,să se înscrie și să acționeze în această organizația,care avea de scop cunoașterea marelui nostru vecin,

./.

 51

realizările din toate domeniile de activitate ce s'au făcut în U.R.S.S.-

Nu mai sunt secretaru general al P.N.T. din anul 1945, de când a fost ales avocatul Oct. GRIGORESCU, subsemnatul am fost secretar general dela 23 AUGUST 1944 și până la Martie 1945, Dela această dată am fost șeful sectorului Ibănești-Dorohoi.-

Aceasta îmi este declarația pe care o dau din libera mea voință.

/ss/ avocatGh. Botez.-

6 Octombrie 1947.-

Adaug că mi-aduc aminte că am fost informat că șeful tineretului avocatul Alex. Huianu a organizat Tineretul P.N.T. pe cercuri, comform instrucțiunilor primite dela centru, în câteva comuni din jud. Dorohoi și anume în plasa Valea Bașeului.-

6 Octombrie 1947.-

/ss/ Gh. Botez.-

In trecut, adică până în anul 1937, conducerea P.N.T., centrală avea întotdeauna grijă să trimită circulări și instrucțiuni organizațiilor județene, prin care se cerea membrilor partidului să combată cu energie curentul antisemit.-

După 23 August 1944, conducerea centrală a P.N.T. nu a mai avut grijă să trimită circulări prin care să se impună mebrilor partidului să combată antisemitismul datorită acestei situațiuni, unii membrii a fostelor partide de dreapta și-au găsit adăpost în fostul P.N.T. unde puteau să-și continue propaganda antisemită din trecut. Asa a fost cazul avocatului Alex. Teodoru și Pr. Aurel Constantinescu, despre a căror activitate am mentionat mai sus.-

/ss/ Avocat Gh. Botez.-

VI 30 Sept 52

00054

D E C L A R A Ț I E

Subsemnatul Căpt. BUDU MARIUS, comand. Leg. Jand. C.F. B., Cluj, născut în comuna Carmeniș Jud. Someș și apoi mutat cu domiciliul părinților în comuna Preluci Jud. Someș. Tatăl meu a fost de profesiune preot în comuna Carmeniș și apoi Preluc și în ultimii ani în comuna Valea-Loanei comună girată de el încă dela începutul carierei. Mama casnică. Fără avere personală. Sunt căsătorit și domiciliez actualmente în Cluj Str. Mareșal Foach Nr. 5, nu am avere personală a soției. Sunt în etate de 29 ani și declar:

Am făcut școala primară la Carmeniș cl. I-a și la Dej cl. II-IV.

Am urmat liceul la Cluj dela cl. I-a IV-a și apoi din cauza lipsurilor materiale m'am mutat la liceul din Gherla unde am terminat cursul superior în anul 1936.-

In anul 1937, m'am înscris în școala pregătitoare ofițe București, și la Facultatea de Drept București, pentru arma Jandarmi.-

In anul 1938, am continuat școala la Școala Ofițeri Jan

In anul 1940, la 23 Martie am fost avansat sublocot. și am fost mutat cu serviciul în Centrul 6 Jand. unde am avut funcția de Comandant de Ploton. In toamna acestui an m'am refugiat cu Unitatea la Găești și apoi la București, unde am funcționat până în vara anului 1941 tot în calitate de comandant de Ploton.-

In a. 1941, luna Iunie am fost detașat la Comp. 55 Polițe dela Corpul V. Armată unde am avut comanda de Ploton. Cu această unitate am fost în campania de războiu până la Odessa. Tot timpul am comandat Ploton și am avut atribuțiuni de circulație și ordine în spatele frontului.

In toamna anului 1941, am intrat în Odessa în noaptea când a fost explozia la Comandamentul Român.

.//.

Incă din ziua următoare am fost pus la dispoziţia Circ. III-a Poliţie cu atribuţiuni de pază şi asistenţă militară şi concurs organelor poliţieneşti în calitate de Comand.de Pluton. Nu am avut nici o însărcinare în legătură cu măsurile represive ce sau ordonat împotriva populaţiei din Odessa.

9055

După circa o lună am fost deplasat cu întreagă unitatea şi pus la dispoziţia Batalionului Jand.Tiraspol.

In Ian.1942, mi s'a dat comanda Pluton.de Jand.din Grosoleuca-Tiraspol - cu atribuţiuni de Poliţie.

In vara anului 1942, am fost mutat la Şcoala Jand.Drăgăşani Comand.de Pluton, şi profesor de curs unic de unde în toamna acelu şi an am fost detaşat în stepa Calmucă la Comanda Plot.42 Pol.del Div.5 Cavalerie.-

Plutonul a avut exclusiv atribuţiuni de pază a Comandamentului Diviziei în deplasare circulaţie.

Am continuat în aceasta unitate tot timpul deplasării spr interior până în Mai 1943.-

In Mai 1943, am fost detaşat comandant de Pluton în Compania 19 Poliţie din Divizia 19 Inf.in Cuban.

Plutonul a avut atribuţiuni de pază exterioară a comandamentului şi apoi în retragere spre Crimeia atribuţiuni de circulaţie.-

In anul 1944, în Aprilie sau Mai am fost mutat în grad de Locot.Comand.de Comp.in Bat,2 P.O.din Moldova.

Am avut atribuţiuni de siguranţa Zonei Comand.Armatei in regiunea Huşi-Vaslui.

In Sept.1944, am fost mutat în legiunea Jand.Tr.Mică ca ajutor de Comand.şi apoi comandant de Sector în Târnăveni Jud.Tr.Mic cu atribuţiuni normale de poliţie pe teritoriul rural.

In Aprilie 1946, am fost mutat în Şcoala Jand.Oradea unde am fost profesor de legi speciale comand.de Comp.şi şef al Birou Adjutanturii a Şcoalei. In timpul alegerilor am comandant B.Adjuta

In Ianuarie 1947, am fost mutat la Comanda Leg.Jand.C.F.R. Cluj cu atribuţiuni speciale de poliţie pe C.F.R.-

Nu am avut legături cu nici un membru al P.N.T.-

Nu cunosc pe Dl.RUSU GAVRILA despre care sunt întrebat nici nu am auzit de el.

La întrebarea că dacă pe Dl.GRIGA POPP. Declar că nu-l cunosc.-Am auzit de el încă decând eram copil dar l-am cunoscut nici dată.-

La întrebarea dacă cunosc pe Serg.Maj.ISTRATE ALEXANDRU de

./.

54
00056

Leg.Jand.Sîmeş decalr că nu-l cunosc.

La intrebarea dacă cunosc pe Dl.ANTON MUREŞANU declar că-l cunosc fiind rudă foarte indepărtată - străbunica mamii cu bunica sau bunicul lui Anton Mureşanu au fost fraţi.

La intrebarea ce legătură am avut cu Dl.Ionel Mureşan declară că l-am văzut odată când eram copil in casă la noi in comuna Preluci.Apoi l-am văzut in 1945,la el acasă fiind naşul s rorii mele primeşc in vizită după ieşirea lui din inchisoare când sora mea in calitate de fină m'a dus la dânsul pentru ca să-i fac cu aceasta ocazie şi cunoştinţa personală.-

In anul acesta pentru a treia oară in viaţă l-am văzut la Cluj pe peronul gării Cluj când l-am invitat la masă ca să-mi cunoască soţia fiind recent căsătorit.Mi-a promis că v'a veni şi n'a venit.-

La întrebarea dacă cunosc activitatea lui politică declar că nu o cunosc.-

Nu am discutat in scurtele intrevederi cu el nici o politică de nici un fel.

Atât declar,susţin şi semnez propriu.

ss/ Cpt.Budu Marius.

55
00057

DECLARAȚIE

Subsemnatul Dr.GH. BUSULENGA, declar că în seara de 13 Iulie 1947, la ora 11, eu mă găseam împreună cu Dna Carandino, la locuința acesteia, la studio, era un geamantan făcut.

Sosind Dl.Carandino acasă, i-a spus Doamnei ca să-și facă bagajul în cinci minute pentrucă pleacă. La întrebarea Doamnei că unde mergem, i-a răspuns că în Turcia, după care Doamna l-a întrebat din nou că de ce pleacă așa de precipitat, la care Carandino a răspuns că "Dl.Președinte i-a spus că trebuie să plece la 1 noaptea." I-a mai spus Doamnei " nu știu sigur dacă te iau și asta depinde de venirea Dnei Ponescu.

Alt ceva în legătură cu obiectivele plecării și cu altă destinație n'a spus nimica.-

Din raporturile mele cu Dl. Carandino, știu că acesta nu a fost niciodată preocupat de ideia plecării în străinătate și nici nu mi-a vorbit de motive cari l-ar determina ca să părăsească Țara.

Drept care semnez această declarație.

ss. Dr.Gh.Bușulenga

12 Septembrie 1947.

E.F.

VI 56

00058

DECLARATIE

Subsemnatul Constantinescu Octav, referent şef în Ministerul de Finanţe, domiciliat în Aleia Bateriilor Nr.14, născut la Paris în anul 1913 Noemvrie 23, declar următoarele :

1). Cunosc pe dl.Consul C.Tincu din anul 1929 (aproximativ) de când îi eram subaltern în M.F.

Suntem foarte buni prieteni (mi-a botezat copilul în anul 1940).

După înapoierea sa din captivitatea sa din Germania m'a ajutat cu bani şi medicamente.

Chiar pe timpul când recent eram în Delegaţia Guvernamentală la Sofia mi-a ajutat cu lei stabilizaţi soţia mea şi copilul, care se găsesu - fără bani - la C. Sylva.

Il caracterizez ca pe un om corect, de onoare şi corect în toate relaţiunile sale.

2).Niciodată nu mi-a cerut şi nu i-am dat nici o informaţie şi nici un document în legătură cu serviciul pe care îl îndeplinesc în cadrul M.F. sau în legătură cu alte probleme de serviciu.

Nu mi-a cerut nici odată nici un document, nici pentru Ministerul Afacerilor Externe .

3). Subsemnatul nu am predat nimănui nici o informaţie şi absolut nici un document în legătură cu convenţiile economice, încheiate de Guvernul român cu Rusia Sovietică.

4). Declar şi insist că nu am predat niciodată dlui C.Tincu nici un fel de document în legătură cu serviciul.

Afirm cu tărie că cele declarate de dl.C.Tincu şi care mi-au fost arătate nu corespund întru nimic realităţii, întrucâtnsubsemnatul nu puteam să-i predau documen-

./.

tul în cauză, cu atât mai mult, cu cât ştiam că dl.C. Tincu nu are calitatea să ia cunoştinţă de un astfel de document.

ss. Oct.Constantinescu.

25 Septemvrie 1947.

D E C L A R A T I E

Subsemnatul Cazan I.Theodor, îmi aduc aminte că în cursul anchetei am făcut următoarele declaraţiuni :

- 6 Aug.1947. La şedinţele publice se dau directive ofiţerilor să se formeze în mici unităţi de ţărănişti, cari să se cunoască cât mai bine între ei şi când va fi nevoie să se poată anunţa uşor, unul pe altul.

- 7 Aug.1947. In cercul militar profesional era limpede ideea ca toţi militarii activi, membri acestui cerc, vor fi elemente de bază, cari vor ajuta prin puterile lor la răsturnarea guvernului democratic şi a ordinei de Stat.

Propaganda în unităţile militare se făcea prin manifeste ce se dădeau ofiţerilor să le ducă în cazărmi cu instrucţiunea de a le difuza cât mai discret.

La şedinţe se ţineau cronici de evenimentele externe, care erau foarte batjocoritoare la adresa U.R.S.S.-ului.

Printre membri se observa la şedinţe, o atmosferă, reală, antisemită.

La o şedinţă din luna Februarie 1947, am auzit pe dl.colonel Stoika Stefan că i-a fost adusă o copie după un ordin secret, sustras dela unitate.

- 8 August 1947. Intr'una dintre şedinţe dl. general Negrei s'a pronunţat că partidul pune bază pe acest cerc, fiind singurul care poate acţiona cu sorţi de isbândă, într'o acţiune rapidă, necesară înlocuirii regimului democratic actual.

- 8 Aug.1947. Inainte cu aproximativ zece zile înainte de data alegerilor, dl.Colonel Stoika Stefan, a rugat ofiţerii activi, să culeagă informaţiuni asupra armamentului aflat în unităţi.

./.

M.C.

- <u>9 Aug.1947.</u> In afară de şedinţele publice, se ţineau şedinţe secrete, cu număr restrâns de ofiţeri şi chiar cu uşile încuiate.

- <u>6 Sept.1947.</u> Dl.colonel Stoika Stefan îşi aducea merite, că el a înfiinţat C.P.M.-ul

- <u>7 Sept.1947.</u> Discutând cu dl.colonel Stătescu, mi-a comunicat : că într'o şedinţă restrânsă a Comisiei de organizare a armatei, dl.col.Stoika Stefan a dat cetire unui proect de organizare a armatei, peste graniţă, în Franţa.

Colonelul Stătescu mi-a afirmat că Mihalache a fost transportat cu ocazia încercării de fugă, dela Topoloveni, în Capitală cu o maşină a Soc."Salvarea".

Colonelul Stoika Stefan, a comunicat membrilor şi preşedinţilor din provincie, să trimită corespondenţa secretă, prin curieri speciali, căci prin poştă poate fi interceptată.

Dl.colonel Stătescu, m'a informat că dl.general Negrei dase ordin colonelului Stoika Stefan, să ardă toată archiva organizaţiei militare.

- <u>11 Sept.1947.</u> Intr'o şedinţă dl.colonel Stoika Stefan, a arătat părerea dlui Maniu că pe cercul profesional militar, pune mare bază, ca fiind format din foşti ofiţeri, oameni de cuvânt şi acţiune, cărora dacă le încredinţezi un secret, ştiu să-l păstreze, iar dacă le dă o însărcinare, o duc la bun sfârşit.

Pentru care dau prezenta declaraţie, nesilit de nimeni.

ss.Th.Cazan.

26 Sept.1947.

V

60

000062

D E C L A R A T I E

Subsemnatul Cazan I.Theodor, îmi aduc aminte că în cursul anchetei am făcut următoarele declaraţiuni :

- 6 Aug.1947. La şedinţele publice se dau directive ofiţerilor să se formeze în mici unităţi de ţărănişti, cari să se cunoască cât mai bine între ei şi când va fi nevoie să se poată anunţa uşor, unul pe altul.

- 7 Aug.1947. In cercul militar profesional era limpede ideea ca toţi militarii activi, membri acestui cerc, vor fi elemente de bază, cari vor ajuta prin puterile lor la răsturnarea guvernului democratic şi a ordinei de Stat.

Propaganda în unităţile militare se făcea prin manifeste ce se dădeau ofiţerilor să le ducă în cazărmi cu instrucţiunea de a le difuza cât mai discret.

La şedinţe se ţineau cronici de evenimentele externe, care erau foarte batjocoritoare la adresa U.R.S.S.-ului.

Printre membri se observa la şedinţe, o atmosferă, reală, antisemită.

La o şedinţă din luna Februarie 1947, am auzit pe dl.colonel Stoika Ştefan că i-a fost adusă o copie după un ordin secret, sustras dela unitate.

- 8 August 1947. Intr'una dintre şedinţe dl. general Negrei s'a pronunţat că partidul pune bază pe acest cerc, fiind singurul care poate acţiona cu sorţi de isbândă, într'o acţiune rapidă, necesară înlocuirii regimului democratic actual.

- 8 Aug.1947. Inainte cu aproximativ zece zile înainte de data alegerilor, dl.Colonel Stoika Ştefan, a rugat ofiţerii activi, să culeagă informaţiuni asupra armamentului aflat în unităţi.

./.

M.C.

- 9 Aug.1947. In afară de şedinţele publice, se ţineau şedinţe secrete, cu număr restrâns de ofiţeri şi chiar cu uşile încuiate.

- 6 Sept.1947. Dl.colonel Stoika Stefan îşi aducea merite, că el a înfiinţat O.F.M.-ul

- 7 Sept.1947. Discutând cu dl.colonel Stătescu, mi-a comunicat : că într'o şedinţă restrânsă a Comisiei de organizare a armatei, dl.col.Stoika Stefan a dat citire unui proect de organizare a armatei, peste graniţă, în Franţa.

Colonelul Stătescu mi-a afirmat că Mihalache a fost transportat cu ocazia încercării de fugă, dela Topoloveni, în Capitală cu o maşină a Soc."Salvarea".

Colonelul Stoika Stefan, a comunicat membrilor şi preşedinţilor din provincie, să trimită corespondenţa secretă, prin curieri speciali, căci prin poştă poate fi interceptată.

Dl.colonel Stătescu, m'a informat că dl.general Negrei dase ordin colonelului Stoika Stefan, să ardă toată arhiva organizaţiei militare.

- 11 Sept.1947. Intr'o şedinţă dl.colonel Stoika Stefan, a arătat părerea dlui Maniu că pe cercul profesional militar, pune mare bază, ca fiind format din foşti ofiţeri, oameni de cuvânt şi acţiune, cărora dacă le încredinţezi un secret, ştiu să-l păstreze, iar dacă le dă o însărcinare, o duc la bun sfârşit.

Pentru care dau prezenta declaraţie, nesilit de nimeni.

ss.Th.Cazan.

26 Sept.1947.

2. lipt
00064
51

D E C L A R A T I E

Subsemnatul Lt.Comandor av.MIRCEA CIOROIU,născut la 27. I.1913 în Com Calafat Dolj,fiul lui Stefan şi al Teodorei, de naţionalitate română,religie creştină-ortodoxă,profesiune: of.rezervă,fără a fi fost vre-odată judecat şi condamnat,având ultimul domiciliu în aleia Matei Corbescu Nr.8,fără a fi fost vreodată înscris formal în vre-un partid politic,declar următoarele :

1/. BIROUL PRESEI P.N.T.

a/ " Am luat cunoştinţă de existenţa unui Birou al Presei,aproximativ în luna Noembrie 1946,când trebuind să-l văd pe Dl.N.Carandino în legătură cu opinia sa asupra unui text dramatic ce-i încredinţasem, - acesta mi-a indicat ca loc de rendez-vous " Bir.Presei P.N.T.".-

De două sau trei ori nu mi s'a permis accesul în localul Clubului unde se găsea instalat biroul presei.- Comunicând aceasta telefonic(acasă)D-lui Carandino,m'a convocat a doua zi la redacţia " Dreptatea " unde mi-a dat un laisser - passe pentru Biroul Presei pe o carte de vizită a sa.-Acest act era semnat de Dl.Carandino ca şef al Biroului Presei şi numai în baza lui am putut intra ulterior la Biroul Presei.-

b/.Din observaţiile mele directe coroborate ca fragmentare informaţiuni ulterioare ştiu că scopurile acestui birou erau :

- Executarea unei sinteze (Buletin de presă intern)informative prin exploatarea presei indigene,selecţionându-se numai ştirile sau articolele cu referire specială la activitatea P.N.T. sau membrilor P.N.T. ;

Această presă era trimisă numai la aprox.10 membrii ai partidului,întrucât aceasta era cifra copiilor cari se executau la maşina de scris.-

- Informarea şi difuzarea comunicatelor oficiale (date de conducerea P.N.T) la ziarele din Bucureşti.- ;

- Executarea seriilor de colecţii interesând presa românească zilnică ;

- Exploatarea buletinelor oficiale de presă trimise de Ministerul Informaţiilor sau legaţiile străine(văzut personal bul.de presă al Mis.Britanice);

- recepţia ziariştilor străini cari doreau informaţiuni interesând activitatea P.N.T.(Deduc aceasta din faptul că, fiind într'o zi la Biroul Presei) a venit acolo un domn Kormoş, reprezentând agenţia Tellpress care vorbea limba franceză şi care dorea să-l vadă pe Dl.N.Carandino în acest scop).-

- In acest birou se găsea o listă (afişată)cu reprezentanţele străine de presă şi numerile respective de telefon.-

In plus fără a cunoaşte necesitatea acestei prese aci sau genul să de exploatare,la Biroul Presei,am văzut la Dl.N. Carandino,un text de Buletin Radio-ascultare,redactat de Ministerul Informaţiilor.-

Altădată chiar Dl.Penescu (Secret.G-ral P.N.T.) a comunicat D-lui Carandino că a reuşit să aranjeze a avea acest buletin.-

Deasemeni, am asistat odată când un domn,care mi-a fost prezentat sub numele : Vasilescu,a citit D-lui Carandino(la ora 10 dim.)după un text stenografiat,texte de emisiuni radio din seara şi dimineaţa zilei (Ankara,Londra,Brazzaville,Moscova,Vocea Americei,etc.).-

c/. Personalul întâlnit şi cunoscut de subsemnatul :

- N Carandino - Cpt.C-dor Mocanu Gh.
- Ion Vinea
- Savu
- Vasilescu
- Aristiţa Cazimir
- O doamnă dactilografă,cunoscând franceza şi engleza (soţia unui ofiţer aparţinând unui Reg.Art.A.A.)
- Colete Bruteanu

d/. Funcţiuni îndeplinite :

- N.Carandino - şef sau sub-şef al Biroului Presei (vezi I. Vinea)

Desigur conducător efectiv al Biroului în acţiunea sa de interior şi exterior (vezi Kormos).-

- Ion Vinea - idem.- Prezenţă intermitentă coincizând cu aceia a subsemnatului.-

- Cpt.C-dor MOcanu Gh. - Element de permanenţă al Biroului şi Executant al lucrărilor antecitate.-Salariat al acestui serviciu.-

- Savu : nu ştiu cu ce se ocupa.- Apariţii intermitente.-

- Vasilescu : radio-ascultarea.- Nu lucra în birou.-

./.

Prezență numai pentru raport.-

- Doamna (al cărui nume nu-l cunosc)executa lucrări de dactilo.-

- Aristița Cazimir : dactilo și traduceri diverse.- In majoritate aceste traduceri,interesau note date de către Dl. Penescu și care erau lucrate,cu multă discreție,într'un birou anexă cu acces strict.-

De cele mai multe ori,lucra acasă la Dl.Penescu,având aerul a fi secretară particulară.-

- Colette Bruteanu,am văzut-o și cunoscut mult mai târziu,cu ocazia unei vizite de politeță ce am făcut Comandorului MOCANU.

Efectua lucrări dactilo.

c/. Caracterizez astfel pe cei cunoscuți mie:

- N.CARANDINO.Inteligent,instruit,abil.Excesiv în discuțiile cu caracter contradictoriu.Temperament sanguin.- Concesiuni în materie de scrupule ca ex: în presă " se înjura " cu dl.Zaharia Stancu cu violență,uneori mult dincolo de extrema toleranță,fără ca aceasta să-i interzică a continua să ia masa cu d.Z.S. sau să lucreze împreună la Teatrul Național,etc,etc.-

Interpelat de mine pe această temă s'a justificat astfel :". . . . moravuri tolerate între gazetari pe cari nu ai de unde să le cunoști! "

- Filo englez,fără manifestări ostile față de alte state.-

- Ion Vinea ,Cult inteligent,fin,calm,corect în relațiunile cu prietenii săi.- Foarte comod.- Desinteresat.- (spre ex : m'a informat că salariul său dela Biroul Presei,l-a cedat D-nei dactilografe al cărei nume nu l-am reținut).-

- Savu,Vasilescu,Doamna dactilografă....,nu-i pot caracteriza.-

- Cpt.Cdor Mocanu Gh.- Foarte bine pregătit profesional.- Spirit clar și net.- Viață onestă.- Venituri limitate.- Categoric în hotărâri și perseverent.-Foarte politicos și discret în relațiunile cu prietenii săi sau cunoscuții.- Bun și vechi prieten cu Carandino N,Ion Vinea,Corneliu Coposu.- Era " manist ".-

- Aristița Cazimir : Instruită,inteligentă.- Discretă în activitatea sa.-

- Colete Bruteanu (cu aproximație) inteligentă,Temp Sanguin.- Modestă ca gen de existență.-

Ulterior a rezolvat (cred)stasea de modestie în urma prietenie cu Karaburgeak (mis.presă turcă).-

2/. Dela o anumită dată (pe care nu o pot preciza exact) în urma unui diferend între dl.Carandino şi dl.Penescu s'a petrecut următoarea modificare în organizaţia Bir.Presei.-

- Dl.Carandino n'a mai exercitat funcţiunea de şef al Biroului Presei,n'a mai frecventat acel birou şi era acuzat că N'a fost urmat şi de Comandor Mocanu în această acţiune.-;

- Dl.Comandor Mocanu a rămas,după această dată,cel mai mare în birou şi a asigurat continuitatea sa,(cred că până la sfârşit,întrucât subsemnatul nici pe cale directă nici indirectă nu mai aveam informaţiuni precise despre acest birou,mai ales după plecarea D-lui Carandino dela Conducere).

In legătură cu aceasta,ştiu dintr'o mărturie că Dl. Comandor Mocanu - care era indignat de această destrămare de activitatea,că dl.Carandino,(după plecat dela Bir.Presei,dar ca un " defi " aruncat dl.Penescu)redactează un buletin de presă în redacţia " Dreptăţii".-

In ceeace interesează activităţile C-dor Mocanu :

- Bir.Presei

- Secţia Militară

a/. în cadrul partidului,cred că activitatea sa era,în principal,desvoltată în sectorul bir.Presei.-

b/. în relaţiile exterioare (Dl.Maniu)cred că activitatea sa era,în principal,desvoltată pe tema " Secţia Militară "

Drept care dau prezenta declaraţie,

Lt.Comandor Mircea Cioroiu

2.II.1947

C51 4 sept 00668

D E C L A R A Ţ I E

Subsemnatul Lt.C-dor Av.MIRCEA CIOROIU,în continuarea declarațiilor mele anterioare,adaug următoarele :

1/. In ajunul zilei de 19.XI.1946,am fost solicitat telefonic de către Dl.Comandor Mocanu Gheorghe să-l acompaniez la o secție de votare pentru a vedea cum decurge voturile.-

Cum nu avusesem ocazia să văd aici odată un spectacol similar,am acceptat, cu atât mai mult cu cât mi se precizase că este vorba de " Secția Visarion " (Biserica Visarion)care era aproape de locuința subsemnatului.-

In ziua de 19 XI.1946,dimineața ne-am întâlnit în Piața Amzei și am fost spre Visarion.- Ajungând pe Strada General Tell Dl.C-dor Mocanu s'a oprit în fața unei case indicându-mi că are de aranjat o chestiune de câteva minute cu cineva din interior.- M'a rugat să-l însoțesc,la care mi-a spus că acolo locuește Dl. Serdici.-

Intrând am văzut hall-ul plin până la refuz de oameni.- Am întâlnit acolo pe Dl.Ion Vinea cu care am vorbit până a venit Dl.Comandor Mocanu.-

După înapoierea sa s'a deschis ușa și a apărut Dl.Ion Mihalache,care dând mâna cu cei doi interlocutori ai mei,Dl.C-dor Mocanu a profitat de acest prilej pentru a mă prezenta D-lui Mihalache.-

Acesta din urmă a fost extras de cordial și de amabil.-

La întrebările sale i-am precizat succesiv că : nu fac politică, - nu sunt membru al P.N.Ţ.,- nu aparțin secției militare.- nu cunosc nimic din problemele politice în genere.- Am făcut specificațiunea că specialitatea mea este aviația și în materie de aviație civilă,dacă este personal interesat,îi pot sta la dispoziție cu orice lămurire,remarcându-i că nici un factor politic responsabil,indiferent din ce țară,nu poate ignora rolul esențial ce joacă astăzi factorul aerian în viața socială și economică a națiunilor.-

Dl. Mihalache în termeni categorici,mi-a dat dreptate și ne-am înțeles să-i fac un studiu despre aviația civilă (Con-

.//.

versaţia a durat aprox.10-15 minute).-

Imediat după aceasta am plecat.- (La eşirea ne-am întâlnit cu dl. Maniu căruia i-am fost prezentat tot de Dl.C-dor Mocanu.- Am văzut apariţia D-lui Maniu la secţia de vot şi am plecat acasă împreună cu Dl.Comandor Mocanu de care m'am separat în dreptul Muzeului Simu.-

2/. Studiul despre aviaţia civilă intitulat : " Studiul interesând factorul aerian ....." l-am lăsat la locuinţa D-lui Mihalache în ziua de 6.II.1947.-

3/. Conţinutul său se poate caracteriza ca fiind"pledoaria unui avocat al aviaţiei civile adresată unui necunoscut în materie ".-

Am arătat în text :

- Rolul factorului aerian în ansamblul vieţii naţionale şi internaţionale a unui stat;
- Influenţele exercitate ;
- capacitatea sa rentabilitate ;
- Istoricul general a situaţiei aviaţiei civile în România ;
- Nevoile generale de organizare ale acestui sector ;
- Exemple de utilizarea a aviaţiei comerciale;
- Enumerarea a câtorva posibilităţi şi năzuinţi la cale.

4/. După aproximativ o lună am putut vedea pe Dl.I.Mihalache în această chestiune (ultima mea întrevedere cu D-sa) şi în câteva minute mi-a arătat că a citit textul,că l-a studiat şi mi-a promis că-l va discuta cu mine,luându-şi angajamentul să mă sesizeze telefonic în ziua când va putea face.-

Acest telefon nu mi-a fost dat şi eu am renunţat de a-l mai aştepta.-

5/. Am arătat cum am cunoscut pe D-nii Maniu şi Mihalache (vezi pct.2).-

Intrevederi cu dl. Mihalache.-

- In ziua de 19.XI.1946 (vezi pct.2).-
- In ziua de 6.II.1947, am fost la locuinţa D-lui Nestor Badea unde locuia Dl.Mihalache,lăsând acolo textul studiului despre " factorul avion " pentru a fi predat D-lui Mihalache care plecase în dimineaţa zilei în provincie.-
- după aproximativ o săptămână am avut o conversaţie telefonică în cursul căreia am discutat cu Dl.Mihalache despre o vizită a D-lui General Gheorghiu Ermil la D-sa şi despre Dl.General Teodorescu Paul.-

In legătură cu dl. General Teodorescu Paul conversaţia s'a purtat pe tema verificării unei opinii nefavorabile ce a existat la conducerea P.N.T.(Maniu) asupra D-lui General Teodorescu.-

Dl. ~~Maniu~~ Mihalache a respins aceasta şi s'a arătat foarte dispus să precizeze personal acest lucru D-lui General dacă se pot vedea.-

Am acceptat să comunic aceasta D-lui General T.urmând a-i transmite răspunsul ce-l voiu obţine.-

Faptul nu s'a putut realiza nici atunci,nici mai târziu.-

- C'am pe la finele primei jumătăţi a lunei Februarie am însoţit pe Dl.General Gheorghiu Ermil la Dl.Mihalache acasă (casa Nestor Badea).-

- Aproximativ în luna Martie,am revăzut pe Dl.Mihalache câteva minute,tot la locuinţa Badea,în scopul de a cunoaşte opinia D-sale asupra studiului ce-i predasem.-

Răspunsul primit l-am arătat la punctul 4 al acestei declaraţii.- A fost ultima întrevedere.-

6/. Intrevederi cu Dl.Iuliu Maniu :

- 19.XI.1946 la locuinţa D-lui Serdici când am fost prezentat.- Incidentală şi fără obiect.-

- Mai târziu (nu pot preciza data) am însoţit pe Dl. Comandor Mocanu la locuinţa D-lui Boilă (Şosea) unde când a eşit Dl.Maniu mi-a vorbit şi l-am chestionat asupra atitudinei partidului în problema cadrului disponibil a armatei.- Mi-a răspuns laconic că această chestiune este tratată în Program adăogând că vor fi cercetate toate reclamaţiile,caz la caz.-

- Ultima oară cred a-l fi revăzut prin luna Mai (Iunie - la dl. Leucuţia acasă,unde m'am dus să duc nişte insecticid D.D.T. D-lui Liveanu.-

Eşind dintr'o conferinţă am schimbat câteva cuvinte de pură politeţă cu Dl.Maniu.-

7/.Pe D-nii :

- Col.rezervă Stoica Stefan,
- General rezervă Gabriel Negrei,
- Col.rezervă Aldea R.

nu i-am cunoscut şi n'am avut niciodată nici o legătură.-

8/.Cu Cercul Militar Profesional din P.N.T. nu am avut niciodată nici o legătură.- Nu am fost înscris.-

./.

9/. Relativ la întrevederea D-lui Ion Mihalache - Generalul Gheorghiu Ermil fac următoarele preciziuni :

a/. Dl. General Gheorghiu pe care-l informasem că am cunoscut pe Dl.Mihalache şi-a exprimat dorinţa de a-l vedea şi D-sa pe Dl.Mihalache.-

MI-a specificat că îl cunoaşte mai demult şi anume : dela întrunirile Cavalerilor ordinului " Mihai Viteazul" menţionând că ultima oară,la întâlnit la funeraliile Generalului Rujinski.-

b/. Am vorbit la telefon cu Dl.Mihalache şi i-am comunicat acest lucru " (vezi pct.5/al.3).-

dl. Ion Mihalache a acceptat imediat foarte binevoitor,stabilind că peste două zile să-l primească la locuinţa D-lui Nestor Badea.-

c/. In ziua fixată (prima jumătate a lunei Februarie 1947) am însoţit pe Dl.General Gheorghiu Ermil la locuinţa D-lui Mihalache.-

Indirect,am putut," asista " parţial la întrevederea.- mai precis mă găseam în holl,lângă uşa Biroului D-lui Mihalache,uşe care rămăsese întredeschisă.-

Conferinţa, - atât cât am putut-o intercepta -, s'a menţinut pe terenul celei maipure banalităţi.-

Reţin a fi auzit pe Dl.Mihalache vorbind despre faptul că situaţia politică este confuză,că totul trebue tratat pe formula"văzând şi făcând." şi mai ales insistenţa cu care preţuia " omul de acţiune ",lăsând pe planul al doilea " omul de prestigiu "(aluzie, la Dl.General Gheorghiu care ocupase anterior demnitatea de ministru al aerului,-probabil)

Intrevederea s'a consumat în aproximativ 10-15 minute.-

d/.La înapoiere fără a intra în detalii,(probabil bănuind că am putut auzi convorbirea cum era şi firesc,Dl.General Gheorghiu mi-a făcut cunoscut că nu l-a impresionat deloc dl. Mihalache şi găseşte banală şi fără interes întrevederea, acţionând pentru domnia-sa numai satisfacţia de a fi făcut o vizită de politeţe.-

e/.Nici o altă întrevedere nu a mai avut loc ulterior între Dl.General Gheorghiu şi Dl.Ion Mihalache.-

10/. Am colaborat la ziarul " Dreptatea " în primele luni ale anului 1947,semnând : Matei Odobescu.-

70
000072

a/. Colaborarea aceasta am făcut-o la insistența repetată a D-lui Carandino.-

Am acceptat-o ca o " achitare " a unei vechi poliţe de recunoştinţă ce datoram D-lui Carandino pentru gratuita şi prietenoasa amabilitate cu care (în 1943, cu ocazia reprezentării piesei mele " Descătuşarea " la Studio Naţional) mi-a pus la dispoziţie paginile revistei " EIS " pe care o conducea pentru a face reclamă sau a răspunde criticelor puţin binevoitoare.-

b/. Nu am cerut şi nici nu mi s'a vorbit vreodată despre o salarizare.-

Refuzam a discutat orice aluzie la eventuală încadrare regulată a mea în redacţie, pentrucă vroiam să-mi păstrez toată independenţa în redactarea articolelor, nu ţineam deloc să fiu subordonatul D-lui Carandino şi - mai ales, - vroiam să am libertatea de a decide personal asupra încetărei colaborării mele.-

c/. Am tratat o serie de subiecte cu caracter general, precum : articolul aniversar pentru Mareşalul Averescu Alex., elogii pentru armată, elogii pentru rezistenţa Franceză, (cazul Colonelului Hardy) despre " Anul Nou " (răspuns polemic pentru un articol similar apărut într'o gazetă de stânga) precum şi câteva articole cu contingenţă la politica internă.-

Am considerat liberă această colaborare bazat pe următoarele justificative :

- Imprimarea se făcea cu ~~xxxxxxxx~~ aprobarea legală a serviciului cenzurei de Stat ;

- Semnătura cu un pseudonim ;

- Articolele cu caracter politic şi polemic în (special acesta ar putea interesa ancheta)apăreau în toate cotidianele sau săptămânalele armatei, tratând probleme de partid, curent tratate în ziarele oficioase de orice culoare.-

d/. Publicarea acestor articole în " Dreptatea ", articole care le predam ~~xxxxx~~ D-lui Carandino (şi un secretar general de redacţie cum se proceda de către ceilalţi colaboratori) o motivez astfel :

- nu mi se plăteau şi deci interesa din punct de vedere pecuniar, ziarul ;

- eram, ca temă şi tratare, situate la polul opus, genul articolelor care se imprimau în presa de stânga.-

Spre ex.: articole - elogiu pentru Mareşalul Ave-

./.

71

rescu, diferea mat de ceeace scria despre Averescu, presa de stânga pe tema " 1907 ".-

La fel, pentru celelalte.-

Nu mi s'a făcut niciodată rezerva că, publicarea articolelor, ar fi funcţia de o prealabilă inscriere în partidul Naţional Tărănesc.-

Drept care dau prezenta declaraţie.-

000073

ss/. Lt. C-dor MIRCEA CIORDIU

4 Septembrie 1947
Bucureşti

VI 11 Sept 72

00074

PROCES-VERBAL

Anul 1947 luna Septembrie ziua 11.

Noi, Prim Chestor S.Davidescu, asistat de Chestor Victor Dumitrescu şi comisar şef Stoiculescu Ilie:

Am procedat la confruntarea reţinutului Ion Mihalache cu reţinutul Mircea Cioroiu, Lt.Comandor, cu următorul rezultat:

COMANDOR CIOROIU: In ziua de 19.XI. însoţind pe Comandorul Mocanu la Berdici, m'am prezentat lui Dl. Mihalache.

I.MIHALACHE: Este exact.

COMANDOR CIOROIU: Dl.Mihalache a fost foarte amabil, m'au întrebat dacă fac parte din partid sau din organizaţia militară, i-am răspuns că nu, am spus că specialitatea mea este aviaţia fiind singurul domeniu pe care-l cunosc.-

Acum Dl.Mihalache m'a întrebat dece nu vreau să activez în domeniul acesta la care am răspuns că pot să lucrez în domeniul acesta şi m'a rugat să fac un studiu în acest domeniu.-

I.MIHALACHE : Nu-mi amintesc, posibil.!

COMANDOR CIOROIU: Am mai avut după această convorbire, 1-2 convorbiri telefonice prin care ceream să mi se fixeze când să dau studiul, am vorbit cu Dl. Mihalache la una din aceste convorbiri.

D-sa s'a scuzat că este ocupat şi trebue să plece şi m'a rugat să las lucrarea la Dl.Nistor Badea.

Am dus lucrarea personal şi am lăsat-o Dlui Nistor Badea, în ziua de 6.II. cu o scrisoare.

I.MIHALACHE : Este exact.

COMANDOR CIOROIU: După aceia am însoţit pe Dl.Gl.Gheorghiu la Dl.Mihalache.

Dl.Mihalache aflându-se în ziua de 19.XI. a

E.F.

00075 73

spus că dacă alţi camarazi ai mei pot lucra în acest domeniu, am vorbit la telefon cu.Dan cu care ocazie am fixat o zi de audienţă pentru Dl. General Gheorghiu.

Dl.Mihalache ne-a făcut cunoscut că nu e străin,Dl.Gl.Gheorghiu,cunoscându-l dela înmormântarea generalului Sujinschi,fapt pe care l-a confirmat Dl. Mihalache şi când s'a întâlnit cu Dl.Gl.Audienţa a fost fixată către sfârşitul primei jumătăţi a lunei Februarie

<u>ION MIHALACHE:</u> Exact, cu precizarea că am i-am sugerat eu persoana Dlui General Gheorghiu.

<u>COMANDOR CIOROIU:</u> In seara când a fixat Dl. Mihalache,l-am însoţit pe Dl.Gl.Gheorghiu la locuinţa Dlui Nistor Badea. Am asistat la conversaţie,stând înapoia Dlui Mihalache în hool, uşa fiind deschisă însă între hool şi antreu.-

<u>ION MIHALACHE:</u> Este exact că Dl.Comandor Cioroiu a asistat la domiciliu la discuţii între mine şi Dl.Gl.Gheorghiu.

<u>COMANDOR CIOROIU:</u> Iniţial,schimb de politeţă şi-a amintit de cunoştinţe mai vechi: Dl.General a precizat Dlui Mihalache că face o vizită de informaţii.

Dl.Mihalache a răspuns asupra situaţiei generale şi nu se poate lucra decât văzând şi făcând.

In această formulă se înţelege şi politica internă şi externă.

<u>ION MIHALACHE:</u> Nu-mi amintesc, nu este exclus.-

<u>COMANDOR CIOROIU :</u> Dl.Mihalache a făcut precizarea că de şi există această situaţie P.N.Ţ. are o linie bine stabilită şi anume: aşa cum sub dictatura Regelui Carol II printr'o atitudine potrivnică şi o luptă continuă şi hotărâtă s'a reuşit a se doborî regimul tot astfel în present printr'o luptă dârză şi hotărâtă se va reuşi a se salva ţara doborându-se regimul de impilaţie.-

<u>ION MIHALACHE:</u> Nu-mi amintesc ideia, posibil ideia este a mea.-

..//..

COMANDOR CIOROIU: Dl. Mihalache face elogii omului de acţiune, a omului de luptă şi de baricadă, arătând că interesează în aceste momente mai puţin omul de prestigiu cum de elaboraţie intelectuală, făcând unele specificaţii, prefer şi răsplătesc pe cei care a riscat alături de mine, chiar dacă din punct de vedere intelectual nu corespunde, decât să răsplătesc oameni pasivi care ar corespunde postului.-

ION MIHALACHE: Nu-mi amintesc cuvintele, posibil. Recunosc ideia mea.-

COMANDOR CIOROIU: Precizez că Dl. Mihalache a spus că are nevoie de baricade, oameni de linia I-a. Aceasta în legătura cu recompensele, pe care le-am arătat în răspunsul de mai sus.-

ION MIHALACHE: Nu-mi amintesc.

COMANDOR CIOROIU: Concluzia aceasta era categorică, că regimul trebuia îndepartat şi că Dl. Mihalache ajunsese la concluzia că aceasta nu se putea face decât prin colaborare de oameni de risc şi de linia I-a, adică prin forţă.

ION MIHALACHE: Concluzia a tras-o D-lor.

COMANDOR CIOROIU: A încheiat spunând că în spiritul celor expuse de D-sa ne aşteaptă colaborarea.

ION MIHALACHE: Nu este exact că am solicitat colaborarea, ci am lăsat-o la aprecierea D-lor.

COMANDOR CIOROIU: Am plecat însoţit de Dl. Gl. Gheorghiu.

Am mai vorbit ulterior cu Dl. Moresu şi pe urmă cu Dl. Mihalache care mi-a fixat o zi specificând că nu poate decât câteva minute în scopul de a discuta lucrarea ce i fusese lăsată la domiciliu la C.II. şi care se găsea la D-sa.

ION MIHALACHE: Sigur că este exact.

COMANDOR CIOROIU: L'am văzut pe Dl. Mihalache, mi-a arătat studiul, mi-a specificat că l-a citit cu atenţie şi l-a adnotat, am remarcat personal că textul purta pe margine o serie de adnotări în creion şi mi-a preci-

..//..

mai că fiind extrem de ocupat cu problema de partid, păstrează lucrarea şi-mi va comunica telefonic cât mai curând posibil ziua când ne putem vedea pentru a discuta pe îndelete lucrarea.

Înainte de a ne despărţi ca D-sa mi-a reamintit din nou necesitatea de a se complecta în cadrul secţiei militare cu existenţa unei secţii de aviaţie, pomenindu-mi că la aviaţie există un Dl.Gl.Niculescu, din câte ştie D-sa, iar la Marină se ocupă Comandorul Mocanu şi Amiral Georgescu, aşa că orice colaborare pe care o voi aduce în acest domeniu personal sau prin camarazi sau cunoscuţi de ai mei, este valutată cu bucurie de D-sa şi va da tot sprijinul.-

Cu aceste cuvinte m'am despărţit de Dl.Mihalache. Telefon nu am mai primit şi nici eu nu l-am mai căutat a-l mai întreba. Lucrarea nu mi-a mai fost restituită, am recunoscut-o mai târziu la dosarul de perchesiţie.-

ION MIHALACHE: Fondul este exact nu-mi amintesc amănuntele. Contest amănuntele cu amiralul Georgescu.-

COMANDOR CIOROIU: La prima întrevedere la 19.XI. precum şi la ultima întrevedere, Dl.Mihalache mi-a arătat dar dorinţa D-sale de a aduce colaboratori dintre camarazii mei în cadrul partidului.-

ION MIHALACHE: Posibil.

COMANDOR CIOROIU: Primul studiu pe care l-am lăsat, era un studiu principial, deci de generalităţi şi atunci când Dl.Mihalache mi-a spus că le-a adnotat şi urmează a-l discuta, am înţeles că nu am satisfăcut necesităţile informative ale Dsale în mod complect, fapt care m'a determinat să refac împreună cu Dl.Gl. Gheorghiu un studiu precis cu date mai complecte, interesând organizarea şi funcţionarea Ministerului Aerului şi Marinei.-

Acest studiu nu i l-am dat Dlui Mihalache pentrucă nu l-am revăzut.

Precizez că primul studiu purta titlul: "Studiul rezumativ interesând politica aeriană şi valo-

..//..

rea factorului aerian?

Al doilea studiu poartă titlul "Necesitatea înfiinţării Ministerului Aerului şi Marinei şi a celor două subsecretariate Aer şi Marină"

De acest studiu l-am informat pe Dl. Mihalache, arătându-i că pentru chestiuni de marină îl voi consulta pe Comandorul Mocanu, iar Dl. Mihalache mi-a răspuns :"Daţi drumul".

ION MIHALACHE: Este exact, nu-mi aduc aminte dacă aşi fi spus de al II-a studiu, daţi drumul, dar nu-l exclus.-

COMANDOR CIOROIU: Pentru cel de al doilea studiu asupra căruia noi mai reflectasem şi-l informasem pe Dl. Mihalache asupra planului, am primit asentimentul şi impulsul D-sale pentru a-l lucra.-

Acest lucru ne-a determinat să trecem la acţiune şi să-l lucrez. Ne mai primind nici un telefon dela Dl. Mihalache, am renunţat de a-i da acest studiu Dlui Mihalache.-

ION MIHALACHE: Am spus că este necesar refacerea studiului, dar nu am dat nici o indicaţie.

COMANDOR CIOROIU: A acceptat întocmai planul pe care l-am spus eu.-

ION MIHALACHE: Este exact, dar nu mi-a expus noul plan.

COMANDOR CIOROIU: Ideia care ne-a călăuzit la redactarea celui de al 2-lea studiu, a fost:

- Prin tratatul de pace a fost limitat prin restricţii precise aviaţia militară, fiind însă lăsată liberă desvoltarea aviaţiei civile, unde nu exista nici un fel de restricţie.

Pe această ideie de bază ne-am brodat convingerile noastre care în speţă erau:

a.- Respectarea cu stricteţe a cifrelor militare.

b.- Desvoltarea la maximum în domeniul aviaţiei civile în scopul de a :

- Recupera şi plasa aci, personalul specia-

..//..

lisat care depăşea efectivul aviaţiei militare şi era deci licenţiat.

- Transformarea acestui departament într'o mare unitate de beneficii sociale (bani, câştig de timp, ameliorarea reţelei de comunicaţie care era distrusă de război).

Precizez că studiul acesta dădea posibilitatea de a se depăşi efectivele de oameni şi material printr'o desvoltare mai intensivă a aviaţiei civile.

Acest lucru ne-am dat seama după ce am luat contactul cu Dl. Mihalache, căci atunci l-am lucrat, fapt care resultă şi din împrejurarea că am lucrat conspirativ şi numai în exemplare reduse (şease).

<u>ION MIHALACHE:</u> N'am primit acest studiu nici dela Dl. Comandor Cioroiu sau altă persoană şi nici dela Dl. Iuliu Maniu care nu m'a informat de existenţa şi conţinutul acestui studiu.

<u>COMANDOR CIOROIU:</u> Ştiam că există organizaţie militară în P.N.T., dar n'am participat la nici o şedinţă.

Comandorul Mocanu, m'a informat că se ţin nişte conferinţe, făcând rezerve şi chiar ironii asupra capacităţii celor care pregătesc aceste conferinţe, de ex. Slt. Lăzărescu care după memoria mea semna convocările pentru şedinţele organizaţiei militare. Acest Slt. Lăzărescu căruia i-am transmis opinia lui Mocanu, m'a informat că lucrurile s'au schimbat (Martie 1947) în sensul că s'au organizat această organizaţie, două compartimente: cadrul disponibil şi ofiţeri de rezervă.

Despre secţia militară, însine atâta ştiam.

Am căpătat convingerea că se tindea cu toată insistenţa, constant şi continuu să se cooptese cât mai numeroşi ofiţeri din cadrul disponibil, prin org. militare sau prin propagandă, prin agenţi anumiţi.

Prin modul cum am luat cunoştinţă direct sau indirect, am ajuns la convingerea că P.N.T. se organiza pentruca element de putere făcând legătură normală între concepţia emisă asupra sistemului de lucru şi

cenca ne vedem în realitate că se lucra.-

<u>ION MIHALACHE:</u> Organizare pe cadrul disponibil şi ofiţeri de rezervă este o chestiune de organizare internă a organizaţiei militare respective.

<u>ION MIHALACHE:</u> Nu mi-a comunicat Penescu nici odată că ar fi luat contact cu vr'o persoană militară pentru a ne pregăti plecarea în străinătate.

<u>COMANDOR CIOROIU:</u> Reţin expresia D-lui Mihalache de : "Oameni de Baricade", în discuţia ce a avut-o cu Dl.Gl.Gheorghiu.-

<u>ION MIHALACHE:</u> Nu-mi amintesc această expresie, dar poate fi posibilă.

Drept pentru care am încheiat prezentul proces-verbal.-

ss. Lt.Cdor M.Cioroiu   Prim Chestor: ss.S.Davidescu
ss. Mihalache

Asistenţi: ss. Chestor Dumitrescu
ss.Comisar şef,Stoicalescu

19

6-X- 1947. 0008

DECLARATIE

Subsemnatul Lt.Cdor.MIRCEA CIORCIU, în continuarea declaraţiunilor mele anterioare,- mai relatez următoarele:

1/. Am luat legătura cu P.N.T., în scopul de a obţine reintegrarea în cadrele active în cazul când P.N.T., primea puterea de guvernare.-

Primul contact l-am luat prin intermediul Dl.N.Carandino /cunoscut de mine din 1943/ şi Cdor.Mocanu Gh., pe care-l cunoşteam dela şcoala superioară de războiu.

Cu această ocazie am aflat că dl.Cdor.Mocanu era una din figurile reprezentative în partid şi cu influenţă pe lângă conducerea partidului.

Deaceea am căutat să obţin cele mai sigure informaţiuni asupra chestiunei care mă interesa - dela Cdorul MOCANU.

2/. Primul contact cu Cdorul.Mocanu l-am luat la finele lui Oct.1946.

Aceste în mai multe discuţiuni ulterioare mi-a arătat că P.N.T., este organizat pentru o actiune de răsturnare a regimul guvernat prin forţă rugându-mă să păstrez cel mai strict secret asupra convorbirilor.

In altă ordine de idei mi-a arătat că, - în cadrul actiunei de forţă a partidului - activitatea sa este inspirată de Dl.Maniu şi Mihalache.

Deasemeni mi-a arătat că actiunea de forţă a partidului se bazează pe:

a/.Sprijin dinafară, eventual, chiar militar, anglo-american;

b/. Organizarea la sate a unor nuclee de ţărani membrii ai P.N.T., pregătiţi şi echipaţi cu armament rămas dela unităţile germane, - care urmau să actioneze sub directiva centrului şi sub conducerea şefilor locali P.N.T.- idem, în târguri şi oraşe.

..//..

80

c/. Conducerea acestor echipe,rurale sau urbane, se putea exercita în special de către ofiteri din cadrul disponibil al regiunilor respective.

Câstigarea de aderenți P.N.T.,in unitățile si Instituțiile Militare care să formeze cuiburi P.N.T.,în armată,.Pentru acest lucru se utilizau elemente din Sectia Militară care făcea propagandă dela om la om si prin manifeste pentru a întretine o atitudine ostilă guvernului în rândurile ostașilor și a provoca dezagregarea a disciplinei.

e/.Obtinerea de informații interesând starea de spirit, activitatea organelor E.C.P.,precum și procurarea de documente cu caracter secret,interesând armata.

f/. Eventualitatea unei crize politice pe plan internațional sau declanșarea unui conflict armat între Marile Puteri.

3/. Comandorul Mocanu Gheorghe,m'a prezentat Domnilor Maniu si Mihalache care m-au invitat să activez in P.N.T.,in legătură cu sectia Militară pentru probleme de Aviatie.

In urma unei cereri personale a D-lui Mihalache am redactat o lucrare despre Aviatie pe care ~~xx~~ i-am predat-o D-sale.

O altă lucrare tratând tot despre Aviatie,a fost predată de către Dl.G-ral Gheorghiu,D-lui Maniu cu ocazia unei intrevederi ulterioare dintre G-ral Gheorghiu-Maniu /la care am asistat și eu/.

Lucrarea aceasta a fost redactată sub impulsul D-lui Mihalache.

5/. Am fost rugat de către Cdor.Mocanu să-i procur "Buletinul radio-ascultare" al Ministerului informatiilor,.Pentru aceasta am luat legătura cu Lt.Cdor.Av.Mihăilescu dela Statul Major Aero care m'a refuzat.

6/. Am vorbit apoi cu Lt.Cdor.Av.Georgescu Florea în scopul de a-l interesa să activeze în P.N.T.,care însă m'a informat că este deja inscris in Sectia Militară și ca atare intentia mea a fost tardivă.

7/. Am facilitat un contact între G-ralul Gheorghiu Emil și domnii Maniu si Mihalache.

Drept care dau prezenta declaratie.

ss/Lt.Cdor.Av.Mircea Ciorei

6 - X-1947.

Buc.

6 oct

81

00083

D E C L A R A T I E

Subsemnatul Lt.Comandor MIRCEA CIOROIU, în continuarea declarațiilor mele anterioare, - mai relatez următoarele :

1/. Am văzut pe Dl.Maniu de trei ori :

- la 19.XI.1946 (ziua alegerilor) când i-am fost prezentat de Comandorul Mocanu.-Cu această ocazie n'am schimbat decât simple formule de politețe.-

- la Dl.Inginer Boilă acasă (în orice caz în primăvara lui 1947) însoțind pe C-dor Mocanu care avea o audiență.- Așteptând în hall, la eșirea Comandorului Mocanu, Dl.Maniu care-l conducea, mi-a adresat cuvântul.- Am întrebat pe Dl.Maniu dacă D-sa întărește cele anunțate de presa partidului relativ la revăzuirea situației ofițerilor din cadrul disponibil.- Dl.Maniu a răspuns tranșant că atestă aceste obligații.-

la finele lui Mai 1947 la Dl.Leucuția acasă însoțind pe Dl.General Gheorghiu care a cerut D-lui Maniu un aviz asupra politicei P,N,T. în materie de politică aeriană.-Dl.General Gheorghiu a făcut o caracterizare a contribuției sociale pe care o putea duce factorul aerian în epoca de pace.-

Dl.Maniu a fost cu totul de acord, elogiind proeminența factorului aerian în epoca de reconstrucție și angajându-se să urmărească o asemenea ideie chiar în programul de guvernare P.N.T.

Dl.General Gheorghiu i-a dat D-lui Maniu 2 ex.din studiul interesând înființarea Ministerului Aerului și Marinei.... "care înfățișa rezumatul expunerii ce-i făcuse D-lui Maniu, la începutul audienței.-

2/. Relativ la activitatea biroului de presă P.N.T.

- element de conducere permanentă : Cdor Mocanu
- Convingeri politice : " manist" și filoenglez
- Caracterizare : inteligent, decis, constant, foarte discret, sintetic.-
- Relațiuni : foarte strânse cu Dl.Iuliu Maniu, N.Carandino, Corneliu Coposu, N, Penescu etc.-
- In plus nu a negat nici odată, - ci, din contră s'a afișat demonstrativ ca "manist" lăsând să se înțeleagă, în mod clar, că exprimă totdeauna opinia (identică sau foarte apropiată), D-lui Maniu.-

00084

\+

\+ +

In afară de cele arătate,în textul declarațiilor mele anterioare,interesând activitatea Bir.Presă P.N.T.,menționez că în epoca "contestării alegerilor" am văzut lucrându-se la Bir. Presei (sub supravegherea C-dorului Mocanu)traduceri în limba engleză din cuprinsul unor texte oficiale de conferințe tip elaborate de Inspectoratul General al Armatei pentru E.C.P.-

Traducerea interesa fragmentele de text,în care era încriminată politica anglo-americană în România (spre ex.petrolul, etc.).-

Judecând după natura conținutului acestor texte și după limba în care se traduceau,pot conchide că lucrările erau destinate misiunilor străine respective.-

\+

\+ +

In ceeace privește opiniile C-dorului Mocanu relative la acțiunea de forță a P.N.T.pentru răsturnarea regimului guvernant, (în ce consta această "forță" am arătat în declarațiile anterioare N.A.)sunt convins că ele reflectau punctul de vedere al conducerei partidului și în speță acela al D-lui Maniu.-

Cum am cunoscut pe Dl.C-dor Mocanu ca pe un om foarte ponderat și atent la tot ceeace formula,nu-l cred capabil de a fi făcut eroarea să atribue partidului N.T.opinii care îi erau strict personale în această ordine de idei.-

De aci isvorăște convingerea mea că dl.C-dor Mocanu, - respectiv,omul de convingeri și credințe " maniste ",- nu făceau altceva decât să reproducă,la rece,opinia D-lui Maniu.-

3/. Cunosc pe Dl.Comandor Negrescu din relațiile obligatorii de serviciu,în cursul anilor 1940-1945.-

Dela plecarea mea din cadrele active (9.VIII.1946)până astăzi,nu l-am mai văzut pe Dl.Comandor Negrescu decât în arestul Siguranței Prefecturei Capitalei.-

In consecință nici odată și în nici o ocazie n'am vorbit cu Dl.Comandor Negrescu despre întrevederea ce a avut la insistența D-lui Penescu (cu Dl.Penescu) la 9.VII.1947 acasă la D-sa.-

4/. Este absolut inexact că în cursul convorbirei confidențiale ce au avut cu Dl.Nicolae Penescu,aşi fi afirmat că sunt unicul posesor al unei soluții pozitive din țară pe calea aerului a grupului de fruntași P.N.T.interesați.-

./.

Dealtminteri,- ca urmare a confruntării dintre mine şi Dl.Penescu,- tot ceeace am relatat Dl.Penescu a fost deformat, denaturat sau inventat.-

5/.Pentru satisfacerea funcţionării Bir.Presei,Dl.C-dor Mocanu Gh.mi-a făcut următoarele rugăminţi :

a/.Să procur un buletin radio-ascultare redactat de Minist. Informaţiilor.-

(Am solicitat pe Dl.Lt.C-dor Miloulescu din Statul Major Aer. Secţia I-a să-mi dea un asemenea buletin.- M'a refuzat şi nu am mai insistat.)

Ulterior,am văzut un asemenea buletin la Dl.N.Carandino.

b/.Să îi prezint camarazii personali care ar dori să activeze în P.N.T.-

(Am discutat o asemenea eventualitate cu Dl.Lt.C-dor Georgescu Florea din cadrul disponibil.-

Acesta m'a informat că este deja înscris în Cercul,Profesional Militar P.N.T..- Deci,intervenţia mea a fost tardivă).

c/.A insistat să accept a lucra constant la Bir.Presei ca salariat al partidului.-

(Am refuzat.- Dela incidentul Carandino-Penescu (vezi primele mele declaraţii)nu am mai frecventat decât la intervale foarte mari de timp,Bir.Presei).-

d/.M'a chestionat de 2-3 ori dacă ştiu ceva despre starea de spirit din Minist.Aerului,precum şi ce atitudine au ofiţerii acestei instituţii faţă de P.N.T.-?

(Cum dela 9.VIII.1946 (trecerea în cadrul disponibil)n'am mai frecventat Ministerul în nici o ocaziune,n'am fost în măsură să-i dau un răspuns precis,negativ sau pozitiv.).-

Relatez că n'am avut relaţii cu unităţile aero din Bucureşti.-

Dl.Ministru al Aerului,interzisese formal accesul ofiţerilor din C.D.în minister sau în unităţi sub sancţiuni foarte grave.-

Cu unităţile din provincie, - cu atât mai puţin.-Nu am avut nici o legătură cu nici una.-

Aceastaa declar,susţin şi semnez.-

sa/.Lt.C-dor Mircea Cioroiu

6.X.1947
Bucureşti

VI

84

6-X- 1947.

00086

D E C L A R A Ţ I E

Subsemnatul Lt.Cdor.MIRCEA CIOBOIU,în continuarea declaraţiunilor mele anterioare,- mai relatez următoarele:

1/. Am luat legătura cu P.N.T.,în scopul de a obţin reintegrarea în cadrele active în cazul când P.N.T.,primea puterea de guvernare.-

Primul contact l-am luat prin intermediul Dl.N.Carandino /cunoscut de mine din 1943/ şi Cdor.Mocanu Gh.,pe care-l cunoşteam dela şcoala superioară de războiu.

Cu aceasta ocazie am aflat că dl.Cdor.Mocanu era una din figurile reprezentative în partid şi cu influenţă pe lângă conducerea partidului.

Deaceea am căutat să obţin cele mai sigure informaţiuni asupra chestiunei care mă interesa - dela Cdorul MOCANU.

2/. Primul contact cu Cdorul.Mocanu l-am luat la finele lui Oct.1946.

Acesta în mai multe discuţiuni ulterioare mi-a arătat că P.N.T.,este organizat pentru o actiune de răsturnare a regimul guvernat prin forţă rugându-mă să păstrez cel mai strict secret asupra convorbirilor.

In altă ordine de idei mi-a arătat că, - în cadrul actiunei de forţă a partidului - activitatea sa este inspirată de Dl.Maniu şi Mihalache.

Deasemeni mi-a arătat că actiunea de forţă a partidului se bazează pe:

a/.Sprijin dinafară,eventual,chiar militar,anglo-american;

b/. Organizarea la sate a unor nuclee de ţărani membrii ai P.N.T.,pregătiţi şi echipaţi cu armament rămas dela unităţile germane, - care urmau să actioneze sub directiva centrului şi sub conducerea şefilor locali P.N.T.- idem,în târguri şi oraşe.

../..

85

000087

d/. Conducerea acestor echipe, rurale sau urbane, se putea exercita în special de către ofiterii din cadrul disponibil al regiunilor respective.

Câștigarea de adezenți P.N.T., in unitățile si Institu-țiile Militare care să formeze cuiburi P.N.T., în armată,. Pentru acest lucru se utilizau elemente din Sectia Militară care făcea propagandă dela om la om si prin manifeste pentru a intretine o atitudine ostilă guvernului în rândurile ostașilor și a provoca dezagregarea a disciplinei.

e/. Obținerea de informații interesând starea de spirit, activitatea organelor P.C.R., precum și procurarea de documente cu caracter secret, interesând armata.

f/. Eventualitatea unei crize politice pe plan interna-țional sau declanșarea unui conflict armat între Marile Puteri.

3/. Comandorul Mocanu Gheorghe, m'a prezentat Domnilor Maniu si Mihalache care m-au invitat să activez in P.N.T., in le-gătură cu secția Militară pentru probleme de Aviatie.

In urma unei cereri personale a D-lui Mihalache am redac tat o lucrare despre Aviatie pe care ~~xx~~ i-am predat-o D-sale.

O altă lucrare tratând tot despre Aviatie, a fost preda tă de către Dl. G-ral Gheorghiu, D-lui Maniu cu ocazia unei intre-vederi ulterioare dintre G-ral Gheorghiu-Maniu /la care am asista și eu/.

Lucrarea aceasta a fost redactată sub impulsul D-lui Mi-halache.

5/. Am fost rugat de către Cdor. Mocanu să-i procur "Bule-tinul radio-ascultare" al Ministerului Informatiilor,. Pentru aceas ta am luat legătura cu Lt. Cdor. Av. Mihăilescu dela Statul Major Aero care m'a refuzat.

6/. Am vorbit apoi cu Lt. Cdor. Av. Georgescu Florea în sco-pul de a-l interesa să activeze în P.N.T., care însă m'a informat că este deja inscris in Sectia Militară și ca atare intentia mea a fost tardivă.

7/. Am facilitat un contact intre G-ralul Gheorghiu Emil și domnii Maniu si Mihalache.

Drept care dau prezenta declaratie.

ss/Lt. Cdor. Av. Mircea Cioran

6 - X-1947.
Buc.

VI

86

9 - X - 1947

00088

D E C L A R A T I E

Subsemnatul Lt.Cdor.CIOROIU MIRCEA,- în continuarea declaratiilor mele anterioare - mai declar următoarele:

1/. In ziua de 8.X.1947, în cursul confruntării dintre subsemnatul și Dl.NICOLAE PENESCU - la finele operațiunei - ascultând pe Dl.PENESCU care spunea D-lor anchetatori că niciodată n'a știut și n'a aprobat "acțiunea Gafencu", etc. mi-am remintit că:

- La Biroul Presei /care activa pe lângă Secretarul General/ am văzut, în luna Oct. sau Noembrie 1946, un text dactilografiat pe foiță / probabil copia unei lucrări care se difuzase odată cu Buletinul de Presă al Biroului/ în care era vorba despre Conventia de Armistițiu /regimul prizonierilor, regimul Dunărei, etc./ și care avea scris în dreapta sus următoarea frază: "Memoriu depus de GR.GAFENCU la Conferinta Miniștrilor de Externe"

Mentionez că, după frunzărirea sa, am putut să-mi dau seama că era vorbea despre un comentar critic al Conventiei Armistițiului.-

Acest comentar era de aprox.15-16 pagini. Nu-mi reamintesc exact.

Aceasta declar, sustin si semnez.

ss/Lt.Cdor.Av.Cioroiu M.

9 - X - 1947 87

00082

D E C L A R A T I E

Subsemnatul Lt.Cdor.CIOROIU MIRCEA,- în continuarea declaratiilor mele anterioare - mai declar următoarele:

1/. In ziua de 8.X.1947,în cursul confruntării dintre subsemnatul şi Dl.NICOLAE PENESCU - la finele operaţiunei - ascultând pe Dl.PENESCU care spunea D-lor anchetatori că niciodată n'a ştiut şi n'a aprobat "acţiunea Gafencu",etc. mi-am reamintit că:

- La Biroul Presei /care activa pe lângă Secretarul General/ am văzut,în luna Oct.sau Noembrie 1946,un text dactilografiat pe foiţă / probabil copia unei lucrări care se difuzase odată cu Buletinul de Presă al Biroului/ în care era vorba despre Conventia de Armistiţiu /regimul prizonierilor,regimul Dunărei,etc./ şi care avea scris în dreapta sus următoarea frază: "Memoriu depus de GR.GAFENCU la Conferinta Ministrilor de Externe"

Mentionez că, după frunzărirea sa,am putut să-mi dau seama că era vorba despre un comentar critic al Conventiei Armistiţiului.-

Acest comentar era de aprox.15-16 pagini.Nu-mi reamintesc exact.

Aceasta declar,sustin si semnez.

ss/Lt.Cdor.Av.Cioroiu M.

8-X-1947 88

00090

D E C L A R A T I E

Subsemnatul Lt.Cdor.MIRCEA CIOROIU, - în continuarea declarațiilor mele anterioare - mai relatez următoarele:

1/. Afirm din nou că studiul care trata necesitatea înființării Ministerului Aerului și Marinei, a fost bătut la mașină în 6 /șease/ exemplare.

2/. Aceste 6 /șease/ ex. mi-au fost încredințate mie de către Dl. G-ral GHEORGHIU EMIL.-

3/. Ele au fost distribuite în mod următor:

- 1/. un/ ex. D-lui I. MANIU predat de către Dl. Gral GHEORGHIU EMIL, în prezența mea.

- 1 /un/ ex. a fost dat D-lui C. TITEL PETRESCU de mine fără știința D-lui G-ral GHEORGHIU. L-am informat ulterior.-

- 2 /două/ ex. la dosarul anume, găsite cu ocazia percheziției efectuată la domiciliul meu.-

- 2 /două/ ex. au rămas la domiciliul meu, probabil neobservate și nerîdicate de organele care au executat percheziția.

4/. Fac specificațiunea că dau această declarație amintindu-mi exact situația exemplarelor. Inițial am făcut eroarea - pe care țin să o corectez - că s'au dat 2 /două/ ex. D-lui MANIU, când în realitate se dăduse numai 1 /unu/ exemplar.

Aceasta declar, susțin și semnez.

ss/Lt.Cdor.Av.M.Cioroiu.

8-X-1947 89

0009

D E C L A R A T I E

Subsemnatul Lt.Cdor.MIRCEA CIOROIU, - în continuarea declarațiilor mele anterioare - mai relatez următoarele:

1/. Afirm din nou că studiul care trata necesitatea înființării Ministerului Aerului și Marinei, a fost bătut la mașină în 6 /șease/ exemplare.

2/. Aceste 6 /șease/ ex.mi-au fost încredințate mie de către Dl.G-ral GHEORGHIU ERMIL.-

3/. Ele au fost distribuite în mod următor:

- 1/.Un/ ex.D-lui I.MANIU predat de către Dl.Gral GHEORGHIU ERMIL, în prezența mea.

- 1 /un/ ex.a fost dat D-lui C.TITEL PETRESCU de mine fără știința D-lui G-ral GHEORGHIU. L-am informat ulterior.-

- 2 /două/ ex.la dosarul cauză, găsite cu ocazia perchezitiei efectuată la domiciliul meu.-

- 2 /două/ ex.au rămas la domiciliul meu, probabil neobservate și neridicate de organele care au executat perchezitia.

4/. Fac specificatiunea că dau aceasta declarație amintindu-mi exact situația exemplarelor. Inițial am făcut eroarea - pe care țin să o corectez - că s'au dat 2 /două/ ex.D-lui MANIU, când în realitate se dăduse numai 1 /unu/ exemplar.

Aceasta declar, sustin si semnez.

ss/Lt.Cdor.Av.M.Cioroiu.

V/ 7 oct 90

00092

D E C L A R A T I E

Subsemnatul Lt.Comandor MIRCEA CIOROIU,- în continuarea declaraţiilor mele anterioare- mai relatez următoarele :

1/. Imi reamintesc că, - în cursul convorbirii ce am avut cu dl.Nic.Penescu,atunci când am fost chemat la D-sa acasă în ziua de 8 (sau 9) Iulie 1947, - acesta mi-a comunicat că :

a/. Plecarea în străinătate a celor patru personagii este determinantă pentru reuşita politicei generale a partidului precum şi pentru succesul acţiunei de forţă a partidului care continuă a se desvolta în interior,fără a suferi în cazul plecării acestor personagii.-

Drept pentru care dau prezenta declaraţie.-

ss/.Lt.Comandor Av.Mircea Cioroiu

7 Octombrie 1947

5 act

91

~~00093~~

D E C L A R A T I E

Subsemnatul Locot.COMANDOR MIRCEA CIOROIU, în continuarea declaraţiilor mele anterioare, - relatez următoarele :

1/. Am luat legătura cu P.N.T.în scopul de a obţine reintegrarea în cadrele active, în cazul când P.N.T.primea puterea de guvernare.-

Primul contact l-am luat prin intermediul D-lor N. Carandino (cunoscut de mine din 1943)şi Comandor Mocanu Gh. pe care-l cunoşteam dela Şcoala Superioară de Război.-

Cu această ocazie am aflat că Dl.Comandor Mocanu deţine, în conducerea Partidului o funcţiune importantă şi influenţată. De acein am căutat să obţiu cele mai sigure informaţiuni asupra chestiunii care mă interesa, dela Comandorul Mocanu.-

2/. Primul contact cu Comandorul Mocanu l-am luat la finele lunei Octombrie 1946.-

Acesta în maimulte discuţiuni ulterioare mi-a arătat că P.N.T.este organizat ~~ixix~~ pentru o acţiune de răsturnare a regimului guvernat prin forţă, rugându-mă să păstrez cel mai strict secret asupra convorbirilor.-

In această ordine de idei mi-a arătat că întreaga sa acţiune - în cadrul acţiunei de forţă a partidului, - este inspirată de Dl.Maniu şi Mihalache.-

Deasemeni mi-a arătat că acţiunea de forţă se bazează pe :

a/.Sprijin din afară, eventual chiar militar (anglo-american.-)

b/.Organizarea în sate, a unor nuclee de ţărani, membrii ai P.N.T., pregătiţi şi echipaţi cu armament rămas dela unităţile germane, care urmau să acţioneze sub directiva centrului şi sub conducerea şefilor locali P.N.T.idem în târguri şi oraşe.-

c/.Conducerea acestor echipe rurale sau urbane se putea exercita în special de ofiţerii din cadrul disponibil din regiunile respective.-

d/.Câştigarea de aderenţi P.N.T.în unităţile şi instituţiile militare care să formeze cuiburi P.N.T.în armată.-

./.

Pentru acest lucru se utilizau elemente din cadrul Profesional Militar care făceau propagandă dela om la om şi prin manifeste pentru a întreţine o atitudine ~~xxxxxxx~~ ostilă guvernului în rândurile ostaşilor şi a creia o desagregare a disciplinei.-

e/.Obţinerea de informaţii interesând starea de spirit, activitatea organelor E.C.P., precum şi procurarea de documente cu caracter secret interesând armata.-

f/.Eventualitatea unei crize politice pe plan internaţional sau declanşarea unui conflict armat între marile puteri.-

3/.Comandorul Mocanu m'a prezentat D-lor I.Maniu şi I. Mihalache care m'au invitat să activez în P.N.Ţ. în legătură cu Cercul Profesional Militar, pentru problemele de Aviaţie.-

4/.Ca urmare :

a/.Am redactat o lucrare despre aviaţie pe care am dat-o D-lui Mihalache.-O altă lucrare refăcută după discuţiile D-lui Mihalache, - în întrevederea Gl.Gheorghiu - I.Maniu, avută în prezenţa mea,- s'a dat D-lui Maniu.-

b/.Am avut rugămintea dela Comandorul Mocanu să procur Buletinul Radio ascultare al Ministerului Informaţiilor.- Pentru aceasta am luat legătura cu Lt.Comandor Aviator Milculescu din Statul Major al Aerului care m'a refuzat.-

Am vorbit cu Lt.Comandor Georgescu Florea care m-a informat că este înscris în Cercul Profesional Militar.- Deci intervenţia mea era tardivă.-

c/.Am mijlocit un contact între Dl.General Gheorghiu Ermil şi Dl.I. Maniu şi I.Mihalache.-

Drept care dau prezenta declaraţie.-

ss/Lt.Comandor Mircea Cioroiu

5 Octombrie 1947

VP 7 oct. 93

0009

PROCES VERBAL
de confruntare.

Astăzi, anul una mie nouă sute patruzeci și șapte, luna Octombrie, ziua două ;

Noi, DIACONESCU DUMITRU, Referent special, asistat fiind de Dl.Inspector de Poliție S.DAVIDESCU, procedând la confruntarea reținutului C-dor CIOROIU MIRCEA cu reținutul PENESCU NICOLAE, am constatat următoarele :

Comandor CIOROIU MIRCEA : Chemarea care s'a făcut de Dl.Penescu a avut un caracter special și insistent și cu totul neobișnuit pentru mine.

Această chemare mi-a fost transmisă prin Dl.Comandor Mocanu, care mi-a dat un număr de telefon unde am telefonat imediat, luând legătura cu dl.Penescu care mi-a reproșat că aștepta telefonul meu mai de vreme. Am fost îndupă amiaza aceleiași zile la Dl.Penescu acasă în Str.Andrei Mureșanu, unde din nou mi-a făcut reproșuri că am întârziat.

NICOLAE PENESCU : N'am comunicat D-lui C-dor Mocanu că chestiunea este de mare urgență, dar pe acesta l-am rugat să-i transmită D-lui Comandor Cioroiu, rugămintea mea să mă vadă; dacă se poate în aceiași zi sau a doua zi, întrucât intenționam să plec din București.

Este adevărat că am reproșat D-lui Comandor Cioroiu că a întârziat o jumătate de ceas, când a venit la mine acasă, deoarece aveam oră dată unui ziarist Soreanu,

Am comunicat D-lui C-dor Cioroiu că sunt așteptat de acest domn Soreanu.

94

20096

Comandor CIOROIU MIRCEA :

La întrebările puse mie de dl.Nicolae PENESCU prin oficiul anchetatorilor, că : "De unde rezultă pentru mine impresia de urgenţă,"răspund :

1.Niciodată nu s'a întâmplat ca dl.Penescu să mă caute sau să-mi dea un număr de telefon la care să-l caut.

2.Insistenţele repetate ale Comandorului Mocanu de a lua legătura cu dl.Penescu.

3.Reproşul politicos al D-lui Penescu,la telefon,care mi-a spus : "Haide D-le Comandor, că am întârziat aşteptând telefonul D-tale". Era ora 13, 13.30 sau 14.

Acasă la Dl.Penescu mi-a recomandat să vorbim încet pentru că este cineva în altă cameră pe care nu se poate conta.

NICULAE PENESCU explică :

Că sensul reproşului dela telefon era că dl.Comandor Mocanu îl informase că dl.Cioroiu îmi va telefona până la ora 1.

Comandor CIOROIU MIRCEA :

In convorbirea avută cu dl.Penescu cu privire la o eventuală plecare în străinătate a D-sale cu avionul, mi-a comunicat printre altele că este vorba să plece patru personagii importante şi"să presupunem că una dintre ele ar fi chiar Domnul MANIU".

NICULAE PENESCU :

Este inexact. Adaug că Dl.Cioroiu mi-a comunicat că pleacă în provincie pentru a pune la punct chestiunea cu plecarea noastră, urmând a se întoarce peste opt zile cu rezultat definitiv şi favorabil.

- -

Comandor CIOROIU MIRCEA :

Este adevărat că am explicat Domnului PENESCU cu ocazia convorbirei avute, că pentru a putea pleca cu un avion "TARS", care era foarte riscantă, va trebui să se preia de cei care pleacă şi responsabilităţile familiilor, precum şi întreţinerea echipajului în străinătate, ceiace după socoteala mea sumară, ar fi ajuns la 5.000 - 6.000 dolari. Indicarea sumei n'a descurajat pe dl.Penescu, care mi-a comunicat că de bani să n'am nici o grije.

Nu este adevărat că i-am spus D-lui Penescu că voiu pune la punct chestiunea, în care scop plec în provincie.

NICULAE PENESCU :

Nu am declarat D-lui Comandor Cioroiu nimic cu privire la bani, chestiunea întreagă rămânând în suspensie, până când dl.Cioroiu aduce răspunsul, cu intenţia de a informa pe Domnul MANIU.

Comandor CIOROIU MIRCEA :

La plecare am avut impresia că am fost chemat de dl.Penescu pentru două probleme precise : prima, să se informeze asupra soluţiei plecării cu un avion TARS şi a doua, pentru a-mi cere în mod precis să găsesc o posibilitate de plecare pentru cele patru personagii importante.

NICOLAE PENESCU :

Nu eu am propus soluţia doua, ci dl.CIOROIU.

Drept pentru care am încheiat prezentul proces verbal de confruntare, spre cele legale.

VI

11 Sept

96

00093

D E C L A R A Ţ I E

Subsemnatul N.CARANDINO,declar următoarele:

Suma de una sută dolari aflată asupra mea am avut-o dela doctorul G.BUZULENGA.El mi-a dat-o în noaptea de 13 Iulie pe la orele 11 noaptea aproximativ acasă la mine unde telefonic îl chemasem.Când am sosit dela Dl.MANIU a doua oară mă aştepta. L-am pus vag în curent cu plecarea şi am luat hotărârea de a lua şi pe nevastă-mea.In timp ce ea îşi făcea bagajele eu mă gândeam la dificultatea financiară în care mă aflam.Am încercat să telefonez la prieteni,dar nu i-am găsit.L-am rugat atunci pe el,care m'a împrumutat cu suma de 1oo dolari pe care o avea asupra lui repetând că nu are mai mult.Mi-a dat banii din pură pruetenie şi fără nici un interes.După aceia am părăsit casa toţi trei adică eu,el şi nevastă mea.

Ne-a condus în maşină până la Brăila.Ne-am despărţit acolo cu emoţia firească.

Drept care semnez aceasta declaraţie.

ss/ N.Carandino

11 Septembrie 1947.

97

13 Septembrie 1947

00099

DECLARATIE

Subsemnatul N.CARANDINO declar următoarele:

Declar că încă din momentul ce s'a pus problema plecări mele am avut discutiuni asupra activităţii ce aş duce-o în străinătate. / Si anume/:

La discutiunile avute când eu am spus că aş putea să scriu şi să vorbesc în public în străinătate, Dl.MANIU a replicat: " Da D-ta ai fi util acolo". Aceasta utilitate reese în folosul partidului. Precizez că aveam cunoştinţă că existau în străinătate mai mulţi foşti şi actuali membrii ai partidului naţional-ţărănesc şi străini de partid. Precizez deasemenea că în declaraţiile anterioare mă refeream la lipsa mea de cunoştinţe precise asupra legăturilor dintre partidului naţional-ţărănesc şi acest grup în sensul că aflasem de existenţa unor legături ca: scrisorile D-lui BIANU, scrisoarea de omagiu trimisă GAFENCU, TILEA etc. către Dl.MANIU şi primisem indicatia de a nu-l ataca pe Dl.GAFENCU în ziare. Stiu că Dl.MANIU primea scrisori dela Dl.BIANU. Acest lucru îl ştiu din anturajul D-lui MANIU. In legătură cu afirmaţia D-lui IULIU MANIU /de/ că eu aşi fi avut misiunea de a scoate un ziar românesc în America, nu numai că nu am avut cunoştinţă de ea, dar o consider nerealizabil date fiind fondurile P.N.T., cari nu au putut satisface nici măcar nevoile mele de bani pentru plecare. Eu plecam în străinătate în seara de 13 Iulie cu misiunea de a lupta pentru democraţie şi libertăţi politice. Fiind lipsit de bani sunt sigur că Dl.IULIU MANIU mi-ar fi dat dacă ar fi avut, suma absolut necesară plecării, el fiind în acel moment partidul. Lupta mea în străinătate pentru democraţie şi libertăţi publice s'ar fi încadrat în lupta partidului naţional-ţărănesc pentru răsturnarea regimului instaurat la 6 Martie 1945, şi anume în felul arătat în declaraţiile mele anterioare.

Drept care semnez prezenta declaratie, nesilit de nimeni

ss/ N.Carandino

VI

13

98

00100

D E C L A R A T I E

Subsemnatul N. CARANDINO declar urmatoarele:

Despre plecarea mea in străinătate am discutat de două sau trei ori cu Dl.Maniu. La prima ocazie i-am expus dorinţa mea de a pleca. A doua oară i-am spus despre proectul meu de a merge la Constanţa şi de a mă informa. In a treia oară dacă nu mă înşel i-am comunicat rezultatul investigărilor mele dela Constanţa. Alte discuţii decât acelea care priveau date tehnice asupra plecării - pe aer sau pe uscat - nu am avut afară de intrebarea mea "dacă plec ce voi avea de făcut în străinătate". La care am primit răspunsul: "Despre asta ar trebui să vorbim mai pe larg. Vă voiu chema într'o după amiază când voiu avea răgaz ca să discutăm". Nu am mai fost chemat de Dl.Maniu nici nu am insistat din parte-mi intervenind evenimentele dela "Dreptatea".

Răspund la intrebarea că dece am intrebat "că cu ce voiu face acolo". Atunci când iniţiativa plecării a fost a mea: Plecând din proprie iniţiativă în străinătate înţelegeam totuşi să fiu util partidului în limita posibilului şi normalului. Contest afirmaţiunea Dlui Maniu că ar fi discutat cu mine necesitatea de a pleca peste hotare. Afirmaţia Dlui Maniu că "acţiunea intreprinsă cu plecarea in străinătate a Dlor Mihalache Penescu, Ilie Lazăr şi Carandino era foarte importantă" aparţine desigur numai gândului dumisale deoarece mie personal nu mi-a comunicat nimic altceva privitor la această acţiune decât cele declarate până astăzi. Contest categoric (faptul că) afirmaţia Dlui Maniu că mi-ar fi comunicat intenţia dumisale ca eu odată ajuns în America să scot un ziar românesc care să reprezinte linia politică a partidului, şi în acelaş timp să ţin legătură cu gazetarii streinii-

Adresele pentru America primite de mine ~~pentru~~ dela Dl.Maniu în seara de 13 Iulie, nu au nici o legătură cu ziarul la care se gândea Dl.Maniu, ~~xxxxxx~~ deoarece

B.F.

00189

cu mine niciodată nu a discutat o asemenea ipoteză. Ultima oară, înaintea serii de 13 Iulie, l'am văzut pe Dl.Maniu la şedinţa biroului care a discutat chestiunea "Dreptăţii" la locuinţa D-lui R.Boilă. Nu-mi amintesc să fi discutat cu acest prilej ceva despre plecare, şi nici până'n ziua plecării.

Contest categgoric afirmaţia D-lui Maniu că mi-ar fi comunicat la locuinţa Dlui Boilă sau în orice alt loc înaintea serii de 13 Iulie faptul că are posibilitatea de a mă trimite peste hotare sau în străinătate. Contest categoric afirmaţia D-lui Maniu că eu i-aş fi comunicat că am ocazia de a pleca în străinătate. In realitate dumnealui după consolarile de rigoare in chestiunea "Dreptăţii" a întrebat în subiect spunându-mi că „din alte motive mai importante m'a chemat" şi anume propunerea de plecare. Este inexact că prin mine a transmis Dl.Maniu acordul său pentru plecarea lui Ilie Lazăr. In realitate am primit însărcinarea de a-l lua pe d. Ilie Lazăr dela locuinţa Dlui Boilă şi de a porni cu maşina pregătită de Dl.Ilie Lazăr spre locul de întâlnire dela capul liniei 14.

Drept care semnez această declaraţie.

ss.N.Carandino.

13 Septembrie 1947.

VI

14 Sept

100

~~00102~~

DECLARAȚIE

Subsemnatul N.CARANDINO, declar următoarele:

Prima oară când am vorbit cu Dl.IULIU MANIU în seara d
13 Iulie. Când am vorbit cu dânsul între patru ochi, am discuta
următoarele:

Posibilitatea de plecare cu avionul în acea noapte.
Revenirea mea pe la orele 9.30. Am mai discutat despre lipsa
mea de mijloace materiale. Cu această ocazie eu nu aveam asupr
mea decât aproximativ un milion lei și acasă deasemenea o sum
relativ redusă de câteva milioane. Nu am avut nici un fel de
valută străină sau aur.

La a doua întrevedere am fost circa 15-20 minute singu
cu Dl.MANIU și cu Dl.MIHALACHE.

/D./ Îmi amintesc printre altele că Dl.MANIU a spus
că după plecarea noastră partidul va avea muncă și treabă
multă.

Drept care semnez prezenta declarație.

ss/N.Carandino

14 Septembrie 1947.

D E C L A R A T I E

Subsemnatul N. CARANDINO declar următoarele :

Cu aproximativ o lună şi jumătate înainte de încercarea dela Tămădău am luat hotărârea de a pleca din ţară. Era urmarea,acestei hotărâri a unui proces psihologic personal determinat de dificultăţile pe care le întâmpinam in lupta politică şi prpfesională,de motive de securitate individuală ca şi de greutăţiile ce mi se făceau în partid. Aceste din urmă greutăţi începuseră cam pela sfârşitul anului 1946 şi anume succesiv prin îndepărtarea mea dela conducerea biroului de presă,prin candidarea mea la locul ulti pe lista Capitalei şi prin criticile şi intervenţiile repetate ale partidului in chestiunea " DREPTATII". Hotărârea mea nematerializată încă în niciun fel am xxxxxxxxx comunicat-o dlui IULIU MANIU pentru a-i cere avertismentul.

Aveam această obligaţie in calitate de director al gazetei partidului,angajat în bătălie politică.-

In seara de 13 Iulie când m'am dus pe la orele 7 la Dl. Maniu chemat de Dsa,mi-a comunicat că are posibilitatea de a mă face să plec chiar in aceiaş seară.

L-am intrebat fireşte,cum şi în ce fel. Mi-a răspuns că prin avion şi împreună cu alţi domni din partid.Am întrebat despre numele lor,dar Dl. MANIU mi-a comunicat că nu- mi-l poate spune încă şi că revenind la dumnealui pe la orele 9,3o le voi afla odată cu alte amănunte asupra plecării.

La revenire am aflat numele tovarăşilor mei de drum şi detaliu privitoare la intâlnirea cu ei în vedere pornirii spre terenul de decolare. In ceace priveşte misiunea" peste hotare nu am auzit dela dl. Maniu decât consideraţiuni de ordin general.-

Intrebat de mine in mod expres mi-a replicat,

.//.

00104/102

că nu, are să învețe el epurele ce cred o făcut în pădure
Mi-a spus deasemeni in prezența dlui. Mihalache ca peste
hotare să luptăm pentru democrație, libertăți publice și
ușurarea situației deținuților.politici.- Am discutat
despre dorecțiile de drum și după ce am aflat că vom
ateriza in Turcia la San Stefano, am auzit ipotezele pentru viitor adică eventuale plecări de acolo in alte state
europene și eventual in Statele Unite. Discuția era de
așa natură încât in această privință termenul de "văzând
și făcând" o poate caracteriza. Nu s'a vorbit despre mixix
obiective precise nici despre persoane din străinătate
sau despre misiuni de ordin particular. Adresele care s'a
aflat asupra mea pe cărți de vizită ale mele s'au scris
in acea seară din colaborarea de informație a dlor.
IULIU MANIU, R. BOILA și VLAD HAȚIEGANU. Era vorba de persoane din Turcia și din Statele Unite cunoscute de cei de
mai sus sauxxx rude cu ei.-

După conversația primă cu dl. IULIU MANIU relativ la ideia plecării mele in străinătate și in care Dl.
MANIU mai mult m'a ascultat fără să evită păreri și sugesti personale cu privire la modul in care aș putea
fi util partidului in străinătate, am avut ocazia in altă
intrevedere cu dumnealui să-l întreb mai precis în această privință. Mi-a răspuns" Despre asta ar trebuie să
stăm mxxxxxkă mai mult de vorbă. Te voiu chema intr'o
după amiază când voiu avea mai mult răgaz ca să discutăm
mai pe larg. Dar fie din cauza precipitării evenimentelor, fie din alte motive dl. IULIU MANIU nu m'a mai chemat
Astfel plecarea mea in străinătate incercată in 13-14
Iulie s'a îndeplniti cu îndicațiunile generale numai de
care au fost vorba mai sus, din partea Dlui ILIU MANIU
și cu sugestiile care din parte-mi i-le făcusem cu privire la activitatea mea eventuală de ziarist și de conferențial.

Nu am avut prin urmare cunoștință despre un grup cu
misiunexxprecisă zis cu plan prestabilit. In ceace mă
privește plecam ca ziarist democrat"pregătit inxxxfixixl
sufletește să lupt peste hotare in acelaș timp ca să-mi
câștig existența și ca să-mi afirm convingerile politice.

Imi închipuiam că la prima escală noi cei plecați
vom discuta intre noi mai pe larg și in cazul in care

./.

eventuale intenţii,planuri sau obiective nu mi-ar fi convenit mi-aş fi luat libertatea de acţiune.Aceasta mai ales in urma faptului că nu mi se comunicase nimic precis la plecare şi că nu-mi luasem alte argumente decât acelea ale plecării şi ale situaţiei mele subînţelese de membru de partid.-

Nu ştiu nimic precis despre grupul de Români aflat în străinătate şi indeosebi nu sunt fixat asupra acţiunii loc ca grup politic omogen. Stiam din informaţii de presă că intre ei existau discusiuni că bunăoară dl. VISOIANU nu s'ar înţelege cu dl. GAFENCU,sau cred că dl. CRETZEANU ar face opinie separată,din aceste informaţiuni necontrolate,din zvon public nu puteau forma pentru mine o fază de cunoaştere sau de apreciere. Am aflat fireşte din presă străină despre activitatea de ziarist şi de Conferenţiar in Elveţia a dlui GRIGORE GAFENCU.Stiu deasemenea că este autorul a două volume de politică generală. Am aflat deasemenea despre acţiunea personală pe care a dus-o la conferinţa de pace.In ceace priveste pe membrii P.N.T. din străinătate l'au auzit pe Dl. IULIU MANIU plângându-se de lipsa lor de concurs şi de activitate. Cât despre legăturile cu străinătatea ale partidului ştiu că ele se făceau prin proteste şi memorii. Relativ la Românii aflaţi peste hotare n'am alte cunoştinţi,- decât a scrisorilor primite dela Dl. BIANU de către dl. IULIU MANIU despre care am auzit vorbindu-se in partid si despre scirisoarea omagială adresată Dlui IULIU MANIU şi semnată de numeroşi românii printre care GAFENCU,TILEA,AUGUSTIN POPA etc.-

Stiu că la memorii si proteste lucra dl. PENESCU in calitatea sa de secretar general. Nu ştiu dacă mai avea colaboratorii in această privinţă.-

Drept care semnez prezenta declaratie.

/ss/ N. CARANDINO.

15 Septembrie 1947.-

184

15 Sept

00106

D E C L A R A T I E

Subsemnatul N.CARANDINO declar următoarele:

Ideia plecării în străinătate mi-a venit aproximativ cu o lună, o lună şi jumătate înainte de încercarea de la Tămădău. A fost urmarea unui proces psihologic personal în care au intrat mai multe determinante: dificultatea din ce în ce mai mare de a-mi manifesta convingerile politice şi de a-mi exercita activitatea profesională,motive de securitate individuală (şase colaboratori ai gazetei eram deja arestaţi), neplăcerile provenite din adversităţile de partid,adversităţi care ulterior au mers până la preluarea efectivă a atribuţiilor mele de director al "Dreptăţii".

M'am dus la D.Maniu Iuliu ca să-i comunic hotărârea mea şi ca să-i iau asentimentul fiind angajat în lupta politică a partidului ca răspunzător pentru "Dreptatea". I-am expus D-lui Maniu motivele mele de plecare şi rostul meu în străinătate ca ziarist şi eventual conferenţiar.(D-5) Am căutat să explic Dlui Maniu că peste hotare aş fi încercat să-mi exercit profesia şi să-mi desvolt astfel în libertate convingerile politice democratice. Pentru mine ideia apărării libertăţilor publice din ţară era esenţială şi anume în sensul aplicării efective a acordului dela Moscova. In acest sens şi numai în acest sens înţelegeam să lupt contra actualului regim fiind convins că prin aplicarea reală a acordului dela Moscova,acord semnat de marii Aliaţi şi întărit printr'o declaraţie a preşedintelui nostru de consiliu s'ar fi putut ajunge la o normalizare a situaţiei din România. D.Maniu a recunoscut că "aş fi util acolo", în sensul că activitatea mea ar fi fost folositoare până şi partidului. Pe urmă m'a întrebat: "dar ce facem cu "Dreaptatea"?" A urmat o discuţie în care am examinat împreună în ipoteza plecării variate

R.F. ..//..

soluţii în această direcţie. Totuşi la plecarea dela D.Maniu n'am rămas cu impresia că dumnealui mi-ar fi dat un asentiment total. (La) Printre soluţiile eventuale ale vacanţei de conducere dela "Dreptatea" am propus în conversaţie pe aceia a unui comitet. Şi anume a preluării atribuţiilor directoriale de către comitetul de ~~conducere~~ coordonare şi control al presei partidului comitet format din D-nii Hudiţa, Zane şi Ghiţă Pop. La despărţire d.Maniu mi-a spus să-l ţin în curent cu ceeace aş intreprinde în această direcţie.-

M'a întrebat în aceiaş intrevedere dacă aş avea mijloace de întreţinere în străinătate. I-am răspuns că nu, dar că speram să pot face rost de ceva bani pentru plecare şi că în străinătate aş izbuti cu oarecare efort şi date fiind aptitudinile mele să-mi pot câştiga existenţa. Imi reamintesc deasemeni că d. Maniu mi-a spus că partidul n'ar putea în ceeace îl priveşte să mă ajute în nici-un fel situaţia materială fiind deosebit de grea mai ales în urma arestărilor şi a dificultăţilor financiare ale "Dreptăţii". In proectele mele de plecare mă gândeam în primul rând la Turcia, Egipt şi în general la bazinul Mediteranei în acea regiune a Europei unde aş fi putut să-mi valorific formaţia mea culturală franceză. Deasemenea mă gândeam şi la America la Statele Unite unde odată ajuns aş fi putut mă cu uşurinţă să-mi câştig printre români existenţa ca ziarist colaborator la gazetele româneşti sau conferenţiar. In ţările în care eventual aş fi plecat nu aveam legături personale, afară doar de probabilitatea de a întâlni pe vre-unul din ziariştii streini incidental cunoscuţi în România. In conversaţia prima avută cu D.Maniu ca şi în celelalte care au urmat, D-sa nu a emis păreri personale în ceeace priveşte obiectivele călătoriei mele nici nu mi-a dat vre-o indicaţie de loc sau de persoană. In acel timp nu se pusese chestiunea imediată a înlocuirei mele dela direcţia "Dreptăţii" dar dificultăţile pe care le întâmpina în partid tid dela sfârşitul anului 1946 şi până în momentul plecării erau în curs. Posibilităţi materiale proprii pentru ipoteza plecării nu aveam. Mă gândeam însă la

mai mulţi prieteni avuţi care la solicitarea mea ar fi consimţit să mă împrumute.

Sunt convins că D.Maniu ar fi discutat cu mine şi mi-ar fi dat instrucţiuni asupra activităţii mele din străinătate (şi) asupra legăturilor pe care eventual trebuia ca să le iau cu diverşi oameni politici precum şi despre conduita de presă faţă de diverşi oameni politici; această convingere o aveam din faptul că atunci când l'am întrebat pe d.Maniu că "eu ce voiu face acolo", d-sa mi-a spus că despre aceasta ar trebui să"stăm mai mult de vorbă şi că mă va chema într'o după amiază când va avea răgaz.

Probabil că precipitarea evenimentelor nu i-a dat răgazul necesar să stea cu mine de vorbă mai pe larg. Dela sine înţeles că nu aş fi primit nici-o însărcinare contra vederilor mele legale şi democratice.-

Drept care semnez prezenta declaraţie.

ss.N.Carandino.

15 Septembrie 1947.

16 sept 107

00103

D E C L A R A T I E

Subsemnatul N. Carandino declar următoarele :

Despre activitatea partidului în perioada imediat următoare lui 6 Martie am prea puţine cunoştinţe directe. Funcţionam în acel timp ca director general al teatrelor şi am girat postul după dimisia mea vreo 15 - 20 zile. Aşa încât furat o o grea şi obositoare activitate de specialitate, am fost în realitate absent dela toată frământarea politică prilejuind răsturnarea guvernului Rădescu şi instalarea Guvernului Groza. L'am văzut pe dl. Iuliu Maniu însă când i-am cerut avizul asupra situaţiei mele dela teatre şi când m'a sfătuit să demisionez. Am putut constata cu acel prilej că dl. Iuliu Maniu era în mod hotărît împotriva noului Guvern. Mi-a comunicat chiar că spre deosebire de dl. Dinu Brătianu care ar fi avut o atitudine mai pasivă ar fi sfătuit factorul constituţional să nu accepte formula Groza. Ulterior l'am văzut pe dl. Iuliu Maniu de mai multe ori la ora mesei în cabinetul particular dela Capşa unde obişnuia din când în când să ia prânzul în anturaj de prieteni de partid şi de întâmplători gazetari. Convenţia era de ordin politic general sau privea amintori relative la evenimente importante din trecut la care fie dl. Maniu fie altcineva mai important dintre cei prezenţi participase. Am putut constata din indicaţiile culese referitor la întrevederi fixate pentru după amiezi cu dnii Dinu Brătianu şi Titel Petrescu, faptul pe care evenimentele aveau să-l confirme al acordului din ce în ce mai strâns între partidele din opoziţie. Arestat cu prilejul organizaţiei "T" şi eliberat după aproximativ 20 zile fiind dovedit nevinovat am părăsit câtva timp Capitala pentru a merge la Făgăraş să vizitez rude şi prieteni. Nu aveam în acest timp nici o funcţie oficială în partid nicio activitate de presă şi nici vreun a t motiv care să mă lege în Capitală.

./.

M.C.

108

00110

După alegerile din 19 Noemvrie, alegeri pe care partidul le sconta cu un rezultat practic mai important, nemulţumirea s'a manifestat prin discuţiile care au avut loc în forurile de conducere ale partidului, prin memoriile în pregătire şi în sfârşit prin hotărîrea de a nu recunoaşte Parlamentul şi de a nu participa la desbateri. In partid se sconta înainte de scrutin ca măsurile luate de Guvern nu vor putea împiedica pătrunderea a circa 60 - 100 deputaţi P.N.Ţ-işti în Cameră. Numărul relativ mic al deputaţilor aleşi cred că a fost important în rapiditatea şi numărul impresionant al aderenţilor ideei de nerecunoaştere a alegerilor. Astfel se explică hotărîrile succesive luate de birou, de delegaţia permanentă şi ulterior de comitetul central executiv. Activitatea de opoziţie rămânea să fie dusă prin presă, prin întrunirile autorizate în localul partidului şi prin memoriul relativ la alegeri pe care secretariatul general îl pregătea cu oarecare încetineală. S'au centralizat însă cu timpul informaţiile şi documentele trimise din provincie iar din acest material adunat s'a redactat textul citit în delegaţia permanentă. Acest text a întâmpinat critici de formă şi unele de fond doctrinar din partea dlui Zane şi a rămas ca să fie modificat. Activitatea de propagandă a partidului în acest timp avea drept temă nerecunoaşterea alegerilor de către Marii Aliaţi şi pregătirea pentru alegeri noi. Intre timp foametea se accentua în ţară şi nemulţumirile provocate de ea sporeau. Apelul la ajutorul strein pentru a face faţă flagelului a avut un ecou şi în conducerea de partid. Astfel Dnii Ion Mihalache şi Mihai Popovici erau de părere să se solicite fără nici un fel de întârziere sau condiţie ajutorul Statelor Unite fiind vorba de o problemă care interesa biologic întreg poporul român. A prevalat însă opinia dlui Iuliu Maniu a neamestecului în această problemă de teamă că s'ar fi speculat gestul în ţară ca un concurs dat regimului şi ca o descurajare a partizanilor care ar fi aşteptat ca liberalitatea să se acorde prin partidul naţional ţărănesc la putere. Conflictul de tendinţe din partid

./.

avea şi un aspect de alcătuire nouă a forurilor conducătoare. Influenţa covârşitoare pe care o căpătase biroul- în parte numit de dl. Iuliu Maniu - sub dictaturi, nu era pe placul multor partizani adepţi ai legalităţii statutare. Dacă vremurile nu permisese la timpul său convocarea comitetului central executiv se socotea în numeroase cercuri de partid că trebuia supusă alegerii compunerea delegaţiei permanente, că trebuia să se renunţe definitiv la sistemul cooptărilor şi să se limiteze să se legalizeze şi să se tehnicizeze alcătuirea biroului.

Drept care semnez prezenta declaraţie.

ss. N. Carandino.

16 Septemvrie 1947.

VI 109

00113

D E C L A R A T I E

Subsemnatul N. Carandino următoarele declar in legătură cu biroul de presă al partidului.

Am venit la conducerea acestui birou in toamna anului 1946 şi am plecat la sfârşitul aceluiaş an. Inaintea mea funcţiona d. Vasile Serdici in această calitate şi d. Bocza Malin. Eu am preluat insă biroul dela niciunul din ei d. Vasile Serdici lucrând la el acasă şi continuând chiar după insărcinarea mea activitatea dumisale de relaţii cu misiunile, iar d. Bocza Mălin urmărit de Siguranţă fiind de mai multă vreme dispărut dela birou. La inceput am avut planuri de a organiza biroul de presă in condiţii tehnice la proporţia importanţei partidului. Aş fi avut nevoie in acest scop pe deoparte de concursul secretariatului general şi pe de alta de un buget mai important la dispoziţie. Ne-au lipsit insă răstimpul in care am funcţionat atât increderea dlui N. Penescu cât şi fondurile necesare realizării unui personal de specialitate precum şi alcătuirei unei arhive de cărţi, broşuri, ziare, etc. in legătură cu activitatea partidului. In asemenea condiţii a trebui să utilizez un personal improvizat, să fac apel la concursuri benevole şi să profit de colaborarea unor funcţionari dela secretariat. M'am bucurat astfel de ajutorul prietenesc al dlui comandor Mocanu, ajutor pe care partidul l'a preţuit ulterior, angajându-l cu salariu fix şi după plecarea mea lăsând seama biroului in grija aceluiaş domn Mocanu. Insărcinarea principală a biroului de presă era de a ţine contact cu presa streină şi română in vederea transmiterii informaţiilor de partid. Materialul il primeam când il primeam dela secretariatul general. Ziariştii care aveau nevoie de relaţii cu privire la partid veneau personal la biroul sau ne solicitau la telefon. Deasemenea biroul inştiinţa pe gazetarii streini prin "Asociaţia corespondenţilor de presă" şi pe gazetarii români prin anunţarea redacţiilor respective fie despre vreo comunica a delegaţiei permanente, fie despre vreun discurs al fruntaşilor partidului, fie despre eventuale declaraţii ale domnului

./.

Iuliu Maniu sau alte evenimente importante de partid.Biroul de presă mai redacta şi un buletin de informare a conducerii de partid.Aceasta cu xxx neregularitate şi in funcţie de evenimente.Acest buletin era tras in trei-patru exemplare la maşina de scris şi trimis domnilor Iuliu Maniu,Ion Mihalache,N.Penescu,lui Haţeganu.Se intâmpla in lipsa acestora din Capitală ca alţi fruntaşi din conducere insărcinaţi să le ţină locul să primească buletinul.Se mai păstra câteva zile pentru evidenţa biroului o copie după textul expediat.Spre sfârşitul anului 1946 am fost chemat la o şedinţă a Biroului in care mi s'a reproşat de către d.N.Penescu dezorganizarea şi lipsa de activitate a biroului de presă.Imi amintesc chiar că d. Penescu a observat că fiind prea ocupat cu «Dreptatea» nu are timpul necesar să văd de ale biroului de presă.In faţa acestei situaţii,la care s'a adăugat tăcerile semnificative ale unora dintre cei prezenţi şi observaţii in genul celei a dlui Mihai Popovici că buletinul,conţinând doar ştiri de radio,nu este interesant,am demisionat pe loc dintr'o insărcinare,care nu-mi aducese câtă muncă suplimentară,necum şi nici un avantaj de niciun fel de natură.Intrebat de d.Maniu că pe cine aş socoti bun să-mi urmeze am răspuns cunoscând preferinţele dlui Iuliu Maniu că d.Vasile Serdici.Aceasta deşi nu aveau relaţii personale cu d.Serdici d.Maniu a răspuns că intr'adevăr ar fi foarte bun.Dela această şedinţă de birou nu m'am mai ocupat de biroul de presă al partidului răspunderea rămânând efectiv pe umerii dlui Hocanu.Buletinul care se redacta sub conducerea mea cuprindea adesea o revistă a presei interne,ştiri de radio şi telegrame externe,articole uneori din presa streină,precum şi comunicări obţinute prin fruntaşi autorizaţi ai partidului despre evenimente din provincie sau simple intâmplări menite să intereseze conducerea.Cât priveşte relaţiile cu misiunile streine şi in special cu cele engleze şi americane precum şi contactele cu ziariştii streini importanţi de origină anglosaxonă,ele erau in seama dlui Vasile Serdici,care cunoştea limba engleză şi care lucra in acest sens la biroul funcţionând la el acasă.Se intâmpla ca biroul de presă condus de mine să fie solicitat să dea vreo informaţie privitoare la ziar sau la partid de ataşaţii de presă ai misiunilor engleze şi americane de funcţionari ai Comisiei Aliate de Control, precum şi de ataşaţii francezi sau italieni.In ceeace priveş-

te pe ziariştii streini care s'a perindat pe la noi prin ţară mulţi au cerut prin biroul de presă posibilitatea unei intrevederi cu d.Maniu şi alţii au verificat informaţii privitoare la personalităţile partidului sau la activitatea de partid. Profesionişti de toate opiniile pilitice dela corespondentul lui Tele Presă şi Daily Warker până la trimisul lui New York Times se intâmpla să aibe nevoie de concursul biroului de presă pentru a controla ştirile despre partid.

Drept care asumez prezenta declaraţie.

16 Septemvrie 1947

ss.N.Carandino

00115

D E C L A R A Ţ I E

Subsemnatul N. CARANDINO declar următoarele :

Dl. MIHAI POPOVICI era membru Biroul de conducere al partidului în calitate de preşedinte al organizaţiilor ardelene.-

Vechi prieten cu Dl. IULIU MANIU făcea parte dintre sfătuitorii lui cei mai întinşi fiind unul dintre puţini membri ai partidului care îi spunea pe nume şi îi permitea să aibe uneori cu el discuţii personale destul de violente. In ultimul an totuşi dl. MIHAI POPOVICI înclina în partid spre poziţia ION MIHALACHE fapt pentru care fusese izolat oarecum în Ardeal la conducerea regională. Dl. MIHAI POPOVICI era lângă dnii ŞTEFAN MIHAESCU şi VASILE SERDICI în orice caz înaintea acestora unul dintre puţinii fruntaşi ai partidului care ţinea casă deschisă pentru recepţii în onoarea personalităţilor străine în trecere prin ţară sau pentru reuniuni de partid. Fost ministru de finanţe şi om cu avere însemnată dl. MIHAI POPOVICI avea întinse legături în lumea marei indurtrii şi a marei finanţe.-

Se întâmpla adesea ~~ari~~ ca uneori presenţa de bani ale partidului să fie împlinite de dsa. D. MIHAI POPOVICI avea destui prieteni personal in partid care îl frecventa şi care primeau dela Dsa inspiraţi politice. Conflictul Dsale cu fruntaşi ardeleni a izbucnit cu prilejul unui asemenea prieten Dl. VICTOR JINGA pe care dl. MIHAI POPOVICI vroia să-l impună a fi reprimit la loc de cinste în organizaţia de BRASOV. Despre legăturile Dlui MIHAI POPOVICI cu lumea diplomatică pot afirma că ele priveau în deosebi misiunea engleză şi americană, legaţia turcă, legaţia elveţiei etc. Dealtminteri relaţiile Dlui MIHAI POPOVICI cu lumea diplomatică a fost in ultimul an constante.- Nu ştiu să fi întreţinut relaţii de corespondenţă sau de alt soi cu românii aflatori astăzi in străinătate. Din relaţiile pe care le avea cu ei din timpul in care era în ţară

./.

114

știu doar că avea raporturi mai bune cu Dl. VISOIANU; dintre membrii biroului Dl. MIHAI POPOVICI era după Dnii MANIU și Dl. MIHALACHE cel mai important și în lipsa acestora din capitală conducerea și răspunderea partidului îi revenea de drept.

Printre prieteni de partid ce îl vizitau mai des citez pe Dl. GHITA POPP, VICTOR POPOVICI / VLADIMIR/ TOMOCOS, C HAGEA BOCSA MALIN, LEON BOCHIS și alții.-

Drept care semnez prezenta declarație.-

/ss/ CARANDINO NICOLAE

16 Septembrie 1947.-

00116

115

00117

D E C L A R A T I E

Su semnatul N.Carandino, declar următoarele:

Răspunsul pe care mi l'a dat d Maniu in seara de 13 Iulie când l'am intrebat ce voiu avea de făcut in streinătate, a fost o evitare de indicaţie intrucât eu intrebând nu mă referam la date tehnice despre felul de a lucra in gazetărie, ori răspunsul dumnealui numai astfel poate fi interpretat.

Precizez că atunci când am vorbit prima dată cu d Maniu despre plecarea mea in străinătate, i-am expus o serie de sugeşii privitoare la ce aş putea face in streinătate. Aceste sugestii se refereau la: articole de ziare, conferinţe, legăturile de presă ce aş fi avut (utili) polisibilitatea să le fac (in calitate de ziarist). Imi amintesc despre chestiunea "Sarmisegetuza", din faptul că am auzit vorbindu-se la club despre niçte hârtii cu acest "an-tete" descoperite in localul partidului şi introduse de agenţi provocatori.

Drept care semnez prezenta declaraţie.

16 Septemvrie 1947

ss. N.Carandino

116

00118

D E C L A R A Ţ I E

Subsemnatul N. Carandino declar următoarele :

Linia politică a partidului în materie de presă era imprimată în mod firesc de conducerea de partid. Chiar dacă acest lucru nu se făcea în mod expres era normal să nu se exprime în paginile gazetelor altceva decât indicaţii precise sau rezultatul contactului şi al discuţiilor cu fruntaşii cei mai de seamă. Oridecâte ori se întâmpla vreo abatere se atrăgea atenţiunea şi se căuta posibilitatea unei reveniri sau a unei rectificări. Aşa bunăoară la ziarul "Dreptatea" după o notiţă apărută care nu era favorabilă dlui Gafencu am primit indicaţia să nu-l mai atac. Altădată dl Zaharia Boilă a scris în ziar un articol privitor la alegerile din Turcia care nu a fost agreat de conducerea de partid şi d.Coposu a fost rugat de această conducere să scrie asupra atitudinii adoptate, într'un articol de fond.

In anumite probleme ca bunăoară chestiunea Dunării şi chestiunea clauzei naţiunii celei mai favorizate am observat unele coincidenţe între atitudinea dlui Gafencu şi politica externă a partidului naţional ţărănesc. Atitudinea dlui Gafencu la care mă refer este acea despre care luau cunoştinţă prin informaţii de radio şi articole de presă streină cenzurate sau necenzurate. Nu aveam nici un fel de cunoştinţă în acel moment de faptul că dl. Grigore Gafencu ar duce o acţiune sistematică şi organizată în subordinea conducerii partidului naţional ţărănesc. Astăzi legând între ele informaţii şi impresii sporadice ca scrisoarea de omagiu cu bănuiala consecinţei logice de împăcare, directiva de ce nu ataca în ziar pe dl.Gafencu şi coincidenţa între unele teze ale partidului şi ale dlui Gafencu şi cu simpatia faţă de anglo-americani îmi dau seama că legături mai strânse între partid şi dl.

./.

M.C.

117

Gafencu au existat fără ca eu să fi avut cunoştinţă despre ele în altfel. Faţă de cele de mai sus, în ceeace mă priveşte, aşa cum am dovedit în articole numeroase iscălite în ziarul „Dreptatea" am urmărit o politica de egală apropiere faţă de Marii Aliaţi.

00119

Drept care semnez prezenta declaraţie.

ss.N.Carandino.

19 Septemvrie 1947.

118

00120

D E C L A R A T I E

Subsemnatul N. CARANDINO declar următoarele :

Sunt împotriva acţiunilor olegale şi subversive

Plecarea mea în străinătate avea şi sensul printre altele de a evita riscul unei alunecări în clandestinitate şi în conspiratism.-

Prin temperament, prin vocaţie profesională şi prin ideologic erăt partizanul luptei deschise purtate cu risc la lumina zilei. In acest sens am scris şi am activat în partidul naţional ţărănesc încrezător în lupta lui legală şi în idealurile democratice pe care le promova.-

In ipoteza în care partidul din care fac parte s'ar fi dovedit că înţelege să ducă lupta prin mijloace ilegale conspirative şi subversive, sunt convins că înainte de a fi eliminat ca inutil aş fi părăsit eu însumi, o bătălie, pentru care nu am niti tragere de inimă nici aptitudini şi partidul respectiv.-

Atitudinea mea ar fi de protest violent şi desolidarizare publică .-

Prezenta declaraţie o susţin şi semnez.-

/ss/ N CARANDINO,

19 Septembrie 1947.-

20 Sept 119

00121

D E C L A R A T I E

Subsemnatul N. CARANDINO declar următoarele :

In complectarea declarațiilor mele din ziua de 19 Septembrie declar că la proces, nemaiavând situații de anchetat și având posibilitate de informare complectă voi înțelege să trag consecințele logice ale faptelor sezisate de mine după data de 14 Iulie, fapte despre care nu aveam cunoștință în trecut.-

Drept care semnez prezenta declarație.-

/ss/ N. CARANDINO

2o Septembrie 1947.-

VI

20 Sept

120

00122

D E C L A R A T I E

Subsemnatul N. CARANDINO declar următoarele :

Intrebare Cum ași explicat Dvoastră la timpul său coincidența între tezele partidului naționa-țărănesc și ale dlui GAFENCU la Conferința de Pace ?

Răspuns .- Nu toate tezele dlui GAFENCU coincideau cu cele ale partidului naționa țărănesc. După câte știu unele din aceste teze ale dlui GAFENCU și ale partidului au fost integrate în tratatele de pace. Este firesc ca în materie de poziție a țării la o conferință, puncte de poziție a țării la o conferință ,puncte de vedere naționale să concidă, așa deupă cum au concis teze ale partidului cu teze ale guvernului.-

Intrebare.- Care aufost tezele dlui GAFENCU care nu au corespun s cu ale partidului?

Răspuns .- Nu cunosc în detaliul lor toate revindicările dlui GAFENCU, dar după câte am aflat la timp in chestiunea atitudinii față de Rusia Sovietică, bunăoara dl. GAFENCU avea o poziție diferită de a partidului.-

Intrebare Credeți că pozișia dlui GAFENCU față de U.R.S.S. diferea numai în ceace privește poziția afișată a P.N.T.-

Răspuns Din cele ce mi-au putut da seamanea director al oficiosului și din directivele pe care le-am primit am dedus că partidul avea în această privință o poziție diferită și ca fond, nu numai oficială.-

Intrebare Dumneavoastră ați recunoscut că în ziarul " Dreptatea" au apărut unele articole și notițe care se interpretau ca ostile Uniunei Sovietice. Cum explicați coincidența între aceste și atitudinea GAFENCU.-

Răspuns Ziarul " Dreptatea" nu a avut niciodată atitudine antisovietică. Dacă unele note sau unele articole au putut fi interpretate ca antisovietice ele s'au fost imprimate cu această intenţie şi uneori apariţia lor a fost fără ştirea şi fără aprobarea mea din simplă inadvertneţă reacţionară. N'a existat nici-o coincidenţă voită sau cauzată între atitudinea dlui GAFENCU şi cele apărute în " Dreptatea ".

Intrebare Cum explicaţi domneavoastră coincidenţa între articolul publicat în ziarul " Dreptatea" prin care se dădea date din memoriul lui GAFENCU şi totodată refuzul dvoastră personal de a publica dezaorearea ?.-

Răspuns Articolul despre care sunt intrebat privitor la reparaţii a apărut în ziar între sărbătorile Crăciunului. Lipseau în acea zi dela gazetă şi redactorul răspunzător de sectorul nu l'a revăzut . Intrebând ulterior pe autor dl LEON GEORGE PROCA,despre origina şi seriozitatea informaţiilor sale mi-a declarat că ~~xxx~~ le-a luat textual după o conferinţă dela radio-Londra. In ceace priveste dezavuarea articolului şi măsurile disciplinare am oferit dintru început Ministerului Informaţiilor toate soluţiile care să acorde satisfacţie. Intârzierea apariţiei notei de precizare în gazetă şi implicit întârzierea reapariţiei ziarului suspedat se datoresc absenţei din capitală a domnilor IULIU MANIU şi ION MIHALACHE. In lipsa dumnealor partidul reprezentat ~~pri~~ prin dnii MIHAI POPOVICI şi N. PENESCU propuneau formele de rectificare care ar fi însemnat în acelaş timp o dezavuare a mea personală. Dl. IULIU MANIU dela Sibiu a tranzat conflictul în felul următor: se desavuează articolul dar nu se desavuează directorul gazetei.-

Intrebare Cum explicaţi coincidenţa simpatiei faţă de anglo-americani atât a dlui GAFENCU cât şi a partidului naţional ţărănesc ?

Răspuns Nu cred că această coincidenţă de simpatii era rară în acel moment,ca din existenţa ei să se poată trage vre'o concluzie.-

Intrebare Cum explicaţi dvoastră seria întreagă de coincidenţe ?

Răspuns.- Astăzi apreciând această serie de coincidenţe şi ~~luîndu-le~~ legându-le între ele îmi dau seama că trebuie să fi fost legături mai strânse între parti[dul] şi GAFENCU.

./.

Nu-mi dau seama însă nici despre natura, nici despre amploarea lor după cum nu cunosc modalitatea prin care s'au întreţinut.

Intrebare Cum vedeţi dvoastră declaraţia pe care aţi făcut-o" detest orice acţiune divergentă la conferinţa de pace" -şi aceste raporturi ale acelui, care a dus acţiunea divergentă, cu partidul naţional ţărănesc.-

Răspuns .- Nu ştiu dacă acţiunea Dlui GAFENCU la conferinţa de pace a fost inspirată sau legată de partid. Am bănuit în măsura în care am avut cunoştinţă despre lucruri că ea nu putea depăşi simpla informare. Mi-am imaginat că eventualele comunicări ale dlui GAFENCU ar fi avut rostul de a aduce la cunoştinţa unui partid sau unui şef de partid din ţară probleme de interes naţional dela dela conferinţă sau din atmosfera internaţională.-

Intrbare Cum explicaţi răspunsul dvoastră de mai sus prin prisma instrucţiunilor ce le-aţi primit de a nu ataca pe dl. GAFENCU.- deoarece ducea în străinătate o activitate interesantă în concordanţă cu vederile P.N.Ţ.-

Răspuns .- Cuvintele Dlui IULIU MANIU pe care le-am citat din memorie aveau probabil rostul de a nu angaja ziarul şi partidul închestiunea GAFENCU date fiind tocmai acele coincidenţe în unele teze la care mă refeream mai sus.-

Intrebare Care au fost tezele partidului şi ale dlui GAFENCU care au fost interprete în tratatul de pace?

Răspuns După câte ştiu în problema Dunării şi în chestiunea clauzei naţiuni celei mai favorizate tratatul de pace a cuprins în largă măsură aceste teze.-

Intrebare Cum explicaţi dvoastră interesele partidului naţional ţărănesc în aceste două clauze în opoziţie cu susţiberile oficiale ale României precum şi ale Uniunii Sovietice şi ale tuturor ţărilor din Sud-estul european direct interesate în aceste probleme.-

Răspuns Partidul naţional ţărănesc susţinând aceste clauze era în acord cu vederile sale programatice şi cu politica tradiţională în motive a ministerului de externe.-

Vederile programatice ale partidului erau acelea de a furniza schimbul internaţional de a respecta Charta Naţiunilor Unite în problema libertăţii căilor de navigaţie iar poziţia ministrului de externe tradiţională era aceia, susţinută

./.

printre alţii şi de xxxx N. TITULESCU. Faptul că aceste teze coincideau sau nu,cu ale altor State,cu ale U.R.S.S. şi ale ţărilor vecine şi riverane mi-l explic prin concordanţa sau prin divergenţa diferiţitelor interese naţionale la o conferinţă de pace. Aceste chestiuni ar fi trebuit să fie tratate/ in ziar/ de specialiştii partidului în problemele externe şi economice,ca dnii VISOIANU,ZANE ect. etc.

00125

Drept care semnez prezenta declaraţie.-

/ss/ N. CARANDINO

2o Septembrie 1947.-

VI

2/3 Sept

124

00126

D E C L A R A T I E

Subsemnatul N. CARANDINO declar următoarele:

Pasagiile de mai jos fac parte din declaţiile subsemnatului pe care le menţin:

"In seara zilei de 13 Iulie 1947 am luat hotărârea de a părăsi ţara cu avionul la ordinului D-lui Maniu. Destinaţia era Turcia. Am fost chemat de preşedintele P.N.T. la orele 20 in ziua de 13 Iulie 1947 pentru a-mi comunica plecarea împreună cu alte trei persoane, Dl. Ion Mihalache, Dl. Ilie Lazăr şi Dl. N.Penescu"...

"Am primit instrucţiuni dela Dl.Maniu pe la orele 9 seara în ziua de 13 Iulie ca să-mi fac bagajele să fiu gata pentru orele 1 din noapte la rondul tramvaiului Nr.14 la capul liniei în ziua de 14 Iulie.."

"De acasă am plecat cu un taxiu la Arcul de Triumf unde l'am găsit pe Ilie Lazăr aşteptându-mă conform instrucţiunilor ce am primit dela D.Iuliu Maniu."

(Extrase din decl. 14 Iulie 1947).

"Prima oară când Dl.Maniu a discutat cu mine problema plecării a fost în seara zilei de 13 Iulie aproximativ orele 7-8"

(Extras din decl.15 Iulie 1947).

"Cu ocazia vizitei ce am făcut Dlui Iuliu Maniu la înapoierea dela Constanţa i-am comunicat că pe calea mării nu este posibilă (de) plecarea deoarece vasele sunt supraveghiate. Am discutat apoi despre posibilitatea plecării pe calea aerului."

După călătoria dela Buzău...." cu această ocazie m'a întrebat cum merge chestiunea plecării mele".

(Extras din decl. 28 Iulie 1947).

"D.Maniu a opinat că probabil mă vor ajuta ceilalţi până mă voiu descurca singur".

(Extras decl. 25 Iulie 1947).

"In ceeace priveşte mijloacele mele de subzis-

E.F.

..//..

105

tenţă în Turcia mă bizuiam în afară de puţinii bani pe care îi aveam pe mine şi pe o temporare susţinere a vreunuia dintre tovarăşii mei de drum mai avuţi.
(Extras decl. V-5 August 1947).

"Suma de una suta dolari aflata asupra mea am avut-o dela doctor Buzulenga. El mi-a dat-o în noaptea de 13 Iulie pe la orele 11 noaptea aproximativ, acasă la mine, unde telefonic îl chemasem".
(Extras decl.11 Septembrie 1947).

"Fiind lipsit de bani sunt sigur că D.Iuliu Maniu mi-ar fi dat dacă ar fi avut suma absolut necesară plecării el fiind în acel moment partidul".
(Extras decl.13 Septembrie 1947).

"L'am întrebat pe D.Iuliu Maniu ce voiu avea de făcut în străinătate. Mi-a răspuns că nu are el să mă înveţe pe mine ştiind eu foarte bine cum să mă descurc.- Fireşte a adăugat că trebuie să lupt pentru democraţie, pentru libertăţi publice şi pentru uşurarea regimului din închisori."
(Extras decl.15 Iulie 1947).

Din conversaţiile de atunci n'a reieşit nici-o misiune precisă, cel puţin în faţa mea."
(Extras decl.15 Iulie 1947).

"Activitatea mea în străinătate ar fi avut ca obiectiv susţinerea luptei partidului naţional-ţărănesc din ţară, în sensul restaurării unui regim de libertăţi publice şi democraţie în sensul naţional-ţărănesc."
"Totuşi cred că activitatea mea s'ar fi desfăşurat pe linia păstrată în ţară şi condusă peste hotare de I. Mihalache".
(Declaraţia 18 Iulie 1947).

"Referitor la rolul nostru în străinătate nu-mi reamintesc decât lucruri de ordin general între care rolul de a continua lupta partidului în străinătate pentru asigurarea libertăţilor publice, a democraţiei în sensul programului P.N.T."
(Declaraţia 11-28 Iulie 1947)

"Nu am primit personal vre-o misiune precară din partea D-lui Iuliu Maniu, însă ne-a spus că va

..//..

 126

trebui să ducem în străinătate lupta necesară pentru a obţine prin impresionarea opiniei publice streine respectarea acordului dela Moscova. Intenţionam să plecăm în Turcia şi de acolo după împrejurări, - aşa s'a vorbit în seara de 13 Iulie - să plecăm eventual în Italia, Franţa, Elveţia, Anglia, America.-"

00128

(Declaraţia V-5 August 1947.)

"Până la plecare am mai avut câteva întrevederi cu Dl.Maniu în care am discutat posibilităţile de plecare Cu aceste ocazii am discutat obiectivele generale ale activităţii mele din străinătate"

(Declaraţia 30 August 1947).

"Mie personal mi-a comunicat Duminică 13 Iulie seara înainte de plecare că urmează să lupt pentru democraţie, pentru libertăţile publice, şi pentru uşurarea situaţiei deţinuţilor politice. Mijloacele mele de luptă pentru atingerea acestor obiective generale ar fi fost scrisul şi conferinţele eventuale"

(Declaraţia 30 August 1947.)

"In concepţia mea misiunea era aceia desprinsă tot din conversaţii, de a lupta pentru democraţie, libertăţii publice şi uşurarea situaţiei deţinuţilor politici"

(Declaraţia 1 Septembrie 1947.)

"Eu plecasem în străinătate în seara de 13 Iulie cu misiunea de a lupta pentru democraţie şi libertăţi publice. Fiind lipsit de bani sunt sigur că D.Maniu mi-ar fi dat dacă ar fi avut suma absolut necesară plecării, si fiind în acel moment partidul".

(Extras decl. 13 Sept.1947.)

"In ce priveşte misiunea peste hotare mi am auzit dela Dl.Maniu decât consideraţiuni de ordin general. Intrebat de mine în mod expres mi-a replicat că nu are să înveţe el iepurele ce are de făcut în pădure. Mi-a spus deasemenea în prezenţa D-lui Mihalache că peste hotare să luptăm pentru democraţie, libertăţile publice şi uşurarea situaţiei deţinuţilor politici. Am discutat despre direcţiile de drum şi după ce am aflat că vom ateriza în Turcia la San Stefano am auzit ipotezele pentru viitor adică eventuale plecări de acolo în alte state europene

şi eventual în Statele Unite".

(Extras decl.15 Sept.1947.)

"Precizez că atunci când am vorbit prima dată cu Dl.Maniu Iuliu, despre plecarea mea în străinătate i-am expus o serie de sugestii privitoare la ce aş putea face în străinătate. Aceste sugestii se refereau la articole de ziare, conferinţe, legăturile de presă ce aş fi avut posibilitatea să le fac "....

"Răspunsul pe care mi l'a dat Dl.Maniu în seara de 13 Iulie când l'am întrebat ce voiu avea de făcut în străinătate a fost o evitare de indicaţie, întrucât eu întrebând nu mă refeream la date tehnice despre felul de a lucra în gazetărie, ori răspunsul dumnealui numai astfel poate fi interpretat."

(Extras decl.16 Sept.1947)

" Recunosc că am plecat în străinătate pe baza indicaţiunilor generale primite dela Dl.Maniu în seara de 13 Iulie şi cu sugestiile pe care i le-am făcut cu ocazia primei discuţiuni".

(Extras decl.23 Septembrie 1947)

"Nu am primit personal vre-o misiune precisă din partea domnului Iuliu Maniu"

(Declaraţia V-5 August 1947).

"Despre eventuale legături în străinătate nu mi s'a comunicat nimic".

(Decl.V-5 August 1947)

"Nu am cunoştinţa despre relaţiile Dlui Grigore Gafencu cu P.N.T. şi nu ştiu că acţiunea acestuia la conferinţa de pace să fi fost rezultata unei dispoziţiuni date D-sale de cele trei partide de opoziţie din ţara".

(Decl. 30 Iulie 1947).

"S'a găsit la mine o carte de vizită proprie pe care era scrisă o adresa dictată mie de Dl. Maniu. Adresa este mi-se pare a unei rude a D-sale. Lucreţia Tarcea din Cleveland Maner,Avenue 10746 număr de casă. Pe verso o altă adresă, Aurelia Radu

şi părintele Vasile Haţiegannu (New) care este preot la biserica română din New-York."

(Declaraţia II-15 Iulie 1947)

"Adresele mi s'au dat de Dl.Maniu ca să corespondăm sau eventual să vedem persoanele respective în ipoteză în care ne-am fi dus acolo".

(Decelaraţia II-15 Iulie 1947)

"Mi-a comunicat că obiectivul chemării mele este hotărârea de a mă trimite în străinătate chiar în acea noapte deoarece să ivise o ocazie favorabilă cu un avion. Mi s'a mai comunicat că nu voiu pleca singur şi că detalii voiu primi către orele 9.30 - 10 când urma să revin".

(Extras decl.25 Iulie 1947).

"La intrebarea mea făcută D-lui Maniu asupra activităţii ce aveam de desfăşurat în străinătate D-sa mi-a răspuns că aceasta nu avea să mă înveţe D-sa şi că activitatea se va desfăşura văzând şi făcând."

(Decl. 25 Iulie 1947).

"L'am intrebat deasemenea cu cine urmează să plec şi ce am de făcut în străinătate,Mi-a comunicat că atât persoanele cât şi alte detalii privitoare la plecare îmi va da ~~el~~ la orele 21-21°30 când va trebui să revin din nou la D-sa.

(Decl.28 Iulie 1947).

Propunând să-mi iau soţie...."Dl.Maniu a răspuns că este preferabil dacă este un loc liber să plece un bărbat".

(Decl.28 Iulie 1947).

"In cazul în care aş fi plecat în America aş fi luat legătură cu ziariştii americani pe care i-am cunoscut în calitate de corespondenţi de presă în România şi anume: Frank Shea, Markham şi alţii".

(Decl.V-a 5 August 1947).

..//..

 129.

"Dacă în străinătate prietenii mei politici cu care am plecat ar fi scos un ziar pentru susţinerea luptei democratice în vederea scopului urmărit este posibil să fi acceptat conducerea acelui ziar după examinarea programului respectiv."
(Decl.30 August 1947).

"La discuţiunile avute când eu am spus că aş putea să scriu şi să vorbesc în public în străinătate D.Maniu a replicat " da D-ta ai fi util acolo".Această utilitate reieşea în folosul partidului."
(Decl.11-13 Sept.1947).

"Lupta mea în străinătate pentru democraţie şi libertăţii publice s'ar fi încadrat în lupta partidului naţional-ţărănesc pentru răsturnarea regimului instaurat la 6 Martie 1945".....
(Decl.13 Sept.1947).

"Sunt convins că Dl.Maniu ar fi discutat cu mine şi mi-ar fi dat instrucţiuni asupra activităţii mele din străinătate, asupra legăturilor pe care eventual trebuia ca să le iau cu diverşi oameni politici precum şi despre conduită de presă faţă de diverşi oameni politici; această convingere o aveam din faptul că atunci când l'am întrebat pe Dl.Maniu ca eu ce voiu face acolo D-sa mi-a spus că despre aceasta ar trebui să stăm mai mult de vorbă şi că mă va chema într'o după amiază când va avea răgaz. Probabil că precipitarea evenimentelor nu i-a dat răgazul necesar să stea cu mine de vorbă mai pe larg"....
(Decl.13 Sept.1947).

"Precizez că aveam cunoştinţă că existau în străinătate mai mulţi foşti şi actuali membrii ai P.N.Ţ. şi străini de partid. Precizez deasemenea că în declaraţiile anterioare mă refeream la lipsa mea de cunoştinţă precise asupra legăturilor dintre partidul naţional-ţărănesc în sensul că aflasem de existenţa unor legături cu scrisorile D-lui Bianu,scri-

..//..

130

scarea de omagiu iscălită Gafencu,Tilea etc.etc. către D.Maniu şi primisem indicaţia de a nu-l ataca pe d. Gafencu în ziar. Stiu că D.Maniu primea scrisori dela D.Bianu."

(Decl.13 Septembrie 1947). 00132

"In ceeace priveşte acţiunea membrilor P.N.T. din străinătate D.Iuliu Maniu mi-a vorbit adesea despre lipsa lor de activitate şi concurs".

(Decl.8 Septembrie 1947).

"Stiu că acţiunea D-lui Gafencu la conferinţa de pace nu era în concordanţă cu acţiunea guvernului"

(Decl.30 August 1947).

"Am auzit că D.Maniu ar fi primit din străinătate o scrisoare de omagiu din partea mai multor personalităţi româneşti.... Printre semnături mi s'ar fi citat numele D-lor Gafencu,Tilea,Augustin Popa ş.a. Auzind despre aceasta scrisoare am făcut asociaţie de idei între ce îmi spusese D.Maniu cu privire la D. Grigore Gafencu şi am bănuit că s'a produs între dumnealor în prealabil o împăcare".

(Decl.II - 1 Sept.1947).

"Am auzit din mediile de partid că ar mai fi fost întocmite şi alte memorii". Am cerut în repetate rânduri D-lui N.Penescu textele memoriilor partidului dar dumnealui nu mi le-a remis niciodată".

(Decl. 2 Septembrie 1947).

"Nu aveam nici-un fel de cunoştinţă în acel moment de faptul că D.Grigore Gafencu ar duce o acţiune sistematică şi organizată în subordinea conducerii P.N.T. Astăzi legând între ele informaţii şi impresii sporadice, ca scrisoarea de omagiu cu bănuiala consecinţei logice de împăcare,directiva de a nu ataca în ziar pe d.Gafencu şi coincidenţa între unele teze ale partidului şi ale D-lui Gafencu şi cu simpatia faţă de anglo-americani îmi dau seama că

legături mai strânse între partid şi d.Gafencu au existat fără ca eu să fi avut cunoştinţă despre ele în alt fel".

(Decl.I. 19 Sept.1947).

"Astăzi apreciând această serie de coincidenţe şi legându-le între ele îmi dau seama că trebuie să fi fost legături mai strânse între partid şi Gafencu..."

(Decl.20 Sept. 1947).

"Tonul de critică vehementă al ziarului şi linia de atac împotriva guvernului şi a regimului dela 6 Martie era imprimat,de conducerea partidului şi anume personal de d.Iuliu Maniu, care în conversaţiile cu subsemnatul cerea menţinerea atitudinii de atac contra guvernului."

(Decl.4 August 1947).

"La 8 Decembrie am vorbit la o întrunire a tineretului naţiona-ţărănesc şi am lăudat spiritul de "sacrificiu" al celor tineri la 8 Noembrie". "comemorând moartea studentului Iacovlov am sfătuit pe ascultători să fie "prudenţi"

(Decl.II din 4 August 1947).

"Dacă asemenea fenomene locale s'au produs bănuesc că ele s'au datorit participării la alegeri a elementelor foste cuziste şi legionare care au profitat de împrejurare pentru a-şi răspândi doctrina".

(Decl.II din 4 August 1947).

"Dr.Hagea...."el cât şi Bocşa-Mălin reprezentau elemente cu înclinaţii către dreapta şi din această cauză n'am fost de acord cu" (eventuală intrare a lor în redacţie".

(Decl. 5 August 1947).

"Unele declaraţii ale D-lui Maniu şi unele comunicate ale delegaţiei permanente, unele comunicate altele nu se imprimau la cererea conducerii de partid într'un număr restrâns de exemplare pentru informarea

..//..

132

00134

membrilor conducerii".

(Decl.III- 5 August 1947).

"In ce priveşte difuzarea copiilor de pe articole cenzurate ştiu numai că la cererea domnului Maniu se tipăreau un număr redus de copii din unele comunicate ale delegaţiei sau din unele discursuri ale dumisale cenzurate uneori pentru a fi comunicate membrilor delegaţiei permanente".

(Decl.IV. - 5 August 1947).

"Activitatea D-sale pe teren ştiu că a fost dusă în ateliere şi fabrici prin propagandă dela om la om şi prin manifeste. Colaboratorii lui principali erau d.Lambru,Lupu şi Bercaru ca(u) muncitori şi oameni de acţiune pe teren"

(Decl.3 Septembrie 1947).

"Stiu că s'au baricadat în fabrică interzicând muncitorilor din alte întreprinderi să participe la alegeri şi că au fost incidente violente cu răngi şi arme până ce a intervenit armata"

"La 8 Noembrie ştiu deasemenea că d.Ilie Lazăr a jucat un rol însemnat. Am aflat din partid despre o şedinţă în preajma acelei zile la care au participat şefii de sectoare şi circumscripţii"

(Decl.3 Sept.1947).

"Am avut legături de recepţie oficială şi banchete cu membrii misiunilor anglo-americane.Legături profesionale mai frecvente relativ şi de ordin profesional am avut cu ataşaţii de presă Benett şi Frank Shea. Intâlneam în deosebi pe D.Shea şi pe ajutorul său Sam Buta...."

(Decl.II - 4 Aug.1947).

"Am condus un timp relativ scurt în toamna anului 1946 biroul de presă al partidului".

(Decl. 31 Aug. 1947).-

"Insărcinarea principală a biroului de presă

..//..

era de a ţine contact cu presa străină şi română în vederea transmiterii informaţiilor de partid"
"Biroul de presă mai redacta şi un buletin de informare a conducerii de partid"

(Decl. 1 Septembrie 1947).

"Buletinul care se redacta sub conducerea mea cuprindea adesea o revistă a presei interne,ştiri de radio şi telegrame externe,articole uneori din presa străină şi comunicări obţinute prin fruntaşii autorizaţi ai partidului despre evenimente din provincie sau simple întâmplări menite să intereseze conducerea".

(Decl.16 Sept.1947).

"Cunosc din P.N.T. şi dintre prietenii militari ai fruntaşilor partidului mai mulţi ofiţeri dintre care identific pe D.General Negrei pe D.General Zorzor, pe d.general Barbu,pe d.General Drăgănescu, d.comandor Ciorciu, d.comandor Mocanu etc. în mod deosebit am cunoscut pe comandorul Ciorciu şi pe comandorul Mocanu".

"Cred că d.Mocanu îl vizita pe d.Maniu şi pentru chestiuni sau însărcinări de ordin militar".
"Cu privire la d.comandor Ciorciu deasemenea nu-mi explic accesul pe lângă d.Iuliu Maniu neştiind obiectul vizitelor sale"
"Imi amintesc că d.Lt.comandor Ciorciu mi-a spus că lucrările de specialitate pe care mi le-a predat le-a dat sau le va da şi D-lui Maniu"

(Decl.12 August 1947).

"In ceeace priveşte conducerea cercului profesional militar pe Capitală am aflat că el ar fi fost condus personal de d.Ion Mihalache."
"Am aflat incidental şi din spusele altora că se discutau planuri şi memorii de reorganizare a armatei şi a Ministerelor. Unul din aceste planuri al organizării Ministerului aerului şi marinei mi-a fost de altminteri depus la gazetă de comandorul Ciorciu".

(Decl.8 Septembrie 1947).

..//..

00136 134

"Linia generală a "Dreptăţii" era fixată de D. Maniu, linie de luptă intransigentă (Decl. 4 Sept. 1947) "Iuliu Maniu s'a văzut obligat să dea comunicatul cunoscut prin care gărzile erau dizolvate. Dizolvarea avea cusurul de a recunoaşte implicit apartenenţa de partid până în acel moment.-

(Decl. 4 Sept. 1947).

"Am auzit că d.Maniu a primit din străinătate o scrisoare de omagiu din partea mai multor persoane, printre semnături mi s'ar fi citat numele D-lor Gafencu Tilea, Augustin Popa şi alţii".

(Decl. 1 Sept, 1947).

- "Cu ocazia unei discuţiuni avute însă cu dl. Maniu privitor la o notă aparută în gazetă, mi-a dat dispoziţiuni să nu fie atacat d.Gafencu în gazetă deoarece duce în străinătate o activitate interesentă în concordanţa cu vederile P.N.T.

(Decl. 5 Aug.1947).

- "Ştiu că d.Maniu primea scrisori dela d.Bicam ş acest lucru îl ştiu din anturajul D-lui Maniu".

(Decl.13 Sept.1947).

- "In ceeace priveşte acţiunea membrilor P.N.T. din străinătate d.Iuliu Maniu mi-a vorbit despre lipsa lor de activitate şi concurs"

(Decl. 8 Sept.1947).

" Imi amintesc printre altele că d.Maniu a spus după plecarea noastră partidul va avea muncă şi treaba multă"

(Decl.14 Sept.1947).

- "La plecare a spus lui Gafencu şi Popescu: "Vă încredinţez creerul şi inima partidului".

(Decl. 1 Sept.1947).

(Despre M)..."se ocupa în mod deosebit de redactarea memoriilor şi protestelor înaintate către Marii Aliaţi".

(Decl.3 Sept.1947).

- "D.Penescu era apreciat drept bun cunoscător al problemelor externe şi cred că în această calitate a fost desemnat să plece în străinătate cu ocazia încercării din 14 Iulie".

(Decl. 3 Sept.1947).

- "D.Penescu păstra ca secretar general, arhiva partidului şi ţinea evidenţa convocării forurilor statutare"

(Decl. 3 Sept.1947).

"Cred că l'am prezentat lui N.Penescu" (pe Cdorul Ciorciu)"

(Decl.5 Aug.1947).

"Activitatea d-sale pe teren ştiu că a fost dusă în ateliere şi fabrici prin propagandă dela om la om şi prin manifeste"

(Decl. 3 Sept.1947).

"Ştiu că s'au baricadat în fabrici interzicând muncitorilor din alte întreprinderi să participe la alegeri şi că au fost incidente violente cu răngi şi arme până ce a intervenit armata"

(Decl. 3 Sept.1947).

- "La 8 Nov. ştiu deasemenea că d.I.Lazăr a jucat un rol însemnat. Am aflat din partid despre o şedinţă în preajma acelei zile la care au participat şefii de sectoare şi circumscripţii"

(Decl.3 Sept.1947).

- "Ştiu că pregătirea acestei manifestaţii (8 Nov.1945) a fost făcută de d.Ilie Lazăr cu concursul colaboratorilor săi apropiaţi".

- "Ştiu că a fost delegat de d.Iuliu Maniu să se ocupe cu chestiuni muncitoreşti şi propagandă în sânul muncitorimii"

(Decl.3 Sept.1947).

— "relaţiile cu misiunile străine şi în special cu cele engleze şi americane precum şi contactele cu ziariştii străini importanţi, de origină anglo-saxonă ele erau în seama d-lui Serdici, care cunoştea limba en-

./..

gleză şi care lucra în acest sens la biroul funcţionând la el acasă".

..."Cunosc pe Gl.Negrei fost candidat în Vaslui la alegerile din 19 Noembrie. Stiu că îndeplinea funcţiunea de preşedinte al secţiei militare din P.N.T. Il apreciez ca pe un om exagerat şi violent. Se ştie că într'o trecută companie electorală a împuşcat un adversar politic."
(Decl. 5 Aug.1947).

- "Cunosc de multă vreme pe cdorul Mocanu cu care am colaborat prin anul 1940 la "Curentul familiei". Pe vremea aceia era ofiţer activ,ulterior a fost deblocat. Cred că în acea epocă mai colabora şi la celelalte ziare care aparţineau "Curentului".Din punct de vedere intelectual cdorul Mocanu era un ofiţer aregatir cu oarecare facilitate la scris,cu multe calităţi de credinţă şi hărnicie. Intre alte subiecte pe care le abroda ştiu că făcea reportaje militare şi cronici ale războiului. Stiu că după 23 August, umbla prin cercuri naţional-ţărăniste. Nu ştiu dacă era membru al partidului. In partid avea legături cu d-nii Maniu,Mihalache,Penescu. Făcea parte din secţia militară P.N.T., am impresia"
(Decl. 5 August 1947).

- "Cred că l'am prezentat lui N.Penescu.Il frecventa în partid pe d.Maniu şi Mihalache. Intocmea diferite lucrări cu caracter militar dintre care mi-a prezentat şi mie un studiu asupra contribuţiei noastre la războiul antihitlerist şi unul asupra organizării Ministerului Aerului şi Marinei. Bănuesc că a înaintat şi conducerii de partid studiile D-sale. Apreciez că aceste studii le întocmea pentru serviciul partidului ca documentare în eventualitatea unei guvernări. Stiu că cdorul Georgiu îl cunoştea pe G-ralul Teodorescu Paul pe care îl aprecia".
(Decl. 5 Aug. 1947).

"Despre legăturile D-lui Mihai Popovici cu lumea diplomatică pot afirma că ele priveau misiunea engleză şi americană, legătura turcă, legaţia Elveţiei etc.etc."

"Se întâmplă adesea ca nevoi presante de bani ale partidului să fie împlinite de D-sa."

"Știu doar că avea raporturi mai bune cu d. Vișoianu".

Prezentele extrase fac parte din declarațiile subsemnatului.-

Drept care semnez prezenta declarație.

ss.N.Carandino.

23 Septembrie 1947.

VI

23 VI[?]

138

00140

D E C L A R A T I E
==========================

Subsemnatul N. CARANDINO declar următoarele :

Recunosc că în seara zilei de 13 Iulie 1947, în urma dispozițiunii dlui IULIU MANIU mi-am făcut preparativele de plecare împreună cu soția mea și am pornit, împreună cu ea și cu dl. ILIE LAZAR pe care l'am luat din drum conform dispozițiunilor domnului MANIU, spre aeroportul Tămădău unde am ajuns ~~xprx~~ în dimineața, zilei de 14 Iulie orele 3,oo. Aici am așteptat până la orele 6,3o când au sosit două avioane cu care trebuia să pornim. In momentul în care urma să ne urcăm au intervenit organele Siguranței și am fost arestați.-

Recunosc că până în seara zilei de 13 Iulie la orele 23,oo nu am avut pregătit nici un fel de devize sau aur necesare plecării.-

Recunosc că am avut cu dl. IULIU MANIU discuții cu caracter general privitor la activitatea mea din străinătate.

Recunosc că ziarul " DREPTATEA" a avut un ton de ortică vehementă și de atac impotriva regimului. Aceasta linie era dictată de dl. Iuliu Maniu.-

Recunosc că la 8 Decembrie am vorbit la o întrunire a tineretului național țărănesc unde am lăudat spiritul de sacrificiu al celor tineri la 8 Noembrie .-

Deasemenea recunosc că la comemorarea morții studentului Iacovlev am sfătuit pe ascultători să fie prudenți.-

Recunosc cu am avut legături de recepții oficiale și de societate cu unii membrii ai misiunilor anglo-americane deasemenea și legături profesionale cu atașații de presă Bennett și Shea.-

Recunosc că am condus un timp scurt în toamna anului 1946, biroul de presă al partidului național țărănesc.

Recunosc deasemenea că acest birou redacta un buletin de informare al conducerii de partid.-

./.

139

Recunosc că am plecat în străinătate pe baza indicațiunilor generale primite dela dl. Maniu în seara de 13 Iulie și cu sugestiile pe care i le-am făcut cu ocazia primei discuțiuni.-

0114

Drept care semnez prezenta declarație .-

/ss/ N. Carandino

23 Septembrie 1947.-

JI

140

00142

D E C L A R A T I E

Subsemnatul N.CARANDINO declar următoarele:

După 8 Februarie 1946, la reapariția "Dreptatea" s'a pus problema Directiunei și a liniei gazetei. Câtva timp a funcționat ca Director Dl. NESTOR BADEA care nu s'a simțit în măsură să conducă ziarul pe linia D-lui MANIU și având personal preocupări mai mult de doctrină. Din aceasta cauză a avut loc între mine și Dl. NESTOR BADEA o discuție în care acesta mi-a spus că a vorbit cu Dl. MANIU și că i-a adus la cunoștință hotărârea lui personală de a se retrage nefiind ziarist profesionist. Linia gazetei o primeam dela Dl. MANIU, în conversațiile pe care le aveam câteodată chiar de două ori pe săptămână, iar alteori la intervale mai lungi. Dl. MANIU avea contact și cu unii din membrii redacției. La rândul meu transmiteam linia primită dela Dl. MANIU în conferințele redacționale.

Drept care semnez prezenta declarație.

ss/N. Carandino

5 Oct. 1947.

V

141

00143

D E C L A R A T I E

Subsemnatul N. CARANDINO declar următoarele:

Pasagiile de mai jos fac parte din declaţiile subsemnatului pe care le menţin:

"In seara zilei de 13 Iulie 1947 am luat hotărârea de a părăsi ţara cu avionul la ordinului D-lui Maniu. Destinaţia era Turcia. Am fost chemat de preşedintele P.N.T. la orele 20 in ziua de 13 Iulie 1947 pentru a-mi comunica plecarea împreună cu alte trei persoane, Dl. Ion Mihalache, Dl. Ilie Lazăr şi Dl. N. Penescu"...

"Am primit instrucţiuni dela Dl. Maniu pe la orele 9 seara în ziua de 13 Iulie ca să-mi fac bagajele să fiu gata pentru orele 1 din noapte la rondul tramvaiului Nr.14 la capul liniei în ziua de 14 Iulie.."

"De acasă am plecat cu un taxiu la Arcul de Triumf unde l'am găsit pe Ilie Lazăr aşteptându-mă conform instrucţiunilor ce am primit dela D. Iuliu Maniu"

(Extrase din decl. 14 Iulie 1947).

"Prima oară când Dl. Maniu a discutat cu mine problema plecării a fost în seara zilei de 13 Iulie aproximativ orele 7-8"

(Extras din decl. 15 Iulie 1947).

"Cu ocazia visitei ce am făcut Dlui Iuliu Maniu la înapoierea dela Constanţa i-am comunicat că pe calea mării nu este posibilă (de) plecarea deoarece vasele sunt supraveghiate. Am discutat apoi despre posibilitatea plecării pe calea aerului."

După călătoria dela Buzău...." cu aceasta ocazie m'a întrebat cum merge chestiunea plecării mele".

(Extras din decl. 23 Iulie 1947).

"D. Maniu a opinat că probabil mă vor ajuta ceilalţi până mă voiu descurca singur".

(Extras decl. 25 Iulie 1947).

"In ceeace priveşte mijloacele mele de subsis-

E.F.

..//..

001144

tenţă în Turcia mă bizuiam în afară de puţinii bani pe care îi aveam pe mine şi pe o temporare susţinere a vreunuia dintre tovarăşii mei de drum mai avuţi".

(Extras decl. V-5 August 1947).

"Suma de una suta dolari aflata asupra mea am avut-o dela doctor Buzuleaga. El mi-a dat-o în noaptea de 13 Iulie pe la orele 11 noaptea aproximativ,acasă la mine,unde telefonic îl chemasem".

(Extras decl.11 Septembrie 1947).

"Fiind lipsit de bani sunt sigur că D.Iuliu Maniu mi-ar fi dat dacă ar fi avut suma absolut necesară plecării el fiind în acel moment partidul".

(Extras decl.13 Septembrie 1947).

"L'am întrebat pe D.Iuliu Maniu ce voiu avea de făcut în străinătate. Mi-a răspuns că nu are el să mă înveţe pe mine ştiind eu foarte bine cum să mă descurc.- Fireşte a adăugat că trebuie să lupt pentru democraţie,pentru libertăţi publice şi pentru uşurarea regimului din închisori."

(Extras decl.15 Iulie 1947).

Din conversaţiile de atunci n'a reieşit nici-o misiune precisă,cel puţin în faţa mea."

(Extras decl.15 Iulie 1947).

"Activitatea mea în străinătate ar fi avut ca obiectiv susţinerea luptei partidului naţional-ţărănesc din ţară,în sensul restaurării unui regim de libertăţi publice şi democraţie în sensul naţional-ţărănesc."

"Totuşi cred că activitatea mea s'ar fi desfăşurat pe linia păstrată în ţară şi condusă peste hotare de I. Mihalache".

(Declaraţia 18 Iulie 1947).

"Referitor la rolul nostru în străinătate nu-mi reamintesc decât lucruri de ordin general între care rolul de a continua lupta partidului în străinătate pentru asigurarea libertăţilor publice, a democraţiei în sensul programului P.N.T."

(Declaraţia II-28 Iulie 1947)

"Nu am primit personal vre-o misiune precară din partea D-lui Iuliu Maniu, însă ne-a spus că va

..//..

 143.

trebui să ducem în străinătate lupta necesară pentru a obţine prin impresionarea opiniei publice streine respectarea acordului dela Moscova. Intenţionam să plecăm în Turcia şi de acolo după imprejurări, - aşa s'a vorbit în seara de 13 Iulie - să plecăm eventual în Italia, Franţa, Elveţia, Anglia, America.-"

00145

(Declaraţia V-5 August 1947.)

"Până la plecare am mai avut câteva întrevederi cu Dl.Maniu în care am discutat posibilităţile de plecare Cu aceste ocazii am discutat obiectivele generale ale activităţii mele din străinătate"

(Declaraţia 30 August 1947).

"Mie personal mi-a comunicat Duminică 13 Iulie seara înainte de plecare ca urmează să lupt pentru democraţie,pentru libertăţile publice,şi pentru uşurarea situaţiei definiţilor politice. Mijloacele mele de luptă pentru atingerea acestor obiective generale ar fi fost scrisul şi conferinţele eventuale"

(Declaraţia 30 August 1947.)

"In concepţia mea misiunea era aceia desprinsă tot din conversaţii, de a lupta pentru democraţie,libertăţii publice şi uşurarea situaţiei deţinuţilor politici."

(Declaraţia 1 Septembrie 1947.)

"Eu plecasem în străinătate în seara de 13 Iulie cu misiunea de a lupta pentru democraţie şi libertaţi publice. Fiind lipsit de bani sunt sigur că D.Maniu mi-ar fi dat dacă ar fi avut suma absolut necesară plecării,el fiind în acel moment partidul".

(Extras decl. 13 Sept.1947.)

"In ce priveşte misiunea peste hotare nu am auzit dela Dl.Maniu decât consideraţiuni de ordin general. Intrebat de mine în mod expres mi-a replicat că nu are să înveţe el iepurele ce are de făcut în pădure.Mi-a spus deasemenea în prezenţa D-lui Mihalache că peste hotare să luptăm pentru democraţie,libertăţile publice şi uşurarea situaţiei deţinuţilor politici. Am discutat despre direcţiile de drum şi după ce am aflat că vom ateriza în Turcia la San Stefano am auzit ipotezele pentru viitor adică eventuale plecări de acolo în alte state europene

..//..

144

00146

şi eventual în Statele Unite".

(Extras decl.15 Sept.1947.)

"Precizez că atunci când am vorbit prima dată cu Dl.Maniu Iuliu, despre plecarea mea în străinătate i-am expus o serie de sugestii privitoare la ce aş putea face în străinătate. Aceste sugestii se referau la articole de ziare, conferinţe, legăturile de presă ce aş fi avut posibilitatea să le fac "....

"Răspunsul pe care mi l'a dat Dl.Maniu în seara de 13 Iulie când l'am întrebat ce voiu avea de făcut în străinătate a fost o evitare de indicaţie, întrucât eu întrebând nu mă refeream la date tehnice despre felul de a lucra în gazetărie, ori răspunsul dumnealui numai astfel poate fi interpretat."

(Extras decl.16 Sept.1947)

" Recunosc că am plecat în străinătate pe baza indicaţiunilor generale primite dela Dl.Maniu în seara de 13 Iulie şi cu sugestiile pe care i le-am făcut cu ocazia primei discuţiuni".

(Extras decl.23 Septembrie 1947)

"Nu am primit personal vre-o misiune precisă din partea domnului Iuliu Maniu"

(Declaraţia V-5 August 1947).

"Despre eventuale legături în străinătate nu mi s'a comunicat nimic".

(Decl.V-5 August 1947)

"Nu am cunoştinţa despre relaţiile Dlui Grigore Gafencu cu P.N.T. şi nu ştiu că acţiunea acestuia la conferinţa de pace să fi fost rezultata unei dispoziţiuni date D-sale de cele trei partide de opoziţie din ţară".

(Decl. 30 Iulie 1947).

"S'a găsit la mine o carte de vizită proprie pe care era scrisă o adresă dictată mie de Dl. Maniu. Adresa este mi-se pare a unei rude a D-sale. Lucreţia Tarcea din Cleveland Manor, Avenue 10746 număr de casă. Pe verso o altă adresă, Aurelia Radu

 145

şi părintele Vasile Haţiegianu (New) care este preot la biserica română din New-York."

(Declaraţia II-15 Iulie 1947)

"Adresele mi s'au dat de Dl.Maniu ca să corespondăm sau eventual să vedem persoanele respective în ipoteză în care ne-am fi dus acolo".

(Decelaraţia II-15 Iulie 1947)

"Mi-a comunicat că obiectivul chemării mele este hotărârea de a mă trimite în străinătate chiar în acea noapte deoarece să ivise o ocazie favorabilă cu un avion. Mi s'a mai comunicat că nu voiu pleca singur şi că detalii voiu primi către orele 9.30 - 10 când urma să revin".

(Extras decl.25 Iulie 1947).

"La intrebarea mea făcută D-lui Maniu asupra activităţii ce aveam de desfăşurat în străinătate D-sa mi-a răspuns că aceasta nu avea să mă înveţe D-sa şi că activitatea se va desfăşura văzând şi făcând."

(Decl. 25 Iulie 1947).

"L'am intrebat deasemenea cu cine urmează să plec şi ce am de făcut în străinătate,Mi-a comunicat că atât persoanele cât şi alte detalii privitoare la plecare îmi va da ~~el~~ la orele 21-21•30 când va trebui să revin din nou la D-sa.

(Decl.28 Iulie 1947).

Propunând să-mi iau soţie...."Dl.Maniu a răspuns că este preferabil dacă este un loc liber să plece un bărbat".

(Decl.28 Iulie 1947).

"In cazul în care aş fi plecat în America aş fi luat legătură cu ziariştii americani pe care i-am cunoscut în calitate de corespondenţi de presă în România şi anume: Frank Shea, Markham şi alţii".

(Decl.V-a 5 August 1947).

..//..

"Dacă în străinătate prietenii mei politici cu care am plecat ar fi scos un ziar pentru susţinerea luptei democratice în vederea scopului urmărit este posibil să fi acceptat conducerea acelui ziar după examinarea programului respectiv."

(Decl.30 August 1947).

"La discuţiunile avute când eu am spus că aş putea să scriu şi să vorbesc în public în străinătate D.Maniu a replicat " da D-ta ai fi util acolo". Această utilitate relegea în folosul partidului."

(Decl.11-13 Sept.1947).

"Lupta mea în străinătate pentru democraţie şi libertăţii publice s'ar fi încadrat în lupta partidului naţional-ţărănesc pentru răsturnarea regimului instaurat la 6 Martie 1945".....

(Decl.13 Sept.1947).

"Sunt convins că Dl.Maniu ar fi discutat cu mine şi mi-ar fi dat instrucţiuni asupra activităţii mele din străinătate, asupra legăturilor pe care eventual trebuia ca să le iau cu diverşi oameni politici precum şi despre conduită de presă faţă de diverşi oameni politici; această convingere o aveam din faptul că atunci când l'am întrebat pe Dl.Maniu ca ce voiu face acolo D-sa mi-a spus că despre aceasta ar trebui să stăm mai mult de vorbă şi că mă va chema într'o după amiază când va avea răgaz. Presupun că precipitarea evenimentelor nu i-a dat răgazul necesar să stea cu mine de vorbă mai pe larg"....

(Decl.13 Sept1947).

"Precizez că aveam cunoştinţă că existau în străinătate mai mulţi foşti şi actuali membrii ai P.N.T. şi străini de partid. Precizez deasemenea că în declaraţiile anterioare mă refeream la lipsa mea de cunoştinţă precise asupra legăturilor dintre partidul naţional-ţărănesc în sensul că aflasem de existenţa unor legături cu scrisorile D-lui Bianu, scri-

soarea de omagiu iscălită Gafencu,Tilea etc.etc. către D.Maniu şi primisem indicaţia de a nu-l ataca pe d. Gafencu în ziar, Stiu că D.Maniu primea scrisori dela D.Bianu."

(Decl.13 Septembrie 1947).

"In ceeace priveşte acţiunea membrilor P.N.T. din străinătate D.Iuliu Maniu mi-a vorbit adesea despre lipsa lor de activitate şi concurs".

(Decl.8 Septembrie 1947).

"Stiu că acţiunea D-lui Gafencu la conferinţa de pace nu era în concordanţă cu acţiunea guvernului"

(Decl.30 August 1947).

"Am auzit că D.Maniu ar fi primit din străinătate o scrisoare de omagiu din partea mai multor personalităţi româneşti.... Printre semnături mi s'ar fi citat numele D-lor Gafencu,Tilea,Augustin Popa ş.a. Auzind despre aceasta scrisoare am făcut asociaţie de idei între ce îmi spusese D.Maniu cu privire la D. Grigore Gafencu şi am bănuit că s'a produs între dumnealor în prealabil o împăcare".

(Decl.II - 1 Sept.1947).

"Am auzit din mediile de partid că ar mai fi fost întocmite şi alte memorii". Am cerut în repetate rânduri D-lui N.Penescu textele memoriilor partidului dar dumnealui nu mi le-a remis niciodată".

(Decl. 2 Septembrie 1947).

"Nu aveam nici-un fel de cunoştinţă în acel moment de faptul că D.Grigore Gafencu ar duce o acţiune sistematică şi organizată în subordinea conducerii P.N.T. Astăzi legând între ele informaţii şi impresii sporadice, ca scrisoarea de omagiu cu bănuiala consecinţei logice de împăcare,directiva de a nu ataca în ziar pe d.Gafencu şi coincidenţa între unele teze ale partidului şi ale D-lui Gafencu şi cu simpatia faţă de anglo-americani îmi dau seama că

 001548

legături mai strânse între partid şi d.Gafencu au existat fără ca eu să fi avut cunoştinţă despre ele în alt fel".

(Decl.I. 19 Sept.1947).

"Astăzi apreciând această serie de coincidenţe şi legându-le între ele îmi dau seama că trebuie să fi fost legături mai strânse între partid şi Gafencu..."

(Decl.20 Sept. 1947).

"Tonul de critică vehementă al ziarului şi linia de atac împotriva guvernului şi a regimului dela 6 Martie era imprimat, de conducerea partidului şi anume personal de d.Iuliu Maniu, care în conversaţiile cu subsemnatul cerea menţinerea atitudinii de atac contra guvernului."

(Decl.4 August 1947).

"La 8 Decembrie am vorbit la o întrunire a tineretului naţiona-ţărănesc şi am lăudat spiritul de "sacrificiu" al celor tineri la 8 Noembrie". "comemorând moartea studentului Iacovlov am sfătuit pe ascultători să fie "prudenţi"

(Decl.II din 4 August 1947).

"Dacă asemenea fenomene locale s'au produs bănuesc că ele s'au datorit participării la alegeri a elementelor foste cuziste şi legionare care au profitat de împrejurare pentru a-şi răspândi doctrina".

(Decl.II din 4 August 1947).

"Dr.Hagea...."el cât şi Bocşa-Mălin reprezentau elemente cu înclinaţii către dreapta şi din această cauză n'am fost de acord cu" (eventuală intrare a lor în redacţie".

(Decl. 5 August 1947).

"Unele declaraţii ale D-lui Maniu şi unele comunicate ale delegaţiei permanente, unele consumate altele nu se imprimau la cererea conducerii de partid într'un număr restrâns de exemplare pentru informarea

..//..

membrilor conducerii".

(Decl.III- 5 August 1947).

"In ce priveşte difuzarea copiilor de pe articole cenzurate ştiu numai că la cererea domnului Maniu se tipăreau un număr redus de copii din unele comunicate ale delegaţiei sau din unele discursuri ale dumisale cenzurate uneori pentru a fi comunicate membrilor delegaţiei permanente".

(Decl.IV. - 5 August 1947).

"Activitatea D-sale pe teren ştiu că a fost dusă în ateliere şi fabrici prin propaganda dela om la om şi prin manifeste. Colaboratorii lui principali erau d.Lambru,Lupu şi Bercaru ca(u) muncitori şi oameni de acţiune pe teren"

(Decl.3 Septembrie 1947).

"Stiu că s'au baricadat în fabrică interzicând muncitorilor din alte întreprinderi să participe la alegeri şi că au fost incidente violente cu răngi şi arme până ce a intervenit armata"

"La 8 Noembrie ştiu deasemenea că d.Ilie Lazăr a jucat un rol însemnat. Am aflat din partid despre o şedinţă în preajma acelei zile la care au participat şefii de sectoare şi circumscripţii"

(Decl.3 Sept.1947).

"Am avut legături de recepţie oficială şi banchete cu membrii misiunilor anglo-americane. Legături profesionale mai frecvente relativ şi de ordin profesional am avut cu ataşaţii de presă Benett şi Frank Shea. Intâlneam în deosebi pe D.Shea şi pe ajutorul său Sam Buta..."

(Decl.II - 4 Aug.1947).

"Am condus un timp relativ scurt în toamna anului 1946 biroul de presă al partidului".

(Decl. 31 Aug. 1947).

"Insărcinarea principală a biroului de presă

..//..

era de a ţine contact cu presa străină şi română în vederea transmiterii informaţiilor de partid"
"Biroul de presă mai redacta şi un buletin de informare a conducerii de partid"
(Decl. 1 Septembrie 1947).

"Buletinul care se redacta sub conducerea mea cuprindea adesea o revistă a presei interne, ştiri de radio şi telegrame externe, articole uneori din presa străină şi comunicări obţinute prin fruntaşii autorizaţi ai partidului despre evenimente din provincie sau simple întâmplări menite să intereseze conducerea".
(Decl.16 Sept.1947).

"Cunosc din P.N.T. şi dintre prietenii militari ai fruntaşilor partidului mai mulţi ofiţeri dintre care identific pe D.General Negrei pe D.General Zorzor, pe d.general Barbu, pe d.General Drăgănescu, d.comandor Cioroiu, d.comandor Mocanu etc. În mod deosebit am cunoscut pe comandorul Cioroiu şi pe comandorul Mocanu".
"Cred că d.Mocanu îl vizita pe d.Maniu şi pentru chestiuni sau însărcinări de ordin militar".
"Cu privire la d.comandor Cioroiu deasemenea nu-mi explic accesul pe lângă d.Iuliu Maniu neştiind obiectul vizitelor sale"
"Imi amintesc că d.Lt.comandor Cioroiu mi-a spus că lucrările de specialiutate pe care mi le-a predat le-a dat sau le va da şi D-lui Maniu"
(Decl.12 August 1947).

"In ceeace priveşte conducerea cercului profesional militar pe Capitală am aflat că el ar fi fost condus personal de d.Ion Mihalache."
"Am aflat incidental şi din spusele altora că se discutau planuri şi memorii de reorganizare a armatei şi a Ministerelor. Unul din aceste planuri al organizării Ministerului aerului şi marinei mi-a fost de altminteri depus la gazetă de comandorul Cioroiu".
(Decl.3 Septembrie 1947).

..//..

"Linia generală a "Dreptăţii" era fixată de D. Maniu,linie de luptă intransigentă (Decl.4 Sept.1947) "Iuliu Maniu s'a văzut obligat să dea comunicatul cunoscut prin care gărzile erau dizolvate. Dizolvarea avea cusurul de a recunoaşte implicit apartenenţa de partid până în acel moment.-

(Decl. 4 Sept. 1947).

"Am auzit că d.Maniu a primit din străinătate o scrisoare de omagiu din partea mai multor persoane, printre semnături mi s'ar fi citat numele D-lor Gafencu Tilea,Augustin Popa şi alţii".

(Decl. 1 Sept, 1947).

- "Cu ocazia unei discuţiuni avute însă cu dl. Maniu privitor la o notă aparută în gazetă,mi-a dat dispoziţiuni să nu fie atacat d.Gafencu în gazetă deoarece duce în străinătate o activitate interesantă în concordanţa cu vederile P.N.T.

(Decl. 5 Aug.1947).

- "Ştiu că d.Maniu primea scrisori dela d.Bianu ş acest lucru îl ştiu din anturajul D-lui Maniu".

(Decl.13 Sept.1947).

- "In ceeace priveşte acţiunea membrilor P.N.T. din străinătate d.Iuliu Maniu mi-a vorbit despre lipsa lor de activitate şi concurs"

(Decl. 8 Sept.1947).

" Imi amintesc printre altele că d.Maniu a spus c după plecarea noastră partidul va avea muncă şi treabă multă"

(Decl.14 Sept.1947).

- "La plecare a spus lui Gafencu şi Popescu: "Vă încredinţez creerul şi inima partidului".

(Decl. 1 Sept.1947).

(Despre N)..."se ocupa în mod deosebit de redactarea memoriilor şi protestelor înaintate către Marii Aliaţi".

(Decl.3 Sept.1947).

 001154/152

- "D.Penescu era apreciat drept bun cunoscător al problemelor externe şi cred că în această calitate a fost desemnat să plece în străinătate cu ocazia încercării din 14 Iulie".

(Decl. 3 Sept.1947).

- "D.Penescu păstra ca secretar general, arhiva partidului şi ţinea evidenţa convocării forurilor statutare"

(Decl. 3 Sept.1947).

"Cred că l'am prezentat lui N.Penescu" (pe Cdorul Cicroiu)"

(Decl.5 Aug.1947).

"Activitatea d-sale pe teren ştiu că a fost dusă în ateliere şi fabrici prin propagandă dela om la om şi prin manifeste"

(Decl. 3 Sept.1947).

"Stiu că s'au baricadat în fabrici interzicând muncitorilor din alte intreprinderi să participe la alegeri şi că au fost incidente violente cu răngi şi arme până ce a intervenit armata"

(Decl. 3 Sept.1947).

- "La 8 Nov.ştiu deasemenea că d.I.Lazăr a jucat un rol însemnat. Am aflat din partid despre o şedinţă în preajma acelei zile la care au participat şefii de sectoare şi circumscripţii"

(Decl.3 Sept.1947).

- "Stiu că pregătirea acestei manifestaţii (8 Nov.1945) a fost făcută de d.Ilie Lazăr cu concursul colaboratorilor săi apropiaţi".

- "Stiu că a fost delegat de d.Iuliu Maniu să se ocupe cu chestiuni muncitoreşti şi propagandă în sânul muncitorimii"

(Decl.3 Sept.1947).

— "relaţiile cu misiunile străine şi în special cu cele engleze şi americane precum şi contactele cu ziariştii străini importanţi, de origină anglo-saxone erau în seama d-lui Serdici, care cunoştea li-

gleză şi care lucra în acest sens la biroul funcţionând la el acasă".

.."Cunosc pe Gl.Negrei fost candidat în Vaslui la alegerile din 19 Noembrie. Stiu că îndeplinea funcţiunea de preşedinte al secţiei militare din P.N.T. Il apreciez ca pe un om exagerat şi violent. Se ştie că într'o trecută companie electorală a împuşcat un adversar politic."

(Decl. 5 Aug.1947).

- "Cunosc de multă vreme pe cdorul Mocanu cu care am colaborat prin anul 1940 la "Curentul familiei". Pe vremea aceia era ofiţer activ, ulterior a fost deblocat. Cred că în acea epocă mai colabora şi la celelalte ziare care aparţineau "Curentului". Din punct de vedere intelectual cdorul Mocanu era un ofiţer aregatir cu oarecare facilitate la scris, cu multe calităţi de credinţă şi hărnicie. Intre alte subiecte pe care le abroda ştiu că făcea reportaje militare şi cronici ale războiului. Stiu că după 23 August, umbla prin cercuri naţional-ţărăniste. Nu ştiu dacă era membru al partidului. In partid avea legături cu d-nii Maniu, Mihalache, Penescu. Făcea parte din secţia militară P.N.T., am impresia"

(Decl. 5 August 1947).

- "Cred că l'am prezentat lui N.Penescu. Il frecventa în partid pe d.Maniu şi Mihalache. Intocmea diferite lucrări cu caracter militar dintre care mi-a prezentat şi mie un studiu asupra contribuţiei noastre la războiul antihitlerist şi unul asupra organizării Ministerului Aerului şi Marinei. Bănuesc că a înaintat şi conducerii de partid studiile D-sale. Apreciez că aceste studii le întocmea pentru serviciul partidului ca documentare în eventualitatea unei guvernări. Stiu că cdorul Cioroiu îl cunoştea pe G-ralul Teodorescu Paul pe care îl aprecia".

(Decl. 5 Aug. 1947).

"Despre legăturile D-lui Mihai Popovici cu lumea diplomatică pot afirma că ele priveau misiunea engleză şi americană, legătura turcă, legaţia Elveţiei etc.etc."

../..

"Se întâmplă adesea ca nevoi presante de bani ale partidului să fie împlinite de D-sa."

"Știu doar că avea raporturi mai bune cu d. Vișoianu".

Prezentele extrase fac parte din declarațiile subsemnatului.-

Drept care semnez prezenta declarație.

ss.N.Carandino.

23 Septembrie 1947.

VI

11 Sept

00155 ~~00157~~

D E C L A R A T I E

Subsemnatul CORNELIU COPOSU, declar în continuare următoarele :

Stiu că după alegeri erau numeroşi aderenţi ai P.N.T., majoritatea dintre delegaţi şi asistenţi, care erau trimişi fie în Capitală, fie în oraşele apropiate lor sub diverse învinuiri. Rămânând fără mijloace de drum, ei apelau la conducerea P.N.T. spre a fi ajutaţi.- In acest scop conducerea P.N.T. a alocat un fond de 10.000.000 lei, care a fost predat funcţionarului Ioniţă.- Din acest fond se făcea, dela caz la caz, ajutorarea celor rămaşi fără bani de drum, în baza recomandării şefului organizaţiei respective şi a aprobării D-lui Maniu sau D-lui Penescu.

Imi amintesc că după alegeri în luna Decembrie (1946)- data nu o reţin - s'a prezentat la Clubul P.N.T. din Str. Clemenceau (unde lucram eu) dl. dr. Anton Ionel Mureşanu, care făcea parte din org. P.N.T. a Jud. Someş, însoţit de un tânăr elev sau student cu numele Rusu şi de un plotonier de jandarmi.- Dl. Dr. Mureşeanu a intrat la mine (biroul secretarului) şi mi-a spus că este un plotonier din judeţul său, care cu ocazia alegerilor s'a refugiat la Bucureşti, deoarece a fost căutat şi persecutat de dl. Bricag dela poliţie şi pentru ajutorarea lui mi-a cerut să fac demersuri la dl. Preşedinte.- Deasemenea a solicitat ajutor şi pentru tânărul Rusu.- Am cerut aprobarea D-l Preşedinte şi am dat dispoziţiuni D-lui Ioniţă să le plătească ajutorul ce li s'a aprobat.- Suma nu mi-o amintesc.- Dl. Mureşanu a plecat apoi, însoţit de Dl. Rusu şi de plutonier.- Imi amintesc că l-am întrebat pe Plutonierul respectiv de unde e şi mi-a spus că e de undeva din Jud. Dâmboviţa sau Argeşşi că are serviciu în Jud. Someş la un post de jandarmi.-

Aceasta este declaraţia pe care o susţin şi semnez.-

ss/. Corneliu Coposu

11 Septembrie 1947

VI

156

00158

D E C L A R A T I E

Subsemnatul CORNELIU COPOSU, declar în continuare următoarele :

- Dl.Iuliu Maniu în afară de alte lucrări de corespondenţă asupra cărora am dat declaraţii aparte, mi-a dictat un interwiew în legătură cu doctrina Truman.- Fiind solicitat de către reprezentantul agenţiei Asociated Press (cred) dl.Pauker, să răspundă la o anchetă, iniţiată de către numita agenţie - deodată cu alte personalităţi din guvernul şi opoziţia din România Dl.Iuliu Maniu a dat răspunsul următor : D-sa a declarat că este de acord cu doctrina Truman şi că socoteşte că această doctrină este binevenită şi are rostul de a consolida pacea, ba chiar că este singurul mijloc pentru consolidarea păcii.-

- Imi amintesc că prin luna Aprilie 1947, pe când mă aflam cu Dl.Maniu la Sibiu, i s'a trimis D-lui Maniu la Sibiu, din partea D-lui N.Penescu, un memoriu destinat O.N.U.-lui, în textul franţuzesc şi în traducerea lui românească.- Dl. Maniu m'a pus să citesc textul românesc, la care D-sa a făcut retuşări şi complectări.- Memoriul a fost adus şi dus la Bucureşti D-lui N. Penescu, de către Dl.N.Păscu secretar adjunct, care venise la Sibiu în acest scop.- In acest memoriu era tratată pe larg şi pe capitole situaţia politică din ţară, cu arătarea detaliată a abuzurilor şi ilegalităţilor pe care dl. Maniu afirmă că le comite guvernul prin nerespectarea libertăţilor fundamentale.- După câte ştiu memoriul urma să fie semnat de şefii opoziţiei (dl.Maniu, dl.Brătianu şi Dl.Titel Petrescu), nu ştiu dacă acel memoriu s'a trimis sau nu.-

- Cu ocazia vizitei D-lui Ethridge în România, îmi amintesc că dl. Maniu l-a vizitat pe dl.Ethridge şi a luat cu d-sa un memoriu.- Nu cunosc cuprinsul memoriului, dar presupun că a fost redactat de dl. Niculescu - Buzeşti, probabil la indicaţiunile D-lui Maniu.- Această presupunere se bazează pe împrejurarea că în aceiaşi zi, înainte de plecare dl.Maniu i-a tele-

./.

157

00159

fonat D-lui Buzeşti,cerându-i să-i aducă lucrarea.- In acel timp dl.Maniu locuia la dl. Leucuţia,dar nu ştim dacă dl.Leucuţia ştia de acest memoriu.- A

- Am mai aflat într'o şedinţă a Delegaţiei Permanente de prin Iunie 1947,despre un memoriu,care urma să capete formă definitivă cuprinzând atitudinea P.N.P. faţă de Tratatul de Pace.- Acest memoriu fusese redactat după câte îmi amintesc de către o comisie specială - şi urma să fie definitivat de către o comisie numită din sânul Delegaţiei Permanente,din care făceau parte D-nii Penescu,Zane,Serdici,Gh.Popp şi poate alţii.

Memoriile care se depuneau la Misiunile Aliate din Capitală,acestea,în marea lor majoritate erau redactate fie de dl. secretar general Penescu şi semnate de către dânsul şi dl.Maniu,fie chiar redactate în colaborare de amândoi,fie redactate de ceilalţi şefi ai opoziţiei şi semnate în comun.-

Aceasta îmi este declaraţia pe care o susţin şi semnez.-

ss/. Corneliu Copocu

11 Septembrie 1947

VI

18/158

00160

DECLARATIE

Subsemnatul CORNELIU COPOSU, declar în continuare următoarele :

In Ianuarie 1946, cu ocazia vizitei în România a ambasadorilor veniţi spre a pune în aplicare acordul dela Moscova, D-nii Hariman şi Karr au făcut o vizită D-lui Iuliu Maniu.- După această vizită, care a durat peste 3 ore, dl. Maniu, în prezenţa mai multor prieteni politici care erau în casa D-sale (Bdl. Schitu Măgureanu 19) a spus că : domnii ambasadori l-au asigurat că libertăţile fundamentale şi libertatea alegerilor vor fi asigurate.- Dl. Maniu a cerut garanţii, la care D-nii ambasadori i-au răspuns că Guvernele U.R.S.S., U.S.A. şi Marei Britanii garantează aceste libertăţi.- Dl. Maniu a spus în continuare că aceste garanţii sunt foarte mari, dar că pentru a se asigura în mod practic libertăţile şi în special libertatea alegerilor, ar fi suficientă o garanţie mai mică dar efocace : Ministerul de Interne neutru - ceeace ambasadorii au răspuns că nefiind convenit dela Moscova, ei care pun numai în aplicare cele ce s'au convenit - nu se poate realiza.- Dl. Maniu a povestit mai departe că a făcut faţă de ambasadori afirmaţia că Guvernul nu va respecta angajamentele şi că viitorul va verifica presupunerea D-sale.- Cele de mai sus, Dl. Maniu le-a povestiti în seara zilei în care a fost vizitat de ambasadori.-

In luna Iunie 1947 c'am la început (după câte îmi amintesc am aflat că Dl. Iuliu Maniu s'a întâlnit cu Dl. Sefkati fost Ministru al Turciei la Bucureşti în casa D-lui Mihai Popovici din Str. Sofia.- Eu nu am fost de faţă la întâlnire nici nu ştiu cine a participat.- Această întâlnire trebue să fi avut loc cu vre-o săptămână sau două înainte de plecarea D-lui Sefkati : Asupra ei nu am auzit nici un fel de comentariu sau amănunte.-

Aceasta este declaraţia pe care o susţin şi semnez.-

ss/. Corneliu Coposu

12 Septembrie 1947

VI

11 Sept. 159

22161

D E C L A R A Ţ I E

Subsemnatul CORNELIU COPOSU, declar în continuare următoarele:

Până la plecarea lui STYRBEY la Cairo n'am auzit vorbin du-se în anturajul D-lui MANIU, despre Dl. NICULESCU BUZEŞTI, numele lui fiindu-mi străin. Am auzit vorbindu-se despre el abea după aceasta, iar primadată când ştiu eu că s'a văzut cu Dl. MANIU a fost la Buftea, în vara lui 1944 /prin Iunie/ când subsemnatul am însoţit pe Dl. MANIU cu maşina, dela Snagov la Buftea. Cu acest prilej Dl. MANIU a discutat cu Dl. BUZEŞTI însă eu nu am participat la discuţii, nici nu ştiu care a fost subiectul discuţiei.

Ştiu că Dl. NICULESCU BUZEŞTI a mai venit la Dl. MANIU la sfârşitul lui Iulie 1944, cu o hârtie, care conţinea împuternicirea D-lui General ALDEA, din partea partidelor Naţ. Ţărănesc, Comunist, Liberal şi Social Democrat de a reprezenta aceste partide, în tratarea încetării ostilităţilor, cu armata sovietică. Procura a fost semnată de cei patru reprezentanţi ai acestor partide şi rostul vizitei D-lui BUZEŞTI a fost obţinerea semnăturii D-lui MANIU.

După ce Dl. NICULESCU BUZEŞTI a plecat dela Externe, la sfârşitul anului 1944 şi până în toamna lui 1946, când s'a ~~afla~~ aflat de plecarea D-sale în străinătate, au existat relaţii între Dl. BUZEŞTI şi Dl. MANIU şi anume: la început mai rare, iar din vara lui 1946 /aproximativ/ când Dl. NICULESCU BUZEŞTI a început să activeze pe teren în cadrele P.N.Ţ., /Jud. Arad-/ aceste vizite s'au îndesit în sensul că se vedeau fie la Dl. MANIU acasă fie la Palatul Stirbey, -aproximativ de 2-3 ori pe lună.

Ştiu că în două rânduri, Dl. NICULESCU BUZEŞTI s'a văzut cu Dl. MANIU la Sinaia /unde Dl. MANIU era Duminecile, iar dl. BUZEŞTI era la Predeal/- era în vara anului 1946.

./.

Precizarea vizitelor nu o pot face amănunţit întrucît dl Niculescu Buzeşti devenise un vizitator obişnuit al dlui Maniu, a cărui prezenţă nu prezenta nimic deosebit, spre a fi reţinută de fiecare prilej.

La dl.Maniu dl Buzeşti venea singur sau însoţit de soţia lui. Nu-mi amintesc să fi venit însoţit de alte persoane din aşa zisul grup Buzeşti, amintit în declaraţia din 5 Septemvrie 1947.

Dnii Pogoneanu şi C.Demetrescu au început să vină pe la dl.Maniu, cam din toamna anului 1946, când dl. Buzeşti era în străinătate. Frecvenţa vizitelor acestor domni am arătat-o în declaraţia amintită.

Aceste vizite au fost făcute la dl.Maniu în Bd Schitu Măgureanu Nr.29. Nu-mi amintesc să fi văzut pe dnii Pogoneanu şi C.Demetrescu venind la dl Maniu când dsa locuia la d. Serdici sau la d.R.Boilă.

Aceasta-mi este declaraţia pe care o semnez.

ss.C.Copoşu.

Bucureşti 16 Septemvrie 1947.

161

22163

D E C L A R A T I E

Subsemnatul Corneliu Coposu declar în continuare următoarele :

Cu prilejul diferitelor şedinţe ale Partidului, dnii N.Penescu şi V.Serdici dădeau anumite informaţiuni, în legătură cu arestările, perchezițiile, măsurile de siguranţă, afirmând că au aceste informaţiuni dela persoane de încredere, cu legături la Siguranţă.

Aceasta îmi este declaraţia pe care o semnez.

ss.Coposu.

17 Septemvrie 1947.

M.C.

VII 17174 162

00164

D E C L A R A T I E

Subsemnatul Corneliu Coposu, declar în continuare următoarele :

Îmi amintesc că după evenimentele dela 6 Martie, d. Iuliu Maniu şi-a exprimat despre guvernul care preluase puterea, următoarele păreri:

Că acest Guvern a fost adus prin intervenţia d-lui ministru Vâşinski şi împotriva voinţei obşteşti.

Cu prilejul unei declaraţii făcută unor gazetari americani (doi) care în epoca aceea erau la Bucureşti, dl Maniu şi-a exprimat părerea că guvernul adus la 6 Martie este un guvern "Quisling".

Inainte de alegeri îmi amintesc că dl. Maniu, întrebat asupra şanselor ce ar putea să le aibă un guvern naţional-ţărănesc, ieşit din majorităţi electorale, şi-a exprimat părerea că, cu toate că U.R.S.S. are interesul să fie aici un guvern comunist, la dispoziţia ei, totuşi s'ar putea găsi modalitatea de guvernare şi de înţelegere, de către un guvern naţional ţărănesc.

Aceasta este declaraţia pe care o semnez.

ss. Coposu.

17 Septemvrie 1947.

M.C.

163

00165

D E C L A R A Ţ I E

Subsemnatul CORNELIU COPOSU declar în continuare următoarele :

Pe la sfârşitul anului 1945, dl. RICHARD FRANASOVICI ,ministrul României la Londra,cu ocazia vizitei făcute în ţară a vizitat pe dl. MANIU la locuinţa Dsale din Bdul Schitu Măgureanu 19. După plecarea Dlui FRANASOVICI,dl. IULIU MANIU a relatat într'un cerc de prieteni politice ce se găseau atunci la Dsa,că i-a spus între altele,dlui FRANASOVICI,îngrijorarea dsale,cu privire la soarta României, în cazul când ar avea un guvern de factură comunistă. In acest caz,dl. MANIU era îngrijorat că după comunizarea tuturor instituţiilor,un asemenea guvern ar căuta să determine în vre'o formă oarecare,înglobarea României la U.R.S.S..-

Nu-mi amintesc cine era de faţă la această relatare. Cred că era Dl. POPOVICI dar nu sunt sigur.-

/ss/ CORNELIU COPOSU

17 Septembrie 1947.-

164

00166

DECLARATIE

Subsemnatul Corneliu Coposu declar următoarele:

Despre activitatea P.N.T. în timpul guvernului Antonescu ştiu următoarele : Partidul era dizolvat. Dela ultima şedinţă a Comitetului central executiv din 1938, dl.Maniu a fost investit cu puteri depline de a lucra în numele partidului. Comitetul executiv nu s'a mai întrunit până în 1946. Delegaţia permanentă a ţinut câteva şedinţe după disolvarea partidului pentru examinarea situaţiei politice. Dl.Maniu a avtivat în permanenţă, cu colaborarea biroului şi în special a secretarilor generali (Gh.Pop, Prof.Hudiţă şi dr.Solomon). Partidul nu a fost în măsură ca sub dictatură să ducă o activitate organizată, pe faţă, contra regimului. In această epocă activitatea partidului a avut următoarele aspecte:

Era o activitate pe faţă împotriva regimului şi a ocupaţiei germane, dusă de dl.Maniu cu colaborarea câtorva fruntaşi (Mihalache, Popovici, Leucuţia, secretarii generali etc.) şi concretizată prin : proteste, memorii, intervenţii, ~~discuţii~~ discursuri, propagandă, etc.

Era o activitate a membrilor P.N.T. răspândită în ţară, care nu şi-au renegat convingerile partidului şi care duceau acţiunea contra regimului de dictatură şi contra nemţilor, prin propagandă dela om la om şi în toate reuniunile ocazionate ce li se ofereau. Această activitate era dirijată dela centru pe ascuns de autorităţile dictatoriale.

In concluzie: activitatea partidului în timpul dictaturii lui Antonescu s'a redus dela activitatea desfăşurată de d.Iuliu Maniu, cunoscută din memoriile şi protestele şi la a membrilor de partid, desfăşurată ocazional.

ss. Coposu.

17 Septemvrie 1947.

M.C.

VI

165

00167

D E C L A R A T I E

Subsemnatul Corneliu Coposu declar în continuare următoarele :

Cu prilejul diferitelor şedinţe ale Partidului, dnii N.Penescu şi V.Serdici dădeau anumite informaţiuni, în legătură cu arestările, percheziţiile, măsurile de siguranţă, afirmând că au aceste informaţiuni dela persoane de încredere, cu legături la Siguranţă.

Aceasta îmi este declaraţia pe care o semnez.

ss.Coposu.

17 Septemvrie 1947.

M.C.

18. Sept

166

00168

E X T R A S

din declarațiile mai importante date de

CORNELIU COPOSU.

A.- Legături cu străinătatea și cu reprezentanți ai misiunilor sau guvernelor străine.

1). Din declarația dată la 29 Iulie 1947:

A avut în păstrare anumite documente, pe care un timp le-a ținut depozitate la colonelul Wil Koks din misiunea britanică.

Aceste documente erau :

- memorii ale P.N.Ț.și dlui I. Maniu din perioada dictaturei lui Carol II și a lui Antonescu.
- documente cu privire la activitatea lui Tătărăscu, Ralea și Rădăceanu.

Aceste documente le-a predat ulterior, parte lui I.Maniu, parte lui N.Penescu.

2). Din declarația dată la 4 August 1947.:

Iuliu Maniu a primit, atât cât știe el, următoarea corespondență din străinătate :

- Aproximativ în toamna 1945, dela Paris, o scrisoare semnată de circa 15 - 20 persoane între care rețin numele : V.V.Tilea - Augustin Popa - Cretzeanu - Gr.Gafencu - Rațiu și alții.

Era o scrisoare omagială, scrisă în perioada conferinței de pace dela Paris.

- O scrisoare dela dl.Grigore Niculescu Buzești cam prin Martie - Aprilie 1947, din Elveția.

In această scrisoare, între altele Niculescu Buzești asigura pe Iuliu Maniu de devotamentul său.

- O scrisoare aproximativ prin Martie 1947 dela Cornel Bianu dela Londra, în care se vorbea de situația internă a Angliei, între altele.

./.

MțC.

167

00169

- O scrisoare dela Cretzeanu, pe care a văzut-o întâmplător, dar nu-i cunoaşte conţinutul - aceasta cam prin iarna 1947.

3). Din declaratia dela 6 August 1947 :

Aproximativ spre finele verii 1946 a scris după dictarea dlui Iuliu Maniu o lucrare de 8 - 9 pagini intitulată "Instrucţiuni pentru românii din străinătate" care cuprindea două capitole : pe plan intern şi plan extern.

Pe plan intern :

Se vorbea de abuzurile guvernului faţă de membrii P.N.T. şi tendinţa tot mai accentuată de a desfiinţa sau mai bine zis a comuniza instituţiile fundamentale (armată biserică, administraţie) şi că în concluzie se impune înlăturarea cât mai neîntârziată a Guvernului.

Pe plan extern : că nu s'au respectat înţelegeril internaţionale faţă de România. Intre altele se mai menţiona la acest capitol că, ar fi o ruşine să nu fie ridicată problema Basarabiei care este pământ locuit de români şi că pentru ţară este important să plece, cât mai repede trupele aliate de ocupaţie, care prezintă o sarcină economică grea, aducând în acelaş timp un profit politic guvernului.

- Nu ştie dacă aceste instrucţiuni I.Maniu le-a trimis şi prin cine .

4). Din declaratia dela 11 Septemvrie 1947.

- Iuliu Maniu i-a dictat un interview pentru dl.Pauker (crede reprezentantul lui Associated Pres) în care se declara de acord cu doctrina Truman pe care o socotea binevenită şi că are rostul să consolideze pacea, ba că este singurul mijloc pentru consolidarea păcii.

- Prin Aprilie 1947, I.Maniu, fiind la Sibiu a primit spre lectură şi eventuale adăugiri, un memoriu pentru O.N.U. ce urma să fie semnat şi de ceilalţi şefi ai opoziţiei.

Memoriul se referea la situaţia politică din ţară, cu abuzurile Guvernului, care nu respecta libertăţile fundamentale, după cum afirma I.Maniu.

./.

 168

00170

- Cu ocazia vizitei dlui Ethridge în România, Iuliu Maniu l'a vizitat şi i-a predat un memoriu, al cărui cuprins nu-l cunosc şi care a fost întocmit de Niculescu Buzeşti, probabil după indicaţiunile lui I.Maniu.

B.- Legături între I.Maniu şi "Grupul Buzeşti" dela Ministerul de Externe.

1). Din declaraţia dela 5 Septemvrie 1947.

Legătura dintre I.Maniu şi Niculescu Buzeşti nu ştie de când datează. Bănueşte că cam prin iarna anului 1943 în jurul datei plecarei dlui B.Stirbey la Paris.

Personal nu l'a văzut pe Niculescu Buzeşti până în vara anului 1944, prin Iunie, când I.Maniu a întâlnit pe Niculescu Buzeşti la Buftea, dar când nu ştie ce au discutat. .

Raporturile dintre I.Maniu şi Niculescu Buzeşti crede că s'au întărit cam prin vara 1945 când s'au înmulţit întrevederile lor.

2). Din declaraţia dela 16 Septemvrie 1947.

Relaţiile între I.Maniu şi Niculescu Buzeşti erau la început mai rare, însă din vara 1946, de când Niculescu Buzeşti a început să activeze pe teren în cadrele P.N.T. aceste vizite s'au îndesit.

Stie că Niculescu Buzeşti a vizitat pe I.Maniu de 2 ori şi la Sinaia, în vara 1946.

Nu poate preciza frequenţa vizitelor lui Niculescu Buzeşti la Iuliu Maniu, căci el devenise un obişnuit.

Ceilalţi din "grupul Niculescu Buzeşti" nu au apărut la I.Maniu, decât după plecarea în străinătate a lui Niculescu Buzeşti.

3). Din declaraţia dela 28 August 1947.

La văzut pe Pichy-Pogoneanu, la I.Maniu prima oară în vara 1944 la Snagov la vila Mănăilă.

L'a revăzut la Iuliu Maniu acasă, în două sau trei rânduri.

xxx ./.

4). Din declarația dela 5 Septemvrie 1947.

Nu știe că ceilalți din " grupul Niculescu Buzești și anume : Pogoneanu și Camil Demetrescu să fi venit la I. Maniu, înainte de plecarea lui Niculescu Buzești în străinătate în toamna 1946.

După aceea însă, Pogoneanu a venit de 2 - 3 ori iar Camil Demetrescu de mai multe ori (poate 4 - 5 ori).

C.- Privind refuzul de a cere un ajutor american pentru țară sau de a colabora cu guvernul.

1). Din declarația dela 6 August 1947.

Intr'o întrunire când Iuliu Maniu lipsea din Capitală, Mihalache, Brătianu și Titel Petrescu au hotărît ca și opoziția, în paralel cu guvernul să ceară un ajutor pentru țară dela americani.

Brătianu a și scris în acest sens ălui I.Maniu, care a refuzat.

2). Din declarația dela 8 August 1947.

I.Maniu, în scrisoarea către Brătianu, a motivat refuzul său spunând că, după ce opoziția și-a exprimat părerile bine știute în străinătate despre abuzurile guvernului, o intervenție cot la cot cu guvernul ar lăsa impresia de nesericzitate.

3). Din declarația dela 15 August 1947.

Arată discuțiile în jurul participării deputaților P.N.T. la lucrările Parlamentului și cum I.Maniu era categoric contra participării - punct de vedere care până la urmă a fost adoptat și de alții care erau favorabili unei participări.

D.- Legăturile P.N.T. cu organizațiile subversive.

1). Din declarația dela 28 August 1947.

- Stie că după 1942 au început să vină la I.Maniu anumiți legionari bine cunoscuți, despre cari crede că tratau înglobarea legionarilor în P.N.T.

./.

2). Din declaraţia dela 7 Septemvrie 1947.

- Nu ştie să fi întreţinut P.N.T. legături cu organizaţiile subversive.

- Ştie că I.Maniu era însă foarte preocupat cu situaţia membrilor P.N.T. implicat în procesele acestor organizaţii.

- Ştie că, dintre cei ce nu erau P.N.T.-işti, şi cari au fost condamnaţi în procesele organizaţiilor subversive, I.Maniu cunoştea şi a primit vizita următorilor :

- General Aldea de 2 ori
- Avocatul Vârsănescu
- Valer Roman
- Amiral Horia Măcelaru.

3). Din declaratia din 11 Septemvrie 1947.

- Arată că P.N.T. avea un fond de 10.000.000 lei din care dădea ajutoare celor urmăriţi de autorităţi.

- chiar el a înlesnit să se ajutoreze doi asemenea indivizi, veniţi din judeţul Someş şi aduşi de A.I.Mureşianu.

B.- Privitoare la organizaţia militară P.N.T.

1). Din declaraţia dela 6 August 1947.

- Ştie că Generalul Vasile Barbu a înaintat lui Iuliu Maniu un proect de organizare a armatei, al cărui conţinut însă nu-l cunoaşte.

2). Din declaraţia dela 15 August 1947.

Arată că a auzit că într'o şedinţă a delegaţiei permanente, avocatul Virgil Solomon s'a declarat partizanul unei acţiuni de forţă.

3). Din declaraţia dela 7 Septemvrie 1947.

- Arată că înafară de generalul Negrei, care revendica conducerea organizaţiei militare pe ţară, mai fusese propus în acest scop, generalul Drăgănescu.

./.

171

00173

- Arată în plus numele mai multor ofiţeri care nu erau membri P.N.T. deci care vizitau pe Maniu.

F.- Tendinţe antisemite.

Din declaraţia dela 15 August 1947.

Arată că, conţinutul unui discurs ţinut de Ion Mihalache la organizaţia tineretului universitar, deşi nu avea tendinţe antisemite, aşa cum era alcătuit şi având în vedere mentalitatea auditoriului, putea fi interpretat ca având tendinţe antisemite.

G.- Activitatea, în general a P.N.T. sub Antonescu.

Declaraţia din 17 Septemvrie 1947.

Conchide că P.N.T. sub Antonescu a avut o acţiune care s'a redus la activitatea lui I.Maniu, prin proteste şi memorii şi o activitate a membrilor de partid, desfăşurată ocazional.

H.- Părerile lui Maniu despre guvernul democratic.

1). Din altă declaraţie dela 17 Septemvrie 1947.

Iuliu Maniu la finele lui 1945, a spus lui Fransesovici că dacă România va avea un Guvern de factură comunistă, acesta va căuta să determine înglobarea ţării la U.R.S.S.

2). Din altă declaraţie din 17 Septemvrie 1947.

In legătură cu dependenţa Guvernului faţă de URSS, Maniu a arătat că Guvernul actual este un guvern "Quisling".

---ooOoo---

~~căruţă~~ copie vezi vol. 8. f 366-382.

172

00174

VI

D E C L A R A T I E

Subsemnatul Nicolae Cârja,născut în anul 1913,Decemvrie 3,în Statele Unite,comuna Whitman,Statul West Virginia, jud.Logan,ţin să declar următoarele:

Sunt căsătorit cu un copil de doi ani şi jumătate,domiciliat în Bucureşti,str.Alexandru Odobescu Nr.11,etaj III,

Am funcţionat la ServiciulSpecial de Informaţii,din anul 1939-1945,având calitatea de translator de l engleză şi referent politic (gradul agent principal).

In Iunie 1945,am fost epurat.De atunci şi până în anul 1946,luna Aprilie,când am fost angajat la "Lido",ca director din partea Misiunei Militare Americane,am fost şomer,fiind întreţinut cu multe greutăţi de către neobosita mea soţie,Matilda,care este funcţionară la CFR.

Nu mult după epurare,la sfatul soţiei mele,m'am adresat Dlui Ing.Vidrighin,pe atunci preşdintele consiliului de administraţie al Soc.Astra Vagoane şi fost director general al C.F.R.-ului,solicitându-i un post.I-am spus că soţia mea este funcţionară la CFR,că sunt ardelean,cunosc limba engleză,n'am serviciu şi că vreau să muncesc.I-a plăcut aceasta când a auzit că vreau să muncesc,urmând să-mi dea răspunsul peste câteva zile.

Când m'am prezentat a doua oară,mi-a spus să mă duc la fiul său d.Gh.Vidrighin,care e procurist la Soc.Titan-Călan Nadrag.

In ziua următoare m'am dus la dl Gh.Vidrighin,când am şi făcut cunoştinţă cu dânsul pentru prima dată,asigurându-mă că va vorbi cu d.Rică Georgescu,directorul general al Soc.de petrol "Romăno-Americana",din Calea Victoriei Nr. 126,pentru un serviciu de corespondenţă engleză.

Nu peste mult timp,m'am prezentat la d.Rică Georgescu,care actualmente e plecat la New York,fiind numit în postul de reprezentant general al Soc.Standard Oil din New York (Centrala Soc.Româno-Americana,din Bucureşti) la Haga D.Rică m'a pus în contact cu d.Iuca,dela direcţia personalului.Cum d.Iuca mi-a spus că nu are loc vacant pentru mine la Bucureşti,ci numai la Teleajen,adică la schelele Soc. Româno-Americana,am renunţat.

In toamna aceluiaş an,aproximativ Oct-Nov,am făcut o cerere de serviciu adresat Misiunei Militare Americane,din str.Oţetari.Cum nu aveam cine să mi-i prezinte,m'am dus la d. Vidrighin,pe care îl cunoşteam acum,să-l întreb dacă eventual cunoaşte pe cineva ca să intervină la Misiune să mă numească într'un serviciu.

Mi-a răspuns că are pe cumnatul său Alimănişteanu,care lucrează acolo şi că va vorbi cu el.

Ducându-mă din nou la dl Vidrighin,acesta mi-a spus să trec pe la d.Alimănişteanu,cu care a vorbit în prealabil.

M'am prezentat la d.Alimănişteanu cu cererea care a dat-o la personal,după care interesându-se mi-a spus că nu sunt locuri vacante deocamdată şi când vor fi locuri libere mă vor anunţa.

Nu m'am mulţumit cu acest răspuns şi peste câteva zile m'am dus la d.Vidrighin să-l întreb de ce nu vor să mă primească la Misiune şi dânsul mi-a răspuns că nu trebuia să pun în cerere Serviciul unde am lucrat,pentrucă acest lucru

143

00175

inspiră neîncredere americanilor.
Nu m'am mai interesat de cerere,care urma să fie resolvată favorabil altădată,după cum voi arăta ceva mai târziu.
La începutul primăverii anului 1946 sau poate era chiar iarna din cei comprimaţi din serviciu,precum şi cei din alte servicii,ne întâlneam pe Calea Victoriei.
Intre timp,unul din aceştia, d.Lascăr zis şi Lăzărescu, mi-a făcut propunerea să lucrez pentru decedatul Georgescu, în vederea obţinerii de informaţiuni din cercurile anglo-americane.I-am spus că nu am legături cu aceste cercuri şi nu văd cum aş putea să-mi îndeplinesc o atare misiune.De atunci,nu mi-a mai făcut vreo ofertă.
Apoi,după aceasta am făcut cunoştinţă tot pe Calea Victoriei,cu dl Stelian Bălănescu,fost comisar şef -cum afirma dânsul- la Siguranţă,care era deasemeni epurat.
Intâlnindu-ne în mod obişnuit în plimbările noastre fără rost pe Calea Victoriei,d.Bălănescu ne-a făcut cunoscut că are legături cu un oarecare domn Senti,inspector şi colonel de Stat Major şi că acesta are intenţia să formeze un serviciu de informaţii pentru d.Mihalache,vice preşedinte al P.N.T.-ului,sigurându-ne că vom avea perpective mari şi că vom fi plătiţi.
Am fost prezentaţi Dlui Senti de către d.Bălănescu mai mulţi inşi printre care subsemnatu,Elefterescu,Vasilescu, Ciobanu,Dăscălescu (prieten cu Elefterescu),Dăscălescu Costel, adus de mine,Năstase Nicolae,Stefan Dorobanţu,care se cunoştea mai dinainte cu d Senti,pe când era la Statul Major,etc.
D.Senti afirmând că este inspector şi colonel în M. St.M.,precum şi administrator al blocului din Piaţa Rossetti Nr...,unde eram adunaţi,ne-a făcut cunoscut că are intenţia de a creia un organ informativ,pentru d.Mihalache,numai din băieţi buni,în care scop se înţelesese cu dânsul.Deasemeni d.Senti mai afirma că d.Mihalache nu înţelege să preia internele,fără numirea dânsului ca director general la Siguranţă.
Intr'una din seri,am fost prezentaţi Dlui Mihalache de către d.Senti,la locuinţa sa din str.Berna Nr.3.
D.Mihalache ne-a primit cu multă ospitalitate şi era chiar măgulit de oferta făcută de d.Senti,căruia d.Mihalache îi spunea d.Stefănescu sau d.Inspector Stefănescu.Se cunoşteau mai dinainte.
D.Senti i-a înfăţişat Dlui Mihalache modul cum vor lucra fiecare,adunând material informativ de ordin politic, economic şi militar,iar eu care cunosc l.engleză m'am oferit să redactez un buletin de sinteză a situaţiei internaţionale săptămânale,în baza audiţiilor şi comentariilor posturilor de radio streine,în special cele anglo-americane.
D.Mihalache a acceptat această propunere făcută de d. Senti care a mai ţinut să adaoge că eu cunosc limba engleză. La aceasta d.Mihalache m'a întrebat dacă am legături cu americanii.Eu i-am răspuns că nu am.D.Mihalache mi-a spus pe urmă că nu strică să am legături cu Misiunea Americană.
Peste circa o săptămână ne-am întrunit din nou în blocul din Piaţa Rossetti Nr.3,unii cu material alţii fără material informativ,iar eu cu buletinul de sinteză a situaţiei internaţionale săptămânale,care prezenta evident situaţia internaţională în favoarea anglo-americanilor,ca de pildă ilustrarea situaţiei din Spania,de pare care afirmam că regimul franchist spaniol se menţine ferm la putere,generalul Franco bucurându-se de sprijinul necondiţionat al mişcării falan-

./.

giste şi a ofiţerimii şi in deosebi fiind favorizat de actuala conjunctură internaţională,când anglo-americanilor nu le-ar conveni răsturnarea unui regim favorabil lor,cu un altul comunist,fapt ce implicit ar duce la supravegherea liberei treceri a flotei anglo-americane prin Gibraltar.

D.Senti avea deasemeni note şi piese dela Statul Major, printre altele ce am putut vedea o hartă germană cu operaţiuni militare din timpul răsboiului trecut,etc.

Ne-am dus iarăşi la d.Mihalache,care a frunzărit in faţa noastră cele câteva note informative.Ne-a mulţumit pentru ele.

Inainte de a părăsi locuinţa,d.Bălănescu a propus dlui Mihalache infiinţarea unei gărzi personale,propunere la care s'a asociat şi d.Senti şi incă vreo doi inşi.D.Mihalache a spus că aceasta rămine să o decidă d.Stefănescu,adică d. Senti.

Tot atunci s'a mai hotărât să avem fiecare câte un nume conspirativ,ca atunci când vorbim cu d.Mihalache, la telefon, să nu fim descoperiţi.D.Mihalache a propus cifre,1,2,3,,etc. Eu i-am propus intr'o altă intrevedere ca să mă cheme pe numele de Ardeleanu,ca să ştie dinainte când ii aduc buletinul.

Printre alte comentarii ale situaţiei internaţionale imi amintesc că d.Mihalache afirma că "Ruşii duc un răsboiu al vorbelor".

Am mai fost odată câţiva la d.Mihalache,fără d.Senti. De astădată,ne-a primit cu reservă,nu ştiu din ce motiv.

După aceasta,m'am prezentat singur la d.Mihalache de vreo două sau trei ori cu buletinul despre care spunea că este bun şi util,insă aceasta impune muncă şi ca atare trebuie plătit.

Deaceea,m'am sfătuit să mă duc la d.Serdici,pentru a aranja această chestiune.I-am dus şi dlui Serdici vreo dou buletine şi la rândul său,mi-a spus că trebuie să vorbească cu d.Mihăescu,casierul general al P.N.T.-ului.

In cele din urmă,d.Serdici,xixixpx mi-a făcut cunoscut că partidul nu are fonduri şi deci nu mă poate plăti.

Am plecat dela d.Serdici,nici pela d.Mihalache nu am fost şi cu aceasta nu ştiu dacă d.Senti şi ceilalţi au mai fost la d.Mihalache.Nici pela d.Senti nu m'am mai dus.

La cele de mai sus ţin să mai adaog că motivul pentru care m'am hotărât să duc personal buletinul la d.Mihalache, era că d.Senti ţinea acest buletin la dânsul şi-l ducea probabil in altă parte,in timp când lipsea d.Mihalache din Capitală.

In legătură cu plecările dlui Mihalache in provincie, tot d.Senti afirma că dânsul a sugerat ideea ca să nu se dea la ziar localitatea exactă,aşa de exemplu d.Mihalache pleacă la Dobreşti,să se anunţe Timişoara,etc.

La formarea acestui grup informativ,ni s'a dat asigurări din partea dlui Mihalache,prin d.Senti că vom fi repuşi in locurile noastre,cu câştigarea tuturor drepturilor din urmă,Chiar d.Mihalache a afirmat aceasta şi că vor fi reabilitaţi şi ceilalţi funcţionar epuraţi.

Nu se precizase definitiv cum trebuia să fie format acest grup sau serviciu informativ al dlui Mihalache,Unii eram pentru redactarea unui buletin informativ zilnic şi pe baza acestor buletine să se intocmească un buletin informativ săptămânal.Alţii,printre care eram şi eu,eram de părerea ca acest serviciu să fie impărţit in trei secţii: Secţia buletin informativ,Secţia filaj,Secţia gardă personală a dlui Mihalache.

./.

Or, după cum mi s'a spus şi de dnii Elefterescu, Dăscălescu (prietenul lui Elefterescu), Dorobanţu, acest serviciu n'a mai luat fiinţă, din cauza că fiecare pe rând l'a părăsit pe d. Senti, despre care se aflase că nu avea funcţia de inspector şi colonel la M.St.M., ci ceva mai mic in grad, ca agent, etc.

Nu pot să afirm cu certitudine dacă ceilalţi mai mergeau sau nu la d. Senti sau d. Mihalache, şi dacă activau pe linia de mai sus.

In ce priveşte strângerea materialului informativ, orice interesa, fie politic, fie economic sau fie militar, precum şi cele din tabăra adversă partidului.

In ce priveşte filajul membrilor din cadrul P.N.T-ului, nu-mi aduc aminte să se fi discutat când eram eu de faţă. Poate să ştie celelalte persoane care il frecventau pe d. Senti.

Referitor la natura informaţiilor aduse nu pot deasemeni să precizez, pentrucă notele erau inmânate personal Dlui Senti, care le băga intr'un plic mare. Aceasta ar putea să o spună persoanele respective. Una dacă nu mă inşel, pe care mi-a arătat-o d. Elefterescu sau prietenul lui d. Dăscălescu, se referea la cazarea unor unităţi sovietice intr'o cazarmă sau altă instituţie asemănătoare.

Pe d. Serdici l'am cunoscut prima dată la recomandaţia dată de d. Boşca Mălin, care il ştiam redactor la ziarul "Dreptatea" şi cunoscut cu fratele meu. Aceasta prin iarna anului 1945-46.

Cum d. Boşca Mălin nu putea să-mi ofere un loc de translator din limba engleză la redacţie, m'a trimis la d. Serdici, dându-mi adresa din strada Cristian Tell Nr 1o.

M'am prezentat a doua zi la d. Serdici adresându-mă in limba engleză, ca să se convingă după cum imi spusese d. Boşca Mălin că ştiu limba englezā. Apoi, i-am spus că sunt fără serviciu şi că poate ar avea nevoie de mine să-i lucrez la biroul dânsului. I-am mai spus că mă cunoaşte şi d. Mihalache era pe vremea când mergeam cu grupul Senti la vice preşedintele P.N.T-ului -prin d. inspector Ştefănescu sau Senti, despre care spunea: mi se pare că nu-l cunoaşte. Ii spusam că că acest inspector a hotărât să formeze un serviciu de informaţie pentru d. Mihalache. D. Serdici mi-a răspuns atunci că nu-l interesează ce face d. Mihalache şi a continuat" eu sunt omul partidului şi lucrez pentru el." In sfârşit, d. Serdici mi-a spus că o să mai vadă şi să mai dau pe la dânsul.

Intre timp, am făcut cunoştinţă cu d. lt. col. Mihăilescu Ctin, cumnat cu un prieten de al meu care acum e notar public la Zalău, pe nume Gogu Ioan. In cursul unei discuţii, am aflat că lt. col. Mihăilescu este bun prieten cu d. Serdici şi l'am rugat să-mi pună o vorbă ca să mă angajeze intr'un serviciu la partid. I-am spus că am fost la d. Serdici şi că probabil nu are incredere in mine.

La cele spuse, d. lt. col. Mihăilescu mi-a promis că o să mă recomande ceeace a şi făcut.

Nu am fost angajat nici atunci şi nici când m'a trimis d. Mihalache, din motivul că partidul nu are bani, după cum spunea d. Serdici.

După cum am amintit mai sus, circa prin luna Oct-Nov. 1945, am făcut o cerere adresată Misiunei Americane Militare, care am predat-o prin d. Alimănişteanu. Nu am primit nici un răspuns afirmativ atunci.

./.

00178 176

A trecut circa două luni şi prin Ian-Febr., după câte îmi amintesc, a venit la mine acasă un militar cu gradul de caporal sau sergent pe nume.........?, cu o recomandaţie dela un văr al meu, Alexe Burz, căpitan in armata americană in vremea aceea la Paris, care îmi aducea totodată salutări din partea lui.

Mi-a spus că a venit cu un camarad de arme intr'un concediu in România şi că face o călătorie de studii informative, in care sens dacă l'aş putea servi cu date politice, economice şi militare, pentru orientare, ca de pildă :politice: partidele politice din România şi şefii lor, ideologiile lor politice, ce orientare politică are d. dr. Petru Groza. Economice Resursele natruale ale ţării, ce se produce, datorii de răsboiu. Militare: Unităţi militare româneşte şi sovietice, efectivul lor, depozite, aeroporturi, ce fel de unităţi au ruşii in ţară la noi şi denumirile.

I-am spus că nu aceste date la indemână, dar o să incerc să-i fac acest serviciu, amintindu-i in schimb că am o cerere la Misiune dată mai de mult şi să mi-o susţie cu recomandaţia lui. Mi-a promis că va face acest lucru, ceeace a şi făcut.

Cum nu aveam datele necesare afară doar de cele câteva politice, m'am adresat dlui Vidrighin şi i-am spus despre ce este vorba şi dacă mi-ar putea da relaţii economice, fie personal, sau dela cunoştinţele pe care le are in rândul P.N.T.-ului.

Intr'adevăr mi-a spus că are pe cineva şi anume pe d. Emil Ghilezan, fost subsecretar de Stat la Finanţe, la care ne-am şi dus. După ce m'a prezentat d. Vidrighin şi i-a spus scopul vizitei noastre, d. Emil Ghilezan a inceput să-mi dicteze următoarele: Bogăţiile ţării constau in vite, lemn, petrol, cărbune, fier, etc. România dispune de o producţie puţin desvoltată in fier, lemn, petrol, cărbune, textile. Iar situaţia economică in loc să prospereze, regresează. La fel băncile româneşti au inceput să fie achiziţionate de elementele comuniste. Apoi, situaţia economică a ţării nu poate prospera din cauza condiţiunilor grele impuse de armistiţiu, că prin diferite procedee de calcul sovietice, nu ştim ce avem de plată dela o lună la alta, din care cauză volumul cererilor sovietice de mărfuri româneşti sunt din ce in ce mai exagerate, că pentru a ne putea reface avem nevoie de ajutor şi imprumut american.

D. Ghilezan mi-a dat şi următoarele politice:

Dintre partidele existente in România, pe primul plan se situază partidul naţional ţărănist, de sub şefia dlui Iuliu Maniu, care se bucură de adeziunea maselor largi populare, că ideologia partidului este situată la mijlocul celor două extreme, având o concepţie de organizare corporatistă ţărănească a Statului, că d. Maniu nutreşte idei şi sentimente filo-anglo-americane, că este contra ideologiei comuniste şi extremiste.

Apoi, partidul liberal de sub şefia Dlui Dinu Brătianu, care este al doilea după cel ţărănist, având o ideologie liberală şi simpatii faţă de puterile democratice apusene. Este socotit partidul clasei aristocratico-burgheze.

Al treilea, este partidul social democrat de sub şefia dlui Titel Petrescu, cu ideologie socialistă deosebită de cea comunistă, că are de luptat cu elementele de extremă stângă din partid.

Partidul Liberal al dlui Tătărescu, care este o disidenţă a vechiului partid liberal, având aceeaşi ideologie politică

Frontul Plugarilor al Dlui dr.Petru Groză P.N-T.-Alexandrescu şi Social Democrat Lotur Rădăceanu-Voitec,socotite anexe ale Partidului Comunist Român.

In sfârşit Partidul Comunist Român,socotit de d.Ghilezan ca fiind cel mai mic,cu ideologie net de stânga şi simpatii vădite faţă de Uniunea Sovietică.

Acest partid,spunea d.Ghizelan in acel raport pe care l'a prezentat americanului,urmăreşte acaparararea băncilor şi capitalului românesc şi instaurarea dictaturii proletariatului.

Pentru informaţiunile militare m'am adresat Dlui Senti care in timpul când mergeam la dânsul a insistat in repetate rânduri să-l introduc in cercurile anglo-americane,spunând că poate furnisa informaţiuni preţioase dela M.St.M. şi despre N.K.V.D, Ii spuneam atunci că nu am nicio legătură. Tot atunci imi spunea că are pe cineva cunoscut la Misiunea Americană şi m'a poftit cu dânsul să trecem prin faţa Misiunei din Oţetari.Am trecut pe acolo şi nu am găsit pe cine căuta,nu ştiu pe ce american avea acolo.

Insă cum spusei mai sus,având acum cunoscut pe un american trimis cu recomandaţie de vărul meu,m'am adresat dlui Senti pentru informaţiunile militare.

D.Senti mi-a comunicat următoarele din câte imi amintesc: Efectivul armatei române este de circa 150-200.000 oameni,nu ştiu câţi ofiţeri, numărul şi felul regimentelor.

Apoi,că M.St.M. este controlat de comandamentul sovietic,că ruşii dispun de un aeroport militar prin apropiere de Pipera,că au deposite ascunse,nu-mi amintesc unde,prin Muntenia sau Oltenia,că cazărmele şi depozitele de armamentu din regiunea Dunării au fost ocupate comandamântul sovietic,că pe malul Mării Negre se construesc cazemate de ruşi.

In ce priveşte N.K.V.D.-ul,acesta are ca şef pe un maior ....?,pe care spunea d.Senti că-l cunoaşte personal şi că acest organ informativ sovietic are ramificaţie in S.S.I.,Siguranţă şi M.St.M.

Toate acestea date le-am adunat şi le-am tradus in limba engleză şi le-am prezentat impreună cu d.Senti americanului respectiv,la hotel Stănescu,fiind invitaţi la masă seara,la luase parte şi camaradul acestui american,tot militar.

După terminarea mesei,am mers cu toţii sus in camera lor şi cu ajutorul unei hărţi militare pe care o aveău americanii,d.Senti le-a dat lămuririle complimentare,fiind eu interpret,deoarece nu ştia nici engleaza şi nici franceză, după cum le spusese americanilor,că ştie să vorbească franţuzeşte.

Americanii au aflat multe lucruri pe care nu le cunoşteau.

După ce am plecat,d.Senti mă tot intreba şi era revoltat că de ce nu ne plăteşte americanul,pentrucă el a făcut multe cheltuieli deplasându-se pentru informaţii-mi se pare in direcţia Olteniţa,pentru a verifica construirea de deposite sovietice subterane.

Eu i-am spus că mi-e jenă să le cer,dacă nu oferă de bună voie.Nu voiam să-i spun că americanul mi-a promis in schimb că-mi face rost de serviciu la Misiune.

După aceasta am mai dat de câteva ori pe la hotel "Stănescu",car să mă interesez cea făcut americanul pentru mine, dacă are vreun rezultat.Mi-a spus să mai aştept şi mi-a dat telefonul dela cu numele unui maior.............?,care imi scapă,şi că să ţin contactul cu el prin telefon că imi va face cunoscut.

./.

00180 178

Intre timp americanul a părăsit România şi cam pe la inceputul lunei Martie 1946, dând un telefon maiorului respectiv mi-a spus ca să mă intâlnesc a doua zi la cofetăria din Academiei de lângă Biserica Enei, cu sergentul Jimmy Bolog, pe care il voiu recunoaşte uşor fiind singurul american care va intra la acea oră (circa ora 9(in cofetărie.

A doua zi dimineaţa, l-am intâlnit in cofetărie, de unde m'am dus cu el pe urmă la hotel Stănescu in camera lui şi m'a intrebat dacă pot să-i furnizeze date in legătură cu persoanele care lucrează in afară şi in interiorul Misiunei, contra Misiunei Americane. I-am spus că o să văd poate că personal nu o să pot, ci prin altcineva şi anume un prieten bun al meu, d. Stefan Dorobanţu, fost la Siguranţa Statului Major şi Siguranţa Poliţiei.

Pe d. Dorobanţu il cunosc de mult, de vreo 15 ani. A fost epurat şi arestat vreo 7 luni de zile, la Curtea Marţială. Nu avea serviciu ca şi mine şi mereu mi se plângea că o duce greu şi cum am putea să lucrăm la Misiunea Americană.

Astfel la oferta sergentului Jimmy Bolog, l'am incunoştiinţat numai decât pe d. Dorobanţu şi l'am dus de l'am prezentat sergentului Jimmy.

D. Dorobanţu a inceput să lucreze. Sergentul Jimmy ii dădea spre verificare diferite nume de persoane care lucrau in misiune şi afară de Misiune, in sensul dacă aceste persoane lucrează contra intereselor Misiunei Americane in România. I dădea chestiunea de felul acesta şi poate altele pe care nu mi le arăta. D. Dorobanţu ştie mai bine acestea.

Eu cum nu puteam să lucrez in direcţia aceasta, am stat aşa fără serviciu, urmând ca sergentul Jimmy să mă anunţe prin d. Dorobanţu, cpnd se va ivi un loc liber pentru mine la Misiune.

Mă interesam mereu dela d. Dorobanţu despre numirea mea, până când la sfârşitul lunei Martie şi inceputul lunei Aprilie, dânsul mi-a spus că probabil voiu fi numit ca director la bazinul "Lido", după cum i-a spus sergentul Jimmy.

Am mai aşteptat câteva zile, apoi după inştiinţarea dlui Dorobanţu am mers la Misiune, la lt. asimilat Warren Wilkinson, şeful personalului, căruia m'a prezentat sergentul Jimmy Bolog.

Am compleetat un formular de angajare (numele, locul naşterii, semne particulare), fiind cu aceasta numit la data de 16 Aprilie 1946, director la "Lido", unde am luat in primire supravegherea lucrărilor de reparaţii ale bazinului.

Incepând activitatea la "Lido", locul de intâlnirea dintre sergentul Jimmy şi Stefan Dorobanţu era aici şi chiar in camera mea. D. Dorobanţu a continuat să lucreze până la inchiderea "Lido"-ului, când după puţin timp a plecat şi sergentul Jimmy, in American.

D. Dorobanţu a incetat să lucreze cu Jimmy, cu ceva inainte de plecarea acestuia in American, după cum spunea d. Doribanţu, - fiindcă sergentul Jimmy işi terminase misiunea la biroul investigaţiilor, din Misiunea Americană. Aşa că d. Dorobanţu fără serviciu. Deasemeni, am rămas şi eu fără serviciu la inchiderea bazinului.

Cea mai mare parte din timp am stat la "Lido", unde dormeam şi noaptea. Nu mă duceam acasă de teama să nu fiu arestat, aşa se svonea cel puţin la Misiune, după cum mi-a spus mai intâiu Dra Brotman şi lt. Warren Wilkinson.

Afară de d. Dorobanţu am primit vizita următoarelor persoane vizate şi de serviciu:

./.

<u>Stelian Bălănescu.</u> Acesta după câte îmi amintesc a fost de vreo două sau trei ori. Mă întreba mereu ce mai fac americanii, ce mai vorbesc despre situaţia politică. Odată mi-a adus şi o notă informativă pe care a scris-o in cameră la mine. Precis nu-mi aduc aminte despre ce era vorba, parcă de d. Văleanu, despre care spunea că obţine informaţii dela americani prin d. Pavelescu. Aceasta mi se pare că am dat-o dlui. Dorobanţu, ca să o dea lui Jimmy sau am dat-o chiar eu. Nu-mi amintesc pentrucă eram câteodată foarte ocupat cu bazinul şi intrarea.

Ultima dată văzându-l pe d. Văleanu că vine la «Lido», s'a înfricat şi mi-a spus că nu mai vine pela mine ca să-mi-l semnaleze d. Văleanu, care lucrează la Siguranţă. Nici n'a mai venit.

<u>Isvoslavici</u> (N'a venit la mine in vizită). Acesta a venit odată ştiu cu unchiul său d. Asderban, unul din coproprietarii «Lidoului», care m'a rugat să-i dau voie să intre după ce d. Asderban mi-l prezentase. Nu ştiu dacă a mai venit vreodată pentrucă nu l'am mai văzut la Lido.

Mai târziu l'am văzut venind la Soc. Româno-Americană. La. văzut prima dată aici, in a anul numirii mele la această societate, in Noemvrie 1946, m'a recunoscut dânsul şi m'a întrebat ce caut aici. I-am spus că un post. D. Isvoslavici s'a oferit să pună o vorbă la d. Ghică Georgescu pentru mine, i-am mulţumit şi i-am spus că nu e nevoie pentrucă sunt ca şi angajat.

L'am mai văzut venind de câteva ori pe la societate, probabil că la d. Ghică Georgescu. In ultimul timp nu l'am mai văzut.

<u>Cezar Pavelescu zis Puiu</u> (Nu m'a vizitat pe mine). D. Pavelescu lucra inainte la Misiunea din Oţetari, apoi a venit la «Lido», de subdirector. Nu ştiu care a fost cauza mutării lui aici.

Pe dânsul il vizita mereu aici d. Văleanu dela Siguranţă, mai ales in cursul dimineţii, când se instalau la o masă pe terasă şi discutau discret. La aceste discuţii lua parte de multe ori şi americanul John Popa, care era civil.

Pe d. Văleanu nu l'am cunoscut personal ci numai din văzute. Odată m'a întrebat dacă e la Lido d. Pavelescu şi mi-a cerut voie să-l las să intre.

Deasemeni nu l'am cunoscut personal pe americanul John Popa, cu toate că venea aproape in fiecare zi la bazin.

<u>Ion Stoica.</u> Este redactor la ziarul «Liberalul». L'am cunoscut in împrejurarea următoare;

La începutul lunei Septemvrie 1946, am organizat o petrecere dată in folosul copiilor orfani de războiu şi al angajaţilor dela «Lido» care urmau să rămână fără serviciu la închiderea bazinului.

Din partea ziarului «Liberalul», am invitat un reporter, am invitat şi dela «Timpul», «Universul" şi «Dreptatea». A venit numai din partea ziarului «Liberalul», un reporter, in persoana dlui Ion Stoica, care e şi studentă, mic de statură, fire visătoare. Atunci l'am cunoscut prima dată.

Cu ocazia petrecerii organizate la Lido, a dat un reportaj la ziarul «Liberalul», despre reuşita acesteia şi despre organizatorul ei care eram eu.

Apoi, într'un alt număr a publicat un interview-ul luat tot cu ocazia acelei petreceri, cu câţiva ofiţeri americani prin mine, şi care declarau că se simt încântaţi de România.

M'am împrietenit cu d. Stoica şi venea din când in când

./.

pe la mine, in cele două săptămâni câte au mai rămas până la inchiderea bazinului. Il serveam cu câte o bere in trecere spre casă.

Cpt. Sandru. A venit la «Lido», tot cu ocazia petrecerii de mai sus impreună cu cpt. Ginga. Au stat până a doua zi când au făcut baie. A mai venit odată cu Cpt. Ginga să facă baie. S'au desbrăcat in cameră la mine. Făcându-mi-se observaţia că de ce ii las să intre fără a fi insoţiţi de americani sau de persoane care posedă tichet de intrare nu i-am mai putut lăsa să facă baie impreună, ci mai veneau din când in când pe rând de făceau baie.

Pe cpt. Sandru il cunosc de vreo doi ani, prin intermediul cpt. Ginga, pe care la rândul lui, l'am cunoscut prin d. Ion Mihălţeanu, fost coleg de birou cu mine la serviciu. Trecea la baie şi să facă baie. ~~Sâmbăta~~ mai impins şi de curiozitatea de mai vedea câte o femeie la baie. Odată a mai venit la mine să mă intrebe dacă nu ştiu pe cineva amator să cumpere vase de aluminiciu, avea de vânzare.

Si cpt. Ginga trecea pe la «Lido», de obiceiu seara, in trecere spre casă, locuia pe strada Maria Rozzeti, la un cămin, după câte imi amintesc. Odată mi-a lăsat o scrisoare să i-o dau colonelului Emmens, din aviaţie. Erau prieteni buni, după cum imi spunea cpt. Ginga de când era ofiţer de legătură la Misiune. In scrisoarea aceasta pe care mi-a cetit-o şi mie cerea un serviciu, nu specifica ce anume la misiune.

Cum colonelul Emmens a plecat intre timp in streinătate iar cpt. Ginga la părinţi, jud. Arad, nu am mai avut cui să o dau şi a rămas in sertarul biroului dela Lidp.

Bogdan. Nu ştiu cum ii mai spune. A fost in serviciu. E un băiat inalt, căsătorit cu una din Galaţi sau Brăila şi cumnat cu d. Munteanu dela Siguranţă, fost in serviciu.

Acesta mi-a scris o notă in camera mea de dormit mi se pare tot despre d. Văleanu că vine la Lidp şi spionează pe americani şi că are doi fraţi in armata sovietică, apoi de diamantul său că lucrează pentru ruşi. Erau in ceartă. Această notă i-am dat-o d. Dorobanţu ca să o dea lui Jimmy.

Dl. Lt. Col. Rădulescu. Pe dl lt. col. Rădulescu, fostul meu şef dela Secţia I-a a Serviciului, l'am intâlnit in una din zile prin faţa bazinului Lido, in stradă, impreună cu soţia dânsului. M'a intrebat de fac. I-am spus că sunt la Lido, din partea Misiunei Americane şi l'am invitat să vină pe la mine.

A venit poate câteva zile la mine, odată in jur de 20 Sept. 1946 şi mi-a spus că are un aparat de fotografiat de vânzare marcă elveţiană, de mare valoare, cum rar se găseşte in ţară şi că ar vrea să-l vândă la americani, că numai aceştia pot să ofere un preţ bun. I-am spus să-l aducă la Lido, la care dânsul mi-a răspuns că nu poate, că-l ţine in safe. In cele din urmă i-am spus că nu cred să-i intereseze pe americani, fiindcă ei toţi cam au aparate de fotografiat.

După toate acestea m'a intrebat dacă aş putea să-l pun in contact cu cineva mare dela Misiune, pentru a-i da informaţiuni foarte importante, cum nici nu bănuesc ei. L'am intrebat ce anume, piese originale, documente, etc. Dânsul mi-a răspuns atunci, ceva foarte foarte important, ce poate servi pentru americani şi pe care nu le pot obţine din altă parte.

I-am spus că o să vorbesc cu un sergent Jimmy ca să-i inlesnească contactul cu unul din ofiţerii superiori ai Misiunei care se ocupă cu aşa ceva.

Aducându-i aceasta la cunoştinţa lui Jimmy, mi se pare că era de faţă şi d. Dorobanţu, acesta s'a interesat la Misiune chiar la maiorul despre care am amintit mai sus, al cărui nume imi scapă.

Rezultatul a fost că Jimmy trebuia să ia contactul cu d.lt.col.Rădulescu,insă dânsul a refuzat neavând incredere in"omul mic".

A mai venit odată sau de două ori să se intereseze de vânzarea aparatului şi in legătură cu informaţiile.Nu i-am putut aranja nimic fiindcă refuza să stea de vorbă cu sergentul Jimmy.

Pe urmă l'am mai intâlnit pe d.lt.col.Rădulescu,intr'o seară când mergeam spre casă dela Soc.Româno-Americană,asta prin luna Noemvrie 1946.Aceasta era pe Calea Victoriei in ~~xx~~ dreptul blocului situat peste drum in dreptul străzii ce duce spre Piaţa Amzei.M'am luat şi m'a dus sus la etajul II,să mi arate biroul dânsului unde lucrează pentru o societate de textile sau zahăr,nu-mi amintesc precis,ce societate mi-a spus. In orice caz imi părea suspect biroul şi nu mă simţeam liniştit,deoarece observasem că mă ducea foarte discret.

In biroul dânsului mi-a făcut aceeaşi ofertă dela Lido adică să lucrez pentru americani.I-am spus atunci că nu am cum pentrucă am plecat de acolo.

I-am mai intâlnit odată pe d.lt.col.pe Calea Victoriei l'am salutat şi atâta tot.

Tot in legătură cu d.lt.col.Rădulescumtrebue să amintesc că Misiunea se interesa prin Jimmy de Georgescu,fostul director dela serviciu.Era de faţă şi d.Dorobanţu,când se intreba Jimmy despre el cum poate să fie recrutat şi ce sentimente are.

Nu ne-am interesat de Georgescu pentrucă nu eram sigur de sentimentele lui şi ne era teamă ca să nu ne divulge la serviciul

Am omis să adaog mai sus că atunci când eram la Lido, am primit dela d.Serdici,prin secretara dânsului-nu-i amintesc numele-o parte dintr'un memoriu referitor la situaţia numerică a elementului maghiar in Transilvania şi drepturile istorice ale românilor asupra acestei provincii,pentru a fi tradus in limba engleză.Cum nu a mai venit după el,l'am aruncat la gunoi.

După cum am amintit la inceputul declaraţiei mele, recomandaţia pentru d.Rică Georgescu,de numire la Soc.Româno-Americana,mia făcut-o d.Vidrighin,insă nu am vrut să mă angajez atunci,pe motivul că nu era loc vacant la Bucureşti, decât la Teleajen.

A doua recommandaţie am avut-o dela d.Serdici,la interval de o lună după ce am plecat dela Lido,adică pe la inceputul lunei Noemvrie.Scrisoarea de recommandaţie dela d.Serdici am primit-o,am primit-o prin dactilografa la locuinţa acesteia din str.Visarion Nr.8,după câte imi amintesc.

N'am mers acasă la d.Serdici după scrisoarea de recomandaţie pentrucă locuia d.Maniu acolo şi mi-e era frică să nu fiu filat.

Această scrisoare de recomandaţie după ce a citit-o, d.Rică Georgescu a distrus-o,spunând că nu are nevoie de recomandaţie deoarece,mă cunoaşte,adică de când mă recomandase d.Vidrighin.I-am spus că am fost la Lido şi cum fiind acum inchis am rămas fără serviciu.Mi-a reproşat că de ce n'am ştiut să-l invit pe dânsul la "Lido",să facă baia.

Cu aceasta am fost numit la soc.Româno-Americana,in calitate de dactilograf poliglot,pentru traduceri de corespondenţă,legi din Monitoare Oficiale,etc.

Am inceput să lucrez,fiind cercetat intre timp de d. Dorobanţu,care rămăsese fără serviciu de când cu plecarea lui Jimmy in American,care mă ruga să-i fac rost de angajare la societate.L'am dus la d.Iuca,directorul personalului,recomandându-l ca epurat fără serviciu,bun prieten cu mine şi că

00184 182

ar putea să indeplinească serviciu de contabilitate,având rutină zin acest domeniu.A completat un formular,însă a primit mai târziu un răspuns negativ,din cauza că nu erau locuri.

A mai venit pe la mine d.Vasiliu,care in ultima vreme fusese numit subdirector la Lido,in locul dlui Pavelescu,care acum era mutat la garajul Misiunei,deasemeni cu rugămintea să-i fac rost de un serviciu.A completat un formular, însă nu a fost angajat din lipsă de locuri.

Deasemeni au mai venit alţii ca: Ion Crăciun,fost chelner la Lido,Ion Barbu,fost cabinier la Lido,şoferul Moraru (zis Creţu),cpt.Sandru,toţi aceştia au venit ca să le fac rost de serviciu.

Cpt.Sandru voia să găsească un post de translator.A mai venit de vreo două sau trei ori.Se indrăgostise de o doamnă din birou dela mine cu numele de Malvina Dumitriu. Nu i-am prezentat-o personal,ci venea să o vadă dela distanţă prin geamul biroului,lucru despre care ştia şi doamna Dimitriu.Cpt.Sandru m'a intrebat de câteva ori prin telefon in limba engleză că ce face fetiţa şi că ar vrea să o mai vadă dar n'ar haine aşa bune.Sunt câteva luni de când cpt. Sandru n'a mai dat pe la mine pe la societate.

Cei care m'au visitat mai des la societate a fost tot d.Dorobanţu şi mai târziu cu unul Gheorghe Drăgănescu, dela Secţia a II-a M.St.M.,despre care voiu arăta mai jos in ce imprejurare l'am cunoscut.

Cum zic veneau mereu pe la mine şi mă pisau-afirm pisau- pentrucă cânsilor le atribui cele ce am făcut mai jos. Mă indemnau insistent să fac tot posibilul să le mijlocesc să lucreze cu Misiunile anglo-americane.

Pe d.Gh.Drăgănescu il ştiam din auzite că lucrează pentru M.St.M.,iar pe d.Dorobanţu incepusem să-l bănuiesc că după ce a plecat dela Lido colabora cu d.Drăgănescu şi pe urmă să lucreze pentru Prefectura Poliţiei Capitalei,in care sens i-am dat nişte note ca invenţii in industria petrolului american.

Aşadar,venind mereu pe la mine,d-Dorobanţu mi-a făcut cunoscut intr'una din zile că vrea să mă pună in contact cu un domn Drăgănescu dela M-St.M.,despre care afirma că mi l'a mai prezentat odată pe Calea Victoriei sau Şelaforme.Aceasta era prin iarna anului 1946-47.

Intrebându-l despre ce este vorba,d.Dorobanţu mi-a spus că d.Drăgănescu lucrează cu d.Victor Ionescu sub ordinele Mareşalului Negel,in vederea creiării unui organ informativ pentru Rege,din oameni pregătiţi şi că s'au gândit şi la mine ca să mă recruteze.

Mi s'a părut suspectă afacere şi l'am intrebat atunci pe d.Dorobanţu cum o să lucreze acest serviciu clandestin sau cu assentimentul regimului.Mi-a spus-după cum i-a comunicat şi d.Drăgănescu- că organele de Siguranţă ştiu despre acest lucru şi sunt de acord,aşa că nu a niciun pericol.

Ne-am fixat o intâlnire intr'una din seri,cu d. Dorobanţu şi d.Drăgănescu,in hall la sediul partidului liberal Tătărescu,fiind un punct central.

Intâlnindu-ne toţi trei,dDrăgănescu mi-a făcut cunoscut rostul acestui serviciu informativ condus de dl Mareşal Negel,cu a cărei organizare şi recrutare de elemente a fost insărcinat şi d.Victor Ionescu,care lucrează după directivele dlui Negel.

In ce priveşte rostul serviciului,d.Drăgănescu spunea că se urmăreşte informarea reală a Regelui din toate punc-

./.

tele de vedere, adunare de tot felul de material informativ, fie in favoarea sau defavoarea rușilor, fie in favoarea sau in defavoarea anglo-americanilor, etc. și că acest serviciu este cunoscut și de celelalte organe.

Dl Drăgănescu mai spunea că pentru a fi primiți in acest serviciu trebue să prezentăm material de probă și dacă vom reuși să trecem acest examen, vom ajunge la situații bune și bine retribuiți. Mi-a făcut propunerea să lucrez și eu, adunând dacă se poate informații din cercurile anglo-americane, etc. și că voiu fi plătit la inceput cu 80.000 lei lunar.

I-am spus in cele din urmă că accept, deși nu am deocamdată surse de informații, rămânând ca să vorbească cu d. Victor Ionescu și să-i aduc ceva material pe rândul viitor.

Am inceput să adun ceva material de prin buletine mai vechi de știri in limba engleză, pe care le ave in colecție la RomânoAmericana. Atât d. Drăgănescu cât și d. Dorobanțu știau că sursa mea erau buletinele englezești.

După câte imi amintesc din aceste buletine de radio ascultare in limba engleză am dat odată cu pregătirile militare americane din Alaska, dotarea trupelor americane cu echipament militar de iarnă, construirea de șosele, aeroporturi, baze navale, instrucția de parașuta, etc.

Altădată am dat o notă in legătură cu infiinţarea unui serviciu secret la Departamentul de Stat american, cunoscut sub numele de Cia, care are o secție internă de legătură cu anumite departament americane ca: războiu, marină, aer, etc. și o secție externă menită să se ocupe cu organizarea de servicii informative in toate țările acolo unde Statele Unite au sau urmează să se infiinţeze legații.

Am dat de vreo 2-3 ori asemenea note, urmând ca să primesc răspuns de angajare, impreună cu d. Dorobanțu și d. Drăgănescu care dădeau note, insă nu știu ca de ce natură.

In cele din urmă, răspunsul a fost negativ, pentrucă după cum ne spunea d. Drăgănescu - că se știau de lucrurile pe care le dădeam deoarece le dăduse o domnișoară cu ceva mai dinainte. După aceasta nu am mai dat note, cât privește pe ceilalți doi, nu pot să știu. Imi spuneau că nici dânșii nu mai dau note.

Pe la sfârșitul iernii trecute, am aflat prin d. Ion Mihălțeanu, că a venit la Misiunea Americană un fost coleg de liceu cu mine la Turda, sergentul Alexandru Popa. Mi-a spus să trec pe la hotel Stănescu că am să-l găsesc acolo.

M'am dus la hotel Stănescu și ne-am revăzut după circa 28 ani de când a plecat in American, unde se născuse. Venise din Germania pentru câteva săptămâni la Misiunea din București.

L'am invitat la masă și din vorbă in vorbă mi-a spus că lucrează ca interpret la biroul atașatului militar colonel Lovell. Aflând aceasta, i-am spus să vorbească cu colonelul dacă l'ar interesa obținerea de informații, pentrucă am doi prieteni care au material și tot insistă să le mijlocesc contactul cu Misiunea Americană sau Engleză.

Mi-a spus că se va interesa, reușind să-mi fixeze o intâlnire cu colonelul la Misiune intr'o seară, unde m'am și prezentat. Cum insă colonelul era ocupat cu lucrul și nu avea timp să mă primească, a rămas ca sergentul Alexandru Popa să mă introducă la d. John Popa, in birou. Eu am refuzat motivând că nu am incredere in dânsul deoarece il știam că se intâlnește cu d-nii Pavelescu și Văleanu și mi-e era teamă să nu mă divulge lor.

In cele din urmă colonelul a lăsat lucrul și a trimis pe serg. Alexandru Popa să mă cheme sus in biroul dân-

sului, unde lucra numai cu secretara. Pe masă avea o mulţime de hârtie, note, buletine, purtând stampila secret pe ele.

După ce m'a prezentat serg. Alexandru Popa, i-am expus scopul vizitei mele, acela de a mă oferi cu doi prieteni ai mei să-i procur orice fel de informaţiuni de care ar avea nevoie. M'a întrebat ce fel de informaţiuni pot să-i dau. Eu i-am spus că orice îl interesează, pentrucă am doi prieteni care lucrează la sursă, unul la M.St.M. şi celălalt la Prefectura Poliţiei.

Colonelul a întrebat atunci pe prietenul meu Alexandru Popa dacă are încredere în mine şi răspunzând, desigur da, acesta mi-a zis bine să-mi aduc următoarele informaţiuni: Organizarea şi funcţionarea serviciilor de siguranţă ale Statului N.K.V.D., case conspirative sovietice, persoane care lucrează pentru ruşi şi contra americanilor şi cum recrutează ruşii oamenii pentru serviciilor lor de spionaj.

După aceasta am plecat, după ce mi-a luat numele pe care l'a scris pe o hârtiuţă şi l'a dat secretarei să-l pună la secretul cel mai strict (top secret). A rămas să trec peste 10 zile cu materialul şi să-i telefonez în prealabil sub numele de Nick, dela românescul Nicolae pe care l'am propus eu.

Am luat contact cu dnii Dorobanţu şi Drăgănescu, cărora le-am spus că am reuşit să aranjez ca să lucreze pentru Misiunea Americană şi anume cu ataşatul militar căruia i-am vorbit despre dânşii. Le-a părut bine şi mi-au spus să-şi dau şi legitimaţiile dacă e nevoie, ca să vadă colonelul că unde lucrează dânşii.

Le-am dat chestionarul la care au răspuns prezentând materialul în decurs de circa 10 zile, pe care l'am tradus şi bătut la maşină în limba engleză, aproximativ, după cum urmează:

S.S.I. In ce priveşte organizarea acestui serviciu, am dat şi următoarele informaţiuni: Director General D. Mihăilescu (?) Secţia I.)Informaţii) Director d. Rărean (Barbu), Secţia II-a C.I. (Contra informaţii) Secţia C.Sp. Director Georgescu, Secţia Coordonării, d. Stroescu, Secţia Radio, Secţia Desen, Secţia Garaj, Secţia Economat, etc. Restul mi se pare au fost complectate de Dnii Drăgănescu şi Dorobanţu, care arătau deasemeni că S.S.I. este controlat de ruşi prin secţia sau Direcţia Coordonării, că are legătură cu celalte organe de siguranţă, despre care lucru am putut afla şi dela d. Negoescu, care mi-a făcut cunoscut datele de mai sus, atunci când m'a determinat să mă duc cu dânsul la Thomas, după cum arăt în altă parte.

<u>Secţia II-a M.St.M.</u> Condus de Col. Evulescu şi diferite birouri cu şefii lor pe care le-a dat d. Drăgănescu.

<u>Prefectura Poliţiei Capitalei.</u> Cum este organizată pe brigăzi şi de cine sunt conduse aceste brigăzi date de d. Dorobanţu. Cu ce se ocupă fiecare brigadă în parte. etc.

<u>Siguranţa.</u> Cum este organizată şi şefii date cu amănunte, probabil de amândoi.

<u>N.K.V.D.</u> Dat de amândoi sau d. Drăgănescu Şef: general Zabelin, pe urmă şeful de Stat Major, colonel........?. apoi diferite birouri şi agenturi conduse de diferiţi ofiţeri de care nu-mi mai amintesc. Numere de două trei telefoane şi automobile, la fel pe care iarăşi nu le ţin minte.

<u>Case Conspirative:</u> Au dat mai multe case conspirative sovietice : Marmorosch Blank, Dumbrava Roşie, Mănească, Casa sau Villa Jalea, despre care auzeam şi eu înainte, un bloc în Batiştei, apoi alte case particularepe care nu le mai ţin minte.

<u>Persoane care lucrează pentru ruşi şi contra americanilor</u> Col. Almăjeanu, Dorcescu şi Rădulescu dacă nu mă înşel, apoi Joe Reiningher, musicantul, proprietarul casei unde locuia col.

00187 185

Farnsworth, persoane din Misiune, etc. şi chiar din provincie cum ar fi de exemplu la Braşov.

<u>Recrutarea persoanelor</u>. După d. Drăgănescu, Ruşii recrutează elemente din acele persoane care datorită trecutului lor dubios sunt vulnerabili şi elemente româneşti şi evreeşti care nu prezintă garanţii morale trădându-i pe toată linia.

Apoi, persoana recrutată trebue să complecteze, să facă un "curriculum vitae", scris de mână.

In ce priveşte informaţiile, acestea deasemeni trebue să fie scrise de mână, inducându-se persoana dela care s'a obţinut această informaţie şi cine era de faţă.

Prezentând acest material, pe care dnii Drăgănescu şi Dorobanţu spun că l'au adunat in decurs de mai mult timp, d. Colonel Lovell a rămas profund impresionat exlamând "fantastic" şi că o să protesteze la ruşi.

Pe urmă, colonelul adresându-se mie a zis: Nick, vezi acel tablou (pe peretele din faţa lui dela masa de lucru era tabloul generalului Eisenhower), acela imi este şeful şi lucrez pe faţă şi noi n'am aici să spionăm, să cumpărăm informaţii, pentru care nu avem fonduri speciale. Noi am venit aici ca să apărăm interesele. Când vreau un lucru mă duc şi-l cer dela general Ionescu, şeful Marelui Stat Major Român. Il intreb cum se prezintă armata, ce fel de echipament are şi de care are nevoie, care sunt metodele de instrucţie, pentrucă şi eu vreau să-i arăt care sunt metodele şi armamentul perfecţionat dela noi, cu documente, filmen, etc. Sau dacă am nevoie de informaţii mă duc la autoritatea respectivă şi-i pretind acest lucru. L'am intrebat şi dacă nu o să isbutiţi să obţineţi acest lucru? A răspuns: Atunci plec cu soţia mea şi voiu face cunoscut că nu mi se dă concursul şi că nu mi se dă putinţa să colaborez in cadrul misiunei mele.

Am rămas profund stupefiat la cele susite şi i-am răspuns: Colonele, Dvoastră mi-aţi cerut ce v'am adus şi nu pot să cred ce spuneţi pentrucă Dvs ca ataşat militar aveţi neapărată nevoie de infromaţii. La aceasta dânsul mi-a răspuns inainte de a ieşi pe uşă. Bine, Nick, iţi mulţumesc şi o să te mai văd.

Toate cele petrecute le-am povestit dlor Dorobanţu şi Drăgănescu, rămânând şi dânşii miraţi. Cu colonelul nu m'am mai intâlnit şi nici dânsul nu m'a chemat.

Peste o teva zile au venit din nou la mine, la societate, dnii Dorobanţui şi Drăgănescu. D. Drăgănescu a zis că ar fi bine să mă interesez la Misiunea Engleză că sunt mai serioşi decât americanii. Am fost şi eu de aceeaşi părere. M'am dus la Misiunea Militară engleză, unde aveam cunoscut acolo pe lt. aviator Duval, care pe lângă sbor era insărcinat cu conducerea secţiei sportive a misiunei britanic. Pe acesta l'am cunoscut in felul următor:

După ce am terminat cu "Lido", rămânând astfel fără serviciu, m'am dus şi Misiunea Britanică din Jules Michelet pentru ca să solicit un post dela d. Ministru Hollma, pe care il cunoşteam şi mă cunoştea dela "Lido", unde venea să facă baie, de obiceiu dimineaţa. Cum dânsul era ocupat şi pe punctul de a pleca, dela informaţii m'am indreptat la consilierul Porter. M'am prezentat acestuia, spunându-i cine sunt, că am fost la Lido şi că mă cunoaşte d. Ministru Hollman. Acum fiind Lido inchis, am rămas fără serviciu şi dacă ar avea un loc liber să lucrez la birou, garaj sau oriunde. D. porter mi-a spus că acum nu au nevoie locurile fiind ocupate, dar mă indrumează la cineva dela Misiunea Militară Engleză, la Lt. Duval (sport flight lieutenant = locotenent aviator şi sport).

./.

Prezentându-mă şi la acesta, mi-a spus că nu au deocamdată locuri libere, însă se va interesa pentru Predeal, dacă va găsi acolo un loc pentru mine, in cadrul sporturilor de iarnă, ale Misiunei, dânsul fiind însărcinat şi cu secţia sportivă. Intre timp a mai dat pe la Misiune să mă interesez dacă are vreun rezultat pentru mine şi cum se întârzia cu răspunsul iar locotenentul plecând in concediu in Anglia, cu timpul am fost angajat la Româno A,ericana.

Cum zic, m'am dus, după ce am abandonat Misiunea Americană şi la sugestia dlor Drăgănescu şi Dorobanţu, la Misiunea Britanică să vorbesc cu lt. Duval. Acesta mi-a spus să trec a doua zi să vorbească cu cineva mai întâiu. Am fost a doua zi dimineaţa, lt. Duval venind jos in hall cu un maior cu ochelari, căruia i-am spus scopul pentru care am venit, Dânsul mi-a spus că nu interesează şi cu aceasta am plecat fără resultat pentru dnii Dorobanţu şi Drăgănescu, care continuau să vină pe la mine, la birou.

Intr'o zi, d. Drăgănescu spune, de faţă fiind şi d. Dorobanţu că acum ar fi momentul să dăm informaţiuni la Misiunile anglo-americane că are multe şi le-ar interesa. Spunea că ar trebui să găsim pe cineva de încredere şi introdus bine la americani, care să ne recomande. Eu atunci le-am sugerat ideea să mă duc la d. Serdici, că-i naţional ţărănist, cunoaşte engleza şi trebue să aibă cunoştinţe.

M'am dus la d. Serdici, înainte Paşte ac şi i-am spus că am doi prieteni, unul la Secţia II-a M.St.M. şi altul la Prefectura Poliţiei, care ar putea să furnizeze informaţiuni pentru Misiunile anglo-americane.

D. Serdici a fost imediat de acord, spunând să aducă ceva materiale de probă şi dacă e bun imediat intră aceştia in Intellligence Sercie. Să aducă informaţiuni cu privire la persoanele care urmăresc Misiunile, influenţa economică sovietică in România, cam astea mi le-a cerut d. Serdici. Mi-a mai spus să aduc două exemplare in limba engleză, iar unul in româneşte ca să-l citească dânsul şi apoi il va duce personal la dl Maniu ca să-l citească, apoi il va distruge ca să nu-l citească nimeni altul.

Dnii Drăgănescu şi Dorobanţu mi-au dat acelaşi material pe care l'am dat ataşatului american, cu mici modificări, însă fără acea problemă economică pe care o ceruse d. Serdici.

Peste câteva zile, am dat acest material tradus in limba engleză şi bătut la maşină de mine, precum şi un exemplar in limba română. Două exemplare englezeşti erau destinate Misiunilor respective.

I-am atras atenţiunea să nu cumva să dea cineva peste acest material că-i pericol, la care d. Serdici mi-a răspuns, ce vrei, d. Cârja, ştiu eu ce fac, nu vreau să ajung in Siberia. După toate acestea d. Serdici mi-a spus să trec peste câteva zile să văd de rezultat, rămânând să aduc şi cele două "curriculum vitae " ale dlor Dorobanţu şi Drăgănescu.

Peste câteva zile am fost din nou la d. Serdici cu cele două "curriculum vitae" şi cu cele două legitimaţii ale dlor Drăgănescu şi Dorobanţu, care mă aşteptau afară, lângă Biserica Amzei.

Cele două "Curriculum vitae", cuprindea date personale studii, pregătire, funcţiuni ocupate. I-am arătat dlui Serdici şi cele două legitimaţii. A rămas apoi să mai aştept rezultatul dela Misiunile respective, iar d. Serdici să ducă cele două "curriculum" traduse de mine in limba engleză. Si la plecare d. Serdici îmi spune: Vezi dle Cârja, spune băeţilor să se intereseze de arestări dacă se mai fac, partidul plăteşte bine astfel de informaţiuni.

./.

Am fost din nou la d.Berdici,ducând şi o notă informativă din partea dlui Drăgănescu,nu îmi amintesc de cuprindea,era o chestiune ce interesa partidul.De astădată,d. Berdici mi-a zis că a dat cele două "Curriculum" şi că băeţii să aştepte rezultatul acesă,că-i va anunţa din partea Misiunilor.

Cred că dnii Drăgănescu şi Dorobanţu nu au primit niciun răspuns,pentrucă alt fel imi făceau cunoscut.

Acestea s'au petrecut inainte de Paşte,când am plecat in concediu forţat,fără salariu,de 21 zile,din cauza că mi-e era teamă să nu mă aresteze,după cum mă anunţase d Uţă,fost dactilograf la Personalul Serviciului,că i-ar fi comunicat cineva dela serviciu.

De atunci nu am mai dat pe la locuinţa dlui Berdici, despre care am aflat din gazete că este arestat.

Incă o chestiune pe care ţin să o amintesc:

In primăvara acestui an am primit dela un văr al meu din America,un articol decupat din ziarul american "Detroit News",intitulat "Astăzi Rege" mâine poate nu" şi sub titlu "Mihai se teme că va fi detronat de Roşii",iscălit de un corespondent din Bucureşti,cu nume grecesc care imi scapă.In cadrul articolului,este infăţişată şi fotografia Regelui,impreună cu câinele favorit,mare negru.

In acest articole se spune in esenţă următoarele:

Regele Mihai al Românei se teme că va fi detronat de Roşii.Deoceca el stă izolat cu Mama sa Elena pe care o adoră. in castelul său "Peleş" din Sinaia,munţii Carpaţi şi mediteează asupra dilemei sale.Deşi se bucură de simpatia poporului său, acesta nu este suficent.El este ingrjorat de felul cum va şti să iasă din incurcătură,fără a târi poporul intr'o baie de sânge.

El nu este prea inteligent,insă are simţul realităţii.

In anul 1945,d Vişânscki,luându-şi sborul dela Moscova a venit la Bucureşti şi bătând cu pumnul in masa tânărului Rege,l'a obligat să numească guvernul prezidat de dl dr. Petre Groza.

In ce priveşte viaţa mondenă,el păşeşte pe urma tatălui său,fostul Rege Carol II,prima aventură având loc la vârsta de 17 ani.

Ii stă cu mult mai bine in uniformă decât in costum civil,care ii scoate in evodenţă burta.

Acest articol pe care l'am traduc in româneşte,am dat un exemplar dlui Berdici,inainte Paşte,iar originalul cu traducerea l'am dlui consul general Naum Ionescu,dela Palat, pe care il cunoşteam de când era consul general la Rusciuk, trecând pe acolo in calitate de curir.De când eram cusier nu l'am mai văzut,până acum cu ocazia inmânării respectivului articole care l'a prezentat Regelui.

După aceste declaraţii in care m'am străduit să fiu cât mai complect şi după cât imi ajută memoria să le redau in ordine cronologică şi cu toată sinceritatea,mai adaog in incheiere următoarele:

După ce am fost epurat din serviciu,am inaintat acestuia un memoriu prin d.Bărsan dela Secţia I-a pe care il cunoşteam din timpul curieratului la Sofia.

Acest memoriu,in care arătam situaţia mea dela serviciu şi intenţia mea de a lucra mai departe in folosul serviciului,precum şi sentimentele mele antihitleriste din timpul răsboiului trecut,când odată am afirmat că nemţii vor pierde răsboiul,după cum de altfel prevedeam acest lucru in rapoartele pe care le făceam in timpul curieratului in Apus,in mo-

mentul când se dăea bătălia la Stalingrad, am fost de multe ori calificat de comunist (expresia decedatului lt.col.N.Reit, etc), a fost respins. Nu mă intreb care a fost motivul.

Şi o mărturisâre:

Omul, in imprejurări grele ale vieţii sale, caută prin insăşi natura lui de a fi, să se apere.

In ce mă priveşte, eu nu voiu face acest lucru, ci voiu recunoaşte că am făcut aceeaşi continuă greşeală, aceea a fi cu sufletul deschis, sincer şi cu intenţii binevoitoare, atât faţă de prietenii mei, cât şi faţă de duşmanii mei.

Pe aproapele meu in suferinţă şi lipsuri, am căutat să-l ajut intotdeauna cu vorba şi cu fapta pe cât posibil şi de cele mai multe ori am cules roadele invidiei şi răutăţii.

Tot ce am făcut până acum imi va fi pentru viitor o aspră invăţătură. Cer iertare. Rog, Serviciul unde mi-am inceput cariera in viaţă şi unde vreau să o continuu, să-mi redea libertatea, să fiu lângă scumpa mea soţie şi copilaşul meu drag, pentru a căror existenţă grea mă zbat, cerând cu toată hotărârea să fiu reprimit in serviciu, căruia să-i dedic cu devotament toate puterile mele de muncă pentru ridicarea nivelului acestuia cât mai sus, menit să joace, astăzi un rol atât de important la consolidarea regimului nostru democratic de tip nou şi la apărarea securităţii Statului nostru.

Aceasta imi este declaraţia pe care o semnez.

14 Septemvrie 1947.

ss. N. Cârja

copie vezi vol. 8. f 383-   189

00191

ANEXA LA DECLARATIA N.CARJA
din 14 SEPTEMVRIE 1947.

Pe locotenentul de marină american Themes l'am cunoscut la următoarea imprejurare:

După epurarea mea din serviciu-aproximativ la două sau trei săptămâni, a venit la mine d.N.Negoescu, care lucra sub ordinele dlui Victor Ionescu, spunându-mi că de ce nu intru la americani, mai ales acum când nu am serviciu. Dânsul nu era in vremea acea epurat. I-am răspuns că nu cunosc pe nimeni la Misiune. Nu s'a oprit aici.

A venit la mine de mai multe ori cu insistențe ca să intru la Misiune, că vrea să lucreze și el și că o să vorbească pentru amândoi, cu un maior.........?. cu care a lucrat din partea Serviciului, după 23 August 1945, nu-i mai rețin numele.

Deși ezitam să merg la Misiune, d. Negoescu continua să insiste-fapt pe care nu poate să-l nege-, ceeace mă făcea să bănuesc că o fi având o misiune din partea Serviciului.

M'am dus cu dânsu, in cele din urmă, intr'o seară la locuința maiorului......., din str.Dumbrava Roșie Nr...., când nu era acasă, fiind plecat in streinătate, după câte mi s'a spus, și că locul maiorului il ține un locotenent cu numele de Themes.

D.Negoescu a venit și m'a luat intr'una din zilele următoare să merg cu dânsul la Misiune, la Mhemes, căruia după ce ne-am prezentat și i-am arătat cine suntem și că d.Negoescu a lucrat inainte cu maiorul.......din partea S.S.I-ului, lt.Themes ne-a poftit in birou.

După ce i-am arătat biroul populației, iar d.Negoescu legitimația dela serviciu, i-am spus că doresc să lucrez la Misiune, ori unde va fi un loc pentru mine, iar d.Negoescu, care continuă să lucreze la serviciu, le oferă serviciile mai departe in sensul in care a lucrat cu maiorul.........La aceasta lt.Themes a cerut din nou legitimația d.Negoescu și adresa, precum și adresa mea deși se vedea că nu-i prezint un așa de mare interes. Cu aceasta am plecat, urmând ca să ne anunțe acasă lt.Themes rezultatul.

După câteva zile a venit din nou la mine d.Negoescu cu o cerere, in care după câte imi amintesc, dădea și câteva date informative mi se pare in legătură cu organizarea serviciului, că d. Stroescu a fost numit director al Coordonării, care face elgătura cu rușii, etc. Această notă informativă prezentată și sub formă de cerere, am tradus-o intr'o dimineață la Lacte Bar, unde d.Negoescu spunea ca să intru, că-i este foame.

Cu aceasta s'a prezentat la Misiune, unde mai avea cunoscut și pe unul Jan de care imi spunea că-l cunoaște.

Nu știu ce a mai aranjat cu lt.Themes, eu nu am mai primit nici un răspuns din partea lui.

Intâlnindu-l după aceea, la vreo lună l'am intrebat ce a aranjat cu Themes. Spunea că a inceput să lucreze pentru Themes, e tare incuiat și că nu-i plătește. De altfel d.Negoescu se lăuda că lucrează pentru americani, făcea și risipă de parale și se intrebau că de unde are atâția bani.

Acestea sunt imprejurările in care l'am cunoscut pe lt.Themes și prin care nu am reușit să ocup un serviciu la Misiune.

Aceasta imi este declarația pe care o semnez propriu.
14 Septemvrie 1947.

ss.N.Cârja

VI

16 Sept.

190
00192

DECLARAŢIE

Subsemnatul Otto DIMITRIU, avocat cu domiciliul în Str. Dionisie Lupu 70, etate 72 de ani, raportându-mă la declaraţia anterioară din 15 Septembrie a.c. complectez cu cele ce urmează :

N'am citit decât o singură hârtie, pare-mi-se cu data de 4 Aprilie 1947, din cele ce mi-au fost încredinţate, spre păstrare, de vărul meu Ghiţă Popp, care, în momentul când mi le-a lăsat, m-a asigurat categoric, că nu există nimic în ele, în legătură cu vre-o activitate subversivă în contra Siguranţei Statului.-

Această hârtie am citit-o, în timpul când sora mea D-na General Silvy, Str. Cramont 1, a fost rugată de mine să le ardă, nevoind să le mai păstrez, din momentul ce Ghiţă Popp, a fost arestat, iar D-na Popp cărcia i-am comunicat să vină să le ridice, mi-a trimis vorbă prin sora mea, că fiind hârtii fără valoare, pot să le distrug prin ardere.-

In această hârtie, pe cât mi-aduc de bine aminte, era descrisă o situaţiune a ţării, din punct de vedere extern şi intern :

Din punct de vedere extern se arată documentat că Marile Puteri Rusia, Anglia, America nu sunt pregătite de războiu, care nu se va declanşui, iar din punct de vedere intern se critica atitudinea Guvernului faţă de criza economică şi de arestările printre membrii partidului naţional ţărănesc, arătându-se în acelaş timp, intervenţiile făcute de Maniu la M.S. Regele pentru încetarea acestor măsuri.-

Celelalte hârtii, pe cât într'o jumătate de oră le-a frunzărit sora mea, citind mai mult titlurile, iar eu trecând cu vederea asupra lor, am constatat că sunt hârtii - corespondenţă cu C.E.C.-ul, circulări diverse către organizaţiile de partid din provincie, scrisori familiare, politice, documente diverse în legătură cu activitatea D-lui Popp, la Ministerul Cultelor, copii după memorii adresate Marilor Puteri diverse şi multe articole de gazete, astfel cum le-am arătat în prima declaraţie.-

./.

Documentele din geamantanul deschis,de sub ţgară, erau destinate să aibă aceiaş distrugere,dacă între timp,nu erau ridicate de siguranţă ; în acest geamantan n'am umblat nici odată,de când l-am primit,dovadă că a fost găsit de organele Siguranţei cu praf pe ele,de aproape grosimea unui deget.-

Această declaraţie absolut sinceră,o fac cu conştiinţa curată şi ferma convingere că,n'am avut în păstrare nimic, care să fie în contra Siguranţei Statului,hârtii cu totul inofensive,iar în buna mea credinţă că Dl.Popp,n'a putut să-mi predea acte,cari la un moment dat să aducă prejudicii vătămătoare,unui om,a cărui activitate în viaţa publică şi privată, poate fi luată pildă şi care în timpul din urmă,trei ani,consecutivi,din cauza unei chinuitoare boale şi prea istovitoare, n'a activat pe teren politic,dar propovăduind în sferele lui ideologia socialistă,după cum pot dovedi cu sute de martori.-

ss/. Otto Dimitriu

Bucureşti 16 Septembrie 1947

III

192

00194

D E C L A R A T I E

Subsemnatul preot LEONIDA DUMITRACHESCU,născut la data de 22 Aprilie 1893,în comuna Vulcana Băi Jud.Dâmbovița, fiul lui Vasile și Casandra,căsătorit cu Aurelia născută Ionescu,de profesiune preot,condamnat n'am fost,ultimul domiciliu în Bucureşti Str.Debreteasa Nr.4,declar următoarele:

- Mă găsesc în grad de rudenie cu Dl.I.MIHALACHE, prin soţia mea,cu care sunt văr primar.Dl.MIHALACHE n'a locuit la mine în ultimii ani.A locuit însă de câteva ori la fiica mea D-na POPESCU MEHEDINŢI,domiciliată în Str.Filaret Nr.33 şi nu locuia permanent,ci numai când venea în Bucureşti.Pe la începutul lunei Iulie 947,a trimis la mine în Str. Debreteasa 4,două valize,în păstrare.Nu ştiu ce conţineau valizeke

şi nici nu mi-a comunicat ce se găseşte în ele. Valizele în chestiune au fost luate de Dl.BUSUIOCESCU,care a venit la mine cu maşina în seara zilei de 13 Iulie,aproximativ între orele 9-10 seara,spunându-mi că îi trebuesc D-lui MIHALACHE.Dr.BUSUIOCESCU,nu mi-a comunicat nimic din partea D-lui MIHALACHE.Nu mi s'a părut nimic curios întrucât ştiam că deseori doctorul îl transporta din Bucureşti la ţară.Dl.MIHALACHE nu mi-a pomenit nimic despre Dr.BUSUIOCESCU că va lua valizele dela mine,dar i le-am încredinţat căci ştiam că doctorul e nepotul dânsului.Aşa cum am ~~mutx~~ declarat mai sus,Dl.MIHALACHE nu mi-a declarat nimic în legătură cu plecarea lui în străinătate,căci de câteori mă întâlneam cu dânsul nu discutam altceva decât chestiuni familiare şi gospodăreşti,în calitate de rudă.

Am luat cunoştinţă de intenţia lui de a părăsi ţar din comunicatul apărut în ziare.

./.

Cele două valize ale D-lui MIHALACHE erau de două dimensiuni: una mai mare care se închidea cu fermoir şi alta mai mică de mână de dimensiunea unei cutii de pateefon.Nu aveau greutate prea mare şi nu erau încuiate.

N'am avut niciodată curiozitatea să verific ce conţineau aceste valize.-

Am plecat de acasă în ziua de 20 Iulie 1947,în concediu şi aflând ulterior că mi s'a făcut percheziţie acasă am avut teama că voi fi arestat şi n'am venit în Bucureşti decât la 20 Sept.1947,când m'am predat singur.

Drept care dau prezenta declaraţie pe care o susţiu şi o semnez propriu.-

ss/Preot.Leonida Dumitrăchescu

23 Sept.1947

VII

9 oct

194

00196

D E C L A R A Ț I E

Subsemnatul Camil C. Demitrescu declar în continuare că în toamna anului 1945 (luna Octomvrie) s'au scos din Ministerul Afacerilor Streine de către colaboratorii lui Victor Rădulescu Pogoneanu câteva safeuri-portabile în care erau documentele pregătitoare ale armistițiului, documente care constituiau obiectul lucrului în Ministerul al dlui Pogoneanu la Comisia Păcii și negăcierile duse toț în vederea ieșirii României din Răsboi de guvernul Antonescu. Am participat la această operație împreună cu Victor Pogoneanu, Cecilia Sorescu Pogoneanu și Florin Roiu.

Documentele au fost duse în locuința dlui Pogoneanu din Parcul Jianu unde au fost cercetate și separate. Eu personal am participat la constituirea dosarelor după ce documentele au fost cercetate de dl. Pogoneanu.

\+ +

Cu privire la blanchetele de pașapoarte diplomatic ce le-am avut în păstrare la Dna Alexandrini declar că acestea erau în pachetul dat în păstrare acestei doamne - ea neștiind conținutul pachetului - pașapoartele fiind scoase din Minister din ordinul lui Pogoneanu.

\+ +

In toamna anului 1946, după plecarea lui Gr. N. Buzești cu ajutorul american, informat fiind și de dl. Vișoianu că și el urmează să plece în străinătate - deoarece în mai multe ocazii îmi exprimase dorința de a pleca - am fost solicitat într'o zi de către dl. Radu Niculescu Buzești de a-l înștiința pe dl. G. Cretzeanu despre o eventuală plecare în străinătate în legătură cu care urmează să se prezinte imediat la Palatul Stirbei.

\+ +

In primele luni ale anului 1947 Victor Pogoneanu lucrând la un studiu asupra tratatului de pace cu România

./.

m'a rugat să cer dlui Penescu, secretarul general al PNT toate publicațiile oficiale ale partidului asupra tratatului de pace. Deasemenea și discursul ținut în comitetul executiv. D-sa nu mi le-a dat în întregime ci numai discursul suscitat.

\+ +

Cu privire la scrisoarea către Gr.N.Buzești care am transmis-o prin d-na Hodoș, declar că i-am solicitat acesteia favoarea de a duce o scrisoare către Dinu Hiott, fiul vitreg al dlui Buzești, eu spunându-i că e vorba de chestiuni familiare. Acest lucru l'am făcut la cererea dlui Pogoneanu.

In plicul închis pe care l'am predat dnei Hodoș se aflau, o scrisoare a dlui Pogoneanu, cred una a dlui Buzești Radu și câteva rânduri ale mele către tânărul Hiott cu rugămintea de a preda scrisorile tatălui său vitreg. Am adăogat câteva rânduri pentru Grigore Niculescu Buzești.

Prezenta declarație o susțin și semnez.

ss.Camil C.Demetrescu.

Joi, 9 Octomvrie 1947.

VII

T act 196
00198

D E C L A R A T I E

Subsemnatul CAMIL C. DEMETRESCU, domiciliat în Bucuresti str. lo Mese nr. 5 declar că pe GR. N. BUZESTI, V. POGONEANU, OPRISANU și ROIU îi cunosc de circa sașe-sapte ani și eram în raporturi de prietenie cu ei, la fel îl cunosc pe IONEL STARCEA DE VREO LO ANI.

Incă înainte de 23 August 1944, cu circa un an am făcut parte din grupul Buzesti. Pogoneanu, fiind seful serviciului cifrului, care activa pentru pregătirea unei acțiuni pentru eșirea României din război. După 23 August 1944 am rămas în funcțiunea de Director ajutor al cifrului si cabinetului până la lo Iulie 1945 când mi-a înmânat delegația și am trecut la Direcția Administrativă unde am stat circa trei luni, pe urmă am fost trecut la Direcția Politică unde am figurat circa un an. Apoi am fost mutat la Direcția judiciară unde am figurat circa două trei luni. In sfârșit am trecut la Dir. Personalului unde am rămas câteva luni până la comprimare 3o Iunie a.c.-

In timpul vizitelor pe care le făceam Dlui Pogoneanu am întâlnit pe Dnii Roiu, frații Buzești Radu și Grigore, Oprișanu, Săpărescu. La fel am vizitat des pe dl. Gr. N. Buzesti care locuia în PALATUL STRIBEY unde întâlneam deseori pe Barbu Stribey. La aceste vizite si mese am întâlnit de câteva ori luând și masa împreună pe dl. IULIU MANIU, ION MIHALACHE, STARCEA, LEUCUTIA, ~~XXXX~~ RICA GEORGESCU TITEL PETRESCU, iar dela reprezentanțele americane și engleze am întâlnit pe dnii Le Rongetel, Marjorie Banks, Hulick Melobourne. La restaurantul Capșa am luat masa cu dl. Buzesti și Porter, ofițeri englezi. Peofițerii Hall și Hamilton i-am întâlnit o singură dată, fiind invitat la unul dintre ei la masă, invitația fiindu-mi transmisă de dl. Stârcea care ma și condus acolo.- Data la care a avut loc invitația cred că era în Septembrie 1946.- La masă au participat în afară de Stârcea, mine și cei doi ofițerii și dl. Pogoneanu și cred Radu Buzești.-

./.

00197
00199

Intrucât nu ştiam englezeşte nu pot reproduce decât conversaţia făcută în general, tradusă câteodată de Stârcea. Ceace am reţinut a fost discutarea unor posibilităţii de plecare din ţară.- Posibilitatea care am reţinut-o a fost aceia a plecării cu un camion care să aducă cartofi din România în Ungaria.-

In general Ionel Stârcea discuta cu aprindere m, atitudine de activitate împotriva guvernului.- La rândul lor dl. Grigore Niculescu Buzesti şi Pogoneanu demonstrau că alegerile trebuiesc câştigate cu orice mijloace între care preconizau formare de grupuri de supraveghere a partidelor politice şi determinarea sătenilor să nu părăsească localurile de vor înainte de rezultatul local.-

Scopul politic al plecării în străinătate a lui Gr. N. Buzesti a fost de a duce o activitate împotriva regimului din România împreună cu Românii din grupul GAFENCU CRETZEANU. Lucrul acesta îl ştiu din conversaţiile avute cu Gr. Niculescu Buzesti şi din cele spuse mie de Pogoneanu şi Radu Buzesti cu ocazia semnării scrisorii de reprezentare a celor trei şefi de partide / Dnii Maniu, Brătianu şi Titel Petrescu /

/ss/ CAMIL G. DEMETRESCU.-

VI

8 oct

198

00200

D E C L A R A T I E

Subsemnatul CAMIL C. DUMITRESCU, Prim Secretar de Legaţiune, declar că între data de 1 August şi 7 Octombrie mi-am petrecut timpul astfel:

In ziua de 7 August am fost seara în Bucureşti, în Bucureşti m'am oprit din drum ca să întreb pe Dl. Mihai Rădulescu asupra condiţiilor de trai la o staţiune maritimă. Mă gândeam la Mangalia.-

In jurul orei 11 seara eram înapoiat acasă. A doua zi în lipsa mea a fost percheziţie. Mă aflam în oraş unde am făcut unele cumpărături şi am trecut la anticarul din pasagiul Eforiei unde fiind cunoscut deoarece făcusem o cumpărare de stampe româneşti sub condiţia bunei lor stări, - trecusem ca să semnalez starea deteriorată a două dintre ele. Am vorbit cu un alt vânzător, i-am lăsat numele înscris pentru a face comunicarea vânzătorului care-mi efectuase vânzarea.-

Am dejunat la Dl. Mihai Rădulescu şi după masă am fost acasă unde am aflat de percheziţie. Am socotit necesar şi din cauza sănătăţii să solicit sprijinul Părintelui Laurent unde am fost primit de îndată probabil la 9 August. De atunci am locuit acolo. Am eşit de două ori ducându-mă acasă să-mi iau unele obiecte necesare şi unul din actele de identitate.-

/ss/ Camil C. Dumitrescu

8 Octombrei 1947.

VI

8 oct

199

002017

D E C L A R A T I E

Subscrisul CAMIL C.DEMETRESCU declar că am primit o scrisoare-al cărui text fusese probabil înainte pregătit între D-nii Ministru Gr.N.Buzeşti şi Consilier V.C.Pogoneanu-spre sfârşitul lunei Octombrie sau începutul lunii Noembrie 1946,semnată de Dl.Preşedinte Maniu şi pe care am dus-o în consecutiv spre examinare şi evetual semnare Domnilor Constantin I.C.Brătianu şi Constantin Titel Petrescu.- Domniile lor au fost de acord cu scrisoarea,semnând-o.- Pentru aceasta l-am vizitat pe Dl.Dinu Brătianu acasă la dânsul,în Str.Dorobanţi. Nu mai era nimeni de faţă.- I-am prezentat scrisoarea semnată de Dl.Iuliu Maniu,D-lui Brătianu,care nu-mi amintesc să fie formulat vre-o obiecţiune.- Domnia sa cred a-mi aminti că a semnat sub expresia " de acord ".- Domnia sa a semnat scrisoarea.-

La Dl.Constantin Titel Petrescu am fost a doua sau a treia zi acasă la dânsul lângă Cişmigiu,după ce-l căutasem fără a-l găsi odată sau de două ori.- Dl.Titel Petrescu a semnat scrisoarea la rândul său.-

Am fost rugat să duc scrisoarea la Dl.Pogoneanu.-

Alte relaţii de acest gen nu am mai avut cu D-nii C.I.C.Brătianu şi Constantin Titel Petrescu.-

Nici Dl.Pogoneanu nu a mai trimis prin mine alte scrieri,memorii sau documente.-

In timpul Octombrie 1946 - 1 Mai 1947 îl vedeam pe Dl.Pogoneanu foarte des,uneori chiar zilnic.- In consecinţă cred că Dl.Pogoneanu mi-a împărtăşit intr'o însemnată măsură corespondenţa sa cu unii români din străinătate.- Intr'adevăr am citit sau mi s'a expus scrisori de ale prietenilor săi din străinătate şi rude.- In acest fel am aflat şi de raportul D-lui Buzeşti din Aprilie anul acesta.- S

Stiu că Dl.Vişoianu până la plecarea D-sale din ţară avea cele mai bune relaţii cu reprezentanţa americană.-

Relaţiuni de o normală cordialitate am păstrat cu toţi (D-nii Pogoneanu,Roiu şi subsemnatul)cu aceiaşi reprezentanţă.-

8 Octombrie 1947   ss/.Camil Demetrescu

8 Sept

200

00202

DECLARATIE

In continuare declar :

Cu privire la ţinerea şedinţelor secrete a organizaţie militare, personal nu ştiu nimic, dar din spusele D-lui Cpt. pensionar Zaharia Marin, s'ar fi ţinut : una la Metrom şi alta în camera din stânga a etajului I, din clădirea Sediului Central P.N.T. din Str. Clemenceau Nr. 9-

Asupra acţiunii dela Tămădău am de făcut următoarele aprecieri :

a/. judecând după felul cum ea a fost organizată, ca o expediţie numeroasă în care n'au lipsit nici femei şi nici oameni străini de partid şi de interesele lui şi ale Ţări, acţiunea Tămădău îmi apare ca o acţiune lipsită cu totul de seriozitate şi este de natură să arunce o lumină cu totul defavorabilă şi celor ce au pus-o la cale şi asupra celor ce au acceptat-o.-

b/. Dacă scopul urmărit, era un scop de a sabota conducerea actuală a Ţării, expediţia Tămădău găseşte întreaga mea desaprobare.-

Nu împărtăşesc, în lupta dintre partide, mijloace, procedee şi acţiuni duse la întuneric, ci numai pe acelea duse la lumina zilei.-

Stărui şi semnez propriu.-

ss/. General Achil Diculescu

8 Septembrie 1947

201
00203

D E C L A R A T I E

Subsemnatul General în rezervă ACHIL DICULESCU, în continuare declar :

Cu privire la conversaţia purtată cu Dl.Ion Mihalache cu ocazia vizitei făcute în Str.Berna Nr.3 (la Dl.Radea Nestor) vizită ce a avut ca obiect prezentarea mea,pentru a mă cunoaşte, îmi reamintesc că în cele circa 15 minute cât ea a durat,s'a discutat în fond următoarele chestiuni :

- M'am prezentat D-lui Ion Mihalache
- D-sa mi-a replicat că deşi personal nu m'a cunoscut mă cunoaşte din nume ca fost Subsecretar de Stat şi din reputaţia ce o aveam şi asupra căreia, se obişnueşte în lumea politică să se comenteze.-
- M'a întrebat apoi ce m'a determinat să mă înscriu în P.N.T.-
- M'a întrebat ce comenzi am avut în timpul din urmă şi când a aflat că am fost şi Comandant al Şcoalei de Ofiţeri Aviatori.-
- Mi-a spus că şi D-sa a fost dascăl,că este o misiune frumoasă şi de răspundere.-
- Mi-a spus apoi cum a fost solicitat de Regele Carol II a fi consilier regal şi cum nu s'a înţeles cu Regele părăsindu-l.-
- Apoi către plecare şi conducându-mă până la eşire mi-a definit atitudinea P.N.T. în felul următor :

" Atitudinea partidului nostru,trebue să fie o atitudine de ordine şi linişte pentrucă aşa dictează interesele Ţării şi pentrucă aşa trebue să ne vadă străinătatea "

Lucrarea prezentată de mine D-lui Mihalache era intitulată " Pentru sufletul sburătorului ".- Lucrarea era întocmită în anul 1937 pe când eram comandantul Şcoalei Ofiţeri de Aviaţie şi în ea erau strânse toate articolele cu caracter moral şi educativ ce scrisesem în decursul carierii,în revista

./.

202
204

armei, cu scopul de a stimula corpul ofiţeresc la o viaţă de demnitate, cinste şi onoare.-

Această broşură tipărită într'un număr de circa 100 exemplare cu banii proprii, am făcut-o dar unei întregi promoţii de ofiţeri aviatori scoşi de mine, pentru a le fi îndreptar în carieră.-

Broşura aceasta nu conţine un singur rând, ca înţeles militar.-

Lucrarea a fost dăruită D-lui Mihalache cu o dedicaţie.-

ss/. General Achil Diculescu

9 Septembrie 1947

VI

10 Sept

203

00205

D E C L A R A T I E

Subsemnatul General Aviator Achil DICULESCU declar :

Referitor la scrisoarea ce subsemnatul am adresat D-lui Ion Mihalache, prin care ceream să mă prezinte conducerii partidului, scrisoare ce a fost publicată în ziarul " Dreptatea" era printre alte pasagii şi c'am următorul pasaj prin care arătam că înainte cu câteva luni, făcusem parte din gruparea D-lui Tătărescu.-

" Este de datoria mea să fac cunoscut că până la data de 4 Noembrie 1946 am făcut parte din gruparea Tătărrăscu.'

"Ataşerea mea de această grupare a fost mai mult chestiune de persoane.- Ii fusesem Subsecretar de Stat în guvernul prezidat de D-sa.- Mă bucurasem din partea sa de toată atenţiunea şi încrederea, aveam în grupare o bună parte din foştii colegi de cabinet, era logic ca să fiu atras către această grupare ".-

" Felul cum D-sa şi gruparea a înţeles să cervească câteva chestiuni mari şi uşurinţa cu care D-sa a primit să fie lovită instituţia armatei m'a determinat a părăsi gruparea.-"

Semnez propriu.-

ss/ General Aviator A.Diculescu

10 Septembrie 1947

VI 3 12 Sept 204 00206

DECLARATIE

Subsemnatul General în rezervă ACHIL DICULESCU în continuare declar :

- Legătura între organizaţia C.P.M.şi conducerea P.N.T.cred că era făcută prin Dl.Preşedinte General Negrei.- Imi întemeiez această credinţă pe următorul fapt : Despre convorbirea vută cu Dl.Mihalache refeitor la admiterea mea în P.N.T. am fost chemat la telefon de către Dl.General Negrei şi mi-a spus că Dl.I.Mihalache i-a comunicat la telefon, să ia contact cu mine - membru nou în partid - pentru a mă introduce în organizaţia C.P.M.-

- Imi reamintesc că cu ocazia unei şedinţe la care am asistat în C.P.M. s'a afirmat de către Dl.Col.Stoica,că în cazul venirii la conducere a P.N.T.,o măsură de luat în armată ar fi aceia a reintegrării ofiţerilor deblocaţi,în toate drepturile lor ; cei ce nu vor putea fi reintegraţi din lipsă de locuri,se vor plasa în diferite posturi ale Administraţiei de Stat.-

- Stiu din spusele Sublocot.Walter Paul (spuse la Văcăreşti când am văzut intrând pe Dl.General Gheorghieş cu un lot de noi arestaţi) că Dl. General Gheorghieş ar fi făcut un plan de organizare a cercului profesional militar pe toată ţara,lucrare ce ar fi prezentat-o D-lui Mihalache.-

Declar şi semnez propriu.-

ss/.General Achil Diculescu

12 Septembrie 1947

205

00207

D E C L A R A T I E

Subsemnatul general în rez. ACHIL DICULESCU domiciliat în str. Aviator Crețu 32, cu privire la declarațiile anterioare, declar în rezumat următoarele :

1.- Sunt membru în P.N.T. cam din finele anului 1946 / declarația din 11 August 1947/

2.-Motivul înscrieri: preocuparea principală a grupării: " ideia țărănească " și determinat de lipsurile și dificiențele țăranului român / decl. din 11 August 1947, 31 August, și 1 Septembrie 1947 /

3.- Prin luna Noembrie 1946 / sfârșitul lunei/ am scris Dlui ION MIHALACHE o scrisoare de adeziune în partid

Tot în cursul acestei luni, am avut o întrevedere cu Dl. ION MIHALACHE la domiciliul său dela Dl. Nestor Badea în str. Berna nr.3. In urma sfatului Dsale am făcut încă o scrisoare de adeziune pe care am adresat-o Dlui IULIU MANIU prin intendentul dela Clubul Central din str. Clemenceau Nr. 9 și eram în așteptarea mijlocirii Dlui SERDICI, pentru a mă anunța, dlui MANIU, eveniment care nu a avut loc/ declarația 11, 31 August 1 1 Septembrie/

4.- In Cercul Profesional Militar am fost introdus de către Dl. general NEGREI G care m'a invitat telefonic în urma recomandării ce i se făcuse de dl. Ion Mihalache / decl. din 12 Septembrie 1947/.-

5.- Am luat parte la 3 sedințe plenare ale organizației în cursul lunei Ianuarie. - Februarie 1947. Sedințele ce s'au ținut în fie care vineri între orele 17-18,30 / decl. 31 August fila 4 verso/

6.- Mi s'a făcut ofertă de către dl. general Negrei să primesc conducerea sect. militar de galben, ofertă declinată de mine, pentru că am apreciat această organizație, ca un organism nejustificat și necesar P.N.T. Subsemnatul apreciam ca în cercul de studii P.N.T. este necesar un personal militar pentru chestiunile pur militare cu caracter de concepție și refecțiune, dar nu un organism cu aparență de sine stătătoare și caracter pur

206

militar / declaratie 31 August 1947 pag. 5-a/

7.- Cronica externă / buletinul informativ/ se făcea in sedințele plenare de către Dl. col. D[illegible]escu Constantin/decl. din 31 August fila 6 verso/

8.- Din cele 3 sedințe la care am asistat, in 2 din ele s'au ținut câte o conferință de către Dnii col. Stoika Stefan și col. Cantea Dumitru, respectiv cu subiectele : " Armata de mâine" și " Dezarmarea".-

In conferința sa dl. col. Cantea a ajuns la concluzia că dezarmarea n'ar fi posibilă / decl. din 31 August fila 6-7 /.-

9.- Din câte imi amintesc organizație C.P.M., avea forma de organizare prevăzută in declarația dată de mine la data de 31 August 1947 fila 7 verso .-

10.- Din discuțiile purtate la una din sedințele Dl. Presedinte general Negrei, a lăsat să se înțeleagă, că pentru chestiunile de marină și aeronautică, urma să se înfințeze noi secții asemănătoare celor contituite a firmație cu ocazia prezentării ca membru a Dlui Amirul Georgescu I / declaratie din 31 August fila 7 verso /.- la o altă xxxx sedință dl. general Negrei a enunțat că pentru eventuale chestiuni de aeronautică, avem pe general Diculescu A. / declarație din 5 Septembrie 1947,.

11.- L-am auzit pe dl. general Negrei, afirmând la una din sedințele, că xxxxxx trebuia a lua ființă organizație C.P.M. și în capitalele de județe unde nu eram.- / declaratie din 31 August fila 8 /.-

12.- Retragerea sau mai precis încetarea mea de a mailu parte la sedințele C.P.M. se datoreste faptului că am apreciat acest organism ca neserios și neutil/ declarația 31 August fila 9.-

13.- Intre sefii de sectoare militare-pe culori-cunosc pe co. Stătescu, fără a sti precis la ce sector a funcționat și pe Cdor. Dumitru, care a fost însărcinat, la cererea sa- seful sect. I galben-în urma refuzului meu / decl. din 31 August 1947 fila 11 .-/

14.- Un cazul că s'a realizat un plan de organizare armatei cu caracter de subminarea siguranței Statului și condițiunilor stipulate la tratatul de pace, subsemnatul condam cu hotărâre această acțiune. Iar autorul sau a fost dement sau criminal. / declarația din 5 Septembrie 1947 /.-

.//.

 207

Din spusele Dlui Căpitan Zaharus Marin, am aflat că s'au ţinut şedinţe secrete astât la Metrom cât şi într'o cameră la etajul I al clubului P.N.T.-

Acţiunea Tămădău îmi apare ca o acţiune lipsită cu totul de seriozitate şi este de natură a arunca o lumină cu totul defavorabilă, asupra şi celor ce au pu-o la cale, şi asupra celor ce au acceptat-o/ declaraţia din 8 Septembrie 1947.-

00209

16.- Am publicat în " Dreptatea" diferite articole cu caracter doctrinar / decl. 10 Septembrie 1947 şi deb. 31 August 1947 fila 8 verso/.-

17.-Imi reamintesc cu ocazia unei şedinţe : Sl. col. STOIKA ŞTEFAN a afirmat că în cazul veniri la conducere a P.N.T. o măsură de luat în armată ar fi aceia a reîntregrării ofiţerilor deblocaţi, în toate drepturile lor./ declaratia din 12 Septembrie 1947.-

18.- Stiu din spusele slt. WALTER PAUL că dl. general GHEORGHIEŞ ar fi făcut un plan de organizare al C.P.M. pe toată ţara, lucrare ce ar fi prezentat-o Dlui Ion Mihalache/ declaraţia din 12 Septembrie 1947.- /

Mai adaug :

- că în şedinţele plebare cu ocazia buletinului de ştiri informative, propaganda ce se degaja avea un caracter antisovietic.-

- Personal militar activ deblocat erau atraşi către P.N.T., promiţându-li-se reîntregarea în toate drepturile când acesta va reveni la putere.-

Declar, stărui şi semnez propriu.-

/ss/ General ACHIL DICULESCU

208

00210

DECLARAȚIE

Subsemnatul Ing.colonel Demetrescu Constantin,veteran de războiu,asupra celor intrebate declar următoarele:

Fac parte din organizația secției militare a Part. Naț.Țărănesc,unde am fost insărcina cu misiunea de a comunica știrile radiofonice.Această misiune mi-au atribuit-o fără ca s'o cer.

N'am făcut parte din comitetul de direcțiune,care cuprinde pe lângă vicepreședinți și pe șefii secției organizației,juridice și legislație.

Niciodată n'am fost convocat de vre-o intrunire a comitetului ca unul care nu eram pe placul Dlor și nici nu eram ales.

La această secție militară s'a făcut mai mult demagogie în scopul de a reține in partid pe tinerii ofițeri deblocați,cărora li se promiteau reintegrarea in vechile lor drepturi.

Emainsă un alt curentoare propovăduia o eventuală colaborare cu atualul guvern-dând speranța celorlalte că in curând vor veni la"puterea".

Stiu despre președintele secției generalul Negrei că a luptat contra colonelului Xx.Stefan Stoika ca să conducă această secție in mod efectiv,iar nu onorific,dup a cum ii propusese fostul șef adinterim colo.Stoika.

Stiu că generalul Stoica,văr cu acesta din urmă,lupta contra generalului Negrei,ca astfel să revină la șefie vărul deale.

Stiu că in contra acestor doi din urmă,lupta generalul Zorzor,unul din șefii din comitet,intrucât acesta era rudă cu general Negrei.

S'a cerut la un moment dat dizolvarea comitetului nou ales și nu a reușit gruparea Stoica.

Eu n'am cerut și nici n'am fost pus pe vreo listă de candidatură pentru acest comitet.

Dacă am văzut că eu nu activez,au numit un amicor că supleant și aceasta din cauza că nu le-a plăcut obiectivitatea,cu care le vorbeam.

209

In scipul de a-mi păstra această independență de spirit, n'am voit să candidez și nici n'am luat parte la alegerile din Circumscripție

0021

Așa fiind activitatea mea in partid s'a incetinit, până la urmă, incetând și din motive de sănătate, subsemnatul fiind in vârstă de 62 ani și bolnav, de o gravă maladie aproape incurabilă anemie pernicioasă. Rog a se cerceta analiza sângelui meu și fiola de extract de ficat, care se găsește la un loc cu lucrurile mele strânse, inainte de a fi depus in inchisoare.

Rog respectuos a dispune eliberarea mea intrucât activitatea mea politică a incetat, convingându-mă de inutilitatea mea la o vârstă inaintată și bolnav de o maladie atât de gravă, asociată cu un grav reumatism infecțios.

6 Septemvrie 1947

ss.Ing.Col.Demetrescu

singura concluzii din comunicările făcute.

210

00212

DECLARAȚIE

Subsemnatul colonel inginer Demetrescu Constantin veteran de războiu, in continuarea declarației anterioare, asupra activității mele din secția militară P.N.T., declar următoarele:

Odată cu infiinţarea secţiei militare P.N.T am fost rugat de dl colonel Stoica ca să tin săptămânal la ședințele secției, câte o cronică externă scurtă de 10-15 minute.

La vreo lună de zile mai târziu s'a organizat secție in comisiuni, dintre care una improprie a fost denumită impropriu comisiunea de informație, care nmai apoi s'a schimbat in titulatura in acea de documentare, unde m'a numit pe mine șef ca să o organizez. Eu însă n'am organizat-o niciodată această comisiune n'am intrunit-o niciodată. Astfel că ea a rămas in stare de proect. In realitate eu făceam o simplă cronică externă, ca o sinteză extrasă din revistele streine, din acele prinsă din emisiunile dela diferite radiouri- și anume dela Radio Moscova-Londra, N.York, etc. București.

Tin să menționez că eu n'am făcut niciodată parte din comitetul de conducere al secției, astfel că nici aşa zisă comisiune de informații, care n'a funcționat niciodată. De fapt n'a avut rolul ce i s'ar fi cuvenit prin definițiune.

Eu predam la aceste cronice externe in felul următor: Adunam extrase din diferite reviste ale presei dela Radio, Postdam și deci comentariile făcute la radio- pe care apoi la ședințele secției le comunicam auditorului.

Ideile din aceste comentarii nu erau concepute de mine ci redată in rezumat după emisiunile dela Radio. Se poate ca unii dintre membrii care au ascultat aceste cronici să-și fa inchipuit ca comentariile erau ale mele. In realitate toate erau extrase dela emisiunile dela Radio și ziare. Eu personal nu-mi dădeam nici o părere și nu făceam nici o critică, ci lăsam pe ascultători să tragă singuri concluzii din comunicările făcute.

Intrucât in luna Decemvrie 1946 la o ședință s'a ridicat dl maior Păfecaru,care a obiectat că așa cum se face cronica și comunicarea comentariilor mele ar rezulta că se face o propagandă unilaterală.

La aceasta eu am obiectat imediat că am fost rău înțeles și că aceste comentarii nu erau altceva,decât comentariile redate din diferite ziare străine,auzite la radio și atunci dl gl Pogoni a hotărât ca pe viitor să mă prezint cu lista revistelor din care am extreas comentariile.De atunci inainte eu m'am conformat intocmai.

La urma din ședințe s'amai ridicat și dl Colonel Sergiu Dumitrescumcare a obiectat că sunt cam pesimist și nu este de părerea mea.La aceasta am obiectat imediat că expunerea comentariilor din presa streină nu sunt părerile mele și ale diverșilor reporteri streine și că rog ca să nu se mai facă vreo confuzie pe viitor.Dl colonel a obiectat ca spărtura dintre cele două lumi nu era atât de ~~mănaușnă~~ pesimistă,adică atât de gravă,după cum ~~maxmai~~ ar reeși din cele expuse in comentariile presei streine.

In anul trecut dl colonel Plesnilă Nicolae din cavalerie la una din ședințele secției s'a oferit să furnizeze informații dela M.St.M prin o cunoștință a Dsale,dela M.St.Maj.

Nu-mi amintesc să fi indicat numele acelei persoane, insă nu s'a primit de mine,nici un document.Nu știu cui s'a s'a dat materialul informativ și nici ce conținea acel material.

Tot anul trecut dl colonel Galin a comunicat la una din ședințele secției ca și el ar putea furniza știri dela diplomații streini.Eu insă n'am primit dela dânsul nici o informație din acestea.Cui anume au fost predate și ce conțineamu nu știu.

Știu că subl.Lăzărescu primea adeziunile de membrii, la sediul partid.din Clemenceau.

Știu că se ținea ședințe și in alte parte decât la sediul din Clemenceau și anume la Bîroul Metrema al Dlui colonel Stoica,pentru secția de organizare-cu care scop făcea invitații la terminarea fiecărei ședințe,fixându-le ziua și ora.Nu-mi amintesc de alte locuri să se fi ținut ședințele comisiilor.

In ceeace privește comisia de informație eu x n'am ținut niciăieri la nici o dată o asemenea ședință,intrucât

./.

n'a funcţionat această comisiune.

Stiu că planul de organizare a secţiei militare a fost făcut de dl col. Stoica in colaborare cu alţi ofiţeri din secţie.

Despre planul de organizare a armatei nu-mi amintesc cine l'a intocmit.

Mă duceam la dl Maniu la ziua onomastică şi la ziua de naştere. Acolo mai intâlneam din membrii secţiei pe dl general Barbu, Beculescu şi Zorzor, Col. Stoica, general Negrei.

Stiu că generalul Zorzor a făcut un proect de lege intitulat legea poziţiei ofiţerilor, pe care apoi a discutat-o la şedinţa secţiei la sediul secţiei.

Aceasta imi este declaraţie pe care o semnez.

8 Septemvrie 1947

ss. Col. Demetrescu

VI

8 [illegible]

213

00215

DECLARATIE

Subsemnatul Ing.Colonel DEMETRESCU CONSTANTIN, veterinar de războiu, născut la 23 Martie 1886 în Craiova din părinţi Radu + şi Iconia +, căsătorit fără copii, domiciliat în Bucureşti Str.Dr.Manolescu 2, asupra activităţii secţiei militare a P.Ţ.N. declar următoarele :

Sunt membru al P.N.T. din 1940 şi m'a determinat la aceasta - Dl.Col.Stoica - de care mă leagă prietenie din şcoala militară dela Iaşi şi pentru sprijinul pe care mi l'a dat, în contra prigoanei Antonesciene.-

Fac parte din secţia militară a P.N.T. din luna Martie 1946 - în calitate de şef al comisiei de informaţii ajutat fiind de Sublt. Walter Paul. Când a luat fiinţa secţia militară compusă dintr 'un comitet de conducere şi 3 comisiuni după cum urmează:

Comitetul de conducere era compus din Col.Stoica Stefan ca preşedinte şi General Stoica Grigore ca referend iar ca membru Dl. General Zorzor.-

Comisia de organizare era condusă de generalul Stoica Grigore - cea juridică de gen-Zorzor şi cea de informaţii de subsemnatul Col.Demetrescu C-tin.-

In acest timp s'au ţinut şedinţe săptămânale în fiecare Vineri la sediul Partidului din Str. Clemenceau. In aceste şedinţe s'a discutat şi lucrat la diferite proecte de regulament de organizare a secţiei militare şi despre legea poziţiei ofiţerilor.

In Octombrie 1946 s'a procedat la alegerea unui nou comitet al secţiei militare P.N.T. care a fost compus din următorii: Generalul Negrei ca preşedinte, Col.Stoica Stefan ca vicepreşedinte Gral Stoica Grigore, ca şef al comisiei de organizare, Dl.Gen.Zorzor ca şef al comisiei juridice şi dl.General Barbu, ca membru, iar secretar al comitetului de conducere, era Colonelul Stoenescu.

Componenţa comisiunilor a rămas aceleaş menţionat anterior.-

Comisia de organizare avea ca scop organizarea

..//..

armatei pe basa de doctrina-românească, şi comţaniile trecutului nostru.-

Comisia juridică, avea de scop ca să studieze şi să intocmească legi militare.-

Comisia de informaţii n'a activat decât în ştirile radiofonice externe.A luat fiinţa secţii militare judeţene în oraşele din Ploeşti - Craiova, etc.-

Au luat fiinţa secţii militare ale celor 4 sectoare politice din Capitală.- La Negru era Col.Stătescu.- La Albastru era general Vasilescu.

S'au ales şi delegaţi pe arme şi anume: Col.Cantea pentru Cavalerie, la Infanteria,Generalul Georgescu Dumitru din infanterie; la Artileria Generalul Stoica Grigorie - la aviaţie, generalul aviator Dicalescu - la marina vice amiralul Georgescu Ion - la geniu Generalul Popescu.-

Colonelul Stoica a ţinut o conferinţa în rezumat cu subiectul Armata de mâine, cu ocazia vizitei la secţia militară în Str.Clemenceau a Dlui Mihalache.

In acest rezumat a spus în rezumată,că armata de mâine a României trebue să fie bine instruită,gata în fiecare moment a se apără, în care scop este necesar ca tot tineretul să fie instruit, începând încă din şcoli.- A mai vorbit despre ridicarea stagiului militar,în scopul măririi efectivelor pentru timp de răsboiu, întrucât prin acest procedeu se vor putea mări efectivele armatei,pentru exemplarizarea instruirei complecte a tineretului Dl. Colonel Stoica prevedea înfiinţarea premilităriei.-

In acest rezumat a pus în discuţie şi industria naţională.- In legătura cu aceasta a susţinut ideia ca marea industrie trebue desvoltată astfel ca în timp de războiu să poată fi uşor transformată în industrie de războiu.-

După terminarea acestui rezumat a luat cuvântul şi Dl.Ion Mihalache, care în timp de o oră - în care a spus - între altele următoarele: că dorinţa partidului şi a sa, este să înfiinţeze secţii militare în toata ţara pentru captarea de membrii - ai P.N.T.-

Mijlocul de legătura cu Centrul va fi făcut prin organizaţii politice a judeţului respectiv.

A dat dispoziţii ca toata lumea să iasă pe teren şi să activeze, deoarece din birou nu se poate face nimic.

215

00217

Armata română trebuie să ia exemplu dela armata elvețiană, iar un bun român trebue să aibe armă și ranița sa, pentru a putea face fața atunci când va fi nevoe.-

Atât la sosire cât și la plecare Dl. Mihalache a fost însoțit de 4 persoane, printre cari am recunoscut pe Inginer Popescu Botoșani.-

Aceasta îmi este declarația pe care o dau, o semnez propriu.

ss.Col.Demetrescu.

<u>București,8 Sept.1947.</u>

VI

9 Sept

216

00218

D E C L A R A T I E

Subsemnatul Colonel.Ing. DEMETRESCU CONSTANTIN, domiciliat in Bucureşti Str.Dr.Nanoleanu 2 in complectare declar următoarele:

1.- Intrebare: Care era scopul aparent şi care era scopul in fond al secţiei militare ?

Răspuns: Aparent avea scopul strângerei legăturilor dintre membrii militari ai P.N.T., iar in fond scopul era de a se organiza in vederea succesului in alegeri iar după alegeri să se consolideze in vederea propăşirei, in vederea unor eventuale noi alegeri.-

2.- Intrebare: Cine dădea dispoziţiuni secţiei militare dintre conducătorii P.N.T. ?

Răspuns: Secţia militara a Capitalei, ca ori ce circ.profesional, era sub conducerea şefului politic a Capitalei, adică a Dlui Mihalache.-

3.- Intrebare: A cui a fost ideia organizărei secţiei militare pe comisiuni ?

Răspuns: Ideia a fost al Col.Stoica. El s'a ghidat, in acest scop de pe tipul de organizare obişnuită şi militare şi civile.-

4.- Intrebare: Ce sens avea ideile susţinute şi indemnul lui I. Mihalache, cu ocazia discursului ţinut la secţia militară?

Răspuns: Scopul a fost ca să facă să iasa partidul din molegală de până atunci - lasată in urma unei conduceri slabe a Drului Lupu.-

Aceasta i-mi este declaraţia pe care o semnez:

ss.Col.Demetrescu.

9 Sept.1947.

R.F.

VI

9 f. 217

00219

D E C L A R A T I E

Subsemnatul ing.colonel Demetrescu Constantin,cu domiciliul in Bucureşti,str.Dr.Manolescu Nr.2,in continuare declar următoarele:

1. Intrebare:Se mai ţineau şi alte şedinţe in cerc restrîn,şi afară de şedinţele comisiunilor?

R. N'am cunoştinţă se se fi ţinut asemenea şedinţe.

2. Cine fixa programul ce urma să fie discutat in fiecare comisiune?

R. Sefii ~~săra~~ fiecărei din cele 2 comisiuni adică de organizare şi juridică.

In ce priveşte comisiunea de infromaţie aceasta n'a funcţionat niciodată,nici nu s'a constituit.Pentru ~~comisa~~ de informaţie a fost dat ca ajutor subLt.Walter,iar mai târziu un maior al cărui nume îmi scapă.

Walter avea misiunea ca să facă argumente de pe ştirile externe dela Radio şi revistă.

Dânsul când cu lipsea,avea misiunea să facă cronica ştirilor externe.

Maiorul respectiv menţionat mai sus urma să facă cronica ştirilor interne.Eu nu am auzit niciodată şi nici nu ştiu dacă a activat in acest sens.

3. Cine fixa programul şedinţelor pelnare?

R. Comitetul de conducere a secţiei militare din care eu nu făceam parte-fixa programul şedinţelor plenare.

4. Cine dădea directive şi dispoziţiuni referitor la modul de activitate şi scop al secţiei militare,din partea conducătorilor P.N.T.

R. Nu cunoscxx această chestiune.

5. Ce ştiţi in legătură cu dispoziţiunea ce s'ar fi dat pentru inscrierea unui număr mai mare de ofiţeri şi subofiţeri deblocaţi in secţia militară?

R. Stiu că in toamna anului 1946,inainte de alegere,la o şedinţă plenară a secţiei militare,un membru din sala s'a ridicat şi a xpropus ca o idee importantă stăruinţa tuturor membrilor de a aduce şi inscrie cât mai mulţi ofiţeri şi subofiţeri,deblocaţi pentru a fi inscrişi in secţia militară in vederea alegerilor,care au avut loc

S'a acceptat această propunere şi s'a indemnat ca fiecare membru să activeze in acest sens.

Stiu că au venit in urma acestui indemn prea puţin ofiţeri şi subofiţeri deblocaţi.

6. Ce ştiţi in legătură cu dispoziţia de a se face o apreciere de cadrele active ale armatei şin scopul de a se obţine informaţii şi de a câştiga impatia acestora in favoarea P.N.Ţ.

R. Nu cunosc această chestiune.

Notez că eu in ştirea mea nu eram de părere ca să funcţioneze secţia militară,până nu se publică tratatul de pace cu România,pentru că numai cunoscând deispoziţiile acestui tratat-secţia să ia in discuţie organizarea viitoare a armatei.

7. Câre erau posturile de radio şi revistele din care făceaţi rezumate pentru cronică externă?

R. Semnalul,Jurnalul,Scânteia,Glasul Armatei,Timpul, revista reviste de presa difuzată de posturile dėx radio din România,Moscova,Londra şi American.

Aceasta imi este declaraţia pe care o semnez.

9 Septemvrie 1947

ss.Col.Demetrescu

11 Sept

279

00221

D E C L A R A T I E

Subsemnatul Ing.Colonel DEMETRESCU CONSTANTIN, domiciliat în str.Dr.Manolescu Nr.2, în complectare declar următoarele:

1.- Intrebare: Stiţi că Maiorul Fetekău la o şedinţă a cronicei externe s'a sculat şi a făcut obiecţiuni, că aceste cronici sunt îndreptate în contra U.R.S.S. ?

Răspuns: Imi aduc aminte că la o şedinţă când făceam cronica externă - Maiorul Fetekău s'a sculat şi a spus - că din cronicele făcute de mine - are impresia că sunt îndreptate în contra U.R.S.S.

In continuare eu i-am răspuns ca eu fac redare rezumatelor şi comentariilor dela presă şi Radio - aşa cum le adun şi că ideile nu sunt ale mele, ci numai redate după aceste posturi şi reviste.-

2.- Intrebare: Care a fost ecoul şi efectul celor spuse de Ion Mihalache, la secţia militară ?

Răspunsul. Ecoul celor spuse a fost galvanizarea membrilor, în vederea activării mai intens pentru eventuale noi alegeri parlamentare, întrucât ideia era ca se vor face noi alegeri.-

Un alt ecou a fost convingerea că se va activa mai mult pe plan politic la circumscripţii şi culori.

In ceiace priveşte armată, ecoul produs era ideia ca ar intenţiona să vadă armata română ca pe cea Elveţiană, adică cu armamentul şi echipamentul fiecărui la îndemână - pentru a putea acţiona prompt şi la timp -

3.- Intrebare: Cine este maiorul care a primit misiunea de a culege informaţiuni interne ?

Răspuns: Este un maior deblocat, pe care la însărcinat direct Dl.General Negrei, dar nu-mi amintesc numele. Dacă l'aş vedea l'aş recunoaşte.-

Aceasta îmi este declaraţia pe care o susţin şi semnez.

ss.Colonel Demetrescu

E.F.

11 Septembrie 1947.

13 Sept 220

00222

D E C L A R A Ţ I E

Subsemnatul Col.Ing. DEMETRESCU CONSTANTIN, în continuare declar următoarele:

1.- Intrebare: Cine a dat indicaţiuni despre scopul şi activitatea secţiei (comisiunei) de informaţii ?

Răspuns: Dl. Colonel Stoica mi-a indicat scopul în sensul următor - Comisiunea de informaţii avea scopul de a se ţine la curent cu toate legile militare şi să consulte toate Monitoarele Oficiale precum şi Monitorul Oastei - pentru a le folosi în discuţiile proectelor de legi ce se vor lua în desbaterea Comitetului de Conducere.-

A mai spus că comisiunea de informaţii va cauta să adune ştiri radiofonice externe şi apoi ştiri radio despre situaţia internă (radio Bucureşti).

Despre armata română se hotărât de către Dl. General Negrei ca un ofiţer maior - pe care l'a numit Dsa - să se ocupe de ştiri interne în legătură cu starea de spirit a armatei şi celor deblocaţi.-

Cine este acel maior nu ştiu.-

Din aceste dispoziţiuni s'au realizat până în prezent următoarele:

- Stirile şi cronica radiofonice externe s'au făcut de către mine la şedinţele plenare obişnuite.- In lipsa mea eram înlocuit de către sublt. Walter Paul.

- In ceiace priveşte culegerea informaţiilor interne şi în legătura cu starea de spirit a armatei active şi a deblocaţilor nu ştiu ce s'a realizat, căci eu n'am primit asemenea informaţii - şi nici nu ştiu dacă s'au dat şi cui s'au dat.-

După cum am arătat în declaraţiile anterioa-

E.F. ..//..

00223

re Col. Plesnila Nicolae din Cavalerie s'a oferit să aducă informaţii radio - de la M.St.Major, prin o cunoştinţa ce se le ia dela Cercul Militar din Bucureşti, unde se găseşte un asemenea buletin.-

Tot astfel Col.Gălin s'a oferit ca să procure informaţii radiofonice de la legaţii străine (bulgară,rusă,etc.).

Aceste informaţii radiofonice urma să le ia dela diferite redacţii de ziare cari au legătură cu acele legaţii şi care au buletine radio.

Aceasta i-mi este declaraţia pe care o semnez.-

ss.Col.Ing.Demetrescu.

13 Septembrie 1947.

VI; 20 Sept 222

00224

D E C L A R A T I E

Subsemnatul Col.Ing.DEMETRESCU C-TIN cu domiciliul în Bucureşti Str.Dr.Manolescu 2,redau mai jos extrasele esenţiale din declaraţiile date de mine în cauză :

- Odată cu înfiinţarea Secţiei P.N.T.,am fost rugat de Dl.Colonel Stoika Stefan ca să ţin săptămânal la şedinţele secţiei,câte o cronică externă asupra ştirilor radiofonice,de o durată de 10-15 minute.-

La vre-o lună de zile secţia militară s'a organizat pe comisiuni,iar uneia dintre ele i s'a dat impropriu denumirea de comisiune de informaţie, a cărui şef am fost numit eu.-

Această comisiune,mai târziu a primit titulatura de comisiune de documentare.-

Urma ca eu să organizez această comisiune,dar n'am organizat-o niciodată şi nici n'am ţinut eu ca nici o şedinţă, neavând nici un membru,în afară de Sublocot.Valter Paul,care îmi ţinea locul când lipseam.-

Eu n'am făcut parte niciodată din conducerea secţiei militare.- Deasemenea n'am luat parte la nici o şedinţă a Comitetului de Conducere.-

La cronica externă de radio,eu lucram astfel :

Adunam extrase din diferite reviste străine şi române (gazette de Lausane,Universul,Timpul,Scânteia,etc.)apoi extrase din diferite emisiuni de radio streine şi române şi anume dela Posturile : Berna - Moscova - Londra - N.York - Bucureşti.- Adunam şi comentarii dela revista presei străine şi române de radio. Acest material adunat îl expuneam - La cronica de radio externă, la şedinţele săptămânale.-

Eu personal nu-mi dădeam ~~xxxxx~~ nici o părere şi nu făceam nici o critică personală ci lăsam pe ascultători să tragă singuri concluzii din acele comunicări.-

In luna Decembrie 1946 la o şedinţă când ţineam cronica externă,s'a ridicat Maiorul Petecău care a obiectat,că aşa cum se face această cronică şi comentariile ar rezulta că se făcea o propagandă unilaterală.- La aceasta imediat am răspuns că am fost rău înţeles şi că aceste comentarii nu erau altceva decât

 223 0022

comentariile redate din diferite ziare străine și române și auzite la radio.- Atunci Dl.General Negrei a hotărât ca pe viitor să mă prezint cu lista revistelor din care am extras comentariile.- Complectez cu aceia că toate revistele din care am extras cronica și comentariile ale presei de radio erau cenzurate de guvern.-

Eu nu m'am ocupat cu cronica internă și nici de știrile interne precum și nici de cele în legătură cu armata română.-

Colonelul Stoika Stefan la început mi-a indicat scopul și activitatea Comisiei de Informație în următoarele : Comisia de Informații avea de scop de a ține la curent toate legile militare și să consulte toate monitoarele oficiale precum și monitorul oastei - pentru a le folosi la discuțiile proectelor de legi,care se vor lua în desbaterea comitetului de conducere.-

A mai spus că această comisiune,va căuta să aduhe știri radiofonice externe.- Generalul Negrei a hotărât și a numit pe un ofițer maior care să se ocupe de știrile interne și cu starea de spirit a armatei și a celor deblocați.- Cine era acel maior nu știu.-

Din aceste dispozițiuni s'au realizat numai următoarele :

- Stirile și cronica radio externă s'au făcut de către mine la ședințele plenare obișnuite(la finele ședințelor câte 10-15 minute)iar când eram lipsă,le făcea Subl.Valt Paul.-

Eu cu informații interne sau în legătură cu Armata nu m'am ocupat,nici n'am primit asemenea informații dela nimeni și nici nu știu să se fi dat cuiva.-N'am dat nici o urmare la consultarea monitoarelor oficiale sau a monitorului oastei.-

- Accentuez încă odată că toată activitatea mea la comisiunea de informații a fost numai cronica de radio externă.-

- Referitor la știrile interne și în legătură cu armata după cum am arătat,în declarațiile date știu următoarele :

- In iarna 1945-1946 nu-mi amintesc data la o ședință plenară - la sfârșitul ei,după cât îmi amintesc mi se

./.

224

00226

pare că :

Colonel Plesnilă Nicolae din cavalerie s'a oferit să adune informații radio dela Marele Stat Major prin o cunoștință a sa, prin Cercul Militar București și anume buletine radio - ce se găsesc la diferite unități, care le primea din acele furnizate de postul nostru de Radio ascultare ale Marelui Stat Major.-

- Tot astfel mi se pare, Col. Galin s'a oferit ca să procure informații radio, dela legațiile sterine (bulgară, rusă, etc.) prin redacțiile de ziare, care au legătură cu acele legații.-

- In legătură cu conferința ținută de către Colonel Stoika Stefan intitulată " Armata democrată de mâine " eu știu următoarele :

- Colonel Stoika Stefan, cu ocazia vizitei lui Ion Mihalache la secția militară, a făcut un rezumat al conferinței sale de mai sus pe care o ținuse anterior, și din a cărui rezumat am putut reține următoarele idei :

Armata de mâine a României trebue să fie bine instruită, gata în fiecare moment a se apăra în care scop este necesar ca tot tineretul să fie instruit, începând încă din școli.- A mai vorbit despre reducerea stagiului militar în scopul măririi efectivelor pentru timp de războiu - întrucât, prin acest procedeu se vor putea mări efectivele Armatei.-

Pentru exemplificarea instruirei complecte a tineretului - Col. Stoika - propunea reînființarea premilităriei.-

A pus în discuție și industria națională, susținând ideia că marea industrie trebue desvoltată astfel că în timp de răsboi să poată fi ușor transformată, în industrie de război.-

După terminarea acestui rezumat a luat cuvântul și Ion Mihalache, care între altele a spus următoarele :

Dorința partidului și a sa este să se înființeze secții militare, în toată țara, pentru a se putea coopta cât mai mulți membrii în P.N.T.- Mijlocul de legătură a acestor secții cu centrul va fi făcut prin organizațiile politice a județului respectiv.- A dat dispoziții ca toată lumea să iasă pe teren și să activeze spunând că din birou nu se poate face nimic - și aceasta în vederea unor noui alegeri.-

- In legătură cu organizarea armatei române a spus că armata română trebue să ia exemplu dela Armata elvețiană iar orice bun român trebue să aibă arma și ranița sa, pentru a pute face față atunci când va fi nevoie.-

./.

Cred că ecoul şi efectul celor spuse de Ion Mihalache la secţia militară arătată mai sus a fost următorul : Galvanizarea membrilor în vederea activărei mai intenex - pentru eventuale noi alegeri,căci era ideia că se vor face noui alegeri.- Să se activeze mai mult pe plan politic,la circumscripţii şi culori - Că armata română urma să imiteze pe cea elveţiană, având armamentul şi echipamentul fiecare la îndemână pentru a putea acţiona prompt şi la timp.-

In legătură cu activitatea comisiunilor de organizare şi juridică ştiu următoarele :

Sedinţele acestor comisiuni se ţineau aparte de şedinţele plenare.- Aceste şedinţe se ţineau în mod obişnuit la sediul secţiei militare.- Stiu însă că Col.Stoica Stefan ţinea uneori şedinţe cu Comisiunea de Organizare la firma " Metrom " unde avea serviciu.-

- Stiu că dispoziţiunile şi ordinele din partea conducerei P.N.T.către secţia militară le dădea,în vederea alegerilor - Ion Mihalache.-

- Stiu că programul celor discutate în şedinţele plenare se făceau de către Comitetul de Conducere împreună cu preşedintele Gen.Negrei.- Programul şedinţelor pe comisiuni, se fixa de către preşedinţii respectivi-afară de comisia se informaţii care nu s'a constituit şi n'a ţinut nici o şedinţă.-

- Stiu că la începutul anului 1947,general Negrei a numit ca şefi la fiecare sector politic din Capitală câte un ofiţer superior.- Scopul acestor şefi era de a ţine legătura între secţia militară şi şeful organizaţiei politice din sectorul respectiv.-

Imi amintesc că la Negru era desemnat Col.Stătescu iar la Albastru era General Vasilescu.-

Stiu şi aceia că s'au desemnat şi ofiţeri superiori pe specialităţi de arme,care cred că aveau misiunea de a ţine legături de camaraderie cu ofiţerii din arma respectivă (rezerva).-

Eu cred că scopul secţiei militare era de ase strânge legăturile între membrii militari înscrişi în P.N.T.şi de a se organiza în vederea succesului în alegeri iar după alegeri să se consolideze în vederea unor eventuale noi alegeri.-

226

Declar că n'am nici un prieten ofiţer în Armată activă, întrucât am trecut la pensie încă din anul 1937.-

Aceasta îmi este declaraţia pe care o semnez.-

00228

ss/Ing.Col.Dumitrescu

20 Septembrie 1947

VI -2- 7 oct 227

00229

D E C L A R A Ț I E

Subsemnatul Col. Ing. DEMETRESCU CONSTANTIN, domiciliat în Str. Dr. Manolescu 2 - declar următoarele:

1/. Referitor la maiorul numit pentru informațiile interne, îmi amintesc că într'o ședință generalul Negrei, a numit pe maiorul Dristorian ofiter deblocat din Cavalerie, ca ajutor pe lângă Col. TOENESCU, Secretarul Comitetului de Conducere al Secției Militare, dându-i și încadrarea de șef al biroului de informații interne și documentare.

Modul cum a lucrat Maiorul Dristorian cu generalul Negrei, nu-l știu.

Tot în aceiaș ședință a fost numit Col. SPIRIDONEAN ca chestor al ședințelor și ajutor de casier pe lângă Col. STOINESCU.

In legătură cu conferința ținută de colonelul CANT. despre "Armare și dezarmare" declar următoarele:

Am asistat la ședința plenară, când Col. Cantea a ținut acea Conferință care a durat cam 30 de minute.

Din acea conferință rețin următoarele idei:

La început a făcut o statistică cronologică, ajungând la concluzia că în cursul istoriei, până în prezent, cam 3/4 din timp a fost întrebuințat pentru războiu,- și abia 1/4 pentru pace.-

A arătat că războiele au fost întotdeauna și vor fi și de azi înainte - și că starea de pace este numai provizorie.

A mai susținut că în momentul de față când se discută dezarmarea - Marile Puteri face înarmarea morală și anume pregătind alianțe, prin diferite tratate, care grupează diferite state.-

./.

228

In conjunctura actuală nu este posibilă o dezarmare materială,ba din contră statele se întrec în fabricarea de armament şi munitiuni şi că "dezarmarea este iluzorie"

Din expunerea făcută,conferenţiarul dădea să se înţeleagă că lumea se pregăteşte de războiu şi că este [illegible] ţărei noastre ca să se pregătească,în acest sens.

002330

In şedinţa următoare ,pentru a se risipi impresia că se apropie un nou războiu - subsemnatul am luat cuvântul în contradicţie cu Col.CANTEA, şi am explicat că războiul nu este "nic iminent şi nici inevitabil" şi că Marile Puteri,nu vor aceasta.

Am întărit aceasta susţinere,dând explicaţii asupra drepturilor de"veto " al celor 5 Mari Puteri,în Consiliul de Securitate al O.N.U.-ului,de care depinde situaţia războaielor mondiale.-

Stiu că G-ralul Negrei,într'o şedinţă plenară, a explicat membrilor,cum este organizată direcţia militară /C.F.M./ Comparând serviciile acestuia cu serviciile de intendenţă ale Armatei.

Stiu că s'a discutat că în câteva judeteau luat fiinţă, secţii militare.

In locuinţa lui Iuliu Maniu,după câte ştiu veneau următorii ofiţeri superiori:Generalul Negre,G-ral Stoika Grigore,Col. Stoika Stefan şi Serdici Vasile care a şi găzduit pe Dl. Maniu, un timp oare care.-

Aceasta î-mi este declaraţia pe care o susţin şi semnez.-

ss/ Ing.Col.Demetrescu C-tin.

7 Oct.1947.

7 rct

229

0023

DECLARATIE

Subsemnatul Col. Ing.DEMETRESCU CONSTANTIN, domiciliat în Str.Dr.Manolescu 2 - declar următoarele:

1/. Referitor la maiorul numit pentru informaţiile interne, î-mi amintesc că într'o şedinţă generalul Negrei, a numit pe maiorul Dristorian ofiter deblocat din Cavalerie, ca ajutor pe lângă Col. STOENESCU, Secretarul Comitetului de Conducere al Secţiei Militare, dându-i şi însărcinarea de şef al biroului de informaţii interne şi documentare.

Modul cum a lucrat Maiorul Dristorian cu generalul Negrei, nu-l ştiu.

Tot în aceiaş şedinţă a fost numit Col. SPIRIDONEANU ca chestor al şedinţelor şi ajutor de casier pe lângă Col. STOINESCU.

In legătură cu conferinţa ţinută de colonelul CANTEA despre "Armare şi dezarmare" declar următoarele:

Am asistat la şedinţa plenară, când Col.Cantea a ţinut acea Conferinţă care a durat cam 30 de minute.

Din acea conferinţă reţin următoarele idei:

La început a făcut o statistică cronologică, ajungând la concluzia că in cursul istoriei, până în prezent, cam 3/4 din timp a fost întrebuinţat pentru războiu, - şi abia 1/4 pentru pace.-

A arătat că războiele au fost întotdeauna şi vor fi şi de azi înainte - şi că starea de pace este numai provizorie.

A mai susţinut că in momentul de faţă când se discută dezarmarea - Marile Puteri face inarmarea morală şi anume pregătind alianţe, prin diferite tratate, care grupează diferite state.-

./.

In conjunctura actuală nu este posibilă o dezarmare materială, ba din contră statele se întrec în fabricarea de armament şi munitiuni şi că "dezarmarea este iluzorie"

Din expunerea făcută, conferenţiarul dădea să se înţeleagă că lumea se pregăteşte de războiu şi că este o datoria ţărei noastre ca să se pregătească, în acest senz.

In şedinţa următoare, pentru a se risipi impresia că se apropie un nou războiu - subsemnatul am luat cuvântul în contradictie cu Col.CANTEA, şi am explicat că războiul nu este "nic iminent şi nici inevitabil" şi că Marile Puteri, nu vor aceasta.

Am întărit aceasta susţinere, dând explicaţii asupra drepturilor de "vetø" al celor 5 Mari Puteri, în Consiliul de Securitate al O.N.U.-ului, de care depinde situaţia războaielor mondiale.-

Stiu că G-ralul Negrei, într'o şedinţă plenară, a explicat membrilor, cum este organizată directia militară /C.P.M./ Comparând serviciile acestuia cu serviciile de intedenţă ale Armatei.

Stiu că s'a discutat că în câteva judeţeau luat fiinţă, sectii militare.

In locuinţa lui Iuliu Maniu, după câte ştiu veneau următorii ofiţeri superiori: Generalul Negre, G-ral Stoika Grigore, Col Stoika Stefan şi Serdici Vasile care a şi găzduit pe Dl. Maniu, un timp oare care.-

Aceasta î-mi este declaratia pe care o sustin şi semnez.-

ss/ Ing.Col.Demetrescu C-tin.

7 Oct.1947.

VI

20 Sept.1947

00233

D E C L A R A T I E

Subsemnatul EVA LUCA,gardian public,de ani 44,fiind în continuarea cercetărilor declar cele ce urmează:

Recunosc că într'una din zilele din primăvara anului 1946, am luat pe gardienii GIURCA FLOREA și MICU ST.MARIN și am mers împreună cu ei să ne înscriem în partidul Național-Țărănesc.Pentru a nu fi văzuți de rușii care erau alături și vis-a-vis de sediu,am intrat cu aceștia pe o intrare din dos.Nu cunoșteam personal această intrare și nu știu care din ceilalți doi o cunoșteau.Cred însă și îmi aduc aminte că gardianul GIURCA FLOREA ne-a condus până acolo.Am intrat și am rămas noi jos,iar GIURCA FLOREA s'a urcat la etaj să caute pe un avocat pe care-l cunoștea el personal.După câteva minute a venit jos și mi-a spus că trebue să mai așteptăm până vine un domn căpitan.Am așteptat 1.1/2,până a venit un domn civil,iar un om de serviciu mi-a spus că dl.acela este căpitanul.Am mers cu toții în birou și domnul acela ne-a înscris.Eu am plătit și pentru unul din ei taxa care spunea că nu are bani și care a fost de 500 lei de fiecare.

Micul afiș subversiv care mi-a fost găsit în carnet la percheziție,declar că l-am găsit în dimineața zilei de 13 Sept. 1947,pe care aveam de gând să-l depun cu notă la Companie. Declar că am uitat ca să-l depun atunci imediat.

Cam prin luna Aprilie sau Mai 1946,dl.COPOSU se exprimase către mine că ar avea nevoie de Statutul P.C.R.și de alte broșuri ale P.C.R.-ului.Atunci eu am procurat,eu fiind administrativ într'o celulă,Statutul P.C.R.,Carnetul Activistului de atunci și încă o altă broșură care nu-mi amintesc cum se chema,pe care le-am dat lui GIURCA FLOREA ca să le pună într'un plic și să scrie adresa frumos pe el,iar mai târziu mi le-a dat și le-am dat D-lui COPOSU.Toate acestea le-am cumpărat cu banii mei.

Deși nu cred că Dl.Ministru TEOHARI GEORGESCU este evreu și că l-ar chema BRAUN,încă declar că am auzit printre gardieni că ar fi evreu și că l-ar fi chemat BRAUN mai înainte,încă eu

./.

îl cunosc din anul 1944 - 1945, decând făceam control pe la Președinție.-

Mai declar că gardianul PANDELICA CONSTANTIN care face post fix de zi la Legația Turcă este un elementx care aduce și bagă printre gardieni zvonuri că în curând începe războiul și că cade guvernul și vine la putere P.N.T. Chiar săptămâna trecută întâlnindu-mă cu el în poarta Prefecturii mi-a spus că în curând începe războiul din partea Turciei, eu plecând fără a mai asculta la cele ce vroia ca să mai spună.

Prezenta declarație este scrisă de mine și nesilit de nimeni.-

Susțin și semnez propriu.

ss/Gard. Rus Luca

20 Sept. 1947

D E C L A R A T I E

Subsemnatul EVA LUCA, gardian public din Corpul Gardienilor Bucuresti din Comp.6 în continuarea cercetărilor mai declar următoarele:

Imi menţiu declaraţia anterioară prin care recunoştiem că am predat partidului Naţional-Tărănesc prin numitul COPOSU 2-3 note informative referitoare la starea de spirit şi la situaţia politică din Corpul Gardienilor Publici.-

Aceste note informative le-am predat personal numitului COPOSU iar 1/ una/ prin gardianul GIURCA SFLOREA.

Mai adaug că din rea voinţă am omis să declar până în prezent că am mai predat numitului COPOSU încă trei note informative care îmi proveneau astfel urmând să controlez pe gardianul Nicolae Ilie, ce se afla în post la domicilliul lui Iuliu Maniu din Str.Cristian Tell si negăsind pe gardian prezent deoarece acesta era trimis cu Iuliu Maniu, pe care, conform ordinelor îl insoţeam în oraş. Primeam plicul in care se afla nota informativă în carnetul de inspectie al gardianului Nicolae Ilie.

Acest carnet de inspectie se afla în permanentă la poarta domicilliului lui Iuliu Maniu în care gardianul venea şi găsea plicul cu nota informativă,-îl preda lui Coposu.

Declar susţin si semnez propriu.

ss/Gard.P.Eva Luca.

19 Sept.1947

234

00236

DECLARATIE

Subsemnatul EVA LUCA gardian public ~~xxxxxxxxx xxxxxxxxxxxx~~ din Corpul Gardienilor Publici Compania 6 în continuare mai declar următoarele :

Am predat acum un an de zile numitului COPOSU 2-3 note informative cuprinzând starea de spirit din Corpul Gardienilor Publici precum şi situaţia din P.C.R. Am mai trimis lui COPOSU o notă informativă prin gardianul GURICA FLOREA. Alte note informative nu am mai predat nici personal şi nici prin intermediul altei persoane.-

Mai adug că atunci când predam notele informative lui COPOSU acesta imi plătea câte o 1ooo lei/ una mie lei/ pentru fiecare notă informativă.-

Menţionez că pe COPOSU l-am cunoscut făcând control la gard. public NICULAE ILIE care făcea post la Domiciliul lui IULIU MANIU.-

Astfel COPOSU ma intrebat dacă pot să dau note informative n'am inceput să-i procure aceste note fiind sfătuit de gard. NICULAE ILIE care mi-a şi cerut să mă inscriu in Partidul Naţional Ţărănesc.-

Aceasta este declaratia care o dau o susţin si semnez propriu.-

/ss/ gard. public

EVA LUCA

19 Septembrie 1947.-

18 Sept.1947

D E C L A R A T I E

Subsemnatul EVA LUCA gardian public, din Compania 6 din Corpul Gardienilor Publici născut în anul 1904, luna Iulie ziua 12 în comuna Vaslui Jud. Gorj, fiul al lui Ion și al Floarea Eva ambii morți, căsătorit, cu trei copii, domiciliat în București în comuna Suburbană Urbană Str. Mareșal Prezan 24, /Colentina/ declar următoarele:

Sunt în Poliție din anul 1932 iar înainte de a veni în poliție, am fost vânzător de mobilă în Obor, începând din anul 1930-1932,. Inainte de a fi vânzător am lucrat la școala din comună Săpunari Ialomița ca maestru rotar. Meseria de rotar am învățat-o la școala de meserii din comuna Vădeni Jud. Gorj.

Până în anul 1945, nu am făcut nici un fel de politică în anul 1945 în luna Noembrie m'am inscris în P.C.R. în Corpul Gardienilor, sunt gardian cl.I. din anul 1942, și îndeplinesc funcțiunea de curier și cu această ocazie am făcut controlul încă secției din Companie Specială, în secția mea aveam control și pe gardianul NICULAE ILIE care făcea post fix la locuința D-lui MANIU, și alți,. De câte-ori mergeam în control la gardianul NICULAE ILIE și-l căutam ca să-l lămuresc ca să se inscrie și el la P.C.R., el îmi spunea că nu se înscrie și că comuniștii are să plece cât de curând și moșu va avea grija de oamenii lui și m'a făcut în așa fel ca să trec și eu la el, de frică, că având trei copii și casă grea și de-a nu rămâne pe drumuri atât eu cât și copii și fiind asigurat că moșu /adică MANIU/ va avea grije de noi m'am inscris în primăvara anului 1946 la Partidul Național Țărănesc. NICULAE ILIE mi-a spus că a vorbit cu COPOSU șeful de cabinet al lui MANIU și chiar cu MANIU și că acesta mi-a spus că ne va avea grije de noi dacă suntem băeți buni, Eu trecând în control pe la Misiunea Bulgară unde făcea post gardianul GIURCA FLORE și NICU ST. MANU, le-am spus de căderea guvernului și că va veni Țărăniștii la putere și că ar fi bine ca să ne asigurăm

./.

serviciul înscriindu-ne la Partidul Naţional-Ţărănesc.

Le-am spus că NICULAE ILIE a vorbit cu COPOSU şi MANIU şi va fi bine. După ce ne-am xx înscris în P.N.T., Dl.COPOSU îmi spunea să dăm note informative în care să arătăm care sunt nemulţumirile din Corpul de Gardieni, ce ne spun nouă comandanţii la apelul şi la conferinţe, ce se pune la cale contra ţărăniştilor.
Eu am făcut câteva note în care arătam ce ne învaţă comandanţii dacă sunt comunişti mulţi şi cine sunt, şi nefiind scrise bine le-am dat gardianului GIURCA FLOREA pentru a le transcrie frumos şi le dădeam lui COPOSU sau în lipsa lui COPOSU le dădeam lui NICULAE ILIE care le dădea lui COPOSU. NICULAE ILIE ne spunea atunci că când sunt bătăi pe stradă, să nu apărăm să ne facem că nu vedem. Ţiu minte că am trimis pe gardianul GIURCA FLOREA odată cu nişte note pe care le-a dus lui COPOSU sau lui NICULAE ILIE.

Până prin Septembrie 1946, când am fost mutat din Compania Specială la Compania II şi pe urmă la Compania 6-a cred că am dus 3-4 note şi le-am dat lui COPOSU. După aceea fiind schimbat nu am mai mers la locuinţa D-lui MANIU, în afară doar când mă întâlneam prin curtea Corpului cu Giurcă Florea şi NICULAE ILIE sau NICU ST.MARIN şi atunci ei îmi spunea că guvernul este pe ducă şi va fi bine de noi pe urmă. Pentru acele note am primit în câteva rânduri câte o mie lei ca bacşiş dela Dl.COPOSU, cred în total cam trei mii lei.

Declar şi repet că decând am fost schimbat din Compania Specială în Compania 6-a, nu am mai avut legătură cu casa lui MANIU, în afară de o notă care am dat-o lui GIURCA FLOREA până în alegeri ca să-i ducă lui COPOSU. După alegeri mi-am văzut de munca mea profesională.

Prezenta declaraţie este scrisă de subsemnatul nesiljit de nimeni.-

Susţin şi semnez propriu.

ss/ Gard.Eva Luca.

18 Sept.1947

PROCES - VERBAL

De confruntare.

Azi 27 Septembrie 1947 orele 1o.

Noi Comisar Sef Candiani I.Mircea din Directia Generală a Politiei,fiind asistat de către D-nii Grigoraş I.şi Scurtu Nicolae ofiţeri de Poliţie din D.G.P.

Pentru a stabilit identitatea numitului FARCAS GAVRILA am procedat la o confruntare cu acestia cu numitul ISTRATE ALEXANDRU cu rezultatul următor:

FARCAS GAVRILA.

Nu am luat parte la alegerile din 19 Noembrie 1946 şi nici la rebeliunea dela Dej.In acel timp mă aflam bolnav în pat.-

Nu am fost prizonier în Germania.

ss/Farcas Gavrilă

ISTRATE ALEXANDRU.

Nu recunosc în persoana lui FARCAS GAVRILA pe acela ce-a transmis scrisoarea Serg,Maj.MOCANU prin Plut.ROBOZNEANU sau acela ce-a luat parte la rebeliune cu studentul RUSU.

A fost cu totul o altă persoană care a fost prizonier în Germania.-

ss/Istrate Alexandru.

COMISAR SEF.

ss/Candiani I.Mircea

Asistenţi,

ss/Grigoraş I.

Scurtu Nicolae

VI

26 Sept

238.

00240

D E C L A R A T I E

Subsemnatul FARCAS TH. GAVRILA născut în comuna Chivești jud. Someș, în anul 1898, fiul lui Theodor și Teodora declar următoarele :

Nu am luat parte la alegerile din 19 Noembrie 1946 nici la rebeliunea dela Dej, deoarece în acel timp mă aflam bolnav.-

Nu am cunoscut pe Plot. Rogozineanu, serg. major Istrate și serg. major. Mocanu, deoarece eu aveam locuința la circa 2 Km de com. Chinești și unde îngrijeam singur de casă și pământul meu.-

Nu am făcut în viața mea nici un fel de politică

Nu am transmis nici o scrisoare Plot. Rohozineanu.

Nu am fost prizonier în Germania .-

Cer să fiu confruntat.-

Drept care dau prezenta declarație pe care o semnez propriu .-

/ss/ Farcaș Gavrilă.-

București 26 Septembrie 1947.-

VI

24 Sept

239

00241

DECLARAŢIE

Subsemnatul maior rez. ION GH' FAFECAU, domiciliat în Bucuresti str. Oastei nr. 77, declar următoarele:

1.- In declaraţia mea din 30.VIII.1947 am arătat că până la alegeri Cercul profesional militar funcţiona sub conducerea Dlui col. STOIKA ŞTEFAN.-

- După alegeri s'a procedat la alegerea unui comitet format din :

-generalul Negrei Gabriel preşedinte
-colonelul Stoika Stefan prim vice preşedinte
-generalul Stoika Grigore vice preşedinte
-general Zerzer şi general Barbu vice-preşed-
-colonel Stoenescu C Secretar
-căpitan Zahara
--slt. Walter
-slt. Lăzărescu   Membrii
-maestru Cazan
-plot. major Albu

mai târziu au fost cooptaţi ca membrii Dl. col. Apostolescu şi maior Pupa.-

2.- Organizarea ~~xxxxxxx~~ Cercului profesional militar s'a organizat astfel:

a.- Secţia juridică condusă de dl. general Zerzer
b.- secţia organizare, condusă de gl. Stoika Gr.
c.- Biroul presei, încredinţat spre conducere subsemnatului.-

3.- In şedinţele cercului ţinute în intervalul Decembrie 1946-Februarie 1947, dl. general Negrei preşedintele Cercului a solicitat atât preşedintelui secţiei organizare cât şi ofiţerilor încadraţi în această secţie să facă programe de lucru, amănuntele asupra diferitelor chestiuni de organizare ale armatei, care intrau decât în conferinţa acestei secţii.-

./.

 240

In declarația mea din ziua de 31 August 1947 la punctul 1, am arătat că cercul profesional al Capitalei a dat un comunicat scris publicat în ziarul" Dreptatea" adresat tuturor organizațiunilor județene din țară cerând să se înființeze secții militare profesionale, care să procedeze la alegerea unei Comitet de Conducere, format din orice 9 membrii, al căror nume să fie comunicat secției militare profesionale din capitală.-

S'au primit răspunsuri din județele Timiș, Sibiu și un județ din Moldova pe care nu mi-l amintesc.-

5.- La punctul 3 din aceiași declarație am arătat că s'a înființat și o secție de informație, a conducerii nu știu cui s'a încredințat.-

6.- La punctul 5 din aceiași declarație am arătat că Comitetul a luat hotărârea să numească, câte un delegat al cercului pe lângă fiecare sector politic din capitală, care să colaboreze cu toți militari din acel sector înscriși în partid, la acțiunea desfășurată de sectorul respectiv, după o prealabilă înțelegere cu șeful civil al sectorului .-

- Printre aceștia știu că au fost numiți:

- Dl. col. Stătescu D. și un comandor Marin la sectoarele unde își aveau domiciliile, pe ceilalți nu mi-i amintesc.-

7.- La punctul 7 am arătat că în cursul unei ședințe ce s'a ținut în luna Ianuarie 1947 dl. col. Demetrescu C, care făcea cronica internă și externă, a spus că U.R.S.S. cu toată atitudinea intransigentă pe care a avut-o atât la conferința de pace cu țările satelite la xxxxxxxxxxxx xxxxxxx la Paris, cât și în Conferința dela New-York, a fost nevoită să cedeze dârzeniei anglo-americane.-

- Subsemnatul am protestat contra acestor afirmațiuni și am cerut să nu se mai facă asemenea comentarii care ar putea fi rău interpretate și ar influența în rău relațiunile noastre de prietenie cu U.R.S.S..-

8.- La punctul 9 am arătat că după Conferința ținută de dl. col. Stoika, cu subiectul" armata de mâine" I-am înscris la cuvânt în contradictoriu pentru alții.- și maior Mureșeteanu din aviație care în expunerea sa a pronunțat, ceva despre Dna Ana Pauker și oamenii săi însă nu știu ce anume precis a spus nefiind atent.-

Atât declar și semnez propriu de bunăvoe și nesilit de nimeni.- 24.IX.1947 /ss/ Maior Fetecău.-

VI

3 kj8 241

00243

D E C L A R A Ţ I E

Urmare la declaraţia mea dată în ziua de 31.VIII.1947 subsemnatul Maior rez.IOAN FETECAU declar următoarele :

1/. In calitate de şef al biroului presei,funcţie pe care mi-a încredinţat-o Dl.General Zorzor am primit următoarea însărcinare.-

- Să fac legătura cu ziarul Dreptatea stăruind să mi se afecteze o rubrică pentru cronica militară.-
- In acest scop am luat contact cu Dl.I.Totu primul redactor,care a primit spre publicare câteva convocări,precum şi un comunicat,al Cercului Profesional Militar pe care le-am predat personal inclusiv rezumatul a 2 şedinţe ţinute în cursul lunei Ianuarie 1947.-

2/. Sedinţe speciale în scopul primirii de instrucţiuni, nu am avut.- Toate însărcinările ce am primit mi-a fost date cu ocazia şedinţelor publice.-

3/. Inainte de alegeri s'au dat dispoziţiuni de Dl.Col. Steika Stefan ca să se depună cât mai multe stăruinţe pentru obţinerea certificatelor de vot şi toţi cei ce le vor obţine să se prezinte secretarului comitetului,pentru a fi numiţi ca delegaţi şi asistenţi pe lângă localurile de vot.-

- Din ceeace ştiu eu, un număr foarte restrâns de ofiţeri au obţinut certificatele de vot şi care au fost numiţi asistenţi pe lângă localurile de vot

4/. Pe Dl.Comandor Mocanu şi Cioroiu i-am cunoscut în ziua de alegeri la locuinţa D-lui Serdici,unde se afla şi Dl. Maniu.-Au venit amândoi pe la ora 8,30-9 dimineaţa,au stat câteva minute şi apoi au plecat.- Inainte de aceasta nu-i mai văzusem şi nici nu ştiam cum îi cheamă.-

- Mai târziu pe Mocanu l-am mai întâlnit de două ori fără să vorbesc cu dânsul şi am auzit că conduce serviciul presei de pe lângă Secretariatul General al partidului.-

./.

242

00211

- Pe Cioroiu nu l-am mai văzut decât [illegible] la închisoare.-

5/. Legătura cu conducerea partidului cred că o făcea Dl. Colonel Stoika.- D-sa fiind un membru vechi al partidului.-

- Cu cine anume lua legătura și de cine era anume mai mult agreiat nu am cunoștință.-

Aceasta îmi este declarația pe care o dau și semnez.-

ss/. Maior I.Fetecău

3 Septembrie 1947

VI

243

00245

D E C L A R A Ţ I E

Urmare la declaraţia dată în ziua de 30.VIII.1947, subsemnatul Maior Ioan Gr.PETICAU mai declar următoarele :

1/. Cercul profesional militar al Capitalei a dat un comunicat seria,publicat în ziarul Dreptatea şi adresat tuturor organizaţiilor Judeţene din ţară,prin care ruga pe şefii acestor organizaţiuni să înfiinţeze secţie militară profesională, care să procedeze la alegerea unui comitet de conducere,format din circa 9 membrii,al căror nume să fie comunicat secţiei militare profesionale din Capitală.-

Stiu că s'au primit numai trei răspunsuri referitoare la această chestiune şi anume : Din judeţele Timiş,Sibiu şi un judeţ din Moldova pe care nu mi-l amintesc numai acestea aşadar au răspuns că au format cercuri profesionale militare,înaintând tabele, de membrii Comitetului ales.-

2/. Discuţiile ce s'au produs la şedinţele de după alegeri în cursul lunilor Noembrie şi Decembrie 1946,au fost în cea mai mare parte consacrate modului cum s'au făcut alegerile şi asupra rezultatului acestora,care produsese o stare demoralizantă în rândurile membrilor Cercului.-

3/. Adaog deasemenea că pe lângă secţiile de organizare, juridică şi presă iar c'am la aceiaşi dată s'a vorbit de înfiinţarea unui serviciu de informaţii pe care Dl.General Negre a spus în şedinţă publică,că-l va numi pe Dl.Col.Mihăilescu - Ticuţă,cu conducerea lui,totuşi în cele din urmă,nu a mai fost dat D-lui Col.Mihăilescu,aceasta din ceeace am auzit eu,vorbindu-se şi probabil a fost încredinţat altei persoane pe care eu nu o cunosc.-

4/. Adaog deasemenea că din Comitetul de Conducere al Cercului mai făcea parte,în calitate de casier Central,Dl.Col. Stătescu D-tru.-

5/. Deasemenea mai declar că într'una din şedinţele dinainte de Crăciun sau după Crăciun imediat (nu-mi pot aminti cu precizie)comitetul a luat hotărârea să numească câte un delegat al Cercului,pe lângă fiecare sector politic din Capitală,cu

./.

244

0002[illegible]6

să colaboreze cu toţi militarii din acel sector înscrişi în partid la acţiunea desfăşurată de secretarul politic după o prealabilă şi amănunţită înţelegere.-

- Printre aceştia ştiu că au fost numiţi, Dl.Col.D-tru Stătescu şi un comandor Marin, la sectoarele unde-şi aveau domiciliile.- Pe ceilalţi nu mi-i amintesc.-

6/.In ziua de alegeri şi noaptea de 19/20 Noembrie până a doua zi la orele 10-11 dimineaţa le-am petrecut după cum am afirmat în declaraţia din ziua de 30 l.c.la locuinţa D-lui Serdici,adică unde ei aveau domiciliul şi Dl.Maniu.-

- Dl. General Barbu şi cu mine am însoţit pe Dl.Maniu la localul de Vot la Scoala Visarion,iar de aici am mers la Băneasa,apoi la Dudeşti Cioplea şi în cele din urmă am revenit acasă pe la orele 12,30 - 13.- In acelaşi timp cu noi au mai fost în maşină Siguranţei care deobicei îl însoţea pe Dl.Maniu încă 2 sau 3 ofiţeri şi anume : Lt.Nicolau S., Lt.Popescu Mircea,Lt.Armăutu.-

7/. In cursul unei şedinţe ce s'a ţinut în luna Ianuarie 1947,Dl.Colonel Dumitrescu C.care făcea cronica internă şi externă,a afirmat că U.R.S.S.cu toată atitudinea intrasigentă pe care a avut-o atât la Paris cu ocazia încheeri Tratatului de Pace cu ţările satelite cât şi în conferinţa miniştrilor de Externe din America a fost nevoită să cedeze dârzeniei anglo-americane.-

- Subsemnatul am protestat contra acestor afirmaţiuni şi am atras atenţia să nu se mai permită de către Comitet asemenea comentarii cari ar putea fi interpretate într'un sens dăunător şi periculos relaţiunilor de prietenie loialitate ale ţării faţă vecinul nostru dela răsărit.- In acest sens a intervenit şi Dl.Colonel Stătescu.-

- După ce s'a ridicat şedinţa am atras atenţia în mod deosebit D-lui/General Negrei asupra acestui lucru şi D-sa a promis că va lua măsuri.-

- Este adevărat că dela acea dată Dl.Col.Dumitrescu nu a mai venit la nici o şedinţă la care am mai luat eu parte.

8/.Mai declar că în una din şedinţe am fost de faţă când câţiva ofiţeri din cadrul disponibil,noui veniţi la şedinţă au întrebat pe Dl.Colonel Stoika cum se va rezolva situaţia lor.

- Dl. Colonel Stoika le-a răspuns să fie liniştiţi că pe lângă faptul că în programul partidului există un punct prin care se obligă să rezolve favorabil toate nedreptăţile

./.

245

00247

făcute în această privinţă,are şi promisiuni solemne din partea conducerii că chestiunea se va soluţiona cum se cuvine la momentul oportun.-

9/. După conferinţa ţinută de Dl.Colonel Stoica cu subiectul " Armata de Mâine " s'au înscris la cuvânt în contradictoriu Dl.Col.Leonescu,un colonel de administraţie al cărui nume nu-l ştiu şi maiorul Mureşeteanu din Aviaţie.-

- Acesta din urmă în expunerea sa apronunţat ceva în legătură cu"D-na Ana Pauker şi oamenii săi "

- Ce anume nu pot preciza,pentrucă eram în holl-ul Clubului,fumam o ţigare,uşile fiind deschise,însă am reţinut exact cuvintele : " Ana Pauker şi oamenii săi ".-

- Trebue să accentuez că în declaraţia ce am dat-o în ziua de 6 August la Malmaison când am fost anchetat prima pară,greşit am afirmat că cuvintele de " D-na Ana Pauker şi oamenii săi " ar fi fost pronunţate de Dl.Col.Apostolescu.-Acum mai amintesc precis că acestea au fost pronunţate de maiorul Mureşeteanu aşa cum am afirmat mai sus şi nu de Col.Apostolescu.

Aceasta îmi este declaraţia pe care o dau şi semnez de bună voie şi nesilit de nimeni.-

ss/. Maior Peteoăm I.

31 August 1947

VI

246

00248

DECLARATIE

Subsemnatul Maior rez. IOAN PETRCAU, domiciliat în Bucureştii Noi, Strada Castei Nr.77, căsătorit nu am copii, declar următoarele:

1.- M'am inscris în partidul N.Tărănesc în luna Septembrie 1946, după ce mai înainte la 9 August 1946, am fost trecut din oficiu în cadru disponibil.-

2.- Scopul pe care l'am urmărit, înscriindu-mă în acest partid, a fost acela de a putea să fiu reintegrat în armata de unde după părerea mea fusesem îndepărtat pe nedrept.-

3.- In cursul lunei Sept. şi Noembrie 1946 până la alegeri, Cercul profesional militar al Capitalei, funcţiona sub preşedinţia Dlui Col.Stoika Stefan.

- Discuţiile ce se purtau în şedinţele din acest interval, erau făcute în jurul legei electorale care se citea şi explica, cum trebui să ne inscrim şi anume unde pentru a obţine certificate de alegător, şi cum să procedăm în cazul când nu ni-se eliberează.

- In general Legea electorală era considerată nefavorabilă, pentru anumite puncte ce le conţinea şi care nu conveneau partidului.-

4.- După alegeri, s'a procedat la alegerea unui comitet, care a fost format din următorii Domnii: Gl. Negrei Gabril preşedinte, Col.Stoica Stefan, prim vicepreşedinte, Gl.Stoica vice preşedinte, Gl.Zorzor şi Gl.Barbu deasemenea vicepreşedinte, col.Stoenescu, secretar, Cpt. Zaharia membru împreună, cu Lt.Walter, Sublt.Lăzărescu, maestru Cazan, pilot maj.Alba Gh., fiind cooptaţi mai târziu ca membrii Dnii Col.Apostolescu şi maior Pupa.-

5.- Organizarea secţiei militare profesionale era făcută astfel:

a) secţia juridica, preşedinte Dl.Gl.Zorzor, avea misiunea să pregătească diferite proecte de legi referitoare la poziţia Of.., înaintări în armata, pensii etc.

E.F.

..//..

b) Secţia organizare, preşedinte Dl.Gl.Stoica Grigore; avea misiunea să pregătească,diferite proecte de legi referitoare la organizarea armatei.-

c) Biroul presei,prin care se propunea să se obţină aprobarea ca ziarul partidului să ne rezerve o rubrică în care să se publice toate chestiunile ce interesau activitatea Cercului militar profesional.- Acest serviciu mi-a fost mie încredinţat pentru a-l conduce, de către Dl.general Zorzor.-

- Acţiunea mea în acest birou a fost aceea de a face legătura cu redacţia ziarului,unde duceam spre publicare diferite convocări,precum şi rezumatul conferinţelor ţinute.-

- Am publicat rezumatul şedinţei de deschidere a activităţii cercului pe anul 1947, prezidată, de Dl. Prof.Dr.Constantinescu vice-preşed.al organizaţiei Capitalei şi rezumatul Conf.Dlui Col,Stoika Stefan cu titlu "Armata de mâine".

6.- In şedinţele cercului ţinute în intervalul Decembrie 1946 - Februarie 1947, s'au discutat în deosebi programul de activitate al cercului pe anul în curs,propus de Dl.General Negrei preşedintele cercului în care se solicita, atât preşedinţilor de secţii cât şi of.încadraţi în aceste secţii să facă la rândul lor, programe de lucru amănunţite asupra diferitelor chestiuni de organizare ale armatei.-

- Dintre aceştia singur Dl.General Zorzor a prezentat un plan de lucru, pe care l'a citit în şedinţa şi care se referea la proectele de legi; Înaintar în armată pentru of.şi subof., Legea poziţiei Of. şi subof.şi Legea căsătoriei Of.şi Subof.-

- Mai târziu a depus un memoriu, Comitetului Dl.Maior Pâpa, referitor la Of.din cadru disponibil, al cărui cuprins nu-l cunosc deoarece el, s'a discutat numai în secţia juridică, de către Dl.General Zorzor şi membrii acesteia.-

- Personal nu am luat parte la nici o şedinţă ţinuta de aceste secţii, întâi pentru că nu figuram ca membru în nici una din ele şi în al doilea rând pentru

..//..

că am considerat un lucru destul de neserios activitatea lor.- Exemplu: se făceau acum proecte de legi, pe care şi le propuneau, sau mai bine zis care în mod normal nu ar fi fost posibil să se pună în aplicare decât în cel mai bun caz, după patru ani, dacă şi atunci partidul ar fi venit la putere.- Ceea ce după mine constitue o utopie.-

- Incepând din luna Februarie eu nu am mai luat parte la nici o şedinţă a cercului, pentru că m'am îmbolnăvit.-

- Declar că nu am avut cunoştinţă cu nici unul din membrii partidului înainte de a mă înscrie, înscrierea am făcut'o singur, fără să mă fi recomandat cineva.-

- Pe Dl. Penescu l' cunoscut prima oară la Clubul Central al partidului în ziua de 12 Noembrie iar pe Dl. Maniu şi Mihalache i-am văzut şi cunoscut pentru prima oară în ziua de alegeri la locuinţa Dlui V. Serdici din Bucureşti, unde am fost repartizaţi 12 ofiţeri pentru acea zi, pe care am petrecut- acolo.- De atunci şi până azi pe Dl. Maniu şi Penescu nu i-am mai văzut, iar pe Dl. Mihalache l'am mai văzut odată când a venit la o şedinţă a Cercului nostru dela Club, cam pe la sfârşitul lui Ianuarie sau începutul lui Februarie 1947.-

Aceasta îmi este declaraţia pe care o dau de bună voe şi nesilit de nimeni.-

ss. Maior I. Fetecău.

30 August 1947.

VI

18 Sept

249

00251

DECLARAȚIE

Subsemnatul GIURCA FLOREA gardian în C.C.P. București Compania Specială, născut în anul 1909 luna Mai ziua 11 fiul al lui GHEORGHE și al DUMITRA GIURCA, din comuna MARSA jud. Vlașca, domiciliat în București în Calea 13 Septembrie 253, xăsătorit fără copii, declar următoarele :

Sunt gardian public din anul 1936, iar înainte de a fi gardian public mă ocupam cu agricultura în comuna Mârșa la părinții. ~~După~~ Până la vârsta 37 ani nu am făcut nici un fel de politică, când m'am înscris la partidul P.C.R. la comuniști mi se dădea explicații cum să-mi fac serviciu, cum să mă port cu publicul, cum să-mi îngrijesc familia etc. cu care eram în totul de acord.-

In primăvara anului 1946, pe când Dl. Maior MARIU era comandantul Corpului de Gardieni, și era și el comunist a strâns toate bonurile de zahărdela toate companiile să ne dea rațiile de zahăr, a dat zahărul la corp însă la 70 de gardieni numai dela comp. Specială nu ne-a dat nici de fel. Am mai auzit și alți gardieni dela alte companii că nici lor nu le-a dat zahărul. Am fost de multe ori la raport atât la dl. căpitan Mucichescu cât și la dl. Maior Mariu, dar nici până astăzi, nu am primit acesa rație de zahăr. La ultimul raport am fost luat de piept atât cât și gardianul MICU spunându-ne că suntem reacționari. In acel timp eu făceam serviciul la Misiunea Bulgară și dl. Revizor Ava Luca, când venea în inspecție îmi spunea uite mă ce ne fac comandanți noștri comuniști. Și așa de câte ori veneau dl. Revizor Ava în control îmi spunea că acumi care fac parte din partidul comunist nu sunt oameni cinstiți., în acest partid comunist, pe timpul acela era președintele Economatului era dl. Comand Mariu iar dl. AVA îmi spunea că din ordinul Maiorului MARIU, s'a băgat, pământ în cartofi și în fasole pietriș, lucru ce

./.

am constat și eu când am luat fasole și cartofi dela economatul Gardienilor.-

Cam prin timpul acesta a venit dl. Eva Luca la mine în inspecție și ne luat atât pe mine cât și pe gardianul MICU ST. MARIN care era schimb cu mine la Misiunea Bulgară pentru a ne înscri la Partidul Național Țărănesc, care ne spunea el că va veni la putere cât de curând și se va termina cu cei ce fac nereguli și vor veni timpuri bune en înainte.-

Taxa de înscriere în partidul țărănesc mi-a plătit-o EVA LUCA deoarece eu nu aveam bani. După ce m'am înscris îmi spunea că trebuie să dam din când în când note informative asupra celor ce ne spunea Comandanții și asupra ceeace ne puneau ei la ... să facem, lucru ce eu am făcut.-

De multe ori dl. Revizor EVA LUCA mă punea pe mine să scriu și ceeace trebuia să dea el, pentru că nu avea scris frumos.-

In preajma alegerilor, când pe stradă erau busculade și diferite încăierari, ne spunea să întoarcem capul să ne facem că nu vedem și dacă este posibil să luăm din loc. Subsemnatul țiu să menționez că întrucât eram într'un post fix nu am luat parte la aceste busculade.-

Imi aduc aminte că în timpul ce eram în post fix la MINISTERUL INDUSTRIEI ȘI COMERȚULUI venea în inspecție la mine revizorul BALASOIUL CONSTANTIN, începea să-mi spună că noutăți că dacă va rămâne mai departe la putere comuniștii are să ne facă colhoz, ba și casele are să le ia și atunci nu o să mai fim stăpâni pe nimic. Mai mi-a spus că a fost repartizat pe Calea Victoriei la Palatul Regal unde a întâmplat o bătae și el ~~xxxxxxxxxxxxxx~~ văzând aceasta a luat gardienii și a plecat la Prefectură.-

In memoriul care l-am adresat partidului național țărănist pentru a mă înscri în acest partid am spus că sunt recomandat de dl. revizor Eva Luca și sunt înscris și la Partidul comunist.-

Când am fost membru al partidului național țărănesc, cred că la-am trimis cirica 8-10 note și rapoarte, care se refereau la situația nemulțumirilor din corp. și la cele ce ne învățau Comandanții noștri. Cea mai mare parte din aceste note informative și rapoarte erau primite dela revizorul Eva Luca, pe care eu le transcriam frumos și le dădeam

./.

lui împreună cu ale mele.- L-am auzit pe el că aceastea le dădea la unul anume COPOSU dela Naţionali ţărănişti.-

Eu nu l-am văzut şi nu-l cunosc bine care este COPOSU. Însă singură dată, am fost trimis la Eva Luca să duc eu scrisoarea direct la dl. MANIU. Acolo era gardianul Niedba Ilie, care a mers cu mine la etaj.V în str. Schitu Măgureanu, nu ştiu numărul şi a sunat el la sonerie şi a eşit o doamnă şi a vorbit el cu ea după aceea a eşit din casă doi domni unul gras şi altul mai mic şi mai slab.-

Scrisoarea a primit-o în mână domnul acel mare şi gras spunând că pot să plec că ştium noi ce este.-

Declar că în timpul de când sunt membru al Paridului Naţional ţărănesc, nu am luat nici odată parte la vre'o şedinţă sau adunare a membrilor acestui partid.-

Dacă era să primesc ceva primeam prin Luca care era revizorul meu şi era în legătură directă cu COPOSU şi care, după cum am auzit îi dădea şi bani. Nu am primit nici odată bani sau alte lucruri nici dela Eva Luca nici dela altcineva din partea naţionali ţărănişti. Dacă se dovedeşte că eu am primit sau am pus în practică ceace ei mă învăţa să fac, prin revizorul Eva Luca în afară de acele note care am declarat mai sus, cer să mi se dea cea mai mare pedeapsă posibilă.-

Prezenta declaraţie este scrisă de mine nesilit de nimeni.-

Susţiu şi semnez propriu

/ss/ Gardian GIURCA FLOREA

18 Septembrie 1947.-

20 Sept.1947

D E C L A R A Ţ I E

Subsemnatul gardian public CIURCA FLOREA, de ani 39, în continuarea cercetărilor declar cele ce urmează:

În ziua când am fost împreună cu revizorul EVA LUCA şi cu gardianul NICU ST.MARIN, să ne înscriem în partidul N.T., declar că auzisem că sediul P.N.T., este pe Str.Clemenceau, însă până atunci nu-l văzusem şi nu trecusem niciodată pe acolo. Deasemeni nu am cunoscut nici intrarea prin dos pe unde ne-a introdus EVA, care îmi făcea impresia că cunoştea bine pe acolo.

Instrucţiunile găsite la mine acasă erau bătute la maşină de o funcţionară dela M.I.C., care astăzi este comprimată şi nu mai ştiu unde este. Acestea îmi trebuiau pentru gardienii care îi aveam în grupa mea. Le ţineam acasă întrucât aşteptam să se termine cu schimbările din grupa mea şi pe urmă să le dau oamenilor care rămâneau. Modelul după care le-am multiplicat l-am primit dela gardianul TOMESCU.

Recunosc că cele două note informative adresate lui IULIU MANIU erau scrise de mâna mea şi concepute împreună cu EVA LUCA, dintre care una poartă data de 14 Sept.1946.

Insinuarea că d-l Ministru TEOHARI GEORGESCU, care este scris în ambele note, că D-sa este evreu şi înainte l-a chemat BRAU o ştiu dela EVA LUCA.-

Mai declar că în Str.Cristian Tell la locuinţa D-lui MANIU nu am fost decât odată cu EVA LUCA, iar acesta a stat de vorbă cu un domn înalt şi gras, căruia i-a dat o notă.

N'am văzut dacă în acel moment EVA LUCA a primit ceva dela acel domn şi nici nu am auzit ce la spus.

Declar că dela data alegerilor nu am mai scris nici un fel de notă sau raport pentru P.N.T., deşi EVA LUCA mai venea mereu să mă întrebe că ce îi mai spun şi de ce nu mai scriu, asta chiar după ce EVA LUCA plecase din Compania Specială şi nu mai mă inspecta el. Chiar acum vre'o două săptămâni întâlnindu-mă în

./.

curtea Corpului m'a întrebat că ce noutăți îi mai spun, iar eu i-am răspuns că să mă lase în pace că nu am nici o noutate să-i spun și nu-i mai spun nimic deoarece, el nu vede că nu mai există țărăniștii fiind desființați. Nu recunosc că aș fi compus tabelul bătut la mașină cu numele comandanților și al oamenilor și regimului din Corpul Gardienilor Publici, găsit în arhiva D-lui MANIU și nici nu știu cine l-a compus sau bătut la mașină.

Privitor la întâmplările dela 8 Noembrie 1945, în timp ce făceam serviciul la Misiunea Bulgară lângă Confederatia G-rală a Muncii declar că nu în timpul meu de serviciu au sărit peste gard reținuții huligani dela Confederație. Am auzit dela gardianul MICU ST. MARIN schimbul meu de noapte că au sărit vre'o 2 pe care el i-a văzut și i-a lăsat să se ascundă în niște mașini vechi ce erau în curtea Misiunei Bulgară unde au rămas până ce s'a liniștit evenimentele. Mai mi-a spus că cei dela Confederatie l-au întrebat pe gardianul MICU dacă nu a văzut pe cineva sărind, iar el le-a spus că el nu a văzut pe nimeni și că nu au sărit în curte, în timp ce aceștia se găseau ascunși în mașinile vechi.

Prezenta declaratie este scrisă de mine și nesilit de nimeni. Susțin și semnez propriu.

ss/gard. Giurcă Florea

20 Sept. 1947

Adaug la prezenta că cele cinci adausuri și corijeriile făcute în cuprinsul prezentei, sunt făcute de mine personal.

ss/Giurcă Florea.

22 Sept 1947 254

00256

DECLARATIE

Subsemnatul Ciurea Florea, gard.public de ani 39, în continuarea cercetărilor, mai declar următoarele:

Despre dl.revizor Bălăşoiu Ctin, declar că atât când venea să mă inspecteze în post la Misiunea Bulgară şi după aceea la M.I şi C. unde fusesem mutat, cât şi de câte ori mă întâlneam cu el prin diferite locuri îmi spunea că la celulă el spune numai minciuni şi că comuniştii vor face kolhoz şi vor lua şi casele; îmi mai spunea că în timpul unei încăerări ce s'a întâmplat în faţa Palatului el a luat gardieni şi a plecat cu ei la Prefectură.

- Despre gardianul Oarnă Marin declar că m'am întâlnit cu el şi mi-a cerut să merg cu el la P.N.T. şi să-l înscriu şi pe el, lucru ce eu nu l-am făcut.

- Despre gardianul Grigore Ctin care este educator politic la celula unde am fost eu, şi întrebându-l odată că e adevărat ce spune el în celulă ? Mi-a răspuns că guvernul actual îl învaţă să mintă că nu este adevărat cele ce spune el la şedinţă.

Aceasta declar susţin şi semnez propriu.

ss. Gard.Ciurea Florea.

22 Septemvrie 1947.

M.C.

VII

00258
00257

D E C L A R A T I E

Subsemneta HORTANSA GHILESAN casnică născută în 1886 luna Septembrie 21 născută la Oravița părinții Timotei Miclea dom. Bucuresti str. Ion Ghica 5 etaj 6 declar:

Am avut in serviciul meu pe Maria Pampu circa 6 ani , era edată cu căsătoria lui Emil. Am dat-e afară în 8 Iunie 1947. In timp cât a stat la noi a venit și fratele ei,venea acasă la dormit fără insă a face ceva treabă pentru noi .-

După căsătoria lui Emil,a mai venit în câteva rânduri,m'a ajutat un pic în bucătărie i-am dat de mâncare, cu care ocazie am rugat pe col. Zaharia deputat de Brasov,pe care xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx îl cunosc de 15 ani să-i facă rost de ciment,pentru a-și reface casa părinților.-

In acest interval de timp atât Maria cât și fratele ei nu am avut acces în biblioteca sau biroul de lucru a lui Emil.-

Nu știu să fi luat ceva de prin casă-unica calitate era cinstea.-

In prezent nu știu unde este Maria și nici fratele ei.-

Declarația asta o susțin și semnez.-

/ss/ Hortansa Ghilesan

24 Septembrie 1947.-

VI

- 3 - 15 sept

00258

DECLARAŢIE

Subsemnatul General GHEORGHIEŞ AL. pentru completarea declaraţiilor date, fac următoarele precizări:

1.- Mi-am dat seamă, încă de la Conferinţa Colonelului St.Stoika, că organizaţia militară P.N.T. condusă de Dl.Mihalache în Capitală, prin Gl.Negrei şi Col. Stoika, că deviază într'un cadru nelegal.- Aceasta pentru că, am constatat că Dl.Mihalache a cerut Planuri de organizare pe arme, cu aplicare imediată, deşi P.N.T. nu avea perspectiva legală de-a veni la guvern.-

Acelaş lucru, rezultă, şi din cuvântarea Dlui Mihalache.

Aceasta convingere mi s'a întărit, dupăce am înmânat şi eu Dlui Mihalache, un plan de organizare al C.P.M. pe partid, pe care nu l'a mai luat în considerare.-

Imi aduc aminte că puţin înainte de Paşte, anul acesta, l'am întâlnit pe Gralul Zorsor, la poştă, care mi-a spus, pentru ce nu vin să activez la ei la C.P.M. al Capitalei şi i-am răspuns că nu vin, pentrucă acolo se fac prostii. Inţelegând prin aceasta, că conducătorii organizaţiei depăşesc cadrul profesional.-

2.- Mi-am dat seama mai precis că P.N.T. şi Dl. Mihalache, prin organizaţia militară a capitalei, au urmărit şi scopuri grave şi subversive, asupra cărora nu eram lămurit, atunci când Dl. Mihalache m'a chemat acasă, pentru a-mi da dispoziţiunea, să comunic Dlui Gl.Negrei, ca să ascunda arhiva C.P.M. Capitala.-

Acest fapt s'a petrecut, cam cu 2-3 săptamâni înainte de tentativa de plecare a Dlui Mihalache.-

De aceia, l'am întrebat, pentruce. Dânsul mi-a răspuns " m' aştept la arestări "

Am comunicat Dlui Gl.Negrei a doua zi acasa la el, la telefon, ca să ne întâlnim în Str.Regală la A.O.R. unde l'am pus la curent cu dispoziţia Dlui Mihalache.-

Dl.Gl.Negrei, a scos un carnet, pe care a scris numele câtirva ofiţeri, printre care mi-amintesc ca primul era Lt.Col.Stătescu şi Col.Spiridoneanu. I-am spus

"dar ce mă privește, dispuneți singur" și i-am arătat pe ambii, care se aflau în curte. I-a chemat imediat și-a vorbit cu ei.-

Aceasta dispoziție, mi-a fost încredințată spre a o executa personal, de-aceia după executare, am comunicat acest la Dl.Mihalache, prin telefon, ca s'a executat comunicarea, adică mai precis, am spus "am executat însărcinarea primită".-

La telefon nu am vorbit cu Dl. Mihalache, ci cu avocatul Horezu - pe care l'am rugat să-i comunice aceasta, Dlui Mihalache.-

3.- Am prezentat Dlui Mihalache un plan, pentru organizarea conducerei centrale pe partid, a tuturor Organizațiilor Militare Profesionale pe țara, inclusiv și aceia a capitalei.-

Acest plan, l'am înmânat Dlui Mihalache, însoțit de o scrisoare justificativă.-

4.- Am fost la Dl. Mihalache de patru ori, de trei ori la Dl. Nestor Badea și o data la Dl.Popescu Mehedinți, mici înainte cu circa o săptămână, de tentativa de fugă.-

ss.Gl.Gheorghieș.

15 Septembrie 1947.

15. Sept
00260 258

D E C L A R A T I E

Subsemnatul general A. GHEORGHIES, la intrebările puse declar următoarele :

1. In primăvara acestui an 1947, am înmânat Dlui MIHALACHE, o notă -proect, referitoare la organizarea C.P.M. al Partidului. Inţeleg prin aceasta, un cerc similar celui al Capitalei, care ar cuprinde toate C.P.M., judeţene a căror conducere să fie centralizată pe partid, pe lângă care propusesem un grup militar de conducere. Odată cu Nota-Proect de organizare, a C.P.M. pe Partid, i-am dat, şi o scrisoare, în care ceream realizarea celor propuse, -adică aprobarea ca subsemnatul, să mă ocup de aceasta.-

2. La conferinţa Dlui MIHALACHE, ţinută la C.P.M. inainte de Paşte 1947, stiu că Dsa a espus ţelurile politice ale P.N.T. şi a insistat asupra acelor care reveneau organizaţiei profesionale militare.-

Prezenta declaraţie o dau de bună voe şi o susţin în totul.-

/ss/ Gral. GHEORGHIES

15 Septembrie 1947.-

-17 Sept

259

00262

0026

PROCES - VERBAL

de confruntare.

Astăzi, anul una mie nouă sute patruzeci și șapte, luna Septemvrie ziua șaptesprezece.

Noi, C.Mihalcea, inspector general de poliție, asistat de Dnii : S.Davidescu, prim chestor P.R. C. și V.Alexandru, procedând la confruntarea dintre: reținuții G-ral în rezervă Gheorghieș Alexandru și Ion Mihalache, cu privire la activitatea susnumiților din organizațiile militare ale fostului partid național - țărănesc, constatăm următoarele:

1). General Gheorghieș : M'am înscris în P.N.T. în primăvara anului 1945, înmânând cererea de înscriere dlui Iuliu Maniu la el acasă în Str.Sfinților, pentru a-mi căuta un plasament în viitor.

Pe dl.Mihalache l'am cunoscut personal după înscrierea mea în partid, abia în primăvara anului 1947, când i-am făcut o vizită în urma recomandării Dlui Iuliu Maniu, pentru a primi informații asupra punctului de vedere a dlui Mihalache în legătură cu sarcinile ce le-aşi putea primi din partea P.N.T. Am fost singur la dl.Mihalache. Dl.Mihalache m'a primit și am avut o discuțiune între patru ochi. Am discutat cu dl.Mihalache problema organizațiilor militare din P.N.T. pe țară și necesitatea înființării unei conduceri centrale pe țară. Dl.Mihalache mi-a spus să-i prezint un plan de organizare și că are nevoie în primul rând de oameni de acțiune, de teren și combativi și nu de oameni de conducere, precizând că în privința viitoarelor recompense se va ține seama de activitatea practică în teren. Plângându-mă dlui Mihalache de lipsa de activitate timp de doi ani, D-sa mi-a răspuns că toate elementele trebuesc verificate. Dl.Mihalache a

./.

M.C.

subliniat că vor fi recompensaţi acei cari vor fi în linia întâia. Toată discuţia a avut un caracter confidenţial.

Dl. Ion Mihalache :

Recunosc că dl.General Gheorghieş m'a vizitat la domiciliul meu dela Nestor Badea la începutul anului 1947, fără să-mi amintesc dacă mi-a spus că este îndrumat de dl.Iuliu Maniu. Accept în totul cele declarate de dl.General Gheorghieş că au avut loc, cu deosebirea că eu am înţeles că este vorba de separarea comitetului pe ţară de cel pe Capitală.

General Gheorghieş :

Când am avut prima întâlnire cu dl.Mihalache, eram informat că funcţionau două organizaţii militare, una pe ţară şi una pe Capitală, ambele organizaţii conduse de un acelaş comitet sub preşedinţia dlui general Negrei. Peste toate organizaţiile militare (Capitală, ţară şi judeţe, propuneam un grup militar de conducere sub preşedinţia mea.

Ion Mihalache :

Nu-mi amintesc că aceasta ar fi fost sensul propunerii în legătură cu organizaţiile militare.

Generalul Gheorghieş :

Al doilea scop al intrevederii cu dl.Mihalache a fost acela de a-l întreba dacă partidul când va veni la Guvern are pregătită problema conducerii Ministerului de Răsboi şi M.St.M. şi a organizării armatei, făcându-i o expunere sumară şi asupra acestei probleme, pe care am tratat-o amănunţit în planul înmânat ulterior.

Ion Mihalache :

Accept cele susţinute de dl.General Gheorghieş, mai ales că această problemă mi-au mai pus-o şi alţi generali.

./.

261
000263

General Gheorghieş :

Am efectuat planul cerut de dl.Mihalache şi peste câteva zile m'am interesat la telefon dacă D-sa este acasă şi răspunzându-mi-se negativ am scris şi o scrisoare anexată planului prin care dădeam lămuriri complimentare şi pe care le-am predat dlui avocat Horezu, secretarul dlui Mihalache. La înapoierea dlui Mihalache în Bucureşti, dl.Mihalache mi-a dat o oră când m'am prezentat la Dsa acasă şi am discutat din nou acest plan, având-l în faţa noastră după care D-sa mi-a spus că după ce va studia mai bine planul îmi va da un răspuns.

Ion Mihalache :

Recunosc.

General Gheorghieş :

Planul dat de mine a fost luat în considerare, însă un răspuns categoric nu mi s'a dat cu privire la numirea mea sau a altuia.

Ion Mihalache :

Nu i-am dat nici o urmare .

General Gheorghieş :

A treia vizită la dl.Ion Mihalache a avut loc cu circa trei până la patru săptămâni înainte de tentativă d-sale de plecare în străinătate, în urma unui telefon în care-mi comunica să mă prezint urgent la D-sa. Deşi aveam musafiri în casă, faţă de chemarea urgentă a dlui Mihalache, am plecat imediat. Dl.Mihalache m'a primit imediat şi mi-a spus că l-a căutat şi nu l-a găsit pe dl.general Negrei, şi atunci să-i comunic de urgenţă generalului Negrei să ia măsuri să ascundă arhiva organizaţiei militare. Intrebându-l ce s'a întâmplat, D-sa mi-a răspuns că se teme de arestări

Ion Mihalache :

Este exact.

./.

General Gheorghieş :

L-am căutat pe Negrei la telefon chiar în seara aceleiaşi zile, dar nu l'am găsit. L'am găsit a doua zi la telefon, cerându-i să ne întâlnim în Str. Regală la Cercul nostru având a-i face o comunicare urgentă şi foarte importantă.

Ne-am întâlnit la A.O.R. unde i-am comunicat dispoziţia dlui Mihalache. El a scos un carnet şi a scris numele câtorva ofiţeri, dintre cari îmi amintesc de colonel Spiridoneanu şi Stătescu, care erau în capul listei, rugându-mă să le comunic cu acestora măsurile ordonate de dl.Mihalache. I-am răspuns că aceasta este însărcinarea D-sale şi ofiţerii sunt în curte, după care am plecat şi am raportat prin telefon dlui Horezu (dl.Mihalache nefiind acasă) să-i comunice dlui Mihalache că am executat misiunea încredinţată. Precizez că atunci când dl.Mihalache mi-a dat dispoziţiunea de mai sus, eram numai noi doi.

Ion Mihalache :

Nu-mi amintesc dacă Horezu mi-a comunicat dacă dl.general Gheorghieş şi-a îndeplinit misiunea încredinţată.

General Gheorghieş :

L-am mai vizitat pe dl.Mihalache cu circa o săptămână înainte de tentativa sa de plecare din ţară, pe când locuia la dl.Popescu - Mehedinţi, unde m'am dus cu un scop personal şi cu unul informativ. Scopul personal era acela de a cere avizul dlui Mihalache ce răspuns să dau fiului meu, locotenent Radu Gheorghieş din Reg. 3 Artilerie Gardă, cu privire la înscrierea sa în partidul comunist.

Ion Mihalache.

Răspunsul meu a fost să lase băiatul să se înscrie, neavând nici un fel de reflex asupra poziţiei d-sale în partid.

./.

General Gheorghie :

Dl.Mihalache mi-a spus că-mi va da după masă un telefon după ce se va consulta cu dl.Maniu şi că în ceeace-l priveşte personal poate să se înscrie deoarece d-sa a dat libertate tuturor să se înscrie unde vor.

Scopul informativ era acela de a afla ce s'a întâmplat cu arhiva şi dacă s'a petrecut ceva.Am aşteptat ca dl.Mihalache să mă informeze, dar nu m'a informat, eu neîntrebându-l.

General Gheorghieş:

Am asistat la o conferinţă la care a vorbit colonelul Stoika şi dl.Mihalache. Colonelul Stoika a repetat în întregime conferinţa privitoare la armata de mâine.După conferinţa ţinută de col.Stoika, Zorzor, etc. a luat cuvântul dl.Mihalache care a vorbit despre ţelurile imediate ale P.N.T. făcând, apel la acţiune şi la trecere pe teren, cu care ocazie a dat exemplu armata elveţiană unde se face o instrucţie mai sumară, fiecare elveţian având arme în raniţă permanent asupra lui. Conferinţa a avut loc puţin înainte de Paşti 1947 şi a fost a doua conferinţă la care am participat.

Ion Mihalache :

Este exact că am asistat la conferinţa dlui Stoika care era expusă în rezumat. Am vorbit după col.Stoika făcând obişnuitul apel ca lumea să treacă pe teren în circumscripţii. Imi amintesc de o exemplificare făcută de mine şi cu alte ocazii, dar contest că aş fi spus ca fiecare să aibă arma şi raniţa la el acasă.

General Gheorghieş :

Credinţa mea după conferinţa col.Stoika şi cuvântarea dlui Mihalache a fost că se tindea la o acţiune subversivă şi ilegală sub conducerea dlui Mihalache. Această credinţă a devenit convingere, atunci când dl.Mihalache mi-a dat dispoziţia ca să comunic să se ascundă arhiva organizaţiei militare. Imprejurarea că nu mi-a comunicat

./.

nimic ce s'a întâmplat cu arhiva, când l'am vizitat ultima dată, mi-a întărit convingerea şi mi-a dat siguranţa că în Organizaţia militară se lucrează subversiv şi ilegal. Am constatat că această convingere a mea era corespunzătoare realităţii mai ales în momentul când am aflat de încercarea dlui Mihalache de a pleca din ţară şi când am luat contact cu dnii ofiţeri în închisoare.

Declaraţiile mele date în anchetă sunt făcute liber şi din convingerea mea.

Ion Mihalache :

Sunt surprins că dl.general a putut să-şi facă această impresie şi totuşi nu mi-a comunicat nimic, dimpotrivă mi-a cerut sprijin.

General Gheorghieş :

Eu nu am participat la nici o acţiune dar m'am străduit să aduc în P.N.T. militari cunoscuţi mie. Eu doream să aflu dacă este ceva la mijloc în legătură cu arhiva secretă, dar m'am jenat să întreb, nevroind să risc cu personal ceva.

ss.Gl.Gheorghieş
ss.I.Mihalache.

Drept care am dresat prezentul proces verbal, spre cele legale.

INSPECTOR GENERAL,
ss.Mihalcea.

ASISTENTI,
ss. Davidescu
ss. Alexandru.

VI

18 Sept

265
00267

DECLARATIE

Subsemnatul General ALEX.GHEORGHIES declar următoarele:

1/. Au existat directive generale din partea P.N.T., de-a se recruta aderenţi pentru partid, adică noui membrii.

Pentru membrii militari, erau dispozitiuni categorice, ca recrutarea să se facă tot dintre militari, dsmne, de încredere, de acţiune etc.-

Procedeele întrebuinţate, pentru recrutarea nouilor membri, erau şi satisfacerea revendicărilor, xxxx fiecăruia, îmbunătăţirea situaţiei materiale şi alte promisiuni ca acestea. Pentru ofiţerii activi, erau promisiuni de situaţii favorabile.-

2/. Propuneri pentru a intra în partid a făcut următorilor:

Generali: Gl.I.TEODORESCU din Infanterie /Jegneş/ întâlnindu-l pe Calea Victoriei. M'a refuzat categoric, fiindcă putea pierde solda, fiind ofiţer deblocat. Gl.ZLATESCU din Art., tot deblocat. M'a refuzat pe acelaşi motiv. Gl.SIMIONESCU, din Infanterie, tot deblocat, pe când îl întâlneam la A.O.R./Str.Regală/ şi acesta m'a refuzat, tot aşa de categoric, pe acelaşi motiv. Toţi ofiţeri de Stat Major.

Prezenta declaraţie o dau de bună voie şi o susţin în totul.

ss/Gl.Gheorghieş

18 Sept.1947

8-X-1947 266

00268

D E C L A R A T I E

Subsemnatul Gl.EMIL GHEORGHIU, în continuarea declarațiilor mele anterioare mai relatez următoarele:

1/. Afirm din nou că studiul care trata necesitatea înființării unui Minister al Aerului și Marinei, a fost bătut la mașină în 6/șease/ exemplare.-

2/. Toate exemplarele au fost predate Lt.Cdor.CIOROIU MIRCEA.-

3/. Aceste exemplare au fost distribuite astfel:

1 /un/ exemplar D-lui MANIU, predat de mine în prezența Lt.Cdor.CIOROIU M.

1 /un/ exemplar D-lui TITEL PETRESCU, fără autorizația mea, din inițiativa Lt.Cdor.CIOROIU.

2 /două/ exemplare la dosarul cauzei găsite cu ocazia percheziției făcute Lt.Cdor.CIOROIU.

2 /două/ exemplare se află asupra Lt.Cdor.CIOROIU MIRCEA.-

Exemplarul dat D-lui Maniu a fost primul bătut la mașină și a fost semnat de mine și Lt.Cdor.CIOROIU.

Restul exemplarelor nu avea semnătura mea.

In concluzie, conchid că nu mai am absolut nimic de adăugat la declarațiile mele anterioare.

Aceasta declar, susțin și semnez.

ss/ Gl.Emil Gheorghiu.

8-X-1947

267

00260

D E C L A R A T I E

Subsemnatul Gl. ERMIL GHEORGHIU, în continuarea declarațiilor mele anterioare mai relatez următoarele:

1/. Afirm din nou că studiul care trata necesitatea înființării unui Minister al Aerului și Marinei, a fost bătut la mașină în 6/șase/ exemplare.-

2/. Toate exemplarele au fost predate Lt.Cdor. CIOROIU MIRCEA.-

3/. Aceste exemplare au fost distribuite astfel:

1 /un/ exemplar D-lui MANIU, predat de mine în prezența Lt.Cdor. CIOROIU M.

1 /un/ exemplar D-lui TITEL PETRESCU, fără autorizația mea, din inițiativa Lt.Cdor. CIOROIU.

2 /două/ exemplare la dosarul cauzei găsite cu ocazia percheziției făcute Lt.Cdor. CIOROIU.

2 /două/ exemplare se află asupra Lt.Cdor. CIOROIU MIRCEA.-

Exemplarul dat D-lui Maniu a fost primul bătut la mașină și a fost semnat de mine și Lt.Cdor. CIOROIU.

Restul exemplarelor nu avea semnătura mea.

In concluzie, conchid că nu mai am absolut nimic de adăugat la declarațiile mele anterioare.

Aceasta declar, susțin și semnez.

ss/ Gl. Ermil Gheorghiu.

VY

- 14 Sept

00268

00270

D E C L A R A Ţ I E

Subsemnatul Dumitru Ghiţulescu, născut in anul 1898, in com. Broşteni, satul Pârâu Roşu, jud. Argeş, fiul lui Mihai şi al Ioanei Ghiţulescu, de profesie invăţător invăţător pensionar in viaţă, mama moartă, cu serviciul la Minis. Agriculturii, in gardul de director la Direcţiunea Proprietăţii şi Bunurilor Statului, căsătorit, cu un copil, domiciliat in Bucureşti, str. Amiral Murgescu Nr. 14, proprietar, declar următoarele:

Sunt licenţiat in teologie al facultăţii din Bucureşti, am făcut seminarul Nifon, din Bucureşti, intre anii 1912-1920. In timpul studenţiei am intrat in serviciu in Minist. Agriculturii şi Domeniilor (Casa de Improprietărire), Deşi am luat licenţa in teologie, am rămas mai departe in serviciu, in Minister, fiind funcţionar apreciat.

Incă din anul 1927, fiind funcţionar la lucrările de reformă agrară, pentru Ardeal, am ~~xxxxxxx~~ cunoscut pe dl Serdici, care era directorul Camerei Agricole Tr. Mare. Această cunoştinţă a rămas intre noi ca intre un funcţionar mic din Minister şi un director de cameră agricolă.

După câţiva ani Dsa a demisionat din slujbă şi a intrat in politică, candidând la partidul naţional ţărănist ca deputat la judeţul Tr. Mare.

Dsa a reuşit şi apoi in calitate de deputat in chestiunile ce avea legătură cu reforma agrară inevitabil avea legătură cu Subsemnatul, care cu acelaş respect ii dădeam toate lămuririle ce le credea necesare.

Aceste raporturi s'au menţinut astfel, intrerupându-se in timpul războiului din cauza refugiului.

După 23 August 1944, sub ministerlatul dlui Hudiţă, s'a constituit o comisiune pentru elaborarea legii de reformă agrară. Din această comisiune făceau parte reprezentanţii tuturor partidelor cari constituiau guvernul, dşa din partea partidului naţional ţărănesc făcea parte şi dl Serdici, cu

./.

00269

care ocaziune am luat din nou contact cu Dsa, subsemnatul fiind secretarul acestei comisiuni in calitate de conducător al serviciului de reformă agrară.

In această situaţiune s'a păstrat raporturile de mai inainte, eu indeplinindu-mi funcţiunea mea şi dânsul luând parte la comisiune cu intrerupere, dacă imi aduc aminte bine ultimele şedinţe nu am mai luat parte.

Apoi nu am mai avut contact cu Dsa până a fost ales iarăşi deputat de Tr.Mare, când, din când in când mă vizita cu cereri ale diferiţilor locuitori din judeţ, care erau expropriaţi şi care nu puteau fi rezolvate favorabil.

Intr'unadin zile, prin anul 1946, ne-a cerut date cu privire la reforma agrară, date ce nu erau secrete şi cari din cauza prea marei ocupaţiuni ce aveam, nu i le-am putut da imediat, insă Dsa a stăruit şi a doua sau a treia zi m'am dus personal la Dsa in dosul bisericii Amzei pe str. Tell.

Aceste date cuprindeau numărul expropriaţilor, suprafaţa expropriată, numărul improprietăriţilor, numărul indreptăţiţilor şi numărul loturilor de tip mediu.

Aceste date nu erau secrete, ci erau publice pe biroul meu in situaţie pe judeţe şi in diagramă pe perete. De altfel erau in permanenţă arătate in diferite ocaziuni in discursurile pe care le ţineau dnii Miniştrii cu ocaziunea diferitelor festivităţi.

Cred că acestea au fost publicate şi in ziar.

Nu l'am intrebat ce face cu ele şi nici nu mi-a spus deoarece nu-l consideram un lucru secret. In momentul când mi-a cerut aceste date poziţia partidului naţional ţărănesc al cărui reprezentant era dl Berdici, nu era atât de pronunţată faţă de poziţia guvernamentală şi poate şi aceasta a fost motivul că nu m'a interesat ce face cu datele cerute.

Din momentul in care partidul naţional ţărănesc s'a distanţat şi-a luat atitudine contra guvernului, nu am mai avut nici o legătură cu dl Berdici, care de altfel nici nu mi-a mai cerut nimic.

Dacă in această situaţiune mi-ar mai fi cerut, declar că nu i-aş fi dat fără a cere aprobarea superiorilor.

Menţionez că aceleaşi date mi-au fost cerute de reprezentanţii statului sovietic, pe care deasemenea le-am dat, repet nefiind secrete.

Prezenta declaraţie este scrisă de mine, nesilită de nimeni, susţin şi semnez.

14 Sept. 1947. ss. Ghiţulescu D.

270
00272

D E C L A R A T I E

Subsemnatul GHITULESCU DUMITRU de ani 49, referitor la cifrele asupra reformei agrare date de subsemnatul Dlui SERDICI dau următoarele lămuriri.-

Nu am dat Dlui SERDICI nici un fel de informaţii asupra inventarului mort, deoarece nu-l cunosc şi nu depindea de Directiunea mea, nici nu am cerut colegului respectiv, acele date spre a le da Dlui SERDICI.-

Când am predat lucrarea ce era făcută în formă statistică pe judeţ şi care cuprindea cele ce am relatat în declaraţia anterioară, am înmânat-o la poartă Dsa nefiind acasă.-

Lucrarea nu era bătută la maşină, ci un imprimat special de statistică la direcţiune şi complectat în cerneală xxxxxxxxxxxxxxx cred de funcţionarul din direcţiunea mea căruia îi cerusem această lucrare.-

Prezenta declaraţie este scrisă de mine cu adăugirea cuvântului " respectiv" şi cu areada

Declar susţin şi semnez propriu.-

/ss/ GHITULESCU DUMITRU

17 Septembrie 1947.-

10 Sept

00271
00273

D E C L A R A T I E

Subsemnatul Dumitru Ghiţulescu, de ani 49, in continuarea cercetărilor declar următoarele:

Faptul că am dat datele statistice referitoare la expropriere şi împroprietărire, nu constituia nici o obligaţiune, ci numai datorită firei mele serviabile şi a respectului ce-l aveam faţă de dl Berdici, mai ales când era conştient că aceste date nu erau secrete şi deci nu puteau constitui vreo vină.

Nu am făcut politica partidului naţional şi nici altă politică a vreunui partid politic.

Cifrele date nu pot fi interpretate în rău, deoarece ele fac dovada complectă în mâna oricui s'ar găsi, că opera de expropriere şi împroprietărire a reuşit pe deplin.

Am declarat şi repet, aceste cifre statistice au fost date şi altor persoane, dela Frontul Plugarilor, Legaţia Sovietică, Ministerul Informaţiilor, fără nici o recompensă, ci numai din simpla datorie de funcţionari

Drept pentru care dau prezenta declaraţie scrisă de mine şi semnată propriu.

15 Septemvrie 1947.

ss. Ghiţulescu Dumitru

VI 30 Sept 0272 00274

D E C L A R A Ț I E

Subsemnatul DUMITRU GHITULESCU de ani 49, domiciliat in Bucuresti Str. Anival Murgescu Nr. 14, căsătorit, cu un copil, Director în Ministerul Agriculturii si Domeniilor, Directorul Directiunei proprietății si Bunurilor în care se cuprinde și partea execuției și a reformei agrare; referitor la datele statistice date de mine D-lui Serdici declar următoarele:

Cunoștiam pe Dl. Serdici încă din anul 1936, când era Directorul Camerii Agricole Tr. Mare.-

Am făcut parte din Comisiunea pentru Pregătirea Legii de reforma agrare din 1944,-1945, ca secretar, iar Dânsul împreună cu alții ca membrii, comisiune instituită de Dl. Hudiță în calitate de Ministru al Agriculturii și Domeniilor.

Deși știam că este politician și fost deputat, totuși îl cunoștiam ca un om serios.-

După alegerile din 1946, avenit la Minister și a ceru datele statistice cu privire la suprafața expropriere si împroprietărire, date pe care le poseda Ministerul prin aceasta Directiune.

Neputându-le da imediat din cauza aglomerării de lucru, a stăruit telefonic a doua si a treia zi.

Față de această stăruință am dat dispozițiuni și s'a copiat situația obișnuită cu datele la zi, mai ales că aceste erau publice, care cuprindeau: Nr. moșiilor expropriate, suprafața expropiată, numărul îndreptățiților, nr. împroprietăriților și lotul tip.

Aceasta situațiune pe o pagină, care arăta că reforma agrară este terminată aproape, am dus-o D-lui Serdici in Str. Tell și am predat-o la poartă, nefiind acasă D-sa.

Deobiceiu aceste situații le semnam, însă nu-mi aduc aminte dacă am semnat-o, însă sunt mai mult ca sigur că era semnată.-

./.

Nu l-am întrebat pentru ce are nevoie şi nici nu mi-a spus, eu crezându-l un om corect.-

De atunci nu xxxxxx a mai fost pe la mine şi nici nu mi-a mai cerut nimic, nici personal şi nici verbal şi nic nu l-am mai văzut.

Sustin si semnez propriu, prezenta declaraţie.

ss/D-tru Ghitulescu

Cele două adăugiri "expropiat şi mai" sunt făcute de mine.

ss/D-rru Ghitulescu

30 IX-947.

274
00276

D E C L A R A T I E

Subsemnatul Locotenent GROSU ALEXANDRU, domiciliat în Bacău, Str.Banca Naţională Nr.14, declar următoarele :

In ziua de 8 August 1947, am fost transportat împreună cu D-ra CÓVRIG şi cu Dl.CHELARU GHEORGHE dela Siguranţa Piatra la Siguranţa Bacău.

Primele zile am fost ţinut prin birouri pentru interesul cercetărilor. Cum am fost văzut de Dl.Chestor FILIP AUREL am fost invitat în birou,unde am fost insultat crunt, în sensul că am fost înjurat în modul cel mai murdar posibil (cruci ceară, bou, mamă), după care a început a mă lovi groaznic cu palmele şi cu pumnii peste faţă şi cap. După ce şi-a făcut mendrele cu mine, a început a mă ameninţa că singur îmi va face sicriu, că mă va îngropa de viu în pământ, mă va face dispărut ca pe un câine şi multe altele. M'a ameninţat deasemenea că dacă nu voiu declara aşa cum mi se va dicta,va fi nenorocire.

Auzisem modul groaznic cum se bate la Poliţie,ştiam că Maiorul BATALIUC a fost crunt lovit, întrucât chiar D-ra CHELARU, înainte de a fi arestată, în momentul când era cu mâncarea pe sălile Siguranţei, l-a auzit pe Maiorul BATALIUC văicărindu-se.

Intrucât nu mai doream să intru în a doua fabrică, am cerut singur raport confidenţial Domnului Şef de Siguranţă şi i-am spus că am şi eu două revolvere ascunse. I-am cerut să nu le mai treacă în procesul verbal, pentru a nu cădea atât de greu şi să le dea D-lui cui crede că are dreptul să le poarte.

Sub cuvânt de onoare mi-a comunicat că o va face, dacă consimt să dau declaraţia în sensul cum doreşte D-lui mai mult, că în curând îmi va reda şi libertatea, lucru care l-am consimţit.

La plecare spre Bucureşti, am fost degradat de uniforma M.S.Regelui, pe care o purtam, lucru destul de grav pentru corpul ofiţeresc. Am fost nevoit să-mi scot tresele de ofiţer de pe umăr, iar caschetа am ascuns-o în coşul D-nei COVRIG şi astfel, spre satisfacţia D-lui Chestor, am ieşit pe poarta poliţiei până la Gară şi pe peronul gării Bacău până la Bucureşti. Nu fusesem condamnat şi deci găsesc că nu avea dreptul s'o facă. Ce a zis lumea care mă cunoştea la Bacău, pe peron, când m'a văzut în ţinuta militară, fără tresă pe umăr şi cu capul gol ?

Toată această ură din partea Poliţiei faţă de mine se datoreşte faptului că am fost prieten de afaceri cu VELESCU.

In luna Martie-Aprilie 1947, mi s'a făcut prima percheziţie ; am cerut ordinul de percheziţie care emana dela Chestură, autorizat fiind de Parchetul civil. I-am spus D-lui Comisar că nouă ofiţerilor nu ni se poate face percheziţie decât în urma aprobării date de Parchetul Militar şi ca atare nu permit să mi se facă percheziţie. La aceasta mi-a răspuns Dl.Comisar că noi ofiţerii din cadrul disponibil suntem asimilaţi ofiţerilor de rezervă şi deci justiţiabili de instanţele civile, aceasta în urma înţelegerii între Ministerul de Războiu şi Ministerul de Interne, publicată într'un Jurnal al Consiliului de Miniştri.

Am acceptat percheziţia în sensul ca gardianul care-l însoţea să rămână acasă la mine, iar D-lui să meargă să-mi aducă această dispoziţie spre a lua cunoştinţă. N'a acceptat.

Am dat atunci declaraţie în sensul că nu accept percheziţia decât în urma aprobării Parchetului Militar, sau să mi se

aducă la cunoștință scris Jurnalul menționat mai sus.

Domnul Comisar, de data aceasta era și în greșeală că nu venise însoțit de un ofițer din Comenduirea Pieții Brașov.

A plecat, probabil și-a dat seama de greșeală, căci peste puțin timp s'a înapoiat însoțit și de Locot. PLATON din Comenduirea Pieții. Intre timp, plecasem în oraș și eu și am spus mamei că dacă mai vine cineva, să nu admită percheziția până nu mă reîntorc din oraș.

Domnul Comisar, însoțit și asistat de Locot. PLATON, totuși au procedat la percheziție în camera mea, în bucătărie, prin beci, magazii, mai puțin dormitorul părinților. La înapoerea mea, n'am mai permis să se continue percheziția. Am cerut deasemeni D-lui Locot. PLATON să-mi aducă ordinul prin care noi ofițerii din C.D. suntem justițiabili de instanțele civile, deoarece dacă emana și dela Ministerul de Războiu, ar fi trebuit să-l aibă și el. N'a acceptat nici D-lui să mi-l aducă la cunoștință, cu toate că era obligat să-mi-l aducă la cunoștință.

Am dat o a doua declarație, în care deasemenea aminteam că nu permit percheziția decât în condițiunile menționate în prima declarație. A doua zi, m'am interesat îndeaproape pe la cunoscuți, dacă într'adevăr există această dispoziție prin care noi suntem asimilați ofițerilor de rezervă, la care toți mi-au spus că n'au auzit nimic de această schimbare și că până la data trecerii în rezervă ne bucurăm de aceleași drepturi ca și ofițerii activi.

Prin faptul că la cererea mea, atât Dl. Comisar cât și dl. Locot. PLATON au refuzat să-mi arate dispoziția de mai sus, am dedus că această percheziție era făcută în mod ilegal, m'am dus la Dl. Chestor spre a lămuri situația.

De cum m'am prezentat, m-a luat în primire amenințându-mă și că mă va trimite în pușcărie. I-am cerut și D-lui

să-mi arate dispoziţia în sensul că suntem asimilaţi celor de rezervă, totuşi a refuzat.

După câteva zile, m'am dus din nou la D-lui, de data aceasta a fost destul de drăguţ cu mine. I-am cerut din nou să-mi arate "dispoziţia", însă m'a luat cu alte vorbe.

Mi-a propus să devi agentul personal al D-lui pentru informaţii, însă n'am acceptat. Ulterior, mi-a propus să mă înscriu în P.C.R., că îmi dă serviciu, în plus voiu avea diferite recompense morale şi materiale, în plus că nu-mi va mai trimite dosarul şi că îl distruge în faţa mea şi că astfel vom putea deveni buni prieteni.

Această propunere am acceptat-o, însă în momentul trecerii mele în poziţia de "rezervă", lucru care nu i-a plăcut, întrucât iarăşi m'a luat cu ameninţările. I-am repetat că într'adevăr voiu fi un demn colaborator al D-sale, însă să mai aştepte clarificarea situaţiei mele militare. De atunci, a început să mă urmărească pas cu pas.

A doua percheziţie pe care mi-a făcut-o, a fost la sfârşitul lunii Iulie crt. Noaptea m'am întors dela Bucureşti, de unde îmi cumpărasem cursuri pentru Anul II la Facultate, iar dimineaţa a şi venit să-mi facă percheziţie, cerându-mi în primul când să arăt valiza cu care mă înapoiasem dela Bucureşti; într'adevăr era încă plină cu cursurile pe care mi le cumpărasem. Au crezut că mă întorc cu cine ştie ce manifeste.

Accentuez, imediat după dispariţia lui VELESCU de sub escortă, când era trimis în lagăr, l-a arestat pe Maiorul BATALIUC. De ce prima oară şi a doua oară, când a fost invitat la Siguranţă i-a dat drumul, iar a treia oară a fost reţinut ? Desigur că mânia faţă de noi, căci eram prieteni de afaceri cu VELESCU şi dacă l-a scăpat pe VELESCU să ia un altul dintre noi.

278

In drum spre Bucureşti, mi-a povestit Maiorul BATALIUC modul groaznic cum a fost bătut în trei rânduri, legat burduf şi bătut la tălpi până când leşina, iar după ce-şi revenea era luat din nou la bătaie până când nu mai simţea loviturile. A stat zile întregi cu ştergarul muiat în apă, la tălpi, pentru a se desumfla.

Martori la această monstruozitate a fost D-ra CHELARU, când l-a auzit văicărindu-se, în plus cei doi tovarăşi ai D-lui Maior BATALIUC au văzut cum stătea cu picioarele în ştergarul muiat în apă.

Chestiunea armelor noastre nu a fost decât o simplă coincidenţă nefastă, care s'a întâmplat în perioada judecării lui MIHALACHE, astfel că au conceput să ne bage în această afacere numai din ură.

Avocatul HERŞCOVICI, care era un bun prieten al D-lui Şef de Siguranţă, cât şi al domnului Comisar ZELTZER, poate să facă mărturie deplină. I s'a adus în reparaţie la magazin, aparatul de radio al D-lui Şef de Siguranţă, cerându-i să-l repare cun un preţ derizoriu, în plus dl. Comisar Zeltzer Paul se plângea mereu că este băiat sărac şi că n'are cu ce face faţă, aşa că să înţeleagă Dl. HERŞCOVICI situaţia, ca la urmă să-i spună, în momentul arestării, că l-a urât tot timpul.

Aceasta declar, susţin şi semnez.

(ss) Locot. Grossu Alexandru

Bucureşti, 24 Septembrie 1947.

II - 24 Sept 279

00281

D E C L A R A T I E

Subsemnatul Locotenent GROSU ALEXANDRU, domiciliat în Bacău, Str.Banca Naţională Nr.14, declar următoarele :

In ziua de 8 August 1947, am fost transportat împreună cu D-ra COVRIG şi cu Dl.CHELARU GHEORGHE dela Siguranţa Piatra la Siguranţa Bacău.

Primele zile am fost ţinut prin birouri pentru interesul cercetărilor. Cum am fost văzut de Dl.Chestor FILIP AUREL, am fost invitat în birou,unde am fost insultat crunt, în sensul că am fost înjurat în modul cel mai murdar posibil (cruci, ceară, bou, mamă), după care a început a mă lovi groaznic cu palmele şi cu pumnii peste faţă şi cap. După ce şi-a făcut mendrele cu mine, a început a mă ameninţa că singur îmi va face sicriu, că mă va îngropa de viu în pământ, mă va face dispărut ca pe un câine şi multe altele. M'a ameninţat deasemenea că dacă nu voiu declara aşa cum mi se va dicta,va fi nenorocire.

Auzisem modul groaznic cum se bate la Poliţie,ştiam că Maiorul BATALIUC a fost crunt lovit, întrucât chiar D-ra CHELARU, înainte de a fi arestată, în momentul când era cu mâncarea pe sălile Siguranţei, l-a auzit pe Maiorul BATALIUC văicărindu-se.

Intrucât nu mai doream să intru în a doua fabrică, am cerut singur raport confidenţial Domnului Şef de Siguranţă şi i-am spus că am şi eu două revolvere ascunse. I-am cerut să nu le mai treacă în procesul verbal, pentru a nu cădea atât de greu şi să le dea D-lui cui crede că are dreptul să le poarte.

280

Sub cuvânt de oncare mi-a comunicat că o va face,dacă consimt să dau declaraţia în sensul cum doreşte D-lui,mai mult, că în curând îmi va reda şi libertatea, lucru care l-am consimţit.

La plecare spre Bucureşti, am fost degradat de uniforma M.S.Regelui,pe care o purtam, lucru destul de grav pentru corpul ofiţeresc. Am fost nevoit să-şi scot tresele de ofiţer de pe umăr,iar cascheta am ascuns-o în coşul D-rei COVRIG şi astfel, spre satisfacţia D-lui Chestor, am ieşit pe poarta poliţiei până la Gară şi pe peronul gării Bacău până la Bucureşti. Nu fusesem condamnat şi deci găsesc că nu avea dreptul s'o facă. Ce a zis lumea care mă cunoştea la Bacău,pe peron, când m'a văzut în ţinuta militară, fără tresă pe umăr şi cu capul gol ?

Toată această ură din partea Poliţiei faţă de mine se datoreşte faptului că am fost prieten de afaceri cu VELESCU.

In luna Martie-Aprilie 1947, mi s'a făcut prima percheziţie ; am cerut ordinul de percheziţie care emana dela Chestură, autorizat fiind de Parchetul civil. I-am spus D-lui Comisar că nouă ofiţerilor nu ni se poate face percheziţie decât în urma aprobării date de Parchetul Militar şi ca atare nu permit să mi se facă percheziţie. La aceasta mi-a răspuns Dl.Comisar că noi ofiţerii din cadrul disponibil suntem asimilaţi ofiţerilor de rezervă şi deci justiţiabili de instanţele civile, aceasta în urma înţelegerii între Ministerul de Războiu şi Ministerul de Interne, publicată într'un Jurnal al Consiliului de Miniştri.

Am acceptat percheziţia în sensul ca gardianul care-l însoţea să rămână acasă la mine,iar D-lui să meargă să-mi aducă această dispoziţie spre a lua cunoştinţă. N'a acceptat.

Am dat atunci declaraţie în sensul că nu accept percheziţia decât în urma aprobării Parchetului Militar,sau să mi se

-/-

aducă la cunoştinţă scris Jurnalul menţionat mai sus.

Domnul Comisar, de data aceasta era şi în greşeală, că nu venise însoţit de un ofiţer din Comenduirea Pieţii Bacău.

A plecat, probabil şi-a dat seama de greşeală, căci peste puţin timp s'a înapoiat însoţit şi de Locot. PLATON din Comenduirea Pieţii. Intre timp, plecasem în oraş şi eu şi am spus mamei că dacă mai vine cineva, să nu admită percheziţia până nu mă reîntorc din oraş.

Domnul Comisar, însoţit şi asistat de Locot. PLATON, totuşi au procedat la percheziţie în camera mea, în bucătărie, prin beci, magazii, mai puţin dormitorul părinţilor. La înapoerea mea, n'am mai permis să se continue percheziţia. Am cerut deasemeni D-lui Locot. PLATON să-mi aducă ordinul prin care noi ofiţerii din C.D. suntem justiţiabili de instanţele civile, deoarece dacă emana şi dela Ministerul de Războiu, ar fi trebuit să-l aibă şi el. N'a acceptat nici D-lui să mi-l aducă la cunoştinţă, cu toate că era obligat să-mi-l aducă la cunoştinţă.

Am dat o a doua declaraţie, în care deasemenea aminteam că nu permit percheziţia decât în condiţiunile menţionate în prima declaraţie. A doua zi, m'am interesat îndeaproape pe la cunoscuţi, dacă într'adevăr există această dispoziţie prin care noi suntem asimilaţi ofiţerilor de rezervă, la care toţi mi-au spus că n'au auzit nimic de această schimbare şi că până la data trecerii în rezervă ne bucurăm de aceleaşi drepturi ca şi ofiţerii activi.

Prin faptul că la cererea mea, atât Dl. Comisar cât şi dl. Locot. PLATON au refuzat să-mi arate dispoziţia de mai sus, am dedus că această percheziţie era făcută în mod ilegal, m'am dus la Dl. Chestor spre a lămuri situaţia.

De cum m'am prezentat, m-a luat în primire ameninţându-mă şi că mă va trimite în puşcărie. I-am cerut şi D-lui

să-mi arate dispoziţia în sensul că suntem asimilaţi celor de rezervă, totuşi a refuzat.

După câteva zile, m'am dus din nou la D-lui, de data aceasta a fost destul de drăguţ cu mine. I-am cerut din nou să-mi arate "dispoziţia", însă m'a luat cu alte vorbe.

Mi-a propus să devi agentul personal al D-lui pentru informaţii, însă n'am acceptat. Ulterior, mi-a propus să mă înscriu în P.C.R., că îmi dă serviciu, în plus voiu avea diferite recompense morale şi materiale, în plus că nu-mi va mai trimite dosarul şi că îl distruge în faţa mea şi că astfel vom putea deveni buni prieteni.

Această propunere am acceptat-o, însă în momentul trecerii mele în poziţia de "rezervă", lucru care nu i-a plăcut, întrucât iarăşi m'a luat cu ameninţările. I-am repetat că într'adevăr voiu fi un demn colaborator al D-sale, însă să mai aştepte clarificarea situaţiei mele militare. De atunci, a început să mă urmărească pas cu pas.

A doua percheziţie pe care mi-a făcut-o, a fost la sfârşitul lunii Iulie crt. Noaptea m'am întors dela Bucureşti, de unde îmi cumpărasem cursuri pentru Anul II la Facultate, iar dimineaţa a şi venit să-mi facă percheziţie, cerându-mi în primul rând să arăt valiza cu care mă înapoiasem dela Bucureşti; într'adevăr era încă plină cu cursurile pe care mi le cumpărasem. Au crezut că mă întorc cu cine ştie ce manifeste.

Accentuez, imediat după dispariţia lui VELESCU de sub escortă, când era trimis în lagăr, l-a arestat pe Maiorul BATALIUC. De ce prima oară şi a doua oară, când a fost invitat la Siguranţă i-a dat drumul, iar a treia oară a fost reţinut ? Desigur că mânia faţă de noi, căci eram prieteni de afaceri cu VELESCU şi dacă l-a scăpat pe VELESCU să ia un altul dintre noi.

In drum spre Bucureşti, mi-a povestit Maiorul BATALIUC modul groaznic cum a fost bătut în trei rânduri, legat burduf şi bătut la tălpi până când leşina, iar după ce-şi revenea era luat din nou lă bătaie până când nu mai simţea loviturile. A stat zile întregi cu ştergarul muiat în apă, la tălpi, pentru a se desumfla.

Martori la această monstruozitate a fost D-ra CHELARU, când l-a auzit văicărindu-se, în plus cei doi tovarăşi ai D-lui Maior BATALIUC au văzut cum stătea cu picioarele în şetrgarul muiat în apă.

Chestiunea armelor noastre nu a fost decât o simplă cojncidenţă nefastă, care s'a întâmplat în perioada judecării lui MIHALACHE, astfel că au conceput să ne bage în această afacere numai din ură.

Avocatul HERŞCOVICI, care era un bun prieten al D-lui Şef de Siguranţă, cât şi al domnului Comisar ZELTZER, poate să facă mărturie deplină. I s'a adus în reparaţie la magazin, aparatul de radio al D-lui Şef de Siguranţă, cerându-i să-l repare cun un preţ derizoriu, în plus dl. Comisar Zeltzer Paul se plângeamereu că este băiat sărac şi că n'are cu ce face faţă, aşa că să înţeleagă Dl. HERŞCOVICI situaţia, cal la urmă să-i spună, în momentul arestării, că l-a urât tot timpul.

Aceasta declar, susţin şi semnez.

(ss) Locot. Grossu Alexandru

Bucureşti, 24 Septembrie 1947.

VI

284

00286

DECLARATIE
==============================

Subsemnatul general GHEORGHIU ERMIL,in etate de 51 ani, căsătorit,fără copii,domiciliat în Bdul Dacia nr. 14,Bucuresti declar următoarele :

Sunt născută în orașul Botoșani in anul 1896 luna Februarie ziua 13,din părinții Petre + fost funcționar financiar și Ecaterina +,fără profesie, căsătorit în anul 1931 în orașul Bacău cu Dra. GABRIELA HILARIU.

Studii: 7 clase liceu / Laurian/ în orașul Botoșani, terminate in 1913 când am intrat ca elev în sc. militară de art. și geniu,eșind sublt. activ in 1915.-

Posed un apartament in Bdul. Dacia 14 și un lot 25 Ha. M. Viteazu în satul Lucianca jud. Ilfov.

Am fost pus la dispoziția M.R. in 1945,trecut in cadrul disponibil in August 1946 și apoi trecut in cadrele de rezervă în aceiași lună a anului 1947.-

Dela trecerea in cadrul disponibil /1946/ și până în momentularestării / 6.VIII.1947/ m'am ocupat cu cultivarea/lotului M. Viteazu/

Il cunosc pe lt. Cdor. CIORCIU din 1942 când l-am avut subaltern,ca unul ce făcea parte din Esc.Recunoaștere ce se ~~găm~~ găsea sub ordinele subsemnatului.

Am lucrat impreună cu el Studiul relativ la nevoia înființărei unui minister al aerului și marinei,ca unul ce era apreciat de mine ca un ofițer capabil de Stat Major,cum l-am remarcat de pe când era in Statul major al aerului,a cărui șef am fost aproape 1 an.-

Acest Studiu a fost redactat numai cu Lt. cdor.CIORIU.

Am inceput studiu după ce s'a publicat tratatul de Pace,in care se arătau efectivele ce ne erau rezervate pentru aeronautică,am terminat studiul după circa 1 lună/aproximativ in Aprilie /

Am întocmit acest studiu din dorinţa de a arăta o posibilitate mai bună ca mijloacele aero ce ne erau lăsate să se poate întruni sub un comitet care să le permită o organizare şi o conducere mai propice cum o simţisem de pe când am ocupat funcţiunea de subsecretar de stat la aer,la 23 VIII.1944.-

Acest studiu urmăream să fie publicat la momentul oportun in o revistă de specialitate pentru ca ceincel- vor citi să cunoască şi să se documenteze asupra modului in care vede această problemă un om ce a avut prilejul să se ocupe de ea.-

Am văzut pe Dl. MIHALACHE in Decembrie 1946,din curiozitatea de a cunôaşte opiniile unuia din oamenii politici cari difereau ca opinie de actuala conducere din a cărei grupare avusese prilejul să cunosc un număr important de oameni politici a căror orientare o cunoşteam prin contactul des ce avusesem cu Dlor,-

Cu. Dl. MIHALACHE am avut o singură intrevedere de 15,~~xxxx~~ minute,~~xx~~ Dsa locuia la un Ddr. ce nu-l cunosc fiind condus acolo de lt. Cdor. CIOROIU.-

In cursul intrevederi Dl. MIHALACHE pe care-l cunoşteam dela intrunirile cavalerilor ord. Mihai Viteazu,mi-a făcut o ~~xxxxx~~ narare a acţiunei partidului pe timpul fostului Rege Carol II şi mi-a subliniat faptul că în prezent conducerea actuală nu este interesată decât în sensul oamenilor cari ar putea să-i aducă un aport efectiv. Intrevederea s'a terminat fără nici-o concluzie,eu având impresia că persoana mea nu interesează pentru moment partidul,după cum nici eu nu mă vedeam cu nimica interesat prin cele ce'mi vorbise Dl. MIHALACHE.-

Nu cunosc dacă lt. cdor. CIOROIU ocupa vre'un post sau avea vre'o insărcinare specială in P.N.T.,ştiam numai că scrie regulat in ziarul DREPTATEA sub pseudonimul MATEI ODOBESCU.-

Lt cdor. CIOROIU nu mi-a mai făcut alte propuneri de a mai vedea pe dl. Mihacale sau vre'un alt membru al P.N.T. După intrevederea de 15minute cu Dl. Mihalache i-am spus că nu şi-ar mai avea rostul să-l mai revăd pe dl. MIHALACHE după cum s'a şi intâmplat.-

Nu am mai văzut absolut pe nimeni din P.N.T.

Nu am fost inscris in acest partid,nu m'am gândit măcar să o fac vreodată.

Nu fac parte ~~xxxx~~ din nici o organizaţie politică.

Aceasta declar,sustin si semnez.

/ss/ GHEORGHIU ERMIL

31.VIII.1947.-

VI

1 sept

288

00288

D E C L A R A T I E

Subsemnatul general GHEORGHIU ERMIL in continuare declarației mele anterioare relatez următoarele ;

In ziua de 23.VIII 1944 am fost chemat la Bucuresti de dl. gl. SANATESCU pe care l-am văzut către orele 9 la Palatu Regal unde am fost chestionat in detaliu asupra situației forțelor aeriene de pe front și din interior cu recomandația de a le avea cât mai mult in mână și in ori ce moment.-

In timpul cât raportam situația in detaliu Dlui. general, Dsa a fost in legătură de mai multe ori cu diferiți ofițeri generali de pe front.

In cursul zilei m'am achitat in mod special de însărcinare pe care o primisem deoarece erau unele indicii asupra unor evenimente deosebite, lucru care s'a confirmat către orele 21 când la radio s'a aflat despre incheierea armistițiului și formarea unui nou guvern din care am aflat că fac parte in cali tate de subsecretar de stat la aer.

Mi-am justificat această numire prin faptul că in cal tatea mea de sef de Stat major al aerului eram acela ce comandam direct și indirect toate forțele noastre aeronautice cât și xxxxxxxxx din motivul că eram cunoscut ca militar si ca idei de dl. gl. SANATESCU.-

Ca subsecretar de stat al aerului am regrupat forțele aeriene formând Corpul aerian ce a operat in Transilvania, am apărat aerian Capitala, am reaprovizionat și dotat Corpul aerian etc.

Am funcționat ca Subsecretar aer până la 6 XI când a dimisionat guvernul gl. SANATESCU.-

2.- Am predat studiul cdorului CIORCIU, pentru a nu păstra asupra mea nici un act ce după unii s'ar preta la alte la alte caracteruzări decât acela de a face o operă utilă ridi- cării organizării și eficienței forțelor aeriene cu drept de a le avea in organizarea noastră din timpul de a face /tratatul de pace/. Studiul era lucrat in 2 exemplare.-

In momentul când stidiul a fost predat Cdorului

287

CIOROIU aceasta se află trecut in cadrul disponibil.-

3. Nu am exclus posibilitatea ca acest studiu să ajungă şi la P.N.T. deoarece lt. cdor. CIOROIU colaborând la el il cunoştea şi nici nu avea nevoie să se servească de el in original ca unul ce cunoştea pe dinafară ceiace trata studiul.-

4. Nu am fost inscris nici nu am luat parte la C.P.M. din partidul P.N.P cu care nu am avut sub nici o formă şi nici vre'o dată nici un contact,legătură,etc.

Aceasta declar,sustin si semnez.

/ss/ gl. GHEORGHIU ERMIL

1. IX. 1947._

VI

2 Sept

288

00290

DECLARAȚIE

Subsemnatul Gl. GHEORGHIU ERMIL în continuarea declarațiunilor mele anterioare, transcriu și răspund următoarelor intrebări:

1.- Intrebare. Care a fost motivul ce v'a făcut să încredințați studiul aeronautic Lt.Cdor Ciorciu ?

Răspuns: Am încredințat studiul aeronautic Lt.Cdor Ciorciu pentru ca atunci când va fi posibil să fie dat pentru publicare unei reviste cu caracter de specialitate apreciind că Lt.Cdor Ciorciu le cunoaște mai ușor aceste reviste ca un fost colaborator la o parte din ele (Ex) Rev. militară, revista aeronautica etc.
Al 2-lea motiv, după cum am declarat anterior a fost acela de a nu mai păstra asupra mele nici un fel de document ce ar putea suferi interpretări, din punct de vedere al scopului pentru care sunt făcute, deîndată ce nu mai contam în cadrele active.-
Subliniez cu această ocazie că studiul de față a fost făcut pentru motivul că mă găseam încă legat de aeronautică prin meseria mea anterioară și prin funcțiunile ce am ocupat.

2.- Intrebare. Care a fost procesul psihologic, care v'a determinat teama unor interpretări diferite în viitor ?

Răspuns: Teama unor interpretări diferite în viitor se baza pe faptul că apreciam că pentru unii un lucru oarecare poate fi apreciat dintr'un punct de vedere și sub o anumită formă de către alții poate fi văzut și sub o altă formă.
Dovada este cazul de față adică că în

..//..

E F.

timp ce eu fac acest studiu dintr'un interes ce-l cred favorabil aeronauticei, mă găsesc astăzi în fața atâtor suspiciuni 00239 privire la la scopul urmărit.-

3.- Intrebare. Precizați ce puncte de vedere sau anumite forme de apreciere bănuiați că ar putea surveni ulterior ?

Răspuns : Bănuiam numai pe acela că nu mai eram indicat să mă mai ocup de chestiuni ce din momentul ce mă găseam în C.D. nu'mi mai reveneau în mod oficial, când am subliniat, totuși faptul că nu era cazul să-mi nu-mi pot spune cuvântul într'o chestiune în care părerile mele mai puteau fi luate încă în considerare.

4.- Intrebare. Dat fiind faptul că studiul aeronautic îl aveați lucrat în 2 exemplare, cum explicați că nu v'ați oprit Dvs. unul, iar celălalt să-l fi dat Lt.Cdor Cioroiu și din contra v'ați grăbit să i le încredințați pe amândouă exemplarele ?

Răspuns: Raspunsul este dat prin ceia ce am spus la intrebarea 2. Dacă s'ar fi găsit un singur exemplar interpretările nu puteau fi decât aceleași ca în cazul că s'ar fi găsit și al 2-lea exemplar.-

5.- Intrebare. In timpul când ați predat studiu Lt. Cdor Cioroiu prevedeați posibilitatea unei eventuale percheziționări a locuinței Dvs.?

Răspuns: O prevedeam prin situația ce mi se creasă și prin funcțiunea ce dețineam.

6.- Intrebare. Nici un alt motiv special, nu mai determina prevederea unei eventuale percheziționări ?

Răspuns: Categoric nu, pentru că nu mă știam cu nimic angajat în alte chestiuni; făceam agricultură și nimic mai mult.-

..//..

 290

7.- Intrebare. Legalmente, poziţiunea C.D. nu vă permitea să vă ocupaţi de studiu aeronautice cu caracter militar ?

Răspuns : Cred că nu e nimic precizat d.p.v.legal în această privinţă în legea cadrului disponibil.-

8.- Intrebare. Găsiţi că funcţiunea deţinută în trecut şi situaţia ce o aveaţi în acel timp ar fi putut implica vre-o suspiciune asupra Dvs.?

Răspuns : Situaţiunea din trecut îmi dădea dreptul să cred, să fiu chiar convins că nu poate exista nici un fel de suspiciune.-

Eram convins chiar de contrarul adică că poziţia mea era întărită prin faptul că am fost subsecretar de stat la 23 August în momente grele unde apreciam că s'au adus în guvern oameni de nădejde şi cu un trecut serios, constructiv şi orientat în sensul noilor vremuri.-

Legăturile mele cu o sumă de oameni din partidele de stg.cari mă considerau pentru părerile şi actele mele din trecut mă întăreau în această convingere.-

Nu am ştiut însă ce să mai cred când fără să mi se specifice motivul, de la un ceas la altul, am fost îndepărtat din postul important de Sd.Dej al aerului.

Acest motiv nici acum nu-l ştiu deşi nu s'au făcut afirmări din partea mai multor persoane de vază, că s'a comis o eroare cu mine prin măsura luată.-

9.- Intrebare. Reese din acest răspuns că nu eraţi convins de eventualitatea unor suspiciuni asupra Dvs.?

Răspuns: Din cele de mai sus reese că credeam că sunt cercetari suspiciuni în sintea acelora ce

..//..

 291

au luat hotărârile de mai sus.-

Eram neliniştit că nu mi se preciza, nu mi se motiva, nu mi se dădea dreptul de a mă apăra, de a scoate adevărul, ştiindu-mă nevinovat sub ori ce formă.-

00293

10.-Intrebare. Aţi făcut parte din C.P.N. al Partidului Naţional-Ţărănesc ?

Răspuns. Răspuns categoric nu. Sub nici o formă şi nici într'un moment nu am avut nici un fel de legătură cu organizaţiile acestui partid. Mă întreb chiar cum se iveşte o asemenea întrebare.-

11.-Intrebare. Ce relaţiuni aţi avut cu Glul de art. Stoica Grigore.

Răspuns: Nu-l cunosc. Nu am auzit că ar exista un General cu acest nume.

12.-Intrebare. Cunoaşteţi pe Vice Amiralul Georgescu şi Glul de Escadră Diculescu Achil.

Răspuns: Ii cunosc pe amândoi. Pe primul de când a fost s/secretar de stat la Marină, pe al 2-lea de când fusese în cadrele aero, ca ofiţer activ

13.-Intrebare. Aţi avut vre-o relaţiune politică cu aceste persoane ?

Răspuns: Nici una. Nu i-am văzut nici măcar pe stradă de multă vreme.-

14.-Intrebare. In ce stadiu se găseşte relaţiunile Dvs. personale cu el ?

Răspuns: Intre noi nu au fost pe timpuri decât relaţiuni de serviciu. Ele au rămas aşa cum le-a lăsat despărţirea provocată prin plecarea Dlui din armată. De atunci nici un alt contact.-

15.-Intrebare. Aţi luat vre-o dată parte - chiar incidental fiind - la vre-o şedinţă sau reuniune a C.P.N. ?

..//..

292

Răspuns: De îndată ce spun că nu am nici o cunoştinţă măcar de existenţa acestui organ, răspund categoric nu.-

00294

16.-**Intrebare.** Ce posibilităţi scontaţi din întrevedere cu Ion Mihalache ?

Răspuns; Nici o posibilitate. Am acceptat această întrevedere:

a.- întâi să luam contact cu un om ce-l cunoşteam ca persoană particulară de atâta vreme (cavaler al ord.M.V.) fără ca între timp să-l fi văzut decât la înmormântarea G-lului Rujinski Gh.-

b.- al 2-lea: o făceam din curiozitatea de a şti ce gândeşte Dl.Mihalache, în paralel cu ceiace ce ştim că gândesc partidele de stg.-

17.-**Intrebare.** Cât a durat întrevederea Dvs.cu Ion Mihalache ?

Răspuns; 10 - 15 minute.

18.-**Intrebare.** Ce aţi discutat în cursul acelei întrevederi ?

Răspuns; Nu a avut loc propriu zis nici un fel de discuţiune adică tot timpul a vorbit Dl.Mihalache expunându-mi acţiunea partidului pe timpul Regelui Carol II.-

Intrerupt mereu de o persoană care îi arăta că trebuie să primească pe altceva, întrevederea se termină fără nici o concluziune din partea D-sale şi fără nici un fel de propunere.-

19.-**Intrebare.** Cum a evoluat convorbirea Dv.cu Ion Mihalache, de s'a ajuns la nararea şi apologia activităţei P.N.T. pe timpul Regelui Carol II ?

Răspuns; Nu-mi pot aminti detaliile discuţiunei care a avut loc în Decembrie 1946. Dl.Miha-

..//..

lache îmi pare că a început prin a spune că partidul luptă ca şi în trecut pe o serie de principii şi idei cari s'au dovedit de atunci că au o bază de adevar. Aşa a luat şi analizat cazul Regelui Carol, subliniind autoritatea acestuia şi arătând că i se spunea în faţă lipsa de fundament al felului în care Regele vede situaţia.-

20.-Intrebare. In cursul şi concluziile acelei intrevederi vi s'a făcut din partea lui Ion Mihalache vre-o ofertă sau angajament cu caracter politic ?

Răspuns. Era prima intrevedere; mă cunoştea şi-l cunoşteam aşa de puţin. Se discutase lucrări cu totul generale aşa că nu era măcar cazul să se gândească la aşa ceva. Deci nici o ofertă, nici un fel de angajament. Intrevederea se sfârşeşte în generalităţi.-

21.-Intrebare. Aţi mai avut ulterior vre-o altă intrevedere cu Ion Mihalache sau cu cineva din rândurile apropiaţilor săi politici ?

Răspuns: Nu.-

Aceasta declar, susţin şi semnez.

ss. Gl.Gheorghiu Emil

2 Septembrie 1947.

3 Sept

294

00296

D E C L A R A Ţ I E

In continuarea declaraţiei anterioare, - cu referire specială la colaborarea cu dl.General C-dor av.EMIL GHEORGHIU relatez următoarele :

1/. Studiul intitulat " memoriul interesând înfiinţarea Ministerului Aerului şi Marinei etc." l-am lucrat împreună, fără colaborarea vre-unui terţ.-

2/. El a fost elaborat iniţial verbal, în cursul a câtorva conversaţiuni ce am avut pe tema desfiinţării totale a Subsecretariatului de Stat al Aerului şi pe aceia a defalcărei Av.Civile dela S.S.A.aceasta din urmă trecându-se la Minist. Comunicaţiilor pentru exploatare.-

Acest subiect ne-a interesat întrucât, - anterior - adică în vremea când dl. General Gheorghiu exercitase atribuţiunea de Ministru Subsecretar de Stat al Aerului şi după demisia guvernului 23.VIII.1944, pe aceia de Comandant al Aeronauticei şi Şef de Stat Major al Aerului, - subsemnatul în funcţiunile ce primisem pe lângă persoana D-sale, m'am găsit într'un perfect, sincer şi intim acord cu domnia sa, asupra punctului de vedere după care, în loc a se tinde la desfiinţarea S.S.A.-ului şi la dispersarea mijloacelor aero era mai indicat a se grupa aceste mijloace sub egida politică a unui minister al aerului şi marinei.- Adică : situaţia mijloacelor puţine şi reduse, pentru obţinerea unui mai pronunţat randament, obligă la centralizare, - descentralizarea nefiind permisă decât de o situaţie excedentară a mijloacelor respective.-

In acest sens am sesizat, în toate ocasiunile, autorităţile de resort.-

Rezultă, din cele arătate aci, că, mai târziu cele două operaţiuni succesive: trecerea aviaţiei civile la Ministerul Comunicaţiilor şi apoi desfiinţarea Subsecretariatului de Stat al Aerului, ne-a găsit solidari pe tema unei opinii care nu era de acord cu ceeace se întâmpla de fapt.-

Convinşi de temeinicia susţinerilor noastre, am continuat a discuta acest subiect (discuţii care erau colorate şi de regretul pe care-l susţineam că fusesem eliminaţi din cadre

le armei J)envizajând un caracter comercial şi productiv social-mente pentru Subsecretariatul de Stat al Aerului, aşa cum îl imaginam noi.-

Coordonarea cu un acelaş gen de funcţiune comercială a factorului maritim, socoteam necesară o autoritate patronală pe care o vedeam reprezentată prin Ministerul plin al aerului şi marinei.- Soluţia, dealtminteri, verificată altădată şi foarte prosperă pentru cei doi factori coordonaţi.-

3/. Lipsiţi de elementele pozitive pe care să ne întemeiem demonstrarea punctului nostru de vedere, am aşteptat apariţia Tratatului de Pace.-

Elaborarea scrisă a lucrării a început o zi - două după difuzarea publică (prin presă) a Textului Tratatului de Pace având astfel la dispoziţie o serie de informaţiuni precise şi pozitive pentru lucrarea ce mă preocupa.- De ex : raportul permis între av. militară şi av. civilă, efective de avioane, restricţiuni relative la angajarea reţelei de trafic aerian, bugete, etc.-

Ceeace ne interesa, în special, erau libertăţile tolerate în domeniul aero-civil care constituia factorul fundamental pentru teza noastră, adică o aviaţie naţională :

- militar, redusă la proporţiile fixate prin tratatul de Pace şi la cifrele publicate în textul său;

- civil, dezvoltată şi organizată pe ideia productivităţii comerciale, cunoscând că, Tratatul de Pace, nu făcea nici o menţiune prohibitară specială în acest capitol, mai mult, acesta lăsa complect liberă situarea mijloacelor aero la unul sau altul dintre Departamente.-

Deci, la baza lucrărei noastre, - aşa cum este perfect şi uşor verificabil stau cifrele şi stipulaţiile Tratatului de Pace.-

4/. Redactarea s'a efectuat acasă la dl. General Gheorghiu în bună parte.-

Technica de lucru : am fixat în comun : " planul de demonstraţie " adică punctele de atins şi justificările de făcut.-

Am convenit a trata subiectul, evitând o redactare prea technică, adică a redacta limpede şi adorabil pentru orice speţă de cetitor.-

Acest ultim punct l-am studiat cu atenţie întrucât scopul redactărei acestei lucrări, dintr'început a fost acela de

.//.

a participa la orice desbatere care s'ar fi făcut în revistele de specialitate(România militară,Revista aeronauticei,România Aeriană,etc.)sau în presă,pe tema organizărei şi exploatărei publice a mijloacelor aeriene naţionale,după intrarea în vigoare a Tratatului de Pace.-

In acest mod din dragoste pentru arma noastră,înţelegeam a face un act de prezenţă în cursul oricărei acţiuni de luptă legală şi oficială pentru un mai mareţ,necesar şi beneficiar progres al factorului aerian.-

5/. In cursul redactării nu au existat disensiuni între mine şi dl.General Gheorghiu în ceeace privea tratarea.-Domnia Sa a făcut în special observaţiuni pe tema clarităţei în redactare,controlând să nu vorbim o limbă obişnuită pentru specialist dar inaccesibilă pentru lectorul din afara cercului de tehnicieni al domeniului aerian.-

6/. Aproximativ într'o săptămână două lucrarea a fost gata.-

7/. A fost luată de mine,întrucât dl. General Gheorghiu m'a găsit ca cel mai indicat a o preda fie la " România Militară " fie la " Revista aeronauticei", ca unul care fusesem colaborator şi deci eram cunoscut de către redactori.-

Domnia sa şi-a rezervat dreptul de a opinia asupra momentului când să se publice.-

8/. Până la data când,lucrarea s'a găsit pe masa mea de lucru,ea nu fusese difuzată nimănui şi nici cunoscută de cineva.-

Eram deci în aşteptarea ratificărei Tratatului de Pace şi a începerei discuţiilor asupra exploatărei spaţiului aerian român ca urmare a stipulaţiilor tratatului în acest compartiment,- în reviste sau ziare.-

9/. Intreaga lucrare este un acumulat de principii situate pe o linie de logică pe care am voit-o cât mai clară şi cât mai convingătoare.-

Aşi putea-o vedea ca o pledoarie pentru progresul factorului aerian naţional.-

10/. Fac specificaţiunea că, acolo unde numai în schemă am tratat aeronautica militară,folosind numai datele publicate în Tratat şi emiţând o ipteză de corelare a acestor date,Dl. General Gheorghiu mi-a relatat un punct de vedere neobişnuit în organica noastră militară adică " scoaterea serviciilor şi organelor de asistenţă,întreţinere şi reîmprospătare ale armei de sub autoritatea militară,încadrarea acestora ca civili şi

şi gruparea lor într'o direcţiune pendinte de Minister ".-

Aceasta în ideia de a reduce la neant caracterul de agresivitate pe care-l presupune existenţa oricărui organism militar de sine stătător.-

Am adoptat amândoi acest punct de vedere, cu toate că n'am fost de acord asupra dificultăţii de a putea convinge pe toată lumea asupra utilităţii sale.-

11/. Nu există nici o legătură între redactarea acestei lucrări şi P.N.T.- Adică, mai clar şi riscat nu ne-a fost cerut nici de Dl. Ion Mihalache, nici de altă personalitate a conducerii P.N.T.- Menţionez că acest studiu a fost redactat la apariţia Tratatului de Pace în presă (respectiv Februarie 1947).- Dacă el ar fi fost cerut de P.N.T. şi lucrat de noi în acest scop nu era posibil ca tezele să mai fi putut fi găsite la mine la data de 22 Iulie 1947.- In interval de 5 luni ele puteau fi predate.-

Insă, încă odată afirm, lucrarea aceasta este rezultatul unei iniţiative care ne aparţine exclusiv şi " NU " are nici o legătură, directă sau indirectă, cu Dl. Ion Mihalache sau P.N.T.-

Drept care dau prezenta declaraţie.-

ss/. Lt.C-dor Mircea Ciorciu

3 Septembrie 1947

11 Sept 298

00300

PROCES-VERBAL

Anul 1947, luna Septembrie, ziua 11.

Noi, Prim Chestor S.Davidescu, asistat de chestor V.Dumitrescu și comisar șef Stoiculescu Ilie:

Am procedat la confruntarea reținutului Ion Mihalache cu reținutul Gral Gheorghiu Emil, cu următorul rezultat.-

GENERAL GHEORGHIU EMIL: L-am zărit pe Dl.Ion Mihalache în mesele comune ale cavalerilor ordinului: "Mihai Viteazu" și la înmormântarea generalului Gh.Mujinschi, fără a vorbi cu Dsa.

ION MIHALACHE: Exact.

GENERAL GHEORGHIU EMIL: N'am avut contact cu Dl.Mihalache până la vizita care i-am făcut-o la începutul lunei Februarie 1947. Comandorul Cioroiu mi-a făcut sugestia să-l vizitez și pe Dl. Mihalache, pentru a mă informa, vizita fiind aranjată de Dl.Comandor Cioroiu. Am fost însoțit de Dl.Comandor Cioroiu, care a asistat la discuție.-

In esență Dl.Mihalache mi-a făcut o expunere în linii generale asupra atitudinei în care se păstrează partidul în acțiunea pe care o duce, această atitudine fiind similară celei din trecut când a avut curajul să sfătuiască pe Regele Carol II, să nu rămână intransigent pe poziția, care și-a ales-o.- Dl.Mihalache, în continuare asupra situației actuale pe plan internațional, mi-a arătat că este o situație confuză și că trebue acționat: "Văzând și făcând". In ceace privește situația internă din punct de vedere politic, partidul are nevoe de acțiune, de oameni de acțiune, de oameni pe cari dsa ia denumit: "luptători de linia I-a," iar cu posibilități de conducere, nu-l interesează pentru un moment.

Relativ la oamenii din linia I-a, partidul se va gândi să-i recompenseze în primul rând.-

A arătat că partidul se găsește într'o luptă cu actualul regim, din care va ieși învingător, având asentimentul maselor.-

Am tras concluzia din discuție, că era vorba de organizarea unei lupte prin forță.-

E.F. ..//..

299

ION MIHALACHE: Recunosc fondul discuţiei expusă de Dl.General Gheorghiu, nu-mi amintesc expresiile, concluzia îi aparţine.-

2039

GENERAL GHEORGHIU ERMIL: Studiul înfiinţărei Ministerului Aerului şi Marinei cu cele 2 (două) Subsecretariate de Stat Aer şi marină a fost redactat ulterior vizitei pe care am făcut-o Dlui Mihalache. Redactarea s'a făcut de către subsemnatul în colaborare cu Dl.Comandor Cioroiu M.

ION MIHALACHE : Nu cunosc acest studiu, şi nu am vreo ştiinţă despre el.-

Drept care am încheiat prezentul proces-verbal.

ss. Gl.Gheorghiu
ss. I.Mihalache

Prim Chestor: ss.S.Davidescu
Asistent: Chestor,
ss.V.Dumitrescu.

VI 16 bis 300

00302

D E C L A R A T I E

Subsemnatul Col.in rezerv.GALIN RADU STEFAN în continuarea declarației din 9 Sept,declar :

1/. Care a fost scopul înființărei secției militare P.N.T

Răspuns : Nu cunosc un scop al înființărei acestei secții,dar când am fost adus de niște camarazi să asist la acele 2-3 ședințe,din curiozitate pentru a vedea ce se face, am crezut că în orice organizație a unui partid există tot felul de secții,deci și o secție militară,care nu ar fi putut să facă altceva decât să pregătească programul.partidului care a fost afișat și publicat în toate ziarele.-

2/. Care a fost scopul real urmărit de secție militară P.N.T.?

Răspuns : Nu știu altul decât cel arătat mai sus.-

3/. Cin a fost camaradul care v'a invitat la ședințele secției militare P.N.T.- (Numele lui).-

Răspuns : Sunt doi ani de atunci și nu-mi mai aduc aminte.- Afirm asta sub cuvânt de onoare de ofițer.-

4/. Dacă ați făcut parte din comitetul Secției Militare P.N.T.-

Răspuns : Nu m'am înscris în partid.- Acele două ședințe la care am luat parte erau pentru mine considerate informative.- Nu știu dacă organizația secției nu m'a desemnat - în credința că voi rămâne,adică să voi înscrie în Partid - pentru secția militară,dar nu-mi este cunoscută aceasta.- Eu nu am fost însă în această secție de organizare și în comitetul ei.- Este posibil că la una din aceste 2-3 la care am luat parte să fi fost una o secție de organizare - nu o știu. - Nu am făcut nici o acțiune de nici un fel decât la cerere de a se arăta care ar trebui să fie bazele de principii ale viitoarei organizări a armatei noastre,am spus părerea mea care consta în organizarea unei armate democratice care să ajute poporul, să facă instrucția cetățenească,civică și politică a țăranului, să fie școala națiunei,să se facă batalioane de muncă pentru a ajuta refacerea țării să fie într'un cuvânt o armată constructivă nu ofensivă și o sarcină pentru Stat și Țară.-

./.

301

Pentru a dovedi această afirmaţie rog să fie interogaţi Colonel Rancu şi Col.Demetrescu,şi acei care au luat parte la acea şedinţă şi pe care desigur aceşti doi ofiţeri arătaţi mai sus îi vor cunoaşte.-

Repet : nefiind membru în partid este dela sine înţeles că nu puteam fi nici membru într'un comitet [illegible], nici al secţiei de organizare.-

003303

5/. Ce înţelegeţi Dvs. prin cele spuse în declaraţia anterioară,am fost,dar pentrucă nu-mi convenea multe din cele ce am putut vedea la cele 2-3 şedinţe,nu am mai fost după aceia?

<u>Răspuns</u> : In primul rând pentrucă proectul meu de propuneri a bazelor principiale a fost câştigat cu argumente puerile.- Eu am înbrăţişat această ideie cu un idealism şi din convingere că şcoala armatei ar fi unica cale practică pentru a ridica ţăranul.- Proectul meu a căzut, adică nu a fost admis şi am fost decepţionat.- Am văzut apoi că nu se lucra practic şi că nu era nici o organizare.- Se lucra ne serios şi nu credeam că oamenii care compuneau secţia vor putea realiza ceva bun pentru ţară.-

6/. Dacă aţi făcut un proect de organizare al Armatei ?

Răspuns : Nu am făcut nici un alt proect decât compunerea arătată mai sus, adică principiile de bază pentru organizarea unei armate democratice pe care am concretizat-o într'o schiţă,care nu ştiu unde se găseşte (acasă sau la secţia militară).-

Aceasta fiindu-mi declaraţia o susţin şi o semnez propriu.-

ss/. Colonel Calin Radu Stefan

16 Septembrie 1947

VI

11 Sept

302

00304

PROCES-VERBAL

Astăzi unsprezece Septembrie anul una mie nouă sute patruzeci şi şapte, in Bucureşti.

Noi comisar şef BABEI GH, din Direcţia Poliţiei de Siguranţă având in vedere ordinul verbal al Dlui Inspector General de Siguranţă BONDRESCU, pentru a confrunta pe col. rez. GALIN R. ST. cu col. veteran DEMETRESCU C-tin asupra contradicţiilor din declaraţiile date de aceştia cu ocazia cercetărilor, am procedat la confruntare astăzi data de mai sus, la orele 18,oo in localul Prefecturei Poliţiei Capitalei, rezultatul fiind:

1.- Col. Veteran Demetrescu C-tin pus faţă în faţă cu col. GALIN ST. declară :

Recunosc că la una din şedinţele Secţiei militare P.N.T. ce se ţineau la sediul din Clemenceau, col. GALIN R ST. a spus că ar putea furniza ştiri dela diplomaţii străini, pentru secţia militară. Acest lucru l-am recunoscut după ce dl. anchetator mi-a reamintit numele col. GALIN.-

Declar susţin şi semnez col. Demetrescu C-tin

2.- Col. rez. GALIN R. ST. la acuzaţiunea adusă de col. Demetrescu C-tin ne declară :

Nu am făcut propunerea de a furniza informaţ dela diplomaţi sau din altă parte.-

Nu cunosc personal legaţiile dela care a-şi fi putut să iau astfel de informaţii şi nici posibilitatea să o fac.-

Cunosc pe col. Demetrescu C-tin din anul 1936 cu ocazia unui conflict care a avut loc intre Dsa şi Directorul Pirotehniei Armatei, care luase propirţii neplăcute.-

După plecarea Dlui Demetrescu ofiţerii ce îl cunoşteau mi l-au descirs ca un om bolnav [redacted]

./.

303

De atunci l-am intâlnit pe dl. col. intâmplător în tot xxxxx decursul anilor de câteva ori,până in prezen

L-am intâlnit la inceputul anului 1946 la şedinţele secţiei militare a P.N.T. unde am fost aşa cum am declarat şi cum a arătat şi declarat la confruntare col. Demetrescu că am luat parte la inceputut,la 2-3 şedinţe şi pe urmă am dispărut complect.-

Acuzaţia pe care mi-o aduce col. Demetrescu trebuie să fie o concluzie de persoană dat fiind slăbirea memoriei Dsale,cum a declarat singur.-

Repet cu toată energia şi cu toată sinceritatea că nu m'am ofairt nici odată să fac cuiva acest serviciu şi nici nu am furnizat nici odată vre'o informaţiune de orice natură.-

Declar,susţin şi semnez ,

col. GALIN R.

Drept care am incheiat prezentul Proces-Verbal

Comisar sef, BABEI GH.

N M

VI/ 8 Sept 301

00306

D E C L A R A T I E

Subsemnatul Col.în rezervă GALIN R.STEFAN născut în anul 1894 luna Iunie ziua 23 în Cernăuţi părinţi Ght şi Antoanet +,căsătorit cu un copil,domiciliat în Bucureşti Str.Paul Urechescu 8,asupra activităţii mele în secţia militară a P.N.T., declar următoarele :

Nu am fost şi nu sunt înscris în nici un partid politic.- Nu am fost şi nu sunt înscris în secţia militară a P.N.C.

Am fost invitat de un camarad de care nu-mi amintesc să iau parte la unele şedinţe ale secţiei la sediul din Clemenceau.- Asta a fost aproximativ acum mai mult de doi ani.- Am fost dar pentrucă nu-mi conveneau multe din cele ce am putut vedea la ele,2-3 şedinţe la care am luat parte,m'am retras şi la mai multe insistenţe,am refuzat să mă duc acolo.- De aproximativ doi ani nu am mai călcat în Str.Clemenceau nici la secţia militară nici în altă secţie.-

In unele din şedinţele la care am luat parte am cerut ca acestea să fie organizate pentru popor şi pentru a fi un sprijin real al poporului nu o sarcină cum sunt toate armatele ofensive.-Imi aduc aminte că am folosit expresia " Armata constructivă nu negativă ".-

Armata trebue să ajute pe ţăran la lucrul pământului armata trebue să construiască şosele şi lucrări de utilitate publică dar nu să devie o sarcină.-

Am întâlnit o vie opoziţie dela unii şi n'am mai frecventat aceste şedinţe.-

Nu este exact că m'aşi fi oferit să furnizez informaţii dela Statul Major sau dela ,isiunile aliate,relativ la organizarea armatei române sau armatei aliate.-

Atitudinea mea în trecut este bine cunoscută ca vehement şi aprig adversar al regimului hitlerist,iar lucrările mele politice care dovedesc aceasta se găsesc depuse la dosarul Mareş.Antonescu la arhiva Tribunalului Poporului.- Aceste lucrări evidenţiază suficient atitudinea şi concepţiile mele democratice.-

Aceasta îmi este declaraţia pe care o semnez propriu nesilit de nimeni

Bucureşti 8 Sept.1947

ss/.GALIN RADU STEFAN

305

00307

D E C L A R A T I E

Subsemnatul Ghimicescu I.Eugen, in continuarea cercetărilor declar următoarele:

In legătură cu acuzaţia ce mi se aduce in timp ce mă aflam la Zărneşti când le-am dus acel pachet cu alimente aş fi spus că la 6 Martie 1947 se va incheia tratatul de pace, urmând ca trupele ruseşti să părăsească ţara iar Maniu va veni la guvern, sunt afirmaţiuni cu totul inventate. Pentru aceasta aş dori să fiu confruntat cu acei trei indivizi.

Eu nici nu am discutat nimic, dar absolut nimic cu situaţia politică, pentrucă eram bolnav şi obosit.

Incă odată afirm acest lucru că nu am vorbit cu misiunea această chestiune de care sunt acuzat.

Drept pentru care dau prezenta declaraţie.

ss. Eugen Ghimicescu

16 Septemvrie 1947

VP

16 Sept 306

00308

D E C L A R A T I E

Subsemnatul Ghimicescu I.Eugen, in continuarea cercetărilor declar următoarele:

In timpul celor 24 ore ce mă aflam la Zărneşti am discutat cu cei 3 indivizi (Mocanu, Busu, Istrate), următoarele:

M'au intrebat dacă le-am adus bani, iar eu le-am spus că nu le-am adus deoarece au primit fiecare câte 500.000 lei (cinci sute mii lei) bani cu care să trăiască.

In ziua a doua de Crăciun, dimineaţa inainte de a pleca i-am văzut jucând pocker şi le-am spus că in loc să bea şi să joace cărţi, ar face mai bine să plătească bani cabanierului pentru tot ceace au consumat.

Când i-am intrebat de ce sunt acolo, mi-au spus că au luat parte in timpul alegerilor la rebeliunea dela Dej.

La club când internatul universitar se aduna in şedinţe publice se discuta programul partidului şi doctrina partidului. Mulţi mergeau acolo să ne întâlnim cu prieteni căci era singurul loc unde ne puteam intâlni şi aştepta.

La aşa zisele şedinţe de comitete nu luam parte căci nu eram membru in nici un comitet doar singurul lucru pe care il făceam fiind oarecum obligat moraliceşte, deoarece mi se dădea masa la cantină, era a face ordine şi curăţenie in sălile de şedinţă ale tineretului.

In afară de acesa misiune ce mi s'a incredinţat intâmplător de a duce pachetul cu alimente la Zărneşti, altă misiune nu am mai avut.

In companie electorală nu am luat parte.

Menţionez că cuvântul a fost tăiat de mine.

Drept pentru care dau prezenta declaraţie nesilit de nimeni.

16 Septemvrie 1947

ss. Eug. Ghimicescu

(51)

302

00309

D E C L A R A Ţ I U N E

Subsemnatul Dr. GAFENCU CONSTANTIN, în continuarea declaraţiunilor anterioare adaog următoarele :

La prima întrevedere avută cu Dl. Iuliu Maniu am întrebat dacă s'a făcut sau se poate face vreo comunicare radiotelegrafică sau de altă natură, pentru a se şti la San Stefano că sosesc aceste două avioane ; răspunsul D-lui Maniu a fost evaziv.-

X

Intr'o discuţiune pe care am avut-o cu Dl. Popescu şi cu doi piloţi s'a pus chestiunea dacă este sau nu nevoie să fie tăiate firele telefonice pentru a nu se putea comunica nimic de cei ce eventual ar observa aterizarea avioanelor.-

Atât piloţii cât şi Dl. Popescu au ajuns la concluzia că acest lucru este inutil, ba chiar inoportun.-

Declar şi semnez.-

ss/. Dr. C. GAFENCU

12 oct.

308.

00310

D E C L A R A T I U N E

Subsemnatul Dr.GAFENCU CONSTANTIN, în continuarea declaraţiunilor anterioare adaog următoarele :

La prima întrevedere avută cu Dl.Iuliu Maniu am întrebat dacă s'a făcut sau se poate face vreO comunicare radiotelegrafică sau de altă natură, pentru a se şti la San-Stefano că sosesc aceste două avioane ; răspunsul D-lui Maniu a fost evaziv.-

X

Intr'o discuţiune pe care am avut-o cu Dl.Popescu şi cu doi piloţi s'a pus chestiunea dacă este sau nu nevoie să fie tăiate firele telefonice pentru a nu se putea comunica nimic de cei ce eventual ar observa aterizarea avioanelor.-

Atât piloţii cât şi Dl.Popescu au ajuns la concluzia că acest lucru este inutil, ba chiar inoportun.-

Declar şi semnez.-

ss/.Dr.C.GAFENCU

9 act

VI

309

00311

D E C L A R A T I E

Subsemnatul redau mai jos pasagii și fapte declarate anterior privitor la domnii Gafencu,Vișoianu,Niculescu - Buzești,Cretzianu și Cita Davilla,atât cât le cunosc din expunerile făcute de Dl. Maniu în biroul partidului.-

GRIGORE GAFENCU

In primăvara anului 1946,Dl.Maniu ne-a comunicat că a primit dela Dl.Gafencu o scrisoare,în care erau raportate conversațiile pe care le-a avut Dl.Gafencu la Londra și Paris, cu toate marile personalități politice ale acestor țări.-

El expunea în scrisoare teza,pe care a prezentat-o D-lui Churchill asupra situației din România și Sud-Estul European și a interesului pe care îl are Anglia de a susține aceste țări,amenințate de expansiunea sovietică.-

De atunci Dl.Maniu a început să aibe încredere în Dl.Gafencu și de aceia i-a scris în ajunul Conferinței dela Paris și cred că i-a dat instrucțiuni de felul în care trebue apărată cauza României la Conferință.-

Aceasta o deduc și din faptul că Dl.Maniu mi-a cerut să-i dau din arhiva Secretariatului lucrările elaborate, în vederea Conferinței de Comisiunile mixte (liberal,național-țărăniste)și privitoare la Transilvania,Dobrogea,Basarabia, chestiunea Dunării,problema minorităților etc.-Afară de problema minorităților - lucrată de Ghiță Pop - toate celelalte erau opera liberalilor.-

Aceștia au lucrat în colaborare cu înalți funcționari ai Ministerului de Externe.- Intr'o zi - cred din primăvara anului 1946 - mergând acasă la Dl.Mihail Romniceanu am găsit întruniți mai mulți domni,care discutau proectele acestor lucrări.-Mi-aduc aminte de domnii Niculescu-Buzești,C.Vișoianu, Radu Crutzescu,Ionel Cristea,Victor Papacostea,George Fotino, G.Brătianu,Bebe Brătianu,C.Zamfirescu și alții.-

In vederea elaborării acestor memorii destinate apărării cauzei României la Conferința de Pace și în special a problemei frontierelor de Vest și a minorităților,s'au făcut

./.

310

00312

- la aceiaşi epocă o consfătuire la Dl. Mihai Popovici acasă, unde au luat parte D-nii Niculescu-Buzeşti, C. Vişoianu, Victor Pogoneanu, Ion Hudiţă, Gh. Pop, şi alţii.- Dl. Maniu a făcut o expunere asupra problemei Ardealului, şi a memoriului adresat lui Hitler şi Mussolini, cu prilejul partajului Ardealului, pe baza arbitrajului dela Viena.-

Comisiunile Naţional-Ţărăniste trebuiau să lucreze sub preşedinţia şi conducerea D-lui Mihai Popovici.-

Liberalii au fost mai activi.- De acum comisiunile noastre şi-au însuşit lucrările lor.- Eu am primit la Secretariat câte un exemplar din aceste lucrări, pe care le-am multiplicat.- După cum am mai arătat, am distribuit câte un exemplar - în afară de cele date D-lui Maniu, pentru Gafencu D-lor D. Gusti, R. Franassovici şi D-lui Popovici - pentru un străin - din ordinul acestuia.- Lucrările n'aveau caracter polemic cu guvernul.- Inalţi funcţionari dela Externe au dat informaţiuni privitoare la ceeace se elabora în acest scop la Minister de o comisie prezidată de Dl.   actualul ministru la Roma.-

După conferinţa dela Paris, Dl. Gafencu a scris D-lor Maniu şi Brătianu, o primă scrisoare - de două trei pagini - care ne-a fost citită de Dl. Maniu într'o şedinţă de birou, în timpul alegerilor.- El le arăta cum au decurs lucrările conferinţei.- Dl. Maniu a fost de acord cu acest punct de vedere prezentat în Conferinţă.- Dl. Gafencu trimite însă un raport mai detaliat, pe care nu ştiu dacă l-a primit.- Dl. Gafencu lăuda în scrisoarea ce mi-a fost comunicată - pe câţiva dintre românii care l-au ajutat la Conferinţă şi anume : Tillea Cretzianu, Augustin Popa şi alţii.- Am auzit că Dl. Gafencu a fost bine informat în chestiunile economice şi în legătură cu executarea armistiţiului chiar din cercurile delegaţiei oficiale române.- Am constatat aceasta şi din cele două memorii prezentate cercurilor conferinţei de Dl. Gafencu, ca şi din o anexă exclusiv privitoare la executarea armistiţiului.- Aceste lucrări mi-au fost date de Dl. Maniu pentru a le comunica membrilor Delegaţiei Permanente.- Eu nu am dat nimic D-lui Maniu în legătură cu aceste chestiuni.- Lucrarea Ghelmegeanu fusese restituită D-lui Mihalache (rectific deci declaraţia din 30 Septembrie).-

Dl. Mihalache aprecia şi simpatiza foarte mult pe Dl. Gafencu.- D-sa a făcut efortul pentru a determina pe Dl. Maniu să-şi schimbe atitudinea faţă de acesta.- Pe vremea când

./.

311

era în partid Dl.Gafencu,era Consilierul de Politică Externă al D-lui Mihalache şi un apropiat al acestuia.-El a cerut chiar autorizarea să intre la Ministerul de Externe,în timpul Regelui Carol.- Nu i-a fost acordată şi a fost exclus din partid de Dl.Maniu,care avea atunci depline puteri.-Totuşi Dl.Gafencu a menţinut raporturi personale cu toţi oamenii principali din fruntea partidului.-

00313

<u>Dl.NICULESCU-BUZEŞTI</u>

Mă refer în totul la declaraţia din 15 Septembrie în care am arătat ascensiunea D-lui Buzeşti în partid.-

După ce Dl.Leucuţia mi-a dat să citesc scrisoarea D-lui Buzeşti - cred dela începutul lui Martie 1947 - mi-am dat seama că de acum în colo purtătorul de cuvânt al D-lui Maniu în străinătate va fi acesta.-

Am auzit chiar - nu pot preciza dela cine - că Dl.Buzeşti aştepta în Elveţia să fie salutat de Dl.Gafencu cu toată diferenţa de vârstă şi chiar de situaţie.-

ss/. N. Penescu

9 Octombrie 1947

<u>Continuare la declaraţia din 9.X.1947</u>

Când am auzit pe Dl.Maniu spunând D-lui Mihalache în seara zilei de 13 Iulie : cam aceste vorbe : " voi lua mai întâi contact cu cei din Elveţia " am înţeles mai întâi pe Buzeşti.- Nu ştiu care erau raporturile lui cu Dl.Vişoianu.- Pot afirma însă că Dl.Mihalache îl prefera pe Vişoianu care era sfătuitorul lui intim în materie externă şi chiar internă.-

Am auzit odată pe Dl.Buzeşti spunând - cred D-lui Maniu - că posedă un document sdrobitor contra D-lui Tătărăscu,din timpul regimului Regelui Carol şi în legătură cu politica guvernului de atunci,tinzând la intrarea României în Axa Roma-Berlin.-

<u>Dl. VIŞOIANU</u> are strânse legături cu Dl.Gafencu şi Cretzianu.-Nu ştiu ce acţiune duce în străinătate acum, dar cred că se integrează cu siguranţă în activitatea celorlalţi.-

./.

312

Dl.CRETZIANU, nu are legături cu partidul Naţional Tărănesc.- Este liberal şi fratele lui a fost directorul Băncii Româneşti.- Are bune raporturi cu Dl.Maniu,care l-a considerat ca un bun agent al politicei sale în postul de Ambasador la Ankara.- De aceia cred că acum Dl.Cretzianu putea lucra după directivele D-lui Maniu.-Aceasta rezultă şi din scrisoarea trimisă D-lui Maniu de pe bordul vasului Aquitania, despre care am vorbit în declaraţia din 8 Octombrie.-

Eu consider acţiunea aceasta ca dăunătoare intereselor ţării şi contrarie politicei oficiale a partidului,pentru consideraţiuni care vor fi expuse într'o declaraţie separată. Dacă această acţiune a luat şi forme de trădare naţională,ea este cu atât mai mult de reprobat.- Eu nu am fost sub nici o formă amestecat în ea şi nu înţeleg să am vre-o contingenţă cu ea.-

ss/. N. Penescu

9 Octombrie 1947

10 Oct

00315

D E C L A R A T I E

Subsemnatul HUDIȚĂ IOAN de ani 51 născut în comuna Bogdăneşti, judeţul Baia, fiul lui Vasile şi Maria, căsătorit cu 2 copii, avere nu am de cât proprietatea mea din Parcul Vatra Luminoasă, luată dela Ministerul Muncii. Profesor de Istorie Diplomatică la Universitatea din Bucureşti, cu domiciliu stabil Str.H.Nr.11 (Vatra Luminoasă) declar:

Atitudinea partidului Naţional-Tărănesc imediat după 23 August 1944, faţă de situaţia internă a fost următoarea:

Partidul Naţional Tărănesc a rămas solidar cu celelalte partide din blocul democratic.

In calitatea mea de secretar general adjunct am continuat să reprezint partidul în Comitetul blocului care ţinea şedinţă, de două ori pe săptamână în localul Preşedinţiei Consiliul de Miniştrii. După înţelegerea stabilită în seara lui 23 August cei patru reprezentanţi ai partidelor din bloc, au întrat în guvern ca Miniştri fără portofoliu, rămânând ca îndată ce lupta cu germani se va termina pe teritoriul ţări, să se caute a se forma un guvern cu caracter politic a celor patru partide din bloc, guvern în care noi socoteam că aveam dreptul să ocupăm Preşedinţia şi majoritatea portofolilor.-

După 23 August 1944 partidul meu a avut ca orientare externă două preocupări: să ducem lupta cu toate forţele de care dispunem pentru cucerirea victoriei şi strângerea cât mai mult a alianţelor noastre fireşti cu Rusia Sovietică, Franţa, Anglia şi America. Distrugerea hitlerismului şi a fascismului trebuia să pună capăt pentru totdeauna primejdiilor din afară.-

Intrucât armistiţiul prevedea obligaţiunea pentru România, de a lua măsuri pentru o reală democratizare a ţări am căutat să realizăm reforma agrară, Comisiunea numită de mine la Minister cuprindea reprezentanţi ai tuturor partidelor din guvern. Dela început s'au evidenţiat în comisiune mai multe teze: una a delegaţilor liberali care susţinea

R.F.

 314

să se studieze chestiunea dar să nu se înfăptuiască decât la pacea generală. Ea era susţinută de argumentul economic. O altă teză era a delegaţilor fenedeşti, exprimată pe sfârşitul lui Ianuarie 1945 care susţinea teza realizări imediate ca exproprieri şi improprietăriri. Teza partidului meu aşa cum a fost formulată în proectul depus de mine în faţa comisiunei la 10 Februarie 1945, înpărţea chestiunea în două: 1) Exproprierea să se facă imediat după cotele 50 hectare la şes şi 30 hectare la deal şi munte şi pământul expropriat să treacă asupra comunelor. 2) Impropriet ărirea să se facă după pacea generală, atunci când vor lua parte la ea, după criterile fixate în lege, toţi soldaţii reîntorşi după front. Proectul depus de mine la 10 Februarie n'a fost admis, nici de Dl. general Rădescu care bazat pe o scrisoare a Statului Major găsea că a se vorbi de exproprieri şi împroprietărire, în timp ce armata era pe front, în seamna să se atingă moralul trupei.

In ce priveşte atitudinea mea în legătură cu reîntroducerea administraţiei în Moldova şi cu revenirea autorităţilor la locurile lor ţin să precizez: că nu am avut în vedere de cât interesul populaţiei şi pacificarea spiritelor.- Dovadă de obiectivitate în acest sens e faptul că la una din şedinţele delegaţiei permanente ale partidului nostru, mi s'a reproşat de către Dl. Măcărescu de a nu fi susţinut ca Prefect de Neamţ pe un candidat ţărănist, atunci când eu fusesem în Moldova, pentru desemnarea prefecţilor. (Dec. 1944).

Prin venirea guvernului Groza la 6 Martie 1945 se punea capăt definitiv blocului democratic. Partidul nostru rămânea în afară de guvern, care trecea după părerea noastră în mâinile unor formaţiuni politice care nu reprezentau majoritatea ţări. De aceia noi am considerat acest guvern ca venit pe căi nenaturale şi am cerut în mod constant alegeri libere cât mai repede şi plecarea acestuia pentru a face loc a unui guvern de alegeri şi destindere politică. Cum partidul naţional-Ţărănesc avea în program încă din 1921 chestiunea apropierii de Rusia Sovietică, după 6 Martie 1945 noi ne-am văzut complect decepţionaţi de faptul că rămâneam în afară de guvern, lucru care putea fi interpretat, drept un act de ostilitate la adresa Rusiei Sovietice. Dr. Lupu susţinut de numeroşi fruntaşi din partid a căutat să

..//..

315

lămurească aceste raporturi pentru a se ajunge la o destindere internă. El a luat contact în acest scop cu reprezentanţii autorizaţi ai Guvernului Groza şi cu reprezentanţii oficiali ai Rusiei Sovietice. Mulţi dintre noi eram nerăbdători să ştim ce s'a întâmplat în raporturile partidului nostru cu Rusia Sovietică căci pe măsură ce timpul trecea ne vedeam tot mai mult obiectul unor aprecieri injuste la adresa noastră. Dr.N.Lupu nu a reuşit însă să lămurească această chestie şi tot anul 1945 a trecut fără să ajungem la o destindere politică. Dela 6 Martie 1945 în mod constant partidul nostru s'a adresat prin diverse memorii atât comisiunii interaliate de control cât şi Majestăţii Sale Regelui Mihai I., cerându-li-se Guvern de destindere şi alegeri parlamentare. Faţă de cererile noastre şi de deciziunea Anglo-Americană de a se satisface aceste cereri, M.S.Regele Mihai a încercat la 23 August 1945 să schimbe guvernul Groza. Drept urmare a avut loc conferinţa dela Moscova din Decembrie 1945, care a hotărât că P.N.T.,este un partid democratic care intră în prevederile condiţiilor de armistiţiu şi că un membru al său va trebui să facă parte din guvernul Groza. După noi această soluţie era departe de a ne satisface. Cu ocazia desemnării unui delegat al nostru în guvernul Groza, Dr.Lupu a cerut partidului să fie el desemnat, ceiace nu a fost admis,într'ucât unanimitatea delegaţiei permanente şi a şefilor de organizaţii aflatori în Bucureşti au desemnat pe Dl.Ion Mihalache.Cu această ocazie Dr.Lupu s'a retras din partidul naţional-ţărănesc. El crezuse tot timpul că o atitudine conciliantă a partidului faţă de guvernul Groza şi de Uniunea Sovietică ar fi putut scoate ţara şi partidul din dificultăţile politice care existau atunci. O conducere eventuală a P.N.T. de către dânsul la preocupat mult timp. Imi aduc aminte de discuţiile care au avut loc între el şi Dl.Maniu şi diverşi fruntaşi ai partidului printre care şi eu cu privire la această chestiune. Dl.Maniu răspundea mereu acelaş lucru: "Liberaţi-mă de povestea acestei şefii, îmi faceţi cel mai mare bine;" Dvstră ştiţi de câte ori am dorit să mă retrag dela şefia partidului". Dl.Maniu susţinea că atât cât depinde de dânsul,el este obligat să recomande ca urmaş al său pe Dl.Ion Mihalache faţă de care se angajase încă din 1921,data fuziunii a partidului naţional din Ardeal cu cel ţărănesc din Vechiul

Regat, prezidat de Dl. Ion Mihalache.

Partidul însă, zicea Dl. Maniu e liber să facă ce vrea. După ce propunerea de intrare în guvern a Dlui Mihalache a fost respinsă, delegaţia permanentă a depus listă cu toţi membrii ei comisiunei ambasadorilor puterilor aliate veniţi la Bucureşti; declarând că va accepta să fie ales de către Dlor oricare de pe această listă ca reprezentant P.N.T. în Guvernul Dlui Petre Groza. In urma Guvernul s'a oprit la desemnarea Dlui Em Haţieganu. Condiţiile în care se făcea această intrare, Dl. Haţieganu fiind numit Ministru fără portofoliu, îl reduceam din nefericire la un rol simplu de observator.-

In ce priveşte formele organizatorice de partid ştiu un singur lucru. In Ianuarie 1946 punându-i Dlui Maniu problema convocării Comitetului Central executiv, în vederea alegeri forurilor statutare ale partidului, s'a discutat cu Dsa şi problema modificării statutelor. In atmosfera de partid se discuta problema cercurilor profesionale. Era vorba de a se extinde faţă de vechiul statut sau de a se restrânge, chiar desfiinţându-se. Eu, personal, am fost totdeauna contra cercurilor profesionale, în care vedeam o dublă întrebuinţare faţă de cercurile de studii. Aveam şi o repulsiune personală pentru titulatura lor, care miroseau a stat corporatist aşa cum îl preconiza la noi Mihail Manoilescu. In schimb Dl. Mihalache nu împărtăşea punctul meu de vedere şi considera de o mare utilitate pentru partid organizarea acestor cercuri. Cum însă comitetul central nu s'a putut aduna pe această chestiune, modificările statutului nu s'a putut face până astăzi: In ce priveşte metodele de luptă după ştiinţa mea, partidul nu s'a gândit nici odată să recurgă la alte metode decât propaganda prin scris şi propaganda prin întruniri publice.-

Ca partid democratic nu putea fi clandestin în metodele de luptă. In ce priveşte secţia muncitorească a cărei conducere o avea după cât ştiu Dl. Ilie Lazăr şi un comitet, nu cunosc programul ei şi nu am asistat nici odată la vre-un for de partid în care să fi discutat această chestiune. După mine aceste organizaţiuni nu aveau nici un durost, de cât doar acela de a constitui comitete de ale noastre pentru răspândirea programului nostru. In ce priveşte reformele privind masa muncitoare, acelea erau de competen-

ţa numai a cercului de studii - Secţia muncitorească.-

In ce priveşte metodele de luptă la alegerile din 19 Noembrie 1946, nu cunosc nici o instrucţiune dela partidului care să fie permis alte mijloace decât propagandă orală s'au cea scrisă, prin ziare s'au prin manifeste. Toate manifestele pe care eu de exemplu le-am întrebuinţat în judeţul meu, au fost duse dela Bucureşti după ce au fost aprobate de cenzura oficială.

In cursul campaniei electorale nu am întrebuinţat niciodată un langaj violent s'au aţâţări rasiale, dovadă lipsa oricărei proces în contra mea.-

După alegerile din 19 Noembrie deputaţi aleşi împreună cu membrii delegaţiei permanente, întruniţi în câteva şedinţe comune, am decis, ca secretariatul general să alcătuiască un memoriu documentat după rapoartele şefilor de organizaţii despre modul cum au decurs alegerile pentru ca să fie trimis misiunii interaliate de control drept un protest al abuzurilor electorale. Nu ştiu dacă în elaborarea acestui memoriu s'a colaborat şi cu alte partide, ştiu doar atât că el avea un scop informativ. Drept rezultat al acestui memoriu nu cunosc altaceva decât notele adresate după câtva timp de Anglia şi America Guvernului Român. In ce priveşte legăturile cu misiunile Anglo-Americane, nu ştiu cine la menţinea sau făcea. Cât priveşte persoanele membri ale partidului aflătoare în străinătate ştiu următoarele: Incă înainte de începerea războiului partidului P.N.T. era reprezentat la Londra de fostul senator Ardelean Cornel Bianu, care nu s'a mai întors în ţară până astăzi. In iarna lui 1944 a mai plecat din ţară Augustin Popa profesor la Facultatea de Teologie din Sibiu. Nu ştiu în ce scop precis a plecat el. In Decembrie 1946 a mai plecat din ţară şi Dl.Niculescu-Buzeşti care se ducea în Elveţia la înmormântarea soţiei sale. Cam în acelaş timp a plecat şi C.Vişoianu care însă nu era membru al P.N.T. şi nici nu ştiu dacă l'a trimis cineva şi pentru ce s'a dus. Se mai găsesc în străinătate persoane ca Grigore Gafencu, Viorel Tilea foşti membrii ai P.N.T. - Ei să găsesc acolo înainte de război.

Despre activitatea acestor domni, membri ai partidului sau foşti membrii nu ştiu absolut nimic cu excepţia a două sau trei scrisori ale Dlui Gafencu adresate din Elveţia

..//..

ţia Dlui Iuliu Maniu în timpul războiului şi de un memoriu pe care aceştia l'au adresat conferenţei Păcii.

Scrisorile Dlui Gafenco după cât îmi aduc aminte conţineau doar informaţii despre atmosfera generală din Elveţia cu privire la mersul războiului. Memoriul adresat conferenţei Păci, nu'l cunosc şi nici nu l'am văzut şi nici nu l'am citit. Despre o discuţie în ~~legătur~~ delegaţia permanantă în legătură cu activitatea acestor domni, nu cunosc decât o simplă întrebare adresată Dlui Maniu de către unul din membrii delegaţiei, la care D-sa a răspuns că fiind târziu şi nefiind la ordinea zilei, va răspunde în şedinţa următoare. Fie că această şedinţă nu a mai avut loc, fie că nu am fost eu prezent, faptul este că nu cunosc răspunsul Dlui Maniu.

Nu ştiu nimic despre o propunere "Macek" făcută conducerii partidului pentru formarea unui bloc al partidelor agrariene din Sud-Estul Europei.-

Despre activitatea politică a Dlui Niculescu Buzeşti, internă şi externă nu cunosc nimic.-

In ce priveşte plecarea unor fruntaşi membrii ai P.N.T. în străinătate, nu ştiu absolut nimic. Nu cunosc nici o discuţie în acest sens, într'un vre-un for de partid s'au cerc cât de restrâns.-

Despre o "Organizaţie Militară" în cadrul P.N.T. nu am auzit niciodată, afară de cazul dacă prin aceasta nu se înţelege cercul profesional al militarilor.-

Despre organizarea acestuia şi programul său de activitate nu ştiu absolut nimica. Cred că preşedinte al acestui cerc era generalul Negrei, dacă nu mă înşel.

Organizarea Tineretului aparţine după Statute Secretariatului General al partidului. Pe timpul când eram eu şi Ghiţă popp, secretari generali, fiind în timp de război, organizaţia tineretului nu a funcţionat. Despre organizarea lui din timpul din urmă nu cunosc absolut nimic, întrucât tineretul are o organizaţie deosebită pe baza unui statut deosebit, şi nu cunosc care din domnii care formează Secretariatul general al partidului, a avut însărcinarea de a se ocupa de tineret. Pentrucă declaraţia mea ar putea fi considerată ne sinceră în acest punct ţin să precizez acest detaliu: Personal am fost întotdeauna în contra organizării tineretului într'un organ independent de organizarea parti-

..//..

 319

dului. Am combătut această idee în toate forurile de partid însă ea a fost impusă cu o mare majoritate. Ca şef de organizaţie disciplinat m'am supus instrucţiunilor centrale, dispunând şi eu pentru judeţul Baia, constituirea unui Comitet de tineri în Capitala judéţului, însă până astăzi nu l'am generalizat, iar ca instrucţiuni în acest sens nu am avut alta ceva decât statutul tineretului.

Cu toate aceste chestiuni s'au ocupat secretariatul general al partidului care avea ca titular pe Dl. Nicolae Penescu ca secretar general, iar ca secretari adjuncţi pe domnii: Niculae Pascu, profesorul Veniamin şi Ilie Lazăr

La una din şedinţele delegaţiei permanente ţinute la 4,5,6 Iunie 1947, am luat şi eu cuvântul motivat de două discursiri ţinute înaintea mea de către domnii Ilie Ion şi Niculae Cartojan. Dl. Ilie Ion se arătase foarte pesimist îngrijorat de situaţia prietenilor noştri politici, de situaţia Dsale personală, se vedea ameninţat de comprimare şi adresându-se Dlui Maniu îi spuse cam următoarele: în situaţiunea grea în care se găseşte partidul nostru după aproape 20 ani de opoziţie nesfârşotă, aş vrea să ştiu Dle Preşedinte, mergând prin deşertul acesta aşa de greu, mai vedeţi pământul făgăduinţei ? A luat cuvântul după dânsul Dl. Cartojan. Acesta s'a arătat şi el pesimist pentru aceleaşi consideraţii ca şi Dl. Ilie Ion. Dl. Cartojan a căutat apoi să facă o privire istorică asupra trecutului ţărilor româneşti, arătând că Stefan Cel Mare ca şi Vlad Tepeş din Muntenia, au închinat ţara Turcilor atunci, când au văzut inegalitatea luptei. Acest lucru zicea Dl. Cartojan, nu atingea cu nimic prestigiul de buni români a lui Stefan cel Mare şi Tepeş.

Luând cuvântul am răspuns în rezumat următoarele:

Am combătut pesimismul celor doi oratori, arătând că în adevăr că timpurile sunt grele şi că ele cer suflete de eroi. Nu toţi oamenii sunt eroi. Cine nu se simte cu suflet tare să se retragă din politică, căci se pot găsi cu uşurinţă alţii să le ia locul.-

Cât priveşte discursul Dlui Cartojan nu înţeleg bine concluziile. Ne cere cineva astăzi o supunere cum ne cerea Turcii atunci ? Eu nu cunosc aşa ceva. O astfel de problemă nu se poate discuta pe simple vorbe sau pe glume la un pahar de vin. Si am citat o glumă, care circulă de obicei în astfel de chestiuni; arătând că imperilismul

Rusesc, dacă se compară cu ceace inseamnă puterea Turcească în secolul al XV-lea, acest imperialism, a murit în 1917.

Acest a sunt declaraţiile mele pe care le semnez după ce le am citit.

Bucureşti 10 Octombrie 1947.

ss. I.Hudiţă.

8 Oct 321

00323

D E C L A R A T I E

Subsemnatul HUDIŢA IOAN, de ani 51, născut în Com. Bogdăneşti Jud. Baia, fiul lui Vasile şi Maria, căsătorit, cu 2 copii, avere nu am decât proprietatea mea din Parcul Vatra Luminoasă, luată dela Ministerul Muncii, profesor de Istorie diplomatică la Universitatea din Bucureşti, cu domiciliul stabil în Str. H. Nr. 11 (Vatra Luminoasă, declar următoarele :

Tatăl meu a fost director de şcoală în comuna Bogdăneşti Jud. Baia.-

Toată averea lui s'a ridicat la 9 hectare de pământ şi a avut 16 copii dintre care mai suntem în viaţă 6 copii.-

Intreaga mea concepţie politică a fost determinată:

1/. De mediul moral al familiei mele ; tatăl meu a avut mai multe surori şi fraţi, care au rămas simplii ţărani, cultivatori de pământ, până la moarte.-

2/. Familia tatălui meu este de origină ardelească.- In revoluţia lui Horia, Cloşca şi Crişan, aşa cum se poate vedea din lucrările lui Aron Densuşeanu şi a lui I. Lupaş, nu Ion Hudiţă a făcut parte din aşa zisul Stat Major a lui Horia. După strivirea răscoalei şi uciderea celor mai mulţi dintre fruntaşi câteva familii dintre care şi a mea au supravieţuit refugiindu-se prin munţii Transilvaniei în Bucovina şi de acolo pentru a scăpa de persecuţia administraţiei Austriace au trecut frontiera în Moldova în Jud. Baia de astăzi, pe atunci Jud. Suceava.-

Origina mea ardeleană şi tinereţea mea trăită în mediul rural au fost cele două elemente care au determinat concepţia mea poltică de mai târziu.-

Lupta pentru ridicarea ţărănimii şi a desfiinţerii privilegiilor de clasă, au rămas liniile determinante ale crezului meu politic.-

Atât de viu a rămas întipărit în sufletul meu acest crez, încât lui îi datorez şi orientarea mea spre învăţământul istoriei-

Ocupat cu liceul, universitate şi doctaoratul în Litere în Franţa unde am stat 7 ani, m'am întors în ţară în

toamna lui 1937.- Pe data de 1 Ianuarie 1928,am fost numit conferenţiar la Universitatea din Iaşi.- In 1932 m'am înscris pentru prima dată,într'un partid politic în partidul ţărănesc democrat prezidat de Dr.Nicolae Lupu.- Am şi candidat imediat cap de listă în Jud.Baia.- In alegerile parlamentare prezidate de Dl.N.Iorga.-Făcând o campanie electorală de numai 10 zile, mi-au lipsit 18 voturi pentru a lua un mandat de deputat.-In anul 1933 am candidat tot în partidul ţărănesc Dr.Lupu pentru a doua oară,de data aceasta alegerile fiind prezidate de guvernul Naţional Tărănesc Vaida Voevod.- Din acest moment Iulie 1933 sunt ales permanent deputat în Jud.Baia,totdeauna în opoziţie.-Poziţia mea politică odată intrată în Parlament,a rămas fixată definitiv prin discursul meu la mesaj,ţinut în Adunarea Deputaţilor,prezidată de Mihail Ralea.-

Critica mea asupra fostei guvernări Naţional - Tărăniste,a fost pe larg expusă în acel discurs.- După puţin timp mişcarea hitleristă şi fascistă din afară combinată în axa Roma-Berlin,au luat proporţii îngrijorătoare pentru Statul Român.- Noi echipa lupistă din Cameră,au dat semnalul primejdiei,luând conducerea de fapt a luptei contra propagandei, Germano-Fascistă.- In toate problemele de politică internă mi-am spus cuvântul hotărât.- Plecând dela ideia ce era necesară o apropiere a tuturor forţelor de stânga pentru a face faţă valului de reacţionism dirijat de Cuzişti şi legionari,noi deputaţii lupişti am luat imediat contact cu reprezentanţii partidului,comunişti şi social democrat,cu care am avut lungi consfătuiri.-

In această atmosferă de colaborare cu partidele de extremă stângă prin noi deputaţii lupişti au fost ridicate dela Tribuna Camerei toate chestiunile care interesau cele două partide.- Se cunoaşte atitudinea de protest vehement pe care noi am avut-o în Cameră cu ocazia incidentelor Griviţa-Lupeni. Pe această linie de preocupări am dus tratative cu partidul agrar al D-lui Grigore Iunian,însă nu am reuşit.-Astfel a venit anul 1934 cu marea ofensivă hitleristă din Austria,nu mai era timp de pierdut,nu mai era caz de făcut nuanţe,trbuiau strânse rândurile tuturor democraţilor pentru a lua poziţie contra valului hitlerist.- Pe noi ca Lupişti ne despărţeau concepţii serioase de Partidul Naţional Tărănesc.-

./.

Ne atacaseră cu violenţă în Parlament, în presă, în întruniri publice ; toate acestea însă au amuţit deodată, în faţa primejdiei hitleriste-fasciste.- Dr.Lupu a tratat fuzionarea şi a încheiat acordul fuziunei, în 24 ore, cu Partidul naţional-ţărănesc.- Ceeace agrava şi mai mult situaţia, era politica tot mai evidentă a Ex Regelui Carol II de a profita de o conjunctură externă favorabilă, pentru a da peste cap cele două partide mari de guvernământ, Naţional - Liberal şi Naţional - Ţărănesc, şi a instaura astfel o dictatură regală.- Imi aduc aminte că în această grea perioadă a politicei noastre interne, temerile noastre erau complect împărtăşite şi de reprezentanţii celor două partide, comunist şi social democrat.-Lupta noastră a devenit tot mai grea, mai ales după o partidul liberal pierduse pe I.Duca şi ajunsese sub conducerea D-lui Gh.Tătărescu, un instrument docil în mâinile dictaturii regale.-Fuzionaţi cu partidul naţional-ţărănesc, am avut de suportat grele bătălii electorale.-

Citez : faimoasele alegeri parţiale dela Suceava, Mehedinţi şi dela Deva, alegeri la care toată coaliţia reacţionară a României a luat parte condusă de data aceasta de partidul fuzionat a lui Goga şi Cuza.-Era vădit scopul luptei : înlăturarea dela Guvernare a partidului Naţional - Ţărănesc, ajunsese sprijinit de partidele comunist şi social democrat la toate aceste alegeri parţiale.-

Spre surprinderea generală când s'a ajuns în 1937, la expirarea mandatului de 4 ani a Camerilor Liberale în loc să fie chemat la putere partidul Naţional-Ţărănesc aşa cum îl cereau toate alegerile parţiale, alegerile judeţene, alegerile comunale, ne-am trezit brusc cu un nou guvern liberal prezidat de Dl.Gh.Tătărescu.-O campanie deslănţuită cu bani germani pe tot cuprinsul ţării, căuta să ne ponegrească, pentru a reduce popularitatea noastră,- Epitetele sub care eram prezentaţi de adversarii noştrii erau acestea " Jidoviţii " " şi vânduţii Moscovei ".-

In această atmosferă partidul Naţional Ţărănesc profitând de dezacordul care exista între mişcarea legionară şi camarila Ex.Carol II, a căutat să dea o lovitură partidelor reacţionare româneşti, încheind un pact de neagresiune electorală cu fosta mişcare legionară.-

Mi-aduc aminte că publicarea acestui comunicat a constituit o adevărată " bombă " pentru acele timpuri :

La campania de insulte ale Goga-Cuziștilor și Vaidiș tilor,noi răspundeam acum cu pactul de neagresiune încheiat cu partidul care avea pretenția că monopoliza naționalismul cel mai intrigant.-

In județul Baia unde noi țărăniștii aveam opoziție grea din cauza unui formidabil curent anti-semit care se resfrângea ca o apă din Bucovina peste toate județele din Moldova,după încheerea acestui pact de neagresiune m'am simțit ușurat.- In centrele cele mai puternice Goga-Cuziste nici nu am mai făcut propagandă electorală.- I-am lăsat pe gardiști să se țigănească ca la ușa cortului cu Goga-Cuziștii.-

Guvernul Liberal a luat un loc de deputat,eu un loc, gardiștii un loc și cuziștii un loc,deși dacă vor mai fi avut 1000 de voturi luam jumătatea aceasta din listă.- După alegeri am încheiat regimul parlamentar în România.- Cesiace noi prevăzusem s'a îndeplinit întocmai,parlamentul a fost dizolvat și Regele Carol II și-a instaurat regimul lui de dictatură și a condus România până la abdicarea lui.-

Partidele politice au fost desființate.- Noi nu ne-am supus.- Dl.Mihalache a demisionat dela șefia partidului care a trecut-o D-lui Iuliu Maniu.-

Nu am votat Constituția,nu am votat plebiscitul și am continuat organizarea partidului nostru.-Nu am recunoscut nici F.R.N.și nici partidul recunoașterii românești și din greșeală în greșeală ne-am văzut în fața arbitrajului dela Viena,care ne-a ciuntit atât grav Ardealul.-

Până la asasinarea lui Virgil Madgearu,n'am ocupat nici un post în conducerea partidului afară de acel de șef de organizație în Jud.Baia.- Deși funcționar de Stat,eu nu am votat Constituția și din această cauză,Ministerul Educației mi-a suprimat conferința care o dețineam la Academia Comercială din București.- Dela moartea lui Virgil Madgearu am fost numit Secretar General Adjunct al Partidului,post pe care l-am deținut până la 7 Decembrie 1944,când am demisionat împreună cu Dl.Ghiță Popp,secretar general fiind numit în locul nostru Dl.Nicolae Penescu.-Mi s'a cerut demisia de către Dl. Iuliu Maniu,întrucât rămânând în guvern Generalul Rădescu și Dl.Penescu ne intrând,nu mai aveam timp să ne ocupăm de secretariat.-.- Pe tot timpul cât am fost secretar general adjunct,eu am avut în atribuțiile mele,controlul organizațiilor din Vechiul Regat și împreună cu Ghiță Popp colaboram la

memoriile care se adresau străinătății în legătură cu apărarea intereselor noastre.- Pe lângă acestea mai aveam una din partea D-lui Iuliu Maniu, aceia de a întreține raporturi frecvente cu partidul comunist și partidul social democrat, care funcționau ca și noi în mod clandestin.- Dl. Maniu considera că războiul odată pierdut de Hitler, va trebui să du[illegible] guvernare comună cu aceste partide.-

La sfârșitul lui Aprilie 1944, Dl. Maniu ne-a dat lui Ghiță Popp și mie însărcinarea secretă de a lua contact cu reprezentanții comuniști, social democrați și liberali, pentru alcătuirea unui bloc comun destinat ca atunci când tratativele secrete angajate prin Prințul Stirbey la Cairo cu aliații, vor fi terminate, să avem organul de luptă pentru răsturnarea regimului Antonescu.-

Prima ședință a avut loc în casa mea, întrucât trăiam la marginea orașului mai departe de controlul vigilent al Gestapou-lui.- După câteva săptămâni am ajuns la încheerea Blocului Democratic, care cuprindea motivarea înființării lui și care mai prevedea totodată și lansarea unui manifest comun către țară al cărei text îl aveam deja redactat.- In pregătirea lui 23 August 1944, în calitate de reprezentant al partidului în blocul democratic am jucat un rol important.- Blocul și-a fixat un comitet restrâns de conducere din 4 persoane.- Eu am făcut parte din el.- Sedințele Blocului le-am continuat și după 23 August 1944 până la 15 Octombrie.- De data aceasta ședințele noastre aveau loc la Președinția Consiliului de Miniștri.- După 15 Octombrie, colaborarea celor 4 partide din Bloc a încetat, spre marele meu regret, întrucât, eu personal și cu foarte mulți prieteni de ai mei, găseam necesară o colaborare îndelungată, mergând chiar, după cum propuneam eu atunci la liste comune pentru alegerile parlamentare.- In cele două guverne din care am făcut parte (Gen. Sănătescu și Gen. Rădescu) ca Ministru al Agriculturii și Domeniilor, ca fiind ridicat din umbra satelor, am primit cea mai fericită însărcinare din partea biroului partidului meu, aceia de a înfăptui reforma agrară.- Am alcătuit o comisiune formată din specialiști și reprezentanții politici ai tuturor partidelor din guvern.-

La prima ședință de deschidere a lucrărilor acestei comisiuni, așa cum s'a publicat în gazetele de atunci am insistat în deosebi asupra faptului că în fine a sosit momentul

./.

ca să rezolvăm problema agrară românească în aşa fel,încât pe viitor să se scoată pentru totdeauna din frământările politice ale Statului nostru problema pământului.- Si odată terminată exproprierea Statul nostru să poată proceda într'o linişte desăvârşită fără patimi politice la realizarea variatelor numeroase aspecte ale problemei ţărăneşti aşa cum cere o adevărată Reformă Agrară.-In toate ocaziunile : întruniri publice,declaraţii făcute presei,declaraţii făcute în faţa comisiunii pe care o prezidam,am susţinut în mod constant aceste lucruri.- La 10 Februarie 1945 - văzând că raporturile dintre partidele politice ale fostului Bloc Democratic,se înrăutăţesc tot mai mult,am depus în faţa comisiunii proectul de expropriere şi împroprietărire,elaborat de cercul de studii al partidului meu.-

In acea şedinţă de 10 Februarie,reprezentanţii partidelor din F.N.D. sau retras din comisiune.-

Este adevărat că reprezentanţii partidelor Naţional Liberal declaraseră că nu erau de părere ca o nouă expropriere şi împroprietărire să se facă în timp de război şi să se aştepte pacea generală.-.-

Faţă de situaţia creiată prin retragerea delegaţilor fenedişti din comisiune,am adus chestiunea în faţa Consiliului de Miniştri.- Am cerut în acest consiliu colegilor din guvern care reprezentau partidele din F.N.D. să adopte ca bază proectul depus de mine.-

Sase miniştrii fenedişti şi noi patru ţărănişti reprezentam o majoritate de 10,faţă de patru miniştrii liberali.- Nu am fost ascultat şi astfel nu am putut realiza unul din cele mai măreţe acte la care am ţinut.-

Intrucât aceste declaraţii le fac culcat,fiind suferind şi internat în Sanatoriul Gerota,ele pot cuprinde imperfecţiuni de stil şi repetările neplăcute,de aceia cer iertare ca să revin asupra a două fapte din trecut.-

Am fost totdeauna partizanul călduros al unei desăvârşite înţelegeri cu Rusia Sovietică.- Intr'o epocă în care România gâlgâia de propaganda hitleristă şi fascistă, eu am avut curajul să alcătuiesc împreună cu prieteni ca : Iordan, Constantinescu - Iaşi,Ralea,Sadoveanu etc.etc.,cea dintâi societate în România pentru strângerea acestor legături intitulată " Amicii U.R.S.S.".- Impreună cu aceiaşi prieteni de mai sus şi cu alţii am înfiinţat în 1936 filiala pentru România a R.U.P.(Rassemblement Universel de la Paix)

al cărei preşedănţie de onoare a avut-o Niculae Titulescu iar preşedinţia activă Dr.N.Lupu.-

După 6 Martie 1945 am rămas şef de organizaţie al Judeţului Baia în partidul meu.-

Am cerut în nenumărate rânduri conducerii partidului convocarea Comitetului Central Executiv,pentru a se intra în legalitate prin înfăptuirea alegerii organelor de conducere Statutare.-

In vara lui 1946,biroul partidului a decis cooptarea mea în delegaţia permanentă.- In problemele puse de atunci şi până astăzi acestui for,mi-am spus totdeauna curajos punctul meu de vedere.-

Aceste sunt declaraţiile mele pe care le-am citit şi susţin date şi neforţat de nimeni.-

Bucureşti 8 Octombrie 1947.-

ss/. Hudiţă Ioan

8 oct 328 328

00330

DECLARATIE

Subsemnatul HUDITA IOAN de ani 51, născut în Comuna Bogdănești Jud. Baia, fiul lui Vasile și Maria, căsătorit, cu 2 copii, avere nu am decât proprietatea mea din Parcul Vatra Luminoasă, luată dela Ministerul Muncii, profesor de istorie diplomatică la Universitatea din București, cu domiciliul stabil Str. H. Nr. 11 (Vatra Luminoasă, declar următoarele :

Tatăl meu a fost director de școală în comuna Bogdănești în Jud. Baia.- Toată averea lui s'a ridicat la 9 hectare de pământ și a avut 16 copii dintre care mai suntem în viață 6 copii.-

Intreaga mea concepție politică a fost determinată :

1/. De mediul moral al familiei mele ; tatăl meu a avut mai multe surori și frați care au rămas simpli țărani, cultivatori de pământ, până la moarte.-

2/. Familia tatălui meu, este de origină ardeleană.- In revoluția lui Horia, Cloșca și Crișan așa cum se poate vedea din lucrările lui Aron Densușeanu și a lui I. Lups, un Ion Hudiță a făcut parte din așa zisul Stat Major a lui Horia.- După strivirea răscoalei și uciderea celor mai mulți dintre fruntași, câteva familii dintre care și a mea au supraviețuit refugiindu-se prin munții Transilvaniei în Bucovina și de acolo pentru a scăpa de persecuția Administrației Austriace au trecut frontiera în Moldova, în Jud. Baia de astăzi, pe atunci Jud. Suceava.-

Origina mea ardeleană și tinerețea mea trăită în mediul rural au fost cele două elemente care au determinat concepția mea politică de mai târziu.-

Lupta pentru ridicarea țărănimii și a desființării privilegiilor de clasă au rămas liniile determinate ale crezului meu politic.-

Atât de viu a rămas întipărit în sufletul meu acest crez, încât lui îi datorez și orientarea mea spre învățământul istoriei.-

Ocupat cu liceul, universitate și doctoratul în litere în Franța, unde am stat 7 ani, m'am întors în țară în

./.

 329

toamna lui 1927.- Pe data de 1 Ianuarie 1928,am fost numit conferenţiar la Universitatea din Iaşi.- In 1932 m'am înscris pentru prima dată într'un partid politic,în partidul ţărănesc democrat,prezidat de Dr.N.Lupu.-Am şi candidat imediat cap de listă în judeţul Baia.- La alegerile parlamentare prezidate de Dl.N.Iorga.- Făcând o campanie electorală de numai 10 zile,mi-au lipsit 18 voturi pentru a lua un mandat de deputat.- In anul 1933 am candidat tot în partidul ţărănesc Dr.Lupu pentru a doua oară,de data aceasta alegerile fiind prezidate de guvernul Naţional Ţărănesc Vaida Voevod. Din acest moment Iulie 1933 sunt ales permanent deputat în Jud.Baia,totdeauna în opoziţie.- Poziţia mea politică odată intrată în Parlament,a rămas fixată definitiv prin discursul meu la mesaj,ţinut în Adunarea Deputaţilor,prezidată de Mihail Ralea.-

Critica mea asupra fostei guvernări Naţional-Ţărăniste,a fost pe larg expusă în acel discurs.- După puţin timp mişcarea hitleristă şi fascistă din afară combinată în axa Roma-Berlin,au luat proporţii îngrijorătoare pentru Statul Român.- Noi echipa lupistă din Cameră,am dat semnalul primejdiei,luând conducerea de fapt a luptei contra propagandei,Germano-Fascistă.- In toate problemele de politică internă mi-am spus cuvântul hotărât.- Plecând dela ideia că era necesară o apropiere a tuturor forţelor de stânga pentru a face faţă valului de reacţionism dirijat de Cuzişti şi legionari,noi deputaţii Lupişti am luat imediat contact cu reprezentanţii partidului,comunişti şi social democrat,cu care am avut lungi consfătuiri.-

In această atmosferă de colaborare cu partidele de extremă stângă prin noi deputaţii Lupişti au fost ridicate dela Tribuna Camerei toate chestiunile care interesau cele două partide.- Se cunoaşte atitudinea de protest vehement pe care noi am avut-o în Cameră cu ocazia incidentelor Griviţa-Lupeni.- Pe această linie de preocupări am dus tratative cu partidul agrar al D-lui Grigore Iunian,însă nu am reuşit.- Astfel a venit anul 1934 cu marea ofensivă hitleristă din Austria,nu mai era timp de pierdut,nu mai era caz de făcut nuanţe,trebuiau strânse rândurile tuturor democraţilor pentru a lua poziţie contra valului hitlerist. Pe noi ca Lupişti ne despărţeau concepţii serioase de Partidul Naţional Ţărănesc.-

./.

Ne atacaseră cu violență în Parlament, în presă, în întruniri publice; toate acestea însă au amuțit deodată, în fața primejdiei hitleristo-fasciste.- Dr.Lupu a tratat fuzionarea și a încheiat acordul fuziunei,- în 24 ore, cu partidul Național-Țărănesc.- Ceeace agrava și mai mult situația era politica tot mai evidentă a ex Regelui Carol II de a profita de o conjunctură externă favorabilă, pentru a da peste cap cele două partide mari de guvernământ, Național-Liberal și Național Țărănesc, și a instaura astfel o dictatură regală.- Imi aduc aminte că în această grea perioadă a politicei noastr interne, temerile noastre erau complect împărtășite și de reprezentanții celor două partide, comunist și social democrat.- Lupta noastră a devenit tot mai grea, mai ales după ce partidul liberal pierduse pe I.Duca și ajunsese sub conducerea D-lui Gh.Tătărăscu, un instrument docil în mâinile dictaturii regale. Fuzionați cu partidul național țărănesc, am avut de suportat grele bătălii electorale.-

Citez : faimoasele alegeri parțiale dela Suceava, Mehedinți și dela Deva, alegeri la care toată coaliția reacționară a României a luat parte condusă de data aceasta de partidul fuzionat a lui Goga și Cuza.- Era vădit scopul luptei : înlăturarea dela guvernare a partidului Național Țărănesc, ajunsese sprijinit de partidele comunist și social democrat la toate aceste alegeri parțiale.-

Spre surprinderea generală când s'a ajuns în 1937 la expirarea mandatului de 4 ani a Camerilor Liberale în loc, să fie chemat la putere partidul Național Țărănesc așa cum îl cereau toate alegerile parțiale, alegerile județene, alegerile comunale, ne-am trezit brusc cu un nou guvern liberal prezidat tot de Dl.Gh.Tătărescu.- O campanie deslănțuită cu bani germani pe tot cuprinsul țării, căuta să nu ponegrească, pentru a reduce popularitatea noastră.-Epitetele sub care eram prezentați de adversarii noștrii erau acestea xxxx : " Jidoviții" și vânduții Moscovei ".-

In această atmosferă Partidul Național Țărănesc profitând de dezacordul care exista între mișcarea legionară și camarila Ex.Carol II, a căutat să dea o lovitură partidelor reacționare românești, încheind un pact de neagresiune electorală cu fosta mișcare legionară.-

Mi-aduc aminte că publicarea acestui comunicat a constituit o adevărată "bombă" pentru acele timpuri :

./.

La campania de insulte ale Goga-Cuziştilor şi Vaidiştilor,noi răspundeam acum cu pactul de neagresiune încheiat cu partidul care avea pretenţia că monopoliza naţionalismul cel mai intrigant.-

In judeţul Baia unde noi ţărăniştii aveam opoziţie grea din cauza unui formidabil curent anti-semit care se resfrângea ca o apă din Bucovina peste toate judeţele din Moldova,după încheerea acestui pact de neagresiune m'am simţit uşurat.- In centrele cele mai puternice Goga-Cuziste nici nu am mai făcut propagandă electorală.- I-am lăsat pe gardişti să se ţigănească ca la uşa cortului cu Goga-Cuziştii.-

Guvernul Liberal a luat un loc de deputat,eu un loc, gardiştii un loc şi cuziştii un loc,deşi dacă vor mai fi avut 1000 de voturi luam jumătatea aceasta din listă.- După alegeri am încheiat regimul parlamentar în România.- Ceeiace noi prevăzusem s'a îndeplinit întocmai,parlamentul a fost dizolvat şi Ex Regele Carol II şi-a instaurat regimul lui de dictatură şi a condus România până la abdicarea lui.-

Partidele politice au fost desfiinţate.- Noi nu ne-am supus.- Dl.Mihalache a demisionat dela şefia partidului care a trecut-o D-lui Iuliu Maniu.-

Nu am votat Constituţia,nu am votat plebiscitul şi am continuat organizarea partidului nostru.-Nu am recunoscut nici F.R.N.şi nici partidul recunoaşterii româneşti şi din greşeală în greşeală ne-am văzut în faţa arbitrajului dela Viena,care ne-a ciuntit atât grav Ardealul.-

Până la asasinarea lui Virgil Madgearu,n'am ocupat nici un post în conducerea partidului afară de acel de şef de organizaţie în Jud.Baia.- Deşi funcţionar de Stat,eu nu am votat Constituţia şi din această cauză,Ministerul Educaţiei mi-a suprimat conferinţa care o deţineam la Academia Comercială din Bucureşti.- Dela moartea lui Virgil Madgearu am fost numit Secretar General Adjunct al Partidului,post pe care l-am deţinut până la 7 Decembrie 1944,când am demisionat împreună cu Dl.Ghiţă Popp,secretar general fiind numit în locul nostru Dl.Nicolae Penescu.-Mi s'a cerut demisia de către Dl. Iuliu Maniu,întrucât rămânând în guvern Generalul Rădescu şi Dl.Penescu ne intrând,nu mai aveam timp să ne ocupăm de secretariat.-.- Pe tot timpul cât am fost secretar general adjunct,eu am avut în atribuţiile mele,controlul organizaţiilor din Vechiul Regat şi împreună cu Ghiţă Popp colaboram la

memoriile care se adresau străinătăţii în legătură cu apărarea intereselor noastre.-Pe lângă acestea mai aveam una din partea D-lui Iuliu Maniu, aceia de a întreţine raportuîi frecvente cu partidul comunist şi partidul social democrat,care funcţionau ca şi noi în mod clandestin.- Dl.Maniu considera că războiul odată pierdut de Hitler,va trebui să ducă la o guvernare comună cu aceste partide.-

La sfârşitul lui Aprilie 1944,Dl.Maniu ne-a dat lui Ghiţă Popp şi mie însărcinarea secretă de a lua contact cu reprezentanţii comunişti,social democraţi şi liberali,pentru alcătuirea unui bloc comun destinat ca atunci când tratativele secrete angajate prin Prinţul Stirbey la Cairo cu aliaţii, vor fi terminate,să avem organul de luptă pentru răsturnarea regimului Antonescu.-

Prima şedinţă a avut loc în casa mea,întrucât trăiam la marginea oraşului mai departe de controlul vigilent al Gestapou-lui.- După câteva săptămâni am ajuns la încheerea Blocului Democratic,care cuprindea motivarea înfiinţării lui şi care mai prevedea totodată şi lansarea unui manifest comun către ţară al cărei text îl aveam deja redactat.- In pregătirea lui 23 August 1944, în calitate de reprezentant al partidului în blocul democratic am jucat un rol important.-Blocul şi-a fixat un comitet restrâns de conducere din 4 persoane.- Eu am făcut parte din el.- Sedinţele Blocului le-am continuat şi după 23 August 1944 până la 15 Octombrie.- De data aceasta şedinţele noastre aveau loc la Preşedinţia Consiliului de Miniştri.- După 15 Octombrie,colaborarea celor 4 partide din Bloc a încetat,spre marele meu regret,întrucât,eu personal şi cu foarte mulţi prieteni de ai mei,găseam necesară o colaborare îndelungată,mergând chiar, după cum propuneam eu atunci la liste comune pentru alegerile parlamentare.- In cele două guverne din care am făcut parte (Gen.Sănătescu şi Gen.Rădescu) ca Ministru al Agriculturii şi Domeniilor, ca fiind ridicat din umbra satelor, am primit cea mai fericită însărcinare din partea biroului partidului meu, aceia de a înfăptui reforma agrară.- Am alcătuit o comisiune formată din specialişti şi reprezentanţii politici ai tuturor partidelor din guvern.-

La prima şedinţă de deschidere a lucrărilor acestei comisiuni,aşa cum s'a publicat în gazetele de atunci am insistat în deosebi asupra faptului că în fine a sosit momentul

ca să rezolvăm problema agrară românească în aşa fel, încât pe viitor să se scoată pentru totdeauna din frământările politice ale Statului nostru problema pământului.- Si odată terminată exproprierea Statul nostru să poată proceda într'o linişte desăvârşită fără patimi politice la realizarea celorlalte numeroase aspecte ale problemei ţărăneşti aşa cum cere o adevărată Reformă Agrară.-In toate ocaziunile : întruniri publice, declaraţii făcute presei, declaraţii făcute în faţa comisiunii pe care o prezidam, am susţinut în mod constant aceste lucruri.- La 10 Februarie 1945 - văzând că raporturile dintre partidele politice ale fostului Bloc Democratic, se înrăutăţesc tot mai mult, am depus în faţa comisiunii proectul de expropriere şi împroprietărire, elaborat de cercul de studii al partidului meu.-

In acea şedinţă de 10 Februarie, reprezentanţii partidelor din F.N.D. sau retras din comisiune.-

Este adevărat că reprezentanţii partidelor Naţional Liberal declaraseră că nu erau de părere ca o nouă expropriere şi împroprietărire să se facă în timp de război şi să se aştepte pacea generală.-.-

Faţă de situaţia creiată prin retragerea delegaţilor fenedişti din comisiune, am adus chestiunea în faţa Consiliului de Miniştri.- Am cerut în acest consiliu colegilor din guvern care reprezentau partidele din F.N.D. să adopte ca bază proectul depus de mine.-

Sase miniştrii fenedişti şi noi patru ţărănişti reprezentam o majoritate de 10, faţă de patru miniştrii liberali.- Nu am fost ascultat şi astfel nu am putut realiza unul din cele mai mărete acte la care am ţinut.-

Intrucât aceste declaraţii le fac culcat, fiind suferind şi internat în Sanatoriul Gerota, ele pot cuprinde imperfecţiuni de stil şi repetările neplăcute, de aceia cer iertare ca să revin asupra a două fapte din trecut.-

Am fost totdeauna partizanul călduros al unei desăvârşite înţelegeri cu Rusia Sovietică.- Intr'o epocă în care România gâlgâia de propaganda hitleristă şi fascistă, eu am avut curajul să alcătuiesc împreună cu prieteni ca : Iordan, Constantinescu - Iaşi, Rallea, Sadoveanu etc. etc., cea dintâi societate în România pentru strângerea acestor legături intitulată " Amicii U.R.S.S.".- Impreună cu aceiaşi prieteni de mai sus şi cu alţii am înfiinţat în 1936 filiala pentru România a R.U.P. (Ressemblement Universel de la Paux)

al cărei preşedănţie de onoare a avut-o Niculae Titulescu iar preşedinţia activă Dr.N.Lupu.-

După 6 Martie 1945 am rămas şef de organizaţie al Judeţului Baia în partidul meu.-

Am cerut în nenumărate rânduri conducerii partidului convocarea Comitetului Central Executiv,pentru a se intra în legalitate prin înfăptuirea alegerii organelor de conducere Statutare.-

In vara lui 1946,biroul partidului a decis cooptarea mea în delegaţia permanentă.- In problemele puse de atunci şi până astăzi acestui for,mi-am spus totdeauna curajos punctul meu de vedere.-

Aceste sunt declaraţiile mele pe care le-am citit şi susţin date şi neforţat de nimeni.-

Bucureşti 8 Octombrie 1947.-

ss/. Hudiţă Ioan

335

26 Sept

00337

D E C L A R A T I E

SUbsemnatul Jand.Serg.Major ISTRATE ALEXANDRU dela Postul Jand. Chineşti, Legiunea Jand.Someş,declar:

Eu cunosc în persoană pe Dl.Căpitan Bujor dela Reg.2 C.F. Cluj, ştiu numai că purta corespondenţă cu studentul Rusu Gavrilă din com.Urmişor,judeţul Someş,care se afla cu noi în munţi Piatra Craiului.-

Dl.Căpitan Bujor urma săi trimeată copie după sentinţa de condamnare dela C.M.Cluj,pentru faptul de rebeliunea ce s'a produs la data de 20 - 21 Noembrie 1946.

Totodată mai declar că am cetit şi scrisoarea care cu câteva zile o primise studentul Rusu de sărbătorile Paştelui dela Dl.Căpitan Bujor că va veni şi Dsa în vizita la noi.-

Drept care dau prezenta declaraţie susţin şi semnez propriu.-

ss.Jd.Serg.Major Istrate Alexandru.

26 Septembrie 1947.

336

30 Sept.

00338

DECLARAŢIE

Subsemnatul Jd.Serg.Maj.ISTRATE ALEXANDRU din Leg. Jd.Someş,declar:

1/. INTREBARE: De cine aţi fost trimişi în munţii Piatra- Craiului şi cu ce scop.?

RASPUNS: In munţii Piatra-Craiului am fost trimis de către domnii: Gh.Popp,Anton I.Mureşanu şi Casiu Popp,pentru a sta camuflaţi spre a nu fi urmăriţi şi a sta la dispoziţia P.N.Ţ.M.-

2/.INTREBARE: Aţi primit bani,alimente şi buletine informative în munţi ?

RASPUNS: Am primit bani,alimente şi buletine informative în munţi dela Dl.Gh.Popp,prin curierii.-

3/.INTREBARE: Ce vi s'a propus la consfătuirea ce a avut loc in casa lui Anton I.Mureşanu din Bucureşti în legătură cu şefii Autorităţilor din Dej.?

RASPUNS: Dl.Anton I.Mureşanu ne-a propus să mergem în Dej spre asasina pe domnii: Maior Vasilescu Ioan.Comand. Legiunei,Dl.Şef de Poliţie Bricsag Ioan,Dl.Prefect şi Dl.Locot Legătău Ioan Comand.Secund al Serviciului E.C.P.cu ocazia zilei onomasticei de Sf.Ioan.

4/.INTREBARE: Vi s'au făgăduit recompense pentru aceasta actiune şi ce anume ?

RASPUNS: Da mi s'a făgăduit câte cinci iugăre de pământ în judeţul Someş de către Dl.Ionc Anton Mureşanu.

5/. INTREBARE : Grupul aflat in munţii Piatra Craiului era înarmat ?

RASPUNS: Da din grup era inarmaţi următorii: studenţii Victor Novac,Ciceroni Ioaniţoiu şi Rusu Gavrilă.

Drept care dau prezenta declaraţie şi semnez.

ss/Jd.Serg.Maj.Istrate Al.

30 - IX - 947.

VI

337

1 oct

00339

D E C L A R A T I E

Subsemnatul Jd.Serg.Major ISTRATE ALEX. din Legiunea Jd.Someş, declar:

1.- Intrebare: De cine aţi fost trimişi în munţi Piatra Craiului şi cu ce scop ?

- Răspuns: In munţi Piatra Craiului am fost trimişi de Domnii Gh.Popp; Anton Ionel Mureşanu şi Cassin Popp, pentru a sta camuflaţi şi a scăpa de urmărire, şi a fi tot timpul la dispoziţia P.N.T. Maniu.-

2.- Intrebare: Aţi primit bani, alimente, Buletine informative şi scrisori în munţi ?

- Răspuns: Da am primit, bani, alimente, buletine informative şi scrisori, dela Dl.Gh.Popp şi Anton I. Mureşanu, prin curieri.-

3.- Intrebare: Ce vi s'a propus la consfătuirea ce a avut loc în casa lui Anton I.Mureşanu din Bucureşti în legătură cu şefii autorităţilor din Dej.

- Răspuns: Da ni s'a propus de către Dl.Anton I.Mureşanu sprea merge la Dej, spre a asasina pe Dl.Maior Vasilescu Ioan Comand.Leg.; Dl.Prefect Gh.Neamţu; Dl. şef de Poliţie Briceag Ioan şi Dl.Locot.Segarteu Ioan, cu ocazia zilei onomastice a Sf.Ioan anul acesta.-

4.- Intrebare: Vi s'a făgăduit recompense pentru această acţiune şi ce anume ?

- Răspuns: Da ni s'a făgăduit câte cinci iugăre de pământ de fiecare în judeţul Someş, de către Dl.Anton Ionel Mureşanu.-

Drept care dau prezenta declaraţie şi semnez propriu.-

Jd.Serg.Major ss.Istrate Alexandru.

1 Octombrie 1947.

338

6 Oct.1947

00340

D E C L A R A T I E

Subsemnatul GHEORGHE GH.IONESCU de ani 38, fiul lui Gheorghe si Maria, născut în comuna Ploeşti, căsătorit, având un copil, de profesiune avocat, domiciliat în Ploeşti Str.Ulieru Nr.2, declar următorele:

Am fost membru al P.N.T., din anul 1944 luna Octombrie.

In ceiace priveşte activitatea acestui partid precizez:

Deşi avea în program, prevăzută reforma agrară, totuşi s'a opus ei, adoptând părerea lui Rădescu că trebuie amânată până la terminarea războiului şi demobilizarea armatei, prejudiciind în felul acesta interesele păturii ţărăneşti.

Deşi a participat în alegeri, a refuzat, să-şi trimită aleşii în Parlament, dând impresia că adoptă o atitudine subversivă deoarece în loc ca deputaţii să exprime punctul de vedere în public a preferat să ignoreze parlamentul, adoptând tactica memoriilor adresate străinătăţii.

Deşi avea în program etatizarea B.N.R.-ului nu a făcut-o cu toate că Ministrul Educaţiei Naţionale era condus după 23 August 1944, de un membru al P.N.T. iar la Ministerul de Finanţe avea un Subsecretar de Stat.

Toate cele de mai sus, denotă caracterul anti-democrat al P.N.T.-

Din discursul ţinut de Ion Mihalache în faţa studenţilor în Iunie 1946, relativ la Nr.evreilor din ţară, s'a dat impresia că partidul a adoptat o politică anti-semită. Incontestabil că acest discurs a fost o greşală de tact, deoarece studenţimea putea fi influenţată în acest fel. Deşi presa a dat alarma, partidul n'a dat nici o precizare, lăsând impresia că este antisemit.

In politica externă oficial partidul era pentru prietenie cu U.R.S.S. In opinia publică datorită memoriilor adresate străinătăţii şi mai eles pentrucă partidul militǎ pentru a introduce în ţară a unei democraţii de tip occidental, lăsa impresia că partidul era anti-sovietic.

./.

"Nicodată partidul n'a dat precizări în acest sens, din aceasta rezultă, într'adevăr că avea această atitudine.

Oficioeul partidului "Dreptatea" dădea ~~[illegible]~~ precădere știrilor venite din occident. Deadeasemenea avea o rubrică apecială cu fapte petrecute peste Ocean - și aproape nimic din U.R.S.S.-

Toate cele arătate mai sus m'au determinat ca la 18 Iulie 1947, după ce am aflat din ziare de tentativa de fugă în străinătate a unor fruntași în cap cu Ion Mihalache, să trag consecințele, să plec din partid și să dau adeziune la P.N.P. Organizația Prahova.

Aceasta declar și semnez astăzi 4 Oct. 1947.

ss/ Gheorghe G. Ionescu
avocat.

VI/ 7 oct 340

00342

D E C L A R A Ţ I E

Subsemnatul VASILE IONESCU, avocat domiciliat în Sinaia Bdl. Regele Mihai 13, de 49 ani, născut în comuna Jegălia Jud. Ialomiţa, la data de 4 August 1898 fiul lui Dumitru, în viaţă şi al Anei decedată declar următoarele :

Am fost membru al partidului naţional-ţărănesc - Maniu din anul 1930 până la data de 28 Mai 1947, când am demisionat, lucru pe care l-am făcut cunoscut Poliţiei Sinaia, în mod oficial.- Motivarea acestei demisiuni, era întemeiată pe consideraţiunea că partidul adoptase metode pe cari le-am socotit dăunătoare ţării şi o orientare din ce în ce mai de dreapta.-

In timpul cât am fost membru am avut calitatea de preşedinte al organizaţiei din Sinaia şi anume din/1935, partid cu un program de stânga, avea datoria ca la venirea la putere să-şi aplice programul în timpul cel mai scurt şi într'un ritm revoluţionar, lucru pe care-l putea face, fiindcă era, atunci, sprijinit de masa şi avea puterea în mână.-

Socotesc că ceaă mai dârză acţiune trebue îndreptată în contra partidului naţional liberal, reprezentantul clasei burgheze-capitaliste şi în contra căruia se dusese lupta de opoziţie.- Departe de a proceda în felul acesta partidul n'a dus nici o luptă în contra liberalilor, iar din principalele puncte de program n'a realizat nici-una.- In special în a doua guvernare, partidul s'a îndepărtat cu totul de linia programului său, devenind un partid burghez ; foarte apropiat de partidul liberal.-

După data de 23 August 1944, partidul a continuat şi mai mult să se depărteze de program şi să se orienteze, prin metodele sale de organizare, spre o ideologie de dreapta.

Astfel, în ce priveşte organizarea de partid a adoptat principii cari au fost luate din felul de organizare al partidelor de dreapta, în special, garda de fier.- De ex. : a căutat să organizeze înlăuntrul partidului, secţia tineretului, cu comitet aparte pe grupe.- Deasemenea a organizat o secţie militară (la Prahova n'a fost însă nici o organizaţie militară în cadrul partidului.- Ambele aceste organizaţiuni.

erau, după părerea mea, dăunătoare partidului fiindcă ...
să scape de sub controlul conducerii responsabile a partidului şi să se abată în felul acesta dela program.- Aceasta este consideraţiunea pentru care la Sinaia n'am avut asemenea organizaţiuni).- In plus aceste organizaţiuni aveau un caracter de tip fascist.-

La această abatere dela program şi dela metodele de organizare ale partidului, a contribuit şi apropierea făcută de partid (prin conducerea sa) faţă de legionari, cu ocazia pactului dela alegerile parlamentare din 1937.-

Consecinţa directă a acestui fact, a fost că lupta partidului nu mai fost dusă în contra partidului legionar, deşi ăi era adversar principal şi această situaţiune de inacţiune s'a permanentizat.-

După 23 August 1944, când un grup de legionari, a fost primit în mod oficial în partid, orice acţiune în contra legionarismului a încetat definitiv.-Nu numai atât, dar prin intrarea în partid a acestor elemente de extrema dreaptă, caracterul partidului a fost total pierdut.-Tot ca o abatere dela ideologia partidului mai opera şi reprimirea în partid a fostelor elemente vaidiste, care în organizaţia centrală a Jud. Prahova, erau instalate la conducerea partidului.-

Discursul lui Ion Mihalache pronunţat în vara anului 1946, în faţa studenţilor, evidenţiază şi mai mult antrenarea partidului spre principiile de dreapta şi antirasiale.- In adevăr, era foarte uşor de constatat că oricât de obiectiv ar fi fost discutată problema, efectul acestei discuţii nu putea fi decât unul singur : reactualizarea problemei antisemite. Ecoul stârnit în opinia publică îmi întăreşte această convingere. Fusese dicutată această problemă, în faţa unui tineret care desigur că trăia încă sub vraja propagandei legionare.- Şi în loc ca rana să fie lăsată să se vindece a fost scărmănată.-

Acţiunea antiguvernamentală a Partidului Naţional Ţărănesc.-

In împrejurările speciale şi grele în care se găsea ţara noastră după războiul nefast şi cred că orice partid trebuia să ţină seama de aceste două realităţi a/. că suntem o ţară învinsă şi b/. că suntem vecinii unei ţări mari care deşi ~~xxxxxx~~ învingătoare, se arăta totuşi

dispusă, să treacă peste tot şi să ne ajute să eşim din, nenorocirea în care căzusem.-

Faţă de aceste două realităţi, era de datoria partidului naţional-ţărănesc să ducă o politică clară neechivocă de prietenie cu U.R.S.S. iar în politica internă să caute o apropiere cu partidele de stânga întemeiate pe sprijinul claselor muncitoreşti şi ţărăneşti.- Ceeace n'a făcut.- Partidul a refuzat orice colaborare cu partidele dela guvern, s'a menţinut pe linia unei opoziţiuni îndârjite criticând cu orice preţ toate acţiunile de guvernare a susmenţionatelor partide muncitoreşti de stânga şi în special a criticat şi s'a opus la cele două mari reforme înscrise şi în programul partidului naţional ţărănesc, adică reforma agrară şi etatizarea Băncii Naţionale.-

Pretextul acestui refuz sau mai bine zis criticei, era găsit în faptul, că ambele reforme nu erau oportune. (Acest pretext poate justifica neaplicarea totală şi permanentă a oricărui program de guvernământ).-

Faţă de acţiunea parlamentară a Guvernului partidul naţional-ţărănesc, a avut aceiaşi acţiune negativă, refuzând să participe prin reprezentanţii săi, în parlamentul ţării.-

Această participare era cu atât mai necesară, cu cât ţara se găsea în situaţiunea grea de care am vorbit mai sus şi această situaţiune impunea o unire a tuturor forţelor politice pentru ca efortul de redresare să fie cât mai repede dus la un bun sfârşit.-

Refuzul acesta de a accepta o colaborare cu partidele dela Guvern, guvern recunoscut de toţi aliaţii şi sprijinit în deosebi de U.R.S.S. pentru o democratizare reală a ţărei spre binele poporului, apare şi ca un act de inamiciţie faţă de marea noastră vecină dela răsărit.-

Faţă de U.R.S.S., partidul naţional-ţărănesc afişa, prin programul său, o politică de colaborare şi prietenie sinceră.-Cu toate acestea în partid, plutea cu o altă atmosferă care era departe de a fi ceeace se afişa şi ceeace era în interesul ţării.- Cu alte cuvinte în partid domnea o atmosferă oarecum ostilă U.R.S.S..- Această atmosferă rezultă şi din unele fapte cari se puteau descoperi în presa partidului. Astfel rezultă din această presă o preferinţă pentru ştirile ce veneau din Apus.- Câteodată informaţiuni din presa Anglo-Americană, erau reproduse în ziarul " Dreptatea " cu litere mari, tocmai pentrucă ele constituiau atacuri la adresa U.R.SS

In plus în acelaş ziar apărea câte o notiţă care conţi. interpretare la adresa U.R.S.S.-ului sau a instituţiunilor de bază ale acestei ţări.-

Pentru a scoate şi mai mult în evidenţă,atitudinea neclară a conducerii partidului naţional-ţărănesc faţă de U.R.S.S.,cred potrivit să amintesc de multiplele demersuri pe cari această conducere le făcea către Anglo-Americani.-

Mai pot adăoga că în Societatea " ARLUS " era privită de membrii partidului cu neîncredere şi că din toţi membrii acestui partid(organizaţia Sinaia)am fost singurul care m'am înscris în " ARLUS " fiind membru fondator.-

In ce priveşte critica care se făcea instituţiunilor sociale şi politice din U.R.S.S.-ului declar :"în mod oficial conducerea partidului se abţinea de a formula vre-o critică.- Insă nu este mai puţin adevărat ca membrii ai partidului făceau aluzii tendenţioase la instituţia Colhozului.-

Poate că şi conferinţa ţinută sau publicată de Profesorul Tasca (comentată în Ziarul " Dreptatea ") şi care avea drept subiect o comparaţie între rentabilitatea agriculturei colective faţă de acea individuală,urmărea acelaş scop.-

Ţin să precizez că în partidul naţional ţărănesc - Maniu,era şi oameni care înţelegeau să păstreze principiile de stânga ale partidului şi să lupte pentru realizarea lor impunându-le fie prin schimbarea conducerii,fie prin readucerea acestei conduceri la respectul acestor principii.- Ziarele, în special " Semnalul " anunţând prin luna Aprilie a.c. o apropiată schimbare de tactică a partidului ca o consecinţă a acţiunei grupului de stânga.-

Aceasta este şi consideraţiunea pentru care n'am tras consecinţele(retrăgându-mă din partid mai de mult.- Am sperat că lucrurile se vor îndrepta ceeace nu s'a realizat şi retragerea mea din partid este consecinţa convingerii care mi-am făcut-o cum că nu mai exista nici o speranţă de schimbare în metodele de luptă şi orientare ale conducerii partidului.-

Aceasta îmi este declaraţia scrisă şi subscrisă de mâne şi dată de bună voe.-

ss/.Vasile Ionescu
Avocat

7 Octombrie 1947

10 Oct 344

00346

D E C L A R A Ţ I E .

Subsemnatul IONESCU VASILE, avocat domiciliat în Sinaia Bd. Regele Mihai lo, ca urmare declaraţiei date în ziua de 7 Octombrie 1947, viu cu următoarele complectări :

- La data de 26 Mai 1947 am demisionat din partidul naţional ţărănesc Maniu prin petiţia adresată Dlui Gh. Petrescu din Ploeşti, fostul preşedinte al organizaţiei din Prahova.-

Motivarea acestei retrageri era întemeiată pe consideraţiunea că partidul căpăta o orientare spre dreapta, ceace nu intra în vederile mele. Sperasem până în ultimul timp că membrii de stânga din conducerea partidului, vor reuşi să-şi impună punctul lor de vedere şi să readucă partidul pe linia programului său, pentru a se stabili pe o colaborare cu partidele din guvern, pe o opoziţie constructivă. Iar în politica externă o atitudine neechivocă faţă de U.R.S.S. Aceasta ar fi însemnat pentru partid o politică democratică şi înlăturarea din metodele partidului a acelora cauze cari îl schimbaseră pe o poziţie de dreapta.-

Oameni de stânga din partidul militau serios pentru această schimbare de atitudine şi ziarele o anunţau ca foarte probabilă şi apropiată.-

Mi-am dat însă seama că acest lucru nu mai era posibil şi m'am hotărât să mă retrag definitiv din partid.-

Motivarea demisiei mele era scurtă. Ea însă includea parţial motivele pe cari le menţionez în această declaraţie precum şi pe acelea cuprinse în declaraţia dela 7 Octombrie 1947.-

Dată astăzi lo Octombrie 1947 şi o semnez propriu.-

/ss/ IONESCU VASILE.-

VI 15 Sept. 345

00347

D E C L A R A T I E

Subsemnatul IOANITIU CICERONE,domiciliat in str. Av. Sănătescu nr. 16 de profesiune student de ani 23-fost comandat in lipsă la 2 ani in curs de rejudecare declar următoarele :

Cu privire la Tineretul Universitar National Tărănesc si cu privire la Tineretul National Tărănesc ştiu următoarele in ceace priveste organizarea şi modul de acţiune :

Tineretul Universitar National Tărănesc era condus de un preşedinte care primea instrucţiunile dela Preşedintele Partidului şi dela Secretarul General.Presedintele P.U.N.T. era ajutat de o delegaţie permanentă formată din Preşedintii tuturor faclutăţilor din Bucureşti.-

Preşedintele facultăţii era ajutat in conducerea facultăţii de un comitet ales de facultatea respectivă şi care era compus din : Preşedinte de facultate
Secretar de facultate
Casier
Doi membrii

Membrii din aceiaşi facultate ,acolo unde numărul lor era mare,erau impărţiţi pe ani.-

Sedinţele delegaţiei permanente se ţineau odată pe săptămână.-

Afară de delegaţia permanentă P.U.N.T. mai avea şi comitetul executiv care la rândul său era compus din cele 5 persoane dela fiecare facultate. Comitetul executiv al T.U.N.T. se intrunea la alegerea presedintelui sau ori de câte ori se decidea de către delegaţia permanentă,

Facultăţiile care aveau posibilitatea ţineau şedinţe săptămânale când avea loc şi sedinţa cercului

346

de studii al P.N.T., unde se desbăteau probleme din programul partidului naţional ţărănesc şi al ideilor de bază ale acestui partid.-

Cu privire la Tineretul Naţional Ţărănesc ştiu că avea un birou care se ocupa cu rezolvarea chestiunilor referitoare la acest sector. Nu ştiu când şi de câte ori ţinea acest birou şedinţe şi ceace discutau deoarece n'am asistat niciodată.-

Persoanele cunoscute de subsemnatuldin organizarea centrală a P.N.T. sunt următoarele :

Redactorul Politehnicei :

Niculescu Ioan- electro-mecanic

Manolescu

Petrovici Ioan, mine şi metalurgie,

Zăgan Vichenta

Băcanu

Marincuş-agronomir

Rectorul Academiei Comerciale :

Tătaru Emil

Jurbie Gheorghe

Rectorul Universităţii :

Marinescu Farmacie

Bălăceanu Stiinţe

Mihail Vladimir- Drept.

Struţeanu Ioan - medicină

Masu Nicolae - veterinare

Stoenescu - teologie.-

Hotărârile care se luau in delegaţia permanentă se aduceau la cunoştinţă membrilor din facultate prin şeful de facultate. Aceste hotărâri cu caracter administrativ ex./ data sedinţei facultăţii, subiectul sedinţei cercului de studii intrunire cu caracter politic/ erau comunicate atât verbal cât şi prin presă.-

După ce se aducea la cunoştinţă, in sedinţa următoare a delegaţieipermanentă se făcea o dare de seamă asupra hotărârilor anterioare.-

Nu am cunoştinţă de nici o altă organizare a tineretului sub alt aspect si nici n'am auzit să se fi propus

La Zărneşti am fost intr'o excursie in jurul datei de lăprilie la propunerea lui Kovac Victor pentru o recre

347

ţie in urma examenelor pe care le avusesem in luna Martie . Am convenit cu el ca să mă aştepte in gara Zărnesti la 1 Aprilie, noaptea am dormit in comuna Zărnesti, iar a doua zi am urcat pe Piatra intr'o excursie care a durat 3 zile, după care am revenit in Bucuresti.-

In afară de Novac, n'am stat de vorbă cu nimeni, n'am cunoscut pe nimeni şi n'am văzut pp nimeni in cele câteva zile cât am stat pe acolo. Nici inainte nici după aceia n'am mai fost la Zărnesti. N'am cunoscut şi nici nu cunosc pe nimeni din Zărneşti şi nici nu ştiu numele gazdei unde am dormit cu Novac.

00349

Sustiu, stărui şi semnez propriu.

/ss/ IOANITIU CICERONE

15 Septembrie 1947.-

348

23 Sept 1949

00350

PROCES -VERBAL DE CONFRUNTARE

Astăzi 23 Septembrie anul 1947 orele 19,

Noi, Nicolae Bogdan Inspector de Poliţiei, asistat de Dnii Paul Curnişteanu şi Doleanu Carol, ofiţeri de poliţiei în Direcţiunea Generală a Poliţiei :

Procedând astăzi data şi ora de mai sus la confruntarea lui CICERONE IOANITIU şi ISTRATE ALEXANDRU, al cărui rezultat este următorul :

CICERONE IOANITIU

Il cunosc pe dl. ISTRATE ALEXANDRU din vedere al cărui nume îl aflu în momentul de faţă, dela cabana S.K.V. de sărbătorile Crăciunului 1946, unde eram într'o excursie de agrement. Am luat masa cu Dsa în ajunul Crăciunului la cabană aşa cum se obişnuieşte la aceste sărbători, adică cu toţi excursioniştii ce se afalu la cabană.-

Auzesem dela unii din ceilalţi cu care eram la masă, că ar fi fost refugiaţi politici dela Dej. In prima zi de Crăciun noaptea am plecat din munţii Piatra Craiului înspre Craiova.-

ISTRATE ALEXANDRU

In ajunul Crăciunului 1936 când am ajuns la cabana S.K.V., am găsit acoloprontre alţi şi pe CICERONE IOANITIU care s'a recomandat CICI. Domnul CICI mă cunoaşte pe mine foarte bine, fiindcă am stat multă vreme la această cabană. Deasemeni Dsa a stat acolo până in Februarie 1947, când ştiu că a plecat spre Craiova, de unde s'a reîntors după două săptămâni.- Cunoaşte perfect de bine pe RUSU GAVRILA, MOCANU GHEORGHE, NISKOV TUDORICA, VICTOR NOVAC şi pe alţii din Zărneşti.-

ISTRATE ALEXANDRU

Drept pentru care am încheiat prezentul proces-verbal spre cele legale.-

Inspector de Poliţiei
N. Bogdan

Asistenţii
Curnişteanu
Doleanu

23 Sept

349

00351

D E C L A R A T I E

Subsemnatul Ioniţoiu Cicerone student, declar în continuare următoarele:

La întrebarea: aţi fost în munţii Pietra Craiului dela Zărneşti ?

Cine v'a trimis acolo ?

Cu ce scop ?

Cât aţi stat acolo ?

Cu ce v'aţi îndeletnicit ?

Pe cine cunoaşteţi din munţii Pietra Craiului şi din Zărneşti ?

In munţii Pietra Craiului am fost începând din 1946 până în prezent în următoarele rânduri :

In luna August 1946 într'o excursie de 7 - 8 zile.

In Decemvrie 1946 timp de 4 zile, două înainte de Crăciun şi prima zi a sărbătorilor iar în a doua am plecat. Am fost cu scopul de a face ski şi nefiind zăpadă am părăsit locurile.

Am fost pe ziua de 1 Aprilie tot într'o excursie, când am stat trei zile după care iarăşi am plecat.

In acest timp am făcut numai excursii şi n'am cunoscut nici o persoană din Pietra Craiului şi în Zărneşti.

Susţin şi semnez.

ss. Cicerone Ioniţoiu.

23 Septemvrie 1947.

M.C.

350

00352

D E C L A R A T I E

Subsemnatul IONITOIU I.CICERONE, implicat în multiplicarea manifestelor din luna Mai 1947, declar următoarele:

In ziua de 7 Mai 1947, a avut loc la Clubul P.N.T., din St Clemenceau 9, o ședință a Tineretului, ulterior acestei ședințe am fost chemat de către Inginerul MANEA, membru în Comitetul Tineretului P.N.T., care mi-a propus să scoatem un manifest.

Astfel în cursul lunei Mai mi-a fost date, redactate, de către Ing. Manea, următoarele manifeste:

"Români" semnat "M"
"Tineri Români" semnat "M"
"Români" încheeat cu "Unirea noastră, Victoria noastră"

Ulterior am redactat și eu un manifest intitulat "Studenți Români".

Toate manifestele au fost multiplicate și răspândite de mine împreună cu alți băeți.

In total au fost multiplicate circa 4 mii exemplare.

Multiplicarea s'a făcut la un Ghestetner luat dela Clubul P.N.T., din Clemenceau 9.

Precizez că primele manifeste, cât și ultimul au fost răspândite numai în Capitală.

Ghestetnerul a fost transportat de mine, cu un taxiu în Str Cetatea Albă.

Transportul a costat 300.000 mii sumă ce am luat dela Ing. Manea /100000 mii/ iar restul de 200.000 dela administratorul Clubului.

Din aceste manifeste, unul l-am arătat D-lui Ghilezan Emil.

Aceasta îmi este declarația pe care o susțin și semnez.

3 Oct. 1947. ss/Cicerone Ionitoiu

351

00353

PROCES -VERBAL DE CONFRUNTARE

Astăzi 23 Septembrie anul 1947 orele 19,

Noi, Nicolae Bogdan Inspector de Poliţiei, asistat de Dnii Paul Curnişteanu şi Deleanu Carol, ofiţeri de poliţiei în Directiunea Generală a Poliţiei :

Procedând astăzi data şi ora de mai sus la confruntarea lui CICERONE IOANIŢIU şi ISTRATE ALEXANDRU, al cărui rezultat este următorul :

CICERONE IOANIŢIU

Il cunosc pe dl. ISTRATE ALEXANDRU din vedere al cărui nume îl aflu în momentul de faţă, dela cabana S.K.V. de sărbătorile Crăciunului 1946, unde eram într'o excursie de agrement. Am luat masa cu Dsa în ajunul Crăciunului la cabană aşa cum se obişnuieşte la aceste sărbători, adică cu toţi excursionişti ce se afalu la cabană.-

Auzosem dela unii din ceilalţi cu care eram la masă, că ar fi fost refugiaţi politici dela Dej. In prima zi de Crăciun noaptea am plecat din munţii Piatra Craiului înspre Craiova.-

ISTRATE ALEXANDRU

In ajunul Crăciunului 1936 când am ajuns la cabana S.K.V., am găsit acolo prontre alţi şi pe CICERONE IOANIŢIU care s'a recomandat CICI. Domnul CICI mă cunoşte pe mine foarte bine, fiindcă am stat multă vreme la această cabană. Deasemeni Dsa a stat acolo până in Februarie 1947, când ştiu că a plecat spre Craiova, de unde s'a reîntors după două săptămâni.- Cunoaşte perfect de bine pe RUSU GAVRILA, MOCANU GHEORGHE, NISKOY TUDORICA, VICTOR NOVAC şi pe alţii din Zărneşti.-

ISTRATE ALEXANDRU

Drept pentru care am incheiat prezentul proces-verbal spre cele legale.-

Inspector de Politiei
N. Bogdan

Asistentii
Curnişteanu

VI   19. Sept   352

00354

D E C L A R A T I E

Subsemnatul gardian public NICULAE ILIE, de ani 33 asupra vizitelor făcute de gardianul GIURCA FLOREA la locuința lui MANIU unde eu făceam post declar următoarele:

In una din zile prin vara anului 1946 a venit la locuința lui LEUCUTIA unde a stat și MANIU în acel timp și unde eu făceam post, gardianul GIURCA FLOREA cu care coleg și mi-a spus că vrea să vorbească cu dl. Președinte sau cu COPOSU, am urcat împreună cu el la et. V. și am sunat la sonerie și a ieșit mai întâi o doamnă CLARA și imediat a ieșit COPOSU cu un alt domn. I-am arătat lui GIURCA pe COPOSU. După aceea eu m'am retras și nu știu ce au vorbit nici cea dat GIURCA lui COPOSU sau COPOSU lui GIURCA. Eu am coborît jos cu liftul am luat alți domni cu liftul și în timp ce urcam sus cu liftul l-am văzut pe GIURCA coborînd pe scări. Cred că n'a durat mai mult de trei minute această vizită. După ce Dl. MANIU s'a mutat la Ing. SERDICI în Str. Cristian Tell Nr. 10, cu locuința, într'o zi a dat cu revizorul Era Luca care venise la mine în inspecție a venit și gardianul GIURCA FLOREA.

In timp ce revizorul îmi scria mie în carnet a apărut și COPOSU pe care el la salutat împreună cu GIURCA unde el zu spus că vrea să-i spună ceva. Nu au rămas de vorbă pe scaun iar eu am ieșit la poartă.

Declar că atât timp cât eu am mai făcut post la MANIU nu l-am mai văzut pe GIURCA FLOREA să stea de vorbă cu COPOSU, s'ar putea să se mai fi întâlnit în timp ce eu eram trimis undeva sau plecat cu mașina împreună cu MANIU.

Mai adaug că înainte cu circa 2 luni dela data alegerilor am fost schimbat din acest post și am trecut în post la Dl. Ministru Lotar Rădăceanu, iar după acela în timpul alegerilor, eram în post la domnul Ministru BAGDAZAR.

Aceasta îmi este declaratia pe care o scriu și o semnez propriu.

ss/ Niculae Ilie.

19 Sept. 1947

VI

19 · 47

553

00355

D E C L A R A T I E

Subsemnatul gardian public Niculae Ilie născut în anul 1914 în luna Februarie, ziua 27, fiu al lui Ioan şi al Alinci Niculae, căsătorit fără copii, domiciliat în Bucureşti Str. Crinului Nr. 27, declar următoarele :

Sunt gardian public din anul 1938 luna Iunie 1, iar înainte de a veni în poliţie m'am ocupat cu plugăria în satul meu natal, muncind la părinţi plus un pogon de pământ ce-l am zestre dela soţie.

In Corpul Gardienilor am făcut serviciul pentru prima dată în companie 3, aproximativ 2 ani. După aceea am fost mutat la companie specială, unde printre alte posturi fixe la diferite autorităţi şi ministrii am fost dat de companie în post fix şi la Iuliu Maniu. La Iuliu Maniu am fost în diferite locuri post în Bucureşti, acolo unde se muta el cu locuinţa.

Pe când făceam post în sfinţilor la locuinţa lui Maniu şi după aceea în Cristian Tel unde se mutase el am fost inspectat de revizorul de gardieni Eva Luca. Incă din 1945 când venea să mă inspecteze revizorul Eva Luca se exprima : că nu este nimic pe aici ? iar în momentul când mă întreba a ieşit pe uşe afară dl. Copoosu şi i-am spus că uite pe Copesu. Atuncia el a rămas cu el de vorbă în Curte. Eu nu l'am văzut mai mult stând de vorbă cu Copoou decât de 2-3 ori. De multe ori eu plecam cu maşina împreună cu Maniu urmăriţi de maşina Siguranţei şi scriam în carnetul de inspecţii locul unde sunt plecat. De cele mai multe ori Copoou nu mergea împreună cu Maniu ori rămânea la birou ori apare ulterior şi după aceea dacă era nevoie venea după noi. In lipsa plecărilor mele din post dl. Revizor Eva Luca mă inspecta şi îmi semna în carnetul de inspecţii. Poate în aceste ocazii, când nu mai era nici dl. comisar în faţa porţii, dl. revizor Eva Luca să se fi mai întâlnit şi verbit cu Copesu. De cele câteva ori când a vorbit

N.C.

./.

revizorul Eva cu Cepesu, eu nu ştiu ce au vorbit. De multe ori când mă interesam la post găseam în carnetul meu de inspecţii care era lăsat într'un loc lângă poartă plicuri adresate dlui Preşedinte, eu le duceam împreună şi cu ziarele sus în casă, însă eu nu ştiam dela cine sunt. Îmi aduc aminte că odată la o inspecţie dl. revizor Eva m'a întrebat, că Cepesu nu a lăsat nici un r pune pentru el ? Eu i-am răspuns că nu. De multe ori revizorul Eva Luca mă întreba că ce mai spun ăştia şi ce s mai aude pe aici ? Eu îi spuneam tot ce auzeam dela ei. Că va pleca Guvernul şi vor veni ei şi or vedea ei ce or să păţească ăştia care ne păzesc. Declar că nici odată eu n'am fost înscris în vreun partid politic. Nu m'am înscris pentru că nu ştiam pe care să aleg şi de frică să nu păţesc pe urmă.

Prezenta declaraţie este scrisă de mine nesilit de nimeni şi o semnez propriu.

ss. Niculae Ilie.

19 Septemvrie 1947.

15 Iul

DECLARAŢIE
============================

Subsemnatul Adj. Aviator LUSTIG I ROMULUS din Grupul Aero-Transport, serviciul de Educaţie, declar următoarele :

In ziua de 5 Iulie 1947, orele 8, am fost la grădina de zarzavaturi a unităţii pe care o administrează Ad. av. FREDA GHEORGHE, pentru verificări.-

Stând de vorbă cu ad. av. FREDA GHEORGHE mi-a spus că ar avea să-mi spună o chestiune foarte impor.-tantă şi că nu ştie cum să procedeze .

In cele din urmă mi-a destăinuit că lui i s'au făcut propuneri de către cineva să plece în străinătate şi că printre ei se află persoane politice, cred că a spus şi de doi miniştri.-

Pentru acest lucru ar mai fi nevoie de către un al pilot deoarece sunt mai multe persoane şi este nevoie de cel puţin două avioane.-

Reflectând situaţia m'am decis să plec şi eu.

Odată hotărârea luată în aceeaşi zi la orele 13,oo Adj. Av. FREDA GHEORGHE a luat legătura telefonică cu Dl. Ing. POPESCU prin care i-a anunţat o vizită în cursul aceleiaşi zi la orele 18,3o.-

La ora fixată ne-am prezentat în str. Vasile Gherghel la locuinţa Dlui Ing. Popescu pe care l-am găsit în grădina casei împreună cu Dl. Dr. GAFENCZ.-

Am stat de vorbă cca o oră în care timp s'au discutat chestiuni cu caracter politic şi propunerea pentru evaziune. A. studiat un Atlas Geografic, ne-a arătat că flota Americană este în Marea Marmara şi că în scurt timp va începe un nou război cu victoria anglo-a,ericană.-

Ni s'a spus că vom merge în Turcia la San

Stefano,unde mi se va aranja o frumoasă situaţie şi că noi chiar dacă nu plecăm cariera noastră va fi ratată deoarece dânşii tot vor pleca şi că în urma acestei evaziuni,care este de cea mai mare greutate politică " Huşii " desfiinţa toată aviaţia Română .-

Ne-a asigurat că de hartă vor face dânşii rost dela un ofiţer de greutate din aeronautică pe care noi îl cunoşteam.-

Ne vom convinge atunci când mi se va aduce harta cu toate prescripţiunile scrise deoarece acel Domn ofiţer cunoaşte aceste lucruri şi că-l vom recunoaşte cine este după scris.-

In acest timp am servit o gustare.-

După aceea am plecat urmând ca a doua zi să ne ducem să-i comunicăm ce am făcut cu avioanele :

A doua zi ne-am dus la orele 18 " tot la Dl. Ing. Popescu Gh. spunându-i că vom pleca cu două avioane I.A.R. 39 pe care urmează ca noi să le transportăm dela Curtea de Argeş la Bucuresti şi că vom pleca cu plinul de benzină făcut de acolo,în acelaş timp eu făcând propunerea ca să plecăm depe aerodromul Piteşti- Dâmboviţa. Propunerea mea n'a fost acceptată deoarece au găsit că nu prezintă suficentă siguranţă şi că este mai bine xxxxxxx să plecăm din Ialomiţa de undeva de pe lângă Lehliu.-

A urmat ca Duminică, la orele 14 să ne prezentăm tot la Dl. Ing. Popescu Gh. unde vom servi masa de unde vom pleca cu o maşină la Lehliu pentru găsirea terenului.-

La orele 13,40 am fost la dânsul unde am găsit pe dl. Dr. Gafencu şi Dna Ing. Popescu. Mai târziu a venit şi dl. ing. Popescu după care xxxxxxxx xxxxxx am servit masa.-

La masă au fost : Dl. Ing. Popescu Gh. Dr. Gafencu Adj. av. Preda Gh. şi subsemnatul. Dna Ing. Popescu nu a asistat la discuţii .-

Eu am făcut propunerea ca să nu mai mergem la Lehliu,ci să plecăm dela Tămădău,deoarece este un câmp bun pe care eu îl cunosc şi este mai aproape. Nu s'a luat nici-o hotărâre ci a rămas să mergem la faţa locului.-

La orle 14,10 am plecat către Lehliu cu o maşină de piaţă, Dl. Ing. Popescu Gh, Dr. Gafencu, adj. av. Preda Gh. şi subsemnatul.-

357

Am spus şoferului că mergem în Ialomiţa ca să cumpărăm grâu.-

Am ajuns la Tămădău, am coborât şi am urcat sus pe izlaz, subsemnatul, dl. Ing. Popescu Gh şi adj. av. Preda Gh.-

00359

Le-am arătat locul pe de parte şi alta lizierele aveau pomi şi că este un loc bine camuflat .-

Dl. Ing. POPESCU GH. a rămas încântat de poziţia locului şi am rămas hotărâţi asupra lui.-

L-eam arătat şi locul lizieră unde să stea spunându-le că noi vom ateriza dinspre calea ferată şi ca stare să aştepte la mijlocul terenului în lizieră pentru mai multă uşurinţă şi camuflare.-

Rămaşi hotărâţi asupra locului am plecat cu maşina către Bucuresti spunând că nu mai continuăm drumul către Lehliu deoarece nu se gpseşte nimic, mai ales c n'am găsit brânză la stână, care era pe aerodromul Tămădău.-

La înapoierea ne-am oprit în drum la o crâciumă unde am servit o batrrie de vin.-

Pe soseaua Pantelimon, am avut o pană de cauiuc în care timp am mai servit câte o halbă de bere la localul dl. ing. POPESCU GH. a vrut sp dea un telefon pe care nu l-a dat însă nu ştiu cui.-

După ce a fost maşina gata, dl. Ing. Popescu Gh. ne-a dat suma de 1.ooo.ooo / un milion/ lei pentru amândoi pentru a servi masa de seară. Intre timp Dl. Dr. GAFENCU plecase cu tramvaiul, deoarece avea o întâlnire cu cineva.-

Noi am venit cu maşina până în Piaţa Domeni de unde am plecat acasă rominând ca peste două zile să ne ducem să-i spunem ce am aranjat.-

Ne-am dus a treia oară la dl. Ing. Popescu când am găsit numai pe Dna ing. Popescu acasă şi ne-a spus că dl. ing. Popescu este la dl. Cdor Negrescu acasă după hartă.-

După puţin timp a sosit si dl. Ing. Popescu spunându-ne că a aranjat totuş şi că totul este aranjat, merg doi miniştri de greutate cu noi şi că dl. Dr. GAFENCU este nepotul lui GAFENCU care se află în străinătate. S'a discutat asupra numprului depasageri care nu va fi mai mult de 7-8 şi a valizelor.-

L-eam arătat ce dimensiuni să aibă valizele şi câte să fie,-

Am discutat asupra situaţiei noastre pecuniare

spunându-ne că în ajunul plecării ni se vor trimite bani la familii/ ni se vor arăta mandatele/ se vor face câte un costum de haine, vom fi angajaţi ca piloţi de linie la americani şi că la plecare şeful/ nu ştiam cine/ va lua o valiză de franci elveţieni.-

I-am asigurat că în două zile cel mult vom pleca.

A rămas că a doua zi să ducem valizele la Dl. ing. Popescu Gh. şi să le spunem precis ziua când vom pleca

A doua zi seara, recol 20,30 am dus valiza la dl. ing. Popescu Gh. unde am servit masa de seara.-

I-am spus că vom pleca Luni dimineaţa 14 Iulie 1947, la orele 6 cu cele două avioane care vor veni dela Turda cu care noi urma să transportăm medicamente la Constanţa.-

Ne-a arătat şi harta pe care a rămas ca a doua zi Duminică seara să mă duc să tranşez drumul şi fişa de navigaţie.-

La masă au fost discuţii cu caracter politic prin care se arnaje noul guvern Dl. ing. Popescu Gh. urma să fie ministrul comunicaţiilor si dl. Dr. Gafencu Ministrul sănătăţii.-

Ni s'a spus de către dl. Ing. Popescu Gh. că dacă noi nu plecăm aranjează cu un alt pilot dela Preşidenţia Consilului de Miniştri, dl. Chifulescu să plece cu un avion bimotor Henkel care este în reparaţie, având să-i termine tapiţeria.-

Urma ca joi să-i facă probe şi din probă să plece.-

Acest pilot era recomandatbde dl. Cdor av. dela noi din aviaţie.-

Ne-a spus că atunci când a luat harta i-a spus Dlui ofiţer superior că pleacă joi cu avionul He. de pe aerodromul Drăgăneşti. Dl. Ofiţer superior i-a asigurat că au ales un câmp foarte bun şi că nu-i va prinde nimeni.-

Ne-a spus că-i joacă o farsă Dlui ofiţer superior ne spunându-i că pleacă cu noi.

Pentru acest fapt si-au dat întâlnire în ziua de 16 Iulie 1947 orele 20 la Şosea la Bordei.-

La plecare pelaorele 21, le-au spus că-mi trebuiesc bani pentru benzină.-

Pentru acest lucru mi-a dat suma de lei 2000000 / două milioane/

./.

Am plecat rămânând ca a doua zi Duminică, 13 Iulie 1947, orele 20 să ne ducem la dl. Ing. Popescu Gh, în str. Vasile Gherghel pentru a lua masa de seară împreună şi a trange drumul.-

La ora fixată ne-am prezentat acolo unde am găsit numai pe Dna Ing. Popescu şi dl. Dr. Gafencu.-

In timp ce stăteam de vorbă, a venit un şofer pe care nu l-am văzut, dar spunea că nu are benzină şi este târziu ca să mai cumpere.-

Am trecut cu adj. av. Preda Gh. şi dl. Dr. Gafencu în dormitor unde m'am apûcat să fac fişa de navigaţie, trasând drumul pe hartă / o hartă la scara de 1/ 75.000/ dela Bucuresti-Tămădău-Călăraşi-Mangalia-adâncime în largul mării 40-60 Km până la Marea Marmara şi de acolo la San Stefano.-

După ce am făcut fişa de navigaţie mi s'a spus că dl. Ing. Popescu Gh. ne aşteaptă în oraş la restaurantul unde vom servi masa.-

Am plecat inainte cu dl. Dr. Gafencu rămânând ca mai târziu să vină şi adj. av. Preda Gh. cu Dna Ing. Popescu.-

Ne-am dus la localul " Mioriţa" pe Bulev. Filantropia unde ne aştepta dl. ing. Popescu. Am intrat în grădină unde ne aştepta la o masă dl. Ins. Borcea pe care atunci l-am cunoscut. A urmat prezentările, recomandându-mă dl. Ing-Popescu Gh ca vărul său.-

In timpul mesei am discutat chestiuni politice cu dl. Insp. Borcea printre care mi-a spus că peste câteva zile va pleca şi M.S. Regele.-

Dl. ing. Popescu mi-a spus că nu va mai aştepta în pădure cum aranjasem şi va pleca cu maşinile din Bucureşti la ora 0,30 şi va sta cu maşini pe câmp până când va vedea avioanele şi vor veni cu maşinile la avioane ca lucrurile să meargă mai ~~xxpiă~~ repede şi că şeful nu poate să stea în picioare în pădure, mai ales că timpul dădea ~~semnex~~ de ploaie.-

Către sfârşitul mesei, ing. Popescu şi dl. Dr. Gafencu, s'au retras la o masă separată unde nu ştiu ce au discutat.-

Laorele 21,00 Dl. ing. Popescu Gh. li Dr. Gafencu au plecat cu maşina spunând că se duc la şeful cel mare / cine era seful cel mare nu ştiu/

La orele 21,30 am plecat împreună cu adj. av.

./.

Preda Gh. La plecare prentrucă nu mai erau tranvae, Dl. Indp. Borcea ne-a dat suma de 1.000.000. Pe drum pentrucă nu stăteam departe în Piața Chibrit, am mers pe jos, adj. Preda Gheorghe mi-a spus că Dna Ing. Popescu i-a comunicat că va merge cu noi dl. MANIU.-

Am ajuns acasă, dormind și adj. av. Preda Gh. la mine, iar a doua zi, Luni 14 / Patrusprezece/ Iulie 1947, am plecat cu primul tranvai la aerodromul Giulești.-

La orle 6,10 am decolat cu cele două avioane cu destinația Constanța unde aveam misiunea de executat.-

Noi am aterizat la Tămădău cum era programul făcut unde dl. ing. Popescu Gh. ne aștepta cu mașinile pe aerodrom.-

Am aterizat urcându-se la mine în avion Dnii Mihalache, Penescu, Dna Penescu și dl. Ing. Popescu Gh.

Când eram gata de decolare, am auzit focuri de armă trăgându-se asupra avionului și mai multe persoane cu arme în mână înconjurând avionul.-

Mi-am dat seama că este inutil să cerc să mai plec că riscam să fiu împușcat.-

Am rămas locului și am fost arestat de către poliție.-

Prezenta susțin și semnez.-

/ss/adj. Av. Lustig

15 Iulie 1947.-

Bucuresti.-

361

copie vezi vol. 8. f.67-73.

15 Iul

00363

D E C L A R A T I E

Subsemnatul Adj.av. LUSTIG S. ROMULUS, născut în comuna Hurezani, jud.Gorj, în anul unamie nouăsute optsprezece, luna Aprilie, ziua şaptesprezece, fiul lui Ioan şi Reghina + condamnat n'am mai fost, domiciliat în Bucureşti, strada Sibiu Nr.36, declar următoarele:

La inceputul lunei Iulie 1947 colegul meu Adj.av. Preda Gh. mi-a propus că dacă sunt de acord să facem o escapadă să plecăm din ţară cu două avioane.-

La început am luat-o sub formă de glumă însă discutând mai mult asupră acestei chestiuni am văzut că vorbeşte în mod serios şi că aş avea anumite avantagii.-

Printre altele, Adj.av. Preda Gh. mi-a spus că vom merge cu oameni de greutate politică şi că ni se deschid noui orizonturi în viaţă.-

Reflectând asupra celor spuse de acesta şi la insistenţele sale l-am însoţit într'o seară şi m'a dus la un domn în Str.Vasile Gherghel, numărul nu mi-l amintesc, care mi s'a prezentat Ing.Popescu.-

Tot acoloam cunoscut şi pe Dr.Gafencu. Am discutat chestiuni cu caracter economic din ţara noastră după care Ing. Popescu Gh. a intrat în miezul discuţiei spunându-ne că vrea să plece din ţară impreună Dr.Gafencu, şi încă 4-5 persoane dintre care două cu mare greutate politică.-

La propunerea ce mi s'a făcut l-am întrebat care va fi situaţia noastră şi ni s'a răspuns că vom merge în Turcia unde ni se va aranja o frumoasă situaţie.-

Am studiat un Atlas geografic studiind traseul care trebuie să-l urmăm după care Ing.Popescu Gh. ne-a spus că va aduce al o hartă de navigaţie dela un şef al nostru pe care-l cunoaştem.-

In acest timp ni s'a servit şi o gustare, după care am plecat urmând ca să ne revedem peste câteva zile tot la Dl. Ing.Popescu Gh. acasă.-

Peste câteva zile, tot seara, impreună cu adj.av.Preda Gh. ne-am dus la Dl.Ing.Popescu acasă unde era şi Dl.Dr.Gafencu

E.F.

..//..

spunându-le că în curând urmează ce noi să aducem dela Curtea de Argeş două avioane I.A.R.39 la Bucureşti şi că am putea să plecăm cu ele direct dela Curtea de Argeş şi în loc să aterizăm la Bucureşti vom ateriza la punctul de întâlnire unde ne va aştepta Dl.Ing.Popescu, Dl.Dr.Gafencu şi ceilalţi şi de acolo vom pleca cu destinaţia Turcia cu aterizare pe Aerodromul dela San Stefano.

Eu am propus Dl.Ing.Popescu ca plecarea împreună cu ~~DlxDr.~~ D-lor s'a facem de pe aerodromul Petreşti-Dâmboviţa pe care eu îl cunoşteam foarte bine.-

Domnia sa n'a fost de acord, spunând că este mai bine să plecăm de undeva din Ialomiţa de pe lângă Lehliu.-

Totdeodată, Dl.Ing.Popescu Gh.a sugerat ideia ca atunci când vom decola dela Curteade Argeş să tăiem legăturile telefonice pentru a ne putea fi urmăriţi. Eu nu am fost de părere spunând că este mai rău deoarece s'ar putea observa şi da imediat de bănuit. După aceste discuţii, am plecat împreună cu Adj.av.Preda Gh.urmând ca să ne revedem din nou Duminică tot la Dl.Ing.Popescu Gh.acasă unde vom servi masa de prânz.-

Aşa după cum am stabilit, a doua zi am fost la Dl. Ing.Popescu Gh.acasă unde am servit masa de prânz (subsemnatul, adj.av.Preda Gh., Dl.Ing.Popescu şi Dl.Dr.Gafencu) după care am plecat toţi patru cu o maşină de piaţă către Lehliu pentru alegea Aerodromului.

Eu le-am propus ca să plecăm dela Tămădău, deoarece este un aerodrom pe care eu îl cunoşteam foarte bine şi care prezenta suficientă siguranţă pentru o aterizare şi decolare cu două avioane în condiţiuni optime.-

Nu au fost de acord, spunând că este mai bine să mergem la faţa locului şi dacă nu le convine să continuăm drumul la Lehliu.-

Ajunşi la Tămădău, Dl.Dr.Gafencu a rămas cu şofeurul la maşină iar eu împreună cu Dl. Ing.Popescu şi adj.av.Preda Gh.ne-am dus să le arăt locul pe care-l propusesem eu.

Dl.Ing.Popescu Gh.a rămas încântat de el şi tot deodată spunând că renunţă de a mai merge la Lehliu.-

După aceasta am plecat la Bucureşti rămânând ca peste câteva zile să ne revedem tot la Dl.Ing.Popescu Gh.acasă pentru ai spune ce am aranjat cu avioanele. La despărţire, Dl.Ing.Popescu Gh.ne-a dat la amândoi suma de 1.000.000 (un milion) lei pentru a servi masa de seara.-

..//..

Conform înţelegerii,Marţi sau Miercuri,am fost din nou impreună cu adj.av.Preda Gh.la Dl.Ing.Popescu unde nu am găsit decât pe Dna Ing.Popescu care ne-a spus că Dl.Ing.Popescu este dus la Dl.Comandor Negrescu după hartă.-

După cca 1/2 oră a sosit şi Dl.Ing.Popescu impreună cu Dl.Dr.Gafencu.-

Dl.Ing.Popescu ne-a spus că a făcut rost de hartă şi că în curând va fi in posesia ei.-

Am discutat cu Dl.Ing.Popescu şi Dr.Gafencu spunându-le că cele două avioane care trebuiau să le aducem dela Curtea de Arheş nu sunt gata pentru sbor însă ave, un alt noroc.-

Peste câteva zile urmează să ne sosească dela Turda două avioane tip I.O.R.[39] care vor intra în dotarea unităţi noastre şi cu care urmează să se facă peste câteva zile două transporturi de medicamente dela Constanţa.-

Cum unitatea nu mai avea alţi piloţi care să sboare aceste tipuri de avioane,fiind în concediu eram siguri că vom pleca noi.-

Am plecat urmând ca să ne revedem din nou spunându-le precis ziua plecării.--

Cum avioanele au sosit Sâmbătă după amiază şi în aceeaş zi fiind programaţi ca Luni 14 Iulie 1947 orele 6[00] să plecăm cu ele la Constanţa,am fost imediat la Dl.Ing.Popescu impreună cu adj.av.Preda Gh.pentru ai anunţa ziua şi ora plecării.

Am discutat asupra bagajelor pe care putem să le luăm la noi şi tot deodată rămânând ca în aceeaşi seară să ne aducem şi noi geamantanele la Dl.Ing.Popescu acasă pentru a nu ne duce noi cu ele la unitate.-

Seara ne-am prezentat cu geamantanele la Dl.Ing. Popescu acasă unde am servit şi masa de seara.-

Dl.Ing.Popescu ne-a arătat harta pe care a adus-o şi pe care urma s'o iau eu pentru a trasa drumul. A, refuzat spunând că a doua zi Duminică o voi studia în amănunt tot la D-lui acasă.-

Era o hartă de navigaţie la scara 1/750.000.-

A rămas ca a doua zi Duminică seara să ne întâlnim la Dl.Ing.Popescu acasă pentru a servi masa de despărţire; iar la plecare mi-a dat suma de 2.000.000 (două milioane) pentru benzină iar adj.Preda Gh.suma de 2.000.000 (două mi-

..//..

lioane) lei pentru procurarea unui pistol..

Duminică, 13 Iulie 1947 seara ne-am dus la Dl.Ing. Popescu aşa cum am stabilit.-

Am găsit acsă pe Dna Ing.Popescu şi Dr.Gafencu spunând că Dl.Ing.Popescu ne aşteaptă la un local.

Eu am trasat drumul pe hartă făcând toate calculele de navigaţie.(Bucureşti-Tămădău-Călăraş-Mangalia-adâncime 40-60 Km.în largul Mării-Marea Marmara-San Stefano.-

După aceea am luat harta şi împreună cu Dl.Dr.Gafencu am plecat în oraş la Restaurantul Mioriţa pe Bulev. Filantropia unde ne aştepta Dl.Ing.Popescu.

Adj.Preda a rămas ca să vină mai pe urmă cu Dna Ing. Popescu.La local am făcut cunoştinţă cu un domn care era cu Dl.Ing.Popescu şi care s'a prezentat Insp.Borcea.-

Am servit masa cu toţi iar la ora 23 Dl.Ing.Popescu şi Dr.Gafencu au spus că pleacă la şeful cel mare.-

După 1/2 oră am plecat eu şi ~~Ing~~ Adj.Preda acasă când Dl.Insp.Borcea ne-a dat 1.000.000 (un milion) pentru maşină.-

In ziua de 14 Iulie 1947 cu primul tramvaiu am plecat dela mine, unde dormise şi Adj.Preda, direct la aerodrom

Ajunşi la unitate am procedat la pregătirea avioanelor pentru plecare.-

La orele 6^{10} am decolat cu cele două avioane pilotate de noi la Constanţa aşa cum era misiunea ordonată.-

Noi am aterizat la Tămădău aşa cum era înţelegerea cu Dl.Ing.Popescu şi Dr.Gafencu.-

Pe aerodrom am văzut două sau trei maşini care aşteptau.-

După ce am aterizat,a sosit la avion o maşină din care a coborit mai multe persoane cu bagaje. S'a urcat la mine în avion Dl.Ing.Popescu, o Doamnă şi încă doi domni.

In timp ce mă pregăteam de decolare,am auzit focuri de armă şi mai multe persoane inarmate care au înconjurat avionul somându-ne să ne dăm jos şi să ne culcăm.

Am fost apoi perchiziţionaţi şi arestaţi.

Aceasta-mi este declaraţia pe care o susţin şi o semnez propriu.-

ss.adj.av.Lustig R.

15 Iulie 1947
Bucureşti

17 Iulie

copie vezi vol. 8. f 74, 75.

365

00367

D E C L A R A T I E

Subsemnatul Adj.Av.LUSTIG I.ROMULUS,în continuarea declarației,mai declar următoarele :

Am primit dela Dl.Inginer Popescu cu două zile înainte de plecare suma de 2.000.000 (douămilioane)lei pentru a cumpăra benzină necesară avionului,pentru întreg raidului București-San-Stefano.-

Impreună cu Adj.Preda Gh.am făcut plinul la rezérvoarele avioabelor,furând cantitatea de 400 (patru sute) litri benzină din depozitul unității.-

Precizez că capacitatea de încărcare a unui avion I.A.R. 39,este de 590 (cincisutenouăzeci) litri benzină cu care se poate parcurge raza de acțiune 720 (șaptesutedouăzeci)km.,deci puteau ajunge în mod precis la aeroportul din San-Ștefano până unde aveam trasat drumul de 578 (cincisute șaptezecişi opt)km.-

Mai adaug că Dl.Ing.Popescu Gh.ne-a promis din partea persoanelor politice care urmau să plece să ajute familia mea cu o sumă de bani ce urma să fie expediată în ajunul plecării și pentru aceasta am dat adresa familiei pe care Dl.Ing.Popescu a scris-o pe o hârtie,deasemeni și pe Adj.Av.Preda Gh.-

Aceasta declar și susțin.-

ss/.Adj.Av.Lustig

17 Iulie 1947
București

V / la arhivă

22 Iulie 366

copie vezi vol 8, f. 76,77, 00368

D E C L A R A T I E

Subsemnatul adjutant aviator LUSTIG I ROMULUS fiind în continuarea cercetărilor declar :

Avionul I.A.R. 39 cu care urma să facem sborul are autonomie de zbor de 3 / trei/ ore iar viteza până la 25o Km. pe oră la înălţimea de stabilizare.-

In felul acesta se putea parcurge intreaga distanţă dela Tămădău până la aeroportul de destinaţie San-Stefano fără niciun pericol pentru pasageri.

Drept care dau prezenta declaraţie .

/ss/ Adj. av. LUSTIG R

22 Iulie 1947. Bucureşti

R/

27 Iefl 367

copie vezi vol. 8. f 78-80. 00369

D E C L A R A T I E

Subsemnatul Adj. av. LUSTIG I. ROMULUS din grupul Aero-Transport Serv. Edur ;

La intrebare ce mi se pune declar :

- Am intrat in Scoala civilă de Pilotaj la 1 Ianuarie 1940.-

Am terminat Scoala civilă la Aero-club Prahova Ploești în Noembtie 1940 unde am executat 80 ore de sbor în ture de pistă, acrobați și raiduri de instrucție.-

Am obținut două brevete internaționale de turism, Gradul I și II.-

Am sburat tipurile de avioane :

R.W.D. 8 Fleet și Buker .-

- In 1940 10 Decembrie am intrat în Scoala Militară de Pilotaj Buzău unde am stat până în anul 1942 Iulie când am terminat Scoala fiind avansat la Gradul de Adj. stg. av. și pilot de Război cu tragerile aeriene executate .-

Am sburat tipurile de avioane:

F.W.S. , Nardi, Gotha, I.A.R. 38, I.A.R. 39.-

Am executat un număr de cca 100

In 1942 luna August am fost trimis la Flotila 3 Informație Buzău unde am sburat tipurile de avioane .-

- Potez 25, I.A.R. 38, I.A.R. 39, I.A.R., 37 și Fleet .-

- In 1943 am fost trimis de unitate la Tecuci pentru a executa sboruri de noapte pe avion I.A.R. 39

- In Octombrie 1943, am fost trimis la Grupul Aero-Transport Băneasa unde am făcut Scoala de Remorcaj Planoare D.F.S. 230 cu avionul I.A.R. 39 în vederea plecării pe front.-

- Ca pilot Remorcher am executat pe front un număr de cca 350 ore sbor cu cca 150 misiuni.-

368

- In August 1944 am fost numit ca instructor Remorcher de Planoare la Scoala de Remorcaj Planoare Petreşti.-

Am executat cca 250 ore sbor în Remorcaj cu avionul I.A.R. 39 şi P.Z.S.-

- Am fost în West făcând raid de rezistenţă Bucureşti-Piestiany/ Cehoslovacia .-

- In Grupul Aero-transport am sburat avioanele Fiessler, Storch, I.A.R. 39 Fleet.-

Pe data de 20 Iunie am fost numit instructor de sbor al Grupului aero-trabsport pe avion I.A.R. 39

Am în total în jurul a 900 ore de sbor până la data de 14 Iulie 1947.-

Aceasta îmi este declaraţia pe care o susţin făcând proba cu carnetul personal de sbor şi fişa personală de navigaţie.-

/ss/ Adj. av. Lustig Romulus

27 Septembrie 1947.-

VI

16 Sept. 369

00371

<u>D E C L A R A T I E</u>

Subsemnatul Emil Lăzărescu, domiciliat în str. V.A. Ureche Nr.5, de ani 34, născut în Constanța, divorțat în urma căsătoriei cu Adoiana Petronica, având un băiat în vârstă de 3 ani, asupra legăturilor mele cu dl Victor Rădulescu, Pogoneanu, declar următoarele:

In cunosc pe dl Pogoneanu încă de prin anul 933, din vremea în care eram coleg de facultate cu fratele său Titus. In anul 1940 în urma stăruințelor Dsale am fost mai întâiu detașat, și apoi transferat în calitate de bibliotecar al M.Af.Streine. La începutul anului 1941, am trecut cu serviciul la Oficiul de Studii sub conducerea dlui Ministru V.Stoica, și sub ordinele dlui Pogoneanu, care după câteva luni a plecat în streinătate. La Oficiul de Studii am rămas cu serviciul până la data de 15 Martie 1944.

La data de mai sus am fost orânduit cu serviciul la Direcțiunea Oficiului, unde l'am regăsit și pe dl Pogoneanu, care la acea dată nu era încă director adjunct al Cabinetului și Cifrului. Numirea mea la cifru s'a făcut tot prin intervenția dlui Pogoneanu. Către începutul lunii August 1944 dl Pogoneanu a fost delegat oficial ca director adjunct al Cifrului. Cred că aducerea mea la Cifru a fost determinată de nevoia pe care Dsa o avea de încă un colaborator, de încredere în vederea acțiunii întreprinsă pentru 23 August 1944.

Am colaborat cu dl Pogoneanu în acest fel până după 23 August, când s'au oprit de către Comisiunea Aliată de Contro, comunicările cifrate. La această dată am cerut Dlui Pogoneanu un concediu de odihnă și mi-am exprimat față de Domnia sa de a părăsi și Ministerul, pentru a-mi căuta o slujbă care să-mi permită a mă ocupa de studiile istorice, în xxx vederea cărora mă pregătisem în cursul universității. Acest concediu de odihnă și în vederea plecării mele din Minister mi-a fost refuzat.

./v.

Din cauza acestui refuz, sănătatea slăbită a făcut ca mă inbolnăvesc şi să rămân intr'un concediu de boală de 3 luni de zile, până in 15 Martie 1945. La inapoierea din concedi am fost insărcinat de către dl Pogoneanu cu scrierea şi dosarierea materialului privitor la actul dela 23 August. Operaţiunea a fost executată in localul U.G.I.R., pe atunci sediul Ministerului Af. Streine. Actele menţionate se aflau in cinci copii in afară de originale, copii din care am făcut cinci exemplare complete. Stiu că o parte din aceste exemplare au fost apoi, pe nu ştiu ce cale, şi prin cine anume, trimise in streinătate. Dl Pogoneanu mi-a afirmat că ele au fost "puse la loc sigur", ceace după câte am inţeles eu, ar fi insemnat trimiterea in streinătate.

După plecarea din Minister a Domnului Pogoneanu Domnia Sa m'a rugat să locuesc in casa Dsale atâta vreme cât Dsa va fi la Sinaia. Am acceptat această invitaţia şi am rămas la Dsa chiar in zilele in care Dsa se afla, din timp in timp la Bucureşti.

Am rămas in casa Dlui Pogoneanu din luna Iulie până prin luna Noemvrie 1945. Am acceptat invitaţia de a locui la dl Pogoneanu, in urma faptului că mă simţeam indatorat faţă de dânsul, pentru numeroase servicii ce-mi făcuse in trecut.

Menţionez că in timpul cât am stat ala dl Pogoneanu am putut să-mi dau seama că avea continue legături cu dl Niculescu Buzeşti şi dl Vişoianu, precum şi cu alţi oameni din opoziţie. N'aş putea precizat insă că cine anume. Din intâmplare căutându-l insă la Casa Styrbe unde se ducea regulat am văzut acolo odată pe dl Penescu şi altă dată pe dl Coposu.

Aceste legături m'au determinat in momentul in care prezenţa mea pentru paza casei Dlui Pogoneanu n'a mai fost absolut necesară, să rog pe dl Pogoneanu să-mi pună la dispoziţie mijloacele pentru a-mi transporta din nou acasă, bagajele ce mai le adusesem la Dsa.

Această cerere de a pleca a dat loc unei discuţiuni din ce in ce mai aprinsă intre dl Pogoneanu şi mine in care i-am arătat că nu ţin să particip la o acţiune ca acea dela 23 August 1944. Dsa mi-a replicat că nu este vorba decât de o acţiune de politică internă, şi de coordonare a acţiunii partidelor de opoziţie, pentru care ar avea nevoie să

./.

~~ajutată~~

fie ajutată de un om care știe să tacă.Hotărârea mea a fost categorică și in urma unui schimb de cuvinte aspre, am părăsit,peste câteva zile casa dlui Pogoneanu.Relațiile intre noi,fără a fi intrerupte vreodată au rămas prietenești,insă destul de incordate.

După această dată mi-a mai cerut să-i fac unele servicii.

In luna Ianuarie mi-a cerut să mă ocup de scrierea unui material de arhivă provenit dela Minister și in care se găseau și acte din așa numita Arhivă a Palatului.Această arhivă se găsea la dl Pogoneanu acasă.Față de refuzul meu de a mă amesteca in această operație,am avut un nou schimb de cuvinte cu dl Pogoneanu și urmarea a fost că după două intrevederi in această chestiune nu l'am mai vizitat destul de multă vreme.Știu că după aceia o parte din acest material a fost adus la Minister și incredințat spre clasare mai departe dlui Oprișanu și subsemnatului.Deoarece eu nu văzusem tot materialul nu știu dacă a fost inapoiat Ministerului intreg materialul ce se aflase la dl Pogoneanu acasă.

Alte imprejurări in care l'am mai văzut pe dl Pogoneanu,după câte-mi amintesc sunt următoarele:,

La Dna dr.Lămărescu,colegă de Minister unde am fost invitat la o masă de seară.După masă,l'am condus pe dl Pogoneanu acasă și fiind după ora 3 noaptea am rămas să dorm la Dsa.La ora 7 dimineața am plecat.Cu acest prilej nu am discutat nimica demn de a fi menționat.

Până in luna Septemvrie 1946 nu l'am mai văzut pe dl Pogoneanu.Când Dsa a trebuit să părăsesc locuința Dsale de pe malul lacului,m'a rugat să mă ocup de alegerea cărțilo[r] aparținând Academiei Române și aflatoare printre cărțile regr[e]tatului profesor Rădulescu ,Pogoneanu,cărți pe care apoi le-[am] depus la Academia Română.

Data următoare a fost acea a logodnei dlui Pogoneanu pe la inceputu l lunei Noemvrie 1946,după acea la câteva săptămâni cu ocazia nunții.Le-am făcut după acea o scurtă vizită particulară inainte de plecarea intr'un voiaj care urma să dureze mai multă vreme.

După această dată nu am mai văzut pe dl și Dna Pogoneanu până in apropierea Paștilor,când le-am făcut vi-

sită de plitele insoţit de fiul meu.

L'am văzut apoi pe dl Pogoneanu la vreo lună- o lună şi jumătate mai târziu când in legătură cu nişte imprumutiri de cărţi Dsa m'a rugat să-l ajut la pregătirea unei lucrări istorice privitoare la actul dela 23 August.I-am arătat că mi-ar fi peste putinţă să mă ocup de o asemenea lucrare in momentul acela.Dsa m'a rugat totuşi să pun in ordine cronologică nişte notiţe in legătură cu această chestiune şi să-i atrag atenţiunea asupra eventualei omisiuni.La vreo două săptămâni am restituit aceste notiţe.După restituirea acestor notiţe nu l'am mai văzut nici odată până in momentul de faţă.

Asupra serviciilor cerute mie de dl Pogoneanu in calitatea ce o deţineam la Ministerul de Externe declar că cu prilejul diferitelor intâlniri arătate mai sus,dsa mi-a cerut să-i dau diferite veşti despre activitatea Ministerului şi unităţi.Dacă este adevărat că dl Pogoneanu personal nu insistat asupra informaţiunilor ce aş putea să-i dau din Minister (fapt explicabil prin discuţia şi refuzul meu de a colabora la acţiunea politică intreprinsă de Dsa) in schimb,am fost solicitat in mai multe rânduri solicitat de dl Roiu,să-i dau voe să se uite in telegramele dela Cifru,pentru dl Pogoneanu.Deoarece s'a izbit de refuzul meu categoric,a revenit câtă vreme mai târziu, spunându-mi că de această dată o face numai pentru propria Dsale informare.Şi de această dată am evitat.Faptele s'au petrecut astfel:Era in primăvara anului 1947,când repetându-mi această cerere de a-i da xxxx voe să se uite prin colecţia de telegrame,i-am spus să vină intr'o seară când voi fi de serviciu.Am avut grijă ca in seara fixată să nu fiu la Minister,şi astfel să evit a-i pune la dispoziţie telegramele.Acest procedeu l'a folosit in două rânduri,după care dl Roiu dându-şi probabil seama că era o formă de refuz,Dsa a renunţat să mai facă o asemenea cerere.Această nevoie de a-mi cere telegrame formulată de dl Roiu,s'a petrecut atât inainte cât şi după plecarea dela Direcţiunea Cifrului a Domnului Oprişan. Asupra posibilităţilor ca dl Roiu să fi luat cunoştinţă de conţinutul telegramelor,chiar dacă eu nu i le-am pus la dispoziţie,menţionez că dl Roiu avea acces la cifru,pentru a pătrunde in biroul dlui Oprişan.Chiar după plecarea dlui Oprişan faptul că Dsa depunea (seara) şi ridica (dimineaţa) cheile biroului Dsale,in incăperile rezervate cifrului,in mod firesc ducea la putinţa de a lua

eventual cunoştinţă de conţinutul unora dintre telegrame.
In privinţa declaraţiei Dlui Oprişanu că la plecarea Dsale la Paris, in calitate de secretar al Delegaţiei Române la Conferinţa Păcii, declar că imi amintesc că Dsa mi-a indicat un sistem de supracifrare cu maşina, pentru diferite comunicări speciale. Menţionez insă că deşi am luat cunoştinţă de acest sistem de supracifrare, pe care dl Oprişanu mi-l indica in calitate de şef şi as unuia dintre funcţionarii mai vechi in Direcţie-personal nu am fost in situaţia de a aplica acest sistem de descifrarea vreunui mesagiu. Mi-amintesc că am fost câteva telegrame absolut indescifrabile, care ar fi putut fi transmise in sistemul convenit, dar care dintr'o greşeală de aplicare a acestui sistem, au putut deveni complect indescifrabile.

ss. M. Lăzărescu

Asupra activităţii politice a dlui Pogoneanu ştiu că se găsea in legături cu partidul naţional ţărănist, partidul naţional liberal şi partidul social democrat, independent, precum şi cu reprezentanţi ai misiunilor engleze şi americane din ţară. Faţă de refuzul meu categoric de a-l ajuta in acţiunea politică pe care o intreprindea, Dsa nu mi-a comunicat nici o dată in ce constă aceste legături, iar, personal am ţinut să fiu cât mai departe de ele. Ştiu insă că a fost ajutat in această acţiune de dnii Fl. Roiu şi Camil Demetrescu.

Despre modul in care Oprişanu ajuta pe dl Pogoneanu in acţiunea sa politică, nu am nici o cunoştinţă. Cred că ar fi putut să-l servească ingăduind dlui Roiu şi să ia cunoştinţă de unele telegrame dela Cifru. Această bănuială nu este intemeiată decât pe raporturile de prietenie ce ştiu că exista intre dnii Pogoneanu, Oprişanu şi Roiu.

Despre activitatea dlui Roiu pot menţiona că in repetate rânduri mi-a spus că e foarte ocupat având a vedea pe americani sau pe englezi. Ştiu că făcea legătura pentru dl Pogoneanu cu misiunile engleză şi americană cărora le transmitea difeirte informaţiuni.

Asupra activităţii dlui Camil Demetrescu ştiu că făcea legătura intre dl Pogoneanu şi dl Gr. Niculescu-Buzeşti (atunci când aceştia nu luau contact direct) precum şi cu alte difeirte personalităţi politice Dsa având intinse relaţii mondene.

./.

Asupra celorlalte persoane cu care venea in contact di Pogoneanu nu pot da lămuriri cu precizie la relațiile sau natura serviciilor pe care i le făcea.

Aceasta este declarația pe care o susțin și o semnez.

București 16 Septemvrie 1947.

ss.Emil Lăzărescu

17 Sept. 375
22800

DECLARAȚIE

Subsemnatul EMIL LAZARESCU, domiciliat în Strada V.A.Ureche 5, de ani 34, declar următoarele:

1.-Intrebare: Care au fost termenii în care s'a adresat V.Rădulescu-Pogoneanu, când v'a făcut propunerea de colaborare și cum a explicat sensul acțiunii ce întreprindea, pentruca Dvoastră să o apreciați ca periculoasă și să vă determine la refuzul categoric arătat în declarația anterioară ?

Răspuns: Mi-a explicat că este vorba de o acțiune a opoziției cu scopul de a duce la o schimbare de guvern care ar fi putut merge până la forma actului dela 23 August. Mi-a explicat că în această acțiune aşi putea avea aceleaşi riscuri pe care mi le asumasem înainte de 23 August 1944. - In acel timp (vara anului 1946) exista o tensiune între Guvern și factorul Constituțional și se prevedea o ieșire din criză printr'o schimbare de Guvern. Felul în care urma să se facă această răsturnare sau înlăturare a Guvernului nu mi-a fost explicat în detaliu de către Dl.V.Rădulescu-Pogoneanu. Deoarece nu știam ce amploare sau ce formă va putea căpăta acțiunea întreprinsă de D-sa, mi-a fost teamă să mă angajez într'însa, cu atât mai mult cu cât la acea dată fusese descoperită organizația "T" și nu voiam să fiu amestecat, eventual, în ceva similar.-

Faptul că avea nevoe de un om care să știe să facă, mi-a întărit mai mult hotărârea de a nu participa, înțelegând și prin aceasta că, lucrurile aveau un caracter secret și care la un anumit moment ar putea veni cu măsurile de ordine și siguranță ale Statului.-

Din acțiunile ulterioare, ca de pildă: fuga D-lor Niculescu Buzești și Vișoianu în străinătate legăturile Dlui Roiu cu anglo-americanii, solicitările de informațiuni din Ministerul de Externe și alte manifestări mai mărunte, am înțeles că intr'adevăr propunerea

E.F.

..//..

inițială de colaborare era pentru o acțiune cu caracter subversiv și am fost mulțumit că am refuzat colaborarea.

2.- Intrebare: Care a fost motivul pentru care la întrevederea din Ianuarie 1946 a avut loc o discuție cu cuvinte aspre între Dvoastră și Dl.Pogoneanu ?

Răspuns: Dl.Pogoneanu m'a chemat pentru a tria materialul aflat la D-sa acasă, afirmând că este o obligațiune a mea asumată prin faptul că triasem în Martie - Aprilie 1945 materialul în legătură cu 23 August 1944 și că o altă parte din material îmi era cunoscut încă din 1941 când lucrasem la Oficiul de Studii împreună cu D-Sa. Am cerut ca acest material să fie trimis,la Minister și să lucrez în orele de serviciu. D-sa mi-a adresat cuvinte aspre, punând în discuție chiar felul în care făcusem trierea anterioară. In urma unui schimb de cuvinte m'am despărțit de Dl.Pogoneanu într'o atmosferă încordată și D-sa a trimis materialul de triat la Minister, unde am început operațiunile de triere împreună cu Dl. Oprișanu.

Acest material fusese triat, încă înainte de chemarea mea în Ianuarie 1946 de către Dnii Pogoneanu și Camil Demetrescu.

3.- Intrebare: Ce știi despre materialul care n'a mai fost înapoiat de Dl.Pogoneanu Ministerului de Externe ?

Răspuns: Stiu că materialul a fost dus la Dl.Pogoneanu acasă în mai multe valize. Operațiune la care am participat și eu iar înapoierea materialului a fost făcută treptat, valiza conținând o parte din Arhiva Palatului fiind adusă chiar de mine. In mod sigur a existat diferența între materialul dus din Minister și cel înapoiat, care a rămas la Dl.Pogoneanu.

De câte ori am întrebat unde se găsește materialul rămas la Dsa mi s'a spus că se află "la loc sigur" ceea ce am crezut totdeauna că voia să însemne în străinătate.- Stiu că el era încredințat D-lor Camil Demetrescu și Roiu, care urmau să-l dea cuivn. Această chestiune era ținută în secret și nu mi s'au comunicat detalii asupra destinației materialului. Am bănuit că poate fi,

..//..

vorba de o misiune streină, şi datorită relaţiunilor cari ştiam că există între dnii Roiu şi Demetrescu şi misiunile anglo-americane, am bănuit că este vorba de una dintre ele.-

4.- Intrebare: Care au fost termenii în care s'a adresat Dl.V.Pogoneanu atunci când v-a cerut informaţii din Minister, ce-l interesa anume şi în ce ocazii a făcut-o ?

Răspuns: Mi s'a adresat în mod obicinuit astfel: Ce mai este nou în Minister? Stii cam ce m'ar putea interesa. In mod concret, o singură dată, personal şi de mai multe ori prin Dl.Roiu mi.a cerut informaţii asupra procesului Cretzianu, cu privire la fondul de 6.000.000 fr.elv. I-am comunicat D-lui Roiu şi D-nei Pogoneanu informaţiunile venite dela Berna în legătură cu mersul general al procesului.

Am mai fost întrebat de Dl.Roiu ce ştiu în legătură cu negocierile economice dela Moskova. Ne ştiind nici eu nimic, N'aşi fi putut chiar dacă aşi fi vrut, să-i comunic ceva.-

Mi s'au mai cerut, prin Dl.Roiu informaţii în legătură cu tratative economice duse în America. Nu am dat nici un fel de informaţie de acest fel. Dacă până în toamna anului 1946, am răspuns la unele cereri de informaţiuni pe care dnii Pogoneanu şi Roiu mi le făceau destul de insistent, dela acea dată, m'am straduit să încetez acest lucru, fiindcă îmi dădeam din ce în ce mai mult seama de caracterul ilegal al acţiunilor. Cred că am dat şi o telegramă - text - D-lui Roiu s'au Pogoneanu, nu-mi mai amintesc conţinutul, deoarece în general comunicam verbal conţinutul.-

Aceasta-mi este declaraţia pe care o susţin şi o semnez.-

ss.Emil Lăzărescu.

17 Sept.1947,Bucureşti.

VI

18 Sept 378

00380

D E C L A R A Ţ I E

Subsemnatul EMIL LAZARESCU, domiciliat în Str.V.A. Ureche 5, de ani 34, declar următoarele:

Relaţiile mele cu Dl.Pogoneanu şi legăturile din ce în ce mai strânse, cari au dus în final la amestecul meu în acţiunea sa politică, îşi găsesc explicaţie prin următoarele circumstanţe:

Pe lângă ajutorul pe care mi l-a dat la intrarea mea în Minister, şi după acea în calitatea ca de şef, în timpul anului 1944, am avut câteva situaţiuni în care, găsindu-mă strâmtorat d.p. Pogoneanu m'a ajutat. Astfel: pe timpul dispersiunii, cât vreme am stat la Snagov, am locuit în aceiaşi casă cu D-sa, întreţinerea mea fiind asigurată de către D-sa. Apoi, când anumite nevoi de ordin familiar, au făcut necesar să împrumut, în acelaşi vreme, unele sume, o parte din ele mi-au fost puse la dispoziţie de către Dl.Pogoneanu.-

Astfel, Dsa mi-a împrumutat bani, când pentru naşterea fiului meu, aveam nevoe de o sumă considerabilă faţă de mijloacele mele. Totalul sumelor pe care le datoram D-lui Pogoneanu se ridica la circa 300.000 lei.

De atunci încoace, am încercat să discut cu Dl.Pogoneanu chestiunea acestor datorii şi a modalităţii plăţii lor.

Totdeauna D-sa mi-a spus că, de vreme ce n'aşi putea achita această sumă deodată (eu insistând să o achit la valoarea ei în momentul împrumutului), este mai bine ca toată chestiunea să se amâne până la vremuri mai bune.-

Când în luna Noembrie 1944, am cerut un concediu de boală, şi când acest concediu a trebuit să fie prelungit până în Martie 1945, Dl.Pogoneanu a insistat pentru a obţine dela Minister un ajutor de

E.F.

..//..

boală, care mi-a permis să stau două luni de zile la munte. Ca urmare a acestor servicii, în vara anului 1945, când Dl. Pogoneanu m'a rugat să locuesc la dânsul, pentru a-i păzi casa, să accept, deşi, atât din punct de vedere material, cât şi din punctul de vedere al intereselor mele imediate, faptul de a locui la Dumnealui îmi crea serioase dificultăţi.-

După plecarea D-sale din Minister a mai survenit problema actelor ridicate de D-sa dela Minister şi transportate la D-sa acasă. Situez acest fapt ca primul meu amestec în activitatea D-sale politică. Am acceptat să ajut la transportul unor valize, dintre cari despre unele ştiam că cuprind acte din următoarele motive: 1.- Fiindcă toată chestiunea mi se părea de minimă importanţă, deoarece credeam că nu este vorba decât de punerea în ordine a unor acte în vederea dării în primire a lor către Minister. Caracterul de secret pe care l-a avut această operaţiune mi se părea justificat de faptul că această operaţiune nu fusese făcută - dintr'o neglijenţă condamnabilă dar explicabilă prin bruscheţa plecării D-lui Pogoneanu din Minister - în momentul când D-sa dădea în primire Direcţiunea. Mai târziu, când prin Ianuarie 1946 mi-am dat seama de conţinutul valizelor, de timpul cât au rămas la D-sa de felul cum se făcea clasarea şi de faptul că ele n'au mai fost înapoiate în bloc, aşa cum fuseseră ridicate, am înţeles că toată operaţiunea avusese un caracter ilegal şi urmărise sustragerea unora dintre documentele transportate dela D-sa.

2.- Dl. Pogoneanu mi-a explicat întotdeauna obligativitatea pentru mine de a participa la trierea şi clasarea acelui material, din care, spunea dânsul, făceau parte numeroase acte în legătură cu actul dela 23 August. Această afirmaţiune mi s'a părut normală.-

Ca urmare, din motivele arătate mai sus, am participat la transportul materialului ridicat dela Minister. Abia mai târziu mi-am dat seama că, în cea mai mare parte, era vorba de acte ce nu aveau nici o legătură cu 23 August.-

Erau documente diferite (scrisori, rapoarte

ale miniştrilor noştri în străinătate, cereri, adrese, etc.) despre al căror conţinut nu pot da nici o relaţie, deoarece nu le-am văzut decât cu totul în treacăt, ne având ocazia să mă ocup decât de acea parte din materialul restituit Ministerului, despre care am pomenit în declaraţiile anterioare, şi care se găseşte şi acum în camera blindată a Direcţiunii Cifrului.- Ştiu că materialul care a fost reţinut de Dl. Pogoneanu în momentul trierii, îmi spunea: "Aceasta priveşte pe Camil", "De aceasta se ocupă Roiu". Prin aceasta Dl. Pogoneanu înţelegea că e vorba de note asupra cărora dăduse dispoziţiuni Dlui Roiu şi Camil Demetrescu. Ştiu că o parte din ele au fost arse chiar de Dl. Pogoneanu, chiar cu ocazia chemării mele în luna Ianuarie 1946, la D-sa acasă.-

Participarea mea la susamintitul transport de material, precum şi caracterul operaţiunilor de triere, am simţit că m'au angrenat într'o operaţiune periculoasă, şi pe care doream să o văd cât mai curând terminată. Din acel moment mi-am dat seama că nu aşi mai putea da înapoi dela acţiunea aceasta în care dădeam unele ajutoare, împotriva dorinţei mele. In acest timp au început şi cererile de diferite informaţiuni şi telegrame. Prin această angrenare a mea, împotriva dorinţei mele, era consumată.-

Menţionez că în discuţiunile avute asupra caracterului acţiunii întreprinse de Dl. Pogoneanu, atunci când eu cerându-i explicaţii mi-am exprimat dorinţa de a nu fi amestecat într'o nouă acţiune ca cea care dusese la 23 August 1944, D-sa mi-a explicat că nu mă pot retrage, că ar fi neloial să nu-i ajut fiind vorba de o chestiune pur politică şi de mare însemnătate: se urmărea o acţiune politică interioară care coordonată cu o presiune fermă din partea anglo-americanilor care să ducă la o răsturnare a Guvernului. In acest caz, D-sa fiind reintegrat, mi-a explicat că voi avea posibilitatea unei plecări în străinătate, unde voi avea o situaţie mai bună.-

In repetate rânduri însă, i-am arătat că nu doresc să continui a rămâne în Minister, ci îndată ce voi putea găsi prilejul, să părăsesc această institu-

..//..

ţie,pentru a găsi un mijloc de a mă consacra numai studiilor mele istorice.-

Dacă este adevărat că prin comunicările de telegrame ce le-am făcut direct sau prin Dl.Roziu pentru Dl.Pogoneanu ajutam şi participam la această acţiune,nici o dată nu am ştiut care era planul după care se desfăşura întreaga activitate.

Angrenat în condiţiunile arătate mai sus şi fără posibilitate de a mă mai sustrage,m'am limitat la acest rol a ajuta D-lui Pogoneanu,cu titlu personal,pe baza legăturilor şi obligaţiunilor ce avea faţă de D-sa.-

Telegramele predate de mine sau transmise în rezumat D-lui Pogoneanu sunt acele referitoare la : a) Procesul Gratsianu, b) una cu privire la tratativele economice dela Washington.Telegramele cu privire la conferinţa păcii şi chestiuni în legătură cu această conferinţă şi cu aplicarea tratatelor, erau comunicate direct şi oficial Biuroului Păcii, unde lucra Dl.Roiu şi care avea posibilitatea să le cunoască şi să le comunice direct Dlui Pogoneanu.-

Aceasta îmi este declaraţia pe care o susţin şi o semnez.-

ss.Emil Lăzărescu.

Bucureşti,18 Septembrie 1947.

B.F.

(5)

D E C L A R A Ţ I E

Subsemnatul EMIL LAZARESCU, de ani 34, domiciliat în Str. V.A. Urechea Nr. 5, declar următoarele :

1/. Referitor la modul cum se va petrece răsturnarea Guvernului şi a regimului actual din România, stând de vorbă cu Dl. V. Rădulescu-Pogoneanu prin luna Martie 1947, când am fost să-i duc un dicţionar englez pe care mi-l ceruse.- D-sa mi-a explicat că în momentul în care trupele sovietice vor trece dincolo de Prut, în Jugoslavia se va petrece probabil o mare răscoală ; această răscoală va fi probabil potolită de anglo-americani.-

Intrebându-l care va fi situaţiunea la noi, D-sa mi-a spus " Vezi şi tu ".- Cu Ruşii la Prut şi cu Americanii la Dunăre, situaţia nu va mai fi cea de acum, cu Ruşii acum şi cu Americanii, la dracu...".- Am întrebat dacă această situaţie posibilă în Serbia, n'ar duce la o reocupare a Ţării noastre: D-sa mi-a răspuns că nu, dat fiind că dacă trupele ruse s'au retras dela noi fără război, ele nu se vor reîntoarce, aceasta însemnând cu siguranţă războiul.- Timpul când retragerea trupelor urma să se producă era văzut de D-sa ca " probabil sfârşitul toamnei, mai probabil începutul primăverii "(1948).- Amănunte asupra felului cum se va produce la noi în ţară răsturnarea guvernului şi regimului, D-sa nu mi-a dat.-

Asupra planului de răsturnarea guvernului, nu am putut niciodată afla, care era acest plan, dar ştiu că Dl. Victor Pogoneanu era în legătură cu Partidul Naţional Ţărănesc şi Dl. Maniu precum şi cu misiunile engleză şi americană.- Legătura cu acestea din urmă era făcută prin dl. Florin Roiu.- Pentru activitatea cu Partidul Naţional Ţărănesc, după plecarea D-lui Grig. Niculescu Buzeşti, Dl. Victor Pogoneanu a preluat întreaga activitate a acestuia, ca technician în problemele externe.-

2/. Intre persoanele din Ministerul Afacerilor Străine despre care ştiu că l-au vizitat pe Dl. Pogoneanu, citez : Dl. Ministru Filotti, care a venit în vre-o două trei rânduri, pentru a cere D-lui Pogoneanu colaborarea în privinţa unor lucrări în legătură cu biroul Păcii, într'una din comisiunile căruia după plecarea din Minister, dl. Pogoneanu continua să figureze în mod teoretic.-

 383

Dl.Ministru GH.DAVIDESCU,care a venit într'o vizită de politeţe.- Intr'o asemenea situaţie a fost şi Dl.Ministru Bazdugan.-

Au mai fost în diferite ocazii,cum a fost o recepţie după plecarea din Minister şi nunta D-lui Pogoneanu următorii: Gr.Niculescu-Buzeşti (despre care am mai amintit în declaraţiile mele anterioare că-l vizita şin în probleme de politică),E Oprişanu,Hillard,Barbul,W.Skeletti,Cugler,D-na Spirescu D-na Alina Oeconomu,D-na Liliana Stănescu,D-ra Teodora Rădulescu,D-nii Ionel Stârcea,Cancea şi cred Titus Mihăilescu.-

Dl.Ionel Stârcea a mai fost şi în alte ocazii.-

Menţionez că,dintre foştii miniştri de Externe în afară de Dl.Gr.Niculescu-Buzeşti,îl mai vizita pe Dl.Pogoneanu destul de rar,dl.Vişoianu.- Stiu însă că Dl.Pogoneanu îl întâlnea însă pe Dl.Vişoianu destul de des,fie acasă la acesta din urmă,fie la Dl.Niculescu Buzeşti.- Dintre funcţionarii din Minister avuţi mai sus şi alţii probabil erau unii care făceau/serviciil,ului Pogoneanu.-Ce anume nu pot preciza fiindcă în mod obişnuit,D-sa lucra compartimentul cu fiecare.- Asupra activităţii D-lui Fl.Roiu şi Camil Demetrescu ştiu că,aceştia îl vizitase foarte des fiind colaboratori direcţi ai D-lui Pogoneanu.-

(Emil Lazu?)

3/. Referitor la vremea când au fost arse o parte din documentele aflate la Dl.Pogoneanu şi aduse dela Minister, precizez că unele din ele,au fost arse în luna Ianuarie 1946, când mă găseam la D-sa chemat pentru a ajuta la trierea unei părţi din material.-

4/. Faptul că vedea pe Dl.Maniu îmi este cunoscut din nevoile pe care le avea să i se pregătească maşina,însă nici odată nu am putut afla scopurile pentru care-l visita şi cuprinsul discuţiunilor ce au avut împreună.-

Aceasta îmi este declaraţia,pe care o susţin şi semnez.-

ss/. Emil Lăzărescu

Bucureşti 20 Septembrie 1947

VI/

384
00386

D E C L A R A T I E

Subsemnatul LEUCUTIA AUREL, în continuare declar :

Locuinţele D-lui Maniu în Bucureşti erau următoarele: locuinţa permanentă era în Str. Sfinţilor Nr.10, unde avea un apartament închiriat, de trei camere, mobilat.- Aici locuia în majoritatea timpului.- In urma faptului că această locuinţă era spre Nord şi avea ferestri mari, D-lui Maniu fiindu-i frig, în timp de iarnă îşi căuta alt adăpost.- Astfel a început să doarmă la mine, nimic mergând tot în Sfinţilor, pe urmă s'a mutat la Serdici, iar de acolo la nepotul D-sale Ing. Romul Boilă junior.- In ultimul an Dl. Maniu a stat mai mult la Sibiu, iar în Bucureşti a stat una lună la mine, restul la Serdici sau Romul Boilă.- Motivul pentru care Dl. Maniu se muta din loc în loc, cred că este pedeoparte că, D-sa este o fire nomadă, toată viaţa a stat prin hoteluri, pe de altă parte nu voia să deranjeze prea mult o singură familie, şi când simţea că devine incomod, se muta.- La mine în ultimul an, adică din luna Iunie 1946 începând nu a mai stat decât în anul prezent 1947 c'am dela 15 Mai până pela 20-25 Iunie, când s'a mutat la Ing. Boilă. Cu Dl. Brătianu, Dl. Maniu se întâlnea deobicei la Dl. Brătianu acasă, la mine acasă Dl. Brătianu nu cred că a fost o singură dată, aceasta era cu 2 ani înainte.- Cu Dl. Titel Petrescu nu ştiu unde se întâlnea, fiindcă la mine acasă iarăşi cred că o singură dată l'am văzut, şi aceasta tot înainte cu 1 1/2 - 2 ani.- Cu şefii misiunilor străine Dl. Maniu se întâlnea pe cât ştiu la misiune şi decâte ori se întâlnea era publicat în gazete.-

Despre gărzile Iuliu Maniu direct nu ştiu nimic.- Din cele ce am auzit, aceste gărzi le-a format un oarecare Gavril Olteanu la Braşov, după cum mi-a spus Dl. Maniu fără ştirea sa.- Dl. Maniu mi-a spus că neştiindu-i cine sunt, i-a cerut generalului Sănătescu să-i încadreze în armată, ceeace s'a şi făcut.- Cu ocazia procesului acestor gărzi, ţinut la Braşov, am citit în gazete, că aceste gărzi s'au dedat la acte de cruzime.- Eu nu aprob nici un fel de act de cruzime niciodată.-

Privitor la afirmaţia că Dl. Maniu s'ar fi consultat cu mine în chestiile secrete de partid, declar, că nu ştiu, că

partidul să fi avut chestii secrete.- Toate chestiile de partid se discutau în următoarele foruri : Comitetul Central, Delegaţia Permanentă şi Biroul Partidului.- In afară de aceste trei foruri Preşedintele Partidului în chestiuni urgente lucra şi direct cu Secretariatul.-

Eu fac parte din Comitetul Central şi Delegaţia Permanentă.- Tot ce s'a discutat în aceste foruri s'a discutat şi în prezenţa mea, deci am cunoştinţă de el.-Ce s'a discutat în Biroul Partidului sau între Preşedinte şi Secretariat, s'a făcut fără prezenţa mea şi nu am nicio cunoştinţă despre aceste lucrări.-Deşi şedinţele biroului nu erau propriu zis secrete, totuşi Dl.Maniu niciodată nu ne spunea, ce discuţii a avut loc în aceste şedinţe.-

Asupra faptului că Dl.Maniu s'ar fi consultat cu D-nii Mihalache, Mihai Popovici, Penescu, Leucuţia şi Solomon, răspund, că în chestiunile politice Dl.Maniu se consulta cu forurile partidului şi în deosebi cu membrii Biroului Partidului.- Cu mine Dl.Solomon se consulta în chestiuni minore, de exemplu cu ocazia redactării Statutelor, care am directive, insistam pentru convocarea Comitetului Central, ca să alegem forurile Statutare etc.- In general Dl.Maniu nu se consulta cu noi, ci ne asculta şi ne răspundea într'un mod sau altul.-

La Clubul Central al Partidului există un birou de presă, care trimitea D-lui Maniu un buletin, în care se inserau toate ştirile din presa internă zilnică privitoare la partid sau la membrii partidului.- Eu de presă şi informaţii nu m'am ocupat niciodată sub nici o formă.- Despre alt buletin afară de acesta nu am cunoştinţă, decât despre un buletin economic redactat de Serdici, în care se reproduceau articole economice.

ss/.A.Leucuţia.-

Bucureşti la 10 Septembrie 1947

386

00388

D E C L A R A Ţ I E

Subsemnatul LEUCUŢIA AUREL în continuare declar :

Privitor la întrebarea, că în lipsa D-lui Maniu din Bucureşti D-sa ar fi spus D-lui Radu Niculescu - Buzeşti, să orice are cu D-sa, să lase la mine, răspund că Dl. Maniu mie nu mi-a comunicat nimic în această chestiune.- Ori fără mine un astfel de angajament nu se putea face.- Până la 15 Mai, când Dl. Maniu a venit la Bucureşti Dl. Buzeşti nu a fost la mine nici să ceară nici să dea ceva pentru Dl. Maniu.- După 15 Mai Dl. Maniu a fost la Bucureşti permanent, deci nu era cazul ca să folosească de mine.- Acest angajamen dacă a avut loc, probabil că se referea pentru viitor şi în orice caz trebuia să se ia şi consimţământul meu, ceeace nu s'a făcut.-

Privitor la organizarea muncitorească am cunoştinţă despre următoarele : După 23 August 1944, conducerea partidului dorind să dea muncitorimii posibilitatea de a se manifesta mai larg în cadrele partidului, a înfiinţat secţii muncitoreşti, acolo, unde exista un grup oarecare de muncitori, cari activau în partid.- Astfel s'a înfiinţat şi în Bucureşti o secţie muncitorească după cât ştiu eu, la început s'a ocupa de această secţie, Ilie Lazăr şi Georoceanu, fiind ajutaţi de muncitorii Lambru şi Bercaru.- Mai târziu ivindu-se conflict în sânul secţiei, prin apariţia unui alt grup de muncitori, Ilie Lazăr s'a retras, a fost delegat profesorul Profesorul Veniamin cu conducerea secţiei, în scopul de a face pace.- De aici încolo, nu mai ştiu ce s'a întâmplat.-

In ceeace priveşte organizaţia tineretului, această organizaţie totdeauna a existat în partid.- In mod obişnuit fiecare organizaţie judeţeană avea secţia tineretului, supusă organelor judeţene.- In ultimul timp aceste organizaţii tinereşti tindeau spre o conducere centrală a lor proprie, care într'o oareşi care măsură i-ar fi liberat de ierarhia judeţeană.- Această problemă, urma să se resolve tot prin noile statute, unde s'a prevăzut ca organizaţiile rămân supuse

./.

ierarhiei judeţene având pentru problemele lor specifice,un comitet de îndrumare şi coordonare pe lângă conducerea centrală a partidului.-Acest comitet s'ar fi constituit în parte prin membrii aleşi de tineret,şi în parte prin membrii numiţi de conducerea centrală.- Până la reglementarea acestei chestiuni prin statute,cred,că a fost ~~mm~~ o conducere provizorie a tineretului,a cărui şef într'o vreme era un student cu numele Tarţia.- Pe urmă am auzit,că acesta s'a retras şi nu ştiu cine i-a urmat.-

ss/.A.Leucuţia

11 Septembrie 1947

389

388

00390

D E C L A R A T I E

Subsemnatul LEUCUTIA AUREL în continuare declar :

In urma arestărilor ce s'au făcut și cauzarea lor în orașul Pitești, cerându-se partidului din partea familiilor și organizațiilor a căror membri au fost arestați ca să dea ajutor s'a constituit la București un comitet de asistență compus din mai mulți membrii, bărbați și femei, dintre cari îmi aduc aminte de Penescu, Stefan Mihăescu, D-na Teodoru, Dl. Mihalache și alții.- Acest comitet avea misiunea în general de a ajuta cu alimente și bani pe cei arestați sau familiile lor, și cred, că ajuta și pe refugiații din provincie veniți la București.- Eu nefăcând parte din acest comitet, nu prea știu despre activitatea lui.- Fondurile acestui comitet se realizau din colectări cu sistemul cărămidă, adică se dădea bonuri nenominale în valoarea tipărită pe ele.-

In ceeace privește vizita de plecarea D-lui Berry ea a avut loc în timpul acelei luni din acest an, (Mai-Iunie) când Dl. Maniu a stat la mine.- Dl. Berry mi se pare că a fost însoțit de ajutorul său (Dl. Melbourne), iar la Dl. Maniu ca interpret a fost Dl. Serdici.- Eu am pregătit niște aperitive, care le-au fost servite.-

Despre conversație am aflat, că Dl. Maniu exprimându-ș regret pentru plecarea D-lui Berry, D-sa a spus că acolo unde merge va putea fi de mare folos României, fiindcă a fost numit în comisia de externe a Președintelui Statelor Unite, ca expert peste chestiile Sud-Est-Europene.- La plecare ș cerut o fotografie a D-lui Maniu, care i-a fost dată ulterior cu o dedicație.-

In ceeace privește acțiunea de ajutorare a Americei cu alimente și cereale, știu că au fost discuțiuni între Dl. Maniu și Dl. Mihai Popovici asupra faptului, dacă și opoziția să se raliese în mod formal la cererea făcută de Guvern.- După câte știu, Dl. Maniu era pentru acțiunea de ajutorare, dar era contra ca să facă intervenție formală alături de Guvern.-(Ceeace de altfel nici nu a fost cerut de către Guvern.-)

In ceeace privește, dacă Dl. Maniu a adus laude D-lu

Secretar General Penescu cu ocazia ultimului Comitet Central, îmi aduc aminte, că într'adevăr Dl. Maniu i-a adus laude D-lui Penescu pentru activitatea sa în calitate de Secretar General.- Cu această ocazie a pronunţat şi cuvintele lui Ethridge, pare-mi-se în sensul, că dela visita lui Ethridge încoace el a dus toate greutăţile secretariatului prin muncă asiduă şi neobosită adunând şi pregătind materialul documentar.-

ss/. Aurel Leucuţia

Bucureşti la 12 Septembrie 1947

D E C L A R A T I E

Subsemnatul LEUCUTIA AUREL în continuare declar:

Privitor la participarea deputaţilor naţional-ţaranişti în parlament opinia mea a fost următoarea:

Imediat după alegeri a fost convocat un comitet Central executiv, care se hotărască, dacă luăm parte sau nu în parlament. In acest comitet şi eu, cum de altfel toată lumea, eram de acord, ca să nu intrăm în parlament dat fiind, că am considerat alegerile viciate.-

Mai târziu într'o delegaţie permanentă s'a discutat constituirea Sfatului parlamentar al partidului. Cu această ocazie, deşi nu am luat cuvântul în delegaţie, eram de părerea, că trebue constituit sfatul, dat fiind, că partidul ne deduse diverse însărcinări în legătură cu cei arestaţi şi deci noi în realitate eram deja în funcţiune, fara să ne fim constituit formal. In această delegaţie s'a şi hotarat constituirea Sfatului şi s'a fixat o zi ulterioara pentru aceasta.

In ziua fixată ne-am întrunit în scopul constituirei, însă spre surprinderea mea am văzut că aproape aceaşi oratori, cari la şedinţa trecută erau pentru constituire, acum sunt de părerea să se amâne constituirea. Văzând Dl. Maniu acest lucru, a declarat, că D-sa dela început a fost în contra constituirei, dar la şedinţe trecute a văzut, că majoritatea membrilor sunt pentru, şi D-sa ca şef democrat s'a supus hotărârei majorităţii. Dar dacă Dlor acum vor se renunţe sau se amâne constituirea Dsa este de acord. La această şedinţa eu nu am luat cuvântul.-
In ceace priveşte însuşi intrarea în parlament, nu am putut să fiu contra, deoarece această chestiune nu s'a

E.F. ..//..

desbătut, ci s'a hotărât convocarea Comitetului central pentru ziua de 29 Iulie, când trebuia să se discute și să se hotărască în această chestiune.-

Relativ la întrebarea, că Dl. Maniu ~~ar~~ i-ar fi spus Dlui Radu Niculescu-Buzești că în lipsa D-sale din Capitală să lase la mine ceace are pentru D-sa, răspund, că Dl. Maniu nic nu mi-a comunicat nimic în această chestiune, ori, fără voia și știrea mea, nu se putea face un asemenea aranjament. In orice caz Dl. Radu Nuculescu-Buzești până astăzi nu a venit la mine nici să ia, nici să i-mi dea vreo corespondență, pentru Dl. Maniu. Dealtfel se pare, că acest aranjament a fost făcut în timpul dela 15 Mai încoaci, când Dl. Maniu tot timpul era în București și deci nu era nevoe de intervenția mea, și probabil, să se referea pentru viitor, ceace nu mai este de actualitate fiindcă între timp au fost arestați.-

Este adevărat, că Radu Niculescu-Buzești a fost adus la mine în casă de către fratele său Grigore Niculescu-Buzești pentru a-i fi presentat Dlui Maniu, cu care ocazie l'am cunoscut și eu.-

Relativ la călătoria, ce am făcut împreună cu Dl. Penescu la Sibiu în luna Februarie, declar, că eu am făcut acest drum pentru a presenta Dlui Maniu proectul de statute pe care l'a elaborat o comisiune prezidată de mine.-

Privitor la faptul, că a-și făcut parte alături de Dl. I. Mihalache și Gh. Pop, dintr'un comitet de presă, răspuns, că niciodată sub nici o formă nu am făcut ~~parte~~ parte din nici un comitet de presă.-

ss. A. Leucuția.

București, 18 Sept. 1947.

VI

12 Sept

392
00394

DECLARAȚIE

Subsemnatul, Cpt. Comandor MOCANU GH. în continuarea declarațiilor anterioare, declar următoarele :

- Inaintea alegerilor din toamna 1947, discutându-se la Dl. Iuliu Maniu despre necesitatea unui manifest către alegătorii militari care să fie tipărit în ziarul Dreptatea, mi s'a recomandat să întocmesc și eu un proect.- Am întocmit un proect, scris cu creionul și foarte scurt; acolo se prevedea scurtarea stagiului militar la minimum cerut de instrucție și în cadrul efectivelor permise de tratatul de pace, desființarea ordonanțelor și intensificarea instrucției astfel ca să în minimum de timp și fiecare tânăr să-și poată face această instrucție.-

- Proectul acesta nu a fost aprobat ca neavând accent politic și fiind prea technic și în termeni militari.- Cred că recomandarea de a-l redacta mi-a fost făcută de Dl. Iuliu Maniu.- Proectul acesta l-am predat D-lui Coposu.-

- Venirea la putere a P.N.T.-ului, după data de 19 Noembrie 1946, când alegerile au dat majoritate B.P.D. - o vedeam abținându-se, în timp, prin luptă de opoziție, în presă, întruniri, parlament, proclamații, critică deschisă a actelor guvernului, până la venirea crizei politice care să duca la alte alegeri în baza cărora, dacă obținea majorități să fie adus la cârma țării.-

- Criza politică internă, o consider perioada când guvernul intra în dificultăți de ordin politic și economic, premergătoare neputinței de a mai guverna.-

Ce înțelegeți prin dificultăți politice și de unde ar fi pornite ele ?

O criză crescândă de popularitate accentuată de propagandă și acțiunea deschisă a opoziției.-

Dificultățile economice sunt de ordin alimentar, industrial, financiar, etc.-

ss/. Cpt.C-dor MOCANU GH.

12 Septembrie 1947

VI/

12 VI 393

00395

DECLARAŢIE

Subsemnatul Căpitan Comandor MOCANU GH. in continuarea declaraţiilor anterioare declar următoarele :

- Ce lucra biroul presei P.N.T. unde lucram subsemnatul
- Buletinul de presă şi radio care venea dela americani - il traducea şi-l multiplica in 6-10 exemplare(cât se putea la maşină).- Il expedia membrilor importanţi ai partidului ;
- Buletinul de presă şi radio englez, care venea in traducere românească, il trimitea destinatarilor ;
- Revista presei - sau buletinul de presă internă - il redacta după consultarea ziarelor şi-l difuza ca mai sus.-
- Informaţiuni diverse din partid şi afara partidului - luate dela organizaţii, persoane, radio sau - uneori foarte rar, ziare străine - fie le adăoga la"revista presei " fie făcea o notă specială.-

Toate cele de mai sus au fost distribuite numai celor 6-10 funcţionari ai partidului.-

- Memoriile şi protestele D-lui Maniu către Comisiile Aliate, M.S. Regele, Ministerul Interne şi Justiţie sau Guvern, atunci când acestea nu erau lucrate direct de Dl. Maniu.-
- anexele acestora pe care le dădea secretariatul P.N.T. : liste de arestări, perchezitii, etc.-
- Conferinţele de presă pe care le pregătea Dl. Maniu pentru presa străină : se traduceau -în franţuzeşte - şi se multiplicau pe numărul participanţilor declaraţiile D-lui Maniu care se citeau apoi in Conferinţa de Presă.-

După plecarea dela conducerea biroului presei a D-lui Carandino, nu a mai existat un şef propriu zis al Biroului.- Biroul a rămas total desorganizat până la sfârşit, funcţionând sporadic, sub direcţia Secretariatului General şi sub supravegherea mea technică.- A avut perioade de inactivitate trecute de 30 zile.-

Dela cine şi prin cine se primeau informaţiile dela organizaţii ?

Fie şefii de organizaţii, fie trimişii lor aduceau scris sau verbal notele la Secretariat ; dela secretariat, după ce se reţineau datele ce-i interesau se trimitea, fie prin per-

.//.

sonalul de acolo (Ioniță,Ionescu Dumitru) fie prin dactilografă.- La biroul presei erau înmânate fie subsemnatului,fie d-nei dactilografei.-

Ce știți despre traduceri făcute de D-na Aristița Casimir in biroul presei,traduceri referindu-se la unele ordine și instrucțiuni emanate de Inspectoratul General S.C.P. ?

Astfel de lucrare nu a fost făcută cu cunoștința subsemnatului.-

Nu am văzut aduse la Biroul Presei și la Club P.N.T. asfel de ordine.-

Manifestul pentru armată făcut de P.N.T. - a fost altul decât cel redactat de mine ; - știu că a fost dat pentru publicare la ziarul Dreptatea și că a fost cenzurat.-

Despre difuzarea vre-unui manifest P.N.T. către armată nu am avut nici un amestec și nu știu nimic.-

ss/.Căpitan C-dor MOCANU GH.

12 Septembrie 1947

5 act

395

00397

D E C L A R A T I E

Subsemnatul Cpt.Cdor.MOCANU GHEORGHE,în continuarea declaratiilor anterioare,declar următoarele:

1/. Apropierea subsemnatului de conducerea P.N.T.,a fost o consecință a decepției și procesului sufletesc de care le-am avut cu ocazia trecerii mele în cadrul disponibil și deasemeni o consecință a legăturilor de presă pe care le aveam cu Dl.CARANDINO.-

Intrarea mea în Redactia "Dreptății" în calitate de colaborator,a fost o consecință a nevoilor materiale și a posibilității ce mi se oferea de a avea un loc de frunte la ziar.

2/. In cadrul sarcinei de a redacta revista Presii,așa cum am mai declarat,precum și în aceia de redactor al Cronicii Externe la "Dreptatea" am avut dese contacte cu Dl.MANIU.In cadrul acestora aveam cu D-sa discuțiuni și primeam indicațiuni referitoare la linia de urmat,care,fără îndoială trebuia să fie aceea a partidului și totodată conformă cu convingerile mele.

Din aceste discuțiuni rezultă că Dl.MANIU speră o îmbunătățire a situației P.N.T.,cu ajutorul anglo-americanilor, la care făcea dese apeluri,proteste,memorii,etc.-

Mai târziu,în special după eșuarea Conferinței dela Moscova,Dl.MANIU afirmă și lucra pentru a determina pe anlo-americani să intervină direct și solemn,pentru răsturnarea Guvernului.-

După alegeri,credința D-sale era că o schimbare ar fi posibilă dacă anglo-americanii ar face intervenții directe. Dealtfel D-sa credea că în cazul când trupele Sovietice n'ar mai fi pe teritoriul României,P.N.T.,ar fi putut lua puterea cu mijloace proprii în foarte scurt timp.In legătură cu aceasta afirmație,citez o frază dintr'o cuvântare ținută de Dl.

./.

MANIU la Sediul Partidului, în care a spus: "noi am rugat pe alţii să nu se amestece în treburile noastre interne şi să ne la se pe noi singuri, şi atunci noi aranjem chestiunea noastră politică în scurt timp" / aceste cuvinte sunt redate cu oarecare apr ximatie, ideia fiind respectată fidel/.

Notez că acest lucru nu se putea referi la anglo-americani, deoarece aceştia nu avea forţe militare pe teritoriul României şi în plus, majoritatea cererilor de sprijin erau adresate şi înaintate şi după această cuvântare, anglo-americanilor.

3/. Răsturnarea guvernul şi preluarea puterii de către P.N.T., urma, deci, să se facă cu sprijinul anglo-americanilor, cu ajutorul forţelor Partidului N.T. - şi probabil cu sprijinul organizaţiilor clandestine care au fost făcute pe teritoriul /Sumane Negre, Graiul Sângelui, Vd urile Dunării, etc./ care au fost dealtfel descoperite anterior.

4/. Dl. MANIU se interesa despre situaţia şi starea de spirit dela Div. Tudor Vladimirescu şi dela armată în general. Subsemnatul am fost întrebat de mai multe ori înainte şi după alegeri, asupra Div. Tudor Vladimirescu şi l-am informat că, după părerea mea, această Divizie, mai mult chiar decât Div. H.C.C., este credincioasă Guvernului.

Interesul deosebit al D-lui MANIU pentru starea de spirit a armatei, îl interpretez ca o nevoie de a şti ce rezistenţă s'ar fi opus în cazul când ar fi încercat luarea puterii cu forţa.-

5/. Atât înainte cât şi după alegeri, Dl. MANIU se interesa de o actiune informativă în armată şi de o actiune de dezagregarea morală a unităţilor credincioase Guvernului, actiune pe care D-sa conta în cazul când ar fi încercat luarea puterii.

6/. Subsemnatul nu am luat cunoştinţă şi nici nu am ştiut de existenţa planurilor întocmite şi Cerculu Profesional Militar. Notez că părerea subsemnatului asupra acestui cerc, pe care am expus-o şi Dlui. MANIU nu era favorabilă. Dl. MANIU nu mi-a arătat opinia D-sale şi se mărginea să zâmbească la criticele aduse acestui organism.

./.

7/. Personal nu am intocmit nici o lucrare cu caracter militar, in afară de proectul de apel electoral pentru alegri, care nu a fost aprobat, si despre care am vorbit în declaratii anterioare.-

Am expus însă oral atât D-lui MANIU cât şi altor personalităţi din partid - /Dl.MIHALACHE, LEUCUTIA şi GHILEZAN/ - situaţia favorabilă a marinei noastre de războiu rezultă din Tratatul de Pace acesta intrucât tonajul de 15 T.permis, este cu foarte puţin diferit de tonajul maximum atins de Marina Română în cursul războiului.

Cu aceste ocazii am insistat asupra necesitătii ca in viitor să se dea o desvoltare maximă Marinei Comerciale.

Aceasta imi este declaratia pe care o semnez cu mână proprie.

ss/Cpt.Cdor.Mocanu Gh.

D E C L A R A T I E

Subsemnatul MOCANU GHEORGHE, născut in comuna Valea lui Ion, jud. Bacău, fiul lui Alexandru și al Mariei, în anul 1919, absolvit a scoalei de sub.ofiteri jandarmi din Drăgășani de profesiune serg. major implicat în rebeliunea dela Someș cu ultimul domiciliul la postul de Jandarmi Chiuești legiunea jandarmi Someș, declar următoarele :

In urma încercări de rebeliune dela Dej în 20 Noembrie 1946 deoarece majoritatea țăranilor ce au participă la ea făcea parte din sate pe raza postului de jandarmi Chiuești în ruam cercetărilor făcute am fost reținuți, subsemnatul, serg. major ISTRATE și ROHOZNEANU toți din postul de jandarmi Chiuești.-

După 15 zile de reținere eu și cu ISTRATE am evadat dela închisoarea legiunei plecând spre București unde ne-am întâlnit cu studentul RUSU care a fost capul rebeliunei dela Dej și care ne-a adus în casa lui ANTON IONEL MURESEANU unde am fost și găzduiți, tot aici a avut loc și o consfătuire când ANTON IONEL MURESEANU ne-a cerut ca în noaptea de Sf. Ioan anul acesta să asasinăm pe prefectul județului Someș, BRICEAG chestorul poliției Dej, maiorul VASILESCU comandantul legiunea jandarmi Dej și pe. Dl. lt. SEGARTAU comandantul secund al Legiunei de jandarmi Dej.-

La această propunere erau de față și GHITA POPP și CASIU POPP și studentul RUSU, pentru aceste lucruri dl IONEL MURESANU ne-a propus câte 5 iugăre de pământ în județul Someș. Noi refuzând aceată ofertă de asasinare atuncea IONEL MURESEANU și GHITA POPP ne-a spus să mergem la Zărnest unde să stăm ascunși spre a nu fi prinși de poliție și să fim tot timpul la dispoziția partidului național țărănesc Maniu.- Tot timpul cât am stat în munții Pietra Craiului am primit alimente, bani, scrisori de încurajare, buletine informative din partea lui GHITA POPP și IONEL MIRESEANU prin diferiți curieri la studentul GHIMICESCU, învățătorul

399

Vesa studentul GHIȚA JINGA, NIȚA TARATU, toți membri ai partidului național țărănesc MANIU.-

~~După~~ Grupul aflat în Piatra Craiului din care făceam parte și eu era înarmat cu pistoale, pistoale mitraliere, arme și grenade.-

Aceasta îmi este declarația pe care o dau susțin și semnez propriu nesilit de nimeni.-

00401

4 Octombrie 1947

/ss/ serg. major MOCANU GH.-

3 oct

400

00402

D E C L A R A T I E

Subsemnatul Cpt. Cdor Mocanu Gh. în continuarea declarației din dimineața de 3 Octomvrie 1947, declar următoarele :

1). Acțiunea de informare asupra armatei era o preocupare importantă pentru dl.Maniu. Această acțiune era dusă, după opinia subsemnatului, în special prin cercul profesional militar. In plus dl.Maniu cerea informații asupra stării de spirit politic în armată, militarilor cu care venea în contact. După cât știu această acțiune de informare, Dsa o făcea numai verbal.

2). Pe subsemnatul, așa cum am mai declarat, m'a întrebat în special despre diviziile de voluntari și despre jandarmerie ; totdeauna i-am răspuns că acestea sunt credincioase Guvernului.

3). Pe dl.Maniu îl interesau aceste mari unități, întrucât era convins că acestea ar fi format principala rezistență în cazul când ar fi încercat luarea puterii cu forța sau cu sprijinul factorului constituțional.

4). Dl.Maniu avea deseori întrevederi directe cu persoane care nu trebuiau să fie văzute : când se produceau astfel de vizite, cei care ne găseam în așteptare de a fi primiți, erau invitați să amâne întrevederea și să plece, întrucât dl.Maniu are de primit pe cineva (mie mi s'a întâmplat acest lucru de 2 ori, la dl.Leucuția.)

5). Cred că dl.Maniu se informa despre armată și prin alți ofițeri, în special din C.D. (în afară de cercul profesional) persoane care-l vizitau; astfel am văzut la d-sa pe dl.general Gheorghieș, general Achile Diculescu (care a venit și pe la ziar); cred că și alții pe care nu-i cunoșteam și nu-i puteam recunoaște întrucât veneau civili.

Aceasta este declarația pe care o semnez cu mâna proprie.

ss.Cpt.Cdor Mocanu.

Stersăturile sunt făcute de mine.

ss.Comandor Mocanu.

3 Oct.1947.

7 oct. 401

00403

D E C L A R A T I E

Subsemnatul cpt. cdor. MOCANU GHEORGHE în continuarea declaraţiilor anterioare, declar următoarele :

1.- Din ansamblul informaţiilor pe care le deţin direct dela Dl. MANIU, afirm că în ţară există o mişcare de rezistenţă organizată de P.N.T. şi al cărui conducător era dl. MANIU

Ca promotor al acestei mişcări P.N.T. primea în cadrele sale elemente de dreapta care se ofereau, deoarece aceste elemente corespundeau orientării către dreapta pe care se găsea partidul.-

2.- Mişcarea de rezistenţă urmărea pe de o parte o opunere categorică la orice reformă socială pe care o urmărea guvernul actual, având ca obiectiv prim şi principal, răsturnarea regimului şi a guvernului.- Acţiunea de răsturnarea guvernului trebuia să se producă sub forme violente în momentul când am fi intrat sub regimul tratatului de pace.-

Urmăreau să fie folosite resturile de masse urbane şi rurale rămase credincioase P.N.T..-

Exploatându-se greutăţile economice consecinţe a celor 2 ani de secetă, făcându-se propagandă ostilă contra guvernului, lăsându-se svonuri tendenţioase şi exagerându-se tendenţios orice nemulţumire, P.N.T. canaliza resturile de masse arătate mai sus către rezistenţa şi chiar spre acte de insurecţie împotriva regimului.-

Cu xxxxxxx aceste resturi de masse astfel pregătite cu organizaţiile teroriste descoperite deja şi ale căror resturi, probabil, mai existau în teritoriu şi cu ajutorul cercului profesional militar, care ar fi putut constitui cadrele celor de mai sus, mişcarea de rezistenţă ar fi trecut la forma violentă în momentul favorabil creiat printr'o intervenţie directă a anglo-americanilor pe care dl. MANIU o solicita necontenit şi cu care acţiunea din interior trebuia să se xxxxconjuge.-

3.- Dl MANIU dorea ca intervenţia anglo-americanilo să ia forme din ce în ce mai vehemente, pentruca sprijinât de

./.

aceastea să poată pregăti momentul declanşării acţiunii în vederea luării puterii.-

Pentru a evidenţia afirmaţiunile de mai sus,, citez următoarea frază pe care mi-a spus-o textual Dl. MANIU, la începutul lunii Mai 1947 : " anglo- americanii lucrează prea încet,în timp ce fruntaşii rezistenţii sunt anihilaţi şi scoşi din luptă ".- Această frază Dl. MANIU mi-a spus-o la Sibiu,la spitalul unde locuia,cu ocazia unei vizite ce i-am făcut şi unei discuţiuni despre situaţia generală politică.-

4.- Referitor la Cercul Profesional Militar adaug în plus faţă de cele declarate că acest cerc avea rolul de a duce o acţiune de informare şi de dezagregare spirituală în armată,în special M.U. cunoscute,credincioase guvernului.- Cum în acest cerc erau polarizate toate nemulţumirile şi adversităţile faţă de actuslul regim,acesta ar fi constituit unul din elementele de forţă ale rezistenţei.-

5.- Din discuţiunile mele cu dl. MANIU stiu că Dsa era total ostil asociaţiei române pentru strângerea legăturilor cu U.R.S.S.-

In ceace priveste tratatul de pace Dl. MANIU denumea art. 5 referitor la interzicerea partidelor şi activităţii profesioniste " acel articol nenorocit".-

6.- Din atmosfera ce exista în jurul Dlui MANIU atmosferă creiată îndeosebi de cadrele vechi ale partidului cunosc următoarele :

a.- se urmărea şi se dorea declanşarea unui război deoarece acest act era considerat ca una din celemai bune soluţii prin care s'ar fi creiat P.N.T. posibilităţi de a lua puterea ;.-

b.- nu se admite nici un fel de colaborare cu guvernul sa cu partidele muncitoreşti din guvern ; deasemenea , pot afirma că deşi în aparenţă se afirma că se urmăreşte colaborarea cu U.R.S.S. - în realitate in această atmosferă nu exista ideia unei colaborări sincere.-

c.- Trebuia dusă o luptă fără cruţare în contra organizaţiilor muncitoreşti ; ~~xxxxxxx~~ Confederaţia Generală a Muncii cu organele ei,era un obiectiv principal al acestei lupte.-

d.- in ceace priveste politica internă se ducea o acţiune de diformarea realităţişor privitoare la actele de guvernământ şi măsurile administrative,o campanie de svonuri

./.

tendenţioase şi de defăimarea guvernului.-

In această atmosferă nu am putut contesta nici un fel de preocupări pentru rezolvarea problemelor muncitoreşti sărace dela sate şi oraşe şi nici măcar în cadrul partidului

Preocupările erau orientate în jurul salvgardării intereselor personale ale înstăriţilor din conducerea partidului.-

In ceace priveşte politica externă, în discuţii se scoteau în evidenţă numai neînţelegerile în timp ce acordurile erau trecute sub tăcere sau chiar privite ca nefavorabile.-

Ideia isbucnirii unui nou război era privită ca o necesitate pentru P.N.T. deoarece, aşa cum am arătat mai sus ar fi creiat condiţiunile cele mai favorabile pentru luarea puterii de către partid..-

Existau curente puternice şovine iar antisemitismul se manifesta uneori sub forme acute.-

Aceasta este declaraţia pe care o semnez cu mâna proprie.-

/ss/ cpt. Cdor. MOCANU GHEORGHE.-

7 Octombrie 1947.-

404

00406

7 oct

D E C L A R A Ţ I E

Subsemnatul cpt. cdor. MOCANU GHEORGHE în continuarea declaraţiilor anterioare, declar următoarele :

1.- Din ansamblul informaţiilor pe care le deţin direct dela Dl. MANIU, afirm că în ţară există o mişcare de rezistenţă organizată de P.N.T. şi al cărui conducător era dl. MANIU

Ca promotor al acestei mişcări P.N.T. primea în cadrele sale elemente de dreapta care se ofereau, deoarece aceste elemente corespundeau orientării către dreapta pe care se găsea partidul.-

2.- Mişcarea de rezistenţă urmărea pe de o parte o opunere categorică la orice reformă socială pe care o urmărea guvernul actual, având ca obiectiv prim şi principal, răsturnarea regimului şi a guvernului.- Acţiunea de răsturnarea guvernului trebuia să se producă sub forme violente în momentul când am fi intrat sub regimul tratatului de pace.-

Urmăreau să fie folosite resturile de masse urbane şi rurale rămase credincioase P.N.T..-

Exploatându-se greutăţile economice consecinţe a celor 2 ani de secetă, făcându-se propagandă ostilă contra guvernului, lăsându-se svonuri tendenţioase şi exagerându-se tendenţios orice nemulţumire, P.N.T. canaliza resturile de masse arătate mai sus către rezistenţa şi chiar spre acte de insurecţie împotriva regimului.-

Cu xxxxxx aceste resturi de masse astfel pregătite cu organizaţiile teroriste descoperite deja şi ale căror resturi, probabil, mai existau în teritoriu şi cu ajutorul cercului profesional militar, care ar fi putut constitui cadrele celor de mai sus, mişcarea de rezistenţă ar fi trecut la forma violentă în momentul favorabil creiat printr'o intervenţie directă a anglo-americanilor pe care dl. MANIU o solicita necontenit şi cu care acţiunea din interior trebuia să se xxxxconjuge.-

3.- Dl MANIU dorea ca intervenţia anglo-americanilor să ia forme din ce în ce mai vehemente, pentrucă sprijinită de

./.

această să poată pregăti momentul declanşării acţiunii în vederea luării puterii.-

Pentru a evidenţia afirmaţiunile de mai sus, citez următoarea frază pe care mi-a spus-o textual Dl. MANIU, la începutul lunii Mai 1947 : " anglo- americanii lucrează prea încet, în timp ce fruntaşii rezistenţii sunt anihilaţi şi scoşi din luptă ".- Această frază Dl. MANIU mi-a spus-o la Sibiu, la spitalul unde locuia, cu ocazia unei vizite ce i-am făcut şi unei discuţiuni despre situaţia generală politică.-

4.- Referitor la Cercul Profesional Militar adaug în plus faţă de cele declarate că acest cerc avea rolul de a duce o acţiune de informare şi de dezagregare spirituală în armată, în special M.U. cunoscute, credincioase guvernului.- Cum în acest cerc erau polarizate toate nemulţumirile şi adversităţile faţă de actualul regim, acesta ar fi constituit unul din elementele de forţă ale rezistenţei.-

5.- Din discuţiunile mele cu dl. MANIU ştiu că Dsa eră total ostil asociaţiei române pentru strângerea legăturilor cu U.R.S.S.-

In ceace priveste tratatul de pace Dl. MANIU denumea art. 5 referitor la interzicerea partidelor şi activităţii profesioniste " acel articol nenorocit".-

6.- Din atmosfera ce exista în jurul Dlui MANIU atmosferă creiată îndeosebi de cadrele vechi ale partidului cunosc următoarele :

a.- se urmărea şi se dorea declanşarea unui război deoarece acest act era considerat ca una din celemai bune soluţii prin care s'ar fi creiat P.N.T. posibilităţi de a lua puterea ;.-

b.- nu se admite nici un fel de colaborare cu guvernul sa cu partidele muncitoreşti din guvern ; deasemenea, pot afirma că deşi în aparenţă se afirma că se urmăreşte colaborarea cu U.R.S.S. - în realitate in această atmosferă nu exista ideia unei colaborări sincere.-

c.- Trebuia dusă o luptă fără cruţare în contra organizaţiilor muncitoreşti ; ~~xxxxxxx~~ Confederaţia Generală a Muncii cu organele ei, era un obiectiv principal al acestei lupte.-

d.- in ceace priveste politica internă se ducea o acţiune de diformarea realităţilor privitoare la actele de guvernământ şi măsurile administrative, o campanie de svonuri

./.

406

00408

tendențioase și de defăimarea guvernului.-

In această atmosferă nu am putut contesta nici un fel de preocupări pentru rezolvarea problemelor muncitorești sărace dela sate și orașe și nici măcar în cadrul partidului

Preocupările erau orientate în jurul salvgardării intereselor personale ale înstăriților din conducerea partidului.-

In ceace privește politica externă, în discuții se scoteau în evidență numai neînțelegerile în timp ce acordurile erau trecute sub tăcere sau chiar privite ca nefavorabile.-

Ideia isbucnirii unui nou război era privită ca o necesitate pentru P.N.T. deoarece, așa cum am arătat mai sus ar fi creiat condițiunile cele mai favorabile pentru luarea puterii de către partid..-

Existau curente puternice șovine iar antisemitismul se manifesta uneori sub forme acute.-

Aceasta este declarația pe care o semnez cu mâna proprie.-

/ss/ cpt. Cdor. MOCANU GHEORGHE.-

7 Octombrie 1947.-

8 oct 407

00409

DECLARATIE

Subsemnatul Serg.Major MOCANU GH. din Reg.Jand.Someş declar următoarele:

Intrebare: De cine aţi fost trimişi în Munţii Piatra Craiului, şi cu ce scop ?

Răspuns: Noi am fost trimişi in munţi Piatra Craiului de către Domnii Anton Ionel Mureşanu, Casiu Pop, Ghiţă Pop cu scopul de a sta ascunşi să nu ne găsească poliţia însă în caz de va începe o rebeliune în ţară să luăm contact cu populaţia şi fiind tot timp la dispoziţia P.N.T. Maniu.

Intrebare: Aţi primit bani, alimente, scrisori de încurajare şi buletine informative în munţi şi de la cine ?

Răspuns: Am primit bani, alimente, scrisori de încurajare şi buletine informative de la Ghiţă Pop şi Anton Ionel Mureşanu prin curier şi prin poştă.

Intrebare: Ce v'a propus Anton Ion Mureşanu la consfătuirea care au avut loc în casa lui din Bucureşti, în legătură cu şefi autorităţilor din Dej ?

Răspuns: Dl.Anton Ion Mureşan ne-a spus că ne înarmează cu pistole şi grenade spre a merge la Dej şi spre a omorâ în noaptea de Sfântul Ioan 1947 pe Prefectul judeţului Dej, pe Dl.Chestor Briceag, pe Dl. Loct.Sigărtău, Comandantul second al E.C.P. al Legiunei Dej, şi pe Dl.Maior Vasilescu Comandantul Legiunii Jandarmi Dej - Someş de oarece sunt comunişti.-

Intrebare: V'a făgăduit ceva în legătură cu aceasta misiune şi anume ce ?

Răspuns: Ne-a făgăduit câte cinci jugăre de pământ fiecăruia dintre noi la el în Someş, şi anume mie, lui Istrate şi lui Rusu.-

E.F. ..//..

Intrebare: Grupul din munţi Piatra Craiului era înarmat ?

Răspuns: Da grupul din munţi Piatra Craiului din care făceam parte şi eu era înarmat cu pistoale, pistoale mitraliere şi arme şi grenade.

Drept care dau şi semnez prezenta declaraţie ne silit de nimeni.

ss. Serg.Major. Gh.Mocanu

8 Octombrie 1947.

VI

8 oct

409
00411

D E C L A R A T I E

Subsemnatul Serg.Major MOCANU GH. din Reg.Jand.Someş declar următoarele:

Intrebare: De cine aţi fost trimişi în Munţii Piatra Craiului, şi cu ce scop ?

Răspuns: Noi am fost trimişi în munţi Piatra Craiului de către Domnii Anton Ionel Mureşanu, Casiu Pop, Ghiţă Pop cu scopul de a sta ascunşi să nu ne găsească poliţia însă în caz de va începe o rebeliune în ţară să luăm contact cu populaţia şi fiind tot timp la dispoziţia P.N.T. Maniu.

Intrebare: Aţi primit bani, alimente, scrisori de încurajare şi buletine informative în munţi şi de la cine ?

Răspuns: Am primit bani, alimente, scrisori de încurajare şi buletine informative de la Ghiţă Pop şi Anton Ionel Mureşanu prin curier şi prin poştă.

Intrebare: Ce v'a propus Anton Ion Mureşanu la consfătuirea care au avut loc în casa lui din Bucureşti, în legătură cu şefi autorităţilor din Dej ?

Răspuns: Dl.Anton Ion Mureşan ne-a spus că ne înarmează cu pistole şi grenade spre a merge la Dej şi spre a omoră în noaptea de Sfântul Ioan 1947 pe Prefectul judeţului Dej, pe Dl.Chestor Briceag, pe Dl. Loct.Sigărtău, Comandantul second al E.C.P. al Legiunei Dej, şi pe Dl.Maior Vasilescu Comandantul Legiunii Jandarmi Dej - Someş de oarece sunt comunişti.-

Intrebare: V'a făgăduit ceva în legătura cu această misiune şi anume ce ?

Răspuns: Ne-a făgăduit câte cinci jugăre de pământ fiecăruia dintre noi la el în Someş, şi anume mie, lui Istrate şi lui Rusu.-

E.F. ..//..

Intrebare: Grupul din munţi Piatra Craiului era înarmat ?

Răspuns: Da grupul din munţi Piatra Craiului din care făceam parte şi eu era înarmat cu pistoale, pistoale mitraliere şi arme şi grenade.

Drept care dau şi semnez prezenta declaraţie ne silit de nimeni.

ss. Serg.Major. Gh.Mocanu

8 Octombrie 1947.

II

14 oct

411

00413

D E C L A R A T I E

Subsemnatul Serg. Major MOCANU GHEORGHE din Legiunea Jandarmi Someș în continuare mai declar următoarele :

prin luna Decembrie în ziua de 17 anul 1946 pe când eram gata de plecare IONEL ANTON BURBEEANU a făcut o masă și ne-a spus mie și lui IGNATE și RUSU, că noi să ne menținem moralul căci peste puțin timp se va schimba guvernul GROZA și noi cât vom sta pe munte va fi bine și dânsul prin curier ne va trimite o ladă cu grenade și 2 pistoale mitralieră, dar noi le-a cerut ca să ni le dea atunci, dar ANTON IONEL BURBEEANU a spus că nu le are, dar face el și pe dracu și le cumpără șixkxxxxxxx-xx el de unde le-a găsi și le trimite la noi.-

Aceasta îmi este declarația pe care o dau susțiu și semnez propriu nesilit de nimenea.-

ss-/Serg. Major
MOCANU GHEORGHE

14 Octombrie 1947.-

/VI/ 412

00414

D E C L A R A Ţ I E

Subsemnatul, Dr. ANTON IONEL MUREŞANU, în continuare declar următoarele :

Dl. Rusu a venit la locuinţa mea din Bucureşti şi mi-a istorisit incidentele dela secţia de votare din Măgura, unde afirmativ preşedintele secţiei de votare căuta să schimbe rezultatul alegerilor, presiune însă la care populaţia n'a cedat.- In acest sens a adus şi un memoriu semnat de locuitorii comunei.- Tot Dl. Rusu, mi-a prezentat atunci pe la mijlocul lunei Decembrie 1946 doi tineri Mocanu şi Istrate.- Aceştia au povestit că au fost duşi la Legiunea de Jandarmi din Dej şi că îi învinovăţesc a fi ţinut cu oamenii din xxxxxxx comună şi nu cu autorităţile şi că ei astfel au fugit dela Dej.- Le-am atras atenţiunea asupra faptului, invitându-i să se reîntoarcă neapărat la Dej.- La aceasta mi-au răspuns textual : " că nu se reîntorc nici morţi, că acolo este un plutonier - major (mi-au spus numele) mare, gras, care-i bate.-" Menţionez că personal n'am cunoscut până atunci pe aceştia şi atunci mi i-a prezentat Rusu.- Eu pe aceşti 2 nici nu i-am ajutat nici nu i-am trimis niciěri să se adăpostească, ci din contră i-am invitat să se prezinte la postul lor.- Pe dl. Rusu, după cum am declarat din prima declaraţie l-am ajutat fiind din tineretul judeţean al P.N.- Nici pe el nu l-am trimis la Zărneşti sau în altă parte.- Numiţii nefiind membrii ai partidului n'aveam nici o obligaţie faţă de ei.- Nu este adevărat că am avut vre-o consfătuire cu privire la trimiterea lui Rusu decum a celor 2 la Zărneşti şi nici nu le-am trimis alimente sau bani la Zărneşti sau alt undeva.- Imi amintesc că numiţii au fost după cum declară ei întâi la Club şi de acolo au venit la mine, aşa că ei când au venit la Bucureşti întâi au mers la Club şi apoi au venit la mine.-

Această declaraţie am dat-o azi 15 Septembrie 1947 şi o semnez propriu.-

ss/. Dr. Ionel Anton Mureşanu

Ţin să arăt că cei doi tineri, aduşi de Rusu ; Mocanu şi Istrate erau jandarmi din Legiunea Someş, fugiţi din arestul Legiunii Someş.-

15.IX.1947

ss/. Dr. Anton Ionel Mureşanu

DECLARATIE

Subsemnatul , Dr. ANTON IONEL MURESEANU,in continuare declar următoarele :

La intrebarea aţi propus Dvoastră la consfătuirea care aţi avut-o în locuinţa Dvoastră,la care au luat parte printre alţi şi dl. Gh. POPP,assasinarea prefectului,poliţaiului BRICEAG şi comandantul Legiunei de Jandarmi.-

Răspund: este inexact aşa ceva nici n'am auzit până azi,personal ne având niciodată cu nimeni asemenea discuţii, după cum este clar în minte orcui că nici vorbă nu poate fi de asemenea acte de demenţă.-

La intrebarea dacă dl. GH. POPP,ar afirma aceasta ce aveţi de spus ?

Că este nebun şi trebuie dus la ospiciu,dar din capul locului nu pot presupune decât crede aşa ceva .-

Susţiu şi semnez propriu.-

/ss/ ANTON IONEL MURESEANU

16 Septembrie 1947.-

17 sept 414

00416

D E C L A R A T I E

Subsemnatul, ANTON IONEL MURESANU in continuare declar următoarele :

Pe la mijlocul lunei Decembrie 1946, după alegeri, este adevărat că au fost la Bucuresti studentul GAVRILA RUŞU şi jandarmii ISTRATE ALEXANDRU şi MOCANU GHEORGHE. Intr'o zi am fost chemat la telefon dela Clubul Partidului N.T. de către CORNEL COPOSU, care m'a chemat să viu acolo că sunt la dânsul niște fugari urmăriți din Someș și cer ajutor să viu să vorbesc cu ei. Am mers la Club unde am întâlnit pe cei trei. Lămurindu-mă cu celel întâmplate la Someș cu ocazia alegerilo și descriindu-mi incidentele avute și văzând că sunt urmăriți am arătat lui COPOSU, că până nu vine dl. Gh. POPP dela Cluj, unde este arestat tocmai în legătură cu incidentele din alegeri dela Dej, nu am nici-o putere să dispun in cauză și astfel COPOSU le-a acordat dela P.N.T. o sumă de 300.000 lei, iar eu am fost de acord să doarmă la mine până vine dl. Gh. Popp să vedem ce este de făcut in cauza lor.-

Astfel de aici inainte au stat la mine până la plecare.-

Reînntors dl. Gh. Popp intr'o după masă ne-am întâlnit cu toți la locuința mea. Era prezent : dl. Gh. Popp președintele organizației de Someș, dl. Casin Pop, dl. Cornel Radocea și subsemnatul.-

S'a discutat ajutorarea celor trei cari se găsesc fugari la Bucuresti din cauza incidentelor electorale dela Someș și sa hotărât să li se dea un ajutor de 3.500.000 lei, adică 1.500000 lei lui RUSZ, câte 1.000.000 lei la fiecare din cei doi. După ce au fost chemați cei trei in biroul meu unde ne găseam, dintr'o cameră vecină dela intrare, personal am plătit sumele stabilite din restul fondului electoral ce a mai rămas asupra mea. Primind banii cei trei au pus intrebarea că unde se pot adăposti și din ce vor trăi. Atunci sa hotărât să li se de-a câte 500.000 lei lunar, din restul fon

dului electoral ce a rămas asupra dlui Gh. Popp din suma depusă în plus la listele de candidare. Deasemenea s'a propus să meargă la Zărnești de dl. Gh. Popp și la Borsec de mine unde am o vilă și se pot adăposti acolo. S'a hotărât să plece la Zărnești că e un centru mai mare și trec mai neobservați.- După această dată ei au plecat la Zărnești și eu personal n'am mai corespondat, nu le-am trimis pachete, nu le-am trimis bani. Bani îi plătea din suma ce aveau disponibil conform arătărilor de mai sus de dl. Gh. Popp. Menționez că pe cei doi jandarmi eu nici nu i-am cunoscut, nici, n'am auzit de ei până în ziua când sau prezentat la club și am fost chemat acolo de COPOSU. De RUSU GAVRILA am auzit dela PUIU BALDEANU președintele tineretului N.T. din Someș.-

In ce privește propaganda electorală efectuată în Noembrie 1946 în județul Someș, declar că ne-am deplasat din București și ne-am stabilit sediul de activitate la Cluj. Aici fiind informat de către PUIU BALDEANU, de violența campaniei din Someș și constatând că înșuși membrii partidului Dl. Liviu Micșa și Ion Cureu avocați locuitori in Dej sau mutat la Cluj pe toată această perioadă, ne-am stabilit definitiv la Cluj. De aici a plecat PUIU BALDEANU și a depus listele îmbrăcat în haine țărănești la Gherla unde a legalizat semnăturile și pe urmă a depus lista la tribunal, cu care ocazie reușind să depună lista a fost bătut chiar in sala președintului comisiei electorale județene și internat apoi în spitalul din Dej. Deasemenea în gară erau grupuri ce așteptau toate trenurile și după ce au bătut pe Dl. AUREL MARGINEANU candidat liberal, cum se dat jos din tren, toate aceste fapte arătau clar că nu putem merge în capitala județului și în județ. Totuș Gh. Popp a fost de două ori la Gherla in ultima săptămână de propagandă și în ziua alegerilor.

Eu n'am făcut și n'am fost nicăieri pe teritoriul județului. In acest sens m'a sfătuit si dl. EMIL HATIEGANU cu care am fost tot timpul in contact in timpul cât am stat in Cluj.-

In preajma alegerilor m'am urcat in trenul de noapte -care trecea noaptea prin Dej- și m'am dat jos in gara Băbeni unde am stat in pădurea din apropierea până la trenul de seară cu care am plecat la Jibou la soacra mea, de unde după o zi a doua zi dimineața am plecat cu autobuzul la Cluj

Aci dela Dl. EMIL HATIEGANU am aflat,că dl. Gh. Popp este ar arestat in legătură cu incidentele electorale dela Dej şi m'a sfătuit să plec imediat la Bucuresti,ceace am şi făcut.

Dl. EMIL HATIEGANU,mi-a povestit,că dl. Gh. Popp era tocmai la Dsa,când a fost chemat la telefon de dl. general DRAGULESCU din Dej,care l-a invitat pe dl. Gh. Popp să meargă la Dej,să liniştească oameni cari xxxxxx vreau să intre in Dej. La aceste dl. Gh. Popp a răspuns că nu dânsul este de vină,ci acea care iau provocat furându-le voturile. In cele din urmă a convenit că dacă îi trimite o maşină pleacă la Dej. Dl. Gh. Popp după cum mi-a confirmat şi dânsu mai târziu a avut o ieşire violentă la adresa dl. General faţă de invitaţia ce i-a făcut.-

Cu trenul de seară am plecat la Bucuresti,unde aproximativ peste 10-15 zile dl. Gh. Popp,care a fost arestat la Cluj,a sosit încă

Sustiu prezenta declaraţie dată azi 17 Septembrie 1947 şi o semnez.-

/ss/ ANTON IONEL MURESANU,

D E C L A R A T I E

Subsemnatul, dr.Anton Ionel Mureşeanu, în continuare declar următoarele :

In ce priveşte trimiterea celor 3 la Zărneşti acest lucru s'a făcut ca o consecinţă a incidentelor electorale dela Someş şi sub considerarea de a se ocroti în faţa urmăririi. Dacă nu eram candidat la Someş şi nu se întâmplau incidentele electorale, eu nu eram pus în situaţie de a consimţi la ajutorarea şi ocrotirea acestor delicvenţi politici în faţa autorităţilor.

Personal am fost candidat la Someş în calitate de gazetar la locul al 3-lea din 5, după Gh.Pop preşedintele organizaţiei şi dl.Cassiu Pop primul vice preşedinte localnic al organizaţiei, cari au fost primul şi al doilea pe listă.

Declar hotărît şi categoric că eu personal n'am scris, n'am trimis bani şi n'am avut nici o legătură cu cei dela Zărneşti şi că nu cunosc personal pe nici unul din persoanele locale din Zărneşti, ce mi-au fost citite ca fiind în legătură cu aceşti 3 tineri trimişi în condiţiile arătate la Zărneşti.

In ce priveşte discuţia în amănunte cu ocazia ajutorării şi trimiterii pentru a se adăposti a celor 3 tineri declar următoarele :

Intâi dl.Gh.Pop a arătat felul cum a fost arestat la Cluj şi convorbirea sa telefonică cu generalul Drăgulescu.

A arătat că a fost arestat 2 zile şi că pe urmă şi-a luat bilet de tren ca să plece la Bucureşti, când a fost arestat a doua oară şi i s'au ridicat toate contestaţiile ce le-a primit din jud. dela diferite secţii de votare, iar după ce a fost pus în libertate a venit la Bucureşti. S'a pus în discuţie ajutorarea lui Rudu care fiind membru în tineretul judeţean şi fugar din Dej

./.

M.C.

în rezultatul incidentelor electorale. S'a hotărît să i se dea un ajutor de 1.500.000 lei, iar celorlalţi doi fugiţi dela unitatea lor câte 1.000.000 lei, deşi aceştia n'au fost membri ai partidului, dar s'au expus şi suferit din cauza atitudinei lor avută în alegeri alături de P.N.T. Cu toţii au fost de acord asupra acestui ajutor cei prezenţi.

Intrând pe urmă în birou Rusu, Mocanu şi Istrate, unde ne găseam noi, aceştia au primit banii şi pe urmă Rusu a pus chestiunea adresându-se dlui preşedinte Gh.Pop, că ce vor face ei, unde se vor adăposti, din ce vor trăi, că acasă nu pot merge deoarece sunt urmăriţi de autorităţi pentru incidentele electorale. La aceastea eu le-am spus că Rusu ar putea merge la Borsec şi că Mocanu şi Istrate să se reîntoarcă cu orice riscuri la Legiunea de Jandermi Dej. Mi au răspuns că nici morţi nu se reîntorc orice li s'ar întâmpla deoarece este acolo un plutonier de jandarmi gras (numind numele) care îi bate la legiune şi îi bagă în beciuri, încât ei nu se reîntorc. Faţă de această situaţie s'a hotărît să-i ajutăm lunar cât vom putea cu câte 500.000 lei lunar. In ce priveşte locul unde să plece nu s'a căzut de acord asupra Borsecului şi s'a acceptat propunerea dlui Gh.Pop, să meargă la Zărneşti că este un centru mai mare şi se pot adăposti mai bine, fiind circulaţie mai mare şi trecând astfel neobservaţi.

Fără să pot reconstrui textual acele discuţii aceastea au fost în rezumat discuţiile. N'am putut să ne gândim, că aceste obligaţii ce s'au născut faţă de noi din alegeri, drept un accident, ne vor fi necesare şi că trebuesc reţinute în amănuntele lor.

Tot cu această ocazie Rusu ne-a expus rezumat cum au decurs incidentele dela Măgaza şi Dej. El a arătat că preşedintele secţiei de votare a voit să introducă buletine stampilate în urnă ceeace n'a reuşit din cauza vigilenţei delegaţilor prezenţi la secţie. Faptul aceasta aflându-l ţărănimea a fost alarmată şi cei ce votau nu au părăsit împrejurimile secţiei de votare. Cu toate că între timp au sosit noi soldaţi la secţie, presiunea ţărănimii a fost aşa de mare, că preşedintele care voia să amâne desfacerea voturilor a trebuit să procedeze la numerotare şi

rezultatul a fost total pentru P.N.T. afară de foarte puţine voturi pentru Bloc, în cât s'a constatat că nici delegatii Blocului şi soldaţii dela secţia de votare n'au votat cu Blocul. Odată cunoscut rezultatul ţăranii au hotărît să plece cu toţi la Dej la Tribunal, la preşedintele comisiei electorale să se convingă personal că nu li se falsifică rezultatul, nemai având încredere în preşedinte. Pe drum au fost opriţi în mai multe rânduri de armată, însă au pătruns peste cordoane şi au înaintat până la Dej. La intrare în Dej, înaintea podului de peste Someş, i-a întâmpinat cordoane mari de soldaţi şi generalul Drăgulescu Acesta somându-i că ce vor, s'a stabilit ca o delegaţie de ţărani să plece cu o plângere la prefectul judeţului. Si s'au acceptat toate plângerile afară de cererea de a merge la Tribunal să-şi vadă rezultatul voturilor dela secţia lor de votare. Ţăranii au insistat şi atunci s'a ordonat tragerea. S'a tras în aer şi ţăranii s'au retras dela pod. Cu această ocazie preotul Georgi din Cliueşti a fost rănit într'un picior şi internat în spitalul din Dej, unde a stat până la vindecare. După arestare ţăranii spre seară s'au reîntors spre case. Aceasta este rezumativ faptele istorisite de Rusu Gavrilă, cu privire la incidentele electorale dela secţie de votare Măgoaja şi Dej.

In ce priveşte pe învăţătorul Vesa nu-mi aduc aminte să-l cunosc nici nu ştiu să fi venit la mine. Deasemenea nici n'am primit, dar în acelaş timp sub nici un motiv, eu n'am scris nici o scrisoare şi niciodată nu i-am trimis nimic lui Rusu sau alţi la Zărneşti.

In ce priveşte faptul că la Zărneşti au avut arme despre acest lucru nu ştiu nimic. Personal n'am fost niciodată la Zărneşti şi cu atât mai mult în timpul acesta în care se găseau acolo. Si nici n'am auzit că ar fi făcut trageri cu arma acolo.

In cât priveşte pe Puiu Beldeanu pe acesta îl cunosc fiind preşedintele tineretului P.N.T. din judeţul Someş. După cât ştiu Puiu Beldeanu în timpul alegerilor a fost arestat cu vreo săptămână înainte la Huedin şi astfel în ziua alegerilor era arestat. Stiu că m'am întâlnit

cu tatăl său, în timp ce eram la Cluj, când a intervenit la dl.dr.Hațieganu, ca să intervină să fie pus în libertate deoarece a fost arestat la Huedin și în prezent (ultima săptămână înainte de ziua alegerilor) s'ar găsi la poliția Cluj arestat. A fost eliberat abia după alegeri.

Stărui și semnez azi 17 Septemvrie 1947.

ss. Dr.Anton Mureșianu.

17 Septemvrie 1947.

18 Sept 421

00423

D E C L A R A Ţ I E

Subsemnatul, Dr. Anton Ionel MUREŞANU, declar în continuare următoarele:

În preziua alegerilor Dl. Gh. POPP a luat hotărârea de a pleca totuşi în judeţ pentru a fi acolo în ziua alegerilor, anunţând că pleacă la Gherla. Pus în situaţia aceasta eu am declarat că mă merg la Gherla ci la Ileanda în plasa mea. Am plecat în aceeaşi seara cu D-sa care s'a dat jos înainte de Gherla la un pod unde trenul pilota şi lumea să putea da jos. Acest pod este în faţa unui canton pe care nu-l ţin în minte.- Eu am continuat drumul mai departe şi m'am dat jos la Băbeni unde am trecut neobservat pe la margina satului pe linia ferată, rămânând comuna la o parte şi trecând în pădurea din dreapta satului şi acolo am stat până noaptea când am luat trenul mai departe spre Jibou. Am procedat astfel fiindcă n'am avut puterea să intru în judeţ pentru a face propagandă pentrucă ori unde eram semnalat, era anunţat Dejul şi veneau camioanele cu bătăuşi şi eram bătut. Astfel s'a întâmplat în celelaltă parte a judeţului spre Cluj, unde dându-se jos Dr. Aurel Mărgineanu din tren abia a înaintat prin sate cu o căruţă circa 15 Kl. şi camioanele au sosit la faţa locului imediat ce a fost identificat, iar el a luat-o la fuga şi venind la Cluj ne-a comunicat-o şi Dl. Gh. Popp şi mie. Motivul plecării a fost că odată ce Dl. Gh. Popp a luat aceasta hotărâre să intre în judeţ de ziua alegerilor şi întrucât eu n'am vrut să merg la Gherla cu D-sa, am luat aceasta hotărâre, pentru a se vedea că şi eu sunt present în judeţ şi să nu se spună că n'am fost de loc în propagandă.-

Cum aţi justificat presenţa Dvoastră pe teritoriul judeţului Someş dacă nu va văzut nimeni ?

Răspund: Nu a trebuit şi n'am justificat-o

E.F. ..//..

față de nimeni. Atât Dl.Gh. POPP cât și Dl. Hațieganu cunoștea exact situația. Dl. Gh.Popp știe că n'am putut face nici o propagandă și de altfel a fost în ziua alegerilor, când nu se putea face altceva decât asista și trece pe la secțiile de votare, ceeace să știe că eu n'am putut face, după cum era situația. In Băbeni nu cunosc pe nimeni. In Băbeni n'am fost nici odată în viața mea, decât am trecut cu trenul pe acolo pe linia Dej-Jibou.

De câte ori a fost Istrate la Dta ? și ce ați discutat ?

O singură dată a fost Istrate la mine după plecare.- Deschizându-i ușa, ne recunoscându-l, l-am întrebat că cine i. Mi-a spus că i Istrate. Mi-a comunicat că vine de acasă și nu dela Zărnești. Personal nici nu l-am primit în casă. M-a întrebat dacă Dl.Gh.Popp este în București la ce eu l-am îndrumat să-l caute acasă. Afară de aceste cuvinte n'am discutat nimic și'n mod evident l-am concediat. Nu l-am primit decât la intrare și convorbirea n'a durat decât câteva minute.-

Cine este învățătorul Vesa și ce știți despre dânsul și de câte ori va vizitat ?

Nu-l cunosc pe Vesa. Nu m-a vizitat niciodată la locuința mea din București și declar încă odată că n'am primit și n'am trimis scrisori lui Rusu sau altora la Zarnești.-

Cine este Ghimicescu și dacă am trimis ceva prin dânsul celor 3 tineri din munți dela Zărnești ?

Răspuns: Nu cunosc pe Ghimicescu și n'am trimis nici prin el nici prin alții niciodată (n'am trimis) nici pachete cu alimente nici scrisori.-

Cine este Dl.Lelia Colonel Mihăilescu, unde ați cunoscut-o de câte ori a fost la Zărnești ?

Răspuns: Nu cunosc pe Dna Lelia Mihăilescu și nu am nici o cunoștința ~~decât~~ dacă a fost sau nu la Zărnești.

Dacă ați participat la pomul de Craciun care sa sărbătorit în iarna 1946 la Clubul P.N.T. și cine

a mai fost acolo şi ce obiecte sau pachete au fost pregătite pentru Rusu, Mocanu şi Istrate ?

Răspuns: Nu am fost la sărbătorirea pomului de Crăciun din 1946 la Clubul P.N.T. Deasemenea nu ştiu şi n'am aflat nici ulterior că lui Rusu, Mocanu şi Istrate iau fost pregătite cu această ocazie vre-un pachet sau obiect.-

Ce discuţie mai aprinsă a avut loc la locuinţa Dvoastră când a venit Rusu, Mocanu şi Istrate la Dvs. (Dec.1946) cu privire la adăpostirea lor ?

Răspuns: N'am avut nici o discuţie mai vehementă, iar cele discutate sunt cele arătate mai sus în declaraţia anterioară.-

In legătură cu afirmaţia, că Mocanu, Istrate şi Rusu au fost îndemnaţi să se înapoieze la Dej pentru asasinarea prefectului de judeţ, poliţaiului Briceag şi comandantului Legiunei Dej ce puteţi spune ?

Răspuns: Nu cunosc şi nu ştiu ca cineva să fi făcut asemenea propuneri. Personal n'am auzit pe nimeni vorbindu-se de asasinate, îndemnări, pregătiri sau ceva similar cu privire la adresa prefectului, poliţaiului sau şefu Legiunei de Jandarmi din Dej.-

Ce ştiţi în legătură cu o listă cuprinzând numele unor ofiţeri şi subofiţeri de jandarmi din Someş, prezentată de Rusu ?

Răspuns: N'am văzut, n'am auzit de existenţa unei liste similare întocmită şi prezentată de Rusu.

Ce raporturi au existat între grupul din munţii Piatra Craiului şi Dvoastre ?

Răspuns: Personal nu cunosc grupul din munţi Piatra Craiului, decât faptul că Rusu, Mocanu şi Istrate, fugari în rezultatul alegerilor din Dej, în condiţile arătate mai sus au fost trimişi să se adăpostească în faţa urmăririi autorităţilor, nu la Borsec ci la Zărneşti.-

Care a fost contribuţia Dvoastră în rezolvarea situaţiei în care se aflau cei 3 fugari ?

..//..

Răspuns: Am consimţit la hotarârea majorităţii ca numiţii să plece la Zărneşti şi nu la Borsec. Am plătit cele 3.500.000 lei, din fondul electoral restant ca ajutor numiţilor. Chemat la Club când au venit numiţii la Bucureşti am confirmat calitatea de membru în organizaţia tineretului din Someş al lui Rusu care a confirmat pe urmă situaţia celor lalţi doi şi incidentele electorale din Someş şi astfel Coposu, care m'a chemat acolo le-a dat un prim ajutor de 300.000 lei fiecăruia. Personal altă contribuţie sau alimente nu am trimis numiţilor. Sumele au fost expediate de Dl. Gh. Popp, din fondul electoral restant, fără ca eu să mai am o legatură. Ajutorul de 500.000 lei lunar să dădea în conformitate cu hotarârea luată cu toţi împreună încă dela început.-

Simplu fapt al trimiterii banilor unor oameni ascunşi în munţi putea resolva întreaga situaţie a fugarilor ?

Răspuns: Din partea noastră dându-se drept victime a alegerilor a căror candidaţi am fost, am dat mai mult ca posibil un ajutor care ne obliga situaţia politică.- Le-am dat un ajutor momentan şi unul lunar şi acesta din urmă în marginile posibilităţilor, urmând ca aceştea să-şi caute între timp vreun post. Numiţii urmând să-şi procure hrana personal cum ştiu şi cum pot. Simplul ajutor material în bani a fost singurul ajutor pe care mi l-am luat fără a ne preocupa de modul lor de viaţă.-

In afară de trimiterea banilor ce alte măsuri s'au luat sau înlesniri li s'au făcut pentru asigurarea hranei lor, a menţinerii moralului în refugiu lor singuratic, a asigurări vieţii lor pentru a putea deveni util partidului ?

Răspuns: Afară de ajutorul dat nu s'a pus nici o altă problemă de hrană, de morală etc. Dealtfel am declarat dela început că n'am avut nici o altă legătură cu ei şi dela inceputul începutului totul s'a redus la un ajutor în bani. In afară de ajutorul material acordat n'am avut nici o altfel de răspundere

sau angajamente faţa de cei 3 tineri.-

Dacă la Băbeni, n'aţi cunoscut pe nimeni şi nu-aţi fost niciodată, cum explicaţi teama de a trece prin comună pentru a se anunţa cumva sosirea Dvoastră acolo ?

Răspuns: Atitudinea mea rezultă clar din faptul că tot timpul am stat la Cluj şi n'am făcut nicio deplasare pentru propaganda în judeţ din motivele clar arătate mai sus şi astfel faţă de hotărârea Dlui Gh.Popp, de-a merge la Cherla unde este o secţie de votare şi deci o concentrare a bătăliei politice, eu pentru a evita de a pleca acolo am declarat că plec în placa mea la Ileanda, procedând în limitele posibile. Plecând cu Dl.Gh.Popp, dupăce Drul.s'a dat jos eu am continuat drumul, găsind nimerit să mă dau jos la Băbeni şi consecvent atitudinei mele iniţiale de a evita orice conflict personal în această campanie violentă electorală, n'am renunţat de- a intra în comună trecând pe lângă linia ferată prin marginea satului fără a intra în comună unde n'avem nici ce căuta nici cunoscuţi, evitând astfel orice riscuri pe care eram ferm hotărât ale evita faţa de agresiunea de acum un an la Dej împotriva mea şi informaţiile arătate anterior cu privire la incidentele şi riscurile ce le avem în această campanie electorală. Cu măsura mea am evitat orice risc, mai ales că era fără niciun rost deoarece era deja în ziua alegerilor şi s'a dovedit că astfel n'am dat ocazie la nicio ciocnire pe care eu eram ferm hotărât s'o evit. In orice comună un străin este observat iar în timpul campaniei electorale identificat şi cu acest lucru l-am evitat şi în ziua alegerilor ca în tot timpul campaniei electorale.

Care este popularitatea de care se bucură partidul Dvoastră în comuna Băbeni ?

Nu cunosc acest fapt deoarece n'am luat contact cu nimeni.

Cum trimiteaţi ajutoarele materiale prin cine şi pe numele cui pentru grupul Rusu, Mocanu şi Istrate?

N'am trimis eu cele 300.000 lei lunar ci Dl. Gh.Popp. Nu ştiu prin cine le-a trimis decât că le-a

..//..

trimis celor trei.- Nu cunosc nici curierii nici intermediarii dacă au fost. Niciodată nu m'am ocupat cu chestia aceasta.

Care este popularitatea de care se bucură partidul Dvoastră în județul Someș ?

Răspuns: Partidul N.T. în trecut avea o popularitate în județ. Când 1932 eram candidat lupist, Partidul Național-Țărănesc a luat 4 mandate și lupiști au luat 1 mandat. Când liberali formau guvernul național-țărăniști luau 4 mandate și liberali 1, iar senatul il lua întotdeauna național-țărăniști afară de senatul la consiliile comunale care il lua totdeauna guvernul. In present nu cunosc raportul de forțe, dar cred ca ar are popularitate in județ prin oameni vechi ai partidului ce există în acest județ.-

Cred aproximativ că județul Someș are o aderență politică la partidul Național Țărănesc de circa 70%.

Față de această popularitate, cum explicați totuși că în masa aderenților Dvoastre nu vă simțeați în securitatea ?

Răspuns: Aderenții partidului guvernamental erau organizați și mai activ in timp ce aderenții partidului N.T. erau mai pasivi și desorganizați. Ei nu erau decât ca indivizi izolați și nu ca colectivitate organizata in acțiune activă pe teren.-

Dacă erau pasivi și lucrau izolați cum se explică rebeliunea dela Dej ?

Răspuns: O revoltă locală a țăranilor dela o secție de votare fața de încercarea președintelui de a schimba rezultatul alegerilor și neîncrederea lor ca acest rezultat ar putea fi schimbat și la comisia electorală județeană, după ce la secția de votare Măgoaza au obținut majoritatea voturilor și de aici degajându-se acțiunea lor de a pătrunde în capitala județului.-

Ce știți despre dotarea grupului dela Zărnești, cu un aparat de radio emisiune ?

N'am auzit și pentru prima oara aud despre

acest lucru. Personal după cum am declarat dela început n'am avut nici o legătură cu nici un fel de acţiune alta decât de ajutoare a unor fugari datorită incidentelor electorale ce au avut loc în judeţul Someş unde am candidat.-

Semnez cu mâna proprie azi 18 Septembrie 1947.

ss.Dr.Anton Ionel Mureşanu

Ştersăturile şi adăugirile sunt făcute de mine.

ss. Dr.Anton Ionel Mureşanu.

VI 26 Sept 428

00430

D E C L A R A Ţ I E

Subsemnatul, Dr. ANTON IONEL MUREŞANU declar următoarele:

Ziarul "Ardealul" a apărut 1941 sub regimul de dictatură Antonescian, în aceste condiţiuni el era supus regimului de cenzură militară a acestui regim dictatorial. Astfel apar articole şi note în ziar ce erau date de cenzură şi Ministerului Informaţiilor drept "normativ" cari toate trebuiau să apară în ziar fără de cari nu putea să apară ziarul. Ziarul "Ardealul" era după cum arată însuşi sub titlul "Organ liber de afirmare a Expulzaţilor şi Refugiaţilor Ardeleni", adică organul de luptă pentru revendicările şi idealurile celor 500.000 de isgoniţi din nordul Ardealului prin dictatul dela Viena.

Cu tot regimul de cenzură militară ziarul "Ardealul", în 9 luni cât l-am condus a fost suspendat de 17 ori. In contra acestor suspendări am înaintat 4 memorii, iar în rezultatul ultimului din ele am fost internat în Lagărul dela Târgu Jiu 8 Decembrie 1941) iar în Ianuarie 1942 pentru acel faşt condamnat la 5 ani Muncă Silnică.

Materialul publicat în ziar era văzut şi publicat de secretarul de Redacţie care era în acelaş timp şi redactorul responsabil al ziarului. Personal ca director al ziarului îmi scriam articolul pentru care sunt responsabil direct şi aceste articole ce erau în afară de normativ le-am adunat şi republicat toate în cărţile "Democraţie şi Socialism" şi în lupta pentru Ardeal 2 volume.

Este un lucru cunoscut şi bine stabilit că cel de întocmeşte un ziar este secretarul general de redacţie. Un director de ziar nu poate vedea tot materialul publicat în ziar ne fiind rostul său, toate aceste atribuţii căzând în sarcina Secretarului General de Redacţie, astfel că şi contribuţiunea mea se reduce ca director la aceste articole scrise.

Ziarul "Ardealul" a fost un ziar democratic şi antiguvernamental, atât cât era posibil. Dar acest lucru, pentru a se vedea adevărul, trebue stabilit în comparaţie cu toate ziarele ce au apărut în acest timp, pentru a se vedea cum au apărut, cu ce material şi care a fost atitudinea ziarului "Ardealul" faţă de conţinutul zilnic a acestor ziare. Numai astfel se poate vedea în lumina adevărată acţiunea şi atitudinea ziarului. Afară de aceasta ar trebui să aveţi censurile articolelor şi a ziarului ca astfel să puteţi avea ziarul aşa cum a fost.

Gărzile voluntarilor ardeleni s'au înfiinţat la redacţia ziarului "Ardealul". Personal n'am fost între fondatorii acestor gărzi. Scăpând din Lagărul dela Târgu Jiu, după 23 August, am fost la Lugoj, la familia mea care se găsea dispersat. Venind spre Bucureşti am fost prins în bombardamentul german din Copşa Mică şi rănit grav de 2 schije în piciorul drept am fost internat în Clinicele Universitare din Sibiu unde am stat fiind operat până la mijlocul lunei Octombrie. Intemeectorii acestor gărzi au fost: GABRIEL ŢEPELEA, LEON BOCHIŞ, ION GROSSANU redactori ai ziarului "Ardealul" şi ILIE LAZAR. Venind acasă în valitate de director al ziarului pe lângă care funcţiona comitetul de înrolare a voluntarilor, am aflat de existenţa lor şi modul de funcţionare. Prin redacţia ziarului "Ardealul", respectiv la sediul ziarului

./.

00431

"Ardealul" veneau şi se înscriau cei ce voiau să lupte pentru "Ardeal" ca voluntari. Tabloul întocmi cu aceşti voluntari era înaintat Marelui Stat Major. Statul Major după o verificare a lor constatau care erau cu adevărat voluntari şi care nu figurau în cadrele armatei şi aceste tablorui le retrimiteau "Comitetului de înrolare" de pe lângă ziar spre a se comunice celor acceptaţi. Fixa ziua plecării şiîndesigur un conducător al lor. Statul Major de regulă pleca la Alba Iulia, unde se făcea cu ei o instrucţie sumară pentru a fi apoi trimişi pe front cu misiune de conducere fixată de Marele Stat Major. Astfel "Comitetul de pe lângă ziarul "Ardealul" nu avea alt rol decât acea de a înscrie pe cei ce doresc să se înroleze şi ai comunica Marelui Stat Major, care îi trimite pe cei cari erau găsiţi de buni pentru o instrucţie sumară şi pe urmă pe front, cu o misiune ce o stabileau tot Statul Major.

Personal, nu cunosc atrocităţile săvârşite decât din ziare orice legătură de a noastră cu ei încetau când erau ridicaţi de Stat Major. Cunosc condamnările pentru aceste fapte a celor dela Braşov, gărzi cari n'aveau nimic cu cele trimise prin Statul Major, dela redacţia ziarului Ardealul.

Ce atitudinea avut gazeta Dvs. "Ardealul" cu privire la atrocităţile comise de gărzile Iuliu Maniu în Ardeal?

Răspuns Ziarul "Ardealul" n'a comentat activitatea gărzilor Iuliu Maniu şi nici atrocităţilor. Nici altfel de atitudine ziarul nu a avut în această privinţă publicând doar sentinţa de condamnare a celor găsiţi vinovaţi.

Ca gazetar ce atitudine politică aţi manifestat în ziarul "Ardealul" în apariţia sa ca gazetă săptămânal?

Răspuns: O atitudine democratică, în afară de orice partid cu totală adversitate Germaniei încadrării noastre în axă şi combătând netemeinicia "Dictatului dela Viena" Am susţinut şi luptat pentru justele revendicări româneşti asupra Ardealului. Dealtfel după cum arată şi numele ziarului preocuparea principală a fost: Ardealul şi nedreptatea făcută prin actul unilateral de arbitraj dela Viena. Datorită dealtfel acestei atitudini am fost dealtfel după 9 luni de director al ziaruluiinternat în lagăr şi condamnat la 5 ani Muncă Silnică, astfel încât toata guvernarea Mareşalului Antonescu până la 23 August 1944, dela 8 Decembrie 1941, am fost în lagăr şi închisoare..

Din care numere ale gazetei apărute în prima perioadă se poate urmări această atitudine?

Din articolele scrise de mine: "Ardealul Nostru, Horia, Soarta de pribeag, Tineri şi Bătrâni, Avutul şi drepturile noastre, Generaţia dela 1848, Asociaţia refugiaţilor ardeleni etc.

Deasemenea din comparaţia cu celelalte ziare, pentru a se vedea ce publicau acele în timp ce la noi afară de normativele minime obligatoare restul materialului nu apărea.

/ss/ Anton Ionel Mureşeanu

Adăogirile şi ştersăturile sunt făcute de mine.

/ss/ Dr. Anton Ionel Mureşeanu

26 Septembrie 1947

430

00432

DECLARATIE

Subsemnatul, dr. Anton Ionel Mureşeanu am onoare a **mxxxxxx** declara în continuare următoarele :

Comitetul de înrolare era la început compus din: Ion Droseanu, Gabriel Tepelea, Leon Bochiş, Ilie Lazăr, iar în Octomvrie a fost complectat cu mine ca director al ziarului. S'a încercat să se mai complecteze comitetul dar niciunul din membri noui nu s'au prezentat. Toate lucrările de înrolare le făcea ziaristul Gheorghe Togan.

Pe Puiu Beldeanu, îl cunosc din refugiu personal unde se găsea împreună cu mama şi tatăl său ca expulzaţi. In 1946 fiind ales preşedintele tineretului N.T. din Someş în timpul alegerilor am luat contact cu el. El a fost acela care a depus lista de candidaţi la Tribunalul Someş a P.N.T., cu care ocazie a fost crunt bătut în însuşi camera preşedintelui Biroului electoral judeţean. Stiu că în ultima săptămână a alegerilor şi în ziua alegerilor se găsea arestat la Cluj afirmativ fiind arestat la Huedin judeţul Cluj. Nu cunosc motivul arestării şi nici cât a stat arestat. Stiu doar că m'am întâlnit în Cluj cu tatăl său, care tocmai mergea la dl. Ministru Emil Haţieganu, să intervină pentru eliberarea lui. Personal, n'am avut nicio altfel de legătură cu el şi niciodată nu i-am dat niciun fel de însărcinare. Locueşte în prezent la mine, respective până în vacanţă când a plecat la părinţi. La mine nu avea casa cu masă, ci doar camera de dormit. In schimbul acestei camere el trebuia să plătească cheltuelile administrative ce se cuveneau la bloc după persoana sa. (circa 800.000 lei lunar).

Stărui şi semnez cu mâna proprie prezenta declaraţie azi 27 Septemvrie 1947.

ss. Dr. Anton Ionel Mureşianu.

M.C.

VI

1 oct

431

00433

D E C L A R A T I E

Subsemnatul, Dr. ANTON IONEL MUREŞEANU declar următoarele

INTREBARE: Când Istrate Alexandru, Mocanu Gheorghe şi Rusu Gavrilă au sosit în Bucureşti, în luna Decembrie 1946 şi când Dvstră aţi fost chemat telefonic la Sediul P.N.T.din strada Clemenceau, cine le-a dat celor 3 tineri primul ajutor bănesc şi în ce sumă ?

RASPUNS: Cornel Coposu m'a chemat la Club, întrucât cei 3 arătaţi mai sus erau acolo şi a aprobat şi dat câte 3ooooo lei la unu fiecare, ca unor fugiţi politici din Jud. Someş în rezultatul alegerilor.

INTREBARE: Stiaţi că Istrate; Mocanu şi Rusu erau fugari din Judeţul Someş şi urmăriţi?

RASPUNS: Mi-au comunicat cu această ocazie, faptul că sunt urmăriţi pentru incidentele electorale din Someş.

INTREBARE: Recunoaşteţi că celor 3 tineri Istrate,Mocanu şi Rusu le-aţi dat adăpost în locuinţa Dvstră din Bucureşti până la plecarea lor la Zărneşti?

RASPUNS: Ne având unde dormi, am dormit şi la mine, în camera ce era închiriată lui Puiu Beldeanu preşedintele tineretului N.T. din Someş.

INTREBARE: Recunoaşteţi că în locuinţa Dvstră a avut loc o consfătuire în care s'a stabilit trimiterea la Zărneşti a lui Istrate , Mocanu şi Rusu ?

RASPUNS: In condiţiile arătate în declaraţia anterioară după ce eu am propus să plece la Borsec s'a hotărât de majoritate să plece cei trei fugari la Zărneşti să se adăpostească în faţa urmăririi.

INTREBARE: Cine mai avea cunoştinţă de trimiterea la Zărneşti a celor 3 fugari ?

RASPUNS: Cei ce au luat această hotărâre: Gh. Popp,Dr. Cornel Radocea şi subsemnatul.

INTREBARE: Recunoaşteţi că celor trei tineri trimişi la

./.

432
00434

Zărneşti ca-ţi trimis bani şi ajutoare ?

RASPUNS: Personal le-am dat la început 3.5oo.ooo Lei,iar Dl. Gh. POPP le-a trimis pe urmă câte 5oo.ooo Lei lunar din restul fondului electoral rămas conform hotărârii comune luate,deoarece fiind candidaţi la alegeri la Someş ne-am simţit obligaţi să-i ajutăm.

Susţin şi semnez propriu prezenta declaraţie azi 1 Octombrei 1947.

ss/ Dr. Anton Ionel Mureşeanu

Ştersăturile şi adăogirile îmi aparţin.

ss/ Dr. Anton Ionel Mureşeanu

VI

178 Sept

433

00435

D E C L A R A T I E

Subsemnatul Iuliu Maniu, declar în continuare următoarele :

Recunosc că răspunsul dat dlui C. Brătianu la cererea sa de a interveni pentru ajutorarea regiunilor înfometate este acela comunicat de mine în scrisoarea din 19 Ianuarie 1947. Menţionez că am făcut imediat intervenţiile necesare pe lângă guvernul american, îndată ce m'au convins dl. Berry, că o intervenţie a mea va avea rezultat, iar ajutorul cerut a şi venit.

In legătură cu cele afirmate de Cretzianu scrisoarea sa din 2 Septemvrie 1946, recunosc că este adevărat că i-am trimis cele menţionate de el în scrisoarea din 1 August.

Cele amintite în scrisoarea din 2 Septemvrie şi care au fost trimise prin dl. Pogoneanu, nu le-am primit pe toate, ci numai cele amintite la punctul 3, adică interviewurile date de dl. Gafencu. Nu am dat lui Cretzianu nici un mandat, ci i-am scris o scrisoare informativă pe care nu ştiu dacă a primit-o.

Recunosc că am primit un proces verbal dela dl. Cretzianu, dar nu-mi reamintesc conţinutul său.

Precizez că scrisoarea din 2 Septemvrie despre care am amintit şi mai sus, este cea primită de mine şi este vizată de Serdici la 12 Septemvrie 1947.

Susţin şi semnez.

ss. Maniu.

17 Septemvrie 1947.

M.C.

VI 18 Sept. 434

00436

D E C L A R A T I E

Subsemnatul Iuliu Maniu, declar în continuare următoarele :

Recunosc că am primit scrisorile datate 26 Oct. 1946 şi semnate de dl.Creţianu şi Davila, ambele scrisori au venit în acelaş timp. Vizarea scrisorilor din partea mea, o consider că nu este necesară deoarece sunt vizate de Serdici în a cărui casă s'au găsit.

In legătură cu cele cuprinse în scrisorile de mai sus referitoare la Confederaţia Statelor agrare, precizez că în principiu am găsit şi găsesc şi astăzi că constituirea unui astfel de confederaţie este necesară. Dovadă este că încă înainte cu 20 ani am început o campanie pentru o astfel de confederaţie în bună înţelegere cu Borton Ministrul de Externe al Franţei. Participarea mea la confederaţia amintită era influenţabilă şi de atitudinea Rusiei fără de a cărui învoire o astfel de confederaţie nu era posibilă. Am condiţionat semnarea actului şi de semnătura lui Mikolajczyk.

Susţin şi semnez.

18 Septemvrie 1947. ss. Maniu.

M.C.

435

19 Aug

00437

D E C L A R A Ţ I E

Subsemnatul IULIU MANIU, declar în continuare următoarele:

Este adevărat şi îmi aduc aminte că Legaţia Americană m'a informat despre unele informaţii care le primea dela guvernul American. Intrucât eu în mai multe rânduri am comunicat legaţiei americane din Bucureşti, că sunt foarte surprins că Guvernul Groza nu satisface promisiunile sale date reprezentanţilor americani, englezi şi sovietici şi în repetate rânduri am cerut ca legaţia americană din Bucureşti să atragă atenţiunea guvernului său asupra acestui fapt.

Legaţia americană mi-a împărtăşit în mai multe rânduri punctul de vedere al guvernului american în legătură cu obiecţiunile mele.- Şi aceste proteste ale mele precum şi informaţiile care le primeam dela legaţie, le comunicam şi D-lui MIHALACHE totdeauna, nu însă şi D-lui PENESCU.

Răspunsurile guvernului american îmi puneau în vedere că vor trimite note diplomatice, protestând în contra nerespectării promisiunilor făcute.

Intradevăr eu am fost şi sunt pentru o acţiune politică mai energică de răsturnare a guvernului Groza.

Acestea le-am discutat cu Dl. MIHALACHE, fie la mine acasă sau la locuinţa D-lui NESTOR BADEA.-

In legătură cu articolul de ziar intitulat "Dl. IULIU MANIU cere ruperea relaţiunilor diplomatice cu România" precizez următoarele:

De Dl. LAVRANCE şi de numele acesta nu-mi aduc aminte, căci tot timpul din urmă m'au cercetat /vizitat/ mulţi gazetari din străinătate. Eu însă principial nu am dat interviewuri la gazetarii din străinătate, cu motivarea că nu pot să controlez ce publică în străinătate.- Aveam obiceiul să conversez cu ei liber, informându-i despre situaţia din ţară

./.

noastră şi aşa s'o fi întâmplat şi cu Dl.LAVRANCE.Ceiace se găseşte în articolul menţionat,sunt într'adevăr părerile mele care le-am comunicat tuturor gazetarilor din străinătate şi în consecinţă le voi fi comunicat şi D-lui LAVRANCE, în afară de chestia afirmativei fortificări a literalului Mării Negre,despre care eu nu aveam cunoştinţă şi prin urmare nici nu puteam spune.Şi peste tot eu nici cu gazetari şi nici cu oameni politici români sau străini,despre chestiuni militare nu am vorbit şi nu vorbesc.-

Susţin şi semnez.

ss/ IULIU MANIU

19 Septembrie 1947

20 Sept

437

00439

D E C L A R A Ț I E

Subsemnatul IULIU MANIU declar în continuare următoarele :

In legătură cu discursul ținut de mine la Vințul de Jos în 1936, țin să precizez că reproducerea discursului meu nu este exactă, am fost totdeauna în contra războaielor de cucerire și pentru asta am fost și în contra Abisiniei cu armele de către Italia.- Intreaga mea atitudine în problemele internaționale dovedește acest lucru și nu puteam ca să fac excepție tocmai la Vinț centrul fiefului meu politic unde am fost ales consecvent și consecutiv în 11 alegeri generale.- Este la mijloc o neînțelegere din partea corespondentului fiindcă am fost totdeauna pentru ideia unității naționale a Italiei și el va fi înțeles că și Abisinia contează pentru provinciile naționale ale Italiei. Nu am dat la timpul său nici o desmințire în ceeace privește afirmațiunile din discurs referitor la Abisinia, deoarece mi-a scăpat din vedere.-

Cu toate că discursul este reprodus și în oficiosul partidului nostru - Dreptatea - cu observația referitoare la fostele aspirațiuni ale Italiei în ceeace privește Abisinia, totuși continui a afirma că reproducerea este greșită, inexactă, deoarece niciodată nu am făcut asemenea afirmațiuni.-

Susțin și semnez.-

ss/ Iuliu Maniu

20 Septembrie 1947

VI.

438

00440

D E C L A R A T I E

Subsemnatul IULIU MANIU, declar în continuare următoarele:

In principiu și în fapt sunt pentru desăvârșită liberate a cuvântului și a scrisului și nu admit o cenzură preventivă împotriva nimănui, nici pentru fasciști și nici pentru comuniști, sunt însă pentru urmărirea și pedepsirea ulterioară a acelor ce calcă legile țări.- Această atitudine a mea de libertate desăvârșită chiar și pentru fasciști și comuniști o menținți și afirm și astăzi.-

In legătură cu discuțiile mele particulare cu diferiți oameni politici (din partid sau din afara partidului) nu pot să declar tot ce am discutat considerându-le ca,chestiuni confidențiale politice sau particulare.

Deacea și în discuțiile avute cu Dl. Gr.Niculescu-Buzești înainte de a pleca din țară am atins diferite probleme particulare și de partid pe care nu se pot (declara) divulga și nu sunt dator a le divulga nimănui. Tinând seama de considerațiunea că sunt președinte de partid și deci depozitarul unor chestiuni pe care lumea care vine și mi le comunică cunoscând firea mea discretă precum și calitatea mea, mi le încredințează fără teamă și rezervă.- Țin să declar că în conversația avută cu Dl.Gr.Niculescu Buzești nu am atins nici o altă chestiune care ar fi în legătură cu cazul care este cercetat.

Totuși afirm,că mi-am manifestat în diferite discuțiuni cu prieteni politici temerea mea că România va fi anexată U.R.S.S. și consider că Dl. Petre Groza s'a împăcat în sufletul său cu gândul acestei anexiuni.

Și pentru acest considerent am dus lupta mea de răsturnare a actualului regim cu mijloace politice legale.

Despre organizația militară a partidului nostru, declar că a fost o organizație pur profesională,iar conducătorii ei Generalul Negrei, General Stoica, Colonel Stoic și alții, știu că se ocupau numai cu chestiuni profesional

E.F.

..//..

Despre documentele prezentate şi anume:
- Minuta întâlnirii din 18 Septembrie 1946 şi Memorandumul din 30 Septembrie 1946 cuprinzând discuţiile între Dl.Grigore Niculescu-Buzeşti şi alţii deoparte şi cei doi ofiţeri Americani de altă parte, declar că nu am nici o cunoştinţă.-

Aceasta este declaraţia pe care o susţin şi semnez.-

ss. Iuliu Maniu.

21 Septembrie 1947.

440

00442

P R O C E S - V E R B A L

de confruntare

Astăzi 22 Septembrie 1947.

Noi, C.Mihalcea Inspector General de Poliţie, asisitat, fiind de Dl.M.Dulgheru Inspector General de Poliţie, procedând la confruntarea dintre Dnii Iuliu Maniu şi Vasile Serdici, constatăm următoarele:

IULIU MANIU:

Imi amintesc că am primit un plan de organisare al Armatei dela Col.Stoika printr'o persoană al cărui nu mi-l amintesc şi pe care l'am dat înapoi persoanei care mi l'a înmânat fără să-l studiez. Nu am cunoştinţă că acest plan a fost predat undeva.-

Consideram că planul urma să fi studiat.

ss. Iuliu Maniu.

VASILE SERDICI:

Prin luna Aprilie 1947 Col.Stoika Stefan a venit la mine acasă şi mi-a prezentat un plan de organizare al Armatei cu rugămintea să-l transmit Dlui Maniu.-

Nu l'am citit, l'am predat Dlui Maniu, căruia i-am spus că este lucrarea D-lui Col.Stoica şi după ce l'a citit, am intrat în camera D-sale, mi-a restituit lucrarea şi l'am întrebat dacă pot să-l predau Dlui Melbourne D-sa mi-a răspuns că pot să-l predau, ceiace eu am făcut.

ss. V.V. Serdici.

IULIU MANIU:

Să răspundă Dl.Serdici ce cuprindea planul: un plan pentru viitor sau o critică şi o îndreptare pentru situaţia actuală.-

ss. Iuliu Maniu.

E.P. ..//..

441

00443

VASILE SERDICI:

Dl.Colonel Stoica după ce mi-a desvoltat conferinţa ţinută la organizaţia militară, mi-a spus că planul se referă la starea armatei şi la îndreptarea situaţiei. Repet că planul nu l'am citit, dar este cel vizat de mine şi de Col.St.Stoica.-

ss. V.Serdici.

Drept care am dresat prezentul proces-verbal spre cele legale.-

ÎNSPECTOR GENERAL,
ss.C.Mihalcea

ASISTENT,
ss.M.Dulgheru

ss. Iuliu Maniu
ss. V.Serdici.

(5)

442

00444

PROCES-VERBAL

de confruntare

Astazi, 22 Septembrie 1947.

Noi C.Mihalcea Inspector General de Poliţie, asistat fiind de Dnul M.Dulgheru Inspector General de Poliţie, procedând la confruntarea dintre Dnii Iuliu Maniu şi Vasile Serdici, constatăm următoarele:

IULIU MANIU:

Imi amintesc că am avut o convorbire cu un ziarist american anume Lavrance dela ziarul New-York Times. In această convorbire am criticat situaţia internă din ţara noastră şi fără mai repeta amănunte, imi insuşesc în întregime ideile şi părerile publicate de acesta în ziarul său şi reproduse în ziarul românesc "America" aşa după cum am mai declarat, cu excepţia pasagiului în care gazetarul afirmă că i aşi fi spus despre faptul că Ruşii fortifică malurile Mării Negre din vecinătatea Constanţei şi Dobrogei.- Deşi nu era vorba despre un interviev expres, am dat libertate ziaristului să publice părerile mele. Am folosit ca interpret la această convorbire pe Dl.Vasile Serdici.-

ss. Iuliu Maniu.

VASILE SERDICI:

Recunosc că am fost interpretul Dlui Iuliu Maniu la convorbirea avută de acesta cu ziaristul Lavrance.- Convorbirea a avut loc la locuinţa Dlui Iuliu Maniu (avută la) din casa lui Romulus Boilă.-

Inainte de a citi articolul în cauză, am declarat şi susţin că Dl.Iuliu Maniu a afirmat faţă ziaristul Lavrance că, numai România reprezintă o stâncă de rezistenţă a democraţiei împotriva expansiunei Rusiei întrucât la afirmaţia ziaristului Lavrance că Grecia şi Tur-

E.F.

..//..

cia reprezintă două poziţii puternice câştigate de Americani, Dl.Iuliu Maniu a replicat că toate ţările satelite Rusiei Polonia, Bulgaria, Jugoslavia, etc. sunt pierdute şi că numai România reprezintă acea stâncă de rezistenţă. Ca dovadă este că Ruşi au înţeles acest lucru şi că au inceput a fortifica malurile Mării Negre la Constanţa şi Varna.

ss. V.V. Serdici

<u>IULIU MANIU:</u>

Este adevărat tot ceiace afirmă Dl.Serdici cu aceiaşi excepţie că eu nici atunci şi nici cu alte ocaziuni nu am discutat chestiuni cu caracter militar.-

ss. Iuliu Maniu

<u>VASILE SERDICI:</u>

Precizez că Dl.Iuliu Maniu argumentând faţa de acel gazetar, i-a spus că dacă şi această stânca - România - va cădea, atunci Rusia va putea să-i arunce uşor în mare din poziţiile lor din Grecia şi Turcia.-

ss.V.V.Serdici

<u>IULIU MANIU:</u>

Recunosc că această afirmaţiune făcea parte din ansamblul discuţiei avută cu ziaristul Lavrence.-

ss. Iuliu Maniu

Drept care am dresat prezentul Proces-Verbal, spre cele legale.-

INSPECTOR GENERAL,
ss.C.Mihalcea

ASISTENT,
ss.M.Dulgheru

P R O C E S - V E R B A L

de confruntare.

Astăzi 22 Septemvrie 1947.

Noi, M.Dulgheru, Inspector general de Poliţie, asistat fiind de dl.L.Lepădatescu, procedând la confruntarea dintre Dnii Iuliu Maniu şi Ion de Mocsony-Stircea, constatăm următoarele :

IULIU MANIU :

Dl.Grigore Niculescu Buzeşti este un membru al partidului meu, om de încredere şi foarte priceput în chestiuni de politică Externă pe care îl consultam ori de câte ori era cazul. D-sa nu a avut însă din partea mea nici tacit şi nici expres vreun mandat general sau special de a mă reprezenta sau angaja pe mine şi partidul naţional-ţărănesc, în politica externă.

Scrisoarea ce am încredinţat-o pentru dl.Grigore Niculescu Buzeşti în Octomvrie 1946 nu era un mandat de reprezentare ci avea menirea de a certifica că dl.Grigore Niculescu Buzeşti este membru al partidului nostru şi om de încredere al meu. Această scrisoare a fost semnată de mine şi nu ştiu dacă aceeaşi scrisoare a fost semnată şi de Dnii Brătianu şi Titel Petrescu sau aceştia i-au dat o scrisoare separată.

Dl.Grigore Niculescu Buzeşti nu a avut nici odată încredinţarea din partea mea, de a duce tratative cu agenţi americani.

Nici odată direct nu am provocat pe dl.Ion de Mocsony-Stircea de a se înscrie în partidul naţional-ţărănesc cum nu am provocat pe nimeni, s'ar putea ca prieteni comuni să-i fi făcut vreo aluzie la aceasta.

ss.I.Maniu.

./.

M.C.

445
00447

DL ION DE MOCSONY-STIRCEA:

Declara că a înţeles din convorbirea avută cu dl.Iuliu Maniu că acesta l-a solicitat să intre în partidul naţional ţărănesc şi ca dovadă este că i s'a propus să candideze pe listele naţional ţărăniste din judeţul Severin. Dealtfel Dnii Grigore Niculescu Buzeşti şi A. Leucuţia m'au solicitat direct să intru în partidul naţional ţărănesc. Cunoscând poziţia dlui Gr.Niculescu Buzeşti şi Leucuţia pe lângă dl.Iuliu Maniu, am considerat că solicitarea lor avea asentimentul dlui Iuliu Maniu cu atât mai mult cu cât cu ocazia adoptări mele ca fiu adoptiv al defunctului Mocsony, dl.Maniu mi-a dat să înţeleg că ar vedea cu ochi buni intrarea mea în partidul d-sale.

ss.Ioan de Mocsony Stircea.

DL IULIU MANIU :

Afirmă că cele declarate de dl.Ion Stircea corespund adevărului şi că deşi personal nu i-am făcut propunerea de a intra în partid, invitarea făcută de dnii Gr. Niculescu Buzeşti şi Leucuţia, am socotit-o ca bine făcută.

ss. I.Maniu.

ION DE MOCSONY-STIRCEA :

Reafirmă că în opinia sa şi a prietenilor comuni cu ai dlui Gr.Niculescu Buzeşti acesta era reprezentantul partidului naţional ţărănesc în problemele de politică externă. Dl.Grigore Niculescu Buzeşti a făcut în nenumărate rânduri declaraţii în acest sens, arătând chiar că nici o altă persoană din partidul naţional ţărănesc nu avea căderea să vorbească în aceste probleme în numele dlui Maniu şi a partidului naţional ţărănesc. Am avut impresia din convorbirile anterioare cu dl.Maniu în timpul în care funcţionam în Palat că dl.Maniu împărtăşea acest punct de vedere. Ultima dată când dl.Buzeşti a afirmat cu tărie că reprezintă partidul naţional ţărănesc şi pe dl.Maniu a fost în cursul tratativelor duse de d-sa cu ofiţerii americani aşa cum am mai declarat.

ss. Ioan de Mocsony Styrcea.

./.

IULIU MANIU :

Menţine cele declarate mai sus în legătură cu Gr.Niculescu Buzeşti şi adaugă că nici nu crede ca dl. Niculescu Buzeşti să fi afirmat că este reprezentantul Partidului naţional ţărănesc. Dl.Gr.Niculescu Buzeşti a avut însă procură generală verbală de a reprezenta partidul naţional ţărănesc şi pe preşedintele său în relaţiile cu Palatul.

ss.Iuliu Maniu.

ION DE MOCSONY-STIRCEA:

Stăruie în declaraţiile sale şi repetă că în cursul tratativelor dl.Gr.Niculescu Buzeşti a declarat că lucrează în numele partidului, naţional ţărănesc fiind autorizat la aceasta.

Ca dovadă că actele sale emană dela partidul naţional ţărănesc este faptul că primul memoriu prezentat la palatul Ştyrbei conţinea şi cererea ca guvernul american să trimeată (comisii) observatori la alegerile ce urmau să aibă loc. Dealtfel întreg acest memoriu cuprindea cereri care erau în general cunoscute fiind acelea exprimate oficial de opoziţia din ţară. Deasemeni la arătarea ofiţerilor americani că dacă partidul naţional ţărănesc nu este în măsură să se organizeze în sensul discutat, vor prefera persoane fără de partid sau aventurieri - dl.Gr.Niculescu Buzeşti a răspuns că partidul naţional ţărănesc are cadre suficiente şi este în măsură să realizeze o asemenea organizaţie.

ss. Ioan de Mocsony-Styrcea.

IULIU MANIU :

Repetă că nu are cunoştinţă de cele discutate între dl.Niculescu Buzeşti şi ofiţerii americani, dar că a aflat dela prieteni cu alte prilejuri că ofiţerii americani vorbesc că sunt nemulţumiţi că dl Maniu şi partidul naţional ţărănesc, nu face organizaţi subversive paramilitare. D-sa a afirmat totdeauna că nu înţelege

./.

447

00449

să facă asemenea organizaţiuni şi că dl.Gr.Niculescu Buzeşti cunoştea perfect acest lucru.

ss. Iuliu Maniu.

Dnii Iuliu Maniu şi Ion Mocsony-Stircea îşi menţin cele declarate mai sus ca şi toate observaţiile anterioare.

ss. Iuliu Maniu.
ss. Ioan de Mocsoni Stircea.

Drept care am încheiat prezentul proces verbal spre cele legale.

INSPECTOR GENERAL,
ss. M.Dulgheru.

ASISTENT,
ss. M.Lepădătescu.

ss.I.Maniu.

VI

26 Sept 448

00450

D E C L A R A T I E

Subsemnatul Iuliu Maniu, declar în continuare următoarele :

Prezentându_mi-se manuscrisul unui cifru care începe cu literile alfabetului numerotate şi având legătură cu un text german, declar că nu am nici o cunoştinţă de un asemenea cifru şi nu am nici o parte în compunerea lui, deasemenea nu ştiu cu cine trebuia să se comunice prin el.

Consider afirmaţiile dlor Ghiţă Pop şi V.Serdici în legătură cu acest cifru ca neadevărate, întrucât repet nu am nici un fel de cunoştinţă în privinţa acestui cifru. Dealtfel afirm că pentru scrisorile mele nu putea fi găsit un asemenea cifru.

Susţin şi semnez.

ss.Iuliu Maniu.

26 Sept.1947.

(II)

23 Sept

449

00451

D E C L A R A T I E

AUREL N. MALDARESCU 41 ani născut în Bucuresti 1906 Sept. 11 căsătorit, nu am copii cu domicilul actual în Bucureşti str. Comete 9.-

Intrebat fiind, declar următoarele :

Am fost secretarul al Dlui I. MANIU începând ca şef de cabinet al Dlui din 1929 în toate / 2/ guvernele prezidate de Dl. MANIU- Incepând din anul 1934 cred, am fost secretar particular al Dlui MANIU până la începutul anului 1939 când fiind concentrat am plecat pe zonă unde cu mici intreruperi am stat 2 ani şi mai bine .-

In tot acest timp în afară de însărcinările obişnuite de secretariat am adunat la început din proprie iniţiativă iar mai târziu la sfatul Dlui MANIU toate comunicatele date de partid în perioada 1937 la 6 Septembrie 1940.- După ~~xxxxxxxxxxx~~ această perioadă când am avut ocazia am adunat ~~xxxxxxxxxxx~~ comunicate date de partid şi le-am pus tot în acest dosar nu sunt sigur dacă sunt la zi, în orişce caz până la plecarea lui ANTONESCU / 23 August 1944/

Acest dosar mi-a fost cerut de două ori de către Dl. COPOSU pentru a întocmi prima oară o lucrare ce a fost depusă la Academia Română şi la Biblioteca Mitropoliri din Blaj pentru perioada 1937-6 Sept.1940; iar a doua oară înainte de procesul ANTONESCU pe motiv că ar avea nevoie Dl. MANIU să-şi reamintească date din aceste comunicate.- După ce mi-au fost restituite nu am mai verificat conţinutul lor. Acest dosar se află la locuinţa mamei mele Dna BARATEANU din str. Vasile Lascăr 62 unde ~~xxxx~~ l-am depus când mi-a fost restituit după procesul Antonescu.- Am depus acest dosar la mama mea prima oară pentrucă în 1940 m'am

./.

450

00452

însurat și mutându-mă în locuința soției mele, am dus dosarul la mama mea.-

Despre activitatea partidului în afară de evenimentele cunoscute de toată lume nu am cunoștință.-

Deplasările mele și pardidele de vânătoare nu am avut nici un fel de legătură cu activitatea politică.-

Ultima vânătoare pe care am făcut-o în Ardeal a avut loc în prima zi în comuna Wurpper din jud. Sibiu și a doua zi pe teritoriul comunei Seica Mare din Jud. T. Mare / cred că se chema pădurea Rotunde/ în luna Decembrie 1946 sau Ianuarie 1947.-

Aceasta îmi este declarația pe care o dau și semnez propriu.-

/ss/ AUREL N. MALDARESCU

Mama mea se află actualmente în comuna Sărățeanca jud. Buzău.-

451

00453

D E C L A R A T I E

Subsemnata Ana Măldărescu de ani 39 născută în Bucureşti Str.I.G.Duca 9, căsătorită a doua oară cu dl.Aurel Măldărescu de 41 domiciliul actual în Str.I.G. Duca 9. Din prima căsătorie am un copil Sofia de ani 23 locueşte cu noi, asupra celor întrebate declar următoarele : soţul face politică de circa 18 ani dela început a fost înscris în P.N.T. Este un prieten politic a lui dl.Maniu pe care l'a urmat consecvent în tot timpul activităţii sale politice. In perioada 1944 a fost secretarul general la Ministerul Lucrărilor Publice. In perioada 1944 până în prezent aproape permanent venea la noi în casă Mihai Popovici care discuta cu mine şi cu fata mea întâmplător, cu soţul meu când era acasă. Nu ştiu dacă soţul meu mergea la club sau la întrunire, cu toate că ocupa în partid o poziţie bună.

Cunosc pe mulţi din fruntaşii partidului naţional ţărănesc, dintre cari unii veneau şi pe la noi din când în când. Deasemeni şi dl.Maniu când aveam ceva mai bun (îi plăcea vânatul). Ori de câte ori aveam invitaţi nu se discuta deloc politică. Soţului meu căruia îi place foarte mult vânătoarea lipseşte destul de des de acasă. In ultimul timp chiar de câte două trei ori pe săptămână. In ziua de 14 Septemvrie erea plecat la o asemenea vânătoare de Joi sau Vineri la dejun, adică cu două zile înainte. Nu ştiu regiunea unde soţul meu a fost la vânătoare.

Recunosc că la domiciliul meu s'au găsit două machete reprezentând pe Mussolini şi Maniu. Alt material în afară de broşurile ridicate de agenţii Siguranţei nu am avut şi nici nu am, ascunse pe undeva.

./.

M.C.

452
00454

La reuniunile ce se ţineau la dl. Popovici nici odată nu am luat parte şi nici nu cunosc pe cei ce veneau.

Aceasta îmi este declaraţia pe care o dau şi semnez propriu.

ss. Ana Măldărescu.

25 Septemvrie 1947.

VI

19 Sept 453

00455

DECLARAȚIE

Subsemnatul Gard.Public Micu St.Marin, născut în anul 1913, luna Martie, 28 în comuna Creznicu Mare jud.Vlașca fiul lui Stancu și Eleni Micu tatăl mort, domiciliat în București, str.Prundului Nr.2, declar următoarele :

Sunt în Corpul Gardienilor din anul 1939. Iar înainte de a fi gardian m'am ocupat cu agricultura în comuna mea, lucrând ale 7 pogoane de pământ ce le avea mama mea. Fac parte din compania specială și pentru alt serviciu am făcut post și la Legația bulgară din anul 1944 până în anul 1947 Februarie în post rezervă până am trecut la Banca Națională.

Când făceam post la Misiunea Bulgară eram schimbat de gard.Curcă Florea și inspectat de revizoru Eva Luca. Incepând cam de prin 8 Noemvrie 1945 când pe stradă se întâmpla fel de fel de ciocniri și bătăi, vorbeam împreună cu gard.Curcă Florea și cu rivizoru Eva Luca când venea în inspecție. Ne vorbeam ca să ne înscriem la țărăniști ca să nu ne pierdem serviciul. Prin primăvara lui 1946 după ce a venit în inspecție revizoru Eva Luca am mers împreună toți trei la sediul național țărănesc și ne-am înscris la acest partid. Nu știam unde este sediul P.N.T., dar nu știu că se poate intra acole și prin altă stradă. Intrarea aceea o cunoștea și Curcă Florea și Eva Luca.

De când m'am înscris la P.N.T. și până în prezent declar că în afară de taxa de înscriere nu am mai dat și nici nu am primit vreun ban dela acest partid.

Nu am dat acestui partid sau oamenilor săi și nici lui Curcă Florea sau Eva Luca nici un fel de raport sau notă informativă ce am auzit că li se cere lui Eva Luca și lui Curcă Flore.

./.

M.C.

454

00456

Menţionez că până în anul 1945, când m'am înscris la P.C.R.xx xxxxxxxx şi în 46 când m'am înscris la P.N.T. Maniu, nu am făcut nici un fel de politică.

Adaug că nu ştiu dacă Eva Luca şi Gurcă Florea aveau legătură cu cineva dela Maniu sau dela sediul P.N.T. întrucât mie nu-mi spuneau.

Prezenta declaraţie este scrisă de mine nesilit de nimeni.

Subscriu şi semnez propriu prezenta.

ss.Gard.Micu St.Marin.

19 Septemvrie 1947.

VI

455.

15 Sept

00457

D E C L A R A T I E

Subsemnatul, I. MIHALACHE, in continuare, declar :

Scrisorile care mi s'au prezentat şi anume:

1.- Scrisoarea G.P. Suţa cu data de 8 Mai 1947 pe care am vizitat-o ;

2.- Scrisoarea semnată PETRE POPESCU ce mi-a fost adresată mie şi pe care am pus nota " cu D. SERDICI" ?

3.- Şi scrisoarea DEMKA din 30 Mai 1947 pe care deasemenea am vizita-o-

Toate aceste scrisori mi-au fost cetite şi le-am recunoscut conţinutul.-

/ ss/ I MIHALACHE

15 Septembrie 1947.-

N M

VI

14 47+

456

00458

D E C L A R A T I E

Subsemnatul IULIU MANIU, declar în continuare următoarele :

In ceeace privește cele afirmate de mine cu ocazia discursului ținut la Vințul de Jos în Iulie 1936, nu pot constata dacă cuvintele mele au fost exact reproduse, până când voi avea posibilitatea a le constata, declar că într'adevăr în esență și la Vințul de Jos, ca întotdeauna am pronunțat părerea mea care era permanent că sunt în contra concepției științifice sociale și politice comuniste.- Situația la acea vreme era precum urmează: Comuniștii din Budapesta sub conducerea lui Kuhn Bella au început ofensiva dela Tisza pentru a ocupa Transilvania și celelalte ținuturi românești.- Au reușit să pătrundă cu armata lor maghiară până dincolo de Dobrițeni și ajunseseră până la Simleu și Bădăcin, unde se găsea mama mea, sora mea Cornelia și vărul meu Romul Erdely.- I-au luat cu sine toate aceste treipersoane ca ostateci și i-au dus, căci între timp au fost nevoiți să se retragă la Budapesta unde au reținut toate aceste persoane 3 luni și eu firește ca președinte al Guvernului de atunci al Transilvaniei, aveam datoria să apăr față de guvernul comunist dela Budapesta, hotarele țării noastre.-

Părinții lui Kuhn Bella erau în Transilvania, iar eu i-am îngrijit într'un hotel din Făgăraș, în așa condiții bune încât, când în urma unei înțelegeri internaționale la intervenția Regelui Ferdinand să se facă schimbul, adică Guvernul Comunist din Budapesta să lase să treacă pe mama, sora și vărul meu din Ungaria în Transilvania, iar eu să las să treacă părinții lui din Transilvania în Ungaria.-

Familia lui Kuhn Bella însă nu vroiau să părăsească Transilvania unde era perfectă ordine și libertate și să plece în Ungaria, unde se temeau de persecuțiile maghiare și pe urmă totuși s'au învoit să treacă după asigurarea solemnă din partea mea că ei vor fi lăsați să revină în Transilvania când vor voi.- Partea respectivă din discursul meu nu voiu decât să reîmprospătez în memoria mulțimei amintirea acelor vremuri tragice care dovedeau tocmai simțul meu democratic și umanitar care pe vremea

./.

457
00455

ri a fost și în presa mondială remarcat.- Totodată [...] tări de convingere care am dovedit-o în orice împrejurări.- acțiunea me nu era îndreptată propriu zis împotriva comunismului ci a fost o acțiune îndreptată în contra Statului Maghiar care voia să pună din nou mâna pe Transilvania,dovadă că tot eu am organizat în anul 1918 revoluția în contra Guvernului feudal maghiar din Budapesta prezidat de contele Andrasy și pe urmă Esterhasy,care asemenea voiau să țină și mai departe ținuturol românești din fosta monarhie habsburgică sub dominația lor de rassă și clasă.-

Intr'adevăr în 1919 în decursul războiului dintre România și Ungaria,când guvernul maghiar a început ofensivă în contra României,câteva sute de C.F.R.-iști dela C.F.-Cluj au intrat în grevă voind să oprească circulația trenurilor și să împiedice transportarea trupelor pentru apărarea graniței , am arestat pe funcționarii și muncitorii care au intrat în grevă aceasta este la ordinul comandantului militar din Bucureşti pentrucă C.F.R.-iști erau mobilizați adică că erau sub disciplina militară nu sub cea civilă a cărui cap eram eu.-

Este adevărat că eu totdeauna am cuvântat împotriva communismului din țara noastră,dar cu curentele politice și sociale din Statele vecine nu m'am ocupat și din contră am protestat împotriva regimului Antonescu care vorbea și propaga pentru războiul contra sovietelor cu lozinca de a apăra cruciada ceeace nu era dreptul nostru și chemarea noastră ştiind vorba de Rusia.-

In legătură cu discursul dela Cluj ținut la 1 Decembrie 1937 precizez următoarele :

Am fost totdeauna adeprentul politicei naționaliste și a ideilor naționaliste pe care însă le-am îmbinat totdeauna cu celelalte două mari principii legate de sufletul meu și pentru care am luptat,,Democrație și Dreptate Socială.-

Mussolini și Hitler reprezentau ideia naționalistă și au reușit să ridice conștiința națională a popoarelor lor și să aducă realizări importante pentru popoarele lor.-

Realizarile acestor doi oameni de Stat pe tărâm politic le-am admirat cunoscându-le la fața locului.-

Acești doi oameni de Stat Hitler și Mussolini puteau să rămână între cei mai mari oameni istorici dacă respecta și cele două principii,democrația și dreptatea socială și dacă nu declanșau al doilea războiu mondial.-

./.

Deci aceasta a fost ideia de bază pe care am desvoltat-o in acel discurs și pe care o susțin și astăzi.-

Susțin și semnez.-

ss/. Iuliu Maniu

16 Septembrie 1947

VI/ 16 kjt 459

00461

D E C L A R A T I E

Subsemnatul IULIU MANIU, declar în continuare următoarele :

Imi amintesc că spre sfârşitul lunei Septembrie, începutul lunei Octombrie 1946 am avut discuţiuni cu Dl. Grigore Niculescu Buzeşti ca dealtfel şi cu alţi colaboratori apropiaţi din conducerea partidului, despre necesitatea intensificării acţiunii de răsturnare a guvernului Dr. Petru Groza.- Şi înainte am susţinut necesitatea schimbării regimului din România şi în acest scop intensificarea luptei noastre politice.-

Deoarece consideram că P.N.T. se bucură de atâta popularitate, a-şi fi putut răsturna guvernul oricând prin mijloace de forţă aşa cum a fost la 8 Noembrie 1945, când aşi fi putut scoate Miniştrii din Ministere, dar nu am vrut acest lucru deoarece nu vreau să trec lupta politică pe tărâmul discordiei.-

In legătură cu plecarea lui Niculescu-Buzeşti ştiu că înainte de plecare, ne-am întâlnit la Palatul Stirbey unde am discutat diferite probleme de ale partidului legate şi de sarcinele unui membru de partid aflat în străinătate.-

Nu-mi reamintesc precis dacă cu ocazia acestei întâlniri sau după plecarea D-sale în străinătate, i-am dat sau trimis scrisoarea prin care arătam că este membru al partidului N.T. şi omul meu de încredere, în înţelesul de a interpreta şi prezenta punctul meu de vedere în discuţiile ce s'ar ivi între grupul românilor aflaţi în străinătate.-

Inţelesul semnărei a aceleaşi scrisori de către D-nii C. Brătianu şi Titel Petrescu, este că D-niile lor îi acordă aceiaşi încredere.-

Susţin şi semnez.-

ss/. Iuliu Maniu

16 Septembrie 1947

VI

19 Sept

400

00462

D E C L A R A T I E

Intrebat de dl. Secretar general dacă pe dl. Antonescu îl cred trădător de ţară - am răspuns :

Nu-l cred trădător de ţară, în înţelesul obişnuit al cuvântului, ci îl socot un megalom care crezând în victoria germană a dus ţara la dezastru ; şi indiferent de ce a crezut, cine duce ţara la dezastru, trage toate consecinţele - aşa cum le-a tras.

In legătură cu activitatea P.N.T. pe timpul generalului Antonescu, declar următoarele :

Prin luna Octomvrie 1940, generalul Antonescu m'a chemat(prin amiralul Dor Zaharia) şi între altele mi-a făcut o comunicare în felul următor :

A recunoscut - mai dinainte - faţă de dnii Maniu şi Brătianu abuzul dizolvării partidelor politice de către Regele Carol; şi s'ar simte deci obligat să revină asupra decretului de dizolvare.

Aceasta n'o poate face încă, dat fiind că legionarii ar întreprinde mari agitaţăi, pe care nu e în legătură să le stăpânească cu poliţia oficială, ei (legionarii) fiind populari în ţară (după aprecierea sa).

Insă lasă liberă activitatea comitetelor partidelor redusă la şedinţe de comitet şi întruniri personale; ,nu însă la adunări publice şi manifestări.

La care eu am obiectat :

1). Ce fel de libertate de şedinţe va fi - dacă intră poliţia legionară peste ele şi le împiedică, precum se întâmplase la Sighişoara ;

2). Şe de ce nu ne lasă să ţinem adunări pentrucs să constate neexistenţa popularităţii legionare.

La care Antonescu a răspuns, că are nevoie de linişte şi de aceea nu poate admite întruniri publice.

ss. I. Mihalache.

19 Sept.1947.

M.C.

VI

20 sept

461

00463

DECLARATIE

Subsemnatul I MIHALACHE, cu privire la vizita făcută de ofiţerul american arătat de dl. N. PENESCU în confruntare că ar fi fost la mine însoţit de o doamnă precizez că e vorba de maiorul american TOM HALL.-

L-am mai întâlnit odată pe T. HALL la Dr. JOVIN.

/ss/. I MIHALACHE

20 Septembrie 1947.-

VI

22 Sept 1462

00464

D E C L A R A Ţ I E

La întrebarea ce mi se face răspund :

Intre memoriile trimise dlui Gafencu pe timpul conferinţei dela Paris, era şi unul privitor la Basarabia.

Am fost informat ulterior, de dl. Maniu, că nu s'a folosit acest memoriu.

- Este adevărat că la 2 zile după declararea războiului de către general Antonescu, am dat o telegramă cerând schimbare de destinaţie dela M.S.M. la o unitate de front, că la 26 Iulie când chemat telegrafic de M.S.M. am sosit la Iaşi de acasă, am dat o nouă telegramă, - gen. Antonescu - (prin M.C.Iaşi) cerând să fiu desconcentrat întrucât trupele au trecut Nistru. Din prima telegramă - către M.S.M. - precizasem că înţeleg să lupt numai până la Nistru.

- In timpul guvernării dl Antonescu am încercat să plec din ţară în trei rânduri :

a(. Când eram urmărit de legionari (iarna 1940/41 spre a-mi salva viaţa,

b). Mai târziu, pentru încercare de legături cu aliaţii - urma să plec sau eu sau dl. Maniu dacă găsiam posibilitate tehnică. Nu am discutat un program precis. Urmau să fie discutate probleme de felul celor ce se puneau prin staţiunea de emisiune ce funcţiona în casele Stirbeiu condusă de dl. Maniu.

N'am găsit posibilitate tehnică de plecare.

c). In primăvara 1944 am propus dlui Mihai Antonescu ca să plec şi eu cu Barbu Stirbeiu. Spunând că e o imposibilitate, am propus pe Vişoianu.

<u>Intrebarea</u>. La a doua încercare de a pleca în străinătate de a lua contact cu aliaţii, aţi avut mandatul de a duce o acţiune de răsturnare a regimului Antonescu`?

./.

M.C.

463

00465

Răspuns : Nu am discutat un program amănunţit de acţiune. Declar, că dacă ar fi stat în puterea noastră acest lucru şi am fi căzut de acord cu aliaţii, o făceam.

ss. I.Mihalache.

22 Septemvrie 1947.

24 Sept 4464

00466

D E C L A R A T I E

Despre plecarea în străinătate a Dlui NICULESCU BUZESTI, am aflat dela Dl. IULIU MANIU în timpul campaniei electorale, cam cu 1o-2o zile înainte de ziua alegerii.-

Tot atunci am aflat şi de plecarea Dlui VISOIANU.-

/ss/ I. MIHALACHE

24 Septembrie 1947.-

DECLARAŢIE

Subsemnatul,cu privire la Declaraţiile făcute până azi,cu privire la secţia militară,adaug:

Dela preluarea conducerii Capitalei de către mine până în ajunul alegerilor generale după intocmirea Regulamentului organizaţiei Capitalei.,am luat în primul contact cu Comitetul Cercului Partidului militar care lucra pe lângă conducerea centrală a Partidului.-

Anume le-am vorbit despre campania electorală şi le-am cerut să dea un tablou de fruntaşii din organizaţia militară pentru delegaţi şi asistenţi la secţiile de votare.-

Manifeste s'au distribuit şi prin membri dela secţia militară ca prin orice membru al partidului.-

Si militari,ca orice membri,au avut datoria de a face propagandă în mediul lor / militar şi social/.-

Problema secţiei militare pe capitală s'a pus după alegeri.-

/ss/ I Mihalache.-

24 Septembrie 1947.-

VI

25 3/1 A 466

00468

D E C L A R A T I E

Mi s'a citit azi memorandum-ul din 30 Septemvrie 1946 ".

Sunt absolut străin de textul lui ; pentru prima dată am auzit de el.

tot azi am luat cunoştinţă şi de textul "Planului general de organizare al armatei", elaborat de generalul Stoika Gr. care mi s'a citit în întregime.

Din acest plan am văzut că partea cu "osmuflarea" instrucţiei seamănă cu partea respectivă din conferinţa col.Stoika "Armata de mâine".

ss. I.Mihalache.

25 Septemvrie 1947.

M.C.

copie registru 158-... 3061

467

00469

D E C L A R A T I E

Subsemnatul, cu privire la lucrarea despre Dunăre ce mi-a fost imputată de dl Rădulescu Pogoneanu, pe cât îmi amintesc purta titlul "Regimul Dunării" și cuprindea capitole cu Regimul gurilor Dunării, - Dunărea până la Viena-Dunărea de aci în sus - istoric - regimul tehnic al afluenților Dunării.

ss. I.Mihalache.

3 Octomvrie 1947.

copie vezi vol. 3. f 358-405. 468

00470

E X T R A S E

din declarațiile date de Ion Mihalache în cursul anchetei.

ANTECEDENTE POLITICE

" In 1928 am fost ministru al Agriculturii dela venirea P.N.Ț. la putere (10 Noembrie 1928) până în 1930.-

Am fost ministru de Interne în guvernul Mironescu din 1930 până în 1931, deasemenea din August 1932-7 Ianuarie 1933 în guvernele Vaida și Maniu.

Confirm că în Decemvrie 1932 am primit un raport dela Eugen Cristescu prin general Stângaciu.

Am pus rezoluția : 16,12,32 cu dl.prim ministru și ministru de Finanțe : Conferință " și 20.12.932: Comunicat și aprobat dlui Prim Ministru propunerea de a se mări subvenția lunară ". Nu știu dacă s'a ținut conferința deoarece la 22 Decemvrie am plecat în concediu la Atena, iar când m'am înapoiat am demisionat (7 Ian.) tocmai în urma conflictului cu Gabriel Marinescu care conducea efectiv poliția. In Ianuarie am plecat la Geneva (conferința dezarmării) nu pot preciza ziua.

De actele guvernului P.N.Ț. nu mă pot desolidariza. Când am devenit președinte al Partidului prin 1934, am eliminat din Partid pe dl.Vaida Voevod pentru actele personale.

Nu știu când s'au disolvat "Sindicatele unitare" sub guvernul P.N.Ț.

Despre represiunea dela Grivița am aflat la Geneva. Nu știu cât a fost de sângeroasă.

- Nici azi ?

- Nici azi nu știu cât a fost de sângeroasă.

Nu știu ce tratament anume se aplica deținu-

./.

M.C.

469
00471

ţilor politici pe timpul cât eram ministru de Interne; dar şi acesta a fost unul din motivele conflictului cu Gabriel Marinescu."

-"Când m'am întors din străinătate, era încă la cârma ţării guvernul Vaida. N'am urmărit"procesul dela Griviţa" - am aflat însă că a fost acest proces, când m'am întors în ţară."

Aţi avut vreo manifestare publică cu privire la acest proces ?

" Nu am avut manifestare publică specială cu privire la acest proces, odată ce era în faţa justiţiei".

" Insă între motivele care m'au determinat la excluderea dlui Vaida, când am devenit preşedinte P.N.T. a contat şi aceasta ".

" Nu ştiu că sub ministeriatul meu a avut loc excese antisemite. Mi s'a trimis prin Direcţia Generală a Poliţiei un raport cu un articol "Copii de internate" de I.Feighin adresat "agenţiei telegrafice internaţionale" din Londra în care se vorbeşte de excese antisemite în România în general şi în special la Brăila".

"A răspuns ministrul Educaţiei Naţionale Costăchescu în Parlament. "

- "In 1934 am fost în Italia unde am vorbit şi cu Musolini. La întoarcerea în ţară, întrebat de gazetari, am făcut nişte declaraţii".

" In Aprilie 1933, oprindu-mă în Berlin 4 zile, am vazut la o recepţie pe Hitler şi Göbels. Cu Göbels am schimbat câteva cuvinte, a doua zi la Ministerul de Externe, unde am însoţit pe ministru român Petrescu Comnen."

" Am primit dela N.Smochină, din Paris în 1934, o scrisoare cu o revistă Nr.1 " Pour l'independence" cerând să intervin la vreun minister pentru ajutoare cu care să se tipărească teza sa de doctorat " La Republique Moldave des Soviets".-

" Nu l'am ajutat deoarece nu aveam raporturi cu guvernul."

./.

" In alegerile din Mehedinţi, gărzile ţărăneşti care luasera naştere, mai dinainte (934) izolat, cu prilejul alegerilor din opoziţie - au fost prezente mai masiv, organizate şi conduse de mine ".

" In 1937 a fost ales preşedinte al P.N.Ţ. dl.Iuliu Maniu."

Nu cunosc întrevederile dlui Iuliu Maniu cu Zelea Codreanu, nu am participat la ele ; am auzit ulterior. Dl.Maniu mi-a comunicat că a mai avut o întrevedere cu Codreanu şi după încheerea "acordului" electoral din 1937 ".

" Recunosc că scrisoarea semnată de "Dr.Vasile Marin" a fost găsită la mine. Fusese şef de cabinet al dlui Maniu."

" Cu generalul Cantacuzino Grănicerul am fost prieten; l-am cunoscut ca membru al ordinului "Mihai Viteazu".

" In 1940 am fost consilier regal 2 luni,după care am demisionat motivând ."

" In 1939 am vorbit cu Clodius în Topoloveni unde venise să viziteze satul. Tot în 1939 - sau 1940 - am fost vizitat de ministrul german la Bucureşti Fabricius."

" Am asistat şi la o conferinţă a dlui Schacht la Bucureşti, care ulterior ne-a vizitat la Călineşti Muscel via mea şi a dlui Răducanu cu care era cunoscut"

" Pe timpul când eram consilier regal, am primit vizita "satului model" Topoloveni a unei delegaţii de reprezentare din "Ministerul Alimentării" a Reichului."

" Am primit scrisoare de mulţumiri şi felicitări semnate de conducătoarea Liselotte Kressner Gerhard, căreia i-am confirmat primirea printr'o scrisoare

" Am primit vizita inopinată de câteva minute a unei doamne "Edith von Koller" (care spunea că e în trecere prin Argeş) şi care ulterior mi-a trimis nişte broşuri ale Ministerului de Agricultură germană înso-

471

004723

ţite de o carte de vizită cu felicitări de Paşti. Ulterior am aflat că e spioană germană."

" Nu l'am cunoscut pe Killinger. Mi-a fost arătat odată în hall la Preşedinţie (Mihai Antonescu)."

" Cu Ritter am schimbat câteva cuvinte la Preşedinţie, când mi-a fost prezentat."

" Din partid ştiu că Virgil Madgearu a luat contact cu Neubacher pe care îl cunoscuse la Viena".

" Dl.Maniu nu mi-a comunicat că ar fi făcut vreo vizită lui Killinger".

" In 1934 am cerut să mi se repartizeze la proprietatea soţiei mele un prizonier rus - cât avea drept. Am primit pe Zucov Simeon. Acesta a muncit la Dobreşti până la intrarea armatelor sovietice care l'au cerut prin autorităţile româneşti".

" In ceeace priveşte " Lt.Col.german Borovitz" am primit o scrisoare de mulţumire pentru cartiruirea sa de către autorităţi în casa din Dobreşti cât timp a staţionat un batalion german în Podgoria".

" Din membri guvernului Antonescu am vizitat pe generalul Popescu. Am fost vizitat de generalul Sichitiu fost membru al P.N.T.".

"Am fost vizitat deasemenea de 2 - 3 ori de Eugen Cristescu trimis de Mihai Antonescu ".

(Declaraţia Ion Mihalache din 4 Sept.1947, pag.243.).

" Cu mareşalul Antonescu îmi amintesc de următoarele întâlniri :

" Prima: Pe la începutul lui Octomvrie 1940".

" Apoi: în 1941 : odată primăvara, chemat de Mihai Antonescu la gen.Antonescu în Predeal ; şi alta prin Iunie 1941 ".

" In 1942 nu-mi amintesc dacă am fost ".

" In 1943 am fost chemat de mai multe ori; odată şi cu dl.Maniu".

" In 1944 de 2 - 3 ori, ultima dată fiind în seara zilei de 22 spre 23 August".

./.

472
00474

" Cu Mihai Antonescu, am avut cu mult mai multe întâlniri la Preşedinţie tot deauna chemat de dânşii".

"In timpul guvernării Antonescu am fost prezent în loja oficială (reţinut de dr.Lupu, când mergeam spre loja ofiţerilor cu "Mihai Viteazu") la o paradă de zece Mai probabil în 1942." La întoarcere nu-mi amintesc că am venit cu Eugen Cristescu; se poate. Ştiu că Eugen Cristescu m'a luat odată cu maşina să mă ducă la Mihai Antonescu. Eugen Cristescu şi Tobescu au trecu prin Dobreşti dela Suslăneşti (Muscel) spre Bucureşti, oprindu-se la mine 1 ½ oră când au fost serviţi cu dulceaţă". (Declaraţia din 2 Septemvrie 1947, pag.215).

"Este adevărat că la 2 zile după declararea războiului de către general Antonescu, am dat o telegramă cerând schimbare de destinaţie dela M.St.M. la o unitate de front ; că la 26 Iulie, când chemat telegrafic de M.St.M., am sosit la Iaşi aceeă, am dat o nouă telegramă - generalului Antonescu - (prin M.C.Iaşi), cerând să fiu desconcentrat întrucât trupele au trecut Nistru. Din prima telegramă - către M.St.M. - precizasem că înţeleg să lupt numai până la Nistru. "

" - In timpul guvernării general Antonescu am încercat să plec din ţară în trei rânduri :

a). Când eram urmărit de legionari (iarna 1940-1941) spre a-mi salva viaţa.

b). Mai târziu, pentru încercare de legături cu aliaţii - urma să plec sau eu sau dl.Maniu dacă găseam posibilitate tehnică. Nu am discutat un program precis. Urmau să fie discutate probleme de felul celor ce se puneau prin staţiunea de emisiune ce funcţiona în casele Stirbey, condusă de dl.Maniu. N'am găsit posibilitate tehnică de plecare.

c). In primăvara 1944 am propus dlui Mihai Antonescu ca să plec şi eu cu Barbu Stirbey. Spunând că e o imposibilitate, am propus pe Vişoianu".

" Nu am discutat un program amănunţit de acţiune. Declar că dacă ar fi stat în puterea noastră acest lucru şi am fi căzut de acord cu aliaţii o făceam. (la a doua încercare de a pleca în străinătate de a lua contact cu aliaţii, aţi avut mandatul de a duce o acţiune de răsturnare a regimului Antonescu ?) Declaraţia din 22 Sept.1947.)

./..

473
00475

CALITATEA AVUTĂ IN PARTID DELA 23 AUGUST 1944 PANA LA ARESTARE.

" Intre 23 August 1944 - 1 Ianuarie 1946, n'am avut o însărcinare cu responsabilitate personală în partid; am fost membru al Biroului P.N.T. (in calitate de preşedinte); al Delegaţiei permanente şi al Comitetului central. In acest timp dl.Maniu avea depline puteri. Am luat cunoştinţă de acţiunile principale duse de dl.I.Maniu cu care am fost de acord."

"Dela 1 Ianuarie 1946, - după plecarea dlui Lupu - am primit, în locul său, conducerea organizaţiilor judeţene din Vechiul Regat şi conducerea organizaţiei Capitalei. (Declaraţia din 30 August 1947 pag.26).

" In 1937 fiind ales preşedinte a doua oară, dl.Iuliu Maniu, situaţia mea statutară a devenit : membru prim al Biroului permanent al partidului în calitate de fost preşedinte. In fapt,antrăbutele sunt ca de vice preşedinte al partidului (declaraţia din 25 Iulie 1947 pag. 89).

" Situaţie politică : vice preşedinte al partidului naţional ţărănesc, fost deputat în zece legislaturi în şir după 1919 " (Declaraţia din 21 Iulie 1947,pag.118).

" Dl.Maniu s'a consultat cu mine de câte ori s'a pus în discuţiune chestiunea eventualei schimbări de tactică sau metodă de luptă a partidului."

" Dl.Maniu avea "depline puteri" date de Comitetul central de dinainte de dizolvarea partidului, până laşedinţa Comitetului central ce a avut loc după alegerile din 1946."

" Dl.Maniu, pe cât ştiu nu a luat vreo hotărîre importantă fără a se fi consultat cu mine."

" Evident socotesc foarte importantă schimbarea de metodă de luptă sau tactica unui partid, cum este al nostru."

" Socotesc importante demersurile făcute de un partid politic unor puteri streine."

./.

" Socotesc importantă înfiinţarea şi sprijinirea unor "grupări politice de rezistenţă în afara graniţelor ţării".

Legăturile create de dl.Maniu cu diferite persoane din ministere pentru informaţii nu era obligat să mi le comunice mie; nici chiar atunci "când erau în legătură cu orientarea în politica externă a Partidului".

Stiu că dl.Maniu nu s'a gândit la schimbarea politicii externe a partidului.

Stiu aceasta, pentru că dacă s'ar fi gândit mi-ar fi spus, tocmai fiindcă aceasta ar fi fost o problemă prea importantă.

Sigur că era important să-mi comunice " orice înfiinţare de organizaţii de luptă subversivă ale partidului ". (Declaraţia din 6 Sept.1947, pag.272).

" Cu privire la problemele de politică externă, eu nu am avut vreun mandat dela partid. Asupra problemelor mai de seamă, eram ţinut în curent de dl.Maniu.(Declaraţia din 31 August 1947, pag.210).

23 AUGUST 1944 - 1 IANUARIE 1946.

"La Preşedinţie în timpul guvernării de după 23 August 1944,nu am fost, dar am fost odată la preşedintele consiliului general Rădescu, chemat pentru proectul de reformă agrară; şi l'am mai văzut odată după plecarea din guvern la dl.Maniu." (Declaraţia din 2 Sept.947, pag. 226). "

" Nu ştiu că m'aş fi întâlnit cu Titel Petrescu înainte şi în legătură cu congresul social democrat; nu-mi amintesc că dl.Maniu mi-ar fi comunicat c'ar fi avut dânsul o astfel de întâlnire ; nu-mi amintesc nici că dl.Penescu mi-ar fi comunicat că ar fi avut o astfel de întâlnire."

" Înainte de congres, ca şi după ne-am întâlnit de mai multe ori la Iuliu Maniu sau la dl.Brătianu, odată l'am văzut acasă la dânsul şi odată m'a văzut dânsul acasă la mine". Nu-mi amintesc precis că Penescu a fost

./.

la vreuna din ședințele comune la dl. Maniu, cred că a fost. Stiu precis însă că la dl. Dinu Brătianu a luat parte la o ședință. Odată Titel Petrescu a venit însoțit de Adrian Timiriu."

" In aceste ședințe s'au discutat și probleme de politică externă. S'a stabilit ca în aceste probleme să se ducă o acțiune comună sau paralelă cu prealabilă consultare reciprocă. " (Declarația din 4 Sept.1947, pag.246)

" Probabil că prima întâlnire în casele dlui. Stirbey la care a participat și dl. Maniu să fi fost înainte de 23 August 1945. Nu-mi amintesc să fi fost și Titel Petrescu. Mi-amintesc că erau dnii. Maniu, Vișoianu, probabil și Niculescu Buzești". (Declarația din 2 Sept.947, pag. 234).

" Stiu că dl. Iuliu Maniu a avut mai multe audiențe la palat și înainte de 23 August 1945 și după. Nu rețin cele ce mi-a comunicat în legătură cu audiențele de dinainte de 23 August 1945, ca și cu privire la cele avute după." (declarația din 2 Sept.947, pag.229).

" In legătură cu evenimentele dela 23 August 1945 nu-mi amintesc să fi avut o consfătuire în casele Stirbey.

" Am aflat sau știut că Suveranul nu s'a prezentat la serbările din 23 August 1945."

" După 6 Martie 1945 vechiul acord al "Blocului celor patru partide", a rămas automat "acord al celor trei partide" . Aceste trei partide au ținut să informeze Suveranul despre punctul lor de vedere asupra actelor guvernului și să ceară schimbarea guvernului în raport cu curentele de opinie publică".

"Informarea în audiențe la Suveran am făcut-o verbal. Ocazional am predat și memorii din țară". Cred că s'au predat Suveranului și copii de pe memorii adresate Misiunilor Aliate. Am fost în audiență separat de dl. Maniu (Declarația din 5 Sept.1947, pag.267).

---.---

"Am auzit că în ajunul lui 8 Noemvrie, dl. Maniu a convocat pe șefii de sectoare (și de circumscripții ?)

./.

pentru a le da instrucţiuni cu privire la manifestarea de a doua zi. Eram în Bucureşti în ajun şi la 8 Noemvrie, dar nu ştiu cum a decurs manifestaţia decât din auzite. Evident că P.N.T. n'a mai organizat manifestaţiuni de felul celor din 1945 - în ce priveşte membri săi - înainte de acest an - din pricina evenimentelor. Preşedintele partidului a socotit util ca membri organizaţiilor Capitalei să manifesteze şi cu prilejul zilei de 8 Noemvrie în rândurile populaţiei Capitalei, făcând parte din ea - în grupuri de proporţia numerică a acestor organizaţii P.N.T. din Capitală ; aceasta este informaţia ce-am primit-o ulterior ; n'am ştiut nimic în ajun cu privire la instrucţiunile de mai sus ; am ştiut din ajun că va fi o manifestaţie şi a membrilor partidului. (Declaraţia din 4 Sept. 1947, pag.231).

"Farţia, care a fost arestat la 8 Noemvrie (?) fusese secretar general al tineretului universitar pe ţară. (Declaraţia din 1 Sept.1947, pag.218).

---.---

" Am auzit cu prilejul proceselor respective de arestarea unor membri a P.N.T., ca având legături cu unele organizaţii subversive". (Declaraţia din 4 Sept.947,pag. 252).

DELA 1 IANUARIE 1946 - 19 NOEMVRIE 1946.

" Dela 1 Ianuarie 1946 - după plecarea dlui Lupu am primit în locul său conducerea organizaţiilor judeţene din Vechiul Regat şi conducerea organizaţiei Capitalei."

A. Pe plan intern :

- Alegerile
- Organizaţiile profesionale
- Reorganizarea organizaţiilor din Capitală şi a organizaţiilor judeţene din Vechiul Regat..

B. Pe plan extern :

- Legătura cu misiunile streine.
- Legătura cu românii din străinătate.
- Legătura cu grupul dela Externe.
- Participarea la lucrările memoriilor depuse de Gafencu la Conferinţa de Pace.

./.

A L E G E R I L E

" Campania electorală a început după Ianuarie 1946 prin : revizuirea organizaţiilor judeţene şi reorganizarea celor ce nu funcţionau ; prin întruniri, presă răspândire de manifeste : nu-mi amintesc de "manifestaţii". (Declaraţia din 5 Sept.1947, pag.261). Nu exista un organ special de conducerea campaniei electorale pe ţară (în afară de"comisia de propagandă" care se ocupa cu manifestele) aceasta revenind de drept forurilor permanente ale partidului din care şi subsemnatul făceam parte. Cu mersul campaniei electorale pe Vechiul Regat se ocupa Comitetul regional al Vechiului Regat (a cărui preşedinte era subsemnatul - şi secretar provizoriu Gh.Măcărăscu, lucrând în realitate cu dl.Penescu) iar pentru Ardeal Comitetul regional al Ardealului, al Banatului a cărui preşedinte era Mihai Popovici şi secretar general Ilie Lazăr".

" Preşedintele comisiei de propagandă pentru Vechiu Regat era Cezar Spineanu, şi pentru Ardeal dr. Aurel Dobrescu".

" In ceeace priveşte "instrucţiunile pentru alegeri" semnate preşedinte Cezar Spineanu, aflate în vol.I din alegerile din 1946" pag.2 şi pag.3, ce mi-au fost citite în întregime (13 puncte) declar că nu am avut cunoştinţă de ele; dacă mi-ar fi fost prezentate, le-aş fi acceptat şi subscris în genere - în afară de potele 10:aoblig "cu forţa" a preşedintelui secţiei de votare; şi ultimele trei rânduri care nu aveau rost şi anume privitoare la "încunoştiinţarea membrilor noştri că românii dela Pariu au protestat vehement că ţara a fost slab reprezentată la conferinţa păcii". Făceam parte din comisia de propagandă aşa cum am arătat mai sus.

./.

Manifestele se tipăreau de obicei la tipografia "Imprimeria"pentru toată ţara; în mod excepţional se tipăreau (cele locale) şi în Capitală şi la tipografii din provincie. Fiind persecutate de autorităţile locale, care nu permiteau tipărirea - se găsea tipografi şi în provincie care să aibă curajul a tipări şi în localitate. S'au tipărit astfel de manifeste şi în Bucureşti. Toate cenzurate.

" Ştiu eu că ce s'a tipărit (manifeste ale partidului) trecuseră la cenzură."

" Ştiu aceasta, că nu mi s'a spus de manifeste necenzurate".

" Pentru tipografia "Imprimeria" mă informa administratorul (membru în consiliul de administraţie) I.Popescu Mehedinţi şi Cezar Spineanu însărcinat cu supravegherea tipăririi manifestelor ; pentru provincie, acolo unde ştiu că s'a tipărit (Roman, Bacău) şefii locali de organizaţii.

"Nu cunosc proces intentat vre unui conducător politic P.N.T. pentru publicarea de manifeste netrecute la cenzură. "

" Pentru redactarea manifestelor Centrului era o comisie din care făceau parte : subsemnatul, Cezar Spineanu, Dr.Aurel Dobrescu. Forma definitivă o avea dl. preşedinte Iuliu Maniu ; subsemnatul pe Capitală.

" Aceste manifeste se difuzau astfel .

" Se încredinţa şefului organizaţiei respective numărul comandat (sau cota respectivă) şi aceata le distribuia în cuprinsul organizaţiei prin membri partidului şi prin afişaj după sistemul obişnuit. "

" In general manifestele pe ţară tipărite la "Imprimeria" îmi sunt cunoscute ".

"Manifestele pentru studenţi se difuzau prin formaţia auxiliară T.N.T.N. despre care am dat lămuriri într'o declaraţie anterioară ".

" S'au făcut şi manifeste pe categorii speciale (profesionale). La militari, ca şi la celelalte profesiuni organizate, se răspândeau prin secţiile respective."

(Declaraţia din 5 Sept.1947, pag.260).

"Primul concept de manifest pentru militari l-am

./.

479
0048

întocmit eu predându-l dlui Maniu, la Bobreşti când a fost în vizită la mine, prin Octomvrie 1946 - pentru a discuta chestiuni în legătură cu campania electorală, subsemnatul fiind ocupat pe acea vreme cu procesul la Câmpulung (al subsemnatului) - cel electoral." (Declaraţia din 6 Sept.1947, pag.276).

" In ceeace priveşte, adunările şi întrunirile publice în ţară.

" Subsemnatul : am avut întruniri publice în Muscel (Câmpulung, Domneşti), Topoloveni), am participat la congresele sau comitetele judeţene pregătitoare congresului : R.Sărat (comitete) Bacău (comitet local) Roman (comitet local) Focşani (comitet local) Fălticeni (consfătuire locală) Suceava (congres judeţean) şi Rădăuţi (congres judeţean)."

" Dl.N.Penescu secretarul general a vizitat alte organizaţii judeţene din Moldova în acelaş scop. Dl.Haţieganu, ministru, la congresul organizaţiei judeţene Iaşi terminat cu întrunire publică."

"Vor fi fost şi alte întruniri publice în vechiul regat de care acum nu-mi amintesc."

"Stiu că au fost şi în Ardeal astfel de întruniri publice cu prilejul congresului judeţean."

" ... Am vorbit la câteva întruniri, despre colhozuri : în ce constau, şi progresul din punct de vedere tehnic ; şi i-am întrebat după aceia dacă ei le aprobă".

" In ceeace priveşte întrunirile ce se ţineau în Capitală n'am dat directive speciale cu privire la ţinerea discursurilor şi nu am primit rapoarte asupra acestor discursuri, deşi eram preşedintele organizaţiei capitalei, nu era obiceiul ; le urmăream după gazeta "Dreptatea".

" Eu am fost informat că "la întrunirea dela Marcelona unii vorbitori ca : Dercaru, Ion Lambru, profesor Anghelescu şi Petre Lungu, etc. au incitat asistenţa împotriva comuniştilor şi a evreilor".

" In Capitală personal am participat :
" La adunarea membrilor comitetelor de circumscripţii din culoarea roşu (la casa de sfat din Griviţa), idem galben (casa de sfat din Piaţa Amzei), idem negru şi albastru, la clubul P.N.T. din Clemenceau".

./.

" Intruniri publice s'au ţinut pe circumscripţii la casele de sfat sau în localuri publice. La acestea personal nu am participat. Ştiu că la unele au participat fruntaşi ardeleni."

" Nu mi s'au adus la cunoştinţă "acte de terorism şi huliganism comise de echipele de şoc şi de gărzile ţărăneşti".

" Nu-mi amintesc dacă la întoarcerea mea din Muscel unde în lunile Septemvrie şi Octomvrie 1946 am fost reţinut mai mult timp cu ocazia procesului meu de lipsire de drepturi cetăţeneşti - mi s'au comunicat "actele de terorism"din ţară."

"In timpul lipsei mele din Capitală,mi-a ţinut locul, vice preşedintele organizaţiei Capitalei profesor universitar Gh.T.Constantinescu. Nici ulterior nu-mi amintesc că mi s'au raportat. Voi fi luat cunoştinţă de cele întâmplate prin presă sau prin prieteni".

" Nu ştiu de nici un mijloc sau metodă de luptă ilegală de care s'ar fi servit P.N.T. în campania electorală şi în alegeri. Gărzile ţărăneşti ca mijloc de apărarea voturilor şi a urnelor nu sunt mijloace ilegale; deasemenea : a liniştei şi ordinei în adunări. Nu cunosc nici un caz în care astfel de gărzi să se fi dedat la agresiuni sau atacuri pentru a provoca pe adversari; cazurile ce vor fi fost desigur - au fost pentru că adversarii au provocat încercând turburarea adunărilor, furt de voturi sau urne." (Declaraţie din 5 Sept.1947, pag. 258-261).

" Gărzile de apărare a urnelor au funcţionat, în timpul alegerilor, numai unde s'au putut şi unde a fost necesar. Despre urne aprinse de gărzile de apărare, cunosc cazuri precise, una în Muscel (Badeşti) şi alta în Dâmboviţa (Izvoare)." (Declaraţie din 30 August 1947, pag.261).

" In fapt, pregătirea campaniei electorale a început spre sfârşitul lui Ianuarie prin revizuirea organizaţiilor judeţene (în Capitală: de circumscripţii).

./.

" Partidul a dat în chipul firesc o importanţă deosebită acelor alegeri".

" Lupta dându-se în condiţiile legilor existente ale ţării şi partidul netemându-se de rezultatul alegerilor, nu s'a gândit la schimbarea metodei de lucru."

" Precizez că întrebuinţarea gărzilor ţărăneşti (vezi declaraţiile anterioare) nu constitue o metodă nouă ele funcţionând şi în alegerile de sub guvernările liberale şi Gogu Cuzişte."

" In instrucţiunile pentru conducerea alegerilor la secţiile de votare se dădeau, instrucţiuni şi pentru funcţionarea gărzilor ţărăneşti (acolo unde se simţea nevoia). "Instrucţiuni" pentru gărzile ţărăneşti, erau locale. Nu-mi amintesc acum vreun exemplar de astfel de "instrucţiuni". Eu răspundeam de conducerea campaniei electorale (inclusiv gărzi) pentru Vechiul Regat." (Declaraţia din 8 Sept.1947, pag.289-290.)

" Este exact că pentru campania electorală s'a pus un preţ deosebit pe tineret."

" In ceeace priveşte echipele de şoc militare formate din tineretul militar condus de Mituş Ionescu" nu ştiu că au existat şi cum s'au organizat. Nedepinzând de Capitală întrebarea poate fi adresată dlui Maniu şi Penescu". (Declaraţia din 5 Sept.1947, pag.258).

Organizaţiile profesionale.

" Incă înainte de alegerile din Noemvrie 1946, am început organizarea profesională în Capitală (alături de organizaţiile de cadre) pe baza noului regulament ce am alcătuit ".

" Organizaţiile profesionale pe ţară reveneau conducerii centrale (dl.Iuliu Maniu) în care scop erau numite nişte " Comitete provizorii " menite ca împreună cu conducerile judeţene respective să organizeze în centrale cu structură socială mai completă astfel de organizaţii profesionale locale. Astfel de comitete pe ţară funcţionau :

Militari (general Negrei), ingineri (ing.St. Mihăescu, medici (dr.Lucian Stănculescu), muncitori (prof.Veniamin - Ilie Lazăr),."

La Capitală, în noua organizare din Capitală

s'au pus în funcţiune conform noului regulament, o parte din secţii între care şi cea militară având preşedinte pe general Negrei şi secretar pe colonel Stoika."

" Organizaţia profesională muncitorească.

" In ceeace priveşte "organizaţia profesională muncitorească : originea ei este organizarea aşa zisă a ardelenilor din Capitală - condusă de Ilie Lazăr, şi în care au intrat treptat muncitorii din Capitală în special cei daţi afară din întreprinderi (Malaxa etc., nu pot să precizez dacă era după incidentele grave ce au avut loc acolo). In vremea aceea se ţineau conferinţe la sediul secţiei în Str.Clemenceau vis-à-vis de clubul F.N.T. Am ţinut şi eu acolo o conferinţă la îndemnul lui Ilie Lazăr. Treptat, această secţie s'a pretins "secţie muncitorească pe ţară" - şi aşa s'a comportat până la venirea mea ca preşedinte al organizaţiei Capitalei. Intrând în conflict între membri comitetului, a fost soluţionat de dl.Maniu prin desemnarea unei comisii interimare în frunte cu prof.Veniamin. Nu ştiu dacă în ţară a mai existat o secţie muncitorească în organizaţiile locale; am auzit că ar fi existat ceva la Galaţi". (Declaraţia din 1 Sept.1947, pag.218).

Tineretul

"Tineretul era organizat "ca formaţie auxiliară a partidului" sub supravegherea directă a preşedintelui partidului, printr'un secretar general, numit de preşedinte. Dl.Maniu în loc de un secretar general, a numit un comitet de trei sub preşedinţia dlui Vişa (nu-mi amintesc cine erau ceilalţi doi). Inlăuntrul organizaţiei tineretului (în general) "tineretul universitar avea organizaţie proprie. Studenţii membri erau organizaţi: mai întâi pe facultăţi (cu comitet condus de un secretar general) apoi pe centre universitare (Bucureşti, Iaşi, Cluj, Timişoara); şi centrele universitare îşi aveau câte un comitet şi un secretar general. Iar la centru era o delegaţie permanentă compusă din reprezentanţi ai comitetelor de centre universitare."

" La un moment dat am fost informat că parte din studenţi, în loc să ţie conferinţe pe facultăţi -

./.

cum era reglementar - ţin pe grupuri mai restrânse, sub supravegherea dlui Ing.Veţefeanu(fost legionar)"

" Personal am ţinut mai multe conferinţe (discursuri) tineretului universitar (tineretul universitar în general la 9 Iulie 1946); tineretul universitar muscelean ; tineretul universitar secţia ştiinţe) Declaraţia din 1 Sept.1947, pag.217-218).

Organizaţia militară

" Dela preluarea conducerii comitetului de către mine până în ajunul alegerilor generale, după întocmirea regulamentului organizaţiei Capitalei, am luat un prim contact cu Comutetul Cercului profesional militar care lucra pe lângă conducerea centrală a partidului."

" Anume le-am vorbit despre campania electorală şi le-am cerut să dea un tablou de fruntaşii din organizaţia militară pentru delegaţi şi asistenţi la secţiile de votare."

" Manifeste s'au distribuit şi prin membri dela secţia militară ca prin orice membru al partidului"

" Şi militarii, ca orice membri, au avut datoria de a face propagandă în mediul lor militar şi social"

" Problema secţiei militare pe Capitală s'a pus după alegeri." (Declaraţia din 24 Sept.1947,).

" La început, înainte dea se fi întreprins organizarea secţiei militare în Capitală şi funcţiona aceeaşi singură secţie militară şi pentru ţară şi pentru Capitală, dl.colonel Stoika se consulta - în ce priveşte rostul, organizarea şi activitatea secţiilor militare - mai ales cu mine, deşi nu aveam calitate şi răspundere oficială - ca unul care introdusesem în Statut principiul secţiilor profesionale ". (Declaraţia din 5 Sept. 1947, pag.255).

Pe plan extern :

" In ceeace priveşte problemele externe fireşte că mă interesau". (Declaraţia din 1 Sept.1947, pag.217).

./.

Legătura cu misiunile streine.

" Cu dl.Hollman m'am.întâlnit înainte de alegeri la masă la dr.Jovin. Am mai avut întrevederi la Misiunile respective cu dnii Archibald Kerr şi Harriman la începutul anului 1946 privitor la proectata intrare în Guvern a subsemnatului. Deasemenea cu senatorul Pepper şi gazetarii Steridge şi Marcham. Aceştia s'au informat despre situaţia din ţară. In afară de contactul personal între preşedintele partidului sau secretarul general şi misiuni - precum şi al subsemnatului ocazional - misiunile mai erau informate şi prin memorii adresate tuturor: Misiunea Sovietică, Americană, Engleză şi Franceză."

" Dl.Serdici conducea un "birou de informaţii" care funcţiona sporadic (paralel cu biroul de presă şi informaţii de pe lângă ziarul Dreptatea). In această calitate primea însărcinări dela dl.Maniu de a ţine contact cu misiunile streine." (Declaraţia din 30 Aug.947, pag.199-200).

" In afară de personalităţile engleze şi americane de care am vorbit în declaraţiile anterioare am mai cunoscut şi pe căpitanul Key, întâia oară la un restaurant şi a doua oară probabil la dl.Penescu. Stiu că acest ofiţer vorbea limba română, nu am avut vreo conversaţie cu dânsul. Pe maiorul Hall l'am întâlnit la dr.Jovin (la o masă) curând după alegeri. Am vorbit în general despre alegeri cu dânsul şi ceilalţi. (Declaraţia din 1 Sept.1947, pag.216).

" Subsemnatul I.Mihalache, cu privire la vizita făcută de ofiţerul american arătat de dl.N.Penescu în confruntare că ar fi fost la mine însoţit de o doamnă precizez că e vorba de maiorul american Tom Hall. L'am mai întâlnit odată pe T.Hall la dr.Jovin." (Declaraţia din 20 Sept.1947, pag.).

" Il cunosc pe dl.Melbourne dela Legaţia Americană; am schimbat câteva cuvinte de curtoazie când mă duceam să-l văd pe dl.Berry. In lipsa dlui Berry dl.Maniu discuta cu dl.Melbourne. Nu mi-a comunicat ce vorbea cu dl.Melbourne. Nu reţin ce mi-a comunicat

./.

din convorbirile sale cu dl.Berry în afară de faptul că i-a încredinţat diferite memorii personal sau prin Penescu. N'am văzut venind vreodată la club reprezentanţi anglo-americani. Veneau la dl.Maniu acasă sau mergea dl.Maniu la Legaţie." (Declaraţia din 2 Sept.1947,pag. 231).

(Ce fel de memorii şi proteste şi la ce date a remis conducerea P.N.T. la misiunile streine ?).

" Această întrebare priveşte pe preşedinte şi secretariat, nu pe un membru al biroului în imposibilitate de a cunoaşte şi reţine în memorie aceste date. Ceeace ştiu este grija permanentă de a se trimite memoriile sau protestele la toate trei sau patru misiuni aliate."

(Ce conţinut aveau ?)

" Nu ştiu ".

(Declaraţie din 26 Iulie 1947, pag.138).

" Este adevărat că într'una din vizitele dlui Maniu la Dobreşti prin 1946 d-sa a venit cu un proect de memoriu al dlui Penescu spre a-l discuta împreună. Dar nu-mi amintesc ce anume cuprindea acel memoriu". (Declaraţia din 31 Aug.1947, pag.28).

" Nu-mi amintesc că în delegaţia permanentă dl.Maniu când a adus la cunoştinţă demersurile făcute în mai multe rânduri făcute de Anglia şi America la Guvernul Român, să fi spus că acestea se datoresc d-sale; am observat totuşi că a avut o satisfacţie de aceste demersuri. Nu pot preciza dacă a făcut una sau mai multe astfel de comunicări în legătură cu demersurile făcute în mai multe rânduri de guvernele anglo-americane către Guvernul român în delegaţia permanentă".(Declaraţia din 1 Sept.1947, pag.215).

<u>Legătura cu românii din străinătate</u>:

" Niculescu Buzeşti a devenit membru al P.N.T. - cred - pe la începutul lui 1946. Era consultat în pro-

blemele de politică externă și a fost invitat și la o ședință a delegației permanente."

" Cu Vișoianu eram prieten personal încă din 1933, când, la Geneva, era colaboratorul apropiat al lui N.Titulescu. Deși nu era membru al P.N.T., a fost și el consultat uneori, de dl.Maniu, în probleme de politică externă."

" Cu Gafencu am avut întâlnire în București în 1941, după înapoierea dela Moscova și înainte de a pleca în Elveția."

" Pe Cretzianu l'am cunoscut în 1943 înainte de a fi ministru la Ankara". Am avut cu dânsul două întâlniri (nu cu caracter personal) și dela plecarea ca ministru la Ankara nu l'am mai întâlnit".

" Pe Citta Davilla l'am cunoscut, mai bine - fiind și membru al P.N.T. Nu l'am văzut decând a plecat în America. Am auzit că în prezent s'ar afla în Elveția sau Franța ".

" Stiu că dl.Maniu a primit corespondență dela domnii : Davilla, Cretzianu, Gafencu, Niculescu Buzești.

" Viorel Tilea fusese membru al partidului și a plecat la Londra ca ministru plenipotențiar, unde a și rămas. Am auzit că Tilea ar fi căutat să facă acțiune comună cu cei arătați mai sus în străinătate." (Declarația din 30 Aug.1947, pag.201).

" In ceeace privește legăturile între dl.Maniu și cei din străinătate, nu știu că a existat un contact permanent - ci ocazional. Aceasta este o deducție a mea, dl. Maniu necomunicându-mi nimic asupra acestui subiect. Niciodată nu mi-a comunicat prin cine a trimis sau primit vreun mesaj". (Declarație din 1 Sept.1947, pag.215).

" Cunosc pă dl.Maniu a primit mai de multe ori scrisori dela românii din străinătate și pe unele mi le da să le citesc. Mai importante îmi amintesc de una primită dela dl.Gafencu care arăta impresiile sale din convorbirile cu diferiți oameni politici la

./.

conferinţa dela Paris. Reţin satisfacţia dlui Gafencu că a găsit pe d.Churchil partizan al ideii Statelor Unite ale Europei, ale întregii Europi. Scrisoarea a fost trimisă dlui Maniu în toamna anului 1946. A doua scrisoare importantă a primit dl. Maniu dela dl.Cita Davilla din America scrisă în timpul când se vorbea despre o viitoare conferinţă la Moscova ca urmare a celei dela New York. Dl.Cita Davila comunica o propunere sau proect din partea dlui Maţcek, ca să se constitue un birou compus din reprezentanţii partidelor ţărăneşti (agrariene) aflaţi în străinătate, câte unul pentru : Jugoslavia, Bulgaria, România, Ungaria, Polonia. Menirea acestui birou era să studieze elementele de bază ale ideologiei ţărăneşti, dat fiind că partidele ţărăneşti au luat fiinţă şi desvoltare similară în toate ţările cu structură socială ţărănească de bază - fără să fi avut vreun contact ideologic. In fapt, se observă câteva idei fundamentale similare. Si îmi amintesc că se cita : ideia de proprietate ţărănească individuală, ideia de cooperaţie liberă, ideia de morală religioasă, ideia de familie la temelia societăţii; cam acestea, şi se propunea adâncirea acestor idei şi formularea unei doctrine a agrarianismului (ţărănismului). Se mai spunea că acest birou s'ar compune din dnii : Maţcek (Jugoslavia), Dimitrof (Bulgaria) probabil Tibor Echard (Ungaria); se cerea dlui Maniu să-şi dea avizul D-sa şi eu subsemnatul - asupra propunerii ; şi dacă suntem de acord, dl.Maniu să desemneze persoanele; se adăoga că astfel de comunicare se făcuse sau urma să se facă şi dlui Micolaicic. Dl.Davilla, comunicând propunerea de mai sus, adăuga opinia d-sale ; anume : că deşi propunerea are un caracter pur ideologic care nu angajează latura politică, totuşi dată fiind susceptibilitatea sovietică, s'ar putea interpreta ca o acţiune anti sovietică şi nu crede util ca să se dea o interpretare de aşa natură în ce priveşte România. Deci, sugera o abţinere sau rezervă. Cu atât mai mult că ne găseam în preajma conferinţei dela Moscova (care s'a ţinut în primăvara acestui an). Să dl.Maniu şi subsemnatul am găsit întemeiată observarea dlui Davilla; şi dl.Maniu n'a trimis consimţământu

488

00490

şi n'a desemnat nici o persoană".

" Membri formali ai partidului : dl.Niculescu Buzeşti, Cornel Bianu. Au făcut parte din partidul naţional ţărănesc până la trecerea în F.R.N.: dnii Gafencu şi Tilea. Cu acesta dl. Maniu nu mai avea nici un raport, cu dl.Gafencu da fără a-l mai socoti membru formal. Dl.Citta Davilla fusese şi s'a considerat mai departe membru al partidului, arătându-şi dorinţa de a candida la alegeri când fuse vorba întâia oară prin 1945 (în 1946 nu şi-a mai arătat dorinţa pe cât ştiu). Dl.Cretzianu este socotit simpatizant. Dnul Vişoianu foarte apropiat deşi nu a primit să se înscrie. Unii dintre cei de mai sus, ţineau corespondenţă cu dl.Maniu informându-l despre cele ce se petrec în străinătate, în legătură cu interesele ţării româneşti - şi am considerat cu toţii că astfel de informaţii sunt necesare pentru un partid de răspunderâle partidului naţional ţărănesc.(24 Iulie 1947) pag.121-123.

" Dl.Maniu mi-a dat să citesc o scrisoare în limba română a dlui Citta Davilla, la care era anexată o propunere scrisă în franţuzeşte, emanând dela dl. Macek. Le-am citit în prezenţa dlui Maniu şi i le-am restituit îndată. Această propunere n'a fost discutată niciodată în biroul partidului - cel puţin în prezenţa mea sau cu ştiinţa mea". (Declaraţia din 4 Aug.1947, pag.147).

" Privitor la instrucţiunile trimise în străinătate : în calitatea mea de membru al biroului nu m'a interesat executiva; ştiu că mi s'a cerut să-mi dau avizul asupra unui memoriu privitor la problema Dunării - şi l'am găsit destul de bun ca să mai fac vreo propunere. Nu fusese scris de un membru al partidului naţional ţărănist. La aceste memorii colaborau şi delegaţi ai partidului liberal şi social democrat(T.Petrescu). Am văzut la Vişoianu memoriul care fusese depus de Gafencu la conferinţă ; l'am avut în mână vreo oră, mi-am aruncat ochii şi din sumară cetire, mi-a plăcut

./.

489

00491

cum s'au pus chestiile."

Referitor la pasajul 2 de pe prima pagină menţionez că e vorba de instrucţiunile privitoare la Conferinţa de pace dela Paris. Nu ştiu cui erau trimise; cred că dlui Gafencu,- sau poate altcuiva pentru a fi înmânate dlui Gafencu." (Declaraţia din 2 August 1947, pag.135).

Legătura cu grupul dela Externe.

" Nu cunosc legăturile partidului cu "grupul dela Externe" (Pogoneanu, Camil Demetrescu etc.) - neavând în partid răspunderea problemelor externe. La întâlnirea întâmplătoare dela dl.Vişoianu cu dl.Pogoneanu, n'am discutat astfel de probleme, deşi ştiam că Pogoneanu este funcţionar superior în Ministerul de Externe, deşi Vişoianu mi-l prezentase ca prieten şi bine pregătit."

"In nici una din cele trei întâlniri n'am discutat cu Pogoneanu probleme de politică externă". (Declaraţia din 1 Sept.1947, pag.217).

" Am fost de trei ori în casele Barbu Stirbey. Imi amintesc că ultima dată a fost cu câtva timp înainte de moartea sa. La prima întâlnire Stirbey ne-a făcut o expunere cu privire la semnarea armistiţiului, fiind de faţă pe cât îmi amintesc dl.Maniu şi dl.Niculescu Buzeşti".

" Nu ştiu dacă pe Pogoneanu şi Camil Demetrescu i-am întâlnit la penultima sau ultima întâlnire şi dacă i-am văzut pe amândoi odată sau unul la o întâlnire şi altul la alta - în casa Stirbey."

"Nu-mi amintesc să mai fi avut altă întâlnire în casele Stirbei."

"La ultima sau penultima întâlnire a fost şi Vişoianu."

" In aceste ultime întâlniri s'au purtat conversaţii despre problemele de politică internă şi externă la ordinea zilei."

" Pe cât îmi amintesc pe Pogoneanu l'am întâlnit prima oară în casele Stirbei; pe Camil Demetrescu

490
00492

nu ştiu dacă l'am întâlnit pentru prima oară la Stirbey sau la Vişoianu. In altă parte nu l'am întâlnit pe Camil Demetrescu. "

" Nu-mi amintesc dacă a fost şi Ionel Stârcea la întâlnirile de mai sus. Imi amintesc că l'am văzut odată, nu ştiu în ce loc."

" Precizez că pe Pogoneanu l'am întâlnit în casele Stirbey, cam în primăvara 1946. "
(Declaraţia din 2 Sept.1947, pag.225).

" Aici în Bucureşti pe dl.Rădulescu Pogoneanu (funcţionar la Ministerul de Externe) l'am cunoscut : în casă la dl.Mihai Popovici, l'am văzut la dl.Vişoianu şi l'am mai văzut încă odată (nu-mi amintesc la Barbu Stirbey sau dl.Maniu). Despre întâlnirea dela dl. M. Popovici am omis a aminti în declaraţia anterioară. Intâlnirea dela Mihai Popovici a avut loc - pe cât îmi amintesc - pela începutul lui 1946.Au fost de faţă circa 20 - 30 persoane, cei mai mulţi din delegaţia permanentă. Nu-mi amintesc dacă a participat şi dl. Maniu. Această şedinţă a fost convocată de dl.Mihai Popovici care a îndemnat pe cei prezenţi să se grupeze pe specialităţi pentru a studia unele probleme şi de politică externă. Cred că era de faţă şi Niculescu Buzeşti. Din informaţii Pogoneanu este o personalitate deosebită, cu pregătire solidă."

"Intrevederea cu Pogoneanu la dl.Maniu sau în casa Barbu Stirbey a avut loc în 1946. Pe Camil Demetrescu l'am întâlnit tot în casa Stirbey - erau de faţă Niculescu Buzeşti şi Vişoianu, nu erau alte persoane."

Nu-mi amintesc precis dacă pe Pogoneanu l'am văzut în casa dlui Maniu, dar sunt informat că a venit pe acolo. Am întâlnit în casă la dl.Maniu şi pe dl. Radu Niculescu Buzeşti". (Declaraţia din 30 August 1947, pag.200).

" Nu pot spune numele mai ales că nu sunt sigur care din două persoane"aici una membră a P.N.T." (răspuns la întrebarea dacă ştie cine e autorul memoriului privind problema Dunării).

./.

"Stim că din comisia de studiu a problemei Dunării, din care făceam şi eu parte, făcea parte şi dl.Pogoneanu".

Nu ştiu dacă Pogoneanu a mai făcut parte din vreo comisie care se ocupa de problemele pe specialităţi ce au fost studiate şi trimise dlui Gafencu la conferinţa din Paris (Declaraţia din 4 Sept.1947, pag.244).

" Probabil că dl.Maniu i-a dat-o s'o citească şi el a copiat-o. (Scrisoarea expediată de Niculescu Buzeşti şi găsită în copie la Pogoneanu). Desigur că se deduce că dl.Pogoneanu se bucura de încrederea dlui Maniu". (Declaraţia din 8 Sept.1947, pag.283).

" Octavian Neamţu a fost la mine acasă la Bucureşti odată sau de două ori, în 1945 sau 1946."

" Pe Roiu şi pe Oprişan nu i-am cunoscut,. Nu ştiu dacă au fost la dl.Maniu. Pe Ionel Stârcea l'am cunoscut, dar nu-mi amintesc în ce împrejurări". (Declaraţiă din 31 Aug.1947, pag.208).

Participarea la lucrările memoriilor depuse de Gafencu la Conferinţa de Pace.

" Pentru a putea studia problemele ce se puneau Conferinţei din Paris, s'a ţinut la Mihai Popovici o primă consfătuire cu membri ai partidului (din delegaţia permanentă, sau specialişti) cu tehnicieni din alte partide sau fără partid. S'a discutat necesitatea de a se urmări aceste probleme şi s'au schiţat comisiile de specialişti care să le studieze. Au mai fost şi alţi tehnicieni, în afară de partide, dar nu-mi amintesc numele lor - în afară de Pogoneanu."

" Preşedintele şi secretarul general al partidului s'au ocupat mai departe cu formarea definitivă a fiecărei comisiuni. Buzeşti şi Vişoianu erau şi ei de faţă. Nu ştiu " când şi de unde se procura material documentar necesar pentru redactarea rapoartelor pe probleme".

" Cu întocmirea definitivă a acestor memorii se ocupa preşedintele şi secretarul general; eu nu am urmărit astfel de lucrări "

" Stiu că aceste memorii pe probleme au fost trimise lui Gafencu la cererea acestuia".

./.

" Nu ştiu ce mijloace se primea şi se trimetea corespondenţa în străinătate ".

" Cred că memoriile erau importante şi nu trebuiau să cadă în orice mână, deduc deci că,curierul trebuia să fie persoană de încredere ". (Declaraţia din 8 Sept.1947, pag.283)"

" Stiu că din comisia de studiu a problemei Dunării din care făceam şi eu parte, făcea parte şi dl.Pogoneanu". (Declaraţie din 4 Sept.1947, pag.244).

" Intre memoriile trimise dlui Gafencu pe timpul conferinţei dela Paris, era şi unul privitor la Basarabia" (Declaraţia din 22 Sept.1947,).

" Cu privire la memodandum-ul depus de dl.Gafencu la Conferinţa dela Paris, ştiu că el a fost depus în sentimentul P.N.T. "

" Am cunoscut cuprinsul acestui memorandum, fiindu-mi prezentat de dl.Vişoianu, după ce a fost depus la Conferinţă". (Declaraţia din 31 Aug.1947, pag.212).

" In timpul când funcţionau comisii sau delegaţi pentru problemele discutate în conferinţa dela Paris,eu avusesem însărcinarea să fiu printre cei ce se ocupau de problema Dunării. Asupra referatului prezentat mie de dl.Vişoianu în această chestie nu am avut nimic de obiectat. Acest referat era menit să fie trimis dlui Gafencu". (Declaraţia din 31 Aug.1947, pag.208).

DELA 19 NOEMVRIE 1946 - 14 IULIE 1947.

A. Pe plan intern.

- Reorganizarea cadrelor partidului pe circumscripţii (judeţe).
- Reorganizarea secţiei militare.
- Organizarea comitetului de asistenţă pentru cei închişi şi cei ascunşi (fugiţi).

B. Pe plan extern.

- Legăturile cu misiunile streine.
- Legăturile cu românii din streinătate.
- Tentativa de plecare în străinătate.

./.

493
00495

Reorganizarea cadrelor partidului
pe circumscripţiuni (judeţe).

" In ceeace priveşte activitatea mea politică de după alegerile din Noemvrie 1946, m'am ocupat cu :

- Reorganizarea cadrelor pe circumscripţii (congrese pe circumscripţii).
- Organizarea secţiilor militare.
- Organizarea comitetului de asistenţă pentru aprovizionarea cu alimente a celor închişi în lagăre". (Declaraţia din 30 August 1947, pag.201).

" In noua organizare (la sectoare şi circumscripţii) urmăream ca în noile comitete să intre şi elementele noui (inclusiv militari) provenite din organizaţiile profesionale". (Declaraţia din 10 Sept.1947,pag.)

Reorganizarea secţiei militare.

" La început, înainte de a se fi întreprins organizaţia secţiei militare în Capitală şi funcţiona aceeaşi singură secţie militară şi pentru ţară şi pentru Capitală, dl.col.Stoika se consulta-în ce priveşte rostul, organizarea şi activitatea secţiilor militare-mai ales cu mine,deşi nu aveam calitate şi răspundere oficială - ca unul care introdusesem în Statut principiul secţiilor profesionale".

" Subsemnatul dădeam directive pentru activitatea secţiei militare în Capitală în 1947,.Activitatea pe ţară era urmărită, directivată şi raportată direct dlui Maniu de dl.general Negrei şi col.Stoika. Instrucţiunile pentru activitatea secţiilor militare în organizaţiile judeţene priveau centrul (dl.Maniu) şi erau date de general Negrei şi col.Stoika St. în numele preşedintelui partidului".(Declaraţia din 5 Sept.1947,pag.255).

" General Negrei fusese la început însărcinat cu un comitet (de conducerea de partid centrală) să se ocupe de organizări de secţii militare în diferite judeţe cu centre orăşeneşti mai importante (unde deci ar putea funcţiona o astfel de "secţie militară" similară celei din Capitală)". (Declaraţia din 6 Aug.1947, pag.151).

./.

" In ceeace priveşte legăturile şi corespondenţa organizaţiei militare pe ţară, cu organizaţiile militare (C.P.M.) din provincie, priveşte pe col.Stoika în calitate de secretar al acelui comitet, lucrând pe lângă dl.Maniu preşedintele partidului. Ocazional mă informa generalul Negrei - nu-mi amintesc azi ce anume informaţii (Declaraţi din 8 Sept.1947, pag.287).

" Legătura cu provincia se făcea prin corespóndenţă de către comitetul militar, ca şi la celelalte comitete pe ţară. "

" Nu-mi amintesc dacă am citit o astfel de corespondenţă (Declaraţie din 2 Sept.1947, pag.231.)

" Stiu că comitetul secţiei militare al Capitalei trebuia să aibe legături cu provincia, în calitatea pe care şi-o păstrase încă de a se prezenta pe lângă centru şi ca comitet pe ţară, lucru pe care eu eram tocmai în curs de a le despărţi. Legătura cu provincia se făcea prin corespondenţă de către comitetul militar ca şi celelalte comitete profesionale pe ţară. "

" Nu-mi amintesc dacă am citit vreo astfel de corespondenţă."

Comitetele profesionale pe ţară - militar etc.- au început să ia fiinţă în cursul anului 1946 în Capitală după alegeri, iar după regulament (comitete alese de adunările generale respective) în 1947." (Declaraţia din 2 Sept.1947, pag.230).

" Centrul de documentare şi studii, organ statutar, funcţiona pe lângă conducerea centrală, era împărţit pe secţii sau specialităţi, condus de către un referent".

" Problemele de studiat erau indicate de conducerea partidului sau conducerea centrului (preşedinte plus vice preşedinte, plus secretar, plus referenţi) sau îşi făcea fiecare secţie un program al ei pe care-l făcea cunoscut şi forurilor superioare; acest program era referitor la probleme importante aduse de împrejurări în discuţie publică. Secţiile profesionale - făcând parte din organizaţia Capitalei - ţin şi ele conferinţe cu caracter de specialitate interesând pe membri lor. Secţia militară

poate ţine pentru membri săi conferinţe privind reorganizarea armatei etc." (Declaraţia din 8 Aug.1947, pag.186).

" In secţia militară erau cel puţin câteva zeci de membri dintre care mulţi ofiţeri superiori (generali, colonei, etc.) cu decoraţii, cu prestigiul dobândit în armată etc. "

" Un program de conferinţe întocmit de un comitet compus din astfel de elemente inspira destulă încredere de seriozitate, ca să poată fi început în executare".

" Conducerea organizaţiei Capitalei, ocupată cu punerea în funcţiune treptată a celorlalte secţii profesionale şi cu desăvârşirea "organizaţiilor de cadre" (culori, circumscripţii) nu a socotit indispensabil să verifice acest program de conferinţe începătoare - sigură fiind că ele sunt compatibile cu interesul general de Stat."(Declaraţia 8 Aug.1947, pag. 185-186).

" Organizaţia militară ţinea şedinţe mai dese decât celelalte organizaţii profesionale. In şedinţele acestea se discutau probleme privind interesele acestei categorii precum şi cele de specialitate". (Declaraţia din 30 Aug.1947, pag.202).

" Colonelul Stoika e vechi membru al partidului şi se bucură de încredere şi onoare ".

" Afirmaţiunile col.Stoika pot fi luate cu toată seriozitatea".

" Deduc din faptul că generalul Antonescu i-a încredinţat un post de mare răspundere, că era o capacitate tehnică." (Declaraţia din 2 Sept.1947, pag.231).

" Am luat cunoştinţă de alegerea acestui comitet care s'a socotit şi pe ţară şi pe Capitală. Atunci am chemat pe preşedinte şi pe dl.Col.Stoika, cerându-le să aleagă : or rămân comitet ales pentru Capitală şi atunci voi cere dlui Maniu să numească alt comitet pentru ţară. Sau dacă preferă să rămâie pentru ţară, voi alege alt comitet pe Capitală. Comisiile care funcţionau nu priveau Capitala. Dl.general Negrei nu mi-a dat răspuns precis, rămânând să reflecteze. In realitate a funcţionat acelaş comitet pe Capitală şi pe ţară până la desfiinţare, fiind mereu deschisă problema separării lor". (Confruntarea col.Stoika - I.Mihalache).

./.

" Cât timp am stat la Badea am primit vizitele unor militari de grad superior din C.P.M. şi mi-amintesc de: general av.Deculescu (care mi-a prezentat o lucrare) general Negrei, general Gheorghieş, col.Stoika, col.Stătescu, col.Dumitrescu (azi general, nu ştiu dacă mai este în partid), comandor Ciorpiu, cdor Mocanu, şi alţi militari al căror nume nu-mi vine în memorie. Au mai fost şi alţi ofiţeri superiori neînscrişi în partid:gral Gheorghiu, gral Teodorescu Iosif, gral magistrat Constantinescu şi alţii. Am primit corespondenţă dela lt.col.secretar al organizaţiei Braşov (domiciliind în Codlea) nu-mi amintesc dacă şi dela alţi foşti militari ". (Declaraţia din 7 Sept.1947, pag.278).

" Îmi amintesc discuţia. Nu-mi amintesc exact cuvintele. Este verosimil tot ce spune Stoika, pentru că aceasta era răspunsul pe care-l dam oricui se interesa cum poate pătrunde în ierarhia partidului, prin organizaţiile partidului".

" Nu mi-a stat mie în minte nici un moment de nuclee militare (confruntarea col.Stoika - I.Mihalache . Discuţia avută prin luna Ianuarie 1947 cu colonel Stoika la Nestor Badea când Mihalache i-a spus "să lăsăm chestiunea statică de cercuri profesionale deoparte, că aci n'au răsplată decât vârfurile, restul ofiţerilor să meargă pe teren la circumscripţii pentru câştigare de aderenţi pe teritoriul circumscripţiei şi în instituţiile militare, în care membrii C.P.M. aveau relaţiuni. Era vorba să se creeze nuclee în instituţiuni şi unităţile militare

" Menţin cele ce am spus. Aveam interesul de a spori numărul militarilor. Nu avea rost cuvântul nucleu într'o circumscripţie". (Confruntare Ion Mihalache - col. Stoika).

" Recunosc că dl.gral Gheorghie m'a vizitat la domiciliul meu dela Nestor Badea la începutul anului, 1947, fără să-mi amintesc dacă mi-a spus că este îndrumat de dl.Iuliu Maniu. Accept în totul cele declarate de dl.general Gheorghieş că au avut loc cu deosebirea că eu am înţeles că este vorba de separarea comitetului pe ţară de cel de Capitală". (Confruntarea gral Gheorghieş - I.Mihalache. Discuţia avută la Nestor Badea

./.

acasă: "dl.Mihalache m'a primit şi am avut o discuţie între patru ochi. Am discutat cu dl.Mihalache problema organizaţiilor militare P.N.Ţ. pe ţară şi necesitatea înfiinţării unei conduceri centrale pe ţară. Dl.Mihalache mi-a spus să-i prezint un plan de organizare şi că are nevoie în primul rând de oameni de acţiune, de teren şi combativi şi nu de oameni de conducere, precizând că în privinţa viitoarelor recompense se va ţine seama de activitatea practică în teren. Plângându-mă dlui Mihalache de lipsă de activitate timp de doi ani, d-sa mi-a spus că toate elementele trebuesc verificate. Dl. Mihalache a subliniat că vor fi compensaţi acei care vor fi în linia întâia. Toată discuţia a avut un caracter confidenţial".)

" Nu-mi amintesc ideia, posibil. Ideia este a mea." (Confruntare Cdor Cioroiu - I.Mihalache) la vizita ce a făcut-o la Nestor Badea pentru a prezenta pe generalul Ermil Gheorghiu în Februarie 1947 : "dl.Mihalache a făcut precizarea că deşi există această situaţie, P.N.Ţ. are o linie bine stabilită şi anume : aşa cum sub dictatura Regelui Carol II, printr'o atitudine potrivnică şi o luptă continuă şi hotărîtă s'a reuşit a se doborî regimul, tot astfel în prezent printr'o luptă dârză şi hotărîtă se va reuşi a se salva ţara, doborându-se regimul de impilaţie ".)

" Nu-mi amintesc cuvintele, posibil, recunosc ideia mea." (

(Confruntarea lui I.Mihalache - CDor Cioroiu: " Dl.Mihalache face elogii omului de acţiune, a omului de luptă şi de baricadă, arătând că interesează în aceste momente mai puţin omul de prestigiu sau de elaboraţii intelectuale, făcând unele specificaţii, prefer şi răsplătesc un om care a răscat alături de mine, chiar dacă din punct de vedere intelectual nu corespunde decât să răsplătesc oameni pasivi care ar corespunde postului").

" Recunosc fondul discuţiei expusă de dl. general Gheorghiu, nu-mi amintesc expresia, concluzia îi aparţine. (Confruntarea general Gheorghiu - I.Mihalache. Discuţie avută în Februarie 1947 la Nestor Badea:

./.

498
00500

„Dl. Mihalache în continuare asupra situației actuale pe „plan internațional mi-a arătat că este o situație confuză „și că trebue acționat : văzând și făcând. In ceeace pri„vește situația internă din punct de vedere politic, par„tidul are nevoie de acțiune, de oameni de acțiune, de „oameni pe care d-sa i-a denumit : "luptători de linia „întâia", iar cu posibilități de conducere nu interesează „pentru moment. A arătat că partidul se găsește într'o „luptă cu actualul regim, din care va ieși învingător „având asentimentul maselor. Am tras concluzia din discu„ție, că era vorba de organizarea unei lupte prin forțe.")

" Nu-mi amintesc că aceasta ar fi fost sensul propunerii în legătură cu organizațiile militare.(Confruntarea Ion Mihalache - Gral Gheorghieș. Discuția avută la Nestor Badea :

" Când am avut prima întâlnire cu dl. Mihalache eram informat că funcționau două organizații militare, una pe țară și una pe Capitală, ambele organizații conduse de un acelaș comitet sub președinția dlui general Negrei. Peste toate organizațiile militare(Capitală, țară și județe) propuneam un grup militar de conducere sub președinția mea."

" <u>Recunosc</u>."(Comfruntare Gheorghieș :

" Am efectuat planul cerut de dl. Mihalache, și peste câteva zile m'am interesat la telefon dacă d-sa este acasă și răspunzându-mi-se negativ am scris o scrisoare anexată planului prin care dădeam lămuriri complimentare și pe care le-am predat dlui avocat Horezu secretarul dlui Mihalache. La înapoierea dlui Mihalache în București, dl. Mihalache mi-a dat o oră când m'am prezentat la d-sa acasă și am discutat din nou acest plan, având-ul în fața noastră, după care d-sa mi-a spus că după ce va studia mai bine planul îmi va da un răspuns".

" Pentru înlăturarea acestor confuziuni, generalul Gheorghieș mi-a scris o scrisoare, urmărea să întâlnească pe cei doi generali pentru a discuta împreună și a găsi o cale mai limpede de lucrare în secția profesională." (Declarația din 6 August 1947, pag.153).

./.

" Revin prin prezentul răspuns şi asupra răspunsului dat la întrebarea Nr.5. Dacă este vorba de general Petre Ştefănescu care-mi revine în memorie ştiu că mi-a prezentat cândva un memoriu privitor la reorganizarea armatei". (Declaraţia din 6 Aug.1947, pag.166).

" Imi amintesc că generalul Barbu mi-a trimis un proect de lege de organizarea jandarmeriei" (dacă nu mă înşel şi a poliţiei) ce urma să fie discutat în cercul de studii, la început în secţia militară ca să afle şi părerea mea. Nu am avut timp să-l citesc." (Declaraţia din 6 August, 1947, pag.150).

" Recunosc că studiul "problemele de soluţionat în legătură cu poliţia şi jandarmeria" s'a găsit la mine. Sunt sigur că este studiu pe care mi l'a prezentat generalul Barbu din secţia profesională militară din organizaţia Capitalei. Sublinierile din text îmi aparţin". (Declaraţia din 11 Sept.1947,)

" Da, precum am arătat privind reorganizarea de viitor a aviaţiei române ".(Declaraţia din 6 Aug.947, pag.161, răspuns la întrebarea dacă a primit lucrarea din partea Cdorului Cioroiu).

" Pe cât îmi amintesc în trei rânduri (vizitele comandorului Cioroiu), odată când s'a prezentat, odată când mi-a predat un proect de studiu de reorganizare a aviaţiei în viitor; (a aviaţiei româneşti); şi odată ca să-mi prezinte pe generalul aviator ... (nu-mi amintesc numele : Gheorghian ?) fost subsecretar de Stat (sau ministru al aerului) care nu făcea şi nu face parte din F.N.T. Intrevederea cu acest general a avut loc cel puţin cu 5 - 6 luni în urmă.

" Imi amintesc odată întâmplător la dl.Maniu (locuinţa Leucuţia Str.Schitu Măgureanu) şi la o şedinţă a cercului militarilor la care am luat parte ". (Răspuns la întrebarea dacă l'a mai văzut pe cdorul Cioroiu în afară de vizitele menţionate). (Declaraţia din 6 Aug.947 pag.170).

" Comandorul Cioroiu mi-a prezentat un plan de organizare al aviaţiei; mi-am aruncat ochii sumar

./.

asupra lui şi i l'am restituit atrăgându-i atenţia că mi se pare superficial şi-i recomand să-l studieze din nou înainte de a-l prezenta ca, conferinţă". (Declaraţia din 1 Sept.1947, pag.219).

" Este exact?(confruntarea Cioroiu - Mihalache

"Am dus lucrarea personal şi am lăsat-o dlui Nestor Badea în ziua de 6 Februarie cu o scrisoare.."

" Este exact, nu-mi aduc aminte dacă aşi fi spus de al doilea studiu, daţi-i drumul dar nu-i exclus". (Confruntarea Cioroiu - Mihalache).

" Primul studiu pe care l'am lăsat era un studiu principial, deci de generalităţi şi atunci când dl.Mihalache mi-a spus că l-a adnotat şi urmează a-l discuta, am înţeles că nu am satisfăcut necesităţile informative ale d-sale în mod complect, fapt care m'a determinat să reiau împreună cu dl.generel Gheorghiu un studiu precis cu date mai complecte,interesând organizarea şi funcţionarea Ministerului Aerului şi Marinei,. Acest studiu nu i l'am dat dlui Mihalache, pentrucă nu l'am revăzut. Precizez că primul studiu purta titlul :"studiu rezumativ interesând politica aeriană"şi"valoarea factorului aerian!" Al doilea studiu poartă titlul "Necesitatea înfiinţării Ministerului Aerului şi Marinei şi a celor două Subsecretariate Aer şi Marină". De acest studiu l'am informat pe dl.Mihalache, arătându-i că pentru chestiuni de marină îl voi consulta pe c-dorul Mocanu, iar dl.Mihalache mi-a răspuns:" daţi-i drumul".

" N'am primit acest studiu nici dela dl.Comandor Cioroiu sau altă persoană şi nici dela dl.Iuliu Maniu care nu m'a informat de existenţa şi conţinutul acestui studiu." (Confruntare Cioroiu - Mihalache :

"Precizez că studiul acesta dădea posibilitatea de a se depăşi efectivele de oameni şi material printr'o desvoltare mai intensivă a aviaţiei de mâine.

De acest lucru mi-am dat seama după ce am luat contactul cu dl.Mihalache, căci atunci l'am lucrat, fapt care rezultă şi din împrejurarea că am lucrat conspirativ şi numai în exemplare reduse (6).

./.

" Sşnt absolut străin de planul de care vorbeşte Dl.General Stoika.- Aici am aflat pentru prima dată despre existenţa acestui plan sau că ar exista (confruntare General Stoica - I.Mihalache :

" Tot ca urmare a îndemnurilor date de Dl. Mihalache precum şi de fruntaşii P.N.T. care au conferenţiat la C.P.M.precum şi datorită comunicărilor făcute de Col. Stoica în urma convorbirii avută cu Dl. Mihalache la D-sancasă,subsemnatul am alcătuit planul general de organizare al Armatei,plan pe care l-am predat Col. Stoica Stefan,iar acesta l-a predat D-lui Maniu prin Serdici.-Planul de organizare al armatei întocmit de subsemnatul are un caracter subversiv şi a fost întocmit în vederile P.N.T. după sugestiile D-lui Mihalache date nouă prin cuvântarea D-sale şi a delegaţilor săi, precum şi prin comunicarea făcută de Col.Stoica Stefan în urma discuţiei avute cu Dl.Mihalache.-
Planul urmărea eludarea tratatului de pace şi camuflarea efectivelor,inscripţiei şi dotărei armatei.- El a fost cerut pentru a putea fi aplicat imediat chiar în timpul prezenţei trupelor ruse în ţară) ".-

" Rezultatul acestor vizite,al atmosferei generale şi în special al conferinţei ţinută de Dl.Mihalache au dus pe membrii Comisiei de Organizare - care nu mai lucraseră nimic de mult - să alcătuiască planul general de organizare al armatei. Planul general de organizare al Armatei a avut un caracter secret şi confidenţial din care cauză n'a fost citit în plenul comitetului,ci numai într'un comitet restrâns.- Cu atât mai puţin se poate pune chestiunea că ar fi putut fi citit într'o şedinţă plenară.-Acest plan l-am predat D-lui Vasile Serdici spre a fi predat D-lui Maniu.-Planul s'a făcut în ultimul moment în preajma Paştelui şi profitând că Dl.Serdici era la Club şi pleca la Dl.Maniu,l-a predat acestuia să-l predea D-lui Maniu (confruntare I.Mihalache - Col.Stefan Stoica).-

Tot aci am luat cunoştinţă şi de textul"Planului General al Armatei " elaborat de Generalul Stoica Grigore care mi s-a citit în întregime.- Din acest plan

am văzut că partea cu " Camuflarea " instrucţiei seamănă cu partea respectivă din conferinţa Colonel Stoica " Armata de Mâine " (Declaraţie I.Mihalache din 25 Septembrie 1947).-

0050

" Am delegat pe D-nii Prof.Constantinescu,Ing. Bunescu şi Popescu Botoşani încă dela sfârşitul anului 1946 să explice regulamentul şi să determine Comitetul Organizaţiei Militare să pună în funcţiune Secţia separată a Organizaţiei Capitalei.- In ceeace priveşte îndemnurile făcute de cei de mai sus membrilor organizaţiei militare de a activa în teren,îmi asum răspunderea întrucât ulterior eu am făcut acelaş lucru.-Nu-mi însuşesc interpretarea dată a acelor dispoziţiuni de Dl.General Gr.Stoica.-(Confruntarea Ion Mihalache - Grigore Stoica).-

" La întrunirile săptămânale Dl.General Negrei invita cât mai mulţi ofiţeri dela A.O.R.şi chiar din cei care nu erau membrii,invitându-i să asiste la şedinţe numai ca simpatizanţi.- Deasemenea erau încurajaţi ca să vină şi subofiţerii activi care începuseră să frecventeze şedinţele.- Diferite figuri proeminente din partid ca : Dl.Ing.Bunescu, Dl.Popescu-Botoşani,Dl.G.K.Constantinescu au ţinut la organizaţia militară diferite conferinţe în numele D-lui Mihalache cu care ocazie ne-a îndemnat la o activitate intensă în teren,să mai lăsăm studiile,activitate care trebuia să se ducă dela om la om.- Dl.Ing Bunescu cu ocazia explicării Statutului pe Capitală,a îndemnat să se procedeze şi în unităţile militare aşa cum se procedează în fabrici,adică,creere de nuclee P.N.T.,puse sub conducerea unui şef cu misiunea de a se lărgi şi a ţine legătura cu centrul pentru a acţiona la ordine.- In acelaş sens au vorbit şi ceilalţi conducători ai organizaţiei Capitalei : Ing.Al.Popescu Botoşani şi G.K. Constantinescu.- Recomandaţiile ce ni s'au dat în Comitet de Col.Stoica,ca rezultat al convorbirilor sale cu Dl.Mihalache,erau în acelaş sens.-
Activitatea pe teren şi formarea de nuclee naţional ţărăniste în instituţii şi unităţi militare avea caracter subversiv şi conspirativ în scopul de a pregăti o acţiune de forţă pentru răsturnarea regimului actual (

" Am asistat şi eu la o şedinţă a secţiei militare unde a vorbit Dl.General Negrei,Dl.Colonel Stoica şi subsemnatul care a plecat înainte de terminarea şedinţei.- Am asistat când au vorbit Dl.General Negrei

./.

 503

şi Dl.Col.Stoica ". NU-mi amintesc dacă Dl.Col.Stoica a ţinut o conferinţă sau a complectat darea de seamă a D-lui General Negrei .- (decl.30 August 1947 pag.202).-

" Cu privire la întrebarea care mi se pune că " după conferinţa ţintuă de Col.Stoica asupra unui plan de organizare al armatei,am luat cuvântul mulţunimd conferenţiarului pentru interesanta sa conferinţă,îndemnând pe toţi să fie pregătiţi cu arme şi raniţe pentru a răspunde la chemare " declar :

a/. In ce priveşte memoria mea,nu am nimic de adăgat cu privire la ceeace am declarat anterior în mai multe rânduri.-

b/. Ca să fac dovada că nu ascund ceva,cu voinţă, declar că dacă mai mulţi oameni de onoare (ca Col.Stoica) îmi atribue cuvinte ca cele de mai sus,care ar veni în conflict cu legile Statului,mi le voiu însuşi pentru a nu lăsa impresia că aşi fugi de răspundere.- " (decl.din 3 Septembrie pag.236).-

" Nu-mi aduc aminte că la conferinţa despre organizarea armatei ţinută de Col.Stoica (ase vedea şi declaraţiile precedente să mă fi exprimat către vecini " iată ceva secret care nu are nici un rost să fie expus în public ; nu exclud însă să fi spus aceste cuvinte dacă voiu fi remarcat ceva care nu trebuia spus în public.- (decl.din 4 Septembrie pag.248)

" La şedinţa din Aprilie 1947, am conferenţiat şi subsemnatul despre rostul secţiilor profesionale în Capitală,legătura cu Comitetul pe Tară şi cu Centrul de Documentare şi Studii.- Urmăream despărţirea celor două comitete pentru stabilire de responsabilităţi în ce priveşte activitatea şi conducerea.- Nu-mi amintesc că cu prilejul acelei conferinţe am făcut recomandaţiuni să se activeze pe teren.- Insă nu contest că le-aşi fi putut face ; întrucât astfel de îndemnuril dau oricui pretinde demnitate în partid.- In Aprilie 1947 era cazul să se activeze pe teren pentrucă era în curs reorganizarea partidului în Capitală,prin alegeri noui la circumscripţii.- Membrii C.P.M.erau obligaţi să ia parte la această activitate pe teren ca membrii pe circumscripţii obligatoriu.-

.//.

 504

" Subsemnatul dădeam directive pentru activitatea secţiei profesionale militare în Capitală în 1947.- Aceste directive constau în aplicarea dispoziţiunilor regulamentului de Organizare a Capitalei"(decl.din 5 Septembrie pag. 255.-) 00506

" Nu exclud că în conferinţa mea în atmosfera sălei şi atunci,când i-am îndemnat să treacă la activitate pe teren,să fi întrebuinţat ca metaforă afirmaţia D-lui Col,Stoica că în Elveţia fiecare are arma şi raniţa asupra sa.- Scopul şi fondul conferinţei a fost de a fixa poziţia programatică şi doctrinară a partidului şi rostul secţiilor militare pe Capitală şi ţară şi raportul lor cu Centrul de Documentare şi Studii.- (confruntarea Gen.Grigore Stoica - I.Mihalache. :

" Dl. Mihalache cu ocazia conferinţei ţinută la organizaţia militară în Aprilie 1947,a arătat scopurile politice urmărite de P.N.T. în organizaţia militară,insistând să se ducă toţi la activitate în teren şi numai vârfurile să rămână să lucreze în birou ; deasemenea D-sa a îndemnat ca toţi membrii organizaţiei militare să-şi aibe, după modelul Elveţian,pregătit echipamentul şi armamentul necesar,pentru a putea răspunde la chemare.- Dl.Mihalache atunci când a făcut îndemnul ca fiecare să avem arma şi raniţa asupra noastră s'a referit aşa cum am înţeles cu toţii nu numai la noi ci şi la toţi aderenţii din circumscripţii şi unităţile militare) ".-

" Am luat parte la şedinţa plenară a organizaţiei Militare unde,după cuvântarea ţinută de Generalul Negrei în care expunea activitatea organizaţiei,tinzând la menţinerea unui Comitet Unic şi după repetarea conferinţei ţinută de către Col.Stoica Stefan, cu privire la organizarea armatei, am luat cuvântul şi am spus următoarele idei :

1/. Cu privire la cele spuse de Generalul Negrei, i-am răspuns că nu este de admis menţinerea unui Comitet Unic.-

2/. Cu privire la conferinţa D-lui Colonel Stoica, am precizat comparaţia cu Elveţia,relativ la educaţia cetăţenească generală (intelectuală,fizică,civică),iar timpul instrucţiei militare să fie limitat şi rezervat exclusiv instrucţiei technice militare.- Nu-mi amintesc,dar nu exclud că în atmosfera conferinţei şi în comparaţie cu Elveţia să fi spus de raniţă şi de armă,ca simplă metaforă,dar exclud

./.

că am recomandat ca fiecare să aibe raniţa şi arma la el acasă.- După aceia am trecut la fondul conferinţei,expunând ţelurile şi poziţia doctrinară a partidului ; apoi ce sunt secţiile profesionale ale Capitalei,Secţiile Profesionale ale Centrului etc.- La sfârşit am atras atenţia ,că fiind campanie de reconstituire a comitetelor pe circumscripţii,fiecare să meargă pe teren la circumscripţia în care este membru.- (confruntarea Col.Ştefan Stoica I.Mihalache :

" La începutul lunei Martie 1947,am ţinut o conferinţă la sediul organiza.iei,având subiectul " Armata de Mâine ".- In acea vreme,venind în mijlocul organizaţiei militare un număr apreciabil de ofiţeri şi reangajaţi noui în special din cadrul disponibil,au cerut prin Generalul Diculescu să li se expună doctrina partidului.- Dl.General Negrei a indicat pe G-ral Zorzor,însă ofiţerii asistenţi au cerut să vină cineva din conducerea partidului şi atunci Dl.General Negrei şi-a luat angajamentul să vorbească şi să determine pe Dl.Mihalache să vină şi să le expună doctrina partidului.- Ulterior în preziua Paştelui la o şedinţă plenară care s'a ţinut la organizaţia militară a venit şi Dl.Mihalache.- Dl.General Negrei a ţinut un cuvânt introductiv,după care a vorbit subsemnatul,repetând conferinţa ţinută în Martie în toate punctele principale,după care a vorbit Dl.Mihalache.- Dl.Mihalache a început prin a cenzura pe Dl.General Ngrei,spunând că D-sa este maior în armată, dar în partid este general şi în această calitate a hotărât că noi suntem numai pe Capitală.- După aceasta a definit doctrina şi poziţia partidului în raport cu celelalte partide şi a trecut apoi la misiunea organizaţiilor militare.- A insistat asupra ţelurilor politice ale organizaţiilor militare.- A cerut insistent celor prezenţi să treacă pe teren la circumscripţii,aici numai vârfurile.-

In expunerea mea am explicat între altele că faţă de limitările impuse prin convenţia de armistiţiu contingentul anual de recruţi cifrat la circa 160.000 mii oameni (1% din populaţie)nu putea fi instruit, preconizam fie instruirea lor făcută mai sumar într'un termen scurt sub un an,fie instruirea lor după sistemul elveţian,asemănător sistemului Companiilor Teritoriale, sistem aplicat la noi pe vremuri.- Cu privire la sistemul elveţian,care-i total teritorial,precizasem că locuitorii posedă la locuinţa lor arme şi echipament militar,

506

fiind instruiţi sărbătorile în locuri anume destinate.- In cuvântarea sa Dl.Mihalache a făcut recomandaţiunea ca toată lumea să-şi aibă echipamentul şi armamentul acasă după sistemul elveţian.- Această recomandaţie s'a făcut asistenţei ? ‖

" Este exact.- (confruntarea General Gheorghieş - Ion Mihalache :

00508

" A treia vizită la Dl.Ion Mihalache a avut loc cu circa 3 - 4 săptămâni înainte de tentativa D-sale de plecare în străinătate în urma unui telefon în care-mi comunica să mă prezint urgent la Domnia sa.- Deşi aveam musafiri în casă, faţă de chemarea urgentă a D-lui Mihalache, am plecat imediat. Dl. Mihalache m'a primit imediat şi mi-a spus că l-a căutat şi nu l-a găsit pe Dl. General Negrei şi atunci să-i comunic de urgenţă generalului Negrei să ia măsuri să ascund arhiva organizaţiei militare.- Intrebându-l ce s'a întâmplat D-sa mi-a răspuns că se teme de arestări.-).-

ORGANIZAREA COMITETULUI DE ASISTENTA PENTRU CEI INCHISI SI CEI ASCUNSI (FUGITI)

" Nu ştiu dacă Ghiţă Popp a avut vre-o însărcinare de aţine contact cu cei însărcinaţi şi de a-i ajuta; delegat la Comitetul de Asistenţă în acest scop fiind Serdici.-Pentru cei fugiţi (refugiaţi în munţi, păduri sau oraşe, ţinea legătura cu Comitetul de Asistenţă pentru cei închişi Dl.Serdici,- In calitate de preşedinte al Organizaţiei Capitalei am făcut parte din Comitetul de Asistenţă. Acest comitet îşi procura fonduri prin colecte.Şi Penescu participa la unele şedinţe ale Comitetului.- (decl.8 Septembrie 1947 pag.289).-

In Iunie 1947 am luat preşedinţia Comitetului de Asistenţă reorganizat .- Inainte de 1947 am ajutat 3-4 fugiţi.- Nu-mi amintesc să fi dat bilete pentru ajutorarea fugiţilor prin Horez.- Din Comitet făcea parte de drept (ca secretar general) şi Dl.Penescu.- D-na Teodoru era secretara a Comitetului.- Pe la sfârşitul lui Iunie 1947 (sau începutul lui Iulie) am încasat dela cinci persoane care n'au voit să-şi dea numele (trimise prin doi cunoscuţi)suma de 110 milioane lei pentru fondul de asistenţă -

pe care i-am vărsat imediat, contra semnătură, Ing. Mihăescu.

Cred că am trimis la Serdici persoane fugite, sau pentru cei fugiţi - în calitatea lui (din Iunie) de delegat pentru fugiţi în Comitetul de Asistenţă (decl. din 8 Septembrie pag. 293).-

" Scrisorile care mi s'au prezentat şi anume :

1/. Scrisoarea G.P.Suţa cu data de 8 Mai 1947 pe care am vizat-o.-

2/. " Scrisoarea semnată Petre Popescu ce mi-a fost adresată mie şi pe care am pus nota " Dl. Serdici "

3/. Si scrioarea Demea din 30 Mai 1947 pe care deasemeni am vizat-o.-

Toate aceste scrisori mi-au fost citite şi le-am recunoscut conţinutul (decl. din 15 Septembrie 1947) (în scrisoarea lui Petre Popescu se găseşte următorul pasaj : " Eu, cel puţin sunt hotărât să-mi instalez acasă şi să-mi organizez pe întreg satul o mişcare de rezistenţă pentru orice eventualitate.- Aşteptăm din partea Domniei Voastre ceva instrucţiuni - un comunicat - directive "

B/. PE PLAN EXTERN

Legăturile cu misiunile străine :

Cu Dl. Berry personal, am avut două întâlniri.- Una după alegeri şi alta după plecarea D-sale.- Despre aceste întâlniri am mai făcut o declaraţie.- In prima întâlnire am fost chemat de Dl. Berry ; ca şi la a doua când mi-a comunicat că din poziţia pe care o are va susţine şi mai bine cauza ţării (decl. din 30 August 1947 pag. 200).-

Din gazetarii veniţi în ţară ce m'au vizitat îmi amintesc numele : Marcham, D-ra Theyler (americani) (decl. din 7 Septembrie 1947 pag. 280).-

Am locuit în Bucureşti la Nestor Badea, în timpul anului 1947 până la începutul lui Iunie.- Aci am primit mai multe vizite ale D-lui Iuliu Maniu şi am ţinut şi câteva şedinţe " Biroului Partidului ".- Imi amintesc că la una din întâlniri cu Dl. Maniu mi-a arătat un mesagiu venit dela Acheson în care arăta mulţumire că partidul naţional ţărănesc nu întreprinde agitaţii de răsturnare a guvernului.

./.

508

00510

" Mesajul Acheson îmi amintesc că mi-l-a citit mie singur şi a doua oară fiind faţă încă cineva probabil Penescu.-

" Nu răspund nici da nici nu ; aceasta înseamnă că nu-mi amintesc (este adevărat că în Aprilie 1947 în casă la Nestor Badea, de faţă fiind şi Penescu, Dl.Maniu va comunicat că a informat misiunile aliate că este nevoit să înceapă o acţiune de răsturnare a guvernului din cauza prigoanei împotriva naţional ţărăniştilor şi din cauza situaţiei grave din ţară ?)

DA.-

(era această comunicare de mare însemnătate pentru partid ?)

DA.-

(era de faţă şi Dl.Penescu ?)

DA.- Dl. Maniu ne-a citit un text scris la maşină ce reprezenta un răspuns al D-lui Dean Acheson - care interesa pe Dl.Maniu.-

Nu recunosc, această ideie că : nu este momentul nici unei agitaţii.........etc.-

Nu-mi amintesc acest răspuns e o completare a răspunsului (declaraţie din 7 Septembrie a.c.) (

(Vă amintiţi că în acest text se găsea o recomandare de a nu se întreprinde nici o agitaţie din partea P.N.T. ?)
(decl.din 9 Septembrie 1947 pag.297)

Nu-mi amintesc că Dl.Maniu ne-a dat explicaţia că a comunicat misiunilor aliate că faţă de prigoana împotriva P.N.T.este dispus să pornească o campanie de răsturnare a guvernului.-(în nota Acheson se arată că s'a luat cunoştinţă de informaţia dată de Dl.Maniu,pardon nu este aşa)ci că Acheson constată cu mulţumire că P.N.T. nu întreprinde agitaţii în ţară.-

Cele trei rânduri şterse mai sus sunt şterse de mine,spuse de mine dar necorespunzând ideii mele (este vorba de rândurile puse în paranteză : în nota Acheson se arată ....) (confruntare Nicolae Penescu - I.Mihalache)

" In luna Aprilie,fiind în casă la Dl.Badea Nestor şi fiind de faţă şi Dl.Mihalache, Dl.Maniu mi-a comunicat că a informat misiunile aliate,că faţă de prigoana pornită de guvern în contra P.N.T.prin arestări şi faţă de situaţia gravă din ţară,este

./.

" nevoit să înceapă o acţiune pentru răsturnarea guvernului ; că la această comunicare a primit prin Legaţia Americană un răspuns adresat legaţiei pentru Dl.Maniu (coresp. era între Dl.Acheson şi Legaţie)pentru a-l sfătui să nu facă agitaţiuni în acest sens.- In acest scop mi-a citit şi un text de pe o foaie de hârtie ").-

LEGATURILE CU ROMANII DIN STRAINATATE

" Despre plecarea în străinătate a D-lui Niculescu-Buzeşti am aflat dela Dl.Iuliu Maniu în timpul campaniei electorale,cam cu 10 - 20 zile înaintea alegerilor.-

Tot atunci am aflat şi de plecarea D-lui Vişoianu. (decl.24 Septembrie 1947).-

Nu ştiu că Niculescu Buzeşti a primit un mandat din partea celor trei partide de opoziţie.-

Am citit o scrisoare primită de Dl.Maniu dela Niculescu-buzeşti care începea cu nenorocirea ce l-a lovit şi care-l cufundase într'o stare de deprimare şi disperare şi care termina cu un post -scriptum în care mă asigura de devotamentul lui.- Scrisoarea fiindu-mi citită am recunoscut conţinutul ei.-

Recomandarea lui Niculescu Buzeşti corespunde cu cele cuprinse în mesajul Acheson.- (decl. din 7 Septembrie pag.280) "

TENTATIVA DE PLECARE IN STRAINATATE

" Intenţiunea de a pleca din ţară o comunicasem numai D-lui Maniu.- Ocaziunea plecării rămăsese să o caut şi eu - dacă mi se va ivi - şi Dl.Maniu.- Adaog şi precizez că Duminică am fost chemat telefonic dela Dobreşti de Dl. Maniu,după ce Sâmbătă la plecare,i-am spus că merg pentru 2-3 zile.- Nu mi-a spus motivul chemării ci numai să viu imediat.- Bănuiam că mă cheamă să mergem 2-3 zile la Sibiu, cum fusese vorba la despărţire.- Nu ştiu,în intervalul cât am stat cu Dl.Maniu,care s'a scurs caleidoscopic,cât timp am rămas singur cu Dl.Maniu şi dacă la discuţia despre programul meu în afară eram singur sau mai erau Dl.Carandino şi Penescu,faţă de care,desigur, nu mai făceam secret.-

./.

" L-am întrebat pe Dl.Maniu : ce crede D-sa că pot face şi trebue să fac după ce mă descurc în Turcia.- D-sa mi-a spus că are toată încrederea în înţelepciunea şi sentimentele mele.- Eu atunci am spus că dacă depinde de mine ca posibilităţi de mişcare, aşi dori să mergem în Elveţia şi Franţa să iau contact cu Românii noştrii de pe acolo - eventual - şi cu altă lume politică - ca să am un orizont cât mai complect al împrejurărilor politice.- D-sa a adăogat : dacă pot,şi în Anglia ; şi să caut să ajung şi la Românii din America pentru ca prin conferinţe să adun fonduri pentru ajutorarea cu alimente a celor închişi şi a familiilor lor şi celor fugăriţi.-

- In legătură cu plecarea lui Penescu :

In ultima săptămână,în vre-o două rânduri ne-am verificat informaţiile despre apropiata noastră arestare. Nici eu,nici dânsul,nu ne-am comunicat intenţia de a pleca dacă s'ar ivi ocazia şi numai despre necesitatea de a ne pregăti locul de ascundere.- Eu însă am făcut o sondare întrebându-l"dacă ţi s'ar ivi ocazia să pleci ai pleca ? El mi-a spus : Nu ştiu ce aş face că n'aş pleca decât cu soţia.-

- Soţiei mele nu i-am spus că plec în străinătate. Când am plecat de acasă la chemarea D-lui Maniu,i-am spus că cred că plecăm spre Sibiu pentru 2-3 zile.- I-am spus însă că mă aştept la arestare şi mă gândesc să mă ascund.-

In legătură cu acţiunea mea personală ce aşi putea avea în străinătate,am întrebat pe Dl.Maniu dacă pot lucra şi în numele său,eventual,mi-a spus : " Toată încrederea " Nu s'a pronunţat cuvântul " Plein pouvoir ", dar sensul aşa l-am interpretat (decl.15 Iulie 1947 pag.107)

Acum 5-6 săptămâni primele zile după 1 Iunie 1947 am luat hotărârea de a pleca în străinătate.- In acest scop am luat următoarele măsuri pregătitoare :

- Mi-am mutat locuinţa provizorie din Bucureşti dela Nestor Badea din Str. Londra Nr.3 la familia Popescu Mehedinţi din Str. Filaret Nr.33,pentru a rupe contactul cu Badea N.,pe care nu vream să-l implic în vre-un fel cu activitatea mea.- In acest scop mi-am luat toate bagajele dela el.- Mi-am pregătit bagajele pentru străinătate pe care le-am dus la o gazdă din Bucureşti unde fusesem ascuns

./.

Sub legionari,şi cărela i-am spus că este posibil să mă găzduiască din nou în aceleaş condiţiuni.-

- In ce priveşte orezăria dela Mătăsaru am procurat posibilitatea de fonduri de exploatare : o vânzare anticipată de orez,dispoziţii pentru vânzarea produselor grădinăriei şi răchitei ce posed etc.- Am pregătit pe Administrator cu ideia că ar putea administra singur deasemeni şi pe administratorul technic.-

- In ce priveşte bani pentru străinătate,aveam deja pregătit un fond de 100 napoleoni plus şi 100 medalii destinaţi pentru continuare de procurare de material pentru şcoala de culturi irigate ce am început la Mătăsari încă de doi ani.- Special,în vederea plecării, am transformat cele 100 medalii aur în 1100 dolari.-

- Hotărârea aceasta am comunicat-o D-lui Iuliu Maniu,care a fost în totul de acord, cu plecarea mea în străinătate,urmând ca D-sa,să se ocupe de găsirea avionului şi a aviatorului (lucru ce pentru mine era dela sine înţeles),după îndemnurile din când în când repetate pe cari mi le făcuse Dl.Maniu de a pleca în străinătate.-

- Pentru mine îmi rezervasem să caut însu-mi locul de plecare şi să verific la momentul oportun pe aviatori.- (decl.din 21 Iulie 1947 pag.118).-

N'am comunicat soţiei mele plecarea în străinătate deci nici obiectivul ei şi nici nu i-am vorbit la ultima plecare că voiu lua contact cu Grupul Vişoianu, Buzeşti,Cretzeanu,Davilla,Tilléa,Bianu,Gafencu.- (decl. 8 Septembrie 1947 pag.285).-

Complectez declaraţia din 8 Septembrie 1947 privitoare la încunoştiinţarea soţiei mele despre plecarea în străinătate cu următoarele : Imi însuşesc declaraţia soţiei mele din 22 Iulie 1947,cu precizarea că nu am înştiinţat-o despre ultima plecare,am vizat acea declaraţie la care mă refer în prezent.-(decl.9 Septembrie pag.295.-

" Cu privire la tentativa de plecare în străinătate în mod clandestin a soţului meu şi a celorlaţi,declar următoarele :
Stiu că soţul meu nefiind mulţumit de activitatea românilor din străinătate şi anume : C.Vişoianu,Cretzeanu,Gafencu,Niculescu-Buzeşti Tillea şi alţii a avut intenţia să plece în străinătate pentru a lua legătură cu aceşti

" români şi cu alţii,precum şi cu persoane din ţările aliate pentru a pune la punct unele chestiuni spre binele ţării pentru care a lucrat din tot sufletul toată viaţa lui.- In ceeace priveşte acţiunea pe care trebuia să o ducă acolo,cred că avea instrucţiuni amănunţite,eu personal nu cunosc aceste detalii.- (decl.din 22 Iulie 1947).- "

" Dl. Vişoianu era în ţară când m'am hotărât să plec astă toamnă.- Soţiei mele i-am comunicat astă toamnă intenţiunea de plecare îndată după ce luasem hotărârea.-Explicări i-am dat mai târziu.- (decl.din 23 Septembrie 1947)

" Nici acuma nu ştiu că Dl.Penescu mi-a comunicat convorbireaMbuiCioroiu.- Imi amintesc că am vorbit despre Cioroiu ca de un om neserios, dar nu în legătură cu plecarea.- N'am ştiut că Dl.Penescu vrea să plece şi nici eu nu i-am spus D-lui Penescu că vreau să plec,m'am găsit prima oară în legătură cu plecarea la Dr.Jovin acasă la 13 Iulie la ora 9 seara.- (confruntare N.Penescu - I.Mihalache :

" Nu am avut dispoziţii să iau contact cu Cioroiu dela nimeni,ci am făcut-o din proprie iniţiativă.-Când i-am comunicat D-lui Maniu în prezenţa D-lui Mihalache că Cioroiu a spus că această plecare costă 6000 dolari, Dl.Maniu i-a răspuns că partidul nu are aceastä sumă.- In ziua de 12 Iulie am fost la Dl. Mihalache acasă la Popescu-Mehedinţi,unde am stat vre-o oră şi i-am amintit printre alte discuţiuni de discuţia avută cu Cioroiu privitor la plecare,discuţiune pe care i-o relatasem când am fost la Dl.Romulus Boilă.-

Scopul iniţial fusese clar în mintea mea : Salvarea libertăţii şi persoanei mele,încercare de apel şi campanie faţă de opinia publică internaţională în favoarea miilor de arestaţi şi fugari din ţară.-

Scopul final nu-mi fusese tot aşa de clar ; fireşte că dacă vedeam posibil (după cercetatea situaţiei şi datelor problemei) încercam o acţiune de răsturnare a regimului din România.-

Evident că o astfel de acţiune nu s'ar fi putut întreprinde decât în înţelegere cu dânşii (românii din străinătate).-

Neplecând cu un program,nu eram fixat asupra acestui lucru,însă evident că dacă consideram că acest lucru este necesmm pentru ţara noastră,o făceam (în acţiunea Dvs.urm

./.

să vă adresați și unor guverne străine ?).- (decl.din 26 Iulie 1947 pag.142).-

" In străinătate intenționam să mă întâlnesc mai întâi în Elveția,cu persoanele cu care aveam legături politice în țară : Gafencu,Vișoianu,Davilla,Niculescu-Buzești ; poate în Franța cu Caranfil (care nu a fost membru al partidului) și eventual în Anglia cu Cornel Bianu și chiar Tillea) (deci și acesta nu mai era membru al partidului) (decl.din 4 August pag.145)

Pentru plecarea mea în străinătate, îmi făcusem înainte un plan provizoriu (primar)de activitate .- Imi propuneam,după plecarea mea să iau contact cât mai curând cu românii aflați în străinătate.- Mă gândeam să mă duc în Elveția sau la Paris.- (După ocazie) .- Pentru a mă întâlni cu : Gafencu,Niculescu-Buzești,Vișoianu,Citta Davilla,eventual cu Tillea și Cornel Bianu.- Nu exclud că aș fi încercat o acțiune comună cu ei și o cooperare a lor.- (decl. din 4 Septembrie 1947 pag.244)

Dorința mea ar fi fost că dacă ajungeam în America să iau contact informativ cu Macek și ceilalți agrarieni străini.- (ai altor state).- (decl.8 Septembrie 1947 pag.285).-

Pentru plecarea mea mai departe din Turcia,îmi propusesem să cer intervenția foștilor miniștrii Turci la Legația din București : Sefcati și Tanricer care mă cunoșteau.-

D-lui Carandino,Dl.Maniu i-a indicat adresă la un profesor din Constantinopol al cărui nume nu-l rețin.-

Pentru cheltuelile noastre necesare în străinătate n'am primit dela partid nici o sumă.- Urma deci ca fiecare să se descurce cum o putea .- (decl.din 31 August 1947 pag.207).-

Vișoianu mi-a comunicat că Cretzeanu e acuzat că a ridicat în Elveția dintr'un fond de propagandă al Ministerului de Externe o sumă de bani pe numele său personal,pentru care este făcut el (Vișoianu)responsabil,cerându-i-se o declarație pe care a dat-o dar nu în forma în care i se dictase.- Nu știu despre ce sumă era vorba,nu ~~mm~~ ne-a comunicat.-

Declar că proectata plecare a mea în străinătate nu avea nici o legătură cu fondurile mai sus arătate.-

.//.

(decl.din 31 August pag.199).-

".In timpul guvernării general Antonescu am încercat să plec din ţară în trei rânduri:a/.când eram urmărit de legionari spre a-mi salva viaţa.-

" b/.Mai târziu pentru încercarea de legături cu aliaţii - urma să plec sau eu sau Dl.Maniu dacă găseam posibilitate technică.- Nu am discutat un program precis.- Urmaú să fie discutate probleme de felul celor ce se primeau prin staţiunea de emisiune ce funcţiona în casele Stirbey conduse de Dl.Maniu.- N'am găsit posibilitate technică de plécare.-

" c/.In primăvara 1944 am propus D-lui Mihai Antonescu ca să plec şi eu cu Barbu Stirbey.- Spunând că e o imposibilitate,am propus pe Vişoianu.-

" Nu am discutat un program amănunţit de acţiune.- Desigur,că dacă ar fi stat în puterea noastră acest lucru şi am fi căzut de acord cu aliaţii,o făceam :

> " La a doua încercare de a pleca în străinătate de a lua contact cu aliaţii,aţi avut mandatul de a duce o acţiune de răsturnare a regimului Antonescu)(decl.din 22 Septembrie 1947).-

CONFLECTARI

" Nu-mi amintesc dacă a fost şi Dl.Senti atunci când mi s'a adus materialul de Dl.Cârje.- Mi-au adus un buletin de sinteză a situaţiei internaţionale şi note informative din diferite domenii.- Am frunzărit materialul prezentat şi-i-am mulţumit pentru el din politeţe.- Ce spune Dl.Senti cu privire la materialul (soviete-Stat-Major)sunt în afara realităţii (confruntare Ion Senti - I Mihalache :

> A doua oară am fost peste câteva zile la Dl. Mihalache împreună cu Cârje,Bălănescu,Dăscălescu.- I-am predat următorul material informativ :
> 1/. Informaţii privitoare la lucrările de tranşee şi fortificaţii ale trupelor sovietice pe malul Mării Negre,Malul Dunării şi Dobrogea - precum şi despre depozitele de muniţiuni dela Popeşti-leordeni ale sovietelor, chestiuni pe care le aflasem dela Col.Ichim.-
> 2/. O notă de ofiţeri deblocaţi din M.St.M.-
> 3/. Informaţii privitoare la cazarea trupelor sovietice în jurul Bucureştiului.-

.//.

000517

" 4/. Memoriul Generalului Steflea.-
5/. o hartă germană a Europei cu diferite semne importante pe harta ţării şi haşurat Ardealul cedat.-
6/. Deasemenea o sinteză a situaţiei internaţionale întocmită săptămânal de Nicolae Cârje.-
Precizez că Dl. Mihalache personal la vizita ce am făcut-o prima oară acasă la D-sa mi-a cerut să-i predau informaţii cu privire la cazarea trupelor sovietice şi la lucrările de fortificaţii şi de tranşee precum şi să-i procur un tabel de toţi ofiţerii deblocaţi.- "

" Nu-mi amintesc dacă a fost şi Senti atunci când mi s'a adus materialul.- Mi-au adus un buletin de sinteză a situaţiei internaţionale şi note informative din diferite domenii.- Am frunzărit materialul prezentat şi i-am mulţumit pentru el de politeţă (confruntarea Nicolae Cârje Ion Mihalache.- "

+

\+ +

Nu-l cred trădător de ţară, în înţelesul obişnuit al cuvântului ci îl socot un megaloman care crezând în victoria germană a dus ţara la dezastru ; şi indiferent de cea crezut, cine duce ţara la dezastru trage toate consecinţele - aşa cum le-a tras (întrebat fiind dacă îl crede pe Antonescu trădător de ţară.- (Decl. Mi. 19.III.947)

===000===

D E C L A R A T I E

Am luat cunoştinţă de lucrarea recapitulativă cu extrase pe capitole din declaraţiile mele de până azi.

Recunosc extrasele ca fiind din declaraţiile mele - redate exact .

Aceste declaraţii însă, formează un tot, începând dela 15 Iulie şi până în prezent. Si ele îmi agnajează răspunderea, în totalul lor.

ss. I.Mihalache.

27 Septemvrie 1947.

VI

31 Dec 516

00518

D E C L A R A T I E

Subsemnatul Locot.rezervă TICUTA MIHAILESCU,domiciliat în Bucureşti Str. Gramont 7,căsătorit cu un copil,judecat şi condamnat nu am fost,declar următoarele :

Născut în Brăila la 14 Martie 1900,liceul militar Iaşi terminat 1918,ieşit ofiţer în 1920 în arma artileriei, trecut în rezervă în Aprilie 1945.-

Dela pensionare am avut tipografia " Ticuţă" din Str. Academiei 2 până la 10 Octombrie 1946,când am vândut-o " tineretului progresist ".-

Am luat contact cu P.N.T.,secţia militari,la începutu lunei Decembrie 1946,din necesitatea orientărei mele politice.-

M'am prezentat Col.Stoenescu,secretarul secţiei care cenzura conferinţa Căpitanului Popa,ce urma să se ţină în aceia zi.-

In şedinţă am luat contact cu Col.Stătescu,Gl.Stoika şi am fost prezentat D-lui Gral Negrei Gabriel,Col.Stoika Stefan şi Gl.Zorzor,care mi-au propus să mă înscriu imediat în secţie. Am refuzat acest lucru,cerând timp de orientare,întrucât atmosfera nu era aceia pe care să o pot preţui.-

Din prima şedinţă am luat cunoştinţă de organizarea şi expunerea comitetului,care erau :

1/. Compunerea Comitetului :

Preşedinte G-ral Negrei Gabriel
Prim Vice Preş. Col Stoika Stefan
Vice Preşedinte (G-ral Zorzor
" Barbu
" Stoika Grigore

Membrii : (Col.Dumitrescu I.
" Apostolescu (venit mai târziu
Maior Popa " " "
Plot.Bălan
Maistru Cazan
Cpt.Zaharia Marin
(Lt.Valter Paul

./.

517

Casier Lt.Col. Stătescu D.
Secretar General : Col.Stoenescu
Secretar : Subl.Lăzărescu,înlocuit ulterior cu Subl.Cristescu

şi încă un membru pe care,momentan,nu mi-l reamintesc.-

00519

2/. Organizarea secţiei

Pe patru secţii :

a/. Secţia juridică : Sef Gl.Zorzor

Se ocupa cu studiul legislaţiei militare actualei guvernări şi cu pregătirea legislaţiei pentru o viitoare guvernare.-

b/. Secţia organizare : Sef Gl.Stoika Grigore

Se ocupa cu studiul organizării militare actuală şi cu pregătirea unei alte organizări- care respectând aparent clauzele Tratatului de Pace,să asigure totuşi un potenţial cât mai ridicat,depăşind cel pe care îl fixa tratatul de pace.

Se întocmise după un proect complect de organizare,aparţinând Col.Stoika Stefan,care - copiind sistemul german din 1918 - prevedea un sistem de organizare şi instrucţie capabil să asigure potenţialul mai sus pomenit,în scopul de a fi pregătit pentru eventualitatea unui război cu U.R.S.S.-

Acest proect era secret şi nu am aflat de xistenţa şi cuprinsul lui,decât la ancheta dela Malmaison,unde l-am văzut iscălit de Col.Stoika Stefan care îl recunoaşte ca autentic.-

Ideile fundamentele erau următoarele :

- Crearea de armate pe teritorii străine,echipate modern,constituind un angajament şi un simbol,care trebuia să intervină în cazul unui conflict armat cu U.R.S.S.-
- Instruirea cadrelor cât mai numeroase,pentru a se putea încadra efective cât mai numeroase la război ;
- Instruirea cu grije a trupelor speciale (aviaţia şi tancuri)care trebuia să înghită maximum de efective.-
- Instruirea celorlalte trupe (inf.art.) în termen scurt,astfel ca tot contingentul să treacă sub arme în cuprinsul unui an,fără ca efectivul total,considerat la un moment dat,să depăşească efectivul fixat prin Tratatul de Pace ;
- Crearea unei industrii grele,care să fie capabilă să se transforme uşor în industrie militară de război ;

- Stabilirea de convenţii cu ţările aliate care dispun de mari industrii de răsboi, care să asigure aprovizionarea de material de răsboi în caz de conflict armat.-

Sufletul secţiei militare era Col. Stoika St., care era credinciosul D-lui Maniu (pe care nu-l părăsise nici după prima dizolvare a partidului Naţional Ţărănesc) şi care ţinea în secţia militară linia politică a partidului şi legătura cu conducerea politică.-

c/. Secţia informaţii : Şef Col. Dumitrescu, care se rezuma deocamdată la informarea membrilor S.M. asupra situaţiei politice interne şi externe.-

Era în intenţia conducătorilor să se xtindă această secţie, pentru a face oficiul de colectare a informaţiilor din cadrul militar în special şi cel civil în general, care să dea pulsul ţării, în eventualitatea unui conflict intern, sau când partidul Naţional Ţărănesc ar fi venit la putere

Această intenţie nu a fost înfăptuită.-

d/. Secţia Presă şi propagandă : Şef, Maior Petecău Ion.- Totul se reduce la curieria pe care Maiorul Petecău o făcea între comitetul care redacta comunicate şi redacţia ziarului " Dreptatea ", care trebuia să le publice.-

Conferinţe ţinute :

- Cpt. Popa (deblócat din 2 A.C.) a vorbit despre disciplina şedinţelor, dând sfaturi comitetului şi acuzând P.N.T. că nu face nimic pentru ofiţerii deblocaţi.-

- Col. Cantea despre " armata modernă ", conferinţă în care stabilea compunerea şi organizarea unei armate;

- Col. Stoika Ştefan despre organizarea lucrului în secţii.-

Numărul membrilor înscrişi în secţia militară era în Mai 1947 din 380 (informaţie luată de Subl. Cristescu).-

Scopul S. M.

Aparent judecând după şedinţele publice, scopul părea a fi revendicarea drepturilor lezate ale militarilor şi studiul armatei prezente şi viitoare.-

Judecând după goana care se ducea după ofiţerii deblocaţi cât şi după permanenta alimentare şi adâncire a nemulţumirilor inerente după un războiu pierdut şi 2 ani de secetă, cât şi după defăimarea armatei actuale, se putea trage

519

concluzia că se urmărea dezagregarea morală şi motivată a armatei existente pentru a nu fi piedică unui regim P.N.T.-

Adăogând " proectul de organizare "pomenit mai sus, se desprindea scopul ascuns al organizaţiei,aceasta de a crea un mijloc ascuns de luptă,la dispoziţia P.N.T.,cât pentru un conflict armat intern sau extern.-

00521

Aceasta declar,susţin şi semnez.-

ss/. Lt.Col.C.Mihăilescu Ticuţă

31 August 1947

C VI   2 Sept   520

00522

D E C L A R A Ţ I E

Subsemnatul Lt.rezerv.C.MIHAILESCU- TICUŢA în continuarea declaraţiei mele anterioare,declar următoarele :

Insărcinarea de a întocmi un proect pentru înfiinţarea unui"serviciu de informaţie" mi s'a dat de D-nii Col.Stoika Stefan şi Gl.Stoika Grigore.-

Modificarea titlului în " biroul de documentare ", au fost făcut de Gl.Stoika Grigore personal,după ce l-a citit şi Dl.G-ral Negrei Gabriel.-

Proectul cuprindea în esenţă următoarea organizare :

Organizare :

- un birou central la Bucureşti
- birouri similare la toate organizaţiile judeţene, conduse pe cât posibil de ofiţeri de Stat Major.-
- toţi membrii activi se considerau ca fiind agenţi informatori.-

Piese ce se lucrau :

- Rapoarte informative lunare,asupra stărei de spirit din armată (activă) C.M. şi rezervă)populaţie civilă şi asupra curentelor politice şi economice.-Aceste rapoarte informative erau trimise la Biroul Central, unde se centralizau într'o
- Sinteză informativă lunară,care trebuia să fie folosită şi de partid.-

Această lucrare încredinţată de Dl.General Stoika Grigore cu modificarea en tet-ului şi a titlului (i s'a " birou de documentare")Maiorului Dristarian,ca să fie bătută la maşină,a fost distrusă de Maior Dristarian,de teamă să nu se găsească la el,în cazul unei perchemiţii.-

Maiorul Dristarian era un om de încredere al G-ral Stoika Gh.şi era destinat să conducă acest birou de documentare.-

Nu ştiu dacă printre ofiţerii participanţi la şedinţă în uniformă,era şi ofiţeri activi.- Ştiţi că la una din şedinţe mi s'a atras atenţia că în sală ar fi doi ofiţeri

.//.

54

ectivi trimiși de Marele Stat Major ca să observe ce se petrece în ședință.-

Dintre cele 4 secții, cea mai importantă era secția organizare, în care fiecare armă trebuia să fie reprezentată.- La o ședință, am fost cooptați.- Amiral Iacovici și Col.Canton, respectiv pentru marină și cavalerie.-

Dl. General Diculescu lua parte foarte rar la ședințele S.M.- La una din ședințe (prima dată când l-am văzut) i s'a oferit de General Negrei, colaborarea la secția organizare sau unde ar dori.- A răspuns că nu poate primi nimic, până ce nu se consultă cu prietenul D-sale Mihalache.- Am aflat după aceia că ar fi fost numit șef de secție politic, funcție cu care nu ar fi fost mulțumit.-

Era observatorul D-lui Mihalache.-

Aceasta declar, susțin și semnez.-

ss/. Lccot C.Mihăilescu

2 Septembrie 1947

00523

VI/

3 ex

522

00524

D E C L A R A Ţ I E -

Subsemnatul Locot.rez.TICUŢĂ MIHĂILESCU,în continuarea declaraţiunilor mele anterioare,declar următoarele :

1/. Colonel STOIKA ŞTEFAN a întocmit un plan pentru organizarea lucrului în secţia organizării,pe care prin luna Iunie mi l-a încredinţat mie,cu nişte notiţe creionate,Gl. Stoika Grigore,care cuprindeau în esenţă organizarea instrucţiei şi învăţământului militar în şcoli şi unităţi militare.- Aceste două piese trebuiau comprimate într'una singură şi stilizate.- De faţă a fost şi Maior Dristarian.- Aceste lucrări nu am avut timp să le citesc.- Se găseau la mine acasă pe noptieră.- Fuseseră citite şi în şedinţă publică şi nu prezentau nimic nou sau subversiv.-

2/. Prin luna Mai,în urma hotărârei Comitetului C.M. de a se constitui secţii militare pe lângă fiecare organizaţie naţional Ţărănistă judeţeană,s'au trimis scrisori personale la parte din şefii de organizaţii judeţene de către Gl.Negrei şi s'a dat comunicat prin " Dreptatea ",pentru organizarea şi compunerea comitetului.-Această hotărâre s'a luat de General Negrei şi Col.Stoika şi s'a aprobat de comitet.-

In Mai se primiseră răspunsuri că s'au constituit secţii militare la : Timişoara,Ploeşti(preş.Col.Constinescu)Dolj, Severin,Focşani.-

Din Iunie interzicându-se de către Dl.I.Mihalache din cauza arestărilor activitatea C.M.nu s'a mai trimis nici o circulară şi contactul se făcea cu centrul întâmplător.- Nici până la această dată,organizarea fiind la început,nu se organizase încă un serviciu de curier,cum ar fi fost firesc,legătura făcându-se prin membrii care veneau ocazional în Bucureşti. Este cazul Centrului Ploeşti,de unde a venit la Dl.Gl.Negrei, col.Constantinescu expunându-i cum au decurs alegerile de comitet şi starea de spirit din armată la unităţile din Ploeşti.-

3/. Nu ştiu de existenţa vre-unui depozit de arme.- Ştiu că Dl.Stoika Ştefan,la sfârşitul unei şedinţe din Decembrie 1 (când a dat raportul Subl.Lăzărescu că a fost bătut să spună

523

00525

unde are arme P.N.T.) a spus râzând : " Arme ? Noi nu avem ! dar astăzi nu mai este o problemă să-ţi procuri armele când îţi trebue.- Ei au arme.- Si ar fi interesant să ştiu dinainte unde le au ! "

4/. Nu ştiu că ar fi existat un serviciu organizat pentru legătura cu unităţile active.- Stiu însă că se urmărea desagregarea morală a ofiţerilor activi printr'o propagandă dela om la om,care ţinea pe ofiţerii activi sub presiunea că vor avea curând soarta ofiţerilor deblocaţi.- Col.Stoika a spus categoric : " prudenţă cu ofiţerii activi.- Ei sunt supraveghiaţi " Iar Gl.Stoika Grigore a spus că " starea de spirit din ~~xxxxxxx~~ armată e proastă ! " Armata nu este cu Guvernul !"

5/. Asupra legăturilor cu misiunile străine,nu cunosc decât următorul fapt.- M'am întâlnit către 25 Iunie ~~xx~~ la " Carul cu Bere " cu Maiorul Dristarian care mi-a cerut să-i presint un ofiţer din Statul Major,pe care să-l pună în contact cu cineva dela Ministerul de Externe,pentru a-i da informaţii asupra mişcărilor de trupe ruseşti în ţară şi în special în Ardeal.-

Nu am primit să-l satisfac.-

6/. Capitala (S.M.)era organizată pe sectoare şi circumscripţii.- Organizarea o cunoaşte tot comitetul şi în special Col.Stoika Stefan (Pancu,Stătescu,Zaharia,Valter).-Nu cunosc organizarea pentrucă nu am luat parte decât la 2-3 şedinţe,în care această organizare nu a fost discutată.-

7/. Stiu că a luat fiinţă către sfârşitul lunei Mai o subsecţie militară a tineretului,aflată în curs de organizare când s'a interzis activitatea secţiei militare şi că sufletul acestei organizaţii era Maior Popa.-Nu cunosc scopul,nici organizarea ei.- Stiu că activa şi Lt.Valter în secţie.-

8/ Nu am lucrat nici un plan de organizare,în afara celui despre " Documentare "asupra căruia am declarat anterior şi stilizarea lucrării expusă în această declaraţie,întocmită de Col.Stoika Stefan şi predată mie de Gl.Stoika Grigore.-

9/. Nu ştiu să se fi împărţit manifeste la sfârşitul şedinţelor la care am participat eu.-

10/. Am văzut în " proectul de organizare " întocmit de Col.Stoika Stefan probabil după indicaţiile D-lui Maniu,cu care Col.Stoika avea strânse legături,că se prevăzuse organizarea de armate Române pe teritorii străine,care să fie folosite contra Rusiei în cazul unui conflict armat.-

Acest plan nu a fost discutat în nici o şedinţă plenară.- Ceeace s'a discutat în şedinţa plenară a fost planul

524

organizărei lucrului pe secţie.-

11/. Nu am asistat la conferinţa Col.Stoika Stefan când a vorbit despre " Armata de Mâine " şi nici la vre-o şedinţă a secţiei organizare la care ar fi asistat Dl.Penescu.-

Aceasta declar,susţin şi semnez.-

ss/.Locot.C.Mihăilescu

3 Septembrie 1947

00526

VI 6 fil 520

00527

D E C L A R A Ţ I E

Subsemnatul, Lt.Col.C.Mihăilescu, în continuarea declaraţiilor mele anterioare, mai relatez următoarele:

1). Nu recunosc şi este absolut inexact că eu aşi fi întocmit "Planul de organizare al armatei". Accentuez că până la arestarea mea nu am avut nici o cunoştinţ despre existenţa acestui plan şi că nu am ştiut de el decât când mi s'a arătat la ancheta dela Malmaison, când l'am citit şi l'am înfierat.

Repet, eu am întocmit proectul de organizare al secţiei informaţiei şi am primit dela Gl Stoika Gr. planul organizării lucrului în secţia organizărei şi un bruillon al dlui general, privitor la organizarea instrucţiei în armată (şcoli).

2). Cunosc pe Gl.Galin şi Lt.col.Plesnilă Virgil şi nu i-am văzut nici odată la secţia militară P.N.T.

3). Legătura între secţia militară şi P.N.T. se făcea direct de col.Stoika Stefan şi ţin să arăt că orice hotărâre şi iniţiativă luată de secţia militară era venită şi stimulată de conducerea centrală a partidului care era ţinută în curent cu toată activitatea secţiei militare. Directivele şi aprobările hotărîrilor ce se luau în sânul secţiei militare, erau făcute de către dl.Iuliu Maniu prin col.Stoika Stefan sau Gl Negrei G.

Astfel, în şedinţa plenară care a urmat imediat după alegeri, dl.Colonel Stoika a spus că l'a văzut pe dl.Maniu care i-a povestit că a prezentat misiunei americane un dosar cu neregulile săvârşite de guvern în alegeri.. I s'a răspuns Dlui Maniu că americanii au un dosar mai complect despre aceste nereguli şi i s'a recomandat "să aibe răbdare". Au asistat la şedinţă, între alţii: Lt.col.Stătescu, col.Stoenescu, Gl Zorzor, Gl Negrei, maior Pecătău etc.

./.

M.C.

Tot astfel, în cursul lunei Aprilie a.c., d.l. Gl Negrei Gabriel a obţinut direct dela d.l. Maniu să se continue organizarea de secţii militare pe ţară, pe lângă organizaţiile judeţene care urmau să fie sub conducerea directă a dlui Maniu, iar secţia militară a Capitalei, să continue a rămâne sub conducerea dlui I. Mihalache.

4). În luna Mai - Iunie, după relatarea Slt. Cristescu (care înlocuise la secretariat pe Slt. Lăzărescu) numărul membrilor era de 380. Tendinţa era ca numărul să fie sporit cât mai mult şi se lucra intens pentru a fi paralizate elementele susceptibile de a fi cooptate.

5). În timpul cât am fost anchetat la Malmaison mi s'a arătat "proectul de organizare al armatei" şi el purta în en-tête recunoaşterea col. Stoika Stefan că este autentic şi a Lt.col. Stătescu D. că îl cunoaşte ca aparţinând col. Stoika.

Tot atunci am văzut un sfert de coală de hârtie pe care era scris şi iscălit de col. Stoika Stefan, că în textul proectului mai sus citat, cuvântul "german" trebue înlocuit cu "rus".

Aceasta declar, susţin şi semnez.

ss. Lt. Col. rez. C. Mihăilescu.

6 Septemvrie 1947.

M.C.

VI

10 legi. 527

00529

D E C L A R A T I E

Subsemnatul, lt.col.Mihăilescu Ticuță, în continuarea declarațiilor mele anterioare, mai relatez următoarele:

Deși nu am frecventat prea mult secția militar a partidului N.T. și deși până la sfârșit mă găseam înc în perioada de informație, întrucât nu m'am înscris nici odată în partid, mă consider înșelat, pentrucă astăzi când perdeaua cade, văd că unul era aspectul care mi s' prezentat și altul dedesupturile reale. Anumite fapte capătă astăzi semnificație nouă și le voi relata.

Atrași de mirajul reintegrării noastre în armată sau de plasarea noastră în administrațiile publice puncte trecute ca momeală în programul P.N.T., îmi dau seama acum că eram destinați să servim numai ca instrumente și masă de manevră politică.

1). Încercarea de polarizare a tuturor militarilor, din toate pozițiile (activi, rez. c.d.) nu se făcea din altruism ci pentru a dezagrega coeziunea corpului ofițeresc activ. De nenumărate ori, în cerc restr sau în ședințe publice s'a spus de gl. Negrei, Gl.Zorzo Col.Stoika, etc., că "aici" (la P.N.T.) se va face adevărata încadrare a oștirei, că "soarta ofițerilor rămaș încă în cadrul activ este pecetluită" că " nu mai avem armată", urmăreau dezagregarea morală a oștirei, uitându-se că armata este a țării, nu a unui partid. Înfierez astăzi această acțiune. .

Le adânceau astfel nemulțumirile firești ale ofițerilor născute atât din deblocarea cerută de condițiile tratatului de pace, cât și de greutățile economic prin care trecea țara după doi ani de secetă și un război pierdut.

2). Dar dacă acțiunea P.N.T. este până aici necinstită, ea devine criminală prin următoarele elemente:

./.

M.C.

a). Proectul de organizare al armatei, care prevedea eludarea tratatului de pace, crearea de armate pe teritorii streine și războiu alăturea de unii aliați în contra altora, este o crimă în contra celor care ne-au întins mâna în necaz, ca și în contra ființei etnice a neamului, care a sângerat prea mult, ca să mai poată supraviețui unui al treilea războiu între titani.

b). Când - după alegeri - s'au dat rapoartele delegaților militari dela secții, asupra neregulelor constatate, s'a raportat de Slt.Năzărescu și alții, că au fost cercetați să spună unde și câte arme au P.N.T.. Col.Stoika St. le-a răspuns râzând că "nu au arme", că "astăzi nu mai este o problemă procurarea armelor" și că " este o prostie să-și închipue cineva că se poate încerca ceva cât timp rușii sunt în țară". Ultimul punct circula curent în cercurile P.N.T. Deci se aștepta momentul ratificării tratatului de pace, ca Rușii să plece și o acțiune în forță să devină posibilă.

c). S'a întreținut chiar în ședințele publice, prezidate de Gl.Negrei și secondat de col.Stoika și Gl. Zorzor adversitatea contra U.R.S.S.. Nu odată Lt.col. Demetrescu, șeful informațiilor a atacat pe ruși în turul de orizont politic pe care îl făcea săptămânal. Nimeni nu l'a oprit, nu i-a luat cuvântul. Si simpla afirmație făcută odată de Gl.Zorzor că "aceasta nu angajează secția și P.N.T.", astăzi nu o mai consider suficientă.

3). Si acțiunea secției militare nu poate fi considerată ca necunoscută de conducerea P.N.T. Intrunirile se țineau doar în casa lor; publicațiile se făceau în "Dreptatea".

La alegerea comitetului, dl.Maniu a trimis pe dl.Coposu, cunoscut ca fiind unul din credincioșii săi, ca observator personal.

Dl.Mihalache a venit și a vorbit secției militare.

Dl.Maniu a dat personal dezlegare dlui General Negrei să continue organizarea S.M. pe întreaga țară. Tot Dsa a informat pe membrii secției, prin general Stoika St. asupra convorbirei avute cu americanii asupra

./.

"neregulelor" săvârşite de alegeri, când i s'a recomandat "răbdare".

Când s'a prezentat anteproectul biroului de informaţii, dl.Gl Negrei a spus că după ce va fi definitivat, trebue prezentat la Partid, pentru aprobare. Iată elemente cari dovedesc că chiar pentru lucruri mai mici se primesc instrucţiuni şi se raporta de executare.

4). In timp ce spiritele se înfierbântau,pentrucă momentul ratificării se apropia şi cu el sorocul tuturor revendicărilor şi al tentaţiilor, şefii noştri erau "alături de noi" cu trup şi suflet, după cum urmează :

- Dl.Maniu se înbolnăvea grav;

- dl.Mihalache şi Penescu plecau sau încercau să plece (ceeace este tot una) cu avionul în străinătate, dezertând depe baricadele pe care putea muri prostimea şi lăsându-ne să ne descurcăm cum vom putea;

- Dl.Gl Negrei Gabriel îşi aducea aminte că este bătrân şi se interna în spit.militar.

Aceştia erau "marii şefi" pe care trebuia să-i urmăm.

Uitaseră că ei fuseseră aceia care stimulaseră, controlaseră şi hotărîseră activitatea secţiei militare.

Toate aceste elemente, asociate cu cele cari îmi scapă acum, capătă aatăsi aspectul înşelătoriei a cărei victimă am fost.

O desolidarizare ar fi puţin, eu înfierez cu tărie atât sistemul politicianismului vechiu, care m'a făcut să ezit luni de zile fără să mă înscriu în partid, cât şi -mai ales- acţiunea P.N.T. de inconştientă subminare şi crimă contra ţării.

Aceasta declar, susţin şi semnez.

ss.Ltcol.C.Mihăilescu.

10 Septemvrie 1947.

20 Sept 530

00532

D E C L A R A T I E

Subsemnatul Locot. Mihăilescu Vicnţă, recapitulând declaraţiunile mele anterioare, fac următoarea declaraţie-sinteză, cuprinzând punctele importante din cuprinsul celor anterioare :

1). Am luat contact cu secţia militară P.N.T. la începutul lunei Decemvrie 1946, din capacitatea orientărei mele politice.

2). Dela prima şedinţă am luat cunoştinţă de organizarea comitetului de conducere, care era următorul :

Preşedinte: G-ral Negrei Gabriel,
Prim.V.Preş.Col.Stoika Stefan,
V.Preşed.: Gral Zerzor,
Gral Serbu
Gral Stoika Grigore.
Membrii: Col.Dumitrescu
Col.Apostolescu
Maior Pupa
Cpt.Zaharia Marin
Lt.Valter
Plt. Bălan şi
Maistru Cazan.
Casier : Locot. Stătescu Dumitru
Secret.gl.: Col.Stoenescu
Secret adj. Sbt. Lăzărescu, înlocuit ulterior cu Slt.Cristescu.

3). Organizarea S.M., P.N.T. era făcută pe patru subsecţii de activitate :

a). Secţia juridică, condusă de gral Zerzer;
b). Subsecţia organizare condusă de gl. Stoika Gr
c). " informaţii " de col. Dumitresc
d). " presă şi prop. " de maior Petecău

./.

M.C.

4). Scopul secţiei militare P.N.T. era următorul :
- "aparent, judecând după şedinţele publice, scopul părea a fi revendicarea drepturilor lezate ale militarilor şi studiul armatei prezente şi viitoare. Judecând după goana care se ducea după ofiţerii deblocaţi şi după permanenta alimentare şi adâncire a nemulţumirilor inerente după un război pierdut şi doi ani de secetă, cât şi după defăimarea armatei actuale, se putea trage concluzia că se urmărea dezagregarea morală şi materială a armatei existente, pentru a nu fi piedică unui regim P.N.T. Adăugând proectul de organizare al armatei, se desprindea scopul ascuns al organizaţiei, acela de a crea un mijloc ascuns de luptă la dispoziţia P.N.T., atât pentru un conflict armat intern, cât şi unul extern." (Pentru punctul 1-4, vezi declaraţia din 31 Aug.1947).

5). Am întocmit un proect pentru înfiinţarea unui "serviciu de informaţie", însărcinare pe care am primit-o dela gral Stoika Grigore şi col. Stoika Ştefan. Acest proect prevedea următoarea organizare :

a). un birou central la Bucureşti,

b). birouri similare la toate org. judeţene, conduse pe cât posibil de ofiţeri de Stat Major.

c). informatori, pentru care erau folosiţi toţi membrii activi, consideraţi ca atare.

Sistemul de activitate prevăzut prin acest proect, era organizarea de rapoarte informative lunare, asupra stărei de spirit din armată (activi, C.D. şi rezervă) populaţia civilă, precum şi asupra curentelor politice şi economice, care erau trimise biroului central, unde se centralizau toate într'o sinteză informativă lunară care se înainta apoi forurilor superioare ale partidului.

Ulterior, titlul acestui proect a fost modificat de gl Stoika Grigore, în acela de "birou de documentare".

6). Ştiu că gl Dioulescu Ahile participa rar la şedinţele secţiei militare, în calitate de observator al dlui Mihalache (pentru punctul 5 şi 6 vezi declaraţie din 2 Sept.1947).

./.

7). Prin luna Iunie 1947 mi-a fost încredințat un plan pentru organizarea lucrului în secția organizării, împreună cu niște notițe creionate de gl Stoika Grigore, ce cuprindeau organizarea instrucției și învățământului militar în școli și unități, în scopul de a fi stilizate și comprimate într"o singură lucrare.

8). In luna Mai a.c. se primiseră răspunsuri de constituire a S.Mil.din Timișoara, Ploești, Dolj, Severin și Focșani.

9). Spre sfârșitul lunei Mai a.c. a luat ființă o subsecție a tineretului militar al cărui organizator era maiorul Papa.

10). Către sfârșitul lunei Iunie a.c. maiorul Diratorian mi-a cerut să-i prezint un ofițer de încredere dela M.S.M., pe care să-l pună în legătură cu "cineva" dela Min.Afacerilor Externe, în scopul de a-i da informațiuni asupra mișcărilor de trupe sovietice din țară și în special din Ardeal. (Pentru punctul 7 - 10 vezi declarația din 3 Sept.1947).

11). Legătura între secția militară și P.N.T. se făcea de col.Stoika Ștefan "și orice hotărîre și inițiativ luate de secția militară, era vemiă și stimulată dela conducerea centrală a partidului, care era ținută în curen cu toată activitatea secției militare; directivele și aprobările hotărîrilor ce se luam în sânul secției militar erau făcute de către dl.Iuliu Maniu, prin col.Stoika Ștefa sau general Negrei Gabriel ".

In cursul lunei Aprilie a.c., dl.General Negrei a obținut direct dela dl.Maniu să se continue organizarea de secții militare pe țară, pe lângă organizațiile județene, care urmau să fie sub conducerea directă a dlui Mani iar S.M. a Capitalei să continue a rămâne sub conducerea dlui Mihalache.

12). In luna Mai a.c.,după relatarea Slt.Cristesc (care înlocuise la secretariat pe Slt.Dămărescu) numărul membrilor S.M. era de 380.

./.

533
00535

13). In timpul când am fost anchetat la Ralmeisen mi s'a arătat "proectul de organizare al armatei" şi el purta în en-tête recunoaşterea Col.Stoika Ştefan că este autentic şi a Locot.Stătescu că îl cunoaşte ca aparţinând Col.Stoika. Tot atunci am văzut un afert de coală de hârtie pe care era scris şi iscălit de col.Stoika Ştefan că în textul proectului mai sus citat, cuvântul "german" trebue înlocuit cu "rus" . (Pentru punctele 11 - 13 vezi declaraţia din 6 Sept.1947).

14). La şedinţele publice prezidate de gral Negrei şi secundat de col.Stoika Ştefan şi gl.Zorzor, s'a întreţinut adversitatea contra URSS". Nu odată Locot.Dumitrescu, şeful informaţiilor, a atacat pe ruşi în turul de orizont politic pe care-l făcea săptămânal. Nimeni nu l-a oprit, nu i-a luat cuvântul şi simpla afirmaţie, făcută odată de gl Zorzor că - aceasta nu angajează secţia şi P.N.T. - astăzi nu o mai consider suficientă".

15). Desolidarizarea mea faţă de acţiunile P.N.T., este puţin spus ; înfierez acţiunea sa subversivă ca şi dezertarea căpeteniilor, prin fuga dela Tămădău.
(Pentru p-tele 14 - 15, vezi declaraţia din 10 Sept.1947).

16). Nu sunt membru de partid. Nu am nimic comun cu P.N.T., mai ales după ce am văzut prin închisori "dansul laşităţilor" şi egoismele celor potentaţi şi mă declar vrăjmaş acţiunei de şubrezire a ţării, dusă de oameni interesaţi numai de dorinţa de a parveni.

In concluzie, dezavuarea este organică, cinstită şi categorică.

Aceasta declar, susţin şi semnez.

ss.Locot.c.Mihăilescu Tieuţă.

Bucureşti, 20 Septemvrie 1947.

VI

7 oct

534

00536

DECLARATIE

Subsemnatul, Lt.Col.rez. TICUTA MIHAILESCU, in continuarea declaraţiilor mele anterioare, mai relatez următoarele:

1.- Am cunoscut pe Lt.Comandor Ciorciu ca sublt.in Reg. Gardă "M.V.", unde mi-a făcut stagiul în infanterie. De atunci l-am văzut rar, iar în ultimul an nu l-am văzut decât o singură dată, în treacăt, pe strada Regală.-

Pe Comandorul Mocanu îl cunosc vag.

Nu am întreţinut nici un fel de relaţii cu ei.

2.- In ceace priveşte orientarea antisovietică şi antisemită a P.N.T. complectez cu următoarele elemente:

a). Dl.Maniu nu a dat curs audienţei obţinute la Dl.Vâşinski;

b) Dl.Maniu a trimis emisari în apus (şi vroia să trimită şi pe Mihalache et comp.) dar la Moscova nu a trimis pe nimeni;

c). Nemulţumit de rezultatul alegerilor, Dl.Maniu s-a plâns la Anglo-Americani; nu însă şi la Sovietici;

d). Secţia militară, prin Col.Dumitrescu C., a criticat curent peRuşi, în turul de orizont politic săptămânal. La intervenţia Lt.Col.Stătescu şi Maior Petecău, Dl.Gen. Negrei a răspuns că: "are el boală la Ruşi", iar Gl.Zorzor că "aceste afirmaţii nu angajează P.N.T." Dar nu i s'a luat cuvântul, cum era normal, când se vorbeşte rău de un prieten;

e). ColStoika Stefan a spus prin Decembrie a.c. imediat după alegeri, că nimic nu se poate încerca contra actualului regim, atât timp cât sunt Ruşii în ţară. Ii considera deci ca o piedecă.-

f). Intr'o şedinţă din luna Mai a.c., când se vorbea că lucrurile merg prost în ţară, Maiorul Mărăşeţeanu a luat cuvântul, arătând că este normal să fie astfel, când ţara este condusă de "Jidoafca de Ana Pauker". Asistau: Gl.Negrei, Gl.Zorzor, Gl.Stoika Grigore, Col.Stoika Stefan, Col.Spiridoneanu, Col.Stoenescu, Maior Petecău, etc.

M.P. ../..

g). Atmosfera era insimnos antisemită. Prin acceptarea grupului legionar în partid, în cap cu Comarnicia ea s-a accentuat.-

3.- Prin Martie 1946, am vorbit cu Dl.Gl.Constantin Niculescu, şeful Casei Militare a M.S.Regelui, care mi-a dat însărcinarea să-i fac un studiu asupra organizarei propagandei în general şi a Ministerului Propagandei în special, în ideea că se va crea un guvern neutru, care să ducă la alegeri libere şi la destindere internă. In acest guvern care urma să fie prezidat de Dl.Gl.Niculescu C.,eu urma să conduc propaganda. In acest guvern trebuia să intre numai oameni care să nu aibe nici o coloratură politică. Durată era limitată strict de alegeri şi consultări regale pe baza rezultatului lor.-

Motivele pentru care au apelat la mine erau: faptul că mă cunoştea şi mă aprecia; fusesem deja secretar general la Ministerul Propagandei, între 23 Ianuarie 1941 - 1 Iulie 1941 şi pentrucă eram considerat ca unul dintre puţinii specialişti în propaganda dintre oamenii neînsoldaţi în vre-un partid.-

Acestea declar, susţin şi semnez.

ss.Lt.Col. Ticuţă Mihăilescu.

7 Octombrie 1947 Bc.

DECLARATIE

Subsemnatul, Lt.Col.rez. TICUTA MIHAILESCU, in continuarea declaraţiilor mele anterioare, mai relatez următoarele:

1.- Am cunoscut pe Lt.Comandor Cioroiu ca sublt.in Reg. Gardă "M.V.", unde mi-a făcut stagiul în infanterie. De atunci l-am văzut rar, iar in ultimul an nu l-am văzut decât o singură dată,în treacăt, pe strada Regală.-

Pe Comandorul Mocanu îl cunosc vag.

Nu am întreţinut nici un fel de relaţii cu ei.

2.- In ceace priveşte orientarea antisovietică şi antisemită a P.N.T. complectez cu următoarele elemente:

a). Dl.Maniu nu a dat curs audienţei obţinute la Dl.Vâşinski;

b) Dl.Maniu a trimis emisari în apus (şi vroia să trimită şi pe Mihalache et comp.) dar la Moscova nu a trimis pe nimeni;

c). Nemulţumit de rezultatul alegerilor,Dl.Maniu s-a plâns la Anglo-Americani; nu însă şi la Sovietici;

d). Secţia militară,prin Col.Dumitrescu C.,a criticat curent peRuşi,în turul de orizont politic săptămânal. La intervenţia Lt.Col.Stătescu şi Maior Fetecău, Dl.Gen. Negrei a răspuns că: "are el boală la Ruşi", iar Gl.Zorzor că "aceste afirmaţii nu angajează P.N.T." Dar nu i s'a luat cuvântul, cum era normal, când se vorbeşte rău de un prieten;

e). ColStoika Stefan a spus prin Decembrie a.c. imediat după alegeri, că nimic nu se poate încerca contra actualului regim, atât timp cât sunt Ruşii în ţară. Ii considera deci ca o piedecă.-

f). Intr'o şedinţă din luna Mai a.c., când se vorbea că lucrurile merg prost în ţară, Maiorul Murăşeţeanu a luat cuvântul, arătând că este normal să fie astfel,când ţara este condusă de "Jidoafca de Ana Pauker". Asistau: Gl.Negrei, Gl.Zorzor, Gl.Stoika Grigore, Col.Stoika Stefan, Col.Spiridoneanu,Col.Stoenescu,Maior Fetecău,etc.

E.F. ..//..

g). Atmosfera era insinuos antisemită. Prin acceptarea grupului legionar în partid, în cap cu Comarniciu ea s-a accentuat.-

3.- Prin Martie 1946, am vorbit cu Dl.Gl.Constantin Niculescu, şeful Casei Militare a M.S.Regelui, care mi-a dat însărcinarea să-i fac un studiu asupra organizarei propagandei în general şi a Ministerului Propagandei în special, în ideea că se va crea un guvern neutru, care să ducă la alegeri libere şi la destindere internă. In acest guvern care urma să fie prezidat de Dl.Gl.Niculescu C.,eu urma să conduc propagandă. In acest guvern trebuia să intre numai oameni care să nu aibe nici o coloratură politică. Durată era limitată strict de alegeri şi consultări regale pe baza rezultatului lor.-

Motivele pentru care au apelat la mine erau: faptul că mă cunoştea şi mă aprecia; fusesem deja secretar general la Ministerul Propagandei, între 23 Ianuarie 1941 - 1 Iulie 1941 şi pentrucă eram considerat ca unul dintre puţinii specialişti în propagandă dintre oamenii neinsoldaţi în vre-un partid.-

Acestea declar, susţin şi semnez.

ss.Lt.Col. Ticuţă Mihăilescu.

7 Octombrie 1947 Bc.

VI

538
00540

D E C L A R A Ţ I E

Subsemnatul, Victor Covac, declar următoarele:

Ştiu că în cursul lunei Ianuarie 1947, pe când mă aflam la cabana Piatra Craiului, au venit pentru a face percheziţie un jandarm şi doi paznici de vânătoare. In acest timp eu mă aflam în cabană, unde am fost anunţat de Roza Vasilescu despre faptul că vin jandarmii. Atunci am sărit pe fereastră, iar Zuzi Schob mi-a dat armele, cu care am fugit în pădure. De acolo am văzut cum un paznic de vânătoare se plimba mereu în jurul cabanei. La un moment dat a ieşit cabanierul împreună cu jandarmul şi ceilalţi paznici, şi s'au dus la un grajd care se află situat aproape de cabană. Pentru ca să văd ce fac acolo, m'am urcat mai în sus în pădure, de unde i-am văzut făcând percheziţie la grajd. Acolo am stat circa o jumătate de oră, după care timp am plecat în Zărneşti. Pe drum am văzut urmele unui unui om care cobora în sat. Ajuns în Zărneşti m'am dus la Tudorică Nişcov - fiul - căruia i-am povestit ce s'a întâmplat sus, precum şi despre faptul că sunt foarte intrigat deoarece nu ştiam ale cui sunt urmele pe care le-am văzut în zăpadă. El mi-a spus că sunt probabil ale lui Rusu, care a coborât şi el cu câtva timp înainte, fapt despre care eu nu ştiam nimic. Pe urmă m'am dus cu el într'o casă, unde am întâlnit pe Rusu, pe Astrate şi pe Mocanu. Acolo Rusu mi-a povestit că în timp ce jandarmii făceau percheziţie şi luau apoi masa, a reuşit să fugă şi el. După câtva timp, eu care eram certat cu ei, m'am certat din nou, deoarece Astrate spunea că e foarte bine că s'a întâmplat aşa, deoarece acum cabanierul o să fie arestat în locul lor. Dimineaţa eu am plecat sus la cabană, iar seara au venit şi ceilalţi trei. După circa 10 minute ei s'au

./.

M.C.

anunțat că și-au făcut bagajele și că pleacă la București. De atunci nu i-am mai văzut decât la București, pe Lstrate, în ziua în care am fost arestat. De abia în închisoare am aflat că ei nu au venit la București ci au rămas în aceeași regiune, schimbând numai locul. Ei au plecat spunând că au fost denunțați de către cabanierul Saheb.

Aceasta este declarația pe care o susțin și semnez.

ss. V.Novac.

Buc.22 Sept.1947.

540
00542
23 IX 47

PROCES VERBAL DE CONFRUNTARE

Astăzi 23 Septembrie 1947 orele 19,3o.-

Noi Nicolae Bogdan, Inspector de Poliţie asistaţi de Dl. Cornişteanu Paul şi Doleanu Carol ofiţeri de Poliţiei în Direcţiunea Generală a Poliţiei.-

Procedând astăzi data şi ora de mai sus la confruntarea lui CICERONE IOANITIU cu VICTOR NOVAC, al cărui rezultat este următorul.-

VICTOR NOVAC

CICI IOANITIU a venit în munţii, pentru prima data în Iunie 1946 şi a stat cam până în August 1946. La Crăciun 1946 a revenit din nou/ la începutul lui Decemvrie- şi a plecat a doua zi din xxx a treia zi de Crăciun. A revenit din nou prin 3-4 Aprilie şi a stat vre'o patru zile Prima dată la începutul lui Iunie, 1946 eu am fost sus la Plaiul Foi cu Dna Lelia Mihăilescu când Dna Mihăilescu scobora din munte împreună cu mine, ne-am întâlnit cu CICI IOANITIU, care mi-a comunicat că lucrurile încă nu s'au liniştit şi să mai rămân în munţi. Dna Mihăilescu a plecat spre Bucureşti, iar eu m'am reîntors cu CICI IOANITIU la cabana S.K.V.-

CICI IOANITIU cunoştea pe MOCANU, RUSU şi ISTRATE şi deasemeni ştia povestea lor că sunt refugiaţi în munţi şi ştia că sunt trimişi de Mureşeanu şi Ghiţă Popp.-

Deasemeni CICI ştia că Dna Laelia Mihăilescu mi-a trimis mie şi lui un pachet cu alimente prin Ghimiceanu

Si eu şi CICI am primit de vre'o două ori bani dela Asistenţa Partidului P.N.T. care reprezentau bursa în bani, cătwa 3oo.ooo lei de fiecare lunar.-

Menţionez că CICI IOANITIU a cunoscut pe MOCANU RUSU, şi ISTRATE în Decembrie 1946 la cabana S.K.V.-

CICERONE IOANITIU

./.

541

0543

Din cele de mai sus afrimate de VICTOR MOVAC nu recunosc următoarele :

- Nu am fost între lunile Iunie și August 1946 la cabana, ci numai în Iuni 1946 o zi și jumătate. In luna August 1946 am stat 7-8 zile.-

- De Crăciun 1946 am venit cu câteva zile înainte de Crăciun, iar în urma mea la o zi au venit doi indivizi, al cărer nume l'am aflat acuma Rusu și Mecanu.-

- Nu recunosc că am primit vre'o sumă de bani dela Asistența Partidului, în afară de 400.000 lei drept ajutor de studiu.-

- Nu am știut că cei trei/ Rusu, Istrate și Mecanu au fost trimiși de Ghiță Popp și Mureșeanu, ci numai că erau fugiți din Dej. in urma alegerilor.-

- Nu stiam că pachetul era trimis de Laelia Mihăilescu, ci dela Pomul de Crăciun.-

CICERONE IOANIȚIU

Drept care am încheiat prezentul proces-verbal spre cele legale.-

Inspector de Poliție
N. Bogdan

Asistenți

Paul Corniștean
Doleanu Carol,

1 oct

542

00544

DECLARATIE

Subsemnatul, Victor Hovac, student, domiciliat în Blaj, Str. Regele Ferdinand Nr. 43, de 21 ani, necăsătorit, condamnat odată la 3 luni închisoare și apoi grațiat, condamnarea survenită în urma unor manifestații studențești, aceasta în Martie 1946, iar a doua oară condamnat în contumacie la 2 ani închisoare, tot în anul 1946, pentru același fapt, cu ocazia zilei de 10 Mai, declar următoarele :

La întrebarea: Ce calitate aveam în P.N.T. răspund:

Am fost membru al Tineretului Universitar al P.N.T., din anul 1945, luna Februarie, iar din Februarie 1946, am fost ales membru în comitetul de conducere al Academiei Comerciale.

La întrebarea: Pentru care motiv ați fost în munți, răspund: Pentrucă eram urmărit de Poliție și mi-am găsit acolo un adăpost.

La întrebarea: Cine știa despre aceasta, răspund:

Despre aceasta știa Dna Col. Mihăilescu și cu studentul Bărbuș Ioan, secretar general al T.U.N.T., pe țară.-

La întrebarea: Mai erau și alții în munți, răspund:

In Iunie 1946 când eu am plecat în munți, nu aveam cunoștință că ar mai fi și alte persoane acolo. Mai târziu însă în Decembrie 1946 au mai venit pe lângă mine și Cici Iăcnițoiu, tot student, care era și el urmărit, încă trei persoane :Rusu Gavrilă, student, Mocanu Gh, și Istrate Alexandru.

La întrebarea: Cine mă ajuta pe mine și pe ei răspund: Pe mine mă ajuta prin asistența socială a P.N.T., cu 300.000 lei lunar, iar pe ei știu că îi ajuta Dl. Ghița Popp și cu Ionel A. Mureșanu, care le trimitea bani și scrisori.

La întrebarea: Pentru care fapte au fost trimiși în munți Rusu Gavrilă, Mocanu Gh. și Istrate Alexandru, răspund:

Dela Rusu Gavrilă, student și membru P.N.T. am aflat că au fost trimiși în munți pentru că erau urmăriți ca instigatori și participanți la rebeliunea dela Dej, întâmplată cu ocazia alegerilor din Noemvrie 1946.

Această este declarația pe care o susțin și semnez astăzi 1 Oct. 1947.

ss. V. Novac.

(VI)

16 oct

543

00545

D E C L A R A T I E

Subsemnatul, Victor Novac, declar în continuarie următoarele :

In cursul lunei Decembrie 1946, fiind la Bucuresti, l'am rugat pe Dl. Ioan Bărbuş ca să intervină pe lângă comitetul de asistenţă al P.N.T. ca să majoreze pentru mine şi Cicu Ioaniţoiu bursa pe care o primeam dela 300.000 lei la 500.000 lei, deoarece aceşta ne sunt insuficienţi. Dl. Bărbuş mi-a spus că acest lucru trebuie ca să-l obţină dela direct dela Dl. Maniu. Mi-a spus că dânsul cunoaşte chestiunea noastră şi că el singur este în măsură a ne satisface această doleanţă.-

Aceasta îmi este declaraţia pe care o susţin şi semnez.-

ss Victor Novac

Bucureşti 16 Oct. 1947

544

00546

D E C L A R A T I E

Subsemnatul VICTOR NOVAC, student declar în continuare următoarele : In urma manifestaţiei dela 10 Mai 1946, fiind urmărit de poliţie, am luat hotărârea de a pleca la Zărneşti în munţii Piatra Craiului, unde socoteam că îmi voiu putea găsi un adăpost.- D-na Colonel Mihăilescu şi Dl. Ionel Bărbuş pe care i-am anunţat despre hotărârea mea de a pleca în munţi nu mi-au făcut nici o obiecţiune, ba din contră, Bărbuş mi-a spus că ar fi bine ca să plec cât mai repede, iar D-na Colonel Mihăilescu după ce a obţinut dela prezidenţa P.N.T., suma în bani pentru mine, s'a oferit să vină şi dânsa acolo.-

Am ajuns la Zărneşti în jurul date de Iunie 1946, de unde am plecat la Cabana Plaiul Foii unde am stat 10 zile.- După acest timp, D-na Colonel Mihăilescu a plecat la Bucureşti. In Zărneşti m'am întâlnit cu Ioaniţoiu, care mi-a spus că ar fi bine să mai rămân în munţi şi că acest lucru l-a discutat şi cu Bărbuş care a fost de aceiaşi părere.- Totodată d-na Mihăilescu ne-a spus ca să stăm liniştiţi în această regiune, care socotea dânsa că ne oferă destulă siguranţă până atunci când se vor linişti lucrurile.- Bărbuş mi-a comunicat că va face tot posibilul ca să ne obţină ca regulat bursa pe care o primeam dela P.N.T., să o obţină în bani, şi ca ea să ne fie trimisă la Zărneşti.- Intr'adevăr această bursă am primit-o până în luna August.- In luna August venind la Bucureşti l-am întâlnit pe Bărbuş pe care l-am întrebat cât timp va mai dura această stare de lucruri, deoarece mie nu-mi convine de loc să stau în munţi în loc să-mi văd de examene şi de Facultate.- El mi-a spus să am răbdare, deoarece lucrurile se vor schimba în curând, fie intervenind o destindere în viaţa politica internă, fie prin faptul că în toamna acestui an 1946 se vor ţine alegerile, cu care ocazie era lucru sigur ca actualul guvern va fi schimbat în urma rezultatului alegerilor.- Pân atunci, m'a sfătuit ca să rămân mai departe în munţi şi să aştept desfăşurarea evenimentelor.- Dela Bucureşti am plecat înapoi în munţi unde am stat până în jurul datei de 1 Noembrie 1946 când am fost chemat de Bărbuş la Bucureşti.- Venind aci m'am întâlnit cu el, şi mi-a spus că m'a chemat pentru a fi trimis în propagandă electorală în Maramureş.- La întrebarea mea dacă c

./.

ce rost are plecarea mea în propagandă în ajunul alegerilor, el mi-a spus că rostul meu nu este acela de a face propagandă ci acela de a aduce la Bucureşti dovezi scrise despre rezultatul alegerilor precum şi un raport asupra stării de spirit a locuitorilor, şi asupra eventualelor incidente dacă acestea se vor ivi.- Am plecat în Maramureş, unde am fost la locul de vot din comuna Glod.-Aci nu s'au întâmplat nici un fel de incidente iar după ce am mai strâns câteva dovezi eliberate de către diverse comisii electorale, în ziua de 21 Noembrie am plecat la Bucureşti.-Ajungând aci, am predat dovezile şi raportul lui Bărbuş, care mi-a spus că o să le dea mai departe.- Aci am stat până pe la jumătatea lunei Septembrie, aşteptând o schimbare, deoarece mie îmi venea foarte greu ca să mă întorc din nou în munţi; unde viaţa începuse să fie foarte grea, iar întrucât nu aveam bani suficienţi, nu aveam nici o posibilitate de a trăi mai omeneşte.- In acest timp, la 1 Decembrie 1946, s'a ţinut la Clubul P.N.T. Comitetul Executiv în care s'a hotărât neparticiparea celor 33 de deputaţi N.T. la lucrările camerei.- Am auzit că la acest comitet s'au adus acuzaţii grave la adresa actualului guvern că ar fi falsificat rezultatul alegerilor lucru care se spunea că ne va compromite în faţa opiniei publice mondiale.- Din cele ce s'a discutat acolo se desprindea antipatia faţă de guvern şi s'a hotărât ca şi de acum înainte P.N.T. să rămână pe aceiaşi linie de intransigentă opoziţie distructivă.- Totodată s'a exprimat speranţa că guvernele englez şi american nu vor recunoaşte ca valabile aceste alegeri şi că printr'o viitoare conferinţă internaţională guvernul nostru va fi obligat ca să facă noi alegeri, în prezenţa ziariştilor străini şi a observatorilor anglo-americani.- Totodată am auzit că s'a făcut sau se va face apel şi la O.N.U. care să oblige guvernul nostru la acest lucru.-Discutând aceste lucruri cu Bărbuş, mi-am exprimat credinţa că ar fi fost mult mai bine ca deputaţii noştrii să meargă în Cameră unde vor putea să ducă o acţiune liberă şi legală, o acţiune de opoziţie cinstită, şi de unde vor putea ca să protesteze public asupra tuturor chestiunilor care nu convin P.N.T.- La aceste comentarii Bărbuş mi-a spus că ştie Dl. Maniu pentru ce face acest lucru şi că probabil are asigurări din partea anglo-americanilor, că aceştia ne vor da sprijinul lor, şi că Regele nu se va duce probabil la deschidxrea solemnă a Camerei.- Exprimându-mi neîncrederea ă

că o viitoare conferinţă internaţională care să oblige guvernul de a face noui alegeri se va ţine în curând şi că mie îmi este imposibil să mai trăesc în munţi în aceste condiţiuni, el m'a sfătuit să mă întorc înapoi şi să stau acolo liniştit căci este imposibil ca în primăvara lui 1947 să nu se ajungă la o schimbare, într'un fel sau altul.- Aceasta, deoarece după atâta timp de războiu şi de lipsuri şi după atât timp dela terminarea războiului, întreaga omenire este dornică să se termine odată cu această stare de nesiguranţă, fie ea chiar peste câtva timp.- Tot atunci, la întrebarea mea despre faptul că Dl. E. Haţieganul şi-a dat dimisia din guvern, el mi-a spus că nu putea să mai rămână ministru într'un guvern eşit din alegeri pe care nu le recunoaşte ca valide, şi că acest lucru ar fi un non-sens.- In jurul datei de 15 Decembrie am plecat din nou la Zărneşti împreună cu Ioaniţoiu care venise din Banat, unde a fost în propagandă. Cam prin 20 Decembrie mă pomenesc odată că vin la cabană două persoane.- Rusu Gavrilă şi Mocanu Gheorghe care mi-au spus că au fost trimişi de Ghiţă Popp şi de Bârbuş, deoarece erau fugiţi din jud. Someş din cauză că au luat parte la rebeliunea de acolo întâmplată cu ocazia alegerilor, rebeliune al cărei conducător a fost Rusu Gavrilă care era membru al P.N.T.- Rusu mi-a povestit cum a adunat toate satele din Jud. Someş, pe care le-au condus apoi către oraşul Dej pentru a ocupa Prefectura şi a cere socoteală autorităţilor pentru faptul că au schimbat rezultatul alegerilor.- Mi-a povestit că s'au apropiat de oraşul Dej, şi că au văzut locuitorii cum fugeau cu bagajele în mână, de frica sătenilor, pentru a se ascunde pe niste dealuri si in niste păduri in apropiere. Mi-a mai spus că au fost opriti la intrarea in Dej de către armată si că s'au intors inapoi cântând cântece patriotice si strigând " Trăiască P.N.T. " si "Iuliu Maniu", in tot acest timp, mi-a spus că el are acela care a organizat aceasta chestiune, si că era cunoscut sub numele de PUIU OLTEANU. La intrebarea mea pentru ce au venit tocmai la Zărnesti, mi-a spus că el a vrut să meargă in altă parte, dar că GHITA POP si MURESANU i-au trimis aci. (aceasta după ce ne-am certat), după o zi, sau două dela venirea lor, a mai sosit si IMPARATE ALEXANDRU. Atunci ei s'au hotărât ca să facă un chef, iar MOCANU a propus chiar ca de Crăciun să aducă lăutarii din Zărneşti care să le cânte, deoarece el este dispus să le plătească chiar si un milion de lei pentru aceasta. Mie, care stiam cât este de grea situatia, nu mi-a plăcut acest lucru, si le-am

spus că in loc să se gândească să dea un milion de lei la lăutari, mai bine s'ar gândi să-și cumpere de ei pâine. La aceasta observatie a mea MOGANU mi-a răspuns că lor o să le trimită GHIȚA POPP și MURGEANU bani suficienti, deoarece dacă nu le trimite, ei o să-i denunte, iar lor le e frică de acest lucru. Atunci ne-am certat pentru primaoară, căci eu le-am spus că nu e frumos din partea lor, că dacă GHIȚA POPP nu le trimite bani pentru chefuri, ei să-l ameninte cu denunțarea. A doua sau a treia zi de Crăciun a sosit GHIMICESCU a adus pentru mine și pentru IOSIFOIU un pachet cu alimente din partea D-nei Col. MIHAILESCU, iar lui RUSU GAVRILA i-a adus o scrisoare dela GHIȚA POPP. Din cauză că eu eram certat cu ei nu mi_am citit scrisoarea insă din cele discutate ulterior dintre ei am aflat că GHIȚA POPP le-a scris să fie liniștiti deoarece partidul lucrează imens pentru o cât mai grabnică schimbare a guvernului. Când GHIMICESCU a plecat a doua zi la Bucuresti, eu i-am trimis vorbă lui BARBU că mie nu-mi convine că i-a trimis pe cei trei acolo, deoarece toată ziua nu se gândesc decât cum să strice banii pe băutură, iar când le-am făcut observatie asupra acestui lucru ei l-au amenintat pe GHIȚA POPP cu denuntarea. I-am trimis deasemeni vorbă și despre faptul că m'am certat foarte urât cu ei și că ar face mult mai bine ca să facă tot posibilul ca să nu mai stea acolo, deoarece din cauza relatiilor proaste și a certurilor zilnice intre noi, nu ar fi exclus ca să mă denunte și pe mine. Eu eram definitiv certat cu ei și orice legatură intre noi era ruptă in acel moment, fapt care pe ei i-a determinat ca să se mute cu locuinta in altă parte și chiar masa o lua separat de mine.

După trecerea sărbătorilor a venit și invățătorul VESA din Comeș, care i-a adus lui RUSU un pachet cu alimente, iar a doua sau a treia zi a plecat la Bucuresti. Știu că RUSU l-a trimis pe VESA la GHIȚA POPP și la MURGEANU, pentru ca să le facă rost de bani. VESA trebuia să se intoarcă dela Bucuresti peste câteva zile cu bani, pachet și vesti dela GHIȚA POPP și MURGEANU, pentru RUSU și ceilalti doi.

Odată cu VESA ei asteptau să vină și BELDEANU pe care eu nu-l cunostiam. Deasemenea stiu că VESA le-a promis că va aranja și cu SABIN POPP - pe care eu nu-l cunosc - să le trimită pachete cu posta săptămânal. Intre timp, RUSU și ceilalti doi au plecat dela cabana unde eram eu, asa că nu l-am intâlnit pe VESA a douaoară și nici nu stiu dacă BELDEANU a venit sau nu.

./.

548.

După plecarea lui Vesa a venit la Cabană un jandar şi doi paznici de vânătoare pentru ca să facă perchezitie.- La cabană nu eram decât eu şi Rusu.- Eu am reuşit să fug pe fereastră,în pădure,unde am stat câtva timp,iar apoi am plecat la Zărneşti,unde m'am dus la Tudorică Nişcov - fiul -.- I-am povestit celele întâmplate,precum şi faptul că Rusu a fost arestat.- In seara aceai am fost cu el la un cetăţean al cărui nume nu-l ştiu dar ca re era morar.- Acolo am întâlnit pe Rusu şi pe ceilalţi.- Rusu a povestit cum a reuşit să fugă,în timp ce jandarmul şi paznicii luau masa.- La un moment dat Istrate mi-a spus mie,care mi-am exprimat îngrijorarea că o să fie arestat cabanierul, că bine că a scăpat Rusu şi că ar fi foarte bucuros ca să intre la apă cabanierul şi familia lui,cu care ei s'au certat tot timpul.- Atunci eu am fost foarte revoltat de această chestiune şi m'am certat din nou cu ei şi am trecu în altă cameră,împreună cu Nişcov - fiul -.- De acolo am auzit cum Rusu le-a propus celorlalţi doi ca împreună cu încă câţiva locuitori din sat al căror nume nu l-am pomenit,să meargă în noaptea aceasta sus-la cabană, să tăbărască cu armele asupra jandarmului şi a paznicilor, să intre în cabană pentru a-şi lua lucrurile şi să plece din Zărneşti deoarece nu mai pot să rămână la cabană căci ei erau de părere că i-a denunţat cabaniera, şi că acesta a fost motivul pentru care au venit jandarmii să facă perchezitie.-

In seara aceia ştiu că Rusu avea asupra lui un pistol.- Eu,xxxxxx care mă aflam cu Tudorică Nişcov - fiu în camera alăturată şi am auzit vorbind despre aceste lucruri : " Ascultă ce prostii vorbeşte Rusu ", la care Nişcov mi-a spus :"Aceştia sunt nebuni ",şi i-a înjurat.-

In acest moment mi-a venit în gând că Rusu î timpul cât a stat acolo şi-a făcut anumite legături pe c eu nu le cunoşteam şi pe care nu le-a ascuns cu unii din locuitorii din Zărneşti ; deoarece vorbea cu prea multă siguranţă despre un grup de 10-12 persoane,cu care să at pe jandarmi.- Aceasta mi-a părut curios,deoarece ei erau numai trei persoane iar pe mine nu contau,deoarece nu avea încredere în mine şi eram certat cu ei,iar din discuţia a tă cu Nişcov,mi-am dat seama că nici el nu era prea dispu să facă acest lucru, aşa că nu vedeam cu cine ar putea com pleta ei un grup de 10-12 persoane.-

./.

Deasemenea nu vedeam cu ar putea fi înarmat acest grup, când ei nu aveau asupra lor decât un pistol, pe care-l avea Rusu.- Tot atunci mi-a venit în minte o discuţie pe care am avut-o sus la cabană şi în care Rusu spunea că trebue să vină dela Cluj un sublocotenent cu o maşină, care spunea că este a lui (a Subl.) şi să le aducă din Someş dela Casiu Pop două pistoale automate ruseşti din care se găsesc multe în Someş, rămase acolo cu ocazia războiului.- Nu ştiu dacă Rusu a primit aceste arme sau nu, deoarece mie nu mi-a spus acest lucru, ştiu însă că el odată venind dela Zărneşti unde fusese după alimente când a intrat în cabană le-a spus celorlalţi doi că a găsit pe Subl. acela în Zărneşti şi că le-a adus un pachet.- După aceasta ei au intrat în camera lor, unde nu ştiu ce au discutat.- Eu nu m'am dus cu ei, deoarece noi eram certaţi pe chestiunea alimentelor şi nu voiam să creadă că de cum au primit un pachet eu mă şi duc la ei în cameră - lucru pe care până acuma nu îl făcusem - pentru a-i obliga pe ei să mă servească din pachetul cu alimente pe care l-a adus Rusu.- Socoteam umilitor pentru mine să le dau impresia că mşi caută o împăcare cu ei numai pentru a profita şi eu de pachetul lor, când până acuma luam masa separat iar ei îşi găteau singuri, făcând fiecare cu schimbul pe bucătarul.- Am trecut după aceasta cu Rişcov în camera unde erau ei, iar Rusu i-a spus lui Rişcov planul pe care-l avea el.- Rişcov a spus că aceasta este o prostie, deoarece ar atrage atenţia autorităţilor asupra Zărneştilor, şi că va face el tot posibilul ca să aranjeze cu jandarmul pentru ca să nu se vorbească nimic despre faptul că Rusu a fost arestat şi că a fugit.- După aceasta Rişcov a plecat acasă, urmând ca a doua zi să aranjeze chestiunea aceasta, iar noi ne-am culcat cu toţii într'o cameră.- Aici, Rusu se arăta foarte prost dispus şi nu-i convenea deloc faptul că Tudorică Rişcov - fiul - nu a fost de acord cu el ca să atace şi să dezarmeze pe jandarmul dela cabană, iar atunci când eu i-am făcut observaţie că nu ar fi avut nici arme şi nici cu cine să meargă sus, şi că dacă doreşte nu are decât să o facă el împreună cu Mocanu şi Istrate el mi-a spus că eu sunt un copil care nu am făcut nici măcar armata şi că ar fi găsit el şi oameni şi arme, deoarece el nu a stat cu mâinile în sân.- Când eu i-am spus că aceasta ar fi o prostie chiar dacă ar fi avut elementele materiale, deoarece acest

./.

./.

fapt ar fi atras atenţia autorităţilor,el mi-a răspuns că ar fi fost foarte simplu ca să fi mers sus, să fi făcut prizonieri pe paznici şi jandarm,pe care să-i lege de câte un pom până ei ar fi avut timp să-şi adune lucrurile şi să plece la Bucureşti.- In afară de aceasta el susţinea că nimenea nu ar fi îndrăznit să vină să-l caute,deoarece autorităţilor le este frică să urce după el în munţi,de unde cu o armă bună, poate 2-3 oameni să opună rezistenţă unui regiment întreg.- Eu i-am spus că acestea sunt închipuiri,la care el mi-a răspuns că eu nu ştiu nimic şi că el a făcut în Someş lucruri şi mai grozave cu ocazia rebeliunii,decât acela de a dezarma un jandarm.- Totodată a propus celorlalţi doi ca să organizez această chestiune pentru a doua zi,lucru faţă de care ei erau nehotărâţi.- A doua zi de dimineaţă a venit la noi Tudorică Mişcov - fiul - şi eu i-am spus că lui Rusu încă nici acum nu i-a eşit din cap prostia ~~să~~ cu atacatul jandarmilor.-

Tudorică Mişcov şi cu mine ne-am certat din nou cu Rusu,iar Tudorică le-a spus la un moment dat,într'un acces de mânie că ar fi mai bine să plece de unde au venit.- După aceasta Tudorică a plecat ca să aştepte pe jandarmi.-După câteva ore a revenit înapoi,spunând că a aranjat ca să primească înapoi lucrurile lor pe care jandarmul le-a adus jos.- Stiu că Tudorică s'a întâlnit cu jandarmul la o cârciumă,din care cauză era şi puţin băut.-S'a certat încă odată cu Rusu, deoarece spunea că era aproape să-l bage la apă şi pe el, căci jandarmul a găsit acolo - plicuri - pe a căror faţă era scrisă adresa lui,precum şi o scrisoare,pe care Nitrate a scris-o către cineva din Legiunea Someş şi în care îşi bătea joc de cei de acolo,şi făcea mare haz de faptul că au reuşit să fugă,susţinea el - ~~în fugă~~ îmbrăcat în haine americane şi cu o maşină americană.- Deasemenea a găsit şi un jurnal de n a lui Rusu,sau a lui Nocanu,ţinut la zi,pe care el l-a început din momentul în care au fugit din Someş.- După aceasta eu am plecat sus la cabană.-Seara,au venit şi Rusu şi ceilalţi şi s'a iscat din nou între mine şi ei o discuţie aprinsă.- Ei susţineau că toate acestea s'au întâmplat numai din cauza cabanierului care i-a denunţat.- Deasemenea mă acuzau şi pe mine pentru faptul că i-am scris lui Bărbuş despre neînţelegerea dintre noi şi că datorită acestui fapt toate acestea au ajuns la cunoştinţa D-lui Ghiţă Popp şi a,lui Mureşeanu,care într'o scrisoare pe care le-a trimis-o lor, le făcea morală

pentru faptul că cheltuesc bani pe băutură şi pentru faptul că l-au ameninţat cu denunţarea.- Ghiţă Popp le scria în această scrisoare că ei au fost ţinuţi acolo ca oameni de încredere ai partidului şi că nu se aştepta ca tocmai ei care au lucrat atât de frumos în Someş şi despre care sperau că şi de aci înainte să facă la fel să ajungă ca să-l ameninţe tocmai pe el care îi ajuta şi care se îngrijea ca să primească banii pe care el îi socotea suficienţi pentru a putea trăi.-

După această discuţie ei s'au urcat în camera lor, iar peste circa o jumătate oră au coborât jos, cu bagajele făcute.- Pe mine m'a surprins aceasta, deoarece ei nu mi-au spus nimic despre intenţia lor de a pleca.- In orice caz, eu am fost foarte bucuros de acest lucru.- Ei au plecat jos imediat, spunându-mi că vor să plece la Bucureşti şi că vor să prindă trenul din Zărneşti dela ora 4 dimineaţa.- Din acel moment eu nu i-am mai văzut şi-i credeam la Bucureşti, deabia ulterior în închisoare am aflat că ei m'au minţit şi că în loc să vină la Bucureşti au rămas mai departe în aceiaş regiune.-După aceasta am venit şi eu la Bucureşti pentru sesiunea de examene din Februarie.- Aci l-am întâlnit pe Bărbuş şi mi-am exprimat neplăcerea faţă de faptul că i-a trimis acolo pe Rusu şi ceilalţi, i-am explicat motivele pentru care m'am certat cu ei şi mi-am exprimat satisfacţia că am plecat de acolo.- El mi-a spus că îi pare foarte rău că ne-am certat şi că dacă ar fi ştiut ce fel de oameni sunt nu i-ar fi trimis acolo.- El credea că o să ne înţelegem bine şi a fost foarte neplăcut surprins când a auzit că noi ne-am certat.- Spunea că nu a avut ce face împotriva lor deoarece Ghiţă Popp avea încredere în ei şi le da lor dreptate.- Când m'am întâlnit apoi cu D-na Mihăilescu i-am povestit şi ei despre cele întâmplate acolo, iar dânsa mi-a spus că vina este a lui Bărbuş şi a lui Ghiţă Popp care atunci când i-a trimis acolo ar fi trebuit să o anunţe şi pe ea, şi că dânsa ar fi fost mai în drept decât oricine să ştie care este situaţia noastră acolo, deoarece dânsa este aceia care se îngrijea de mine şi de Cici.- S'a scuzat despre cele întâmplate spunându-mi că ea nu este vinovată şi că a aflat despre venirea lui Rusu acolo deabia după ce ei plecaseră la noi, şi că Ghiţă Popp le lua mereu apărarea.- Aceasta o cred, deoarece ştiu că Rusu de câte ori venea la Bucureşti locuia la Mureşanu sau la Ghiţă Popp unde lua şi masa, atunci când era în Bucureşti.- In timpul cât am stat la Bucureşti l-am întrebat pe Bărbuş cât timp voi mai fi nevoit să stam în munţi deoarece eu m'am plictisit de această viaţă chinuită

în care nu am făcut altceva decât să-mi pierd examenele.- Deasemenea regretul pentru necazurile pricinuite mamei, care m'a trimis la Bucureşti să fac carte, iar pentru o prostie îmi pierd vremea prin munţi.- El mi-a spus că trebue să mai am puţină răbdare deoarece situaţia merge spre o clarificare fie prin ratificarea tratatului de pace după care lucrurile vor intra în normal astfel că atunci este sigur că se vor ţine noi alegeri, fie printr'o conferinţă internaţională între cei trei miniştri de externe, care el spunea că este imposibil să nu aducă o uşurare în viaţa politică internă, la fel ca şi aceia dela Moscova, din Decembrie 1945.- La Bucureşti am stat până la sfârşitul lunei Martie, în care timp nu am mai întâlnit pe D-na Col. Mihăilescu care de frica arestărilor, deoarece începuseră internările în lagăr nu mai venea pe la club.- Intre timp Bărbuş s'a îmbolnăvit şi apoi a fost arestat astfel că eu am fost nevoit să plec din Bucureşti.- Inainte de a pleca din Bucureşti m'am întâlnit întâmplător pe stradă cu sora mea, care mi-a dat ceva bani cu care apoi la 1-2 Aprilie am plecat la Zărneşti din nou.- După câteva zile a venit şi Iosmiţoiu, care a stat numai 3-4 zile, după care a plecat din nou la Bucureşti, astfel că eu am rămas singur.- In jurul datei de 7-8 Mai a venit la cabana E.K.V. Tudorică Kişcov fiul împreună cu D-na Col. Mihăilescu care a venit dela Bucureşti împreună cu încă trei băeţi pe care eu nu-i cunosc.- Dânsa mi-a spus că a venit aci pentru ca să nu fie de 10 Mai în Bucureşti şi mi-a spus că acolo au început din nou arestările în vederea internărilor în lagăr, şi că i-a fost frică să rămână acolo.- Avea de gând să rămână la cabană 6-7 zile, până când credea dânsa că se vor termina cercetările.- A doua sau a treia zi la 10 Mai am aflat că în Zărneşti au fost arestaţi şi trimişi în lagăr Dr. Gogonea şi tatăl lui Tudorică Kişcov.- Atunci D-sa mi-a spus că nici aci nu este destulă siguranţă, astfel că în ziua de 11 Mai am plecat din Zărneşti.- Eu am mai rămas acolo până prin 14-15 Mai când luând cursul de finanţe pentru ca să-mi completez cunoştinţele mi-a venit deodată în minte situaţia mea şcolară cu examenele rămase în urmă, am avut regrete pentru faptul că am minţit-o pe mama înşelându-i speranţele pe care le punea în mine atunci când m'a trimis la Facultate.- Intr'un acces de renunţare, am trântit cartea de pământ, şi am luat hotărârea să viu la Bucureşti, unde după ce îmi voi face da o parte din examene, să mă prezint autorităţilor, deoarece doream să mi se lămurească odată situaţia care pentru mine devenise un chin.

./.

553
00555

Am plecat deci la Bucureşti.- Aci am ajuns în ziua de 17 Mai.- La clubul P.N.T. am întâlnit pe Puiu Beldeanu student la Belle -Arte care m'a întrebat pentru ce m'am certat cu Rusu şi că el i-a vorbit foarte urât despre mine.- Eu i-am că aceasta nu mă interesează şi că acum nu am timp pentru asa fel de lucrări.-Am plecat dela Club şi în aceiaşi seară am fo arestat.- Tot în aceiaşi zi l-am întâlnit la Club şi pe Istrate,cu care am stat de vorbă vre-o cinci minute,şi care mi-a spus că nici el nu mai ştie nimic despre Rusu şi Mocanu.- Eu am plecat,iar dânsul a rămas acolo spunându-mi că-l aşteaptă pe Dl.Penescu.-

Aceasta este declaraţia mea pe care o susţin şi semnez

ss/.Victor Novac

Bucureşti 3 Octombrie 1947

Im continuare mai declar următoarele :

Cu armele pe care le-am avut acolo, am fost odată la vânat cu Tudorică Nişcov,dar nu am vânat nimic.- Tudorică Nişcov avea pistolul mitralieră.-Am mai fost odată la vânătoare împreună cu Mocanu,Istrate şi Rusu.- Rusu a tras cu pistolul mitralieră după o capră,dar nu a lovit-o deşi a tras cu focul automat.-

Adăogirile şi ştersăturile sunt făcute de mine

ss/. Victor Novac

Bucureşti 3 Octombrie 1947.-

554

00556

PROCES VERBAL DE CONFRUNTARE

Astăzi 23 Septembrie 1947 orele 19,3o.-

Noi Nicolae Bogdan, Inspector de Poliţie asistaţi de Dl. Corniştcanu Paul şi Daleanu Carol ofiţeri de Poliţiei în Direcţiunea Generală a Poliţiei.-

Procedând astăzi data şi ora de mai sus la confruntarea lui CICERONE IOANIŢIU cu VICTOR NOVAC, al cărui rezultat este următorul.-

VICTOR NOVAC

CICI IOANIŢIU a venit în munţii, pentru prima data în Iunie 1946 şi a stat cam până în August 1946. La Crăciun 1946 a revenit din nou/ la inceputul lui Decemvrie şi a plecat a doua zi ~~dau xxx~~ a treia zi de Crăciun. A revenit din nou prin 3-4 Aprilie şi a stat vre'o patru zile. Prima dată la începutul lui Iunie, 1946 eu am fost sus la Pleiul Foi cu Dna Lelia Mihăilescu când Dna Mihăilescu acobora din munte împreună cu mine, ne-am întâlnit cu CICI IOANIŢIU, care mi-a comunicat că lucrurile încă nu s'aum liniştit şi să mai rămân în munţi. Dna Mihăilescu a plecat spre Bucureşti, iar eu m'am reîntors cu CICI IOANIŢIU la cabana S.K.V..-

CICI IOANIŢIU cunoştea pe MOCANU, RUSU şi ISTRATE şi deasemeni ştia povestea lor că sunt refugiaţi în munţi şi ştia că sunt trimişi de Mureşeanu şi Ghiţă Popp.-

Deasemeni CICI ştia că Dna Laelia Mihăilescu mi-a trimis mie şi lui un pachet cu alimente prin Ghimicesu

Si eu şi CICI am primit de vre'o două ori bani dela Asistenţa Partidului P.N.T. care reprezentau bursa în bani, câtse 3oo.ooo lei de fiecare lunar.-

Menţionez că CICI IOANIŢIU a cunoscut pe MOCANU RUSU, şi ISTRATE în Decembrie 1946 la cabana S.K.V.-

CICERONE IOANIŢIU

./.

Din cele de mai sus afrimate de VICTOR BO[illegible], nu recunosc următoarele :

- Nu am fost între lunile Iunie și August 1946 la cabana, ci numai în Iuni 1946 o zi și jumătate. In luna August 1946 am stat 7-8 zile.-

- De Crăciun 1946 am venit cu câteva zile înainte de Crăciun, iar în urma mea la o zi au venit doi indivizi, al căror nume l'am aflat acuma Rusu și Mocanu.-

- Nu recunosc că am primit vre'o sumă de bani dela Asistența Partidului, în afară de 400.000 lei drept ajutor de studiu.-

- Nu am știut că cei trei/ Rusu, Istrate și Mocanu au fost trimiși de Ghiță Popp și Mureșeanu, ci numai că erau fugiți din Dej. in urma alegerilor.-

- Nu știam că pachetul era trimis de Laelia Mihăilescu, ci dela Pomul de Crăciun.-

CICERONE IOANIȚIU

Drept care am încheiat prezentul proces-verbal spre cele legale.-

Inspector de Poliție
N. Bogdan

Asistenți
Paul Cornișteanu
Daleanu Carol,

15 dyl

556

00558

DECLARAŢIE

Subsemnatul Ing. Niculescu Buzeşti Radu, domiciliat în str. Sf. Constantin Nr. 24 declar în continuare următoarele :

Asupra împrejurărilor în cari a avut loc întrevederea din palatul Stirbey între fratele meu şi dnii Hall şi Hamilton. Este aproximativă jumătatea lunii August, la orele 11 - 11,30 p.m. Întrevederea a durat aproximativ 2 ore.

Am participat : Fratele meu, Dnii Hall, Hamilton, dl. Ioan de Mocsony Styrcea şi în parte şi eu. Spun în parte fiindcă n'am fost prezent dela început şi nici în timpul convorbirilor nu am fost tot timpul prezent întrucât trebuia să veghez ca în jurul camerii în care avea loc întrevederea să nu se apropie vreo ureche indiscretă.

Pentru păstrarea secretului întrevederii s'au luat precauţii speciale: ora a fost aleasă în aşa fel încât servitorii să fie toţi culcaţi ; intrarea oaspeţilor s'a produs prin uşa din dos (în grădină) din Str. Banului iar convorbirea a avut loc în camera mea care era mai puţin expusă riscului ca în ea să se afle vreun dispozitiv de ascultare. Asupra conţinutului însuşi al discuţiunilor nu aş avea nimic de adăogat la cele declarate anterior. Aranjarea întrevederii mi-a fost anunţată de fratele meu chiar în seara în care a avut loc : mi-a recomandat să aştept în birou pentru ca dacă cei doi americani vor fi de acord, să fiu acolo pentru a le face cunoştinţa.

Din cuprinsul fragmentelor de conversaţie pe care le-am auzit cu prilejul întrevederii de care vorbesc mai sus, am reţinut că una din condiţiile ce ar fi trebuit îndeplinite în cazul când discuţiunile ar fi condus la o colaborare era ca americanii să facă cunoscut cari erau

./.

M.C.

organizaţiile sau persoanele cu cari ei avuseseră relaţiuni de colaborare în ţara noastră şi că aceste relaţiuni precum şi orice imixtiune directă în chestiuni de interes exclusiv naţional trebuiau să înceteze. Singurul contact al americanilor ar fi trebuit să rămână cu grupul care s'ar fi născut din aplicarea ideilor fratelui meu.

In preajma plecării fratelui meu în cursul unor convorbiri prieteneşti cari aveau loc în casa fratelui meu şi la cari participau câte odată dl.Pogoneanu, câteodată dl.Styrcea, alteori amândoi şi lacari eram de faţă şi eu (nu întotdeauna,)veneau sporadic în discuţie şi chestiuni legate de conţinutul negocierilor dune cu americanii. Cu prilejul acestor discuţiuni am auzit pronunţându-se numele dlor Cretzeanu, Cafencu şi Fărăşanu ca acela al unor persoane ce ar fi trebuit să ocupe un loc de frunte în cadrul grupului dinafară.

In ce priveşte relaţiile pe care dl.Pogoneanu le-a avut cu americanii după plecarea fratelui meu nu pot afirma că el ar mai fi avut cu aceştia discuţiuni de ordin politic deoarece eu am lipsit din Bucureşti o bună perioadă de timp. La Mulci însă am avut impresia că dl Pogoneanu a mai văzut pe americani deoarece părea a fi la curent cu detalii în legătură cu plecarea dlor Hall şi Hamilton, detalii cărora nu le-au acordat importanţă şi în consecinţă nu aş fi în măsură să le reproduc. Am reţinut însă impresia că pleeând dnii Hall şi Hamilton exprimaseră nădejdea că vor reveni după plecarea dlui col.Schuyler.

Casa din Str.X am cunoscut-o fiind condus acolo pentru prima dată în primele zile ale lunii Octomvrie de dl.Ioan de Mocsony Styrcea cu scopul de a cunoaşte locul. In această casă am venit, apoi din proprie iniţiativă de aproximativ cinci ori (după cât îmi amintesc) din cari de trei ori înainte de plecarea mea la alegeri

./.

558
00560

şi de două ori după înapoierea mea dela Bulci.

In cursul nici uneia din aceste două vizite nu am discutat chestiuni legate în vreun fel oarecare de conţinutul tratativelor duse de fratele meu cu americanii. In vizita pe care am făcut-o împreună cu dl. Pogoneanu cu scopul ca acesta să convingă pe americani de necesitatea plecării dlui Vişoianu am fost martor la singura discuţie care ar putea fi pusă într'o anumită măsură în legătură cu chestiunea politică discutată de fratele meu.

==============

Tot în cursul convorbirilor cari au precedat plecarea fratelui meu acesta a exprimat ideia că în cazul când s'ar ajunge la o colaborare cu americanii în urma contractelor lămuritoare pe cari ar fi căutat să le stabilească odată ajuns în străinătate, liniile acestei colaborări nu ar putea să fie comunicate în ţară prin intermediul unor americani ci ar fi necesar ca ele să fie lămurite direct de către una din personalităţile române de prim ordin din afară.- probabil chiar de fratele meu - care ar fi trebuit să vină în ţară pentru scurt timp în vederea lămuririi aci a întregii chestiuni. In împrejurările avute în vedere atunci această sosire în ţară urma să aibă loc în mod clandestin.

ss. Ing. Niculescu Buzeşti.

15 Septemvrie 1947.

VI 17

00559
00561

D E C L A R A T I E

Subsemnatul Ing.NICULESCU BUZESTI declar în continuare următoarele:

1/. Când,după semnarea mandatului dat fratelui meu de către cei trei şefi ai partidelor de opoziţie,l-am predat D-lui BILL HAMILTON spre a-l transmite fratelui meu,.Dl:HAMILTON,luând cunoştinţă de conţinutul lui din traducerea mea, s'a bucurat foarte mult calificându-l un mandat în alb.La data aceea eu necunoscând rostul acestui mandat considerat în cadrul tratativelor dintre fratele meu şi americani am interpretat bucuria D-lui HAMILTON ca fiind expresia unui succes personal realizat prin scoaterea din ţară a unei persoane politice ce se dovedea a fi atât de importantă. In cursul anchetei luând cunoştinţă aproape completă de conţinutul tratativelor dintre fratele meu şi americani îmi dau seama că bucuria D-lui HAMILTON era determinată de faptul realizării unuia din punctele prevăzute în tratative şi anume legitimarea calităţii fratelui meu în tratative.

2/. In ce priveşte întrevederi ale fratelui meu cu Domnul MANIU în perioada tratativelor cu americanii,declar că nu am cunoştinţă ca astfel de întrevederi să fi avut loc.

Imi amintesc de o vizită a D-lui MANIU în casa fratelui meu cu puţin timp înainte de începutul tratativelor cu americanii,în cursul căreia fratele meu a adus la cunoştinţa D-lui MANIU hotărârea sa fermă de a părăsi ţara.In cursul anchetei am constatat din arătările Domnului POGONEANU şi D-lui STYRCEA că fratele meu a avut întrevederi cu Dl.MANIU, şi în cursul tratativelor cu americanii.De acest fapt nu am fost ţinut la curent de fratele meu.Legând cunoaşterea acestui fapt de recomandarea făcută mie de fratele meu înainte de plecarea sa,de a nu vorbi niciodată Domnului MANIU de conţi-

./.

nutul tratativelor duse cu americanii, constat că rolul meu în ţinerea contactului cu Dl.MANIU, a fost în aşa fel aranjat încât să nu am cunoştinţă de punerea în curent a Domnului MANIU de către fratele meu cu conţinutul tratativelor duse cu americanii.

3/. In lumina acestor fapte îmi dau seama că era natural ca atunci când cu prilejul aducerii la cunoştinţă a plecării fratelui meu cu concursul unor americani cu care avusese convorbiri îndelungate Dl.MANIU nu a găsit util să-mi pună nici-o întrebare cu privire la conţinutul tratativelor.

ss/ Ing.Niculescu Buzeşti

17 IX.1947.

5/

19 Sept 561 00563

D E C L A R A T I E

Subsemnatul INGINER NICULESCU-BUZEŞTI, domiciliat în Str. Sft. Constantin Nr. 24, declar în continuare următoarele :

1/. Reexaminând datele indicate în declaraţia mea din 15 Septembrie rectific afirmaţia că întrevederea din Palatul Stirbey între fratele meu şi americani (Hall &. Hamilton) a avut loc la a doua jumătate a lunii August.- In realitate această întrevedere a avut loc în a doua jumătate a lunii Septembrie 1946.-

2/. Precizez deasemenea că împrejurarea în care am vorbit Domnului Maniu de întrevederile fratelui meu cu americanii este aceea în care i-am prezentat spre semnare scrisoarea de împuternicire bine cunoscută.-

ss/. Ing. Niculescu-Buzeşti

19 Septembrie 1947

23 Sept

562

00564

D E C L A R A Ț I E

Subsemnatul Inginer RADU NICULESCU BUZEȘTI,domiciliat în Str.Sft.Constantin Nr.24 București,fiul lui Constantin și al Valeriei Niculescu Buzești,etate 36 ani,născut la 23 Februarie 1911 în Buzău,având serviciul Militar satisfăcut (sublocotenent în rezervă),necăsătorit redând extrase din declarațiile mele anterioare declar :

Asupra împrejurărilor în cari a avut loc întrevederea dintre fratele meu și Domnii Hall și Hamilton în Palatul Știrbey.-

Data aproximativă : a doua jumătate a lunii Septembrie (conf.rectificării din declarația din 19.I .1947) la orele 11-11,30 p.m.,întrevederea a durat aproximativ 2 ore.-

Au participat : Fratele meu,D-nii Hall,Hamilton,El. Ioan de Mocsonyi-Stârcea și în parte și eu.- Spun în parte fiindcă nu am fost prezent dela început și nici în timpul convorbirilor nu am fost tot timpul prezent întrucât trebuia să veghez ca în jurul camerii în care avea loc întrevederea să nu se apropie vre-o ureche indiscretă (Extras din declarația din 15 Septembrie 1947).-

Cu 3-4 zile înainte de această întâlnire fratele meu mi-a spus că este în perspectivă de a găsi un mijloc de plecare cu ajutorul americanilor.- Cei doi americani par a avea relații în cercuri importante ale politicii americane ceeace face foarte interesantă o discuție mai îndelungată cu ei asupra aspectelor politicii noastre în legătură cu ceeace ar putea prezenta interes pentru americani.- Părerea acestora era că U.S.A.nu poate fi interesată numai de atitudinea protestatară a opoziției față de persecuția politică la care este supusă ci ar fi necesar să existe dovezi mai categorice că această opoziție este capabilă de o organizare care să-i asigure o eficacitate în lupta sa pentru câștigarea puterii când condiții favorabile s'ar ivi în domeniul politicii internaționale,cu concursul U.S.A.-

Când cei doi americani au venit,discuția a început fără ca eu să fiu prezent.- Cam la 20-30 minute dela începerea ședinței fratele meu care probabil neglijase să mă cheme până

atunci,m-a chemat şi în felul acesta am cunoscut pe cei doi americani.-Discuţia a reînceput asupra condiţiilor politice din U.S.A....

Ajunşi la acest punct americanii au făcut o remarcă şi anume că oricare ar fi ajutorul pe care l-am aştepta din U.S.A.şansele remedierii situaţiei din România stau în bună măsură în ceeace opinia publică şi organizaţiile politice din România vor face în sensul susţinerii propriilor lor interese; de acelaş fapt va depinde probabil în bună măsură şi interesul pe care U.S.A.îl va avea în evoluţia stărilor de lucruri din România.-(Etras din declaraţia din 11 Septembrie 1947).-

Din cele auzite în cursul acestei întrevederi pot să-mi dau seama că în documentul intitulat " Minuta convorbirilor " de care am luat cunoştinţă cu prilejul anchetei,partea prezentată sub iniţiala N.reprezintă opinia fratelui meu însă considerabil alterată şi mult mai amplă decât fusese prezentată atunci când eram de faţă.-

Recunosc totuşi în textul acelei minute următoarele idei fundamentale ale fratelui meu pe care acesta le-a expus şi subliniat atunci când am asistat la întrevedere.-

1/. Necesitatea ca lupta împotriva regimului să fie desvoltată la maximum pe planul politic în sensul de a se folosi orice prilej de mobilizare a opiniei publice în rândurile partidelor de opoziţie.-

2/. Că pentru favorizarea acestui scop era necesar un sprijin politic mai făţiş din partea U.S.A. spre a se garanta pe plan intern sub scutul înţelegerii între aliaţi,o cât mai mare libertate de acţiune partidelor de opoziţie. , . .

4/. Că în ce priveşte acţiunea de răsturnare a regimului,fratele meu credea că metoda cea mai eficace consistă în mobilizarea morală a naţiunii împotriva regimului,conjugată cu o acţiune promptă,fără mari pregătiri technice,declanşată la momentul bine ales.-(Extra din declaraţia din 10.IX.1947)

Asupra documentului resumând tratativele duse cu americanii declar că din discuţiile avute cu fratele meu înaintea plecării sale şi ulterior în mai multe rânduri cu Dl.Pogoneanu ştiam în linii mari următoarele :

Că avuseseră loc propuneri americane şi propuneri ale fratelui meu cari erau mult diferite prin natura lor în sensul că americanii propuneau o organizare în vederea eventualităţii unui conflict în timp ce fratele meu propunea anu-

./.

mite măsuri de colaborare în vederea întăririi poziţiei politice a partidelor de opoziţie ca fiind cel mai potrivit mijloc pentru a face faţă oricăror împrejurări.-

Că pentru a se creia o bază de discuţie a fost necesar ca cele două puncte de vedere cari în fond nu sunt conciliabile să fie ajustate în aşa fel încât să poată sta împreună în vederea unei deciziuni ulterioare.- In sensul acestui compromis am cunoscut că ar fi trebuit să existe în principal două grupuri de acţiune din cari unul în străinătate şi altul în interior.-

Aceste lucruri erau cunoscute D-lui Pogoneanu.-(Extras din declaraţia din 30 August).-

In legătură cu alcătuirea unui comitet în cadrul planului schiţat în tratativele avute de fratele meu cu americanii ştiu că într'una din zilele cari au precedat cu puţin plecarea fratelui meu, acesta în prezenţa mea, a D-lui Pogoneanu şi a D-lui Stârcea.- Acesta a arătat că în eventualitatea aplicării unui plan de organizare paramilitară aceasta ar trebui să fie condusă de un comitet special având un caracter strict secret şi nu de caracter esenţialmente politic care ar trebui să fie alcătuit în principiu dintr'un delegat destoinic al fiecărui partid din opoziţie (P.N.T., P.N.L. şi P.S.D.T) cari în acel moment ar hotărâ să se asocieze, dintr'un militar cu autoritate şi pricepere şi dintr'o personalitate cu suprafaţă în lumea financiară.- (Extras din declaraţia din 10.IX.1947).-

Din cuprinsul fragmentelor de conversaţie pe cari le-am auzit cu prilejul întrevederii de care vorbeam mai sus am reţinut că una din condiţiile ce ar fi trebuit îndeplinite în cazul când discuţiile ar fi condus la o colaborare era că americanii să facă cunoscut cari erau organizaţiile sau persoanele cu cari ei avuseseră relaţiuni de colaborare în ţară noastră şi că aceste relaţiuni precum şi orice imixtiune directă în chestiuni de interes exclusiv naţional trebuia să înceteze.- Singurul contact al americanilor ar fi trebuit să rămână cu grupul care s'ar fi născut din aplicarea ideilor fratelui meu.-

In preajma plecării fratelui meu în cursul unor convorbiri prieteneşti care aveau loc în casa fratelui meu şi la cari participau câteodată Dl. Pogoneanu, câteodată Dl. Stârcea, alteori amândoi şi la cari eram de faţă şi eu (nu totdeauna)

veneau sporadic în discuţie şi chestiuni legate de conţinutul negocierilor duse cu americanii.- Cu prilejul acestor discuţiuni am auzit pronunţându-se numele D-lor Cretzeanu, Gafencu şi Fărcăşanu cu acela al unor persoane ce ar fi trebuit să ocupe un loc de frunte în cadrul grupului din afară. (Extras din declaraţia din 15 Septembrie 1947).-

Două zile după aceia (după întrevederea din casa Stirbey) fratele meu a avut o întrevedere tot în casa Stirbey cu D-na Ioana Bujoiu.- Nu am fost de faţă la această întrevedere dar din crâmpeele de conversaţie auzite la plecarea şi revenirea mea am putut deduce că fratele meu dicta Doamnei Bujoiu un text în limba engleză complectat cu explicaţiuni în limba franceză.- D-na Bujoiu a venit a doua oară la fratele meu, probabil pentru a prezenta textul dictat.-(Extras din declaraţia din 29 August 1947).-

Cu ocazia despărţirii de fratele meu acesta a arătat : " că este în aşteptarea unei scrisori din partea D-lui Iuliu Maniu la care se vor asocia şi şefii celorlalte partide de opoziţie care îi va servi drept legitimare a calităţii lui politice în străinătate.- Acest mesaj nu-l va obţine personal fiindcă nu vrea să posede asupra sa documente şi nici nu crede că ar fi bine să mai apară la Dl. Maniu înainte de plecare.- De îndată ce voi obţine mesajul să i-l transmit cât mai repede cu putinţă pe calea ce mi-o va indica ".- (Extras din declaraţia din 29 August 1947).-

In ce priveşte împrejurările în care am obţinut scrisoarea cu semnătura D-lui Maniu precizez următoarele :

Textul mesajului a fost compus de Dl. Pogoneanu în baza indicaţiilor fratelui meu care discutase în prealabil chestiunea cu Dl. Maniu.- Dl. Maniu a depus imediat semnătura sa pe scrisoarea gata alcătuită.-

Textul scrisorii, din cât îmi amintesc era o atestare a faptului că fratele meu i-a fost un colaborator foarte apropiat şi că în consecinţă este calificat a cunoaşte opinia D-lui Maniu în chestiunile interesând politica ţării.- In temeiul acestui fapt roagă pe fratele meu să grupeze pe românii din străinătate într'un mănunchi care să colaboreze armonios ; în cazul când s'ar ivi divergenţe de opinii, fratele meu este calificat, în măsura în care nu ar putea obţine opinia directă a D-lui Maniu, să indice care ar fi această opinie (executând astfel un

./.

566

fel de arbitraj în caz de divergenţe).- Pe textul mai sus rezumat, Dl.C.Brătianu a adăogat : " de acord cu Dl.Maniu " şi a semnat ; iar Dl.Titel Petrescu a adăogat că roagă pe Dl. Buzeşti să ia contact cu personalităţile mişcării socialiste din străinătate şi să le lămurească asupra stărilor de lucruri din ţara noastră în special în ce priveşte poziţia partidului social democrat independent.- Aceste două ultime semnături au fost obţinute de Dl.Camil Demetrescu.-

00568

Obţinerea acestui mesaj şi transmiterea lui s'a petrecut în a doua jumătate a lui Octombrie 1946.-(Extras din declaraţia din 29 August 1947).-

Precizez deasemeni că împrejurarea în care am vorbit D-lui Maniu de întrevederile fratelui meu cu americanii este aceia în care i-am prezentat spre semnare scrisoarea de împuternicire bine cunoscută.- (Extras din declaraţia din 19 Septembrie 1947).-

Când după semnarea mandatului dat fratelui meu de către cei trei şefi ai partidelor de opoziţie l-am predat D-lui Bill Hamilton spre a-l transmite fratelui meu, Dl.Hamilton luând cunoştinţă de conţinutul lui din traducerea mea, s'a bucurat foarte mult calificându-l un mandat în alb.....

In cursul anchetei luând cunoştinţă aproape completă de conţinutul tratativelor dintre fratele meu şi americani îmi dau seama că bucuria D-lui Hamilton era determinată de faptul realizării unuia din punctele prevăzute în tratative şi anume legitimarea calităţii fratelui meu în tratative.......

Imi amintesc de o vizită a D-lui Maniu în casa fratelui meu cu puţin timp înainte de începutul tratativelor cu americanii, în cursul căreia fratele meu a adus la cunoştinţa D-lui Maniu hotărârea sa fermă de a părăsi ţara.- In cursul anchetei am constatat din arătăriele D-lui Pogoneanu şi D-lui Stârcea că fratele meu a avut întrevederi cu Dl.Maniu şi în cursul tratativelor cu americanii.-De acest fapt nu am fost ţinut la curent de fratele meu.- Legând cunoaşterea acestui fapt de recomandarea făcută mie de fratele meu înainte de plecarea sa, de a nu vorbi niciodată D-lui Maniu de conţinutul tratativelor duse cu americanii, constat că rolul meu în ţinerea contactului cu Dl.Maniu a fost în aşa fel aranjat încât să nu am cunoştinţă de punerea în curent a D-lui Maniu de către fratele meu, cu conţinutul tratativelor duse cu americanii.-

./.

567

In lumina acestor fapte îmi dau seama că era natural ca atunci când cu prilejul aducerii la cunoştinţă a plecării fratelui meu cu concursul unor americani cu cari avuse convorbiri îndelungate,Dl.Maniu nu a găsit util să-mi pună nici o întrebare cu privire la conţinutul tratativelor.-(Extras din declaraţia din 17 Septembrie 1947).-

00569

Casa din Str.X., am cunoscut-o fiind condus acolo pentru prima dată în primele zile ale lunei Octombrie de Dl.Ioan de Mocsonyi-Stârcea cu scopul de a cunoaşte locul.- In această casă am venit apoi din proprie iniţiativă de aproximativ 5 ori (după cât îmi amintesc)din cari de trei ori înainte de plecarea mea la alegeri şi de două ori după înapoierea mea dela Buici.- (Extras din declaraţia din 15 Septembrie 1947).-

Intrevederea ce am avut cu Dl.Maniu cu prilejul luării împuternicirii/pentru fratele meu a decurs în felul următor :

M'am prezentat D-lui Maniu cu textul gata redactat al scrisorii de împuternicire şi i-am spus D-lui Maniu că fratele meu mi-a dat misunea de a mă prezenta cu această scrisoare spre a fi semnată de D-sa(Dl.Maniu).-

Dl.Preşedinte Maniu a citit textul scrisorii şi a pus semnătura fără a face nici o observaţie asupra textului.-Am întrebat pe Dl.Maniu dacă pentru obţinerea semnăturii din partea D-lor Brătianu şi Titel Petrescu este nevoie de o intervenţie a D-sale faţă de aceştia.- Dl.Maniu mi-a răspuns : " Mergeţi Dvs.şi cereţi semnătura iar dacă va fi nevoie voi interveni şi eu " (Extras din declaraţia din 12 Septembrie 1947).-

Am obţinut personal această scrisoare şi am transmis-o tot personal la adresa indicată de fratele meu : Parcul Jianu Str.X.Nr.(îmi scapă dar pot indica locul pe teren).- Prezentându-mă acolo şi dându-mi numele am fost întâmpinat de un tânăr care şi-a declinat numele John Hall (Cpt).- Am spus că am un mesaj pentru fratele meu şi am întrebat dacă el este persoana căreia trebuie să-l predau.- Mi-a răspuns că da.- Am întrebat dacă fratele meu e bine şi mi-a răspuns că da.- Mai erau de faţă încă trei persoane,tineri în uniformă.- Am scris câteva rânduri fratelui meu şi le-am predat împreună cu mesajul D-lui Cpt.Hall J. (Extras din declaraţia din 29 August 1947).-

Rectific cele arătate ~~şi~~ în declaraţia din 29 August 1947 în sensul că scrisoarea semnată de cei trei şefi de partide din opoziţie a fost predată D-lui Hamilton şi nu D-lui J.Hall

./.

aşa cum este consemnat în acea declaraţie.- Acesta din urmă este cel care a transportat scrisoarea la destinaţie.-(Extras din declaraţia din 23 Septembrie 1947).-

Din contactul pe care l-am avut cu Cpt.John Hall ştiu că el este aviatorul care a scos din ţară pe fratele meu, Dl.Vişoianu şi pe D-na Ioana Bujoiu.-(Extras din declaraţia din 2 Septembrie 1947).-

In cursul lunei Octombrie c'am la două săptămâni după plecarea fratelui meu am fost împreună cu Domnul Pogoneanu în casa din Str.X.- Am găsit acolo pe Dl.Hamilton şi la puţin timp a sosit şi Dl.Hall.......

Dorinţa D-lui Pogoneanu de a vedea pe americani era pornită din intenţia de a pleda în sensul că aceştia să fie de acord a mijlocii plecarea D-lor Vişoianu şi Cretzeanu înainte plecarea D-lui Pogoneanu care era dorită de americani din cauza faptului că era în cunoştinţă cu prea multe din detaliile discuţiunilor avute cu fratele meu.-(Extras din declaraţia din 11 Septembrie 1947).-

In ce priveşte plecarea D-lui Vişoianu declar că l-am condus în casa din Str.X.într'o seară la aproximativ ora 24,la sfârşitul lunei Octombrie (c'am pela 25. . .)....

Am căutat pe Dl.Camil Demetrescu spre a-l ruga să facă în aşa fel încât şi Dl.Cretzeanu să fie pregătit fiindcă s'ar putea să fie posibilă şi plecarea acestuia,după care m'am întors în Str.X.spre a avea răspunsul clar în privinţa posibilităţii plecării D-lui Cretzeanu.- Mi s'a răspuns că această posibilitate nu există,de unde am dedus că fusese luată în combinaţie altă persoană care mi-a rămas până azi necunoscută.

Că fratele meu a plecat împreună cu D-na Ioana Bujoiu ştiu atât dela J.Hall cât şi din prima notiţă prin care mi se spunea de fratele meu că am sosit cu bine (el şi D-na Bujoiu).

Despre o vizită a D-lui Tom Hall împreună cu un alt membru al misiunii americane la Bulci ştiu că a avut loc spre mijlocul lunei Octombrie în urma unei invitaţii a D-lui Stârcea pentru o vânătoare de lopătari.- Nu pot pune cu certitudine în sarcina acestei vizite,fiindcă este posibil ca întâlniri între D-nii Stârcea şi Hall să fi avut loc în Bucureşti,faptul că Dl.Hall contrar celor convenite cu fratele meu insista în discuţiile cu Dl.Stârcea asupra neadmisibilităţii propunerilor fratelui meu (acţiune pe plan politic) şi dorea să se lucreze în sensul propunerilor americane.- (Extras din declaraţia din 9 Septembrie 1947).-

./.

569

In ziua de 26 sau 27 Octombrie am fost la Dl.Maniu spre a-i aduce la cunoştinţă plecarea fratelui meu.....

Mă gândeam că plecarea fratelui meu ar simplifica situaţia în privinţa alcătuirii listei(de candidatură) şi de aceia am spus D-lui Maniu că fratele meu a plecat lăsându-mi procură pentru a-i depune candidatura în cazul când Dl.Maniu şi menţine candidatura sa ca al doilea pe lista dela Bucureşti.-

00574

Dl.Maniu mi-a spus că este prea târziu pentru a modifica lista.- Un moment s'a gândit la Dl.Vişoianu însă după ce i-am spus că şi acesta este plecat,a rămas hotărât să se menţină candidatura fratelui meu.-

Dl.Maniu m'a întrebat apoi cum a plecat fratele meu.- I-am spus că plecarea s'a efectuat cu concursul unor americani cari par a avea relaţii în cercuri înalte la Washington şi că dealtfel fratele meu a avut discuţii îndelungate de ordin politic cu aceştia.- (Extras din declaraţia din 12 Septembrie 1947).-

Cu prilejul anunţării de către mine a plecării fratelui meu,Dl.Maniu,ui am rugat ca asupra acestui lucru să păstreze cel mai strict secret.- Dl.Maniu mi-a spus că faţă de Dl.Mihalache nu poate avea secrete,la care am răspuns că nu am înţeles prin secret strict să nu încredinţeze ştiresiunei personalităţi de talia D-lui Mihalache.- (Extras din declaraţia din 29 August 1947).-

Trecând sărbătorile am aşteptat să primesc un semn în ce priveşte soarta fratelui meu în străinătate.- Pusese convenit ca J.Hall să-mi semnaleze prin telefon,când va fi cazul să viu să-l văd.....

Aceasta se petrecea la mijloculalunii Ianuarie.- C'am în aceiaşi perioadă am fost la casa din Str. . spre a vedea ce e cu Dl.Hall.- Nu l-am găsit.- Mi s'a spus că vine săptămâna viitoare.- Revenind poate o săptămână l-am găsit pe J.Hall care mi-înmânat un plic deschis în care se aflau două scrisori cu date mult diferite : una a fratelui meu datată din Noembrie,alta a D-lui Vişoianu datată,cred,din Ianuarie.- Ambele adresate D-lui Pogoneanu.- Deasemenea o scrisoare adresată mie prin care mă ruga să mă interesez de soarta bagajelor sale.....

Atât eu cât şi Dl.Pogoneanu am răspuns la scrisorile primite.- Răspunsurile le-am înmânat c'am la 10 zile dela primirea mesagiilor ; această dată îmi fusese arătată de Cpt.Hall ca aceia a plecării sale din ţară cu titlul definitiv.....

Cred,fără a putea preciza,că Pogoneanu a mai scris cu acest prilej şi fratelui său şi D-lui C.Anastasiu.- (Extras din

 570

declarația din 29 August 1947).-

La Dulci am avut impresia că Dl.Pogoneanu a mai văzut pe americani deoarece părea în curent cu detalii în legătură cu plecarea Domnilor Hall și Hamilton,detalii cărora nu le-am acordat importanță și în consecință nu ași fi în măsură să le reproduc.- Am reținut însă impresia că plecând,domnii Hall și Hamilton exprimaseră nădejdea că vor reveni după plecarea D-lui Col. Schuyler.-(Extras din declarația din 15 Septembrie 1947).- 572

După plecarea Cpt.Hall a urmat o perioadă în care am rămas fără știri din partea fratelui meu.- Această perioadă a durat c'am până la sfârșitul lunei Martie sau începutul lunei Aprilie.- Nu am avut în acest timp nici o activitate de ordin politic în afară de o singură vizită făcută D-lui Leucuția la care am găsit și pe Dl.Președinte Maniu....

Am întrebat pe Dl.Maniu dacă în cazul când s'ar ivi ocazia ar avea ceva de transmis fratelui meu și am cerut deasemenea să cunosc atitudinea și activitatea partidului în împrejurările de atunci spre a putea să scriu fratelui meu,care în această privință,bazat pe cuvântul cel mai autorizat......Tocmai fiindcă soluția internă era legată de cea internațională ar fi dorit să aibă cuvântul competent al fratelui meu.-

Am plecat asigurând pe Dl.Maniu că de îndată ce voi avea prilejul voi scrie aceste lucruri fratelui meu și că voi veni atunci,dacă domnia sa va fi în Capitală să primesc noi instrucțiuni sau un eventual mesaj pentru fratele meu.-

La începutul lunei Aprilie am primit pe calea ce presupun a fi aceia a misiunii britanice,în condițiile arătate în declarațiile mele anterioare,prima comunicare mai amplă din partea fratelui meu.- Cu acelaș prilej am primit și scrisoarea adresată D-lui Pogoneanu în care fratele meu răspunde la condoleanțele primite și arată și arată în altă ordine de idei că a pierdut contactul cu cei pe care îi numește H & H.- Conținutul mesajului l-am adus la cunoștința D-lui Pogoneanu după care am fost la Dl.Maniu pentru a-i aduce la cunoștință materialul primit.-(Extras din declarația din 29.VIII.1947).-

Ceeace mă face să presupun că mesagiile din străinătate veneau prin canalele misiunii britanice sunt două fapte : o convorbire pe care fratele meu a avut-o de multă vreme cu Dl. Borshall ; faptul că din străinătate singurele persoane cari pot aduce în mod necontrolat corespondență sunt misiunile străine.- (Extras din declarația din 18.VIII.1947).-

./.

571

Credința mea este că mesagiile din Elveția sau America luau drumul Londrei de unde soseau în țară prin intermediul misiunii britanice.-(Extras din declarația din 18.VIII.1947).-

Pe Colonelul Boxshall îl cunoștea personal(fratele meu) și acesta făcuse deja servicii de această natură din cari unul îmi este cunoscut și anume aducerea în țară a documentului intitulat"România la Conferința Păcii" pe care l-am văzut în mâna fratelui mei și pe care știu că Dl.Colonel Boxshall l-a adus.-(Extras din declarația din 12 Septembrie 1947).-

In acelaș mesaj se găsea o serie de tăieturi din gazetele elvețiene,franceze,englezi și americane,acestea din urmă însoțite de o notă din partea D-lui Cretzeanu cu privire la acțiunea comună a agrarienilor și la anumite aspecte cari ar fi scoase la iveală de Ekhardt,șeful din U.S.A. al agrarienilor unguri(mai înainte de sosirea în U.S.A. a lui Ferenc Nagy).- Ekhardt ar fi avut pretenția ca în paralel cu acțiunea agrariană să se discute în Statut de autonomia pentru Ardeal.....

Domnul Maniu mi-a exprimat simpatia pentru mâhnirea fratelui meu și speranțe pentru însănătoșirea sa fizică.-Totodată mi-a arătat amărăciunea sa pentru faptul că activitatea grupului din afară este prea redusă,judecată după ecoul pe care l avea în presa și forurile importante din străinătate.- Domnia sa ar fi dorit în special să aibă opinia amănunțită a fratelui meu asupra felului în care sunt văzute lucrurile,din afară.-

In privința chestiunii agrariene și a problemei ridicate în mod tangențial de Ekhardt opinia D-lui Maniu era că acțiunea agrariană nu ar fi pe placul vecinei U.R.S.S.ceeace ar înrăutății mult situația politică în România.-

Domnul Maniu mi-a spus că ar dori să-i scrie fratelui meu dar că nu are mijlocul de a face să se transmită scrisoarea prin persoane de absolută încredere....Am rugat pe Domnul Maniu să aibă gata scrisoarea pe care Domnia sa ar intenționa să o scrie rămânând ca ea să fie înmânată dacă persoana și ocazia s'ar prezenta.-

Imi îngădui totuși ca eu totuși ca eu să exprim părerile mai sus arătate ca fiind impresiile ce s'au degajat din convorbirea avută și să le transmit fratelui meu pentru a le utaliza dacă ni s'ar prezenta ocazia de a face să-i parvină vre-un mesaj....

Al doilea și ultimul mesaj ce mi-a parvenit către sfâr-

./.

572

şitul lunii Aprilie sau începutul lunii Mai cuprindea o scrisoa re a fratelui meu către Domnul Maniu prin care anunţa hotărârea sa de a încerca să reia în afară firul ce fusese rupt prin sdruncinarea morală suferită în urma morţii soţiei sale, un memoriu prin care rezuma felul în care vedea el evoluţia politicii internaţionale în raport cu consecinţele pe care această evoluţie le va avea pentru ţara noastră precum şi pentru linia de conduită a P.N.T.-Deasemenea tăieturi din tipăriturile ce apar în străinătate.- Când către sfârşitul lunei Mai, am văzut din nou pe Dl. Maniu, am avut impresia că Domnia sa consideră că evenimentele au depăşit împrejurările în care memoriul fusese scris şi că pentru partidele din opoziţie situaţia devenea din ce în ce mai gravă în urma încordării relaţiilor dintre marile puteri, drept consecinţă a formulării doctrinei Truman.-(Extras din declaraţia din 18.VIII.1947).-

005714

Am predat acest mesaj D-lui Maniu la începutul lunii Mai, după ce în prealabil, îl adusesem la cunoştinţă Domnului Pogoneanu care l-a reţinut pentru a-l copia.- (Extras din declaraţia din 29.VIII.1947).-

Primul mesaj l-am primit printr'o persoană a cărei identitate îmi rămâne până azi necunoscută.- Când mă întorceam dela birou acasă pe drumul meu obişnuit s'a apropiat de mine o persoană care mi s'a adresat cu cuvântul " Duzel".- Am spus persoanei în chestiune că face o confuzie între mine şi fratele meu......La un moment dat persoana în chestiune m-a întrebat cine e Lipstick.- I-am spus că acesta este numele sub care era indicat în faza pregătirii loviturii dela 23 August fratele meu.-In felul acesta nici unul din noi doi nu am mai avut temeri şi persoana în chestiune mi-a înmânat mesagiul.-

La aproximativ o lună după această întâlnire am primit un rendez-vous pentru ora 14 pe strada N.Iorga.-Cu acest prilej am primit cel de al doilea mesaj din afară şi am trimis primul meu mesaj în sens contrar.-(Extras din declaraţia din 18.VIII.1947).-

In cursul lunii Mai am mai fost la Domnul Maniu cu scopul de a obţine textul demersurilor făcute de partid în chestiunea arestărilor, cu scopul de a le transmite în străinătate.....

In cursul lunii Iunie şi până la episodul Tămădău am mai avut ultimele trei întrevederi cu Domnul Maniu.-

O întrevedere în care i-am remis copia memoriului

573

Tătărăscu către partidele din B.P.D.obţinute dela Dl.Pogoneanu

Altă întrevedere în care am obţinut dela Dl.Maniu copiile demersurilor întreprinse în chestia arestărilor din rândurile opoziţiei precum şi un memoriu destinat a fi prezentat prin fratele meu,în numele P.N.T.,parlamentelor din ţările occidentale.-

Cu acest prilej am primit şi scrisoarea,calificată dramatică,destinată fratelui meu,pe care Dl.Maniu intenţiona mai de mult să o trimită.-

99575

Ultima întrevedere în jurul datei de 10 Iulie a avut de scop a-i raporta D-lui Maniu de expedierea documentelor încredinţate.- (Extras din declaraţiile din 29.VIII.1947).-

De căile de transmitere de care dispunea Dl.Pogoneanu elemente ale misiunii americane,am făcut uz şi eu în sensul că am încredinţat Domnului Pogoneanu scrisori adresate exclus: fratelui meu în care tratam la un loc şi fără a păstra copii chestiunile personale,ştiri curente din ţară,însoţite de articole de gazetă din presa română pe cari le consideram ca definind mai bine problemele la ordinea zilei,impresii din cadrul partidului N.T.şi eventual instrucţiuni pe care le culegeam în întrevederile cu Dl.Maniu aşa cum am arătat mai sus.-Scrisorile mele şi cele ale D-lui Pogoneanu,în principiu erau la dispoziţia reciprocă,pentru a fi citite.- In fapt însă acest lucru nu se întâmpla aproape niciodată deoarece întotdeauna şi el şi eu - de multe ori la acelaş birou - (al său) scriam în grabă în ultimul moment ceeace aveam de scris.-(Extras din declaraţiile din 29.VIII.1947).-

Raporturi cu conţinut politic am avut cu Dl.Pogoneanu începând din momentul în care am luat sarcina de a obţine semnătura D-lui Maniu şi a transmite fratelui meu scrisoarea comună a şefilor de partid către acesta.-

Incepând din acest moment am pus unul la dispoziţia celuilalt materialul documentar care ne parvenea din străinătate sau se trimitea acolo....

Elementele de informaţie de cari în mod cert am luat cunoştinţă integrală sunt cele de cari am vorbit mai sus ca fiind primite dela sau transmise de mine la capetele firului pe care mă găseam.-

Am mai văzut şi multe altele pe care însă nu le-aş putea cita sau localiza în timp sau ca origină sau ţel decât printr'o amănunţită confruntare cu Pogoneanu.-

574

Citez totuşi următoarele documente :

Scrisori dela Dr.Alex.Cretzeanu în legătură cu fondul a din Elveţia şi cu activitatea sa din U.S.A.-

Scrisori dela Dl.Vişoianu cu un uşor caracter polemic: V.vorbind pe un ton amar şi demoralizat de şederea lui în străinătate iar P.încercând să-l stimuleze pe un ton întrucâtva drastic.-

00576

Scrisori dela Dl.G.Anastasiu tratând chestiuni mai mărunte.-

Scrisori dela fratele său Titu fără mare importanţă. (Extras din declaraţiile din 29.VIII.1947).-

In legătură cu întrevederile mele cu Dl.Maniu adaog că într'una din întrevederile mele cu Domnia sa am întrebat pe Dl. Maniu cine este persoana pe care D-sa o indică pentru a primi din partea mea în lipsa D-sale mesagiile pe care le-aşi primi pentru D-sa şi cine este persoana căreia mă pot adresa pentru a cere informaţii în legătură cu activitatea sau orientarea partidului în cazul când D-sa ar lipsi din Capitală.-

Domnul Maniu mi-a indicat numele domnului Leucuţia.- Precizez însă că nu am avut niciodată a face uz de această indicaţie.- (Extras din declaraţiile din 29.VIII.1947).-

Despre scrisori semnate de Dl.Maniu şi adresate D-lor Gafencu şi Vişoianu ştiu că era vorba de o iniţiativă a D-lui Pogoneanu inspirată de un sentiment de delicateţă şi pornită din intenţii de a favoriza o colaborare armonioasă a acestora cu fratele meu......

Documentele scrise elaborate de partidul N.T.(exemplu : textul discursurilor,declaraţiilor,memoriilor mai importante) se obţineau foarte greu ; tocmai de aceia era mai dornic să le aibă fiindcă ştia din experienţa trecutului că dacă nu le obţine atunci când erau elaborate,nu numai că mai târziu nu le mai putea obţine,dar chiar din partea partidului erau cerute dela Dl. Pogoneanu în speranţă că s'ar fi putut găsi la el.- Acesta a fost cazul când cu ocazia adunării comitetului executiv al partidului,a fost nevoe să se reconstitue după acte anumite contribuţiuni ale partidului naţional ţărănesc în actul dela 23 August. (Extras din declaraţia din 5.IX.1947).-

Intr'una din vizitele mele la Domnul Maniu am întrebat pe cineva din imediatul anturaj al D-lui Maniu(nu pot preciza dacă era Dl.Leucuţia sau Dl.Coposu)dacă este întemeiat zvonul că Dl.Harriman ar fi trimis o scrisoare D-lui Maniu.-Mi s'a răspuns

.//.

că dela Dl.Harriman nu s'a primit nimic dela Dl.Dr.Dean Acheson s'a primit un mesaj ca răspuns la o întrebare a D-lui Maniu.- Intrebarea era dacă o acţiune politică internă tinzând la răsturnarea regimului s'ar conjuga cu intenţiile şi posibilităţile de sprijin pe cari U.S.A. le avea în programul său politic în împrejurările actuale.- Răspunsul era un sfat de a nu întreprinde nimic în sensul răsturnării regimului dacă o astfel de acţiune ar face să intre în calcule şi un sprijin din partea U.S.A.fiindcă riscurile ar mai mari decât şansele stăta [illegible] cât trupe străine se află pe teritoriul ţării.-(Extras din declaraţia din 9 Septembrie 1947).-

Imi amintesc că într'una din ultimele întrevederi avute cu Dl.Pogoneanu am discutat conţinutul unei scrisori primite dela fratele meu prin care acesta cerea ca Dl.Maniu sau forul statutar al partidului să-l împuternicească a semna pactul partidelor agrariene ce ~~xxxxxx~~ fusese semnat deja de partidele din alte ţări.- Fratele meu spunea că deşi punctul său de vedere fusese întotdeauna că semnarea acestui pact nu era oportună, totuşi acum că semnarea de către alte partide se produsese socotea că este mai bine să se asocieze dela început şi partidul naţional ţărănesc.- Scrisoarea era adresată mie, nu am întrepr : nici un demers în sensul cerut de fratele meu,întrucât nu mai aveam cui să mă adresez din cauza arestărilor efectuate în cadrul partidului naţional ţărănesc.-Am considerat că fratele meu va proceda cum va crede de cuviinţă interpretând scrisoarea mai veche încredinţată de Dl.Maniu (precizez că e vorba de scrisoarea semnată de cei trei şefi de partide din opoziţie) (Extras din declaraţia din 4 Septembrie 1947).-c

Precizez că scrisoarea primită dela fratele meu prin care acesta cerea ca Dl.Maniu sau forul Statutar al partidului să-l împuternicească a semna pactul partidelor agrariene menţionată în declaraţia din 4 Septembrie 1947, a fost primită după arestarea fruntaşilor partidului N.T.adică în a doua jumătate a lunii Iulie.- Scrisoarea a fost primită de Dl.Pogoneanu,cred prin elemente ale misiunii americane.- (Extras din declar.din 23 Septembrie 1947).-

Aceasta îmi este declaraţia pe care o susţin şi semnez propriu menţinând în totul şi declaraţiile mele anterioare.-

23.IX.1947 ss/.Ing.Niculescu Buzeşti

00578

D E C L A R A T I E

Subsemnatul Inginer Niculescu-Buzeşti domiciliat în Str.Sft.Constntin Nr.24,declar în continuare :

Rectific cele arătate în declaraţia din 29 August 1947 în sensul că scrisoarea semnată de către cei trei şefi de partide din opoziţie a fost predată D-lui Hamilton şi nu D-lui Căpitan I.Hall aşa cum este consemnat în acea declaraţie.- Aceasta din urmă este cel care a transportat scrisoarea la destinaţie.-

--- .. ---

Precizez că scrisoarea primită dela fratele meu prin care acesta cerea ca Dl.Maniu sau un for statutar al partidului să-l împuternicească a semna pactul partidelor agrariene,menţionată în declaraţia din 4.IX.1947,a fost primită după arestarea fruntaşilor partidului Naţional Tărănesc,adică în a doua jumătate a lunii Iulie.- Scrisoarea a fost primită de Dl.Pogoneanu,cred,prin elemente ale misiunii americane.-

23 Septembrie 1947

ss/.Ing.Niculescu Buzeşti

2 oct

577

-00579

D E C L A R A T I E

Subsemnatul Ing. Radu Niculescu Buzeşti, domiciliat în Str. Sf. Constantin Nr. 24, declar că în urma unei vizite făcute azi la faţa locului am indentificat casa despre care am făcut menţiune în declaraţiile mele anterioare ea fiind locul în care am întâlnit în câte-va rânduri pe Domnii I Hall, T. Hall sau W. Hamilton. - Această casă este în Str. W la Nr. 11. -

Indicaţia dacă declaraţiile mele anterioare şi anume că această casă sar fi aflat în Strada X se rectifică deci prin prezenta declaraţie. -

(ss) Radu Niculescu Buzeşti.

2. X. 1947

578

00580

D E C L A R A Ţ I E

Subsemnatul Inginer RADU NICULESCU BUZEŞTI,domiciliat în Str.Sft.Constantin Nr.24 Bucureşti,fiul lui Constantin şi al Valeriei Niculescu Buzeşti,etate 36 ani,născut la 23 Februarie 1911 în Buzău,având serviciul militar satisfăcut (sublocotenent în rezervă),necăsătorit redând extrase din declaraţiile mele anterioare declar :

Asupra împrejurărilor în cari a avut loc întrevederea dintre fratele meu şi Domnii Hall şi Hamilton în Palatul Stirbey.-

Data aproximativă : a doua jumătate a lunii Septembrie (conf.rectificării din declaraţia din 19.I .1947) la orele 11-11,30 p.m.,întrevederea a durat aproximativ 2 ore.-

Au participat : Fratele meu,D-nii Hall,Hamilton,El. Ioan de Mocsonyi-Stârcea şi în parte şi eu.- Spun în parte fiindcă nu am fost prezent dela început şi nici în timpul convorbirilor nu am fost tot timpul prezent întrucât trebuia să veghez ca în jurul camerii în care avea loc întrevederea să nu se apropie vre-o ureche indiscretă (Extras din declaraţia din 15 Septembrie 1947).-

Cu 3-4 zile înainte de această întâlnire fratele meu mi-a spus că este în perspectivă de a găsi un mijloc de plecare cu ajutorul americanilor.- Cei doi americani par a avea relaţii în cercuri importante ale politicii americane ceeace face foarte interesantă o discuţie mai îndelungată cu ei asupra aspectelor politicii noastre în legătură cu ceeace ar putea prezenta interes pentru americani.- Părerea acestora era că U.S.A.nu poate fi interesată numai de atitudinea protestatară a opoziţiei faţă de persecuţia politică la care este supusă ci ar fi necesar să existe dovezi mai categorice că această opoziţie este capabilă de o organizare care să-i asigure o eficacitate în lupta sa pentru câştigarea puterii când condiţii favorabile s'ar ivi în domeniul politicii internaţionale,cu concursul U.S.A.-

Când cei doi americani au venit,discuţia a început fără ca eu să fiu prezent.- c'am la 20-30 minute dela începerea şedinţei fratele meu care probabil neglijase să mă cheme până

579

atunci,m-a chemat şi în felul acesta am cunoscut pe cei doi americani.-Discuţia a reînceput asupra condiţiilor politice din U.S.A....

0058

Ajunşi la acest punct americanii au făcut o remarcă şi anume că oricare ar fi ajutorul pe care l-am aştepta din U.S.A.şansele remedierii situaţiei din România stau în bună măsură în ceeace opinia publică şi organizaţiile politice din România vor face în sensul susţinerii propriilor lor interese; de acelaş fapt va depinde probabil în bună măsură şi interesul pe care U.S.A.îl va avea în evoluţia stărilor de lucruri din România.-(Etras din declaraţia din 11 Septembrie 1947).-

Din cele auzite în cursul acestei întrevederi pot să-mi dau seama că în documentul intitulat " Minuta convorbirilor " de care am luat cunoştinţă cu prilejul anchetei,partea prezentată sub iniţiala N.represintă opinia fratelui meu însă considerabil alterată şi mult mai amplă decât fusese prezentată atunci când eram de faţă.-

Recunosc totuşi în textul acelei minute următoarele idei fundamentale ale fratelui meu pe care acesta le-a expus şi subliniat atunci când au asistat la întrevedere.-

1/. Necesitatea ca lupta împotriva regimului să fie desvoltată la maximum pe planul politic în sensul de a se folosi orice prilej de mobilizare a opiniei publice în rândurile partidelor de opoziţie.-

2/. Că pentru favorizarea acestui scop era necesar un sprijin politic mai făţiş din partea U.S.A. spre a se garanta pe plan intern sub scutul înţelegerii între aliaţi,o cât mai mare libertate de acţiune partidelor de opoziţie. . . .

4/. Că în ce priveşte acţiunea de răsturnare a regimului,fratele meu credea că metoda cea mai eficace consistă în mobilizarea morală a naţiunii împotriva regimului,conjugată cu o acţiune promptă,fără mari pregătiri technice,declanşată la momentul bine ales.-(Extra din declaraţia din 10.IX.1947)

Asupra documentului rezumând tratativele duse cu americanii declar că din discuţiile avute cu fratele meu înaintea plecării sale şi ulterior în mai multe rânduri cu Dl.Pogoneanu ştiam în linii mari următoarele :

Că avuseseră loc propuneri americane şi propuneri ale fratelui meu cari erau mult diferite prin natura lor în sensul că americanii propuneau o organizare în vederea eventualităţii unui conflict în timp ce fratele meu propunea anu-

mite măsuri de colaborare în vederea întăririi poziţiei politice a partidelor de opoziţie ca fiind cel mai potrivit mijloc pentru a face faţă oricăror împrejurări.-

Că pentru a se creia o bază de discuţie a fost sugerat ca cele două puncte de vedere cari în fond nu sunt conciliabile să fie ajustate în aşa fel încât să poată sta împreună în vederea unei deciziuni ulterioare.- In sensul acestui compromis am cunoscut că ar fi trebuit să existe în principal două grupuri de acţiune din cari unul în străinătate şi altul în interior.-

Aceste lucruri erau cunoscute D-lui Pogoneanu.-(Extras din declaraţia din 30 August).-

In legătură cu alcătuirea unui comitet în cadrul planului schiţat în tratativele avute de fratele meu cu americanii ştiu că într'una din zilele cari au precedat cu puţin plecarea fratelui meu, acesta în prezenţa mea, a D-lui Pogoneanu şi a D-lui Stârcea.- Acesta a arătat că în eventualitatea aplicării unui plan de organizare paramilitară acesta ar trebui să fie condusă de un comitet special având un caracter strict secret şi nu de caracter esenţialmente politic care ar trebui să fie alcătuit în principiu dintr'un delegat destoinic al fiecărui partid din opoziţie (P.N.T., P.N.L. şi P.S.D.T) cari în acel moment ar hotărî să se asocieze, dintr'un militar cu autoritate şi pricepere şi dintr'o personalitate cu suprafaţă în lumea financiară.- (Extras din declaraţia din 10.IX.1947).-

Din cuprinsul fragmentelor de conversaţie pe cari le-am auzit cu prilejul întrevederii de care vorbeam mai sus am reţinut că una din condiţiile ce ar fi trebuit îndeplinite în cazul când discuţiile ar fi condus la o colaborare era că americanii să facă cunoscut cari erau organizaţiile sau persoanele cu cari ei avuseseră relaţiuni de colaborare în ţara noastră şi că aceste relaţiuni precum şi orice imixtiune directă în chestiuni de interes exclusiv naţional trebuia să înceteze.- Singurul contact al americanilor ar fi trebuit să rămână cu grupul care s'ar fi născut din aplicarea ideilor fratelui meu.-

In preajma plecării fratelui meu în cursul unor convorbiri prieteneşti care aveau loc în casa fratelui meu şi la cari participau câteodată Dl. Pogoneanu, câteodată Dl. Stârcea, alteori amândoi şi la cari eram de faţă şi eu (nu totdeauna

veneau sporadic în discuţie şi chestiuni legate de conţinutul negocierilor duse cu americanii.- Cu prilejul acestor discuţiuni am auzit pronunţându-se numele D-lor Cretzeanu, Gafencu şi Fărcăşanu cu acela al unor persoane ce ar fi trebuit să ocupe un loc de frunte în cadrul grupului din afară. (Extras din declaraţia din 15 Septembrie 1947).-

Două zile după aceia (după întrevederea din casa Stirbey) fratele meu a avut o întrevedere tot în casa Stirbey cu D-na Ioana Bujoiu.- Nu am fost de faţă la această întrevedere dar din crâmpeele de conversaţie auzite la plecarea şi revenirea mea am putut deduce că fratele meu dicta Doamnei Bujoiu un text în limba engleză complectat cu explicaţiuni în limba franceză.- D-na Bujoiu a venit a doua oară la fratele meu, probabil pentru a prezenta textul dictat.-(Extras din declaraţia din 29 August 1947).-

Cu ocazia despărţirii de fratele meu acesta a arătat : " că este în aşteptarea unei scrisori din partea D-lui Iuliu Maniu la care se vor asocia şi şefii celorlalte partide de opoziţie care îi va servi drept legitimare a calităţii lui politice în străinătate.- Acest mesaj nu-l va obţine personal fiindcă nu vrea să posede asupra sa documente şi nici nu crede că ar fi bine să mai apară la Dl. Maniu înainte de plecare.- De îndată ce voi obţine mesajul să i-l transmit cât mai repede cu putinţă pe calea ce mi-o va indica ".- (Extras din declaraţia din 29 August 1947).-

In ce priveşte împrejurările în care am obţinut scrisoarea cu semnătura D-lui Maniu precizez următoarele :

Textul mesajului a fost compus de Dl. Pogoneanu în baza indicaţiilor fratelui meu care discutase în prealabil chestiunea cu Dl. Maniu.- Dl. Maniu a depus imediat semnătura sa pe scrisoarea gata alcătuită.-

Textul scrisorii, din cât îmi amintesc era o atestare a faptului că fratele meu i-a fost un colaborator foarte apropiat şi că în consecinţă este calificat a cunoaşte opinia D-lui Maniu în chestiunile interesând politica ţării.- In temeiul acestui fapt roagă pe fratele meu să grupeze pe românii din străinătate într'un mănunchi care să colaboreze armonios ; în cazul când s'ar ivi divergenţe de opinii, fratele meu este calificat, în măsura în care nu ar putea obţine opinia directă a D-lui Maniu, să indice care ar fi această opinie (executând astfel un

./.

fel de arbitraj în caz de divergențe).- Pe textul mai sus rezumat, Dl.C.Brătianu a adăogat : " de acord cu Dl.Maniu " și a semnat ; iar Dl.Titel Petrescu a adăogat că roagă pe Dl. Buzești să ia contact cu personalitățile mișcării socialiste din străinătate și să le lămurească asupra stărilor de lucruri din țara noastră în special în ce privește poziția partidului social democrat independent.- Aceste două ultime semnături au fost obținute de Dl.Camil Demetrescu.-

Obținerea acestui mesaj și transmiterea lui s'a petrecut în a doua jumătate a lui Octombrie 1946.-(Extras din declarația din 29 August 1947).-

Precizez deasemeni că împrejurarea în care am vorbit D-lui Maniu de întrevederile fratelui meu cu americanii este aceia în care i-am prezentat spre semnare scrisoarea de împuternicire bine cunoscută.- (Extras din declarația din 19 Septembrie 1947).-

Când după semnarea mandatului dat fratelui meu de către cei trei șefi ai partidelor de opoziție l-am predat D-lui Bill Hamilton spre a-l transmite fratelui meu, Dl.Hamilton luând cunoștință de conținutul lui din traducerea mea, s'a bucurat foarte mult calificându-l un mandat în alb.....

In cursul anchetei luând cunoștință aproape completă de conținutul tratativelor dintre fratele meu și americani îmi dau seama că bucuria D-lui Hamilton era determinată de faptul realizării unuia din punctele prevăzute în tratative și anume legitimarea calității fratelui meu în tratative.......

Imi amintesc de o vizită a D-lui Maniu în casa fratelui meu cu puțin timp înainte de începutul tratativelor cu americanii, în cursul căreia fratele meu a adus la cunoștința D-lui Maniu hotărârea sa fermă de a părăsi țara.- In cursul anchetei am constatat din arătările D-lui Pogoneanu și D-lui Stârcea că fratele meu a avut întrevederi cu Dl.Maniu și în cursul tratativelor cu americanii.-De acest fapt nu am fost ținut la curent de fratele meu.- Legând cunoașterea acestui fapt de recomandarea făcută mie de fratele meu înainte de plecarea sa, de a nu vorbi niciodată D-lui Maniu de conținutul tratativelor duse cu americanii, constat că rolul meu în ținerea contactului cu Dl.Maniu a fost în așa fel aranjat încât să nu am cunoștință de punerea în curent a D-lui Maniu de către fratele meu, cu conținutul tratativelor duse cu americanii.-

./.

 583

In lumina acestor fapte îmi dau seama că era natural ca atunci când cu prilejul aducerii la cunoștință a plecării fratelui meu cu concursul unor americani cu cari avuse convorbiri îndelungate, Dl. Maniu nu a găsit util să-mi pună nici o întrebare cu privire la conținutul tratativelor.- (Extras din declarația din 17 Septembrie 1947).-

Casa din Str. X., am cunoscut-o fiind condus acolo pentru prima dată în primele zile ale lunei Octombrie de Dl. Ioan de Mocsonyi-Stârcea cu scopul de a cunoaște locul.- In această casă am venit apoi din proprie inițiativă de aproximativ 5 ori (după cât îmi amintesc) din cari de trei ori înainte de plecarea mea la alegeri și de două ori după înapoierea mea dela Bulci.- (Extras din declarația din 15 Septembrie 1947).-

Intrevederea ce am avut cu Dl. Maniu cu prilejul luării împuternicirii pentru fratele meu a decurs în felul următor :

M'am prezentat D-lui Maniu cu textul gata redactat al scrisorii de împuternicire și i-am spus D-lui Maniu că fratele meu mi-a dat misiunea de a mă prezenta cu această scrisoare spre a fi semnată de D-sa (Dl. Maniu).-

Dl. Președinte Maniu a citit textul scrisorii și a pus semnătura fără a face nici o observație asupra textului.- Am întrebat pe Dl. Maniu dacă pentru obținerea semnăturii din partea D-lor Brătianu și Titel Petrescu este nevoie de o intervenție a D-sale față de aceștia.- Dl. Maniu mi-a răspuns : " Mergeți Dvs. și cereți semnătura iar dacă va fi nevoie voi interveni și eu " (Extras din declarația din 12 Septembrie 1947).-

Am obținut personal această scrisoare și am transmis-o tot personal la adresa indicată de fratele meu : Parcul Jianu Str. X. Nr. (îmi scapă dar pot indica locul pe teren).- Prezentându-mă acolo și dându-mi numele am fost întâmpinat de un tânăr care și-a declinat numele John Hall (Cpt).- Am spus că am un mesaj pentru fratele meu și am întrebat dacă el este persoana căreia trebuie să-l predau.- Mi-a răspuns că da.- Am întrebat dacă fratele meu e bine și mi-a răspuns că da.- Mai erau de față încă trei persoane, tineri în uniformă.- Am scris câteva rânduri fratelui meu și le-am predat împreună cu mesajul D-lui Cpt. Hall J. (Extras din declarația din 29 August 1947).-

Rectific cele arătate în declarația din 29 August 1947 în sensul că scrisoarea semnată de cei trei șefi de partide din opoziție a fost predată D-lui Hamilton și nu D-lui J. Hall

./.

 584

aşa cum este consemnat în acea declaraţie.- Acesta din urmă este cel care a transportat scrisoarea la destinaţie.-(Extras din declaraţia din 23 Septembrie 1947).-

Din contactul pe care l-am avut cu Cpt.John Hall ştiu că el este aviatorul care a scos din ţară pe fratele meu, Dl.Vişoianu şi pe D-na Ioana Bujoiu.-(Extras din declaraţia din 2 Septembrie 1947).-

In cursul lunei Octombrie c'am la două săptămâni după plecarea fratelui meu am fost împreună cu Domnul Pogoneanu în casa din Str.X.- Am găsit acolo pe Dl.Hamilton şi la puţin timp a sosit şi Dl.Hall.......

Dorinţa D-lui Pogoneanu de a vedea pe americani era pornită din intenţia de a pleda în sensul că aceştia să fie de acord a mijlocii plecarea D-lor Vişoianu şi Cretzeanu înainte plecarea D-lui Pogoneanu care era dorită de americani din cauza faptului că era în cunoştinţă cu prea multe din detaliile discuţiunilor avute cu fratele meu.-(Extras din declaraţia din 11 Septembrie 1947).-

In ce priveşte plecarea D-lui Vişoianu declar că l-am condus în casa din Str.X.într'o seară la aproximativ ora 24,la sfârşitul lunei Octombrie (c'am pela 25.X.)....

Am căutat pe Dl.Camil Demetrescu spre a-l ruga să facă în aşa fel încât şi Dl.Cretzeanu să fie pregătit fiindcă s'ar putea să fie posibilă şi plecarea acestuia,după care m'am întors în Str.X.spre a avea răspunsul clar în privinţa posibilităţii plecării D-lui Cretzeanu.- Mi s'a răspuns că această posibilitate nu există,de unde am dedus că fusese luată în combinaţie altă persoană care mi-a rămas până azi necunoscută.

Că fratele meu a plecat împreună cu D-na Ioana Bujoiu ştiu atât dela J.Hall cât şi din prima notiţă prin care mi se spunea de fratele meu că am sosit cu bine (el şi D-na Bujoiu).-

Despre o vizită a D-lui Tom Hall împreună cu un alt membru al misiunii americane la Bulci ştiu că a avut loc spre mijlocul lunei Octombrie în urma unei invitaţii a D-lui Stârcea pentru o vânătoare de lopătari.- Nu pot pune cu certitudine în sarcina acestei vizite,fiindcă este posibil ca întâlniri între D-nii Stârcea şi Hall să fi avut loc în Bucureşti,faptul că Dl.Hall contrar celor convenite cu fratele meu insista în discuţiile cu Dl.Stârcea asupra neadmisibilităţii propunerilor fratelui meu (acţiune pe plan politic) şi dorea să se lucreze în sensul propunerilor americane.- (Extras din declaraţia din 9 Septembrie 1947).-

./.

00586

586

In ziua de 26 sau 27 Octombrie am fost la Dl.Maniu spre a-i aduce la cunoştinţă plecarea fratelui meu.....

Mă gândeam că plecarea fratelui meu ar simplifica situaţia în privinţa alcătuirii listei(de candidatură) şi de aceia am spus D-lui Maniu că fratele meu a plecat lăsându-mi procură pentru a-i depune candidatura în cazul când Dl.Maniu ar menţine candidatura sa ca al doilea pe lista dela Bucureşti.-

00587

Dl.Maniu mi-a spus că este prea târziu pentru a modifica lista.- Un moment s'a gândit la Dl.Vişoianu însă după ce i-am spus că şi acesta este plecat,a rămas hotărât să se menţină candidatura fratelui meu.-

Dl.Maniu m'a întrebat apoi cum a plecat fratele meu.- I-am spus că plecarea s'a efectuat cu concursul unor americani cari par a avea relaţii în cercuri înalte la Washington şi că dealtfel fratele meu a avut discuţii îndelungate de ordin politic cu aceştia.- (Extras din declaraţia din 12 Septembrie 1947).-

Cu prilejul anunţării de către mine a plecării fratelui meu,Dl.Maniu,am rugat ~~c~~ui asupra acestui lucru să păstreze cel mai strict secret.- Dl.Maniu mi-a spus că faţă de Dl.Mihalache nu poate avea secrete,la care am răspuns că nu am înţeles prin secret strict să nu încredinţeze ştirea unei personalităţi de talia D-lui Mihalache.- (Extras din declaraţia din 29 August 1947).-

Trecând sărbătorile am aşteptat să primesc un semn în ce priveşte soarta fratelui meu în străinătate.- Pusese convenit ca J.Hall să-mi semnaleze prin telefon,când va fi cazul să viu să-l văd.....

Aceasta se petrecea la mijlocul lunii Ianuarie.- C'am în aceiaşi perioadă am fost la casa din Str.L. spre a vedea ce e cu Dl.Hall.- Nu l-am găsit.- Mi s'a spus că vine săptămâna viitoare.- Revenind peste o săptămână l-am găsit pe J.Hall care mi-a înmânat un plic deschis în care se aflau două scrisori cu date mult diferite : una a fratelui meu datată din Noembrie,alta a D-lui Vişoianu datată,cred,din Ianuarie.- Ambele adresate D-lui Pogoneanu.- Deasemenea o scrisoare adresată mie prin care mă ruga să mă interesez de soarta bagajelor sale.....

Atât eu cât şi Dl.Pogoneanu am răspuns la scrisorile primite.- Răspunsurile le-am înmânat c'am la 10 zile dela primirea mesagiilor ; această dată îmi fusese arătată de Cpt.Hall ca aceia a plecării sale din ţară cu titlul definitiv.....

Cred,fără a putea preciza,că Pogoneanu a mai scris cu acest prilej şi fratelui său şi D-lui C.Anastasiu.- (Extras din

./.

586

declarația din 29 August 1947).-

La Bulci am avut impresia că Dl.Pogoneanu a mai văzut pe americani deoarece părea în curent cu detalii în legătură cu plecarea Domnilor Hall și Hamilton,detalii cărora nu le-am acordat importanță și în consecință nu ași fi în măsură să le reproduc.- Am reținut însă impresia că plecând,domnii Hall și Hamilton exprimaseră nădejdea că vor reveni după plecarea D-lui Col. Schuyler.-(Extras din declarația din 15 Septembrie 1947).-

588

După plecarea Cpt.Hall a urmat o perioadă în care am rămas fără știri din partea fratelui meu.- Această perioadă a durat c'am până la sfârșitul lunei Martie sau începutul lunei Aprilie.- Nu am avut în acest timp nici o activitate de ordin politic în afară de o singură vizită făcută D-lui Leucuția la care am găsit și pe Dl.Președinte Maniu....

Am întrebat pe Dl.Maniu dacă în cazul când s'ar ivi ocazia ar avea ceva de transmis fratelui meu și am cerut deasemenea să cunosc atitudinea și activitatea partidului în împrejurările de atunci spre a putea să scriu fratelui meu,care în această privință,bazat pe cuvântul cel mai autorizat......Tocmai fiindcă soluția internă era legată de cea internațională ar fi dorit să aibă cuvântul competent al fratelui meu.-

Am plecat asigurând pe Dl.Maniu că de îndată ce voi avea prilejul voi scrie aceste lucruri fratelui meu și că voi veni atunci,dacă domnia sa va fi în Capitală să primesc noi instrucțiuni sau un eventual mesaj pentru fratele meu.-

La începutul lunei Aprilie am primit pe calea ce presupun a fi aceia a misiunii britanice,în condițiile arătate în declarațiile mele anterioare,prima comunicare mai amplă din partea fratelui meu.- Cu acelaș prilej am primit și scrisoarea adresată D-lui Pogoneanu în care fratele meu răspunde la condoleanțele primite și arată și arată în altă ordine de idei că a pierdut contactul cu cei pe care îi numește H & H.- Conținutul mesajului l-am adus la cunoștința D-lui Pogoneanu după care am fost la Dl.Maniu pentru a-i aduce la cunoștință materialul primit.-(Extras din declarația din 29.VIII.1947).-

Ceeace mă face să presupun că mesagiile din străinătate veneau prin canalele misiunii britanice sunt două fapte : o convorbire pe care fratele meu a avut-o de multă vreme cu Dl. Boxshall ; faptul că din străinătate singurele persoane cari pot aduce în mod necontrolat corespondență sunt misiunile străine.-(Extras din declarația din 28.VIII.1947).-

Credința mea este că mesagiile din Elveția sau America luau drumul Londrei de unde soseau în țară prin intermediul misiunii britanice.-(Extras din declarația din 18.VIII.1947).-

Pe Colonelul Boxshall îl cunoștea personal(fratele meu și acesta făcuse deja servicii de această natură din cari unul îmi este cunoscut și anume aducerea în țară a documentului intitulat"România la Conferința Păcii" pe care l-am văzut în mâna fratelui mei și pe care știu că Dl.Colonel Boxshall l-a adus.- (Extras din declarația din 12 Septembrie 1947).-

In acelaș mesaj se găsea o serie de tăieturi din gazetele elvețiene,franceze,englezi și americane,acestea din urmă însoțite de o notă din partea D-lui Cretzeanu cu privire la acțiunea comună a agrarienilor și la anumite aspecte cari ar fi scoase la iveală de Ekhardt,șeful din U.S.A. al agrarienilor unguri(mai înainte de sosirea în U.S.A. a lui Ferencz Nagy).- Ekhardt ar fi avut pretenția ca în paralel cu acțiunea agrariană să se discute în Statut de autonomia pentru Ardeal.....

Domnul Maniu mi-a exprimat simpatia pentru mâhnirea fratelui meu și speranțe pentru însănătoșirea sa fizică.-Totodată mi-a arătat amărăciunea sa pentru faptul că activitatea grupului din afară este prea redusă,judecată după ecoul pe care l avea în presa și forurile importante din străinătate.- Domnia sa ar fi dorit în special să aibă opinia amănunțită a fratelui meu asupra felului în care sunt văzute lucrurile,din afară.-

In privința chestiunii agrariene și a problemei ridicate în mod tangențial de Ekhardt opinia D-lui Maniu era că acțiunea agrariană nu ar fi pe placul vecinei U.R.S.S.ceeace ar înrăutăți mult situația politică în România.-

Domnul Maniu mi-a spus că ar dori să-i scrie fratelui meu dar că nu are mijlocul de a face să se transmită scrisoarea prin persoane de absolută încredere....Am rugat pe Domnul Maniu să aibă gata scrisoarea pe care Domnia sa ar intenționa să o scrie rămânând ca ea să fie înmânată dacă persoana și ocazia s'ar prezenta.-

Imi îngădui totuși ca eu totuși ca eu să exprim părerile mai sus arătate ca fiind impresiile ce s'au degajat din convorbirea avută și să le transmit fratelui meu pentru a le utiliza dacă mi s'ar prezenta ocazia de a face să-i parvină vre-un mesaj....

Al doilea și ultimul mesaj ce mi-a parvenit către sfâ

șitul lunii Aprilie sau începutul lunii Mai cuprindea o scrisoare a fratelui meu către Domnul Maniu prin care anunța hotărârea sa de a încerca să reia în afară firul ce fusese rupt prin zdruncinarea morală suferită în urma morții soției sale, un memoriu prin care rezuma felul în care vedea el evoluția politicii internaționale în raport cu consecințele pe care această evoluție le va avea pentru țara noastră precum și pentru linia de conduită a P.N.T.- Deasemenea tăieturi din tipăriturile ce apar în străinătate.- Când către sfârșitul lunei Mai, am văzut din nou pe Dl. Maniu, am avut impresia că Domnia sa consideră că evenimentele au depășit împrejurările în care memoriul fusese scris și că pentru partidele din opoziție situația devenea din ce în ce mai gravă în urma încordării relațiilor dintre marile puteri, drept consecință a formulării doctrinei Truman.-(Extras din declarația din 18.VIII.1947).-

Am predat acest mesaj D-lui Maniu la începutul lunii Mai, după ce în prealabil, îl adusesem la cunoștință Domnului Pogoneanu care l-a reținut pentru a-l copia.- (Extras din declarația din 29.VIII.1947).-

Primul mesaj l-am primit printr'o persoană a cărei identitate îmi rămâne până azi necunoscută.- Când mă întorceam dela birou acasă pe drumul meu obișnuit s'a apropiat de mine o persoană care mi s'a adresat cu cuvântul " Busal".- Am spus persoanei în chestiune că face o confuzie între mine și fratele meu......La un moment dat persoana în chestiune m-a întrebat cine e Lipstick.- I-am spus că acesta este numele sub care era indicat în faza pregătirii loviturii dela 23 August fratele meu.-In felul acesta nici unul din noi doi nu am mai avut temeri și persoana în chestiune mi-a înmânat mesagiul.-

La aproximativ o lună după această întâlnire am primit un rendez-vous pentru ora 14 pe strada N.Iorga.-Cu acest prilej am primit cel de al doilea mesaj din afară și am trimis primul meu mesaj în sens contrar.-(Extras din declarația din 18.VIII.1947).-

In cursul lunii Mai am mai fost la Domnul Maniu cu scopul de a obține textul demersurilor făcute de partid în chestiunea arestărilor, cu scopul de a le transmite în străinătate.....

In cursul lunii Iunie și pânăla episodul Tămădău am mai avut ultimele trei întrevederi cu Domnul Maniu.-

O întrevedere în care i-am remis copia memoriului

./.

Tătărăscu către partidele din B.P.D.obţinute dela Dl.Pogoneanu

Altă întrevedere în care am obţinut dela Dl.Maniu copiile demersurilor întreprinse în chestia arestărilor din rândurile opoziţiei precum şi un memoriu destinat a fi prezentat prin fratele meu,în numele P.N.T.,parlamentelor din ţările occidentale.-

Cu acest prilej am primit şi scrisoarea,calificată dramatică,destinată fratelui meu,pe care Dl.Maniu intenţionase mai de mult să o trimată.-

Ultima întrevedere în jurul datei de 10 Iulie a avut de scop a-i raporta D-lui Maniu de expedierea documentelor încredinţate.- (Extras din declaraţiile din 29.VIII.1947).-

De căile de transmitere de care dispunea Dl.Pogoneanu elemente ale misiunii americane,am făcut uz şi eu în sensul că am încredinţat Domnului Pogoneanu scrisori adresate exclusiv fratelui meu în care tratau la un loc şi fără a păstra copii chestiunile personale,ştiri curente din ţară,însoţite de articole de gazetă din presa română pe cari le consideram ca definind mai bine problemele la ordinea zilei,impresii din cadrul partidului N.T.şi eventual instrucţiuni pe care le culegeam în întrevederile cu Dl.Maniu aşa cum am arătat mai sus.-Scrisorile mele şi cele ale D-lui Pogoneanu,în principiu erau la dispoziţia reciprocă,pentru a fi citite.- In fapt însă acest lucru nu se întâmpla aproape niciodată deoarece întotdeauna şi el şi eu - de multe ori la acelaş birou - (al său) scriam în grabă în ultimul moment ceeace aveam de scris.-(Extras din declaraţiile din 29.VIII.1947).-

Raporturi cu conţinut politic am avut cu Dl.Pogoneanu începând din momentul în care am luat sarcina de a obţine semnătură D-lui Maniu şi a transmite fratelui meu scrisoarea comună a şefilor de partid către acesta.-

Incepând din acest moment am pus unul la dispoziţia celuilalt materialul documentar care ne parvenea din străinătate sau se trimitea acolo....

Elementele de informaţie de cari în mod cert am luat cunoştinţă integrală sunt cele de cari am vorbit mai sus ca fiind primite dela sau transmise de mine la capetele firului pe care mă găseam.-

Am mai văzut şi multe altele pe care însă nu le-aş putea cita sau localiza în timp sau ca origină sau ţel decât printr'o amănunţită confruntare cu Pogoneanu.-

./.

590

Citez totuşi următoarele documente :

Scrisori dela Dr.Alex.Cretzeanu în legătură cu fondul din Elveţia şi cu activitatea sa din U.S.A.-

Scrisori dela Dl.Vişoianu cu un uşor caracter polemic: V.vorbind pe un ton amar şi demoralizat de şederea lui în străinătate iar P.încercând să-l stimuleze pe un ton întrucâtva drastic.-

Scrisori dela Dl.G.Anastasiu tratând chestiuni mai mărunte.-

Scrisori dela fratele său Titu fără mare importanţă. (Extras din declaraţiile din 29.VIII.1947).-

In legătură cu întrevederile mele cu Dl.Maniu adaog că într'una din întrevederile mele cu Domnia sa am întrebat pe Dl. Maniu cine este persoana pe care D-sa o indică pentru a primi din partea mea în lipsa D-sale mesagiile pe care le-aşi primi pentru D-sa şi cine este persoana căreia mă pot adresa pentru a cere informaţii în legătură cu activitatea sau orientarea partidului în cazul când D-sa ar lipsi din Capitală.-

Domnul Maniu mi-a indicat numele domnului Leucuţia.- Precizez însă că nu am avut niciodată a face uz de această indicaţie.- (Extras din declaraţiile din 29.VIII.1947).-

Despre scrisori semnate de Dl.Maniu şi adresate D-lor Gafencu şi Vişoianu ştiu că era vorba de o iniţiativă a D-lui Pogoneanu inspirată de un sentiment de delicateţă şi pornită din intenţii de a favoriza o colaborare armonioasă a acestora cu fratele meu......

Documentele scrise elaborate de partidul N.T.(exemplu : textul discursurilor,declaraţiilor,memoriilor mai importante) se obţineau foarte greu ; tocmai de aceia era mai dornic să le aibă fiindcă ştia din experienţa trecutului că dacă nu le obţinea atunci când erau elaborate,nu numai că mai târziu nu le mai putea obţine,dar chiar din partea partidului erau cerute dela Dl. Pogoneanu în speranţă că s'ar fi putut găsi la el.- Acesta a fost cazul când cu ocazia adunării comitetului executiv al partidului,a fost nevoe să se reconstitue după acte anumite constătăţiuni ale partidului naţional ţărănesc în actul dela 23 August. (Extras din declaraţia din 5.IX.1947).-

Intr'una din vizitele mele la Domnul Maniu am întrebat pe cineva din imediatul anturaj al D-lui Maniu(nu pot preciza dacă era Dl.Leucuţia sau Dl.Coposu)dacă este întemeiat svonul că Dl.Harriman ar fi trimis o scrisoare D-lui Maniu.-Mi s'a răspuns

./.

591

că dela Dl.Harriman nu s'a primit nimic dela Dl.Dr.Dean Acheson s'a primit un mesaj ca răspuns la o întrebare a D-lui Maniu.- Intrebarea era dacă o acţiune politică internă tinzând la răsturnarea regimului sau conjuga cu intenţiile şi posibilităţile de sprijin pe cari U.S.A. le avea în programul său politic în împrejurările actuale.- Răspunsul era un sfat de a nu întreprinde nimic în sensul răsturnării regimului dacă o astfel de acţiune ar face să intre în calcule şi un sprijin din partea U.S.A.fiindcă riscurile ar mai mari decât şansele atâta timp cât trupe străine se află pe teritoriul ţării.-(Extras din declaraţia din 9 Septembrie 1947).-

Imi amintesc că într'una din ultimele întrevederi avute cu Dl.Pogoneanu am discutat conţinutul unei scrisori primite dela fratele meu prin care acesta cerea ca Dl.Maniu sau forul statutar al partidului să-l împuternicească a semna pactul partidelor agrariene ce ~~fusese~~ fusese semnat deja de partidele din alte ţări.- Fratele meu spunea că deşi punctul său de vedere fusese întotdeauna că semnarea acestui pact nu era oportună, totuşi acum că semnarea de către alte partide se produsese socotea că este mai bine să se asocieze dela început şi partidul naţional ţărănesc.- Scrisoarea era adresată mie, nu am întreprins nici un demers în sensul cerut de fratele meu,întrucât nu mai aveam cui să mă adresez din cauza arestărilor efectuate în cadrul partidului naţional ţărănesc.-Am considerat că fratele meu va proceda cum va crede de cuviinţă interpretând scrisoarea mai veche încredinţată de Dl.Maniu (precizez că e vorba de scrisoarea semnată de cei trei şefi de partide din opoziţie) (Extras din declaraţia din 4 Septembrie 1947).-c

Precizez că scrisoarea primită dela fratele meu prin care acesta cerea ca Dl.Maniu sau forul Statutar al partidului să-l împuternicească a semna pactul partidelor agrariene menţionată în declaraţia din 4 Septembrie 1947, a fost primită după arestarea fruntaşilor partidului N.T.adică în a doua jumătate a lunii Iulie.- Scrisoarea a fost primită de Dl.Pogoneanu,cred prin elemente ale misiunii americane.- (Extras din declar.din 23 Septembrie 1947).-

Aceasta îmi este declaraţia pe care o susţin şi semnez propriu menţinând în totul şi declaraţiile mele anterioare.-

23.IX.1947 ss/.Ing.Niculescu Buzeşti

6. oct

00594

D E C L A R A T I E

Subsemnatul Cdr.NEGRESCU IOAN,domiciliat în Buc.Str. Intrarea Mătăsari 8,declar:

La data de 13 Iulie 947,deţineam calitatea de coman.al Diviziei de Aviatie,titularul fiind în concediu.

La Divizia de Aviatie am fost în serviciu din luna Oct. Noembrie 1946.-

Pe Sub.Ing.POPESCU GH.,l-am cunoscut din anului 1941-42, cu ocaziunea unor probe din sbor,cu bombe de ciment,fabricate d firma Fero-Chimica,al cărei reprezentant era .Probele s'au efectuat la Braşov.-

Ultima dată l-am văzut la uzina I.R.M.C.,- Mija,prin luna Ianuarie 1944,unde lucra tot bombe din ciment.

Dela această dată nu l-am mai văzut,decât la data de 4 sau 5 Iulie 1947,când el a mers la mine acasă împreună cu alt domn,pe care mi l-a prezentat,Dl.Dr.CAFENCU.Cu el m'am întâlni în librăria "Cartea Mea",unde căutam o carte de pomicultură.

In librărie Popescu a zis că doreşte să-mi spună ceva,zi când să mergem la o berărie sau restaurant.

Am refuzat spunând că dacă vrea să vină la mine acasă deoarece eu nu merg la berării sau alte localuri de această nat ră.Bănuiam că doreşte a propune sau a se informa de vre'o afacere comercială în legătură cu deşeurile din Aviatie.

Ajunşi acasă toţi 3 pe la ora 18-18.3o i-am poftit în Bi rou la mine unde am stat de vorbă.Timp de 2o-3o minute cât am stat de vorbă,Popescu m'a întrebat despre mai mulţi aviatori cunoscuţi şi de el şi printre altele despre modul cum a fost de a pleca Strătilescu,chestiune care era atunci încă discutată obişnuit în public.Despre aceasta,i-am spus că plecând în sbor,cu forme legale nu s'a mai intors.M'a mai intrebat dacă pentru a ajunge în Turcia,adică cum a putut ajunge căci se spune că nu av decât 800 l.de benzină,i-am răspuns că totuşi a ajuns deoarece şi avionul are un regim economic care poate fi speculat şi desigu

./.

a mers,riscând,în linie dreaptă,fiind un foarte bun pilot.Deasemeni m'a întrebat,cum de-a plecat de pe aerodrom,la care i-am răspuns să la aceasta a contribuit calitatea lui de comand.de Escadrilă,dar că în prezent sunt luate măsuri de aşa natură încât nici comand.şef al Aviaţiei,nu se mai poate apropia de avion.

Mi-a spus că el cunoaşte pe un subofiter PREDA,care - este în vorbă a se căsători cu o fată în casă- sau fină a lui Popescu- şi care iar fi spus că el dacă vrea ar putea şi el pleca cu un avion.I-am spus lui Popescu că este o laudă pentru a se lăuda faţă de viitoarea logodnică,dar este imposibil a putea lua un avion căci chiar dacă cineva se urcă în avion cu acte legale nu mai are la Bord benzină pentru maximum 25o Km.

Cu o reflectie a răspuns: Ce nu face un om ca el pentru bani. - I-am răspuns că orice ar face nu va avea posibilitatea nimeni faţă de măsurile de siguranţă luate,. A mai spus că el dacă ar putea ar pleca în străinătate,dar tot îi e frică să zboare. L-am întrebat dece nu pleacă cu paşaport şi cu trenul şi mi-a spus că a avut ocaziunea şi îi pare rău că nu a plecat,dar acum dacă ar putea ar pleca.La răspunsul meu că ce o să facă acolo o persoană ca el,care are o meserie mănoasă în ţară,mi-a răspuns că ar pleca cu o persoană mare politică fără a o numii,dar că nu s'ar suii în alt aeroplan decât numai ca acela al lui Stratilescu.In glumă i-am spus că dacă vrea să plece neapărat cu un asemenea avion să stie că in ţară mai este numai unul,la Presedintia Consiliului de Ministrii,la Băneasa unde se poate adresa,acolo fiind şi Chiforlescu un pilot cu care poate sbura fără frică,căci acela cu care sburam la Braşov. In acest timp Gafencu nu a vorbit decât câteva cuvinte fără importanţă.După aceasta au plecat.-

In ziua de ~~xxx~~ Marţi 8 Iulie,către orele 16,m'am pomenit la mine cu Popescu şi Gafencu,care mi-au spus că ar fi luat contact cu Chifulescu şi că acesta s'a oferit să-i ducă în Turcia.Am insistat să-mi spună cu cine pleacă din oamenii politici şi mi-a spus,după multe ezitări,că pleacă cu Gh.Brătianu,care ar fi undeva ascuns fără a-mi spune unde.Aceasta ştire părându-mi-se concretă şi de mare importanţă am reţinut-o,şi am cerut a mă ţine la curent spunându-mi-se că momentan avionul este indisponibil şi în reparaţie,abia după 1o-12 zile fiind gata.După alte câteva vorbe fără importanţă au plecat.-

In dimineaţa de 9-VII.ora 5,am plecat cu ofiţerii din Stat Majorul Diviziei în Ardeal,pentru inspectarea unităţilor de aviaţie

./.

la Braşov - Mediaş şi Turda, de unde am revenit Sâmbătă la ora 13, bolnav.

Sâmbătă după amiază pe la ora 18.30-19 a venit din nou la mine Popescu şi între alte discuţiuni fără importanţă mi-a precizat că a aranjat plecarea in Turcia cu Gh. Brătianu pentru ziua de Joi 17-VII-, spunându-mi totodată că a căutat o hartă şi nu a găsit nicăeri. I-am spus că nici eu nu ştiu unde se găse. Părându-mi-se cumva circumspect, i-am spus să văd dacă prin hârtiile mele este vre'una cu Balcanii şi am găsit o bucată din o hartă utilizată de mine în anul 1937 şi luată dela Librăria "Hertz". Mi-a cerut să i-o dau lui. I-am spus că nu-i bună şi am refuzat împăturând-o şi punând-o pe birou. In acest timp am fost chemat de cumnata mea şi am plecat în o cameră la etaj. Când m'am înapoiat Popescu era in picioare, gata de plecare, spunând că nu mă mai reţine şi a plecat. Eu l-am condus la poartă şi m'am înapoiat in curte apoi în dormitor fiind bolnav unde am stat până Luni 14 - VII- când am plecat la serviciu. Ulterior la Siguranţa Generală am constatat că Popescu luase cu el şi harta de pe biro în timpul lipsei mele din cameră.

Intenţionasem şi încercasem să vorbesc la telefon cu Cdor Radulian Cdt. Sec. al Comand. Aero - pentru a-i cere o întrevedere spre a-i raporta cele de mai sus, dar telefonul mi-a fost deranjat. L-am chemat deasemenea la telefon Luni dimineaţa dela serviciu şi mi s'a spus că este la Carmen Sylva la tabără de unde va veni către seară. Am vrut să vorbesc cu ajutorul său Maior Budea nu şi acesta mi-a spus că-l pot găsi către ora 13.

Intre timp am fost chemat, printr'un ofiter de legătură la M.St.Major, unde am fost izolat şi nu am mai putut lua contact cu nimeni, după care am fost dus la Min. Interne, unde mi s'a spus că au încercat să fugă în străinătate Popescu şi Gafencu şi unde am dat o declaraţie. Nu am ştiut precis cu cine au plecat, decât după 6 săptămâni, când am fost pus in contact la Văcăreşti cu fraţii Bproca şi doi şofeuri.-

Atât cu persoane din partidul Liberal cât şi cu persoane din partidul Naţional-Ţărănesc şi nici cu aceste partide nu am avut niciodată nici o legătură şi nici nu i-am cunoscut personal pe vre'unul.-

Pe Lt. Cdor. Ciorobu îl cunosc din anul 1940, când era la Cdt. Aero St. Major. Am avut cu el numai legături de serviciu. Din anul 1946 l-am mai văzut o singură dată pe stradă în faţa subsec. St. Aero local Vizanti fiind îmbrăcat civil, când întâlnindu-ne mi-

.//.

salutat şi din treacăt l-am întrebat ce mai face fără a mă opri şi a vorbit altceva.

Aceasta declar şi semnez propriu.-

/ss/ NEGRESCU IOAN

6 Octombrie 1947.-

6 oct

596

00598

D E C L A R A Ț I E

Subsemnatul Cdr. NEGRESCU IOAN, domiciliat în Buc. Str. Intrarea Mătăsari 8, declar:

La data de 13 Iulie 947, dețineam calitatea de com.n. al Diviziei de Aviație, titularul fiind în concediu.

La Divizia de Aviație am fost în serviciu din luna Oct. Noembrie 1946.-

Pe Sub.Ing. POPESCU GH., l-am cunoscut din anului 1941-42, cu ocaziunea unor probe din sbor, cu bombe de ciment, fabricate de firma Fero-Chimica, al cărei reprezentant era. Probele s'au efectuat la Brașov.-

Ultima dată l-am văzut la uzina I.R.M.C.,- Sija, prin luna Ianuarie 1944, unde lucra tot bombe din ciment.

Dela această dată nu l-am mai văzut, decât la data de 4 sau 5 Iulie 1947, când el a venit la mine acasă împreună cu alt domn, pe care mi l-a prezentat, Dl. Dr. GAFENCU. Cu el m'am întâlnit în librăria "Cartea Mea", unde căutam o carte de pomicultură.

În librărie Popescu a zis că dorește să-mi spună ceva, zicând să mergem la o berărie sau restaurant.

Am refuzat spunând că dacă vrea să vină la mine acasă deoarece eu nu merg la berării sau alte localuri de această natură. Bănuiam că dorește a propune sau a se informa de vre'o afacere comercială în legătură cu deșeurile din Aviație.

Ajunși acasă toți 3 pe la ora 18-18.30 i-am poftit în Birou la mine unde am stat de vorbă. Timp de 20-30 minute cât am stat de vorbă, Popescu m'a întrebat despre mai mulți aviatori cunoscuți și de el și printre altele despre modul cum a fost de a pleca Strătilescu, chestiune care era atunci încă discutată obișnuit în public. Despre aceasta, i-am spus că plecând în zbor, cu forme legale nu s'a mai întors. M'a mai întrebat dacă pentru a ajunge în Turcia, adică cum a putut ajunge acolo ce spune că nu avea decât 800 l. de benzină, i-am răspuns că totuși a ajuns deoarece și avionul are un regim economic care poate fi speculat și desig

./.

597

a mers, riscând, în linie dreaptă, fiind un foarte bun pilot. Deasemeni m'a întrebat, cum de-a plecat de pe aerodrom, la care i-am răspuns că la aceasta a contribuit calitatea lui de comand. de Escadrilă, dar că în prezent sunt luate măsuri de aşa natură încât nici comand. cef al Aviaţiei, nu se mai poate apropia de avion.

00599

Mi-a spus că el cunoaşte pe un subofiter PREDA, care - este în vorbă a de căsătorit cu o fată în casă- sau fină a lui Popescu- şi care iar fi spus că el dacă vrea ar putea si el pleca cu un avion. I-am spus lui Popescu că este o laudă pentru a se lăuda faţă de viitoarea logodnică, dar este imposibil a putea lua un avion căci chiar dacă cineva se urcă în avion cu acte legale nu mai are la Bord benzină pentru maximum 25o Km.

Cu o reflectie a răspuns: Ce nu face un om ca el pentru bani. - I-am răspuns că orice ar face, nu va avea posibilitatea nimeni faţă de măsurile de siguranţă luate,. A mai spus că el dacă ar putea ar pleca în străinătate, dar tot îi e frică să sboare. L-am întrebat dece nu pleacă cu paşaport si cu trenul si mi-a spus că a avut ocaziunea şi îi pare rău că nu a plecat, dar acum dacă ar putea ar pleca. La răspunsul meu că ce o să facă acolo o persoană ca el, care are o meserie mănoasă în ţară, mi-a răspuns că ar pleca cu o persoană mare politică fără a o numii, dar că nu s'ar suii în alt aeroplan decât numai ca acela al lui Stmatilescu. In glumă i-am spus că dacă vrea să plece neapărat cu un asemenea avion să ştie că în ţară mai este numai unul, la Presedintia Consiliului de Ministrii, la Băneasa unde se poate adresa, acolo fiind şi Chiforlescu un pilot cu care poate sbura fără frică, căci acela cu care sburam la Braşov. In acest timp Gafencu nu a vorbit decât câteva cuvinte fără importanţă. După aceasta au plecat.-

In ziua de ~~Xxxx~~ Marţi 8 Iulie, către orele 16, m'am pomenit la mine cu Popescu şi Gafencu, care mi-au spus că ar fi luat contact cu Chifulescu şi că acesta s'a oferit să-i ducă în Turcia. Am insistat să-mi spună cu cine pleacă din oamenii politici şi mi-a spus, după multe ezitări, că pleacă cu Gh. Brătianu, care ar fi undeva ascuns fără a-mi spune unde. Aceasta ştire părându-mi-se concretă şi de mare importanţă am reţinut-o, şi am cerut a mă ţine la curent, spunându-mi-se că momentan avionul este indisponibil si în reparaţie, abia după 1o-12 zile fiind gata. După alte câteva verbe fără importanţă au plecat.-

In dimineaţa de 9-VII. ora 5, am plecat cu ofiţerii din Stat Majorul Diviziei în Ardeal, pentru inspectarea unităţilor de aviaţie

.//.

lq Brașov - Mediaș și Turda, de unde am revenit Sâmbătă la ora 13, bolnav.

Sâmbătă după amiază pe la ora 18.30-19 a venit din nou la mine Popescu și între alte discuțiuni fără importanță mi-a precizat că a aranjat plecarea in Turcia cu Gh. Brătianu pentru ziua de Joi 17-VII-, spunându-mi totodată că a căutat o hartă și nu a găsit nicăeri. I-am spus că nici eu nu știu unde se găsesc. Părându-mi-se oarecum circumspect, i-am spus să văd dacă prin hârtiile mele este vre'una cu Balcanii și am găsit o bucată din o hartă utilizată de mine în anul 1937 și luată dela Librăria "Hertz". Mi-a cerut să i-o dau lui. I-am spus că nu-i bună și am refuzat împăturând-o și punând-o pe birou. In acest timp am fost chemat de cumnata mea și am plecat în o cameră la etaj. Când m'am înapoiat Popescu era in picioare, gata de plecare, spunând că nu mă mai reține și a plecat. Eu l-am condus la poartă și m'am înapoiat in curte apoi în dormitor fiind bolnav unde am stat până Luni 14 - VII- când am plecat la serviciu. Ulterior la Siguranța Generală am constatat că Popescu luase cu el și harta de pe birou în timpul lipsei mele din cameră.

Intenționasem și incercasem să vorbesc la telefon cu Cdor. Badulian Cdt. Sec. al Comand. Aero - pentru a-i cere o intrevedere spre a-i raporta cele de mai sus, da telefonul mi-a fost deranjat. L-am chemat deasemenea la telefon Luni dimineața dela serviciu și mi s'a spus că este la Carmen Sylva la tabără de unde va veni către amiază. Am vrut să vorbesc cu ajutorul său Maior Budea nu și acesta mi-a spus că-l pot găsi către ora 13.

Intre timp am fost chemat, printr'un ofiter de legătură la M.St.Major, unde am fost izolat și nu am mai putut lua contact cu nimeni, după care am fost dus la Min. Interne, unde mi s'a spus că au incercat să fugă în străinătate Popescu și Gafencu și unde am dat o declarație. Nu am știut precis cu cine au plecat, decât după 6 săptămâni, când am fost pus in contact la Văcărești cu frații Bprcea și doi șoferi.-

Atât cu persoane din partidul Liberal cât și cu persoane din partidul Național-Țărănesc și nici cu aceste partide nu am avut niciodată nici o legătură și nici nu i-am cunoscut personal pe vre'unul.-

Pe Lt.Cdor. Cioroiu îl cunosc din anul 1940, când era la Cdt Aero St.Major. Am avut cu el numai legături de serviciu. Din anul 1946 l-am mai văzut o singură dată pe stradă în fața subsec. St. Aero local Vizanti fiind îmbrăcat civil, când întâlnindu-ne mă

./.

599

salută şi din treacăt l-am întrebat ce mai face fără a mă opri şi a vorbit altceva.

Aceasta declar şi semnez propriu.-

00601

/ss/ NEGRESCU IOAN

6 Octombrie 1947.-

ŜI 7 oct 600

00602

D E C L A R A T I E

Subsemnatul Cdor NEGRESCU ION, declar în continuare la următoarele întrebări :

1/. Intrebare : Cum explicaţi Dvs. că aţi invitat acasă pe Popescu şi Gafencu, când afacerile comerciale ce bănuiaţi a vă propune puteau fi discutate şi pe stradă dacă nu într'un local oarecare

Răspuns : L'am invitat pe Popescu şi Gafenco acasă la mine deoarece nu am obişnuit niciodată a mă duce la localuri cu furnisori.-

L'am invitat anticipat a-mi spune ce are de spus chiar în librăria unde eram şi mi-a răspuns că e mai bine în altă parte propunându-mi un local de consumaţie, oricare.-

Mi-era indiferent dacă îmi spunea ceiace dorea chiar pe stradă dar a spus că atunci - dacă nu era la un local e mai bine să vină la mine.-

L'am chemat la mine acasă, din spirit de manieră şi un alt motiv.-

2/. Intrebare : La domiciliul Dvs., dece nu aţi întrebat pe Popescu, ori tot cursul discuţiunilor, ce anume are să vă comunice şi nu aţi rămas surprins de obiectul convorbirei ?

Răspuns : Nu am întrebat imediat pe Popescu ce-l aduce la mine, pentru a nu avea aerul că doresc dela venirea s-l şi face să plece.-

Ulterior în cursul discuţiunilor generale avute, am rămas cu o impresiune vagă că el a avut drept scop informaţiunile discutate, asupra plecărei lui Stratilescu şi posibilitatea accesului la avioanele militare.-

Discuţiunile au fost numai asupra generalităţilor.- Impresiunea rămasă mi s'a concretizat oarecum ca o bănuială după plecarea lor.-

3/. Intrebare : In calitatea ce o dețineați Dvs. la aceia de Comand al Div.Aviație,cum de a-ți dat lui Popescu și Gafenco,o serie întreagă de relațiuni,unele chiar de natură technică asupra modului cum s'ar putea sbura până în Turcia?

Răspuns : Datele ce am dat nu constituiau un secret și erau numai din acelea mult colportate în public,în urma plecării lui Stratilescu.-

4/. Intrebare: Când Popescu v'a comunicat că și el ar vrea să plece în străinătate,nu ați întrevăzut scopul vizitei ?

Răspuns : La început,nu,motiv,pentru care l-am întrebat mirat,că ce ar face el acolo și cine-l așteaptă pe el.- Mi-am închipuit că vrea să plece să se vorbească doar de el.-

Scopul vizitei celor 2 de mai sus,mi s'a concretizat numai după plecarea lor.-

Nu m'am gândit atunci că Popescu ar putea pleca în străinătate,în alt scop decât interes personal.-

5/. Intrebare : In timpul convorbirei s'a discutat ceva în legătură cu vre-o afacere comercială,sau cu deșeurile din aviație.-

Răspuns : Nu s'a discutat,ci numai s'a spus că aviația s'a redus mult și că mulți azi fac afaceri prin schimbul de deșeuri.- Nu a făcut nici o propunere de afacere a lui personală.-

6/. Intrebare : Justificați Dvs.pentru care motive a-ți indicat și recomandat pe Chifulescu.?

Răspuns : Singurul pilot pentru Av.Hinkel acela era numai el.- Popescu spunând că el nu ar pleca decât numai cu un avion,ca acela cu care a plecat Stratilescu,i-am spus în glumă că în România mai este numai un singur avion ca acel la Președinția Consiliului - care este pilotat de Chifulescu,pilot cunoscut și de Popescu del Brașov.-

7/.Intrebare : Puteați să comunicați unor persoane particulare,streine de aviație,că numai Președinția Consiliului de Miniștri are un avion ca cel cu care a plecat Stratilescu.-

Răspuns : Cred că puteam,chestiunea aceasta ne-

602

000004

constituind un secret, ci fiind cunoscută de foarte multă lume și din aviație și dela Președinția Consiliului.-

8/. Intrebare : In ziua de 8.VII.1947, cu ocazia celei de a 2-a vizite, ce a făcut-o Popescu și Gafencu, dece ați cerut să vă țină la curent asupra plecărei lor în străinătate cu personalitate politică ?

Răspuns : Chestiunea fiind de mare importanță am dorit să cunosc aceste detalii în scopul de a raporta celor în drept la momentul ce-l voi crede oportun, pentru surprinderea acțiunei ce încercase.-

9/. Intrebare : După ce Popescu și Gafencu v'a comunicat că au de gând să plece în străinătate cu o personalitate politică, încă nu ați bănuit adevăratul scop al vizitei lor la Dvs. ?

Răspuns : Cred că vizita făcută a fost numai cu scopul, de a se documenta dacă Ghifulescu ar fi de încredere.- La care le-am răspuns că poate fi socotit de încredere, pentru a nu da loc la suspiciuni din parte-mi și a-i determina să nu mai aibă încredere nici în mine, care le urmăream acțiunea în scopul denunțării așa cum am arătat la punctul 8 de mai sus.-

10/. Intrebare : Ați luat vre-o măsură de a preveni eventual orice încercare de fugă, întrucât calitatea Dvs. vă obligă la aceasta.-

Răspuns : Măsura luată a fost mai întâi strângerea informațiilor precise, și apoi a le divulga.- Momentul divulgărei urmând a fi ales după adunarea informațiilor.- In acel moment știam că avionul nu este și nu va fi în stare de sbor mai devreme de 10-12 zile, fiind un avion dat de aviație.-

11/. Intrebare : Precizați dacă harta pe care era trecută un traseu până în Turcia era o hartă militară și cum de-ați înmânat-o lui Popescu

Răspuns : Harta nu era nici militară, nici aeronautică, fiind procurată de mine din comer

603

dela Librăria Hertz în anul 1933-34, fiind însoţit atunci şi de Lt.Cdr.Vendeliu, şi pe care am folosit-o personal într'un raid în Turcia şi Grecia în anul 1937.- Scara hartei nu o pot preciza, în orice caz este singurul la 1/750.000.-

00605

Harta nu am înmânat-o lui Popescu ci în lipsa mea din cameră a luat-o fără ştirea mea.- Lipsa hartei am aflat-o abia cu ocaziunea cercetărilor la Min.Interne.-

12/. Intrebare : Popescu sau Gafenco v'a comunicat Dvs. cine i-a trimis sau cine i-a îndemnat să se prezinte, în scopul pe care îl urmăreau spre a lua date dela Dvs.-

Răspuns : Nici Popescu nici Gafenco, nu mi-au comunicat vre-un nume care i-ar fi îndemnat să vină la mine.- Când mi-au comunicat că s'au hotărât plecarea, mi-a spus Popescu că GH.Brătianu ar dori să mă vadă, fapt ce am refuzat categoric.-

13/. Intrebare : Cu ce persoane din partidul naţional ţărănesc-Maniu aveţi cunoştinţă sau legături de prietenie.-

Răspuns : Până la data de 25 August 1947 când am fost izolat la Văcăreşti, nu am cunoscut şi nu am avut nici un fel de relaţii cu vre-o persoană din partidul Naţional-Ţărănesc.- După această dată am cunoscut mulţi din acei izolaţi la Văcăreşti, fără a avea relaţii de prietenie cu ei.-

14/. Intrebare : In ultimul timp ca ofiţer din cadru disponibil urmărea prietenia cu Dvs.?

Răspuns : In ultimul timp nu întreţineam legături strânse cu nici unul din ofiţerii din cadrul disponibil.-Am văzut numai câţiva din aviaţie, foşti camarazi, şi numai în interes de serviciu pentru aprovizionări prin economat.-

Declar şi semnez

ss/. Cdr.Negrescu Ion

7 Octombrie 1947

7 oct

604

00606

D E C L A R A T I E

Subsemnatul Cdor NEGRESCU ION, declar în continuare la următoarele întrebări :

1/. Intrebare : Cum explicaţi Dvs. că aţi invitat acasă pe Popescu şi Gafencu, când afacerile comerciale ce bănuiaţi a vă propune puteau fi discutate şi pe stradă dacă nu într'un local oarecare

Răspuns : L'am invitat pe Popescu şi Gafenco acasă la mine deoarece nu am obişnuit niciodată a mă duce la localuri cu furnisori.-

L'am invitat anticipat a-mi spune ce are de spus chiar în librăria unde eram şi mi-a răspuns că e mai bine în altă parte propunându-mi un local de consumaţie, oricare.-

Mi-era indiferent dacă îmi spunea ceiace dorea chiar pe stradă dar a spus că atunci - dacă nu era la un local e mai bine să vină la mine.-

L'am chemat la mine acasă, din spirit de manieră şi un alt motiv.-

2/. Intrebare : La domiciliul Dvs., dece nu aţi întrebat pe Popescu, ori tot cursul discuţiunilor, ce anume are să vă comunice şi nu aţi rămas surprins de obiectul convorbirei ?

Răspuns : Nu am întrebat imediat pe Popescu ce-l aduce la mine, pentru a nu avea aerul că doresc dela venirea a-l şi face să plece.-

Ulterior în cursul discuţiunilor generale avute, am rămas cu o impresiune vagă că el a avut drept scop informaţiunile discutate asupra plecărei lui Stratilescu şi posibilitatea accesului la avioanele militare.-

Discuţiunile au fost numai asupra generalităţilor.- Impresiunea rămasă mi s'a concretizat oarecum ca o bănuială după plecarea lor.-

./.

3/. Intrebare : In calitatea ce o dețineați Dvs. la de aceia de Comand al Div.Aviație,cum de a-ți dat lui Popescu și Gafenco,o serie întreagă de relațiuni,unele chiar de natură technică asupra modului cum s'ar putea sbura până în Turcia.-

Răspuns : Datele ce am dat nu constituiau un secret și erau numai din acelea mult colportate în public,in urma plecării lui Stratilescu.-

4/. Intrebare: Când Popescu v'a comunicat că și el ar vrea să plece în străinătate,nu ați întrevăzut scopul vizitei ?

Răspuns : La început,nu,motiv,pentru care l-am întrebat mirat,că ce ar face el acolo și cine-l așteaptă pe el.- Mi-am închipuit că vrea să plece să se vorbească doar de el.-

Scopul vizitei celor 2 de mai sus,mi s'a concretizat numai după plecarea lor.-

Nu m'am gândit atunci că Popescu ar putea pleca în străinătate,în alt scop decât interes personal.-

5/. Intrebare : In timpul convorbirei s'a discutat ceva în legătură cu vre-o afacere comercială,sau cu deșeurile din aviație.-

Răspuns : Nu s'a discutat,ci numai s'a spus că aviația s'a redus mult și că mulți azi fac afaceri prin schimbul de deșeuri.- Nu a făcut nici o propunere de afacere a lui personală.-

6/. Intrebare : Justificați Dvs.pentru care motive a-ți indicat și recomandat pe Chifulescu.?

Răspuns : Singurul pilot pentru Av.Hinkel acela era numai el.- Popescu spunând că el nu ar pleca decât numai cu un avion,ca acela cu care a plecat Stratilescu,i-am spus în glumă că în România mai este numai un singur avion ca acela la Președinția Consiliului - care este pilotat de Chifulescu,pilot cunoscut și de Popescu dela Brașov.-

7/.Intrebare : Puteați să comunicați unor persoane particulare,streine de aviație,că numai Președinția Consiliului de Miniștri are un avion ca cel cu care a plecat Stratilescu.-

Răspuns : Cred că puteam,chestiunea aceasta ne-

constituind un secret, ci fiind cunoscută de foarte multă lume şi din aviaţie şi dela Preşedinţia Consiliului.-

8/. Intrebare : In ziua de 8.VII.1947, cu ocazia celei de a 2-a vizite, ce a făcut-o Popescu şi Gafenco, dece aţi cerut să vă ţină la curent asupra plecărei lor în străinătate cu personalitate politică ?

Răspuns : Chestiunea fiind de mare importanţă am dorit să cunosc aceste detalii în scopul de a raporta celor în drept la momentul ce-l voi crede oportun, pentru surprinderea acţiunei ce încercase.-

9/. Intrebare : După ce Popescu şi Gafenco v'a comunicat că au de gând să plece în străinătate cu o personalitate politică, încă nu aţi bănuit adevăratul scop al vizitei lor la Dvs. ?

Răspuns : Cred că vizita făcută a fost numai cu scopul, de a se documenta dacă Chifulescu ar fi de încredere.- La care le-am răspuns că poate fi socotit de încredere, pentru a nu da loc la suspiciuni din parte-mi şi a-i determina să nu mai aibă încredere nici în mine, care le urmăream acţiunea în scopul denunţării aşa cum am arătat la punctul 8 de mai sus.-

10/. Intrebare : Aţi luat vre-o măsură de a preveni eventual orice încercare de fugă, întrucât calitatea Dvs. vă obligă la aceasta.-

Răspuns : Măsura luată a fost mai întâi strângerea informaţiilor precise şi apoi a le divulga.-Momentul divulgărei urmând a fi ales după adunarea informaţiilor.- In acel moment ştiam că avionul nu este şi nu va fi în stare de sbor mai devreme de 10-12 zile, fiind un avion dat de aviaţie.-

11/. Intrebare : Precizaţi dacă harta pe care era trecută un traseu până în Turcia era o hartă militară şi cum de-aţi înmânat-o lui Popescu.

Răspuns : Harta nu era nici militară, nici aeronautică, fiind procurată de mine din comerţ

dela Librăria Hertz în anul 1933-34, fiind însoţit atunci şi de Lt.Cdr.Vendeliu,şi pe care am folosit-o personal într'un raid în Turcia şi Grecia în anul 1937.- Scara hartei nu o pot precisa,în orice caz este singurul la 1/750.000.-

Harta nu am înmânat-o lui Popescu ci în lipsa mea din cameră a luat-o fără ştirea mea.- Lipsa hartei am aflat-o abia cu ocaziunea cercetărilor la Min.Interne.-

12/. Intrebare : Popescu sau Gafenco v'a comunicat Dvs.cine i-a trimis sau cine i-a îndemnat să se prezinte,în scopul pe care îl urmăreau spre a lua date dela Dvs.-

Răspuns : Nici Popescu nici Gafenco,nu mi-au comunicat vre-un nume care i-ar fi îndemnat să vină la mine.- Când mi-au comunicat că s'au hotărât plecarea,mi-a spus Popescu că GH.Brătianu ar dori să mă vadă,fapt ce am refuzat categoric.-

13/. Intrebare : Cu ce persoane din partidul naţiona ţărănesc-Maniu aveţi cunoştinţă sau legături de prietenie.-

Răspuns : Până la data de 25 August 1947 când am fost izolat la Văcăreşti,nu am cunoscut şi nu am avut nici un fel de relaţii cu vre-o persoană din partidul Naţional-Ţărănesc.- După această dată am cunoscut mulţi din acei izolaţi la Văcăreşti,fără a avea relaţii de prietenie cu ei.-

14/. Intrebare : In ultimul timp ca ofiţer din cadru disponibil urmărea prietenia cu Dvs.?

Răspuns : In ultimul timp nu întreţineam legături strânse cu nici unul din ofiţerii din cadrul disponibil.-Am văzut numai câţiva din aviaţie,foşti camarazi,şi numai în interes de serviciu pentru aprovizionări prin economat.-

Declar şi semnez

ss/. Cdr.Negrescu Ion

7 Octombrie 1947

10 Oct   610

DECLARATIE

Subsemnatul Negrescu Ion comandor, declar în continuare următoarele :

Asupra modului cum am ajuns la întrevederea cu Popescu declar. Că o seară înainte, cam pe la orele 20 ½-2 m'a chemat la telefon, cineva, recomandându-se Ing. Popescu. Intrebând care inginer Popescu, mi-a spus, că este acela care a făcut bombe de ciment. Atunci mi-am amintit de D-sa şi l'am întrebat ce doreşte, la care mi-a spus că ar dori să mă vadă. I-am spus că sunt ocupat dar că a doua zi o să mă duc probabil la librăria Cartea mea, de unde am de cumpărat ceva şi dacă poate să vină acolo, căci altfel nu am timp. Astfel a venit şi el acolo, unde ne-am întâlnit.

Spunându-mi că are a-mi comunica ceva, şi că nu poate să-mi spună acolo, am insistat spunându-i că, ce are a-mi spune atât de interesant, de nu-mi poate spune pe loc. A spus că să mergem undeva la o berărie sau restaurant, în librărie, cu drept cuvânt, neputând staţiona oamenii din lipsă de spaţiu. Nu am refuzat invitaţia, şi i-am spus să meargă, dacă vrea la mine acasă, ceeace a acceptat.

Asupra modului cum de a ajuns la Popescu o hartă dela mine declar că menţin în totul declaraţia dată la 17 Iulie 1947 şi ulterior, cum că această hartă a fost luată de Popescu însuşindu-o, în lipsa mea pentru câteva clipe din cameră. Aceste fapte dealtfel au fost confirmate şi la confruntarea mea cu Popescu la Ministerul de Interne.

Afirm din nou că declar purul adevăr pe care-l repet şi susţin.

Intrucât spusese că va pleca în Turcia cu Gh. Brătianu, mi-a spus că a căutat o hartă pe la librării ca să o vadă, împreună cu această persoană. Am convingerea că el căuta o hartă în scopul plecărei ce proectase.

Nu înţeleg motivul pentru care a ţinut cu orice

./.

M.C.

chip să-şi însuşească o hartă, deoarece nu el era acela care în executarea eventuală a plecării ar fi efectuat misiunea de navigator.

Pe hartă era trasat cu creion albastru linia ce reprezenta drumul obligat ce a trebuit să fie urmat de mine în anul 1937 luna Aprilie. Acest drum a fost indicat de guvernul bulgar şi turc de atunci astfel : Bucureşti - Balcic - apoi coasta mărei până în Turcia. Transversarea teritoriului turc spre sud până în Marea de Marmora (loc. Silivri) apoi spre est urmând ţărmul până la Constantinopol (San Stephano).

Alte adnotări pe hartă decât drumul urmat, segmentat în părţi corespondente - mi se pare - din 50 în 50 km. şi marcarea zonelor interzise, de atunci, nu au fost.

Declar şi semnez.

ss.Cdr.Ion Negrescu.

10 Octomvrie 1947.

7 oct

610000611

1/

D E C L A R A T I E

Subsemnatul NESTOR BADEA, domiciliat în București Str. Berna Nr.3, declar următoarele :

Am fost însărcinat cu conducerea ziarului " Dreptatea " și în această calitate înțelegeam să imprim o atitudine care să arate și în formă și în fond o atitudine obiectivă și lipsită de patimă.- Cum însă peste capul meu s'au început campanii și un ton altul decât cel preconizat de mine la lămuririle cerute, dl. Carandino mi-a comunicat că așa i s'au dat dispozițiuni de Dl. Maniu.-

Luând legătura cu Dl. Maniu, mi-a confirmat că aceste campanii într'adevăr (sau f.) au început (la) cu autorizația dânsului.- Cum acestea nu erau în vederile mele - în special chestiunile personale - am înțeles să trag consecințele și să părăsesc conducerea ziarului.-

Eu înțelesesem să imprim o atitudine calmă de difuzare a principiilor și de examinare liniștită ca formă a lor, în timp ce în fapt se preconiza și imprima gazetei o atitudine de agitație, de răscolire.-

Drept care semnez prezenta declarație.-

ss/. Nestor Badea

7 Octombrie 1947

VI

20 Sept. -61P0612

D E C L A R A T I E

Subsemnatul DUMITRU M. NEGOITA, învăţător la Şcoala din satul Hobaia, comuna Bălegoeni, Ilfov de 54 ani, căsătorit cu 3 copii anume: CRISTU, STEFAN şi AUREL, primul de 27 ani, căsătorit are un copil de profesiune liberă /fost notar comunal la comuna Bălegoeni şi Palanca a fost epurat ca fascist, reacţionar şi a făcut armata ca caporal la flotila 3 Bombardament. A fost rănit pe frontul de răsărit.-

Actualmente se ocupă cu munca câmpului. Al doilea copil AUREL de 22 ani, este funcţionar la Ministerul Cultelor, locuieşte în Bucureşti în str. Sublt. Marin fostă Puişor nr. 26.-

Al treilea copil STEFAN din a doua căsnicie este elev în cl. VIII la Liceul Industrial Regele Mihai I /Polizu/ ca internat. Intrebat de câteori am venit anul acesta răspund odată pt. a-mi vedea care este situaţia mea în vederea pensionării.-

N'am fost până acum inscris în nici un partid politic.-

In anul 1946 am fost inscris în Frontul Plugarilor unde sunt şi acum şi unde un timp am fost secretar.-

Am auzit ~~şixxpxxxxxxxxxx~~ că fiul meu AUREL este bine văzut şi apreciat de partidul comunist. Nu ştiu ca a făcut altă politică.-

Aceasta-mi este declaraţia pe care o semnez propriu.-

/ss/ D. NEGOITA

Bucuresti 20 Septembrie 1947.-

1 ~~27~~ 00613 612

D E C L A R A Ț I E

Subsemnatul NEGOIȚĂ DUMITRU, domiciliat în București, în Calea Plevnei Nr.5, având serviciul de Intendent la Clubul P.N.Ț. din Str.Clemenceau Nr.5 înainte de a fi arestat Dl.Secretar General Penescu cu o lună înainte am primit ordin de la D-Sa să transport la mine acasă un pachet cu hârtii și să le țin până mi le o cere după un timp mi-a dat ordin să le duc la Club înapoi și de acolo acasă la D-lui în timpul când D-sa era bolnav după aceasta am plecat la servici înapoi, aceasta s'a întâmplat cu două luni de zile înainte de a fi arestat Dl. Penescu, susțin și semnez propriu.

ss. D.Negoiță.

22 Septembrie 1947.

E.F.

ȚI/

24 kft 613
00614

D E C L A R A T I E

Sub,NEGOITA DUMITRU de ani 47,născut în Râmnicul-Sărat cu domiciliu actual în Calea Piscului nr. 5 căsătorit cu 3 copii întrebat fiind asupra păstrării unor documente din arhiva P.N.T.,declar următoarele :

Prin luna Aprilie apoç am primit ordin dela funcționarul Ioniță care mi-a spus că e din ordinul dlui Penescu secretar general al partidului,un teanc cu documente scrise la mașină pentru a fi ascunse de mine acasă la subsemnatul timp de o lună de zile ,pachetul a stat ascuns sub niște cărămizi în curte la mine acasă,după acest timp am primit dispozițiunea să le am aduc înapoi la Club și le-am predat lui Ioniță care apoi a doua zi leam dus la Dl. Penescu acasă

Predându-le personal Dlui Penescu în biroul Dsale în timp ce era bolnav cam la începutul luni Mai din acest an într'o seară am fost trimis de dl. avocat Ionescu să duc 2 pachete cu dosare dela Partid până în strada Izvor la stația tramvaiului nr. 4 unde l-am așteptat pe Ioniță cam o jumătate oră la venire fiind târziu eu nu mai puteam merge până la locul unde trebuiau duse și fiindcă el nu a vrut să le ducă acasă la dânsul m'a obligat pe mine să le iau acasă plătindu-mi tramvaiul. A doua zi le-am adus înapoi la club a doua seară mi le-a dat din nou și m'am dus cu ele cu tramvaiul 4 până la intersecția cu soseaua Panduri m'am dat jos și am mers pe 13 Septembrie până la le case nu mai îmi amintesc numărul.Am intrat intr'o curte mare unde sa află probabil o fabrică și unde l-am găsit pe dl. avocat Ionescu asteptându-mă și am predat pachetul de față prumei erau un domn pe care nu l-am cunoscut al lăsat pachetul acele am primit bani pentru tranvai dela dl. avocat Ionescu și am plecat nu știu ce va făcut cu pachetul.-

Știu că mai inainte cu vre'o săptămână Domnisoara-

./.

BARBULESCU a luat dela sediu un sac cu desare pe care eu şi cu omul de serviciu l-am dus până la maşină care stătea în faţa clubului şi cu care a plecat Dra.- Bărbulescu în maşină fiind şi o doamnă bătrână,după câte am auzit mătuşa Dnei ,ele au plecat împreună şi au avut în maşină sacul cu desare.-

Nu ştiu unde le au dus după un timp de două săptămâni ducând nişte mălai acasă la Dra Bărbulescu în strada general Lahovari nr. ** Dna bătrână care se găsea în maşină cu Dra cum am arătat mai sus ,m'a rugat să iau nişte desare să le duc la club. Eu am refuzat să le iau fiindu-mi frică să mai umblu cu ele pe drum.-

Stiu că Dra avocat Ionescu se ducea foarte des la şedinţe la care luam parte militari mai tineri car de multe ori veneau îmbrăcaţi şi civil. Militari,muncitorii şi studenţi uzau câte o cameră sus unde ţineau şedinţe.-

Dnii generaşi,colonei şi ofiţeri mai bătrâni ţineau sedinţe jos auştin ,ce s'a discutat eu n'am interesat fiincă nici nu sunt mebru al P.N.T.-

Imi amintesc că mai inainte de Aprilie anul acesta am dus dela dl. PENESCU de acasă două pachete mari cu desare pe care le-am dus la Dra Cazimir acasă. Pachteţe l-eam predat personal Drei Cazimir ele erau puse în două trasite unrlr de piele şi una de pânză.-

Aceasta imi este declaraţia pe care o scriu si semnez perpriu cele declarate mai sus sunt cunoscute de mine si nu mi-am fost dictate de anchetator.-

/ss/ D. Negoiţă

Bucuresti 24 Septembrie 1947.-

615

<u>Intrebare:</u>24.- Câte conferinţe s'au ţinut în club, subiect şi de cine ?

<u>Răspuns:</u> Prin pr.v.Nr.42 cred am anunţat să se prezinte subiecte şi am fixat prima conferinţă cerută de Col.St.Stoika; „Armata de mâine care s'a ţinut şi criticat în 2 şedinţe (v. pr.v.); s'a mai ţinut una de gen.V.Zorzor, despre pensionari şi deblocaţi (v.pr.v.); una de Col.Cantea de strategie, şi restul mai puţin importante s'au amânat după cât îmi amintesc.-

<u>Intrebare:</u>25.- Conf. afară de Club ?

<u>Răspuns:</u> Nici una.-

<u>Intrebare:</u>26.- S'au făcut diverse planuri, proecte şi studii, cari n'au fost predate Dvs., ci direc la Centru, de cine?

<u>Răspuns:</u> Dl.Mihalache mi-a spus de acel proect a lui Gen.Gheorghieşi despre org.C.P.M. pe ţară; macheta de la Malmezon, mi-a citit fraze, din un proect de org.a armatei şi am declarat şi susţin că nu-l cunosc decât, conferenţa pe scurt a Col.St.Stoica "Armata de mâine" pe care am discutat-o şi urma s'a trimet la centru, cu acele comentarii (pr.v.); dar nu s'a avut timp (este la dosar).
Cred că s'a mai dat lucrări direct la centru un număr din membrii din C.P.M., dar din gradele mari neînscrise în acest cerc ci acoperiţi.-

<u>Intrebare:</u>27.- Organizarea armatei române (premilitare scop, etc.) ?

<u>Răspuns:</u> Centru nu putea să aibă decât, ce i-aşi fi trimis şi nu aveam decât scurta conferinţă a lui Col.Stoika, pe care repet nu am trimis'o, dar am cerut autorului ci să concre-

tizeze acele principii într'o lucrare de detalui; acest lucru nu l'a făcut, către mine nici el nici secţia de organizare; probabil nu au avut timp.-

Întrebare:28.- Conferinţă Col.Stoika, cu subiectul"armată de mâine", ţinută în prezenţa Dlui Mihalache (rezumat al conf.şi efectul produs) ?

Răspuns: In faţa Dlui Mihalache Col.Stoika a vorbit scurt şi rezumat, despre conferinţa, ce ţinuse el în sală, cu mult înainte (şi care conf.este la dosar).-
Ce a vorbit a 2-a oră, ce acelaşi subiect nici n'am fost atent şi cred că nu a produs nici un efect special.-

Intrebare:29.- Dece aţi cerut col,Stoika să scrie conferinţa sa ?

Răspuns: Pentru că toţi trebuia s'o dee scrisă, la dosar şi el întârziase şi acea conferinţa făcea obiectul de discuţie, în 2 procese verbale, cari trebuiau la darea de seamă, care încă nu s'a făcut, cum am arătat.-

Intrebare:30.- Aţi primit conferenţa, ce aţi făcut cu ea?

Răspuns: Este la dosarul anchetei de la Malmezon cum am mai repetat; este în 3 max.4 pagini.

Intrebare:31.- De câte ori a asistat Mihalache la şedinţele plenare ?

Răspuns: O singură dată, poftit insistent, pentru prima şi ultima dare de seamă (v.pr.47) a mea.

Intrebare: La şedinţele secţiilor ?

Răspuns: Nu pot spune dacă a asistat sau nu; cred că nu !

Intrebare:32.- Ce a spus (activitate, petre pe teren, unde raniţe, baricade etc., hotărârile luate şi efectele, produse) ?

Răspuns: Ce a spus în esență am scris în pr.vr.Nr.47; mi-a mulțumit mie și comitetului de activitatea arătată; să continuăm a lucra, dar că nu este de părerea mea, că acest C.P.M., este și pe țară, el este numai pe capitală și pentru țară va hotărî Dl.Maniu; că ofițerii sunt o clasă de intelectuali; cari au prin deprindere spirit de autoritarism și exactitate, care trebuie adaptat ideilor democratice (ca răspuns la afirmația mea că P.N.T. a neglijat această categorie de cetățeni; că să avem în vedere că astăzi luptele politice cer o pregătire mai importantă, la care trebuie să ne gândim, etc.; a făcut oarecare comparație între ideologele partidelor etc. D.Mihalache are talent de vorbitor (v.discursul dela Aro la dosar); Eu nu fac însă atenție, decât la ideile pozitive dintr'un discurs, care poate avea și înflorituri, care nu mă interesau; nu prea eram nici atent că vorbisem mult și eram și obosit asemenea discursuri auzisem multe. Poate a fi exprimat și fraze din întrebare, dar nu le-am reținut.-

Intrebare:33.- De cine a fost însoțit ?

Răspuns: De omul său de încredere adv.G.Măcărescu de secretarul cercurilor profesionale inginer Popescu Botoșani, cred că de G.B.Constantinescu prof.de veterinarie, v.președinte la Capitala și de alții.-

Intrebare:34.- De câte ori a participat Penescu la ședințele plenare și pe secții ?

Răspuns: La plenare nici odată, la secții nu știu.

Intrebare:35.- Ce a spus (ce instrucțiuni a dat și ce hotărâri s'au luat) ?

Răspuns: La ședințele plenare sau mie personal nu ar fi îndrumnit să-mi dea instrucțiuni, ci as l'ași fi putut înștiința.-
Nu a dat nimic, prin cineva la C.P.M., ci por

personal la membri sau secretar.

Intrebare: 36.- S'au impărţit manifeste cu ocazia vizitării acestora ?

Răspuns. Nici odată, după ştirea mea.-

Intrebare:37.- Dar înainte de visite ? după visite ?

Răspuns; Cred că s'ar fi impărţit numai la circ. politice, la ofiţerii cari trebuia să fie delegaţi la urne; dar nu sunt sigur.-

Intrebare:38.- Ce a spus col.Gheorghiu Muscel (vecin cu Mihalache) la conferinţa ofiţerilor deblocaţi Ce ştiţi despre el ?

Răspuns; Când mi s'a cerut să-i dau cuvântul, la discuţii conf. Gen.Zorzor,mi s'a spus că este ofiţer bun de stat major,deblocat. El a inceput să spună că întâi să vorbim de deblocaţi şi apoi de pensionari; altfel ar fi o nelegiuire; a vorbit puţin de oare care deblocari nedrepte şi l'am rugat a inceta,arătându-i că chestiunea aceasta este mai grea şi ca.probă e că, misiunea,o comisiune specială,să o' prezinte prin secţia juridica; apoi in şedinţa următoare am dispus că nu se mai poate da cuvântul ofiţerilor cari nu sunt membri în C.P. N.; căci intrebat de mine acel colonel, da se va înscrie, a răspuns că încă nu,că trebuie să vorbească cu D1.I.Mihalache, lucru care a produs defavorabil. (v.pr.v.)

Intrebare:39.- Unde se află arhivele secţiei militare, Mihalache a dat ordin de distrugere ?

Răspuns; Arhiva vechii secţii militare nu am văzut-o,oaaae cea a C.P.N. a conducerei este la dosarul anchetei; cea a col.Stoinescu fost secretar şi a secţiei militare nu m'a interesat; un şef nu intră în detalii. Nu cred că sa se fi dat ordin de distrugere,nefiind pericol,cu nimic.-

__Intrebare: 40.-__ Aţi avut depozit de arme ?

__Răspuns:__ C.P.M. nici odată nu el`făcea vr'o pază. C.P.M. era o org.auxiliară (art.58 statute) a circ.politice; când Clubul a fost atacat l'au apărat oamenii de serviciu fără arme.-

__Intrebare:41.-__ Legăturile cu M.S.M. (de cine erau făcute) ?

__Răspuns:__ Nu aveam nevoie de ele şi nu aveam drept la ele; noi găsim legi şi decrete numai în Mon.Of.

__Intrebare:42.-__ Legăturile cu misiunile aliate (idem

__Răspuns:__ Nu existau, de cât poate sporadic, cu unii membrii şi din ordin, cum a fost cazul cu ofiţerii ceruţi de americani pentru a împărţi alimente în Moldova, cum s'a mai spus.-

__Intrebare:43.-__ Ce cereau (lucrări)misiunile aliate? (De cine erau făcute) ?

__Răspuns:__ Nu am idee; misiunile aliate aveau relaţiuni de la centru, C.P.M. nu a întocmit lucrări decât puţine şi care se discutau în sală, unde putea să le asculte ori-cine.-

__Intrebare:44.-__ Se predau din proprie iniţiativa (de cine erau predate) ?

__Răspuns:__ V. Nr.43.

__Intrebare:45.-__ Dacă se înaintau copii după pr.verbale ale şedinţelor plenare sau de secţii, misiunilor aliate din proprie iniţiativă sau cerute ?

__Răspuns:__ Nici odată - v.mai sus Nr.43.

..//..

<u>Intrebare:</u> 46.- Cine a intocmit planul de org.a armatei ?

<u>Răspuns:</u> Nu am nici o cunoştinţă de acel plan şi cine l'ar fi intocmit, cum am arătat şi cu Nr.26 la 30, nu am cunoştinţă de cât de mica conf.a Col.Stoică care este la dosar.-
Ancheta de la Malmezon, mi-a citit câteva fraze din o lucrare de acest gen, dar am declarat, ca nu o cunosc; că cerusem lui Col.Stoika să traducă ideile reduse din conf.sa intr'un plan de organizare detalist, lucrat cu secţia de org.(Gen. Stoika); această lucrare nu am primit'o, căci aşi fi pus'o in discuţia comitetului cu rezoluţia mea că aşa lucram eu.-

<u>Intrebare:</u> 47.- Când s'a intocmit planul de org.a armatei ?

<u>Răspuns:</u> După cum arăt in Nr.46, nici odată, după ştirea mea.-

<u>Intrebare:</u> 48.- Dela cine aţi primit acel plan de org.a armatei ?

<u>Răspuns:</u> (v.nr.46,47 şi 26 la 30); de la nimeni şi nici odată.

<u>Intrebare:</u> 49.- Prin col.Stoinescu l'aţi primit şi predat lui Stoika ?

<u>Răspuns:</u> Nici cum, nu l'am primit de la nimene!; Lucrarea ce cerusem lui Col.Stoika era importantă şi cum am spus la Nr.46, nu o puteam primi şi inapoia pur şi simplu; Col.Stoika mi-a trimis prin Col. Stoinescu conferinţa sa ţinută şi discutată in 2 pr.v. căci primul exemplar nu era curat şi trebuia s'a trimit la Centru, lucru ce nu am făcut şi ea este la dosar. Dacă primiam şi planul cerut nu-l puteam păstra, ci trebuia pus şi el in

Comitet cum am spus; De altfel Col. Stoinescu de prin 15 Iunie nu a mai venit la mine; aşa că nu cred să fi plecat fără a-şi depune o lucrare cerută şi importantă.-

Intrebare: 50.- Planul a fost dat lui Maniu prin Serdici de către Col.Stoika ?

Răspuns: E posibil; ei sunt legaţi prieteneşte şi apropriat de Dl.Maniu.

Intrebare: 51.- Col.Stoika susţine că planul de org.a armatei a fost cerut de Dl.Maniu?

Răspuns: M'ar mira foarte mult, că Dl.Maniu, să nu mi-l ceara mie ! dar totul e posibil ! E mai posibil însă că: Col.Stoika după ce a văzut părerile mele şi ale comitetului şi discursul Dlui I.Mihalache (v.pr.v.47) unde a cerut probabil inadins să repete şi el ceva din conferinţa spre a se afirma autor (v.dosar)lucru care mi s'a părut curios atunci,s'a gândit să nu-mi mai prezinte mie lucrarea,ca poate o modificam,ci să spună la centru că eu o cunosc (ca este cu autorul secţiei de organizare,a C.P.N. presupun) şi că eu l'am rugat s'o prezinte el şefului de partid; am dovedit însă că nu am văzut acea lucrare făcută cum este şi dată peste capul meu; şi o'fi ~~[illegible]~~ ţinut să n'o modific inmaginândumi cine ştie ce idei a lui personal, lucru la care nu am obiceiul.-

E adevărat că foarte rar am văzut pe şefi şi nu-mi place a mă evidenţia că nu am nevoie,se face antigamera cei mai tineri,cari au nevoie de promovări.

Cer dar să nu mi se pună mie în socoteală, ceea ce nu am făcut sau nu cunosc eu ca preşedinte, sau membrilor cercului P.Ş., cari au rămas conduşi

de mine şi nu am deviat sau lucrat de cât în vederile mele şi nu peste capul meu.-

Rolul meu a fost de şef care dă directive, controlează execuţia şi nu intră în detaliile ei, decât când nu-i plac.

Afară de ce am declarat aici şi la 7 Septembrie, sau la Malmezon (în total vr-o 35 pagini de coală), cred inutil a mai fi interogat, că nu aşi putea de cât să repet cele declarate deja.-

Din toate se vede că, departe de a face ceva clandestin, nepermis sau dăunător ordinei, am căutat să sindicalizez pe ofiţerii din P.N.Ţ. şi pe gradaţi spre a-i ajuta să n'o iee razna şi să le fac un serviciu lor şi obştiei; nu am reuşit, căci cei mari în grad m'au evitat, P.N.Ţ. nu m'a încurajat, iar ofiţerii mari în grad din partid au lucrat cu centrul diminuând importanţa C.P.M. în care a rămas mai mult grade inferioare.

Eu nu am fost numit de centru, şi alegerea mi-a fost contra aşteptărilor; am fost rugat să vin la alegeri ca să nu fie condus C.P.M. de un Lt.col. înaintat în rezervă şi care avea nevoie de compensaţii.-

In C.P.M. nu se făcea politică militantă, era o academie pentru cei necunoscători a legilor electorale, statute, programe etc., în P.N.Ţ. democratic recunoscut de aliaţi, şi am lucrat cu uşile deschise.-

Cer acum să fiu judecat liber că am nevoie fiind de 76 ani grav bolnav [redacted]

Aceasta este declaraţia mea scrisă şi subscrisă de mine nesilit.

ss. General Negrei.

Bucureşti 9 Sept. 1947.

VI

7 00616 ~~615~~ 623

D E C L A R A T I E

Subsemnatul General Veteran in retragere Gabriel Negrei, născut in Iulie 1 1872 din comuna Mogăseşti, jud. Iaşi, din părinţii I. şi Maria Negrei, căsătorit, fără copii, domiciliat in Bucureşti, str. Brezoianu Nr. 7, asupra activităţii C.P.M. declar următoarele:

Secţia militară din care am făcut parte până in Noemvrie 1946, a fost infiinţată de P.N.T de la inceputul 1931.

La finele Oct. 1946 secţia militară prin ordinul Capitalei (v pr.v. Nr 1) a'primit dispoziţii de a aduna militarii din Capitală şi a alege un comitet definitiv pentru un care insp. militar al Capitalei (conf. ar 58 din Statutele P.N.T) şi comitetul care a provocat adunarea era numit de centrul (Capitală) şi era prezidat de col. St. Stoica preşed. secţiei militare.

Solicitat fiind de a mă presenta şi eu la alegeri, am fost ales preşedinte probabil contra aşteptărilor, fiindcă in sală erau circa 12o militari in care cei mari erau foştii mei elevi.

Mi-am pus in gând să organizez C.P.M după anul nou, crede fără să am nici o instrucţiune dela centru. După părerea mea şi art. 58 C.P.M era să fie un fel de sindicat al militarilor cu scop de a se ocupa de nevoile lor şi de intrunirea politico-militară potrivit cu statutele şi pe programul partidului, mai ales că majoritatea militarilor erau ofiţeri şi mai ales grade scoase din armată şi aveau nevoie de a fi conduşi resonabil spre a nu lua cine ştie de apucături.

Toţi caşi erau primiţi in C.P.M trebuiiau să fie inscrişi mai intâi in circomscripţia politică N.T din Capitală şi cu o fişă personală.

In circomscripţie erau sub ordinele şefului de sector politic la C.P.M erau numai pentru chestiuni militare. In acest scop am alcătuit un regulament de funcţionare a C.P.M (n. dosar) pe care l'am trimis la centrul, dar nu am primit nici o confirmare.

Potrivit acelui regulament şi cel al Capitalei, ar fi trebuit să fac parte personal din delegaţia permanentă a Capitalei, dar nu am primit nici o confirmare la cererea mea şi n'am luat contact cu nici un for responsabil al P.N.T. sau al Capitalei, aşa că am rămas simplu membru al P.N.T. fără contact cu organele reprezentare din P.N.T. Probabil fiind că in regulamentul trimis pentru C.P.M am spus că mai voi ocupa şi de C.P.M pe ţară, lucru de la care am fost oprit (vezi pro.v. Nr. 47).

Atunci, fără nici o indicaţie de la centru şi din proprie iniţiativă am dispus (v. pro. v. de la dosar)

C.P.M. al Capitalei va fi compus din:

Comitetul de conducere (v. pr. v. 34): gen. G. Negrei preşed, Col. St. Stoica, gen. Gr. Stoica, Gen. V. Zorsea şi gen. V. Barbu vice preşedinte, Cpt. Zahario, sub lt. Lăzărescu, Sublt. Col. Walter, cpt. Albu, maistru căşan şi un alt maistru (v. pr. v. 34).

Comitetul acesta a fost ales fără vot secret şi in democratic (conţine toate gradele şi categoriile), el a fost ales in prezenţa dlui C.R C-tescu v.preşed. delegat al Dlo Şef al Capitalei dl Mihalache şi c.Coposu, delegat al şefului P.N.T (Dl Maniu).

Am dispus ca secţiile deja existente foste in secţia militară să fie următoarele:

Secţia de organizare şi Tehnică sub gen-Gr.Stoika.
" de documentare sub col.Dumitrescu
" juridică sub gen.V.Zerzor.

Fiecare secţie işi va alege benevol membrii de care are nevoie, şi secretar.

Col.St.Stoila x declarat prim vicepreşedinte de mine a fost insărcina cu organizarea Capitalei pe sectoare sub conducerea politică a secretarului Capitalei şi inţelegere cu şefii de sector politic a Capitalei şi cu Popescu Botoşani secretarul General al cercurilor profesionale.

Pentru clarificarea ideilor am făcut personal un grafic colorat de cum este organizat partidul şi unde este locul C.P.M in fiecare organizaţie politică.(v.dosar acel grafic), secţia de organizare a reprodus acel grafic specificat sub formă de patrate legate intre ele şi la afişat in sala de sus a secretarului.

In acea sală stătea sublocot.Lăzărescu care primea cum s'a spus mai sus inscrierile in C.P.M şi avea legături cu circ.politice pentru a se informa asupra lor.

Col.Stoika a anunţat că va numi şefi de sector pe gen.A.Deculescu, Col. Sălătescu şi gen.A.Vasilescumdar nu am primit nimic scris asupra acestei organizări, din cauza evenimentelor.

Col.S.t.Stoika asista la lucrările comisiunilor secţiilor de mai sus,,nu am asistat niciodată decât la disuţia in comitet asupra lucrărilor prezentate de acele secţii, care nu au fost prea numeroase din lipsă de timp (v.la Nr.34 la 47-48).

Se constată (v. pr.v.44 la 47) că o lucrare făcută de o secţie era discutată in comitet şi dacă era bună i se cerea să fie scrisă pentru a o trimite la ocazie cu darea de seamă la centru.

In program am dispus să se ţină conferinţe plenare despre chestiunile importante şi am invitat să se prezinte amatorii cu subiectele să le fixăm ziua şi primul a fost col. S.Stoika care a anunţat şi apoi a ţinut conferinţa (v.la dosa Armata de mâine, care s'a discutat in 2 şedinţe (v.pro.v) şi am cerut autorului a propune ceva concret, căci ideile erau adoptate de noi.Nu am primit acea lucrare de detalii, probabil din lipsă de timp.De la centrul cum am spus, personal nu am primit nici o indicaţie, ce şi cum să fac, dacă membru ai C.P.M sau din comitet au primit ei personal indicaţiuni, din altă parte, decât dela mine, se poate credeau că sunt dela centru, este treaba lor.

Unii lucrau peste capul meu, lucru pentru care am făcut oarecare observaţiuni (v.c.pr.v) ; aşa a fost cu un membru (gen.Ghiorghieş), care a prezentat dlui I.Mihalache planul său de org. al C.P.M pe ţară, lucur care mi l'a spus chiar d.Mihalache şi probabil dl Maniu va numi pe gen.Ghiorghieş, când mi-a spus să nu mă ocup decât a Capitalei, alt fel nu aş fi ştiut; poate au fost duse la centru şi late lucrări fără să ştiu din careva din C.P.M; cred insă că mai degrabă a fost date lucrări la centru de către ofiţeri acoperiţi din P.N T şi cari nu sunt inscrişi in C.P.M ce presidam; aceşti ofiţeri mari in grad sunt mai numeroşi in afară de C.P.M decât inlăuntrul lui.De altfel n'am luat contact direct cu

şefii din obişnuinţăecât rar,inainte de Paşti;iar după ce am căzut bolnav şi eşeam puţin;mai ales că-mi se pusese că cei din C.P.M vor putea fi arestaţi şi mulţi fusese deja.

Nu aveam de ce mă teme,nu aveam ce ascunde,că lucrasem pe faţă in şedinţe cu uşile deschise la care asistau cine voia;nu făceam parte din un partid clandestin şi nu făceam decât să aplic statutele lui,regulamentul capitala şi o ţinută demnă.

Când un maior a vorbit critidera beat) contra guvernului l'am oprit şi a dispărut din C.P.M,pentru a nu mai reveni (v.prev.Nr.44-47).

Aşa că şedinţele plenare nu se făcea educaţie politică ci la circ.politice,de unde rezultă nu eram in drept a mă amesteca in politica făcută de ei in afara C.P.M.

In P.N.T răspunderea o are de obicei delegaţia permanentă,din care nu făcea parte nici un membru din C.P.M, lucru pentru care am protestat in darea de seamă a C.P.M in şedinţa plenară prezidată de dl I.Mihalache (v.pr.v.47).

Cred că am făcut un serviciu şi guvernului,dacă reuşeam să adun pe militari in C.P.M,pentru a fi personal răspunzător la preşedinte de acţiunile lor colective;dar nu am reuşit,căci numai o mică parte din militar,in general grade inferioare s'au inscris in C.P.M şi nici nu am avut timp să fac acest lucru.

La şedinţele plenare participau puţini ofiţeri de grade mari in general ven au şefii de sector,câţiva pensionari,ofiţeri inferiori deblocaţi şi majoritatea grade inferioare deblocate (total 60-100);veneau şi ofiţeri din partidul liberal ca la o academie militară.

Militarii deblocaţi erau mai numeroşi,fiind printre ei erau şi unii scoşi fără motiv serios,după spusa lor, pe când alţii codaci erau menţinuţi .Se svonise că P.N.T. ar reviză la ocazie aceste nedreptăţi in urma cererei intemeiate a celor cari ar fi reclamat;de fapt P.N.T nu a promis prin şefii săi o revizuire generală ci in unele cazuri izolate.

De aceia am dispus ca secţia juridică să facă o dare de seamă asupra nedreptăţilor făcute pensionarilor de către guvernul Antonescu.

Gen.v.Zorzor a făcut o astfel de dare de seamă,din care rezultă (v.pr.v.Nr.44-47) că el insuşi a fost scos din activitate deşi tânăr a trecut nu in rezervă ci in tretragere, deşi era un f.bun general Dv in drept.Cu această ocazie am spus că cine a fost prea nedreptăţit va putea cere nu a reintrare in armată ci o satisfacere măcar morală,după o anchetă imparţială,nu ca cele făcute sub Antonescu;cât desrpe deblocaţi au recunoscut toţi că operaţia era necesară, cerută de nevoie ţării,dar totuşi pentru nedreptăţi strigătoare se va putea căpăta o satisfacţie sau compensare.

In opunere +++

~~xxxxxxx~~ cu ordinul meu să cerem la judeţe la şefii de org.politice să facă şi ele C.P.M judeţean,pentru a face apoi alegerea C.P.M. pe ţară.Am fost oprit după cum am arătat mai sus.Numai 7 judeţe (in care imi amintesc:Vaslui,Hunedoara, Timiş,....) au trimis un tabel de comitet.Acestea le-am trimis dlui I.Mihalache care mi-a spus să nu mă ocup decât de capitală şi pe ţară se amână şi va fi insărcinat altcineva.

Intr'o şedinţă (v.pr.v.47) am anunţat că voi cere ofiţerilor din orice armă,să alege preşedintele armei respec-

./.

tive;s'au pronunţat atunci câteva nume pe arme,dar nu s'a perfectat nimic prin pr.v.,cum trebuia (trebuia alegeri).
Comunicarea cu centrul se făcea prin dări de seamă şi incheiere de procese verbale(prima a fost pr.v.47),afară de această dare de seamă nu s'a avut timp a mai face alta; căci am fost arestat.
Legătura cu judeţele fusese incepută prin Dreptatea,dar s'a intrerupt din ordinul centrului.
Tineretul militar din C.P.M nu era organizată parte;el a făcut inaintea alegerei mele un memoriu Dlui Maniu cerând ca tineretul militar să fi alipit tineretului civil din P.N.T;acest memoriu după spusa dlui Lt.Lăzărescu a fost găsit la Siguranţă şi i s'a arătat lui.
Pentru studiul chestiunei mai detailate a deblocaţilor şi fiind că se spusese că ne ocupăm mai mult de pensionari, am insărcinat pensionarul Pupăxăx să prezinte prin comisia juridică,o lucrare care să discute această chestiune a deblocaţilor.
Această lucrare nu mi-a fost incă adusă spre a o judeca şi decide in comitet.
La club tineretul C.P.M asista numai la şedinţele plenare;iar la şedinţele politice erau sub ordinele şefului politic de sector.
Aceşti tineri au fost trimişi de sectorul politic la unele secţii de votare ca delegaţi.
In afara partidului nu pot şti activitatea lor.
Prima conferinţă (v.dosar) a fost "Armata de mâine" de col.St.Stoika,cum am spus; o compunere scurtă de principiile generale de bază a organizării armatei in legătură cu impunerile xxxxxxxxxxxx armistiţiunilui şi nevoiăe ţării.
In cadrul unui efectiv de 115.ooo oameni se va căuta a se instrui toţi tinerii recruţi;de aceea va fi nevoie de a reduce termenul de activitate şi a avea mai multe contigente.
Gradaţii să fie bine pregătiţi şi ofiţerii mai numeroşi pentru ca la mobilizare să se poată chema efective mai mari, formând şi unităţi de rezervă.Instrucţia in şcoli să fie ingrijită in scop de a avea cadre bune din tineret.
Lucrarea aceasta a fost discutată de comitet (v.pr.v) şi s'a spus de mine ,Col.Stoika,o fac după ea propuneri de detalii,lucru care nu s'a făcut incă.
Conferenţa col.Stoika a fost cerută de mine să fie scrisă că aşa era dispoziţia de la inceput.(această conf. este la dosar); nu am trimis la centrul pentrucă nu era curat scrisă şi cerusem autorului să o scrie mai curat şi nu am primit-o nici până azi (conf.era in 3 pagini de coală).
In darea de seamă făcută Dlui Mihalache (v.pr.v.47) după mine a vorbit pe scurt col.S.Stoika tot despre conferenţa sa de mai sus,cu aceleaşi principii.Apoi am dat cuvântul dlui I.Mihalache,care (v.pr.v.) a spus cam următoarele:
Mulţumesc dlui gen.Negrei pentru activitatea depusă şi cercului Dvs şi sunt de acord că trebuie să ne gândim la org.armatei in cadrul legei de armistiţiu,care ne pune restricţiuni;desigur că armata noastră nu va servi decât pentru menţinerea ordinei xxx mai ales;trebuie insă cetăţenii să fie conştienţi de necesitatea armatei şi de aceia trebuie deplinşi din şcoli a fi disciplinaţi.
Ca partid democratic vom lucra in sensul ca fiecare să-şi facă datoria şi să aibă incredere in ofiţeri.
In ce priveşte C.P.M nu sunt de părerea dlui general Negrei;cercul C.P.M aceasta este numai pe capitală;pentru a fi şi pe ţară,trebuie cerut invoirea dlui Maniu.

. / .

După această ședință am cerut dlui Maniu să hotărească și el a spus că va discuta dl Mihalache, care mi-a sp. că rămâne cum a spus Dsa, adică C.P.M pe Capitală.

Dl Ioan Mihalache însoțit de câteva persoane, și rețin pe dl av. Măcărescu, ing. Popescu Botoșani și cred și dl G.K. Constantinescu, vicepreședinte.

In ședințele plenare N.Pnessou nu a luat parte nici odată la cele poziții.

Nu s'au împărțit manifeste in ședințele plenare și nici minstrucțiuni niciodată.

Despre legătură cu misiunile streine nu am idee, decât că odată S.I.Lăzărescu a făcut cunoștință cu un col. american in Moldova când a mers cu el de a împărțit alimente pe acolo.

Nu știu despre un plan de org. a armatei; col. St. Stoika urma după conferință de principii, de care am spus mai sus, să prezinte un plan de detalii și nu l'a prezentat așa că nu-i cunosc lucrarea și nu am primit acest plan până in prezent de la niciun membru al C.P.M.

Susțin că nu am primit un asemenea plan (de org. detailată a armatei) prin col. Stoinescu C., secretarul C.P.M. pe care nu l'am văzut de după Paști, nefiind nici acasă la el.

Si ca atare nu este adevărat că aș fi primit acest plan de org. de detalii al armatei de la Stoinescu și l'aș fi dat cuiva; nu-l puteam da fără discuție in comitet și fără incheiere de pr.v. respectiv; cum am făcut cu conf. lui Col. St. Stoika.

Aceasta imi este declarația pe care o susțin și semnez propriu nesilit de nimeni.

ss. Gen. S. Negrei Veteran

București 7 Septemvrie 1947

VI

4 Sept

620
00621
628

D E C L A R A T I E

Subsemnatul inginer RADU NICULESCU BUZESTI domiciliat in str. Sf. Constantin nr. 24, declar în continuare următoarele :

Imi amintesc că intr'una din ultimele intrevederi avute cu dl. Pogoneanu, am discutat conţinutul unei scrisori primite dela fratele meu prin care acesta cerea ca Dl. xxxxxxxx, Maniu sau forul Statutar al Partidului să-l împuternicească a semna pactul partidelor agrariene care fusese semnat deja de partidele din alte ţări. Fratele meu spunea că deşi punctul său de vedere fusese întotdeauna ca semnarea acestui pact nu este oportună totuşi acum că semnarea de către alte partide se produsese, socotea că este bine să se asocieze dela început şi partidul naţional ţărănesc.-

Scrisoarea era adresată mie. Nu am întreprins nici-un demers în sensul cerut de fratele meu întrucât nu mai aveam cui să mă adresez, din cauza arestărilor efectuate în cadrul partidului N.T.-

Am considerat că fratele meu va proceda cum va crede de cuviinţă interpretând scrisoarea mai veche încredinţată de Dl. MANIU.-

Nu-mi amintesc dacă la această intrevedere a asistat Dl. Stârcea.-

/ss/ Ing. NICULESCU BUZESTI,

4 Septembrie 1947.-

VI

9 bgt

D E C L A R A T I E

Subsemnatul, General Veteran pensionar NEGREI, născut în 1872 Iulie 1 în Megogeşti Iaşy, cu urmare a declaraţiunilor ce am dat la 7 Septembrie, răspund rezumativ şi la următoarele întrebări, cari pot completa acele delcaraţii deja atunci şi la Malmezon.-

Intrebare: 1. Data de când aţi fost înscris în P.N.T.(de când activaţi)?

Răspuns: 1931 eşit, la pensie, m'am înscris la P.T.Dr. Lupu şi am fost preşedinte la jud.Vaslui; apoi m'am contopit cu P.N. şi am devenit Vice preşedinte; iar după sinuciderea profesorului Andrei P., am rămas preşedinte al P.N.T.Vaslui Pe timpul legionarilor am fost atacat de ei şi nu am scăpat decât împuşcând mortal pe şef (v.dozar Unceşti).

In timpul ocupaţiei nemţeşti, nu am mai activat şi nu am mai fost la Vaslui, după ce a venit Ruşii am fost în 1945 odată, să se aleagă preşedintele conf.statutelor; atunci Dl. Mihalache a trimis să prezideze, adv.G. Macărescu, cu dispoziţia să nu fiu ales şi nu am fost ales.- Dl.Maniu nu a zis nimic! Deci, din 1945 nu mai sunt în P.N.T. decât simplu membru fără nici un atribut de răspundere sau drept de a asista la delegaţii, congres etc.-

Intrebare: 2.- Data când a luat fiinţă secţiunea militară?-

Răspuns: Secţia, put militarătecnica, avea fiinţă d prin 1930; era şi în 1946, când s'a dat voie că militarii să voteze, condusă de: Col.St. Steika, numit de Dl.Maniu, nu făceam parte din acea secţie.

Intrebare: 3.- Data când aţi luat conducerea secţiei militare ?

R.F. ..//..

<u>Răspuns:</u> Ofițeri toți și soldații având voie să voteze, P.N.Ț., a transformat secția pur militară, în corp profesional militar, cu caracter politico militar, potrivit art.86 din statute care se aplicase numai la celelalte profesiuni.-

In acest scop Dl.I.Mihalache președintele Capitalei, a dispus (v.pr.v.Nr.1) ca un comitet provizoriu, prezidat de Col.St.Stoika și cu membri: gen.Gr.Stoika, gen.V.Zorzor, V.Barbu col.Fetecău și Galan....? să adune militarii din Capitală și să aleagă un comitet definitiv al C.P.M. pe Capitală.

Foștii mei elevi m'au rugat să viu să-mi pun candidatura pentru ca în cap să fie un general, nu un Lt.Col.avansat în rezervă.-

M'am prezentat și am fost ales (v.pr.v. 34 și 35) președinte probabil contra așteptărilor multora chiar de la conducere.

O dată ales, și fără a fi primit nici o indicație sau instrucțiuni, de la conducere, am dat personal directive și am împărțit atribuțiunile de detaliu, pe care trebuia să le aprob sau nu.

<u>Intrebarea:</u> .- Structura organizatorică a secțiunei împreună cu numele membrilor din comitetul de direcție și al secțiilor?

<u>Răspuns:</u> Se vede din prima și ultima dare de seamă a mea (v.pr.Nr.Nr.47), cum și din mersul lucrărilor de la dosar.- Structura reprezintă concepția proprie a unuia care este și pedagog și didactic (normalist), care a instruit generații de copii sau de generali timp de secă de ani, fiind ofițer tecnic și de front, și-a vroit a se arăta că militarii es din țărani, că rău a făcut P.N.Ț. (v.pr.v.47) de a-i neglija, că în nici un for răspunzător politic al acestui partid, nu sunt ofițeri, ca'în alte țări sau chiar la liberali. C.P.M. trebuia să fie un sindicat organizat democratic în inte-

resul ofiţerilor şi gradelor pensionari şi deblocaţi şi în interesul electoral al P.N.T. partid recunoscut,prin înţelegerea de la Moscova şi prin armistiţiu, ca partid legal; conform legei electorale militarii activi, având drept la vot era natural că şi ei să fie iniţiaţi în chestiunile politice, ca să voteze cu un partid care care, şi era mai bine a fi educaţi, în acel partid de către C.P.M. respectiv,de cât de cutare sau cutare bisericuţă politică civilă a acelui partid; dar nu s'a aprobat.

Am avut însă indicaţia (singură de altfel) de a nu primi în C.P.M. pe activ şi nu i-am primit.-

Dar nu am reuşit,să am în C.P.M.al capitalei de cât puţine grade mari,10%, restul erau grade inferioare; motivul este că multe grade mari nu s'au înscris pentru a nu se ştie ce politică fac; dar mulţi lucrau direct cu conducerea, cum au fost gen.Rădescu, Sănătescu etc. - de care nu ştiam că fac parte din P.N.T., sau alt partid.-

Ca atare comitetul de direcţie conţinea pe cel provizoriu (v.pr.v.Nr.1),în capul căruia am venit pe neaşteptate,provocând nemulţumiri,cari au dat naştere unor curente ostile sau bisericuţe în jurul unor v.preşedinţi,sau motive de a lucra unii direct cu conducerea!; nu mi-au tulburat însă,în planurile de organizare,ci cel mult le-a întârziat. Comitetul se compunea din: gen.G.Negrei preşedinte,Col.St.Stoika prim vice preşedinte (ajutor), gen.V.Zorzor, Cr.Stoika şi V.Barbu vice preşedinţi; membri: Căp.M.Zaharia,S.Lt. Walter, S.I. Lăzărescu, Maistru Caman; Maestru....? şi plutonier Albu.

S'a hotărît a ~~pate~~ pastra numele celor 3 secţii ai vechii secţii militare;

Secţia tecnică şi de organizare condusă de

..//..

generalul Gr. Stoica.
Secţia documentară condusă de Col.C.Dumitresc
Sub directa răspundere a primului v.preşedinte şi ajutori.-
Secţia juridică condusă de gen.V.Zorzor.
Fiecare secţie îşi alegea benevol membrii din diferite arme şi specialităţi, în înţelegere cu primul vice preşedinte şi numea sau propunea să se numească în sânul ei comisiuni de specialitate; aşa a fost, de o pildă, în secţia juridică, numită o comisiune în care maiorul Pupa Deblocat să presinte scrisă, prin secţia juridică, o lucrare despre chestiunea deblocaţilor, alta pentru chestiunea pensionarilor, era vorba şi de una pentru chestiunea I.O.V.

Dar, în scurtul interval, în care a putut să funcţioneze C.P.M. (Nov.1946 până la Paşti 1947, când s'a luat vacanţă şi apoi nu s'a mai lucrat) nu s'a ajuns la nimic definitiv ni-a împedecat de a perfecta această organizare.

Dispoziţiunea, ce dădusem (v.pr.v.) era că Or cine poate presenta o lucrare prin secţia respectivă; dar comitetul va da o preşedintelui care va hotărî, scris pe ea, dacă se poate ţine în sală ca expunere sau dacă nu, în urma discuţiei din sânul comitetului (v.pr.v.); nu eram dictator.-

Intrebare: 5.- Scopul şi rolul fie cărei secţii şi subsecţii (şi de cine erau conduse efectiv) ?

Răspuns: S'a răspuns la Nr4.

Secţiile erau conduse de fie care şef al ei, cu asistenţa frecventă a Col.St.Stoica prim vice preşedinte (ajutorul).

Ele nu se ţineau numai la Club.
Nu am asistat decât la şedinţele plenare şi era dispoziţia că dacă întârzii peste 15, conduce v.preşedintele; dar nici nu intrăm înainte de 15, de cât chemat ca : "e gata"!

Intrebare: 6.- Activitatea dusă pe teren politic la

Club de membri?

Răspuns: Activitatea pur politică o duceau membrii la circ.politice respective,unde erau obligaţi de C.P.M. să fie inscrişi.
La club era dispoziţia să se studieze: Programul P.N.T. statutele şi in urmă legea electorală, căci mai ales cei mici aveau nevoie de aceasta şi am declarat adesa (v.pr.v.) că C.P.M. este o academie pentru cei mici in grad şi tineri. Citeaua "Dreptatea" la care era abonat biroul.- Pentru cei cari nu aveau radio,li se rezuma câteva noutăţi de către secţia documentară cu control. Nu s'a avut timp să se organiseze bine această Secţie.
La unele discuţiuni s'a retras cuvântul celor cari făceau critici politice (v.pr.v.) de către preşedinte; unii au demisionat.-

Intrebare: 7.- Activitatea dusă de membri în afară de Club,pe tărâm politic ?

Răspuns: Nu i-am urmărit; nu-i vedeam decât câte 3 ori pe lună de la 5 la 7 p.m. şi nu pe toţi. Circumscripţiile politice i-i avea mai des; ele i-a intrebuinţat probabil,a face discuţii politice.-

Intrebare: 8.- Activitatea politică în cadrul P.N.T.-

Răspuns: O făceau mai mult la circ.politice,ele i-au intrebuinţat ca delegaţi la urne pe o parte din ei; noi le-am citit legea electorala.-

Intrebare: 9.- Activitatea politică a membrilor în afara P.N.T. ?

Răspuns: E posibil să se fi prezentat la alte partide zicând că nu sunt N.T.? unii au fost ceruţi să meargă cu americanii să imparte alimente în Moldova şi fiind bine plătiţi au primit (de o pildă L.Lt.Lăzărescu); alte cazuri nu-mi amintesc.

Intrebare: 10.- Frecvenţa ofiţerilor la şedinţele de la

Club ?

Răspuns: Activi nici unul; de rezervă şi pensionari puţini; deblocaţi mai ales grade inferioare, cei mai mulţi.-

Intrebare: 11.- Frecvenţa ofiţerilor la şedinţele secţiilor ?

Răspuns: Foarte slabă şi neregulată; mi s'a plâns adesea şefii de secţii şi au dispus că cine lipseşte de 3 ori, fară motiv, este exclus din secţie; probabil că-i plictisau discuţiile inutile.-

Intrebare: 12.- Promisiuni facute cadrului disponibil, (natura lor şi de cine erau facute) ?

Răspuns: Nu cunosc ce promisiuni s'ar fi facut; cred însă că ele au fost facute în discursurile premergătoare alegerilor la care nu am arătat la nici una, majoritatea recunosc nevoia deblocării. Ofiţerii din acel cadru au pus chestiunea în o şedinţă sau două, prin arătarea unor nedreptăţi, cari s'ar fi facut şi atunci Comitetul a dispus, cum s'a arătat mai sus, ca secţia juridică să primească propuneri de la o comisiune în care să intre maiorul Pupe şi chestiunea să fie supusă preşedintelui spre a decide; nu s'a enunţat această dispoziţie.

Intrebare: 13.- Numele delegaţilor: Sectoare Judeţe Arme Regiuni — Misiunea de legătură cu centru

Răspuns: După şedinţa, dare de seamă prima şi ultima la care a asistat Dl. I. Mihalache (V. Nr. 47), s'a încetat orce lucrare relativ la organizarea pe ţară, din ordinul său.-
Până la acea dată, se primise numai pr. v. de comitet pe 3-6-7 judeţe; ele s'au trimis D-lui I. Mihalache (Vaslui, Tinişi...) Destinarea pe Regiuni: gen. V. Zerzer Vechiul regat, gen. V. Barbu Ardeal şi Banat, Col. Stoian, St. Capitală

Pe urmă a fost vorba să se facă alegeri în regulă și erau propuneri, dar nu s'a avut timp a se perfecta nimica.- Mijloacele de legătură cu centru erau: poșta, ziarul Dreptatea și curieri; dar nu s'a aplicat, mulți au fost arestați. Nu-mi amintesc ce delegați ar fi fost și nu erau decât provizorii, nu încă aleși, decât la Capitală: Col.St.Stoica: pe Capitală, cu dreptul de a-și numi delegați provizorii, pe capitală (sectoare) până la alegeri, s'a numit pe: gen.Deculescu, Col. Stătescu și gen.Vasilescu A., după cât știu definitiv, nu s'a făcut nimica, din lipsă de timp (adică nu s'au făcut alegeri pe sector).

__Intrebare:14.-__ Cum s'a organizat tineretul militar ?

__Răspuns:__ Nu s'a organizat încă, din lipsă de timp; tineretul făcuse înainte, de alegerea comitetului, un memoriu Dlui Maniu ca să fie alipit tineretului Universitar; nu s'a făcut așa ceva; iar memoriul a fost arătat de către siguranța lui S.L.Lazarescu, pe care la chemat ca informator de la birou.-

__Intrebare:15.-__ Activitatea dusă de tineretul deblocat ?

__Răspuns:__ Nu o cunosc și nu am însărcinat pe nimeni să fie delegat al C.P.M., mulți s'au înscris la Facultate și alte școli și or fi avut legături cu tineretul Universitar în afara științei mele (probabil).

__Intrebare:16.-__ Activitatea dusă de tineret la Club ?

__Răspuns:__ Asculta conferințele și directivele date, se punea la curent cu programul și cu statutele; nu era încă organizată grupul lor.-

__Intrebare:17.-__ Activitatea tineretului în afara Clubului ?

__Răspuns:__ Nu am controlat-o și nu aveam încă mijloacele pentru aceasta.-

Intrebare:18.- Activitatea tineretului în cadrul partidului ?

Răspuns : Ţinea de circumscripţiile politice respective şi la dispoziţia lor ; au fost puşi delegaţi la urne.-

Intrebare:19.- In afara Partidului ?

Răspuns: V. Nr.17.

Intrebare:20.- Ce misiuni se dădeau acestor tineri.

Răspuns: de la C.P.M. mai nici una, decât să se pună la curent cu statutele, programul şi legea electorală, restul ţinea de circ.politice.

Intrebare:21.- Ce fel de plan a făcut Gen.Gheorghieş ?

Răspuns: Nu'l cunosc; Dl.Mihalache mi-a spus că ar fi pentru organizarea C.P.M. pe ţară şi că a amânat chestiunea; nici nu aşi fi reţinut-o, dacă aşi fi fost sigur că Dl.Mihalache la anchetă, nu ar fi declarat'o, ne având după mine nici o importanţă deosebită.-

Intrebare:22.- Aversiunea între Dvs.şi Gl.Gheorghieş, (motiv) ?

Răspuns: Nu poate fi nici o aversiune între noi; ne stimam reciproc; Mi-a fost elev, am găsit numai, că trebuia să-mi spună, el mă şeful, că i-a dat o lucrare; departe de mine ideia de a gândi că nu aşi fi înaintat acea lucrare cu elogii şi departe de a fi supărat.

Intrebare:23.- Ce ştiţi despre maior Pupa; ce studiu a făcut el?

Răspuns: I-am cerut să exprime secţiei juridice chestiunea deblocaţilor, după părerea sa şi aceasta se referează; lucru nu s'a executat.

637

00638

D E C L A R A T I I

Subsemnatul general GABRIEL NEGREI veteran decla
următoarele,ca răspuns la noile întrebări de mai jos.

1.- Ce înțelege prin secție militară tehnică ?

R.- Că secția se ocupă de tehnica militară,adică de a face proecte de construcție de arme,nu de modul de a le întrebuința,adică de tactică sau strategie militară.-

2.- Ce înțelege prin C.P.M. cu caracter politico militar ?

R.- Adică cerc care deprinde pe militari și în chestiunile politice,cum ar fi exercitarea corectă a dreptului politic de vot,dat militarilor prin noua lege electorală.-

3.- Ce știți despre activitatea secției militar condusă de col. STOIKA ?

R.- Mai numica ea dura de prin 193o și nu cuprindea dupe atunci chestiuni politice și numai teme militare ; dar nu-i cunosc arhiva si activitatea cre că era redusă deoarece P.N.T. nu da atenție la militari / V.Pr. v. 1947/

4.- Unde se mai țineau ședințele secțiilor în afară de club și de ce ?

R.- Unele la col. STOIKA la biroul lui la Metrom,fiindcă la club erau camerele ocupate de alte organizații.-

5.- Câte ședințe restrânse s'au ținut la Dvs; cine a luat parte? ce s'a discutat ?

R.- O singură ședință la început pentru a hotărî modul de a lucra propus de mine; au luat part 3 vice președinți din patru / lipsea general STOIKA/

6.- Există o evidență a ofiterilor deblocați înscriși în P.N.T.?

R.- La C.P.M. nu ; poate la secretariatul P.N.

./.

 638

0069

ci se înscriu la circ. politice şi apoi veneau la C.P.M.

7.- Ce se urmărea de Dvs prin organizarea pe arme?

R.- Ordinea şi răspândirea, aveam nevoie de a vorbi despre artilerie ? nu pomeneam chestiunile în vag, ci chemam pe preşedintele militarilor artilerişti să-i dau insărcinări anumite .-

8.- Ce curieri cunoaşteţi.-

R.- Pe niciunul ; nu eu mă ocupau să cunosc corespondenţe ci biroul din club.-

9.- Ce tineri inscrişi la Facultăţi şi care erau contingenţa lor cu studenţii.-

R.- Nu aş putea răspunde la detalii cari nu priveau pe preşedinte.-

10.- S'a încercat organizarea grupului de militari, care era exponental lor ?

R.- Nu cunosc această denumire, conducătorul militarilor din C.P.M., era preşedintele, el da directivele.-

11.- In ce conferinţă col. STOIKA "armata de mâine"? şi de ce s'a criticat în 2 şedinţe ?

R.- Conferinta este la dosar ca şi cele 2 pr. verbale care arăta criticele, cerute de mine.-

S'a criticat in bine şi în contradictoriu, aşa de o pildă: Col. STOIKA spunea că să nu fie gradat militar cine nu are clase de liceu; eu am opiniat că nu este democraţie, că gradaţia cu clase de liceu nus ~~şi~~ numai decât cei mai destoinici etc. majoritatea vorbitorilor s'a alăturat la părerea mea etc.-

12.- Cine este ofiţerul pe care l-aţi desemnat să facă cronica internă.-?

R.- Mi-aduc aminte că am cerut a se numi unul propus de secţia de organizare şi ce va propune ceva, dar nu-mi aduc aminte şi nici nu s'a mai ţinut apoi rezumate de cronică internă.-

13.- Ce ştiţi despre generalul Ilenşi ?

R.- Mi-aduc aminte că lucra cu generalul ~~infanc~~ defunct Rujinski in secţia militară şi că a fost secretar general la Ministerul Apărării Naţionale, este de infanterie provenit din armata austriacă.-

14.- Ce mebrii cunoaşteţi, cari angajează discuţii urmate de critice asupra politicei interne şi

./.

de ce natură erau ?

R,- Nu imi amintesc,deoarece se ştia că nu permit in sedinţă;un singur caz am de relatat când un maior,care era turmentat,în chestia deblocaţilor a spus ceva contra Conducătorilor li l-am oprit,ş'a dat dimisie pe loc şi nu a mai venit,era inscris la o circ. politică şi numele lui incepea cu R. dar l-am uitat.-

15.- La câte sedinţe restrânse a asistat col. STOIKA?

R.- La prima / v nr. 5 / şi odată l-am chemat singur pe el, cred ca să-l intreb despre lucrarea gen. GHEORGHIESdară ştia că a trimis-o direct sefului capitalei,eu eram bolnav.

16.- Numele ofiţerilor cari au însoţit pe Americanii la împărţirea alimentelor.-

R.- Nu mi s'a cerut mie ci la secretariatul P.N.T. , cunosc numai pe slt. LAZARESCU fiindcă el mi-a spus-o.

17.- Ce ştiţi despre regulamentul special al C.P.M. elaborat de MANIU şi MIHALACHE.-

R.- Nimic,nu cred că MANIU a elaborat aşa ceva, Reg.CP.Mprezent i l-am trimis eu/ este la dosar/,dar nu am primit confirmarea.Seful capitalei a elaborat Regulamentul Capitalei in care se vorbeste in general de toate cercurile profesionale,a cărui secretar era POPESCU BOTOSANI.-

Acel regulament dădea reguli de alegeri atele de cât cele din statutului P.N.T,lucru relevat de mine către partid./ v.pr.v. şi Reg. Cap. dosar/

Aceasta este declaratia scrisă si subscrisă de mine nesilit prin care am confirmat cele din 9 Sept. că n'am spus nimic nou·[redacted].-

/ss/ GRAL GABRIEL NEGREI

15 Septembrie 1947.-

640

00641

DECLARATIE

Subsemnatul EMIL OPRISAN, în vârstă de 41 ani, domiciliat în Str. Argentina Nr. 38, declar următoarele :

Cu privire la constituirea şi activitatea grupului Gafencu - Cretzianu - Vişoianu, ce a luat fiinţă în străinătate cunosc cele ce urmează :

Am luat cunoştinţă la începutul activităţii politice dusă în străinătate de Dl. Gafencu, în vara anului 1945, cu ocazia publicării de către D-sa a cărţii " Préliminaires de la guerre à L'Est ", apărută în Elveţia, lucrare ce conţine o istorie a evenimentelor politice, văzute dela Moscova - unde Dl. Gafencu era Ministrul României - istorie care îmbrăţişează perioada 1939-1941.- Caracterul lucrării nu lasă să se întrevadă caracterul activităţii de mai târziu a D-lui Gafencu.-

In vara aceluiaş an 1945, Ministerul de Externe a procedat la rechemarea din străinătate a unei serii de funcţionari numiţi în timpul ministeriatelor Buzeşti-Vişoianu, dar cari erau cunoscuţi ca fiind prieteni ai D-lui Pogoneanu (Coste, G. Anastasiu etc.).- Cei în cauză nu au executat ordinul primit şi, în loc de a se întoarce în Ţară, s'au alăturat D-lui Gafencu, care, între timp, începuse să publice - în special în presa elveţiană - articole şi interwiew-uri cari aveau, de data aceasta, un caracter categoric tendenţios în prezentarea situaţiei politice din România şi din Răsăritul Europei.- In fond aceste articole şi interwiew-uri conţineau critici la adresa regimului instaurat în ţară la 6 Martie 1945, precum şi la adresa politicei Uniunii Sovietice.-

Tot în vara aceluiaş an 1945, Dl. Pogoneanu a fost trecut în cadrul disponibil al Ministerului, şi odată cu această măsură, au fost înlocuiţi funcţionarii Cabinetului şi au fost efectuate rechemările menţionate mai sus.- Dl. Pogoneanu a aprobat şi chiar a sfătuit pe cei rechemaţi să rămână în străinătate lucru ce-l ştiu din cele ce-mi spunea D-sa.- Dânsul mi-a mai spus că este necesar ca cei rechemaţi să rămână în străinătate, spre a lucra în vederea unei acţiuni inspirată de P.N.T.-

./.

641
00642

Era prima oară când luam cunoştinţă de constituirea şi organizarea în străinătate a unui grup dirijat de P.N.T.-

In legătură cu constituirea acestei acţiuni, atât în străinătate cât şi în cadrul Ministerului de Externe, menţionez că, la acea dată se creiase un curent de a taxa drept " colaboraţionist " pe orice funcţionar al Ministerului care - şi vedea regulat de serviciu, în cadrul noui administraţii a regimului instaurat la 6 Martie 1945.- Calificarea de mai sus - pe care am auzit-o în special dela D-nii Barbu şi Camil Demetrescu - era făcută în scopul de a critica şi de a intimida pe cei rămaşi în slujba Statului.-

(Ulterior, am auzit aceiaşi calificare din gura membrilor grupului Gafencu, Cretzianu, aflaţi la Paris în timpul Conferinţei de Pace din vara anului 1946).-

Cristalizarea acestei mişcări - atât ca organizare cât şi ca activitate - s'a făcut odată cu refuzul D-lui Cretzianu de a se înapoia în ţară, (Noembrie - Decembrie 1945) şi plecarea D-sale dela Ankara (respectiv Istanbul) la Berna.

Incepând dela această dată, poziţia din jurul D-lui Gafencu, şi chiar a D-sale se întăreşte atât prin aparatul D-lui Cretzianu personal cât şi prin acela a celor ce-l înşoţeau pe acesta din urmă (Emil Ciurea şi Dim.Popescu).-

In primele luni ale anului 1946, mişcarea şi-a sporit membrii cu alţi funcţionari cari au refuzat să se întoarcă Brutus Coste, Aristide Burillianu, Liviu Pop (acesta din urmă s'a raliat în toamna anului 1946).-

Tot în anul 1946 s'a produs refuzul D-lui Cretzianu de a vira la ordinul Legaţiei dela Berna fondul de 6.000.000 franci elveţieni, ce-i fusese pus la dispoziţie de fostul Ministru Vişoianu în ultimele zile ale Ministeriatului său.- Faţă de acest refuz Ministerul de Externe s'a văzut nevoit să intenteze împotriva D-lui Cretzianu, mai întâi, o acţiune în faţa instanţelor elveţiene - pentru a obţine blocarea şi restituirea sumei de mai sus - iar mai apoi o altă acţiune penală în faţa instanţelor româneşti.-Cu prilejul acestor procese am aflat dela Dl.Pogoneanu şi dela Dl.Roiu că fondul în chestiune fusese destinat de Dl.Vişoianu tocmai în vederea finanţării unei acţiuni din străinătate tinzând la răsturnarea regimului democrat instaurat în ţară la 6 Martie 1945.-

După cum am arătat mai sus, de constituirea acestei acţiuni - atât în ţară cât şi în străinătate - am luat cunoştinţă, în mod progresiv, în măsura în care s'au produs aceste

evenimente, iar cunoştinţa integrală a acţiunei am avut-o - după cum am arătat în declaraţiunile mele anterioare - după înapoierea mea dela Paris (Noembrie 1946).- Reîntors în ţară, am aflat de plecarea în străinătate a D-lor Buzeşti şi Vişoianu cari - după cum mi-a arătat Dl. Roiu - trebuiau să se ralieze şi ei acestei acţiunu.-

Odată gruparea Gafencu-Cretzianu - Vişoianu-Buzeşti realizată, activitatea ei s'a conturat în mod precis, devenind din ce în ce mai dinamică.-

Activitatea ei-cunoscută de mine- constă din :

a/. Articole şi interwiew-uri acordate în special de Dl. Gafencu presei străine (elveţiană şi franceză).- Menţionez că, în primăvara acestui an (1947) Dl. Roiu mi-a spus că Dl. Buzeşti a acordat unui ziar elveţian un interwiew foarte violent care i-ar putea atrage chiar expulzarea.-

b/. Conferinţa ţinută de Dl. Gafencu :

Cunosc din telegramele oficiale primite la Ministerul de Externe faptul că Dl. Gafencu a ţinut la Londra 1-2 prelegeri despre diverse chestiuni actuale de politică externă în faţa Institutului Britanic pentru chestiunile internaţionale (Chatham House).

Despre conţinutul acestei conferinţe nu am putut avea informaţiuni, deoarece nu au fost publicate.-

c/. Contacte personale cu oameni politici, gazetari etc., avute de D-nii Gafencu, Cretzianu etc.- Cunosc - din telegrame oficiale primite la Minister - că Dl. Gafencu a avut, la Londra, întrevederi cu diverşi bărbaţi de Stat britanici, între cari şi un domn Bevin.-Stiua deasemeni - din timpul când eram la Paris, la Conferinţa Păcii - că Dl. Gafencu ţinea un contact strâns cu diverşi diplomaţi şi oameni politici pe cari îi cunoştea (D-nii Bevin-Bidault etc.) precum şi cu experţii delegaţiunilor, americană, engleză şi franceză dela Conferinţa Păcii.-

d/. In vederea Conferinţei de Pace dela Paris (1946) grupul a întocmit 2 memorii - conţinând teze diferite de cele ale Guvernului român - şi a difuzat, şi a difuzat pe tot timpul Conferinţei, diverse note informative pentru presă, cari erau puse la dispoziţia ziariştilor prin intermediul biroului de legătură cu presa ce funcţiona pe lângă Conferinţa Păcii.-

Accesul grupării Gafencu-Cretzianu la Conferinţă : bilete de intrare pentru câtiva membrii ai grupărei

legitimaţii,etc.,se datorează relaţiunilor personale ale D-lui Gafencu.-

Toate aceste manifestări - dacă au avut de scop ca,în mod permanent,să înfăţişeze opiniei publice din străinătate regimul din ţară ca fiind un regim nepopular,deformând realitatea şi criticând realizările sale - la Conferinţa de Pace,a folosit prilejul pentru a duce o acţiune directă de răsturnare a tezei oficială prezentată de Guvern,căutând să supună punctul de vedere pe care l-au prezentat în cele două memorii depuse la birourile Conferinţei.-

In tot timpul Conferinţei de Pace,gruparea Gafencu-Cretzianu - a publicat sau inspirat articole de presă,prin cari s'a dus o campanie de ponegrire şi discreditare atât a regimului din ţară cât şi a punctului de vedere susţinut la Conferinţă de către Delegaţia României.-

In ce priveşte manifestările publicistice,la cari mă refer în această declaraţie am luat cunoştinţă de cele mai multe din articolele,interwiew-urile etc.,menţionate prin lectura lor : în Ţară ele îmi erau date de Dl.Roiu iar în străinătate (la Conferinţa Păcii),le găseam în presa străină pe care o citeam.-

In ce priveşte conferinţele ţinute de Dl.Gafencu, am luat cunoştinţă de ele din telegramele primite la Minister

Despre contactele personale ale D-lui Gafencu, am fost informat : în Ţară,de Dl.Roiu,iar în străinătate (la Conferinţa Păcii) de membrii grupării Gafencu-Cretzianu.-

Scopul final al întregei activităţi a grupului P.N.Ţ.-ist din străinătate,condus de D-nii Gafencu,Cretzianu, Vişoianu,era,în esenţă,a determina răsturnarea regimului, instaurat în ţară la 6 Martie 1945,printr'o intervenţie străină(anglo-americană) şi ne-excluzându-se chiar intervenţia armată.-Acest fapt l-am arătat şi în declaraţiunile mele anterioare,şia am aflat despre el atât dela D-nii Pogoneanu, Roiu şi Grigore Buzeşti,cât şi dela membrii grupării Gafencu-Cretzianu întâlniţi la Paris : Coste,Ciurea,Curillianu.-

Pentru susţinerea campaniei dusă în străinătate, grupul primea materialul documentar şi informativ,de care aveau nevoie,dela Dl.Pogoneanu,prin mijlocirea misiunilor americană şi britanică din Bucureşti,cu cari se găseau într'o strânsă şi permanentă legătură.-

./.

Materialul primit din ţară de grupul din străinătate era destinat - în afară de scopuri de publicitate - să fie comunicat (predat) Guvernelor Ţărilor unde grupul urmărea să creieze sau să întreţină un curent de opinie conform vederilor sale, adică ostil regimului şi guvernului ţării.-

In această privinţă ştiu că, la început, sub formă de scrisori - cari erau anexate memoriile remise anglo-americanilor, în trecere prin Bucureşti (Pepper, Ethridge), piese confidenţiale, ca anexele secrete ale acordurilor economice româno-sovietice etc. - mai târziu legăturile între D-nii Pogoneanu şi grupul din străinătate a luat o formă perfecţionată, adică s'a transformat într'un fel de buletin trimis regulat care conţinea - din cele ce-mi spunea Dl. Roiu : extrase din presa română, informaţiuni din Minister, note confidenţiale pe cari le obţinea (texte de acorduri etc. menţionate de mine în declaraţiunile mele anterioare), instrucţiuni şi directive din partea P.N.Ţ.-Maniu.-

Toate acestea erau trimise în dublu exemplar - prin misiunile britanică şi americană din Bucureşti - atât Dlui Gafencu (în Europa) cât şi Dlui Cretzianu (în America) (Se mai trimitea Dlui G. Anastasiu (la Berna) extrasele de presă menţionate mai sus).-

Toate acestea foloseau Dlor Gafencu şi Cretzianu pentru a informa cercurile străine oficiale cu care se găseau în legătură.-

In această privinţă, menţionez că, în urma activităţii desfăşurate de Dl. Cretzianu pe lângă Departamentul de Stat american, D-Sa a încercat să fie audiat de Comisiunea Senatorială pentru Afacerile Străine, cu prilejul luării în discuţie, în vederea ratificării, a Tratatului de pace cu România, semnat la Paris la 10 Februarie 1947. Audierea Dlui Cretzianu a fost respinsă oficial în baza unei legi care opreşte comparitia în Senat a unui cetăţean străin.-

Cu toate acestea, chiar dacă, formal Dl. Cretzianu nu a fost audiat, totuşi D-Sa a avut prilejul de a expune punctul de vedere al grupului Gafencu-Vişoianu-Buzeşti în convorbirile ce le-a avut, cu titlu particular, cu oamenii de Stat americani, rezultând totodată, în mod evident, atât existenţa legăturilor ce întreţine cât şi scopurilor urmărite.

Asupra legăturei grupului Gafencu-Cretzianu - Vişoianu cu grupul din ţară, din jurnal Dlui Pogoneanu, precum

şi dependenţa directă a acestora de directivele şi conducerea P.N.Ţ.-Maniu, am fost deplin edificat în vara anului 1946 când, aflându-mă la Paris, Dl. Coste m'a rugat să cer din partea celor din străinătate, Dlor Buzeşti şi Pogôneanu ca Dl. Gafencu să fie consacrat de Dl. Maniu ca şef al grupului P.N.Ţ. din străinătate.-

Coroborând aceasta cu mesagiul ce a voit să-mi dea Dl. Camil Demetrescu, din partea Dlui Maniu, către Dl. Bianu, dela Londra (August 1946), am putut stabili, în mod précis, că activitatea grupului din străinătate exprima directivele date de P.N.Ţ. - Maniu.-

După cum am arătat în declaraţiunile mele anterioare, permanenţa legăturei între grupul din străinătate şi P.N.Ţ. - Maniu o asigura Dl. Pogoneanu prin misiunile britanică şi americană cari, în circuitul de transmiteri, în mod fatal, erau ţinute la curent, luând cunoştinţă, şi prin acest mijloc, de informaţiunile şi documentele trimise în străinătate sau primite din străinătate.-

Mai târziu, grupul P.N.Ţ. din Europa (Dnii Gafencu, Tilleа etc.) a fost întărit prin trimiterea de către P.N.Ţ. a Dlor Buzeşti şi Viçoianu pentru ca, prin tentativa de plecare a vice-preşedintelui P.N.Ţ., Dl. I. Mihalache, cu grupul ce-l însoţea, să se alcătuiască un guvern P.N.Ţ. în exil.-

Asupra permanenţei de lucru şi a mandatului ce-l îndeplinea în străinătate Dl. Gafencu, menţionează că aflându-mă la Paris, Dl. Coste mi-a spus că Dl. Gafencu a întocmit un raport asupra situaţiei politice şi a desfăşurărei conferinţei de pace, raport pe care-l va trimite Dlui Maniu.-

Tot din discuţiuni avute cu membri ai grupului Gafencu-Cretzianu, la Paris, am aflat că Dl. Cretzianu va justifica - atunci când va socoti dânsul că trebue să o facă - modul cum a cheltuit suma de franci elveţieni de care a dispus din fondul de 6 milioane fr.elv. şi din care grupul din străinătate îşi asigură existenţa şi posibilităţile de lucru.

Aceasta îmi este declaraţia pe care am dat-o liber şi nesilit de nimeni, pe care o semnez şi pe care o susţin.-

8 Octombrie 1947

/ss/ Emil Oprişanu

.//.

00647 646

Adaug că un element care limitează grupul Gafencu - Cretzianu - Vişoianu şi ceilalţi, este faptul că subscrierile regulate din fondul de 6.000.000 fr. elv. sunt reservate unui număr restrâns de favoriţi (după ştiinţa mea Dnii:Costa,G. Anastasiu, Titu Pogoneanu, Emil Ciurea, Dim. Popescu) fapt de care mi-am dat seama pe timpul cât am stat la Paris cu ocazia conferinţei de pace.

8 Octombrie 1947.

/ss/ Emil Oprişanu

VI

9 Oct.

647

00648

D E C L A R A T I E

Subsemnatul EMIL OPRISAN, în vârstă de 41 ani, domiciliat în Str. Argentina Nr. 38, declar următoarele :

Cu privire la constituirea și activitatea grupului Gafencu - Cretzianu - Vișoianu, ce a luat ființă în străinătate cunosc cele ce urmează :

Am luat cunoștință la începutul activității politice dusă în străinătate de Dl. Gafencu, în vara anului 1945, cu ocazia publicării de către D-sa a cărții " Préliminaires de la guerre à L'Est ", apărută în Elveția, lucrare ce conține o istorie a evenimentelor politice, văzute dela Moscova - unde Dl. Gafencu era Ministrul României - istorie care îmbrățișează perioada 1939-1941.- Caracterul lucrării nu lasă să se întrevadă caracterul activității de mai târziu a D-lui Gafencu.-

In vara aceluiaș an 1945, Ministerul de Externe a procedat la rechemarea din străinătate a unei serii de funcționari numiți în timpul ministeriatelor Buzești-Vișoianu, dar cari erau cunoscuți ca fiind prieteni ai D-lui Pogoneanu (Coste, G. Anastasiu etc.).- Cei în cauză nu au executat ordinul primit și, în loc de a se întoarce în Țară, s'au alăturat D-lui Gafencu, care, între timp, începuse să publice - în special în presa elvețiană - articole și interwiew-uri cari aveau, de data aceasta, un caracter categoric tendențios în prezentarea situației politice din România și din Răsăritul Europei.- In fond aceste articole și interwiew-uri conțineau critici la adresa regimului instaurat în țară la 6 Martie 1945, precum și la adresa politicei Uniunii Sovietice.-

Tot în vara aceluiaș an 1945, Dl. Pogoneanu a fost trecut în cadrul disponibil al Ministerului, și odată cu această măsură, au fost înlocuiți funcționarii Cabinetului și au fost efectuate rechemările menționate mai sus.- Dl. Pogoneanu a aprobat și chiar a sfătuit pe cei rechemați să rămână în străinătate lucru ce-l știu din cele ce-mi spunea D-sa.- Dânsul mi-a mai spus că este necesar ca cei rechmeați să rămână în străinătate, spre a lucra în vederea unei acțiuni inspirată de P.N.Ţ.

./.

Era prima oră când luam cunoştinţă de constituirea şi organizarea în străinătate a unui grup dirijat de P.N.T.-

In legătură cu constituirea acestei acţiuni, atât în străinătate cât şi în cadrul Ministerului de Externe, menţionez că, la acea dată se creiase un curent de a taxa drept " colaboraţionist " pe orice funcţionar al Ministerului care - şi vedea regulat de serviciu, în cadrul noui administraţii a regimului instaurat la 6 Martie 1945.- Calificarea de mai sus - pe care am auzit-o în special dela D-nii Barbu şi Camil Demetrescu - era făcută în scopul de a critica şi de a ontimida pe cei rămaşi în slujba Statului.-

(Ulterior, am auzit aceiaşi calificare din gura membrilor grupului Gafencu, Cretzianu, aflaţi la Paris în timpul Conferinţei de Pace din vara anului 1946).-

Cristalizarea acestei mişcări - atât ca organizare cât şi ca, activitate - s'a făcut odată cu refuzul D-lui Cretzianu de a se înapoia în ţară, (Noembrie - Decembrie 1945) şi plecarea D-sale dela Ankara (respectiv Istanbul) la Berna.

Incepând dela această dată, poziţia din jurul D-lui Gafencu, şi chiar a D-sale se întăreşte atât prin aparatul D-lui Cretzianu personal cât şi prin acela a celor ce-l însoţeau pe acesta din urmă (Emil Ciurea şi Dim. Popescu).-

In primele luni ale anului 1946, mişcarea şi-a sporit membrii cu alţi funcţionari cari au refuzat să se întoarcă Brutus Coste, Aristide Burillianu, Liviu Pop (acesta din urmă s'a raliat în toamna anului 1946).-

Tot în anul 1946 s'a produs refuzul D-lui Cretzianu de a vira la ordinul Legaţiei dela Berna fondul de 6.000.000 franci elveţieni, ce-i fusese pus la dispoziţie de fostul Ministru Vişoianu în ultimele zile ale Ministeriatului său.- Faţă de acest refuz Ministerul de Externe s'a văzut nevoit să intenteze împotriva D-lui Cretzianu, mai întâi, o acţiune în faţa instanţelor elveţiene - pentru a obţine blocarea şi restituirea sumei de mai sus - iar mai apoi o altă acţiune penală în faţa instanţelor româneşti.-Cu prilejul acestor procese am aflat dela Dl. Pogoneanu şi dela Dl. Koiu că fondul în chestiune fusese destinat de Dl. Vişoianu tocmai în vederea finanţării unei acţiuni din străinătate tinzând la răsturnarea regimului democrat instaurat în ţară la 6 Martie 1945.-

După cum am arătat mai sus, de constituirea acestei acţiuni - atât în ţară cât şi în străinătate - am luat cunoştinţă, în mod progresiv, în măsura în care s'au produs aceste

evenimente,iar cunoştinţa integrală a acţiunei am avut-o - după cum am arătat în declaraţiunile mele anterioare - după înapoierea mea dela Paris (Noembrie 1946).- Reîntors în ţară, am aflat de plecarea în străinătate a D-lor Buzeşti şi Vişoianu cari - după cum mi-a arătat Dl.Roiu - trebuiau să se ralieze şi ei acestei acţiuni.-

Odată gruparea Gafencu-Cretzianu - Vişoianu-Buzeşti realizată,activitatea ei s'a conturat în mod precis, devenind din ce în ce mai dinamică.-

Activitatea ei-cunoscută de mine- constă din :

a/. Articole şi interwiew-uri acordate în special de Dl.Gafencu presei străine (elveţiană şi franceză).- Menţionez că,în primăvara acestui an (1947) Dl.Roiu mi-a spus că Dl.Buzeşti a acordat unui ziar elveţian un interwiew foarte violent care i-ar putea atrage chiar expulzarea.-

b/. Conferinţa ţinută de Dl.Gafencu :

Cunosc din telegramele oficiale primite la Ministerul de Externe faptul că Dl.Gafencu a ţinut la Londra 1-2 prelegeri despre diverse chestiuni actuale de politică externă în faţa Institutului Britanic pentru chestiunile internaţionale (Chatham House).

Despre conţinutul acestei conferinţe nu am putut avea informaţiuni,deoarece nu au fost publicate.-

c/. Contacte personale cu oameni politici,gazetari etc.,avute de D-nii Gafencu,Cretzianu etc.- Cunosc - din telegrame oficiale primite la Minister - că Dl.Gafencu a avut, la Londra,întrevederi cu diverşi bărbaţi de Stat britanici, între cari şi un domn Bevin.-Ştiu deasemeni - din timpul când eram la Paris,la Conferinţa Păcii - că Dl.Gafencu ţinea un contact strâns cu diverşi diplomaţi şi oameni politici pe cari îi cunoştea (D-nii Bevin-Bidault etc.)precum şi cu experţii delegaţiunilor,americană,engleză şi franceză dela Conferinţa Păcii.-

d/. In vederea Conferinţei de Pace dela Paris (1946 grupul a întocmit 2 memorii - conţinând teze diferite de cele ale Guvernului român - şi a difuzat,şi a difuzat pe tot timpul Conferinţei,diverse note informative pentru presă, cari erau puse la dispoziţia ziariştilor prin intermediul biroului de legătură cu presa ce funcţiona pe lângă Conferinţa Păcii.-

Accesul grupării Gafencu-Cretzianu la Conferinţă : bilete de intrare pentru câţiva membrii ai grupărei

legitimaţii,etc.,se datorează relaţiunilor personale ale D-lui Gafencu.-

Toate aceste manifestări - dacă au avut de scop ca,în mod permanent,să înfăţişeze opiniei publice din străinătate regimul din ţară ca fiind un regim nepopular,deformând realitatea şi criticând realizările sale - la Conferinţa de Pace,a folosit prilejul pentru a duce o acţiune directă de răsturnare a tezei oficială prezentată de Guvern,căutând să supună punctul de vedere pe care l-au prezentat în cele două memorii depuse la birourile Conferinţei.-

In tot timpul Conferinţei de Pace,gruparea Gafencu-Cretzianu - a publicat sau inspirat articole de presă,prin cari s'a dus o campanie de ponegrire şi discreditare atât a regimului din ţară cât şi a punctului de vedere susţinut la Conferinţă de către Delegaţia României.-

In ce priveşte manifestările publicistice,la cari mă refer în această declaraţie am luat cunoştinţă de cele mai multe din articolele,interwiew-urile etc.,menţionate prin lectura lor : în Ţară ele îmi erau date de Dl.Roiu iar în străinătate (la Conferinţa Păcii),le găseam în presa străină pe care o citeam.-

In ce priveşte conferinţele ţinute de Dl.Gafencu, am luat cunoştinţă de ele din telegramele primite la Minister.

Despre contactele personale ale D-lui Gafencu, am fost informat : în Ţară,de Dl.Roiu,iar în străinătate (la Conferinţa Păcii) de membrii grupării Gafencu-Cretzianu.-

Scopul final al întregei activităţi a grupului P.N.Ţ.-ist din străinătate,condus de D-nii Gafencu,Cretzianu, Vişoianu,era,în esenţă,a determina răsturnarea regimului, instaurat în ţară la 6 Martie 1945,printr'o intervenţie străină(anglo-americană) şi ne-excluzându-se chiar intervenţia armată.-Acest fapt l-am arătat şi în declaraţiunile mele anterioare,şi am aflat despre el atât dela D-nii Pogoneanu, Roiu şi Grigore Buzeşti,cât şi dela membrii grupării Gafencu-Cretzianu întâlniţi la Paris : Coste,Ciurea,Cuţitlianu.-

Pentru susţinerea campaniei dusă în străinătate, grupul primea materialul documentar şi informativ,de care aveau nevoie,dela Dl.Pogoneanu,prin mijlocirea misiunilor americană şi britanică din Bucureşti,cu cari se găseau într'o strânsă şi permanentă legătură.-

./.

Materialul primit din ţară de grupul din străinătate era destinat - în afară de scopuri de publicitate - să fie comunicat (predat) Guvernelor Ţărilor unde grupul urmărea să creieze sau să întreţină un curent de opinie conform vederilor sale, adică ostil regimului şi guvernului ţării.-

In această privinţă ştiu că, la început, sub formă de scrisori - cari erau anexate memoriile remise anglo-americanilor în trecere prin Bucureşti (Pepper, Ethridge), piese confidenţiale, ca anexele secrete ale acordurilor economice româno-sovietice etc. - mai târziu legăturile între D-nul Pogoneanu şi grupul din străinătate a luat o formă perfecţionată, adică s'a transformat într'un fel de buletin trimis regulat care conţinea - din cele ce-mi spunea Dl. Beiu : extrase din presa română, informaţiuni din Minister, acte confidenţiale pe cari le obţinea (texte de acorduri etc, menţionate de mine în declaraţiunile mele anterioare), instrucţiuni şi directive din partea P.N.Ţ.-Maniu.-

Toate acestea erau trimise în dublu exemplar - prin misiunile britanică şi americană din Bucureşti - atât Dlui Gafencu (în Europa) cât şi Dlui Cretzianu (în America) (Se mai trimitea Dlui G. Anastasiu (la Berna) extrasele de presă menţionate mai sus).-

Toate acestea foloseau Dlor Gafencu şi Cretzianu pentru a informa cercurile străine oficiale cu care se găseau în legătură.-

In această privinţă, menţionez că, în urma activităţii desfăşurate de Dl. Cretzianu pe lângă Departamentul de Stat american, D-Sa a încercat să fie audiat de Comisiunea Senatorială pentru Afacerile Străine, cu prilejul luării în discuţie, în vederea ratificării, a Tratatului de pace cu România, semnat la Paris la 10 Februarie 1947. Audierea Dlui Cretzianu a fost respinsă oficial în baza unei legi care opreşte comparitia în Senat a unui cetăţean străin.-

Cu toate acestea, chiar dacă, formal Dl. Cretzianu nu a fost audiat, totuşi D-Sa a avut prilejul de a expune punctul de vedere al grupului Gafencu-Vişoianu-Baneşti în convorbirile ce le-a avut, cu titlu particular, cu oamenii de Stat americani, rezultând totodată, în mod evident, atât existenţa legăturilor ce întreţine cât şi scopurilor urmărite.

Asupra legăturei grupului Gafencu-Cretzianu - Vişoianu cu grupul din ţară, din jurul Dlui Pogoneanu, precum

şi dependenţa directă a acestora de directivele şi conducerea P.N.T.-Maniu, am fost deplin edificat în vara anului 1946 când, aflându-mă la Paris, Dl. Coste m'a rugat să cer din partea celor din străinătate, Dlor Buzeşti şi Pogoneanu ca Dl. Gafencu să fie consacrat de Dl. Maniu ca şef al grupului P.N.T. din străinătate.-

Coroborând aceasta cu mesagiul ce a voit să-mi dea Dl. Camil Demetrescu, din partea Dlui Maniu, către Dl. Bianu, dela Londra (August 1946), am putut stabili, în mod precis, că activitatea grupului din străinătate exprima directivele date de P.N.T. - Maniu.-

După cum am arătat în declaraţiunile mele anterioare, permanenţa legăturei între grupul din străinătate şi P.N.T. - Maniu o asigura Dl. Pogoneanu prin misiunile britanică şi americană cari, în circuitul de transmiteri, în mod fatal, erau ţinute la curent, luând cunoştinţă, şi prin acest mijloc, de informaţiunile şi documentele trimise în străinătate sau primite din străinătate.-

Mai târziu, grupul P.N.T. din Europa (Dnii Gafencu, Tilea etc.) a fost întărit prin trimiterea de către P.N.T. a Dlor Buzeşti şi Vişoianu pentru ca, prin tentativa de plecare a vice-preşedintelui P.N.T., Dl. I. Mihalache, ca grupul ce-l înseţea, să se alcătuiască un guvern P.N.T. în exil.-

Asupra permanenţei de lucru şi a mandatului ce-l îndeplinea în străinătate Dl. Gafencu, menţionează că aflându-mă la Paris, Dl. Coste mi-a spus că Dl. Gafencu a întocmit un raport asupra situaţiei politice şi a desfăşurărei conferinţei de pace, raport pe care-l va trimite Dlui Maniu.-

Tot din discuţiuni avute cu membri ai grupului Gafencu-Cretzianu, la Paris, am aflat că Dl. Cretzianu va justifica - atunci când va socoti dânsul că trebue să o facă - modul cum a cheltuit suma de franci elveţieni de care a dispus din fondul de 6 milioane fr.elv. şi din care grupul din străinătate îşi asigura existenţa şi posibilităţile de lucru.

Aceasta îmi este declaraţia pe care am dat-o liber şi nesilit de nimeni, pe care o semnez şi pe care o susţin.-

8 Octombrie 1947

/ss/ Emil Ouprişanu

./.

Adaug că un element care limitează grupul Gafencu - Cretzianu - Vişoianu şi ceilalţi, este faptul că subscrierile regulate din fondul de 6.ooo.ooo fr. elv. sunt rezervate unui număr restrâns de favoriţi (după ştiinţa mea Emil Conte, G. Anastasiu, Titu Pogoneanu, Emil Ciurea, Dim. Popescu) fapt de care mi-am dat seama pe timpul cât am stat la Paris cu ocazia conferinţei de pace.

8 Octombrie 1947.

/ss/ Emil Oprişanu

VII 2 oct 00655 654

DECLARAȚIE

Subsemnatul EMIL OPRIȘANU, fiind implicat - prin participarea mea la un sector al activității D-lui POGONEANU - într'un proces-politic în care principalul vinovat este Partidul Național-Țărănesc, socotesc de datoria mea să dau următoarea declarație privitoare la activitatea Partidului N.T. și la uneltirile sale:-

La începutul colaborării mele cu Dl.POGONEANU, și mult timp după aceea, nu am știut și nici nu am bănuit că acțiunea D-sale era condusă și susținută de Partidul N-T.

Regretul meu este cu atât mai mare cu cât - după ce mi-am dat seama - multe din faptele ce-mi atrag aplicarea în proces fuseseră consumate.

Mi-am dat seama că am lucrat, în realitate, pentru un partid, față de care țin să-mi manifest cea mai categorică dezaprobare și condamnare prin aceea că:

- acest partid nu a fost țărănesc decât prin titulatură.-

- anunțând programe țărănești, pe cari nu realizat niciodată, și neavând preocupări pentru țărănimea în numele căruia pretindea guvernarea, P.N.T., s'a dovedit a fi reprezentantul unor interese restrânse, ale moșierilor, și financiarilor din Țară. Aceasta justifică rezistența partidului, atunci când a fost vorba să se facă noua reformă agrară.

- Doctrinarii țărănismului: C.STERE și V.MADGEARU, au avut drept urmași dar agenți electorali și demagogi.

- Dl.IULIU MANIU imprimă partidului o atitudine de sterilă încăpățânare și de opoziție perpetuă, ale cărui urmări nejuste s'au văzut întotdeauna în politica internă a Țării, din trecut și până în prezent.-

- a încheiat un pact electoral cu "Garda de Fier" întărind astfel curentul fascist:România.

./.

- a susţinut dictaturile instituite de Regele Carol II şi,mai târziu,de Garda de Fier şi de I.Antonescu,punându-le la dispoziţia - sub numele de tehnicieni - elemente din cadrele Partidului.-

- a aprobat războiul împotriva Uniunei Sovietice,la care Dl.I.Mihalache - vice-presedintele Partidului - a luat parte ca voluntar.

- în 1945,Ţara avea linişte internă armonie şi muncă pentru repararea distrugerilor războiului.P.N.T.,a căutat un singur lucru: să ia singur puterea şi a refuzat orice colaborare,împiedicând realizarea unei înţelegeri între partide.

- pe plan extern,s'a manifestat ostil unei politici de apropriere cu U.R.S.S.,indispensabilă existenţei noastre ca Stat,aţâţând la învrăjbire pentru a împiedica desvoltarea normală a unei prietenii.Prin proteste şi memorii,adresate anglo-americanilor,a căutat să arate în străinătate că regimul dela noi din ţară nu este un regim de libertate,cerând - pe toate căile-înlăturarea lui.

- a refuzat când ţara era înfometată să se alăture acţiunei dusă de guvern pentru obţinerea unui ajutor de cereale din Statele Unite.Mai mult,privind numai prin prisma intereselor înguste de partid,s'a opus acestei acţiuni prelungind suferinţele poporului.

- a patronat s'au chiar a organizat grupuri de acţiune subversivă ca "Sumanele Negre" etc.,destinate a provoca tulburări cu mâna armată în ţară.-

P.N.T.,se interesează astfel pe o linie cu totul opusă intereselor poporului romîn.-

- mai mult,în 1945-1946,ia conducerea mişcării din străinătate /Grupul Tilles - Gafencu - Cretzeanu / şi activează pentru o interventie străină în România,mergând până la provocarea unui războiu care ar fi adus ţării noastre pagube incalculabile şi sacrificii de vieţi omeneşti.

- această acţiune trebuia să primească în interiorul ţării sprijinul efectiv al P.N.T.,care organiza o mişcare destinată a răsturna prin forţă guvernul şi administraţia,acţiune

./.

care,în ascuns trebuia să ducă la tulburări şi chiar la răsboiu civil,cu toate grozăviile sale.-

- Încercarea de fugă,dela Tămădău nu este decât corolarul întregei activităţi negative ale acestui partid,care prin actul ruşinos al fugei vice-preşedintelui său şi a celor mai apropiaţi colaboratori ai D-lui Maniu arăta atât falimentul acţiunei întreprinse cât şi lipsa oricărei legături cu aspiraţiunile poporului român.-

- Toată această atitudine nefastă - de continuă opoziţie distinctivă - ne îndreptăţeşte să conducem cu toată convingerea partidul naţional-ţărănesc socotind activitatea sa drept criminală faţă de ţară.-

- Tot atât de criminală este şi activitatea celor care au ajutat pe IULIU MANIU în străinătate,lucrând pentru provocarea unui războiu şi aducerea lui pe teritoriul ţării.

Înfierând întreaga activitate a Partidului Naţional-Ţărănesc dusă în ţară sau în străinătate - precum şi acelora ce l-au ajutat,desolidarizându-mă complect de ea,ţiu deasemeni să condamn acţiunea politică a D-lui Pogoneanu şi declar că regret din tot sufletul că m'am lăsat angrenat de această acţiune.

Aceasta îmi este declaraţia pe care am ţinut să o dau în mod liber şi nesilit de nimeni,pentru care o semnez şi o voi susţine.

ss/ Emil Oprişanu,

2 Oct.1947

D E C L A R A T I E
===========================

Subsemnatul EMIL OPRISANU, în vârstă de 41 ani, domiciliat în Str. Argentina Nr. 38, recapitulând cele cuprinse în declarațiile mele anterioare, citez din propriile mele declarații și complectez după cum urmează :

I.- Referitor la faptele proprii, pe cari le-am recunoscut:

1/. " Asupra materialului lăsat în grija mea în Fichet-ul aflat în biroul Comisiunei Păcii, precum și în pachete, valize, etc., recunosc că, în calitatea pe care o dețineam, acea de director adjunct al Cabinetului și Cifrului, precum și în calitate de funcționar de Stat, am prilejuit tăinuirea unui material care, prin conținutul lui era suspect.- "

" In aceiași calitate, recunosc că eram obligat să nu permit ducerea lui la locuința D-lui Pogoneanu, care încetase de a mai avea o calitate oficială în Minister, dându-i prilejul să rețină o parte din material și să-l depoziteze într'un loc "sigur "respectiv la misiunea Americană ! (declarațiunea din 29 August 1947).-

" Colaborarea mea cu dânsul (V. Pogoneanu) a început prin a păstra într'o cameră a Comisiunii Păcii materialul personal conținut într'un dulap metalic " Fichet " al ministerului, unde am tolerat să rămână și după ce Dl. Pogoneanu a încetat de a mai face parte din minister.- In afară de acest material, nu știu dacă D-sa a mai lăsat la Minister material în birouri, valize, etc.-Cheile acestui dulap erau păstrate de Dl. Roiu și de D-ra Sorescu (actuala D-nă Pogoneanu) ".-

" După câte mi s'a spus, și mi s'au arătat de către cei doi de mai sus, materialul consista din dosare din arhiva ministerului, acte relative la pregătirea actului dela 23 August, telegrame schimbate cu acest prilej, arhiva Palatului, pachete cu hârtii diferite, al căror conținut nu mi-l reamintesc, câteva blanchete de paspoarte diplomatice în alb, și diverse lucruri personale.- "

" La acest dulap avea acces și Camil Demetrescu, dar în mod special Dl. Roiu și D-ra Sorescu veneau și luau material pe care-l duceau la Dl. Pogoneanu.- (declarația din 27 August 1947).-

./.

Deoarece socoteam periculoasă această formă de păstrare, am rugat în diferite rânduri pe Dl. Roiu să golească dulapul şi să transporte materialul aiurea, spre a-l plasa şi a restitui Ministerului hârtiile oficiale" / Declaraţia din 27 August 1947, ultimul aliniat/

2./ " ..... ţin să reamintesc, după cum am declarat şi în declaraţia xxxxxxxxx anterioară, că subsemnatul, din proprie iniţiativă, am trimis printr'un coleg care mergea în post în Turcia /secretar de Legaţie Constantin Dimitriu / un plic în care am pus următoarele cele 5 memorii întocmite la comisiunea păcii, lucrarea asupra Dunării a D-lui Secretar de Legaţiune Mironescu, o notiţă a mea asupra tezeloristorice etc. Relativ la Basarabia / circa 8 - 10 pagini/ referatele mele relative la problema generală a schimbului de populaţie, harta etnografică Langhaus, harta 1/200000 a Dobrogiei cu Gurile Dunării şi o scrisoare personală către D-Sa.

Am trimis cele de mai sus D-lui Cretzeanu spre a o arăta că am lucrat şi eu în legătură cu problemele păcii şi doream să vadă că doresc şi eu să-i fiu de ajutor cu ceva în acţiunile ce bănuiam că o va întreprinde în urma refuzului D-Sale de a se întoarce în ţară la Chemarea Ministerului" / Urmarea II-a a declaraţiei din 27 August 1947/.

3/. In ceeace priveşte telegramele cifrate şi descifrate, al căror conţinut a fost comunicat de mine D-lui Pogoneanu şi D-lui Roiu, recunosc că aceasta constitue o divulgare de secret de Stat şi o recunosc ca atare. Telegramele la care mă refer au fost menţionate în declaraţiile mele anterioare".

" In afară de aceasta, recunosc că aveam datoria - în calitate de director - adjunct al Cabinetului şi Cifrului - de a controla şi împiedica pe Dl. Roiu să i-a cunoştinţă şi pe altă cale de telegramele cifrate şi de a le comunica grupului Pogoneanu, cu atât mai mult cu cât ştiam, în mod pozitiv, că făcea în mod obişnuit acest lucru, aşa după cum am arătam de altfel în declaraţiile mele date anterior" / Declaraţia din 29 August 1947/.

" ..... Declar următoarele:

" 1. <u>Telegramele comunicate D-lui secretar de Legaţiune Roiu</u>

a/. Telegramele privitoare la lucrările conferinţei celor 4 Miniştri de Externe, dela Londra, Paris, New-York / în original/

b/. Telegramele privitoare la negocierea generală şi ratificarea tratatului de pace cu România, Italia etc, la aplicarea lor / în original/.

" De ambele categori D-l Roiu era îndreptăţit să i-a cunoştinţă prin funcţiunea sa.

c/. Unele telegrame administrative, ca rechemări, numiri, transferări de personal al Ministerului.
" Aceste telegrame nu au caracter confidenţial întrucât conţinutl lor - decret regal, sau decizie ministerială - se publică în Monitorul Oficial / ele au fost comunicate în substanţă, nu în extenso/"

d/. " Am dat în rezumat, de circa 3 - 4 rînduri, una telegramă care venea dela Roma şi al cărui conţinut nu mi-l pot aminti.

2/. <u>Telegramele comunicate D-lui Pogoneanu</u>

a/. " i-am vorbit uneori despre informaţiuni primite prin telegrame privitoare la pregătirea tratatelor de pace".

./.

00660 659

b/. "I-am comunicat verbal unele mişcări de personal /care nu sunt confidenţiale/ D-lui Pogoneanu i-am comunicat conţinutul unor asemenea telegrame cu prilejul vizitelor întâmplătoare ce îi făceam din când în când/".

3/. " Am mai discutat despre unele telegrame ca de pildă chestiuni de personal, sau informaţiuni importante, cu funcţionarii dela Direcţiunea Cabinetului, care şi ei i-au cunoştinţă de telegrame / declaraţia mea din 19 August 1947/.

" Refritor la comunicările făcute de mine D-lui V. Pogoneanu precizez că ele nu au fost făcute în textul original al telegramelor ca în rezumat / parafrază / sub formă de note sau comunicări verbale. Aceste comunicări se făceau, de cele mai multe ori prin Dl. Roiu, căruia îi comunicam verbal conţinutul / în rezumat /, sau îi dădeam o notiţă / în rezumat / pe care D-Sa o transmitea mai departe D-lui Pogoneanu" / declaraţia din 1 Septembrie 1947 paragraful 5/.

" ..... La început, din proprie iniţiativă, iar mai târziu la solicitarea repetată, cu oarecare regularitate, făcută prin Dl. Roiu sau prin D-ra Sorescu. Telegramele care erau transmise D-lui Pogoneanu se refereau la următoarele chestiuni : procesul Cretzeanu , incidentul Liviu C. Pop - Stanciu / legat indirect de persoana D-lui Cretzeanu/, două telegrame dela Ambasada Moscova transmiţând comunicări dela Dl. Ministru Alexandrini în legătură cu negocierile economice româno-sovietice din anul 1946, una sau două telegrame în legătură cu " Creditul Minier, telegrame particulare transmise prin Cifrul Ministerului". /declaraţia din 27 August 1947, urmare/.

"Refritoare la scopul şi frecvenţa vizitelor D-lui Roiu la Misiunea Britanică şi la acea Americană, declar că din chiar cele ce-mi spunea D-l Roiu, D-Sa se ducea la cele două Misiuni susmenţionate de câte trei ori pe săptămână cel puţin. Tot din cele comunicate de dânsul ştiu că D-Sa înfrunta ambele Misiuni asupra evenimentelor şi faptelor diverse din ţară şi - când avea posibilitatea ne punea la dispoziţie textele acestor confidenţiale ce-şi putea procura / ca de pildă anexele confidenţiale relativ la convenţiile relative de constituirea "Sovromurilor", convenţiile economice recent încheiate la Moscova etc./

Pe de altă parte, D-Sa remitea, spre a fi transmise în străinătate, grupului Gafencu-Cretzeanu buletinele de schimb interne întocmite aci, scrisori, îndrumări dela Partidul Naţional Ţărănesc, totdeodată, depozita - spre păstrare sigură - actele importante ale D-lui Pogoneanu " / declaraţia din 1 Septembrie paragraful 3/

In completarea celor declarate anterior şi extrase din declaraţia de faţă, cu privire la telegramele de care am informat pe Dl. Roiu, sau de cari D-Sa a luat cunoştină singur declar că unele dintre acestea - în deosebi cele care priveau problemele noastre interne - erau comunicate de Dl. Roiu Misiunelor Americană şi Engleză ca de pildă telegrama referitoare la tratativele economice duse la Moscova în 1946. Aceasta o ştiu din cele ce-mi spunea chiar Roiu.

4/. In ce priveşte telegramele ce le-am transmis din ţară în străinătate declar că îmi amintesc următoarele: a/. o telegramă trimisă D-lui Cretzeanu între Crăciunul 1945 şi 1 Ianuarie 1946, prin care trimiteam urări pentru noul an şi îi uram succes pentru acţiunea D-Sale; b/. In cursul anului 1945, am transmis o telegramă la Berna rugând pe Dl. secretar de Legaţiune Liviu Pop să comunice D-lui Titu Pogoneanu să trimită fratelui său / Victor Pogoneanu/, medicamente, chocholată etc....... Aceasta din urmă telegramă mi-a fost cerută să o expediez de Dl. Roiu din partea D-lui V. Pogoneanu.

.//.

" In ce priveşte telegramele trimise de mine în ţară, declar că-mi amintesc a fi trimis dela Paris, în luna August 1946, la cererea D-lor Titu Pogoneanu şi Emil Ciurea, o telegramă cerând să mi se expedieze, prin curier, următoarele lucrări: a/Cum s'a făcut cedarea Basarabiei şi Bucovinei de Nord, de Dl. Gh. Tătărăscu, şi b/ unul din volumele Istoriei Românilor / cred ultimul/, de Dl. G. Giurescu, ambele lucrari erau susceptibile a servi la documetarea grupului din străinătate. In afară de acest mesagiu, nu-mi reamintesc să fi comunicat în ţară vreo telegramă în legătură cu activitatea grupului dela Paris" / Declaraţia din 29 August 1947/.

5/. " Pentru transmiterile eventuale, ce aveam să fac dela Paris, în legătură cu Gafencu-Cretzeanu, am lăsat, la plecarea mea din Bucureşti, D-lui Lăzărescu, dela Cifru, un sistem propriu de supracifrare pentru maşină. Prin aceasta, recunosc că, în mod premeditat, ţineau să stabilească legături pe timpul conferinţei de pace între grupul din ţară şi cel din străinătate, atunci când va fi necesar"/ Declaraţia din 28 August 1947/

6/. " In ceeace priveşte modul în care am folosit timpul petrecut la Paris, pe timpul conferinţei de pace/11 August - 3 Noembrie 146/ Declar următoarele: La plecare mea spre Paris Dl. Roiu mi-a dat adresele D-lor A. Burileanu şi Emil Ciurea pentru cazul că.... " Declaraţia din 28 August 1947 şi urmarea ei/

Rezum întâlnirile avute cu persoanele pe care le-am văzut cu această ocazie şi le-am menţionat în declaraţiile mele anterioare:

- Brutus Coste l-a, întâlnit de 4 ori în diferite împrejurări.
- Alexandru Cretzeanu o singură dat.
- Aristide Burileanu pe care l-am vizitat acasă la dânsul de 3 - 4 ori.
- Titu Pogoneanu
- Emil Ciurea
- Liviu C. Pop / l-am vizitat de mai multe ori, unde locuiam şi noi/
- In afară de cei de mai sus, făcând parte din grupul Gafencu-Cretzeanu, am mai văzut pe următorii:
- M. Romniceanu
- Dim Metta / La care am locuit după terminarea lucrărilor conferineţi circa 3 săptămâni.
- M. Negulescu
- Cătălin Vlădescu Olt
- Colonel Tomoroveanu fost Ataşat Militar la Vichi
- Cancelarul Petrescu fost la Legaţia Madrid

/Declaraţia din 28 August 1947 şi urmarea ei/

Asupra modului cum îşi ducea activitatea la Paris grupul Gafencu-Cretzeanu, întrunit cu ocazia conferinţei de pace, am arătat în declaraţia mea din 28 August 1947, convorbirea avută cu Dl Brutus Coste, din care citez:

" După ce i-am dat ~~lămuririle~~ lămuririle ce-mi cerea cu privire la situaţia politică din ţară, dânsul m-a pus la curent cu lucrările grupului Gafencu la conferinţa de pace / memoriul I şi buletinele zilnice ce le remiteau Serviciile de legătură cu Presa dela Luxenburg/ Mi-a arătat că Dl. Cretzeanu s'a ocupat la redactarea primului lor memoriu şi că a repartizat diversele capitole unora dintre colaboratorii săi: Ciurea. V. Pogoneanu, Dim.Popescu Gh. Anastasiu etc. Burileanu, rezident la Paris, era însărcinat a ţine legătura cu secretarul conferinţei păcii dela Luxenburg" /Declaraţia din 28 August 1947, urmare/

.//.

7/. " Imi amintesc că, inainte de a pleca la Paris /deci între 1 - 11 August 1946/, am văzut pe Dl. V. Pogoneanu care mi-a dat, pentru fratele său Titu, o scrisoare şi o sumă de circa 1.000 _ 2.000 franci elveţieni" /Declaraţia din 9 Septembrie 1947/

" .... am fost la dânsul acasă, în strada Pergolese Nr.56 şi am văzut acolo şi pe Dl. Titu Pogoneanu, căruia i-am dat banii /franci elveţieni/ ce-mi fuseseră încredinţaţi de Dl.V. Pogoneanu"
/Urmare la declaraţia din 28 August 1947/

8/. "Atât cei din ţară cât şi cei din străinătate urmăreau acelaş obiectiv comun, răsturnarea regimului instaurat la 6 Martie 1945, cu ajutorul elementelor din ţară grupate în jurul Partidului Naţional Tărănesc, şi a intervenţiei americane din afară."
/Declaraţia din 11 Septembrie 1947/

II/. - Referitor la faptele altora, am declarat şi complectez cele ce urmează:

1/. Victor Pogoneanu

"Următor înlocuirea D-Sale din această funcţiune, am fost rechemaţi o serie de funcţionari cari eram prieteni ai D-Sale sau cari fuseseră trimişi în străinătate prin influ fluenţa D-lui Pogoneanu. Citez: Titu Pogoneanu, Gh. Anastasiu, V. Motaş şi Maxim /din Elveţia/; A. Burillianu şi D. Metta / Franţa/; M. Romniceanu ...." din cei de mai sus nu s'a întors nici unul în ţară ...."

" Imi reamintesc că, cu prilejul unei convorbiri ce am avut cu dânsul , la D-Sa acasă, mi-a spus că a sfătuit pe unii dinc cei de mai sus să nu vină în ţară, până ce nu se vor lămuri lucrurile. Situez această convorbire în perioada crizei dintre guvern şi factorul constituţional,Vara 1945.

" Ulterior mi-am dat seama că cei rechemaţi s'au alăturat persoanei şi acţiunei D-lui Grigore Gafencu şi că rămânerea lor în străinătate corespundea vederilor D-lui V. Pogoneanu "
/Declaraţia din 27 August 1947/

" Refuzul D-luim Cretzeanu de a restitui fondurile cerute de Ministerul Afacerilor Streine, a găsit depling aprobare a D-lui Pogoneanu. Această atitudine s'a concretizat prin declaraţiile făcute verbal de D-Sa,în prezenta mea în diferite imprejurări. Pentru susţinerea cauzei D-lui Cretzeanu, Dl. Pogoneanu a adunat material compus din acte sau copii de acte dela Contenciosul Ministerului Afacerilor Streine, întocmite de acesta pentru susţinerea interesului Statului .... "/Declaraţia din 27 August 1947/

" Dupe câte mi-a afirmat D-l Roiu, acest material era trimis prin intermediul Misiunei Americane / D-l B.Y. Berry, Melbourne şi Hulick, şi dela Misiunea Britanică, prin Dl. Porter. Acest mod de transmitere, prin cele două Misiuni streine, mi-a fost confirmat şi de Dl. Pogoneanu "/Urmarea a II-a la declaraţia din 27 August 1947/

" ...... trimiţând toate acestea în străinătate prin Misiunea Americană, în speţă prin Dl. B.Y. Berry, Melbourne, Hulick şi dela Misiunea Britanică prin Dl. Porter.
./.

Acest mod de transmitere a fost folosit şi ulterior, în mod curent pentru comunicările cu străinătatea" (declaraţia din 27 August 1947).

".....mi-am dat seama că grupul din străinătate are în ţară un grup corespunzător format din Dnii Pogoneanu, Roiu, Camil Demetrescu, Barbul, R. Hillard, A. Golopenţia, Neamţu, Pop, Ing. Radu Buzeşti, Oprişanu, Călin Botez şi alţii al căror rol nu l-am putut identifica. Stiu însă că mai erau o serie de persoane din Ministerul Afacerilor Străine care făceau diferite servicii Dlui Pogoneanu şi Roiu, citez: Dra Alina Oeconomu, Dna Florica Spirescu ....". (Declaraţia din 27 August 1947)

" In ce priveşte organizaţia din ţară, ştiu că Dl. Pogoneanu, era în legătură permanentă cu grupul din străinătate şi făcea legătură dintre acesta şi forurile conducătoare ale partidului Naţional-Ţărănesc".
" Deasemenea ştiu, atât dela Dl. Pogoneanu cât şi dela Dl. Roiu, că Dl. Pogoneanu trimitea la intervale regulate, pentru informarea Dlor Gafencu şi Cretzeanu, material documentar relativ la stările de lucru dela noi din ţară, tăeturi de presă, eventuale texte de acorduri confidenţial, precum şi instrucţiuni din partea conducerei. Partidului Naţional - Ţărănesc" (Urmarea II-a la declaraţia din 27 August 1947).

" Referitor la acţiunea în interior a grupului Pogoneanu, pot afirma că, în afară de legăturile Partidului Naţional-Ţărănesc cu străinătatea, mai activa şi la un cerc de studii pentru avize, pe care l'aşi putea denumi " brains trust". (Urmarea II-a la declaraţia din 27 August 1947)

Complectez paragraful de mai sus, specificând că avizele la cari m'am referit erau cerute Dlui Pogoneanu de conducerea Partidului Naţional- Ţărănesc.

"Referitor la legăturile dintre Dnii Iuliu Maniu şi Pogoneanu, ştiu că acesta din urmă îl vizita destul de des pe Dl. Maniu, iar când era împiedicat de a-l vedea, trimitea pe acesta pe Camil Demetrescu. Aceste luări de contact aveau ca scop să pună în mâinile Dlui Iuliu Maniu materialul primit dela grupul din străinătate sau cel confidenţial obţinut în ţară şi pe de altă parte, să ia dela Dl. Iuliu Maniu - spre a fi trimise mai departe în străinătate - instrucţiuni celor din străinătate (Dnii Gafencu, Cretzeanu). Stiu acest lucru întrucât, din ac acest material, Dl. Roiu mi-a dat să citesc ....." (Urmarea III-a la declaraţia din 27 August 1947).

Asupra legăturilor Dlui Pogoneanu cu Dl. Maniu, precum şi a modului de colaborare a D-Sale în cadrul Partidului Naţional Ţărănesc, pe baza directivelor primite dela Dl. Maniu, menţin în totul cele arătate în declaraţia mea din 19 Septembrie 1947.
In această declaraţie am arătat modul cum Dl. Victor Pogoneanu activa pe tărâm intern şi extern, în raport de directivele primite dela Dl. Iuliu Maniu.

" Recapitulând materialul ridicat dela Minister, şi comparându-l cu cel înapoiat, pot declara că există o diferenţă destul de apreciabilă (documentele din 23 August 1944) care a rămas la Dl. Pogoneanu şi despre care am aflat ulterior, dela Dl. Roiu, că a fost transportată şi depozitată la Misiunea Americană".(declaraţiunea din 6 Septembrie 1947).

" Inchestiunea materialului reţinut de Dl. Pogoneanu, şi asupra căruia am întrebat pe Dl. Roiu dacă a fost pus în siguranţă, D-Sa mi-a răspuns că a fost depus la Americani ...."(Declaraţia din 8 Septembrie 1947/.

Referitor la telegramele primite de Dl. Pogoneanu şi cerute mie, direct sau prin intermediul Dlui Roiu, am arătat că declaraţia de faţă, la § 3 din Capitolul I,cari au fost aceste telegrame.

"Pot menţiona că în intrevederile mele anterioare plecării mele la Paris, am fost rugat de Dl. Pogoneanu să văd pe băeţii dela Paris (este vorba de cei din grupul Gafencu şi meţionaţi în declaraţiile mele anterioare) să le comunic că cei din ţară lucrează, şi aduc la întoarcere veşti despre modul cum ei lucrează şi să păstrez contact strâns cu aceştia etc." (declaraţie din 10, Septembrie 1947).

In legătură cu comitetul din jurul Dlui Pogoneanu, am declarat:

Asupra rostului acestui comitet, am mai declarat anterior că discuţiunile purtau asupra problemelor de politică internă şi de rezolvarea, pe plan extern, în sensul vederilor Partidului Naţional Ţărănesc (Dl. Iuliu Maniu), cu care Dl. Pogoneanu colabora şi cu care menţinea un contact strâns, după cum am arătat anterior".

" In cadrul acestui grup, permanenţa şi sâmburele dinamic era constituit din Dl. Pogoneanu, ajutat de Dl.Camil Demetrescu, pentru legăturile cu Partidul Naţional - Ţărănesc,respectiv cu Dl.Iuliu Maniu, - iar Dl. Roiu pentru legăturile cu Misiunile engleză şi americană."

Complectând cele de mai sus, menţionez că acest comitet consultativ am întâlnit aproape regulat în afară de Dnii Camil Demetrescu şi Roiu, pe Baroul, Golopenţia, Millard, Nenţu, Pop şi Ing. Radu Buzeşti, grupaţi în jurul Dlui V. Pogoneanu.

" La plecarea mea spre Paris.......... Deasemenea am primit din partea Dlui Victor Pogoneanu o sumă de 1000 sau 2000 franci elveţieni, cu rugămintea de a o remite fratelui său Titu Pogoneanu, în cazul când îl voi vedea la Paris". (declaraţia din 28 August 1947).

2) <u>FLORIN ROIU</u>

Arătând rolul de colaborator intim al Dlui Pogoneanu, am arătat în declaraţiile mele anterioare cu privire la Dl Roiu următoarele:

- "Cheile acestui dulap erau păstrate de Dl.Roiu şi Dra Sorescu (actuala Dna Pogoneanu)........ La acest dulap avea

acces şi Dl. Camil Demetrescu, dar în mod special Dl. Roiu şi Dra Sorescu veneau şi luau material pe care-l duceau la Dl. Pogoneanu " (declaraţia din 27 August 1947).

" Golirea dulapului s'a făcut în mai multe transporturi, la date diferite, materialul fiind pus în valize şi transportat de Dl. Roiu la Dl. Pogoneanu cu automobilul acestuia (Urmare declaraţiei din 27 August 1947).

- " Peste câtva timp, Dl. Roiu, Dra Sorescu şi Dl. Camil Demetrescu mi-au adus treptat material triat, provenit din dulapul menţionat.........

- " In casa de fier din biroul meu, am mai avut în păstrare, dela Dl. Pogoneanu (prin Dl. Roiu) următoarele: un dosar relativ la incidentele din Piaţa Palatului, provenind dela o autoritate internă, unele piese fiind certificate de un magistrat militar, un plic conţinând două mape în cari am văzut o telegramă, în două sau trei ediţii, dela Dl. Titulescu, datată din perioada 1936 - 1938, o telegramă a Dl. Tătărescu şi alte hârtii despre cari nu-mi reamintesc; un plic conţinând memoriile (câteva exemplare) grupului Gafencu către Conferinţa Păcii......" (Urmare declaraţiei din 27 August 1947).

- " In ce priveşte materialul rămas la Dl. Pogoneanu şi ne predat Ministerului, (dosarele relative la actul dela 23 August 1944 şi altele), am întrebat pe Dl. Roiu ce s'a făcut şi mi-a declarat că sunt depuse la Misiunea Americană" (Declaraţia din 27 August 1947, Urmare).

" Asupra materialului depus la Misiunea Americană, îmi amintesc că am întrebat odată pe Dl. Roiu dacă a pus în siguranţă materialul aflat la Dl. Pogoneanu şi D-Sa mi-a răspuns că acest material este în loc "sigur", la Americani".

- " In legătură cu materialul predat Americanilor, am arătat în declaraţiile mele anterioare, felul în care Dl. Roiu vizita Misiunea Americană şi ce anume material a predat dânsul, la ştiinţa mea" (declaraţia din 11 Septembrie 1947).

Referitor la telegrame sau conţinutul lor, comunicate de Dl. Roiu misiunilor engleze şi americane, am arătat în declaraţia de faţă la punctul I, § 3.

- "Referitor la legătura dintre Dl. Porter şi Dl. Roiu, menţionez că ştiu de această legătură dela însuşi Dl. Roiu, caremi vorbea de vizitele ce le făcea Dlui Porter la biroul acestuia din Parcul Bonaparte (str. Londra sau Roma). Pe de altă parte, reamintesc aşa cum am declarat deja, că subsemnatul în lipsa Dlui Roiu dela birou, am primit în locul D-Sale mai multe telegrame în diverse rânduri dela Dl. Porter - prin secretara acestuia - cerând să fie chemat la telefon de Dl. Roiu. Comunicându- Dl. Roiu, la întoarcerea sa în birou - că a fost căutat de Dl. Porter îmi aduc aminte că odată a exclamat": "Of iar Porter ăsta m'a înebunit".

- referitor la scopul şi frequenţa vizitelor Dlui Roiu la Misiunea Britanică şi la cea Americană, am citat extrasul din declaraţiuni consemnat în prezenta declaraţie la punctul I, § 3.

- In complectare declar că am însărcinat pe Dl. Roiu să remită atât la Misiunea Americană cât şi la cea Engleză: 1) o lucrare de circa 8 - lo pagini, în limba franceză, asupra Basarabiei, conţinând o critică a tezelor istorice, etnografice exprimată de savanţii sovietici şi streini şi în care arăt un punct de vedere personal de al acestora; 2) Memoriul cu privire la Dobrogia de Sud, redactat de mine şi prezentat de Asociaţia refugiaţilor din Dobrogia de Sud, care scrisoarea de prezentare aflată la începutl memoriului, memorului propunea o rectificare a frontierei în favoarea României; 3) Două situaţii statistice (etnografice) relative la Maramureş şi la Banat, arătând caracterul etnic românesc al acestor două provincii. Pentru Banat, se făcea şi raportul între populaţia română şi cea sârbă din ambele părţi ale Banatului: română şi jugoslavă. Datele statistice şi hârtiile comunicate nu aveau absolut nici un caracter confidenţial, ele fiind publicate de Institutul Central de Statistică înainte de 194o;

-" La început din proprie iniţiativă iar mai târziu la solicitarea repetată cu oarecare regularitate, făcută prin Dl. Roiu sau Dra Sorescu" (Declaraţia din 27 August 1947 Urmare) Am predat Dl. Pogoneanu conţinutul unor telegrame, cifrate şi descifrate (menţionate în mare parte în declaraţiunile mele anterioare), memorii ale Comisiunei Păcii, unele din lucrările acestei Comisiuni, precum şi diferite infoematiuni din Minister sau dela Legaţiunile noastre din străinătate.

-" In afară de telegramele comunicate lui, prin mijlocirea mea, ştiu că Dl. Roiu transmitea Dlui Pogoneanu telegramele obţinute direct dela Cifru, fără ştirea mea, deoarece am văzut uneori la dânsul notiţe conţinând telegrame în rezumat şi pe cari nu i le dădusem eu. Pe lângă materialul obţinut dela Cifru, am văzut că Dl. Roiu poseda uneori texte absolut confidenţiale, ca de pildă, anexele secrete şi textele integrale ale Acordurilor Economice Romono-Sovietice, pe care D-Sa le pregătea pentru Dl. Pogoneanu, în vederea transmiterii lor grupului de rezistenţă din străinătate. Nu cunosc modul cum Dl. Roiu îşi procura aceste documente.
In complectare, declar că ştiu că Dl. Roiu a remis texte ambelor Misiuni Britanică şi Americană.

-...... " In afară de acest material, ştiu că Dl, Roiu pregătea chiar la Minister, spre a fi comunicat grupului din străinătate, un fel de buletin al ştirilor interne din ţară, alcătuit din tăeturi din toate ziarele apărând în Bucureşti. Acestea le preda Dlui Pogoneanu în vederea transmiterei lor în străinătate.

- In complectarea celor declarate cu privire la obţinerea documentelor şi informaţiunilor necesare susţinerei cauzei Dlu Cretzeanu în procesul însuşirei celor 6.000.000 franci elveţieni, meţionez că Dl. Roiu era aceal care - din ordinul Dlui Pogoneanu - procura actele, copiile de pe acte şi consultaţia juridică a Dlui avocat Otulescu la care m'am referit.

" Referitor la consultaţia juridică a Dlui avocat Otulescu, şi la care m'am referit în declaraţiunile mele anterioare, precizez că am văzut în mâinile Dlui Secretar de Legaţiune Roiu, - care mi-a dat-o s'o citesc - şi D-Sa mi-a declarat că acea consultaţie a fost dată de Dl. avocat Otulescu la cererea Dlui Pogoneanu, spre a-i servi Dlui Cretzeanu, în apărarea sa la procesul ce avea la Berna cu Statul Român, privitor la restituirea fondurilor de 6.000.000 franci elveţieni... ......" (Declaraţia din 1 Septembrie 1947)

- In încheierea celor declarate asupra activităţii Dlui Roiu, şi rolul pe care îl avea D-Sa în acţiunea Dlui Pogoneanu, menţionez că era colaboratorul intim al Dlui, Pogoneanu şi omul de legătură al acestuia cu Misiunile Engleză şi Americană cărora le transmitea infoematiunile obţinute din Minister sau din afara Ministerului. .//.

666
00667

3) CECILA POGONEANU (fostă SORESCU)

-" Data când a fost ridicat de Dnii Roiu şi Camil Demetrescu şi Dra Sorescu materialul aflat la Minister într'un dulap metalic "Fichet", aflat într'unul din birourile Comisiunei Păcii".
" Imi amintesc că susnumiţii au ridicat cea mai mare parte dinacest material în două valize, într'un sfârşit de după amiază din Toamna anului 1945, coborând cu ascensorul de serviciu la Partere şi dus apoi la automobilul Dlui Pogoneanu (Declaraţia din 6 Septembrie 1947)

-" Dnii Roiu, Demetrescu şi Dra Sorescu mai mi-au adus şi material în păstrare, de soarta căruia se va hotărâ mai târziu de Dl. Pogoneanu .... (declaraţia din 27 August 1947 Urmare)
-" La început din proprie iniţiativă, iar mai târziu, la solicitarea repetată, cu oarecare regularitate, făcută prin Dl. Roiu sau prin Dra Sorescu. Telegramele care au fost transmise Dlui Pogoneanu se referau în special la următoarele:.......(declaraţiunea din 27 August 1947 Urmare)
-" In complectare, cu privire la rolul Drei Sorescu, menţionez că aceasta avea misiunea ca, împreună cu Florin Roiu să ţină legătura dintre Victor Pogoneanu li diferiţi funcţionari din Ministerul Afacerilor Streine." Scopul obţinerei de informaţiuni sau diferite acte. Era o colaboratoare intimă a Dlui Pogoneanu şi ca atare, în curent cu întreaga activitate a soţului ei.

4) CAMIL DEMETRESCU

-" In cadrul acestui grup, permanenţa şi sâmburele dinamic era constituit din Dl. Pogoneanu, ajutat de Dl. Camil Demetrescu pentru legăturile cu Partidul Naţional Ţărănesc, respectiv cu Dl. Iuliu Maniu, iar Dl. Roiu ...."
(declaraţia din 28 August 1947)
-" Referitor la legăturile dintre Dl. Iuliu Maniu şi Pogoneanu, ştiu că acesta din urmă îl vizita destul de des pe Dl. Maniu, iar când era împiedicat de a-l vedea, trimitea la acesta pe Dl. Camil Demetrescu. Aceste luări de contact aveau ca scop să pună în mâinile Dlui Maniu materialul primit din străinătate sau cel confidenţial obţinut în ţară.....
(Declaraţia din 28 August 1947)
-" Deasemenea în primele zile ale lunei August 1946 îmi amintesc că Dl. Camil Demetrescu m'a întrebat dacă, plecând la Paris nu aş primi să duc o notă trimisă de Dl. Maniu, Dlui Bianu dela Londra......."
(Declaraţia din 28 August 1947) (Urmarea II-a la declaraţia din 27 August 1947)

-" Asupra legăturilor dintre Dl. Pogoneanu şi Dl. Maniu, menţionez că ştiu ca aceasta era făcută atât personal de Dl. Pogoneanu, care-l vizita în apartamentul din B-dul Schitu Măgureanu, cât şi prin Dnii Coposu şi Camil Demetrescu ......"
" Asupra obiectului întrevederilor, ştiun din cele auzite dela Dl. Pogoneanu, că D-Sa ţinea la curent pe Dl. Maniu cu chestiunile de Politică externă, în special aşa cum era raportate de cei din grupul Gafencu - Cretzeanu" (Declaraţia din 1 Septembrie 1947).

-" Data când a fost ridicat de Dnii Roiu şi Camil Demetrescu şi Dra Sorescu ...... (v. punctul 3 din declaraţia de faţă § 2, referitor la Cecilia Pogoneanu)

-" Este locul să reamintesc aci că, cu câtva timp înainte de plecarea mea, am fost întrebat de Dl. Camil Demetrescu dacă aş fi dispus să duc la Paris, spre a fi transmis la Londra de

./1/.

..//..

către cei din grupul Gafencu, un mesagiu al Dlui Maniu către Dl. Bianu dela Londra. Am acceptat. Inainte de plecare, Dl. Cai Camil Demetrescu, la întrebarea mea, mi-a răspuns că nu-mi mai dă acest mesagiu întrucât este prea riscat şi mă poate compromite ...." (Declaraţia din 10 Septembrie 1947).

- In complectarea celor declarate cu privire la activitatea Dlui Camil Demetrescu menţionez că rolul D-Sale era acela: a tria pentru Dl. Pogoneanu materialul aflător la acesta din urmă, a-l ajuta în redactarea sau pregătirea textelor întocmite de D-Sa, a ţine legătura cu Dl. Iuliu Maniu şi alte personalităţi politice, a ţine contact cu diverse alte persoane, pentru Dl. Pogoneanu -, precum şi în general, de a obţine informaţiuni pentru Dl. Pogoneanu. Activitatea principală era însă acea de a ţine legătură cu Dl. Iuliu Maniu pe care-l vedea în locul Dlui Pogoneanu, când acesta nu se putea deplasa.

Stiu cele de mai sus,dinconvorbirile avute de mine cu Dl. Pogoneanu, cu Dl. Camil Demetrescu şi cu Dl. Roiu.

5). ALTE PERSOANE

-Emil Lăzărescu funcţionar la Cifru a comunicat Dlui Pogoneanu diferite telegrame şi a concurat cu trierea materialului ridicat de Dl. V. Pogoneanu.

Stiu că se găseau în strânse relaţiuni cu Dl. V.Pogoneanu faţă de care se găsea îndatorat printr'o serie de servicii pe care Dl. Pogoneanu i l-a făcut încă dela numirea în Minister.

A colaborat cu Dl. Pogoneanu la pregătirea actului dela 23 August 1944, în care scop a fost adus la Cifru ca om de încredere al Dlui Pogoneanu.

După cum am declarat anterior, la plecarea mea dela Paris, am lăsat Dlui Lăzărescu un sistem propriu de cifrare cu care aveam să trimit eventuale comunicări pentru grupul Pogoneanu din partea grupului Gafencu - Cretzeanu.

- Dra Alina Oeconomu dactilografă la Cifru, ştiu că făcea diferite servicii Dlui Pogoneanu, cade pildă scriere la maşină a diferitelor memorii sau note pe care le întocmea Dl. V. Pogoneanu.

- Dnii C. Barbu, Richard Hillard, A. Golopenţia,Nemţu,Ing. Radu Buzeşti şi Pop, făceau parte din grupul Pogoneanu, împreună cu Dnii. Roiu şi Camil Demetrescu, fără însă a le fi putut identifica rolul precis pe care-l avea, în afară de acela de colaborator şi participant la întrunirile dela Dl.Pogoneanu.

- Dra Florica Spirescu, Consul Cornel Bincu,Dra Liliana Stănescu,Dra Teodora Rădulescu, V. Skeletti, acocat Vişoianu şi alţii.pe cari nu mi-i mai ramintesc,şi făceau diferite servicii Dlui V. Pogoneanu şi făceau parte din simpatizanţii acestui grup

III.- Despre activitatea şi scopurile urmărite de organizaţia grupului Gafencu-Cretzeanu, în străinătate, şi a grupului V. Pogoneanu, în ţară, precum şi dependenţa directă a acestora de P.N.T. Maniu.

Citez din declaraţiunile mele anterioare, şi complectez cele ce urmează:

.//.

" Organizaţia de rezistenţă, care s'a închegat în străinătate, are în fruntea ei un comitet de conducere ajutat de organe minore de excuţie. Comitetul de conducere - cu sporurile ulterioare de membri ce l-a primit prin sosire în Elveţia a Dlor Vişoianu şi Buzeşti - se compunea din Gr. Gafencu, Alexandru Cretzeanu ...."(Urmarea II-a a Declaraţiei din 27 August 1947).

- Referitor la fondurile din cari se alimentează mişcarea de rezistenţă din străinătate, ştiu că o bună parte din fondul de 6 milioane de franci elveţieni - transferat de Dl. C. Vişoianu la ordinul Dlui Cretzeanu - a fost deblocată şi este utilizată de D-Sa pentru acoperirea cheltuelilor de întreţinere a celor cari colaborează cu D-Sa şi Dl. Gafencu".

....

" In ce priveşte organizaţia din ţară, ştiu că Dl. Pogoneanu era în legătură permanentă cu grupul din străinătate şi făcea legătură Emil Oprişanu între acesta şi forurile conducătoare ale Partidului N.T. Deasemenea ştiu, atât dela Dl. Pogoneanu cât şi dela Dl. Roiu, că Dl. Pogoneanu trimitea la intervale regulate, pentru informarea Dlor Gafencu şi Cretzeanu, material documetar relativ lastările de lucruri dela noi din ţară, tăieturi de presă, eventuale texte de acorduri confidenţiale, precum şi instrucţiuni din partea conducerei Partidului N.P........ După câte mi-a afirmat Dl. Roiu, acest material era trimis prin intermediul Misiunei Americane (Dii B.Y. Berry, Dl. Melbourne şi Dl. Hulick) şi respectiv Misiunei Britanice prin Dl. Porter. Acest mod de transmitere, prin cele două Misiuni străine, mi-a fost confirmat şi de Dl. Pogoneanu ...."

- " Asupra obiectivelor urmărite de grupul din Străinătate, lucrând în strânsă legătură cu P.N.T., şi după instrucţiunile acestuia, am putut lua cunoştinţă atât din cele două memorii întocmite cu prilejul conferinţei de pace dela Paris cât şi din diverse articole şi interview-uri publicate în ziarele străine (elveţiene şi americane), în general sub semnăturile Dlor Gafencu şi Cretzeanu, cari, în majoritate , mi-au fost date de Dl. Roiu, şi cari pot fi rezumate astfel: menţinând în atenţia opiniei publice mondiale a situaţiei din ţările Sud-Estului European, cu deosebire a aceleia din ţară noastră, pentru a determina o intervenţie politică sau armată, care ar aduce schimbarea actualei situaţii, în speţă retragerea trupelor sovietice, anihilarea sau cel puţin răsturnarea regimurilor democrate aflate actualmente la putere în aceste ţări".

" Referitor la acţiunea în interior, a grupului Pogoneanu, pot să spun că, în afară de legătură P.N.T. cu străinătatea, mai activa şi ca un cerc de Studii pentru avize.... La una din aceste discuţiuni, referitoare tocmai la stabilirea ordinei de prioritate la investiţiile de făcut din acest capital eventual (este vorba de capitalul american), am asistat şi subsemnatul. Avizul asupra chestiunei discutate urma să fie transmis P.N.T."

" In ce priveşte posibilitatea de a aduce la îndeplinire obiectivele urmărite, ştiu din discuţiunile la cari am asistat că se viza pe factorul determinat al unei intervenţii străine, care ar fi răsturnat actuala ordine de lucruri din Răsăritul Europei şi implicit din România". Declaraţia din 27 August şi Urmarea III-a a acestei declaraţii).

.//.

000669 670

- In complectarea celor declarate, menţionez că între cele două grupuri din ţară şi străinătate, exista o permanentă legătură de schimb de informaţiuni, rapoarte şi instrucţiuni, ce se făcea prin intermediul Misiunilor Americană şi Britanică, unde grupul Pogoneanu, după cum am arătat în declaraţiunile anterioare preda şi diferite acte, informaţii etc. pentru uzul acestei Misiuni.

-"Atât cei din ţară cât şi cei din străinătate urmăreau acelaş obiectiv comun: răsturnarea regimului instaurat la 6 Martie 1945, cu ajutorul elementelor din ţară, grupate în jurul P.N.T., şi a intervenţiei americane din afară. Posibilităţile de realizare ale acestui plan erau legate de plecarea forţelor armate sovietice, când urma să se producă şi înlăturarea - sau răsturnarea - guvernului Dr. Petru Groza" (Declaraţia din 11 Septembrie 1947).

- " Pot afirma că întreaga activitate a Dlui Pogoneanu, pe tărâm politic, intern şi extern, se desfăşura în cadrul şi conform cu vederile P.N.T. Confirmarea acestui fapt am avut-o întotdeauna chiar dela Dl. Victor Pogoneanu, care îmi comunica, fie că l-a văzut pe Dl. Maniu ...."

" ...... Dinc cele enumerate mai sus (vezi declaraţia din 19 Septembrie 1947), rezultă că eram îndreptăţit a afirma că acţiunea Dlui Pogoneanu cât şi a grupului din străinătate, nu erau acte de iniţiativă proprie ci rezultatul unor directive pornite dela Dl. Iuliu Maniu, cu care Dl. Victor Pogoneanu se găsea într'un contact permanent ". (Declaraţia din 19 Septembrie 1947).

Cele cuprinse în declaraţia de faţă, sunt citate din declaraţiunile mele anterioare şi complectării pe cari le-am făcut, de bună voie; le susţin şi le semnez.

/ss/ Emil Oprişanu

23 Septembrie 1947.

ŝ/ 19 Sept 006770/671

D E C L A R A Ţ I E

Subsemnatul EMIL OPRIŞANU, în vârstă de 41 ani, domiciliat în str.Argentina Nr.38, declar următoarele cu privire la dependenţa şi subordonarea activităţii grupului Gafencu-Cretzianu, în străinătate, şi aceea a Dlui Victor Pogoneanu şi a colaboratorilor săi în ţară;

Intemeiat pe consideraţiunile ce le voi arăta mai jos, rezultate din discuţiunile avute cu Dl.Victor Pogoneanu şi cu Dl. Hoia în ţară, precum şi cu membrii grupului Gafencu, întâlniţi la Paris, precum şi din fapte şi documente pe cari am avut prilejul să le cunosc, întreaga activitate a celor arătaţi mai sus se datora directivelor şi instrucţiunilor Partidului Naţional-Ţărănesc, respectiv Dlui Iuliu Maniu. Astfel:

– Ajuns la Paris, în luna August 1946, şi luând contact cu Dl.Brutus Coste, acesta m'a rugat să transmit la întoarcerea mea în Bucureşti, Dlor Buzeşti şi Pogoneanu, rugămintea celor din jurul Dlui Gafencu ca Dl. Iuliu Maniu să consacre în mod formal pe Dl.Gafencu în calitate de şef al acţiunei din străinătate. Din discuţiunile avute cu Dl. Coste, care avea – în acel timp – calitatea de secretar general al grupului Gafencu – Cretzianu, prezent la Conferinţa Păcii, am înţeles că acţiunea lor se găseşte pe linia atitudinei luată în materie de politică externă de Partidul naţional-ţărănesc, iar ei acţionau ca mandatari ai acestui partid – după cum o dovedeşte şi mesagiul ce-l primisem pentru Dnii Buzeşti şi Pogoneanu (spre a fi transmis Dlui Maniu) – mesagiu menţionat mai sus.–

– Tot în timpul şederei mele la Paris, Dl.Coste m'a înştiinţat că Dl.Gafencu a pregătit pentru Dl.Maniu un raport asupra Conferinţei de Pace şi asupra situaţiunei politice internaţionale, raport care urma să fie trimis la Bucureşti prin mijloacele de cari dispunea grupul.–

- Menţionez că m'am oferit Dlui Coste să aduc eu în Ţară Dlui Pogoneanu raportul susmenţionat însă Dl.Coste mi-a declarat că nu este prudent şi de aceea îl vor trimite ei prin mijloacele lor.-

- Un alt raport despre care am cunoştinţă -întrucât mi-a fost dat spre a-l citi- este raportul (memoriu), menţionat într'o declaraţie anterioară, întocmit de Dl.Buzeşti în Elveţia pentru informarea Dlui Maniu şi trimis acestuia prin Dl.Pogoneanu. Am menţionat că, în partea sa finală, acest raport reclama instrucţiuni din partea forului de conducere al Partidului Naţional-ţărănesc.-

- Mai menţionez, în legătură cu activitatea celor două grupuri, la dispoziţia şi din ordinele Partidului naţional-ţărănesc, că redactarea memoriilor remise Dlor.-Pepper şi Etheridge - cu prilejul vizitei lor la Bucureşti din partea Dlui Maniu a fost făcută de Dnii Buzeşti şi Pogoneanu, fapt comunicat mie de Dl.Roiu.

- In ce priveşte păstrarea unei continuităţi de lucru, menţionez că, înainte de plecarea mea la Paris (11.VIII.1946), Dl.Camil Demetrescu mi-a propus să duc o notă adresată de Dl.Maniu către Dl.Bianu dela Londra. După cum am declarat anterior, s'a renunţat la serviciile mele, nota fiind trimisă ulterior şi pe altă cale.

- Tot în această privinţă, declar că, în repetate rânduri, discutând cu Dl.Roiu, asupra activităţei D-sale, în legătură cu grupul din străinătate, mi-a comunicat că de aici se trimit regulat - în ultimul timp rapoarte asupra situaţiei politice şi economice interne, tăeturi din ziarele din capitală, instrucţiuni etc.

- Pot afirma că întreaga activitate a Dlui Pogoneanu pe tărâm politic intern şi extern se desfăşura în cadrul şi conform cu vederile Partidului naţional-ţărănesc.

Confirmarea acestui fapt am avut-o întotdeauna chiar dela Dl.Victor Pogoneanu care îmi comunica fie că l-a văzut pe Dl.Maniu acasă la dânsul, fie că l-a trimis pe Dl.Camil Demetrescu la Dl. Maniu, fie că l-a văzut pe Dl. Cop osu, secretarul Dlui Maniu etc. In orice caz, legătura era permanent păstrată, fie direct,

fie prin intermediul Dlor Camil Demetrescu sau C[illegible].

- In sprijinul celor de mai sus, reamintesc răspunsul dat de Dl.Pogoneanu la mesagiul Dlui Coste relativ la consacrarea Dlui Gafencu ca şef al grupului din străinătate. Fără a şovăi o clipă, Dl.Pogoneanu mi-a arătat că sunt dificultăţi în calea satisfacerei cererei grupului din străinătate, greutăţi ridicate de aripa ardeleană a Partidului, care sprijinea pe Dl. Tilles. Aceasta dovedeşte că Dl.Pogoneanu acţiona potrivit punctului de vedere al Dlui Maniu şi nu independent de acesta.-

- Tot în acest sens, mai menţionez că într'o discuţie avută de subsemnatul cu Dl.Pogoneanu, în cursul căreia mi-am arătat indignarea pentru faptul că Partidul Naţional-ţărănesc nu s'a asociat demersurilor făcute în U.S.A. atât de Guvern cât şi de alte partide de opoziţie spre a solicita un ajutor de cereale pentru combaterea foametei, Dl.Pogoneanu deasemeni fără a sta pe gânduri, mi-a replicat că Dl.Maniu nu poate face un atare demers întrucât ajutorul de cereale ar întări poziţia Guvernului. Si cu această ocazie, D-sa confirma că nu-mi dădea un răspuns personal ci acela al Partidului Naţional-Ţărănesc, respectiv Dl.Iuliu Maniu.

- Discutând cu Dl. Pogoneanu - după înapoierea mea dela Paris (6 Noembrie 1946) - chestiunea plecărei în Elveţia a Dlor Buzeşti şi Vişoianu, despre care am aflat deabea la întoarcerea în ţară, Dl.Pogoneanu m'a făcut să înţeleg că Dnii Buzeşti şi Vişoianu sunt plecaţi în străinătate cu exponenţi ai Partidului Naţional Ţărănesc.-

- Preocupările de politică internă ale Dlui Pogoneanu şi ale grupului din jurul D-sale, în cadrul Partidului Naţional-Ţărănesc, reies din consfătuirea convocată de Dl.Pogoneanu la dânsul acasă spre a se discuta proectul unui plan de investiţii intemeiat pe un eventual ajutor american sub formă de capital, consultaţie cerută Dlui Pogoneanu de Partidul Naţional-Ţărănesc.-

- Din cele enumerate mai sus, rezultă că eram îndreptăţit a afirma că acţiunea Dlui Pogoneanu, cât şi a grupului din străinătate, nu erau acte de iniţia-

..//..

-tivă proprie şi rezultatul unor directive pornite dela Dl. Iuliu MANIU, cu care Dl. Victor Pogoneanu se găsea într'un contact permanent.-

- Convingerea ce mi-o făcusem, şi care era tratată ca un fapt dela sine înţeles, mi-a fost confirmată de Dl.Roiu în repetate discuţiuni avute cu D-sa.-

Aceasta îmi este declaraţia pe care o dau de bună voie şi nesilit de nimeni, pe care o semnez şi o susţin.-

ss.Emil Oprişanu.

19 Septembrie 1947.

VI

copie vezi vol. 3. f 600–604.

674
~~00675~~

DECLARATIE

Subsemnatul EMIL OPRISANU, în vârstă de 41 ani domiciliat în Str. Argentina Nr. 38, declar următoarele:

Din discuţiunile avute la Paris, cu membrii grupului Gafencu - Creţzianu, menţionaţi în declaraţiunile mele anterioare, cât şi din întrevederile avute cu Dl. Fogoreanu, în diferitele vizite ce i le făceam, şi când ne informam reciproc asupra situaţiei politice din Ţară şi străinătate, am putut constata în primul rând existenţa unei desăvârşite unităţi de vederi între Partidul Naţional-Ţărănesc şi grupul Gafencu-Creţzianu.

Atât cei din Ţară cât şi cei din străinătate urmăreau acelaş obiectiv comun: răsturnarea regimului instaurat la 6 Martie 1945, cu ajutorul elementelor din Ţară, grupate în jurul Partidului naţional-ţărănesc, şi a intervenţiei americane din afară.-

Posibilităţile de realizare ale acestui plan erau legate de plecarea forţelor armate Sovietice, când urma să se producă şi înlăturarea - sau răsturnarea - guvernului Dr. Petru Groza.-

Curba entuziasmului grupului intern era în funcţiune de înăsprirea relaţiunilor dintre Statele Unite ale Americei şi Uniunea Sovietică. Aşa, de pildă, am observat că plecarea Dlui Byrnes dela Departamentul de Stat şi înlocuirea sa prin generalul Marshall, a trezit aci speranţa că venirea unui militar în fruntea Ministerului de Externe American va aduce şi o politică de mână-forte, adică de intervenţie mai categorică în politica europeană, cu rezultate directe în ce priveşte România.

Intervenţia scontată ne-producându-se, în forma dorită de Partidul Naţional-Ţărănesc, faptul acesta a produs o dezorientare în grupul intern şi, tot în acelaş timp, situez şi memoriul adresat Dlui Maniu de Dl. Buzeşti din Elveţia, prin care acesta din urmă arata

E.F. ..//..

că momentul nu este potrivit pentru o intervenţie, căutând aşa dar să menţină moralul celor din Ţară, cu speranţa că un alt moment prielnic este posibil să se ivească. Acest memoriu mi-a fost încredinţat de Dl.Roiu spre a-l citi - astfel cum am declarat anterior - şi i l-am restituit fără a-l păstra la mine în copie.-

In legătură cu acţiunea internă pentru răsturnarea regimului, din diverse discuţiuni, pe cari nu le pot fixa ca dată, îmi amintesc că Dl.Pogoneanu îmi îmi spunea că, la plecarea trupelor sovietice, Guvernul se va prăbuşi întrucât va fi lipsit de sprijinul armatei şi al autorităţilor civile.-

Deşi Dl.Pogoneanu avea desigur cunoştinţă de organizarea internă a acţiunei dusă de Partidul Naţional-Ţărănesc, nu m'a informat niciodată despre aceste probleme, rămânând numai pe planul politicei şi acţiunei externe.-

In legătură cu materialul predat Americanilor, am arătat în declaraţiunile mele anterioare felul în care Dl.Roiu vizita misiunea Americană, şi ce anume material a predat dânsul - după ştiinţa mea. In ce priveşte pe Dl. Pogoneanu, ştiu chiar dela D-sa că, în întâlnirile ce avea cu membrii ai misiunei Americane, de pildă Dnii B.Y. Berry, Dl.Melbourne, Dl.Hulick etc., le făcea ample expuneri verbale şi comunicări atât asupra situaţiei internă - văzută prin prisma Partidului Naţional-Ţărănesc - cât şi asupra desideratelor acestui partid cu privire la necesitatea unei intervenţiuni străinse pentru înlăturarea regimului actual.

Aceasta îmi este declaraţia pe care o dau nesilit de nimeni, pe care o semnez şi o susţin.

<u>11 Septembrie 1947.</u> ss. Emil Oprişanu.

In complectare, ţin să menţionez că niciuna din transmiterile făcute la misiunea Americană de Dl. Roiu - şi menţionate de mine în declaraţiunile mele anterioare - nu era făcută fără cunoştinţa Dlui Pogoneanu şi fără îndemnul D-sale.-

..//..

Dl. Reiu, chiar atunci când a făcut aceasta, ca pe un act de inițiativă, răspundea unui mandat ce-l avea dela Dl. Pogoneanu, acela de a transmite misiunei Americane informațiunile cerute de aceasta sau oferite de grupul Pogoneanu.

ss. Emil Oprișanu

11 Septembrie 1947.

VI

12 Sept

00678

677

D E C L A R A T I E

Subsemnatul CHIGA I. IOAN, domiciliat în comuna Zărneşti, Judeţul Braşov, strada Maţianu Nr.19, în continuarea cercetărilor mai declar următoarele:

1.- Arma de glonţ de tip Z.B. model Cehoslovac, o am din anul 1936 când mă aflam cu Batal.7 V-tori Munte pe frontiera de Vest adusă de un informator român de pe teritoriul Ungariei, pentru motivul că un soldat din companie mea a dezertat din unitate cu arma sa şi pentru a nu avea această armă lipsă.- Intre timp soldatul dezertor s'a prezentat la unitate cu arma cu care a dezerţat.-

2.- Această armă am vândut-o în anul 1946 prin luna Noembrie lui Tosch Oscar pentru suma de 200.000 lei ştiind că are calitatea de paznic de vânătoare oficial al teritoriului de Vânătoare al Dlui Dr.Negrilă din Braşov, teritoriu de vânătoare care avea în cuprinsul lui şi animale sălbatice cari atacă omul (urşi, lupi, etc.).-

3.- Nu am avut în această vânzare a armei de mai sus, nici un fel de intenţie subversivă.-

4.- Nu ştiu nici un fel de depozit de armament şi nu am nici un fel de asemenea depozit.-

5.- Nu am promis deasemenea nimănui nici un fel de armament, pentrucă nu aveam şi nu am de unde să-l dau şi nici să-l procur.-

6.- Acuzaţiile ce mi se aduc de răuvoitorii cari prin acest demers vor să-şi uşureze poate situaţia lor, nu sunt adevărate, fapt constatat de mine personal în timpul cât am stat deţinut în închisoare dela data de 2 Septembrie 1947 până la 13 Septembrie 1947.-

Aceasta este declaraţia pe care o dau nesilit de nimeni şi pe care o susţin şi o semnez propriu.-

ss. Lt.Col.Res.Ioan Chiga.

DECLARATIE

Subsemnatul Constantin Titel-Petrescu declar următoarele cu privire la autorizaţia dată Dlui GRIGORE NICULESCU BUZESTI :

Am autorizat pe dl. GRIGORE NICULESCU BUZESTI să ia contact cu partidele socialiste din străinătate şi să le informeze asupra situaţiei partidului Social-Democrat Independent din România.-

Am scris aceasta pe o scrisoare bătută la maşină care purta semnaturile Dlor IULIU MANIU şi C.I.C. BRATIANU

/ss/ Const. Titel Petrescu

27 Septembrie 1947.-

-8- 27 Sept

679

00680

D E C L A R A T I E

Subsemnatul Const.Titel Petrescu în calitate de pre şedinte al partidului social democrat independent, declar - cu privire la întrebarea pusă asupra relaţiilor partidului (ce cu onoare prezidez) cu partidul naţional ţărănesc următoarele :

Partidul nostru este - după cum însăşi titulatura sa îl indică - un partid cu totul distinct, - independent de toate celelalte partide politice din ţara noastră.

El îşi are programul său aparte, cadrele organizatorice cu totul distincte de ale celorlalte partide politice din ţară şi astfel s'a afirmat şi la alegerile generale - ca partid autonom. Cu partidul naţional ţărănesc nu am avut relaţii decât cu prilejul acestor alegeri din toamna anului 1946 (în afară de acele avute în timpul răsboiului, când am stabilit un acord - în cadrul Blocului partidelor democratice - în vederea loviturei de Stat, dată la 23 August 1944).

In preajma alegerilor, dnii Iuliu Maniu şi C.I.C Brătianu au propus partidului nostru un cartel electoral pe care însă partidul l'a refuzat.

Am convenit însă să facem un pact de apărare a urnelor, cum s'a procedat de altfel şi în trecutul nostru politic când partidele de opoziţie încheiau acorduri de apărare a urnelor.

In aplicarea acestui acord de apărare a urnelor, am făcut - împreună cu partidele naţional ţărănesc şi liberal - mai multe proteste atât faţă de guvern, cât şi unu adresat Naţiunilor Unite, - toate au fost publicate în presă în intervalul de o lună care a precedat alegerilor iar după aceea am mai făcut un protest comun în care am arătat ţării neregularităţile rezultatului alegerilor.

Cu aceasta s'a încheiat acţiunea comună a partidului nostru cu celelalte partide de opoziţie.

./.

M.C.

Prin declaraţiile ce partidul a dat atât prin presă cât şi prin comunicatele date organizaţiilor, am accentuat întotdeauna libertatea de mişcare, - autonomă - a partidului nostru pe care am voit să-l păstrăm ca un organism politic distinct, în legătură numai cu partidele socialiste din Europa, în ideologia şi tactica cărora se încadrează partidul social - democrat independent din România..

In sensul acesta am şi scris partidelor socialiste europene cărora le-am făcut cunoscută poziţia partidului nostru şi cărora le ceream să reconstitue Internaţionala Socialistă, distinctă de toate celelalte curente de opinie publică.

Alte legături nu am mai avut cu partidul naţional ţărănesc care-şi ducea acţiunea politică, a-parte, deosebită de a organizaţiilor noastre politice.

ss. Const.Titel Petrescu.

27 Septemvrie 1947.

(5)

22 left

689

00682

D E C L A R A Ţ I E

Subsemnatul PAMPU C. abs.al Sco.Inf.de Meseri născut în anul 1910 luna Mai ziua 22 în comuna Scoreiu, jud.Făgăraş din părinţi Ioan şi Maria, necăsătorit, condamnat nu am fost, domiciliat în prezent, în comuna Scoreiu, jud. Făgăraş, asupra provenienţii documentelor aparţinând P.N.Ţ. declar următoarele:

Nu am făcut nici un fel de politică şi nu sunt înscris în nici un partid politic. Din Iulie 1938 şi până la 3 Aprilie 1946 am lucrat la Fabrica "Malaxa" Bucureşti de unde am plecat motiv de boală.-

Din Aprilie 1946 am ajutat pe sora mea Marica Pampu ce era în serviciul la Dna Chilezan, care locuia împreună cu fiul său Emil Chilezan în Bucureşti, Str. Ioan Ghica Nr.5-7 Et.6 (clădirea Băncii Ardelene).

In Iunie 1947 Emil Chilezan s'a căsătorit şi s'a mutat în Bucureşti pe str.Polonă Nr.23 la soţia sa, unde în prezent se află şi sora mea în serviciu.-

La începutul lunii Iulie 1947 odată cu plecarea Doamnei Hortensia Chilezan la băi la Vâlcele, Braşov, subsemnatul am plecat acasă la părinţii mei în comuna Scoreiu jud.Făgăraşi, unde am început să munc esc la pământul ce aparţine părinţilor mei.

Cu ocazia plecării mele din Bucureşti la Scoreiu, Făgăraş, la împachetarea lucrurilor mele, am luat din lada de gunoi comună dela parter nişte hârtie pentru împachetat bagaju meu, după care am plecat la Scoreiu.

Cu ocazia dizolvării partidului Naţional-Ţărănesc, mi s'a făcut o percheziţie acasă în comuna Scoreiu de către jandarmi din comună cu care ocazie s'a găsit acele hârtii cu care am împachetat bagajul la Bucureşti, fară ca eu să fiu ştiut că acele hârti ar putea fi de o importanţă atât de mare, ca să se intereseze jandarmi;

Eu fiind ocupat cu munca câmpului, nu am avut timp să mă uit prin ele, şi numai câte o dată atât eu cât şi tatăl meu făceam ţigări, deoarece hârtia era subţire şi ţinea loc de foiţă care era mai bună decât ziarul. Dacă aşi fi ştiut că acele hârti prezentau o importanţă mare, nu le luam dela lada de gunoi, le predam postului de jandarmi sau în cel mai rău caz le ardeam pentru a nu fi găsite la mine.-

Certificatul de alegător pe numele Iancu H. Radu din comuna Bălăceanu, jud. Râmnicu-Sărat l'am găsit în iarna lui 1946-1947 pe stradă luându-l la mine când a fost găsit la perchiziţie.

Pe Colonelul Zaharia l-am cunoscut la Doamna Chilezan înainte de căsătoria fiului său Emil Chilezan.

Când a venit a doua oară după căsătoria Dlui Emil Chilezan, am aflat că este deputat de Braşov al partidului Naţional popular şi că locueşte la Braşov în Str. Gheorghe Bariţiu Nr. 14-18, (nu ştiu precis) însă mi-a dat numărul de telefon care este 2310, din Braşov.-

Datorită acestui fapt, am rugat pe domnul Colonel Zaharia, după ce mai întâi îi promisese şi doamnei Chilezan, să-mi procure 2000 Kgr. ciment (deoarece era blocat) ciment ce mi era necesar la construirea (refacerea) casei părinteşti din com. Scoreiu-Făgăraş.-

Domnul Deputat Zaharia, me-a spus să mă prezint la Braşov la domnealui cu o cerere semnată la primăria comunei mele şi de Prefectura de Făgăraş şi să i-o dau domnealui, că se va interesa D-lui ca să mi scoată cota necesară de 2000 Kgr. ciment, unde eu am dus din Bucureşti acasă am făcut cererea semnată de primărie, unde am făcut al doilea drum la Făgăraş la prefectura mi-o pus aprobarea, de unde am urmat drumul la Braşov de i-am înmânată personal Domnului Colonel Zaharia.-

Văzând că nu poate face imediat mi-a spus să vin peste o săptămână, gândindu-mă că mai cheltui banii cu trenu m'am reîntors din poartă şi am cerut numărul de telefon ca să nu mai dau bani la tren şi să-i dau un telefon. Care număr mi-l-a dat o parte feminină, spunându-mi şi numărul 2.310 după care m'am dus acasă la Scoreiu fără însă a mai primi nici până astăzi acel ciment.-

..//..

683
683

Aceasta a fost scopul drumurilor mele la Braşov - Făgăraş şi Bucureşti.-

Aceasta este declaraţia care o susţin şi semnez propriu ne silit de nimeni.

ss.Pampa C.

Bucureşti,22 Septembrie 1947.

D E C L A R A T I E

Subsemnatul PAMPU C. abs.al Sco.Inf.de Meseri născut în anul 1915 luna Mai ziua 22 în comuna Scoreiu, jud.Făgăraş din părinţi Ioan şi Maria, necăsătorit, condamnat nu am fost, domiciliat în prezent, în comuna Scoreiu, jud. Făgăraş, asupra provenienţi documentelor aparţinând P.C.R. declar următoarele:

Nu am făcut nici un fel de politica şi nu sunt înscris în nici un partid politic. Din Iulie 1938 şi până la 3 Aprilie 1945 am lucrat la Fabrica "Malaxa" Bucureşti de unde am plecat motiv de boală.-

Din Aprilie 1945 am ajutat pe sora mea Marica Pampu ce era în serviciul la Dna Chilezan, care locuia împreună cu fiul său Emil Chilezan în Bucureşti, Str. Ioan Ghica Nr.5-7 Et.6 (clădirea Băncii Ardelene).

In Iunie 1947 Emil Chilezan s'a căsătorit şi s'a mutat în Bucureşti pe str.Polonă Nr.23 la soţia sa, unde în prezent se află şi sora mea în serviciu.-

La începutul lunii Iulie 1947 odată cu plecarea Doamnei Hortensia Chilezan la băi la Vâlcele, Braşov, subsemnatul am plecat acasă la părinţii mei în comuna Scoreiu jud.Făgăraşi, unde am început să muncesc la pământul ce aparţine părinţilor mei.

Cu ocazia plecării mele din Bucureşti la Scoreiu, Făgăraş, la împachetarea lucrurilor mele, am luat din lada de gunoi comună dela parter nişte hârtie pentru împachetat bagaju meu, după care am plecat la Scoreiu.

Cu ocazia dizolvării partidului Naţional-Ţărănesc, mi s'a făcut o percheziţie acasă în comuna Scoreiu de către jandarmi din comună cu care ocazie s'a găsit acele hârtii cu care am împachetat bagajul la Bucureşti, fără ca eu să fiu ştiut că acele hărti ar putea fi de o importanţă atât de mare, ca să se intereseze jandarmi;

E.F. ..//..

Eu fiind ocupat cu munca câmpului, nu am avut timp să mă uit prin ele, şi numai câte o dată atât eu cât şi tatăl meu făceam ţigări, deoarece hârtia erau subţire şi ţinea loc de foiţă care era mai bună decât ziarul. Dacă aşi fi ştiut că acele hârti presentau o importanţă mare, nu le luam dela lada de gunoi, le predam postului de jandarmi sau în cel mai rău caz le ardeam pentru a nu fi găsite la mine.-

Certificatul de alegător pe numele Iancu N. Radu din comuna Bălăceanu, jud. Râmnicu-Sărat l'am găsit în iarna lui 1946-1947 pe stradă luându-l la mine când a fost găsit la perchiziţie.

Pe Colonelul Zaharia l-am cunoscut la Doamna Ghilezan înainte de căsătoria fiului său Emil Ghilezan.

Când a venit a doua oară după căsătoria Dlui Emil Ghilezan, am aflat că este deputat de Braşov al partidului Naţional popular şi că locueşte la Braşov în Str. Gheorghe Bariţiu Nr. 14-18, (nu ştiu precis) însă mi-a dat numărul de telefon care este 2310, din Braşov.-

Datorită acestui fapt, am rugat pe domnul Colonel Zaharia, după ce mai întâi îi promisese şi doamnei Ghilezan, să-mi procure 2000 Kgr. ciment (deoarece era blocat) ciment ce mi era necesar la construirea (refacerea) casei părinteşti din com. Scoreiu-Făgăraş.-

Domnul Deputat Zaharia, ne-a spus să mă presint la Braşov la domnealui cu o cerere semnată la primăria comunei mele şi de Prefectura de Făgăraş şi să i-o dau domnelui, că se va interesa D-lui ca să mi scoată cota necesară de 2000 kgr. ciment, unde eu am dus din Bucureşti acasă am făcut cererea semnată de primărie, unde am făcut al doilea drum la Făgăraş la prefectura mi-a pus aprobarea, de unde am urmat drumul la Braşov de i-am înmânat personal Domnului Colonel Zaharia.-

Vazând că nu poate face imediat mi-a spus să vin peste o săptămână, gândindu-mă că mai cheltui banii cu trenu m'am reîntors din poartă şi am cerut numărul de telefon că să nu mai dau bani la tren şi să-i dau un telefon. Care număr mi-l-a dat o parte femenină, spunându-mi şi numărul 2.310 după care m'am dus acasă la Scoreiu fără însă a mai primi nici până astăsi acel ciment.-

..//..

616
00686

Aceasta a fost scopul drumurilor mele la Braşov - Făgăraş şi Bucureşti.-

Aceasta este declaraţia care o susţin şi semnez propriu ne silit de nimeni.

ss.Pampu C.

Bucureşti, 22 Septembrie 1947.

D E C L A R A T I E

Subsemnatul PALIACU D.NICOLAE, deținut politic în închisoarea Aiud, condamnat la muncă silnică pe viață pentru participare la organizarea " SUMANELOR NEGRE " declar următoarele :

In ziua de 1 Mai 1946, aflând de prezența unui ofițer american la locuința avocatului Fedorciuc Octavian din Vatra-Dornei, vice președintele Org.P.N.T.-iste din Jud.C.Lung Bucov.și președ.org.V.Dornei, împreună cu colegul meu Steanță Dumitru Oprea, m'am deplasat la locuința susnumitului avocat pentru a lua contact cu acest ofițer.-Motivul ce m'a determinat să mă adresez ofițerului american era următorul :

In una din întrevederile avute cu Gen.Aldea Aurel, în luna Martie 1946, acesta mi-a dat o recomandație către Boșca Mălin, șeful serviciului de informații al P.N.T.-ului pentru a-i preda un mesaj din partea org."Sumanelor Negre " adresat D-lui Iuliu Maniu și cu materialul de propagandă.-M'am prezentat la domiciliul lui Boșca Mălin în București cu recomandația Gen.Aldea.- Precizez că pe Dl.Boșca Mălin l-am vizitat în Str. Pache Protopoescu Nr.30.-

La această întrevedere în cadrul discuțiunilor avute referitor la activitatea org.Sumanelor Negre, acesta mi-a comunicat că știe de existența acestei organizații din relatările Gen.Aldea și înformațiile culese personal de el în regiunile munților Apuseni și Satu-Mare, regiuni unde organizația noastră difuzase material de propagandă.-

M'am adresat cu încredere lui Boșca Mălin deoarece făcea parte din fondatorii batalionului de Voluntari"Iuliu Maniu " din care și susnumitul făcusem parte până la data de 1 Dec.1944 dată când batalionul de Voluntari Iuliu Maniu comandat de Gavrilă Olteanu s'a desființat, înființându-se org. "Sumanelor Negre " lucru dealtfel cunoscut și de Boșca Mălin.-

Cu această ocazie am stabilit o întâlnire a doua zi în biblioteca Academiei Române când l-am predat mesagiul organizației " Sumanelor Negre " adresat P.N.T.-ului, Boșca

Mălin exprimându-şi admiraţia faţă de activitatea organizaţiei noastre,mi-a spus că Misiunea Americană cu care este în legătură prin Maiorul Hall şi care cunoştea dealtfel existenţa şi activitatea org."Sumanelor Negre",Boşca Mălin mi-a promis că,din nou,va vorbi cu Maiorul Hall,pentru a stabili ajutorul ce urmează a ne da din partea Misiunei Americane.-

Bănuind că Locot.Hamilton venise în regiunea Vatra Dornei trimis chiar de Maiorul Hall ne-am adresat lui cu destulă încredere.-

Avocatul Fedorciuc Octavian,înleanindu-ne întrevederea cu ofiţerul american,ne-a pus la dispoziţie o cameră în locuinţa sa, unde subsemnatul împreună cu Steanţă Oprea, Lt.Hamilton şi Manicatide Teodor a avut loc următoarea discuţie.-

Lt.Hamilton,prin translatorul Manicatide ne-a comunicat că se bucură foarte mult de această întrevedere, întrucât scopul vizitei sale era tocmai de a se întâlni şi a luat contact cu conducătorii org. "Sumanelor Negre",despre care aflase dela Congresul P.N.T.-ului ţinut la Năsăud cu două zile anterior şi unde participase şi fusese informat de către avocatul Cornel Pop preşed.org.P.N.T.al(organizaţiei) oraşului Bistriţa despre sediul org."Sumanelor Negre",îndrumându-l către avocatul Fedorciuc Octavian,prin care urma să se întâlnească.Lt.Hamilton,în cadrul discuţiilor,ne-a spus că are misiunea de a se interesa şi ajuta diverse formaţiuni constituite clandestin ce ar urma să intre în acţiune, în cazul unui conflict armat între Ameruca pe de o parte şi U.R.S.S. pe de altă parte.- Aceste formaţiuni înarmate urmând a acţiona în spatele Armatei Roşii,sabotând şi creind dificultăţi prin atacarea depozitelor,aruncarea de poduri în aer,desorganizarea liniilor de comunicaţii,etc..-

Ne-a promis cu această ocazie tot sprijinul necesar urmând ca subsemnatul să-i aduc la Bucureşti în Str. Dionisie la Dl.Manicatide un plan al regiunei cu locuri de aterizare şi locurile de amplasare pentru trei aparate de ~~xx~~ emisiune precum şi toate cerinţele organizaţiei privitor la dotarea cu armament şi echipament întocmite de Gavril Olteanu

Lt.Hamilton s'a angajat să ne procure în primul rând cele trei aparate de emisiune urmând ca treptat să se facă şi echiparea organizaţeii noastre evaluată la câteva mii de oameni.-

./.

Interesându-ne de data la care va isbucni conflictu Lt.Hamilton ne-a răspuns : că nu cunoaşte data însă ne-a afirmat că se fac pregătiri şi că acest lucru îl cunoaşte bine întrucât D-sa lucrează împreună cu Maiorul Hall direct cu un domn general dela Washington,ataşat pe lângă preşedintele Truman cu misiunea de a organiza astfel de formaţiuni în Sud-Estul Europei.-

Am stabilit că în cel mai scurt timp să-i prezint la Bucureşti echipele însoţite de o adresă a organizaţiei în care să fie specificate nevoile imediate ale organizaţiei noastre.-

Cu lt.Hamilton nu m'am mai văzut deoarece organizaţia noastră fiind descoperită între timp am fost arestat.-

Aceasta îmi este declaraţia pe care o susţin şi semnez.-

ss/. . Paleacu

7.X.1947

VI/

7 Oct

690
00690

D E C L A R A Ţ I E

Subsemnatul PALIACU D.NICOLAE, deţinut politic în închisoarea Aiud, condamnat la munca silnică pe viaţă pentru participare la organizarea " SUMANELOR NEGRE " declar următoarele :

In ziua de 1 Mai 1946, aflând de prezenţa unui ofiţer american la locuinţa avocatului Fedorciuc Octavian din Vatra-Dornei, vice preşedintele Org. P.N.Ţ.-iste din Jud. C.Lung Bucov. şi preşed. org. V.Dornei, împreună cu colegul meu Steanţă Dumitru Oprea, m'am deplasat la locuinţa susnumitului avocat pentru a lua contact cu acest ofiţer.-Motivul ce m'a determinat să mă adresez ofiţerului american era următorul :

In una din intrevederile avute cu Gen.Aldea Aurel, în luna Martie 1946, acesta mi-a dat o recomandaţie către Boşca Mălin, şeful serviciului de informaţii al P.N.Ţ.-ului pentru a-i preda un mesaj din partea org."Sumanelor Negre " adresat D-lui Iuliu Maniu şi cu materialul de propagandă.-M'am prezentat la domiciliul lui Boşca Mălin în Bucureşti cu recomandaţia Gen.Aldea.- Precizez că pe Dl.Boşca Mălin l-am vizitat în Str. Pache Protopopescu Nr.30.-

La această intrevedere în cadrul discuţiunilor avute referitor la activitatea org.Sumanelor Negre, acesta mi-a comunicat că ştie de existenţa acestei organizaţii din relatările Gen.Aldea şi informaţiile culese personal de el în regiunile munţilor Apuseni şi Satu-Mare, regiuni unde organizaţia noastră difuzase material de propagandă.-

M'am adresat cu încredere lui Boşca Mălin deoarece făcea parte din fondatorii batalionului de Voluntari "Iuliu Maniu " din care şi susnumitul făcusem parte până la data de 1 Dec.1944 dată când batalionul de Voluntari Iuliu Maniu comandat de Gavrilă Olteanu s'a desfiinţat, înfiinţându-se org. "Sumanelor Negre " lucru dealtfel cunoscut şi de Boşca Mălin.-

Cu această ocazie am stabilit o întâlnire a doua zi în biblioteca Academiei Române când i-am predat mesagiul organizaţiei " Sumanelor Negre " adresat P.N.Ţ.-ului, Boşca

./.

Mălin exprimându-şi admiraţia faţă de activitatea organizaţiei noastre, mi-a spus că Misiunea Americană cu care este în legătură prin Maiorul Hall şi care cunoştea dealtfel existenţa şi activitatea org. "Sumanelor Negre", Doşca Mălin mi-a promis că, din nou, va vorbi cu Maiorul Hall, pentru a stabili ajutorul ce urmează a ne-da din partea Misiunei Americane.-

Bănuind că Locot. Hamilton venise în regiunea Vatra Dornei trimis chiar de Maiorul Hall ne-am adresat lui cu destulă încredere.-

Avocatul Federciuc Octavian, înlesnindu-ne întrevederea cu ofiţerul american, ne-a pus la dispoziţie o cameră în locuinţa sa, unde subsemnatul împreună cu Steanţă Oprea, Lt. Hamilton şi Manicatide Teodor a avut loc următoarea discuţie.-

Lt. Hamilton, prin translatorul Manicatide ne-a comunicat că se bucură foarte mult de această întrevedere, întrucât scopul vizitei sale era tocmai de a se întâlni şi a luat contact cu conducătorii org. "Sumanelor Negre", despre care aflase dela Congresul P.N.Ţ.-ului ţinut la Năsăud cu două zile anterior şi unde participase şi fusese informat de către avocatul Cornel Pop preşed. org. P.N.Ţ. al (organizaţiei) oraşului Bistriţa despre sediul org. "Sumanelor Negre", îndrumându-l către avocatul Federciuc Octavian, prin care urma să se întâlnească. Lt. Hamilton, în cadrul discuţiilor, ne-a spus că are misiunea de a se interesa şi ajuta diverse formaţiuni constituite clandestin ce ar urma să intre în acţiune, în cazul unui conflict armat între America pe de o parte şi U.R.S.S. pe de altă parte.- Aceste formaţiuni înarmate urmând a acţiona în spatele Armatei Roşii, sabotând şi creind dificultăţi prin atacarea depozitelor, aruncarea de poduri în aer, desorganizarea liniilor de comunicaţii, etc..-

Ne-a promis cu această ocazie tot sprijinul necesar urmând ca subsemnatul să-i aduc la Bucureşti în Str. Dionisie la Dl. Manicatide un plan al regiunei cu locuri de aterizare şi locurile de amplasare pentru trei aparate de emisiune precum şi toate cerinţele organizaţiei privitor la dotarea cu armament şi echipament întocmite de Gavril Olteanu

Lt. Hamilton s'a angajat să ne procure în primul rând cele trei aparate de emisiune urmând ca treptat să se facă şi echiparea organizaţeii noastre evaluată la câteva mii de oameni.-

./.

Interesândo-ne de data la care va isbucni conflictul Lt.Hamilton ne-a răspuns : că nu cunoaşte data însă ne-a afirmat că se fac pregătiri şi că acest lucru îl cunoaşte bine întrucât D-sa lucrează împreună cu Maiorul Hell direct cu un domn general dela Washington,ataşat pe lângă preşedintele Truman cu misiunea de a organiza astfel de formaţiuni în Sud-Estul Europei.-

Am stabilit că în cel mai scurt timp să-i prezint la Bucureşti schipele însoţite de o adresă a organizaţiei în care să fie specificate nevoile imediate ale organizaţiei noastre.-

Cu lt.Hamilton nu m'am mai văzut deoarece organizaţia noastră fiind descoperită între timp am fost arestat.-

Aceasta îmi este declaraţia pe care o susţin şi semnez.-

ss/. [illegible]. Palescu

7.I.1947

8 Sept

00693 693

D E C L A R A T I E

Subsemnatul PALIACU D.NICOLAE,deţinut politic în închisoarea Aiud,condamnat la muncă silnică pe viaţă pentru participare la organizarea Sumanelor Negre,declar următoarele :

Batalionul de vol."Iuliu Maniu",de sub conducerea lui Gavrilă Olteanu a fost constituit în Braşov cu asentimentul P.N.T.-ului prin telefonul pe care Dl.Ilie Lazăr i l-a dat lui Gavrilă Olteanu îndemnându-l să păşească cât mai neîntârziat la acţiune,restul formaţiilor urmând a fi perfectate de el, - de Ilie Lazăr - la Bucureşti ulterior.-

Dela înfiinţarea acestei unităţi şi până la desfiinţarea Batalionului a ţinut în curent P.N.T.-ul cu activitatea sa prin rapoartele scrise trimise prin ajutorul Comandant al Batalionului,av.Dr.Alex.Ghezeşanu care aducea aceste rapoarte direct D-lui Maniu iar altă parte le preda D-lui Ion Groşanu-ziarist,ataşat de partidul naţional ţărănesc pe lângă M.St.Major.-

La 30 Noembrie 1944,în baza unei circulări publicată în presă,Dl.Iuliu Maniu dădea dispoziţii că,odată cu teritoriul Ardealului ocupat vremelnic de unguri fiind neocupat de Români,unităţile de voluntari să fie desfiinţate.-

Având în vedere că autorităţile poliţieneşti primiseră ordin de a trece la urmărirea şi arestarea conducerii acestui batalion pentru activitate întreprinsă de batalion, Gavrilă Olteanu împreună cu un grup de colaboratori din conducerea batalionului a hotărât să se sustragă aceste urmăriri îndreptându-se spre regiunile muntoase din nordul Ţării - punctul Năsăud -

La Năsăud,am poposit la fruntaşul ţărănist Pop Marius care ne-a dat toată îngrijirea şi asistenţa necesară.-

In casa lui Marius Popp din Năsăud a avut loc o serie de întrevederi între Gavrilă Olteanu,Leonida Pop - şeful organizaţiei P.N.T.-iste al Jud.Năsăud,Cornel Pop,şeful organizaţiei oraşului Bistriţa şi Vice preşedintele organizaţiei Jud.Năsăud şi Casiu Pop preşedintele organizaţiei Jud.Someş.-

In urma conferinţelor care au avut loc şi care s'au prelungit până la sfârşitul lunei Martie 1945, prelungire care se datoreşte faptului că fruntaşiiP.N.T.-işti Cornel Pop, şi Casiu Pop plecau la Bucureşti unde aveau întrevederi cu conducerea partidului.-

La terminarea acestor consfătuiri am fost chemat cu Steanţă şi Dr.Ghezeanu Alexandru de către Gavrilă Olteanu care ne-a comunicat că a hotărât în urma consfătuirilor avute înfiinţarea organizaţiei " Sumanele Negre", care va activa clandestin în baza directivelor care le vom primi dela centru prin fruntaşii amintiţi mai sus.-

Având suportul moral şi material al P.N.T.-ului în special personalitatea D-lui Iuliu Maniu, organizaţia " Sumanele Negre " a trecu la organizarea pe teren fixându-şi sediul în raza comunei Cosnei din munţii Rodnei la Castelul de vânătoare aflat în terenul Direcţiunei Silvice Bistriţa arendat de fraţii Pop împreună cu Dl.Ionel Pop.-

Pentru trecerea în ilegalitate a lui Gavrilă Olteanu (Marius Pop şi Cornel Pop)i s'au procurat de către Marius Pop şi Cornel Pop acte pe numele de Brigadierul Silvic Ion Mureşanu, iar subsemnatul şi Steanţă am adoptat în acelaş scop numele de Moldoveanu Nicolae şi Oprea Dumitru.-

In scurtă vreme organizaţia şi-a început activitatea prin lansări de manifeste şi recrutări de membrii folosindu-se în special de elemente tinere, foste în mişcarea legionară, precum şi elementele cu rol conductor şi de încredere P.N.T.-ist dela sate şi oraşe.-

Legătura cu P.N.T.-ul era ţinută de Gavrilă Olteanu prin fraţii Marius Pop şi Cornel Pop care în luna Septembrie 1945, s'au prezentat la Gavrilă Olteanu la Castelul dela Cosnei unde acesta le-a expus activitatea organizaţiei " Sumanelor Negre " dela înfiinţare până la acea dat.-

In ceeace priveşte legătura cu centrul dela Bucureşti a fost făcută pe rând de subsemnatul, cu Boşca Mălin, Steanţă Dumitru directcu Dl.Iuliu Maniu şi Dr.Ghezăşanu cu Dl.Mihail Popovici.-

Precizez că, scopul organizaţiei Sumanelor Negre era menţinerea unui permanent curent de învrăjbire antisemit, antimaghiar şi anti-sovietic şi anti-guvernamental, iar în cazul unui conflict între aliaţi urma să acţionem în spatele armatei sovietice prin desorganizarea liniilor de comunicaţii, aruncării

695

00695

de depozite în aer și lucrări de artă precum și diferite acte de sabotaj.-

In ceeace privește armamentul și munițiunile, nu le aveam depozitate într'un depozit ci se găsea asupra partizanilor noștrii cari, la momentul oportun, urmau să fie grupați în vederea trecerii la acțiune.- Ințeleg prin momentul oportun ordinul care trebuia să vină dela cei cu care Gavrilă Olteanu se înțelesese la timpul său, dealtfel Boșca Mălin care era în legătură cu Maiorul Hall dela Misiunea Americană îmi spusese că ne va aviza la momentul potrivit.-

Aceasta îmi este declarația pe care o susțin și o semnez.-

ss/. Paliacu D. Nicolae

8 Septembrie 1947

(V) /

15 [illegible]

00696

D E C L A R A Ţ I E

La întrebarea ce ştiu despre dl.Niculescu Buzeşti şi despre ascensiunea sa în partid, răspund :

Intâia dată am auzit despre acest nume dela dl. Mihai Popovici, înainte de 23 August 1944, care mi-a povestit că l-a cunoscut în casa prinţului Stirbey, la o consfătuire intimă cu dl.Maniu, dar că personajul nu i-a plăcut.

N'am ştiut nimic de rolul lui, jucat în desfăşurarea evenimentelor de la 23 August. Am aflat mult mai târziu, din diferite surse, fragmente din această activitate, de care m'am interesat fiindcă am văzut la dl.Maniu o mare atracţiune şi stimă pentru dl.Buzeşti.

L'am cunoscut acasă la dl.Maniu, când era ministru de externe.

Am aflat că a avut o ascensiune foarte rapidă la Externe, graţie aprecierei lui Mihai Antonescu, că avea agenţii lui la principalele legaţiuni româneşti, prin care presta tratative sau le înlesnea dlui Maniu. Curierii diplomatici de încredere purtau corespondenţa dlui Maniu cu persoanele aflate în străinătate.

Dl.Maniu îi atribuia rolul determinant în arestarea lui Antonescu. El s'ar fi găsit în camera alăturată aceleia în care discutau M.S.Regele cu Ion şi Mihai Antonescu, că M.S. ar fi venit la el să se sfătuiască şi dl.Buzeşti ar fi cerut arestarea celor care se găseau în Palat.

Dl.Maniu îl considera ca un om excepţional, foarte pregătit, pătrunzător, energic şi hotărît. Il lăsa în umbră, în faţa dlui Maniu, cele mai bune elemente din partid. De aceea nimeni la noi nu încerca ~~mixpuxtar~~ cel puţin să micşoreze trecerea pe care dl.Buzeşti o avea pe lângă dl.Maniu. Am arătat, într'o altă declaraţie şi

./.

M.C.

rolul la Pelat al dlui Buzeşti, care însă n'a fost de lungă durată - după câte am avut impresia.

Despre intrarea lui în Partid n'am ştiut decât în vara lui 1946, când am citit în Dreptatea discursul, la o adunare din judeţul Arad, al dlui Niculescu Buzeşti - vice preşedintele organizaţiei.

Puţin timp după aceea mi-a telefonat şi m'a rugat să-i anunţ o conferinţă la tineret despre situaţia României în permanentul internaţional. Teza era aceasta: Cine stăpâneşte Europa, stăpâneşte lumea; cine este stăpân pe România, este stăpân pe Europa.

La comitetul central - din 3 Iulie 1946 - a apărut dl.Niculescu Buzeşti, membru de drept, în calitatea sa de fost ministru.

A vrut să ia cuvântul ca să rectifice unele "neadevăruri istorice" din raportul meu, şi care priveau epoca anterioară lui 23 August şi mai ales cum s'a format primul guvern Sănătescu.

I-am dat raportul şi a făcut, chiar pe el, observaţiunile sale.

Dl.Maniu mi-a vorbit într'o zi - cam în August - Septemvrie 1946 de necesitatea ca o asemenea valoare excepţională să fie introdusă în delegaţia permanentă. Am făcut obiecţiuni, arătând că sunt fruntaşi de mâna întâi, dela creaţiunea partidului, care aşteaptă această avansare şi care ar fi rău impresionaţi.

Am crezut că dl.Maniu a fost impresionat de argumentul meu şi de aceea nu l-a mai propus atunci când s'au făcut cooptările în delegaţie. N'am ştiut de plecarea în străinătate a Dlui Buzeşti, decât în apropierea Crăciunului - înainte de plecarea la Sibiu a dlui Maniu. L-am întrebat pe acesta dacă a vorbit cu dnii Buzeşti şi Vişoianu, înainte de plecarea lor. Mi-a răspuns că nici n'a ştiut de această plecare. Nu m'a surprins discreţiunea dlui Maniu, care era proverbială.

Anturajul dlui Maniu îl avea pe dl.Buzeşti în aceeaşi mare stimă, pe care i-o acorda şeful. De aceea venirea dlui Buzeşti în casa dlui Maniu era salutată la plecare şi avea întâietate faţă de ori cine.

./.

Era evident că dl.Maniu rezerva dlui Buzeşti cele mai mari roluri în partid. De multe ori, dl.Buzeşti intra în camera dlui Maniu, când eram în şedinţe de birou şi participa la discuţiuni, fie privind politica internă, fie cea externă, cât în 1945 cât şi în 1946. A luat evident parte şi la consfătuirea de la dl.Mihai Popovici, privind pregătirea materialului pentru conferinţa păcii. A fost atunci însărcinat să conducă lucrările uneia din comisiunile instituite în acest scop.

In perioada posterioară lui 10 Mai 1945, am auzit de mai multe ori pe dl.Buzeşti, vorbind de criza constituţională. Odată dl.Maniu m'a rugat să-l las singur cu dl.Buzeşti când acesta începuse să-i raporteze despre ce aflase dela Palat, în această chestiune.

ss. N.Penescu.

15 Septemvrie 1947.

IV

1184/7

00689

D E C L A R A T I E

La întrebarea care a fost acţiunea de propagandă a partidului în mediul sătesc de la 1944 - 23 August - până azi răspund :

Dela 23 August 1944 la 6 Martie 1945

Partidul fusese dizolvat, sub regele Carol II.- După 23 August 1944, secretarul general de atunci, Dl. Ghiţă Pop, s'a îngrijit de repunerea partidului în funcţiune.-

De propagandă nu putea fi vorba, fiindcă era în plin război şi nu exista încă un obiectiv al acestei propagande pentru ţărănime.-

La centru, s'au luat măsuri pentru reapariţia ziarului " Dreptatea " şi a ziarelor săptămânale " Dreptatea satelor " şi " Ţărănismul ".- Dl. Virgil Solomon a închiriat tipografia ziarului " Curentul " şi a creiat - împreună cu un grup - ziarul " Curierul ".-

Partidul reapare pe scena politică prin două ziare, un oficios şi un altul prieten, acesta fiind condus de Dl. Augustin Popa.-

Ziarul " Curierul " are o atitudine anti-comunistă şi naţionalistă - ceeace a putut naşte dela început un curent în acest sens în opinia publică, cu răsunet şi la sate, în măsura în care putea ajunge până acolo.-

Ziarul este suprimat de Comisia Aliată de Control pentru un articol sau o informaţie cu tendinţe anti-sovietice.-

In timpul crizei Guvernului Rădescu " Dreptatea " atacă violent pe comunişti.- In special în chestiunea incidentelor dela Malaxa, Dreptatea are o atitudine violentă de propagandă antiguvernamentală.- Ea este tipărită atunci la o tipografie mică " Finanţe şi Industrie ", fiindcă Dl. Solomon cedase contractul cu tipografia " Curentul ".- La rândul ei " Dreptatea " este suprimată.- Cu aceasta dispare orice mijloc de propagandă prin presă a partidului.-

Atât cât au existat aceste două ziare, ele au întreţinut în opinia publică o stare de spirit anti-comunistă şi naţionalistă, mai ales după încetarea colaborării de guvern, în timpul căre

./..

oficiosul " Dreptatea " a trebuit să se ţină într'o anumită rezervă.- Aceasta nu-l împiedica însă de a avea o atitudine anti-comunistă.- " Dreptatea"însă nu era scrisă mulţumitor şi de aceia eu am cerut înlocuirea D-lui Livianu cu Dl.Nestor Badea.- Aceasta s'a ădmis şi până la suprimarea ei " Dreptatea" a fost condusă de Dl.Badea,într'un ritm mai viu decât înainte.-

In această vreme (începutul anului 1945)secretariatul general ia măsuri pentru reorganizarea partidului,- după cum s'a arătat în altă parte - cu prilejul ţinerei congreselor sau comitetelor,cuvântările fruntaşilor partidului pun accentul pe primejdia ce o prezenta comunismul pentru proprietatea ţărănească şi pe ideia naţională.- Aceste două elemente de propagandă îşi fac repede cure în ţărănime,chiar prin fruntaşii dela sate, care veneau la adunări sau întâlneau în oraşe pe conducătorii naţional-ţărănişti locali,.-

Odată cu reorganizarea partidului se face aşa dar propagandă în sensul acesta,colectările de cereale şi vite,făcute -pentru executarea convenţiei de armistiţiu - nemulţumea pe ţărani.- Aceştia erau şi mai receptivi la propaganda de care vorbesc.- In Moldova situaţia specială,creată de război,creea un mediu şi mai favorabil.- Aci se desvolta fără iniţiativa noastră însă - un curent puternic antisemit,datorit şi prezenţei la conducerea administraţiilor şi în poliţie, a evreilor.-

In Ardealul de Nord era firesc să existe un puternic curent anti-unguresc,pe care gărzile denumite " Iuliu Maniu " l-a alimentat desigur.- Am văzut şi eu,întâmplător în faţa statuiei " Mihai Viteazul ",în toamna anului 1944,o adunare - cu drapele - de propagandă pentru voluntarii destinaţi gărzilor " Iuliu Maniu ".-

Incă de atunci,s'a vorbit de colhozuri,pe care ţăranii le văzuseră în Uniunea Sovietică.- Colhozul însemna desfiinţare proprietăţii ţărăneşti.- Ţăranul,actual proprietar de pământ, devenea pălmaş pe pământul,care fusese până atunci al lui.- Aceste lucruri se spun dela om la om,ca şi în adunările partidului.- Colhozul este pentru ţărănime imaginea viitorului regim comunist.- La începutul anului 1945, aceste idei şi slogane îşi încep să-şi facă drum.- Evenimentele din Martie 1945,care aduc la guvern,regimul actual - cu excluderea noastră şi a liberalilor - au fost folosite ca o confirmare a acestei propagande.-

Dela 6 Martie 1945 la 19 Noembrie 1946 şi

Ziarele noastre nemai existând s'au luat măsuri să se

elaboreze un buletin informativ pentru şefii de organizaţiuni judeţene,sarcină ce a fost încredinţată biroului presei.- Secretariatul general făcea însă cea mai mare parte a acestui buletin,la care a colaborat şi Dl.Ghiţă Pop.- El cuprindea o dare de seamă rezumată a situaţiei politice extrase din presa şi publicaţiunile străine,ştiri şi instrucţiuni politice.- Acest buletin era astfel redactat în spiritul politicei oficiale a partidului.- El n'a putut dura însă multă vreme,fiindcă mi s'a atras atenţia,din partea Comisiei de Control,că acest buletin nu poate fi reprodus în mai mult de 6 exemplare.- De aceia l-am redus la membrii biroului.- Intern buletinul se trimitea prin curieri ai organizaţiilor.-

Propaganda în organizaţiuni a continuat în acelaş sens în 1945.- Ea a fost alimentată şi de situaţi creată Guvernului în urma conflictului său cu coroana.- Seceta de atunci, ridicările de cereale silite,pentru armistiţiu,consecinţele inflaţiei care sporea zilnic,au fost folosite în campania de propagandă dela om la om,pe care o făceau rogamizaţiile.-

Reforma agrară n'a modificat elementele propagandei,- fiindcă săteanul care a căpătat pământul,vrea să-l păstreze.- Ameninţarea colhozului devenise/o situaţie realitate,în sensul propagandei noastre.- Diferenţele făcute între foştii luptători, pe cele două fronturi au mărit nemulţumirile.- Partidul a tipărit proectul său,de reformă agrară,pe care l-a răspândit prin organizaţiile judeţene.-

Congresele şi comitetele judeţene au continuat să ţină şedinţele lor în tot cursul anului 1945 şi au fost şi au fost isvoare de propagandă foarte bune.- Secretariatul General n'a dat instrucţiuni de propagandă nici prin buletine nici altfel.- Nu era nevoie.-

Reamintesc că în Ianuarie 1945 s'au dat instrucţiuni scrise tuturor organizaţiilor pentru reorganizarea partidului începând dela comună (sat)până la preşedinte.- Aceste instrucţiuni desvoltau prevederile Statutului.-Trebuiau alegeri noi de comitete săteşti.- Un sat trimitea în complexul judeţean un număr de delegaţi direct proporţional cu numărul înscrişilor(mi se pare de fiecare grupă de 25 de membrii,un delegat).- Complexul alegea pe preşedintele organizaţiei judeţene şi comitetul executiv.- Acesta din urmă alegea biroul,Delegaţia Permanentă şi comisia de disciplină.-In comitet erau aleşi şi reprezentanţi ai sectoarelor auxiliare şi profesionale.- Erau secţiuni auxiliare Tineretul şi femeile,iar profesionale cele-

lalte - nelimitate - învăţători,medici,preoţi şi evident muncitorii mai ales în centrele industriale.-

Instrucţiunile prevedeau alegerea la ţărani, muncitori şi tineri în delegaţia permanentă, din care făcea parte şi secretarul tineretului.

Seria congreselor a fost deschisă de dl.Mihalache, la Câmpulung, la 24 Ianuarie 1945. Eu am continuat-o la Piteşti la 4 sau 5 Februarie. La unele congrese au participat şi reprezentanţi dela centru. Cum mai ales Moldovenii nu s'au grăbit să procedeze toţi la reorganizare, în vara anului 1945, domnii Maniu şi Mihalache au convocat la Club pe toţi prezidenţii de organizaţiuni aflaţi în Bucureşti.- Ei au fost invitaţi să înceapă de îndată această operă şi în orice caz să lase înlocuitori locali.- Graţie acestor măsuri şi mai ales datorită destinderei relative ce a urmat după 8 Ianuarie 1946,s'a reluat activitatea întreruptă în vara lui 1945.- Până atunci nu avusese loc congrese decât în Muntenia.-

In primele luni ale anului 1946 s'au ţinut congrese peste tot.- La congresul organizaţiei de Iaşi,condusă de Dl. Zane,au participat şi D-nii Hăţieganu şi Veniamin.- La congresul dela Bârlad al organizaţiei de Tutova,condusă de Dl.Taşcă a participat Dl.Veniamin şi alţii.- La Dorohoi a fost Dl.Răutu - preşedinte acolo - la Baia a fost Dl.Hudiţă ; la Botoşani Dl. Polizu Micşuneşti ; Dl. Mihalache a fost la Bacău şi a prezidat cred la Suceava,cu care prilej a vizitat mai multe organizaţiuni.-

Eu am fost la Prahova şi la Turnu-Severin.- In trecere m'am oprit la Craiova.- In primăvara lui 1946(Mai)am vizitat toate organizaţiile din Moldova şi Bucovina,cu excepţia Sucevei, a Iaşului şi Huşului,dar am fost la Brăila.- Am participat la congresul dela Câmpulung (Bucovina).- La Râmnicu Sărat am fost şi eu şi dl.Mihalache,pentru a aplana dificultăţi personale.- La Buzău era Dl.Anghel ; la Vlaşca era Dl.Cartojan - membru în delegaţia permanentă - la Dâmboviţa Dl.Spineanu,la Constanţa a fost Dl.Măcărescu care a mai prezidat congresele dela Roman şi Vaslui.- Deasemeni la congresul dela Neamţ.- La Teleorman a fost Dl.Spineanu (congresul s'a ţinut la Roşiorii de Vede).-

In Ardeal au fost la congrese sau au vizitat organizaţiile D-nii Mihai Popovici - preşedinte regional - Dl.Ilie Lazăr şi alţi fruntaşi.- Organizaţiile sunt prezidate de membrii importanţi ai partidului ca de pildă : Timiş-Torontal Dl.

Bocu Sever şi Dl.Leucuţia ; Arad,dl.Leucuţia,Turda Dl.Ionel Pop,Severin Dl.Ghilezan ; Braşov Dl.Mihai Popovici şi Gh. Dragoş ; Târnava Mare Dl.Serdici ; Târnava Mică Dl.canonic Moldovan ; Alba Dl.I.C.Pop ; Satu Mare Dl. Damian,Clujul Dl.Emil Haţiegan ; Hunedoara Dl.Ilie Lazăr,care este preşedent şi la Maramureş ; Făgăraş,Aurel Dobrescu,Oradea Dl. etc.- Cea mai mare parte din aceşti şefi sunt membrii ai delegaţiei permanente,sau fruntaşi de prim ordin ai partidului.-Ei cunoşteau politica partidului,era cum am descris-o într'o declaraţie specială.-Ei duceau deci la congrese,comitete sau adunările la care participau,normativele pe care le deduceau din discuţiunile şi contactele de la centru.- S'au dat instrucţiuni organizaţiilor să reîmprospăteze cadrele cu elemente locale tinere.-Partidul nu mai luase contact cu alegătorii din 1932.- Cadrele lui erau - unele bătrâne şi obosite - altele mai puţin dispuse la luptă.- Generaţiile noi nu ne cunoşteau.- De aceia ele trebuiau atrase.- Se impunea această politică şi pentru a nu le lăsa să alunece spre partidele noi şi pentru că la situaţia politică actuală era nevoe de un dinamism chiar mai mare ca în trecut.-

Tineretul a cerut mereu să i se facă loc mai mult în conducere.- Eu am avut de luptat din greu cu bătrânii atât sus cât şi mai jos.- N'am venit la centru să fac mare lucru.-In alegeri am avut numai trei reprezentanţi ai tineretului (în Vechiul Regat).- De aceia în proectul de Statut s'au prevăzut locuri mai numeroase pentru tineret şi toate organele de conducere ale partidului.-

Cum partidul lupta folosind lozincile mai sus arătate,elementele naţionaliste erau atrase spre el,mai ales la tineretul universitar.-Ele accentua dinamismul care trebuia imprimat partidului.- Se poate spune că era şi lupta pe teren,mai ~~xxxxx~~ utile decât celelalte.- Rolul lor nu putea fi altul - după cum am încercat să-l limiteze (am arătat în declaraţiile referitoare la tineret.-)

In cadrul acestor norme generale,date de partid, şefii de organizaţii aveau depline puteri,ca congresele să promoveze elementele tinere şi dinamice.- Am fost mulţumit de felul în care se prezentau organele din conducerea judeţelor moldovene şi Bucovinene când le-am vizitat.- Erau acolo oameni tineri,capabili,intelectuali şi ţărani.-

./.

După congrese şefii de organizaţii erau obligaţi să păstreze un contact cât mai strâns şi să raporteze - pe cât este cu putinţă - secretariatului despre activitatea şi situaţia locală.- Secretariatul raporta delegaţiei permanente stadiul organizărei şi al acţiunei pe teren.- La comitetul din 3 Iulie 1946, am făcut în raportul meu, o expunere mai largă asupra acestei activităţi şi a organizărei.- Pot spune că în preajma campaniei electorale partidul se prezenta într' o formă excelentă de luptă.-

Apariţia proectului de lege electorală, deschidea viitorul ... ia alegerilor.- Prima chestiune, care s'a pus ... uţia biroului, a fost Cartelul cu celelalte ... ţie.-

... fost unanim asupra cartelului cu social ... anţi.- In privinţa cartelului cu liberalii, opoziţia în birou a fost aproape unanimă.-Dl. Maniu evita să ia încă o atitudine.- Impresia mea era că D-sa privea cu necaz acest cartel.- Delegaţia Permanentă a hotărât în cursul lunei Iulie înfiinţarea unui comitet electoral al partidului.- El a fost constituit şi a avut două secţiuni principale : propagandă şi asistenţă juridică.- Secţiunea de propagandă era împărţită în două subsecţiuni : manifeste şi adunări.-

D-nii Aurel Dobrescu şi Cezar Spineanu au fost însărcinaţi cu propaganda.- Dl.Coposu era secretarul adjunct însărcinat cu conducerea lucrărilor comisiunei.- Dl.Veniamin avea secţiunea juridică.- Membrii Comitetului erau tot membrii din Delegaţia Permanentă.- S'a mai înfiinţat şi o Comisie Financiară, condusă de casierul central al partidului, Dl.Stefan Mihăescu, tot cu membrii din delegaţia permanentă (Zane, Cezar Spineanu, Gh.Măcărescu).- Acest comitet şi-a început imediat activitatea cu atât mai mult cu cât secretarul general nu mai putea lucra.- Dl.Secretar Adjunct N.Pascu a fost însărcinat cu chestiunile juridice electorale, adică mai ales cu aplicarea legei electorale.-

S'au elaborat şi tipărit manifeste pentru toată ţara. Adunări nu s'au putut organiza fiecare şef de judeţ şi-a făcut propagandă cum a crezut mai bine.-Centrul a ajutat cu fonduri judeţele mai sărace.- Acest comitet a funcţionat până în ajunul alegerilor.-

./.

In privinţa cartelului ,delegaţia permanentă după lungi şi vii discuţii,a hotărât să nu se facă pe toată ţara, fiindcă social democraţii n'au primit să intre în el - ci s'au lăsat liber toate organizaţiile de judeţ să facă carteluri locale.- Unele judeţe au pus liste cu liberalii(Fălciu şi în Ardeal).-

Intr'o şedinţă a Delegaţiei Permanente,ţinută - cred - pe la Septembrie 1946 s'au discutat instrucţiunile ce trebuiau date organizaţiilor în vederea apărării urnelor.-S'a hotărât să se spună şefilor de judeţe că sunt liberi să apere urnele, cum ar crede mai potrivit.- In unele judeţe s'au luat măsuri în acest sens,recomandându-se recomandându-se oamenilor să rămână pe lângă localul de vot până la darea rezultatului.- In general Dl.Maniu.- In general Dl.Maniu era contra întrebuinţărei metodei forte în alegeri.-

Comitetul electoral ~~xxxxxxxxx~~ al tineretului,despre care am vorbit în altă parte, a trimis instrucţiuni scrise despre organizarea tineretului în timpul campaniei electorale, în special pentru apărarea urnelor,sub conducerea şefilor de judeţe,care aveau răspunderea.-

In Ardeal s'au dat circulări separate.-

O circulară generală,dată la începutul campaniei electorale,de Dl.Mihai Popovici,prezidentul regionalei Ardeal, cuprindea dispoziţiuni privitoare la constituirea de gărzi.-

Secretariatul general n'avea,în fapt,putere de acces şi control asupra organizaţiilor din Ardeal.-Era o situaţie acceptată dela fuziunea celor 2 partide.-

Prin luna Octombrie - sfârşitul lunei - s'a discutat între cei trei şefi de partide din opoziţie crearea unui comitet de conducere a acţiunei electorale şi de informaţii reciproce s'a recomandat organizaţiilor judeţene să creieze în fiecare capitală de judeţ,asemenea comitete.-

La Bucureşti,comitetul central a fost format din D-nii Adrian Dimitriu şi Romulus Dan pentru social democraţi, Bereeanu şi încă cineva dela liberali ; Cezar Simionescu şi dl. Leon dela Naţional Ţărănişti.- Acest comitet a ţinut două trei şedinţe,sub prezidenţia D-lui Maniu,a participat Dl.Bebe Brătianu şi cu mine.-Sedinţele au avut un caracter informativ asupra măsurilor care s'au luat pentruca în judeţe să se creeze acele comitete locale.-

Cred că s'a dat un comunicat comun relativ la coor-

./.

0726
0709

donarea acţiunei electorale a celor trei partide şi la înăl-ţarea comitetelor.-

In ziua de 20 Noembrie, după consfătuirea între cei trei şefi de partide, fiecare a dat un comunicat, prin care el eran declarate nevalabile, voturile fiind falsificate.-

După alegeri s'a convocat delegaţia permanentă care a ratificat comunicatul şi a hotărât convocarea Comitetului Central pentru ziua de 30 Noembrie.- La şedinţa acestui comitet s'a votat cu unanimitate rezoluţiunea propusă de delegaţia permanentă, în sensul căreia deputaţii naţional-ţărănişti nu vor lua parte la lucrările Parlamentului.-

S'a tipărit un apel către ţară, care fixa poziţia partidului faţă de felul în care au fost făcute alegerile, la noul Parlament şi de situaţia astfel creată.-

Atât înainte de alegeri cât şi după, - până la plecarea D-lui Maniu la Sibiu, în ajun de Crăciun - contactul între cei trei şefi de partide a fost permanent.-

Incă din vara anului 1946, Dl. Maniu numise o comisie pentru elaborarea unui nou Statut, care a lucrat sub preşedinţia D-lui Aurel Leucuţia, unul din iniţiatorii acţiunei pentru modificarea actualelor Statute.-

Dl. Maniu nu era de acord cu felul în care se lucra şi considera comisiunea ca neavând calitate să lucreze.- D-sa a elaborat, în vacanţa Crăciunului (1946-47) un proect de Statut.

Am fost trimis la Sibiu - cred în Februarie - ca să duc D-lui Maniu proectul Mihalache şi proectul comisiunei şi alte lucrări după cum am declarat anterior.-

Proectele aveau unele idei comune.- Se lărgea comitetul de sat, se crea organizaţia de plasă, cu preşedinte birou şi comitet.- Se lărgea comitetul judeţean.-

Tineretul, muncitorii, sătenii şi secţiile profesionale erau o reprezentare mai largă, până în comitetul central şi delegaţia permanentă a partidului.- In Vechiul Regat, proectul s'a pus în aplicare, printr'o circulară a D-lui Mihalache, numai pentru organizaţiile săteşti şi de plasă.- Dl. Popovici nu dă circulară pentru Ardeal.-

Dl. Maniu vine în Martie chemat de noi, dată fiind situaţia creiată în urma arestărilor.- Are loc la Dl. Dinu Brătianu acasă o consfătuire - la care sunt şi eu invitat - şi la care participă : D-nii Brătianu, Iuliu Maniu, Ion Mihalache,

./.

Titel Petrescu, Bebe Brătianu, G. Fotino, M. Romniceanu şi eu mine.- Se discuta situaţia politică, în urma arestărilor şi se hotărăse iute menţiuni - comune pe lângă cei trei aliaţi despre care am vorbit în alte declaraţii.-

Inainte de mergerea mea la Sibiu, Dl. Maniu fusese vizitat de Dl. Mihalache şi Popovici.- Ei au discutat situaţia politică de atunci, în intimitate.- Dl. Maniu mi-a lăsat impresiunea atât când l-am văzut la Sibiu cât şi când a venit la Sibiu București, că arestările nu-l impresionau prea mult.- Dl. Popovici mi-a relatat că i-a reproşat D-lui Maniu să din cauza lui atâta lume a suferit.- Dl. Maniu a răspuns : aşa au fost vremurile, nu se poate război fără morţi şi răniţi.-

S'a întrunit Delegaţia Permanentă sub preşedinţia D-lui Maniu, care a raportat conversaţia cu Berry - dar în linii generale - prezentând-o ca favorabilă.- S'a hotărât crearea unei asistenţe pentru pentru a se trimite hrană celor închişi, şi care sunt membri ai partidului.- D-ra Bărbulescu, avocată, conducea asistenţa juridică şi era secretară.- I-am dat dispoziţie ca să nu acorde aceste asistenţe decât în procesele politice ale mebrilor partidului şi a celor ce merg pe linia partidului, dar nu în procese care se compromit, prin acţiunea inculpaţilor, care nu sunt naţionalişti.-

In ajunul Paştelui 1947, Dl. Maniu pleacă la Sibiu.- In ziua plecării l-am văzut şi mi-a spus că se întoarce imediat după sărbători.-

Mihai Popovici la conducerea partidului.-

O şedinţă a delegaţiei permanente, prezidată de Dl. Mihalache, are loc la sfârşitul lui Aprilie.- Se iau măsuri de asistenţă, folosindu-se parlamentari pentru ducerea alimentelor.-

Se cere intrarea în Parlament şi constituirea Sfatului Parlamentar.- Sunt trimis la Sibiu - după cum am declarat.- Dl. Maniu le refuză pe amândouă.- Ii cer să vină la București.- El vine după arestările din Mai.- Are loc şedinţa de birou, în care Popovici se plânge că am demisionat în loc să-l ajut.-

Intr'o şedinţă a biroului, Dl. Mihalache citeşte o scrisoare dela Suta din Domneşti-Muscel, în care acesta îi povesteşte cum l-au scăpat sătenii de a fi arestat, că pădurile sunt pline de oameni fugiţi şi cere, ca partidul să găsească o soluţie cu guvernul.- Dl. Mihalache povesteşte şi alte cazuri şi care ca

./.

biroul să examineze situaţia.- Dl.Maniu evită discuţia în fond a proble,ei.- Aceasta se întâmplă prin Mai.-

In Aprilie înainte de Paşte,delegaţia permanentă aprobase un proect de circulară după ce i-s adus unele modificări : Textul definitiv l-am prezentat D-lui Maniu în Mai la Sibiu.- A modificat o frază în care recomandase ca şefii de judeţe să lucreze pentru liniştirea spiritelor.-

N'am mai trimis circulara,fiindcă n'am fost de acord cu această modificare,pe care Dl.Mihai Popovici a prevăzut-o.-

Dl. Popovici prezentase într'o şedinţă de birou un proect de apel către Parlamentale străine redactat în limba franceză.-El este aprobat în principiu.- Il ia Dl.Maniu ca să îngrijească de trimiterea lui în străinătate.-

ss/.N.Penescu

17 Septembrie 1947

Incă din Noembrie 1944,după reconstituirea delegaţiei permanente şi a biroului,s'a pus şi problema tineretului.- Partidul a acordat tineretului totdeauna o importanţă deosebită.-

In timpul preşedinţiei D-lui Mihalache s'a făcut chiar o şcoală de cadre,care a funcţionat la C-Lung.-

Discuţiunile începute la sfârşitul anului 1944,aveau însă un caracter general şi ele priveau mai mult folosirea generaţiilor noi care dela 1937 nu mai putuseră fi folosite.-In acest fel chiar eu,după venirea la Secretariat am încercat să plasez în organizaţiile judeţene pe toţi care-mi erau recomandaţi de o comisie aleasă chiar din tineret.-Am avut greutăţi.- Atunci am început organizarea tineretului conform Statutului şi instrucţiunilor date în Ianuarie 1945 - după cum am arătat.-

Tineretul era deci în 1946-şi 947 organizat în felul următor.- Secţia tineretului universitar organizat pe centre mici universitare,cu comitete pe aceste centre şi o delegaţie permanentă pe ţară.-

Fiecare organizaţie judeţeană avea tineretul ei,cu un secretar(uneori numit impropiu prin şedinţe),care depindea de prezidentul organizaţiei judeţene.- Toţţi secretarii de judeţe ar fi trebuit să aleagă,într'un congres,un secretar general, care trebuia să lucreze exclusiv cu prezidentul partidului.- In locul acestui secretar general,Dl.Maniu a numit un restrâns comitet sub preşedinţia D-lui Vişa,care a funcţionat până la

alegeri.-Nu ştiu dacă Dl.Viţa a demisionat formal,dar el nu s'a mai ocupat de tineret.-

Dl. Maniu putea oricând să numească pe altcineva.- La ştiinţa mea n'a făcut-o.- Dar aceasta n'avea influenţă asupra activităţei tineretului,care lucra în judeţe.- Deci, de acţiunea acestui tineret erau răspunzători şeful judeţului şi şeful partidului,care conducea - cu depline puteri - tot tineretul.-

ss/. N.Penescu

18 Septembrie 1947

VI 19 ... 710 00710

D E C L A R A T I E

La întrebarea ce precizîuni puteţi da în legătură cu discuţiunile care au avut loc în biroul partidului în luna Iulie, privitor la intrarea în Parlament a Deputaţilor Naţional Ţărănişti răspund :

Intr'o şedinţă a biroului, ţinută la Dl.Maniu - în casa Boilă - eram prezenţi domnii : Maniu, Mihalache, Haţieganu, V Veniamin, Cópoşu, Ghilezan, St.Mihăescu şi eu mine.-

Eu am ridicat din nou chestiunea participării deputaţilor naţional-ţărănişti la lucrările Parlamentului, mai ales că biroul trebuia să aibă o atitudine unitară în comitetul central, convocat la 16 Iulie.- Am susţinut necesitatea acestei participări, nici o schimbare de tactică.-

Dl.Maniu m'a întrerupt în cursul expunerei mele cu cuvintele : " ar fi un dezastru ".- A luat cuvântul Dl.Mihalache, care m'a susţinut.- Au luat toţi ceilalţi cuvântul şi m'au combătut - unii chiar cu vehemenţă - Dl.Maniu a făcut apoi o expunere destul de lungă, din care am reţinut în esenţă, cam acestea : Am spus că intrarea în Parlament ar fi un dezastru, pentrucă acest Parlament va proclama republica şi apoi adeziunea României la Uniunea Sovietică (aceasta era ideia chiar dacă nu era exprimată în aceşti termeni).- Participarea deputaţilor noştri care da acestui Parlament o recunoaştere pe care azi nu are şi nu vom mai putea contesta în viitor valabilitatea hotărârilor sale.- Ar fi în plus o recunoaştere a unei înfrângeri şi întrevederi, din cauza arestărilor.- Ea nu ar aduce eliberarea celor arestaţi.- Continuarea politicei pe care a avut-o partidul până atunci era singura soluţie.- Este firesc ca în luptă unii să cadă.-

Dl.Mihalache a declarat că argumentele D-lui Maniu nu l-au convins.-Mihăescu, Haţieganu şi ceilalţi erau însă încântaţi de expunerea D-lui Haţieganu.- Mi-a spus că Dl.Maniu este un virtuos, atunci când i-am reproşat că nu m'a susţinut.-

Am avut impresia netă că intervenţia mea l-a supărat pe Dl.Maniu.-

In măsura în care se lărgea cercul celor care crede

711

că tactica partidului trebue schimbată, Dl. Maniu afirma cu mai multă vigoare politica, pe care o denumise în ședința delegației dela 7 Iunie " a rezistenței naționale "fără să definească în ce constă această rezistență.-

0071

Dl. Maniu expunea de data aceasta în forme mai largi ale partidului idei, care până atunci le confia numai în cercuri mai restrânse.-

ss/. N. Penescu

19 Septembrie 1947

23 Sept.1947

712

00712

D E C L A R A T I E

Subsemnatul declar că într'o zi din primăvara acestui an, am autorizat transportarea arhivei dela Club, fiindcă se făcuseră percheziții la unii prieteni.

Functionarul IONITA mi-a spus că această arhivă au trimis-o la DUMITRU NEGOITA - om de serviciu - acasă și că acesta a pus-o sub dărâmăturile unei case lovite de bombe.

Câtva timp înainte de arestarea mea, DUMITRU NEGOITA mi-a adus-o acasă la mine exemplarele scrise la gestetner din raportul meu la comitetul central din 3 Iulie 1946, care fuseseră și ele adăpostite la el. Eu i-am cerut să-mi aducă aceste exemplare. Erau circa 100 având fiecare circa 40 de pagini.-

ss/. N. Penescu

Cred că sacul de stofă apartinând lui NEGOITA se găsește ~~xxxxxxxx~~ încă la mine. Sunt sigur că restul arhivei nu mi-a fost adusă în acest sac, fiindcă n'o ~~xxxxxxxx~~ ~~xxxx~~ țineam la mine acasă și de ea se ocupa numai Dl. IONESCU IONITA.

ss/ N. Penescu

VI

23 Sept.1947

713

00713

DECLARATIE

Nu știu să fi vorbit cu un ~~țăran~~ URSU când am fost în Mai 1946, la congresul organizației din Câmpulung-Bucovina. - după cum am relatat în altă declarație.

De acolo am plecat cu impresiunea că este liniștelMi s'a raportat că se țin întruniri și administratia nu face greutăți. Eu n'am avut nici o neplăcere și nici un incident în tot timpul trecerei mele prin Bucovina, unde am stat două nopți și o zi, adică: o noapte la Dorna - Vatra când am ajuns acolo, o zi la Câmpulung și drumul la Rădăuți, o noapte la Rădăuți.

Aceasta s'a întâmplat deși eu anunțasem printr'un prieten care cunoștea pe Dl. BODNARAS, că trecerea mea prin județul său nu are nici o semnificație politică, dacă se știe că eu vin~~[illegible]~~ acolo. Prieteni din Suceava /Gorcea/, Rădăuți / Pintea Chiriță/ și Sandru /C.Lung./ au fost la congres. Numai Sandru și Gorcea știau că este probabilă venirea mea ~~în~~ cu toate că se știa că este congresul nostru. Nu s'a întâmplat nici un incident . Nu-mi aduc aminte să mi se fi vorbit de incidente și persecuțiuni, nici în timpul congresului care s'a ținut la club, nici după ținerea lui, nici la masă la Dl. SANDRU.

Eu am fost însoțit în Bucovina până la C.Lung. de Dl. EUGEN POPOVICI. Pe drum dela Dorna-Vatra la C.Lung, nu mi s'a vorbit de o situație ca aceasta în Bucovina.

ss/ N.Penescu

VI

VI

25 Sept 47

714
00714

DECLARATIE

Documentele, hârtiile, declaraţiuni, etc. în legătură cu abuzurile dinaintea alegerilor sau în timpul lor, au fost depuse la biroul Dlui Ministru Haţieganu şi apoi ele au fost încredinţate spre păstrare unui ofiţer de la Misiunea Militară Americană, de către personalul de la biroul D-lui Haţieganu, dacă nu mă înşel.-

ss. N.C. Penescu

25.Sept.1947.

R.F.

VI

30 Sept

00715

D E C L A R A T I E

Privitor la arhiva dela club, complectez declaraţia mea anterioară cu următoarele :

N'am ştiut că dl.Ionescu a adus o parte din arhiv pe Str.Treisprezece Septemvrie.

El mi-a spus că a dus ceva la un prieten fără a-mi spune la cine.

Archiva dela secretariat nu conţinea dosare cu fişe ale oamenilor politici, lucrate de secretariat. Asemenea dosare au fost făcute de Boşca Mălin personal şi le ţinea într'o casă de fier. După dispariţia lui Boşca Mălin casa de fier a fost adusă dela Biroul presei în camera arhivei, dar nu ştiu la ce dată, lămuriri pot fi date de dnii Ionescu şi Ioniţă. Atunci când am cerut comisiei de presă îndepărtarea lui Boşca Mălin, unul din principalele motive a fost şi acel al maniei acestui om de a face spionaj şi mie - auzisem - mi-a făcut dosar. Dl.Maniu îl sprijinea. Il considera ca un om înzestrat. L'a însărcinat să facă istoricul romanţat al acţiunei, care a dus la 23 August 1944. Dl.Ionescu mi-a adus odată la mine la birou o lucrare broşată a dlui Ilie Lazăr şi un dosar cu hârtii variate găsite tot în casa de fier la biroul presei, printre care era şi o demisie a mea - mai veche - dată tot dlui Popovici. Am dus la dl.Maniu broşura şi dosarul. Am reţinut scrisoarea pe care i-am arătat-o dlui Popovici, care mi-a explicat că el a dat hârtiile lui Boşca Mălin ca să le pună la adăpost. Printre hârtii se găseau şi copii de pe memoriile către aliaţi. De prezenţa dosarelor cu fişele oamenilor politici în casa de bani ştiu persoanele mai sus arătate.

In arhiva secretariatului se mai găseau următoarele dosare cu documentele ce arăt mai jos:

./.

I. Un dosar cù copii după memoriile adresate celor trei misiuni (rusă, engleză şi americană) cu anexele lor.

II. Unul sau mai multe dosare cu lucrările făcute de liberali pentru spăijinirea cauzei româneşti la conferinţa păcii. Printre aceste lucrări mi-aduc aminte de :

1). Un memoriu a dlui Papacostea privitor la Dobrogea şi Cadrilater;

2). Un memoriu asupra problemei Ardealului din punct de vedere istoric, etnografic şi al unităţii sale economice (nu-mi aduc aminte autorul),

3). Un memoriu asupra Basarabiei, lucrat cred, de dl.Gh.Bratianu;

4). Un memoriu asupra minorităţilor lucrat de dl. Ghiţă Pop şi

5). Două lucrări asupra problemei Dunării.

După aceste lucrări s'au făcut la Secretariat mai multe exemplare pe care le-am distribuit după cum urmează:

1). Din ordinul dlui Mihai Popovici, câte un exemplar a fost dat dlui Dimitrie Gusti, la plecarea sa în America, dlui Franasovici, dlui Popovici personal pentru un diplomat străin şi dlui Maniu pentru a fi trimise dlui Gafencu.

III. Un dosar cu lucrări privitoare la Armistiţiu şi anume:

Extrase din lucrarea dlui Mihail Ghelmegeanu,pe care aceste a dus-o la Moscova în 1945 din convenţiile din 1945, din acordurile din 1946 şi date privitoare la aceste acorduri, convenţiuni şi executarea armistiţiului, procurate tot de dl.Ghelmegeanu dlui Mihalache dela care le-am avut.

IV.- Un dosar cu circulările trimise organizaţiilor acesta a rămas la club.

V. Dosarele cu rapoartele organizaţiilor privitor la felul cum au decurs alegerile, cărţi de alegători - dovedind delicte electorale, declaraţii şi câteva zeci de mii de cereri de înscrieri în listele electorale, care s'au făcut la clubul central.

Aceste erau în pachetul care a fost adus de mine de acasă şi încredinţat ofiţerului american potrivit in-

dicaţiunilor ce am primit, pe lângă pachetele cu declaraţiile de înscriere în liste, care se găsesu la dl.Haţieganu, cu alte dosare pe care nu le cunosc.

S'a mai constituit un dosar al conferinţei de pace cuprinzând cele două memorii Gafencu şi un raport asupra felului în care s'a executat convenţia de armistiţiu ce a fi servit la întocmirea memoriilor Gafencu. Le-am arătat pe toate delegaţiei Gafencu. Dl.Zane şi Serdici au contestat exactitatea cifrelor.

Memoriul către O.N.U. şi telegrama din Martie către cei trei miniştri de Externe au rămas la liberali.

La mine au mai rămas dosarul cu primele hotăriri ale delegaţiei permanente şi comitetului central, care cred că se găsesc în arhiva clubului. Declar, că nici odată n'am avut în arhiva secretariatului sau eu personal vreun dosar sau vreo hârtie cu caracter ilegal sau compromiţător, nici n'am văzut vreodată un asemenea document sau ceva în legătură cu acţiuni în străinătate sau tinzând la răsturnări interne pe căi ilegale. Deasemenea n'am avut niciodată informatori dintre funcţionarii de Stat. Nu cunosc nici un funcţionar din Ministerul de Interne (Siguranţa), Prefectura Poliţiei Serviciul Special, etc., care să-mi fi servit informaţiuni dela aceste autorităţi, ce aflam, era dela persoane particulare şi întâmplător erau lucruri necontrolate şi de multe ori neverosimile. Acestea le comunicam uneori Biroului partidului.

ss. N.Penescu.

30 Septemvrie 1947.

1 oct 007718

18

D E C L A R A T I E

Suplimentară la declaraţia din 30 Septembrie.-

La intrebarea dacă am păstrat şi eu copii după dosarele arătate în declaraţia din 30 Septembrie, arăt că am încredinţat secretarului meu pentru păstrare un rând din aceste dosare. El se numeşte ION POPESCU, avocat şi locuieşte în str. Finlanda nr. 12/ dacă nu mă înşel/ unde sunt şi aceste lucrări/ cred a Dlui GHILMEGEANU o traducere a unei cărţi economice din limba engleză etc.-/

După verificarea rog să mi se restituie fiindcă-mi nu conta nimic ca, caracter ilicit iar memoriile mi s'a spus de dl. Anchetator, sunt cunoscut şi le are Siguranţa.-

/ss/ NICOLAE PENESCU

1 Octombrie 1947.-

II.

8 Oct

718
719

PROCES VERBAL DE CONFRUNTARE.

Astăzi, anul una mie nouă sute patruzeci şi şapte, luna Octombrie, ziua opt ;

Noi, DIACONESCU D. , Referent special şi S.DAVIDESCU, Inspector de Poliţie ;

Procedând la confruntarea reţinuţilor NICULAE PENESCU şi Comandor CIOROIU MIRCEA, am constatat următoarele :

NICULAE PENESCU :

Sub ce formă mi-a vorbit Domnul CIOROIU despre rezistenţa naţională ?

Câtva timp înainte de conversaţia mea cu dl.CIOROIU, care a făcut obiectul confruntării precedente, l-am întâlnit pe Dl.Cioroiu la Dl.Maniu. Am plecat de acolo împreună spre biroul meu din Str.Atena. In faţa biroului, şi aproape de despărţire, Dl.Cioroiu, care îmi vorbise până atunci de valul de nemulţumire al populaţiei contra regimului, mi-a adăogat ceva în sensul că rezistenţa naţională este în creştere. Eu am înţeles că este vorba de o mişcare de rezistenţă şi de aceia l-am întrebat, dacă după condamnarea lui ALDEA şi a celorlalţi mai există o asemenea mişcare. Domnul Cioroiu mi-a răspuns ceva în sensul că eu nu ştiu nimic, adică eu Penescu, dar că rezistenţa este mare. Vreau să precizez că nu pot afirma că termenii conversaţiei sunt absolut exacţi, ideia însă a fost cam aceasta. Ea m-a frapat dar de aceea am reţinut-o.

Eu n'am auzit nici odată că dl.Cioroiu face parte din vreo mişcare de rezistenţă şi nici n'am ştiut că lucrează la Secţia Militară.

Când am comunicat D-lui Mihalache, în ziua de 12 Iulie, din nou conversaţia mea cz dl.Cioroiu,privitor la avionul "TARS", atunci dl.Mihalache mi-a spus că dl.Cioroiu îi lucrase un plan.

Pe dl.Cioroiu l-am cunoscut numai la Biroul Presei,unde lucra benevol.

COMANDOR CIOROIU MIRCEA :

Nu-mi amintesc să fi vorbit D-lui Penescu cu ocazia drumului ce l-am făcut împreună dela dl.Leucuţia până în Strada Regală, despre o mişcare de rezistenţă naţională. Cu acea ocazie însă am discutat împreună despre probleme cu caracter economic în legătură cu persoana D-lui Ghilezan. Cu ocazia întrevederii ce am avut la dl.Penescu acasă - atunci când am discutat despre o eventuală plecare în străinătate - dl.Penescu mi-a comunicat că plecarea în străinătate a celor patru personagii importante din P.N.T. este determinantă pentru politica partidului, pentru acţiunea de forţă în vederea răsturnării Guvernului. Acţiunea din interior urma să continue.

NICULAE PENESCU :

Este cu totul inexact că eu i-am vorbit d-lui Cioroiu, în ziua când a fost la mine acasă, ceva în sensul celor afirmate de d-sa mai sus.

Conversaţia mea cu dl.Cioroiu a început cu întrebarea mea dacă este posibilă,în principiu, folosirea unui avion de

pasageri al Companiei TARS, care face cursa Arad, pentru a pleca în Turcia. I-am spus D-lui Cioroiu că ideia mi-a fost sugerată două zile mai înainte de un prieten, că m'am gândit la dânsul ca să-mi dea o informaţie şi eventual dacă cunoaşte aviatori la Compania TARS. In primul rând, Dl.Cioroiu m-a întrebat dacă plec eu şi i-am răspuns negativ. După aceia mi-a explicat de ce soluţia este imposibilă. D-sa a adăugat însă că are el soluţia, dar este ultima posibilă, din cauza măsurilor luate de autorităţile militare româneşti şi sovietice şi pentru realizarea ei este necesar să meargă în provincie. Dl.CIOROIU a precizat că el foloseşte această soluţie numai pentru plecarea unor personagii de mare importanţă, că ar merge şi el cu soţia, că trebuesc doi aviatori şi circa 6000 de dolari, aşa cum ar tat în declaraţiile anterioare. Este adevărat că pentru a determina pe dl.Cioroiu să aranjeze această plecare, aşa cum a arătat că este în stare s'o facă, i-am spus că este vorba de două personagii importante. Eu nu ştiam la acea dată de un proect de plecare al D-lui Maniu a patru personagii. Iniţiativa aceasta îmi aparţinea şi era cu totul independentă de iniţiativa D-lui Maniu pe care nu o cunoşteam, ea era în legătură numai cu teama mea de a fi arestat.

Tin să declar categoric că n'am dat nici o explicaţie politică D-lui Cioroiu şi că acesta nic nu m'a întrebat ceva în acest sens. Eu am spus D-lui Cioroiu că acei care pleacă sunt personagii importante, atât.

COMANDOR CIORIU MIRCEA :

Menţin tot ceeace am spus eu mai sus, precum şi declaraţiile anterioare relativ la întrevederea cu Dl.Penescu de la D-sa de acasă. Eu n'am vorbit nici odată de plecarea mea

şi a soţiei mele care urma să dea examene la Iaşi, în care scop am şi plecat.

Conversaţia mea cu dl.Penescu a durat între un sfert de oră minimum şi maximum o jumătate de oră.

Drept care am încheiat prezentul proces verbal spre cele legale.

VI

17 oct 00723
723

D E C L A R A T I E

Subsemnatul NICULAE PENESCU, declar că din felul în care Domnul MANIU ne-a redat mesajul Domnului ACHESON, rezulta că momentul nu era oportun pentru agitaţiuni în vederea răsturnărei Guvernului.

17 Octombrie 1947.

(ss) N. Penescu

VI

-8 oct

00724

724

DECLARATIE

Subsemnatul N.T. POPESCU-ZORICA, în continuare declar următoarele:

Incepând dela 23 August 1944, când P.N.T. şi-a reluat automat activitatea politica, şi-au reluat activitatea şi secţiile profesionale, parte din ele transformându-se în cercuri profesionale, sau organizaţii profesionale, cu caracter de sine stătător; contrar prevederilor statutare, aceste organizaţii au început să lucreze în afara intereselor profesionale, şi în tot cazul în contra ideologiei partidului.

Stiu că aceste aşa zise cercuri profesionale ţineau şedinţe la Clubul din str. Clemenceau.-

Am aflat că în cadrul cercului de studii funcţionau organizaţii militare, cari în loc de a se ocupa de fixarea unor anumite desiderate cu carcter strict personal şi profesional, sau cu elaborare de proecte pe plan programatic, alcătuiau în realitate organizaţii cu caracter paramilitar şi subversiv, urmărind răsturnarea stărilor de fapt prin mijloace agresive militare interne sau chiar din afara graniţelor ţării. In această privinţă citez ca informatori pe Gen. Vasilescu şi Col. Stătescu, cu cari am discutat.-

- Tot astfel, s'au organizat şi muncitorii, constituindu-se în organizaţie muncitorească P.N.T., care ştiu că era condusă de Ilie Lazăr şi ulterior de Romulus Georoceanu. Contrariu prevederilor statutare, în loc ca muncitorii să se înscrie ca toţi ceilalţi cetăţeni la sediul circumscripţiei, în cuprinsul căreia îşi aveau domiciliul, ei se înscriau direct la clubul din Clemenceau, de unde îşi primeau cartea de membru, plătind cotizaţiile în mâinile casierului organizaţiei muncitoreşti.-

Stiu din spusele D-lui Georoceanu că se urmărea să se aibă evidenţa tuturor muncitorilor din ateliere şi fabrici; şi pregătirea şi folosirea lor în manevrele din alegerile sindicale în favoarea P.N.T.-

In acelaşi timp ei urmăreau ca în cadrul partidului să aibă organizaţie paralelă pe întreaga ţară.- Stiu

E.V.

..//.

că au obţinut 6 locuri în comitetul provincial al vechiului regat, de sub preşedinţia D-lui Mihalache.-

Cu prilejul preluării preşedinţiei Capitalei de către D.Mihalache, i-am atras atenţiunea că are 2 organizaţii politice - cea muncitorească şi cea ardelească - constituite în afară de prevederile statutare.-

- In ce priveşte organizarea tineretului, chestiunea era de atributul exclusiv al secretariatului general al P.N.T., care dădea dispoziţiuni directe secretarilor provinciali şi judeţeni ai tineretului.-

In Capitală funcţiona şi o secţiune a tineretului universitar.-

Tineretul avea organele lui speciale de conducere cu comitete centrale, regionale şi judeţene, paralele cu organele de conducere ale organizaţiilor de cadre, şi se bucurau de o independenţa totală faţă de aceste organe.

Stiu că organizaţia centrală a tineretului avea un comitet de redactarea unor manifeste speciale, cu totul independente de acelea ale organizaţiilor politice (de cadre P.N.T.

Difuzarea acestor manifeste, cât şi a instrucţiunilor speciale, privind organizaţiile tineretului, se făcea prin intermediul curierilor trimişi la Centru de organizaţiile judeţene.-

- In repetate rânduri d. Dr.Virgil Solomon era nemulţumit de modul cum se făcea propaganda.- D-sa preconiza o intensă propagandă contra regimului, pe orice cale, care să fie atacat pe chestia colectării cerealelor, pe chestia înstrăinării acestor cereale, afirmând că o parte din ele se duc în U.R.S.S., iar altă parte şi le însuşesc agenţii guvernului în folosul lor, că guvernul este vinovat de secetă şi de foamete, etc.-

Evident că d.Dr.Solomon vorbea cu toată greutate situaţiei sale în partid, ca intim al D-lui Maniu, şi deci ca exponent al partidului, cum de altfel era şi apreciat de toţi aceia, cu cari venea în contact.-

- După convocarea comitetului executiv central din primăvara anului 1946, am discutat cu D.Dr.Virgil Solomon asupra componenţii delegaţiei permanente centrale şi am

căzut de acord ca D-sa să pună chestiunea în dizcuţie şi să ceară a se proceda la alegerea unei noui delegaţii permanente, încetând astfel practica complectării prin cooptări, propuse de biroul central.-

Spre surprinderea mea cu ocazia desfăşurării şedinţei D.Dr.Virgil Solomon a fost cel care a combătut mai mult această soluţie.-

Ulterior la cererea mea mi-a spus că astfel a avut situaţie din partid şi că sunt toate şansele ca în scurtă vreme partidul să fie chemat la guvern.

Arătându-mi nedumerirea, mi-a răspuns că de partea P.N.T. lucrează în acest sens Anglo-Americanii, şi dacă U.R.S.S. nu cedează se poate merge până la un conflict armat, la care eu am ripostat că este o mare naivitate să se creadă că negustorii Americani vor face război de dragul nostru, şi că în tot cazul nu este de dorit o asemenea întâmplare, care ar constitui o nenorocire pentru întreaga omenire.-

Peste câteva zile d.Maniu mi-a confirmat şi d-sa că într'adevăr P.N.T. se bizue pe sprijinul Anglo-Americanilor, adăogând că în tot cazul este bine că Anglo-Americanii au fost în măsură de a cunoaşte situaţia reală din ţara noastră.-

Referitor la relaţiile conducerii P.N.T. cu misiunile Anglo-Americane, ştiu dela d.Dr.Virgil Solomon că legăturile se făceau prin d.Vasile Serdici, de asemenea că atât Englezii cât şi Americanii sunt dispuşi să ajute P.N.T., să preia conducerea guvernării, contând mai ales pe un conflict armat între Americani şi U.R.S.S., care ar fi înlesnit o asemenea schimbare-svon, care era lansat de d.Dr.Solomon în toate împrejurările şi pretutindeni.- Aceasta am auzit'o din gura D-lui Dr.Virgil Solomon la "Caru cu Bere" şi în faţa mai multor persoane.- In privinţa faptului că d.Vasile Serdici servea de interpret al D-lui Maniu o ştiu chiar din gura D-lui Serdici.- D-sa mi-a afirmat acest lucru când d. Maniu locuia la domiciliul său şi urma să primească vizita unui reprezentant al misiunii americane.-

Se întâmpla uneori să fie de faţă la expunerile D-lui Dr.Solomon şi oameni dela ţară, după cum îmi aduc aminte d-nii: Stan Popescu-Găeşteşti, Gr.C.Popescu-Vărăşti, Mihai Matei-Moviliţa, Ion M.Cristea-Dobreni, Mitu Ignat-Buftea, ş.a.-

..//..

Cu prilejul aceleeaşi şedinţe a comitetului executiv, d.Maniu a făcut o expunere amplă a activităţii d-sale, pentru înfăptuirea actului dela 23 August 1944, arătând că de acord cu Mareşalul Antonescu a trimis pe Principele Barbu Stirbey şi pe d.C.Vişoianu la Cairo ca, împreună cu d.Cretzeanu dela Ankara să sondese posibilităţile eşirei României din Axă, şi să trateze armistiţiul cu U.R.S.S. prin intermediul D-lui Beneş şi al D-nei Kolontay.- Ne-a mai comunicat că s'a sprijinit şi pe concursul D-lor: Gafencu în Elveţia, Cornel Bianu la Londra şi Citta Davila la Washington.- A însoţit această expunere cu citirea corespondenţei schimbată cu Principele Barbu Stirbey, arătând în acelaşi timp că se servea de un cifru american, că încheerea armistiţiului a întârziat din cauza tergiversărilor D-nei Kolontay şi că U.R.S.S. a cerut angajament formal D-lui Maniu în numele Poporului român că condiţiunile armistiţiului vor fi riguros respectate.-

Ştiu dela D.Dr.Virgil Solomon că D-nii Cretzeanu, Cornel Bianu, Gafencu, Citta Davila, C.Vişoianu şi Viorel Tilea, lucrează intens în străinătate pentru înlăturarea regimului actual dela cârma ţării, şi că întreţin corespondenţă cu d.Maniu, pe care îl ţin în curent cu tot ce se întâmplă.-

Tot din relatările D-lui Dr.Virgil Solomon ştiu că în propaganda sa împotriva actualului regim din România d. Cretzeanu să folosea de fondurile puse la dispoziţia sa chiar de Guvernul român, în calitatea sa de Ministru plenipotenţiar la Ankara.-

- In ceeace priveşte declaraţia mea din 31 August 1947, referitoare la echipele de şoc, mai adaog că, întrebat demine, d.Dr.Solomon despre veracitatea informaţiei că d.Mihai Popovici se ocupă de organizarea lor, D-sa nu mi-a răspuns, tăcere din care am dedus veracitatea informaţiei.

Declar, stărui şi semnez propriu.-

ss. N.T.Popescu-Zorica

8 Octombrie 1947.

728 00728

11 Oct.1947

D E C L A R A T I E

Subsemnatul N.T.POPESCU ZORICA,în continuare declar;

La aperitivele dela "Carul cu Bere" în afar[ă de] persoanele specificate de mine în declaraţia anteri[oară] mai frecventau localul şi masa noastră domnii:Chiţă din când în când; Mihai Popovici,foarte rar;G-ral Va[sile] Zorzor,G-ral Barbu,Cezar Simionescu,Romulus Georgescu, Dr.Virgil Solomon,Victor Pop,preot Păcuraru din Oltenţa Rurală,foarte rar şi câţiva muncitori ale căror nume nu le reţiu,afară de un cărăuş Eremia,despre care cred că locueşte pe raza Circumscripţiei 29 Poliţie /mi-a rămas în minte Str.Tutunari/.

Declar,stărui şi semnez propriu.

ss/N.T.Popescu Zorica.

VI

3 Sept

00729

DECLARATIE

Subsemnatul căpitan PREOTU MICU POPESCU cu domiciliul in Bucureşti str. ~~xxxxxxx~~ Claudian Laurenţiu 36 i in continuare delcar următoarele :

1.- Aveţi cunoştinţă că la C.P.M. in secţia de informaţii s'au dat dispoziţiuni să se culeagă informaţii despre starea de spirit a armatei şi in ce fel.-

Răspuns La câte şedinţe eu am luat parte n'am auzit discutându-se despre această chestiune.-

2.- Aveţi cunoştinţă că la C.P.M. s'au dat membrilor manifeste politice dela P.N.T. pentru difuzarea şi ce conţineau acele manifeste ?

Răspuns N'am nici o cunoştinţă despre aceasta.

3.- Ce ştiţi,în legătură cu intrunirea unui plan de organizare armatei ?

Nu ştiu să se fi intocmit vre'un plan de organizarea armatei.-

Imi amintesc insă că la o şedinţă plenară a C.P.M. la care eu am asistat în vara anului 1946,se făceau discuţii libere in legătură cu modul de organizare armatei.- discuţiile se intrebuinţau mai mult intre următorii: col. STOIKA STEFAN, gl. ZORZOR şi gl. STOIKA GRIGORE'. Au mai contribuit şi alţi la discuţi dar nu amintesc cine au fost.

Stiu că uni erau de părere ca instrucţia armatei noastre să se facă pe un termen redus de 6 luni. O altă părere susţinea ideea unui stagiu de cel puţin 1 an. O altă părere susţinea la teritorii pe comune cum s'a făcut pe vremuri cu instruirea dorobanţilor.-

4.- Aveţi cunoştinţă despre anumite lucrări militare cerute dela C.P.M. de către P.N.T. Maniu sau Anglo-americane.-

./.

Răspuns N'am nici o cunoştinţă despre aceasta.

5.- Ce vă amintiţi că s'au discutat la şedinţele la care aţi luat parte ?

Imi amintesc că la o şedinţă ce am luat parte după ce fusese ales preşedinte Gl. NEGREI,aceasta a rugat pe membri cari se simt capabili să se ofere să ţină conferinţă cu subiect de specialitate a armei din care face parte.-

Din conferinţele care s'au ţinut şi la care am luat parte sunt :

O conferintă sau mai bine zis o discuţie a col. STOIKA STEFAN despre organizarea armatei cum am arătat mai sus.-

La o altă conferinţă xxxxxxxx ţinută de gl. ZORZOR despre justiţiea militară. Nu imi amintesc despre ideile acelei conferinţe.-

Aceasta imi este declaratie pe care o sustin şi o semnez.-

/ss/ Cpt. PREOTU MICU

5 Septembrie 1947.-

DECLARAŢIE

Subsemnatul Căpit.Preotu NICU POPESCU, cu domiciliul în Bucureşti, Str.Claudian Laurenţiu Nr.36 în complectare declar următoarele:

1.- Aţi luat parte la şedinţele comisiei de organizare ?

Răspuns: N'am luat parte nici odata la aceste şedinţe. Ştiu că am fost numit ca membru în acea comisiune, dar n'am luat parte la şedinţele ei nici odată.-

2.- Cine întocmea programul pentru şedinţele plenare şi pentru cele ale comisiilor ?

Răspuns: Nu ştiu cine întocmea aceste programe.

3.- Care era scopul cunoscut de suprafaţă şi care era scopul ascuns al secţiei militare ?

Răspuns: Scopul de suprafaţă al secţiei militare era gruparea la un loc pe profesiune a militarilor înscrişi în P.N.T.

- N'am cunoştinţă despre vre-un scop ascuns al secţiei militare.-

4.- Cum făcea Col.Dumitrescu Constantin cronica externă ?

Răspuns: La începutul expunerii sale dădea pe scurt rezumate dela posturile de radio streine apoi făcea comentariul acestora.

5.- Cine dădea directive pentru secţia militară din partea conducerei P.N.T. ?

N'am nici o cunoştinţă despre aceasta.

Aceasta îmi este declaraţia pe care o susţin şi o semnez.

ss.Căpt.Preotu Nicu.

9 Sept.1947.

E.F.

(VI) 22 bf 732 007732

DECLARAŢIE

Subsemnatul Căpitan PREOTU MICU POPESCU domiciliat în Bucuresti str. Claudian Laurenţiu nr. 36, prin prezenta recapitulez părţile esenţiale din declaraţiile date de mine

1.- Recunosc după ce m'am pensionat m'am înscris în secţia militară P.N.T. din Bucureşti în anul 1937.-

După 23 August 1944 m'am reînscris din nou şi anume în luna Iulie 1946.

Activitatea mea la secţia militară se rezumă numai la atât că am luat doar parte la 3-4 şedinţe plenare în calitate de simplu membru.-

Recunosc că la alegerile parlamentare din luna Noembrie 1946 am fost delegat asistent din partea P.N.T. la secţia de votare dela Inspectoratul General al Pompierilor din Bucuresti.-

Recunosc că în luna Martie 1947, am fost delegat din partea Crucii Roşii române la distribuirea ajutorului american în jud. Suceava.-

Declar şi susţin că nu am activat cu nimic în secţ. militară doar am luat parte la câteva şedinţe plenare ca simplu membru.-

Referitor la activitatea secţiei militare ştiu următoarele :

Cei care activau mai mult la secţia militară erau gral NECREI, col. STOIKA, general ZORZOR şi col. DEMETRESCU CONSTANTIN.-

Taxele de mebru erau: la început 500 lei apoi 1000 lei şi în primăvara anului 1947 s'a ridicat la 2000 lei lunar.-

La o şedinţă plenară la care am asistat am auzit când dl. general NECREI se interesa dela secretarul secţiei col. STOENESCU, despre situaţia secţiilor militare din ţară.

733

I s'a răspuns că sa primit rapoarte din unele judeţe unde s'au înfiinţat secţii militare pe judeţe.-

Imi amintesc că între aceste s'a pronunţat despre judeţul Vaslui.-

La o altă şedinţă la care am luat parte se discut despre organizarea armatei. Discuţiile se întreţineau mai mult de către : col. STOIKA, general ZORZOR, general STOIKA. Se făceau ami multe propuneri şi anume, reducerea stagiului militar la un an, altă propunere la 6 luni, iar altă părere susţinea ideia să se facă instruirea la comune ca pe timpul instruirei Dorobanţilor.-

Stiu că col. STOIKA a ţinut o conferinţă despre armata democrată de mâine " . Generalul ZORZOR despre "Justiţia militară, iar col. DIMETRESCU CONSTANTIN ţine regulat la sfârşitul şedinţelor cronica ştiriilor externe.-

Nu-mi aduc aminte de conţinutul conferinţelor.

N'am prieteni şi ~~xxxx~~ nici cunoştinţe sau rude dintre ofiţeri din armata activă. Sunt trecut în pensie din anul 1937.

Aceasta îmi este declaraţia pe care o susţin şi semnez.-

/ss/ cpt. pens. PREOTU MICU

22 Septembrie 1947.-

VI 15 Iul

734 / 00734

D E C L A R A Ț I E

Subsemnatul Adj.Av.Preda Gheorghe din Grupul aerotransport declar următoarele :

In ziua de 16 Iunie 1947 mi-s'a propus de către soldatul Pruteanu Marin din Esc.3 Leg.să-mi fac cunoștință cu o prietenă Dră. cu numele de Dorina ,fiind totodată rudă cu Dl.Ing.Popescu Gheorghe.Eram nerăbdător la o așa surpriză pe care o doream,fiind necăsătorit.A doua zi acel soldat a venit cu Dra. la strană recomandându-mă ei.Impresiile cele mai frumoase lăsându-i Drei.unde eram solicitat să-i fac o vizită la o fermă din Mogoșoaia.După câteva zile Dra. plecase dela fermă în provincie pentru 2 săptămâni totuși aveam legătură cu acel soldat zilnic,întrebându-l dacă a sosit sau nu acea Dră. In acest interval de timp m'am pomenit la unitate cu un tânăr civil adresându-se mie și recomandându-se cu numele de Dl.Doctor Cafencu la care nu știam de ce poate fi vorba.Imediat Dlui.ma invitat acasă la Dl.Ing.Popescu pentru a servi masa împreună și că a venit totodată Dra.Dorina din Provincie și dorește să mă vadă.I'am răspuns că deocamdată era ora II,3o și nu pot părăsi unitatea,deoarece urmam să iau parte la Conferința administrativă a unității și-i promisesem că în cel mai rău caz voi veni diseară la orele 18.

Totuși Dl.Doctor Cafencu a insistat mult să merg cel puțin până la poarta principală a flotilei ca să-mi fac cunoștință cu Dl.Ing.Popescu Gheorghe la care mă aștepta f.curios să mă cunoască.Mergând cu Dl.Doctor poarta principală unde mă aștepta și avusei cunoștință cu Dlui. prezentându-se Ing.Popescu.Imediat după cunoștință mi-a propus să merg acasă la dânsul să servim masa și totodată a discuta chestiuni f.importante.Totuși l'am refuzat, promițându-i că voiu veni seara.Apoi împreună cu Dl.Doctor sau dus către tramvaiul Nr.lo.Eram curios și așteptam ora la care trebuia să le fac vizita,încă la plecarea lor din unitate mi-au dat și adresa casei Dlui.Ing.Popescu.Reîntors la Conferința ad-tivă pe care am avut-o nu a durat decât 1 oră,după care timp,l'am căutat pe sold.Pruteanu Marin să-i spun de vizita celor doi,că au fost aci la unitate vrând să mă cunoască probabil în vederea Drei. Dorina,soldatul meu-a propus ca înainte de-a mă duce la Dl.Ing. Popescu să trec întâi pe la el acasă și să mergem împreună.

Ajunsei la soldat acasă,unde mă aștepta și era îmbrăcat în ținută civilă.Dealtfel familia Pruteanu și Ing.Popescu se cunoșteau datorită faptului că stăteau pe aceiași stradă.

Am părăsit casa cu soldatul îndreptându-ne către casa Dlu .Ing.Popescu.Când am ajuns acasă băturăm în poartă ieșind imediat Dna.Ing.Popescu întrebând odată Dl.Inginer este acasă,dar în acelaș timp ieșeau din casă și Dl.Doctor cu Dl.Inginer,bucurându-se de prezența mea,așteptând să-și facă apariția și Dra. Dar nu am văzut-o.

După aceasta imediat mi s'a oferit scaun în jurul unei mese în fața casei și așteptam pe careva dintre ei să deschidă discuția dar am remarcat în acelaș timp figurile acestor Dlor. schimbate și neplăcute mie.Am întrebat apoi pe dl Doctor,unde este Dra.?.Mi-a răspuns că nu a venit încă din provincie.Lucru la care nu mă așteptam să fie absentă,după cum mi-au spus împreună că Dra.a sosit din provincie .Imediat după acest răspuns Dl.Ing. Popescu Gheorghe,mi-a spus următoarele : Dle.Preda :"Sunteți de acord să plecăm în Turcia.Fraza la care nu știam să răspund momentan și totuși ,spunându-le că nu sunt pilot de avion trans/

./.

greu sau bombardament,ci pilot de informaţie şi recunoaştere pe avioane monomotoare.Dl.Ing.Popescu a insistat asupra avioanelor monomotoare ca să-i dau detaliile incărcătura si numărul echipagiului Av.I.A.R. 39,spunându-mi că mai multe persoane nu pleacă ci numai in număr de 7-8 persoane cu funcţiuni de Stat foarte mari si importante care vor să plece in Turcia neapărat şi are totodată relatii cu străinii in Turcia,care mai târziu să poată veni din nou în ţară in fruntea unui nou Guvern promitându-mi că voiu deveni şi eu o persoană de o mare importanţă,auzind si soldatul Prutzanu Marin.In tot timpul dejunului in acea seară Dna.Ing.Popescu a evitat să servească masa impreună ci a stat in casă tot timpul cât s'a discutat problema evaziunei.

După terminarea acelei discuţii am mulţumit serios pentru masă cu ideia de a pleca fără să le dau nici un răspuns in vederea plecării şi rugându-mă să ~~stau~~ fac tot posibilul dându-mi si nrul. de telefon al Dlui.Ing.Popescu de a proceda in timpul cel mai scurt plecarea noastră,fiind gata complotul.Am plecat la cazarmă unde locuiam.

După 2 zile m'am pomenit din nou cu Dl.Doctor Gafencu intrebându-mă dacă am putut realiza ceva pentru plecarea noastră, nedându-i nici un răspuns favorabil şi plecând din cazarmă Dl. Doctor,cu ideia de a-l tine in legătură telefonică pentru fiecare punct realizat,Iarăsi după câteva zile mi-a dat telefon Dl.Ing. Popescu la unitate adresându-se şi cu numele de Călin,de-a nu da bănuială ceva la telefon,si intrebându-mă din nou,dacă pot face ceva si să viu imedia la dânsul acasă.Nu am putut pleca deoarece fusesem aghiotant de serviciu pe aerodrom până a doua zi la 11,3o ci voiu veni mâine seară la orele 18.La orele 9 1/2 a doua zi dimineata am fost chemat din nou la telefon de Dl.Ing. Popescu reamintindu-mi să nu uit să viu la Dlui.Am fost iarăsi prezent la orele 18 la dânsul acasă unde mă aştepta cu mare nerăbdare.Prima intrebare la vedere cu Dlui.,dacă am putut aranja ceva.I-am răspuns că nu se poate pleca deocamdată fiindcă avioanele ce pleacă in cursă,li se pune benzină calculabilă până la destinatie in raport si de viteza avionului.

Nici un rezultat in acea seară,ci totusi Dl.Ing.Popescu mi-a spus că dac- la un caz eventual nu pleacă acum cu mine el va face tot posibilul si va pleca cu un alt pilot cu un avion de bombardament tip Heinkel 111 şi că solicita totodată harta strict necesară cu traseul până la San Stefano, tot dela un comandant mare de al nostru de aviaţiei si totodată mare în grad,insă acel comandant nu va pleca ci va rămâne aici. Atunci le-a propus Dlor ingineri Popescu şi Dr. Gafencu să plecăm cu 2 avioane mai mici I.A.R. 39 şi am căzut de acord.-

Am plecat la cazarăm dela dl. Ing. Popescu rămânând de acord asa stabilit cu cele 2 avioane.-

A doua zi dimineaţă, eu fiind şi administratorul grădinei de zarzavat al grupului aero- transport, am fost vizitat.,de camaradul meu ad. av. LUSTIG ROMULUS,care făcea parte din aparatul B.C.P. şi i-am spus toate chestiunile acelea in legătură cu această evaziune după care ad. Lustig m'a rugat să-i dau telefon Dlui Ing. Popescu că la orele 18 voi veni cu camaradul care vrea să plece şi el in Turcia.- La orele 18 seara am fost apoi impreună cu camaradul meu Lustig la dl. Ing. Popescu recomandându-i un foarte bun pilot şi tot pe I.A.R. 39. La cele propuse de noi că putem pleca până la San Stefano si cu un număr de 7-8 persoane se poate cu aceste 2 tipuri de avioane I.A.R. 39 după care am şi inceput tratativele.

Urma să optinem 2 avioane I.A.R. 39 dela Curtea de Argeş care trebuiau aduse pentru antrenamentul pilotilor pe aerodromul Giulesti, După câteva zile urma să se trasporte medicamente dela Giulesti la aerodromul Constanta. Am raportat comandantului de Esc. impreună cu ad. Lustig să fim programaţi noi doi cu 2 I.A

./.

00736 736

39 pentru transportul acelor medicamente si ni sa aprobat pentru dat de 14 Iulie 1947 orele 6,1o.-

Am anuntat imediat pe dl. Ing. Popescu si Dl Dr. Gafencu că avioanele sunt programate pentru 14 Iulie ora 6,1o cu traseul Giulesti- Constanta.- Dumnealor ne-au indicat pe data de 13 Iulie 1947 seara la localul Miorița pe Db. Filantropiei unde trebuie să servim masa impreună, ca la ajunul plecării pe care atunci seara l-am cunoscut și pe Dl. ing. Boroca, si fiind si Dna Ing. Popescu, După ce am servit masa im sună am plecat cu ad. Lustig acasă al el.

Din dimineata zilei de 14 Iulie 1947 la ora 5 am plecat de acasă impreună cu adj. Lustig către aerodromul Giulesti de unde urma să plecăm in misiunea ordonată adică la Constanța.-

La orele 6,1o am decolat dupe aerodromul Giulesti cu destinația Constanta iar în drum a aterizat pe islazul Tămădău unde ne asteptau cu masinile du. Nu Popescu. După ce am aterizat intorcand avioanele pe teren si in timp ce dl. Dr. Gafencu și ceilalti se îndreptau către avion pentru a se urca am auzit trăgându-se focuri de armă . Uitându-mă imprejur am văzut avionul incorjurat de oameni inarmati si pusi in imposibilitate de a mă putea face vre'o miscare. Oameni inarmati au venit la avion comănduind să mă dau jos si să mă culc la pământ.

Aceasta imi este declaratia pe care o semnez si sustin propriu.-

/ss/ Adj. Av Gh. Preda

15 Iulie 1947.

VI

15 Mytu 00737/737

copie vezi vol. 8. f. 89-97.

D E C L A R A Ţ I E

Subsemnatul Adj.Av.PREDA GHEORGHE, născut în anul 1920 luna Iunie, ziua 6 în orașul Galați Jud.Covurlui, fiul lui Călin /decedat/ și Ecaterina, absolvent a 5 /cinci/ cl.liceu, necăsătorit, condamnat nu am fost. Militar activ în Aeronautică /adj.aviator/, domiciliat în București Corpul Aerotransport Giulești, declar următoarele:

In cursul lunei Iunie 1947, prin intermediul soldatului GRUTEANU DUMITRU din Grupul Aéro-Transport Giulești, am cunoscut o tânără anume Dorina.

După 4-5 zile aflându-mă la grădina de zarzavat a unităţii din care făceam parte și s'a prezentat la mine un domn care mi-a spus că se numește Gafencu și că e doctor.

L-am întrebat ce dorește și mi-a spus că vine din partea D-lui Ing.Popescu, invitându-mă la masă la dânsul unde va fi și Dorina. Am refuzat invitatia deoarece în acelaşi zi la ora 11.3o, trebuia să iau parte la o conferință administrativ însă Dl.Dr.Gafencu a insistat și m'a chemat la poartă undese afla și Dl.Ing.Popescu.-

Am ieșit afară împreună cu Dr.Gafencu care mi-a făcut cunoștință cu Ing.Popescu, care aștepta și care deasemeni m'a invitat la dânsul acasă.

Spunându-i și Ing.Popescu că nu pot lipsi d la conferin administr. care urma să aibă loc la 11.3o, acesta a insistat să viu, deoarece vrea să-mi vorbească ceva important și atunci i-am promis să vin la ora 18.-

M'am dus conform intelegerii la dl.Ing.Popescu unde se afla și Dr.Gafencu. Mentionez că m'am dus împreună cu sold. Pruteanu D-tru care este vecin cu ing.Popescu și care îmi spusese d acesta că este nașul Dorinei. Dorina nu se afla acolo și ing.Popescu mi-a spus că dânsa este plecată la ţară. Dl.Ing Popescu cu care discutam mi-a cerut o serie întreagă de amănunte în privința aparatelor de sbor ce se află pe aerodromul Giulești asupra autonomiei de sbor a aparatelor precum și asupra

./.

numărului de pasageri ce pot lua la bord acestea avioane. Deasement m'a intrebat pe ce aparate am sburat.

După aceasta discuție ing.Popescu m'a intrebat dacă nu a-şi vrea să părăsesc ţara şi la răspunsul meu evaziv a început să critice actualul guvern si regimul căutând să-mi arate situatia politică internă ca f.rea şi că in curând se va declanşa un nou războiu mondial intre anglo-americani si rusi.

Cum eu nu mă lăsam convins a încercat si Dr.Gafencu cu soldat Cruteanu D-tru să mă determine să accept propunerea ing.Popescu.

Sold.Pruteanu spunându-mi că si dânsul vrea să plece din ţară insotindu-mă ca mecanic de bord. In cursul acestei convorbiri inginer Popescu mi-a afirmat că in avionul pilotatx de mine ar mai pleca şi câteva personalităţi politice cu ajutorul cărora îmi voi putea face in străinătate o situatie frumoasă. După aproape două or in care timp am luat si masa am plecat. Impreună cu sold.Pruteanu urmând a-i comunica Ing.Popescu prin telefonul dela domiciliul său dacă am luat vre'o hotărâre cu privire la propunerea ce-mi făcuse. Mentionez că dela plecare n'am telefonat Ing.Popescu si după trei zile a venit din nou la mine Dr.Gafencu intrebându-mă ce hotărâre am luat. Am răspuns D-rul Gafencu că nu am luat nici o hotărâre si că nici nu am studiat încă posibilitătile de plecare, iar Dr.Gafencu a insistat să mă decid, spunându-mi că persoanele politice sunt pregătite de plecare si că asteaptă hotărârea mea. Apoi Dr.Gafencu a plecat urmând ca eu să telefonez ing.Popescu.

In acest timp am mai discutat cu sold.Pruteanu D-tru, care incerca să mă convingă să accept propunerea ing.Popescu. După câteva zile din nou m'am pomenit cu un telefon din partea D-lui Ing.Popescu la care m'a intrebat dacă am aranjat chestiunea noastră de plecare si răspunzându-i că nu se poate face deocamdată nimic. La telefon s'a exprimat cu numele de Călin după cum avusesem conventia cu D-lui, insistând a face tot posibilul să vin la D-lui acasă, ~~taxtx~~ să discutăm chestiuni importante

Intre timp gândindu-mă la posibilitătile de a pleca din ţară cu avionul luând la bord 7-8 pasageri după cum îmi spusese ing.Popescu şi cum avioanele Bimotoare care ar fi putut sbura cu acesti pasageri nu erau disponibile pentru sbor, a socotit că am putea pleca cu două avioane "I.A.R.-39/" in cazul acesta insă fiind necesar încă un pilot. M'am gândit că pilotul LUSTIG

./.

ROMULUS, care era bun prieten ar fi indicat şi i-am destăinuit intenţia ce o aveam, iar acesta după o îndelungată discuţie a fost de acord cu propunerea mea.

Am telefonat Ing.Popescu spunându-i că vreau să-i comunic ceva important, iar în aceiaşi seară la ora 18.oo împreună cu Lustig Romulus ne-am dus la Ing.Popescu, căruia i l-am prezentat şi i-am spus că avem posibilitatea să plecăm urmând ca amândoi să pilotăm câte un avion tip I.A.R.-39.

La această discuţie a luat parte şi Dr.Gafencu pe care l-am găsit acolo şi în cursul convorbirii Ing.Popescu mi-a spus că urmează să plece.Dânsul,Dr.Gafencu precum şi încă 4-5 persoane printre care o doamnă şi două personalităţi politice,iar destinaţia este Aeroportul "San Stefani"din Turcia în apropierea oraşului Constantinopol.Acestea amănunte fiind stabilite,urma ca în cel mai scurt timp să procurăm eu şi Lustig Romulus cele două avioane,iar Ing.Popescu să procure harta parcursului.

După acestea am plecat urmând ca peste două zile să ne întâlnim tot acasă la Ing.Popescu pentru a mai spune ce-am aranjat.

Peste câteva zile ne-am întâlnit din nou la Ing.Popescu acasă,când le-am cunoscut că în curând urmează ca noi să aducem dela Curtea de Argeş la Bucureşti 2 avioane tip I.A.R.-39,şi cu care vom pleca în Turcia,fără a mai ateriza la Bucureşti şi direct la locul de întâlnire.-

La această,Ing.Popescu ne-a spus ca înainte de a decola dela Curtea de Argeş să tăem firele telefonice pentru a nu fi urmăriţi de autorităţi la care camaradul Lustig Romulus nu ar fost de acord.

Camaradul Lustig a propus să decolăm cu toţii de pe Aerodromul Petreşti-Dâmboviţa,pe care pe care nu l-am acceptat spunând că este mai bine de undeva de pe Lehliu.După aceasta colegul Lustig a propus Aerodromul Tămădău pe care îl cunoştia din timpul războiului,la care Ing.Popescu a spus că vom merge să-l vedem şi în caz de nu ne convine vom merge la Lehliu.Am fixat ziua de Duminecă 6 Iulie să mergem să facem recunoaşterea aerodromului,astfel că după ce am servit masa la Ing.Popescu la orele 14.oo toţi patru am plecat cu o maşină tx.făcând recunoaşterea aerodromului Tămădău indicându-le locul unde să stea până vom ateriza cu avioanele.Ing.Popescu a fost foarte mulţumit de poziţia locului şi a renunţat de a mai merge la Lehliu înapoindu-ne la Bucureşti.

Ajungând la Bucuresti Dl.Ing.Popescu ne-a oferit suma de 1.000.000 pentru a servi masa, urmând să ne revedem peste câteva zile.-

Marti sau Miercuri m'am dus din nou cu Lustig la Ing. Popescu însă acesta nu era acasă, iar sotia sa ne-a spus că e la Dl. Cdor.Negrescu pentru a procura harta parcursului .După putin timp au venit Dr.Gafencu si Ing. Popescu cărora le-am adus la cunoştinţă că deoarece întârzie programarea avioanelor ce trebuia să le aducem dela Curtea de Argeş, şi cum urma să ne sosească alte două avioane tip.I A.R.-39 dela Turda care intra cu dotarea unităţii si cu care noi urma să plecăm la Constanţa spre a aduce un transport de medicamente să ne servim de aceste avioane pentru scopul nostru şi anume decolând de pe Aerodromul Giulesti în loc să plecăm spre Constanţa sau ateriza pe Aerodromul Tămădău care se afla pe acelaşi traseu şi unde urma să fim aşteptaţi de Ing.Popescu şi Dr.Gafencu şi ceilalţi.

Dr.Gafencu si Ing.Popescu au fost de acord cu propunerea noastră urmând a-i înştiinţa la timp asupra datei exacte când vor fi programaţi avioanele pentru zbor.

Sâmbătă 12 Iulie 1947 sosind cele 2 avioane I.A.R.-39 dela Turda au fost programate pentru plecare spre Constanţa pentru Luni 14 Iulie ora 16.00 urmând ca eu si Lustig Romulus să le pilotăm.-

Am înştiinţat imediat pe Ing.Popescu la domicilium său unde se afla si Dr.Gafencu si am stabilit de comun acord ca Luni 14 Iulie 1947 orele 6.30 să ne astepte la Tămădău împreună cu toţi ceilalţi, iar noi vom ateriza spre a se îmbarca decolând apoi cu destinaţia aeroportul San Stefano în Turcia.Toţi am fost de acord asupra programului stabilit, iar Sâmbătă seara eu si Lustig Romulus ne-am adus bagajele la Ing.Popescu acasă, rugându-l să ni le aducă la Tămădău deoarece noi nu puteam veni cu bagajele pe aeroport spre a nu da loc la bănuieli.

.Am luat apoi masa împreună, iar inginer Popescu ne-a arătat harta parcursului de care ne-a spus că a procurat-o dela un ofiţer superior din Aviatie apoi Ing.Popescu ne-a dat suma de 2.000.000 /două milioane/ lei pentru a-mi procura un pistol pe care să-l am asupra mea iar lui Lustig Romulus i-a dat tot suma de lei 2.000.000 /două milioane/ lei pentru benzină .Am plecat urmând a ne revedea Duminecă seara.Când am venit cu Lustig însă

./.

Ing.Popescu nu se afla la domiciliu,acolo fiind numai soția dânsului și Dr. Gafencu.Lustig Romulus a trasat drumul de parcurs pe harta de navigație aeriană,hartă ce ia dat-o doctorul Gafencu.După puțin timp doctorul Gafencu împreună cu Lustig au plecat,după câteva minute am plecat și eu cu D-na Popescu și ne-am întâlnit cu toții la restaurantul "Miorița" pe Bd.Filantropia unde ne așteaptă Ing.Popescu cu un domn anume Borcea pe care mi l-a prezentat.Am servit masa împreună și în acest timp doctorul Gafencu care se afla în stânga mea mi-a cerut să scot dela piept decorația sovietică ce-o purtam.

După ce am terminat masa Dl.Borcea care se dădea drept inspector ne-a dat 1.000.000 /un milion/ pentru mașină și ne-am despărțit.

A doua zi dimineața adică Luni 14 Iulie 1947 la ora 5.30 am venit pe Aerodromul Giulești unde mi-am pregătit avionul,iar la ora 6.10 am decolat împreună cu Lusting Romulus care pilota al doilea avion și am luat direcția Tămădău.

La circa ora 6.30 am ajuns deasupra Aerodromului Tămădău având altitudinea aproximativ 200 m.și-am văzut din avion 2-3 mașini.Am aterizat și mașinile s'au îndreptat spre avion,iar din mașini au coborât câteva persoane care aveau cu ele valize și care au venit să se suie în avionul meu.In acel moment am auzit rafale de mitralieră și autoanele au fost înconjurate de mai multe persoane civile înarmați care ne-au arestat și ne-au adus la București.-

Declar,susțin și semnez.

Adj.Av.Preda Gh.

15 Iulie 1947.

copie vezi vol. 8 f. 98, 99.

00742

742

D E C L A R A T I E

Subsemnatul Adj.Av.FREDA GHEORGHE,în continuare mai declar :

Cu două zile înainte de plecare Ing.Popescu ne-a dat suma de două milioane lei pentru a-mi cumpăra un pistol însă din cauza timpului scurt n'am putut găsi.-

In ziua plecării am făcut împreună cu Pilotul LUSTIG R.aprovizionarea avioanelor cu benzină şi am sustras din depozitul unităţii cantitatea de 400 lutri necesară sborului.-

Cu această cantitate aveam rezervorul plin, putând astfel parcurge distanţa dela Tămădău la Aeroportul San-stefano.-

Inginer Popescu Gheorghe mi-a spus că familia mea va fi ajutată cu bani înainte de plecare de persoanele care urmau să plece.-

Declar susţiu şi semnez propriu.-

ss/.Adj.Av.FREDA GHEORGHE

17 Iulie 1947

AI/

copie vezi vol. 8. f 100-102.

00743

743

D E C L A R A T I E

Subsemnatul adj. av. PREDA GHEORGHE din Grupul aerotransport declar la întrebările ce mi se pun :

- Am intrat în Scoala Civilă de Pilotaj la 11 VII-1939.-

- Am terminat Scoala Civilă la Asoc. C.F.R. Galaţi în anul 1939 cu un număr total ore sbor 18o cu ture pistă, acrobaţii şi raiduri de instrucţie.-

- Am obţinut brevetul gr. I şi II internaţional de turism .-

- Am sburat în Scoala Civilă av. Fleet F.1o G.-

- In 1941 am urmat gr. III Roşiori de Vede pe av. Fleet 35 ore sbor numai acrobaţie.-

- In 1941 luna Decembrie am intrat în Sc. Militară de pilotaj până în 1943 1 Sept. absolvit scoala şi fiind avansat la gradul de Adj. Stg. av. / Pilot de Război/ cu tragerile aeriene executate la Constanţa.-

- Am sburat următoarele tipuri de Av. în Sc. Militară.-

- P.W.S. - Hardi- F.N. 3o5 - I.A.R. 38- I.A.R. 39.-

- Am fost mutat din Sc. prin D.M. în Fl. 3 Informaţii Buzău.-

- In luna Octombrie 1943 am fost mutat în Flotila ~~xxxxxx~~ de Hidroaviaţie Constanţa.-

- Am executat un număr de ore sbor pe apă 119 ore sbor cu 42 misiuni de război, Av. Shuarts, Heinkel 42, Heinkel 114.-

- Am fost plecat pe Frontul de Vest în Esc.114 Leg. unde am executat un număr de sbor 211 pe Av. Fleet.-

- La 9 Maiu 1945 m'am reîntors în ţară .-

- Am ~~xxxxxxx~~ obţinut virtutea aeronautică clasa cruci de aur cu spade.-

./.

- Crucea Serv. Credincios cl. II
- Victoria Rusească contra Germanilor
- Total ore sbor de când sunt pilot 1122 ore sbor.-

27 Septembrie 1947

/ss/ Preda Gheorghe.-

D E C L A R A Ț I E

Subsemnatul GH.POPP, în continuare declar următoarele:

In ce privește pe tânărul NOVAC, care se afla în munții dela Piatra Craiului și tovarășul său tovarășu lui, nu știu cine i-a trimis acolo, cine erau și cine îi întrețineau. Știu numai dela Dl.MUREȘANU atât că ei se aflau acolo încă înainte de a trimete noi pe GAVRILĂ RUSU și ceilalți doi acolo. La trimiterea acestora din urmă s'au luat mai multe soluții, întrucât Dl.MUREȘANU propusese și Borescul ca refugiu /unde dânsul are o vilă/; eu însă am opinat pentru refugiul dela Zărnești, întrucât acolo mai erau și alții și, refugiul deci oarecum verificat și aprovizionarea ușurată. După cât îmi amintesc la consfătuirea, care a avut loc în această chestiune, au participat afară de mine domnii MUREȘANU, BARBUS /care a stat f.puțin/ G.RUSU, mi se pare și cei doi jandarmi. Nu-mi aduc aminte de alții întrucât convocarea se făcuse de Dl.MUREȘANU, la el acasă, eu i-am găsit adunați. Suma totală ce le-am trimes în cursul celor vre'o 6 luni se ridică aproximativ la vre'o 15 /cincisprezece/ milioane lei din cari vre'o 4.1/2 milioane le-am avut din fondul de 10 milioane depuse pentru depunerea candidaturilor noastre în Jud.Someș din care ne-a rămas încă un rest de vre'o 4.1/2 milioane, pe care le-am întrebuințat pentru ajutorarea lor. Am socotit că trebue să fac pentru rest și eu sacrificii personale, nevoind să apelez la partid /organizația centrală/ care știam că e săracă în fonduri, și întrucât ca președinte al organizației județene mă socoteam obligat să-i ajut pe cei urmăriți. Sumele le-am trimis prin Dl.NISCOV care a fost la mine de două ori, odată prin Dl.VESA, odată prin altă persoană din Zărnești,, al cărui nume îmi scapă, nu-mi amintesc încă prin cine am mai trimis a cincea oară. E posibil că i-am trimis poate prin PUIU BELBEANU, care pleca la ei, dar e mai probabil că nu i-am trimis prin el ci prin Dl.RUSU care a venit odată personal la Bucuresti și știu că i-am dat atunci o sumă de bani.

./.

Pe Dl.GHIMICESCU, l-am cunoscut numai atunci când a fost odată la mine.Venise ca să-mi comunice că cei trei au sosit la destinaţie,că se află bine,dar au adăugat că ei manifestă nemulţumire şi ne ceartă,pe mine şi pe Dl.MURESANU.Mai târziu eu am arătat aceasta D-lui RUSU care însă a desminţit că ei ar fi făcut asemenea manifestare.D.GHIMICESCU m'a întrebat cu ocazia vizitei sale dacă am încredere într'înşii ; eu i-am răspuns afirmativ.

Privitor la convorbirea mea telefonică cu Dl.RUSU dela Zărneşti,nu aş putea spune că el ar fi fost agresiv,dar a manifestat indispoziţie şi nerăbdare pentrucă nu primise încă ajutorul lunar acordat,deşi trecuse termenul.

L-am liniştit că îl va primi,întrucât,dacă nu mă înşel expediasem banii şi erau pe drum.Informaţia că între altele cei trei se îndeletnicesc şi cu ascultarea cred că o am dela Dl NISCOV.Buletinele informative pe cari le-am trimis odată sau de două ori cuprindeau unele informaţii din străinătate pe cari mi le comunica secretariatul general.Erau ştiri care nu apăreau în ziare şi erau probabil prinse din emisiunile de radio.

INTREBARE:

Dv.ca fost ministru şi deputat şi făcând parte dintr'un partid, care se intitula el partid de ordine,cum explicaţi că în loc să îndemnaţi pe cei doi jandarmi dela Someş cari dezertase-ră,să se înapoieze la unităţile lor şi să-şi vadă de treabă Dv.,îi rupeţi societăţii şi-i trimiteţi în munţi ? Nu era mai logic să-i fi ajutat materialiceşte şi juridiceşte pentruca ei să fie redaţi societăţii .?

RASPUND URMATOARELE: Intrebarea dumneavoastră,este,în principiu foarte îndreptăţită şi am regretat şi eu că ei trebue să apuce pe această cale ilegală şi riscată.Eram încă subt impresia povestirii celor doi jandarmi cari spuneau că în arest au fost trataţi foarte aspru,că au fost ţinuţi într'o pivniţă cu picioarele în apă până la genunchi,iar mai târziu într'o latrină şi că erau îngroziţi de acest tratament.Am sperat pe urmă că,aşa cum s'a acordat o amnistie pentru cei cari au fraudat alegerile,ea se va extinde şi asupra lor.Imi părea că neputinţa să se amnistieze numai cei cari au fraudat alegerile fără a cuprinde şi pe cei cari au apărat într'un fel sau altul libertatea şi sinceritatea votului.De altfel mai exista şi posibilitatea unei destinderi ulterioare între partide care,cu toată

./.

încordarea politică dinx epoca electorală ar fi fost logică şi indicată de necesitatea de a se ajunge la o potolire a pasiunilor răscolite.

INTREBARE:

Cum se face că Dv., aveaţi încredere în afirmaţiile lor că erau persecutaţi şi că fapta lor se reducea la o simplă descoperire a unor fraude electorale.?

RASPUND: Că am avut încredere în informaţia lor pentrucă nu vedeam motivul ce i-ar fi îndemnat să se expue la urmăriri şi prigoană.

De altfel afirmaţia lor mi-a fost confirmată şi de Dl. RUSU GAVRILA în a cărui onorabilitate aveam toată încrederea. Nu am încercat să controlez nici până în prezent veracitatea afirmaţiilor lor pe care le cred şi acum pentru motivul arătat mai sus.-

Drept care dau prezenta declaraţie.

ss/ Gh. Popp

Bucureşti 12 Sept. 1947

51

6 Sept

748

00748

DECLARATIUNE

Subsemnatul Gh. Popp, în continuare, declar următoarele :

Prezentându-mi-se manuscrisul unui cifru scris cu creionul, începând cu literile alfabetului numerotate, urmate de o explicaţie cu referire la un text german recunosc că acest cifru este scris de mine.

Intrebare La ce text german se referă cifrul Dvs.-?

Răspund : Nu-mi mai aduc aminte de loc, deoarece manuscrisul datează din a.1941 sau 1942 şi cifrul a rămas fără nici'o întrebuinţare, întru'cât nu l-am utilizat nici'o dată.

Intrebare Care e persoana cu care trebuia să comunicaţi prin acest cifru ?

Răspund : Dl Dr. Comşa, fiul ~~xxx~~ Dlui Ionel Comşa, directorul general sau preşedintele socetăţii " Industria sârmei " al cărei ~~xxxxx~~ sediu se găseşte în Bucureşti. Am întâlnit pe dl. Dr. Comşa întâia oară în locuinţa dlui IULIU MANIU, în str. Caragea Vodă unde l-am cunoscu în a. 1941 sau 1942. Dânsul mi-a comunicat că vrea să-mi vorbească în mod confidenţial, şi eu i-am comunicat adresa mea deatunci, în str. Dionisie, unde m-a vizitat în câteva rânduri. Venind la mine în ziua următoare mi-a comunicat că a studiat medicina / mi se pare la Paris, / şi că e căsătorit cu o franţuzoaică, cu care are şi un copil. Spunea că vrea să se înapoieze în Franţa la soţia sa şi că aştepta paşaportul. Mi-a comunicat că, aşa ca noi toţi, şi dânsul are mai simpati pentru cauza aliaţilor şi că, deşi nu a făcut şi nu are intenţia de a face nici'o politică, întru' cât îl preocupă ştiinţa medicală în care are şi lucrări, ar dori să fie util cauzei româneşti. S'ar putea profita

de călătorie sa întâmplătoare în Franța și Anglia pentru a se face legătura cu englezi, aceasta, întru'cât el era intenția ca din Franța să plece clandestin / Franța era ocupată de armatele germane / în Anglia, având o lucrare sau mai bine un nou tratament medical original al său pentru boala cutare / nu o mai țin minte care/. Acest tratament el nu vrea să-l facă cunoscut la Paris de unde ar putea profita și germani, și preferă să-l prezinte savanților din Anglia. Cu ocazia acestei călătorii, spunea dânsul ar putea să facă Dlui MANIU serviciul de a înlezni contactul cu Anglia, și că dela Radio Londra să se emită pentru România mesagii confidențiale. Dânsul m'a rugat stăruitor ca să nu comunic tatălui dânsului nimic, căci nu mi-ar aproba acest amestec în politică. Am promis, întru'cât nici nu întâlneam pe tatăl său decât la XXXXX 2 -3-5 ani odată și numai întâmplător pe stradă. Când l-am cunoscut pe dl. Dr. Comșa la Dl. MANIU, nu știu dacă era la dânsul întâia oară, dar el mi-a spus că scopul vizitei sale era să-i vorbească de această călătorie.

<u>Intrebare</u> Cum se explică faptul că Dl. Dr. Comșa va încredințat Dvoastră acest confidențe, deși vă cunoscuse atunci, și nu dlui I MANIU, pe care îl cunoștea dinainte și cu care se vizita.-

<u>Răspuns</u> : Nu știu dacă se cunoștea mai dinainte cu dl. MANIU știu numai că l-am găsit și cunoscut acolo. Nefiind pe atunci secretarul general al P.N.T. am găsit că nu e de mirare că a avut încrederea să-mi vorbească de această chestiune, de care spunea că i-a vorbit și Dlui MANIU, dar se plângea mai târziu că are impresia că Dl. MANIU nu-i dă destulă importanță.-

<u>Intrebare</u> Dacă Dl. MANIU avea cunoștință de confidențele împărtășite de dl. Dr. Comșa, dece nu va comunica Dsa direct cele discutate cu Dl. Dr. Comșa în această privință, fără a mai fi nevoie să vi se ceară de către Dl. Dr. o întâlnire la Dvs. acasă în acest scop ?

<u>Răspuns</u> : Cred că Dl. Maniu este singur indicat să răspundă. Dl. Dr. Comșa mi-a cerut întâlnirea acasă la mine, deoarece la Dl. MANIU, într'o singură cameră, era totdeauna lume și nu se putea vorbi liber. Dealtfel Dl. MANIU mi-a confirmat pe urmă cele spuse de Dl. Dr. Comșa. Ultima dată am văzut pe dl. Dr. Comșa tot în acel an 1942

750

înainte de plecarea sa în Franța dar nu am primit dela dânsul niciodată niciun mesaj și nu știu dacă s'a întors în țară.-

00750

Bucuresti 27 Septembrie 1947

/ss/ Gh. Popp.

751

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O

16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
P	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y	Z

A se căuta ce număr de ordine are litera în alfabetul de mai sus . Cu acest număr se găsește litera în textul german .

Ex. O.G.U.2E. G.S. acesta e textul legat. Se deslegă astfel : Prima literă O este în alfabet litera a 15-a. Cu această cifră / 15 / se va căuta în textul german litera a 15-a / numărând literele dela început / care e D etc. 2 E înseamnează că tr. să se numere alfabetul întreg odată, iar a doua oară numai până la litera E, ceace face 26 + 5 = 31. In textul german litera a 31-a e T. Când o literă e precedată de 3 sau 4 alfabetul se va număra de 3 sau 4 ori, dar a treia sau a 4-a oară numai până la litera indicată.

1.- WOHLBEHALTEN.- sosit bine

2.- Reise nach Berlin, München sau Stutgart.- / Berlin - impresie bună / în Elveția /, München - mai puțin bună, Stutgart - slabă /

Hoffe am-ten in Bukarest anzukommen / se va citi " L " în loc de " Bukarest ".-

3.- Incepând cu data sosiri indicată mai sus se vor urmări mesajele personale la ora 10 1/4 / vara 9 1

Găsită în casa mea, face parte din hârtiile Dlui MANIU, care are și azi bagajul, hârtii și garderobă la mine .-

/ss/ V.V. SERDICI

~~6.-.IX.-1945-~~

6.IX.1947

Corectura datei de 6.IX.1945 în 6.IX.1947 est făcută de mine, întru'cât din eroare am pus 1945 în loc de 1947.-

/ss/ V.V. SERDICI.

D E C L A R A T I U N E

Subsemnatul Gh.Pop în continuare declar următoarele:

In ziua alegerilor din 19 Noemvrie 1946 am intrat în judeţul Someş venind dela Cluj în modul următor. In timpul care a precedat ziua alegerilor, vreme de 2 - 3 săptămâni am locuit la Cluj, de unde am plecat în seara zilei de 18 Noembrie (spre seara alegerilor) spre localitatea Gherla (jud.Someş) cu trenul care pleacă seara pe la ora 6 ½. In apropierea Gherlei cu vreo 2 km înainte m'am dat jos din tren la un pod unde trenul opreşte şi m'am dus în comuna Hăşdate unde am dormit la un sătean, iar a doua zi dimineaţa am plecat singur pe jos la Gherla. Aci m'am interesat unde se adună alegătorii, în vederea votării. Aflând că ei sunt adunaţi în curtea liceului m'am prezentat între ei. Erau mai ales acolo alegătorii (bărbaţi şi femei) din comuna Mintiu. Ei m'au primit cu mare bucurie şi am petrecut printre dânşii timp de aproape două ceasuri. In acest timp fanfara din Mintiu a început să cânte şi oamenii din Mintiu s'au prins la joc. Dela un timp m'am prins şi eu la joc, astfel că s'a produs o atmosferă foarte animată. Către ora mesii am părăsit curtea liceului şi, însoţit de mai mulţi alegători, m'am dus la principalul local de vot în centru, în localul primăriei Gherla. Votarea se suspendase. Am aşteptat până când biroul electoral a terminat masa. Când a reintrat preşedintele m'am prezentat dânsului declarându-i că sânt capul de listă al P.N.T. Numele preşedintelui biroului îl ţin întâmplător minte, întrucât dânsul e frate cu profesorul şi poetul Emil Giurgiuca, domiciliat în Bucureşti, dar originar din judeţul Someş. După reluarea votării am părăsit localul şi am trecut la secţia

./.

M.C.

cealaltă de votare, în şcoala primară de unde pe urmă m'am îndreptat spre gară pentru a lua trenul către Cluj. Tot timpul am fost însoţit de un grup de săteni cari, fără să fie rugaţi, s'au oferit să meargă cu mine spre a mă apăra de o eventuală agresiune. Pe la ora trei după masă sosind trenul dinspre Dej m'am urcat în el şi, renunţând de a mă mai opri în drum la Iclod, cum proectasem spre a vedea şi secţia de votare de acolo, am urmat drumul înainte până la Cluj, fără oprire. Am sosit în gara Cluj pe la ora 4 ½ - 5, fiind încă lumină şi nu am mai părăsit Clujul până la arestarea mea, care s'a produs în ziua de 21 Ianuarie.

D.Dr.Anton I.Murăşanu, candidat şi dânsul pe lista P.N.Ţ. a fost, în timpul care a precedat alegerea, ca şi mine în Cluj şi a plecat şi Dsa în preziua alegerii din Cluj în jud.Someş ducându-se la Ileanda, unde este şef de plasă. D-sa s'a înapoiat la Cluj mai târziu ca mine adică nu în ziua de 19 Noemvrie, ci după vreo trei zile. Mi-a comunicat după alegere nu s'a înapoiat pe linia directă Ileanda - Dej - Cluj ci că, ~~ai aă~~ din cauza bandelor de bătăuşi din Dej, cari pândeau chiar în gară, a preferat, să părăsească judeţul pe altă cale, mi se pare prin Jibou, localitate în judeţul vecin, Sălaj, unde locueşte Dna Badăcea, soacra D-sale.

După alegeri m'am înapoiat la Bucureşti unde înainte de Crăciun au venit la Bucureşti tânărul Gavril Rusu, student la o şcoală de subingineri din Cluj, originar din judeţul Someş, şi cu doi jandarmi (numele lor nu mi-l reamintesc) cari ne-au povestit, în casă la dl. Murăşanu, cele ce s'au petrecut la alegerea din Someş. Dl.Rusu a fost la aceste alegeri delegatul P.N.Ţ. în secţia de votare Chiueşti. Aici cei doi, jandarmii i-au dat concurs la descoperirea fraudei electorale dela acea secţie şi, fiind arestaţi, au fugit din arestul jandarmeriei. Ei spuneau că au intenţia de a se ascunde în munţii Braşovului pela Zărneşti şi mi s'a pus problema ajutorării lor materiale. Am hotărît să contribuim, dl. Murăşanu şi cu mine, lunar la întreţinerea lor,ceeace

./.

am şi făcut. Le-am trimes timp de vreo 6 luni câte 1 ½ milioane lei prin curieri întâmplători, fie dl.Nişcov din Zărneşti, fie o rudă a lui, odată prin învăţătorul Vesa, venit din Someş odată la Bucureşti etc. Odată a fost şi dl.Rusu aici. Nu-mi aduc aminte precis de toate persoanele cari au luat parte la discuţia mai sus amintită dela dl.Murăşanu. Cu ocazia aceasta dl.Murăşanu le-a dat o sumă de 3 ½ milioane odată pentru totdeauna, spre a-şi putea satisface unele nevoi de acasă, iar suma de 1 ½ milioane le-am trimis-o ulterior lunar. In ultima lună (Iunie) am mărit suma la 2 ½ milioane.

In preajma Crăciunului cu ocazia pomului de Crăciun din sediul P.N.T. în Str.Clemanceau am participat şi eu împreună cu dl.Murăşanu. A asistat şi Dna Lelia Mihăilescu. Dânsa sau dl.Murăşanu mi-a spus că între obiectele oferite şi aflate sub pom se află şi unele destinate celor trei mai sus amintiţi. Nu ştiu prin cine urmau să le fie trimise. In scrisorile ce am trimes eu am numit pe dl.Gavril Rusu cu numele de Puiu Olteanu, aceasta pentruca nu cumva scrisorile căzând în mâini nechemate ei să fie descoperiţi şi arestaţi.

Cu ocazia venirii dlui învăţător Vesa la Bucureşti, această sosire a lui mi-a fost anunţată de dl. Murăşanu prin telefon lacare eu i-am răspuns să-l trimează la mine pentru a-mi aduce veşti despre cei trei refugiaţi, dela Zărneşti.

Cu un prilej oarecare cineva (dl.Ghimicescu ?) mi-a adus ştirea că cei trei refugiaţi murmură contra mea şi a dlui Murăşanu şi sunt nemulţumiţi. El spunea că un tovarăş al lor, dl.Novac, i-a spus acest lucru şi că nu se poate avea încredere într'însu. Mai târziu dl. Rusu a venit odată la Bucureşti şi mi-a desminţit această informaţie. In scrisorile mele către ei, eu văzând nerăbdarea lor, am căutat să le ridic moralul, arătându-le că este speranţă ca situaţia lor să se înbunătăţească prin schimbarea situaţiei politice. Cred că le-am trimis odată sau de două ori şi un buletin de informaţii al P.N.T. spre a-i informa despre cele ce se petrec în lume.

./.

Revenind la discuţia care a avut loc în preajma Crăciunului la dl.Murăşanu cu privire la ajutorarea celor trei refugiaţi, ţin să declar că nu-mi aduc aminte că a fost un moment vorba să-i trimitem la Borsec, cum propunea dl.Murăşanu. Deasemenea nu-mi aduc aminte ca dl.Murăşanu să fi propus jandarmilor şi dlui Rusu ca să ucidă pe prefectul judeţului Someş, pe şeful poliţiei Dej Briceag şi pe comandantul legiunei Dej în schimbul unei recompense în pământ şi că eu m'aş fi ridicat cu hotărîre contra acestui proect, şi că eu aş fi determinat plecarea lor la Zărneşti ca soluţie definitivă.

Mai târziu, câteva luni după aceasta, într'un rând dl.Rusu m'a chemat odată din Zărneşti la telefon arătându-şi nemulţumirea pentru întârzierea ajutorului promis. I-am arătat şi eu oarecare nemulţumire pentru tonul întrebuinţat, dar am promis că va fi satisfăcut.

In ce mă priveşte preocuparea mea principală a fost aceea de a mă îngriji de cei trei refugiaţi sub raportul întreţinerii lor materiale. Mărturisesc că nu m'am preocupat de problema educării lor, problemă pe care nici nu aş fi ştiut cum s'ar putea rezolva, dată fiind distanţa ce ne despărţea şi împrejurările în care se găseau cei trei. Tot astfel nu m'am preocupat de ocupaţiile lor şi de felul lor de trai în munţi, socotind că este o chestiune care-i priveşte mai mult pe ei personal şi crezând că se găsesc într'o stare trecătoare de provizorat. Am auzit că ei se ocupau cu vânătoarea, dar nu ştiu de unde şi-au procurat arme şi muniţii. Stiam că ei locuiau la cabana unui sas şi că la un moment dat, fiind urmăriţi, au fost nevoiţi să se mute în alt loc tot în munţi.

In legătură cu povestirea pe care dl.Rusu mi-a făcut-o despre întâmplările dela Dej, amintesc că atât dânsul cât şi dl.Vass mi-au comunicat că după alegerea din ziua de 10 Noemvrie 1946 la Chieşti el, dl.Rusu, a chemat pe oameni şi punându-se în fruntea lor a pornit cu ei spre Dej. S'au tras clopotele şi mulţimea a pornit înainte. Ei au tăiat firele telefonice spre a împiedeca comunicaţia. Oamenii din satele vecine, aşezate în drum, li s'au ală-

./.

turat şi astfel ei au ajuns în apropierea Dejului unde au fost opriţi de armată în faţa podului de peste Someş unde au început tratativele.

In ce priveşte posibilităţile mele materiale lămuresc că până pe la 1 Iulie a.c. eu am figurat în consiliul de administraţie al cercului ca membru, loc retribuit în ultimul timp cu 8 milioane lei lunar. Ina fară de aceasta soţia mea încasa o pensie de vreo patru milioane.

Dl.Dr.Anton I.Murăşeanu, este fiul unui preot avut din judeţul Someş care era încă acum 15 ani proprietarul unei moşii de vrei 300 - 400 de jugăre. Dl.Murăşanu însuşi este proprietarul unei vile cu vreo 34(sau 43 ?) camere la Borsa, şi a unei vii de vreo 30 jugăre în comuna Dîrsaul Mare (Someş) şi a unui pământ la Frîncenii de Piatră (Someş) D-sa a fost până acum două luni inspector general în Ministerul Finanţelor.

Declar în sfârşit că nu-mi amintesc să mă fi întâlnit cu dl.G.Rusu şi cei doi jandarmi la clubul P.N.T. din Clemenceau înainte de a-i vedea la dl.Dr.A.I.Murăşanu în casă, în Decemvrie 1946.

Bucureşti, 11 Septemvrie 1947.

ss.Gh.Pop.

Adăogirile şi ştersăturile sunt făcute de mine.

757
00757

D E C L A R A T I E

Subsemnatul Gh. POPP in continuare declar :

In luna Decembrie 1946, in preajma Crăciunului x s'a prezentat la mine acesă un d. GHIMICESCU, care mi-a comunicat că vine din munţi, dela locul unde se găsesc d. GAVRILA RUSU şi cei doi jandarmi- Mi-a comunicat că ei au sosit cu bine la destinaţie şi că sunt bine cazaţi şi mi-a redat şi atmosfera de acolo.-

La intrebarea ce mi se pune dacă am scris vre'o lo articole pentru străinătate care urmau să fie duse d. MIHALACHE acolo, răspund :

Eu am obiceiul de a scrie din când în când - note, expuneri şi proecte de articole, destinate numai pentru mine, fie pentru memoria mea, fie ca simple incercări de a lămuri o problemă pentru mine. E un exerciţiu pe care il fac pentru a nu pierde depinderea scrisului şi a gândirii in timpuri când din cauza cenzurei, nu pot exercita efectiv ziaristica.-

Cele mai multe din ele rămân aporape totdeauna neterminate tocmai fiindcă nu sunt destinate publicări In epoca dictaturei Carol şi Antonescu am luat aceast obişnuită, când am scris multe asemenea articole pe cari pe urmă nu le-am păstrat.-

Dacă aş fi scris acele articole pentru Dl. Mihalache le-aş fi terminat şi i le-aş fi predat ceace nu insă cazul.-

/ss/ Gh. Popp.-

Bucuresti 15 Septembrie 1947.-

13 hgt

007758

D E C L A R A T I E

Sibsemnatul Gh.Pop în continuare declar următoarele :

La întrebarea : Cu ocazia consfătuirii pe care am avut-o la locuinţa dlui dr. A.T.Murăşanu, când s'a pus la cale trimiterea la Piatra Craiului a lui Rusu Gavrilă şi a celor doi jandarmi dela Someş, ştiţi că dl. Murăşanu a îndemnat pe cei doi jandarmi să asasineze pe prefectul, poliţaiul Briceag şi pe comandantul Legiunei, şi care a fost atitudinea Dvs.? Răspund : când mi-aţi pus întâia oară această întrebare, acum vreo 2 zile, v'am răspuns hotărît şi îndată că nu este exact că dl. Murăşanu le-a făcut această propunere. Intr'adevăr, eu nu-mi aduceam aminte de această scenă foarte scurtă şi mi se ştersese cu totul din memorie. Am negat-o cu toată tăria fiind de bună credinţă. Acum ulterior, când îmi forţez memoria, mi se pare că îmi reamintesc de o scenă de acest fel, fără să-mi pot evoca amănunte. Ţin minte că am avut un moment de ieşire vehementă, dar nu aş putea preciza sigur motivul pentru care am avut această ieşire. Scena fiind scurtă şi trecându-se îndată la altă discuţie, ea mi s'a ştera aproape complect din amintire. Imi pare bine că Dvs.confirmaţi că eu la propunerea dlui Murăşanu m'am opus categoric şi cu vehemenţă lucru care cadrează perfect cu concepţia mea despre metodele de violenţă şi teroare în politică. Desigur dl.Murăşanu nu a mai insistat nici el nici un moment asupra propunerii sale şi a renunţat complect la ea, ceeace a contribuit ca scena să dispară din memoria mea aproape cu desăvârşire.

Susţin şi semnez propriu.

ss.Gh.Pop.

Bucureşti 13 Septemvrie 1947.

M.C.

13 sept.

00759

DECLARATIUNE

Subsemnatul GH.POPP în continuare declar următoarele:

La întrebarea dacă aşi fi declarat la o întrunire publică că românul fiind credincios nu ar admite ca din biserică să se facă cinematograf şi că la aceaş întrunire vorbind despre Gheorghiu - Dej, Ana Puker şi Luca Larzlo din sală s'a strigat : Moarte lor ! Jos cu ei ! răspund că este adevărat că am spus că românul nu ar admite ca din biserică să se facă cinematograf.- Cu privire la partea a 2-a a întrebării răspund că îmi amintesc că la una din întrunirile, la cari am participat, nu ştiu la care, am spus c'am următoarele : Partidul Comunist nu vorbeşte nici odată de eroii naţionali ai istoriei noastre, ca Traian şi Decebal, Stefan cel Mare şi Mihai Viteazul, dar în schimb el vorbeşte des despre Horia Cloşca şi Crişan şi despre Tudor Vladimirescu ca de nişte luptători ai unei revoluţii pur sociale, deşi ei au reprezentat şi ideea naţională şi au fost buni români, primii luptând contra stăpânirii maghiare, al doilea (T.Vladimirescu) contra grecilor.-

Comuniştii îi prezintă deci ca pe nişte simpli precursori ai comunismului ai D-lor GH.Dej, D-nei Ana Pauker şi D-lui Luca Laszlo.- Nu-mi amintesc să se fi strigat atunci " Moarte lor ".- Stiu însă că la una din întruniri s'a strigat acest lucru, dar în altă legătură şi anume, eu, vorbind în aceaş ordine de idei, am spus că partidul comunist, neavând concepţia ideii naţionale ci luptei sociale, a lipit pe toţi pereţii şi pe tramvae afişe cu inscripţia " Moarte lui Maniu, moarte lui Brătianu " cari reprezintă ideia naţională.- La auzul acestor cuvinte cineva a strigat în sală " Moarte lor " sau " Moarte comuniştilor " ca o reacţiune la " Moarte lui Maniu şi Brătianu ".

La întrebarea : Ce v'a determinat să afirmaţi într'o întrunire publică că românul nu admite să se facă din biserică cinematograf ? Era vre-un pericol în acest sens ? răspunsul : Este ştiut că socialismul în general şi comunismul, bazate pe concepţia materialistă a istoriei, nu sunt favorabile bisericii şi religiei, şi că multă vreme în Rusia s'a făcut o activă propagandă pentru ateism.-

./.

Am auzit chiar dela persoane, care se interesau de pe front în timpul regimului Antonescu, că au găsit în unele localități biserici transformate în cinematografe.- In cuvântarea mea eu însă nu am amintit nimic despre Rusia, ci am vorbit de acest lucru fără a o pomeni.-

Susțin și semnez.-

ss/. Gh. Popp

București 13 Septembrie 1947

D E C L A R A T I E

Subsemnatul GH.POPP în continuare declar următoarele :

Persoana O.despre care am vorbit într'un bilet e de OTTO DIMITRIU,avocat Str.Dionisie.- Nu este şi nu a fost niciodată membru în P.N.T. şi nu desvolta nici o activitate politică,fiind de peste 70 ani şi bolnav incapabil de a părăsi casa.- Am primit la dânsul o servietă cu nişte hârtii şi cărţi, între ele : vreo 2 articole neterminate,unul un fel de retoric cronologic al evenimentelor politice interne din România,scris pentru uzul meu,şi hârtie de concept " Kleine Englische Grammatik " (în limba germană) Kossuth Lajos (în l.ungurească).- Un plic conţinând chitanţele de sumele ce am dat lui Gh.Rusu, şi persoanele cărora le-am încredinţat bani pentru el, actele mele militare,mai multe petece de hârtie cu însemnări pe cari nu le ţin minte.-

" Nonel " e tânărul d.Racoviţă pe care în bilet l-am numit " Miţu " e fiul D-nei Racoviţă care locueşte în acelaş bloc cu noi.- După cât am aflat el a intrat în ultimul timp în contact cu misiunea americană,pe care eu am denumit-o " patronii " sau " stăpânii " lui pentru ca soţia mea să înţeleagă mai bine pe cine vizitez.- Dacă aşi fi spus " prietenii lui ea poate nu ar fi înţeles de cine e vorba.-

Geamantanul pe care l-am trimis tot la Otto Dimitriu,conţine buletine de informaţii pe care le-am făcut în epoca dinainte de 23 August 1944,în calitate de secretar general P.N.T.,şi o parte din memoriile D-lui Maniu,adresate lui Antonescu(pe cât îmi aduc aminte).- Buletinele, de cari vorbeşte soţia mea că le-a trimis tot la O.Dimitriu,sunt probabil buletinele de informaţii dela radio,emise de misiunea americană.-

Nu ştiu cine e " Altcineva " la care face aluziune soţia mea.-

Dl. Ion Totan de care vorbeşte soţia mea este proprietarul unei fabrici de ciorapi.- Eu i-am botezat o fetiţă şi sunt naşul ei. Locueşte în Str.Cristian Tell.-

./.

In legătură cu afirmaţia făcută de Dl.Iuliu Maniu care mi se aduce la cunoştinţă,că eram membru în Comitetul de Redacţie al " Dreptăţii " precizez următoarele : Este adevărat că conducerea de partid numise în acest an un comitet compus din D-nii St.Mihăilescu,Gh,Zane,I.Hudiţă şi subsemnatul,la care urma să se adaoge şi dl.Carandino,menit să se ocupe de ziarul " Dreptatea " sub toate aspectele.- Acest comitet,deşi a ţinut o serie întreagă de şedinţe,nu a ajuns să ocupe aproape de loc de partea redacţională propriu zisă a ziarului din cauză că,ziarul fiind în mare criză financiară,a trebuit să se ocupe de echilibrarea " Imprimeriei ",tipografia care îl tipărea,apoi de echilibrarea bugetului " Dreptăţii ",şi în al treilea rând de reorganizarea şi ierarhizarea redacţiei.- Terminasem tocmai cu această a treia fază,fără a fi putut începe a funcţiona în calitate de comitet de redacţie,ultimul scop al acestui comitet.-

Până la data arestării mele ziarul a rămas deci tot sub conducerea efectivă a D-lui Carandino,ce-i drept,luase cu câteva zile înainte,concediu de o lună şi era înlocuit provizoriu de dl.Lazăr Iliescu.- Menţin dealtfel declaraţia mea amănunţită dată anterior asupra acestei chestiuni.-

ss/. Gh.Popp

Bucureşti 15 Septembrie 1947

Adăogirile şi ştersăturile sunt făcute de mine.-

ss/.Gh.Popp

1 / 19 Sept 763 00763

D E C L A R A T I U N E

Subsemnatul GH.POPP, în continuare declar următoarele:

La întrebarea cine a propus plecarea lui RUSU, ISTRATE şi MOCANU la Zărneşti, răspund: Eu nu ştiam nici un loc potrivit ca refugiu, dar unul din cei prezenţi, Dl.BARBUS sau MUREŞANU, s'au poate ambii alternatšvi, a spus că avem două soluţii: La Zărneşti, în munţi, sau la Bosseo, şi că urmează să alegem.

Eu am opinat pentru munţii Zărneştilor, deoarece Boroscul fiind o localitate locuintă de o numeroasă poporatiune, ei ar fi fost văzuţi şi cu timpul Jandarmeria iar fi putut descoperii, în timp ce în munţii Zărneştilor ei putea să scape de aceasta eventualitate până când schimbarea situaţiei iar fi permis să ~~xxxxxx~~ părăsească ascunzătoarea.

ss/Gh.Popp

Bucuresti 19 Septembrie 1947

VI

25 Sept

764

00764

D E C L A R A T I U N E

Subsemnatul Gh. Popp, în continuare declar următoarele :

Prezentându-mi-se manuscrisul unui cifru, găsit în 6 Septembrie 1945 la dl. V.V. Serdici acasă, începând cu literile alfabetului numerotate și având legătură cu un text german necunoscut care servea la deslegare, text care este menționat în manuscris, declar următoarele : Acest manuscris este scris de subsemnatul și datează din epoca guvernării regimului Antonescu, pe când dețineam locul de secretar general al P.N.T.- El a fost compus spre a servi la mijloc de comunicație între subsemnatul și o persoană, care se pregătea să plece în Franța pe atunci ocupată de germani de unde spera să treacă în Anglia.- Textul german la care se face referire și care servea ca bază pentru deslegarea mesagiilor, era probabil atât în posesiunea mea cât și a acelei persoane, dar azi el îmi este necunoscut și nu nu-mi mai aduc aminte de unde era luat și ce cuprindea, întru cât lucrurile s'au petrecut cam prin anii 1941-1942, deci cu vre'o 5-6 ani în urmă. Persoana respectivă, cu tot angajamentul ce și-a luat, angajament la care s'a oferit singură, fără a fi solicitată de mine, nu s'a ținut de astfel de acest angajament nici'o dată și nu mi-a scris nici'un rând din străinătate, nici nu a transmis nici'o comunicare prin radio sau pe altă cale. Cifrul a rămas deci complect neutilizat. Voi putea comunica numele acestei persoane îndată ce voi avea autorizația dlui Iuliu Maniu, întrucât Dsa deasemenea știe cine e persoana respectivă, deoarece nu aș vrea să primesc reproșuri dela Dsa pentru această indiscreție.-

Bucuresti 25 Septembrie 1947.-

/ss/ Gh. Popp.

29 Sept 47

765

00765

D E C L A R A Ţ I E

Subsemnatul GH. POPP, în continuare declar următoarele:

INTREBARE: Ştiaţi Dvs., că AL.ISTRATE, MOCANU GH., erau urmăriţi de Siguranţă ?

RASPUNS: Da.

INTREBARE: Recunoaşteţi că i-aţi trimis pe Istrate Al., Mocanu Gh. şi Bucu Georgiţă în munţii Piatra-Craiului /Zărneşti/.?

RASPUNS: Da .

INTREBARE: Recunoaşteţi că le-aţi trimis bani, scrisori, ajutoare şi buletine informative.?

RASPUNS: Da.

Susţin şi semnez propriu.

ss/Gh.Popp

Bucureşti 29 Sept.1947.

Ştersăturile sunt făcute de mine.

ss/Gh.Popp.

767
00766

PROCES- VERBAL

Astăzi unsprezece Septembrie anul una mie nouă sute patruzeci şi şapte, in Bucureşti.-

Noi comisar şef, BABEI GH. din Direcţia Poliţiei de Siguranţă, având in vedere ordinul verbal a Dlui Inspector General de Siguranţă BONDRESCU, pentru a confrunta pe col. rez. PANCU N. GH. cu col. rez. GLIN R. ST. asupra contradictiilor din declaraţiile date de aceştia cu ocazia cercetărilor, am procedat la confruntare, astăzi data de mai sus, orele 19,oo in localul Prefecturei Poliţiei Capitalei, rezultatul fiind:

1.- col. rez. PANCU GH. pus faţă în faţă cu col. rez. GALIN R. ST. declară.-

Recunosc că la două şedinţe ale secţiei militare P.N.T. ce se ţineau la sediul din Clemenceau la care a luat parte col. GALIN care s'a oferit să furnizeze date şi informaţii despre viitoarea organizare a armatei noastre in care scop are nevoie de date şi despre armatele străine, aceastea sau petrecut in sala mică a sediului din Clememceau.-

Tot în această sală la şedinţa următoare sa prezentat col. GALIN, care a spus că nu are posibilitate să procure secţiei nici un fel de date în legătură cu organizarea viitoare a armateu şi că trebuie să plece in provincie.-

Nu ştiu dacă a mai adus aceste date ulterior intrucât nu l-am mai văzut la şedinţele secţiei deoarece şi eu luam parte sporadic.-

2.- Tot in sala mică la prima şedinţă, fiind de faţă mai mulţi generali si coloneii mai bătrâni decât Dl. col. GALIN, a avut loc un dialog intre col. STOIKA şi col. GALIN, din care reese că col. GALIN ar fi urmat să fie desemnat ca şef al secţiei organizării la care dl. STOICA ia răspuns col. GALIN, că prezentându-se in secţie mai mulţi generali şi colonei mai

767/67

bătrâni decât col. GAL_N,nu ştie asupra cărei persoane se va opri ca săhx numească la conducerea acestei secţii fiind numit ulterior generalul STOIKA.-

Nu l-am cunoscut pe col. GALIN,decât la primele două sedinţe din Clemenceau,după care nu ne-am mai intâlnit.-

Delclar susţin şi semnez,

col. rez. Gh. PANCU.-

3.- col. rez. GALIN ST. la acuzaţiunea adusă de col. PANCU GH. ne declară :

Menţin in totul declaraţia mea dată în ziua de nouă Septembrie 1947.-

Nu am cerut col. STOIKA,să fiu seful unei secţii sau subsecţii de organizare,iar despre acel dialog nu ştiu nimic,ceace cred că acel dialog să fi avut loc cu altcineva si dl. col. PANCU face o confuzie căci sunt doi ani dela şedinţele la care facealizie dl. col. PANCU

Declar susţin şi semnez.

col. rez. GALIN

Drept care am incheiat prezentul proces-verbal

Comisar sef,

BABEI GH.

VI

768

00768

DECLARATIE

Subsemnatul colonel rezervă G. PNACU recapitulând declaraţiile date anterior în continuare declar :

Nu am făcut niciodată politică.-

Nu am fost membru al P.N.T.

Eşit din armată la 4 X. 1944, prin limită de vârstă.-

Din Martie 1946, am activat în mod sporadic, în secţia militară a P.N.T. din îndemnul col. STOIKA, ca secretar al subsecţiei juridice. Am făcut o comunicare, despre " cum s'ar putea păşi la organizarea armatei ţinându-se seam de doctrina românească, scopul în care a indicat toate publicaţiile apărute în ultimi 3o de ani în revistele militare prin care se vorbeste despre doctrina românească".

Am ţinut o conferinţă despre : Urbanistica Capitalei şi amenajarea pieţelor sale, citându-le din studiile mele urbanistice, publicate în ziar.-

La începutul lunei Martie 1946, a luat fiinţă secţia militară sub conducerea colonelului STOIKA STEFAN, având ca secretar pe col. STOENESCU CONSTANTIN.-

Secţia era compusă din 3 subsectii:

1.- Organizare sub conducerea generalului STOIK

2.- Informaţii sub conducerea lt. col. DUMITRES

3.- Justiţiei sub conducerea geralului ZORZOR

Scopul urmărit de secţia militară, era să studi şi să facă propuneri în legătură cu diferite proecte de l militare care să servească ca un început, pentru a nu surp de P.N.T. nepregătit la momentul oportun / dec. 31 VIII 1

Prin Octombrie 1946, s'a făcut alegerea comitetului, dl general NEGREI a fost ales preşedinte al secţiei militare P.N.T,

Stiu că a luat fiinţe secţii militare şi în oşele : BRAILA, TIMISOARA, PLOESTI, TULCEA, IASI şi VASLUI.-

.//.

iar la Bucuresti au fost desemnaţi, 4 sefi de sectoare corespunzători sectoarelor politice.-

Dl. general NEGREI, a numit reprezentanţi, pe arme.

Cu ocazia, vizitei făcute de domnul MIHALACHE la secţia militară, în rezumat a spus următoarele :

Secţia militară din Bucuresti să rămână numai pe capitală, iar prin sectoarele politice să treacă la captarea militarilor mai întâi ca membri ai partidului şi apoi ai secţiei militare.-

La toate organizaţiile judeţene din ţară să se formeze şi secţii militare care să colaboreze cu acestea.-

In continuare a spus că în propunerile sale secţia militară ar fi fost bine să ţină seama de organizarea armatei judeţene, aplicată specificului românesc, pentru a se putea ajunge ca fiecare bun român să aibă arma şi raniţa sa pentru a fi gata la chemarea ţării"

Tăria P.N.Ţ. nu o constituie persoanele lui MANIU şi MIHALACHE ci ţăranul român care reprezintă 85 % din populaţia ţării şi care are aversiune faţă de colhoz, fiind legat mult de pământ.-/ vezi dec. din 1 IX.1947/.-

Deschiderea şedinţei, cu ocazia vizitei dlui MIHALACHE a fost făcută de dl. general NEGREI, care printre altele a cerut tineretului ca să fie mai activ şi să facă câţi mai mulţi prozeliţi şi că secţiile miliatare judeţene să se căznească a obţine cât mai multe informaţii dela judeţe pe care să le comunice centrului.-

După care, dl. general NEGREI a dat cuvântul col. STOIKA care a expus verbal conferinţa sa despre " armata de mâine" / vezi declaraţia din 4 IX. a.c., iar la urmă dl. general NEGREI a cerut col. STOIKA ca săi prezinte această conferinţă şi în scris. La una din şedinţe, col. rezervă PLESNILĂ NICOLAE, s'a oferit să procure informaţii asupra armatelor străine, pentru un nepot al său/ vezi dec. din 3 IX.1947/.-

Aceasta îmi este declaraţia pe care o semnez propriu ne silit de nimeni.-

/ss/ col. rez. Gh. Pancu

21 Septembrie 1947.-

D E C L A R A T I E

Subsemnatul Colonel rez. G. PANCU, în continuarea declaraţiilor anterioare, declar:

La începutul lunei Martie 1946, mi s'a comunicat telefonic de către Dl.Col. Stoika, pe care-l avusesem şef la M.I.A.P.R., că a fost numit şef al secţiei militare P.N.T., de către Dl. Maniu şi că s'a gândit la câţiva dintre foştii colaboratori ca să ne aibe lângă dânsul.-

Cu această ocazie mi s'a comunicat să viu prima Vineri la ora 17, în str. Clemenceau Nr.9 (în sala mare) unde ducându-mă am găsit pe Dl.Col.Stoika şi încă câţiva, din care îmi reamintesc pe: Col. Stoenescu, Col. Mihai I., Lt.Col. Solomonescu, Maior Fetecău, Col. Spiridonescu şi alţii.-

Dl. Col. Stoika, în câteva cuvinte ne-a arătat că scopul secţiei militare P.N.T. era de a pregăti proecte ale situaţiei şi legi, în legătură cu armata, pentruca la o eventuală venire a P.N.T. la putere guvernul să aibă dela început anumite chestiuni gândite şi formulate gata de a le pune în aplicare, iar nu atunci să înceapă a se gândi ce face.-

Că secţia se va încadra conform statutelor P.N.T. în Cercul Profesional Militar şi că se vor organiza 3 subsecţii: organizare, Informaţiei şi Juridică.-

Cu această ocazie a recomandat ca fiecare să se străduiască a face câţi mai mulţi adepţi, că P.N.T. va veni în curând la putere şi că el crede că în curând vor fi fixate alegerile şi că P.N.T. şi-a impus ca un punct de onoare ca armata să şi recapete prestigiul ei de altă dată şi să se repare toate nedreptăţile care s'au făcut până în prezent că prin legiuirile ce se vor face atât existenţa şi stabilitatea corpului ofiţeresc va fi întărită şi că în general standardul de viaţă va fi ridicat, pentru a putea face faţă indicelui de scumpete actual, înlăturându-se situaţia actuală creată atât ofiţerilor activi cât şi de rezervă în care scop recomanda să se facă o vizită în str. Regală 14, pentru a se vedea halul în care se prezentau ofiţerii pensionari după o viaţă întreagă închinată oştirei

7710771

toţi având între 1 şi 3 companii.-

In luna August, cu ocazia apariţiei ofiţerilor deblocaţi, Dl.Col. Stoika a cerut ca aceştia să fie înscrişi mai întâi la sectoarele politice, pe raza căruia domiciliau şi numai după aceasta să fie înscrişi la secţia militară dând ordin Col. Stoenescu, pentru a forma un registru de înscriere a tuturor, pe specialitate şi arme împreună cu lucrările de specialitate elaborate eventual de fiecare membru lucrări ce ar fi putut fi folosite în activitatea secţiei.-

A mai cerut Col. Stoenescu să aibe un tabel cu adresele şi Nr. de telefon ale membrilor secţiei, pentru a putea fi chemaţi la nevoie.-

Secţia a întocmit un regulament de funcţionare elaborat de Dl. Gl. Zorzor care a fost înaintat conducerei partidului prin biroul de studii condus de Dl. Prof.Taşcă.-

Imi amintesc că la una din şedinţele care a avut loc în sala mică a partidului (în ziua când se adusese la Câmpulung procesul Dlui Mihalache) au venit în şedinţă Dnii Bumescu şi Popescu Botoşani, care după ce s'au recomandat, Dl. Popescu Botoşani a declarat că direcţia partidului a luat act de constituirea secţiei militare şi că recomandă că activitatea ei să se împletească cu activitatea politică, deoarece alegerile bat la uşe şi partidul speră mult în ajutorul pe care-l va avea la alegeri, din partea secţiei militare, recomandând ca fiecare membru să caute să aducă mai mulţi aderenţi în P.N.T.-

La şedinţa când s'a făcut alegerea comitetului în frunte cu Dl.Gl. Negrei, au luat parte Dnii Copoeu din partea Dlui Maniu şi Dl.Prof.G.K. Constantinescu, din partea Dlui Mihalache, care a recomandat secţiei militare să caute să organizeze nuclee de adepţi în unităţile şi instituţiile armatei, asemănătoare celor din marile întreprinderi, unde organizarea se face vertical şi orizontal, pentru a se obţine astfel câţi mai mulţi membri.-

A urmat apoi un ciclu de conferinţe, pe care le-am declarat anterior, redând aci numai sumarul conferinţei Dlui General Zorzor despre "Cadrul disponibil", arătând că deblocarea actuală n'ar fi fost făcută obiectiv şi că P.N.T. îşi propune ca toţi ofiţerii deblocaţi să fie reintegraţi în armată însă după trecerea lor printr'o comisie care cerea să vadă situaţia dela caz la caz, nu ca în prezent când au fost scoşi şefi de promoţii şi reţinute în activitate unele elemente slabe, numai pentru motivul că acestia din urmă s'ar fi încadrat în regimul de azi.-

772

Deasemenea urma ca P.N.T. să desfiinţeze legea cadrului disponibil şi E.C.P. întrucât P.N.T. preconizează ca politica să fie înlăturată din armată.-

Colonelul Cantea în conferinţa sa "Dezarmarea şi apărarea naţională" a arătat că de când lumea războaiele au fost frecvente şi că dacă s'ar număra anii de război şi pace ai omenirei, s'ar vedea că 2/3 au fost numai războaie conchizând că orice popor care vrea să-şi asigure pacea trebuie să aibe o armată bine organizată şi că dezarmarea ar fi o iluzie, iar înarmarea este o chestiune naturală şi eternă şi că azi când s'a ajuns la bomba atomică, chestiunea înarmărilor devine de aceeaşi actualitate.-

In ce ne priveşte, pe români, configuraţia geografică ne-a impus să fim mereu la remorca celor mari, dovadă că până la 1916, contam ca o anexă a armatei germane, între 1918-1940, am copiat pe francezi, iar dela 1940 ne-am alăturat iar germanilor, astfel că mult dorita doctrină românească n'a putut fi înfăptuită în armată până azi.-

La şedinţa următoare, subsemnatul şi Col. Demetrescu C-tin am făcut câte o scurtă întâmpinare asupra celor spuse de Col. Cantea, subsemnatul arătând că faţă de tratatul de pace organizări preconizate de Col. Cantea, nu se pot realiza şi că vom fi nevoiţi a ne mulţumi cu instrucţii analoage premilitariei, iar Col. Demetrescu C-tin a arătat că situaţia internaţională este de aşa natură că în cele din urmă lumea se va împăca şi se va putea trece la dezarmare.-

La una din şedinţele ale Secţiei Col. Stătescu a propus că din cauza numărului mare de participanţi a timpului redus al şedinţei, nu se pot intra în discuţia multor chestiuni de detaliu şi importanţă, aceste chestiuni să fie discutate pe subsecţii în anumite şedinţe restrânse, care urma să se ţie pe subsecţii, urmând ca numai concluziile să fie aduse în şedinţele obişnuite.-

Stiu că legătura dintre Secţia militară şi Direcţia Partidului era făcută de către Dl. General Stoika Gr. afirmaţie făcută în plinul şedinţelor de către Dl. Col. Stoika Stefan.-

Mai ştiu că Dl. Gl. Negrei a propus şi s'a aprobat ca Col. Stoenescu să aibe de ajutor un ofiţer mai tânăr, denumindu-i-se pe maiorul Dristoreanu Dlui Col. care i-a ţinut şi locul în timpul cât Col. Stoenescu a fost delegat de Crucea Roşie, cu ajutorul american, pe V. Trotuşului.-

Aceasta este declarația pe care o semnez propriu.-

Colonel,

7.X. 1947

/ss/ G. Pancu

București.

7 ort

00774
774

DECLARATIE
===========================

Subsemnatul Colonel rez. G. PANCU, în continuarea declaraţiilor anterioare, declar:

La începutul lunei Martie 1946, mi s'a comunicat telefonic de către Dl.Col. Stoika, pe care-l avusesem şef la M.I.A.P.R., că a fost numit şef al secţiei militare P.N.T., de către Dl. Maniu şi că s'a gândit la câţiva dintre foştii colaboratori ca să ne aibe lângă dânsul.-

Cu această ocazie mi s'a comunicat să viu prima Vineri la ora 17, în str. Clemenceau Nr.9 (în sala mare) unde ducându-mă am găsit pe Dl.Col.Stoika şi încă câţiva, din care îmi reamintesc pe: Col. Stoenescu, Col. Mihai I., Lt.Col. Solomonescu, Maior Fetecău, Col. Spiridoneanu şi alţii.-

Dl. Col. Stoika, în câteva cuvinte ne-a arătat că scopul secţiei militare P.N.T. era de a pregăti proecte ale situaţiei şi legi, în legătură cu armata, pentruca la o eventuală venire a P.N.T. la putere guvernul să aibă dela început anumite chestiuni gândite şi formulate gata de a le pune în aplicare, iar nu atunci să înceapă a se gândi ce face.-

Că secţia se va încadra conform statutelor P.N.T. în Cercul Profesional Militar şi că se vor organiza 3 subsecţii: organizare, Informaţiei şi Juridică.-

Cu această ocazie a recomandat ca fiecare să se străduiască a face câţi mai mulţi adepţi, că P.N.T. va veni în curând la putere şi că el crede că în curând vor fi fixate alegerile şi că P.N.T. şi-a impus ca un punct de vedere ca armata să şi recapete prestigiul ei de altă dată şi să se repare toate nedreptăţile care s'au făcut până în prezent că prin legiuirile ce se vor face atât existenţa şi stabilitatea corpului ofiţeresc va fi întărită şi că în general standardul de viaţă va fi ridicat, pentru a putea face faţă indicelui de scumpete actual înlăturându-se situaţia actuală creată atât ofiţerilor activi cât şi de rezervă în care scop recomanda să se facă o vizită în str. Regală 14, pentru a se vedea halul în care se prezentau ofiţerii pensionari după o viaţă întreagă închinată oştirei

toţi având între 1 şi 3 campanii.-

In luna August, cu ocazia apariţiei ofiţerilor deblocaţi, Dl.Col. Stoika a cerut ca aceştia să fie înscrişi mai întâi la sectoarele politice, pe raza căruia domiciliau şi numai după aceasta să fie înscrişi la secţia militară dând ordin Col. Stoenescu, pentru a forma un registru de înscriere a tuturor, pe specialitate şi arme împreună cu lucrările de specialitate elaborate eventual de fiecare membru lucrări ce ar fi putut fi folosite în activitatea secţiei.-

A mai cerut Col. Stoenescu să aibe un tabel cu adresele şi Nr. de telefon ale membrilor secţiei, pentru a putea fi chemaţi la nevoie.-

Secţia a întocmit un regulament de funcţionare elaborat de Dl. Gl. Zorzor care a fost înaintat conducerei partidului prin biroul de studii condus de Dl. Prof.Taşcă.-

Imi amintesc că la una din şedinţele care a vut loc în sala mică a partidului (în ziua când se adusese la Câmpulung procesul Dlui Mihalache) au venit în şedinţă Dnii Bumescu şi Popescu Botoşani, care după ce s'au recomandat, Dl. Popescu Botoşani a declarat că direcţia partidului a luat act de constituirea secţiei militare şi că recomandă că activitatea ei să se împletească cu activitatea politică, deoarece alegerile bat la uşe şi partidul speră mult în ajutorul pe care-l va avea la alegeri, din partea secţiei militare, recomandând ca fiecare membru să caute să aducă mai mulţi aderenţi în P.N.T.-

La şedinţa când s'a făcut alegerea comitetului în frunte cu Dl.Gl. Negrei, au luat parte Dnii Coposu din partea Dlui Maniu şi Dl.Prof.G.K. Constantinescu, din partea Dlui Mihalache, care a recomandat secţiei militare să caute să organizeze nuclee de adepţi în unităţile şi instituţiile armatei, asemănătoare celor din marile întreprinderi, unde organizarea se face vertical şi orizontal, pentru a se obţine astfel câţi mai mulţi membri.-

A urmat apoi un ciclu de conferinţe, pe care le-am declarat anterior, redând aci numai sumarul conferinţei Dlui General Zorzor despre "Cadrul disponibil", arătând că deblocarea actuală n'ar fi fost făcută obiectiv şi că P.N.T. îşi propune ca toţi ofiţerii deblocaţi să fie reintegraţi în armată însă după trecerea lor printr'o comisie care cerea să vadă situaţia dela caz la caz, nu ca în prezent când au fost scoşi şefi de promoţii şi reţinute în activitate unele elemente slabe, numai pentru motivul că aceştia din urmă s'ar fi încadrat în regimul de azi.-

776

Deasemenea urma ca P.N.T. să desfiinţeze legea cadrului disponibil şi E.C.P. întrucât P.N.T. preconizează ca politica să fie înlăturată din armată.-

Colonelul Cantea în conferinţa sa "Dezarmarea şi apărarea naţională" a arătat că de când lumea războaiele au fost frecvente şi că dacă s'ar număra anii de răsboi şi pace ai omenirei, s'ar vedea că 2/3 au fost numai răsboaie conchizând că orice popor care vrea să-şi asigure pacea trebuie să aibe o armată bine organizată şi că dezarmarea ar fi o iluzie, iar înarmarea este o chestiune naturală şi eternă şi că azi când s'a ajuns la bomba atomică, chestiunea înarmărilor devine de această actualitate.-

In ce ne priveşte, pe români, configuraţia geografică ne-a impus să fim mereu la remorca celor mari, dovadă că până la 1916, contam ca o anexă a armatei germane, între 1918-1940, am copiat pe francezi, iar dela 1940 ne-am alăturat iar germanilor,astfel că mult dorita dactrină românească n'a putut fi înfăptuită în armată până azi.-

La şedinţa următoare, subsemnatul şi Col.Demetrescu C-tin am făcut câte o scurtă întâmpinare asupra celor spuse de Col. Cantea, subsemnatul arătând că faţă de tratatulde pace organizări preconizate de Col. Cantea, nu se pot realiza şi că vom fi nevoiţi a ne mulţumi cu instrucţii analoage premilităriei, iar Col. Demetrescu C-tin a arătat că situaţia internaţională este de aşa natură că în cele din urmă lumea se va împăca şi se va putea treece la dezarmare.-

La una din şedinţele ale Secţiei Col. Stătescu a propus că din cauza numărului mare de participanţi a timpului redus al sedinţei, nu se pot intra în discuţia multor chestiuni de detaliu şi importanţă, aceste chestiuni să fie discutate pe subsecţii în anumite sedinţe restrânse, care urma să se ţie pe subsecţii, urmând ca numai concluziile să fie aduse în şedinţele obişnuite.-

Stiu că legătura dintre Secţia militară şi Direcţia Partidului era făcută de către Dl.General Stoika Gr. afirmaţie făcută în plinul sedinţelor de către Dl.Col. Stoika Stefan.-

Mai ştiu că Dl. Gl. Negrei a propus şi s'a aprobat ca, Col. Stoenescu să aibe de ajutor un ofiţer mai tânăr, denumindu-i-se pe maiorul Dristorian Dlui Col. care i-a ţinut şi locul în timpul cât Col. Stoenescu a fost delegat de Crucea Roşie, cu ajutorul american, pe V. Trotuşului.-

./.

777

Aceasta este declarația pe care o semnez propriu.-

Colonel,

7.X. 1947 /ss/ G. Pancu

București.

VI

19 Sept 778

00778

DECLARATIE

Subsemnatul Maior NICOLAE POPESCU din Insp.G-ral al Jandarmeriei,domiciliat în Buc.Intrarea Ion V.Socec Nr.10, fiind in continuarea cercetărilor,declar următoarele:

INTREBARE: Stiaţi că ISTRATE este dezertor.?

RASPUNS: Da,ştiam din cele ce-mi spusese dl.avocat STEFANOVICI în luna Decembrie 1946 când m'a rugat să mă interesez,prin telefon,motivul şi situaţia lui.Mai stiam tot cu această ocazie că e fugit din arestul Legiunei pentru anumite invinuiri ce i se aduceau in legătură cu alegerile din Noembrie 1946 şi tot dela Dl.avocat.

INTREBARE: Stiaţi că ISTRATE se ascundea în munţi.?

RASPUNS: Nu am stiut nici unde se ascunde şi nici pe unde rătăceşte niciodată,deoarece dl.avocat în Decembrie 1946 nu mi-a spus nimic altceva decât că e fugit şi că tatăl cu unchiul lui din Jimblea Argeş sunt ingrijaţi că nu ştiu nimic de soarta lui şi nici pe unde se află.Tocmai de aceea dl. avocat m'a rugat să aflu eu ce e cu el şi cercetând la I.G.J. Dir.Siguranţei nu am putut să aflu decât că e dat dezertor.

INTREBARE: Stiaţi că ISTRATE a luat parte la rebeliune de la Dej şi că e acuzat de a fi avut legături cu P.N.T.,?

RASPUNS: Nu am stiut absolut nimic din toate acestea deoarece repet că era pentru prima dată în viaţa mea când auziam de acest nume şi numai dela Dl.avocat STEFANOVICI.Nu am ştiut deci nici motivul precis pentru care subofiţerul a fost chemat in arestul Legiunei,nici că a luat parte la rebeliune dela Dej despre care astăzi aud pentru prima dată şi nici că ar fi avut legături cu P.N.T.-ul.In luna Mai sau Iunie 1947, când am fost chemat de Dl.avocat acasă la D-sa,îmi reamintesc f.vag că,in urma sfatului pe care eu cu Dl.Col.POPA i l-am dat ca să se prezinte de bună voie căci va fi f.uşor pedepsit

./.

el cu dl, avocat ar fi răspuns că nu e chiar așa ușor cum cred eu deoarece el ISTRATE mai este acuzat și de alte fapte printre care că în timpul dezertării ar fi luat legătură cu anumite persoane.

Toate acestea nu mi-au dat nimic de bănuit deoarece conducerea I.G.J-ului. în urma alegerilor din Noembrie 1946, a chemat la reședința Legiunilor și Inspectoratelor pe toți ofițerii și subofiterii care nu se comportaseră perfect cu ocazia alegerilor. Toți acestia au fost triați de o comisie formată din Dir. Sigurantei - Educației și Personalului și trimiși la un curs de reeducare la Scoala Oradea Mare. Subsemnatuldeci era firesc să cred că și ISTRATE a făcut parte inițial din categoria acestor subofiteri si că numai din prostie a dezertat.-

INTREBARE: Stiați că literatura si fotografiile care preamăreau regimul antonescian și hitlerist le era interzisă deținerea lor.?

RASPUNS: Da, stiam din ordinele primite la Inspectoratul Gl. al Jand. că este interzis a se ține în bibliotecile Institutiilor și Unităților Militare, Autorităti etc. asemenea literatură si fotografii.

Pentru acest motiv subsemnatul am reținut toate cărțile din camera mea arzând mai multe volume care nu se potriveau cu noua ordine socială și politică, în afară de câteva mici broșuri în limba franceză, germană și italiană în care se făcea propagandă pentru redobândirea Ardealului.

Am distrus deasemenea toate fotografiile, cu excepția câtorva în care eram și eu cu alți camarazi pe care le-am păstrat ca amintiri din războiu. Nu stiu și nu pot să-mi explic prin ce împrejurare a rămas nedistrus un volum despre fostul Mareșal Antonescu, despre care Dl. Colonel mi-a spus că s'ar fi găsit la mine.

INTREBARE: Stiați cari sunt obligațiile și îndatoririle unui ofițer din arma Jandarmeriei.?

RASPUNS: Da, stiam și cunoșteam toate aceste obligații și îndatoriri, dar, dacă întrebarea se referă la acuzatia pentru care nu am arestat în 1947 pe ISTRATE, declar că nu puteam face aceasta deoarece:

./.

- nu eram în exercițiul funcțiunii;
- nu aveam nici calitatea să-l arestez şi nici mandat în acest sens;
- nu ar fi fost deloc prudent să fac eu acest lucru într'o casă particulară, cu atât mai mult cu cât acolo se mai aflau un domn Col. de Jand. şi un domn avocat.
- Nu l-am denunţat deoarece nu am dat nici o importanţă faptului şi am fost sigur că tot va fi prins în mod normal, aşa cum am spus D-lui avocat de faţă cu dl.Col.POPA.

INTREBARE: Ştiaţi că dl.Col.POPA nu mai era activ.?

RASPUNS: Declar că nu ştiam că dl.Col.POPA nu mai este activ şi că eu tot timpul l-am considerat ca activ făcând parte din categoria D-lor ofiteri superiori de jand.pentru control, aşa cum am avut şi avem şi astăzi. El îl ştiam ca fost Inspector la Constanţa şi tot timpul l-am crezut şi ştiut acti Dealtfel, eu la biroul meu mă ocupam numai cu situaţia ofiţerilor, motiv pentru care nu am cunoscut niciodată bine pe toţi domnii Inspectori de Comandanţi de Legiune. Cu situaţia ofiţerilor se ocupa Biroul p.ofiteri Dl.Maior CALIN şi Dl.Maior RADULESCU.-

Aceasta îmi este declaraţia pe care o susţin şi o semnez propriu.

ss/Maior Nicolae Popescu.

Buc.19 Sept.1947

15 Sept

781

00781

DECLARAŢIE

Subsemnatul Maior POPESCU NICOLAE, din Insp. G-ral al Jand., domiciliat în Intrarea Ion V. Socec Nr. 1c Bucureşti, asupra celor două scrisori despre care am menţionat în declaraţiile anterioare declar următoarele:

Cele două scrisori mi-au fost predate prin luna Ianuarie 1947 de către D-na MARIA ANTONESCU căreia îi duseseam nişte alimente, cu rugămintea să le trimit la destinaţie având posibilitatea.-

Una era adresată Cpt. MARCU la Leg. Jand. Făgăraş şi după spusele D-nei cuprindea cuvinte de mulţumire pentru un mic ajutor în alimente de Cpt. MARCU, D-nei ANTONESCU.

Cealaltă era adresată Col. ELEFTERESCU cu domiciliul forţat la M. Ciuc şi nu-mi reamintesc dacă mi-a spus ceva despre cuprins.-

Ambele scrisori nu reţin dacă au fost sau nu lipite, dar cred că de şi acest lucru s'ar putea uşor verifica de Siguranţă dacă s'ar telefona ca din partea mea ca să mai scrie alte scrisori.

Nu le-am citit deoarece nu am obiceiul să citesc o scrisoare care nu-mi este adresată, chiar dacă ar fi complect deschisă şi fără plic.

Din moment ce au sosit acasă la mine, le-am băgat în şifonier în boneta caki tip front 1941 şi acolo le-am ştiu cu până când am fost arestat, motiv pentru care, în scrisoarea pe care am încercat să o trimit acasă, am menţionat despre existenţa lor. Acestedouă scrisori erau învelite în nişte autorizaţii tip lemne de foc şi cu toate puse în boneta caki.

Inainte de a pleca în concediu la C. Sylva şi acasă, am luat autorizaţiile în buzunarul vestonului şi probabil că dând cu ochii de cele două scrisori, să le fi ars în soba de la baie deoarece ştiu precis că am făcut baie în ajunul zilei plecării. Nu pot afirma însă cu certitudine de mare sie-

./.

văr acest lucru,dar sunt mai mult decât sigur că aşa sau petrecut lucrurile deoarece tot în seara aceea am mai ars o carte în l.germană pe care am găsit-o în bibliotecă dedesupt deoarece cuprinsul se referea la fostul Mareşal ANTONESCU.

Incerc să-mi reamintesc acest lucru de când Dl.Col. anchetator mi-a adus la cunoştinţă că cele două scrisori nu au fost găsite şi pe fiecare zi ce trece îmi întăresc afirmaţia pe care o fac în această declaraţie că eu le-am ars în baie în ajunul plecării în concediu.

Rog pe D-nii anchetatori să aprecieze sinceritatea totală a celor declarate în legătură cu aceste scrisori,deoarece nu aş fi avut nici un motiv să menţionez despre existenţa lor,dacă nu mi-aş fi uitat că le-am ars.Cred că altfel nu aşi fi pomenit nimic despre ele,nu aş fi mărturisit dela cine erau şi cui erau adresate mai ales când aş fi putut spune altceva. Rog ca tocmai această sinceritate să fie apreciată.

Scrisoarea adresată Cpt.MARCU,ofiter activ şi nu distins şi prea bine verificat democrat,nepotul D-lui Ministru PATRASCANU,nu putea să cuprindă nimic care să fie contra Siguranţei Statului;iar cea adresată Col.ELEFTERESCU deşi aş fi putut să o predau fratelui său,Dl.Col.rez.ELEFTERESCU,domiciliat tot în Intrarea Socec,nu am făcut-o totuş numai şi numai pentru motivul că mi-am dat perfect de bine seama de gravitatea faptei pe care aşi fi comis-o ştiindu-l trimis acolo cu domiciliul obligatoriu şi supravegheat şi controlat pas cu pas,aşa cum mi s'a spus odată de fratele său Dl.Col.ELEFTERESCU din Intrarea Socec, pe care-l vedeam aproape în fiecare zi deoarece ori de câteori sosesc sau plec de acasă,trec pe sub fereastra locuinţei sale. Rog a se ţine seama de acest fapt pentru a se constata că nu am fost deloc părtaş cu ideea D-nei ANTONESCU şi că deşi am primit cele două scrisori în pachet,totuşi nu le-am transmis fiind perfect conştient.Dacă eu aş fi ştiut că nu e permis a vedea pe D-na,nu aş fi mers acolo.

In ceeace priveşte chestiunea serg.maj.ISTRATE,declar următoarele:

Pe la finele lunii Mai sau Iunie 1947,am fost căutat acasă la telefon în fiecare zi de 2-3 ori şi trei zile la rând de Dl.avocat STEFANOVICI,care nu m'a găsit şi în lipsă a vorbit cu proprietarul meu,Dl.CONSTANTIN BORDEIANU.

./.

A patra zi am luat masa acasă cu Dl. BORDEIANU şi în timpul mesei am fost sunat la telefon răspunzând eu ca unul ce eram mai aproape de telefon şi sunat de obiceiu în timpul mesei, restul fiind la birou.

Am fost întrebat la telefon " doresc să vorbesc cu Dl. Maior POPESCU" şi am răspuns că "eu sunt". Atunci la telefon s'a prezentat Dl. av. STEFANOVICI care mi-a spus că mă caută de câteva zile şi că mă roagă să trec neapărat pe la dânsul în aceea zi.-

I-am răspuns că nu aş putea deoarece era ora 15.30 şi cu deabea mă aşezasem la masă, iar la ora 17 este absolut necesar să fiu la birou. A insistat spunându-mi că numai pentru foarte scurt ţinc doreşte să mă vadă şi că mă roagă să mă duc.

Am plecat în jurul orei 16.15 şi când am sosit la dânsul am găsit acolo în locuinţă pe dl. avocat cu Dl. col. POPA din Jandarmi, fost Insp. Jand. la Constanţa discutând despre un proces de evacuare chiriaşi.

Au terminat discuţia pentru moment şi Dl. avocat mi-a spus: " îţi reaminteşti că prin Decembrie 1946 te-am sunat la birou şi te-am rugat să te interesezi care este situaţia serg. maj. ISTREŢE şi dacă este ceva contra lui", iar D-ta mi-ai răspuns că este dat dezertor dela alegerile din 19 Noembrie 1946 fugind din ~~ansatul~~ Legiunii." Istrate a fost la mine şi trebue să vie acuma din nou" Eu am răspuns D-lui avocat că din cele două alternative pe care le are /1/ de a se preda de bună voie; 2/ de a rămâne tot dezertor. Eu îl sfătuesc şi insist, aşa cum v'am sfătuit şi în Decembrie 946 la telefon, că se predea singur căci va fi pedepsit cu minimum de pedeapsă şi circumstanţe atenuante mai ales că are pe fratele, sau unchiul lui şeful organizaţiei comuniste din com. Jiblea-Argeş.

Dl. Col. POPA care asista la discuţie, a fost de părerea mea şi a afirmat şi D-sa că e mai bine să se prezinte de bună voie din dezertare.

In acel moment Dl. avocat, care se plimba prin birou cu faţa spre geam şi uşa dela antreu, ne-a spus / mie şi D-lui Col. POPA/ "vreţi să-l vedeţi" /sau să-l aduc/ pe ISTRATE" şi fără a mai aştepta răspunsul nostru, a chemat pe ISTRATE, care a intrat

./.

în birou,cred,pe uşa dela antreu / nu reţin precis/ Mi s'a adresat atunci Dl.avocat: "Asta e ISTRATE" pe care eu îl vedeam pentru prima dată în viaţa mea.

In orice caz era îmbrăcat civil şi nu-mi mai reamintesc figura lui.

Din nou am repetat sfatul de a se prezenta singur,de bună voie şi-mi reamintesc chiar că aş fi fost întrebat de Dl. avocat: "unde să se prezinte",eu răspunzând că la orice formaţiune de jandarmi,dar că ar fi mai bine să se prezinte la Legiunea căreia i-a aparţinut.

Imi reamintesc că aş fi specificat că dacă vrea poate merge chiar cu mine la Insp.Gl.al Jandarmeriei.Din nou Dl.Col. POPA a întărit spusele mele afirmând acelaş lucru.

Atunci ISTRATE a spus că el mai este acuzat şi pentru alte fapte,nu numai pentru dezertare şi că nu crede că i se dea o pedeapsă uşoară,ci din contră.

A intervenit şi Dl.avocat în sensul spuselor lui /probabil cunoştia şi celelalte fapte de la ISTRATE,pe care eu şi Dl.Col.POPA nu le cunoştiam/ şi a specificat chiar: " eu aş fi de părere să nu se prezinte deocamdată,ci să mai aştepte până spre toamnă când probabil să va ~~xxxxx~~ veni p amnistie cu ocazia ratificării Tratatului de Pace."

Eu cu Dl.Col.POPA,nu am răspuns deocamdată,dar mai apoi am adăugat "In definitiv este major,subofiter de Jandarmi,cunoaşte legile şi dacă vrea să asculte de sfatul meu să se predea de bună voie,bine,dacă nu îl priveşte personal".

Am scos ceasul din buzunar şi m'am scuzat. " vă rog să mă iertaţi,este ora 16.45 şi eu trebue să plec deoarece la ora 17 trebue să fiu la birou" .Am salutat şi am plecat imediat, Dl.Col.POPA rămânând cu dl.avocat şi cu ISTRATE /nu reţin precis dacă nu cumva Dl.POPA a ieşit chiar odată cu mine/ dar pare-mi-se că ar fi spus: "noi mai avem câte ceva de aranjat şi discutat cu procesul".

Mai deolar că ştiam că Dl.avocat nu mai afce politică ţărănistă din 1939 când a fost asasinat ARMAND CALINESCU şi că nu aş mai fi acceptat sub nici un motiv în aceste timpuri să stau de vorbă cu D-sa dacă nu aş fi ştiut /din spusele D-sale, ale D-nei şi fiului/ că fiul său MIRCEA STEFANOVICI,student la o facultate în Buc.,a fost arestat şi condamnat pentrucă a fost descoperit că făcând parte şi activând intens într'o organizatie

comunistă, pe timpul regimului fostului mareșal ANTONESCU sau cel imediat următor și că numai prin partidul comunist a reușit să-l scoată.-

Față de Dl. avocat nu m'au legat alte sentimente decât acelea de pură recunoștință și respect deoarece prin dânsul și mai ales prin cumnatul său / de soră/ răposatul comandor aviator RAUG GHEORGHE, am reușit la Sc.Of.Jand.în 1933, Cdorul RAUG fiind foarte buni prieteni și coleg de școală cu Dl. Colonel BAROZZI GH. Cdorul Școlii Of.Jand.în 1933.

- In legătură cu vizita pe care mi acceptat-să o fac D-nei MARIA ANTONESCU, menționez că sub nici un motiv nu aș fi acceptat să o văd dacă nu aș fi fost perfect informat că nu a fost condamnată și că este absolut liberă și mai ales că oricine poate să o vadă fără nici o urmare.

Aceasta îmi este declarația pe care o susțin și semnez.

ss/ Maior Nicolae Popescu

Bucureşti 15 Septembrie 1947

Notă: Ștersăturile de pe fila 2 și 3 au fost făcute de mine /tăiate/

ss/Maior Popescu N.

VI

copie vezi vol. 8 f. 154-164. 786

786

D E C L A R A T I E

Subsemnatul Gh. POPESCU subinginer născutîn comuna Gogoşu jud. Mehedinţi în anul 1911 Ianuarie 28, fiul lui Ilie şi Floarea căsătorit cu domiciliul în Bucureşti str. Vasile Gherghel nr. 21 declar următoarele :

In cursul anului 1944 am cunoscut pe dl. Dr. GAFENCU CONSTANTIN Cu ocazia unei operaţii a soţiei mele la Spitalul Filantropia, cu care ocazie sa legat între noi o oarecare prietenie.-

Prin toamna anului 1946 cu ocazia unei vizite ce mi-a făcut Dl. Dr. GAFENCU mi-a arătat o aprobare din Partea Legaţiei Elveţiene că are dreptul să intre în Elveţia pentru studii, urmând să-şi scoată paşaportul dela autorităţile româneşti şi că a făcut demersurile necesare, întrebându-mă şi pe mine dacă aşi vrea să merg.-

Intrucât nu aveam serviciu din 1945 mi-a încolţit în minte să plec dar aşi prefera să plec în America de Sud / Argentina sau Brazilia/ că pot să mă descurc deoarece cunosc perfectă construcţia şi mecanica.-

Deoarece dl. Dr. GAFENCU nu a putut să obţină paşaportul că îl amână pela minister mereu, a propus să mergem la Constanţa că poate găsim vre'un vaporaş care am putea pleca clandestin aşa cum pleacă alţi.- Eu nu am voit să plec la CONSTANTA deoarece numai intenţionam să plec.Dânsu a plecat singur la Constanţa aceasta era in primăvara anului 1947, de unde s'a reîntors spunând că este imposibil să poţă pleca din Constanţa.-

La mine acasă am avut o fină a soţiei mele Dorina care ne spune că a cunoscut la bal un aviator şi că are să se mărite cu el rugând-ne să-i cununăm noi, aflând că-l chema PREDA şi că face serviciul la aeroportul Giuleşti.- Mi-a spus că la cunoscut prin o prietenă a ei sora soldatului CRUTEANU care face serviciul la aceiaş unitate cu el.-

Impreună cu dl. Dr. GAFENCU ne-am hotărât să cunoaştem şi noi pe acest aviator că poate vom putea să

./.

aranjem ceva cu el. In acest scop am trimis pe fina noastră Tudora să comunice fratelui Marcelei să comunice lui Preda să vină cu el pela noi.-

Cum se face, aceste n'a venit, intr'o dimineață ne-am dus împreună / eu cu dl. Dr. GAFENCU / la aeroportul Giulești.-

La aeroportul Giulești eu am stat la poartă iar dl. Dr. GAFENCU a intrat înăuntru să ia contact cu Preda. Intradevăr a venit către o oră cu Preda la mine acolo la poartă unde m'a prezentat și pe mine, nu am vorbit nimic cu el relativ la plecare, l-am invitat să vină acasă, știe unde la Dorina pe Vasile Gherghel nr. 21, a spus că nu poate veni la prânz că are conferință dar va veni diseară.- Intradevăr seara a venit cu un oarecare soldat PRUTEANU care locuiește chiar pe strada mea Acolo eram eu și Dr. GAFENCU unde toți 4 am servit o gustare.- L-am intrebat pe aviator dacă are vre'un prieten care face a cursă în Elveția deoarece noi avem niște franci elvețieni ca să ni schimbe, aceasta cu scopul de a afla dacă intradevăr ar fi vre'un avion cu care s'ar putea pleca în Elveția. Pilotul PREDA a spus că nu arenicium prieten și că el nu face cursă decât în țară. Dumneata ce fel de avion ai? - mare sau mic.

El mi-a răspuns că are avioane mici cu care face cursele. Nu-mi reamintesc să fi vorbit de situația politică internă și nici că are să fie vre'un război intre anglo-americani și Ruși.-

L-am intrebat dacă cunoaște pe STRATILESCU mi-a răspuns că a fost șeful lui, atunci dl. Dr. GAFENCU ia spus : nu vreimsă mai facem și noi un caz ca STRATILESCU dar aceasta am cam dat-o indirect.- El a răspuns : Bine STRATILESCU a avut altceva era comandant, a avut oameni eu cu cine să plec, eu i-am răspuns : Hai Domnule că mergem noi.-

Atunci el, adică PREDA a invocat motivul că nu are benzină în acel timp soldatul PRUTEANU a spus că face el rost de benzină și că merge și el cu noi.- Au plecat rămânând ca să ne dea ei un telefon, adoua seară însă nu mi-a dat. După câteva zile de așteptat dl. Dr. GAFENCU s'a dus la aeroport și a luat iar contact cu PREDA promițându-i dsale că vine chiar în aceea seară.-

Menționez că pe adjutantul PREDA l-am cunoscut la începutul lunei Iunie 1947.-

Nu-mi reamintesc dacă eu personal aşi fi dat vre' un telefon la aeroportul Giulești vre'o dată, dar totuși cred că aşi fi intrebat vre'o dată de el văzând că de atâtea ori fixa venirea lui și aceasta era un om nepunctual.-

Știu că aviator PREDA a venit la mine acasă înainte

00783 788

de a-l cunoaşte pe av. LUSTIG, de două trei ori.- De fiecare venire a lui se găsea la mine şi dl. Dr. GAFENCU unde discutam plecarea noastră in care timp am aflat că cu acel avion cu care s'ar putea pleca am putea transporta 5-6 - 7 persoane.-

După aceasta ; eu cu dl. dr. GAFENCU văzând că PREDA este un om serios cu care am putea pleca am luat hotărârea să găsim câţiva oameni politici cu care să plecăm pentru a nu ne aresta poliţia Turcă, unde intenţionam să activăm pentru prima dată.- Dl. Dr. GAFENCU s'a ocupat pe o parte iar eu pe altă parte. Dsa s'a dus la un oarecare Dumitriu dela partidul liberal pe care l-a cunoscut prin intermediul unei oarecare domnişoare Georgescu fosta secretară a lui Rădescu/ asa mi-a spus mie/ arătându-mi în acel timp un bileţel din parte Domnisoarei către acel domn Dumitriu. Mi s'a făcut cunoscut de către dl. Dr. GAFENCU că datorită acestei intrevederi cu Dumitriu ~~max~~ ar merge acel Dumitriu care este un fel de secretar general al partidului liberar şi cu altcineva chiar mi se pare că ar fi GEORGE BRATIANU.-

Intr'una din zile PREDA a dat un telefon la mine aceasă spunând că are să comunice ceva important şi că între 7 şi 9 / nouăsprezece-douăzecişi unu / va veni.-

Seara a venit intradevăr însoţit de un oarecare Dl. LUSTIG îmbrăcat în aceiaş uniformă şi mi l-a prezentat atât mie cât şi Dlui GAFENCU că este un coleg al lui cu care urmează să adunc niste avioane delà Curtea de Argeş pentru scoală la Bucuresti şi că cu acestea putem pleca.-

Noi i-am asigurat că avem niste persoane mari politice care au bani şi cu care nu vom fi arestaţi în Turcia / fiind vorba de Brătianu şi Dra. Georgescu fosta secretară a lui Rădescu /

Tot atunci s'a discutat şi chestiunea hărţii pe care am promis că voi găsi-o eu deoarece cunosc atâţia ofiţeri din aviaţie.-

Peste câteva zile au venit la mine unde am aranjat să mergem să recunoaşte locul de decolare şi întradevăr intr'o Duminică după ce am mâncat la mine / aceasta se întâmpla cu o săptămână înainte de a pleca / toţi patru am plecat cu o maşină de piaţă în direcţia Călăraşi, unde am ajuns pe izlazul comunei Tămădău recunoscând terenul stabilind acest ca loc de decolare.- După aceasta ne-am întors la Bucuresti unde ajungând am dat aviatorilor un milion pentru a avea de masă stabilind să ne vedem peste câteva zile.-

.//.

. Intre timp eu am avut o intrevedere cu dl. Comd. NEGRESCU ION şi Dr. GAFENCU în librăria / cartea mea " unde mi s'a dat aceasta la insistenţa mea că am să-i comunic ceva important.- Acolo la " Cartea Mea" nu am putut sta de vorbă ne-am dus toţi trei împreună la Dsa acasă unde i-am spus că am hotărât să plecăm din ţară cu GEORGE BRATIANU şi că acesta ar voi să aibă chiar o intrevedere cu Dsa înainte de plecare / aceasta bineînţeles ca să-l convingem de seriozitatea noastră/ urmând Ca Dsa să ne facă rost de o hartă.-

Dl. cdor. ne-a intrebat ; ce rost ar avea această întâlnire ? noi i-am răspuns că nu ştim invitându-l să meargă şi Dsa cu noi. Dsa mi-a spus că e om bătrân şi Doamna bolnavă şi că nu are nici'un rost să meargă. Nu am mai insistat atunci, decât l-am convins că i se cere o întâlnire înainte de plecare de către GEORGE BRATIANU pentru a-i cere câteva lămuriri.-

. Am fixat o altă dată întâlnirea noastră tot la Dsa acasă pentru a-l ţine în curent cu plecarea noastră.- După câteva zile / 3-4 / zile ne-am întâlnit la Dsa eu cu dl. Dr. GAFENCU unde am discutat to plecarea cu GEORGE BRATIANU făcându-l şi de data aceasta să creadă că plecăm cu acesta,am atins chestiunea hărţi şi a rămas stabilit că atunci când vom avea nevoie dacă nu vom găsi să ne dea Dsa.-

Astfel Sâmbătă penultima zi a plecării ne-am dus la dl. codr. şi i-am cerut harta asigurându-l de data aceast că vom pleca Joia viitoare cu GEORGE BRATIANU,cu un pilot civil nu cu militar,aceasta pentru a nu mi se stingheri plecarea aviatorilor PREDA şi LUSTIG care erau subalterni Dsale.

Dsa mi-a arătat harta pe care era trasată o linie albastră, spunând că pe acest drum a zburat şi dsa dându-mi harta apoi am plecat.-

. Pe la mijlocul săptămâni înainte de plecare a venit la mine cei doi aviatori şi mi-au spus că avioanele dela CURTEA DE ARGES întârzie,care vorba să plece int'o misiune,să transporte niste medicamente la Mangalia şi că este cea mai frumoasă ocazie deoarece sunt / două / avioane cu care face acest drum.-

Intre timp adică sâmbătă 12 Iulie 1947 Dl. Dr. GAFENCU mi-a spus că a vorbit cu Dr. HATIEGANU şi că acesta i-a spus să se ducă împreună la MANIU acasă că are să recomande pe cineva care are să meargă,aceasta DUMINICA dimineaţa.-

. Vineri sau Sâmbătă 12 Iulie intr'o ultimă consfătuire a noastră cu piloţi s'a hotărât plecarea Luni dimineaţa 14 Iulie 1947 orele 6 / şase / depe aerodromul Tămădău

tot în cursul zilei de sâmbătă aviatorii s'au adus bagajele la mine acasă.-

Menţionez că tot în cursul acestei săptămâni am vorbit cu dl. DUMITRU BORCEA din str. Cavafii VECHII nr. 3 căruia i-am propus mergem în America de Sud aceasta datorită faptului că-l cunosc de circa 12 ani de zile şi care a admis spunându-mi că vom deschide un restaurant sau altceva şi ne vom descurca noi,apoi ne-am despărţit spunându-i să fie gata în orice moment că am să-l anunţ eu când vom pleca.-

Adaug că sâmbătă seara am dat la piloţi două milioane lui LUSTIG pentru benzină şi două milioane pilotului PREDA pentru a-mi procura un pistol care îmi era necesar a-l preda dlui ing. TEODORU din sos. Jianu nr. 18 deoarece subsemnatul îl pierdusem pe al dsale ce mi-l lăsase în primire la firma dsale ce i-o aveam arendată.-

Nu-mi reamintesc să fi spus piloţilor să tae vre'un fir de telegraf depe undeva.-

Duminică spre seară mi-a făcut cunoscut dl. Dr. GAFENCU că întradevăr a fost la MANIU acasă cu HATIGEANU şi că acesta i-a spus că diseară la plecare adică plea orele 23 să se ducă să vadă pe cine dă cu DSA. La orele 23 pe când ne aflam la restaurantul Florescu din Bdul Filantropia Dl Dr. GAFENCU m'a chemat să plecăm împreună să vedem dacă merge cineva dela P.N.T.,ne-am dus intr'adevăr pe str. Dacia la nr. 19 unde după legitimarea Dlui dr. GAFENCU de către o doamnă am fost poftiţi înăuntru într'un hol de unde apoi am fost introduşi la MANIU.-

Când am intrat înăuntru dl. GAFENCU m'a prezentat, am văzut că era deja recomandat de Dsa de cu dimineaţa,acolo era dnii MIHALACHE,CARANDINO,ILIE LAZAR şi ROMICA BOILA şi că a spus că va merge şi dl. PENESCU care nu era de faţă spunându-mi că dsa este după doamna. Dl MANIU m'a întrebat :, dar Dvs pentru ce vă duceţi din ţară ? I-am răspuns : ne vom descurca noi,i-am povestit cum i-am aranjat plecarea spunându-i că aviatorul PREDA este un fin al meu şi datorită acestui fapt am încredere în el.-In acest timp dl. dr. GAFENCU a dat un bileţel dlui MANIU în care erau trecute adresele piloţilor / familiilor lor/ Dsa a luat bileţelul şi a spus : lasă-l la mine că vom avea noi grije de acestia.- Am stabilit adunarea la capătul linei 14 pe soseaua Panteleimon la ora 1 / unu/ noaptea apoi am plecat.-

./.

791

Menţionez că la Parcul Florescu am fost eu cu dl. Dr. GAFENCU dl. BORCEA şi cei doi piloţi Dl. BORCEA şi piloţii au rămas acolo unde i-am găsit şi după ce ne-am reîntors dela Dl. MANIU, am mai servit un ţap cu bere după acoia ne-am despărţit noi plecând la întâlnire iar piloţii să se culce. La orele 1 / unu eram la capătul liniei 14 unde a venit şi Dnu Mihalache, Carandino cu soţia Dl. Penes. cu cu soţia şi dl. Ilie Lazăr toţi în trei maşini i-am lăsat acolo împreună cu Dl. GAFENCU iar eu cu fraţii BROCEA am plecat înainte ajungând la Tămădău la orele 4 / patru/ dimineaţa. Pe la orele 6 / sase/ şi 45 s'au făcut apariţia cele două avioane, ne-am dus pe aeroport pentru a ne urca în ele şi pe când încercam să urcăm bagajele ne-am pomenit cu rafale de mitralieră şi conjuraţi de poliţie care xxxxx xxxxxxx ne-a somat să ne culcăm.-

Menţionez că la Restaurantul FLORESCU Dl. Dr. GAFENCU a intrbat pe piloţi dacă au aparate pentru T.F.F.-

Piloţii au răspuns avem avioanele prevăzute cu aceste xxx dar nu sunt montate Dl. Dr. GAFENCU a spus. dacă aveaţi ne putem ţine în curent cu T.F.F. până la aterizare la San Stefano până să precizez cine anume ne va ţine în curent însă să subînţelegea că dl. MANIU.-

Aceasta îmi este declaraţia mea pe careo semnez propriu nesilit de nimeni.-

/ss/ Gh. Popescu.-

II

copie vezi vol. 8 f 154-164 792

0.792

7 Oct

D E C L A R A T I E

Subsemnatul Gh. POPESCU subinginer născut în comuna Gogoşu jud. Mehedinţi în anul 1911 Ianuarie 28, fiul lui Ilie şi Floarea căsătorit cu domiciliul în Bucuresti str. Vasile Gherghel nr. 21 declar următoarele :

In cursul anului 1944 am cunoscut pe dl. Dr. GAFENCU CONSTANTIN cu ocazia unei operaţii a soţiei mele la Spitalul Filantropia, cu care ocazie sa legat între noi o oarecare prietenie.-

Prin toamna anului 1946 cu ocazia unei vizite ce mi-a făcut Dl. Dr. GAFENCU mi-a arătat o aprobare din Partea Legaţiei Elveţiene că are dreptul să intre în Elveţia pentru studii, urmând să-şi scoată paşaportul dela autorităţile româneşti şi că a făcut demersurile necesare, întrebându-mă şi pe mine dacă aşi vrea să merg.-

Intrucât nu aveam serviciu din 1945 mi-a încolţit în minte să plec dar aşi prefera să plec în America de Sud / Argentina sau Brazilia/ că pot să mă descurc deoarece cunosc perfectă construcţia şi mecanica.-

Deoarece dl. Dr. GAFENCU nu a putut să obţină paşaportul că îl amână pela minister mereu, a propus să mergem la Constanţa că poate găsim vre'un vapor cu care am putea pleca clandestin asa cum pleacă alţi.- Eu nu am voit să plec la CONSTANTA deoarece numai intenţionam să plec. Mâsa a plecat singur la Constanţa aceasta era in primăvara anului 1947, de unde s'a reîntors spunând că este imposibil să poţă pleca din Constanţa.-

La mine acasă am avut o fină a soţiei mele Dorina care ne spune că a cunoscut la bal un aviator şi că are să se mărite cu el rugând-me să-i cununăm noi, aflând că-l chem PREDA şi că face serviciul la aeroportul Giuleşti.- Mi-a spus că la cunoscut prin o prietenă a ei sora soldatului CRUTEANU care face serviciul la aceiaş unitate cu el.-

Impreună cu dl. Dr. GAFENCU ne-am hotărât să cunoaştem şi noi pe acest aviator că poate vom putea să

aranjem ceva cu el. In acest scop am trimis pe fina noastră Tudora să comunice fratelui Marcelei să comunice lui Preda să vină cu el pela noi.-

Cum se face, acesta n'a venit, intr'o dimineață ne-am dus împreună / eu cu dl. Dr. GAFENCU / la aeroportul Giulești.-

La aeroportul Giulesti eu am stat la poartă iar dl. Dr. GAFENCU a intrat inăuntru să ia contact cu Preda. Intradevăr a venit către o oră cu Preda la mine acolo la poartă unde m'a prezentat și pe mine, nu am vorbit nimic cu el relativ la plecare, l-am invitat să vină acasă, știe unde la Dorina pe Vasile Gherghel nr. 21, a spus că nu poate veni la prânz că are conferință dar va veni diseară.- Intradevăr seara a venit cu un oarecare soldat PRUTEANU care locuieste chiar pe strada mea Acolo eram eu și Dr. GAFENCU unde toți 4 am servit o gustare.- L-am intrebat pe aviator dacă are vre'un prieten care face curse în Elveția deoarece noi avem niște franci elevețieni ca să ni schimbe, aceasta cu scopul de a afla dacă intradevăr ar fi vre'un avion cu care s'ar putea pleca în Elveția. Pilotul PREDA a spus că nu areniciun prieten și că el nu face cursă decât în țară. Dumneata ce fel de avion ai? - mare sau mic.

El mi-a răspuns că are avioane mici cu care face cursele. Nu-mi reamintesc să fi vorbit de situația politică internă și nici că are să fie vre'un război intre anglo-americani și Ruși.-

L-am întrebat dacă cunoaște pe STRATILESCU mi-a răspuns că a fost seful lui, atunci dl. Dr. GAFENCU ia spus : nu vreimsă mai facem și noi un caz ca STRATILESCU dar aceasta am cam dat-o indirect.- El a răspuns : Bine STRATILESCU a avut altceva era comandant, a avut oameni eu cu cine să plec, eu i-am răspuns : Hai Domnule că mergem noi.-

Atunci el, adică PREDA a invocat motivul că nu are benzină în acel timp soldatul PRUTEANU a spus că face el rost de benzină și că merge și el cu noi.- Au plecat rămânând ca să ne dea ei un telefon, adoua seară insă nu mi-a dat. După câteva zile de așteptat dl. Dr. GAFENCU s'a dus la aeroport și a luat iar contact cu PREDA promitându-i dsale că vine chiar în aceea seară.-

Menționez că pe adjutantul PREDA l-am cunoscut la începutul lunei Iunie 1947.-

Nu-mi reamintesc dacă eu personal ași fi dat vre' un telefon la aeroportul Giulești vre'o dată, dar totuși cred că ași fi întrebat vre'o dată de el văzând că de atâtea ori fixa venirea lui și aceasta era un om nepunctual.-

Stiu că aviator PREDA a venit la mine acasă înainte

./.

de a-l cunoaşte pe av. LUSTIG, de două trei ori.- La fiecare venire a lui se găsea la mine şi dl. Dr. GAFENCU unde discutam plecarea noastră in care timp am aflat că cu acel avion cu care s'ar putea pleca am putea transporta 5-6 - 7 persoane.-

După aceastea ; eu cu dl. dr. GAFENCU văzând că PREDA este un om serios cu care am putea pleca am luat hotărârea să găsim câţiva oameni politici cu care să plecăm pentru a nu ne aresta poliţia Turcă, unde intenţionam să activăm pentru prima dată.- Dl. Dr. GAFENCU s'a ocupat pe o parte iar eu pe altă parte. Dsa s'a dus la un oarecare Dumitriu dela partidul liberal pe care l-a cunoscut prin intermediul unei oarecare domnisoare Georgescu fosta secretară a lui Rădescu/ asa mi-a spus mie/ arătându-mi în acel timp un biletel din parte Domnisoarei către acel domn Dumitriu. Mi s'a făcut cunoscut de către dl. Dr. GAFENCU că datorită acestei intrevederi cu Dumitriu xxx ar merge acel Dumitriu care este un fel de secretar general al partidului liberar şi cu altcineva chiar mi se pare că ar fi GEORGE BRATIANU.-

Intr'una din zile PREDA a dat un telefon la mine acasă spunând că are să comunice ceva important şi că între 7 şi 9 / nouăsprezece-douăzecisi unu / va veni.-

Seara a venit intradevăr însoţit de un oarecare Dl. LUSTIG îmbrăcat în aceiaş uniformă şi mi l-a prezentat atât mie cât şi Dlui GAFENCU că este un coleg al lui cu care urmează să aducă niste avioane dela Curtea de Argeş pentru scoală la Bucuresti şi că cu acestea putem pleca.-

Noi l-am asigurat că avem niste persoane mari politice care au bani şi cu care nu vom fi arestaţi în Turcia / fiind vorba de Brătianu şi Dra. Georgescu fosta secretară a lui Rădescu /

Tot atunci s'a discutat şi chestiunea hărţii pe care am promis că voi găsi-o eu deoarece cunosc atâţia ofiţeri din aviaţie.-

Peste câteva zile au venit la mine unde am aranjat să mergem să recunoaşte locul de decolare şi întradevăr intr'o Duminică după ce am mâncat la mine / aceasta se întâmpla cu o săptămână înainte de a pleca / toţi patru am plecat cu o maşină de piaţă în direcţia Călăraşi, unde am ajuns pe izlazul comunei Tămădău recunoscând terenul stabilind aceasta ca loc de decolare.- După aceasta ne-am întors la Bucuresti unde ajungând am dat aviatorilor un milion pentru a avea de masă stabilind să ne vedem peste câteva zile.-

.//.

Intre timp eu am avut o intrevedere cu dl. Cdor. NEGRESCU ION şi Dr. GAFENCU în librăria / cartea mea " unde mi s'a dat aceasta la insistenţa mea că am să-i comunic ceva important.- Acolo la " Cartea Mea" nu am putut sta de vorbă ne-am dus toţi trei impreună la Dsa acasă unde i-am spus că am hotărât să plecăm din ţară cu GEORGE BRATIANU şi că acesta ar voi să aibă chiar o intrevedere cu Dsa inainte de plecare / aceasta bineînţeles ca să-l convingem de seriozitatea noastră/ urmând Ca Dsa să ne facă rost de o hartă.-

Dl. cdor. ne-a intrebat ; ce rost ar avea această întâlnire ? noi i-am răspuns că nu ştim invintându-l să meargă şi Dsa cu noi. Dsa mi-a spus că e om bătrân şi Doamna bolnavă şi că nu are nici'un rost să meargă. Nu am mai insistat atunci, decât l-am convins că i se cere o întâlnire înainte de plecare de către GEORGE BRATIANU pentru a-i cere câteva lămuriri.-

Am fixat o altă dată întâlnirea noastră tot la Dsa acasă pentru a-l ţine în curent cu plecarea noastră.- După câteva zile / 3-4 / zile ne-am întâlnit la Dsa eu cu dl. Dr. GAFENCU unde am discutat to plecarea cu GEORGE BRATIANU făcându-l şi de data aceasta să creadă că plecăm cu acesta, am atins chestiunea hărţi şi a rămas stabilit că atunci când vom avea nevoie dacă nu vom găsi să ne dea Dsa.-

Astfel Sâmbătă penultima zi a plecării ne-am dus la dl. codr. şi i-am cerut harta asigurându-l de data aceasta că vom pleca Joia viitoare cu GEORGE BRATIANU, cu un pilot civil nu cu militar, aceasta pentru a nu ai se stingheri plecarea aviatorilor FREDA şi LUSTIG care erau subalterni Dsale

Dsa mi-a arătat harta pe care era trasată o linie albastră, spunând că pe acest drum a sburat şi dsa dându-mi harta apoi am plecat.-

Plea mijlocul săptămâni inainte de plecare a venit la mine cei doi aviatori şi mi-au spus că avioanele dela CURTEA DE ARGES întârzie, esre vorba să plece int'o misiune, să transporte niste medicamente la Mangalia şi că este cea mai frumoasă ocazie deoarece sunt / două / avioane cu care face acest drum.-

Intre timp adică sâmbătă 12 Iulie 1947 Dl. Dr. GAFENCU mi-a spus că a vorbit cu Dr. HATIEGANU şi că acesta i-a spus să se ducă impreună la MANIU acasă că are să recomande pe cineva care are să meargă, aceasta DUMINICA dimineaţa.-

Vineri sau Sâmbătă 12 Iulie intr'o ultimă consfătuire a noastră cu piloţi s'a hotărât plecarea Luni dimineaţa 14 Iulie 1947 orele 6 / sase / depe aerodromul Tămădău

tot în cursul zilei de sâmbătă aviatorii s'au adus bagajele la mine acasă.-

Menționez că tot în cursul acestei săptămâni am vorbit cu dl. DUMITRU BORCEA din str. Cavafii VECHII nr. 3 căruia i-am propus mergem în America de Sud aceasta datorită faptului că-l cunosc de circa 12 ani de zile și care a admis spunându-mi că vom deschide un restaurant sau altceva și ne vom descurca noi, apoi ne-am despărțit spunându-i să fie gata în orice moment că am să-l anunț cu când vom pleca.-

Adaug că sâmbătă seara am dat la piloți două milioane lui LUSTIG pentru benzină și două milioane pilotului PREDA pentru a-mi procura un pistol care îmi era necesar a-l preda dlui ing. TEODORU din sos. Jianu nr. 18 deoarece subsemnatul îl pierdusem pe al dsale ce mi-l lăsase în primire la firma dsale ce i-o aveam arendată.-

Nu-mi reamintesc să fi spus piloților să tae vre'un fir de telegraf dope undeva.-

Duminică spre seară mi-a făcut cunoscut dl. Dr. GAFENCU că intradevăr a fost la MANIU acasă cu HATIGEANU și că acesta i-a spus că diseară la plecare adică plea orele 23 să se ducă să vadă pe cine dă cu DSA. La orele 23 pe când ne aflam la restaurantul Florescu din Bdul Filantropia Dl Dr. GAFENCU m'a chemat să plecăm împreună să vedem dacă merge cineva dela P.N.T., ne-am dus într'adevăr pe str. Dacia la nr. 19 unde după legitimarea Dlui dr. GAFENCU de către o doamnă am fost poftiți înăntru într'un hol de unde apoi am fost introduși la MANIU.-

Când am intrat înăuntru dl. GAFENCU m'a prezentat, am văzut că era deja recomandat de Dsa de cu dimineața, acolo era dnii MIHALACHE, CARANDINO, ILIE LAZAR și ROMICA BOILA și că a spus că va merge și dl. PENESCU care nu era de față spunându-mi că dsa este după doamna. Dl MANIU m'a întrebat :, dar Dvs pentru ce vă duceți din țară ? I-am răspuns : ne vom descurca noi, i-am povestit cum i-am aranjat plecarea spunându-i că aviatorul PREDA este un fin al meu și datorită acestui fapt am încredere în el.-In acest timp dl. dr. GAFENCU a dat un bilețel dlui MANIU în care erau trecute adresele piloților / familiilor lor/ Dsa a luat bilețelul și a spus : lasă-l la mine că vom avea noi grije de acestia.- Am stabilit adunarea la capătul linei 14 pe soseaua Panteilimon la ora 1 / unu/ noaptea apoi am plecat.-

.//.

797

Menţionez că la Parcul Florescu am fost eu cul Dl. Dr. GAFENCU dl. BORCEA şi cei doi piloţi Dl. BORCEA şi piloţii au rămas acolo unde i-am găsit şi după ce ne-am reîntors dela Dl. MANIU, am mai servit un ţap cu bere după aceia ne-am despărţit noi plecând la întâlnire iar piloţii să se culce. La orele 1 / unu eram la capătul liniei 14 unde a venit şi Dnu Mihalache, Carandino cu soţia Dl. Fenescu cu soţia şi dl. Ilie Lazăr toţi în trei maşini i-am lăsat acolo împreună cu Dl. GAFENCU iar eu cu fraţii BROCEA am plecat inainte ajungând la Tămădău la orele 4 / patru/ dimineaţa. Pe la orele 6 / sase/ şi 45 s'au făcut apariţia cele două avioane, ne-am dus pe aeroport pentru a ne urca în ele şi pe când încercam să urcăm bagajele ne-am pomenit cu rafale de mitralieră şi conjuraţi de poliţie care ne-a somat să ne culcăm.-

Menţionez că la Restaurantul FLORESCU Dl. Dr. GAFENCU a intrbat pe piloţi dacă au aparate pentru T.F.F.-

Piloţii au răspuns avem avioanele prevăzute cu aceste dar nu sunt montate Dl. Dr. GAFENCU a spus. dacă aveaţi ne putem ţine în curent cu T.F.F. până la aterizare la San Stefano să precizez cine anume va ţine în curent însă să subînţelegea că dl. MANIU.-

Aceasta imi este declaraţia mea pe careo semnez propriu nesilit de nimeni.-

/ss/ Gh. Popescu.-

3 | 1001

00798

D E C L A R A T I E

Subsemnatul Lt.Col.Eugen Pleşnilă, deţinut politic în închisoarea Aiud, condamnat la muncă silnică pe viaţă, actualmente în recurs la Inalta Curte de Casaţie, declar următoarele :

Am făcut parte din mişcarea de rezistenţă, în care calitate am colaborat la întocmirea planurilor organizaţiei.

La o consfătuire în luna Aprilie 1946, care a avut loc în casa Ing. Iliu şi la care au luat parte Dnii: Gl Aldea, Kintescu Gh., N.Comaniciu reprezentantul partidului P.N.T. şi Fărcăşanu reprezentantul partidului liberal, s'a hotărît coordonarea diferitelor elemente cari conveniseră să facă parte din mişcarea de rezistenţă.

Am participat la consfătuirea care a avut loc, în luna Aprilie sau Mai 1946, în casa dlui Gl Aldea de faţă fiind D-sa, dl N. Comaniciu şi adv. N.Alexandrescu, când dl.Comaniciu a primit instrucţiuni asupra modului cum trebue să-şi organizeze zona Sibiu - Sebeş - Cluj - Făgăraş şi Braşov, zonă care i-a fost atribuită de către dl.Gl Aldea la cererea sa, pentru partidul naţional ţărănesc.

Dl.Bogca Mălin şeful serviciului de presă al P.N.T. a dat în repetate rânduri extrase din presă şi de la posturile de radio, care au fost înmânate prin dl.adv. N.Alexandrescu dlui Gl Aldea.
Aceasta este declaraţia pe care o susţin şi semnez.

ss. Ltcol.E.Plesbilă

3 Octomvrie 1947
Bucureşti.

(5)

12 Sept

799

00799

DECLARATIE

Subsemnatul Lt.Col. POPESCU EUGEN, domiciliat în Str.Italiană Nr.7 ap.23, declar următoarele:

Am fost în cursul acestei veri - finele lunei Iulie - începutul lunei August la Zărneşti - Plaiul Foi - la Dr.Iosif Albu care are în acea parte o cabană, anul acesta f.populată, deoarece avea 40-50 de funcţionari dela Sov.Standard-Telefoane, în afară de turiştii ce trecea întâmplător pe acolo.-

La Iosif Albu - mă duc din anul 1928 - aproape regulat cu întreruperile datorate războiului când nu am avut concediu.-

Am fost şi anul trecut în luna Iulie.-

Anul acesta printre vizitatori mi s'a spus că sunt şi 2 agenţi ce fac propaganda comunistă - îmi spunea Dna Albu, că îi întâlnise soţul ei întreprinzând această acţiune.-

La începutul lunei August am plecat de acolo iar banii ce trebuia să-i dau Dnei Albu în contul chiriei în valoarea de circa 50.000.000 lei vechi, m'a rugat să le procur pentru Madam Albu material de rochii, pentru Dl.Albu 3 cămeşi şi pentru fiul ei Fănel 3 cămăşi.-

Fiul lor Fănel, în vârsta de 12-13 ani a venit cu mine la Bucureşti unde a rămas circa 4 zile.-

După ce am procurat lucrurile, el le-a pus într' un sac şi s'a înapoiat la Zărneşti.-

Eu le-am dat o scrisoare, cu un inventar de lucruri - şi valoarea lor şi rugam să-mi confirme primirea urgent, căci eram îngrijorat fiind un copil mic să nu-i fure lucrurile în tren - unde era mare înghesuială la acea vreme pe linia Bucureşti - Braşov.-

După câteva zile a venit la mine dimineaţa un domn care a solicitat să-mi vorbească - eram în bae - şi l-am rugat să aştepte - Nu l-am primit în casă m'a aştep-

E.F.

..//..

tat jos. Niciodata nu vorbisem cu el, il cunoşteam din vedere şi mai ales după nume "Gici". Cum sunt şi eu denumit familiar, ca fiind agentul comunist despre care îmi vorbise Dna Alba.

In faţa uşei mă aştepta, mi-a dat o scrisoare dela Pţaiul Foi prin care mi se comunica că s'au primit lucrurile în bună stare şi că au fost foarte mulţumiţi de ceince alesesem.-

Numitul mi-a solicitat niqte cartuşe de revolver - spunând că nu se găsesc în comerţ.- Deoarece aveam câteva circa 10-15 nu le-am numărat şi subsemnatul nu le mai foloseam întrucât până la 15 Septembrie 1947 - toţi ofiţerii din cadrul disponibil trebue să predea muniţia, chiar şi ofiţerii ce au plecat din armată la cerere, cum este cazul subsemnatului şi deoarece fusesem informat de Dna Alba că era agent comunist, i le-am dat.-

După aceia de atunci şi până în present nu l-am mai văzut, iar la acea dată când a venit la mine acasă a fost prima oară când am vorbit cu el - L'am considerat ca de încredere al regimului şi nu mi-am închipuit să fie un delicvent.-

Drept care dau presenta declaraţie.-

ss.Lt.Col.A.Popescu.

12 Septemvrie 1947.

D E C L A R A Ţ I E

Subsemnatul Popescu Mehedinţi Ion, in vârstă de 38 ani, născut in anul 1910, luna Martie, ziua 14, in comuna Bălăcita, jud. Mehedinţu, fiul lui Vasile şi al Mariei, agricultori, domiciliaţi in comuna Pristolu jud. Mehedinţu, având domiciliul meu in Bucureşti, str. Mitr. Filaret Nr. 33, declar următoarele:

Părinţii mei sunt agricultori in com. Pristolu, jud. Mehedinţi, având circa 8 ha pământ arabil şi o casă cu gospodărie completă, in care locuiesc. Tatăl meu, in vârstă de 66 ani, avea cunoştinţe in meseria de croitor. După 1930, a militat ca membru in P.N.Ţ., fără să ocupe vreo demnitate. Mai inainte de această dată nu a făcut niciun fel de politică. Mama este gospodină şi nu s'a manifestat politiceşte. Am o soră Maria, de 39 ani, căsătorită cu N. Costovici, mecanic la C.F.R. T. Severin. Nici sora mea nici cumnatul meu nu au activat politiceşte. Am un frate Marin, de 27 ani, absolvent al şcoalei de meserii din Bucureşti şi mic industriaş in Bucureşti. El nu a activat politiceşte din P.N.Ţ., am aflat insă că ar fi inscris in P.N.P.

Am făcut şcoala primară in comuna Pristolu, jud. Mehedinţi. Am făcut liceul "Traian" din T. Severin şi Şcoala Superioară de comerţ din T. Severin, unde am fost calificat printre primii 10 absolvenţi. Am absolvit aceste şcoli in 1938 şi m'am inscris la Academia de Inalte Studii Comerciale din Bucureşti.

Lipsit de mijloace materiale pentru intreţinere la universitate, am fost funcţionar la Banca Generală a Ţării Româneşti şi mai apoi la Uniunea Sfaturilor Negustoreşti. La Banca Generală am fost recomandat de către prof. Constantin Georgescu pe baza diplomelor de studii iar la Uniune de către D. P. Niculescu Ritz, care era intr'o cameră vecină satului Pristol şi ceva rudă cu mama mea.

Am părăsit serviciul dela Uniune pentru a pleca să-mi fac serviciul militar in anul 1932. Am făcut armata la

./.

Reg.21 Inf. Bucureşti şi Reg. 6 M.V.Bucureşti.In 1939 am făcut cursul redus pregătitiro de ofiţer de rezervă şi am fost avansat,pe bază de examen sublt.ad-tor fiind repartizat la Depozitul Central de Subzistenţă al Armatei Bucureşti,unde figurez şi inprezent.

Am terminat studiile la Academia in anul 1933,când am luat licenţa şi in anul 1935 când am susţinut teza de doctorat,fiind de clasat doctor in Stiinţele Economice cu menţiunea "foarte bine".

După luarea doctoratului am candidat şi am reuşit să ocup un post de asistent la Facultatea de Agronomie din Bucureşti,ţinând cursuri de catedră de economie naţională şi politică agrară rămasă vacanţă prin decesul prof.Busuiocescu.Deasemenea am ţinut cursuri la conferinţa de cooperaţie,care era specialitatea mea.

Fiind mutat in 1941 sub legionari,ue port cu tot la o fermă a facultăţei din com,Petroşani-Vlaşca,am fost nevoit să demisionez găsind că nu am nici un rost,cu studii teoretice la o fermă unde se făceau aplicaţiuni practice.

In 1938 am fost angajat in calitate de consilier tehnic la "Reşiţă",in Bucureşti,prin intermediul fostului meu profesor V.Madgaru.Acolo am cunoscut imediat pe d.ing. Malaca,care m'a luat dela soc."Reşiţa" şi m'a trimis la Soc."M.Malaxa",pentru organizarea unei direcţiuni economice,care să se ocupe cu problemele de vânzări,importuri,exporturi,contingentări,transporturi,devize şi plăţi in străinătate,cu toate formalităţile şi evidenţele necesare.

In prezent sunt consilier tehnic la această societate.

In timpul studiilor liceale am colaborat la cele două societăţi culturale din T.Severin,una a elevilor din cursul inferior,care ţinea şezători in fiecare Sâmbătă in prezenţa unui profesor,delegat de fiecare dată şi dela care nu lipseau muzica şi alta,cu o factură mixtă,formată din elevii cursului superior de liceu şi particulari denumită "Casa Luminei",care ţinea şezători culturale in fiecare Duminică dimineaţa in sala teatrului local.In timpul vacanţelor,in colaborare cu studenţii din satul meu şi satele vecine şi cu unii invăţători locali,organizasem o trupă de teatru,dând serbări culturale cu piese de teatru şi jocuri

naţionale.

Ca student, prin intermediul unui student mai vechi, anume Ştefan Marinaş, în prezent avocat în Bucureşti, cu care colaborasem în timpul vacanţelor în organizarea serbărilor culturale, am ajuns fiind invitat de el să particip la şedinţele tineretului naţional ţărănist, care se ţineau în fiecare Sâmbătă seara la Clubul partidului. Am participat, mai mi s'a părut instructive şi mai târziu am început să şi colaborez. Acolo am cunoscut pe dnii Tudor Ionescu, actual Ministru, Nistor Badea N.N.Vasiliu, V.V.Stanciu, Petre Striban, Aristică Zebileru, Cogs Masilescu, Vasile Nendoran, Anton Alexandrescu, dr. Ionescu Doran, N.N.Mateescu, Constantinescu Clemnov, ing. Blându (decedat în răsboi), Victor Jinga, Gr. Ceamănu şi alţii. La constituirea comitetului de conducere, am fost ales bibliotecar.

Impreună cu ei am colaborat la ziarul tineretului naţional ţărănist: "Plasmra Verde".

La şedinţele săptămânale se făceau comunicări cu caracter politic, social, economic, etc., după care urmau discuţii contradictorii, cu concluzii instructive pentru noi toţi. Intr'o Sâmbătă, eram înscris să fac eu o comunicare cu subiectul: Aspectul social al bugetului statului. In acea seară din întâmplare a trecut pe la club şi dl Ion Mihalache, care era Ministru de Interne, dar pe care nu-l cunoscusem personal până atunci. Il văzusem doar la parlament şi la unele întruniri publice ţinute în Bucureşti. S'a oprit, a întrebat cine suntem, ce facem. A fost lămurit că suntem tineretul, ai cărui fruntaşi erau cunoscute de Dsa şi că avem şedinţa obişnuită săptămânală cu comunicarea menţionată. A plecat sus, unde avea să dea un telefon şi apoi a coborât-asistând câtva timp la şedinţă. M'a chemat la Dsa, s'a interesat de mine: cine sunt, ce sunt părinţii mei, cu ce mă ocup şi a găsit cuvinte binevoitoare faţă de mine.

M'a chemat apoi la Ministerul de Interne şi m'a solicitat să fiu şef de cabinet. Mai erau acolo av. Mihai Musatescu director de cabinet şi Mircea Răducanu, şef de cabinet. Am promis că primesc, dar dsa a demisionat din guvern, astfel încât deşi am funcţionat circa două săptămâni, totul nu am mai fost numit. Dl I. Mihalache pleacă, după aceia în străinătate, iar eu continui studiile în colaborarea în rândurile tineretului.

./.

In luna Iulie 1933 am luat licenţa şi m'am prezentat la un examen ce se ţinea la Uniunea Camerilor de Agricultori pentru ocuparea unui post de şef de serviciu.Eram 80 de candidaţi.Am reuşit.La primirea adresei Uniunei pentru a mă prezenta cu actele pentru a mi se face numirea,s'a intâmplat că d. Mihalache a revenit,pentru câtva timp in ţară. L'am intâlnit,i-am arătat situaţia mea şi Dsa nu m'a indemnat să intru funcţionar,arătându-mi că eu pot avea un alt rost in viaţă.M'am consultat in această chestiune cu prietenul meu Anton Alexandrescu şi cu un alt prieten D.D.Tănăsescu şi amândoi m'au indemnat să renunţ la examenul reuşit şi să urmez sfatul dlui Mihalache.Aşa am făcut.Dsa a plecat din nou in streinătate şi in toamnă când s'a intors a fost ales preşedinte al partidului naţional ţărănesc.M'a chemat şi m'a solicitat să-i fiu secretar,ceace eu am primit. Am funcţionat cu această calitate până in anul 1937 inclusiv când Dsa a demisionat din funcţia de preşedinte şi când d.Iuliu Maniu,noul preşedinte venea cu doi secretari ai săi.

In acest timp am făcut unele călătorii in streinătate şi anume:am fost in Italia impreună cu d.I.Mihalache in 1937, in Ceho-Slovacia,cu o delegaţie de tineret in care intra Victor Jinga şi Schiopu (actual subdirector de stat),deasemenea in Polonia cu o delegaţie de tineret in care intra prof I.C.Petrescu, Anton Alexandrescu,Stanciu Stoian.

In 1935 am fost desemnat preşedinte al tineretului naţionalŢărănesc având colaboratori pe V.Moceran, Iron Constantinescu.V.Brătucu,M.Levente,C.Mispeanu,Saul Teodorescu şi alţii,Impreună cu ei am organizat un aşezământ studenţesc denumit "C.Dobrescu-Argeş",având acest nume al primului ţărănist român.Prin el inţelegeam să contracarăm acţiunea studenţilor legionari.

In acest timp a editat o revistă săptămânală "românismul",care n'a putut apărea din lipsă de mijloace băneşte decât 14 numere.

In această revistă combăteam politica rasială a mişcărei legionare şi tendinţa de a orienta politica noastră spre Germania a acestei mişcări.

In 1938 după constituirea guvernului Goga şi plecarea din partid a dlui av.Popescu Ţepoloveni,fiind numit secretar general de minister,am fost solicitat de d.I.Mihalache să primesc direcţia revistei "Ţărănismul",fondată de Dsa in anul 1923,direcţie ce rămânea liberă prin plecarea dlui Popescu Ţepoloveni

dlui Popescu Topolovani. Am primit şi am condus această revistă până în prezent. Ea nu era o revistă de partid, dar milita în spiritul ideologic şi programatic ţărănist.

Colaboram la această revistă: prof. Zane, D.V. Toni, Apostol Culea, Prof. Gabriel, Topalea Gh, Vlădescu Albeşti, prof. Vladimir Steinu şi alţii.

In 1938 s'au dizolvat partidele. In afară de conducerea tineretului eu mai figuram şi în organizaţia de cadre a jud. Mehedinţi.

După 23 August 1944, am fost ales vicepreşedinte al organizaţiei de Mehedinţi, alături de dnii Mihai Măulescu şi prof. C. Dicu.

In 1940 m'am căsătorit cu Dra Lucia preot Dumitrăchescu din Bucureşti, nepoată a Dnei Niculina Mihalache. Am două fetiţe, una de şase luni şi alta de cinci ani.

Ca avere nu avem decât casa în care locuim din str. Filaret Nr. 33.

In timpul războiului am fost mobilizat pentru lucru la soc. "Malaxa" şi nu am luat parte la la campania militară.

După 23 August 1944 am continuat activitatea la soc. "Malaxa", în calitate de consilier tehnic. Am început stăruinţele pe lângă Comisia Aliată de Control pentru obţinerea autorizaţiunei de reapariţie a revistei "Ţărănismul", ce fusese suprimată în timpul legionarilor. Am obţinut această aprobare şi m'am ocupat imediat cu apariţia acestei reviste săptămânale.

Colaborasem la Cercul de Studii al partidului condus de prof. G. Zane şi prof. G. Zane, fiind referent al comisiunei pentru cooperaţie şi c edit ţărănesc. Deasemenea participam la comisiunile Cercului de Studii pentru agricultură, finanţe, credit, ideologie şi doctrină, reforma agrară, etc.

In Ianuarie 1946 am fost numit administrator al soc. "Dreptatea" S.A.R. având de director al ziarului pe d. Nistor Badea, care se ocupa de partea redacţională. Aveam un consiliu de ad-ţi compus din dnii Gică Măcărescu, Ghilizan, Coposu, Popescu, Potoşani şi N Carandino cooptat mai târziu, după ce devenise director al ziarului. Cât a fost director Nistor Badea, nu se amesteca în administraţie, după cum nu mă amestecam în redacţia ziarului. Caracterul pe care Nistor

./.

Badea voia să-l imprime ziarului "Dreptatea", era:critică constructivă privind actele guvernului şi afirmarea ideologiei şi programului P.N.T şi cât timp a funcţionat ca director a reuşit să imprime acest caracter. Dl preşedinte Maniu socotea că ziarul trebue fie în principal un ziar de critică şi de combatere fie în principal un ziar de critică şi de combatere riguroasă a poltiicei guvernului şi a adversarilor partidului. Aceste directive erau date prin dl N. Carandino care era redactor şef al ziarului. De aci a venit nemulţumirea dlui Nestor Badea, ceace a dus la demisia sa. Dl Badea, după câte ştiu, constata că apar în ziar anumite articole fără ştiinţa sa- şi ele apăreau după dispoziţiile dlui Maniu, date prin Carandino. Aceste articole nu intrau în vederile lui Badea. In urma explicaţiilor avute cu dl Maniu, dl Badea, a dat intr'o zi dispoziţie la tipografie ca să nu mai figureze numele său pe capul gazetei şi din acel momentă a părăsit redacţia. A fost numit director Carandino.

La plecarea dlui Badea am voit să plec şi eu-întrucât venisem amândoi odată, dar I. Badea m'a sfătuit ca eu să rămân întrucât nu am niciun amestec în redacţia gazetei şi deci motivul pentru care pleca el nu putea fi invocat şi de mine. Eu am continuat să mă ocup de administraţie.

Cu venirea lui Carandino ca director a început foarte curând neînţelegeri între mine şi Dsa pe deoparte şi membr consiliului de administraţie pe de altă parte, pe chestiuni de administraţie. Fiecare din ceilalţi angajau cheltuieli peste limitele bugetare fixate de mine şi mă găseam din această pricină adesea în situaţia de a nu putea face faţă cheltuielilor (tipografie, hârtie, salarii, etc.) Din această pricină am demisionat odată în luna August 1946, dar conducerea partidului a promis că va cere celor indicate ca să înceteze amestecul lor în administraţie peste capul meu, ceeace în cele din urmă nu s'a putut remedia, astfel încât a trebuit să demisionez cu toate insistenţele depuse ca să rămân în funcţiunea avută. Şi am demisionat în luna Martie 1947. Ziarul "Dreptatea" a continuat acţiunea de critică riguroasă la adresa guvernului şi de polemică personală, după indicaţiile dlui Maniu, mai ales după retragerea dlui Nestor Badea.

./.

In vara 1946 conducerea P.N.T. hotărește ca directorii revistelor care sprijină ideologia partidului,și sunt membrii ai partidului să fie cooptate în comitetul executiv central.Astfel am fost cooptat odată cu C.Nagea director al revistei «Dreptatea Satelor» ca membru în acest comitet. Am participat la două ședințe.

In prima ședință dl Maniu a făcut o expunere asupra politicei dusă de el în timpul dictaturilor din 1938 și până în prezent (1945) cu toată corespondența documentară respectivă.Deasemenea dl Penescu,ca secretar general, urma pe ordinea de zi să se procedeze la alegerea membrilor din biroul politic și delegația permanentă,care în majoritat eram cooptații.Dl Maniu și a prezentat pe neașteptate demisia din funcția de președinte,ceace a făcut ca alegerile proectate să fie amânate.Comitetul ce nu era de părere să se aprobe demisia al lui Maniu,cu atât mai mult cu cât venea pe neașteptate.

La a doua ședință,care s'a ținut după alegerile din 19 Noemvrie era să se hotărească asupra participărei parlamentarilor la lucrările parlamentului. Dl Maniu a prezentat comitetului hotărârea delegației permanente de a nu se participa-deși în această delegație fuseseră și propuneri de participare-propuneri ce rămăseseră în minoritate.Eu împreună cu unele elemente din generația mai tânără,având ca exponent de fapt pe dl Nistor Badea,am susținut participarea la lucrările parlamentului.Parlamentarii P.N.T. erau în mare parte de părere să se meargă la parlament,dar ei s'au abținut dela discuțiile ca fiind interesați.dl Maniu a susținut cu tărie neparticiparea.La alegerile din 19 Noemvrie am candidat la Mehedinți în locul al 3 lea după prof.C.Danciu,președintele organizației și Mihai Pitulescu,vicepreședintele.Cu 4-5 zile am fost la Mehedinți, rămânând acolo încă 4-5 zile,după alegeri și anume în satul părinților mei:Pristolu.In aceste alegeri am tipărit la București manifeste pentru org.de Mehedinți pe care le trimiteam dlui prof.Danciu.Am fost în ziua de alegeri la secția de votare din com.Pristol,participând în calitate de candidat.N'am ținut nici o adunare la Mehedinți și nu am participat la nici o adunare din București,sau din altă parte.Dela alegeri și până azi n'am mai fost niciodată la Mehedinți.

./.

Manifestele tipărite au fost expediate cu diferite persoane venite dela T.Severin ocazional in Bucureşti in care erau indrumate de prof.Danciu la mine ca să le ridice. Astfel au dus manifeste.dr.Dubovan din T.Severin,C.Răutu,tot din T.Severin, şi alţii.Deasemenea când am mers eu am dus un important pachet cu manifeste.

In ceiace priveşte actele mai importante ale guvernului şi poziţia P.N.T. faţă de ele,menţionez următoarele:

<u>Reforma agrară</u>, Am făcut parte din comisiunea partidului cu dnii I.Mihalache,prof.Zane,Nestor Badea,Lazăr Iliescu S'a intocmit din iniţiativa dlui Mihalache un proect de reformă agrară impărţit in 2 etape: exproprierea care să se facă imediat după demobilizarea armatei.Proectul intocmit de această comisiune a fost prezentat de dl prof.Zane comisiunei dela Ministerul Agriculturei in ziua când această comisiune s'a dizolvat prin retragerea unora dintre membrii componenţi ai ei.Proectul de mai sus a fost publicat chiar atunci in ziare şi in broşură.

Ministerul de Agricultură de atunci I.Hudiţă era acuzat că tergiversează infăptuirea reformei agrare.Aceasta a fost confirmată la câteva zile după depunerea proectului P.N.T. de xxxxx insuşi şeful guvernului de atunci Gh. Rădescu,care la o intrunire publică a declarat că nu este de xxxxx părere să se realizeze această reformă decât după terminarea războiului.Pe de altă parte insuş dl Maniu se pare că nu era de acord cu realizarea reformei agrare in acel moment,deoarece liberalii erau net contra acestei reforme şi s'ar fi putut ca realizarea ei să ducă la retragerea liberalilor şi deci la neinţelegeri in guvern.Aşa se explică de ce I.Hudiţă care era ministru naţional ţărănist nu a inaintat proectul intocmit la consiliul de miniştrii,deşi a continuat să fie ministru incă 10-12 zile după intocmirea şi prezentarea lui de către Zane.

La 6 Martie 1945 cade guvernul Rădescu.Se formează guvernului dr.Petru Groza. Partidul Naţional Ţărănesc prin preşedintele lui Iuliu Maniu,a luat atitudine categorică contra acestui nou guvern.Nu a fost convocat comitetul executiv care să examineze situaţia şi să dea el directiva de urmat.De altfel forurile statutare ale partidului,toate prezidate de dl Maniu (birou politic,delegaţie permanentă),comitet executiv central) luau hotărâri pe baza elementelor şi datelor astfel prezentate de dl Iuliu Maniu,

încât în mod obișnuit sprijineau și justifica punctul său de vedere. In practica lucrurilor nu acest foruri hotărau ceace Dl. IULIU MANIU ca președinte al partidului avea de făcut. ci xxxxxxx aceste foruri luau cunoștință, judecau și aprobau ceace dl. IULIU MANIU făcuse deja sau ceace Dsa avea de gând să facă.-

Cu privire la etatizarea Băncii Naționale, această reformă era prevăzută și în programul P.N.T. Deci această etatizare înfăptuită de guvernul PETRU GROZA nu a fost combătută de P.N.T. decât cu privire la felul cum a fost realizată.- Astfel P.N.T. prevedea o conducere tehnică care să asigure continuitatea în administrarea și în politica acestei instituțiuni și care să fie responsabilă în fața guvernului. P.N.T. a fost deci în contra conducerii politice de partid la Banca Națională.-

In legătură, cu secțiile profesionale P.N.T. știu că ele au fost prevăzute în statutul partidului din 1936-scopul lor era să procure material documentar privind interesele profesionale ale categoriei respective. Acest material se remitea cercului de studii care îl examina, astfel încât în acțiunea de opoziție să se poată lua atitudine când se puneau în discuția problemele respective, iar în acțiunea de guvern să se legifereze ținândn seama de aceste interese profesionale. Nu știu în ce măsură acest scop a fost atins .

Stiu că constituirea secției muncitorești, care era cea mai gălăgioasă. Nu știu dacă s'au contituit și alte secții profesionale.- Stiu deasemenea că cu privire la secția muncitorească a intervenit o contraversă în sensul că conducătorii acestei secții doreau să facă o organizație pe țară, pe timp de dl. ION MIHALACHE, președinte al organizației capitalei vroia o organizație pe capitală și în țară pe județe fiecare subordonate conducerii județene respective.-

Nu știu cum s'a lămurit această contraversă pentrucă conducătorii secției muncitorești din capitală nu se încadrau dispozițiunilor date de dl. ION MIHALACHE acesta luase hotărârea de a-se opri orice întrunire a lor la club. Către sfârșitul lunei Aprilie, ei au deschis ușile și au ținute ședințe ca și altă dată .- Nu știu ce măsuri s'au luat față de această nesupunere pentrucă dela 4 Mai eu am fost izolat în Penitenciarul Craiova. Dispozițiile date de dl. MIHALACHE priveau înscrierea membrilor, astfel încât să se poate face alegeri, cu partiviparea unor membrii indentificabili.

De organizarea secţiei profesionale şi de coordonarea activităţii lor se ocupa dl. inginer gh. POPESCU-BOTOŞANI care fusese special desemnat secretar adjunct al organizaţiei capitalei.

Personal n'am făcut parte din nici'o secţie profesională.

Centrul de studii era condus de dl. profesor GH' TASCA ca preşedinte şi de dl. profesor GH ZANE ca vice preşedinte.- Nu cunosc ca în activitatea xxxxxx cercului de studii dl. profesor TASC să, se fi ocupat în special cu anumite probleme care să fie în legătură cu ordinea publică. Cercul de studii, in măsura in care ^a^ funcţiat sa ocupat exclusiv cu probleme in legătură cu programul şi ideologia partidului.-

De existenţa unei comisiuni pentru probleme militare in cadrul cercului de studii nu am cunoştinţă. Nu cunosc militari deblocaţi din cadrul disponibil care să se fi înscris în partidul naţional ţărănesc, cunosc însă militari pensionari cari activau in P.N.T. ca : general MEGHEI, gl. BAMBU, gl ZORZOR, col STOIKA, gh. STOIKA, cdr MOCANU pe care nu-l ştiu dacă era pensionar sau din cadrul disponibil sau demisionat din armată.- Nu ştiu ce activitatea desfăşurau aceştia în cadrul partidului îi întâlneam însă adesea pe câte unul dintrânşii atunci când eu mergeam la administraţia ziarului "DREPTATEA". Nu aveam discuţii cu dlor ci doar ne salutam.

In vara anului 1946, dl. CARANDINO a organizat un serviciu de informaţii şi presă- care avea de scop să extragă din presa internă şi externă articole şi informaţii pe care le socotea utile conducerii partidului. Se scriau la maşină în 8-10 exemplare şi se distribuiau zilnic membrilor din conducere : MANIU, MIHALACHE, PENESCU, POPOVICI, MIHALACHE şi alţii. Mai târziu, neputându-se face faţă, s'a renunţat la presa internă rămânând să se facă extrase numai din presa străină şi în special articole cenzurate în ROMANIA. Ziarele cenzurate erau procurate de dl. CARANDINO şi colaboratorii săi prin legaţii., unde aveau legături -colaborau la ceast serviciu dnii. ION VINEA, CDOR MOCANU, COPOSU şi alţii pe care nu-i cunosc. Aveam la acest serviciu şi o dactilografă pe care după câte am auzit fusese adusă de dl. VINEA. Eu nu ştiu cum o cheamă.

Nu am fost intodeauna în acord cu metodele folosite de dl. MANIU în conducerea partidului şi deaceia am cerut să se intre cât mai neîntârziat în spiritul şi în cadrul membrilor statutare astfel incât biroul partidului şi delegaţia permanentă

să fie formate prin alegeri și nu prin cooptări de persoane propuse de dl. MANIU. Tocmai pentru că nu eseau din cuvântul deal nu s'a reușit. Dl MANIU promisese in sfârșit că in luna Ianuarie 1947, va convoca comitetul central pentru alegerea acestor foruri dar această convocare nu s'a făcut.-

La 5 Mai când am fost ridicat și izolat in penitenciarul Craiova eram foarte dezamăgit de metodele folosute de dl. MANIU și conducerea autocrată a partidului naționa țărănesc-metode ce deveneau din ce in ce mai de nesuportat.-

/ss/ POPESCU MEHEDINTI

4 Septembrie 1947.-

./.

N.C.

812

00812

DECLARATIUNE

Subsemnatul Florin Roiu, declar în continuare următoarele :

După cum am putut constata din discuțiile dintre Niculescu Buzești, Vișoianu și Pogoneanu, încă unul din obiectivele ce se urmăreau de aceștia ar fi atinse prin declanșarea tensiunii dintre Suveran și Guvern din August 1945, era și acela de a oferi lui Cretzianu, Costa, Anastasiu și alți conducători răsvrătiți de Legații, o justificare legală și în acelaș timp și politică de a continua să conducă acele oficii, invocând că între conflictul dintre Coroană și Guvern, ei reprezintă Coroana. Si intr'adevăr, aceștia au rămas conducători ai Legațiilor încă mult timp. Țin minte că Cretzianu, la un ordin al Ministerului de a preda Legația și fondurile, a răspuns că nu recunoaște "administrația Groza" ca legală, atât timp cât există acea criză și că el reprezintă pe Suveran. Deasemenea mi s'a spus de către Vancea, șeful de cabinet al lui Stoica - pe atunci secretar general, că acesta telefonând lui Cretzeanu la Ankara să cedeze în această chestiune, a primit un răspuns similar.

După rezolvarea crizei prin Conferința dela Moscova din Ianuarie 1946, când Suveranul a destituit prin decret pe cei de mai sus, îmi amintesc că Buzești, Vișoianu și Pogoneanu și-au exprimat amărăciunea, fiind surprinși că Suveranul a făcut un asemenea act privind pe acești oameni căci "dacă au făcut ce au făcut, luând această atitudine și riscând totul, au făcut-o numai pentru Rege". Am putut înțelege din discuțiile celor de mai sus, că cei din străinătate trebuesc încurajați în această acțiune - aceasta fiind și hotărârea lui Maniu - și în plus Suveranul însuși este la curent și

./.

M.C.

că ar fi de acord.

Dealtfel, mult timp - chiar după conferinţa dela Moscova - până la recunoaşterea Guvernului de către anglo-americani, cei din străinătate - la ordinele celor din ţară - continuau să ducă lupta pe tema "ilegalităţii" Guvernului, ca apoi, după recunoaştere, - pe care au împiedicat-o cât au putut - acţiunea lor să aibă ca temă că Guvernul "nu este reprezentativ".

Imi amintesc că în toamna lui 1945, Vişoianu într'o conversaţie cu mine, mi-a afirmat că a vorbit el însuşi Suveranului de acţiunea celor din străinătate la care se adaugă şi asigurările date de Negel - cu care vorbise - că nu va fi nimic întreprins faţă de Cretzeanu şi ceilalţi, fără ştirea Suveranului. Deaceia mai târziu, Vişoianu, întemeiat pe aceste asigurări, a putut să-şi exprime dezamăgirea, spunând " că e grav ceeace s'a făcut cu aceşti băeţi şi nu o meritau".

Aceasta îmi este declaraţia pe care o susţin şi semnez.

ss.F.Roiu.

18 Septemvrie 1947.

814

00814

D E C L A R A T I E

Subsemnatul Florin Roiu, declar în continuare, următoarele :

Acţiunea de frânare pe care grupul Niculescu Buzeşti, Vişoianu, Pogoneanu - la ordinele lui Maniu - o ducea cu ajutorul Palatului, căutând să influenţeze hotărîrile Suveranului, a avut loc în mai multe prilejuri: criza din August 1945, determinarea neparticipării Suveranului la 23 August din acel an, amânarea destituirii lui Cretzeanu şi celorlalţi şi invocarea că aceştia lucrează în numele Suveranului, nesemnarea legii Ministerului de Externe (Pogoneanu avea un proect de lege personal), a legii criminalilor de război. Acestea sunt lucruri care le cunosc din discuţiunile dintre Niculescu - Buzeşti, Vişoianu, Pogoneanu, despre care am mai vorbit şi în alte declaraţii.

Imi amintesc cu prilejul comentariilor asupra crizei din August 1945 că notele remise de Suveran Comisiei Aliate de Control, ar fi fost redactate de Niculescu Buzeşti. Ceeace l-a făcut pe Pogoneanu să-şi exprime satisfacţia (desigur că colaborase şi el) şi pe un ton de glumă să se adreseze dlui Buzeşti spunându-i: " va trebui să-ţi pui firmă pe casă : Specialist în lovitură de Stat".

Dar un prilej când aceştia credeau că vor determina o criză similară celei din August 1945 - desigur la ordinele lui Maniu - a fost legea electorală din vara lui 1946. Cu această ocazie, ştiu din preocupările lor constante şi din discuţiile dintre ei că au căutat să determine nesemnarea de către Suveran a acestei legi (întrevederi Vişoianu - Negel) şi prin intervenţia pe lângă anglo-americanii de aci şi instrucţiuni pentru cei din străinătate ca să intervină şi ei acolo, să se provoace acea criză. L-am văzut pe Buzeşti lucrând la un memoriu în numele Partidului Naţional Ţărănesc şi spu-

./.

M.C.

nând că a fost la Maniu în acest sens, urmăreau reacția și buletinele de presă anglo-americane, dar criza n'a venit.

Țin minte, în această idee, că Vișoianu mi-a afirmat că "a făcut tot ce a putut în această chestiune, a vorbit cu anglo-americanii, dar a eșuat. Sunt probleme mai mari și anglo-americanii nu vor să ia atitudine întind lucrurile, fiindcă vor cu orice preț, să termine cu bine și mai repede Conferința dela Paris (era în Septemvrie 1946). In acești termeni i-a vorbit și anglo-americanii de aci. Dar speranțele nu sunt pierdute, fiindcă vor veni alegerile și "sigur că anglo-americanii nu le vor recunoaște. Așa a primit asigurări ".

Am omis să subliniez că, după părerile lui Vișoianu, intervenția anglo-americană în chestiunea legii electorale s'ar fi manifestat sub forma unor note către Guvern, în care s'ar fi declarat că principiile legii nu sunt democratice și ca atare, rezultatele obținute pe baza aplicării lor, n'ar fi fost recunoscute. Aceasta era, dealtfel, și conținutul intervenției lui Vișoianu pe lângă anglo-americani.

Incercările de a determina această nouă criză eșuând și alegerile apropiindu-se, (alegeri cari au căutat să le împiedice) era normal ca grupul de mai sus să pășească la realizarea a ceeace hotărîseră de mult -împreună cu Maniu - și anume : plecarea în străinătate a lui Buzești - Vișoianu.

Aceasta-mi este declarația pe care o susțin, și semnez.

ss.F.Roiu.

18 Septemvrie 1947.

VI

19 Sept 816

D E C L A R A Ţ I E

Subsemnatul FLORIN ROIU, declar în continuare următoarele:

Legătura conducerii grupului de rezistenţă din ţară, cu misiunilor civile anglo-americane din ţară, se realiza fie direct cu şefii acestor misiuni de către Vişoianu, Buzeşti, Pogoneanu sau chiar Maniu, fie prin intermediul lui Camil Demetrescu, Hilaré şi subsemnatul.-

Legăturile lui Camil Demetrescu cu Hulick erau foarte strânse. Ducându-mă la Hulick din partea lui Vişoianu, acesta m'a întrebat pe un ton familiar "Ce face Camil este tot aşa de urmărit de poliţie?"

In afara legăturilor cu anglo-americanii, arătate de subsemnatul în declaraţiile anterioare, subsemnatul mai adaog că am fost trimis de Pogoneanu şi din ordinul acestuia am transmis următoarele documente:

a.) In Septembrie 1946, am dus lui Melbourne şi Porter memoriul lui Gafencu prezentat la Conferinţa Pacii.-

b.) Inaintea începerii Conferinţei dela Paris am dus celor doi de mai sus, o analiză a situaţiei din ţara, făcută de Nicolescu Buzeşti, sub aspectul intereselor P.N.T.

c.) Deasemenea, am mai dus cu ocazia diferitelor evenimente, diverse memorii întocmite tot de Buzeşti.

d.) In iarna anului 1946, am dus lui Melbourne şi Porter, un studiu asupra situaţiei economice şi textul complect al primului acord economic dela Moscova. Acest text, Pogoneanu l-a primit acasă de

E.P. ..//..

la Doamna Spirescu - dela Cabinetul Dlui Tătărescu.-

e.) Acordul economic încheiat la Moscova împreună cu anexele secrete au fost predate de subsemnatul lui Melbourne şi Porter.

Acest acord mi-a fost dat de Consulul Tincu din M.A.S. pentru Pogoneanu, dela care l-am primit pentru cele două Misiuni.-

f.) In primăvara anului 1947, am primit de la Pogoneanu un studiu asupra stabilizării, întocmit de Romniceanu şi care fusese adus de Hillard, pe care l-am dus celor doi de mai sus.-

g.) Cam în acelaş timp, am transmis lui Porter şi Melbourne, Protocolul încheiat de Delegaţia Română la Belgrad, Protocol pe care Pogoneanu îl primise de la Doamna Spirescu.-

h.) Aproximativ în luna Iunie 1947, am dus Dlui Porter şi Melbourne, memoriul Dlui Tătărescu, pe care deasemenea Pogoneanu îl primise acasă prin Doamna Spirescu.-

i.) In afară de cele de mai sus, am dus lui Porter şi Melbourne, tăeturi din presa din străinătate cu articole şi declaraţiile Grupului din străinătate şi pe care Pogoneanu le primea odată cu scrisorile.-

Aceasta îmi este declaraţia pe care o susţin şi semnez.

ss. Florin Roiu.

19 Septembrie 1947.

VI

- 19 Gt 818

DECLARATIE

Subsemnatul FLORIN HOIU, declar în continuare următoarele:

1.- Vişoianu avea relaţiuni personale foarte strânse cu Colonelul englez Ted Masterson şi Maiorul englez Bik Joung. Aproximativ în Februarie 1945, când Vişoianu era Ministru de Externe, am fost chemat în Cabinetul său şi mi-a predat un plic cu ordinul să-l duc la Misiunea Militară engleză şi să-l predau Colonelului Masterson, lucru pe care l-am executat, cunoscând astfel pe acest ofiţer.-

Vişoianu mi-a atras atenţiunea că plicul este important şi că în el sunt bani. Notez că în Cabinet se afla şi Pogoneanu.-

Pe Maiorul Bik Joung l-am cunoscut la Vişoianu acasă în iarna anului 1946, fiindu-mi prezentat de acesta, care mi-a spus că i-a adus veşti dela Cretzianu din Ankara, şi că e un bun amic al lor încă de pe timpul tratativelor dela Cairo.

Pe Colonelul Masterson l-am mai văzut odată la Vişoianu, când era invitat de acesta la masă, cu care prilej Masterson, în faţa mea, i-a remis un plic, spunându-i: "iată ţi-am adus plicul promis".

Nu ştiu ce conţinea acel plic. Notez că atât Joung cât şi Masterson vorbesc româneşte.-

2.- Imediat după 6 Martie 1945, ducându-mă la Vişoianu, l-am găsit foarte aferat, căutând la telefon pe un oarecare Caragea, despre care mi-a spus că fusese Directorul de Cabinet al Generalului Rădescu.-

Peste două zile, vizitând din nou pe Vişoianu, l-am găsit foarte mulţumit şi cu această ocazie mi-a destăinuit că atunci când îl căuta pe Caragea, fusese vizitat cu puţin timp înainte de Marjori Banta, care îi adusese răspunsul englejilor, că intervenţia

E.F. ..//..

00819

lui, ca Generalul Rădescu să fie luat sub protecţia Misiunii engleze. Il căuta pe Caragea, care ştia unde se află Rădescu, pentru a-l duce pe acesta la Misiunea engleză.-

3.- In primăvara anului 1946, Vişoianu mi-a afirmat că a avut o întrevedere cu Maniu, în legătură cu necesitatea trimiterii în străinătate a unei echipe formată din oameni cât mai reprezentativi, în vederea intensificării acţiunii pe lângă anglo-americani, prin contacte personale; Aceasta, întrucât acţiunea în ţară după părerea sa, nu mai putea da rezultatele scontate. Mi-a adăugat că Maniu a fost de acord cu această necesitate, însă a adăugat că totuşi accentul principal în acţiune trebuia pus tot în ţară, unde P.N.T., are cadre numeroase şi este foarte bine organizat, organizare care va fi verificată cu prilejul alegerilor.-

4.- Referitor la participările lui Maniu la consfătuirile secrete din casa Stirbey, îmi aminteso de încă o vizită a acestuia produsă în primăvara anulu 1946, când l-am găsit în hall pe Coposu, care mi-a spus că Maniu e înăuntru.-

5.- In vara anului 1946, am aflat de la Buzeşti şi Pogoneanu, într'o conversaţie la Casa Stirbey unde participau şi alţi membri ai familiei, că primiser scrisori dela Cretzianu în care acesta se arăta a fi foarte mulţumit de vizita sa la Londra, unde Tillea avea relaţii excelente, deoarece a putut verifica prin vizitele făcute împreună - unde a fost prezentat - şi prin intimitatea în care acesta din urmă se afla cu personalităţile politice britanice.-
S'au făcut comentarii favorabile asupra acţiunii lui Tillea la Londra, cu toată rezerva partidului faţă de el, Pogoneanu subliniind acest prilej când Tillea s'a dovedit a fi util cauzei lor. Urma ca Niculescu Buzeşti să aducă la cunoştinţă lui Maniu imediat, aceste fapte care erau de natură să consolideze poziţia lui Tillea faţă de partid.-

6.- In primăvara anului 1947, ducându-mă la

Pogoneanu, acesta primise scrisori de la Buzeşti.- L-am întrebat ce planuri au. Mi-a răspuns că sunt în Elveţia şi că au cerut visa pentru America, unde trebuiau să fie de mult, şi-au întârziat.

Dealtfel aceasta era şi hotărârea lui Maniu. Mi-a mai spus că a intervenit pe lângă americanii de aci şi că va scrie lui Cretzianu la Washington să facă demersuri pentru urgentarea vizei acestora.

7.- In primăvara anului 1947, Pogoneanu mi-a spus că a primit o scrisoare de la Anastasiu prin care îl anunţă că grupul din străinătate a protestat pe lângă Uniunea Interparlamentară împotriva invitării delegaţiei de parlamentari români la Congresul dela Cairo din această primăvară, pe considerentul că Parlamentul român n'ar fi reprezentativ.-

Aceasta îmi este declaraţia pe care o susţin şi semnez.-

ss. Florin Roiu.

19 Septembrie 1947.

19 Sept 0821

D E C L A R A T I U N E

Subsemnatul Florin Beiu, declar în continuare următoarele :

Pe Richard Hillard îl cunosc dela Pogoneanu-cu care este în legături foarte strânse de prietenie - încă din epoca primului Guvern Sănătescu, când Hillard conducea Direcțiunea Presei din Minister (fostul Minister al Propagandei absorbit de Externe). La început această Direcțiune fusese condusă de Pogoneanu, apoi acesta i-a lăsat conducerea efectivă. Fiind în consiliile de administrație la Rador și Radio-difuziune (împreună cu un alt bun prieten al lui Pogoneanu - av. Dorin Iliescu) conducea efectiv compartimentul presă și propagandă din epoca guvernelor Sănătescu și Rădescu.

In acel timp era un consilier prețios al lui Niculescu Buzești, Vișoianu și Pogoneanu dirijând întreaga acțiune de propagandă a guvernelor amintite. L-am auzit spunând deseori lui Pogoneanu că vine dela Generalul Rădescu, cu care lucrase în această chestiune.

Mă aflam în biroul lui Pogoneanu - în acea epocă când Hillard i-a pus problema orei sindicale la radio, cerută de Confederația Muncii. După discuțiuni, Pogoneanu i-a spus să găsească - o formulă ca să împiedice această oră - de ex. spunând că e o oră politică și în acea epocă se evitau asemenea manifestațiuni.

Hillard era secretarul clubului "Prietenii Națiunilor Unite" - creat de Vișoianu, unde desfășura o activitate intensă. Cunoscând bine limba engleză, el era acela care căuta să convoace cât mai mulți membri ai misiunilor anglo-americane - militari și civili, la reuniunile clubului.

./.

W.G.

Şi într'adevăr aceştia frecventau aceste reuniuni, unde am văzut deseori pe Berry, Melbourne, Hulick, generalul Schuyler, Le Rocjetel, Marjoribanks, Porter, generalul Greer, Bill Penna, Masterson şi alţi, ofiţeri anglo-americani şi ziarişti. Totodată aceste reuniuni, erau frecventate şi de oameni politici ca Dinu Brătianu, Romniceanu, Fotino, Veniamin, Lugojianu, Buzeşti, Jovin, Ghiţă Pop, Ţaţoş, Titel Petrescu, Boeure, un grup de profesori universitari, Ionescu Răhăeşti, C.Motaş, M.Ciucă, P.P.Stănescu, Bălteanu etc.

Am asistat deseori la conversaţii între Pogoneanu şi Hillard, când acesta reproducea convorbiri personale avute cu Melbourne, Porter şi alţii. Imi amintesc că Hillard i-a povestit o conversaţie avută cu Melbourne, în legătură cu ratificarea tratatului de pace, când spunea că i-a comunicat lucruri importante. Deasemenea, când era anunţată sosirea vreunui ziarist sau trimis oficial sau semi-oficial anglo-american, Pogoneanu spunea: "Trebue anunţat Hillard, să caute să-l vadă şi să-l documenteze". Imi amintesc de conversaţii cu Pogoneanu, când Hillard reproducea întrevederi avute cu Markham şi alţi ziarişti anglo-americani.

Il găseam deseori pe Hilard şi la Vişoianu, unde reproducea aceleaşi conversaţii citate mai sus, şi-mi amintesc că odată Vişoianu i-a spus să-l vadă pe Le Roujetel şi să-i vorbească şi el în chestiunea schimbării corespondentului agenturei Reuter dela Bucureşti, N.M. Pătraşcu, ca unul care dădea ştiri eronate.

Stiu că Hilard îl frecventa pe Titel Petrescu şi cu ocazia semnării tratatului dela Paris, mi-a spus prin primăvara lui 1947 în mod confidenţial că el este des consultat de Titel Petrescu în chestiuni internaţionale, că e un fel de consilier tehnic în această privinţă dar neoficial - şi că el este cel care a colaborat la memoriul partidului lui Titel Petrescu privitor la tratatul de pace, din primăvara lui 1947.

./.

Deasemenea, îmi amintesc că i-a adus lui Pogoneanu, în primăvara lui 1947, din partea lui Mihai Romniceanu, pe care îl văzuse, un studiu asupra stabilizării minetare, care apoi a fost trimis în străinătate.

Deasemenea știu că Hillard a fost însărcinat de Pogoneanu cu o lucrare asupra lui 23 August 1944, lucrare la care participa și Pogoneanu, fiindu-i cerută de Melbourne, într'una din întrevederile avute de acesta ultim cu Pogoneanu.

Imi amintesc că Hillard mi-a afirmat în anul 1946 că este înscris în partidul național țărănesc de mult, dar că nu activează și că nu ține, deocamdată, să umple cu conținut această calitate.

Reamintesc faptul că chiar după 6 Martie 1945, Hillard a rămas în Consiliul Rador. Când Boeure, președintele Consiliului de administrație Rador, fusese plecat în misiune în străjnatate, Hillard a condus Radorul. In acea epocă a fost și un articol apărut în ziarul "Graiul Nou" în care se denunța activitatea lui Hillard la Rador, care distribuia presei mai mult informațiuni ale agențiilor anglo-americane, pe când acele ale agenției "Tass" erau sistematic comprimate sau chiar înlăturate. In urma acestei comprimări, Hillard a trebuit să plece dela Rador.

Fiind un foarte temeinic cunoscător al problemelor de drept internațional - este și consilier juridic al Ministerului de Externe - Hillard anima cu multă pasiune discuțiunile cu Pogoneanu, în atacarea chestiunilor de politică internațională. Veșnic plin de vervă, de idei,. Imi amintesc de un punct de vedere al său asupra chestiunei Dunării, într'o discuție cu Pogoneanu. Susținea că un prilej sigur când se va repune pe tapet chestiunea României, devenind iarăși o "problemă" pe agenda internațională, va fi acel al conferinței asupra Dunării, menționată în Tratatul de Pace, ce trebuind să aibă loc după 6 luni dela ratificare. Atunci - spunea Hillard - anglo-americanii vor trebui să redeschidă chestiunea României având nevoie de voturi la Conferință. Deci, acest prilej, trebuește speculat.

./.

Stiu că Pogoneanu s'a arătat câştigat asupra acestui punct de vedere.

Deasemenea aceleaşi idei le susţinea Hillard şi atunci când vorbea de ~~axx~~ admiterea României în O.N.U. când iarăşi va fi o ocazie să se discute regimul politic intern din România.

In primăvara lui 1947 Pogoneanu l'a însărcinat pe Hillard şi Radu Buzeşti să facă o scurtă dare de seamă asupra evenimentelor din ţară, după informaţiunile din ~~ţarăx~~ ziare, care urma să fie trimisă lui Cretzeanu şi Anastasiu, cari cereau veşti din ţară, acolo neajungând ziarele româneşti. Si anume îi interesau, desbaterile parlamentare, întrunirile politice, discursurile ţinute, vizitele făcute peste graniţă de reprezentanţii Guvernului şi declaraţiile făcute cu acel.prilej, proectele de legi care erau supuse discuţiei opiniei publice, etc.

Hillard ca specialist în chestiuni de presă mi-dictat în două rânduri această scurtă dare de seamă, când se afla de faţă şi Radu Buzeşti, care colabora şi el şi care aducea şi tăeturi din ziarul "Scânteia", ce se adăugau la această dare de seamă.

Deseori, am asistat la conversaţiile dintre Pogoneanu şi Hillard, când primul îi cerea lui Hillard să folosească ocazia că îi cunoaşte bine pe Melbourne, Halik, Berry, Le Roujetel, Porter, şi "să se ducă să-i vadă, să-i mai sondeze, să afle ce mai gândesc în cutare sau cutare problemă. Si chiar să le mai dea câte o idee, să-i mai stimuleze". Aceste prilejuri erau mai ales când se întâmplaseră evenimente mai importante pe plan politic internaţional, sau erau în preajma lor, cum a fost cazul conversaţiei Melbourne - Hillard asupra ratificării Tratatului - despre care am vorbit mai sus.

Mi-amintesc că în toamna lui 1945, Vişoianu mi-a afirmat că l-a însărcinat pe Hillard să intervină şi el pe lângă anglo-americani - cu metodele lui de convingere - prezentând punctul de vedere al grupului lor şi anume ca Anglia şi America să nu cedeze în chestiunea crizei cunoscute din August 1945 - care era în plină desfăşurare - şi să rămână fermi, aşa cum au fost dela început. Ancheta Ethridge care urma să aibă loc, era tocmai pusă în această lumină şi care trebuia să confirme intransigenţa atitudinei anglo-americane - aşa cum se

arătase la Conferința dela Londra din Noemvrie 1945, conferință care nu dăduse rezultat tocmai din această cauză.

Aceasta îmi este declarația pe care o susțin, și semnez.

ss. F.Roiu.

19 Septemvrie 1947.

D E C L A R A T I U N E

Subsemnatul FLORIN ROIU, declar în continuare următoarele în legătură cu cele afirmate în declaraţia din 19 Septembrie 1947:

1.- Dl.Cornel Ţincu era în bune relaţiuni cu Hulick,relaţiuni pe care le stabilise la început pe baza raporturilor de serviciu,conducând biroul vizelor. Relaţiunile s'au accentuat,după câte ştiu,cu ocazia transportului aurului în Elveţia,când acesta a fost însărcinat de Minister să aranjeze cu Hulick,chestiunea transportului. Notez că la plecarea lui Hulick din ţară (primăvara 1947) Ţincu mi-a propus să luăm masa cu acesta,într'un loc mai discret,masă la care Ţincu vroia să participe şi Pogoneanu.

Am refuzat sub diferite pretexte.

Mai târziu mi-a spus că îl cunoaşte pe succesorul lui Hulick şi că mi-ar putea face cunoştinţa cu el,lucru care nu a avut loc.

In 1946,Ţincu a fost în Elveţia,trimis de Minister,unde mi-a spus că l-a văzut pe Anastasiu - pe care îl cunoaşte bine - şi pe alţii din grup.

La întoarcere mi-a spus că l-a văzut pe Buzeşti în ţară,deoarece i-a adus nişte medicamente.-

2.- In primăvara anului 1947,Consulul Ţincu, m'a întrebat dacă pe Pogoneanu îl interesează Convenţia economică de la Moscova din această iarnă,adăugând că ar putea să o procure şi ar dori să o dea şi americanilor. Am întrebat pe Pogoneanu,care s'a arătat foarte interesat de aceasta, ceiace i-am comunicat lui Ţincu, comunicându-i în acelaş timp că Pogoneanu va trimite convenţia şi Americanilor, deci că nu o mai trimită el.-

Peste câteva zile, Consulul Ţincu a venit la mine în birou, şi mi-a adus copia convenţiei bătut la maşină. Totodată mi-a adus şi o analiză a situaţiei economice. I-am întrebat de unde posedă acestea şi mi-a spus

R.F. ..//..

că le are de la un prieten din Ministerul de Finanțe, al cărui nume însă nu mi l-a spus.-

Aşa cum am mai declarat, am dus acestea lui Pogoneanu, după ce în prealabil au fost copiate la mine în birou în trei exemplare de către Dna P.Miche, Dra Maria Stănescu ulterior, câte un exemplar le-am dus lui Porter şi Melbourne, din ordinul lui Pogoneanu.-

Mai târziu, tot Țincu mi-a mai dat pentru Pogoneanu, un scurt rezumat al convențiilor feroviare de la Moscova, care deasemenea au fost copiate la mine birou, duse lui Pogoneanu şi apoi din ordinul acestuia, remise de mine lui Porter şi Melbourne.-

3.- Din discuțiunile pe care uneori le-am avut cu Țincu, în domeniul politic, a reeşit că acesta era un înverşunat împotriva regimului, de care desigur contribuia influența şi relațiunile care le avea atât cu grupul din Străinătate, cât în deosebi cu americani.-

Aceasta îmi este declarația pe care o susțin şi semnez.-

ss.Florin Roiu

22 Septembrie 1947.

0828

D E C L A R A T I U N E

Subsemnatul ROIU FLORIN, declar în continuare următoarele:

1.- Cu prilejul dispersării de la Snagov (primăvara lui 1944) au fost aduse de Camil Demetrescu la Direcţiunea Cifrului 3 pachete sigilate, care mi-a spus că conţin Arhiva Palatului. Mai târziu au fost ţinute sub chee tot de Camil Demetrescu la U.G.I.R. După aceea au fost duse la Pogoneanu acasă şi triate.-

Aceasta arhivă nu putea proveni decât de la Palat, adusă de Ionel Styrcea, care în acea epocă era Mareşal al Palatului şi dată lui Pogoneanu.-

2.- Impreună cu arhiva Palatului şi având aceiaş soartă ca şi aceasta, se mai aflau la Snagov şi multe plicuri mari, sigilate (un pachet) fiecare fiind scris de mână lui Mihai Antonescu şi purtând semnatura lui: „acte justificative luna Oct.1943" şi astfel pentru fiecare lună din diferiţi ani. N'am avut cunoştinţă de conţinutul lor.-

In anul 1945, într'o discuţiune dintre Buzeşti şi Pogoneanu în care se comenta intrarea în arena politică a Dlui Franasovici, Buzeşti a spus că îi „contestă lui Franasovici calitatea morală de a reprezenta un nou regim, deoarece are dovezi scrise că acesta a primit bani de la Mihai Antonescu".

Desigur că aceste dovezi proveneau din plicurile cu acte justificative, arătate mai sus, şi este de văzut dacă nu existau şi alte piese compromiţatoare, pentru alţi oameni politici.-

3.- In primăvara anului 1947, am sosit la Pogoneanu acasă, unde se afla Bălăceanu - un om de încredere a lui Styrcea şi al lui Pogoneanu- tocmai când Pogoneanu îi dădea un plic - nu ştiu ce conţinea - rugându-l să-l ascundă. Bălăceanu a spus că "are unde, să n'aibă grijă,

R.F. ..//..

îl duce la mama lui".

Notez că mama lui Bălăceanu locuește pe Bul. Elisabeta - vis-a-vis de Florăria Camelia, unde i-am văzut deseori mașina și l-am întrebat, aflând astfel acest detaliu.

4.- Imi amintesc - în legătură cu transportul arhivelor Ministerului la Ankara, în primavara anului 1944 - că cel care fusese însărcinat de Buzești, Pogoneanu și Secretarul General Davidescu, cu trierea documentelor din întreaga arhivă a Departamentului și îngrijirea ambalării lor, a fost Oprișanu - ca unul care cunoștea foarte bine aceste arhive. Cu acest prilej s'a făcut și o listă a acestor documente trimise și un proces verbal oficial.

Sunt interesant de aflat criteriile după care s'a făcut această expediere de documente - care desigur le cunoaște Oprișanu - fiindcă astfel se va afla dacă operația s'a făcut din motive reale sau numai de menajare a unor persoane.-

5.- Inainte de conferința dela Paris din vara lui 1946, Oprișanu a scris un memoriu asupra Basarabiei, în limba franceză, care cuprindea date etnice, statistice și revendicările romanești.-

Oprișanu mi-a spus că acesta trebue transmis anglo-americanilor, l-a dat lui Pogoneanu, care l-a găsit interesant și care, din ordinul lui Pogoneanu a fost remis de mine lui Porter și Melbourne. Notez că Oprișanu a luat și la Paris exemplare pentru a le da celor din grup care se aflau acolo.-

- In aceiași epocă, Oprișanu a mai scris un studiu asupra Dobrogei de Sud (Cadrilater) în limbile franceză și engleză, care s'a tras la Ghestetner la Minister, și broșat la fel ca memoriile Ministerului, dar nepurtand nici o mențiune că aparține Ministerului sau lui personal memoriu care a fost atribuit "Asociației pentru refugiați din Cadrilater", fiind menționat acest "en-tête". Acest memoriu, prin datele care le conținea, vroia să țină deschisă chestiunea Cadrilaterului. A fost tras - se pare - în 300 ex. - care au fost încredințate Asociației pentru difuzare.- Notez că Oprișanu și-a luat la Paris câteva

..//..

exemplare pentru grup.-

Si despre acest memoriu, Oprişanu mi-a spus că trebue dat anglo-americanilor - l-a dat lui Pogoneanu, că, din ordinul său l-a remis, prin mine, lui Porter şi Melbourne.-

- Tot în acea epocă, un coleg, Mironescu, a făcut o lucrare despre Dunăre, pe care Oprişanu, găsindu-o admirabilă, a spus că trebue dată anglo-americanilor.

A fost tradusă în limba franceză şi pe aceiaşi cale - din ordinul lui Pogoneanu - unde Mironescu a venit să-i dea personal lucrarea - a ajuns Anglo-americanilor. Deasemenea lucrarea a fost luată şi la Paris. Ea conţinea un istoric aprofundat al acestei probleme, utilizând toate izvoarele şi punând accentul pe doctrina libertăţii integrale a navigaţiei (anglo-americană) şi pe necesitatea ca interesele Marilor Puteri din Vest să fie salvgardate în orice regim s'ar crea Dunării prin tratate. Notez că lucrarea a fost trimisă şi lui Pela, cu care Mironescu colaborase.-

- In primăvara lui 1947, Oprişanu mi-a afirmat că a l-a văzut pe Titel Petrescu - condus de Călin Botez, care avea relaţiuni mai de mult cu acesta.- Motivul nu mi l-a spus.-

- Oprişanu - la înapoierea dela Conferinţa de la Paris - a adus lui Pogoneanu o casetă dela fratele acestuia - aflat atunci la Paris - conţinând memorii Gafencu şi alte cărţi.-

Aceasta mi este declaraţia pe care o susţin şi semnez.-

ss.Roiu Florin

23 Sept.1947.

00831

23 Sept

D E C L A R A Ț I E

Subsemnatul FLORIN ROIU, declar în continuare următoarele :

In toamna anului 1946, într'o conversație cu VISOIANU, acesta mi-a xxxxxxx spus că BERY i-a dat informațiuni asupra întrevederii dintre BYRNES și dl. TATARASCU care a avut loc cu prilejul Conferinței dela Paris, informațiuni care îi parveniseră lui BERY oficial și anume :

- " Că întrevederea a durat mult și că TATARASCU cu accente patetice i-a arătat rolul său de sacrificiu politic pentru menținerea unei formule de compromis în politica internă și externă a țării.-
- " că în lupta politică pe care o duce el, TATARASCU, este digul salvator pentru păstrarea cadrelor burgheze.-
- Pe el pot conta americanii și în viitor, căci el reprezintă ideiile burgheze și deci punctul de vedere anglo-americani.-
- Intr'un cuvânt, s'a oferit serviciile dar a cerut americanilor să fie mai fermi și să nu cedeze pozițiile lor politice în estul Europei, altfel nici el nu va putea spera că se bucură de încrederea lor.-
- Cere americanilor să țină seama de grava criză prin care trece România din cauza așezării geopolitice și a ideilor de stânga.
- Este fericit că semnătura sa figurează pe Tratatul de Pace alături de aceia a anglo-americanilor .-

După care BYRNES s'a arătat rezervat și i-a comunicat fără menajamente părerile lui despre rolul politic a Dlui TATARASCU.-

Aceasta îmi este declarația pe care o susțin și semnez.-

/ss/ FLORIN ROIU

23 Septembrie 1948

23. Sept 00932

DECLARATIE

Subsemnatul FLORIN ROIU, declar în continuare următoarele:

1.- Pogoneanu era foarte îngrijorat de securitatea arhivei lui "23 August" în care probabil se aflau documente foarte importante, documente pe care nu le-am văzut, deoarece erau păstrate sub cheie, în nişte casete. Despre conţinutul lor avea cunoştinţă Camil Demetrescu. Aproximativ in Martie 1947, l-eam întrebat pe Pogoneanu ce a mai făcut cu acea arhivă, Mi-a răspuns: "A plecat mai de mult la Anastasiu (la Geneva). Am scăpat. Sunt foarte bucuros de chestia aceasta". Am înţeles că arhiva a fost expediată fie odată cu plecarea lui Buzeşti în Octombrie 1946, fie odată cu valizele lui Vişoianu, prin Ianuarie - Februarie 1947 - expediate prin militari americani de către Camil Demetrescu.-

Ca o confirmare, adaog că mai târziu, Pogoneanu uitându-se în mapele lui Camil Demetrescu - despre care am vorbit în altă declaraţie - mi-a spus: "Am de gând să le trimit şi pe acestea, fiindcă tot este arhiva la Anastasiu".

2.- O altă cale prin care se făcea legătura între conducerea rezistenţei din ţară şi grupul din străinătate era şi următoarea:

Domnişoara Vişoianu, sora lui Vişoianu mi-a spus că a primit veşti şi scrisori dela fratele ei prin Sandu Racotă, un bun prieten al familiei. Sandu Racotă este inginer la "Astra" cu foarte strânse relaţii cu englejii şi americanii. Eram odată la Vişoianu când Racotă a povestiti voiajul lui la Londra în 1944,- luat de englezi, şi legăturile personale care le avea cu Colonelul Chestelaine, care a fost la 23 August 1944

E.F. ..//..

în ţară. Tot Racotă ştia locul unde se aflau valizele lui Vişoianu - care urmau să plece şi anume la un oarecare Burel - despre care ştie şi Pogoneanu şi Emil Demetrescu (care a ridicat valizele) şi probabil şi Radu Buzeşti.-

Cu puţine zile înainte de aducerea mea la Ministerul de Interne, mi-a telefonat Dra Vişoianu să trec pe la ea. Văzând-o mi-a spus că are o scrisoare de la Cornel Bianu pentru Maniu şi că nu are ce face cu ea fiindcă Maniu era arestat, dar s'a gândit să i-o dea lui Pogoneanu.-

Am dus această scrisoare - fără să-i cunosc conţinutul - lui Pogoneanu, care nu ştiu ce a făcut cu ea.-

Aceasta îmi este declaraţia pe care o susţin şi semnez.-

ss.Florin Roiu

23 Septembrie 1947.

837

D E C L A R A Ţ I E

Subsemnatul Florin Roiu, ca urmare a tuturor declaraţiilor date de subsemnatul pe timpul dela 13 August 1947, până la 23 Septemvrie 1947, redau -textual- următorul rezumat al faptelor mai importante, din fiecare declaraţie, pe care le susţin cu toată tăria :

1/. <u>Declaraţia din 27 August 1947.</u>

a/. Mişcarea organizată în ţară şi străinătate care a fost definită de mine în declaraţiile anterioare, drept Mişcarea de Rezistenţă, urmărea ca un scop final crearea în ţară şi străinătate a forţei necesare cu care la momentul oportun să se poată răsturna prin violenţă regimul democratic instaurat la 6 Martie 1945 şi pe care organizatorii l-au prevăzut încă dela 23 August 1944.

Ideia acestei rezistenţe a încolţit chiar la 23 August 1944, deoarece toate negocierile duse în străinătate în numele lui Maniu şi care căpătaseră un aspect personal, altul decât cel necesar pentru cauza ţării, eşuaseră prin surpriza actului dela 23 August 1944, ce fusese realizat numai sub influenţa direct a trupelor sovietice, care spărseseră frontul Iaşi-Chişinău şi înaintau vertiginos către Capitală.

Imi este cunoscut, că aceste negocieri duse în numele lui Maniu, legau momentul Armistiţiului de prezenţa în România a trupelor anglo-americane.

Condiţiunea prezenţei trupelor anglo-americane, înaintea celor sovietice în România trebuia cu orice preţ înfăptuită deoarece în acest mod negociatorii îşi creau platforma necesară pentru a-şi păstra rolul predominant în conducerea viitoare a poporului român.

Din momentul ce actul dela 23 August 1944, a fost înfăptuit în totală contrazicere cu negocierile duse, dela început au căutat mijloace cu care să combată efectele pe care le prevăzuseră şi să creeze instrumentul cu care la momentul oportun să răstoarne situaţia politică, care nu putuse fi evitată.

./.

b/. Mijloacele imediate de combatere a efectelor evidente a desvoltării democratice, au fost cele două Guverne Sănătescu şi în special Guvernul Rădescu,care inspirate de Anglo americani şi de interesele burghezisi româneşti şi urmând ordinele de conducerii oculte în cap cu MANIU,se opuneau sistematic şi hotărât la realizarea oricărei reforme democratice şi care sabotau aplicarea convenţiei de Armistiţiu.

c/. In ţară,în epoca celor trei guverne dinainte de 6 Martie 1945,POGONEANU conducea efectiv resortul Presei şi Propagandă,adică fostul Minister,care trecuse la Externe.Prin HILLARD,foarte bun prieten imprima prin presă şi radio,sub masca menţinerii echilibrul între partide,voinţa conducerii oculte de sub influenţa anglo-americană şi conducerea lui MANIU

Notez,în această idee că la cererea Confederaţiei Generală a Muncii de a se acorda o oră sindicală,POGONEANU a dat dispoziţii lui HILLARD să nu aprobe cererea sub motivul deghizat că ar fi o oră politică.

In aceeaşi idee remarc opoziţia categorică făcută de BUZESTI,VISOIANU,POGONEANU,oricărei încercări de înjghebarea sindicatului M.A.S.

d/. In concret POGONEANU,al cărui rol,iniţiativă şi conducere în epoca celor trei guverne amintite,nu pot fi neglijate,înc pe construirea instrumentului amintit mai sus.

Astfel,trimite în străinătate chiar în dimineaţa zilei de 23 August,pe CIUREA la Ancara şi DJUVARA la Stokholm,doi colaboratori foarte intimi ai lui POGONEANU,care făcuseră parte din echipa restrânsă de cifrori,care erau la curent cu toate negocierile duse şi care puteau fi utilizaţi pentru continuarea legăturilor necesare cu anglo-americanii.

Deasemenea menţine în posturile cheei din străinătate diplomaţii care duseseră negocieri necunoscute şi care erau prieteni devotaţi ai lui POGONEANU. / La Lisabona,Costa;la Berna ANASTASIU şi TITU POGONEANU;la Ankara,CRETZEANU şi DIMITRIE POPESCU;la Stokholm DUCA/.

e/. In fine creează"fondul rezistenţei " de 6 milioane franci elveţieni.Acest fond a fost creeat în ultimele zile ale Ministeriatului lui VISOIANU,prin trecerea sumei de mai sus care se afla la Berna pe numele personal al lui CRETZEANU.

./.

f/. Din moment ce măsurile de frânare arătate mai sus n'au avut efect - dealtfel lucru prevăzut de ei - şi la 6 Martie 1945, se instaurează regimul democratic reprezentat prin guvernul de concentrare democratică Dr. PETRU GROZA, abea acum instrumentul preconizat pentru răsturnarea acestui regim trebuia să fie desvoltat şi perfecţionat.

Cum conducătorii proeminenţi au fost îndepărtaţi din posturile pe care le deţinuseră, acţiunea acestora a căpătat dela început un caracter net de clandestinism.

g/. Intreaga mişcare era organizată astfel:

- Un grupă lărgit sub conducerea directă a lui MANIU, din care făceau parte: BRATIANU, TITEL PETRESCU, NICULESCU BUZESTI, VISOIANU, POGONEANU, STYRCEA, RADU BUZESTI şi CAMIL DEMETRESCU. Grupul avea ataşaţi ca reprezentanţi ai Anglo-americanilor pe generalul SCHUYLER, HULICK, MARJORIBANKS.

- Un grup executiv mai restrâns, secret al cărui creer era POGONEANU şi din care făceau parte: NICULESCU BUZESTI, VISOIANU, RADU BUZESTI, CAMIL DEMETRESCU, STYRCEA şi BARBUL.

- Organizarea grupărilor pe ţări era următoarea:

2/. Declaratia din 27 August 1947.

- în Franţa: Un secretariat compus din BURILEANU, CIUREA şi PLESA, în plus NICOLAE DIANU, Maiorul RATIU şi MIHAI ROMNICEANU.

- în Elveţia: GAFENCU, CRETZEANU, GEORGE ANASTASIU, GEORGE CARANFIL, BRUTUS COSTE şi TITU POGONEANU.

- în Anglia: TILLEA, CORNEL BIANU, Lt. Col. ILIESCU.

- în Italia: DUMITRU POPESCU şi AUGUSTIN POPA.

- în America: DAVILLA.

Rolul acestor grupe coordonate într'o oarecare măsură de GAFENCU, era acel transmis prin POGONEANU de către conducerea ocultă din ţară de sub conducerea lui MANIU.

Ştiu dela POGONEANU, că după concepţia sa, deci a P.N.T.-ului, grupările din străinătate duceau o acţiune de uzură împotriva prestigiului guvernului prin articole tendenţioase şi informaţiuni eronate, publicate în presa străină cu tendinţe de dreapta.

In plus prin contacte personale cu personalităţile politice străine, prin intervenţii oficiale pe lângă instituţiile

./.

internaţionale şi cancelariile străine, prin prezentări de memorii cuprinzînd un alt punct de vedere decît cel al Guvernului Român, prin colportări de zvonuri tendenţioase referitoare la situaţia internă din România şi în genere printr'o veghe permanentă asupra evoluţiei situaţiei internaţionale, urmărindu-se ca orice eventuală disensiune între Marile Puteri să poată fi folosită ca argument în sprijinul tezei rezistenţei, ce urma rea să determine pe anglo-americani să intervină direct în afacerile interne ale poporului român, natural comform năzuinţelor Partidelor Istorice.

3/. Declaratia din 9 Septembrie 1947.

Organizarea este aceea arătată anterior, în plus încă am de adăugat că grupurile rezistenţei pe ţări sunt ajutate şi de alte persoane, foşti reprezentanţi ai regimului Antonescian rămaşi în străinătate, prieteni personal ai celor din grup cu legături în lumea Anglo-Americană....

4/. Declaratia din 5 Septembrie 1947.

Conducerea întregei organizaţii subversive de rezistenţă o avea IULIU MANIU. Acesta - aşa cum am mai declarat - transmitea ordinele sale fie direct lui POGONEANU - /aceasta mai rar din cauza invalidităţii lui POGONEANU, care se deplasa cu greutate/, fie prin emisari de încredere, recte CAMIL DEMETRESCU şi RADU BUZESTI, aceasta după plecarea lui NICULESCU BUZESTI.

5/. Declaratia din 9 Septembrie 1947.

a/ In casa STIRBEY, încă din vara anului 1945, avea un loc întruniri frecvente la care participau: IULIU MANIU, BARBU STIRBEY, DINU BRATIANU, TITEL PETRESCU, NICULESCU BUZESTI, VISOIANU, POGONEANU, STYRCEA, CAMIL DEMETRESCU, RADU BUZESTI. Aceste întruniri se efectuau fie în plen, fie pe grupuri de persoane.

Adesseori la întrunirile în plen participau şi reprezentanţii anglo-americanilor .... din toate acestea am dedus că persoanele de mai sus formau un grup de conducere al întregii acţiuni de rezistenţă care lua hotărâri de comun acord cu reprezentanţii anglo-americani.

b/. După întrunirile grupului arătat mai sus şi cu mult mai frecvent decât acesta se întrunea un alt grup, de cele mai multe ori la casa STIRBEY, uneori la MANIU acasă şi la POGONEA-

./.

NU acasă......... Acest grup traducea în măsuri / scrisori, instrucțiuni, memorii, declarații, comunicate ale P.N.T., etc./ hotărârile ce se luau de grupul arătat mai sus sau de cele mai multe ori de MANIU personal, care avea întrevederi și singur cu reprezentanții anglo-americanilor.......

Din faptele arătate mai sus, din modul de lucru al acestui grup, dar în special din faptul că orice hotărâre care se lua nu era o inițiativă a acestora ci o consecință a unei instrucțiuni primită dela MANIU, am dedus că acest grup avea un rol de execuție, rol pe care și l-a păstrat și chiar accentuat după plecarea lui VISOIANU și BUZESTI.

c/. POGONEANU folosea pentru nevoile sale informative o serie de prieteni personali pe care i-am văzut adeseori venind la el. Intre aceștia notez următoarele nume: ANTON GOLOPENTIA - subdirectorul Institutului de Statistică, OCTAVIAN NEAMTU - dela Fundațiile Regale - , NAE POPESCU tot dela Fundațiile Regale, PANAID GHEORGHIU - Secretar General la Finanțe, DORIN ILIESCU, avocatul POPP dela Municipiul Bucuresti, OPRISAN, DODY GEORGESCU, D'ALBON, TIBERIU IONESCU, KABISCH, BALACEANU, CALIN BOTEZ, HILLARD, MIRONESCU, CESIANU, VALEANU, CISEK, CARMEN LAZARESCU, MURES AXENTE, CHIRITZU, BUZNEA, MIHAI POPP, POPESCU ORADEA.

6/. Declarația din 28 August 1947.

Scrisorile și instrucțiunile se predau lui RADU BUZESTI și CAMIL DEMETRESCU, care le transmiteau prin intermediul unor militari americani, cu care familia STIRBEY era în vizită dar al căror nume era păstrat în cel mai mare secret ....

O altă cale de transmitere era prin intermediul Misiunei Politice Americane, lucru care se aranja prin desele întrevederi care aveau loc între POGONEANU și MELBOURNE la POGONEANU acasă. ...... Subsemnatul sunt convins că de această transmitere aveau cunoștință și se făcea cu asentimentul / dacă nu chiar prin respectivii/ lui BERRY și General SCHUYLER.

7/. Declarația din 28 August 1947./ a doua declarație/.

In completarea legăturilor dintre conducerea din țară de sub șefia lui MANIU și grupul din străinătate s'au mai folosit și următoarele căi: .... D-na HODOS, secretara M.S. Reginei / funcționară în Ministerul de Externe detașată la Palat/

./.

a primit prin CAMIL DEMETRESCU, o scrisoare dela POGONEANU, pentru NICULESCU BUZESTI, urmând ca această scrisoare să fie dusă la destinaţie.

Alte legături au fost realizate prin curierii diplomatici prin ajutorul lui OPRISANU. Astfel chiar OPRISANU, a trimis când se afla la Paris, prin curierul diplomatic lui POGONEANU memoriile întocmite de GAFENCU.-

O altă cale de legătură era cu ajutorul Misiunei Militare Engleze şi anume prin PORTER, TED MASTERSON, BILL YOUNG, prieteni personali ai lui VISOIANU, iar primul şi al lui BUZESTI.

8/. Declaratia din 4 Septembrie 1947.

In completarea declaraţiilor mele referitoare la legătura conducerii din ţară cu grupurile aflate în străinătate, menţionez că aceste legături se făcea şi prin VANIA NEGROPONTE / soţul unei nepoate a lui STIRBEY - fiica D-nei BOXHALL/ care locueşte în casa STIRBEY şi care are un funcţiune la Palat.

O altă persoană din familia STIRBEY care era folosită pentru transmiterea corespondenţei, având legături strânse cu ofiţerii anglo-americani, era D-na NADEJDA FLONDOR.

9/. Declaratia din 31 August 1947.

Rolul Maiorului VERGOTI în afară de menţinerea legăturii între Palat şi grupul POGONEANU, a fost şi acela de legătură cu grupul din străinătate.-

10/. Declaratia din 28 August 1947 / a doua declaraţie/.

Grupul secret efectiv al conducerii avea legături strânse cu Palatul. Astfel la început şi în deosebi în pregătirea crizei din August 1945, participa direct la şedinţele grupului STYRCEA prieten personal al lui BUZESTI - POGONEANU - VISOIANU, care la rândul lui păstra legături strânse cu Palatul.

In plus, ştiu cu precizie că BUZESTI se întâlnea cu IOANITIU, iar VISOIANU, îl vedea des pe NEGEL. ......

Rolul reprezentanţilor Palatului era de a informa pe Rege asupra celor hotărâte de conducerea rezistenţei şi în acelaşi timp de a-l determina să ia atitudinile convenabile acestor hotărâri.-

./.

11/. Declaratia din 29 August 1947.

Rezultatul final care se urmărea a fi obtinut în întreagă activitate subversivă, condusă de MANIU, cu ajutorul anglo americanilor si a Palatului, era în general crearea unui " al doilea 23 August". In concret, organizatiile teroriste ce se creau în ţară de către P.N.T. / formaţiuni muncitoresti, studenţeşti, militari deblocaţi sau chiar activi/ folosind momentul politic favorabil determinat prin interventia în ţară a anglo americanilor, pe baza activităţii din străinătate a grupului aflat acolo, trebuiau, la un semnal dat, să răstoarne prin violenţă ordinea existentă şi să înlocuiască regimul democratic printr'un guvern al celor trei partide de opoziţie, condus de MANIU.-

Acest guvern ar fi trebuit să fie format iniţial - la momentul oportun - total sau partial în străinătate şi ar fi venit în ţară în momentul izbucnirii insurecţiei. In această idee, era necesar ca să fie trimisi în străinătate figuri reprezentative ale partidelor de opoziţie, întrucât cei aflaţi în în străinătate erau fie personalităţi care avuseseră animozităţi cu P.N.Ţ., fie numai technicieni. Aşa se explică necesitatea fugii în străinătate a grupului MIHALACHE.

12/. Declaratia din 5 Septembrie 1947.

a/Prin Aprilie 1947, am văzut pe POGONEANU, scriind o scrisoare adresată lui BUZESTI. Am putut citi în grabă aproximativ următoarea frază: Trebue urmărit în actiunea ce o duceţi să putem obtine cel puţin o soluţie gen Iran. Notez ca această chestiune s'a mai desbătut şi în discuţii, întrucât se produsese cunoscută actiunea americană în Azerbeidgian.

b/. Unul din obiectivele de mare importanţă pe care conducerea rezistenţei il urmărea permanent în actiunea dusă în străinătate cu ocazia redactării Tratatului de Pace, era obţinerea plecării trupelor sovietice din ţară şi în acelaşi idee schimbarea liniilor de comunicaţie a U.R.S.S., cu Austria prin Rusia Subcarpatică şi Polonia ....

După semnarea Tratatului de Pace cu ocazia unor comentarii asupra Tratatului de Pace făcute de POGONEANU, acesta afirma că cea mai grea clauză din Tratat / pentru ei / o constitue neobţinerea evacuării trupelor sovietice din România, spunând

./.

că " aceasta clauză încurcă toate lucrurile". Este neîndoios că aceasta îngreuna declanşarea acţiunei de răsturnarea guvernului, prin violenţă, deoarece prezenţa trupelor sovietice punea piedici totale.

13/. Declaratia din 9 Septembrie 1947./prima declaraţie

Aşa cum am mai arătat anterior susţin că pregătirea şi executia plecării lui NICULESCU BUZESTI - VISOIANU, au fost aranjate - din ordinul lui MANIU - de către POGONEANU, RADU BUZESTI, STYRCEA şi CAMIL DEMETRESCU.-

14/. Declaratia din 15 August 1947.

POGONEANU, personal mi-a afirmat mie şi lui RADU BUZESTI, că MANIU, l-a învestit pe NICULESCU BUZESTI - la plecarea acestuia din ţară - cu o împuternicire scrisă care îi permitea acestuia să reprezinte punctul de vedere oficial al P.N.T., în străinătate......... Să facă demersurile necesare pe lângă factorii internaţionali, să organizeze propaganda în străinătate şi să exercite asupra grupului de români dezidenţi o adevărată tutelă.-

15/. Declaratia din 26 August, 1947.

In aceasta privinţă BUZESTI şi VISOIANU îmi cereau să le dau informaţiuni, rezultate din telegramele cifrate, cu toate că nu eram la Directia Cifrului, dar obţinute prin relaţii. Ii interesau conferinţa dela Londra, Conferinţa dela Moscova, date asupra procesului de 6 milioane de franci elveţieni dela Berna, întrevederile Domnului FRANASOVICI înainte de conferinţa dela Paris.-

16/. Declaratia din 18 Septembrie 1947.

Imi amintesc cu prilejul comentariilor asupra crizei din August 1945, că notele remise de Suveran Comisiei Aliate de Control ar fi fost redactate de NICULESCU BUZESTI. Ceeace l-a făcut pe POGONEANU, să-şi exprime satisfacţia / desigur că colaborase şi el/ şi pe un ton de glumă să se adreseze d-lui BUZESTI spunându-i: " Vă trebui să-ţi pui firmă pe casă - Specialist în lovituri de Stat".

./.

17/. Declaratia din 13 August 1947.

Prin luna Oct.1946, Dl.Consilier POGONEANU, mi-a spus că va trimite pe D-ra SORESCU, viitoarea sa soţie, să ridice dela Minister două valize cu haine şi câteva casete cu hârtii personale....... Valizele erau depozitate într'o cameră a Directiei Cifrului de mult, din timpul când Domnia Sa era Directorul Cabinetului şi Cifrului, de unde au fost scoase seara pe scara de serviciu şi transportate cu maşina lui POGONEANU la el acasă - D-ra SORESCU ferindu-se de a fi observată - De aici nu ştiu ce s'a mai făcut cu acestea.

Despre aceasta nu am înştiinţat nici un şef erarhic, fiindcă mi s'a spus că sunt lucruri personale.

18/. Declaratia din 17 August 1947.

Imi amintesc că odată rugându-mă / POGONEANU / să trec pe la MELBOURNE spre a-i cere să vină să-l vadă, POGONEANU mi-a dat un plic pe care urma să-l predau lui MELBOURNE. După cele spuse de POGONEANU, plicul conţinea scrisori pentru CRETZEANU care trebuiau să fie expediate în America prin intermediul lui MELBOURNE.-

19/. Declaratia din 17 August 1947 / a doua declaraţie/

In preziua remiterii notei de către Suveran celor trei şefi ai Misiunilor Militare aliate, am fost însărcinat de către NICULESCU BUZESTI, să iau contact cu MARJORIBANKS, dela Legatia Britanică spre a vedea care este punctul de vedere Britanic faţă de atitudinea care voia să o ia Suveranul peste o zi.

20/. Declaratia din 28 August 1947. /prima declaraţie/

Notez că subsemnatul am fost însărcinat de multe ori să aranjez întrevederi între cei doi de mai sus / POGONEANU şi MELBOURNE / fără a cunoaşte însă subiectul întrevederei.

Sunt convins însă că aceste intrevederi aveau drept obiectiv, în afara alter chestiuni de ordin politic şi aranjarea transmiterii corespondentei, deoarece, după o astfel de intrevedere am transmis din ordinul lui POGONEANU lui MELBOURNE o scrisoare adresată lui CRETZEANU.

./.

843
00843

21/Declaratia din 1 Septembrie 1947.

Prin Sept.1946,în timp ce mă aflam la Minister,CAMIL DEMETRESCU mi-a propus să plec cu în străinătate.Am refuzat fără a cere vre'o lămurire.După câteva zile în timp ce eram la STIRBEY POGONEANU de faţă cu soţia sa actuală mi-a propus deasemenea să meditez asupra plecării mele,referindu-se la discuţia între mine şi CAMIL.Am repetat,refuzând.-

22/. Declaratia din 5 Sept.1947 /

In luna Aprilie 1946,am fost chemat de POGONEANU acasă la el în Sos.Jianu. Mi-a dat un plic să-l duc lui HUICK,spunând că e foarte urgent şi secret,că lucrul era deja aranjat şi că acesta nu putuse trece să-l ia; în fine că plicul trebuia să-l ducă BERRY,care pleca la Ankara foarte curând şi care avea să-l prindă pe CRETZEANU la Ankara înaintea plecării acestuia.

23/. Declaratia din 19 Sept.1947.

VISOIANU avea relaţii personale foarte strânse cu Col. englez TED MASTENSON şi Maior englez YOUNG. Aproximativ în Februarie 1945,~~xxxxxxx~~ când VISOIANU era Ministru de Externe, am fost chemat în cabinetul său şi mi-a predat un plic cu ordinul să-l duc la Misiunea Militară Englezã şi să-l predau Col.MASTENSON, lucru pe care l-am executat cunoscând astfel acest ofiţer.

24/. Declaratia din 19 Sept.1947.

Legătura conducerii grupului de rezistenţă din ţară cu misiunile civile anglo-americane din ţară se realiza fie direct cu şefii acestor misiuni de către VISOIANU,BUZESTI,POGONEANU sau chiar MANIU,fie prin intermediul lui CAMIL DEMETRESCU, HILLARD şi subsemnatul.

In afara legăturilor cu anglo-americanii,arătate de subsemnatul în declaraţiile anterioare,subsemnatul mai adaug că am fost trimis de POGONEANU şi din ordinul acestuia am transmis următoarele documente lui MELBOURNE şi PORTER:

- In Sept.1946,memoriul lui GAFENCU,prezentat la Conferinţa Păcii;

- Inaintea începerii Conferinţei dela Paris,o analiză a situaţiei din ţară făcută de NICULESCU BUZESTI sub aspectul intereselor P.N.T.;

./.

- Diverse memorii întocmite tot de Buzești;
- In Iarna anului 1946, un studiu asupra situației economice și textul komplet al primului acord economic dela Moscova. Acest text Pogoneanu l-a primit acasă dela D-na Spirescu- dela Cabinetul D-lui Tătărăscu -
- Acordul economic încheiat la Moscova împreună cu anexele secrete. Acest acord mi-a fost dat de Consulul Tincu, din M.A.S., pentru Pogoneanu, dela care l-am primit pentru cele două Misiuni;
- In Primăvara anului 1947, am primit dela Pogoneanu ùn studiu asupra stabilizării, întocmit de Românceanu și care fusese adus de Pillard;
- Cam în acelaș timp am transmis D-lui Porter și Melbourne, protocolul încheiât de Delegația Română la Belgrad, protocol pe care Pogoneanu îl primise dela D-na Spirescu;
- Aproximativ în luna Iulie 1947, memoriul D-lui Tătărăscu pe care deasemenea Pogoneanu îl primise acasă prin D-na Spirescu;

In afara declarațiilor și faptelor al căror rezumat l-am arătat mai sus, adaug următoarele fapte:
- La punctul 6 / Declarația din 28 August 1947:/
In legătura cu contactele directe care le aveau Buzești și Vișoianu cu anglo-americani, îmi amintesc de o convenție avută cu Vișoianu prin Iarna lui 1945, când acesta mi-a afirmat că atunci când îl vede pe Le Rongentel, ~~xxxxx~~ mâine, îi va da și o scrisoare personală de expediat în străinătate"
- La punctul 10 / Declarația din 28 August 1947/
Imi amintesc că deseori Buzești și Vișoianu mi-au confirmat că l-au văzut pe Suveran / bineînțeles în legătură cu un eveniment politic mai important/ de pildă, în Iarna lui 1945, Vișoianu, fiind invitat la o vânătoare unde participa și Suveranul și care urma peste o săptămână - mi-a spus că " va putea să-i vorbească Regelui în liniște în chestiunea crizei de atunci ca să nu cedeze".
- La punctul 15 / Declarația din 28 August 1947/
Adaug că și Pogoneanu - pe lângă Buzești, și Vișoianu cereau informațiuni din telegramele cifrate.
- La punctul 19 / Declarația 17 August 1947/.
Adaug că atunci când - în timpul crizei din August 1945 - am fost trimis din ordinul lui Buzești să-l văd pe Majoribanks, și Vișoianu m'a însărcinat să-i aranjez o întrevedere cu Majoribanks - chiar pentru după amiaza zilei, spunându-mi numai pentru mine că " trebue să-l vadă imediat cu toate că îi vorbise recent. Dar am impresia că englezii ezită și nu se poate face nimic fără sprijinul lor în chestiunea aceasta. De altfel, nu poate lăsa pe Rege descoperit. Dl. Majoribanks a acceptat întrevederea și a spus că va discuta pe larg această chestiune cu Vișoianu.
La punctul 24 / Declarația din 19 Septembrie 1947 /
Adaug că tot D-na Spirescu mi-a dat pentru Pogoneanu în Iulie 1947, protocolul încheiat de Delegația României la Sofia care, din ordinul lui Pogoneanu, le-am remis anglo-americanilor.
Pe lângă cele mai sus, mai adaug acest fapt și anume:
A/. Știu dela Pogoneanu și Camil Demetrescu că - aproximativ în Primăvara lui 1945, aceștia au fost invitați, împreună cu Buzești la o masă privată de Suveran, ca unii care participaseră discret la actul dela 23 August 1944.

./.

B/. Legăturile lui Pogoneanu cu partidul Naţional Liberal Brătianu erau făcute prin Camil Demetrescu. Aceştia îl vizitau des pe Dinu Brătianu, căruia îi duceau scrisori la semnat pentru expediat în străinătate, informaţiuni dela grupurile din străinătate despre activitatea lor sau articole de Presă ale acestora.

Am asistat deseori la conversaţiuni între Pogoneanu şi Demetrescu, când primul îl trimitea la Dinu Brătianu: "Mai treci pe la Dinu Brătianu, vezi ce-ţi mai spune" ce mai e în Partid? tu ai relaţii doar".

Menţionez că şi Hilard îl vedea pe M. Romniceanu.

C. Palatul avea legături directe cu anglo-americani deoarece l-am văzut de 2 - 3 ori pe Ioaniţiu eşind dela Melbourne şi LeRongetal.

D./In Primăvara anului 1947, Pogoneanu mi-a spus că îi va scrie lui Atanasiu/ la Geneva/ " să pună articolele trimise în mare siguranţă, fiindcă ar putea fi sustrase de acolo, de interesaţi."

E/. In Primăvara anului 1945, când Bălăceanu a plecat din postul de Director al Mareşalatului Palatului,s'a pus problema numirii unui funcţionar - detaşat de la Externe. Pogoneanu a numit atunci pe Consulul Naum Ionescu /aflat atunci la Rusciuk/ - fost consul mult timp în America - după un timp de gândit asupra eventualei persoane, spunând : " îl cunosc, e un om serios şi am încredere în el. Trebue să fie un om cunoscut acolo".

7/. Inaintea plecării Delegaţiei Române la conferinţa dela Paris / Vara 1946/ Pilotti care conducea comisiunea păcii din Minister mi-a încredinţat două pachete pentru a fi puse în valizele pentru Paris / care pleca cu Pilotti/, spunându-mi că sunt ale lui Păchişeanu şi conţin documente importante.

Notez că la întoarcere, Păchişeanu, care a făcut parte şi el din Delegaţiune, m'a întrebat de Pogoneanu şi mi-a spus că la Paris " i-a văzut pe toţi cei din rezistenţă- pe Augustin Popa / cu care e bun prieten/ pe Coste, pe fratele lui Pogoneanu şi alţii mai mari cu care se întâlneau pe ascuns în restaurante de cartier şi a stat mult de vorbă.

Aceasta îmi este declaraţia pe care o dau, o susţiu şi o semnez.

26 Septembrie 1947. /ss/ Florin Roiu

1/1 16 oct 846 00846

D E C L A R A Ţ I U N E

Subsemnatul Roiu Florian, în continuarea declaraţiilor anterioare, precizez următoarele:

1/. Ca urmare a hotărârilor şi ordinelor lui Maniu, Pogoneanu trimetea în străinătate numeroase scrisori, adresate lui Cretzeanu, Anastasiu, Titu Pogoneanu, Coste, Buzeşti, Vişoianu. Aceste scrisori erau destinate acestora, sau urmau ca prin intermediul acestora să ajungă în mâna altor persoane făcând parte din grupul aflat în străinătate, sau unor persoane străine.-

Îmi amintesc cu precizie că am fost chemat de Pogoneanu, mi s'a dat un plic voluminos şi dispoziţiunea să-l duc lui Hulică. Mi-a comunicat că plicul va fi luat de Berry care pleacă la Ancara şi dus lui Cretzeanu, pe care trebuie să-l prindă înainte de plecare în Elveţia. În acest plic al cărui conţinut nu mi l-a divulgat şi care era deschis, erau câteva scrisori adresate lui Cretzeanu din partea lui Niculescu Buzeşti, Pogoneanu şi a familiei Stirbey, precum şi o scrisoare, bătută la maşină şi semnată de Maniu pentru Cretzeanu. În scrisoarea sa, Maniu cerea lui Cretzeanu să plece în Apus, pentru ca să organizeze forţele în vederea luptei din străinătate.-

Această scrisoare, care era deschisă şi pe care am citit-o mai conţinea şi alte lucruri pe care le-am arătat în declaraţiile anterioare.

Aceasta îmi este declaraţia pe care o susţin şi semnez.

ss/Florin Roiu

16 Oct.1947

-2-

00847

008417

D E C L A R A T I E

Subsemnatul Florin Roiu, ca urmare a tuturor declarațiilor date de subsemnatul pe timpul dela 13 August 1947, până la 23 Septemvrie 1947, redau -textual- următorul rezumat al faptelor mai importante, din fiecare declarație, pe care le susțin cu toată tăria :

1/. Declaratia din 27 August 1947.

a/. Mișcarea organizată în țară și străinătate care a fost definită de mine în declarațiile anterioare, drept Mișcarea de Rezistență, urmărea ca un scop final crearea în țară și străinătate a forței necesare cu care la momentul oportun să se poată răsturna prin violență regimul democratic instaurat la 6 Martie 1945 și pe care organizatorii l-am prevăzut încă dela 23 August 1944.

Ideia acestei rezistențe a încolțit chiar la 23 August 1944, deoarece toate negocierile duse în străinătate în numele lui Maniu și care căpătaseră un aspect personal, altul decât cel necesar pentru cauza țării, eșuaseră prin surpriza actului dela 23 August 1944, ce fusese realizat numai sub influența direct a trupelor sovietice, care spărseseră frontul Iași-Chișinău și înaintau vertiginos către Capitală.

Îmi este cunoscut, că aceste negocieri duse în numele lui Maniu, legau momentul Armistițiului de prezența în România a trupelor anglo-americane.

Condițiunea prezenței trupelor anglo-americane, înaintea celor sovietice în România trebuia cu orice preț înfăptuită deoarece în acest mod ~~[illegible]~~ negociatorii își creau platforma necesară pentru a-și păstra rolul predominant în conducerea viitoare a poporului român.

Din momentul ce actul dela 23 August 1944, a fost înfăptuit în totală contrazicere cu negocierile duse, dela început au căutat mijloace cu care să combată efectele pe care le prevăzuseră și să creeze instrumentul cu care la momentul oportun să răstoarne situația politică, care nu putuse fi evitată.

./.

b/. Mijloacele imediate de combatere a efectelor evidente a desvoltării democratice, au fost cele două Guverne Sănătescu și în special Guvernul Rădescu, care inspirate de Anglo americani și de interesele burgheziei românești și urmând ordinele conducerii oculte în cap cu MANIU, se opuneau sistematic și hotărât la realizarea oricărei reforme democratice și care sabotau aplicarea convenției de Armistițiu.

c/. In țară, în epoca celor trei guverne dinainte de 6 Martie 1945, POGONEANU conducea efectiv resortul Presei și Propagandă, adică fostul Minister, care trecuse la Externe. Prin HILLARD, foarte bun prieten imprima prin presă și radio, sub masca menținerii echilibrul între partide, voința conducerii oculte de sub influența anglo-americană și conducerea lui MANIU

Notez, în această idee că la cererea Confederației Generală a Muncii de a se acorda o oră sindicală, POGONEANU a dat dispoziții lui HILLARD să nu aprobe cererea sub motivul deghizat că ar fi o oră politică.

In aceeași idee remarc opoziția categorică făcută de BUZESTI, VISOIANU, POGONEANU, oricărei încercări de înjghebarea sindicatului M.A.S.

d/. In concret POGONEANU, al cărui rol, inițiativă și conducere în epoca celor trei guverne amintite, nu pot fi neglijate, înc pe construirea instrumentului amintit mai sus.

Astfel, trimite în străinătate chiar în dimineața zilei de 23 August, pe CIUREA la Ancara și DJIUVARA la Stokholm, doi colaboratori foarte intimi ai lui POGONEANU, care făcuseră parte din echipa restrânsă de cifrori, care erau la curent cu toate negocierile duse și care puteau fi utilizați pentru continuarea legăturilor necesare cu anglo-americanii.

Deasemenea menține în posturile chee din străinătate diplomații care duseseră negocieri le necunoscute și care erau prieteni devotați ai lui POGONEANU. / La Lisabona, Coste; la Berna ANASTASIU și TITU POGONEANU; la Ancara, CRETZEANU și DIMITRIE POPESCU; la Stokholm DUCA/

e/. In fine crează "fondul rezistenței" de 6 milioane franci elvețieni. Acest fond a fost creeat în ultimele zile ale Ministeriatului lui VISOIANU, prin trecerea sumei de mai sus care se afla la Berna, pe numele personal al lui CRETZEANU.

./.

f/. Din moment ce măsurile de frânareaarătate mai s. n'au avut efect - dealtfel lucru prevăzut de ei - şi la 6 Martie 1945, se instaurează regimul democratic reprezentat prin guvernul de concentrare democratică Dr. PETRU GROZA, abea acum instrumentul preconizat pentru răsturnarea acestui regim trebuia să fie desvoltat şi perfecţionat.

Cum conducătorii preeminenţi au fost îndepărtati din posturile pe care le deţinuseră, actiunea acestora a căpătat dela început un caracter net de clandestinism.

g/. Intreaga miscare era organizată astfel:

- Un grup lărgit sub conducerea directă a lui MANIU din care făceau parte: BRATIANU, TITEL PETRESCU, NICULESCU BUZESTI, VISOIANU, POGONEANU, STYRCEA, RADU BUZESTI şi CAMIL DEMETRESCU. Grupul avea ataşaţi ca reprezentanţi ai Anglo-americanilor pe generalul SCHUYLER, HULICK, MAJORIBANKS.

- Un grup executiv mai restrâns, secret al cărui creer era POGONEANU şi din care făceau parte: NICULESCU BUZESTI, VISOIANU, RADU BUZESTI, CAMIL DEMETRESCU, STYRCEA şi BARBUL.

- Organizarea grupărilor pe ţări era următoarea:

2/. <u>Declaratia din 27 August 1947</u>.

- în Franţa: Un secretariat compus din BURILEANU, CIUREA şi FLESA, în plus NICOLAE BIANU, Maiorul RATIU şi MIHAI BOMNICEANU.

- în Elveţia: GAFENCU, CRETZEANU, GEORGE ANASTASIU, GEORGE CARANFIL, BRUTUS COSTE şi TITU POGONEANU.

- în Anglia: TILLEA, CORNEL BIANU, Lt. Col. ILIESCU.

- în Italia: DUMITRU POPESCU şi AUGUSTIN POPA.

- în America: DAVILLA.

Rolul acestor grupe coordonate într'o oarecare măsură de GAFENCU, era acel transmis prin POGONEANU de către conducerea ocultă din ţară de sub conducerea lui MANIU.

Stiu dela POGONEANU, că după concepţia sa, deci a P.N.T.-ului, grupările din străinătate duceau o actiune de uzură împotriva prestigiului guvernului prin articole tendenţioase şi informaţiuni eronate, publicate în presa străină cu tendinţe de dreapta.

In plus prin contacte personale cu personalităţile politice străine, prin intervenţii oficiale pe lângă instituţiile

./.

internaţionale şi cancelariile străine, prin prezentări de memorii cuprinzând un alt punct de vedere decât cel al Guvernului Român, prin colportări de zvonuri tendenţioase referitoarea la situaţia internă din Romînia şi în genere printr'o veghe permanentă asupra evoluţiei situaţiei internaţionale, urmărindu-se ca orice eventuală disensiune între Marile Puteri să poată fi folosită ca argument în sprijinul tezei rezistanţei, ce urmărea să determine pe anglo-americani să intervină direct în afacerile interne ale poporului român, natural conform năzuinţelor Partidelor Istorice.

3/. Declaratia din 9 Septembrie 1947.

Organizarea este acea arătată anterior, în plus însă am de adăugat că grupurile rezistenţei pe ţări sunt ajutate şi de alte persoane, foşti reprezentanţi ai regimului Antonescian rămaşi în străinătate, prieteni personal ai celor din grup cu legături în lumea Anglo-Americană....

4/. Declaratia din 5 Septembrie 1947.

Conducerea întregei organizaţii subversive de rezistenţă o avea IULIU MANIU. Acesta - aşa cum am mai declarat - transmitea ordinele sale fie direct lui POGONEANU - /aceasta mai arar din cauza invaliditãţii lui POGONEANU, care se deplasa cu greutate/, fie prin emisari de încredere, recte CAMIL DEMETRESCU şi RADU BUZESTI, aceasta după plecarea lui NICULESCU BUZESTI.

5/. Declaratia din 9 Septembrie 1947.

a/In casa STIRBEY, încă din vara anului 1945, avea un loc întruniri frecvente la care participau: IULIU MANIU, BARBU STIRBEY, DINU BRATIANU, TITEL PETRESCU, NICULESCU BUZESTI, VISOIANU, POGONEANU, STYRCEA, CAMIL DEMETRESCU, RADU BUZESTI. Aceste întruniri se efectuau fie în plen, fie pe grupuri de persoane.

Adeseori la întrunirile în plen participau şi reprezentanţii anglo-americanilor .... din toate acestea am dedus că persoanele de mai sus formau un grup de conducere al întregii acţiuni de rezistanţă care lua hotărâri de comun acord cu reprezentanţii anglo-americani.

b/. După întrunirile grupului arătat mai sus şi cu mult mai fecund decât acesta se întrunea un alt grup, de cele mai multe ori la casa STIRBEY, uneori la MANIU acasă şi la POGONEA-

./.

NU acasă......... Acest grup traducea în măsuri / scrisori, instrucțiuni, memorii, declarații, comunicate ale P.N.T., etc./ hotărârile ce se luau de grupul arătat mai sus sau de cele mai multe ori de MANIU personal, care avea întrevederi și singur cu reprezentanții anglo-americanilor.......

Din faptele arătate mai sus, din modul de lucru al acestui grup, dar în special din faptul că orice hotărâre care se lua nu era o inițiativă a acestora ci o consecință a unei instrucțiuni primită dela MANIU, am dedus că acest grup avea un rol de execuție, rol pe care și l-a păstrat și chiar accentuat după plecarea lui VIȘOIANU și BUZESTI.

c/. POGONEANU folosea pentru nevoile sale informative o serie de prieteni personali pe care i-am văzut adeseori venind la el. Intre aceștia notez următoarele nume: ANTON GOLOPENTIA - subdirectorul Institutului de Statistică, OCTAVIAN NEAMTU - dela Fundațiile Regale -, NAE POPESCU tot dela Fundațiile Regale, PANAID GHEORGHIU - Secretar General la Finanțe, DORIN ILIESCU, avocatul POPP dela Municipiul Bucuresti, OPRISAN, DODY GEORGESCU, D'ALBON, TIBERIU IONESCU, KABISCH, BALACEANU, CALIN BOTEZ, HILLARD, MIRONESCU, CESIANU, VALEANU, CISEK, CARMEN LAZARESCU, MURES AXENTE, CHINEZU, BUZNEA, MIHAI POPP, POPESCU ORADEA.

6/. Declarația din 28 August 1947.

Scrisorile și instrucțiunile se predau lui RADU BUZESTI și CAMIL DEMETRESCU, care le transmiteau prin intermediul unor militari americani, cu care familia STIRBEY era în vizită dar al căror nume era păstrat în cel mai mare secret ....

O altă cale de transmitere era prin intermediul Misiunei Politice Americane, lucru care se aranja prin desele întrevederi care aveau loc între POGONEANU și MELBOURNE la POGONEANU acasă. ...... Subsemnatul sunt convins că de această transmitere aveau cunoștință și se făcea cu asentimentul / dacă nu chiar prin respectivii/ lui BERRY și General SCHUYLER.

7/. Declarația din 28 August 1947./ a doua declarație/.

In completarea legăturilor dintre conducerea din țară de sub șefia lui MANIU și grupul din străinătate s'au mai folosit și următoarele căi: .... D-na HODOS, secretara M.S. Reginei / funcționară în Ministerul de Externe detașată la Palat/

./.

a primit prin CAMIL DEMETRESCU, o scrisoare dela POGONEANU, pentru NICULESCU BUZESTI, urmând ca aceasta scrisoare să fie dusă la destinație.

Alte legături au fost realizate prin curierii diplomatici prin ajutorul lui OPRISANU. Astfel chiar OPRISANU, a trimis când se afla la Paris, prin curierul diplomatic lui POGONEANU memoriile întocmite de GAFENCU.-

O altă cale de legătură era cu ajutorul Misiunei Militare Engleze și anume prin PORTER, TED MASTERSON, BILL YOUNG, prieteni personali ai lui VISOIANU, iar primul și al lui BUZESTI.

8/. Declaratia din 4 Septembrie 1947.

In completarea declarațiilor mele referitoare la legătura conducerii din țară cu grupurile aflate în străinătate, menționez că aceste legături se făceau și prin VANIA NEGROPONTE / soțul unei nepoate a lui STIRBEY - fiica D-nei BOXHALL/ care locuește în casa STIRBEY și care are un funcțiune la Palat.

O altă persoană din familia STIRBEY care era folosită pentru transmiterea corespondenței, având legături strânse cu ofițeri anglo-americani, era D-na NADEJDA FLONDOR.

9/. Declaratia din 31 August 1947.

Rolul Maiorului VERGOTI în afară de menținerea legăturii între Palat și grupul POGONEANU, a fost și acela de legătură cu grupul din străinătate.-

10/. Declaratia din 28 August 1947 / a doua declarație/.

Grupul secret efectiv al conducerii avea legături strânse cu Palatul. Astfel la inceput și în deosebi în pregătirea crizei din August 1945, participa direct la ședințele grupului STYRCEA prieten personal al lui BUZESTI - POGONEANU - VISOIANU, care la rândul lui păstra legături strânse cu Palatul.

In plus, știu cu precizie că BUZESTI se întâlnea cu IOANITIU, iar VISOIANU, îl vedea des pe NEGEL. ......

Rolul reprezentanților Palatului era de a informa pe Rege asupra celor hotărâte de conducerea rezistenței și în acelaș timp de al determina să ia atitudinile convenabile acestor hotărâri.-

./.

11/. <u>Declaratia din 29 August 1947.</u>

Rezultatul final care se urmărea a fi obtinut în întreagă activitate subversivă, condusă de MANIU, cu ajutorul anglo americanilor şi a Palatului, era în general crearea unui " al doilea 23 August". In concret, organizaţiile teroriste ce se creau în ţară de către P.N.T. / formaţiuni muncitoreşti, studenţeşti, militari deblocaţi sau chiar activi/ folosind momentul politic favorabil determinat prin interventia în ţară a anglo americanilor, pe baza activităţii din străinătate a grupului aflat acolo, trebuiau, la un semnal dat, să răstoarne prin violenţă ordinea existentă şi să înlocuiască regimul democratic printr'un guvern al celor trei partide de opoziţie, condus de MANIU.-

Acest guvern ar fi trebuit să fie format iniţial - la momentul oportun - total sau partial în străinătate şi ar fi venit în ţară în momentul izbucnirii insurecţiei. In aceasta idee, era necesar ca să fie trimiţi în străinătate figuri reprezentative ale partidelor de opoziţie, întrucât cei aflaţi în în străinătate erau fie personalităţi care avuseseră animozităţi cu P.N.T., fie numai technicieni. Aşa se explică necesitatea fugii în străinătate a grupului MIHALACHE.

12/. <u>Declaratia din 5 Septembrie 1947.</u>

a/Prin Aprilie 1947, am văzut pe POGONEANU, scriind o scrisoare adresată lui BUZESTI. Am putut citi în grabă aproximativ următoarea frază: Trebue urmărită în actiunea ce o duceţi să putem obtine cel puţin o soluţie gen Iran." Notez ca această chestiune s'a mai desbătut şi în discuţii, întrucât se producese cunoscută actiunea americană în Azerbeidgian.

b/. Unul din obiectivele de mare importanţă pe care conducerea rezistenţei îl urmărea permanent în actiunea dusă în străinătate cu ocazia redactării Tratatului de Pace, era obţinerea plecării trupelor sovietice din ţară şi în acelaşi idee schimbarea liniilor de comunicaţie a U.R.S.S., cu Austria prin Rusia Subcarpatică şi Polonia ....

După semnarea Tratatului de Pace cu ocazia unor comentarii asupra Tratatului de Pace făcute de POGONEANU, acesta afirma că cea mai grea clauză din Tratat / pentru el / o constitue neobţinerea evacuării trupelor sovietice din România, spunând

./.

că " această clauză încurcă toate lucrurile". Este neîndoios că aceasta îngreuna declanșarea acțiunei de răsturnarea guvernului, prin violență, deoarece prezența trupelor sovietice punea piedici totale.

13/. <u>Declarația din 9 Septembrie 1947.</u>/prima declarați

Așa cum am mai arătat anterior susțin că pregătirea și execuția plecării lui NICULESCU BUZEȘTI - VIȘOIANU, au fost aranjate - din ordinul lui MANIU - de către POGONEANU, RADU BUZEȘTI, STYRCEA și CAMIL DEMETRESCU.-

14/. <u>Declarația din 15 August 1947.</u>

POGONEANU, personal mi-a afirmat mie și lui RADU BUZEȘTI, că MANIU, l-a învestit pe NICULESCU BUZEȘTI - la plecarea acestuia din țară - cu o împuternicire scrisă care îi permitea acestuia să reprezinte punctul de vedere oficial al P.N.Ț., în străinătate......... Să facă demersurile necesare pe lângă factorii internaționali, să organizeze propaganda în străinătate și să exercite asupra grupului de români dezidenți o adevărată tutelă.-

15/. <u>Declarația din 26 August 1947.</u>

In această privință BUZEȘTI și VIȘOIANU îmi cereau să le dau informațiuni, rezultate din telegramele cifrate, cu toate că nu eram la Direcția Cifrului, dar obținute prin relații. Ii interesau conferința dela Londra, Conferința dela Moscova, date asupra procesului de 6 milioane de franci elvețieni dela Berna, întrevederile Domnului FRANASOVICI înainte de conferința dela Paris.-

16/. <u>Declarația din 16 Septembrie 1947.</u>

Imi amintesc cu prilejul comentariilor asupra crizei din August 1945, că notele remise de Guvern Comisiei Aliate de Control ar fi fost redactate de NICULESCU BUZEȘTI. Ceeace l-a făcut pe POGONEANU, să-și exprime satisfacția / desigur că colaborase și el/ și pe un ton de glumă să se adreseze d-lui BUZEȘTI spunându-i: " Văz trebui să-ți pui firma pe casă - specialist în lovituri de Stat".

./.

17/. Declaratia din 13 August 1947.

Prin luna Oct.1946, Dl.Consilier POGONEANU, mi-a spus că va trimite pe D-ra SORESCU, viitoarea sa soţie, să ridice dela Minister două valize cu haine şi câteva casete cu hârtii personale....... Valizele erau depozitate într'o cameră a Directiei Cifrului de mult, din timpul când Domnia Sa era Directorul Cabinetului şi Cifrului, de unde au fost scoase seara pe scara de serviciu şi transportate cu maşina lui POGONEANU la el acasă - D-ra SORESCU ferindu-se de a fi observată - De aici nu ştiu ce s'a mai făcut cu acestea.

Despre aceasta nu am înştiinţat nici un şef erarhic, fiindcă mi s'a spus că sunt lucruri personale.

18/. Declaratia din 17 August 1947.

Imi amintesc că odată rugându-mă / POGONEANU / să trec pe la MELBOURNE spre a-i cere să vină să-l vadă, POGONEANU mi-a dat un plic pe care urma să-l predau lui MELBOURNE. După cele spuse de POGONEANU, plicul conţinea scrisori pentru CRETZEANU care trebuiau să fie expediate în America prin intermediul lui MELBOURNE.-

19/. Declaratia din 17 August 1947 / a doua declaraţie/

In preziua remiterii notei de către Suveran celor trei şefi ai Misiunilor Militare aliate, am fost însărcinat de către NICULESCU BUZESTI, să iau contact cu MARJORIBANKS, dela Legatia Britanică spre a vedea care este punctul de vedere Britanic faţă de atitudinea care voia să o ia Suveranul şi ce poate a zi.

20/. Declaratia din 28 August 1947. /prima declaraţie/

Notez că subsemnatul am fost însărcinat de multe ori să aranjez întrevederi între cei doi de mai sus / POGONEANU şi MELBOURNE / fără a cunoaşte însă subiectul întrevederei.

Sunt convins însă că aceste întrevederi aveau drept obiectiv, în afara altor chestiuni de ordin politic şi aranjarea transmiterii corespondentei, deoarece, după o astfel de întrevedere am transmis din ordinul lui POGONEANU lui MELBOURNE o scrisoare adresată lui CRETZEANU.

./.

21/Declaratia din 1 Septembrie 1947.

Prin Sept.1946,în timp ce mă aflam la Minister,CAMIL DEMETRESCU mi-a propus să plec cu în străinătate.Am refuzat fără a cere vre'o lămurire.După câteva zile în timp ce eram la STIRBEY POGONEANU de față cu soția sa actuală mi-a propus deasemenea să meditez asupra plecării mele,referindu-se la discuția între mine și CAMIL.Am repetat,refuzând.-

22/. Declaratia din 5 Sept.1947 /

In luna Aprilie 1946,am fost chemat de POGONEANU acasă la el în Sos.Jianu. Mi-a dat un plic să-l duc lui HULCK,spunând că e foarte urgent și secret,că lucrul era deja aranjat și că acesta nu putuse trece să-l ia; în fine că plicul trebuia să-l ducă BERRY,care pleca la Ankara foarte curând și care avea să-l prindă pe CRETZEANU la Ankara înaintea plecării acestuia.

23/. Declaratia din 19 Sept.1947.

VISOIANU avea relații personale foarte strânse cu Col. englez TED MASTENSON și Maior englez YOUNG. Aproximativ in Februarie 1945, când VISOIANU era Ministru de Externe, am fost chemat în cabinetul său și mi-a predat un plic cu ordinul să-l duc la Misiunea Militară Engleză și să-l predau Col.MASTENSON, lucru pe care l-am executat cunoscând astfel acest ofițer.

24/. Declaratia din 19 Sept.1947.

Legătura conducerii grupului de rezistență din țară cu misiunile civile anglo-americane din țară se realiza fie direct cu șefii acestor misiuni de către VISOIANU,BUZESTI,POGONEANU sau chiar MANIU,fie prin intermediul lui CAMIL DEMETRESCU, HILLARD și subsemnatul.

In afara legăturilor cu anglo-americanii, arătate de subsemnatul în declarațiile anterioare,subsemnatul mai adaug că am fost trimis de POGONEANU și din ordinul acestuia am transmis următoarele documente lui MELBOURNE și PORTER:

- In Sept.1946,memoriul lui GAFENCU,prezentat la Conferința Păcii;
- Inaintea începerii Conferinței dela Paris,o analiză a situației din țară făcută de NICULESCU BUZESTI sub aspectul intereselor P.N.T.;

./.

 857 0857

- Diverse memorii întocmite tot de Buzeşti;
- In Iarna anului 1946, un studiu asupra situaţiei economice şi textul xomplet al primului acord economic dela Moscova. Acest text Pogoneanu l-a primit acasă dela D-na Spirescu- dela Cabinetul D-lui Tătărăscu -
- Acordul economic încheiat la Moscova împreună cu anexele secrete. Acest acord mi-a fost dat de Consulul Tincu, din M.A.S., pentru Pogoneanu, dela care l-am primit pentru cele două Misiuni;
- In Primăvara anului 1947, am primit dela Pogoneanu un studiu asupra stabilizării, întocmit de Romniceanu şi care fusese adus de Fillard;
- Cam în acelaş timp am transmis D-lui Porter şi Melbourne, protocolul încheiat de Delegaţia Română la Belgrad, protocol pe care Pogoneanu îl primise dela D-na Spirescu;
- Aproximativ în luna Iulie 1947, memoriul D-lui Tătărăscu pe care deasemenea Pogoneanu îl primise acasă prin D-na Spirescu;

In afara declaraţiilor şi faptelor al căror rezumat l-am arătat mai sus, adaug următoarele fapte:

- La punctul 6 / Declaraţia din 28 August 1947:/

In legătura cu contactele directe care le aveau Buzeşti şi Vişoianu cu anglo-americani, îmi amintesc de o convenţie avută cu Vişoianu prin Iarna lui 1945, când acesta mi-a afirmat că" atunci când îl vede pe Le Rongental, xxxxxx mâine, îi va da şi o scrisoare personală de expediat în străinătate"

- La punctul 10 / Declaraţia din 28 August 1947/

Imi amintesc că deseori Buzeşti şi Vişoianu mi-au confirmat că l-au văzut pe Suveran / bineînţeles în legătură cu un eveniment politic mai important/ de pildă, în Iarna lui 1945, Vişoianu, fiind invitat la o vânătoare unde participa şi Suveranul şi care urma peste o săptămână - mi-a spus că " va putea să-i vorbească Regelui în linişte în chestiunea crizei de atunci ca să nu cedeze".

- La punctul 15 / Declaraţia din 28 August 1947/

Adaug că şi Pogoneanu - pe lângă Buzeşti, şi Vişoianu cereau informaţiuni din telegramele cifrate.

- La punctul 19 / Declaraţia 17 August 1947/.

Adaug că atunci când - în timpul crizei din August 1945 - am fost trimis din ordinul lui Buzeşti să-l văd pe Majoribanks, şi Vişoianu m'a însărcinat să-i aranjez o întrevedere cu Majoribanks - chiar pentru după amiaza zilei, spunându-mi numai pentru mine că " trebue să-l vadă imediat cu toate că îi vorbise recent. Dar am impresia că englezii ezită şi nu se poate face nimic fără sprijinul lor în chestiunea aceasta. De altfel, nu poate lăsa pe Rege descoperit. Dl. Majoribanks a acceptat întrevederea şi a spus că va discuta pe larg această chestiune cu Vişoianu.

La punctul 24 / Declaraţia din 19 Septembrie 1947 /

Adaug că tot D-na Spirescu mi-a dat pentru Pogoneanu în Iulie 1947, protocolul încheiat de Delegaţia României la Sofia care, din ordinul lui Pogoneanu, le-am remis anglo-americanilor.

Pe lângă cele mai sus, mai adaug acest fapt şi anume:

A/. Stiu dela Pogoneanu şi Camil Demetrescu că - aproximativ în Primăvara lui 1945, aceştia au fost invitaţi, împreună cu Buzeşti la o masă privată de Suveran, ca unii care participaseră discret la actul dela 23 August 1944.

./.

B/. Legăturile lui Pogoneanu cu partidul Național Liberal Brătianu erau făcute prin Camil Demetrescu. Aceștia îl vizitau des pe Dinu Brătianu, căruia îi duceau scrisori la semnat pentru expediat în străinătate, informațiuni dela grupurile din străinătate despre activitatea lor sau articole de Presă ale acestora.

Am asistat deseori la conversațiuni între Pogoneanu și Demetrescu, când primul îl trimitea la Dinu Brătianu: "Mai treci pe la Dinu Brătianu, vezi ce-ți mai spune" ce mai e în Partid? tu ai relații doar".

Menționez că și Hilard îl vedea pe M. Romniceanu.

C. Palatul avea legături directe cu anglo-americani deoarece l-am văzut de 2 - 3 ori pe Ioanițiu eșind dela Melbourne și LeRongetal.

D./In Primăvara anului 1947, Pogoneanu mi-a spus că îi va scrie lui Atanasiu/ la Geneva/ " să pună articolele trimise în mare siguranță, fiindcă ar putea fi sustrase de acolo, de interesați."

E/. In Primăvara anului 1945, când Bălăceanu a plecat din postul de Director al Mareșalatului Palatului, s'a pus problema numirii unui funcționar - detașat de la Externe. Pogoneanu a numit atunci pe Consulul Naum Ionescu /aflat atunci la Rusciuk/ - fost consul mult timp în America - după un timp de gândit asupra eventualei persoane, spunând : " îl cunosc, e un om serios și am încredere în el. Trebue să fie un om cunoscut acolo".

7/. Inaintea plecării Delegației Române la conferința dela Paris / Vara 1946/ Pilotti care conducea comisiunea păcii din Minister mi-a încredințat două pachete pentru a fi puse în valizele pentru Paris / care plecau cu Pilotti/, spunându-mi că sunt ale lui Pachișeanu și conțin documente importante.

Notez că la întoarcere, Pachișeanu, care a făcut parte și el din Delegațiune, m'a întrebat de Pogoneanu și mi-a spus că la Paris " i-a văzut pe toți cei din rezistență- pe Augustin Popa / cu care e bun prieten/ pe Coste, pe fratele lui Pogoneanu și alții mai mari cu care se întâlneau pe ascuns în restaurante de cartier și a stat mult de vorbă.

Aceasta îmi este declarația pe care o dau, o susțiu și o semnez.

26 Septembrie 1947. /ss/ Florin Roiu

VI

17 Sept

859

00859

DECLARAŢIE

Stiu că, în epoca tratativelor cu Maiorul HALL şi Lt.HAMILTON, Dl.Gr.N.BUZESTI a vizitat în câteva rânduri pe Dl.IULIU MANIU. D-sa părăsea în acest scop Palatul Stirbey, unde mă aflam şi eu, în jurul orei şease după amiază.

ss/Victor Rădulescu
Pogoneanu.

17.IX.1947

DECLARAŢIE

In afară de întrevederea ce am avut cu Maiorul Hall şi Lt.Hamilton la domiciliul Dlui I.M.Stârcea - întrevedere relatată într'o declaraţie deosebită -, i-am văzut pe cei doi ofiţeri americani în două rânduri, la locuinţa din Parcul Jianu a Lt.Hamilton.-

Prima oară i-am vizitat spre a-i convinge să asigure plecarea din Ţară a Dlui C.Vişoianu. Am obţinut acest lucru condiţionând propria mea plecare - pe care cei doi ofiţeri americani o socoteau necesară - de plecarea prealabilă a D-lui Vişoianu.

A doua oară am fost rugat de dânşii să le dau o scrisoare prin care să se constate că activitatea lor a fost utilă şi că nici o indiscreţiune în legătură cu ea nu a fost comisă din partea mea sau a prietenilor mei. O asemenea indiscreţiune se produse-se într'adevăr în mod întâmplător, pe cât am aflat, în cercurile Misiunei americane, iar Maiorul Hall şi Lt.Hamilton fuseseră imediat rechemaţi (ei au plecat o zi sau două după această ultimă întrevedere cu mine). Amândoi şi în special Lt. Hamilton erau extrem de deprimaţi.-

Le-am dat scrisoarea ce-mi cereau şi prin care stabileam mai întâiu că sprijinul ce întâlnisem la dânşii în asigurarea plecării din Ţară a D-lor Gr.N.Buzeşti şi C.Vişoianu ne fusese extrem de preţios şi apoi că nici o indiscreţiune nu fusese comisă în privinţa lor de către mine sau prietenii mei.-

ss.Victor Rădulescu-Pogoneanu

17.Septembrie 1947.

R.F.

4 oct 947

861

00861

DECLARAȚIE

Cerându-mi-se să precizez elementele de fapt pe care-mi întemeiez convingerea că Dl. Iuliu Maniu a fost pus în curent de către Dl. Grigore Niculescu-Buzești cu conversațiunile dintre acesta și Maiorul Hall și Locotenent Hamilton, enumăr mai jos aceste elemente.- :

1/. Faptul că, în cursul conversațiunii la care am asistat, Dl. Grigore Niculescu - Buzești a invocat calitatea sa de reprezentant al partidului național-țărănesc.-

2/. Faptul că la timpul când au avut loc conversațiunile ca și după aceasta Dl. Grigore Niculescu-Buzești a vizitat în câteva rânduri pe Dl. Iuliu Maniu.-

3/. Faptul că, Dl. Iuliu Maniu a acordat D-lui Gr. Niculescu-Buzești mandatul pe care acesta arătase, în cursul conversațiunii la care am asistat, că este în măsură să-l obțină cu dovada a calității sale.-

Faptele relatate în declarațiunile ce mi s'au comunicat ale D-lor Ion de Mocsonyi-Styrcea și Radu Niculescu-Buzești au fost deasemenea de natură a-mi confirma această convingere.-

ss/. Victor Rădulescu Pogoneanu

4 Octombrie 1947

VI

862

00862

D E C L A R A T I E

Cerându-mi-se să precizez elementele de fapt pe care-mi întemeiez convingerea că Dl.Iuliu Maniu a fost pus în curent de către Dl.Grigore Niculescu-Buzești cu conversațiunile dintre acesta și Maiorul Hall și Locotenent Hamilton, enumăr mai jos aceste elemente.- :

1/. Faptul că, în cursul conversațiunii la care am asistat, Dl.Grigore Niculescu - Buzești a invocat calitatea sa de reprezentant al partidului național-țărănesc.-

2/. Faptul că la timpul când au avut loc conversațiunile ca și după aceasta Dl.Grigore Niculescu-Buzești a vizitat în câteva rânduri pe Dl.Iuliu Maniu.-

3/. Faptul că, Dl.Iuliu Maniu a acordat D-lui Gr.Niculescu-Buzești mandatul pe care acesta arătase, în cursul conversațiunii la care am asistat, că este în măsură să-l obțină cu dovada a calității sale.-

Faptele relatate în declarațiunile ce mi s'au comunicat ale D-lor Ion de Mocsonyi-Styrcea și Radu Niculescu-Buzești au fost deasemenea de natură a-mi confirma această convingere.-

ss/. Victor Rădulescu Pogoneanu

4 Octombrie 1947

9 oct

863

00863

DECLARATIE

Cerându-mi-se să precizez cele ce susţin despre activitatea desfăşurată de grupul românilor din străinătate, declar următoarele :

Cea dintâi manifestare organizată a acestui grup a fost acţiunea de prezentare şi susţinere a celor două memorii prin Gafencu la Conferinţa de Pace de la Paris.

Gruparea foştilor diplomaţi şi oameni politici români din străinătate s'a produs prin solidarizarea lor spontană, ce a fost însă organizată prin acţiunea Dlor Al.Crutzeanu (care înainte de plecarea sa din Turcia fusese pus în curent cu vederile opoziţiei printr'o scrisoare a dlui Maniu) şi Gr.Gafencu.

Cea dintâi luare de contact s'a produs la Geneva, (acasă la dl.Gafencu) când s'a decis să se păstreze colaborării un caracter neformal, neindicându-se nici un şef şi când s'au luat măsurile pregătitoare redactării primului memoriu Gafencu.

Invitaţiile de adeziune la acţiunea propusă au fost fixate de dnii Gafencu şi Crutzeanu. In legătură cu aceasta , observ că, în scrisoarea ce adresase Dlui Crutzeanu, dl.Maniu menţionase necesitatea de a se realiza solidaritatea tuturor patrioţilor români din străinătate, prin colaborarea organizată a personalităţilor de frunte dintre aceştia.

Printre cei care au aderat în persoană s'au înscris la această acţiune erau dnii Tillea, Caramfil, Cornel-Bianu, Răut (Paris),Commen, Augustin Popa şi ulterior Citta Davilla.

In elaborarea memoriului Nr.I s'a luat ca bază, între altele, memoriul remis dlui Etheridge de către dl. Gr.N.Buzeşti precum şi alt material documentar trimis dlui-

./.

M.C.

Al.Crutzeanu tot de către Dl Gr.Niculescu Buzeşti, încă înainte de plecarea celui dintâiu în Turcia.

Ulterior a fost întocmit un al doilea memoriu cuprinzând o analiză critică a clauzelor proiectului de tratat de pace cu România.

In acest interval dl.Crutzeanu, în drum spre Statele Unite, s'a oprit pentru scurt timp la Londra, unde fusese precedat, în primăvara anului 1946, de către dl.Gafencu. Amândoi au văzut acolo o serie de personalităţi politice angleze la care au constatat un interes viu pentru chestiunile relative la Sud Estul European. Intre alţii mi-amintesc că dl.Gafencu a întâlnit pe dnii Churchill şi Eden.

După conferinţa dela Paris, dl.Gafencu s'a înapoiat în Elveţia unde a continuat să colaboreze la diverse ziare, în special Journal de Genève şi Gazette de Lausanne. Această activitate a d-sale este de altminteri cunoscută. In plus, după cum rezultă din scrisorile primite de mine şi aflate la dosarul anchetei, dl Gafencu a luat parte la consfătuirea din primăvara 1947 de la Geneva şi la care au mai fost de faţă dnii Gr.Buzeşti, Vişoianu, Bevilla etc.. Cu acest prilej s'a hotărît şi publicarea unui buletin juridic de informaţii despre România.

Sosit în Statele Unite, dl.Al.Crutzeanu a pregătit o carte despre "Politica balcanică între cele două războaie mondiale", a căutat să cunoască personalităţile politice de frunte şi în special senatori, deputaţi şi funcţionari ai Departamentului de Stat, precum şi personalităţi. Din activitatea d-sale, ştiu că, la epoca ratificării tratatului de pace cu România de către Senatul american, d-sa fusese invitat să facă o depoziţie în faţa Comisiei de politică externă. In această depoziţie ştiu că dl.Crutzeanu avea intenţiunea de a face o expunere asupra chestiunilor interesând România potrivit vederilor sale, fără a se pronunţa încă asupra chestiunei ratificării. Depoziţia nu a mai putut avea loc, dat fiind că dl.Crutzeanu nu era cetăţean american. In afară de acesta dl.Crutzeanu a publicat câteva articole şi scrisori în

./.

ziare şi reviste americane, în special de polemică cu dl.Ralea. De asemenea, dl Crutzeanu, fără a se socoti calificat că adera la acţiunea Blocului agrar Danubian constituit în Statele Unite, a luat însă parte la conferinţa de presă convocată de iniţiatorii acestui Bloc.

In ce-l priveşte pe dl.Vişoianu, dl.Gr.N.Buzeşti şi eu însumi ne gândisem la dânsul ca şi la dl.Al.Crutzeanu ca eventuali înlocuitori pentru cazul că dl.Gr.N.Buzeşti nu şi-ar fi putut continua activitatea ce-şi propunea să desfăşoare în străinătate.

De asemenea, potrivit celor discutate de către dl.Gr.N.Buzeşti cu dnii Hall şi Hamilton, dnii Vişoianu şi Al Crutzeanu ar fi urmat să facă parte din comitetul proiectat pentru străinătate ca având conducerea acţiunei respective prevăzută în memorandum ca acţiune de rezistenţă.

Intre scopurile urmărite de acţiunea românilor din străinătate este de sigur şi răsturnarea regimului intern din România în vederea înlocuirii lui cu un guvern asemănător celor dinainte de 6 Martie 1945, folosindu-se de posibilităţile oferite de conjunctura internaţională.

ss. Victor Rădulescu Pogoneanu.

9 Octomvrie 1947.

7 oct

866

D E C L A R A T I E

Subsemnatul, RUSSU SYVASILE de ani 34, născut în comuna Sarichioi Jud. Tulcea, fiul lui Simion și al Domnica, căsătorit, având un copil, de profesiune avocat, cu ultimul domiciliul în orașul Tulcea, Str. Slozeu Nr. 4, declar următoarele:

In partidul N.T., activez din anul 1936, fiind secretarul Bir. de Avocatură al șefului organizației Județene N. Georgescu Tulcea.

In această calitate, am ocaziunea să cunosc pe membrii mai importanți ai org. Județene precum și activitatea politică a lor, fiind întrebuințat în unele ocaziuni și la lucrările de cancelarie ale partidului.

Astfel, am putut constata că P.N.T., n'a mai ținut cont de programul fixat, abătându-se dela el, treptat, treptat, până în cele din urmă să aibă o nuanță anti-democratică, anti-guvernamentală și anti-sovietică.

Imediat după 23 August 1944, P.N.T., se "situiază", în afara intereselor clasei țărănești și muncitoare, prin colaborarea strânsă cu partidul liberal care era împotriva reformelor democratice propuse și susținute de partidele muncitorești. Prin colaborarea cu partidul Liberal, P.N.T., s'a opus la reforma agrară și la etatizarea Băncii Naționale, pentru a susține interesele moșierilor și a financiarilor, în detrimentul țăranilor și muncitorilor.

Ca o justificare a acestei opuneri la reformele democratice, conducerea P.N.T., da dispozițiuni organizațiilor Județene că reforma agrară este o momeală electorală, urmată prin confiscarea pământului dela gospodarii înstăriți pentru ca până la urmă pământul dat țăranilor, să fie confiscat și dela ei ajungându-se astfel la proprietatea colectivă, care va pauperiza țărănimea. In județul Tulcea, s'a făcut propagandă în sensul că rezultatul Reformei Agrare va fi desființarea proprietății individuale și înființarea colhozurilor după sistemul sovietic, aceace ar fi că proprietatea țăranului să fie confisca-

./.

tă de Stat şi astfel va deveni din stăpân un sclav al Statului contând ca un simplu număr.

In acest scop s'au dat dispozitiuni ca ţăranii să se organizeze în grupuri cari să aibă misiunea ca în ziua alegerilor să fie prezenti la sectiile de votare si cu orice pret să apere urnele de votare,ca să asigure reusita P.N.T.,in alegeri

Ca un exemplu că s'au dat aceste dispozitiuni este incidentul întâmplat în ziua alegerilor,la sectia de votare din comuna Beidand,din Judetul nostru.

Insuşi organizarea partidului pe diferite sectiuni de tineret,de militari,etc.denotă că PUN.T.,nu era un partid democrat propriuzis,şi lua o nuanţă de tip fascist,probabil că aceastăă i s'a imprimat de unele elemente legionare cari au pătruns în partid.

In organizatia de Tulcea,această tendintă de fascizare s'a incercat să fie impiedicată,dar nu a reusit din cauză că dela Centru din Bucuresti veneau recomandări de a proceda la organizarea arătată mai sus.

Partidul N.T.,a făcut o politică anti-guvernamentală, neloială speculând si canalizând unele nemultumiri izvorâte din lipsurile prin care trecea tara,după un războiu dezastruos şi o secetă de mai bine de doi ani.

In acest scop,critica orice măsură luată de guvern,chiar dacă era bună,fără ca vre'odată să fi venit cu soluţiuni de îndreptare,refuzând si colaborarea ce i s'a cerut de partidele Guvernamentale pentru a scoate tara din impasul greu.

Toate străduintele guvernului erau etichetate şi chiar ajutorul ce ne venea din U.R.S.S.,era socotit ca neîndestulător faţă de cel venit din America.

Măsura luată de guvern privind dirijarea cerealelor si a mărfurilor,pentru o cât mai bună si echitabilă repartitie, era luată de P.N.T.,in derâdere,spunând că totul se face superficial si niciodată măsurile luate nu-şi ating scopul scontat, căutând să scoată în evidentă,că,cei cari conduc destinele ţării sunt rău intentionati si nepricepuţi şi că blocarea mărfurilor şi a cerealelor nu se face decât în scopul de a îmbogăţi pe speculanţii cari sunt oamenii regimului.

Ca un exemplu că politica anti-guvernamentală a P.N.T., a fost neloială,este refuzul D-lui Iuliu Maniu de a colabora

./.

la aducerea de alimente din America, pentru regiunile înfometate, cu toate că în acest scop, a fost solicitat chiar şi de Partidul Liberal, a D-lui Dinu Brătianu, făcând să se vadă din aceasta că scopurile politice, ce le urmărea erau mai presus de foametea ce o suferea populaţia din regiunile înfometate.

Politica antiguvernamentală a P.N.T., a culminat prin acţiunea sa în străinătate, în contra intereselor ţării, făcând orice concesiuni capitalului şi trusturilor străine, numai pentru a putea deţine guvernarea României.

In afară de atitudinea sa antidemocratică şi antiguvernamentală P.N.T., a înţiţiat şi a creat în opinia publică şi o atmosferă antisovietică, prin diferite articole de ziar, din presa partidului şi prin diferite cuvântări ţinute în adunări publice.

Astfel Dl. Mihalache într'o cuvântare ţinută în sala "Aro" din Bucureşti, a criticat sistemul colectivist agrar din Rusia Sovietică, exemplificând realizările din Topoloveni pe care le-ar fi arătat însuşi D-lui Ostrovschi, Ministrul U.R.S.S.-ului din România.

Tot ca o atitudine anti-sovietică se poate considera şi expozeul D-lui Iuliu Maniu făcut în faţa reprezentanţilor presei străine, după alegerile din 1946, când a afirmat că trupele sovietice aflate în ţară au sprijinit guvernul în alegeri pentru a motiva faţă de străinătate şi faţă de opinia publică din ţară, impopularitatea P.N.T.-

Deasemenea atitudinea antisovietică a P.N.T., se poate vedea din acţiunea în străinătate a P.N.T., prin diferite memorii înaintate ţărilor din Apus, în care se plângea de şederea şi excesul trupelor sovietice în ţară, precum şi faptul că condiţiunile Armistiţiului şi a datoriilor de războiu faţă de Rusia Sovietică sunt prea grele, fără să se ţină seama că prin atitudinea sa pur apuseană favoriza subjugarea economică şi politică a ţării noastre, intereselor capitalului şi a trusturilor străine.

Refuzul de colaborare şi de bună vecinătate cu U.R.S.S., se poate vedea şi din faptul că membrii P.N.T., au fost opriţi de a se înscrie la A.R.L.U.S..

Aceasta îmi este declaraţia pe care o dau şi pe care o susţin şi o semnez.

ss/Rusu Vasile

Bucureşti 7 Oct. 1947

30 - Iul. 869

00869

DECLARATIE

Subsemnatul ROZOREA ION, sofer taximetrist, domiciliat în Bucureşti, Str. V. Plegoianu Nr. 34, căsătorit, fiul lui Ilisie şi al Mariei, de ani 44, serviciul militar satisfăcut la întrebările care mi s'au pus declar următoarele :

In seara zilei de 13 Iulie pe la orele 21 am fost oprit în Bdl. Dacia colţ cu Str. Polonă de un domn în haină albă.- Am tras aproape de colţul Str. Polonă cu Bdl. Dacia şi în maşina mea cu Nr. 12572 B. s'a urcat un domn în haină albă, care susţinea pe un alt domn în vârstă, care se mişca greu.- Celălalt domn în haină albă s'a urcat în faţă.- I-am dus în prima stradă din stânga din Str. Roma, unde i-am lăsat la a doua sau a treia casă.- Acolo am fost plătit cu 200 mii lei de către Domnul care şedea lângă mine şi ei s'au urcat, iar la întrebarea pusă D-lui bătrân, " D-le şef, mai rămânem a spus că putem pleca.-

Drept care dau prezenta declaraţie pe care o semnez propriu.-

ss' Rozorea Ioan

30.VII.1947

8790870

D E C L A R A T I E

Subscrisul VASILE SERDICI declar următoarele :

Din sugestia Dlui MANIU, care recomanda aceastea pentru a crea relaţii de apropiere cu străinăi, am oferit la mine acasă, pe la sfârşitul şi inceputul 1945 diferite mese unde invitam rând pe rând : pe Dl. A. GIBON, ziarist englez, dl. LANGAS- SEZEN, ziarist turc, dl. col. BOLTON, care venea întovărăşit de dl. maior sovietic JIJLOV, dl. FRANK GUY/ France Press/ cu dl. şeful dsale / tot francez dela France presse/ Mrs. Thea /ziaristă americană/ LEHRER, cu secretarul lui, cpt. KEY, etc. Nu pot ţine minte la care din mese a fost unul sau altul, dar reţin că la masa unde era invitat dl. FRANK şi seful dsale, era de faţă şi dl. MANIU.-

Buletinul de Presă pentru străini l-am dat numai unora din ziariştii străină, dar nu ţiu minte, căruia da sau nu, mai cu seamă că era scris in Româneşte.-

Dl. MARKHAM a fost o singură dată la mine cu dl. GH. LAZAR, când mi-a dat şi o copie a unui articol pe care l-a trimis in America.-

/ss/ V.V. Serdici,

28 August 1947.-

NM

VI

871
00871

D E C L A R A T I E

Subsemnatul V.SERDICI, declar următoarele:

Colaboratorii mei dela Biroul Presei erau următorii:

1/.- BELDEANU, pe care conform înţelegerii cu Dl.MANIU l-am l-am preluat dela Biroul Presei al Partidului care lucra în Str.Clemenceau Nr.9.

BELDEANU, n'a lucrat decât 3 sau 4 zile, după cari, fiind urmărit, n'a mai venit.

2/.- BOSCA MALIN, preluat tot dela partid, unde era salariat, tot conform unei înţelegeri luate în Comitetul de Presă / AUREL DOBRESCU, PENESCU, HUDIŢA şi GH.POPP/, dar care n'a servit decât circa o lună, după care a fugit şi el, fiind urmărit.

3/.- D-ra MARIA - MADELENIA - ANGHELESCU.

4/.-Dl.Ing.OSCAR STOENESCU.

5/.- D-na CRISTI.

Din aceşti din urmă trei, D-na CRISTI, care o angajasem pentru lucrări din limba rusă, am concediat-o după o lună, neputând să-i dau de lucru.

D-ra ANGHELESCU, care vorbea şi scria bine franţuzeşte şi englezeşte, cât şi Dl, Ing.STOENESCU, au servit până la finele Martie 1945.

6/.- După aceasta dată, şi până la predarea Biroului Presei în Sept.1946, nu am avut alt colaborator decât pe D-na COLETTA BOUTEANU, Visarion 8, Bucureşti.

ss/ V.V.Serdici

29-9-1947-

DECLARAŢIE

Subscrisul VASILE SERDICI, declar următoarele:

Prin Decembrie 1944, Dl.MANIU m'a însărcinat să mă ocup de Biroul Presei Străine a Partidului N.T.,.I-am declarat pe loc D-lui MANIU că nu mă prea pricep deoarece n'am făcut nici odată o astfel de treabă,la care D-sa mi-a răspuns că este sigur că am să reuşesc să mă descurc,căci mă voi consulta cu el cât de des spunându-mi totodată că informaţiunile mi le va furniza el,Dl.PENESCU.

Totodată mi-a spus că ar fi bine să mă mai consult cu un ziarist priceput în această materie.

Ştiind că Dl.MANIU cunoaşte pe Dl.LONGOS-SEREN,ziarist şi secretar general al Asociaţiei Presei Străine din România, m'am dus la LONGOS şi arătându-i planul D-lui MANIU rugându-l să ne dea îndrumările necesare.Peste 3-4 zile Dl.LONGOS mi-a remis îndrumările sale scrise la maşină /3-4 pagini bătute la un rând/reprezentând schema întreagă a Biroului de Presă.Reţin din sfaturile sale următoarele:

1/. Antene plătite în redacţia ziarelor mai mari din Bucureşti.

2/. Felul înfăţişerei ştirilor în Buletin.

3/. Predarea Buletinului cel puţin cu o oră înainte de ora mesei.

4/. Un serviciul de informaţii bine plătit pentru a avea cât mai multe şi diverse ştiri.

5/. A oferi mese la ziarişti.

I-am comunicat D-lui MANIU,îndrumările date de Dl. LONGOS,arătându-i că este vorba de o cheltuială f.mare.Dl. MANIU mi-a răspuns că nu este de acord cu informatori plătiţi,că trebue să încep acest birou cu mijloace modeste şi că el îmi va procura informaţii,obligând deasemeni secretariatul general să culeagă şi să îndrumeze către Biroul Presei informaţiile dela diferiţi membrii ai P.N.T.-ului.

Dl.MANIU mi-a dat atunci indicaţii ca să

./.

redactez un buletin destinat conducerei P.N.T.,-ului în care să fac o revistă a presei Române şi străine/englez, american, elveţian, şi un alt Buletin Informativ pentru Misiunile Engleze şi Americană. Uneori acest buletin mergea şi la Misiunea Sovietică /Dl.ZUBO/ când articolele comentau ceva din "Graiul Nou". Acest buletin mergea şi la ziariştii englezi sau americani cari se aflau întâmplător în ţară şi la unii din membrii asociaţiei Presei Străină din România.-

Dl.MANIU mi-a atras atenţia că înainte de a preda acest buletin străin misiunilor să îl prezint şi D-sale. Am procedat întocmai, i l-am trimis sau prezentat personal zilnic sau de câteori apărea, şi niciodată D-sa nu mi-a făcut nici cea mai mică observaţie.

In ce priveşte pe Dl.LONGOS, care-l primea zilnic şi apoi de fiecare dată ce apărea, D-sa fie din proprie iniţiativă fie uneori întrebat de mine, îmi spunea că este foarte bine, că le place ziariştilor, având în vedere şi mijloacele restrânse cari le am la dispoziţie.

Informaţiile pe care le treceam în Buletinul Informativ pentru străini, le primeam dela Dl.MANIU direct, altele dela Secretariatul General /PENESCU/ altele dela membrii P.N.T.-ului din Bucureşti şi provincie, îndrumaţi la mine de către secretariatul general şi de Dl.MIHAI POPOVICI şi alţii. Dintre cei cari mi-au adus şi personal informaţii pe care apoi le-am trecut în buletin îmi amintesc pe Dl.VASILE MELIATE, VIRGIL SOLOMON, GHITA POPP, EMIL GHILEZAN, MAXENTIU, inginer VASLUI etc., etc.-

In buletin tipăream în primul rând vre'un răspuns la un articol care apărea în acea zi în presa Bucureşteană şi care-l ataca pe Dl.MANIU. Mă duceam la Dl.MANIU dis-de-dimineaţa şi-l întrebam ce am de răspuns şi în ce fel. Conform indicaţiilor D-sale confecţionam răspunsul. Apoi publicam informaţiile primite dela cei mai sus arătaţi şi cari erau: informaţii privitoare la incidente petrecute în ţară, în care se arătau abuzurile organelor guvernului şi în special a celor dependinte de Ministerul de Interne, greutăţile prin care trecea ţara explicându-le ca o consecinţă a guvernului GROZA.-

Declar că informaţiile trecute în buletin erau tendinţioase în sensul că ele trebuiau să arunce o lumină cât mai nefavorabilă asupra procedeelor Guvernului, punând în acelaşi timp partidul

./.

N.T.-într'o lumină favorabilă.Astfel cele petrecute la 8 Noev. 1945,în Piața Palatului Regal,au fost prezentate ca o provocare a Guvernului și Comuniștilor arătându-se totodată că cei câțiva comuniști uciși,au fost împușcați chiar de către comuniști,deși cunosc personal dela VIRGIL SOLOMON și BANI GHICA care au pregătit manifestația până la detalii,așa cum dau declarația separată.

Deasemeni în Buletin am publicat informația în care se arată că în Jud.Fălciu învățătorii,preoții sunt ridicați cu duba neagră.Aceasta ultimă informație mi-a dat-o Dl.VASILE MELINTE, dar eu n'am verificat-o,dealtfel eu nici nu puteam verifica informațiile cari îmi erau trimise sau emise.

Tot astfel n'am verificat știrea care o trecusără în buletin dar care mi-a fost dată de un prieten foarte cunoscut.,al cărui nume însă îl uit,care însă este directorul fabricei -/singurii/- de pălării din Jimbolia,și anume că numeroși tineri evrei, instruiți în prealabil militărește într'o clădire din Str. Mircea Vodă,după care sunt trimiși la Belgrad,Via Jimbolia.

Tot astfel am reprodus în buletin o știre primită în care se vorbea despre dezordinea pe C.F.R.,o alta care vorbea despre nimicirea vitelor de tracțiune în urma colectărilor anarhic din țară,înlocuirea fără decret a prefecților și primarilor,distrugerea Flotei noastre din Marea Neagră,etc.-

Buletinul îl predam printr'un curier iar uneori îl dădeam personal D-lui HULICK /dela americani/ și lui KEY dela Englezi.

Uneori,și numai Cpt.KEY,care venea destul de des la mine acasă,îmi cerea informații suplimentare la acelea arătate în buletin,fie că îmi cerea o complectare a lor,fie că îmi cerea sursa In general cererea aceasta de lămuriri suplimentare se referea la chestiuni economice.Imi aduc aminte că astfel de lămuriri mi-a fost cerute de Cpt.KEY relativ la date referitoare la extractia petrolului,la gazul metan,agricultură.In aceste cazuri informam în rândul întâiu pe Dl.MANIU,care mă îndemna cui să mă adresez pentru a obține datele cerute.

Biroul Presei l-am condus până în Sept.1946.Până la această dată scoteam buletinul pentru străini,la început zilnic apoi mai rar /1-2 pe săptămână/,cât despre buletinul pentru conducerea partidului nu-l mai scoteam cam din Aprilie 1945.

Pe la începutul anului 1946 Dl.MANIU mi-a făcut observația de ce scot buletinul pentru străini atât de neregulat / 1-2 pe săptămână/ și atunci,și pe în Iunie 946,iarăși l-am scos aproape zilnic.- Iar din Iulie până în Sept.foarte rar,când în Septembrie 946 am rugat pe Dl.MANIU să mă descărcineze.

./.

875
000875

Biroul Presei după aceasta dată a fost preluat de Secretariatul General care l-a însărcinat cu conducerea sa pe Dl.MOCANU.Motivul pentru care l-am rugat pe Dl.MANIU să mă desărcinaţi era 1/.greutatea cu care obţineam ştirile dela Secretariatul General . 2/.că chiar D-sa Dl.MANIU hotărâse cu toate ştirile politice şi documentele politice mai importante să fie transmise de Dl. PENESCU Misiunilor.

ss/ V.V.Serdici

29 - 8- 1947.

Mai declar că cheltuelile necesare acestui Birou de Presă şi Buletinului informativ pentru străini nu l-am primit dela altcineva decât dela casierul central ST.MIHAESCU din ordinul D-lui MANIU.-

ss/ V.V.Serdici.

29 - 8 - 1947

876
00876

D E C L A R A T I E

Subscrisul Vasile Serdici declar următoarele:

Dl. Porter întorcându-se din concediu din Londra (începutul 1947) mi-a făcut o vizită în timpul cărei mi-a spus: la noi P.N.T. este bine văzut şi dl. Maniu foarte apreciat. Totuşi lumea spune că pe când partidul comunist demonstrează un dinamism extraordinar, Dvs. nu vă ocupaţi decât de propagandă naţionalistă, dar n'aveţi nici un program tehnic şi nici tehnicieni. Ar fi bine să vă ocupaţi de astfel de chestiuni.

Eu am răspuns că în parte sunt de acord, însă că toate acestea sunt explicabile, noi neavând putinţa de informaţie. Numai dl. Porter mi-a spus că toată această informaţie el mi-o va pune la dispoziţie, în care scop va ruga oficiul de presă englez a-mi pune la dispoziţie toate publicaţiile economice şi sociale engleze.

Am urmărit imediat propunerea dlui Maniu, care după ce a ripostat supărat de critică, a spus că totuşi e bine să fac ceeace propusesem, adică un buletin "social economic" alegând colaboratori, cari vrând nevrând, citind atât material economic pe care urmau să-l traducă, se vor familiariza cu aceste probleme.

Am propus acelaş lucru şi dlui Sabin Manuilă, ştiind că participând şi el, orice aprehensiune din partea dlui Maniu va fi înlăturată.

In acest scop, şi pentru ca dl. Manuilă să audă personal pe dl. Porter care sugerase ideia, l'am poftit la masă şi pe Dsa, împreună cu Key, Ann Samuelş, Ilie Lazăr, Porter.

La această masă s'a discutat problema pe lung şi pe larg, intervenind şi o mică ceartă între dl. Porter şi Ilie Lazăr, care, aceasta pretindea că avem prea mulţi specialişti, nu prea puţini.

La 15 Aprilie am scos primul număr şi am scos consecutiv la fiecare 15 zile alt număr, în total 6.

./.

M.O.

Cuprinsul era pur ştiinţific, cuprinzând cele mai deseamă articole economice şi sociale din reviste engleze Tribune, Economist, Nouveau Tempo (rus) Americani, Belgieni etc.

Primul număr l'am dat şi dlui Porter şi dlui Melbourne.

Ca funcţionari aveam pe dl. Zotchievici, traducător şi Dra Nicolau, dactilografă.

ss. V.V. Serdici.

Acest buletin, scos în 50 exemplare, nu-l primeau decât şefii organizaţiilor judeţene.

ss. V. Serdici.

29 August 1947.

VI

878
877B

D E C L A R A T I E

Subsemnatul V. SERDICI, declar următoarele :

In legătură cu cele petrecute la 8 Noembrie 1945 declar că n'am luat parte nici la manifestaţie, nici la pregătirea ei. Insă ştiu dela VIRGIL SOLOMON că două trei zile inainte, că tineretul N.T. va fi masat pe str. WILSON, iar membrii din opoziţia muncitorească a P.N.T. vor aştepta la soc. de Asigurări din clădirea Fundaţiilor Regale, şi că dl. generalul BARBU este conducătorul grupelor.-

BANII GHICA mi-a povestit că el a condus echipa dope lângă poarta Palatului Regal care a răsturnat camioanele şi le-a incendiat şi că in camioane erau muncitorii.-

Muncitorii din camioane nu erau N.T., căci strigau " Regele şi Petru Groza" pe când muncitorii N.T. strigau" " regele şi Patrie".

Tot BANI GHICA imi povestea atunci că in faţa cercului militar şi pe str. Smârdan au fost atacaţi trecătorii cari aveau aparenţa de evrei şi că se striga" jos jidanii".-

Aceste lucruri au fost făcute de manifestanţii conduşi de BANU GHICA şi conducătorii partidului P.N.T.-

/ss/ V.V. SERDICI.-

31 August 1947.-

VI

2 Sept 879

00878

D E C L A R A T I E

Subsorisul VASILE SERDICI declar următoarele :

După 8 Noembrie 1945 poate pela 9 sau 1o, Dl. PENESCU m'a prevenit la telefon că-mi trimite o foto copie şi mă roagă adăugând că-i dorinţa dlui. MANIU să fac după ea vre'o 5o-6o exemplare bătute la maşină iar fotocopia s'o predau la Misiunea Americană, urmând să-mi trimească încă o fotocopie pentru cea Engleză. Am bătut copiile la maşină şi le-am predat curierului IONIŢA la Club. Iar fotocopia, am predat-o personal Dlui MELBOURNE, spunându-i că conţinutul mi se pare neverosimil, dar că Dl. susţine că este realitatea. De astfel această părere mi-am exprimat-o şi faţă de dl. Penescu dar dsa a susţinut că documentul este autentic şi că la plătit 1oo.ooo lei.-

Imi aduc aminte că fotocopia reprezenta un document, un ordin adresat unor centre comuniste, că pentru 8 Noembrie 1945 camioanele C.F.R, să fie masat în spatele Fundaţiilor Regale, oamenii cari le ocupă vor convorbi şi fuma, iar când manifestaţia N.T. va fi în toi, camioanele să năvălească asupra manifestanţilor N.T. şi să-i strivească, după care să-i împrăştie. Oridnul despre care am vorbit mai sus şi pe care l-am crezut şi-l cred apocrif, emană dela Uniunea Patrioţilor, purta două ştampile, două semnături şi număr de eşire.-

/ss/ V.V. SERDICI

2 Septembrie 1947.-

2 Sept

880

000879

DECLARATIE

Subscrisul VASILE SERDICI declar următoarele:

In vara lui 1941 pe când conduceam pe dl. MANIU cu mașina mea la Sibiu, am poposit seara la Brașov în casa Dlui MIHAI POPOVICI. Acolo se mai aflau Ministrul Statelor Unite dl. GUNTHER MOTT, dl. Dr. N. LUPU, și familia POPOVICI După masa de seara, dl. GUNTHER MOTT s'a retras cu Dl. MANIU și Dr. LUPU într'un fumoir, iar xxxxxxxxx după aceea Dl. MIHAI POPOVICI m'a trimis la ei ca să înlesnesc o traducere a convensației.-

Dl. GUNTHER MOTT a predat Dlui MANIU 2 telegrame semnat de subsecretarul de Stat de Externe SUMNER WELLS Conținutul telegramelor era acesta: America înțelege foarte bine că armatele Române să meargă până la Nistru, însă să se facă tot posibilul ca în niciun caz România să nu treacă Nistrul și să devină astfel stat agresor.

Dl. MANIU i-a explicat că generalul ANTONESCU arată că Armata Română făcând parte dintr'un anumit dispozitiv, oprirea la Nistru va fi imposibilă însă se vor xxx opri la Bug. Ministrul n'a fost mulțumit cu acest răspuns și l-a rugat pe dl. MANIU să xxx insiste pe lângă ANTONESCU.-

/ss/ V.V. SERDICI.-

2 SEPTEMBRIE 1947.-

D E C L A R A T I E

Subscrisul VASILE SERIDICI declar următoarele :

Prin 1941-1942 pe când conduceam cu maşina mea pe dl. MANIU prin Ardeal, MANIU mi-a spus în chestiunea Consilieratului Regal a lui MIHALACHE : " eu i-am atras atenţia MIHALACHE să nu facă acest pas, căci Regele Carol nu dorește altceva decât să-l compromită şi în acelaş timp să compromită P.N.T. şi că după ce va îmbrăca uniforma F.R.N.-ului, Regele nu -l va mai consulta niciodată.-

MIHALACHE mie însă mi-a declarat că a avut consimţământul dlui. MANIU în această privinţă. Eu personal nu ştiu care este adevărul.-

Cu altă ocazie dl. MANIU mi-a spus că şi în chestia voluntariatului lui MIHALACHE, el / MANIU/ l-a sfătuit să nu meargă voluntar. Şi în această privinţă MIHALACHE susţinea faţă de mine că ar fi avut consimţământul lui Maniu .-

Aceasta afirmaţie a făcut-o faţă de mine MIHALACHE în casa lui POPESCU MEHEDINTI din str. Filaret cu ocazia aducerii răspunsului dacă la Ministerul Agriculturei să iau în adevăr măsuri pentru exproprierea lui MIHALACHE ca fiind voluntar de război. Eu i-am adus răspunsul cerut de el că în adevăr această chestiune este luată în discuţii la Minister şi tot atunci i-am cântat şi părerea mea că a procedat greşit ducându-se voluntar, dar că acum trebuie să facă constituţie şi poată că va reuşi.-

La această el mi-a răspuns că a avut încuviinţarea lui MANIU. Tot atunci mi-a declarat că dându-şi demisia din Consilieratul Regal, a spus că Regelui Carol că nu va mai apare dela Dobresti decât atunci când va simţi că-l cheamă ţara şi că acest lucru l-a simţit când a semnat notificarea din 1941.-

Dl. MIHALACHE mi-a declarat că atunci când a semnat notificarea a făcut o cerere la M.St.Major ca să fie înrolat, cerere la care răspunzând a fost că va fi luată în considerare la momentul oportun. In continuare MIHALACHE mi-a declar că Antonescu aflând apoi despre cererea făcută de MIHALACHE

882

00885

şi felul cum a fost soluţionată, a dat ordin că MIHALACHE să fie notificat la Cartierul General. şi că el / MIHALACHE/ i-a cerut lui ANTONESCU ori să fie trimis pe front ori să fie lăsat la vatră, căci el la Cartierul General nu ar vrea să rămână.-

Ştiu că dl. MANIU avea o părere bună despre MIHALACHE / cel puţin o manifesta/ astfel mergând odată cu el în maşină "dacă eu oi muri voi să ascultaţi de MIHALACHE " Eu imediat l-am contrazis şi i-am spus că eu unul nu o fac nici în ruptul capului, ca şi mulţi alţi pieteni. MANIU s'a supărat şi a spus că sunteţi toţi nebuni.-

/ss/ V.V. SERDICI

2 Septembrie 1947.-

VI

883

00882

D E C L A R A T I E

Subscrisul V.V. SERDICI declar următoarele :

In ceace priveşte Legionarii din P.N.T. arăt că ei erau mai bine văzuţi de Dnii LEUCUTIA, Dr. VIRGIL SOLOMON;

In ce priveşte pe LEUCUTIA arăt că de câte ori îl întrebam mirat şi nemulţumit de prezenţa sauadmiterea vreunui din ei în Partid dl. LEUCUTIA nici nu discuta cu mine ci pur şi simplu îmi spunea: " lasă-l că-i băiat bun şi va fi util"/redau sensul, cuvintele pot fi altele/ Astfel mi-a răspuns şi în cazul lui Pădureanu şi în cazul lui BANII GHICA

Dr. VIRGIL SOLOMON intra şi în discuţii spunând că mai bine să-i luăm noi decât comuniştii, căci sunt mai dinamici, că pot fi agresori pe când noi N.T. suntem crescuţi în spirit prea molatec.-

MANIU în ceace priveşte pe Legionari aceleaşi argumentaţii, astfel mi-a spus într'o zi despre BANI GHICA că deacea e curagios pentru că are educaţie legionară.-

Părerile Dlui M. POPOVICI erau mai temperate, astfel după 8 Noembrie 1945, mi-a spus: eu am spus dela început că nu trebuie manifestaţii cari degenerează în provocaţiuni".-

In legătură cu cele petrecute la 8 Noembrie 1945 ştiu dela VIRGIL SOLOMON şi BANI GHICA că manifestaţia a fost pregătită până la detalii de BANI GHICA, Dr. VIRGIL SOLOMON, FARTEA, ILIE LAZAR şi BARBUS.-

/ss/ V.V. SERDICI

2 Septembrie 1947.-

VI

884

00883

D E C L A R A T I E

Subscrisul VASILE SERDICI declar următoarele:

Imediat după alegeri Dl. MANIU m'a însărcinat să mă duc la Palat la Dl. D. NEGEL/ Dl. MANIU ştiind că sunt în relaţii foarte bune ~~cu~~ cu NEGEL care mi-a fost coleg de bancă la Liceul Mihai Viteazu Bucureşti/ pentru a-i transmite pentru M.S. Regele o sugestie care să-i uşureze prorogarea Parlamentului. Şi anume MANIU sugeră că el poate să nu deschidă Parlamentul la 1 XII 1946, deoarece nu el este responsabil de convocarea Corpului Electoral, ci cele 3 puteri semnatare ale acordului dela Moscova.

Prin urmare nu este decât logic şi absolut necesar, ca M.S. să consulte cele 3 Mari Puteri dacă sunt de acord cu rezultatul alegerilor din 19 XI. 1946 şi numai după ce au primit un răspuns afirmativ, ar fi în drept să deschidă Parlamentul.-/ Dl. MANIU era sigur că anglo-americanii vor ~~fi~~ face grave obiecţiuni/

Dl. NEGEL mi-a demonstrat logic şi juridic că M.S. nu trebuie să fie amestecat în aceste chestiuni, validările unor alegeri, ori cum ar fi acestea, mergând în sarcinile sale, ci în însăşi acelea ale Parlamentului.-

Am transmis acestia Dlui. MANIU, care a fost foarte nemulţumit nu m'a mai trimis să insist.-

Acest demers dl. MANIU după ce fusese refuzat de Misiunea Engleză şi Americană, la care intervenise în prealabil.

/ss/ V.V. SERDICI

3 Septembrie 1947.-

VI

885

00884

D E C L A R A T I E

Subscrisul Vasile Serdici, declar următoarele:

Dl. General Cassian, nerugat de mine, din propr inițiativă mi-a adus într'o zi, cred că prin mai 1947 un tablou cu producția curentă a Reșiței, și în care se arăta asemenea că la unele obiecte fabricate la Reșița, un procent de 5& % din producție era furnizat în contul armistițiului.

Este singura lucrare pe care mi-a dat-o.

El m'a rugat să-mi iau însemnările cari mă inte resează și să i-o restitui a doua zi. Mi i-am copiat-o și i-am restituit-o.

Această copie am predat-o dlui Robinson, atașa tul comercial al misiunei engleze în Str. Jules Michelet.

Dsa mi-a cerut numai sursa lucrărei nefăcând nici un comentariu.

Nu am întrebat în prealabil pe dl. Maniu dacă să predau dlui Robinson sau nu această lucrare, însă știam dela dl. Maniu din alte împrejurări că trebue să predau orice este în legătură cu executarea armistițiului și în general orice poate interesa misiunile. Intr'adevăr, comunicându-i, după acea dlui Maniu, lucrarea primită dela Grl Cassian, și că am predat-o dlui Robinson, d-sa mi-a spus "că e bine".

ss. V.V. Serdici.

4 Septemvrie 1947.

M.C.

VI 4 ...

886

00885

D E C L A R A T I E

Subscrisul Vasile Surdici declar următoarele:

Pe dl. Prof. Tătaru îl cunosc încă din Mădiaş unde era profesor la şcoala de aviaţie şi membru al organizaţiei mele judeţene (T.Mare).

L'am revăzut la Bucureşti unde venea să viziteze pe dl. Maniu cu care era bun prieten, şi-i aducea totdeaun veşti dela Bădăceni, locuind acum la Oradea Mare. Intr'o seară de Nov.1946 dl. Tătaru a venit ca deobicei la dl. Maniu care locuia atunci la mine. După ce a vorbit cu dl. Maniu la el în cameră, eu nefiind de faţă a venit la mine în sufragerie unde mă aflam şi m'a întrebat dacă nu mă interesează cumva pentru biroul presei (pe care el nu ştia că nu-l mai conduceam) situaţia colectărilor şi repartizărilor acestor colectări de cereale, pe ultimele 5 săptămâni, prezentându-mi totodată şi o pagină acoperită cu notiţe de mână cu creionul, reprezentând datele privitoare la ultimele 5 şedinţe în cari se repartizaseră cerealele colectate (grâu, orz, ovăz, porumb, secară), şi din cari reeşea că tot grâul colectat se repartizase pe art.10 din armistiţiu. M'am dus imediat la dl. Maniu (după plecarea lui Tătaru) şi i le-am prezentat, lacare dl. Maniu mi-a spus " că sunt foarte interesante şi vor interesa foarte mult misiunile aliate.

Deşi nu era nevoie să întreb pe dl. Maniu ce să fac cu aceste notiţe, deoarece aveam la el îndrumarea de a preda misiunilor engleze şi americane orice informaţie privitoare la aplicarea armistiţiului, totuşi de data aceasta m'am dus în mod special să-l întreb şi să-i adaug părerea mea că predarea acestor notiţe aduse de Tătaru ar putea influenţa în rău eventual ajutor economic din partea aliaţilor, la care dl. Maniu mi-a repetat "dă-l că sunt interesante".

Peste vreo lună şi jumătate, pe la începutul

./.

M.G.

lui Ianuarie 47, Tăteru mi-a mai adus o notiţă cu alte 4 şedinţe de repartizări de cereale, de aceeaşi natură. Iar prietena sa Dra Carmen Andronache mi-a adus cam prin mai 947, o a treia şi ultima notiţă de acelaş gen, pe cari deasemeni le-am predat, ca şi primaatât dlui Robinson (englez) cât şi dlui Melbourne (american), care le-au primit fără să-mi ceară vreo lămurire suplimentară, ci întrebându-mă numai asupra sursei, pe care am indicat-o.

La predarea ultimei notiţe adusă de Dra Carmen Andronache, dl.Robinson ataşatul comercial la Misiunea britanică căruia i-am spus că sursa este Dra Carmen Andronache, m'a întrebat dacă nu trebueşte plătită. Eu care ştiam dela dl.Tăteru că Dra Carmen a făcut acest lucru pentru el, i-am spus dlui Robinson că este o femee cinstită şi că nu va primi plată.

Dra Carmen Andronache care lucra la Ministerul Economiei Naţionale (cred că direcţia cerealelor) a venit la mine în luna Mai aducându-mi această notiţă spunându-mi că este ultima, întrucât este demisionată, şi m'a rugat totodată s'o ajut să fie numită la Ministerul Educaţiei Naţionale, în care scop mi-a şi adus o petiţie. Ea a fost trimisă la mine de dl.Tăteru.

Nici dlui Tăteru nici Drei Carmen nu i-am dat vreun ban pentru notiţele aduse. Din contră dl.Tăteru de câte ori venea îmi aducea puţină făină.

Precizez că la englezi numai ultimele două notiţe le-am predat dlui Robinson. Prima o predasem dlui Porter.

ss. V.V.Serdici.

4 Septemvrie 1947.

O.M.

II

4 Sept 288

00887

D E C L A R A T I E

Subscrisul Vasile Serdici declar următoarele:

După întrevederea avută de Maniu la dl. Berry, la 29 Noemvrie 1946, pe când dl.Maniu mai schimba în anticameră ultimele cuvinte cu dl.Berry, dl.Melbourne mi-a spus că l'ar interesa o mică dare de seamă asupra felului şi efectelor aplicării reformei agrare din 1945 în România.

A-am răspuns că voi comunica şi dlui Maniu, după care îi voi aduce lucrarea.

In maşină, la plecare, am spus dlui Maniu că pe dl.Melbourne l'ar interesa problema aplicării reformei agrare şi efectele ei. Dl.Maniu m'a sfătuit să fac o lucrare cât mai atentă şi să i-o dau cât mai la timp dlui Melbourne.

M'am adresat atunci dlui Ghiţulescu, directorul reformei agrare din Ministerul Agriculturii. După 10-15 zile, după ce am mai repetat cererea mea între timp, dl. Ghiţulescu mi-a predat la mine aceaă lucrarea cerută - vrei 3 pagini scrise la maşină în care arăta suprafaţa expropriată, numărul împroprietăriţilor, abuzuri ale comitetelor locale şi situaţia de distrugere a inventarului mort.

Am predat-o dlui Melbourne, aşa cum am primit-o, un singur exemplar în româneşte.

Dl.Roy Melbourne m'a întrebat care este sursa, iar eu am indicat pe dl.Ghiţulescu, arătând şi calitatea pe care o are în minister.

ss.V.V.Surdici.

4 Septemvrie 1947.

C.W.

VI

4 Sept 889

00888

DECLARAȚIE

Subsemnatul V. SERDICI declar următoarele:

Cam prin 1945 Cpt. KEY mi-a cerut relațiuni despre mișcarea și organizarea muncitorească din România. Eu le-am dat prea sumar, pentru că nu cunoșteam problema. De această problemă se ocupau alții din P.N.T. (Ilie Lazăr, Georgescu, Veniamin) Cpt. Key s'a dus atunci la Dl. Maniu, cu care vorbea Românește, și a cerut aceiași chestie. In urmă Cpt. Key m'a batjocurit spunând că ceea ce nu i-am dat eu, i-a dat Dl. Maniu.-

Altădată tot Cpt. Key mi-a cerut relații asupra mișcării antisemite din România, după 23 August 1944.-

M'am consultat și am cerut relații de la Dl. Maniu și Gh. Pop, după care am prezentat un răspuns verbal Dlui Key în care arătam că în țară este un curent antisemit datorită lipsei de tact al Guvernului, și că numai Dl. Maniu prin trecutul său de toleranță ar putea să stăpânească acest curent dacă va fi adus la putere. Am avut impresia că acest curent să stărue mai departe. Acest lucru l'am dedus din discuția avută cu el.-

Dl. Melbourne mi-a cerut următoarele informații:

1.- Un tablou al tuturor candidaților ai partidului N.T. pentru alegerile din 19 Noembrie 1946, cu specificarea meseriei ce au.

Acest tablou l'am cerut Dlui Penescu, care din dispoziția dlui Maniu mi l'a trimis și astfel l'am predat Dlui Melbourne.-

2.- Un tablou al deputaților P.N.T. eșiți la alegeri, cu indicații: vârsta, studii, meserii, demnități ocupate în trecut.-

L'am alcătuit cu ajutorul a diverși prieteni și a Secretarului General, și l'am predat.-

3.- Intr'o conversație ocazională Dl. Melbourne

N.F. ..//..

m'a întrebat cine este Dl.Ralea, şi ce ştiu din trecut despre el.-

I-am dat informaţiune bune, Dl.Ralea fiind un prieten al meu, dar am spus deasemeni că plecând dela N.T. a fost şi Ministru sub Regele Carol. Că deasemeni a fost arestat în timpul lui Antonescu şi că eu i-am uşurat situaţia.-

4.- Tot astfel m'a întrebat, tot Dl. Melbourne ce ştiu despre preotul Vască. Am răspuns că n'am auzit de el. Ulterior informându-mă, am comunicat că Dl.Vască a fost N.Ţărănist, însă acum a trecut la P.N.D., că este f. inteligent, instruit, că a fost regretat la noi, cu toate că era cam "Patat".

Aceste informaţii mi le-a dat un prieten politic, care mi le-a dat. Nu-mi aduc aminte cine.-

ss. V.V. Sordici.

4 Septembrie 1947.

5 Sept 891 00890

(5)

D E C L A R A T I E

Subscrisul V.V.SERDICI declar următoarele:

Cam prin Aprilie 1946, MANIU m'a însărcinat să cer audie ță pentru D-sa atât la reprezentantul diplomatic al Angliei cât la acel al Statelor Unite. Ca deastfel niciodată după aceea nu m'a inițiat nici la data aceasta despre subiectul convorbirii pe care va avea loc, iar documentele pe care le aducea cu el, i le înmâna în prealabil secretarul general PENESCU.

M'am dus personal, pentru motiv de deferență la Misiunea Americană unde m'am anunțat ca și mai târziu totdeauna că doresc să vorbesc cu Dl. Prim Consilier MELBOURNE "on behalf of Mr.Maniu" / din însărcinarea D-lui Maniu/. fiind primit de Dl. ROY MELBOURNE și după ce i-am explicat motivul venirii mele, m'a întrebat dacă pot să-i indic subiectul convorbirii. La răspunsul meu negativ, mi-a spus că va aduce la cunoștința D-lui Ministru BERRY, dorința lui MANIU și cerându-mi Nr.de telefon, mi-a promis că mă va informa. Cu această ocazie am vorbit primadată cu Dl. ROY MELBOURNE personal.

Același lucru am făcut la Misiunea Britanică unde la poartă, pe un carnet de formular în limba engleză am scris "on behalf of Mr.MANIU" / din însărcinarea D-lui Maniu/ și semnând. Apoi am restituit carnetul astfel complectat sergentului de Poliție englez, care a mers cu el in clădirea Misiunei, eu așteptând la poartă să fiu chemat de Dl.PORTER numele căruia îl indicasem pe formular..

I-am comunicat după ce am fost admis în cabinetul dela etaj al D-lui Porter /secretar de legatie/ că Dl.Maniu dorește o audiență la Dl.Ministru Holman, iar Dl.Porter, cerându-mi Nr.de telefon, mi-a promis că se va pune in contact cu Dl.Ministru și îmi va indica ziua ora și locul.

Atât Dl.Melbourne cât si Dl.Porter m'au întrebat dacă Dl.Maniu are vre'un interpret. Am răspuns și unuia și altuia că Dl.Rică Georgescu nefiind disponibil, Maniu m'a rugat pe mine să servesc de interpret.

./.

Nu-mi pot aminti când am primit răspunsurile dela Misiuni, în tot cazul au venit ca deobiceiu foarte curând: a doua zi sau maximum a treiazi, ceea ce comunicam imediat lui Maniu pentru a-și fixa ora liberă pentru întrevedere.

Dl.Maniu, însoțit de mine ca interpret, am mers întâi la Dl.Ministru B.BERRY, având în mână și dosarul care trebuia să-l prezinte în aceea ocazie. Ora de întâlnire a fost ora 17 și în localul Misiunei în cabinetul D-lui BERRY.

Dl.BERRY a luat loc pe o canapea de piele, în fața dânsului la 1.1/2 metru s'a așezat Dl.Maniu cu dosarul pe genunchiu, pe mine m'a poftit la dreapta D-sale /Dl.Berry pe un scaun și între Dl.Maniu și dânsul, iar Dl.Melbourne ședea la stânga D-lui BERRY, pe un scaun, și lângă Dl.Maniu. Astfel că Dl.Ministru Berry ședea vis-a-vis de Dl.Maniu, iar eu pe un fotoliu vis-a-vis de Dl.Melbourne.

După obișnuitele fraze de politețe Dl.Maniu a intrat în subiect care erau formularea unui protest contra faptului că Statele Unite privesc cu indiferență întâmplările zilnice din România unde guvernul calcă în fiecare zi angajamentele luate pe baza acordului dela Moscova /Decembrie 1945/.

Nu a lipsit să adauge că România este singura forță democratică în picioare /referindu-se la P.N.T./, pe când Bulgaria, Polonia și Jugoslavia, sunt deja căzute în mâinile regimului totalitar comunism, instalat în acele țări de Rusia Sovietică.

Expozeul l-a terminat referindu-se la dosarul adus cu D-sa, care conțineau un număr mare de rapoarte ale șefilor de org. județene /N.T./ despre tot felul de abuzuri arătate în rapoarte împotriva P.N.T.-

A terminat deasemenea cerând o acțiune energică din partea Guvernului American într'un respectarea semnăturii sale pe documente internaționale.

Dl.Berry a spus că va informa departamentul de Stat despre cele spuse de Dl.Maniu și deasemeni va transmite dosarul adus de Dl.Maniu, pe care l-a luat în primire în acel moment Dl.R.Melbourne.-

Dl.Berry a adăugat că cunoaște situația dar că va fi greu în acest moment a face o acțiune diplomatică mai viguroasă și că dealtfel problema românească nu se va putea rezolva ca problemă de sine stătătoare, ci împreună cu problema Poloniei, Jugoslaviei Bulgariei și Ungariei.-

./.

893
00892

Intrevederea a luat sfârşit la ora 19.30.

A doua zi după această audienţă l-am însoţit ca interpret, pe Dl.Maniu la dl.Holman.Ne-am dus la ora 17 unde am găsit prezenţi /la Misiunea Britanică/, pe domnii Holman şi Robinson, ataşat comercial, care vorbeşte destul de bine româneşte.

Dl.Maniu a reeditat întreaga sa expunere din ziua precedentă dela americani, în acelaşi cuprins şi în acelaşi ton.

La aceiaşi întrevedere când la un moment dat Dl.Maniu a afirmat că Anglia nu face nimic pentru a impune respectul semnăturilor pe acte internaţionale, Dl.Holman s'a roşit la faţă şi a repetat că Dl.Maniu trece limita.

In legătură cu protestul D-lui Maniu, D-sa a terminat cu următoarea frază: şi astfel Anglia îşi va pierde întregul prestigiul în Sud-Estul European /a spus aceasta relativ la faptul că englezii nu intervin destul de energic pentru a impune Guvernului României respectarea acordului dela Moscova.

/ Eu am vrut să atinuez "întregul prestigiu" şi am tradus "o bună parte din prestigiu" Dl.Robinson a intervenit spunând D-lui Holman impresia exactă folosită de Dl.Maniu.

Dl.Holman a luat în primire dosarul prezentat de Dl. Maniu / cu acelaşi conţinut ca acel prezentat americanilor/

Inainte de aceste două întrevederi Dl.Maniu a mai avut una la fel Schuyler în casa sa din Str.Eliza Brătianu la care era de faţă şi Ministru Berry. Dl.Maniu mă rugase să-l însoţesc ca interpret.

Ne-am dus acolo pe la 11 dimineaţa. Am luat loc în salonagul din fund. Dl.Maniu rugându-i să facă totm posibilul să împiedice recunoaşterea Guvernului Groza de către America arătând descurajarea mare care ar cuprinde poporul român dacă s'ar face această recunoaştere. Domnii Berry şi General Schuyler au promis că vor informa imediat Departamentul de Stat.

In continuarea Maniu expunând situaţia pe care o considera anarhică din ţară şi întrebând dacă nu cred Domniilelor dacă ar fi potrivit a răspunde cu violenţă la violenţele comuniştilor, Dl.Gen.Schuyler a răspuns pe un ton foarte hotărât: "Nu pot recomanda aşa ceva" şi vă vorbesc ca membru în Comisia de Control, dacă aşa ceva s'ar întâmpla, aşi fi obligat să intervin imediat cu toată energia împotriva celor ce tulbură ordinea.

.//.

Această conversaţie a avut loc scurtă vreme după 6 Martie 1945, fără să vă pot preciza data exactă.

O altă intervedere la ambele Misiuni a avut loc aproximativ în Iulie sau August 1946, la care am asistat deasemeni ca interpret.

Intrevederile dela americani a avut loc la ora 17 în cabinetul D-lui Berry de faţă fiind şi Dl. Roy Melbourne. Şi de astă dată Dl. Maniu a venit cu un dosar pe care apoi l-a predat D-lui Melbourne în timpul intrevederii. Dosarul continea rapoartele sefilor de judete relativ la metodele care s'ar fi intrebuintat pentru falsificarea listelor electorale. Eu personal si de data aceasta ca si in celelalte ocazii similare nu am cunoscut cuprinsul dosarului, întrucât erau pregătite de secretariatul general si nu de mine. Ca atare nu stiu dacă ele contineau date reale si in ce măsură erau reale.

Deasemenea a rugat pe Dl. Berry să meargă de pildă la Biroul din Piata Amzei pentru a vedea parţialitatea cu care se lucrează şi deasemeni cum listele zăceau în praf pe birouri şi podele /la biroul din Piaţa Amzei pentru inscrieri în liste si redactare si înmânarea contestatiunilor. la Primăria I.Galben./.

Dl. Maniu a continuat protestele împotriva actiunei guvernului, D-sa a arătat D-lui Berry că este indispensabil să fie trimişi observatori oficiali din partea Americii şi Angliei, astfel acestea alegeri vor decurge într'o farsă. Dl. Berry a răspuns că acordul dela Moscova nu permite observatori oficiali, dar D-sa va avea grije ca să aibă o echipă suficientă de ziarişti.

Dl. Maniu s'a supărat foc şi a declarat că aceasta nu-l poate satisface şi roagă pe Dl. Berry să insiste pentru observatori oficiali.

Dl. Maniu a revenit la atac spunând că-i pare rău că a cedat si că a delegat un Ministru in guvern si că în adevăr reflectează să se retragă din alegeri.

Dl. Berry i-a spus că în aceasta chestie nu poate da nici un sfat oficial, dar că personal îi spune că cine nu luptă, piere.-

Intrevederea s'a terminat, Dl. Maniu cerând ca Dl. Berry să informeze guvernul său si să ceară amânarea alegerilor şi lucrarea dela început a operatiunilor de constituire a listelor electorale. Dl. Berry a promis că v'a informa Guvernul său.

A doua zi la intrevederea la Dl. Holman, asistat de Dl.

./.

Secretar de Legatie Porter, Dl.Maniu a repetat aci aproape exact ceeace spusese ziua precedentă D-lui Ministru Berry.

Dl.Holman a sugerat ca Dl.Maniu să discute prin conducerile judetene ca în fiecare comună să se intocmească liste de cei lăsati pe dinafară din listele electorale.

Dl.Maniu era foarte supărat si a replicat cu dârzenie că nu pentru aceasta a venit, că D-sa nu vrea să facă statistici, dar vrea să câstige alegerile.

Dl.Holman a luat dosarul adus de Dl.Maniu care avea cam acelaşi cuprins ca cel predat in ziua precedentă D-lui Berry./ continutul dosarelor il aflam in timpul intrevederilor, că şi Dl.Maniu se referea la unele piese din dosar./

Dl.Holman a promis că va comunica guvernului plângerile d-lui Maniu iar in ceeace priveste observatorii oficiali a dat acelaşi răspuns ca si Dl.Berry .

O altă intrevedere a avut loc cam pe la sfârsitul lui Sept., inceputul Oct.1946, nu cunosc data exactă, unde deasemenea am fost luat de Dl.Maniu, ca si alte dăţi, ca interpret.

La intrevederea cu Dl.Berry era de faţă şi Dl.Melbourne.

Dl.Maniu venise cu un dosar, documente continând rapoarte ale sefilor de organizatie P.N.T., în care se vorbea despre arestări şi alte acte de violenţă din partea guvernului. Dl.Maniu a cerut cu insistentă ca Guvernul să demis si alegerile amânate contrar se va alege un parlament pur comunist care va indepărta imediat pe Rege, iar apoi va cere alipirea României la Rusia Sovietică. Dl.Berry a spus că acest lucru nu este probabil intr'un viitor prea apropriat .

A doua zi la ora 5.p.m.a avut loc intrevederea dela Dl. Holman, asistat de Dl.Porter. Intrevederea na durat mult intrucât fusesem chemat in prealabil in cursul dimineţii de Dl.Holman care m'a rugat să nu-l trădez faţă de Dl.Maniu, dar mă roagă să fac astfel ca Dl.Maniu să nu-l ţină mult la intrevederea de după amiază şi să-i spună D-lui Maniu că la ora 6, are o treabă foarte urgentă.

La aceasta intrevedere Dl.Maniu a repetat cele expuse D-lui Berry cu o zi înainte şi a prezentat acelaşi dosar adică cu acelaşi continut şi a formulat aceleaşi cereri /dimiterea imediată a guvernului şi amânarea alegerilor/. Dl.Ministru Holman ca si Dl.Berry i-a arătat că în acel moment nu se poate intreprinde un demers eficace sau prea energic. La supărarea D-lui

./.

Maniu, Dl. Holman i-a spus că toate vin la vremea lor, că actualmente Anglia are nenumărate interese răspândite pe tot Globul ca dealtfel și Statele Unite și că nici Anglia nici U.S.A., nu pot face presiuni în mod simultan în multe părți. Că în acest moment îi interesează în primul rând apărarea Mediteranei, iar apoi după Grecia și Turcia vine rândul Coreei, apoi Germania și Austria și apoi România. Există, conchidea Dl. Holman un fel de "listă de prioritate" privitor la eforturile pe care le contemplează Anglia și U.S.A.-

Dl. Maniu nu s'a arătat deloc mulțumit cu aceste amănunte.

Am omis să menționez un lucru esențial acestor două ultime întrevederi și anume că Dl. Maniu insista extrem de puternic ca guvernele Anglo-American să trimită o notă de protest în contra modului cum se desfășoară activitatea pre-electorală a Guv. Român și în ceeace privește numeroase prevederi din Legea Electorală.

Mai arăt că peste vre'o 10 zile am fost invitat de Dl. Holman, care mi-a remis copia notei trimise Guvernului Român, cu următoarele cuvinte: "te rog spune D-lui Maniu, când îi vei preda această copie, /copia notei către Guvernul Român/ că m'am gândit să i-o trimit, știind că Guvernul Român nu o publică."

La 28 sau 29 Noembrie 1946, Dl. Maniu a avut întrevedere la Misiunea Americană și Britanică, la care m'a chemat să fiu interpret.

Dl. Ministru Berry, asistat de Dl. Melbourne, iar Dl. Maniu era asistat de Dl. Penescu. Dl. Penescu a adus cu sine două dosare, unul voluminos privitor la efectuarea alegerilor, iar altul și mai voluminos, destinat O.N.U.-ului.-

Dl. Maniu a vorbit despre felul cum s'au efectuat alegerile. Dl. Penescu a făcut un expozeu atât asupra alegerilor cât asupra dosarului destinat O.N.U.-ului, cerând ca situația României să fie reexaminată.-

Dl. Maniu a reluat teza că noul parlament compus aproape exclusiv din comuniști va face șah la Rege și-i va cere în curând alipirea la Rusia Sovietică.

Dl. Maniu mai cerea anularea alegerilor, pe temeiul celor constatate chiar de ziariștii englezi și americani cerând deasemenea ca situația României să fie reexaminată.

./.

In aceiaşi timp cerea ca Dl.Ministru Berry să pună toată influenta D-sale,pentru a determina pe Rege să nu deschidă Parlamentul,Dl.Maniu sugera procedeul de a întreba în prealabil cele trei guverne semnatare ale acordului dela Moscova,dacă consideră acestea alegeri valabile.Dacă răspunsul este afirmativ atunci M.S.Regele va deschise Parlamentul pe care deocamdată trebue să-l proroge./Dl.Maniu conta că englezii şi americanii nu vor considera alegerile valabile/ Argumenta deasemenea că Regele de fapt nici nu ar trebui să fie El acela care hotărăşte deschiderea Camerei,recte acţionarea lor,căci nu El în cele trei guverne semnatare ale acordului dela Moscova au hotărât ţinerea acestor alegei.Maniu a cerut în tot cazul o notă energică de condamnare a alegerilor,care să fie trimisă guvernului român,că către Guvernul U.S.A.,căci astfel o imensă jale va stăpâni poporul român.-

Dl.Berry a răspuns că în momentul de faţă nu este oportun a se interveni pentru anularea alegerilor şi pentru trimitere de note.-

In ceace priveşte dosarul adus pentru O.N.U.;Dl.Berry a arătat că nu-i este îngăduit să-i transmită dosarul,întrucât el nu poate transmite decât documente destinate departamentului de Stat.-

In ziua următoare la Dl.Holman convorbirea a durat dela ora 17 până la ora 18 în Sos.Kiselef Nr.52.Dl.Maniu a avut aceiaşi discutie ca la Dl.Berry şi a prezentat un dosar voluminos continând date care trebuiau să dovedească violenţa alegerilor. Dl.Maniu cerea anularea alegerilor,adresarea unei note severe din partea Guvernului Britanic,adresat Guvernului Român cerea reexaminarea întregei situaţiuni româneşti şi deasemeni îl ruga să intervină la Rege pentru prorogarea parlamentului.Dl.Maniu înşira aceleaşi argumente ca la Dl.Berry şi D-lui Holman. Dl.Maniu îi arătase că nu Regele a avut iniţiativa convocării Corpului Electoral şi semnatarii acordului dela Moscova şi că prin urmare Regele nu poate deschide Parlamentul fără avizul acelor puteri. In ultimile momente de întrevedere,Dl.Maniu a reînoit cererea sa pentru o notă drastică către Guvernul Român,căci poporul este desnădăjduit,însă Dl.Holman a răspuns că va comunica guvernului său,dar nu crede că nota va veni înainte de lo Ianuarie 1947.

Cu aceasta s'a terminat aceasta întrevedere.

5 Sept.1947. ss/V.V.Serdici

VI

6 sept

898

00897

D E C L A R A T I E
= = = = = = = = = = = =

Subsemnatul VASILE SERDICI declar următoarele:

Pe la sfârşitul lui Martie sau primele zile ale lui Aprilie, 1947, Dl.MANIU m'a însărcinat să cer audienţă la Dl. HOLMAN şi Dl.BERRY. Când am primit confirmarea audienţelor am înştiinţat pe Dl.MANIU şi deci s'a prezentat întâi la Dl. BERRY iar a doua zi la Dl.HOLMAN, luându-mă şi pe mine ca interpret. La Dl.BERRY am fost primit la ora 17 în cabinetul Ministrului la Misiune. Era prezent şi Dl.R.MELBOURNE, consilierul de legaţie.-

Obiectul conversaţiei îl forma chestiunea arestărilor în rândurile N-Tărănişt(ilor). Dl.MANIU a adus un dosar conţinând diferite liste nominale pe organizaţii judeţene, a arestaţilor şi un număr de memorii şi bileţele primite din închisori, arătând tratamentul şi diverse alte circumstanţe în legătură cu arestările. Dl.MANIU a cerut ca Misiunea să informeze Guvernul U.S.A., despre toate acestea pentru a cere imediata lor eliberare ori trimiterea lor în faţa judecăţii. Deasemenea i-a cerut să trimită ofiţeri şi ziarişti americani la diversele închisori din România pentru a se asigura de toate aceste lucruri. Dl.BERRY a răspuns că va informa Guvernul său, dar că trimiterea de ofiţeri şi ziarişti americani la închisori nu o va face ştiind că va fi refuzat. Dl.MANIU a cerut atunci ca Dl.BERRY să intervină pentru ca Guvernul U.S.A., să trimită o notă severă Guvernului Român, aceasta fiind indispensabilă moralului cetăţenilor şi în deosebi a acelor arestaţi.

Dl.BERRY a promis că va intervení / şi că în adevăr după o trecere de vreme a venit notă/ Dl.MANIU vorbind despre arestările efectuate în rândurile P.N.T.,-ului şi despre tratamentul din închisori a declarat că a primit o scrisoare semnată de şeful organizaţiei de Vâlcea, care întreba pe Dl. MANIU dacă poate ajuta sau ba pe deţinuţii din Piteşti la evadare, căci aceştia sunt hotărâţi să evadeze, prin orice mij-

./.

399
00898

lease şi orice riscuri.

Dl.MANIU a adăugat că faţă de procedeele ilegale şi violente din partea Guv.Român, el are destulă putere dispunând de forţe în P.N.T., cari sunt mai numeroase decât acelor ale partidului comunist, că el poate să bată în loc să fie bătut şi că cu aceste forţe să răstoarne guvernul. El nu mai poate să privească cum zilnic se macină forţele partidului său, de către o infirmă minoritat şi că este forţat să pornească la represalii pentru înlăturarea Guvernului. Nu voieşte încă să procedeze la violenţă fără a cunoaşte şi părerea celorlalţi semnatari ai tratatului şi în special al Americei.-

La aceste Dl.BERRY i-a răspuns: " That is a binding question" / Aceasta este o întrebare esenţială/ şi că-i va răspunde în câteva zile.

Dl.MANIU a repetat şi cu această ocazie că el nu este înţeles de guvernul U.S.A., şi Englez, repetând şi de această dată declaraţia sa făcută şi la anterioarele întrevederi /despre cari am uitat în declaraţiile mele respective/ şi anume că el nu luptă numai pentru România, dar în acelaşi timp să nu se uite că luptă şi pentru America şi Anglia.

Deasemenea la acelaşi întrevedere mi-aduc aminte că la întrebarea D-lui MANIU că de ce nu este ajutată şi România aşa ca este ajutată Grecia sau Turcia, Dl.BERRY a răspuns că România nu formează o problemă de sine stătătoare că este conexată cu a Poloniei, a Jugoslaviei, Ungariei şi Bulgariei şi că ca atare va fi rezolvată.-

La care Dl.MANIU a răspuns: Polonia aţi predat-o, Jugoslavia aţi pierdut-o şi tot astfel şi Bulgaria, Ungaria sunteţi pe cale s'o pierdeţi. Nu mai este decât rezistenţa României şi pe care deasemenea o veţi pierde dacă amânaţi prea mult.

A doua zi Dl.MANIU a vizitat pe Dl.HOLMAN, acesta fiind asistat de Dl.PORTER, iar eu am fost ca interpret. Dl.MANIU a adus un dosar identic cu cel pregătit D-lui BERRY în ajun. Dl.MANIU a reeditat aceleaşi cereri şi aceleaşi concluziuni ca şi la Dl.BERRY inclusiv afirmaţia că D-sa luptă nu numai pentru România dar şi pentru Anglia şi U.S.A.,.La această întrevedere Dl.MANIU a cerut D-lui HOLMAN să-i faciliteze Dl.MIHALACHE plecarea în Anglia, Dl. HOLMAN a ripostat acoperindu-şi urechile " nici nu am auzit ce aţi spus D-le MANIU" şi a repetat această frază. Dl.MANIU a insistat şi a arătat că echipa D-sale din străinătate este slabă şi ca atare

./.

plecarea D-lui MIHALACHE se impune, Dl.HOLMAN a răspuns,că nici vorbă nu poate fi de aşa ceva,că dacă însă Dl.MIHALACHE plecând va ajunge în vre'o zonă englezâ atunci el /Holman/ va interveni ca să i se dea drumul mai departe.

In cursul aceleaşi intrevederi Dl.HOLMAN arătând posibilităţile actuale ale Guv.Britanic,Dl.MANIU supărat a spus: că dacă ştia aceste lucruri,adică imposibilitatea Angliei de a-l ajuta,deşi i-a promis sprijin,el Dl.MANIU s'ar fi aranjat cu Ruşii de mult,căci desigur ar fi găsit posibilitatea.

La o protestare mai energică a D-lui MANIU Dl.HOLMAN, a ripostat: dar ce voiţi D-le MANIU,să declarăm războiu Rusiei pentru România?

La care Dl.MANIU dânduşi seama că a supărat pe Ministru, că între războiu şi indiferenţă,există o întreagă gamă şi actiuni diplomatice.

Mai arăt că Dl.HOLMAN a refuzat trimiterea de ofiteri şi ziarişti la inchisori cu aceiaşi argumentare ca a D-lui BERRY.

Această audiecţă a inceput la orele 17 şi s'a terminat puţin după ora 18,când la plecare Dl.HOLMAN i-a prezentat Dl. MANIU pe cumnatul său,deputatul Conservator MICHEL JOYNSON,cu ca a schimbat câteva cuvinte de circumstanţă / cum vă place România ce impresii aţi ales din situaţia actuală/ la care Dl.MICHES, a răspuns că nu a putut vedea vedea chiar mult,dar că situaţia este nu din cele mai favorabile.

Intrevederea a avut loc în Sos.Kiseleff 82 la domiciliu D-lui HOLMAN.

ss/ V.V.Serdici

6.Sept.1947

VI

6 kft

901

00900

D E C L A R A T I E

Subsemnatul Vasile Surdici, declar următoarele:

Aducându-mi aminte că am omis neintenţionat să mai arăt unele lucruri le complectez acum:

Nu-mi aduc aminte la care din intrevederile avute cu dl. Berry, dl. Maniu i-a cerut ca să comunice guvernului U.S.A. să dea instrucţiuni delegaţilor săi la Conferinţa Păcii ca să ceară Guv. Român ca în delegaţia română care va fi trimisă la Conf. Păcii să fie inclus şi un reprezentant al Part. N.T., fie în persoana reprezentantului Partidului din Guvern, fie un alt membru desemnat de conducerea partidului dl. Berry a răspuns că va comunica la Washington.

Repet că nu-mi aduc aminte lacare anume din intrevederi a avut loc această discuţie, dar confirm că discuţia a avut loc aidoma.

ss. V. V. Surdici.

6 Septemvrie 1947.

M.C.

VI

0099901

D E C L A R A T I E

Subscrisul VASILE SERDICI, declar următoarele:

Asupra hârtiilor găsite la mine acasă cu ocazia perch
ziţiri din 14 Iulie 1947, şi pe cari l-am ~~[illegible]~~ vizat astăzi
ca fiind găsite la mine declar următoarele:

Când Dl. MANIU s'a mutat la mine la 30-8-46, biroul meu
care are cinci sertare, unul la mijloc mai mare, şi câte două
prapuse în dreapta şi în stânga, nu avea nici o chee la nici u
din cele 5 sertare. Chiar imediat Dl. COPOSU a primit ordin dela
Dl. MANIU să chem un lăcătuş şi să comande 5 chei la acest bi-
rou aflător în fosta mea cameră care o cedasem D-lui MANIU, şi
alte două chei la dulapul de haine, cari deasemeni lipseau, avân
numai în fiinţă.

Când peste două sau trei zile lăcătuşul a instalat no
le broaşte cu chei, am cerut D-lui COPOSU să-mi spună cât da-
toresc, dar mi-a spus că asta o plătesc ei.

Când Dl. MANIU s'a mutat de la mine ne-a rugat să-i păs-
trăm deocamdată un mare cufăr de trestie aflător în bae, şi dea
semeni un compartiment în dulap. unde-şi lăsase obiecte vestime
tare.-

Deasemenea m'a rugat să-i las două sertare de la birou
/ cele două din dreapta/ pe care le-a umplut cu hârtii, scrie
ri etc., rezultate după trierea făcută cu o zi înainte de D-sa,
şi a căror chei le-a luat COPOSU şi nici nu mi le-a restituit
nici azi. Alte hârtii au fost au fost distruse prin ardere, iar
un număr mai mic au rămas împrăştiate pe birou. Din acestea am
ales în spirit documentare scrisoarea lui MACEK, raportul GHEL-
MEGEANU şi alte câteva cari le-am pus deasupra volumelor "Desb
teri Parlamentare" din bibliotecă unde au fost găsite de per-
cheziţia la care eu nu am asistat, stând de vorbă în salon cu
Şeful Comisar, pe când agenţii care percheziţionau erau însoţiţ
de soţia mea.-

Eu avizasem pe comisar că la mine în cameră / pe care
reocupasem cu mama mea muribundă/ se află bagaje şi arhivă
aparţinând D-lui MANIU. Părăsind însă casa înainte de terminar

./.

perchezitiei, sotia mea, inpricezată, nu a mai insistat ca să vizeze ea actele, ceeace era de datoria comisarului să-i pună în vedere, şi nici n'a cerut să se consemneze că la noi se află bagaje si arhivă a D-lui MANIU.

Cifrul cel nemtesc, nu stiu unde l-au găsit. Eu niciodată nu l-am văzut, căci evident î-l duceam imediat D-lui MANIU, căci după peste 20 perchezitii suferite sub ANTONESCU şi după 6 Martie 945, îmi dădeam seama de incurcături ce ar putea pricinui.

El apartine fără nici o indoială, ca si aproape toate celelalte hârtii, D-lui MANIU, ceeace dealtfel reese şi din continutul acestora.-

ss/ V.V.Serdici

7 Sept.1947.

VI

000903

13 Sept

DECLARATIE

Subsemnatul VASILE SERDICI fac următoarea declarţie ;

Dl. POTER / secretar de legaţie englez/ mi-a spus cam prin luna Mai sau Iunie 1947,pentru a comunica si Dlui MANIU că opoziţia din România s'a obişnuit ca alţii să-i apere interesele şi că ar trbui să luăm pilda Germaniei şi a Greciei,unde masele iau atitudini împotriva comuniştilor,pe când opoziţia din România nu face altceva decât să se lamenteze şi să ceară ajutor la alţii.

Dsa a sfătuit prietenii politici / adică cei din P.N.T. să reziste cu tărie arestărilor întrucât cauzele mari se câştigă numai prin lupte şi nu prin lamentaţiuni.-

/ss/ G.V. SERDICI

13 Septembrie 1947

VI

14 Sept 0950 1

D E C L A R A T I E

Subscrisul V.SERDICI declar urmatoarele:

Recunosc că scrisoarea din 30.V.1947 adresată "Dlui Preşedinte", semnată Petre Popescu, expediată dela ferma Mătăsaru şi pe care am văzut-o, s'a găsit la mine. Provenienţa acestei scrisori printre hârtiile mele este următoarea:

Dupe una din şedinţele Sfatului Parlamentar şi Comit.de Asistenţă, ţinute la mine acasă în luna Iulie 47, Dl.Mihalache mi-a predat dupe ridicarea şedinţei trei scrisori; printre cari se afla şi acea cu indicaţiile de mai sus, vizată de mine, spunându-mi a trece pe tabloul de evidenţă a refugiaţilor toate numele prevăzute în aceste trei scrisori, la rubrica jud.Muscel.-

Am întrebat pe dl. Mihalache dacă trebue să le dau bani şi în mâna cui. La care Mihalache a răspuns: "îi treci la tabloul de evidenţă a refugiaţilor. Bani n'ai de dat ! Asta mă priveşte, căci sunt din judeţul meu."

De altfel scrisoarea este din 30 Mai 1947 şi Dl. Mihalache mi-a predat-o cam prin Iulie, începutul lunei, deci am presupus că Dsa personal a aranjat ajutorul.-

Mai declar că nu cunosc pe nici unul din cei despre cari vorbeşte scrisoarea în chestie, în afară de Gh.Suţu, pe care-l ştiu secundul lui Mihalache şi care a fost deputat la Guvern odată cu mine, în 1932, în opoziţie.

ss. V.V.Serdici.

14 Sept.1947.

VI

14-IV

0090005

D E C L A R A T I E

Subsemnatul Vasile Serdici declar următoarele:

Prin anul 1946 nu ţin minte exact când, în urma sugestiei dlui Maniu, am oferit un dejun ziariştilor americani Mac Cormack, unui coleg al d-sale al cărui nume nu-l reţin, d-lui Lehrer, pe care a prezidat-o dl.Maniu, care a făcut o expunere a situaţiunei precare din România, din punct de vedere politic, economic, social.

Tot atunci dl.Mac Cormack a spus într'altele dlui Maniu : că opoziţia din România s'a obişnuit ca alţii să-i apere interesele şi că ar trebui să ia pilda Germaniei şi a Greciei unde se ia atitudini împotriva comuniştilor, pe când opoziţia din România nu face altceva decât să se lamenteze şi să ceară ajutor dela alţii şi că opoziţia ar trebui să ajute la arestări, întrucât cauzele mari se câştigă prin luptă şi nu prin lamentaţiuni.

ss.V.V.Serdici.

14 Septemvrie 1947.

M.C.

VI

1 Sept - 095000

DECLARAŢIE

Subscrisul V.V.SERDICI declar următoarele:

Despre referatul redactat de conducerea Partidului asupra tratatului de Pace declar:

1/.- Nici de aproape, nici de departe n'am făcut parte din comisia de redactare şi nici n'am colaborat direct sau indirect la nici un rând din acest referat.

2/.- Referatul cuprindea în această afirmatiunea că interesele ţării au fost jertfite la Paris de către delegaţia Română, care nu era reprezentativă.-

3/.- Afirma că România nu a obţinut satisfacţie şi dreptate decât ceeace priveşte graniţele dela West.

4/.- Afirmaţiunea că România are dreptul ca acest tratat să fie revizuit.

Un exemplar din acest referat, în limba franceză, mi-a fost arătat de Dl.MIHAI POPOVICI sau de Dl.MANIU.

ss/ V.V.Serdici.

15 Sept.1947 .

VI/1 15 Sept 000807

D E C L A R A T I E

Subsemnatul VASILE SERDICI, declar, următoarele:

Când Dl. MANIU s'a mutat dela mine la Sibiu, la 28 Decembrie 1946, a lăsat în casa mea diverse bagaje / care sunt şi în acest moment la d-sale/ şi între altele arhiva D-sale.-

Hârtiile pe care le-am vizat şi pe care am menţionat că aparţin arhivei D-lui MANIU, sunt găsite la mine în casă, dar îi aparţin exclusiv D-sale, făcând parte din aceea arhivă.

Mai declar că unele hârtii mai importante mi-au fost date de Dl. MANIU, cu rugămintea să i le păstrez bine şi în un loc aparte, hârtii care au fost găsite la percheziţie.

Repet că ele îi aparţin exclusiv D-sale.

ss/ V.V.Serdici.

15 Sept.1947.

26 Sept. - 000908

D E C L A R A Ţ I E

Subscrisul V.SERDICI declar următoarele:

In cadrul biroului presei despre care am vorbit în declaraţiile anterioare, mai intra în atribuţia mea să pregătesc anumite succinte studii economice sau-sociale, spre a le prezenta ziariştilor străini, pentru documentarea lor.

N'am făcut însă decât următoarele 2 lucrări - studii: 1/Despre politica tarifară Română şi 2/ Despre situaţia agrară /reforma din 1919/ din România.

In lucrarea despre tariful Vamal am arătat, cele arătate cu ani înainte în Parlament şi în broşura mea "Jaful cartelurilor industriale" că o adevărată politică ţărănistă trebue să se bazeze pe tarife libere, şi că numai tarifele excesiv de protecţioniste ale lui VINTILA BRATIANU şi MADGEARU, au dus, prin decalarea preturilor, la pauperizarea ţărănimei.-

In lucrarea asupra situaţiei agrare, folosind datele Institutului de Statistică şi cele puse la dispoziţie de Dl. Prof.CORNATEANU, am arătat transformarea agrară săvârşită în România prin Ref.Agrară din 1919 cu toate urmările ei, fixând punctul, în mod ştiinţific, atât de combătut în general, că mica proprietate este mai rentabilă ca cea mare.

Aceste lucrări le-am dat 1/.D-lui MANIU, 2/ D-lui GH. POPP.3/ D-lui M.RALEA.4/.Misiunilor Engleze şi americane şi unor ziarişti străini / D-lor KEY şi HULICK/ care ziarişti nu ţin minte.

Buletinul Presei pentru străini nu l-am mai predat Misiunilor Străine din momentul când Biroul Presei a fost preluat de Secretariatul General în Sept.1946.

ss/V.V.Serdici

16 /9/ 1947

VI

16 Septembrie

000009

D E C L A R A T I E

Subscrisul V. SĂRDICI declar următoarele :

In legătură cu cele ce ştiu despre Dl. ŞTEFAN STOIKA mai mi-aduc aminte următoarele :

Prin 1943 eram in cabinetul Dlui STOIKA secretar general la Inzestrarea Armatei.-

La un moment ~~xxx~~ a intrat un general în plină uniformă şi am fost şi eu prezent. Dl. general venea să insiste să-i se pună la dispoziţie cât mai neîntârziat armamentul motomecanizat, căci Mareşalul Antonescu îl presează să plece cât mai urgent în Caucaz.-

Atunci dl. STOIKA pe ton apăsat i-a spus: " Nu te mai grăbi aşa Boiţane.-

De altfel datoria ta de român şti care este: intr'o lună să-ţi reduci divizia la o brigadă, in alta la Regiment în alte 2 săptămâni să rămână ca o baterie, şi pe oamenii rămaşi să-i trimiţi la infirmerie şi acasă.-

Generalul BOIŢEANU n'a contrazis cu nici un cuvânt.-

/ss/ V.V. SĂRDICI.-

16 Septembrie 1947.-

D E C L A R A Ţ I E

Subscrisul V.Berdici declar următoarele :

In buletinul de presă străină pe care-l predam misiunilor şi ziariştilor străini mai îmi aduc aminte că am mai publicat următoarele : 1). umflarea sarcinilor României în urma întârzierei aplicării armistiţiului,în care arătam datele conţinute într'o notă rezumativă dată mie de dl.Maniu, făcută pe baza unui raport făcut de Ghelmegeanu, raport pe care dl.Maniu l'a avut. (Nu ştiu de unde şi l'a procurat) ; 2). "Cobeligeranţa noastră" scris de mine în care îmi exprimam părerea şi chiar nemulţumirea că nouă, cari am vărsat sânge mai mult decât Italienii, împotriva nemţilor, nu ni s'a acordat cobeligeranţa cum li s'a acordat lor. Comentând acest articol cu dl Cpt.Rey, acasă la mine, d-sa mi-a spus că în adevăr este o mare nedreptate, însă Ruşii n'au voit nici în ruptul capului ; 3) Politica partidului N.T. faţă de Soviete, o notiţă scrisă de mine, despre indicaţiile primite dela dl.Maniu, următor unui atac din "Scânteia", în care se scria că dl.Maniu a fost veşnic împotriva Uniunii Sovietelor. Dl.Maniu mi-a explicat atitudinea dsale din 1919-1920, apoi cu Titulescu, care era N.T., şi însfârşit atitudinea dsale la 23 August şi după 23 August 1944, din care reese că a fost totdeauna de părerea colaborărei cu U.R.S.S. şi mi-a spus să cer lui Coposu şi un extras din dicţionarul politic al U.R.S.S. unde dsa este calificat ca singurul democrat din România. Pe baza acestor date, eu am compus articolul şi am afirmat că în mod constant P.N.T. şi dl.Maniu au fost buni prieteni a URSS; 4) în articolul "Cum se trăeşte în Moldova" trimis de ing.Maxinoiu din Scânteia,Vaslui, şi care l'am redat aidoma se zugrăvea marea mizerie din satele Vasluiului. 5) O altă ştire dată în Buletin era privitor la dezor-

./.

M.C.

909011

dinea pe C.F.M. şi povestea incidente diverse de călătorie, halul în care se aflau vagoanele, accidentele depe acoperiş etc. Că la Crivina trenul a fost oprit de o bandă îmbrăcaţi ruseşte cari au confiscaţi bagajele călătorilor. Această notă am primit-o dela Secretariatul general, şi am redat-o întocmai.

ss. V.V.Serdici.

16 Septemvrie 1947.

VI

16/ 00912

DECLARATIE

Subscrisul Vasile Surdici, declar următoarele:
Prezentându-mi-se azi 16 Septemvrie 1947, un "buletin informativ din Nov.-Dec.1945 pentru organele de conducere ale partidului naţional ţărănesc", multiplicat de Gestettner, declar că acest buletin nu este unul din cele scoase de mine în cadrul biroului de presă pe care-l conduceam. Nu am scos niciodată un buletin informativ multiplicat la Gestettner, ci numai bătut la maşina de scris.

Pentru prima dată astăzi văd un astfel de buletin, a cărui existenţă îl ignoram complect până azi, ceeace dovedeşte că partidul n.ţ. nu scotea numai un singur buletin informativ.

ss. V.V. Surdici.

16 Septemvrie 1947.

M.C.

VI

0991.3

D E C L A R A T I E

Subsemnatul V. Berdici declar următoarele la întrebarea pusă: dacă mai ştia cineva că predau dlui Melbourne şi dlui Ronbinson datele primite dela dl. Tencu.

Răspund ceeace am mai declarat în câteva rânduri că tot ceea am predat la Misiuni fie ca studii, fie ca răspuns la informaţiile cerute, fie ca informaţii predate fără a fi fost cerute, nu am predat fără să fi avut aprobarea sau îndrumarea dlui Maniu. De cele mai multe ori dl. Maniu însuşi îmi preda note informative primite direct de d-lui pentru a le transmite misiunilor. Astfel informaţia că trupe ruseşti trec spre Bulgaria, şi care o primise dlui personal dela un amic din Giurgiu mi-a predat-o spunându-mi să o predau imediat. Când i-am comunicat-o lui Key, acesta mi-a spus că nu-l interesează, dar că pot s'o comunic la misiunea militară, ceeace eu însă n'am mai făcut.

Declar deasemenea că nu am primit nici odată vreo sumă de bani dela Misiunea Engl. sau americană, nici direct nici indirect şi nici nu mi s'a oferit măcar pentru ştirile sau lucrările, ori cât de rare erau, predate, deoarece nu intră în caracterul meu o astfel de atitudine ţinând deasemeni seama şi de rangul meu social. Am făcut aceste servicii în calitate de naţional ţărănist şi mai ales de însărcinat al dlui Maniu cu aceste lucruri, aşa cum am indicat şi în anterioarele mele declaraţii.

Dealtfel nu eram singurul trimis la Misiuni în scopul mai sus arătat. Insuşi dl. Maniu mi-a spus să nu fi ofensat, dar că lucrurile importante politice trebue să fie transmise de secretarul general.

ss. V. V. Berdici.

16 Septemvrie 1947.

M.C.

16 Sept. -9150914

D E C L A R A T I E

Subsemnatul VASILE SERDICI declar următoarele :

Prin anul 1946, nu ~~xxxx~~ ţiu minte exact când, în urma sugestiei Dlui MANIU, am oferit un dejun ziariştilor americanii MAC CORMAK, unui coleg al dsale al cărui nume nu-l reţin, Dlui LEHRER, pe care a prezidat-o de MANIU, care a făcut o expunere a situaţiei precare din România, din punct de vedere politic, economic, social. Dela început am avut impresia că în special dl. MAC CORMAK nu prea gusta genul Dlui MANIU. Când dl. MANIU a afirmat că guvernul GROZA va anexa România în scurt timp la U.R.S.S. Dl. MAC CORMAK mi-a spus să-i traduc Dlui MANIU următoarele : nu sunt un om bogat dar sunt gata s-i pariez 5oo dolări că un astfel de lucru nu se va întâmpla in niciun caz in viitorii 2 ani.-

Tot atunci dl. MAC CORMAK a spus ~~xxxxxx~~ intr'altele dlui MANIU: că opoziţia din România s'a obişnuit ca alţii să-i apere interesele şi că ar trebuie să ia pilda Germaniei şi a Greciei unde se ia atitudini impotriva comuniştilor, pe când opoziţie din România nu face altceva decât să se lamenteze şi să ceară ajutor dela alţii şi că opoziţia ar trebui să reziste la arestării, intrucât cauzele mari se câştigă prin lupta şi nu prin lamentaţiuni.-

/ss/ V.V. SERDICI.-

1/5/

1147 / Sept. 910915

D E C L A R A T I E

Subscrisul V. SERDICI declar următoarele :

La inceputul lui Januar 1947, cu ocazia prezenței mele la Dl. R. MELBOURNE care mă chemase să-mi ceară părerea Dlui MANIU asupra ajutorului economic, dl. Melbourne mi-a remis pentru dl. MANIU o pagină scrisă la maşină cuprinzând vre'o 9-lo intrebări, la care dl. MANIU era rugat să răspundă.-

Din întrebările acestea rețin cam următoarele: 1.- Care a fost acțiunea opoziționistă, şi cum s'a manifestat, cu P.N.T. sub Antonescu.- 2.- Ce cuprindeau memoriile adresate lui Antonescu, cerându-le chiar in copie.- 3.- De ce a demisionat ATA CONSTANTINESCU din guvern şi de ce a fost numit..../urmaşul lui/. 4.- Situația celor 3 biserici / ortodoxă, unit, protestant/ 5.- Activitatea lui Gh. BRATIANU sub ANTONESCU 6.- Acte de sabotaj comise sub ocupația germană etc.-

xxxx Acest chestionar l'am remis câte-va zile in urmă, prin COPOSU sau Danii Ghica, cari plecau la Sibiu, dlui MANIU. N'am primit nici un răspuns. La 31 Ianuarie, când am fost eu la Sibiu, l-am intrebat pe Dl. MANIU dacă l'a xxxxxxxxxxx confecționat răspunsul. Dar mi-a l'a restituit, spunându-mi să-l dau lui PENESCU, care va răspunde. Despre Memorii mi-a spus că mi le va de COPOSU, dar care nu mi le-a dat niciodată, Tot spunând că le are ba acolo, ba dincolo.-

Ajuns la Bucuresti, i-am trimis chestionarul lui PENESCU. N'am primit niciodată vre'un răspuns. Am rămas cu impresia că nu se doreşte a se răspunde.-

/ss/ V.V. Serdici

17 Septembrie 1947.-

IV-8/1

917 0916

DECLARATIE

Subscrisul V.V. SERDICI declar următoarele in complectarea declaraţiilor mele din 4 Septembrie 1947.-

Ultimele date pe cari mi le-a predat dl. TANCU referitoare la schimbul comercial cu U.R.S.S. le-am predat in câte un exemplar Dlui MELBOURNE şi dlui ROBINSON, insă primele date furnizate de TANCU le-am predat numai Dlui MELBOURNE pe care l-am rugat să le facă o copie şi pentru englezi, dacă crede că îi interesează.-

Am predat-o prima dată numai dlui MELBOURNE pentru că dl. MANIU, in urma uneia din intrevederile cu dl. BERY îi afirmase intre altele, că comerţul român altă dată infloritor a fost redus de guvernul GROZA la un troc medieval. La plecare dl. MANIU mi-a spus să iau contact cu PENESCU pentru a documenta eventual această afirmaţie a dsale şi a preda documentării Dlui MELBOURNE.-

/ss/ V.V. SERDICI

17 Septembrie 1947.-

VI/ 17 Sept - 9180917

DECLARATIE

Subsemnatul V.SERDICI declar următoarele:

In curul întrevederilor pe cari Dl.MANIU le avea cu Miniștrii Străini (Americani sau Englez) Dsa aproape invariabil pronunța: 1) "toate bogățiile țării sunt jertfite de Guvernul Groza Rușilor" 2) Comerțul României a ajuns la un nivel de troc medieval prin acorduri unilaterale cu Rușii, 3) Cu toate recoltele proaste, ni se ia și ultimul bob de grâu de către Ruși, 4) Toată producția Românească merge la Armistițiu.-

Altădată Dl.Maniu a mai afirmat că Rușii au pus mâna pe toate Societățile Comerciale, Industriale și Bancare mai importante. Atunci Dl.Maniu, după întrevedere m'a m'a rugat să caut a le procura cât mai complecte date asupra acestor chestiuni, astfel cum m'a rugase și anterior să documentez informațiile pe cari le dădea Dl.Maniu Miniștrilor străini (Englezi și americani).

Primele documentări am putut să i le procur și anume la repartizarea cerealelor, la schimbul unilateral de mărfuri cu Rusia, și la producția curentă. In ce privește infiltrarea în Societățile Românești, nu am putut aduna materialul cerut de Dl.Maniu pentru documentarea afirmațiilor făcute față de Miniștrii străini, și chestiunea am abandonat-o spunând Dlui Maniu în prezența Dlui Chilezan că eu nu pot să capăt datele și că-l rog să însărcineze pe Chilezan care este în mai bună măsură să le procure. Dl. Maniu m'a descărcinat predând această misiune D-lui Chilezan.-

V.V. Serdici.

17 Septembrie 1947.

E.F.

7/1I/

17-VII-9/9918

D E C L A R A T I E

Subsemnatul VASILE SERDICI Declar următoarele :

Prezentându-mi-se trei pagini hârtie ministerială bătute la maşină cuprinzând intrevederea BERY-MANIU despre întoarcerea Dlui BERY din America, şi vizâte de dl. MANIU pe ziua de 16 Septembrie 1947, cu mențiunea făcută de dsa că, corectările sunt făcute de el, dar că nu tot conținutul corespunde vederilor sale, document vizat de Dl. SERDICI in ziua de 12 Septembrie 1947, afirm că conținutul documentului este o absolută fidelă reproducere a conversației avute loc în finele Septembrie 1946,/ sau inceputul Octombre 1946/ intrevedere la care am luat parte ca interpret.-

Imi aduc aminte cu preciziune, că toate cele arătate in documentul de mai sus au fost traduse de mine exact cum sunt înfăţişate aci, atât în ce priveşte cele spuse de Dl. BERY, cât şi cele expuse de dl. MANIU.-

/ss/ V.V. SERDICI

17 SEPTEMBRIE 1947.

VI

DECLARATIE

Subsemnatul VASILE SERDICI, declar următoarele:

Dl.Maniu nu mă avea interpret numai pe mine, din care cauză nu am asistat la toate convorbirile pe cari le-a putut avea cu diverse personalităţi străini.

Astfel ştiu că Dl.Maniu mai folosea pentru traducerea convorbirilor pe Nică Georgescu, pe Sabin Manuilă, pe Niculau Penescu,(pentru franţuzeşte),uneori chiar pe Venetu (zis Contele). Afară de aceasta în Englezi erau Cpt.Key, Dl.Porter şi Dl. Robinson, cari vorbeau destul de bine Româneşte, iar la Americani, Dnii Hulick şi Buta, vorbesc deasemeni bine româneşte.-

Astfel la o întrevedere pe care a avut-o Dl. Maniu la mine în casă cu Dl. Melbourne,prin 1945, traducerea a făcut-o Dl.Hulick, iar eu nu am asistat la convorbire.- Deasemeni ştiu că Dl. Maniu se întâlnea şi în alte case cu străini, fără să le ştiu însă pe toate şi cu ce străini. Astfel Dl.Mihai Popovici mi-a spus în câte-va rânduri că Dl.Maniu s'a întâlnit cu străini la masă la el.- Deasemeni şi la Dr.Jovin.

ss. V.V. Serdici.

17 Septembrie 1947.

E.F.

VI

17 Sept

920020

D E C L A R A T I E

Subsscrisul VASILE SERDICI declar următoarele: Pe la sfârşitul lui Sept.1946 sau începutul lui Octombrie 1946 am fixat Dl. Maniu audienţa la Dl.Berry imediat la întoarcerea acestuia din America. Intrevederea a avut loc la ora 17 în localul Misiunei Americane de faţă fiind Dl. Melbourne, iar subsemnatul ca interpret. Dl. Maniu a urat bun sosit Dlui Berry, după care Dl.Maniu a protestat împotriva falsificărei registrelor electorale de către Guvernul Român arătând că prin falsificarea alegerilor se va alege un Parlament pur comunist care va cere anexarea imediată a României la U.R.S.S. şi a accentuat că prin aceasta Anglia şi America nu vor mai putea spera să găsească în România un punct de reazim.

Ţin minte că a cerut demiterea Guvernului şi amânarea alegerilor, contrariu el vrea să retragă din Guvern Ministrul N.T. (Haţiegan)

Dl.Berry a spus că ar fi o mare greşeală retragerea din alegeri sau retragerea din Guvern, arătând că acelaş sfat l-a dat şi partidului Liberal (Brătianu). A mai adăugat că nici într'un caz Dl.Maniu să nu procedeze la o astfel de măsură fără a-l consulta şi pe Dsa, arătând totodată că retragerea din Guvern a Ministrului N.T., şi a celui Liberal, Guvernul Român nu va mai fi un Guvern reprezentativ şi ca atare cu un astfel de Guvern nu se va semna Tratatul de Pace, cea ce ar avea de efect ca România să continue a fi ocupată de armata rusească.

In aceaş întrevedere îmi aduc aminte că Dl. Berry i-a mulţumit Dlui Maniu pentru activitatea dusă la Paris în timpul conferinţei de Pace decătre echipa D-sale formată din Gafencu, Tilea, Creţianu, cari au fost de mare ajutor prin munca depusă şi prin datele furnizate.-

E.F. ..//..

In cursul aceleaşi intrevederi Dl. Maniu a rugat pe Dl. Berry ca să dea ajutor la formarea unui Guvern naţ.-ţărănist în străinătate, care va fi un Guvern Român al Rezistenţei, contra Guvernului din Ţară.- Dl.Berry a răspuns că va informa Guvernul U.S.A. asupra cererilor Dlui Maniu inclusiv Guv. de rezistenţă şi că îi va da răspunsul, atrăgându-i atenţia Dlui Maniu că asupra tuturor lucrurilor discutate în această intrevedere să aştepte întâi răspunsul său.-

Mai mi-aduc aminte că Dl.Berry într'un răspuns dat D-lui Maniu la aceasta intrevedere a arătat că problema României nu se poate soluţiona în mod izolat, ci împreună cu celelalte probleme existente. Intrevederea aceasta mi-aduc aminte că a fost lungă şi a durat aproape 3 ore.-

ss: V.V. Serdici

17 Septembrie 1947.

31/

928
17 [illegible] 00922

DECLARATIE

Subscrisul VASILE SERDICI declar următoarele :

După ce dl. MANIU s'a mutat dela mine la 22 Dec. 1946, am găsit intr'o zi printre hârtiile lăsate în biroul meu o scrisoare a lui MACHEK, in limba germană. Am citit-o / pe 3 pagini hârtie ministerială/ cu mult interes şi am pus-o de'oparte.-

Când l-am revăzut pe dl. MANIU l-am intrebat dacă noi nu trimeteam sau delegam pe cineva la Congresul Statelor Agrariene. Dsa mi-a răspuns că chestiunea nu este actuală deoarece este informat că Polonia şi Jugoslavia vor pune grele condiţii tarifare.-

Intrebarea mea pusă dlui MANIU se leagă de o povestire ce-mi făcuse el cu altă ocazie, cam cu un an înainte, când cu lux de detalii mi-a spus că el discutase încă din 193o cu Briand formarea unui bloc al Statelor Agrariene, idea care Briand o primise cu mult entuziasm şi care-l sfătuia s'o discute şi cu MUSSOLINII. A voit să vorbească şi cu MUSOLINII, insă intre timp MIRONESCU demisionând la Bucuresti fără autorizaţia dsale, intrevederea nu mai putea avea loc, căci MANIU devenise prin acea demisie un simplu particular.

/ss/ V.V. SERDICI

17 Septembrie 1947.-

N. M.

18 Sept - 923

DECLARATIE

Subscrisul VASILE SERDICI declar următoarele:

Când la 31 Ianuarie 1947 am dus Dlui Maniu şi scrisoarea Dlui Dinu Brătianu referitoare la ajutorul economic, Dl.Maniu se afla la Sibiu. După ce am spus Dlui Maniu că Dl. Melbourne îi cere părerea asupra ajutorului economic i-am prezentat scrisoarea Dlui Dinu Brătianu.-

După ce a citit scrisoarea în care Dl.Dinu Brătianu îşi arăta asentimentul ca România să fie ajutată de Americani, Dl. Maniu a spus: " e o scrisoare pentru arhivă, putând să-i folosească într'o zi".

Adică Dl. Maniu a voit să zică că Dl.Brătianu a făcut o astfel de scrisoare pentru ca vre-odată să o poată folosi.-

Această declaraţie o dau ca o complectare la declaraţia mea anterioară în care arătasem ce răspuns Dlui Berry din partea Dlui Maniu în cea ce priveşte părerea D-sale asupra ajutorului economic.-

ss.V.V.Serdici

18 Septembrie 1947.

E.F.

18 Sept 925 00924

D E C L A R A T I E

Subscrisul VASILE SERDICI, declar următoarele:

Intr'o zi prin luna Aprilie 1947, mi-a telefonat D-ra MARIE MADELAINE ANGHELESCU, fosta mea colaboratoare din 1944 la Buletinul Presei, că un ziarist american FONST, sosit din Berlin, ar dori să mă vadă. Cu alte cuvinte, dânsa fiind întrebată cu cine poate discuta anumite probleme din Ardeal, d-ra ANGHELESCU m'a indicat pe mine. Şi a adăugat că sunt aşteptat după masă la ora 15 în camera Nr. 1 al Hotelului Athenee Palace.

M'am prezentat la acea oră. Am găsit pe Dl. FONST şi un coleg al D-sale. Dl. FONST după câteva întrebări superficiale relativ la situaţia politică momentană, a venit la subiectul care am văzut că-l interesa în special, şi anume chestiunea saşilor din Ardeal.

I-am dat toate explicaţiile, menţionând că debutul meu în viaţa politică a fost crearea unei organizaţii judeţene în Târnava Mare, în 1930-1932, numită "Blocul Românesc" care era în special îndreptată împotriva privilegiilor saşilor în Ardeal. I-am arătat ca Stat în Stat formau saşii, şi efectul negustoriei de voturi pe cari o practicau cu toate guvernele asigurându-şi astfel o situaţiune cu totul privilegiată în judeţe locuite de ei. I-am arătat apoi purtarea trădătoare de Ţară pe care au avut-o din 1940-1944 sub conducerea lui ANDREAS SCHMIDT şi în sfârşit soarta care o ispăşesc acum, fiind totalmente expropiaţi şi socotiţi ca elemente naziste.

Nu i-am dat nici o lucrare sau notă scrisă în această privinţă, D-sa luându-şi note după cele arătate de mine.

ss/ V.V. Serdici

18/9/1947

1 18 Sept
926
000925

DECLARATIE

Subscrisul V SERDICI, declar următoarele :

Cu ocazia unei întrevederi avute de dl. MANIU cu dl. general SCHAYLER în casa dlui LEUCUTIA, eu fiind chemat de dl. MANIU ca interpret, dl. MANIU l'a rugat pe dl. general SCHAYLER să intervină la autoritățile competente pentru ca să se acorde cât mai curând viza de intrare în U.S.A. pentru dnii. MALAXA și AUSCHMITT, cari o aștepta deja de o bucată de vreme la LONDRA.-

Intrebându-l ulterior pe dl. MANIU dece a intervenit pentru acei doi domni, mi-a spus că bine a făcut dsa, și că de atfel tot el i-a împăcat înainte de plecarea lor din România.-

/ss/ V.V. SERDICI

18 Septembrie 1947.-

18 sept 928

92~~8~~ 00926

D E C L A R A T I E

Subscrisul V. SERDICI declar următoarele :

La una din ultimele intrevaderi pe cari Dl. MANIU le-a avut cu dl. BERY, şi la care am asistat ca interpret, dl MANIU a rugat pe dl. BERY ca să intervină pe lângă autorităţile americane competente să înlesnească plecarea Dlui VISOIANU din Frankfurt, unde se află reţinut de o bucată de vreme.-

Dl. BERY a promis concursul Dsale.-

/ss/ V.V. SERDICI

18 Septembrie 1947.-

18 Sept

928
00927

D E C L A R A T I E

Subscrisul VASILE SERDICI, declar următoarele:

Pe Mrs. Thaer, ziaristă americană o cunosc prea puțin întrucât am văzut de două ori: odată la mine acasă când a venit să arete Dlui Maniu o telegramă care o trimisese ziarului ei în acea dimineață, și a doua oară la o masă la care eram invitați și Dna și eu, fiind prezent și Dl.Maniu, la Athenee Palace.

Intre Mrs Thaer și Dl.Maniu servea ca interpret, cât pe franțuzește, cât pe englezește, BANI GHICA, care nu stăpânește prea bine aceste limbi în special limba engleză.-

Stiu că Bani Ghica era în bune relații cu Mrs Thaer, la care se refugiase pe câte-va ore, când era urmărit de poliție. Rețin acest lucru numai de acea pentru că Bani Ghica îmi spunea ulterior că el a urcat cele 2 sau 3 etaje pe scări la Athenee Palace decât poliția în lift.

V.V. Serdici

18 Septembrie 1947.

E.F.

18 Sept

929
00928

D E C L A R A T I E

Subscrisul VASILE SERDICI declar următoarele:

Relativ la întrevederea avută de Dl. MANIU în casa mea cu deputatul Platt Mills, îmi aduc aminte că a asistat şi Dl. CARANDINO, care traducea conversaţia în franţuzeşte. Eu am asistat numai pe frânturi, venea şi apoi, servindu-i cu una cu alta. Eu nu aveam raporturi personale cu Carandino, şi mă întrebam prezenţa lui impusă în casa mea.-

Platt-Mills, un om tânăr, exuberant de sănătate, vorbea f. politicos cu Dl. Maniu, une-ori cu o mică notă ironică, dar nici odată ofensătoare. Nu-mi aduc aminte nimic din ce au discutat. - Îmi amintesc numai că la plecarea lui Platt Mills şi a lui Carandino am spus dlui Maniu că în general omul e simpatic şi binevoitor.-

ss. V.V. Serdici.

18 Septembrie 1947.

R.F.

-4-

VI

13 M.J. 931 930 930929

D E C L A R A T I E

Subsemnatul VASILE SERDICI, declar următoarele:

1/. Lt. apoi Cpt. KEY. L-am cunoscut la o mică agapă oferită în casa mea, în garsoniera care o ocupau, nora şi fiul meu, care-l cunoscuseră în societate.

Aceasta prin Octombrie 1944, când am preluat biroul presei, am avut contact mai des cu dânsul, împrietenindu-ne chiar într'un anumit grad.- KEY este un tânăr, vre'o 27 ani, era încă student şi urmase o şcoală de limba română la Londra. Vorbea destul de curăţel limba noastră.

La rugămintea lui i-am aranjat câţiva vânători în Jud. Târnava Mare, la Criţ, Racoz şi Rondoş.-

La aceste vânători KEY adusese cu el pe Dl. General GREER, pe camaradul său HOGG şi pe maiorul YOUNG.-

2/. Maiorul HOGG. L-am întâlnit de 2 sau 3 ori cu Cpt. KEY. N'am avut nici un fel de alt contact cu el. /Era ofiter la Mis. Engleză/

3/. Tot astfel cu Maiorul YONNG /ofiter la Misiunea Engleză/

4/. Grl. Brigadier GREER. L-am cunoscut cu ocazia vânătoarei dela Racoz. La Bucureşti l-am revăzut o singură dată, la D-sa acasă, când m'a invitat ca semn de mulţumire pentru vânătoarea oferită. Era de faţă şi D-na GREER. Grl. GREER era secundul lui STEVENSON, Vice-Amiral, Comandantul Misiunei Militare Engleze.

5/. Pe Vice-Amiralul STEVENSON l-am cunoscut o singură dată în împrejurările arătate.

6/. Dl. IVOR PORTER, Secretar de Legaţie. L-am cunoscut când era şeful Oficiului de Presă Britanic, şeful lui KEY. In aceasta calitate l-am văzut numai odată.

Apoi l-am întâlnit mai des, la intrevederile cu Dl. MANIU, asistând pe Dl. HOLMAN, apoi l-am invitat eu la noi acasă

./.

la masă de 2 ori, și D-sa m'a invitat odată la dânsul la masă, în Str.Londra.

7/. Dl.SARELL.Consilier de Legație.L-am cunoscut în timpul concediului D-lui HOLMAN și l-am văzut cu totul de 3 ori.

8/. Dl.ROBINSON,Atașat Comercial,pe care nu l-am cunoscut decât cu ocazia unei întrevederi a D-lui MANIU cu Dl.HOLMAN,și după aceea de 2 ~~ori~~ maximum 3 ori în clădirea Legației.

9/. Dl.Ministru HOLMAN,care l-am cunoscut ca interpret al D-lui MANIU,și singur odată,când m'a chemat să-mi predea o notă la Legație.

Apoi l-am întâlnit odată la un ceai la Dl.BENETT,și odată fiind invitat la masă,seara de D-sa la el acasă,cu ocazia vizitei la București a Secretarului General al Partidului Laburist Dl.MORGAN PHILIPS.

1o/. Dl.BENETT,care a venit odată cu plecarea D-lui KEY,care l-am văzut odată la mine acasă,când a venit cu Dl. PORTER pe la orele 12 la amiazi,ca vizită de prezentare cred, și odată m'a invitat la un ceai la el acasă.N'am avut nici un fel de alte raporturi cu el.El era prieten cu fratele meu Ed. SERDICI,împușcat ca comunist la Belgrad /Banița/ la 5 Martie 1942, și aceasta ne-a apropiat.

Dela Americani am cunoscut după date cronologice:

1/. Dl.CHARLES HULICK,cu care m'am cunoscut la un supeu oferit de BANI GHICA,când era încă însurat cu fata D-lui BUJORIN,în Str.Dionisie.

Apoi l-am revăzut la Misiunea Americană,predându-i Buletinul Presei.

M'am invitat de 2 ori la masă în Șoseaua Jianu,și a fost de 2 ori la mine la masă.Apoi l-am revăzut la Misiune, unde uneori asista la întrevederile cu Dl.MANIU.

La urmă eram în bune și cordiale relații prietenești.

2/. Dl.MELBOURNE l-am cunoscut numai când am început să servesc de interpret D-lui MANIU.Nici nu reamintesc ocazia când s'a întâlnit înainte de aceasta cu Dl.MANIU la mine,când nici nu știam cum îl chiamă.

3/. Dl.BERRY,pe care l-am cunoscut exclusiv cu ocazia întrevederilor avute cu Dl.MANIU.

4/. Dl.FUGUSON,atașat comercial,pe care l-am văzut de 2 ori,când Dl.MELBOURNE îi ordonase să-mi pună la dispoziție literatura economică.

./.

5/. Dl.BUTA,pe care l-am cunoscut f.puțin,dar fiind familia sa originală din Făgăraș,vorbeam romînește cu el și relațiile erau oarecum înlesnite.

ADAUG

Pe Dl.CHANDLER l-am cunoscut numai cu ocazia mesei la care am fost invitat la Dl.HOLMAN.Nu știu nimic despre el.

Pe Dl.General SCHUYLER desigur l-am cunoscut,fiind odată interpret între el și Dl.MANIU la locuința D-lui LEUCUTIA și odată la locuința D-sale.

N'am avut nici un contact pur personal cu D-sa.

Pe Dl.Maior BOLTON l-am cunoscut o singură dată când, însoțit de Maiorul Sovietic JIGLOV,a venit la masă la mine acasă.-

ss/ V.V.Serdici

18 /9/1947

1. VI

1949 IX

93932

D E C L A R A T I E

Subscrisul VASILE SERDICI declar următoarele:

Pela inceputul lunei Aprilie 1947, şi mai exact câteva zile după intrevederea avută de dl. Maniu cu dl. Bery la care dl. Maniu a pus chestiunea răsturnărei prin violenţă a guvernului Român şi la care Dl. Bery i-a spus că va da răspunsul în câteva zile, am fost chemat de dl. Roy Melbourne care, în cabinetul dsale, mi-a predat o notă scrisă pe hârtie de culoare roşie, mi-a dat s'o citesc, era scrisă în englezeşte, mi-a reluat-o, a pus-o intr'un plic şi mi-a spus: te rog să i-o dai Dlui Maniu.-

Nota avea următorul cuprins :

Nr............ Data..........

La intrebarea lui Maniu comunicaţi că sfatul nostru este că nu trebuie intrebuinţată violenţa care poate aduce dureroase şi multe suferinţe poporului Român.-

/ss/ Dean Acheson

Precizez că nu pot să reţin exact, dacă în nota d. Acheson se dădea sfatul neintrebuinţărei violenţei în mod general sau sfatul neintrebuinţărei violenţei pentru acel moment.-

Această notă i-am dus-o dlui Maniu care se afla la Dr. Jovin. Ajuns la Dr. Jovin l'am găsit pe dl. Maniu în pat, iar în cameră se mai aflau Dr. Virgil Solomon şi dr. Ionel Pop. Am intrat în cameră, i-am spus dlui Maniu că am să-i transmit ceva, după care dl Maniu a rugat pe cei doi să poftească puţin afară. Atunci i-am dat plicul, mi-a cerut să-i traduc nota, mi-a mulţumit pentru aducere, a pus-o pe măsuţa de noapte punând ochelarii deasupra ei şi a rechemat în cameră pe cei doi prieteni.- Imediat după aceasta eu am plecat.-

19 Septembrie 1947.- /ss/ V. V. Serdici

VI

19 Sept

937
33

DECLARATIE

Subscrisul V.SERDICI declar următoarele :

Pe Dl.Colonel Lovell l'am cunoscut la 20 Noembrie 1946,când dimineaţa la ora 11,s'a oprit cu o maşină purtând steag american în faţa casei D-lui avocat Vasile Pintea din Sighişoara.-

L'am condus sus la etaj la Dl.Pintea unde dl.Lovell ne-a spus că el a avut însărcinarea să acopere,în timpul alegerilor judeţele Braşov,Făgăraş şi Târnava Mare.-

S'a vorbit puţin de alegeri,Dl.Lovell repetând mereu că cunoaşte mai bine decât noi felul cum alegerile s'au desfăşurat.-

Când să plece,s'a produs irupţiunea intempestivă în camera în care eram a doctorului Petrescu (care nu făcea parte dintre Naţional Ţărănişti) care în mare surescitare îi relata cum în noaptea precedentă i-a fost distrusă casa care abia o terminase,acuzând elemente comuniste de aceste vandalisme.-Cerea insistent D-lui Lovell să vie să vadă casa distrusă şi i-a arătat fotografii.- Dl. Lovell cu greu s'a degajat,luând însă fotografiile.- Apoi a plecat la Braşov,după ce m'a întrebat " dacă sunt Ruşi până la Braşov ? " Eu l-am asigurat că până la Bucureşti nu este nici un Rus.-

L-am revăzut apoi o singură dată,la masă la Dl.Sabin Manuilă.-

La Sighişoara Dl.Lovell mi-a cerut un tabel pe secţiuni de votare,a rezultatului,pe partide,a votărei.-

Peste 4-5 zile,când l-am avut complect,i l-am pus sub plic şi i l-am trimis la adresa care mi-o indicase : Str. Oţetari - Bucureşti.-

La Sabin Manuilă,când mi-am arătat surprinderea că-l găsesc tot în Bucureşti,mi-a spus că rămâne aci,pentru vreme indefinită,mai cu seamă că generalul Schuyler pleacă.-

ss/.V.V.Serdici

19 Septembrie 1947

VII

19 Sept

935

00934

DECLARATIE

Subscrisul VASILE SERDICI declar următoarele :

Când am condus şi redactat " BULETINUL PRESEI" STRAINE" pentru informarea partidului nostru am reprodus in Buletinul acesta articole economice şi politice pe cari le găseam în presa străină şi în buletinele oficiale ale Misiunilor engleze şi americane pe cari le primeam regulat. Linia mea insă exprimată şi verbal era să nu se publice nimic ce ar constitui un atac in contra Rusilor / Poate fi intrebaţi asupra acestuia lucru foşti mei colaboratori: Dra Maria M Anghelescz, Inginer Stoenescu Oscar şi Dna Colette Bruteanu/

Când Buletinul,in urmă demisionării mele a trecut la secretariatul general şi-l conducea MOCANU nus'a procedat astfel.

Cetindu-l aproape zilnic / căci îl primea Dl. MANIU in plic in fiecare zi/ am constatat că se dă mare preferinţă articolelor critice faţă de Soviete. De aceea intr'o zi cam Noembrie- Decembrie 1946 am şi spus Dlui MANIU că buletinul a devenit o recenzie de articole anti-sovietice,dl. MANIU n'a răspuns nimic.-

Stiu că MOCANU lucra la Biroul Presei cu încă 5 funcţionarii,-

/ss/ V.V. SERDICI

19 Septembrie 1947.-

1947
936
00935

DECLARATIE

Subscrisul VASILE SERDICI declar următoarele :

Intrebând într'o zi mirat fiind de cheltuielile mari pe care şi le permitea GAFENCU, de unde are atâţia bani Dr. VIRGIL SOLOMON sau AUREL LEUCUTIA mi-au explicat cum pe vremea ministeriatului de externe a lui VISOIANU a transferat la Istambul, pe numele lui CRETZEANU, o sumă de 22 milioane franci elveţieni.-

Această sumă CRETZEANU apoi n'a mai restituit-o sau decontat-o, ci a transferat-o la Zürich, de unde acum GAFENCU şi ceilalţi trăiesc.-

/ss/ V.V. SERDICI

19 Septembrie 1947.-

VI

20/Sept

937
00936

DECLARATIE

Subsemnatul V. SERDICI declar următoarele:

Cam prin 1945 Căpitanul Keg mi-a cerut relaţiuni despre mişcarea şi organizarea muncitorească din România.

Eu le-am dat prea sumar pentru că nu cunoşteam problema. De această problemă se ocupau alţii din P.N.T. /Ilie Lazăr, Georoceanu , Veniamin/.

Cpt. Keg s'a dus atunci la Dl. Maniu cu care vorbea româneşte şi i-a cerut aceiaşi chestie. In urmă Cpt. Keg m'a batjocurit spunând că ceeace nu i-am dat eu i-a dat Dl.Maniu.

Intr'o conversaţie ocazională Dl. Melbourne m'a întrebat cine este Dl.Ralea şi ce ştiu din trecut despre el..

I-am dat informaţiuni bune.

Tot astfel m'a întrebat tot Dl. Melbourne, ce ştiu despre Preotul Vască.

Am auzit că n'am auzit de el. Ulterior informându-mă am comunicat că Dl. Vască a fost N.T. şi apoi a trecut la P.N.D. şi alte mici detalii pe care le aflasem.

N. V. Serdici 20/9/47.

VI

20 Sept.

938 00937

D E C L A R A T I E

Subscrisul VASILE SERDICI, declar urmatoarele:

Recunosc scrisoarea adresată mie în calitate de şef al organizaţiei N.T. Târnava-Mare, scrisă de Secret. General al Organizaţiei avocat Vasile Fintea, care la 7. XI.1946 îmi comunică la Bucureşti, unde ne aflam de câteva zile, şi în care îmi comunică că "a luat măsuri ca să poată depune în orice moment tabloul oamenilor de încredere, atât pentru noi cât şi pentru Socialişti pe locurile cărora vom introduce tot oameni de ai noştri pentru ca astfel să avem câte 3 la fiecare secţie de votare".

Este adevarat că în judeţul Târnava-Mare, al carui şef de organizaţie am fost până la disolvarea partidului N.T., în Iulie 1947, secretarul General Fintea a stat de vorbă cu Dl. Vasil Munteanu, şeful organizaţiei Socialiste (Titel Petrescu) şi apoi când am venit la Sighişoara am stat şi eu de vorbă cu Dl. Munteanu şi am căzut de acord cu el: ca organizaţia N.T. de sub şefia mea sa-i desemneze din rândurile noastre oamenii de încredere, câte 4 de fiecare secţie de votare, care să fie asistenţi şi delegaţi pe lângă fiecare birou electoral de secţie. (2 asistenţi şi 2 delegaţi). Organizaţia noastră a desemnat din rândurile noastre pe aceşti asistenţi şi delegaţi în total 196, figurând pe legitimaţii ca delegaţi şi asistenţi ai partidului Socialist (Titel Petrescu).-

Dl. Munteanu declarându-ne că n'are oamenii necesari, în organizaţia sa.

Nu ştiu ce s'a facut în alte judeţe, însă ştiu că hotarârea era ca şi în alte judeţe să se procedeze la fel aceasta pentru a ajuta partidul Socialist Titel Petrescu, dar în acelaş timp partidului N.T., căci în felul acesta ne dublam numărul asistenţilor şi al delegaţilor.-

ss. V.V. Serdici.

20 Septembrie 1947.

E.F.

20 Sept

939

00938

DECLARATIE

Subsemnatul VASILE SERDICI, declar următoarele:

Sub titlul "Umflarea sarcinilor Țării prin amânarea aplicării armistițiului" am reprodus datele conținute într'un raport primit prin Ianuarie - Februarie 1945 de Dl. Maniu, transmis mie pentru "Biroul Presei" și prin care se arata diferența considerabilă rezultată din faptul că armistițiul, în loc să intre în vigoare la 23 August 944, a intrat în aplicare de abia la 12 Septembrie 1944.

Datele cuprindeau toate capturile de război făcute de armata Rusă între aceste 2 date.

Din aceste date îmi aduc aminte una singură cu precizie: 90.000 cai - Deasemeni material motomecanizat, material echipament, - industrial etc.-

ss. V.V. Serdici

20 Septembrie 1947.

E.V.

(21)

21 Sept 940
00939

DECLARATIE

In declaraţia din 6 Septembrie 1947 arătaţi că dl. MANIU la intrevederea avută cu dl. BERY pela sfârşitul lunei Martie sau inceputul lunei Aprilie 1947 a cerut părerea guvernului U.S.A. dacă să folosească violenţă pentru răsturnarea Guvernului român deoarece şi acesta foloseşte procedee ilegale şi violente faţă de P.N.T.

Cari sunt acele procedee ilegale şi violente la cari se refera dl. MANIU cu ocazia acestei intrevederi.

RASPUNS

Subsemnatul VASILE SERDICI răspund următoarele:

Se referea în acest moment, April 1947 la arestările făcute de guvern în rândurile membrilor P.N.T.

Despre acestea a vorbit atunci dl. MANIU.-

/ss/ V.V. SERDICI

21 Septembrie 1947.-

941

00940

DECLARATIE

Subscrisul VASILE SERDICI declar :

In Septembrie 1944 mă aflam în str. Sfinţilor la la dl. MANIU impreună cu multă lume, inclusiv ILIE LAZAR, dl. MANIU era şi Dsa prezent.-

La un moment au intrat pe uşe un grup de tineri care păreau entuziaşti, din tineretul N.T., cari s'au adresat de îndată dlui ILIE LAZAR, în prezenţa dlui MANIU, cerându-i să vie de îndată în str. Clemenceau nr.6, şi să le vorbească întru cât gărzile GARZILE IULIU MANIU cari pleacă sunt încolonate şi se află multă lume pe stradă.-

Dl. ILIE LAZAR s'a ridicat imediar, a salutat pe dl. MANIU, zicând " Dl. Preşedinte, mă duc să le vorbesc aşa cum ştiu eu şi să fiţi mândru de ei".-

A plecat imediat, iar a doua sau a treia zi când l'am revăzut mi-a povestit cu emfază marele succes oratoric pe care l'a avut.-

/ss/ V.V. SERDICI

21 Septembrie 1947.-

DECLARAŢIE

Subscrisul VASILE SERDICI declar următoarele:

Intr'o zi a venit la mine un domn Cârje care mi-a spus că a fost trimis la mine de către dl. Mihalache pe care l'a servit bine şi mai multă vreme făcând gardă personală şi un buletin informativ pentru dl. Mihalache. Eu nu ştiu ce curpindea acel buletin informativ. M'a rugat să-l angajez,căci vorbeşte bine englezeşte şi că pentru aceasta l'a trimis dl. Mihalache la mine.-

Eu i-am răspuns lămurit că nu am birou şi nici un serviciu de informaţie,ci numai biroul de Presă străină a partidului şi că îmi pare rău că nu-l pot angaja ştiind aşa de bine englezeşte,dar că nu am buget,nici fonduri.-

Atunci m'a rugat să-l recomand pentru vre'un serviciu la Americani,repetând din nou că este recomandat de dl. Mihalache.-

I-am răspuns că-l voi recomanda dlui Hulick dela Americani,având în vedere că este trimis de dl. Mihalache, şi în adevăr am dat o carte de vizită pentru dl. Hulick,în care rugam să fie angajat,că vorbeşte bin englezeşte şi că-l recomandă dl. Mihalache.-

N'a venit pela mine ca să-mi spună dacă a fos primit sau nu şi mult după acea,trecând intr'o zi ~~xxxx~~ pela Lido,l'am văzut în poartă şi mi-a spus că a fost angajat ca intendent la Lido care fusese inchiriat de Americani.-

Toate acestea s'au petrecut cam prin 1945-194

Dupe aceasta nu l'am mai văzut până în 1947, când a venit la mine ca intr'un sentiment de recunoştinţă să mă prevină că se fac din nou arestări.-

./.

943

Apoi a venit altă dată spunându-mi că are un bun prieten,care este intr'o bună situaţie de a furniza tot felul de informaţii interesante şi că mă roagă să-l recomand la Americani. Mi-a adăugat că prietenul său îl aşteaptă pe stradă şi că poate să-l cheme în curte. I-am spus că nu am nevoe să-l cheme,să-mi aducă un curriculum vitae şi poate buletin de probă şi că voi vedea ce pot face.-

Câteva zile după acea mi-a adus curriculum vitae a lui Drăgănescu,dar nu ţtin minte să-mi fi adus buletinul de probă deoarece nu-mi amintesc delor de ce natură erau aceste informaţii. I-am spus să aştepte câte-va zile şi voi vedea ce pot face. Când a mai revenit,i-am spus că am vorbit la Americani şi că să aştepte răspunsul la adresa indicată în curriculum vitae.-

Declar că răspunsul dat lui Cârje de către mine nu corespundea realităţii intru cât nici n'am vorbit la Americani despre această angajare intrucât ştiam dela dl. Melbourne că nu trebuie avută incredere în aceşti aşa zişi informatori cari nu urmăresc altceva decât să ia bani venind cu ştiri fantezisăe. Aceasta mi -a spusese dl. Melbourne mai inainte cu o bucată de vreme in următoarea imprejurare: i-am comunicat dlui Melbourne în casa dlui Hulick,fiind invitat la masă,că un anume Gălmeanu,agent mi-a comunicat că" Buta" dela Misiunea Americană,ar fi informator al Siguranţei. Dl. Melbourne a protestat şi mi-a spus că Buta e un om cinstit şi că agenţii invită astfel de ştiri pentru a câştiga bani,şi că dsa are referinţă în această chestiune.-

/ss / V.V. Serdici

22 Septembrie 1947.-

944
00943

DECLARATIE
======================

Subsemnatul VASILE SERDICI declar următoarele :

Prin vara anului 1946 a venit pentru întâia oară la mine un oarecare Gălmeanu care mi-a spus că a lucrat la Siguranță dar că a fost epurat, însă păstrând contact cu foștii lui colegi caută să afle cât mai mult de tot ce este în legătură cu P.N.T. și că va veni la mine să-mi comunice regulat tot ce află.-

Informațiile lui erau cam de această natură: " Pascu informează siguranța" / Pascu este secretar gral adjunct la P.N.T./ " Siguranța cunoaște toate chestiunile cari se discută în forurile P.N.T.-ului. Indiscuțiile provin din anturajul dlui Penescu"," Organizația de Olt este pe care de destrămare,". singuranța se interesează foarte mult de Biroul Presei," Mituș Ionescu este agent al Siguranței" și multe altele.-

Uneori, dar foarte rar, comunicam vre'unul dintre aceste informațiuni celor vizați căci văzusem că aproape totalitatea lor erau informații eronate și fără importanță.-

Lui Gălmanu i-am dat o singură dată 300.000/trei sute mii/ lei această din dispoziția dlui Maniu, bani i-am primit dela Casierul Central Mihăescu.-

Gălmeanu a cerut acești bani pentru un fost coleg al lui actualmente în siguranță dela care pretindea că are informațiile de cari am vorbit mai sus.-

Arăt cu această ocazie că este singurul caz când am dat bani pentru informații și aceasta cu aprobarea dlui Maniu. In nici un alt caz n'am dat și nici unei alte persoane.-

/ss/ V.V. Serdici

22 Septembrie 1947.-

54/

28 Sept

945
00944

D E C L A R A T I E

Subscrisul VSILA SERDICI declar următoarele: ca o continuare la declaraţia mea din 2 Septembrie 1947 în care relatam cele discutatr de dnii MANIU şi Lawrence la intrevederea pe care au avut-o la finele lunei Iunie 1947, începândul Iulie 1947.-

Dl. Maniu printre altele i-a mai spus Dlui Lawrence că în momentul de faţă Ruşii fortifică în grabă litoralul Mărei Negre la Constanţa spre Varna.-

/ss/ V.V. SERDICI

22 Septembrie 1947.-

D E C L A R A T I E

Subscrisul VASILE SERDICI declar următoarele:

In ziarul " SCANTEIA" apărând o notiţă care anunţă că în xxxx câte-va zile Ministrul Marei Britanii va vizita Palatul Parlamentului, dl. MANIU m'a chemat în grabă /cam prin Aprilie 1947/ şi m'a întrebat ce-i cu această ştire şi că trebuie să merg la dl. HOLMAN să mă informez.-

Cu toate că şi în zilele următoare şi apoi mai cu seamă când a apărut ştirea că dl. HOLMAN în companie Dlu deputat conservator Joynson Hicks au vizitat Parlamentul, dl. MANIU mă presa să mă informez ce rost a avut acea vizită, eu nu m'am dus şi prin diverse pretexte am tot amânat. Motivul era că nu vedeam cum pot merge la un Ministru străi să-l întreb de ce a făcut sau nu a făcut un lucru.-

/ss/ V.V. SERDICI

22 Septembrie 1947.-

1947 00946.

DECLARATIE

Subscrisul VASILE SERDICI, declar următoarele:

In primele zile ale lui ianuarie 1946, am fost trimis de dl. MANIU la dl. MELBOURNE cu o comunicare. După ce am transmis comunicarea, dl. MELBOURNE a convorbit cu mine despre diverse, şi mi-a spus să comunic dlui MANIU că ar fi de dorit ca delegaţia permanentă N.T., să recomande pe MIHALACHE că ministru în guvern.-

Intr'adevăr din partea P.N.T.-ului dl. MANIU a propus pe dl. MIHALACHE, care însă a fost refuzat de guvern.-

/ss/ V.V. SERDICI

22 Septembrie 1947

(51)

excerpt

948
00947

D E C L A R A T I E

Subsemnatul VASILE SERDICI declar următoarele:

In ședința delegației permanente, la care fuseseră invitați și șefii de organizație aflători în Capitală, în Ianuarie 1946, după desemnarea membrului N.Ț. în cabinetul GROZA, dl MANIU a ținut un lung discurs de închidere.-

Și în acest discurs, ca și în cel ce-l va face la Comitetul Executiv din 30 XI.1946, Dl MANIU a făcut o lungă referință, extrem de insistent de elogivară la dl. PENESCU, pentru munca neobosită și inteligentă care a făcut-o întru informarea Miniștrilor și Ambasadorilor străini/ anglo-americani/.-

In plus la 30 XI. 1946, dl MANIU a executat în afară de cele arătate mai sus și asupra ~~xxxxxxx~~ muncii depuse de dl. PENESCU pe lângă dl. M ETHRIDGE, pentru care am dat declarație separată.-

/ss/ V.V. SERDICI

22 Septembrie 1947.-

D E C L A R A Ţ I E

Subsemnatul VASILE SERDICI declar următoarele :

Cu două zile înainte de arestarea dlui VIRGIL SOLOMON, deci la 3 Mai 1947, se afla la mine în casă dl. avocat MALINŢA VASILE, care redacta petiţii adresate autorităţiilor privitoare la arestările făcute dintre N.Ţ., cerând încetarea lor. În timp ce redacta aceste petiţii intră în cameră Dr. Solomon care de obicei a arătat că Partidul nu poate lupta pe cale de petiţii şi că trebuie ceeace a recomandat de atâtea ori, adică o acţiune violentă.-

Eu m'am făcut că ies din cameră şi întorcându-mă imediat, i-am spus că-l cheamă cineva afară. Dr Solomon urmând chemarea mea, l'am dus în altă cameră şi i-am spus:" Dle Doctor, dta spui mereu că le ştii toate şi te văd ore întregi cu dl. Maniu. Nu ţi-a spus şi dânsul că Americanii ne-au sfătuit să renunţăm la orice violenţă?" Dl Dr. Solomon a rămas extrem de uimit şi mi-a spus " de ce nu mi-ai spus asta mai înainte". Eu i-am răspuns că Dl Maniu mi-a ~~xxxxxxxxxxx~~ interzis să comunic cuiva cele ce auzeam în calitate de traducător.-

Arăt că acest lucru l'am comunicat dlui dr. Virgil Solomon, pentru că citisem nota Acheson.-

/ss/. V. Serdici

23 Septembrie 1947.-

VII

950
00949

D E C L A R A Ţ I E

Subsemnatul VASILE SERDICI declar următoarele:

La întrevederea avută de dl. Maniu cu dl. Bery pela 28 sau 29 Noembrie 1946 i-a prezentat dl. Maniu între altele un dosar adresat O.N.U-ului având ca scop reluarea în discuţie a problemei României în faţa acelui for mondial. Dl. Bery nu a acceptat să transmită dosarul adresat O.N.U-ului, deoarece zicea dlui nu este permis să transmită documente destinate altcuiva, decât departamentului de Stat.-

La plecarea dl. Melbeurne a spus dlui Maniu, că poate lăsa dosarul acolo, urmând să-l ridice când doreşte, întrucât dosarul era foartevoluminos şi putea atrage atenţia. Dl. Maniu a mulţumit spunând că va trimite pe cîtcineva după el.-

Peste vre'o săptămână, fiind la dl. Melbeurne dsa mi-a spus între altele, că pot comunica dlui Maniu, că dosarul totuşi a plecat la O.N.U.-

Comunicând aceste Dlui Maniu dsa a fost foart mulţumit.-

/ss/ V.V. Serdici

24 Septembrie 1947.-

24 Sept
950

D E C L A R A T I E

Subsemnatul VASILE SERDICI declar următoarele ca o complectare a declarației mele de 2 Septembrie în care arătam convorbirea Gunther Mott- Maniu :

Dl. Maniu prin vara anului 1941 i-a declarat dlui Gunther Mott,/atunci Ministrul al Statelor Unite la București/ că el / MANIU i-a arătat generalului Antonescu că nu trebuie să treacă Nistrul atunci când îl va atunge pentru ca România să nu devină Stat agresor, însă că guvernul Antonescu i-a răspuns că atunci când va ajunge la Nistru oprirea nu se va putea face dar se va opri la Bug. Aceasta întru cât armata Română face parte dintr'un anumit dispozitiv.-

/ss/ V.V. SERDICI

24 Septembrie 1947.-

-VI/

Ult. Sept.

952
000951

D E C L A R A T I E

Subsemnatul VASILE SERDICI născut în 1889, Aprilie 30, la Bucureşti, fiul lui Vasile şi Carolina Serdici, de profesie inginer, domiciliat în Bucureşti, Str. Grl. Christian Tell 10, recitind şi menţinând declaraţiile mele anterioare arăt că printre altele declaram şi declar şi azi următoarele:

La întrevederea MANIU - GENERAL SCHUYLER (American) şi Barton Berry, Ministru U.S.A. avută după 6 Martie 1945, Dl. Maniu, i-a rugat "să facă tot posibilul să împiedice recunoaşterea Guvernului Groza de către America, arătând descurajarea mare care ar cuprinde poporul Român dacă s'ar face această recunoaştere".

La aceiaşi întrevedere "Maniu expunând situaţia care o consideră anarhică din ţară şi întrebând dacă nu cred domniile lor că ar fi potrivit a răspunde cu violenţă la violenţele comuniştilor, Dl. General Schuyler i-a răspuns pe un ton foarte hotărât: nu pot recomanda aşa ceva şi vă vorbesc că membru în Comisia de Control".

Declaraţia mea din 5 Septembrie 947 pag.

La întrevederea Berry - Maniu avută înaintea Conferinţei Păcei,

"Dl. Maniu i-a cerut ca să comunice Guvernului U.S.A. să dea instrucţiuni delegaţilor săi la Conferinţa Păcei ca să se ceară guvernului Român ca în delegaţia Română care va fi trimisă la Conferinţa Păcei să fie inclus şi un reprezentant al P.N.T."

Declaraţia mea din 6 Septembrie 1947, pag.

La întrevederea Berry - Maniu în Aprilie 946.

"Dl. Maniu a intrat în subiect care era formularea unui protest contra faptului că Statele Unite pri.

E.F.

..//..

vesc cu indiferenţă intâmplările silnice din România, unde Guvernul calcă în fiecare zi angajamentele luate pe baza acordului de la Moscova. Nu a lipsit să adauge că România este singura forţă democratică în picioare, referindu-se la P.N.T. pe când Bulgaria, Polonia şi Jugoslavia sunt deja căzute în mâinile regimului totalitar comunist, instalat în acele ţări de Rusia Sovietică.

A terminat cerând o acţiune energică din partea Guvernului American întru respectarea semnăturei sale pe documente internaţionale.-

Dl.Berry a adăugat... că va fi greu în acest moment de a face o acţiune diplomatică mai viguroasă şi că dealtfel problema românească nu se va putea resolva ca problemă de sine stătătoare, ci împreună cu problema Poloniei, Jugoslaviei, Bulgariei şi Ungariei".

Declaraţia mea din 5 Septembrie 947, pag.

La intrevederea Maniu - A.Holman (Ministrul Marei Britanii).

"Dl.Maniu a reeditat întreaga sa expunere din ziua precedentă de la Americani în acelaş cuprins şi în acelaş ton.-

In legatură cu protestul Dlui Maniu dsa a terminat cu următoarea frază: şi astfel îşi va perde întregul prestigiu în Subestul European (a spus aceasta relativ la faptul că Englejii nu intervin destul de energic pentru a impune României respectarea acordului dela Moscova).

Declaraţia mea din 5 Septembrie 1947, pag.

La intrevederea Maniu - Berry din Iulie sau August 1946:

"Dl.Maniu... a rugat pe Dl.Berry să meargă de pildă la biroul din Piaţa Amzei pentru a vedea parţialitatea cu care se lucrează.....(la biroul din piaţa Amzei, pentru înscrieri în liste şi redactarea şi înmânarea contestaţiunilor, Primăria I.Galben).

Dl.Maniu..... a revenit.... că-i pare rău că a cedat şi că a delegat un Ministru în Guvern şi că în

..//..

adevăr reflectează să se retragă din alegeri.

Dl.Berry i-a spus că în această chestie nu poate da aici un sfat oficial dar că personal îi spune că cine nu luptă piere.

Dl.Maniu a arătat Dlui Berry că este indispensabil să fie trimiși observatori oficiali din partea Americii și Angliei, altfel aceste alegeri vor degenera într'o farsă.-

Dl.Maniu (a cerut ca guvernul American) "să ceară amânarea alegerilor și luarea de la început a operațiunilor de constituire a listelor electorale".

Declarația mea din 5 Sept.1947, pag.

La întrevederea MANIU - HOLMAN din Iulie sau August 1946:

"Dl.Maniu a repetat aci aproape exact cea ce spusese ziua precedentă dlui Ministru Berry.

Dl.Holman a sugerat ca dl.Maniu să dispună prin conducerile județene ca în fiecare comună să se întocmească liste de cei lăsați pe din afară din listele electorale...."

Declarația mea din 5 Septembrie 1947,pag.

La întrevederea de la sfârșitul lui Septembrie sau începutul Octombrie 1946:

"Dl.Maniu a urat bun sosit Dlui Berry (imediat la întoarcerea acestuia din America) după care, Dl.Maniu a protestat împotriva falsificării registrelor electorale de către Guvernul Român,arătând că prin falsificarea alegerilor se va alege un parlament pur comunist care va cere anexarea imediată a României la U.R.S.S. și a accentuat că prin aceasta Anglia și America nu vor mai putea spera să găsească în România un punct de reazim.-

Țin minte că a cerut demiterea Guvernului și amânarea alegerilor,contrariu el vrea să retragă din Guvern Ministrul N.T.(Hațieganu) Dl.Berry a spus că ar fi o mare greșală din alegeri sau retragerea din Guver

arătând că acelaş sfat a dat şi partidului Liberal (Brătianu). A mai adăugat ca în nici intr'un caz Dl. Maniu să nu procedeze la o astfel de măsură fara a-l consulta şi pe dsa, arătând totodată că retragerea din Guvern a Ministrului N.T. şi a acelui Liberal, Guvernul Român nu va mai fi un Guvern reprezentativ, şi ca atare că un astfel de Guvern nu se va semna tratatul de Pace, cea ce ar avea de efect ca România să continue a fi ocupată de armata Rusească.-

Dl.Berry i-a mulţumit Dlui Maniu pentru activitatea dusă la Paris în timpul Conferinţei de Pace de către echipa dsale, formată din Gafencu, Tilea, Creţianu, cari au fost de mare ajutor prin munca depusă şi prin datele furnizate.-

Dl.Maniu a rugat pe Dl.Berry ca să dea ajutor la formarea unui Guvern N.T. în străinătate care va fi un Guvern Român al rezistenţei, contra Guvernului din Ţară.-

Dl.Berry a răspuns că va informa Guvernul U.S.A. asupra cererilor Dlui Maniu".

Declaraţia mea din 17 Septembrie 1947, pag.

La confruntarea din 22 Septemvrie 1947 între Dl.Maniu şi subsemnatul am declarat că "dl.Maniu..i-a spus că ar fi putut constitui un Guvern de rezistenţă în străinătate şi că ar mai putea să-l constitue încă, întrebându-l dacă Guvernul American ar aproba un astfel de lucru. Dl.Berry i-a răspuns că se va informa şi va răspunde."

Declaraţia mea din 22 Septembrie 1947, pag.

La întrevederea MANIU - HOLMAN la sfârşitul lui Sept. sau începutul lui Octombrie 1946:

"Dl.Maniu a repetat cele expuse dlui Berry cu o zi înainte şi a formulat aceleaşi cereri (demiterea imediată a Guvernului şi amânarea alegerilor).

Dl.Maniu insista extrem de puternic ca Guvernele Anglo-American să trimită o notă de protest în

contra modului cum se desfăşoară activitatea pre-electorală a Guvernului Român.-

Dl.Holman i-a spus că actualmente Anglia are nenumărate interese răspândite pe tot globul,ca dealtfel şi Statele Unite,şi că nici Anglia nici U.S.A.nu pot face presiuni în mod simultan în multe părţi. Că în acest moment îi interesează în prim rând apărarea Mediteranei,iar apoi după Grecia şi Turcia vine rândul Coreei,apoi Germania şi Austria şi apoi România."

Declaraţia mea din 5 Septemvrie 1947,pag.

La întrevederea MANIU - BERRY din 28 sau 29 Noembrie 1946;

"Dl.Maniu a reluat teza că noul parlament compus aproape exclusiv de Comunişti va face şah la Rege şi va cere în curând alipirea la Rusia Sovietică.

Dl.Maniu cerea anularea alegerilor.

In acelaş timp cerea ca Dl.Ministru să pună toată influenţa dsale pentru a determina pe Rege să nu deschidă parlamentul.

Argumenta deasemeni că Regele de fapt nici nu ar trebui să fie El acela care hotărăşte deschiderea Camerei,recte sancţionarea lor, căci nu El, ci cele trei Guverne semnatare ale Guvernului de la Moscova au hotărât ţinerea acestor alegeri.-

Dl.Maniu sugera procedeul de a întreba în prealabil cele trei Guverne semnatare ale acordului de la Moscova dacă consideră aceste alegeri valabile."

Declaraţia mea din 5 Sept.1947, pag.

La întrevederea MANIU - HOLMAN, din 28 şi 29 Noembrie 1946.

"Dl.Maniu cerea anularea alegerilor,adresarea unei note severe din partea guvernului Britanic,Guvernului Român, cerea reexaminarea întregei situaţiuni româneşti şi deasemeni îl ruga să intervină la Rege pentru prorogarea Parlamentului. Dl.Maniu înşira aceleaşi argumente. Si dlui Holman Dl.Maniu îi arătase că nu Regele a avut iniţiativa convocării Corpului Electoral

ci semnatarii acordului dela Moscova, şi că prin urmare Regele nu poate deschide Parlamentul fără avizul acelor puteri.-

Dl.Maniu a refuzat cererea printr'o notă drastică către Guvernul Român. Dl.Holman a răspuns că va comunica Guvernului său, dar nu crede că nota va veni înainte de 15 Ianuarie 1947.-

Declaraţia mea din 5 Sept.1947, pag.

Intrevederea MANIU - BERRY sfârşitul Martie, începutul Aprilie 1947.-

"Obiectul conversaţiei îl forma chestiunea arestărilor în liste N.T.-lor.

Dl.Maniu a cerut ca Misiunea să informeze Guvernul U.S.A. despre toate acestea pentru a cere imediata lor eliberare şi trimiterea lor în faţa judecăţei Deasemeni i-a cerut să trimită ofiţeri şi ziarişti americani la diversele închisori din România pentru a se asigura de toate aceste lucruri.

Dl.Maniu a adăugat că faţă de procedeele ilegale şi violente din partea Guvernului Român el are destulă putere dispunând de forţe în P.N.T., cari sunt mai numeroase decât acele ale partidului comunist, că el poate să bată în loc să fie bătut şi că cu aceste forţe să răstoarne Guvernul.

Că este forţat să pornească la represalii pentru înlăturarea Guvernului. Nu voeşte însă să procedeze la violenţă fără a cunoaşte şi părerea celorlalţi semnatari ai tratatului şi în special al Americei.-

La aceste, Dl.Berry i-a răspuns: aceasta este o întrebare esenţială (aleading question) şi că-i va răspunde în câte-va zile.

Dl.Maniu a repetat şi cu această ocazie că el nu este înţeles de Guvernul U.S.A.şi Anglia repetând şi această dată declaraţia sa făcută şi la anterioarele întrevederi (despre care am uitat în declaraţiile mele respective) şi anume că el nu luptă numai pentru România, dar în acelaş timp, să nu se uite, că luptă şi pentru America şi Anglia.-

La întrebarea Dlui Maniu că de ce nu este aju-

..//..

tată şi România aşa cum este ajutată Grecia sau Turcia, Dl.Berry a răspuns că România nu formează o problemă de sine stătătoare,că este conexată cu a Poloniei,a Jugoslaviei, a Ungariei şi Bulgariei, şi ca atare va fi rezolvată.-

La care Dl.Maniu a răspuns:

Polonia aţi pierdut-o, Jugoslavia aţi pierdut-o, şi tot astfel şi Bulgaria, Ungaria sunteţi pe cale să-o perdeţi. Numai este decât rezistenţa României,şi pe care deasemenea o veţi pierde dacă amânaţi prea mult.

Declaraţia mea din 6 Sept.1947,pag.

La intrevederea MANIU - HOLMAN, sfârşitul lunei Martie,inceputul Aprilie 1947. " Dl.Maniu a reeditat aceleaşi cereri şi aceleaş concluzii ca şi la Dl. Berry, inclusiv afirmaţia ca Dsa luptă nu numai pentru România dar şi pentru Anglia şi U.S.A.

La aceasta intrevedere Dl.Maniu a cerut Dlui Holman să-i faciliteze dlui Mihalache plecarea in Anglia.-

Dl.Maniu a insistat şi arătat că echipa dsale din străinătate este slabă şi ca atare plecarea Dlui Mihalache se impune.

Dl.Holman a răspuns că nici vorbă nu poate fi de aşa ceva, că dacă însă Dl.Mihalache plecând va ajunge in vre-o zonă engleză atunci el (Holman) va interveni ca să-i se dea drumul mai departe.-

Dl.Holman arătând posibilităţile Guvernului Britanic, Dl.Maniu supărat a spus: că daca ştia aceste lucruri,adică imposibilitatea Angliei de a-l ajuta, deşi i-a promis sprijin, el (dl.Maniu) s'ar fi aranjat cu Ruşii de mult căci desigur că ar fi găsit posibilitatea".

Declaraţia mea din 6 Sept.1947,pag.

.cării La intrevederea BERRY - MANIU, in ajunul plecării lui Berry din România, Dl.Maniu l'a asigurat pe Dl. Berry (Dl.Sabin Manoilă traducea, scoţând un cuvânt).

..//..

că dsa regretă mai mult plecarea Dlui Berry, care i-a fost de atâta suport moral şi care i-a dat uneori în afara unui concurs eficace dar şi sfaturi atât de utile.

Dl.Berry a adăugat textual: să nu vă pară deci rău domnule Maniu.

Aici nu am putut forţamente să fiu de mare folos nici dvoastre nici cauzei democrate din România. Insă acolo să fiţi asiguraţi, causa Dvoastre şi a României va avea în mine cel mai bun avocat."

Declaraţia mea din 6 Sept.1947, pag.

La intrevederea MANIU - MELBOURNE (Consilier de Legaţie U.S.A.) în cursul lunei Martie 1947.

" Ca şi în alte cazuri, la sfârşit de audienţă dl.Melbourne a făcut recomandarea pe care o făcuse înaintea lui în urma altor intrevederi dnii Berry şi Holman, dar mai cu samă Americanii, între cari şi dl. General Schuyler ca Dl.Maniu să nu se descurajeze şi să continue acţiunea pe linia iniţială.

Declaraţia mea din 6 Sept.1947, pag.

La intrevederea MANIU - ziarist american Lawrence, din jurul lui 1 Iulie 947.-

"La un moment dat dl Lawrence i-a spus că U.S.A. au întreprins o acţiune de ajutorare în Grecia şi că nu este exclus ca aceasta să fie extinsă la momentul oportun spre Nord.-

Dl.Maniu i-a spus că se teme că aceasta va fi prea târziu pentru România şi i-a atras atenţia ca Americanii să nu-şi inchipue că situaţia lor este atât de sigură în Grecia. Aceasta ar putea fi dacă între Grecia şi Rusia ar exista state Suverane. Dar cum Bulgaria, Polonia şi Jugoslavia sunt azi satelite ale Rusiei, numai România a rămas o stâncă care ar putea fi în calea Rusiei, iar dacă şi această singură stâncă va fi prăvălită, atunci Rusia cu cea mai mare uşurinţă va putea arunca în mare forţele americane aduse acolo.-

Declaraţia mea din 2 Sept.1947, pag.

..//..

"Ca o continuare la declaraţia mea din 2 Sept. 1947,în care relatam cele discutate de Dnii Maniu sau Lawrence, la întrevederea pe care au avut-o la finele lunei Iunie 1947, inceputul Iulie 1947.-

Dl.Maniu printre altele i-a mai spus Dlui Lawrance că în momentul de faţă Ruşii fortifică în grabă litoralul Mărei Negre la Constanţa spre Varna".

Decl.mea din 22 Sept.1947,pag.

La confruntarea dintre subsemnatul şi Iuliu Maniu din 22 Sept.1947,în chestiunea întrevederei Maniu-Lawrence am declarat că:

"Dl.Iuliu Maniu a afirmat faţă de ziaristul Lawrence reprezintă o stâncă de rezistenţă a democraţiei impotriva expansiunei Rusiei intrucât la afrimaţia ziaristului Lawrance că Grecia şi Turcia reprezintă două poziţii puternice câştigate de Americani, Dl Iuliu Maniu a replicat că toate ţările satilite Rusiei, Polonia, Bulgaria, Jugoslavia etc.,sunt perdute şi că numai Romania reprezintă această stâncă de rezistenţă. Ca dovadă este că Ruşii au înţeles acest lucru şi că au început a fortifica malurile Mărei Negre la Constanţa şi Varna.

Precizez că Dl.Iuliu Maniu argumentând faţă de acel gazetar,i-a spus că dacă şi această stâncă - România - va cădea,atunci Rusia va putea să-i arunce uşor în mare din poziţiilor lor din Grecia şi Turcia.-

Pag.

Prin toamna 1945 Vice-Amiralul Stevenson (Englez) mi-a spus: "să-i spui Dlui Maniu să-şi urmeze nealterat drumul pe care merge.-

Lăsându-l acasă pe Stevenson, Dl.Masterson (Colonel Englez) m'a condus la casa mea, iar la poarta mea mi-a spus: să-i spui Dlui Maniu să-şi ţie gura căci Dl.Maniu nu ştie să tacă.

A doua zi am comunicat Dlui Maniu cele spuse de Stevenson şi Masterson.

Decl.mea din 6 Sept.1947,pag.

..//..

961
00960

"Imediat după demisia Dlui Maniu dela şefia partidului, cam pe la 30 Noembrie 1946 Dl.Melbourne m'a chemat să mă întrebe ce se petrece şi să-i dau răspuns Dlui Maniu că nu trebue să abandoneze şefia".
Decl.mea din 6 Sept.1947,pag.

"Pe Mrs.Thaer,ziaristă americană,o cunosc prea puţin întrucât n'am văzut-o decât de 2 ori. Stiu că Bani Ghica era în bune relaţii cu Mrs.Thaer, la care se refugiase pe câte-va ore când era urmărit de poliţie.-
Decl.mea din 18 Sept.1947, pag.

La una din ultimele întrevederi pe care Dl. Maniu le-a avut cu Dl.Berry, Dl.Maniu a rugat pe Dl. Berry ca să intervină pe lângă autorităţile americane competente să înlesnească plecarea Dlui Vişoianu din Frankfurt,unde se află reţinut de o bucată de vreme. Dl.Berry a promis concursul Dsale.-
Decl.mea din 18 Sept.1947,pag.

"Cam prin Decembrie 1946 am primit un telefon dela Dl.Roy Melbourne ca să vin la Dsa. Acolo m'a primit imediat şi... mi-a înmânat o scrisoare în plic închis fără menţiunea expeditorului,purtând ca adresă numai cuvintele: "Dlui Iuliu Maniu". Dl.Melbourne s'o predau Dlui Maniu. Ajuns acasă i-am predat-o imediat Dlui Maniu, informându-l de unde o aduc. După ce a citit-o mi-a dat-o şi mie s'o citesc.-
Scrisoarea era de 2 3/4 pagini scrisă la maşină....şi semnătura Gr.Gafencu".
Decl.mea din 7 Sept,1947,pag.

"In primele zile ale lui Ianuarie 1946 Dl. Melbourne a convorbit cu mine despre diverse şi mi-a spus să comunic Dlui Maniu că ar fi de dorit ca delegaţia permanentă N.T.,să recomande pe Mihalache ca

..//..

962
00961

Ministru în Guvern.-

Intr'adevăr din partea P.N.T.-ului Maniu a propus pe Dl.Mihalache ca Ministru în guvern,care însă a fost refuzat de Guvern."

Decl.mea din 22 Sept.1947,pag.

"Tot atunci dl.Mac Cormack a spus între altele Dlui Maniu : că opoziţia din România s'a obişnuit ca alţii să-i apere interesele şi cp ar trebui să ia pilda Germaniei şi a Greciei unde să ia atitudini împotriva comuniştilor,pe când opoziţia din România nu face altceva decât să se lamenteze şi să ceară ajutor de la alţii şi că opoziţia ar trebui să reziste la arestări întru cât cauzele mari se câştigă prin lupte şi nu prin lamentaţiuni".

Decl.mea din 14 Sept. 1947, pag.

"La întrevederea avută de Dl.Maniu cu Dl. Berry pe la 28 sau 29 Nov.1946 i-a prezentat Dl.Maniu între altele un dosar adresat O.N.U.-lui.

Dl.Berry nu a acceptat să transmită dosarul adresat O.N.U.-lui deoarece zicea Dlui nu-i este permis.-

Peste vre-o săptamână fiind la Dl.Melbourne D-sa mi-a spus între altele că pot comunica dlui Maniu că dosarul totuşi a plecat la O.N.U."

Decl.mea din 24 Sept.1947,pag.

"Dl.Melbourne m'a chemat dupe convorbirea avută cu Dl.Maniu prin Septembrie 1946 (aici precizez că poate fi sfârşitul lui Septembrie 1946 sau începutul lui Octombrie 1946, sau mai exact dupe ce Dl. Berry s'a intors de la Washington).

şi mi-a spus că pot comunica dlui Maniu că nota cerută de dsa privitor la pregătirea alegerilor pe baza nouei legi electorale va fi publicată în curând.-

..//..

Scurt timp dupe acea a fost trimisă nota în chestiune guvernului Român".

Decl.mea din 6 Sept.1947, pag.

"Dl.A.Holman,...mi-a remis copie notei trimisă guvernului Român cu următoarele cuvinte: te rog spune domnului Maniu când îi vei preda această copie (copia notei către guvernul Român) că m'am gândit să i-o trimit,ştiind că Guvernul Român nu o publică".

Decl.mea din 5 Sept.1947,pag.

"Cu altă ocazie dl.Maniu mi-a spus că şi în chestia voluntariatului lui Mihalache el (Maniu) l'a sfătuit să nu meargă voluntar. Şi în această privinţă Mihalache susţinea faţă de mine că ar fi avut consimţământul lui Maniu.

Tot atunci mi-a declarat că dându-şi dimisia din Consilieratul Regal a spus Regelui Carol că nu va mai apare dela Dobreşti decât atunci când va simţi că-l cheamă ţara şi că acest lucru l'a simţit când a sunat mobilizarea din 1941.

Dl.Mihalache mi-a declarat că atunci când a sunat mobilizarea a făcut o cerere la U.S.A. ca să fie înrolat.-

La continuare Mihalache mi-a declarat că Antonescu aflând despre cererea făcută de Mihalache şi felul cum a fost soluţionată a dat ordin ca Mihalache să fie mobilizat la Cartierul General.

Decl.mea din 2 Sept.1947,pag.

"Dl.Melbourne m'a rugat să trec să-l văd cam la a doua jumătate a lui Febr.1947 şi ducându-mă m'a întrebat deci Dl.Maniu nu a depus şi dsa un memoriu privitor la Tratatul de Pace,astfel cum au făcut celelalte partide, citându-mi pe Socialişti şi pe Liberali.-

Tocmai prin Martie am adus răspunsul când

Dl.Maniu a venit pe câte-va zile la Bucureşti. Răspunsul era: nu pot face ceruta declaraţie înainte de ratificarea tratatului de Pace.

Acest lucru l'am comunicat Dlui Melbourne care a rămas foarte nedumerit. Atunci i-am spus Dlui Melbourne că dela Dl.Maniu ştiam din conversaţii particulare că Dl.Maniu afirmă că el nu poate face vre-o declaraţie la Tratatul de Pace fără a vorbi el,Maniu,de Basarabia şi Bucovina, şi dacă face aceasta îi este teamă că Rusia nu va mai ratifica tratatul de pace şi deci se va prelungi existenţa Comisiei de Control".

Decl.mea din 6 Sept.1947,pag.

"Despre referatul redactat de conducerea partidului asupra Tratatului de Pace, declar:

Referatul....3) afirma că România nu a obţinut satisfacţie şi dreptate decât în cea ce priveşte graniţele de Vest, 4) afirmaţiunea că România are dreptul ca acest tratat să fie revizuit".

Decl.mea din 15 Sept.1947,pag.

"Linia mea însă exprimată şi verbal era să nu se publice nimic ce ar constitui un atac în contra Ruşilor.-

Când buletinul în urma demisionării mele a trecut la Secretariatul General şi-l conducea Hociung nu s'a procedat astfel.-

Am constatat că se dă mare preferinţă articolelor critice faţă de Sovietc. De acea într'o zi, cam Noembrie sau Decembrie 1946 am şi spus Dlui Maniu că buletinul a devenit o recenzie de articole antisovietice. Dl.Maniu n'a răspuns nimic".

Decl.mea din 19 Sept.1947,pag.

"In cursul întrevederilor pe care Dl Maniu le avea cu Miniştrii străini (Americani sau englez) dsa aproape invariabil pronunţa : 1) toate bogăţiile ţării sunt jertfite de Guvernul Groza Ruşilor, 2) Comerţul

..//..

00965
00964

României a ajuns la un nivel de troc medieval prin acorduri unilaterale cu Ruşii 3) cu toate recoltele proaste, ni se ia şi ultimul bob de grâu de către Ruşi 4) Toată producţia Românească merge la Armistiţiu. Altădată dl. Maniu a mai afirmat că Ruşii au pus mâna pe toate Societăţile comerciale, industriale şi bancare mai importante".

Decl.mea din 17 Sept.1947, pag.

"Astfel că delegatul american (Thorpe) a luat cuvântul blamând în conferinţă Uniunea Sovietică. Gr. Gafencu spunea în scrisoare că el a prezentat delegatului American aceste date.-

Scrisoarea cuprindea întâi confirmarea primirei unei scrisori a dlui Maniu cuprinzând instrucţiuni referitoare la acţiunea în legătură cu conferinţa de pace dela Paris. Apoi relata munca intensă făcută de grupul Român menţionând meritele dlui Tilea, Creţianu şi Augustin Popa."

Decl.mea din 7 Septembrie 1947, pag.

"Ştiu dela Virgil Solomon cu două trei zile înainte că tineretul N.T., va fi masat pe str.Wilson iar membrii din organizaţia muncitorească a P.N.T. vor aştepta la Soc.de Asigurări din clădirea Fundaţiilor Regale şi ca Dl. General Barbu este conducătorul grupelor Bani Ghica mi-a povestit că el a condus echipa de pe lângă poarta Palatului Regal care a răsturnat camioanele şi le-a incendiat.-

Tot Bani Ghica îmi povestea atunci că în faţa cercului militar şi pe str.Sărindari au fost atacaţi trecătorii cari aveau aparenţă de evrei şi că se strig "jos jidanii".

Aceste lucrari au fost făcute de manifestanţii conduşi de Bani Ghica şi conducători din P.N.T."

Decl.mea din 31 Aug.1947, pag.

../..

"In legătura cu cele petrecute la 8 Nov.1945 ştiu de la Virgil Solomon şi Bani Ghica că manifestaţia a fost pregătită până la detalii de Bani Ghica, dr. Virgil Solomon, Tarţea, Ilie Lazăr şi Barbuş."

Declaraţia mea din 2 Sept.1947, pag.

"Părerile dlui M.Popovici erau mai temperate. Astfel după 8 Nov.1945 mi-a spus: eu am spus de la început că nu trebue manifestaţii cari degenerează în provocaţiuni."

Decl. mea din 2 Sept.1947, pag.

"In cea ce priveşte Legionarii din P.N.T. arăt că ei erau mai bine văzuţi de Dnii Leucuţia, Virgil Solomon.-

Dr.Virgil Solomon intra şi în discuţii, spunând că.....sunt mai dinamici, că pot fi agresivi, pe când noi N.T., suntem crescuţi în spirit prea molatec.-

Maniu avea în cea ce priveşte pe Legionari aceleaşi argumentaţii. Astfel mi-a spus într'o zi despre Bani Ghica că deacea e curagios pentru ca are educaţie legionară."

Decl. mea din 2 Sept.1947, pag.

"La un moment au intrat pe uşe un grup de tineri cari păreau entuziaşti (din tineretul N.T.) cari s'au adresat de îndată Dlui Ilie Lazăr în prezenţa D-lui Maniu cerându-i să vie de îndată în str.Clemenceau Nr.6 şi să le vorbească întrucât gărzile Iuliu Maniu care pleacă sunt încolonate.

Dl.Ilie Lazăr s'a ridicat imediat a salutat pe dl.Iuliu Maniu zicând: "Domnule Preşedinte, mă duc să le vorbesc aşa cum ştiu eu şi să fiţi mândru de ei.

Decl. mea din 25 Sept, 1947, pag.

"Abea în luna Iunie 1947 Dl.Maniu venind la mine mi-a spus că biroul a hotărât ca eu să primesc

..//..

sumă de bani pe care nu am voe s'o distribui fără dispoziţia sau recomandarea pe care o voi primi de la Dl. Mihalache sau Dnu Teodoru sau alţi fruntaşi din partid.

Restul de 32.000.000 le-a, distribuit numai persoanelor venite la mine cu recomandarea respectivă, ţin minte că printre cei cari mi-au trimis oameni spre a le da ajutoare băneşti sunt: Mihalache, Penescu, Angel, şi chiar Dl.Maniu.-

Nu am cunoscut personal pe nici una din persoanele cari au venit la mine pentru aceste ajutoare, iar cea ce le-am dat numai şi numai pe baza recomandaţilor arătate mai sus.-

Astfel eu nu am ştiut dacă banii luaţi de la mine merg la cei refugiaţi (ascunşi) în munţi, în schimb Dl.Mihalache care mi-a trimis astfel de oameni ştie unde morgeau banii".

Decl.mea din 9 Sept.1947, pag.

"Recunosc că scrisoarea din 30 Mai 1947 adresată "Domnule Preşedinte", semnată Petre Popescu, expediată dela ferma Mătăsaru:

In luna Iulie 1947 dl.Mihalache mi-a predat după ridicarea şedinţei 3 scrisori printre cari se afl şi acea cu indicaţiile de mai sus.

Am întrebat pe Dl.Mihalache dacă trebue să-i dau bani şi în mâna cui. La care Mihalache a răspuns: îi treci la tabloul de evidenţă a refugiaţilor, bani n' n'ai de dat. Asta mă priveşte, căci sunt din judeţul meu".-

Decl.mea din 14 Sept.1947, pag.

"Prin Decembrie 1944 Dl.Maniu m'a însărcinat să mă ocup de Biroul Presei Străine al P.N.T.

Dl.Maniu mi-a spus atras atenţia de a preda acest buletin străin misiunilor, să i-l prezinte şi Dsale. Am procedat întocmai....şi niciodată dsa nu mi-făcut nici cea mai mică observaţie.-

Informaţiile pe care le treceam în buletinul informativ pentru străini le primeam de la Dl.Maniu

..//..

direct, altele dela Secretariatul General (Penescu), altele de la membrii P.N.T.-ului din Bucureşti şi Provincie.-

Informaţiile trecute în buletin erau tendenţioase în sensul că ele trebuiau să arunce o lumină cât mai nefavorabilă asupra procedeelor Guvernului.

Buletinul îl predam printr'un curier iar uneori îl dădeam personal dlui Hulick de la Americani şi lui Key de la Englezi. Uneori,şi numai Cpt.Key... îmi cerea informaţii suplimentare la cele arătate în buletin,fie că îmi cerea o complectare a lor,fie că-mi cerea sursa. In general cererea aceasta de lămuriri suplimentare se referea la chestiuni economice.-

Imi aduc aminte că astfel de lămuriri mi-au fost cerute de cpt.Key relativ la date referitoare la extracţia petrolului, la gazul metan, la agricultura. In aceste cazuri informam în rândul întâi pe Dl.Maniu care mă îndemna cui să mă adresez pentru a obţine datele cerute".

Decl.mea din 29 August 1947,pag.

"Tot ce am predat la Misiuni,fie ca studii,fie ca răspuns la informaţiile cerute fie ca informaţii predate fără a fi fost cerute,nu am predat fără să fi avut aprobarea sau îndrumarea Dlui Maniu. De cele mai multe ori, Dl.Maniu însuşi îmi preda note informative primite direct de D-lui pentru a le transmite.

Am făcut aceste servicii în calitate de N.T., şi mai ales de însărcinat a Dlui Maniu cu aceste lucruri."

Decl.mea din 16 Sept.1947,pag..

"Insă ştiam de la Dl.Maniu,din alte împrejurări, că trebue să predau, orice este în legătură cu executarea armistiţiului, şi în general ori ce poate interesa misiunile diplomatice".

Decl.mea din 4 Sept. 1947,pag...

"Dl.General Cassian.....mi-a adus într'o zi, cred că prin Mai 1947, un tablou cu producţia curentă a Regiţei.-

Această copie am predat-o Dlui Robinson, ataşat Comercial al Misiunei Engleze, în str. Jules Michelet. Dsa mi-a cerut numai sursa lucrării".

Decl.mea din 4 Sept. 1947, pag....

"In maşină la plecare am spus Dlui Maniu că pe Dl.Melbourne l'ar interesa problema aplicărei reformei agrare şi efectele ei. Dl.Maniu m'a sfătuit să fac o lucrare cât mai atentă şi să le-o dau cât mai la timp Dlui Melbourne.-

M'am adresat atunci Dlui Ghiţulescu Directorul Reformei Agrare din Ministerul Agriculturii.-

Dl. Ghiţulescu mi-a predat la mine acasă lucrarea cerută.-

Am predat-o Dlui Melbourne aşa cum am primit-o

Dl.Roy Melbourne m'a întrebat care este sursa iar eu am indicat pe Dl.Ghiţulescu arătând şi calitatea pe care o are în Minister.-"

Decl.mea din 4 Sept.1947, pag....

"Intr'o seară din Nov.1946 dl.Tătaru a venit ca de obiceiu la dl. Maniu care locuia atunci la mine. ... prezentându-mi totodată şi o pagină acoperită cu notiţe de mână cu creionul reprezentând datele privitoare la ultimele cinci şedinţe în care se repartizau cerealele colectate..... M'am dus imediat la Dl.Maniu (după plecarea lui Tătaru) şi i le-am prezentat la care Dl.Maniu mi-a spus că sunt foarte interesante şi vor interesa misiunile Aliate.-

Pe la începutul lui Ianuarie 1947, Tătaru mi-a mai adus o notiţă cu alte 4 şedinţe de repartizări de cereale, de acelaş natură iar prietena sa dra Carmen Andronache, mi-a adus cam prin Mai 1947 o a treia şi ultimă notiţă de acelaş gen, pe care deasemenea le-am predat, ca şi prima atât dlui Robinson

..//..

(englez) cât şi Dlui Melbourne (U.S.A.).

Precizez că la Englezi numai ultimele două notiţe le-am predat dlui Robinson, prima o predasem Dlui Porter.

La predarea ultimei notiţe aduse de dra Carmen Andronache, de Robinson, ataşatul Comercial la Misiunea Britanică, căruia i-am spus că sursa este Dra Carmen Andronache, M'a întrebat dacă nu trebueşte plătită....i-am spus Dlui Robinson că este o femee cinstită şi că nu va primi plata.-

Dra Carmen Andronache care lucra la Ministerul Economiei Naţionale, cred că Direcţia Cerealelor, a venit la mine în luna Mai 1947 aducându-mi această notiţă, spunându-mi că este ultima intrucât este demisionată.

Decl.mea din 4 Sept.1947,pag....

"Dna (Tancu) a scos unele notiţe din buzunar şi mi-a dictat o serie de cifre relative la importul Român din Rusia şi la importul Rus din România.-

Am făcut sub directiva lui un tablou,în prima coloană punând denumirea mărfei livrate iar pe celelalta rubrici cifrele.......

Afară de aceasta am notat câte-va comentarii asupra calităţei,asupra convenienţei puţului.

In 1947 scurt dupe incheerea convenţiei a venit încă odată şi mi-a adus în acelaş mod Convenţia din 1947 şi în acelaş mod am notat-o.

Am făcut,două exemplare din fiecare şi am dat unul Dlui Melbourne Roy, şi altul Dlui Robinson.-

Dl. Ţancu lucra dupe cum mi-a afirmat,la direcţia acordurilor, M.E.N."

(Declaraţia mea din 4 Se t.1947,pag.

Dl.MANIU mi-a spus să nu mă supăr, dar că toate documentele politice trebue transmise prin Secretarul General N.Penescu.

Decl.mea din 8 Sept.1947,pag.....

"Dl.Maniu hotără se ca toate ştirile politice şi documentele politice mai importante să fie transmise de Dl.Penescu Misiunilor.-

Decl. din 29 August 1947,pag....

"Dl.Maniu a făcut o lungă referinţă extrem şi insistent de elogioasă la Dl.Penescu pentru munca neobosită şi inteligentă care a făcut-o întru informarea Miniştrilor şi Ambasadorilor străini (Anglo-Americani).

Decl.mea din 22 Sept.1947,pag.....

"Planul al organizarei al armatei mi-a fost dat de Dl.Col.St.Stoika care mi-a spus să-i-l dau Dlui Maniu. L'am prezentat Dlui Maniu, Dsa l'a cetit şi mi l'a restituit spunându-mi: dă i-l Dlui Melbourne, Cea ce am şi făcut a doua sau a treia zi. Aceasta s'a întâmplat cam prin luna Aprilie 1947.

Am mai primit de la Dl.Col. St.Stoika statutele P.C.M. şi o conferinţă numită "Armata de mâine" tot pentru a le preda Dlui Maniu şi pe care deasemenea le-am predat Dlui Melbourne din dispoziţia Dlui Maniu"

Decl. 9 Septembrie 1947,pag...

"Prin luna Martie 1947 Col.St.Stoika a venit la mine acasă şi mi-a prezentat un plan de reorganizare a armatei,cu rugămintea să-l transmit Dlui Maniu Nu l'am cetit, l'am predat Dlui Maniu căruia i-am spus că este lucrarea Dlui Col.Stoika şi după ce l'a cetit am intrat în camera Dsale şi mi-a restituit lucrarea, şi l'am întrebat dacă pot să o predau Dlui Melbourne: Dsa mi-a răspuns că pot s'o predau, cea ce eu am făcut.

Dl.Col.Stoika dupe ce mi-a desvoltat con-

..//..

ferința ținută la organizație militară, mi-a spus că planul se referă la starea armatei și la îndreptarea situației. Repet că planul nu l'am cetit, dar este cel văzut de mine și de Col.Stoika Stefan."

Proces verbal de confruntare din 22 Septembrie 1947, pag.......

ss. V.Serdici

24 Septembrie 1947.

(VII)   25 Sept   00973

D E C L A R A T I E

Subscrisul V.V. SERDICI declar urmatoarele:

Dupe intrevederea avută de Dl. Maniu cu Dl.Berry la misiunea americană, la care Dl. Maniu a cerut sfatul americanilor dacă poate folosi violenţa pentru răsturnarea guvernului care face mereu arestări şi macină forţele P.N.T. şi la care Dl.Berry a răspuns (that is a leading question) "Aceasta este o chestiune esenţială" şi că va răspunde în câte-va zile, am fost chemat de Dl.Melbourne dupe câte-va zile dela întrevederea de mai sus spre a-mi preda ceva.-

Ducându-mă la Dl.Melbourne m'a primit în cabinetul Deale unde mi-a înmânat o hartie format mic de culoare rogie, mi-a dat s'o citesc, era scrisă în englezeşte;dupe ce am cetit-o Dl.Melbourne mi-a luat-o, a pus-o într'un plic şi mi-a spus să predau acest plic D-lui Maniu. M'am dus imediat la Dl.Maniu care se afla la Dr.Jovin,l'am găsit în pat,iar în cameră erau Dr.Ionel Pop şi Dr.Virgil Solomon.

I-am spus dlui Maniu că am să-i predau ceva. Dl. Maniu a rugat pe cei doi prieteni să ne lase singuri şi m'a rugat să-i traduc hârtia adusă,cea ce eu am făcut.-

Această notă pe care i-am adus-o de la Dl.Melbourne, cuprindea dupe câte-mi amintesc, următoarele:

Nr......

La intrebarea lui Maniu comunicaţi că nu trebue întrebuinţată violenţa

Dean Achenson.

Precizez că nu reţin exact dacă în aceastã notă se recomanda neîntrebuinţarea violenţei în mod general, sau neîntrebuinţarea violenţei în acel moment.-

E.F.   ..//..

974
00973

Nu ţin minte exact daca mai cuprindea ceva această nota.-

Dupe citirea ei Dl.Maniu a pus-o pe măsuţa de noapte şi mi-a spus ca pot să-i chem înăuntru pe cei doi prieteni Dupe care am plecat.-

ss. V.V. Serdici

25 Septembrie 1947.

IV

975

00974

DECLARATIE

Subsemnatul VASILE SERDICI declar următoarele :

In timpul guvernării Rădescu cam prin Ianuarie 1945 pe când C VISOIANU era Ministru de Externe, a dispus ca suma de 6 milioane franci elveţieni depusă la Legaţia română dela Berna să fie depusă la despoziţia lui CRETZEANU la o bancă particuală din Elveţia cea ce s'a şi făcut.-

CRETZEANU, rechemat de Guv. Român nu s'a întors în ţară, ci a plecat la Zürich.-

Dela VIRGIL SOLOMON am aflat la timpul său că CRETZEANU fusese somat de Legaţia noastră din Berna să restituie această sumă, însă CRETZEANU n'a dat nici un curs somaţiei.-

Această sumă a folosit grupului GAFENCU CRETZEANU şi VISOIANU pentru intreţinerea lor personală şi pentru acţiunea lor in străinătate. în legătură cu conferinţa de Pace dela Pariś.-

Odată chiar l-am intrebat si pe LEUCUTIA altă dată pe VIRGIL SOLOMON de unde are Gafencu Cretzeanu, Visoianu, fonduri pentru întreţinerea lor şi activitatea lor în străinătate la care am primit răspuns că folosesc fondul din Elveţia aflător la dispoziţia lui CRETZEANU despre care am vorbit mai sus.-

Grupul Gafencu, Visoianu, Cretzeanu a primit dela dl. Maniu instructiunăi privitoare la activitatea pe care trebuie să o ducă în timpul conferinţei de pace dela Paris. Acest lucru îl ştiu din următoarele împrejurăr în primul rând grupul fiind naţional ţărănist a făcut Dlui Maniu un raport de activitate depusă la Paris în preajma şi în timpul conferinţei de pace, în al doilea rând citind scrisoarea lui Gafencu adresată dlui Maniu / transmis chiar prin mine de către dl. Melbourne/arăt că în acea scrisoare Gafencu confirma primirea scrisoarei dlui Maniu cu instrucţiunile respective, după care în acea scrisoare îi descria activitatea depusă de acest grup în preajma şi

./.

976
00975

în timpul conferinţei de Pace .- In al treilea rând servind de interpret dl. Maniu la intrevederea pe care Dsa a avut-o cu dl. Ministru Berry pela sfârşitul lui Septembrie 1946 / sau inceputul Octombrie 1946/ după întoarcerea dlui Berry dela Waschington am auzit şi tradus discuţia dintre aceştia doi când dl. Berry i-a mulţumit dlui Maniu pentru activitatea rodnică şi folositoare depusă în timpul conferinţei depace de către echipa dlui Maniu din străinătate, referindu-se la Gafencu, Cretzeanu etc. In al patrulea rând atât din scrisoarea lui Gafencu adresată lui Maniu cât şi din discuţia avută la intrevederea mai sus arătată se specifica în mod elogios şi activitatea depusă de acest grup în timpul conferintei de pace şi în cea ce priveste informaţiile şi datele furnizate delegaţiilor americană, engleză, asutraliană, sud africană etc.-

Stiu că intre dl. Maniu si acest grup exista corespondentă.- Acest lucru il stiu intrucât odată, precum am arătat mai sus Dl. Melborune a transmis prin mine dlui Maniu o scrisoare venită dela Gafencu ; altă dată am găsit pe masa dlui Maniu o scrisoare a lui Cretzeanu adresată dlui Maniu.-

/ ss / V. Serdici

1 Octombrie 1947.-

1 oct 9770976

D E C L A R A T I E

Subscrisul V.Serdici,declar următoarele:

După întrevederea avută de Dl.Maniu cu Dl.Berry la Misiunea Americană la care Dl.Maniu a cerut sfatul americanilor dacă poate folosi violența pentru răsturnarea guvernului care face arestări și macină forțele P.N.T.,și la care Dl.Berry a răspuns și va răspunde în câte-va zile întru cât aceasta este o întrebare esențială /that is a leading question/,-am fost chemat de Dl.Melbourne câte-va zile dupe această întrevedere și mi-a înmânat o hârtie pentru Dl.Maniu după ce mi-o dăduse s'o citesc.M'am dus imediat la Dl.Maniu care se afla la dl. Jovin,l-am găsit în pat,iar în cameră se mai aflau Dr. Ionel Popp și Dr.Virgil Solomon.Spunându-i D-lui Maniu că trebuie să-i predau ceva,D-sa a rugat pe cei doi prieteni să ne lase singuri,după care i-am tradus nota adusă dela Dl.Melbourne.

Nu țin minte exact cuvânt cu cuvânt cuprinsul acestei note. Țin doar minte că era semnată Dean Acheson și vorbea despre neîntrebuințarea violenței în acel moment.

V.V.Serdici.

1-X-947.

(3)

5 Apr.

978
00977

D E C L A R A T I E

Subsemnatul VASILE SERDICI declar şi precizez următoarele în legătură cu declaraţia dată de mine privitoare la întrevederea MANIU - BERRY, din Aprilie 1947, la care întrevedere dl.MANIU a susţinut că are destule forţe de care dispune P.N.T. şi cari sunt mai numeroase decât acelea ale Guvernului, că el poate să bată în loc să fie bătut şi că cu aceste forţe poate să răstoarne Guvernul. El însă nu vrea să recurgă la violenţă, fără a cunoaşte părerea americanilor.

La aceasta, Dl.BERRY i-a răspuns că aceasta este o întrebare esenţială şi că va răspunde în câteva zile.

(ss) V.V.Serdici

5 Octombrie 1947.

/51/ 1/6/97 0979 78

DECLARATIUNE

Subsemnatul IOAN SCARLATESCU, învăţător din Com. Horezu-Fernari-Dolj, am făcut parte din organizaţia comunală a P.N.T. Maniu-după 23 August 1944 crezând că acest partid va sluji cu adevărat interesele sărăcimii - Am rămas desamăgit, când am văzut, că la 6 Martie 1945, a rămas în afară B.P.D. care cu adevărat slujea interesele ţării şi ale ţărănimii şi muncitorimii.- Am constatat şi mai mult acest lucru, când am văzut că s'au opus la împroprietărirea ţăranilor, pretextând amânarea.- A făcut o crimă, trimiţând peste hotare membrii ai partidului, care să critice ţara, asociindu-se cu elementele reacţionare, din afară.-

Unii în afară, alţii înăuntru, au speculat toate greutăţile politice şi economice, răni ale războiului - vrând să se creieze neîncredere şi duşmănie, faţă de poporul sovietic. Această acţiune de propagandă a fost descoperită şi pusă la ~~xxxxx~~ la timp de guvernul democrat, care slujeşte exclusiv, interesele ţării şi ale ţăranilor şi muncitorilor.- A primit A primit în partid elemente legionare, anti-democratice.- Când se pregăteau alegerile generale din Noembrie 1946, a organizat oameni, care să turbure liniştea şi gata să insulte şi să învrăjbească pe oricine.-

Nu recunoaşte ajutorul acordat de U.R.S.S., atât militar pentru desrobirea Ardealului de Nord cât şi material, ca cereale şi altele - fără să ţină socoteală, că U.R.S.S. ne-a iertat de o bună parte din obligaţiunile de armistiţiu şi făceau propagandă, că plătim mai mult decât suntem datori.- Considerând că această propagandă era în detrimentul ţării, încă din Septembrie 1946, am părăsit organizaţia Maniu şi m'am înscris în organizaţia Anton Alexandrescu, după cum fac dovada cu carnetul de membru.-

ss/. Ioan Scărlătescu

16 Septembrie 1947

18 Sept 980
00979

DECLARAŢIE

Subsemnatul Colonel pensionar ERNEST SPIRIDONEANU, domiciliat în Bucureşti, Intrarea Soca Nr.7, declar următoarele :

- Am început a frequenta Cercul Profesional al Ofiţerilor din P.N.Ţ., în vara anului 1946, luând parte la şedinţele de Vineri după amiază.-

După 3-4 şedinţe fără a fi fost determinat de cineva, m'am înscris în P.N.Ţ.-

La început conducerea C.P.o avea Dl.Colonel Stoika Stefan, şi era ajutat de general Stoika Grigore şi Gen.Zorzor.-

Ei formau comitetul de conducere, iar membrii care frequentau erau circa 20-30.-

După alegerile din Noembrie 1946, s'a făcut şi la acest C.P., noi alegeri, apărând o serie de membrii noi, care aveau veleităţi de conducere.-

Astfel s'a ales noul comitet de conducere, mi se pare din 9 membrii, din care îi cunosc pe acei ce luau parte pe estradă; Gen.Negrei, G-ral Stoika Gr, Gen Zorzor, Gen.Barba.-

Am aflat că aceştia au fost aleşi preşedinţi şi Vice-Preşedinţi, într'o adunare la care au luat parte toţi cei 9 membri aleşi în comitet.-

Eu nu am avut deocamdată aici un rol.- Mai târziu când a început a se organiza C.P., am fost desemnat ca membru în Biroul Organizării, fără a face parte din comitetul de conducere.

Alegerea s'a făcut fiind provenit din artilerie şi trebuind ca în acest birou să figureze ofiţeri din toate armele.

La şedinţele biroului de organizare am luat parte la 3-4, după care în urma unor discuţii ce au avut loc cu Dl. General Stoika Grigore, preşedinte al biroului, mi-am depus mandatul, şi nu am mai luat parte, ceeace a determinat pe Dl.General Stoika să mă facă " dezertor ".-

Această calificare m'a îndreptăţit ca să supun cazul D-lui Colonel Stoica, Vice preşedinte al Comitetului, arătându-i manierele cu care caută să conducă biroul.-

./.

Discuţiile care le-am avut cu Dl.Gen.Stoika,eram mase de natură cum înţelegea cu durităţi cazone,să conducă.-

N'am avut alte discuţii,deoarece nici nu s'a făcut misie la acest birou cât am luat parte decât o schiţă(crochiu) al organizăţii P.N.T.,pe care a căutat a grefa o organizare a C.P.-

- La una din conferinţe mi s'a cerut ca să fim înscrişi în organizaţiile politice şi anume fiecare în circumscripţia unde locueşte.-

Aşa m'am înscris după vre-o lună la Circ.31-a aceasă la Preşedinte,avocat Cadioschi,deoarece această circ.,nu avea casă de sfat.-

La alegerile din Noembrie 1946,am fost desemnat ca delegat la o secţie de votare (Comandui..a Pieţii) de către Circ.31,primind legea electorală şio adresă în care mi se atrăgea atenţia : ca să fiu la ora 7,la locul cu lampa electrică de buzunar,hârtie creion şi mâncare.-

Nici o altă instrucţiune nu am mai primit nici în scris şi nici verbal,deoarece nu am mai fost a doua oară la Dl. Av.Cadioschi şi nici în altă parte,unde să fi luat contact.-

Mult timp după alegeri am mai luat parte la o adunare a comitetului circumscripţiei,într'o casă particulară pe Str. Berzei (un croitor)ca să văd ce se ptrece şi la aceste adunări pe circumscripţii.-

Se lucrau chestiuni administrative,de cotizaţii,membrii decedaţi,noi aderenţi,etc.-

A doua oară nu am mai fost.-

- La C.P.Militar se ţineau diferite conferinţe de către ofiţeri care solicitau aceasta.-

Eu personal nu am solicitat şi n'am ţinut nici o conferinţă şi nici o comunicare (discuţie) ulterioară în legătură cu conferinţele.-

Una din conferinţe la care am luat parte a fost aceia a D-lui Colonel Stoika Stefan care trata despre organizarea armatei în viitor,faţă cu prevederile tratatului de pace care era în apropierea definitivărei lui.-

In amănunt,îmi aduc aminte că a arătat cum va trebui să folosim o parte din contingentul anual ce ar întrece efectivul de 135.000 oameni cât era hotărât şi cum după trecutul război mondial,chestiunea a fost soluţionată prin lăsarea în concediu a oamenilor, ceeace era detrimentul instrucţiei.-

N'am auzit să fi propus eladarea tratatului de pace sau a convenției de armistițiu prin aplicarea vre-unui sistem oarecare.-

Se preconiza întrebuințarea constructivă a surplusului de efectiv în alte direcții la țară, C.F.R. etc.-

La una din ședințele C.P. a luat parte invitat fiind Dl. Mihalache de către Dl. General Negrei G.-

După ce s'a citit procesul verbal al ședinței precedente și-a repetat conferința Dl. Col. Stoica Stefan, după care a vorbit și Dl. General Negrei Gabriel.-

Cu această ocazie s'a recomandat ca în afară de ședințele pur profesionale ale C.P., toți membrii trebue să facă parte din circumscripțiile politice și consecință să ne înscriem acolo unde trebue să achităm și cotizațiile.-

Unii membrii mai plătesc cotizații și la C.P.-

Nu-mi reamintesc să se fi făcut vre-o afirmație că ar trebui să avem arma și ranița gata sau ceva asemănător.-

Ca urmare a recomandației D-lui I. Mihalache pentru a organiza C.P. în Capitală am fost desemnat de Dl. Col. Stoica Stefan pentru culoarea de roșu, fiind singurul colonel în acea culoare.- Am fost să mă prezint D-lui Av. Marinache șeful culoarei care la rândul său m'a recomandat secret. culoarei Avocat Iță.-

Acest lucru s'a petrecut pe scările localului din Clemenceau.-

Timp de circa 2-3 săptămâni ne primind nici o instrucțiune și nemai având nici o legătură de vedere, pentru a aranja ceva în legătură cu organizarea, m'am demis dela această însărcinare, chestiune ce am comunicat-o D-lui General Negrei și Col. Stoica cu explicația că probabil nu-i sunt agreat.-

Astfel că niciodată nu am avut vre-un rol politic în culoare sau circumscripție, nu am luat parte la ședințe, deci nu am putut avea vre-o activitate.-

Nu am luat legătură, nu am făcut promisiuni, propagandă, etc., cu absolut nici un ofițer sau subofițer din nici o parte din moment ce arăt că nu am făcut parte și nu m'am dus la nici o adunare de ale lor.-(politice).-

M'am demis tot pe scările localului din Clemenceau aș cum luasem prima legătură de așa zisa prezentare de contact prin

- La una din întâlnirile susnumitului în grădina Cercul Ofițerilor în rezervă din Str. Regală nu-mi reamintesc dacă a fos și Col. Stătescu, (mai sigur că nu a fost), Dl. General Negrei mi-a

./.

dat o listă de câțiva ofițeri din comitetul de conducere, cărora să le telefonez, având telefon particular /acasă/ că a doua zi nu mai este ședință obișnuită de conferințe și că acestea au fost suspendate din ordin superior " sine die ",-

Nu a fost vorba de nici o arhivă, deoarece arhiva C.P. al ofițerilor după câte știu se compunea dintr'un registru Apel și Procesele Verbale.-

Dl.General Negrei avea obiceiu ca pe cine întâlnea prin Str.Regală și știa că vine pela C.P., să-i dea câte o notă de însărcinări, care se repetau.-

Nu am luat parte, fiindcă nu aveam nici o calitate, la ședințele comitetului de conducere, acasă la vre-unul din membrii sau în altă parte.-

- Privitor la fuga în străinătate a Grupului Mihalache nu pot avea nici o părere, fiindcă nu știu ce scop a urmărit.- Nu am cunoscut personal nici pe Dl.Maniu nici pe Dl.Mihalache, nu am fost în apropierea lor și deci nu pot face nici o deducție pentru a vedea dacă a avut vre-o legătură cu acțiunea grupului Gafencu, Cretzeanu etc.-

De aceștia și acțiunea lor am luat cunoștință prima dată din presă, cu ocazia semnării Tratatului de Pace.-

Desaprob acțiunile care duc la amestecul străin în treburile noastre interne și la răsturnarea prin forță a guvernului.-

- Credința mea este că după alegerile din Noembrie 1946, Partidul Național Țărănesc, nu a trecut la o luptă de forță subversivă și ilegală, fiindcă în Centrul Profesional nu am văzut petrecându-se ceva care să mă îndreptățească să cred acest lucru.-

Pe alte chestiuni mărunte, care nu mi-au plăcut, mi-am permis singur astfel cum am arătat, încât la primul simptom părăseam definitiv partidul.-

De altfel dacă acest lucru s'a petrecut în acțiunea guvernului de desființare a P.N.T., m'a eliberat și cum nu am mai făcut niciodată politică, nici nu mai am de gând de acum înainte.

Aceasta îmi este declarația pe care o dau astăzi 18 Septembrie 1947.-

ss/ Colonel Ernest Spiridoneanu

984
00983

D E C L A R A T I E

Subsemnatul Colonel pensionar ERNEST SPIRIDONEANU, domiciliat în București, Intrarea Socu Nr. 7, declar următoarele :

- Am început a frequenta Cercul Profesional al Ofițerilor din P.N.T., în vara anului 1946, luând parte la ședințele de Vineri după amiază.-

După 3-4 ședințe fără a fi fost determinat de nimeni, m'am înscris în P.N.T.-

La început conducerea C.P.o avea Dl. Colonel Stoika Ștefan, și era ajutat de general Stoika Grigore și Gen. Zorzor.-

Ei formau comitetul de conducere, iar membrii care frequentau erau circa 20-30.-

După alegerile din Noembrie 1946, s'a făcut și la acest C.P., noi alegeri, apărând o serie de membrii noi, care aveau veleități de conducere.-

Astfel s'a ales noul comitet de conducere, mi se pare din 9 membrii, din care îi cunosc pe acei ce luau parte pe estradă: Gen. Negrei, G-ral Stoika Gr, Gen Zorzor, Gen. Barbu.-

Am aflat că aceștia au fost aleși președinți și Vice-Președinți, într'o adunare la care au luat parte toți cei 9 membri aleși în comitet.-

Eu nu am avut deocamdată nici un rol.- Mai târziu când a început a se organiza C.P., am fost desemnat ca membru în Biroul Organizării, fără a face parte din comitetul de conducere.

Alegerea s'a făcut fiind provenit din artilerie și trebuind ca în acest birou să figureze ofițeri din toate armele.

La ședințele biroului de organizare am luat parte la 3-4, după care în urma unor discuții ce au avut loc cu Dl. General Stoika Grigore, președinte al biroului, mi-am depus mandatul, și nu am mai luat parte, ceeace a determinat pe Dl. General Stoika să mă facă " dezertor ".-

Această calificare m'a îndreptățit ca să supun cazul D-lui Colonel Stoica, Vice președinte al Comitetului, arătându-i manierele cu care caută să conducă biroul.-

./.

Discuţiile care le-am avut cu Dl.Gen.Stoika,erau numai de natură cum înţelegea cu durităţi cazone,să conducă.-

N'am avut alte discuţii,deoarece nici nu s'a făcut nimic la acest birou cât am luat parte decât o schiţă(crochiu) al organizăţii P.N.T.,pe care a căutat a grefa o organizare a C.P.-

- La una din conferinţe mi s'a cerut ca să fim înscrişi în organizaţiile politice şi anume fiecare în circumscripţia unde locueşte.-

Aşa m'am înscris după vre-o lună la Circ.31-a acasă la Preşedinte,avocat Cadioschi,deoarece această circ.,nu avea casă de sfat.-

La alegerile din Noembrie 1946,am fost desemnat ca delegat la o secţie de votare (Comandairea Pieţii) de către Circ.31,primind legea electorală şio adresă în care mi se atrăgea atenţia : ca să fiu la ora 7,la locul cu lampa electrică de buzunar,hârtie creion şi mâncare.-

Nici o altă instrucţiune nu am mai primit nici în scris şi nici verbal,deoarece nu am mai fost a doua oară la Dl. Av.Cadioschi şi nici în altă parte,unde să fi luat contact.-

Mult timp după alegeri am mai luat parte la o adunare a comitetului circumscripţiei,într'o casă particulară pe Str. Berzei (un croitor)ca să văd ce se ptrece şi la aceste adunări pe circumscripţii.-

Se lucrau chestiuni administrative,de cotizaţii,membrii decedaţi,noi aderenţi,etc.-

A doua oară nu am mai fost.-

- La C.P.Militar se ţineau diferite conferinţe de către ofiţeri care solicitau aceasta.-

Eu personal nu am solicitat şi n'am ţinut nici o conferinţă şi nici o comunicare (discuţie) ulterioară în legătură cu conferinţele.-

Una din conferinţe la care am luat parte a fost aceia a D-lui Colonel Stoika Stefan care trata despre organizarea armatei în viitor,faţă cu prevederile tratatului de pace care era în apropierea definitivărei lui.-

In amănunt,îmi aduc aminte că a arătat cum va trebui să folosim o parte din contingentul anual ce ar întrece efectiv de 135.000 oameni cât era hotărât şi cum după trecutul războI mondial,chestiunea a fost soluţionată prin lăsarea în concediu a oamenilor, ceeace era detrimentul instrucţiei.-

./.

N'am auzit să fi propus eladarea tratatului de pace sau a convenţiei de armistiţiu prin aplicarea vre-unui sistem oarecare.-

Se preconiza întrebuinţarea constructivă a surplusului de efectiv în alte direcţii la ţară,C.F.R.etc.-

La una din şedinţele C.P. a luat parte invitat fiind Dl.Mihalache de către Dl.General Negrei G.-

După ce s'a citi procesul verbal al şedinţei precedente şi-a repetat conferinţa Dl.Col.Stoica Stefan,după care a vorbit şi Dl.General Negrei Gabriel.-

Cu această ocazie s'a recomandat ca în afară de şedinţele pur profesionale ale C.P.,toţi membrii trebue să facă parte din circumscripţiile politice şi consecinţă să ne înscrim acolo unde trebue să achităm şi cotizaţiile.-

Unii membrii mai plăteau cotizaţii şi la C.P.-

Nu-mi reamintesc să se fi făcut vre-o afirmaţie că ar trebui să avem arma şi raniţa gate sau ceva asemănător.-

Ca urmare a recomandaţiei D-lui I.Mihalache pentru a organiza C.P.în Capitală am fost desemnat de Dl.Col.Stoica Stefan pentru culoarea de roşu,fiind singurul colonel în acea culoare.- Am fost să mă prezint D-lui Av.Marinache şeful culoarei care la rândul său m'a recomandat secret.culoarei Avocat Iţă.-

Acest lucru s'a petrecut pe scările localului din Clemenceau.-

Timp de circa 2-3 săptămâni ne primind nici o instrucţiune şi nemai având nici o legătură de vedere,pentru a aranja ceva în legătură cu organizarea,m'am demis dela această însărcinare,chestiune ce am comunicat-o D-lui General Negrei şi Col. Stoica cu explicaţia că probabil nu-i sunt agreat.-

Astfel că niciodată nu am avut vre-un rol politic în culoare sau circumscripţie,nu am luat parte la şedinţe,deci nu am putut avea vre-o activitate.-

Nu am luat legătură,nu am făcut promisiuni,propagandă, etc.,cu absolut nici un ofiţer sau subofiţer din nici o parte din moment ce arăt că nu am făcut parte şi nu m'am dus la nici o adunare de ale lor.-(politice).-

M'am demis tot pe scările localului din Clemenceau aşa cum luasem prima legătură de aşa zisa prezentare de contact prin.

- La una din întâlnirile subsemnatului în grădina Cercului Ofiţerilor în rezervă din Str.Regală nu-mi reamintesc dacă a fost şi Col.Stătescu,(mai sigur că nu a fost),Dl.General Negrei mi-a

dat o listă de câţiva ofiţeri din comitetul de conducere, cărora să le telefonez, având telefon particular /acasă/ că a doua zi nu mai este şedinţă obişnuită de conferinţe şi că acestea au fost suspendate din ordin superior " sine die ",-

Nu a fost vorba de nici o arhivă, deoarece arhiva C.P. al ofiţerilor după câte ştiu se compunea dintr'un registru Apel şi Procesele Verbale.-

Dl.General Negrei avea obiceiu ca pe cine întâlnea prin Str.Regală şi ştia că vine pela C.P., să-i dea câte o notă de însărcinări, care se repetau.-

Nu am luat parte, fiindcă nu aveam nici o calitate, la şedinţele comitetului de conducere, acasă la vre-unul din membrii sau în altă parte.-

- Privitor la fuga în străinătate a Grupului Mihalache nu pot avea nici o părere, fiindcă nu ştiu ce scop a urmărit.- Nu am cunoscut personal nici pe Dl.Maniu nici pe Dl.Mihalache, nu am fost în apropierea lor şi deci nu pot face nici o deducţie pentru a vedea dacă a avut vre-o legătură cu acţiunea grupului Gafencu, Cretzeanu etc.-

De aceştia şi acţiunea lor am luat cunoştinţă prima dată din presă, cu ocazia semnării Tratatului de Pace.-

Desaprob acţiunile care duc la amestecul străin în treburile noastre interne şi la răsturnarea prin forţă a guvernului.-

- Credinţa mea este că după alegerile din Noembrie 1946, Partidul Naţional Ţărănesc, nu a trecut la o luptă de forţă subversivă şi ilegală, fiindcă în Centrul Profesional nu am văzut petrecându-se ceva care să mă îndreptăţească să cred acest lucru.-

Pe alte chestiuni mărunte, care nu mi-au plăcut, mi-am permis singur astfel cum am arătat, încât la primul simptom părăseam definitiv partidul.-

De altfel dacă acest lucru s'a petrecut în acţiunea guvernului de desfiinţare a P.N.T., m'a eliberat şi cum nu am mai făcut niciodată politică, nici nu mai am de gând de acum înainte.

Aceasta îmi este declaraţia pe care o dau astăzi 18 Septembrie 1947.-

ss/ Colonel Ernest Spiridoneanu

VI

22 Apr 989 988 987

D E C L A R A T I E

Subsemnatul Colonel Pensionar ERNEST SPIRIDONEANU, de ani 57, domiciliat în București, Intrarea Socec Nr.7, declar următoarele :

Sânt membru în P.N.T., din vara anului 1946 ; în C.P. Militar am fost cu o lună mai înainte de a fi membru.- (P.N.T.)

In C.P.Militar, am făcut parte întâi ca membru simplu până în iarnă, când la schimbarea președintelui (Col. Stoika prin Gen.Negrei), am fost desemnat de a face parte ca membru în biroul de organizare.-

Am luat parte la 3 sau 4 ședințe, după care lipsind Dl. General Stoika care Președ.Biroului, m'a apostrofat cu cuvântul de " Dezertor" ceeace m'a îndreptățit să aduc la cunoștință D-lui Col Stoika acest lucru, comunicându-i că nu mai iau parte la ședințe și nici nu m'am mai dus niciodată.-

Am fost propus în acest birou, deoarece alcătuirea lui trebuia să fie ofițeri din toate armele și eu eram ca ofițer de artilerie.-

In acest birou știu că Dl.General Stoica Grigore venea mereu cu o hârtie pe care erau trecute o serie de subiecte și care ca să se desvolte conferințe la cerc, de către ofițeri.-

I-am atras atenția că sunt sătul de conferințe în toată cariera de militar, din care cauză Dl.General Stoika a avut o eșire ce nu mi-a convenit fapt ce m'a determinat să părăsesc acest birou.-

Am luat parte în cadrul cercului profesional militar la o conferință a D-lui Colonel Stoica care s'a repetat și în ziua când a asistat Dl.Mihalache, care trata despre organizarea armatei.-

Când a fost Dl.Mihalache a luat parte la ședință foarte mulți membrii și-mi amintesc că era lângă ușa a doua dela intrare (fund).-

După conferința D-lui Colonel Stoika, a vorbit Dl.Mihalache din care rețin ca ideie generală canalizarea țăranilor către industrii deoarece nu avem atât pământ de împroprietărit.-

./.

 989 00988

A mai dat directive, arătând că este necesar ca toţi cei frecventează C.P.M., să facă parte şi din Circ. Politice şi deci să ne ducem să ne inscriem la ele, unde se vor plăti şi cotizaţiile.-

Dl.Col.STOIKA cu 1-2 sedinte inainte de aceasta conferintă desemnase 4 ofiteri, pentru a organiza C.P.M.-ul pe culori.-

Fiind singurul colonel in culoarea roşu, am fost desemnat la aceasta culoare.-

Primul contact cu seful org.Culoarei, l'am luat pe scările localului din Str.Clemenceau / Dl.MARINACHE/, care după aceasta prezentare mi-a spus să iau contact cu secretarul D-sale Dl.Av.ITA. Acest contact l-am luat in acelaş loc şi in aceiaşi zi si nu a fost decât de o simplă recomandare.

Dl.Av.ITA mi-a spus că se găsesc in timpul alegerilor Comitetelor Circumscriptiilor şi va face apel la mine, când se va termina. Văzând că îmi refuză serviciul, m'am dus la Dl.Col.STOIKA pe care l-am anuntat că eu nu mai activez şi să numească un altul. Cu aceasta ocazie am predat şi adresele prin care culoarea de roşu, mă recomanda la circumscripţii.-

Nu am călcat niciodată la sediul Culoarei si nici nu stiu unde este.

Când m'am prezentat Dl.Col.STOIKA i-am explicat că atitudinea atât a D-lui MARINACHE cât Dl.ITA, lasă impresia că nu mă agreează.-

Eu personal nu am avut niciodată vre'un document sau arhivă a C.P.M., in păstrarea mea.

Menţionez că Dl.Col.STATESCU care era casier general al C.P., suspectând pe dl.Slt.LAZARESCU care incasa bani, pe diferite imprimate (cărţi de membru, cărămizi etc), mi-a cerut ca să primesc 300.000, cât s'a găsit in aceiaşi zi asupra Slt. LAZARESCU. Operatiunea s'a efectuat pe baza unui Pr.V. semnat între părţi de martori: Col.STOENESCU.-

I-mi amintesc că odată, cam prin luna Iunie-Iulie fiind la Cercul Of.de Rezervă din Str.Regală 14, am fost chemat de Dl.General NEGREI, care mi-a dat o listă cu numere de telefoane şi m'a rugat să comunic persoanelor că a doua zi Vineri, nu mai e sedinta la C.P., si au fost suspendate până la noui dispoziţii.-

./.

Nu este adevărat că mi-ar fi comunicat să distrug arhiva, sau să comunic aceasta altora, deoarece eu nu aveam nici un fel de arhivă C.P.M. fiind asupra Col. Stoika o parte, iar ceva de o însemnătate mai mică asupra Plot. Gancevici, care era ajutor al secretarului.- Col. Stoenescu era şi el trecut pe lista cu numerile de telefon ce am primit dela Dl. Gen. Negrei.-

Nu cunosc planul de organizare al armatei şi nici nu am luat parte la elaborarea lui.- Stiu însă că Dl. General Negrei Stoika avea în creion anumite titluri ce tratau capitole referitoare la dotarea ştirei, organizarea ei, organizarea Casei Oştirei, etc.-

Nu am făcut nici un fel de propagandă pentru a aduce membrii noi în C.P.M., cu atât mai mult la culoarea sau circumscripţia unde n'am activat de loc.-

Eu m'am înscris în C.P. prin faptul că fiind obişnuit să am o ocupaţie îmi venea foarte greu ca să stau toată ziua degeaba sau prin cafenele, iar situaţia mea materială nu-mi permitea să văd cinematografele, teatrele, etc, şi din punct de vedere al interesului mă gândeam aşa cum dealtfel vedeam că şi Dl. Col. Stoika se află la o societate metalurgică, că voiu putea şi eu obţine un loc într'o industrie, fiind de specialitate artilerist.-

Dezaprob cu cea mai mare tărie fuga grupului Mihalache în străinătate,- Dezaprob acţiunile care duc la amestecul străin în treburile noastre interne şi la răsturnarea prin forţă a guvernului.-

Aceasta îmi este declaraţia pe care o dau astăzi 22 Septembrie 1947, în continuarea celei din ziua de 18 Septembrie 1947.-

ss/. Colonel E. Spiridoneanu

12 Sept 991 00990

D E C L A R A T I E

Subsemnatul IOAN G. STEFANOVICI, avocat de ani 55, domiciliat in Bucuresti, str. Stirbei Vodă nr. 18o, declar următoarele; Sunt membru al Partidului national ţărănesc din anul 1931, unde am fost simplu membru.

La intrebarea dacă cunosc pe un anume ALEX. ISTRATE serg. maj. de jandarmi răspund: Il cunosc din Iunie 1947, prezentat fiind mie de unchiul său PETRE ISTRATI, care m'a rugat să-i găsesc o intrebuinţare la a soacrei mele din Buyoreau. Vâlcea. Nu am acceptat intrucât nu aveam nevoie. Peste câte-va zile am fost instinţat prin soacra mea de către Dl. PETRE ISTRATE, unchiul lui ALEXANDRU, că voi fi arestat foarte curând şi prin ALEX. ISTRATE, care a spus din partea unchiului său să plecăm impreună. Desi nu aveam absolut nimic pe suflet dar sub impresia unor arestări recente făcute printre membrii P.N.T., am plecat xxxxx imediat cu ALEX ISTRATE la Sibiu, de acolo după două zile luând contact printr'o scrisoare cu soţia mea, am fost informat că PETRE ISTRATE m'a minţit pur si simplu. M'am inapoiat la Jiblea singur intrucât intre timp trimesesem pe ALEX. ISTRATE la Bucuresti să-mi aducă niste bani ai mei dela sora mea. ISTRATE după ce m'a căutat la Sibiu, a venit la Jiblea şi mi-a predat banii. După aceasta ISTRATE a plecat spunând că se duce la o sora a sa din Roşiorii de Vede. Intre timp pe drum mi-a povestit pe ocolite şi in parte situaţia sa, prezentându-se ca o victimă a regimului şi complect nevinovat. Cu această ocazie mi-a povestit pe când eram la Sibiu că după alegeri ajutând să facă niste arestări, a fost arestat la legiune, de unde după zece zile a fugit, prezentându-se Dlui GHITA POPP şi IONEL ANTON MURGEANU, care l-a considerat drept victimă şi l-au indreptat la o cabană in munţii Zărneşti, unde se mai aflau mai multe persoane in aceiaşi situaţie.

Felul fantastic cum mi-a povestit, mi-a dat impresia că este un anormal, adică cu avea acces la dl. GHITA POPP

./.

ANTON MURESEANU,că avea legături cu jandarmi şi cu un agent de poliţie,cari ar fi ştiut de existenţa lor,că s'au furat nişte bani colectaţi pentru ei şi altele de soiul acesta.

Toate acestea mă indreptau să cred că nu am de a m de a face cu un om normal şi nu am dat importanţă faptelor ca stare.

După zece cinsprezece zile aproximativ,m'am pomenit cu el acasă in Bucuresti,spre marea mea surprindere,care crezusem că scăpasem de el,motivând că mă roagă tatăl său Gh. ISTRATE ca să rog din partea lui pe maior N. POPESCU din jandarmeriei săşl ajute,aranjându-i situaţia,in care scop l-am gasit,a venit imediat. A sosit cu câteva minute inaintea maiorului N. POPESCU,col. POPA,care venise la mine in vederea uni proces ce avea chiar a doua sau a treia zi şi in care il apăram ca avocat. Am discutat situaţia militară a lui Gh. Istrate in faţa col.POPA,care a auzit totul. Maiorul POPESCU N. ştia perfect situaţia lui Alex. ISTRATE L-am rugat din partea lui ISTRATE GH.,tatăl lui ALEX. să-i refacă situaţia,la care maiorul N. Popescu a răspuns că nu are alt de făcut decât să se prezinte la legiune,deoarece fiind urmărit pentru dezertare,cum ştia el bine,prezentându-se de bună voe este pedepsit cu o jumătate din pedeapsă. Eu am răspuns răspuns că părerea mea este să nu se prezinte de oarece credinţa mea este că se va da o amnistie odată cu ratificarea tratatului de pace sau va interveni o destindere politică,când cred că asemenea se va da amnistie.

După aceasta a plecat imediat toţi pe rând, Alex. Istrate a dormit două nopţi la mine acasă,când a venit intempestiv după care a plecat la nişte rude ale sale din Bucuresti str. Vasile Lascăr şi de unde s'a inapoiat a doua sau a treia zi noaptea după care nu l-am mai văzut niciodată.-

Aceasta imi este declaraţia pe care o dau azi 12 Septembrie 1947 si pe care o semnez propriu.-

/ss/ STEFANOVICI C.

993

00992

copie vezi vol. 8. f 359-362.

D E C L A R A Ţ I E

Subsemnatal FLORICA SPIRESCU, funcţionară în Ministerul Afacerilor Străine cu gradul de şefă de cabinet, născută în 19o9 comuna Predea domiciliată în Bucuresti Bd. Banu Manta nr 24 declar următoarele:

1.- In cursul anului 1945 aproximativ în luna Iunie, Dl Florin Roiu mi-a adus 3 documente rugându-mă să i le copiez. Documentele mi-au fost aduse în trei date succesive la mine acasă. După câte îmi amintesc cele trei documente aveau un caracter economic. Dl. Roiu mi-a spus că lucrarea este pentru dl. Pogoneanu şi că mi-o aduce s'o copiez, intrucât contează în discreţia mea.-

2.- Dl. Roiu mi-a cerut în numele Dlui Pogoneanu să-i dau în copie documentele sau răspunsul guvernului Român la diferitele proteste ale anglo-americanilor, care se lucrau la cabinet.-

Ca răspuns la aceste cereri am predat Dlui Roiu pentru dl. Pogoneanu următoarele documente.-:

a.- Nota Guvernului referitoare la libertatea alegerilor.-

b.- Protocolul dintre Guvernul român şi Jugoslav incheiat la Belgrad.-

c.-Convenţia dintre Guvernul român şi guvernul Bulgar incheiată la Sofia in 1947.-

d.- In plus am mai predat în 1946 un discrus al Dlui Tătărăscu ţinut la Cameră, Partid sau Presă / nu-mi amintes conţinutul/ Deasemenea în primăvara anului 1947, cunoscutul memoriu al Dlui Tătărăscu.-

3.- Recunoscxxx că predarea acestor documente constitue o culpă foarte grea cu atât mai mult cu cât

 19^s 99400993

ele trebuiau să ajungă la dl. Pogoneanu, care fusese îndepărtat din M.A.S. şi nu avea deci calitatea să ia cunoştinţă de ele.-

Din discuţiile avute cu dl Pogoneanu am dedus că pe Dsa îl interesau aceste documente pentru a urmări activitatea Lui Tătărăscu. N'am ştiut niciodată că aceste documente serveau în realitate unor scopuri subversive de care iau cunoştinţă abea acum.-

Am făcut totuşi greşeala ~~xxxx~~ de a preda documentele de mai sus pe considerentul unor puternice sentimente de afecţiuni şi admiraţie faţă de dl. Pogoneanu care mi-a fost multă vreme şef.-

4.-Imi amintesc că documentele cu caracter economic pe care le-am copiat acasă şi pe care le-am arătat la punct. I al acestei declaraţii se refereau la livrările de toate felurile în cadrul armistiţiului.-

Aceasta imi este declaraţia pe care o semnez şi o susţin.-

/ss/ Florica Spirescu

24 Septembrie 1947.-

F

~~998~~ 994

PROCES - VERBAL

de confruntare.

Astăzi, anul unamie nouă sute patru zeci şi şepte, luna Septemvrie, ziua douăzeci şi patru.

Noi, S.Davidescu Prim chestor de poliţie, asistat de dl.Pârvu Mihai, procedăm la confruntarea dintre reţinuţii Ioan Senti şi Ion Mihalache constatând următoarele :

<u>IOAN SENTI</u> :

L-am cunoscut pe dl.Mihalache în casă la dna farmacistă Uleia. Am comunicat dinainte dnei Uleia că doresc să-l cunosc pe dl.Mihalache având a-i face propuneri pentru nişte informaţii preţioase şi a-i vorbi de situaţia unor funcţionari dela Ministerul de Interne epuraţi.

D-na Uleia m'a anunţat la telefon că Dl.Mihalache ~~se află~~ va veni în aceia zi între orele 4 - 5 p.m. la dumnealui acasă. Eu am venit întâi, iar după zece minute a venit şi dl.Mihalache. Intrebându-mă dl. Mihalache " ce vreau dela D-sa " i-am comunicat - după ce-mi făcusem prezentarea prin evocarea amintirii unui fost colaborator al d-sale şi rudă de a mea - i-am răspuns că sunt în măsură ca împreună cu mai mulţi foşti funcţionari epuraţi dela Siguranţă şi dela S.S.I., să-i furnizez material informativ, economic, politic, social şi militar.

Dl Mihalache s'a arătat foarte mulţumit şi mi-a răspuns că tocmai de un asemenea material informativ are nevoie partidul. Am stabilit cu dl.Mihalache ca să-i prezint la o nouă întâlnire materialul informativ, de care am vorbit mai sus, şi la întrebarea mea "dacă să-i prezint şi pe ceilalţi prieteni," s'a arătat foarte dispus de a-i cunoaşte.

Discuţia s'a purtat între noi fără prezenţa nimănui. Intrând în cameră d-na Uleia, am ieşit în alta

./.

M.C.

cameră alăturată unde am rămas singur circa 20 minute cât a durat convorbirea între dl.Mihalache şi D-na Uleia. La ieşirea din cameră a dlui Mihalache, după ce avusese convorbirea cu Dna Uleia mi-a spus să-l însoţesc, d-sa având maşina la poartă cu care mă poate conduce şi pe mine până unde am treabă. M'am urcat în maşină împreună cu dl.Mihalache, în care se mai aflau încă doi domni. Eu am luat loc lângă dl.Mihalache. In maşină s'au purtat discuţiuni cu privire la Guvern, pe care dl.Mihalache îl considera ca o nenorocire pentru ţara românească şi s'au făcut anumite critici cu privire la modul în care ruşii respectă convenţia de armistiţiu, spunându-se dă dl.Mihalache că ruşii fac prăpăd în ţară. Eu am coborît din maşină în dreptul Str.Sft.Spiridon. La plecare dl. Mihalache m'a întrebat, dacă.ştiu unde şade D-sa. La răspunsul meu negativ, D-sa mi-a dat un număr de telefon pe care în grabă mi l'am notat pe un carton de ţigări.

ION MIHALACHE :

In adevăr l'am întâlnit pe dl.Sente la D-na Uleia după ce aranjasem această întâlnire la repetatele cereri ale Dnei Uleia. Este adevărat că prezentarea s'a făcut prin evocarea amintirei lui Zamfirolu fostul meu colaborator în Ministerul de Domenii.

La Dna Uleia nu mi-a vorbit de un serviciu de informaţii şi nici de foşti funcţionari epuraţi. Am luat cunoştinţă că i se spune şi Stefănescu şi am convenit ca în convorbirile ce le va avea înviitor cu mine să se prezinte sub numele de Stefănescu-Uleia. Mi-a spus că este inspector la Siguranţă, detaşat la M.St.M. La plecarea l'am invitat să meargă în maşină cu mine, fiind în drumul nostru. Probabil că i-am dat numărul de telefon la plecare. De discuţiile din maşină răspund că sunt inventate.

ION SENTI :

Am telefonat după 2 - 3 zile la telefonul pe care mi-l dăduse dl.Mihalache în maşină. Precizez că nu-

./.

mărul de telefon dat de dl.Mihalache nu era trecut în cartea de telefon pe numele D-sale, aşa că am căutat cartonaşul de ţigări prin buzunarul hainei pentru a-i putea da telefon. Dl.Mihalache a răspuns la telefon şi mi-a comunicat că nu mă poate primi în aceea zi, deoarece aşteaptă vizita D-nei avocat Ella Negrutzzi, preşedinta organizaţiei femenine din capitală. Mi-a fixat o întâlnire pentru a doua zi la orele 20 ½ cu rugămintea de a nu întârzia, pentru că D-sa mai are şi altă întâlnire. La telefon când am vorbit cu dl.Mihalache, i-am comunicat că voi veni la D-sa împreună cu o parte din băieţii despre care i-am vorbit la Dna Uleia. A doua seară la orele 20 însoţit fiind de cinci inşi m'am dus la dl.Mihalache. Am lăsat însoţitorii mei la colţul străzii, iar eu am sunat la uşa vestibulului, poarta casei fiind lăsată deschisă. Mi-a deschis dl.Mihalache personal şi m'a întrebat imediat unde sunt ceilalţi. I-am spus că i-am lăsat la colţ. Mi-a spus să-i chem ; i-am chemat şi am intrat înăuntru dl.Mihalache aşteptând cu uşa întredeschisă a vestibulului până am venit toţi. Am intrat în birou unde dl.Mihalache mi-a oferit scaun, d-sa luând loc în faţa biroului.

Dl.Mihalache a întrebat pe fiecare la rând cum se numeşte, ce funcţie a avut, după care am trecut la discuţii. S'a discutat asupra informaţiilor ce urmează a i se furniza dlui Mihalache şi anume : un buletin informativ asupra situaţiei economico, politice şi militare din ţară, precum şi note informative cu caracter economic, politic şi militar. Dl.Cârjă urma să facă o sinteză asupra situaţiei internaţionale săptămânale. Când s'a prezentat dl.Cârje dlui Mihalache şi i-a comunicat că este născut în America dl.Mihalache a cerut amănunte cu privire la situaţia economică şi socială din America. Cred că a făcut aceasta pentru a-şi da seama de seriozitatea şi puterea de gândire a lui Cârje. L-a mai întrebat pe Cârje dacă are legături cu America şi cu Legaţia Americană; la răspunsul negativ a acestuia dl.Mihalache l-a îndemnat să-şi facă legături. Atunci unul dintre băieţi al cărui nume nu-l reţin s'a oferit

să-i facă împreună cu ceilalţi o gardă personală dlui Mihalache. Dl.Mihalache a răspuns că este mulţumit şi că un asemenea buletin este foarte bun şi preţios pentru noi, înţelegând eu că este pentru partid.

Cu privire la garda personală, D-sa a răspuns că va mai reflecta. Domnul Mihalache a dat celor prezenţi numărul de telefon, acelaş care mi-l dăduse şi mie, şi i-a numit pe fiecare cu numele de Alexandrescu 1, 2, 3, - nume conspirative prin care aceştia urmau să facă legătura cu D-sa. Lui Cârje i-a dat numele conspirativ de Ardeleanu. Fiind ora mesei dl.Mihalache ne-a mulţumit foarte frumos, s'a arătat încântat şi interesat de aranjamentul stabilit între noi. La plecare am rămas surprins că dl.Mihalache datorită bunei dispoziţii pe care o avea s'a oferit să ţină paltonul lui Bălănescu. La plecare ne-a spus să-l anunţăm la telefon pentru o viitoate întâlnire.

<u>ION MIHALACHE</u> :

Faptele nu se prezintă aşa cum a declarat dl. Senti ci cu totul altfel. Am fost surprins că n'a venit singur precum fusese vorba ca să-mi comunice informaţii preţioase cu privire la persoana mea. La uşă s'a prezentat cu 2 - 3 persoane şi mi-a spus că mai sunt la poartă încă 2 - 3. Am spus să-i invite şi pe aceia fiindcă au venit. I-am invitat în birou şi dl.Senti mi-a spus că sunt vreo 20 în total foşti funcţionari la Ministerul de Interne epuraţi. S'au oferit să-mi facă un buletin informativ din general şi o gardă personală. Am acceptat să mi se facă un buletin pentru probă iar pentru gardă am refuzat. Mi-au spus că nu cer nimic decât să fie reintegraţi în posturile pe cari le-au avut. Le-am promis ca în cadrul general al partidului care avea ca obiectiv ca cei epuraţi să fie revizuiţi, să fie soluţionată şi chestia lor.

De nume conspirative n'a fost vorba decât în legătură cu Cârje care urma să-mi telefoneze pe numele de Ardeleanu dacă are ceva important de comunicat.

./.

<u>ION SENTI</u> :

A doua oară am fost peste câteva zile la dl. Mihalache împreună cu Cârje, Bălănescu, Dăscălescu. I-am predat următorul material informativ :

1). Informații privitoare la lucrările de tranșee și fortificații ale trupelor sovietice pe malul Mării Negre, Malul Dunării și Dobrocea - precum și despre depozitele de muniţiuni dela Popești-Leordeni ale Sovietelor, chestiuni pe care le aflasem dela colonelul Ichim.

2). O notă de ofițeri deblocați din M.St.M.: colonel Gh.Zamfirescu, locot.col.Ctin Beca, col.Ivănescu, Lt.col.magistrat Atanasiu Ion, maior N.Ulic dela Cdtul II Teritorial. Despre ofițerii deblocați am scris că s'au lansat ordine de chemare - informație obținută dela Georgescu care avea cumnat un căpitan dela Cercul II București.

3). Informații cu deblocările se datoresc M.C.V.D. dela căpitanul Ivănescu, pe care l-am cunoscut întâmplător.

4). Informații privitoare la cazarea trupelor sovietice în jurul Bucureștilor.

5). Memoriul generalului Steflea partea III-a deoarece partea I-a o predasem servitorului dlui Mihalache, iar partea doua am predat-o cîn am fost împreună prima oară cu băeții.

6). O hartă germană a Europei cu diferite semne importante pe harta țării și hașurat Ardealul cedat.

7). Deasemenea o sinteză a situației internaționale întocmită săptămânal, întocmită de Nicolae Cârje.

Precizez că dl.Mihalache personal la vizita ce am făcut-o prima oară acasă la Dsa mi-a cerut să-i predau informații cu privire la cazarea trupelor sovietice și la lucrările de fortificații și de tranșee precum și să-i procur un tabel de toți ofițerii deblocați. Pentru informații militare m'am oferit să le fac; dar în ceeace privește tabelul ofițerilor deblocați ce mi s'a cerut i-am răspuns că nu pot să-i procur decât deblocările dela M.St.M. și aceasta numai în parte. In

ceeace priveşte tabelul integral al deblocărilor i-am spus că aceasta se poate lua dela Dir.Pers.din M.de Război care nu se publicase încă în ziarul armatei.

Dl.Mihalache s'a uitat prin material dar nu l'a citit în întregime ci numai la frunzărit. A mulţumit şi le-a pus sub mapa biroului urmând ca să ne dea răspuns după ce le va citi cu atenţie, dacă să continuăm a face informaţii în continuare pentru D-sa. Eu am avut impresia că acest material are destinaţie pentru Legaţia Americană deoarece dl.Mihalache în discuţia avută cu Cârje s'a interesat îndeaproape de o legătură directă la americani. Am reţinut din cele discutate că dl.Mihalache intenţionează să aibe un om de încredere înăuntrul Legaţiei Americane. Când am văzut ce îmi cere dl.Mihalache şi materialul pecare îl cerea dela mine şi dela ceilalţi, precum şi interesul său deosebit pentru informaţii cu caracter militar, mi-am dat seama de ce urmăreşte D-sa şi am refuzat să mai continuu a da informaţii.M'am despărţit şi de ceilalţi pentru a evita orice contact în legătură cu aceste informaţii. Eu nu am intenţionat să furnizez dlui Mihalache asemenea informaţiuni ci numai să pot să obţin dela D-sa în legătură în vederea unei întrebuinţări a celor epuraţi din serviciu.

ION MIHALACHE :

Nu-mi amintesc dacă a fost şi dl.Senti atunci când mi s'a adus materialul de dl.Cârje. Mi-au adus un buletin de sinteză a situaţiei internaţionale şi note informative din diferite domenii.Am frunzărit materialul prezentat şi i-am mulţumit pentru el din politeţă. Ce spune dl.Senti cu privire la materialul (sovietc, stat major, etc) sunt înafara realităţii.

IONA SENTI :

Repet că am fost personal la dl.Mihalache când i-am predat materialul de care am vorbit mai sus. Printre notele informative "din diferite domenii" de

./.

care vorbeşte dl.Mihalache, erau şi informaţiile pe care le-am arătat la pct. 1 - 6.

Drept care am încheiat prezentul proces verbal de confruntare, spre cele legale.

VI

8 ~~001~~

~~1002~~ 01001

D E C L A R A T I E

Subsemnata OLGA SMOLENSCHI, născută în anul 1924 19 August în com. Cetatea Albă, Jud. Cetatea Albă, fiică Dr. Smolenschi Mihail şi Olga Smolenschi, necăsătorită, de profesie studentă la Belle-Arte şi funcţionară la Soc. de construcţii "I.D.Ç.", condamnată n'am fost, domiciliată în Cal. Plevnei Nr.57, declar următoarele:

Pe studentul Puiu Beldeanu l-am cunoscut la Academia de Belle-Arte, în anul 1945. Legături între mine şi el au fost de colegialitate, dânsul nefrecventând în acelaş timp cursurile. Stiam că era înscris în partidul naţional-ţărănesc dela alţi colegi, nu vorbea nici odată despre politică. Nu a fost nici odată la mine acasă.-

Prin Iunie 1947, în timpul examenelor de sfârşit de an, la care a luat parte şi el, a întrebat în general cine rămâne între colegi, în timpul verii la Bucureşti, deoarece vrica să fie informat la timp despre examen.-

Eu fiind cu domiciliul în Bucureşti, şi fiind în acelaş timp funcţionară, i-am comunicat că pot să-l servesc.-

Atunci el mi-a dat adresa surorei lui dela Dej.-

Ca urmare la promisiunea făcută, i-am telegrafiat la data de 26.IX.1947, comunicându-i data înscrierilor şi începerii examenelor.-

Nu pot şti dacă a venit sau nu, deoarece eu am examen la 9.X.47, şi n'am trecut pe la facultate, decât atunci când m'am înscris.-

Alte informaţii despre Puiu Beldeanu nu ştiu.-

Menţionez că ştersăturile sunt făcute de mine.-

Drept care dau prezenta declaraţie, pe care o scriu şi o semnez nesilită de nimeni.-

/ss/ Olga Smolenschi

8.X.1947.

8 oct

1003

01002

DECLARATIE

Subsemnata OLGA SMOLENSCHI, născută în anul 1924 19 August în com. Cetatea Albă, Jud. Cetatea Albă, fică Dr. Smolenschi Mihail şi Olga Smolenschi, necăsătorită, de profesie studentă la Bell-Arte şi funcţionară la Soc. de construcţii "I.D.C.", condamnată n'am fost, domiciliată în Cal. Plevnei Nr.57, declar următoarele:

Pe studentul Puiu Beldeanu l-am cunoscut la Academia de Bell-Arte, în anul 1945. Legături între mine şi el au fost de colegialitate, dânsul nefrecventând în acelaş timp cursurile. Stiam că era înscris în partidul naţional-ţărănesc dela alţi colegi, nu vorbea nici odată despre politică. Nu a fost nici odată la mine acasă.-

Prin Iunie 1947, în timpul examenelor de sfârşit de an, la care a luat parte şi el, a întrebat în general cine rămâne între colegi, în timpul verii la Bucureşti, deoarece vrioa să fie informat la timp despre examen.-

Eu fiind cu domiciliul în Bucureşti, şi fiind în acelaş timp funcţionară, i-am comunicat că pot să-l servesc.-

Atunci el mi-a dat adresa surorei lui dela Dej.-

Ca urmare la promisiunea făcută, i-am telegrafiat la data de 26.IX.1947, comunicându-i data înscrierilor şi începerii examenelor.-

Nu pot şti dacă a venit sau nu, deoarece eu am examen la 9.X.47, şi n'am trecut pe la facultate, decât atunci când m'am înscris.-

Alte informaţii despre Puiu Beldeanu nu ştiu.-

Menţionez că ştersăturile sunt făcute de mine.-

Drept care dau prezenta declaraţie, pe care o scriu şi o semnez nesilită de nimeni.-

/ss/ Olga Smolenschi

8.X.1947.

37

8 oct 20 Sgt

1004 01003

DECLARAŢIE

Subsemnatul Ioan Smicel din comuna Predeluţ - Bran jud.Braşov domiciliat în comuna Zărneşti jud.Braşov departe de sat 10 km. veneau adeseori vânători şi făceau trageri la 50 m. până la 100 m., în faţa stupinii ca să vadă cum merg armele ca să fie siguri de ele.

Aceasta o declar şi o semnez.

ss. Ioan Smicel.

Bucureşti, 20 Septemvrie 1947.

M.C.

8 oct

1005

01004

D E C L A R A Ț I E

Subsemnatul STEANȚA DUMITRU, deținut politic în Inchisoarea Aiud, condamnat la muncă silnică pe viață, pentru participarea în organizația "Sumanelor Negre", declar următoarele:

In ziua de 1 Mai 1946, m'am intâlnit în casa av.Fedorciuc Octavian, Vicepresedintele P.N.T:-ului din Jud.C.Lung - Bucovina- și Presedintele Org.P.N.T. Vatra-Dornei, cu Lt.Hamilton dela Misiunea Americană și translatorul acestuia Manicatide Teodor.

Avocatul Fedorciuc Octavian, ne-a pus la dispoziție o cameră unde am avut următoarea discuție cu Lt.Hamilton:

Discuțiile au fost duse de mine și colegul meu Paleacu Nicolae.

Am făcut un scurt istoric al organizatiei "Sumanele Negre", Lt.Hamilton.

Acesta mi-a comunicat că știe de prezenta acestei organizații pe teritoriul țării dela avocatul Cornel Popp din Bistrița Năsăud, Presedintele P.N.T.-ului pe care l-a intâlnit cu ocazia congresului P.N.T., din Năsăud și care i-a comunicat despre G.Olteanu și "Sumanele Negre".-

La avocatul Fedorciuc a fost trimis de Cornel Popp.

In continuarea discutiilor Lt.Hamilton ne-a promis tot sprijinul material ca: Posturi de emisiune, armament, munițiuni, bani, etc.- Aceasta in cazul unui conflict armat între U.R.S.S. și americani, cu care organizatia trebuia să doteze luptătorii recrutați.- Lt.Hamilton ne-a spus că am găsit cu adevărat persoana pe care o căutam, deoarece D-sa se ocupă cu Sud.-Estul Europei cu organizatiile subversive anti-comuniste, că are legătură direct cu Wasington, respectiv cu un general atasat pe lângă Presedintele Truman.-

Aceasta îmi este declarația pe care o semnez, fără nici o presiune.

ss/ Steanță Dumitru

8 - X - 1947.

(VI)

8 oct

1006

01005

D E C L A R A Ț I E

Subsemnatul STEANȚA DUMITRU, deținut politic în Inchisoarea Aiud, condamnat la muncă silnică pe viață, pentru participarea în organizația "Sumanelor Negre", declar următoarele:

In ziua de 1 Mai 1946, m'am întâlnit în casa av. Federciuc Octavian, Vicepresedintele P.N.T.-ului din Jud. C.Lung - Bucovina și Presedintele Org. P.N.T. Vatra-Dornei, cu Lt. Hamilton dela Misiunea Americană și translatorul acestuia Manicatide Teodor.

Avocatul Federciuc Octavian, ne-a pus la dispoziție o cameră unde am avut următoarea discuție cu Lt. Hamilton:

Discuțiile au fost duse de mine și colegul meu Paleacu Nicolae.

Am făcut un scurt istoric al organizației "Sumanele Negre", Lt. Hamilton.

Acesta mi-a comunicat că știe de prezenta acestei organizații pe teritoriul țării dela avocatul Cornel Popp din Bistrița Năsăud, Presedintele P.N.T.-ului pe care l-a întâlnit cu ocazia congresului P.N.T., din Năsăud și care i-a comunicat despre G. Olteanu și "Sumanele Negre".-

La avocatul Federciuc a fost trimis de Cornel Popp.

In continuarea discuțiilor Lt. Hamilton ne-a promis tot aprijinul material cat Posturi de emisiune, armament, muniţiuni, bani, etc.- Aceasta in cazul unui conflict armat între U.R.S.S. și americani, cu care organizatia trebuie să doteze luptătorii recrutați.- Lt. Hamilton ne-a spus că am găsit cu adevărat persoana pe care o căutam, deoarece D-sa se ocupă cu Sud.-Estul Europei cu organizațiile subversive anti-comuniste, că are legătură direct cu Wasington, respectiv cu un general atașat pe lângă Presedintele Truman.-

Aceasta îmi este declarația pe care o semnez, fără nici o presiune.

ss/ Steanță Dumitru

8 - X - 1947.

8 Noe

1007
1006

DECLARAȚIE

Subsemnatul STEANȚA DUMITRU, deținut politic din Penitenciarul Aiud, condamnat la muncă silnică pe viață, pentru participare la conducerea organizației " Sumanele Negre " declar următoarele :

În a doua jumătate a lunei August 1945, m'am prezentat D-lui Iuliu Maniu cu o scrisoare din partea lui Gavrilă Olteanu

Conținutul scrisorii era următorul : - Gavrilă Olteanu comandantul organizației " Sumanele Negre " făcea un istoric al batalionului de voluntari " Iuliu Maniu " - felul cum a activat acesta în vechime și motivele, în continuare Gavrilă Olteanu făcea un istoric al înființării Organizației " Sumanele Negre". Am făcut și eu un istoric și al Batalionului de Voluntari " Iuliu Maniu " al cărui secretar am fost, - am continuat cu un istoric al organizației " Sumanele Negre".- Dl. Maniu ne-a întrebat cu ce trăesc oamenii care stau fugiți prin munți și pe care organizația " Sumanele Negre " i-ar putea grupa în cazul unei acțiuni.- Am comunicat D-lui Maniu că nu am nici un fel de mijloace. Dl. Maniu ne-a spus că D-sa este sărac și nu ne poate ajuta dar știe că Olteanu cunoaște bine pe Mihai Popovici căruia i s'ar putea adresa pentru ajutoare.- In continuarea discuțiilor Dl. Maniu mi-a spus că nu poate spune că acțiunea " Sumanele Negre" este bună sau rea, dar că noi ne putem continua drumul nostru.- Intrevederea cu Dl. Maniu a avut loc în Str. Schitu Măgureanu Nr. 19 în biroul Domniei Sale, din locuința D-lui Leucuția Aurel.-

Ca rezultat al întrevederii mele cu Dl. Maniu i-am dat o interpretare favorabilă organizației , - părere pe care am comunicat-o conducerii organizației " Sumanele Negre ".-

Aceasta îmi este declarația pe care o dau și semnez.-

ss/. Steanță Dumitru

8. .1947

Precizez că în cadrul difuzărei de material propagandistic prin țară, am fost înconjurați de membrii P.N.Ț.-ului din care citez : Cornel Pop, Marius Pop, Leonida Pop, Gh. Antal, Dr. Nicoară, Iuliu Bălanu, Poenătoiu, - și alții - av. Cornel Pop mi-a propus în cazul alegerilor să facem propagandă pentru P.N.Ț. și în caz că ar fi arestat să-l scot cu o echipă de șoc.-

ss/. Steanță Dumitru

8 Noembrie 1947

VI

14

807

D E C L A R A T I E

Subsemnatul General GRIGORE STOIKA, domiciliat în Bucureşti Str.Adrian Nr.4, declar următoarele:

La început când s'a înfiinţat C.P.M., P.N.T., scopul lui era aproape numai tehnic profesional, ulterior, s'a deviat activitatea lui, pe teren din ce în ce politic transformând C.P.M., dintr'un organism static de studii şi documentar, într'un organism dinamic de forţă, a cărui activitate era dirijată spre acţiuni subversive, prin care se urmărea răsturnarea regimului actual.- Aceasta era atmosfera şi convingerea generală a C.P.M., începând dela finele anului 1946 în coace.- Acest scop era insuflat nouă tuturor de Dl.MANIU şi MIHALACHE, şi era materializat prin toate măsurile ce se ordonau şi toată activitatea ce se desfăşura de organele C.P.M.-ului.- Astfel începând din 1947, încep să se ia măsuri în vederea înfiinţării C.P.M., în toată ţara / şi în judeţele în care nu existau/ Incep să li se dea o organizare unitară. Dl.G-ral NEGREI, căutând personal să numească pe şefii de organizaţii militare dela judeţe, din ofiţerii pe care îi constata dânsul ca cei mai energici şi devotaţi care să polarizeze în jurul lor oameni de încredere şi de acţiune cu ajutorul cărora organizaţia militară din întreaga ţară, putea fi uşor condusă şi folosită pentru executarea răsturnării Guvernului prin forţă pusă la cale de Dl.MANIU şi MIHALACHE.

Tot în acest scop, s'au luat măsuri pentru câştigarea de noui aderenţi, şi în număr cât mai mare din rândurile militarilor activi deblocaţi şi de rezervă.-

S'au dat dispoziţiuni pentru intensificarea propagandei în unităţi militare căutând să se discrediteze regimul actual şi să se speculeze nemulţumirile din armată, pentru a aţâţa spiritele împotriva regimului şi făcându-se promisiuni de rectificări şi îndreptare a tuturor nedreptăţilor.

./.

La întrunirile săptămânale Dl.General NEGREI invita cât mai mulţi ofiţeri dela Cercul Pensionarilor din Str.Regală chiar din cei ce nu erau membrii, invitându-i să se înscrie ca membrii aderenţi sau chiar numai ca simpatizanţi.

La aceste întruniri săptămânale erau încurajaţi să vină şi subofiţeri activi care chiar începuse-ră să frecventeze.

Deasemeni şi în acelaşi scop, diferite figuri proeminente din partid, erau invitate de Dl.G-ral NEGREI, sau trimişi d Dl.MIHALACHE, spre a ţine anumite conferinţe prin care se îndemn membrii C.P.M., să treacă la o activitate mai vie în teren, activitate subversivă şi conspirativă dela om la om. Astfel citez: Dl.Ing.BUNESCU, care cu ocazia explicării Statutului pe Capitală a îndemnat să procedeze după cum se procedează în fabrici, tot astfel şi în unităţile militare; era vorba de creearea de nucle P.N.T.ste, puse sub conducerea unui şef, cu misiunea de a se lărg şi a ţine legătura cu centrul, pentru a acţiona la ordine.

Idem Dl.Ing.POPESCU BOTOSANI, a vorbit în acelaşi sens.

Idem Dl.G.K.CONSTANTINESCU, care a conferenţiat în numele D-lui MIHALACHE îndemnându-ne la mai multă activitate în ter şi mai puţină în birou, după cum am arătat în altă declaraţie.

Idem Dl.MIHALACHE a venit în persoană, înainte de Paşti când a arătat scopurile politice urmărite de P.N.T., dela organizaţiile militare, insistând să se ducă toţi la activitatea în teren şi numai vârfurile să rămână să lucreze în birouri.

Deasemenea a îndemnat ca toţi membrii organizaţiei militare să-şi aibă, după modelul elveţian, pregătit echipamentul şi armamentul necesar, pentru a putea răspunde la chemare.

In vederea constituirei organismului militar de forţă ştiu că Dl.MIHALACHE a avut discuţii separate la domicilul său cu diferiţi ofiteri calificati, din care stiu precis pe G-ral GHEORGHIES, căruia i-a cerut - şi acesta i-a înaintat un plan de organizare centralizat pe ţară a tuturor organizaţiilor militare.

Tot ca urmare al îndemnurilor date de Dl.MIHALACHE, precum şi fruntaşii P.N.T.şti, care au conferenţiat la C.P.M., precum şi datorită ambianţei în care ne găseam în primăvara lui 1947, subsemnatul am alcătuit aşa zisul plan de organizare al armatei, predat de Col.STOIKA STEFAN, D-lui SERDICI pentru Dl.Maniu.

./.

1011009

Am auzit că s'ar mai fi întocmit şi alte planuri de organizare / al Jandarmeriei şi Poliţiei/.în acelaşi spirit şi vizând acelaşi scop: pregătirea instrumentului de forţă pentru a ajunge la putere.

Planul de organizare al armatei întocmit de subsemnatul recunosc că are un caracter subversiv,însă a fost întocmit în vederile P.N.T.,după sugestiile D-lui MIHALACHE, - planul urmărea eludarea Tratatului de Pace şi camuflarea efectivelor şi a instrucţiei şi a dotărei. El era cerut pentru a putea fi aplicat imediat chiar în timpul prezenţei trupelor ruse în ţară.

In ce priveşte momentul când trebuia declanşată acţiunea de răsturnarea a guvernului,nu am auzit indicându-se vre'o dată fixă,rămânând să fie pregătită şi gata în orice moment-cred că conta foarte mult pe concursul anglo-americani,cu care acţiunea internă trebuia fi pusă de acord cu cea din afară.

Subsemnatul mi-am dat seama de această conspiraţie naţional-ţărănistă dirijată de Dl.MANIU şi MIHALACHE,întrucât din toate manifestările şi măsurile ce luau,reeşea scopul subversiv urmărit cu asiduitate pentru răsturnarea guvernului şi ajungerea la putere.-

Intrucât eu am dezaprobat această politică,m'a întărit în convingerea că nu am ce căuta la activitatea politică ilegală unde eram trimişi în sectoare sau circumscripţii unde trebuiau organizate nucleele conspiraţiunei de forţă,şi în care n'am pus niciodată piciorul şi m'am hotărât să părăsesc P.N.T.,şi m'am înscris în Partidul Ţărănesc Democrat Dr.LUPU; tot în acelaşi ordin de idei se explică şi caracterul subversiv al planului de organizare al armatei,care a fost întocmit într'o foarte slabă măsură faţă de cele ce cerea partidul,şi care nu putea fi de nici un folos în cazul când ar fi voit să-l aplice,neavând nici chiar obiect pentru asta.

Cred că în cazul când s'ar fi trecut la acţiune,conducerea Org.Militare C.P.M.,ar fi revenit sau D-lui G-ral NEGREI, sau G-ralului GHEORGHIES şi probabil în multe compartimente să fi fost prevăzuţi ofiţeri din afar- C.P.M.,sau chiar în afara partidului.G-ralului ZORZOR iar fi revenit dirijarea Jandarmeriei idem G-ralului VASILESCU / din Art/,iar fi revenit însărcinare importantă.-

Prezenta declaraţie o dau nesilit de nimeni şi o susţin în totul .

24 Sept.1947

ss/ G-ral Stoica Gr.

19 Sept

10

DECLARAȚIE

Subsemnatul SCHOB IOHAN, în continuare declar:

Știu că Mocanu Gh. Rusu Gavrilă și Istrati Alexandru, erau urmăriți de poliție. Aceasta am aflat o prin luna Ianuarie 1947. Precizez că aceștia mi-au fost recomandați de către Nișcov.

Știu că aceștia erau în legătură cu Partidul Național-Țărănesc.-

Deasemenea Victor Novac și Cici Ioanițiu mi-au spus că au venit în concediu și erau în legătură cu P.N.T. prin Tudorică Nișcov.-

Știu deasemenea că toți erau în legătură cu jandarmii din Zărnești dintre care Plut. Adam.

Deasemenea precizez că la controlul făcut la cabană de Plut. Adam, unde la găsit pe Rusu cu'un pistol și cartușe și acesta a evadat. Mi-a spus să fac hainele pachet și să le duc acasă la el. A doua zi am luat hainele lui Mocanu, Istrate și Rusu și le-am dus jos la Zărnești. Aci negăsind pe nimeni acasă la Plut. Adam, le-am dus, la Nișcov acasă unde le-am predat soției bătrânului Nișcov. În urmă am auzit dela soția lui Nișcov, că Plut. Adam le-a înapoiat aceste haine celor menționați.-

Știu că aceștea erau bine cu jandarmi pe care îi protejau și cu pe baza aceasta i-au ținut și găzduit.-

Deasemenea știu că Plut. Maj. Mărcușan a venit într'o inspecție, prin luna Septembrie 1946, unde a dormit la cabană cu Cici Ioanițiu. Nu știu de unde se cunosc.-

Aceasta îmi este declarația pe care o susțin și semnez, după ce mi s'a citit cuvânt cu cuvânt.

ss. Schob Ioan.

E.F. 19 Sept. 1947.

23 Sept

1.012.011

PROCES VERBAL DE CONFRUNTARE

Astăzi 23 Septembrie anul 1947 ora 17,30,

Noi, Nicolae Bogdan Inspector de Poliţiei asistat de Dnii Paul Cerniştesnu, Deleanu Carol, ofiţeri de poliţiei în Direcţiunea Generală a Poliţiei :

Procedând astăzi data şi ora de mai sus la confruntarea lui CICERONE IOANITIU care pretinde că nu cunoaşte pe nimeni din munţii Piatra Craiului, unde nu a fost decât întâmplător în excursie cu numitul SCHOB IOHAN cabanier, din munţii Piatra Craiului, cu rezultatul de mai sus.-

SCHOB IOHAN

Il cunosc foarte bine pe CICI IOANITIU. El a stat la cabană unde se găseşte trecut în registre în mai multe rânduri. A trăit cu fica mea Maria Wagner născută SCHOB. CICERONE IOANITIU cât timp a stat la cabană a cunoscut şi stat de vorbă cu MOCANU GH, ISTRATE ALEX. şi RUSU GAVRILA. In seara ajunului Crăciunului 1946 toţi cei de mai sus, împreună cu familia mea şi cu un singur turist am luat masa . Stiu că avea asupra sa un pistol 6,35. Mai ştiu că CICI IOANITIU a stat şi la cabana Plaiul Foi tot din munţii Piatra Craiului.-

SCHOB IOHAN

CICERONE IOANITIU

Pe SCHOB IOHAN îl cunosc numai din vedere abia acuma am aflat cum îl cheamă. In munţii Piatra Craiului nu am stat decât, odată 8 zile, odată 4 ş odată 3 şi numai la cabana S-K.V. Nu cunosc persoanele cu care am stat la masă de care mi s'a amintit mai sus, decât din vedere şi cu ocazia mesei de Crăciun.-

Nu recunosc că am avut asupra mea vre'un pistol şi nu am stat la Plaiul Foi.-

./.

Drept care am dresat prezentul proces-verbal.-

Inspector de Poliţie

N. Bogdan

Asistenţi

P. Cornişteanu

C. Doleanu

1014012

PROCES VERBAL DE CONFRUNTARE

Astăzi 23 Septembrie anul 1947 ora 17,3o,

Noi, Nicolae Bogdan Inspector de Poliţiei asistat de Dnii Paul Cernişteanu, Deleanu Carol, ofiţeri de poliţiei în Direcţiunea Generală a Poliţiei :

Procedând astăzi data şi ora de mai sus la confruntarea lui CICERONE IOANIŢIU care pretinde că nu cunoaşte pe nimeni din munţii Piatra Craiului, unde nu a fost decât întâmplător în excursie cu numitul SCHOB IOHAN cabanier, din munţii Piatra Craiului, cu rezultatul de mai sus.-

SCHOB IOHAN

Il cunosc foarte bine pe CICI IOANIŢIU. El a stat la cabană unde se găseşte trecut în registre în mai multe rânduri. A trăit cu fica mea Maria Wagner născută SCHOB. CICERONE IOANIŢIU cât timp a stat la cabană a cunoscut şi stat de vorbă cu MOCANU GH, ISTRATE ALEX. şi RUSU GAVRILA. In seara ajunului Crăciunului 1946 toţi cei de mai sus, împreună cu familia mea şi cu un singur turistx am luat masa . Stiu că avea asupra sa un pistol 6,35. Mai ştiu că CICI IOANIŢIU a stat şi la cabana Plaiul Foi tot din munţii Piatra Craiului.-

SCHOB IOHAN

CICERONE IOANIŢIU

Pe SCHOB IOHAN îl cunosc numai din vedere abia acum am aflat cum îl cheamă. In munţii Piatra Craiului nu am stat decât, odată 8 zile, odată 4 ş odată 3 şi numai la cabana S-K.V. Nu cunosc persoanele cu care am stat la masă de care mi s'a amintit mai sus, decât din vedere şi cu ocazia mesei de Crăciun.-

Nu recunoc că am avut asupra mea vre'un pistol şi nu am stat la Plaiul Foi.-

./.

1115 10128

Drept care am dresat prezentul proces-verbal.

Inspector de Poliţie

N. Bogdan

Asistenţi

P. Cornişteanu

C. Doleanu

263147 A

D E C L A R A T I E

Subsemnatul Ion DE MOCSONYI-STARCEA, domiciliat în com. Bulci Jud. Severin, asupra celor întrebate cu privire la scopurile şi mijloacele de realizare a hotărârilor luate în cursul tratativelor duse de Dl. Grigore Niculescu Buzeşti cu ofiţerii americani T. Hall şi B. Hamilton, declar, în continuare, următoarele :

Conform punctului de vedere exprimat de Dl. Buzeşti, " mişcarea de rezistenţă " din România urma să fie o organizaţie paramilitară, clandestină creiată mai târziu în vederea apărării libertăţii alegerilor, apoi, în general, cu scopul de a se întări spiritul de rezistenţă activă a membrilor partidelor de opoziţie şi de a se înlesni, în acelaş timp, la nevoie şi prin forţă apărarea libertăţii şi securităţii membrilor lor.- D-sa susţinea deasemeni că încăerările izolate şi sporadice, inevitabile ar spori numărul " rezistenţilor ".-

In ipoteza retragerii totale a forţelor de ocupare sovietice din ţară, în urma lichidării tratatelor de pace cu România şi Austria, mişcarea de rezistenţă avea să joace mai târziu rolul unui instrument de presiune asupra autorităţilor militare şi poliţieneşti în faza în care partidele de opoziţie ar încerca să obţină demisia guvernului pe cale oficială, paşnică.- Dacă, însă, Guvernul ar refuza atât constituirea unui guvern neutru, menit a face noui alegeri, cât şi formarea unui guvern potrivit rezultatelor obţinute de opoziţie în primele alegeri, atunci partidele de opoziţie urmau să găsească la ameninţarea răsturnării Guvernului şi, la nevoie, chiar la răsturnarea sa cu ajutorul acestei mişcări de rezistenţă.-

Aceste ipoteze au fost discutate de către Dl. Buzeşti cu ofiţerii americani la prima lor întâlnire, din 18 Septembrie 1946.-

Americanii şi-au exprimat imediat îndoelile cu privire la oportunitatea declanşării oricăror acţiuni de forţă, chiar izolate, în perioada premergătoare şi a alegerilor, precum şi a unor mişcări organizate mai important - chiar defensive şi ivite în urma unor eventuale provocări ale guvernului, atâta vreme cât U.R.S.S. nu şi-ar fi retras trupele din Austria, Ungaria şi România, arătând că o asemenea tactică ar aduce în

./.

mod fatal după sine neretragerea trupelor sovietice din acele ţări şi eventual, chiar reocuparea lor rapidă, în caz de retragere anterioară parţială sau totală.-

Dl. Buzeşti a invocat atunci garanţiile celorlalte puteri semnatare ale Tratatelor de Pace, Charta Naţiunilor Unite şi dreptul internaţional pentru ipoteza reocupării României pe motivul unor mişcări de masse, care - dealtfel - n'ar avea nici cea mai camuflată atitudine sau tendinţă anti-sovietică.-

Americanii au arătat, însă, însemnătatea ce o constituia pentru ei păstrarea cât mai intactă a organizaţiilor de rezistenţă pentru singura eventualitate ce părea să-i preocupe şi anume : ipoteza unui al treilea războiu mondial - precizând totodată că, în caz contrar, ele ar trebui să poată fi dizolvate, în timp util, fără a cunoaşte scopul pentru care fuseseră înfiinţate.-

Dl. Buzeşti a descris atunci pe scurt cum s'ar putea corobora concepţiile de organizare a rezistenţei româneşti, expuse de ofiţerii americani, cu scopurile şi mijloacele de rezistenţă politică a partidelor de opoziţie şi mai cu seamă a Partidului Naţional Tărănesc, " cel mai mare şi puternic din Ţară " :(astfel cum sunt rezumate în " Minuta " din 18 Septembrie 1946.-) la acel prilej D-sa a făcut prima dată, apel la interlocutorii săi în vederea jutorării materiale cât mai prielnice a Partidelor de Opoziţie, în special a Partidului Naţional Tărănesc, totalmente lipsit de fonduri suficiente pentru menţinerea, necum pentru lărgirea cadrelor sale paramilitare existente.-

Asupra organizării şi sitemului de lucru al acestor cadre, expunerea D-lui Buzeşti a rămas foarte vagă, D-sa limitându-se a-i asigura pe americani că, din punct de vedere, numeric, ele constituiau desigur cea mai importantă organizaţie armată clandestină din România şi singura susceptibilă de a deveni o mişcare de rezistenţă respingătoare şi larg răspândită, astfel încât ele trebuia să formeze coloana vertebrală a întregei mişcări.-

In ce priveşte acţiunea propriu zisă a mişcării de rezistenţă ca şi ~~xxxx~~ clipa în care această acţiune ar urma să se desfăşoare, în tot decursul acestei prime întrevederi din 18 Septembrie 1946, Dl. Buzeşti nu a cerut nici o lămurire altă decât indicaţiuni mai precise asupra mandatului pentru care aceşti ofiţeri credeau că ar trebui să fie pregătită întreaga

./.

organizație în chestiune.-

La aceasta, americanii au răspuns că - deoarece nici războiul nu putea fi considerat ca o certitudine - perioada chiar aproximativă a isbucnirii sale ar fi un lucru imposibil de precisat, dar că data ce trebuia avută în vedere ar fi mai degrabă aceia la care ar înceta să mai existe posibilități de comunicații mai ușoare, datorite atunci numeroșilor agenți diplomatici și militari de preferință Misiunea Aliată de Control.-

Abia la întrevederea dela Palatul Stirbey, americanii au adus anumite precizări cu privire la rolul ce urma să-l îndeplinească în cele din urmă mișcarea de rezistență până la isbucnirea unui eventual conflict armat ruso-american.- In primul rând, mișcarea trebuia să-și asigure din timp comunicații terestre absolut sigure cu mișcările de rezistență din țările înconjurătoare, suficient de numeroase pentru a putea funcționa până și chiar în decu... . primei faze, defensive, a războiului.- In al doilea rând, trebuia să dispună de informații precise relative la situația și mișcările în și prin România a forțelor militare, navale și aeriene, (și paramilitare dacă s'ar creia între timp) sovietice și românești guvernamentale.- In al treilea rând să aibă pregătite depozitele sale de alimente, îmbrăcăminte, încălțăminte, medicamente și de materiale sanitare iar în ce privește armamentul și munițiile, achiziționate în Țară sau de peste granița, să se pășească din timp la unificarea și standardizarea calibrelor iar armamentul să fie dispersat prin distribuire la gradele echivalente cu ofițerii și cel puțin sub-ofițerii - de perfectă încredere - a organizațiilor locale, întrucât " trupa " ar primi armamentul necesar pe calea aerului, abia în cursul războiului și chiar atunci numai în cazul când înarmarea masivă a populației ar s'ar dovedi necesară.- Numai în eventualitatea conflictului armat declarat între Statele Unite și U.R.S.S. s'ar pune problema unei acțiuni militare de sabotaj, pentru paralizarea transportului trupelor sovietice și a aprovizionărilor lor în și prin România, dar nici în acel caz acțiunea va căpăta caracterul unui sabotaj general, ci s'ar limita la acțiuni technice precise și izolate, care toate ar fi comandate de către Comandamentul militar american, în măsura necesităților și potrivit situației str

./.

tegice generale.-Rolul ofensiv complect al mişcării de rezistenţă românească ar fi trebuit să înceapă abia în clipa în care un front s'ar fi constituit în Europa,în care caz mişcarea ar avea menirea să uşureze operaţiunile armatelor americane,fixând prin lupte de hărţuială diviziile sovietice ce ar staţiona în România.-

Era deci dela sine înţeles că în cazul apropierii de România a frontului european terestru,mişcarea de rezistenţă era să înlesnească pătrunderea forţelor americane spre Uniunea Republicelor Sovietice Socialiste.-

In consecinţă,au apărut în discuţiile susmenţionate două puncte de vedere diferite referitoare la momentul şi la modul de acţiune al mişcării de rezistenţă priectate : americanii vizând în deosebi acţiunea în timpul unui eventual război iar Dl.Buzeşti susţinând teza partidului său,de prioritate a acţiunii de răsturnare a guvernului în condiţiunile arătate mai sus.- Ambele puncte de vedere au fost conciliate prin " Memorandum " ,convenindu-se ca ele să fie folosite deopotrivă în raport de situaţie.-

Dl.Buzeşti precizase dealtminteri în cursul primei întrevederi din 18 Septembrie 1946 că Partidul Naţional Ţărănesc era hotărât să acţioneze cu orice preţ în felul arătat de D-sa mai sus chiar în eventualitatea neprimirii vre-unui răspuns schimbător la propunerile ce urma să prezinte din partea opoziţiei.-

ss/.Ioan de Mocsonyi-Stârcea

Bucureşti la 26 Septembrie 1947

VI

9 oct

1020101

D E C L A R A Ţ I E

Subsemnatul IOAN DE MOCSONYI-STÂRCEA, domiciliat în Comuna Bulci Jud. Severin, asupra celor întrebate declar, în continuare, următoarele :

1/. Ideea constituirei unui fond în Elveţia a apărut încă înainte de 23 August 1944.- Ea a fost emisă de mine sub forma înfiinţării mijloacelor materiale de existenţă independentă în străinătate a guvernului ce urma a se instaura, în cazul în care acţiunea internă pentru eşirea României din răsboiu ar fi eşuat.- Era atunci vorba de o sumă de circa douăzeci milioane franci elveţieni pe care Dl. Ministru Vespasian Pella urma să găsească modalitatea de a-i ţine la dispoziţie, în siguranţă, pentru această eventualitate.- Ideea a fost reluată, însă sub altă formă, pe când Dl. Grigore N. Buzeşti era Ministrul Afacerilor Străine, care a căutat să identifice şi să aibă la dispoziţia sa - în calitatea ce o deţinea - toate fondurile secrete ale Ministerului său aflate în străinătate.-

Despre materializarea acestei idei am aflat abia în vara anului 1945 dela Dnii Grigore N. Buzeşti şi V. Pogoneanu cări mi-au povestit că, în ultimele zile ale Ministeriatului Vişoianu, acesta - la sugestia predecesorului său - a dat ordin băncii elveţiene la care se aflau depuse sume pe numele guvernului român să pună la dispoziţia D-lui Ministru Al. Cretzianu suma de 6 milioane fr. elv.- In momentul acestui ordin, Dnii Buzeşti şi Vişoianu înţelegeau că această sumă să poată fi folosită ulterior pentru combaterea Guvernului Dr. Petru Groza.-

2 . L'am mai auzit pe Dl. Grigore N. Buzeşti vorbind de efectuarea acestui fond cu prilejul întrevederii cu ofiţerii americani la Palatul Stirbey, când D-sa a arătat că toţi cei ce lucrează în străinătate după dispoziţiile D-lui Maniu sunt subvenţionaţi din fondul sus-menţionat.- Această precizare a fost prilejuită de cererea americanilor de a li se indica persoanele de încredere aflate în străinătate.- Dl. Buzeşti a arătat că asemenea persoane sunt numeroase iar la întrebarea lor

./.

asupra mijloacelor de existență ce aveau, Dl. Buzești a dat răspunsul de mai sus.- În ce privea numele acestor persoane, D-sa a menționat la întâmplare vre-o zece nume.-

In scopul păstrării celui mai perfect secret mai ales în străinătate, asupra întregei organizațiuni subversive pusă la cale, americanii ceruseră să cunoască cel puțin persoanele de absolută încredere ce urmau să formeze comitetul secret restrâns din sânul " Comitetului Național " și eventual viitor guvern din străinătate.- La aceasta, Dl. Buzești a arătat că poate conta pe Dl. Alexandru Cretzianu și aproape sigur pe Dl. Vișoianu, iar ca supleant pe Dl. Grigore Gafencu, precum am arătat dealtfel într'o declarație scrisă anterioară.-

ss/. Iona de Mocsonyi-Styrcea

București 9 Octombrie 1947

D E C L A R A Ț I E

Subsemnatul Ion DE MOCSONYI-STANCEA, domiciliat în com. Bulci Jud. Severin, asupra celor întrebate cu privire la scopurile și mijloacele de realizare a hotărârilor luate în cursul tratativelor duse de Dl. Grigore Niculescu Buzești cu ofițerii americani T. Hall și B. Hamilton, declar, în continuare, următoarele :

Conform punctului de vedere exprimat de Dl. Buzești, " mișcarea de rezistență " din România urma să fie o organizație paramilitară, clandestină creiată mai târziu în vederea apărării libertății alegerilor, apoi, în general, cu scopul de a se întări spiritul de rezistență activă a membrilor partidelor de opoziție și de a se înlesni, în acelaș timp, la nevoie și prin forță apărarea libertății și securității membrilor lor.- D-sa susținea deasemeni că încăierările izolate și sporadice, inevitabile ar spori numărul " rezistenților ".-

In ipoteza retragerii totale a forțelor de ocupare a sovietice din țară, în urma lichidării tratatelor de pace cu România și Austria, mișcarea de rezistență avea să joace mai târziu rolul unui instrument de presiune asupra autorităților militare și polițienești în faza în care partidele de opoziție ar încerca să obțină demisia guvernului pe cale oficială, pașnică.- Dacă, însă, Guvernul ar refuza atât constituirea unui guvern neutru, menit a face noui alegeri, cât și formarea unui guvern potrivit rezultatelor obținute de opoziție în primele alegeri, atunci partidele de opoziție urmau să găsească la amenințarea răsturnării Guvernului și, la nevoie, chiar la răsturnarea sa cu ajutorul acestei mișcări de rezistență.-

Aceste ipoteze au fost discutate de către Dl. Buzești cu ofițerii americani la prima lor întâlnire, din 18 Septembrie 1946.-

Americanii și-au exprimat imediat îndoelile cu privire la oportunitatea declanșării oricăror acțiuni de forță, chiar izolate, în perioada premergătoare și a alegerilor, precum și a unor mișcări organizate mai important - chiar defensive și ivite în urma unor eventuale provocări ale guvernului, atâta vreme cât U.R.S.S. nu și-ar fi retras trupele din Austria, Ungaria și România, arătând că o asemenea tactică ar aduce în

./.

mod fatal după sine neretragerea trupelor sovietice din acele țări și eventual, chiar reocuparea lor rapidă, în caz de retragere anterioară parțială sau totală.-

Dl. Buzești a invocat atunci garanțiile celorlalte puteri semnatare ale Tratatelor de Pace, Charta Națiunilor Unite și dreptul internațional pentru ipoteza reocupării României pe motivul unor mișcări de masse, care - dealtfel - n'ar avea nici cea mai camuflată atitudine sau tendință anti-sovietică.-

Americanii au arătat, însă, însemnătatea ce o constituia pentru ei păstrarea cât mai intactă a organizațiilor de rezistență pentru singura eventualitate ce părea să-i preocupe și anume : ipoteza unui al treilea războiu mondial - precizând totodată că, în caz contrar, ele ar trebui să poată fi dizolvate, în timp util, fără a cunoaște scopul pentru care fuseseră înființate.-

Dl. Buzești a descris atunci pe scurt cum s'ar putea corobora concepțiile de organizare a rezistenței românești, expuse de ofițerii americani, cu scopurile și mijloacele de rezistență politică a partidelor de opoziție și mai cu seamă a Partidului Național Țărănesc, " cel mai mare și puternic din Țară " :(astfel cum sunt rezumate în " Minuta " din 18 Septembrie 1946.-) la acel prilej D-sa a făcut prima dată, apel la interlocutorii săi în vederea ajutorării materiale cât mai prielnice a Partidelor de Opoziție, în special a Partidului Național Țărănesc, totalmente lipsit de fonduri suficiente pentru menținerea, precum pentru lărgirea cadrelor sale paramilitare existente.-

Asupra organizării și sitemului de lucru al acestor cadre, expunerea D-lui Buzești a rămas foarte vagă, D-sa limitându-se a-i asigura pe americani că, din punct de vedere, numeric, ele constituiau desigur cea mai importantă organizație armată clandestină din România și singura suceptibilă de a deveni o mișcare de rezistență respingătoare și larg răspândită, astfel încât ele trebuia să formeze coloana vertebrală a întregei mișcări.-

In ce privește acțiunea propriu zisă a mișcării de rezistență ca și ~~xxxx~~ clipa în care această acțiune ar urma să se desfășoare, în tot decursul acestei prime întrevederi din 18 Septembrie 1946, Dl. Buzești nu a cerut nici o lămurire altă decât indicațiuni mai precise asupra mandatului pentru care acești ofițeri credeau că ar trebui să fie pregătită întreaga

./.

01027

organizaţie în chestiune.-

La aceasta, americanii au răspuns că - deoarece nici războiul nu putea fi considerat ca o certitudine - perioada chiar aproximativă a isbucnirii sale ar fi un lucru imposibil de precizat,dar că data ce trebuia avută în vedere ar fi mai degrabă aceia la care ar înceta să mai existe posibilităţi de comunicaţii mai uşoare,datorite atunci numeroşilor agenţi diplomatici şi militari de preferinţă Misiunea Aliată de Control.-

Abia la întrevederea dela Palatul Stirbey,american[...] au adus anumite precizări cu privire la rolul ce urma să-l îndeplinească în cele din urmă mişcarea de rezistenţă până la isbucnirea unui eventual conflict armat ruso-american.- In primul rând,mişcarea trebuia să-şi asigure din timp comunicaţii terestre absolut sigure ca mişcările de rezistenţă din ţările înconjurătoare,suficient de numeroase pentru a putea funcţiona până şi chiar în decursul primei faze,defensive,a războiului.- In al doilea rând,trebuia să dispună de informaţii precise relative la situaţia şi mişcările în şi prin România a forţelor militare,navale şi aeriene,(şi paramilitare dacă s'ar creia între timp)sovietice şi române[...]ti guvernamentale.- In al treilea rând să aibă pregătite de[...]sitele sale de alimente,îmbrăcăminte,încălţăminte,medicamen[...]te şi de materiale sanitare iar în ce priveşte armamentul şi muniţiile,achiziţionate în Ţară sau de peste graniţă,să se păşească din timp la unificarea şi standardizarea calib[...]lor iar armamentul să fie dispersat prin distribuire la gradele echivalente cu ofiţerii şi cel puţin sub-ofiţerii - perfectă încredere - a organizaţiilor locale,întrucât " trupa " ar primi armamentul necesar pe calea aerului,abi[...] în cursul războiului şi chiar atunci numai în cazul când înarmarea masivă a populaţiei ar s'ar dovedi necesară.- Numai în eventualitatea conflictului armat declarat între Statele Unite şi U.R.S.S.s'ar pune problema unei acţiuni militare de sabotaj,pentru paralizarea transportului trupe[...] sovietice şi a aprovizionărilor lor în şi prin România,dar nici în acel caz acţiunea va căpăta caracterul unui sabot[...] general,ci s'ar limita la acţiuni technice precise şi izo[...]te,care toate ar fi comandate de către Comandamentul mili[...] american,în măsura necesităţilor şi potrivit situaţiei at[...]

./.

 01022 1025

tegice generale.-Rolul ofensiv complect al mişcării de rezistenţă românească ar fi trebuit să înceapă abia în clipa în care un front s'ar fi constituit în Europa,în care caz mişcarea ar avea menirea să uşureze operaţiunile armatelor americane,fixând prin lupte de hărţuială diviziile sovietice ce ar staţiona în România.-

Era deci dela sine înţeles că în cazul apropierii de România a frontului european terestru,mişcarea de rezistenţă era să înlesnească pătrunderea forţelor americane spre Uniunea Republicelor Sovietice Socialiste.-

In consecinţă,au apărut în discuţiile susmenţionate două puncte de vedere diferite referitoare la momentul şi la modul de acţiune al mişcării de rezistenţă preconizate : americanii vizând în deosebi acţiunea în timpul unui eventual război iar Dl.Buzeşti susţinând teza partidului său,de prioritate a acţiunii de răsturnare a guvernului în condiţiunile arătate mai sus.- Ambele puncte de vedere au fost conciliate prin " Memorandum " ,convenindu-se ca ele să fie folosite deopotrivă în raport de situaţie.-

Dl.Buzeşti precizase dealtminteri în cursul primei întrevederi din 18 Septembrie 1946 că Partidul Naţional Ţărănesc era hotărât să acţioneze cu orice preţ în felul arătat de D-sa mai sus chiar în eventualitatea neprimirii vre-unui răspuns schimbător la propunerile ce urmă să prezinte din partea opoziţiei.-

ss/.Ioan de Mocsonyi-Stârcea

Bucureşti la 26 Septembrie 1947

1026

01023

D E C L A R A Ţ I E

Subsemnatul CEZAR SPINEANU declar următoarele :

In 1919 am intrat în partidul Tărănesc înfiinţat de Dl. I.Mihalache împreună cu profesorii dela Liceul Militar Mânăstirea Dealului, V.V.Haneş, St.Giuglea, Alex.Vasilescu Etc.-

In alegerile din 1919 eu am hotărât pe I.Mihalache, ca partidul Tărănesc să candideze.- In ziarul : Tara Nouă s'a publicat şi programul organizaţiei de Dâmboviţa, ca program general de partid.- Am eşit atunci contra liberalilor cu majorităţi mari în multe judeţe.-

In primul Parlament a fost ales la deputaţi ca preşedinte Alex.Vaida Voevod, căruia încredinţându-i-se formarea guvernului s'a procedat la o nouă alegere.- Guvernul din care făcea parte şi Generalul Averescu ca Ministru de Interne a propus candidatura lui Goldiş.- In urma acţiunei mele, a fost ales preşedinte N.Iorga ceiace a provocat demisia din guvern a Generalului Averescu şi intrarea D-rului Lupu la Interne.-

Am făcut parte din Comisia Parlamentară de anchetă la Căile Ferate, unde grevele se ţineau lanţ.-

Am isbutit săintru înt'un soviet de la Atelierele C.F.R din Gara de Nord şi să stau de vorbă cu conducătorii lucrătorilor.

Am văzut că lucrătorii au dreptate, că nu se putea trăi cu 7-800 lei pe lună.-

Depunându-se proectul de reformă agrară a lui Ion Mihalache din iniţiativa parlamentară, Regele Ferdinand a dizolvat Parlamentul şi a constituit un nou guvern sub Generalul Alexandru Averescu.-

La alegeri în Dâmboviţa am obţinut majoritatea mandatelor. încă în 8 judeţe am mai eşit majoritări.-

In total au eşit 70-80 deputaţi.- In Parlamentul Averescan, am susţinut la legea agrară toate ideile democratice în vremea ceia : expropierea cât mai largă, împroprietărire cu loturi potrivite, ca să poată fi împroprietăriţi câţi mai mulţi agricultori să nu se poată cumpăra de cineva pământ ca să aibă mai mult de 25 de hectare, expropiere de păduri pentru islazuri comunale, etc

./.

1027

Am reuşit în multe direcţii.- Cu maximum de proprietate şi am reuşit din cauza D-lui N.D.Cocea -scriitor şi deputat.-

In Parlament am susţinut pe N.Filipescu la votarea impozitului pe capital,când am determinat pe toţi ţărăniştii să voteze N.Titulescu.- Votând circa 60 deputaţi ţărănişti legea a trecut numai cu 10 voturi majoritate.-

01024

In acelaş timp am susţinut validarea [illegible] lui C.Stere ca deputat de Soroca,pe care validare am obţinut-o cu multă greutate.- Posterior am isbutit să fac primirea în partidul Ţărănesc a lui C.Stere cu toate că Dr.N.Lupu şi Gr.Iunian se opuneau.- Intrând în Partid C.Setere atunci a intrat în partid şi N.Lupu,care în partidul Vaida fusese ministru de Interne ca socialist sui generis.- Am contribuit mult ca să se facă fuzionarea între partidul ţărănesc basarabean şi cel din Vechiul Regat.

Cel din Basarabia s'a rupt în două.- O parte cu I. Inculeţ a trecut la Liberali,restul cu C.Stere,Pantelimon Halipa la noi.-

Programul partidului ţărănesc s'a făcut de data aceasta de C.Stere cu foarte multe idei socialiste - Karl Marx - Astfel : proprietatea era funcţie socială,autonomie administrativă largă,plebiscit.- S'a primit şi ideia că : înaintea condiţiilor de existenţă a Statului, nu există drept de proprietate.- Aceasta în fond însemna un pas real spre proprietatea de Stat.- Din cauza atitudinei mele,am avut multe neplăceri în partid.- In Judeţul Dâmboviţa,în timpul grevei generale,când Ministrul de Interne C.Argetoianu a arestat muncitorii socialişti.- Cu avocaţii dela Târgovişte şi cu legăturile mele personale am scos dela puşcărie pe toţi muncitorii socialişti din petrol.-

La alegerile noi sub liberali am fost ales din nou.- Am ajutat foarte mulţi ţărani să fie colonizaţi,în Jud.Ilfov, Ialomiţa şi Dobrogea,am obţinut pentru foarte mulţi din ei din Dâmboviţa pământ,am făcut islazuri comunale prin expropiere de păduri,am isbutit să încep zugrăvirea mitropoliei din Târgovişte etc.-

In 1926 n'am mai candidat şi am fost profesor de matematică la Târgovişte alegând pe V.V.Haneş deputat în locul meu.-

In 1927,deşi eram licenţiat în matematici,am fost dat afară dela Liceu de liberali şi atunci am intrat din nou în politică.-

Am fost ales în 1927 deputat.- In 1928 am venit la

./.

putere.- Cât am guvernat am descurcat toată împroprietărirea din Jud.Dâmbovița,am sfințit mitropolia,am făcut lucrări mari edilitare,fiind ajutat la împărțirea lucrului de Tănase Birțoi,lucrător cismar și comunist.- Am făcut islazuri comunale,poduri etc.-

In acest parlament am avut un incident cu N.Iorga,care vorbind și fiind întrerupt de deputați a spus președintelui :

" Domnule Președinte,ce este adunătura aceasta de vite sbierătoare ".- Eu fiind în banca întâia și auzind aceste vorbe m'am adresat D-lui Președinte cu vorbele : " Spunei Domnului că este tolerat în Parlament ".- O vită sbierătoare,îi răspundea mai politicos.- N.Iorga a plecat furios la Dl.Maniu,ca să-l întrebe dacă e tolerat.- Când Dl.Iorga a ajuns apoi Președintele Consiliului de Miniștri, a dispus arestarea mea.-Am fost depus la Penitenciarul din Târgoviște.- Când mergeam spre Tribunal la confirmarea mandatului,Tănase Birțoi,comunistu a scos cetățenii Târgoviștei înaintea mea și el cu flori mi-le-a dat și m'a însoțit până la Tribunal.-

Mandatil de arestare a fost infirmat,deoarece n'aveam nici o vină,fiind implicat în rebeliunea dela Sperieteni,pe care o făcuse primul Procuror și Prefectul Iorghist N.Ciornei.-

Primul procuror vorbind sătenilor a fost bătut cu pietre de femei, cu toate.că erau 30 jandarmi de față.-

In anul 1925 la alegerile pentru Camerile Agricole,Ion Brătianu a fost înfrânt de coaliția țărănistă I.Mihalache,C.Stere N.Lupu etc.și Partidul Național Ardelean fuzionat cu C.Argetoianu, Mironescu,etc. din Vechiul Regat.-

In alegeri în Vechiul Regat,listele noastre au fost cu semnul secera,pe care l-a primit C.Argetoianu în urma convorbirei cu Eduard Mirto și cu mine,delegația partidului țărănesc.-

După plecarea din 1926 a lui I.Brătianu dela putere,s'a constituit guvernul Averescu-Goldiș.- Atunci Dl.Iuliu Maniu s'a gândit în mod serios la fuziunea cu partidul țărănesc din Vechiul Regat.- Condițiunile fuziunii le-a stabilit C.Stere.- Dl.Maniu cerea să fie președinte al noului partid fără alegeri.-

Congresul dela București al nostru n'a primit această condițiune,în urma intervenției mele.- Congresul național a primit-o.- Fuziunea nu s'a făcut decât peste un an,când noi cei din Vechiul Regat am primit președinția D-lui Iuliu Maniu pe timp de doi ani,urmând ca posterior să se aleagă președintele.- De atunci șinpână azi președinția D-lui Iuliu Maniu a frământat mereu partidul nou format sub denumirea de partid național-țără-

 1029

nesc.- Dl.Iuliu Maniu mereu demisiona şi mereu venea preşedint

In general Maniu din 1932-33, a fost ales Vice preşedinţ al Camerei Deputaţilor.- Am contribuit în multă măsură ca să se constitue guvernul Vaida în Ianuarie când Dl.Iuliu Maniu a demisionat împreună cu Ion Mihalache.-

Cu concursul D-lui Ion Mihalache partidul a fost împins în opoziţie de Dl.Iuliu Maniu.- 21026

In guvernarea Vaida,începând mişcările muncitoreşti Dl.Vaida a venit cu legea stării de asediu.- I-am spus.- Că mai bine ar face să constitue un guvern de oameni mai capabili decât să institue starea de asediu.-

La consfătuirea majorităţilor dela Cameră şi Senat, a obţinut numai cu concursul lui N.Costăchescu,preşedintele Senatului,să treacă legea stării de asediu numai pentru oraşe.- Posterior liberalii au extins-o şi la sate.-

In 1933 au fost regretabilele incidente dela atelierele Griviţa.- In ziua în care lucrătorii au înconjurat şi ocupat atelierele Griviţa,iar armata a înconjurat pe lucrători,am fost chemaţi deputaţii şi senatorii la Restaurantul Enescu, la masa de seară de Ministrul de Comunicaţii Eduard Mirto.- La masă a luat parte şi Ilie Lazăr etc.-

După masă Eduard Mirto mi-a vorbit de politica lui Iuliu Maniu contra Regelui Carol II şi ne cerea să facem un proces verbal contra lui Iuliu Maniu.- Atunci m'am sculat eu şi am dojenit aspru pe Eduard Mirto,că are timp să se ocupe de altă chestiune,în seara zilei,când pot fi incidente sângeroase la Atelierele Griviţa.- Eu cred,îi spuneam că lucrătorii au dreptate,căci au salarii mici şi e necesar să plece imediat să plece să ia măsurile necesare,să nu se întâmple aceste incidente.- El a plecat imediat.- Ne-am împrăştiat şi noi.- Dimineaţa au fost incidentele dureroase,care au dus la moartea a 6 lucrători.-

In acest timp Iuliu Maniu nu era în ţară.-

In timpul dela 1929-1931 am făcut parte din Consiliul de Administraţiei al Casei Muncii C.F.R.,sub presiunea mea s'a pus în funcţie Spitalul C.F.R.Viting,Maternitatea din Griviţa,s'a înfiinţat Casa de Credit a C.F.R.-iştilor.-

La facerea fuziunii dintre partidul naţional ardelean şi cel ţărănesc din Vechiul Regat a contribuit mult cele constatate de mine în diferitele alegeri parţiale făcute în Ardeal,la Gilău în 1920 când am ales deputat la porţile

./.

1030

Clujului pe Ion Brezeanu ţăran Dâmboviţean, la Baia Mare când am ales deputat pe Profesorul Panaitescu P. din Vechiul Regat profesor la Universitatea din Cluj la Somcuţa, la Sibot etc., când ţăranii români îmi spuneau mereu : " Dle Deputat, nici când n'o să ne faci pe noi să zicem că românul şi ungurul una este.".-

01027

Cum ţăranii formau majoritatea poporului ardelean, a trebuit să facem unirea cu Partidul Naţional al Ţăranilor Ardeleni.-

In Parlamentul Liberal din 1933-37, Jud. Dâmboviţa era sub stare de asediu cu Jud. Prahova.-Organizarea partidului naţional-ţărănesc s'a făcut legal, sub supravegherea Comandamentului militar dela Braşov.-Toate întrunirile ţinute la sate, au avut aprobarea Comandamentului militar, iar gărzile ţărăneşti înfiinţate au avut numai scopul de a păzi uzinele la viitoarele alegeri.- In 1913 s'au făcut alegerile pentru consiliile judeţene.- Până în judeţul Dâmboviţa, Partidul Naţional Ţărănesc avea în alegeri locul al doilea, altreilea etc.-

In Dâmboviţa noi am obţinut 24.000 voturi, iar liberalii numai 14.000.- De aci înainte s'a pronunţat ţara pentru noi.-Tătărăscu a trebui să plece dela ~~puterii~~ putere.- I.Mihalache însărcinat de Regele Carol II cu formarea guvernului, a refuzat să se ducă la Vaida Voevod, ca să-l bage în guvern cum îl ruga Regele Carol II.- Am fost singurul din partid, care l-am sfătuit să se ducă la Vaida Voevod şi să formeze Guvernul. Dl.I.Mihalache a depus mandatul primit dela Regele Carol II. şi a demisionat din preşedinţia partidului.- Venind din nou preşedinte Iuliu Maniu, a făcut în alegerile din 1937, pactul de neagresiune cu Corneliu Codreanu, fără a întreba Partidul Naţional Ţărănesc.- Vine alegerile, Tătărăscu este înfrânt.- Regele Carol II îl cheamă la putere pe Octavian Goga cu Generalul M.Antonescu ca Ministru de Războiu.-

De aci înainte activitatea partidului Naţional Ţărănesc scade.-Gărzile ţărăneşti, care nu erau armate se disolvă, ca şi organizaţiile politice.-

Când s'a făcut plebiscitul din timpurile lui Armand Călinescu, cu modificarea constituţiei, deci Dl.I.Maniu a dat dispoziţie, ca să ne abţinem de la alegeri, dispoziţiile date de mine în Dâmboviţa, au fost să voteze contra.-

Din această cauză eu n'am fost arestat, pentrucă legea electorală făcută de Armand Călinescu pedepsea cu închisoarea, pe cei ce făceau propagandă cu alegătorii să se abţină

./.

 1031

dela alegeri.-

După moartea lui Armand Călinescu,a venit din nou la putere Tătărăscu cu Inginerul Gigurtu la Externe.-Anterior Gh.Tătărescu împiedecase pe N.Titulescu,în acţiunea de apropierea României de Rusia.- N.Titulescu,era pe cale să obţină dela Litvinov recunoaşterea alipirei Basarabiei,hotărâtă de votul Sfatului Ţării din Chişinău în 1918,organ sovietic,de către URS în anumite condiţiuni de apropiere şi încredere reciprocă între URS şi România.- 01028

Tot Dl.Tătărescu renunţase la garanţiile date de Franţa şi Anglia privitor la graniţele României.-Posterior după cedarea Basarabiei,Inginerul Giugurtu,care începuse sub Tătărescu tratative cu Germania de natură economică,ajunge la putere.- Se face arbitrajul dela Viena.- La Consiliul de Coroană ţinut la Bucureşti,Iuliu Maniu a cerut Guvern Naţional şi neparticiparea la arbitraj.- Regele Carol II nu l-a ascultat.- Pierderea Ardealului de Nord a dus la starea de spirit din 1939,care l-a forţat pe Regele Carol II să-l cheme pe M.Antonescu,ca să facă Guvern Naţional.-

Refuzând I.Maniu,intrarea Partidului Naţional Ţărănesc în această formaţie,s'a împins la abdicarea Regelui Carol II.-

Generalul N.Antonescu a format Guvernul cu legionarii lui Horia Sima.- In acest timp a fost omorât Virgil Madgearu,iar Iuliu Maniu şi Ion Mihalache,au fost mereu ameninţaţi cu moartea.-

După revoluţia din Ianuarie 1940,s'a văzut clar că România va merge în războiu cu Germanii.- Anterior Generalul I. Antonescu intrase în axa Berlin-Roma,fără să întrebe pe nimeni.

In acest timp Iuliu Maniu a început tratative cu Ambasadorii Angliei,Franţei şi Americei din Bucureşti,ca să scoată România din Axă.-

Când în Iunie 21,România a intrat în războiu alături de Germania contra Rusiei,I.Antonescu a făcut-o fără să i se fi făcut vre-o ofertă din partea Germaniei.-

Dl.Istrate Micescu mi-a spus odată,că ambasadorul Italiei Ghigi,cu care era în bune raporturi,de când fusese Ministru de Externe, - la plecarea din Bucureşti i-a divulgat acest secret " La întrunirea dela Brenero,Adolf Hitler şi B. Mussolini, au hotărât să nu ceară concursul României,că România să nu ceară Ardealul.- Intrarea în războiu a făcut-o I.Antonescu din proprie iniţiativă ".-

./.

 1032

Posterior la o întrunire a germanilor din Bucureşti în 1943 sau 1944, însăşi generalul german von Hansen a spus că:"Intrarea în războiu a României s'a făcut din propria iniţiativă a Generalului I. Antonescu.-

Dealtfel însăşi I.Antonescu în cuvântarea ţinută la 1 Ianuarie 1944 a spus: "Dece am trecut Nistru în Rusia? Au trecut de atâtea ori Ruşii au trecut în România. Am trecut şi noi odată în Rusia".

01029

In acest timp Iuliu Maniu i-a trimis mereu memorii lui I. Antonescu ca să apere pe evrei, contra călăilor germani, ca să nu treacă armatele române Nistru etc., dar n'a fost ascultat.

Acţiunea lui Iuliu Maniu s'a desfăşurat în timpul războiului pe teren diplomatic cu ajutorul lui Niculescu Buzeşti, directorul Cifrului din Ministrul de Externe, cu concursul lui Nic. Georgescu, ginerele lui Sever Bocu, director la Soc. de Petrol Română-Americană, care a fost şi arestat,etc.

Iuliu Maniu a obţinut legături că D-na Kolontai ambasadoarea Ursului din Stokolm cu Ursul şi cu miniştrii Ursului, Angliei şi Americei dela Ankara şi dela Cairo.

S'a stabilit preliminariul armistiţiului dela Cairo, în numele lui Iuliu Maniu, care a fost cerut de Ambasadorii lui Barbu Stirbei, ce fusese trimis de Iuliu Maniu la Cairo. Condiţiile dela Cairo, au fost semnate la Moscova. La armistiţiu s'a mai adăogat şi alte condiţiuni noui la semnare.

In tot acest timp Partidul Naţional Ţărănesc n'a mai activat politiceşte. Conducătorii politici dela oraş în sate, în mare parte dispăruseră în războiu.

Gărzile ţărăneşti fuseseră dizolvate iar membrii lor muriseră în mare parte în războiu. Toate ~~xxxxxxxx~~ puterile partidului Naţional Ţărănesc fuseseră trecute Dl. Iuliu Maniu.

Presedenţia organizaţiilorjudeţene se schimbaseră. Unii trecuseră la Armand Călinescu cu Mihail Ghelmegeanu, Mihail Ralea, Petre Andrei, Gafencu,etc. alţii ca Tilea, C. Angelescu, etc. plecaseră cu Vaida Voevod. Ceilalţi ne vedeam de ocupaţiile noastre ca să putem trăii muncii deoarece nu făcuserăm avere din deputăţia noastră. Eu fusesem de 8 ori ales deputat şi numai muncind puteam să-mi câştig existenţa. Nestor Badea, la care şedea când venea în Bucureşti Dl. I. Mihalache era director la Casa Rurală, unde s'a putut menţine numai prin puterea sa.

El fusese anterior în Rusia cu concursul D-lui Ostrovschi, Ministrul Ursului în România şi visitase agricultura cea nouă.

./.

Era mare admirator al exploatărilo agricole noi pe cari le văzuse. Părerile lui fusese împărtăşite şi Dlui I. Mihalache, care spunea odată, c'ar fi o fericire, ca fiecare familie ţărani ca să aibe ca'n Urs, o vacă, o oaie sau o capră şi'n grădină vreo 10-15 pomi fructiferi - şi'n România -

Dl. Ion Mihalache, N. Lupu etc. mai ajutau pe Iuliu Maniu cu sfatul lor, în grelele probleme ce trebuiau delegate.

Când era neînţelegere erau chemaţi la Dl. I. Maniu şi alţi preşedinţi de organizaţii din Bucureşti.

01033

După căderea Odessei, când I. Antonescu a cerut prin plebiscit vot de încredere din partea poporului, am fost chemat la Dl. Iuliu Maniu eu, Pantelimon Halipa, Aurel Dobrescu, Virgil Slomon, N. Penescu etc.

Dr. N. Lupu era de părere să se dea vot de încredere - Iuliua Maniu, Pantelimon Halipa etc, ziceau că partidul se se obţină dela vot.

Prin cuvântarea mea, s'a decis abţinerea dela vot.

La Dl. Iuliu Maniu nu mă duceam decât atunci când aveam să-i dau informaţii asupra celor constatate în ţară.

Astfel întâlnind în 1944 în luna Aprilie ziua 3 la Piatra Neamţ pe un general german, care comandase o divizie de tancuri; la Uman, acesta mi-a spus. In alcătuirea diviziilor de tancuri, noi germanii am făcut o greşală. Am motorizat totul. Ruşii au mai păstrat formaţii cu cai. La Uman am intrat în noroi şi nu ne-am mai putut aproviziona. Ruşii s'au putut aproviziona. Am fost înconjuraţi. Am scăpat de jos cu picioarele goale, trecând printre Ruşi.

Dealtfel Jukor este Napoleonul Rusiei.

Această părere am comunicat-o D-lui Maniu, Ion Mihalache şi N. Lupu.

Starea de spirit în ţară era foarte favorabilă Ruşilor, englezilor şi americanilor cu toate bombardamentele suferite de oraşul Bucureşti, Ploeşti etc.

Dl. Iuliu Maniu păstra toată discreţia asupra tratativelor duse pentru încheierea armistiţiului şi începuse tratative cu Partidul Liberal, cu Titel Petrescu şi cu Dl. Pătrăşcanu şi Bodnăraş, pentru formarea unui blok politic care să susţină armistiţiul şi s'alunge pe germani din România.

Toată acţiunea desfăşurată de Iulia Maniu a fost comunicată de domnia sa Comitetului Central al Partidului Naţional Tărănesc din 1946 şi trimisă la Cenzură în detaliu.

Pentru pregătirea armistiţiului s'a alcătuit şi o formaţie militară, din care a făcut parte Colonelul Dămăceanu, Generalul Anton dela Jandarmerie, Colonelul Gh. Zamfirescu, şeful Secţiei I-a Marelui Stat Major, General Sănătescu etc.

Armistiţiul trebuia făcut între 19 Mai şi 19 August.

Cum eu în discuţie ajutorul armat, cerut de Iuliua Maniu, nu s'a putut face decât după ofensiva rusă dela Iaşi.

Alungarea germanilor din România, s'a obţinut după ce germanii au bombardat Bucureştiul, fapt considerat de Generalul Sănătescu, ca o declaraţie de răsboi.

După semnarea armistiţiului, Dl. Iuliu Maniu a vrut să aibe o întrevedere cu Mareşalul Malinovschi, n'a putut s'o aibe deoarece Dl. Niculescu Buzeşti Ministru de Externe i-a comunicat, c'a vrut s'aibe o întrevedere cu Mareşalul, dar acesta i-a comunicat că nu stă de vorbă cu civilii.

La facerea armistiţiului s'a dat de Prefectura Poliţiei Capitalei 1200 arme comuniştilor şi socialiştilor şi 1000 Naţional Tărăniştilor. Dl. Iuliu Maniu a însărcinat pe Colonelul Precup cu formarea gărzilor Naţional Tărăniste.

./.

1034

Cum Colonelul a trecut după limpezirea situaţiei la Bucureşti, la comunişti, armele au fost strânse de Cezar Simionescu şi depozitate la organizaţia naţional ţărănistă din sectorul de Negru.

Posterior comuniştii au venit şi le-au luat. Acest fapt a fost mărul discordiei dintre Naţional Ţărănişti şi Comunişti în lunile Septembrie - Decembrie 1944.

Dl. Iuliu Maniu cerea mereu în Consiliul de Miniştri restituirea armelor Prefecturei de Poliţie şi dezarmarea gărzilor comuniste.

Ne obţinând acest lucru a eşit din guvern. S'a constituit în cele din urmă guvernul Generalului Rădescu, în care au intrat şi câţiva naţional ţărănişti: Ghiţă Pop la Culte, Aurel Leucuţia la Industrie, N. Penescu la Interne, Virgil Solomon la Lucrări Publice, Hudiţă la Domenii, Căpăţineanu subsecretar la Instrucţie şi Răutu M. la Lucrări Publice, toţi din anturajul D-lui Iuliu Maniu, care deţinând puterile partidului Naţional Ţărănesc nu se grăbea să pună în funcţie Partidul prin organele lui statutare.

Aceste numiri au creiat nemulţumiri atât de mari mai ales în vechiul Regat, încât Dl. Ion Mihalache a cerut D-lui Iuliu Maniu numirea unei delegaţii permanente conform statutelor şi pe care n'a obţinut-o, decât cu multă greutate şi foarte târziu.

In urma presiunei mele, secretarul general Ghiţă Pop şi casierul N. Penescu, deveniţi miniştri, au fost consideraţi, că nu se mai pot ocupa de partid şi că trebuesc înlocuiţi.

Dl. Ion Mihalache m'a chemat şi mi-a spus că s'a înţeles cu Dl. Iuliu Maniu, ca să fie desemnat ca secretar general Zane şi eu casier general.

A doua zi Dl. Iuliu Maniu a venit la delegaţie provisorie, la şedinţa ţinută în casele D-lui Mihai Popovici şi a propus ca secretar general pe Zane şi pe mine casier general.

Opunându-se câţiva ardeleni, Zane m'a primit şi numirea nu s'a făcut.

Posterior Dl. Iuliu Maniu a desemnat pe N. Penescu ca secretar general şi pe St. Mihăescu casier general.

Din această cauză mi-am impus o anumită rezervă, faţă de Dl. Iuliu Maniu, care înţelegea să lucreze în partid cu persoane nepricepute şi fără trecut politic. Numai când s'a constituit delegaţia permanentă conform statutelor, ca număr de membri, am mai răspuns la convocările ce mi se făcea.

La o delegaţie permanentă, s'a adus de N. Penescu un proect de lege, pentru organizarea sindicatelor.

Cum organizarea muncitorească se începuse de oamenii din anturajul D-lui Iuliu Maniu, conform dispoziţiilor D-Sale, se discuta dacă să se facă sindicate naţionale, pe lângă cele socialiste.

Dl. Ion Mihalache susţinut de noi, a decis să nu se facă. Să fie un singur sindicat, pentru ca unitatea muncitorească să nu fie slăbită.

Noi am fost însă de părere, ca alegerea comitetului la sindicat să se facă prin vot secret şi discret nu pe faţă.

Când s'a discutat mărirea salariilor muncitorilor în Noembrie 1944, toţi au fost pentru mărirea cerută de Confederaţia Muncii.

S'a făcut apoi o comisie agrară, pentru alcătuirea proectului de lege necesar pentru expropriere.

Am făcut parte din ea, împreună cu Dl. Vasile Luca, Romulus Zăroni, Cipăianu din partea Partidului Liberal şi alţii, printre cari şi membrii Academiei de Agricultură.

./.

Lupta s'a dus în comisie de mine în special ajutat de Dl. V. Emca contra liberalilor și tehnicienilor în așa mod în cât am fost elogiat de ziarul "Scânteia". Dl. Ion Mihalache întreba de mine, ce atitudine să am mi-a spus:" Cât se poate de mult spre stânga".

Liberalii s'au speriat atât de mult încât Dl. Dinu Brătianu a convocat comitetul liberal la Club și a ținut un discurs în care a spus că va lupta contra exproprierei.

A reușit. Comuniștii s'au retras din comisia agrară.

In guvernul cel nou constituit de Dl. Groza, au fost introduși liberalii lui Gh. Tătărescu, prin eliminarea noastră.

Dl. Dinu Brătianu a dat consimțământul Majestății Sale Regelui pentru constituirea guvernului Groza.

La un congres al Partidului Liberal, Gh. Tătărescu, a declarat c'a intrat în guvern ca să scape pădurile dela expropriere, expropriere susținută aprig de mine în comisia agrară.

Gh. Tătărescu a obținut nu numai scoaterea pădurilor dela expropriere ci și mărirea dela 5o hectare la loo hectare a cotei rămase neexpropiabilă, pentru fermele model. Moșia D-lui Tătărescu dela Poiana Gorj și a D-lui C. Brătianu din județul Mehedinți, au fost considerate ca ferme model și li s'a lăsat loo hectare nu 5o.

In acest timp Partidul Național Țărănesc a făcut un proect de lege pentru expropriere mai larg de cât cel al D-lui Zăroni, care prevedea că în regiunile cu populație deasă, să se poată scoborâ exproprierea până la 3o hectare.

Când s'a discutat acest punct în comisia agrară, Dl. Zăroni mi-a spus:" Apoi dumneata vrei să mă exproprieziși pe mine"

Dl. I. Hudiță, Ministru al Agriculturei în general Rădescu era pentru o cât mai largă expropriere.

Partidul comunist s'a întovărășit cu Partidul Liberal Gh. Tătărescu, care consimțea ca Ministrul de Interne să fie comunist și a făcut concesiunile cerute de Gh. Tătărăscu în chestia agrară.

Tot Gh. Tătărescu este acela, care a creeat tensiunea cea ,are dintre Național Țărăniști și Comuniști, pe chestia externă, acuzând pe Dl. Iuliu Maniu, că Domnia Sa conduce acțiunea Gilea, Gafencu etc. dela Paris.

Incidentele regretabile întâmplate la Paris, când Dl. Gh. Tătărescu a primit câteva pătlăgele roșii în cap; date de camen Regelui Carol II, lui Gh. Tătărescu, fost omul de încredere a lui Carol II, au avut urmări neplăcute pentru țară, dar nu putem fi considerați noi răspunzători pentru lupta dintre camariliștii Regelui Carol II.

Dealtfel Tile și Gafencu au fost excluși din Partidul Național Țărănesc.

Dl. Iuliu Maniu e recunoscător Uniunei Sovietice, care ne-a ajutat, ca să obținem granițele de Vest ale Ardealului, ca 1939, cu toată intervenția făcută de unguri prin delegații englezi, cari au cerut plebiscit, pentru orașele Satu Mare, Careii Mari, Oradea Mare și Arad. Ce n'a fost aprobat de conferința păcii.

După 15 Martie 1947, discutându-se în delegația permanentă declarația Partidului Național, privitor la Tratatul de pace-întrebat de unii, Dl. Iuliu Maniu, a declarat că ea se va comunica Ambasadelor Urs., Engleză și Americană din București.

1 Septembrie 1947

/ss/ Cezar Spineanu

VI 14 Sept 1036

01033

DECLARAŢIE

Subsemnatul Cezar Spineanu,declar următoarele privitor la formarea şi activitatea diferitelor formaţiuni politice ca:tineret,muncitori,feminină,militară,,comercianţi,ingineri,etc.

Statutele de organizare a partidului naţional ţărănesc prevăd aceste formaţiuni pe judeţe şi pe Capitala Bucureşti.

Cum însă autonomia judeţeană este la baza statutului,deoarece organizarea porneşte de jos in sus,totuşi ele au fost făcute in perioada in care dl Iuliu Maniu a avut toate puterile partidului,până când primul comitet central din 1946 a ratificat delegaţia permanentă numită de dl Iuliu Maniu in 1945,conform statutului,adică in număr de 18 membrii,din care făceam parte şi subsemnatul.

In timpul deplinelor puteri dl Iuliu Maniu a pornit la organizare tineretului,secţiei feminine,secţiei muncitoreşte,etc.insărcinând anumite persoane din anturajul său cu această organizare.

In timpul guvernului Rădulescu,subsemnatul am cerut inlocuirea secretarului general Gh.Pop şi casierului N.Penescu pe motiv că sunt miniştrii şi nu se pot ocupa de partid.Cu multă greutate s'a primit de dl Iuliu Maniu ideia de inlocuire.

Am fost chemat de dl Ion Mihalache,care m'a intrebat dacă primesc să fiu casierul general al partidului,i-am răspuns afirmativ.Mi-a spus că secretar general va fi dl Gh.Zane.A doua zi in faţa unei adunări de membrii,din care mulţi erau din anturajul dlui Maniu,s'a propus de dl Iuliu Maniu ca secretar general Gh.Zane şi eu casier general.Intrucât câţiva ardeleni au protestat dl Zane n'a primit şi nu s'a luat o hotărâre.

Peste câteva zile dl Iuliu Maniu a numit secretar general pe N.Penescu,casier general pe Stefan Mihăilescu ,iar cu consimţământul dlui I.Mihalache,Mihai Popovici şi dr.N. Lupu.Am inţeles atunci că n'au nevoie de concursul meu şi am

./.

1037
01034

stat in prezerva necesară. Din această cauză nu m'am mai dus la club, la nici o intrunire la care nu eram chemat.

Organizarea partidului național țărănesc, in Capitală și in provincie s'a făcut fără concursul meu. Am primit numai delegația să precizez congresul Part. N.T. dela Roșiorii de Vede la care m'am dus și am luat parte la o intrunire in suburbana T. Valdimirescu, unde am fost invitat de dl prez. Ad. Leon. La club am luat parte la două ședințe ale cercului de studii al muncitorilor, fiind invitat de dl ad. Georoceanu.

Cum s'a făcut organizarea tineretului de dl N. Penescu de sus in jos, și a muncitorilor am luat cunoștință din delegația permanentă, unde s'au discutat ambele chestiuni și nu s'a luat nici o hotărâre.

Organizarea feminină, a comercianților, inginerilor și a militarilor nu știu când și cum s'au făcut, deoarece la constituirea lor la club n'au luat parte și in delegația permanentă nu s'a discutat.

In ziarul Dreptatea s'a publica diferite dări de seamă despre activitatea lor. Am citit, că secția militară are o activitate mai curentă. Legătura ei cu conducerea partidului se reducea la contactul cu dnii Ion Mihalache și dl Iuliu Maniu. Ce legături au fost și ce directive au primit eu nu știu, deoarece la dl Iuliu Maniu dela 1 Dec. 1946 până la 25 Iulie 1947, n'am fost decât o singură dată, având o intâlnire cu dl Ion Mihalache, la eșirea din ședința unui birou de partid. Pe dl Ion Mihalache il vedeam rar și nu-l intrebam despre activitatea dsale in Capitală, deoarece nu avea nevoie de concursul meu.

Dacă dlor au dat anumite directive, cari n'au fost aduse la cunoștința delegației permanente, răspunderea o poartă dlor, nu partidul național țărănesc.

N'am cunoscut până la 25 Iulie, decât pe dl gen. Negrei și pe dl Colonel Stoica. Pe primul l'am făcut in comitetul provincial al vechiului Regat să renunțe la președinția organizației P.N.T. din jud. Vaslui și pe cel de al doilea l'am cunoscut in 1940 in casele dlui Iuliu Maniu, a doua zi după abdicarea Regelui Carol II, fără a avea raporturi intime. Pe ceilalți membrii din comitetul secției militare, nu i-am cunoscut decât după 25 Iulie 1947.

./.

Stiu că dl N.Penescu a vrut să incadreze partidul naţional ţărănesc cu formaţiuni pornind de la centrul spre periferie.In vechiul Regat s'a izbit de rezistenţa judeţelor şi tendinţa sa n'a reuşit.In Ardeal a reuşit in parte.Preşedinţii din vechiul regat n'au format secţiile militare,ce fuseseră recommandate prin ziarul Dreptatea de organizaţia militară a Capitalei,care a căutat să se transforme in organizaţie militară pe toată ţara,contrar statutelor Partidului Naţional Tărănesc.Deasemenea incadrarea judeţelor cu formaţiuni studenţeşti,ordine dela Bucureşti,n'a reuşit in vechiul Regat,tot din cauza preşedinţilor organizaţiilor judeţene,cari n'au dat nici o importanţă acestor formaţiuni.Delegaţia provincială a vechiului Regat n'a primit pe lista de deputaţi decât trei tineri:Popescu Mehedinţi,Dobrescu şi inginer Pulu.Primul a fost acceptat de jud. Mehedinţi,al doilea de N.Penescu la Argeş şi al treilea la Putna.N.Penescu venise la Putna.N.Penescu venise cu delegaţia provincială cu o listă de 30 de tineri.

Deasemenea şi organizaţia muncitorească din Capitală nu s'a putut intinde pe toată ţara.

In Ardeal şi Banat insă dl Iuliu Maniu a desemnat ca preşedinte de organizaţii judeţene pe anumiţi membrii din anturajul său,fără a consulta congresul judeţean ca la Arad, pe Leucuţia,la Odorhei,pe dr.Solomon,etc.,s'au a pus capi de listă la judeţe fără a consulta organizaţiile judeţene ca a.Solomon la Hunedoaraetc.Dl Iuliu Maniu in foarte multe cazuri lua hotărâri pe cari apoi le impune partidului naţional ţărănescu.Au fost imprejurări,când dl Maniu a luat hotărâri şi in contra hotărârilor delegaţiei permanente.Astfel,când in delegaţia permanentă din luna Iunie,s'a hotărât alegerea biroului sfatului parlamentar şi convocarea comitetului cnetral executiv,pentru a se discuta dacă e necesar ca deputaţii să intre in parlament,dl Iuliu Maniu,care a văzut din discuţiile avute in delegaţia permanentă că aproape toţi deputaţii din vechiul Regat vorvesc nu numai de intrarea in Parlament ci şi de necesitatea de a se destinde raporturile incordate,intre partidul N.T. şi partidul Comunist,precum şi de stabilirea de raporturi cari intr. Partidul N.T. şi U.R.S.S.,deoarece partidul doreşte a se şti că România poartă recunoştinţă U.R.S.S.-ului,pentru concursul dat că Ardealul de Nord să revină la vechiul Regat,

1039
01036

şi la Banat,dl Iuliu Maniu,domnia sa a impins la acţiunea dela Tămădău.care a bruscat din nou raporturile dintre xxxx noi şi comunişti.

Acest fapt a reeşit,din declaraţului dlui dr.Maţiegaru care ne-a spus la 5 Septemvrie 1947 că domnia sa a adus la cunoştinţa dlui Iuliu Maniu,posibilitatea plecării cu avionul.

De ce a făcut dl Iuliu Maniu această acţiune:

In delegaţie permanentă din Martie 1947,dl Iuliu Maniu a afirmat că in trei luni va fi sau pace sau răsboi. Cum după cele trei luni a eşit pace, e curios cum nu-i convine domniei sale pacea.Poporul vrea pace şi partidul naţional ţărănesc o doreşte cu toată ardoarea.

Un nou răsboi pentru România ar fi foarte greu,când asupra ei apasă greutatea a şase ani de răsboi şi obligaţiile tratatului de pace.

In delegaţia permanentă din Iunie 1947 dl Iuliu Maniu a fost obligat să lămurească partidului politica sa.Domnia sa a spus că politica sa este naţională, caracterizată prin căstrarea conştiinţei naţionale prin solidaritatea poporului,presăm şi prin separatism.

Cum ideile acestea erau neprecise in şedinţa sfatului parlamentar,care a urmat după delegaţia permanentă dl profesor N.Ilie dela Dolj deputat,a spus:"Evreii când au plecat din Egipt şi l'au urmat pe Moise,ştiau că Moise ii duce la chanaan.Dl Maniu unde ne duce?".Aceste vorbe mi le-a spus dl Ion Mihalache,a doua zi după sfatul parlamentar, Dl Iuliu Maniu n'a răspuns.Dar sfatul parlamentar nu şi-a constituit biroul.Eu n'am luat parte la această şedinţă, deoarece n'am fost chemat,nefiind deputat.Dl Ion Mihalache a regretat,că n'am luat parte.Urma şedinţa comitetului central din 21 Iulie 1947,la care luam parte.

Inaintea acestei şedinţe dl Iuliu Maniu a dus partidul la aventura de la Tămădău,lămurind şi pe dl deputat N. Ilie.

Politica dlui Iuliu Maniu a fost proprie domniei sale şi nu a fost comunicată delegaţiei permanete.

Deasemenea acţiunea secţiei militare din Capitală, nefiind comunicată delegaţiei permanente,n'am aprobat constituirea secţiei militare la Dâmboviţa,când mi s'a presentat procesul verbal de constituirea ei de către dl general N.F. Marinide.

Marinide.

Eram convins că ofiţerii deblocaţi nu vin în partid, decât pentru a putea la o nouă venire a partidului la putere, sau să fie chemaţi din nou în armată, sau să ceară demnităţile, deci cu tendinţa de a avea partidul ne la dispoziţia lor.

Eu nu admiteam decât inscrierea individuală şi activitatea ca membru, al partidului pe teren politic ca propagand la sate, nu ca formaţie militară. Intr'un partid democrat aceste formaţii n'au ce căuta. Tendinţele secţiei militare ale Capitalei, pe cari le-am aflat după data de 1 Septemvrie 1947, nu le pot aproba. Răspunderea o au cei ce au dat directivele.

N'am luat parte la nici o şedinţă a secţiei militare, nici a tineretului nici a secţiei feminine.

N'am luat parte nici la intrunirile la care a vorbit şi Ion Mihalache la club, nici la declaraţiile făcute tot la club de dl Iuliu Maniu delegaţilor, presei străine, sau la intrunirile la care a vorbit domnia sa. Cei cari insoţeau pe dnii Iuliu Maniu şi pe dl Ion Mihalache, erau mai totdeauna Dnii N.Penescu, Corneliu Coposu, secretar adjunct şi Veniamin, după cum reiese din dările de seamă făcute presei.

14 Septemvrie 1947.

ss. Cezar Spineanu

01038

D E C L A R A T I E

Subsemnatul Cezar Spineanu, privitor la campania electorală, din judeţul Câmboviţa declar următoarele:

Dela data de 25 Iulie 1947, până la data de 18 Noemvrie 1947, n'am fost decât o singură dată in judeţul Dâmboviţa, in comuna Cojasca, unde am ajuns la ora 5 p.m. din cauza unui camion ce a eşit din reparaţie la ora 3 p.m. la Bucureşti, unde am vorbit cu cinci persoane in casele ~~parti~~ prietenului Stean   , ce avea şi el maşină de pasageri. Am trecut apoi prin comuna Cătunu la preşedintele P.N.T. Naie, care nu era acasă şi apoi m'am intors la Bucureşti.

N'am făcut intruniri, pentru a evita ciocnirile inevitabile. La 25 Iulie am fost la clubul din Târgovişte loviţi de muncitori aşa de rău, incât 37 din membrii comitetului judeţean au fost internaţi in spital.

In campania electorală am trimis prin clubul dela Târgovişte şi prin prieteni, ce veneau la mine la Bucureşti, manifestele partidului, trecute toate prin cenzură.
~~Manifestele partidului, trecute toate~~

Listele de candidaturi s'au depus la Târgovişte la Tribunal, după ce guvernul depusese cinci liste, ca noi să fim pe pagina a doua. Lista noastră a fost a 7-a.

Intruniri in judeţ nu s'au făcut.

Listele de delegaţi şi asistenţi, s'au făcut la club la Târgovişte de secretarul partidului profesorul Alexe Tomescu şi profesorul Al. Vasilescu, casierul partidului.

Directivele dela centrul s'au trimis şi la Dâmboviţa. Depunerea sumelor necesare pentru plata buletinelor cât şi consimţământul candidaţilor, s'a făcut tot prin clubul dela Târgovişte.

In directivele date se explica noua lege electorală şi se dau instrucţiuni pentru ca urna să nu fie furată. Se precisa ca alegătorii să fie rugaţi a rămâne in preajma localului de vot şi dacă preşedintele biroului electoral va voi să citească greşit buletinele de vot, atribuind buletinele noastre listei numărului unu, atunci să fie forţat prin contestaţia

/.

01039 1042

care s'ar face, sau gălăgia celor de afară ca preşedintele să citească corect votul.
Nu ne-am gândit că procesele verblae încheiate cu rezultatul votării ar putea fi schimbate.

Ideile de propagandă erau cele cuprinse în manifestele xxxxxx noastre.

Gărzi ţărăneşti pentruapărarea armelor nu s'au făcut.

In convocarea comitetului judeţean dela 25 Iulie, pentru stabilirea candidaturii lor, s'a scris în convocarea trimisă dela club ca să vină membru comitetului judeţean şi la garda respectivă.

Semnătura convocărilor nu este a mea, eu fiind la Bucureşti.

La şedinţa comitetului au venit membrăi comitetului, fără gărzi, deoarece nu erau.

Cei de la Târgovişte redijeară astfel convocării lor, în speranţa că cei din comitetul judeţean vor veni şi cu alţi membrii de carece le era frică să nu fim atacaţi în club. Am fost atacaţi şi bătuţ crânt, deoarece erau numai oameni în vârstă şi fără gărzi.

In tot judeţul nu s'au constituit gărzi. La Titu însă având în luna Aprilie o întrunire, pentru că în aceiaş zi, tot la Titu xxxxxxxxxxxxxxx se ţinea o altă întrunire, pentru xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx a nu putea apăra, s'a luat de preotul N. Penescu jurământul tineretului din comuna Titu, că va lupta pentru ţară şi pentru partid. Acest fapt s'a petrecut înainte de campania electorală.

Propaganda electorală a fost foarte redusă, deoarece ţărănimea era nemulţumită, neavând mărfuri eftine la preţul cerealelor, iar funcţionarii o duceau foarte greu, cu micile lor lefuri. In ziua de votare am fost la secţia Poiana de Jos, la depărtare în Sud de 50 km de Târgovişte.

Am intrat în secţia de vot la ora 7 şi 10 şi votarea a început fără incidente. La ora 11 a venit un delegat comunist şi a spus să au fost loviţi din propagandişti ai guvernului. Dl preşedinte instituţiei Popescu a arestat pe săteanul Gh. Tache, care se spunea că i-a lovit.

După masă dl preşedinte a dispus să voteze numai femeile.

./.

010410 1643

Bărbaţii au rămas strânşi la cordoane.

Pe la orele 3 a venit un camion cu soldaţi şi mai pe urm trei camionae cu lucrători.

Eram in localul de vot.Afară a eşit xix o incăerare intre săteni şi muncitori şi gloanţe au inceput să străbată geamurile şcoalei.A năvălit apoi in şcoală C.Sandu candidat comuni şi C.Dorobanţu,cari ţipau să es afară să potolesc mulţimea.I am spus dl preşedinte să retragă trupa in jurul şcoalei că dacă vor intra sătenii in şcoală,vom fi omorâţi cu toţii.Dl preşdinte m'a ascultat.A alergat afară,a retras trupa.Eu am rămas inăuntru,cu toate că eram chemat afară.Am preferat să rămân acolo,ca să-i apăr pe cei dinăuntru.Venind mai târziu şi dl Lazăr Stefănescu,alt candidat de pe lista guvernulu l'am rugat să intervină pentru inceperea votării, ca lumea să se calmeze.

M'a ascultat.Cei răniţi,au trecut in sala a doua a şcoal impreună cu C.Dorobanţu,care când a intrat in şcoală,a tras ş a omorât doi ţărani.S'a inceput votarea.Lumea s'a mai linişti Pe urmă a venit dl judecător de instrucţie Moraru dela Târgovişte,care mi-a spus:"mai vin pe urmă vreo câteva camioane cu muncitori".E bine ca dra să părăseşti localul de vot".

Peste cinci minute am plecat şi am rugat pe delegaţii şi asistenţii noştrii,să nu se mai intâmple niciun incident.Camioanele cu lucrători n'au venit şi nici incidente n'au mai f fost.A doua zi dimineaţă am plecat eu singur cu o căruţă in gară la Costeşti,ca să iau trenul spre Bucureşti.In gară am fost arestat de 10 jandarmi şi 3 muncitori.M'am percheziţionat şi n'au găsit nici o armă.Am fost dus la Târgovişte la Legiunea de Jandarmi,unde am fost ţinut arestat de primul procuror Dănescu,care făcea cercetări asupra celor petrecute in judeţ la celelalte secţii de votare.La Pomiana de Jos nu s'a tras de săteni niciun foc de armă,deoarece nu erau armaţi.In judeţ,la secţia de vot Isvoare,alegătorii cari nu votaseră,căci nu li se dăduse cărţi de alegători au atacat cu pietre localul de vot.Preşedintele a fugit.Soldaţii au tras focuri de armă,până le-au isprăvit.Sătenii au luat arma i-au dat foc in drum.

Au fost arestaţi vreo 15 reţinuţi au fost la legiunea de jandarme vreo 4.Peste şapte zile s'a făcut din nou alegerea la Guvernul a obţinut majoritatea voturilor. Alte incidente fără importanţă au fost la Corneşti,Dobra,Ser-

1044

danu,Moineşti şi Răscăeţi din 82 de secţii de votare.

Au fost câţiva arestaţi de la aceste secţii, cari au fost puşi in libertate de Parchetul de Dâmboviţa.

Subsemnatul impreună cu patru arestaţi de la Izvoare, şi unul dela Serdanu ceferist,am fost trimişi la Curtea Marţială dela Braşov,impreună cu dosarele respective.

Am fost puşi in libertate de Curtea Marţială.Am plecat la Bucureşti şi de atunci mam mai fost la Târgovişte şi nici in judeţul Dâmboviţa până astăzi,cu toate că clubul partidului naţional ţărănesc dela Târgovişte ne-a fost rechiziţionat de o formaţie din blocul guvernamental,iar locuinţa mea de la club a fost devastată.

Incidentele intâmplate la Izvoare,Corneşti,Mâneşti şi Răscăeţi şi Serdanu,la depărtări mairi unele de altele de la 2o-1oo km,s'au intâmplat din cauze locale.Subsemnatul n'am dat nimănui nici o directivă,pentru a creia astfel de incidente.

La Potlogi de Jos,dacă nu veneau camioanele de lucrători,n'ar fi fost niciun incident.

La Izvoare capul celor ce au atacat localul de vot, a fost Traian Marinescu ,Zeagu,inscris in partidul liberal Gh.Tătărescu,un om voinic şi cu mintea cam tulbure.La Serdanu a fost arestat un ceferist,pe care nici nu-l cunoşteam. Acesta a făcut gălăgie şi a votat impreună cu alţii fără cărţi de alegător,numai cu buletinul de identitate.

La Corneşti au fost arestaţi,câţiva săteni cari au bătut pe alţii din satul lor,ce erau guvernamentali şi cari le luaseră pământul la improprietărire.La Mâneşti şi Răscăeţi n'a fost arestat nimeni.

14 Septemvrie 1947.

ss.Cezar Spineanu

1045

01042

DECLARATIE

Subsemnatul CEZAR SPINEANU declar următoarele :

In 1919 am intrat în partidul Tărănesc înfiinţat de Dl. I.Mihalache împreună cu profesorii dela Liceul Militar Mănăstirea Dealului,V.V.Hanoş,St.Ciuglea,Alex.Vasilescu Etc.-

In alegerile din 1919 eu am hotărât pe I.Mihalache,ca partidul Tărănesc să candideze.- In ziarul : Tara Nouă s'a publicat şi programul organizaţiei de Dâmboviţa,ca program general de partid.- Am eşit atunci contra liberalilor cu majorităţi mari în multe judeţe.-

In primul Parlament a fost ales la deputaţi ca preşedinte Alex.Vaida Voevod,căruia încredinţându-i-se formarea guvernului s'a procedat la o nouă alegere.- Guvernul din care făcea parte şi Generalul Averescu ca Ministru de Interne a propus candidatura lui Goldiş.- In urma acţiunei mele,a fost ales preşedinte N.Iorga ceiace a provocat demisia din guvern a Generalului Averescu şi intrarea D-rului Lupu la Interne.-

Am făcut parte din Comisia Parlamentară de anchetă la Căile Ferate,unde grevele se ţineau lanţ.-

Am isbutit săintru înt'un soviet de la Atelierele C.F.R din Gara de Nord şi să stau de vorbă cu conducătorii lucrătorilor.

Am văzut că lucrătorii au dreptate,că nu se putea trăi cu 7-800 lei pe lună.-

Depunându-se proectul de reformă agrară a lui Ion Mihalache din iniţiativa parlamentară,Regele Ferdinand a dizolvat Parlamentul şi a constituit un nou guvern sub Generalul Alexandru Averescu.-

La alegeri în Dâmboviţa am obţinut majoritatea mandatelor.încă în 8 judeţe am mai eşit majoritări.-

In total au eşit 70-80 deputaţi.- In Parlamentul Averescan,am susţinut la legea agrară toate ideile democratice în vremea ceia : expropierea cât mai largă,împroprietărire cu loturi potrivite,ca să poată fi împroprietăriţi câţi mai mulţi agricultori să nu se poată cumpăra de cineva pământ ca să aibă mai mult de 25 de hectare,expropiere de păduri pentru islazuri comunale,etc

./.

1046

Am reuşit în multe direcţii.- Cu maximum de proprietate şi am reuşit din cauza D-lui N.D.Cocea -scriitor şi deputat.-

In Parlament am susţinut pe N.Filipescu la votarea impozitului pe capital,când am determinat pe toţi ţărăniştii să voteze N.Titulescu.- Votând circa 60 deputaţi ţărănişti legea a trecut numai cu 10 voturi majoritate.-

In acelaş timp am susţinut validarea alegerii lui C.Stere ca deputat de Soroca,pe care validare am obţinut-o cu multă greutate.- Posterior am isbutit să fac primirea în partidul Ţărănesc a lui C.Stere cu toate că Dr.N.Lupu şi Gr.Iunian se opuneau.- Intrând în Partid C.Setere atunci a intrat în partid şi N.Lupu,care în partidul Vaida fusese ministru de Interne ca socialist sui generis.- Am contribuit mult ca să se facă fuzionarea între partidul ţărănesc basarabean şi cel din Vechiul Regat.

Cel din Basarabia s'a rupt în două.- O parte cu I. Inculeţ a trecut la Liberali,restul cu C.Stere,Pantelimon Halipa la noi.-

Programul partidului ţărănesc s'a făcut de data aceasta de C.Stere cu foarte multe idei socialiste - Karl Marx - Astfel : proprietatea era funcţie socială,autonomie administrativă largă,plebiscit.- S'a primit şi ideia că : înaintea condiţiilor de existenţă a Statului, nu există drept de proprietate.- Aceasta în fond însemna un pas real spre proprietatea de Stat.- Din cauza atitudinei mele,am avut multe neplăceri în partid.- In Judeţul Dâmboviţa,în timpul grevei generale,când Ministrul de Interne C.Argetoianu a arestat muncitorii socialişti.- Cu avocaţii dela Târgovişte şi cu legăturile mele personale am scos dela puşcărie pe toţi muncitorii socialişti din petrol.-

La alegerile noi sub liberali am fost ales din nou.- Am ajutat foarte mulţi ţărani să fie colonizaţi,în Jud.Ilfov, Ialomiţa şi Dobrogea,am obţinut pentru foarte mulţi din ei din Dâmboviţa pământ,am făcut islazuri comunale prin expropiere de păduri,am isbutit să încep zugrăvirea mitropoliei din Târgovişte etc.-

In 1926 n'am mai candidat şi am fost profesor de matematică la Târgovişte alegând pe V.V.Haneş deputat în locul meu.-

In 1927,deşi eram licenţiat în matematici,am fost dat afară dela Liceu de liberali şi atunci am intrat din nou în politică.-

Am fost ales în 1927 deputat.- In 1928 am venit la

1047

putere.- Cât am guvernat am descurcat toată împroprietărirea din Jud.Dâmbovița,am sfințit mitropolia,am făcut lucrări mari edilitare,fiind ajutat la împărțirea lucrului de Tănase Birțoi,lucrător cismar și comunist.- Am făcut islazuri comunale,poduri etc.-

In acest parlament am avut un incident cu N.Iorga,care vorbind și fiind întrerupt de deputați a spus președintelui :

" Domnule Președinte,ce este adunătura aceasta de vite sbierătoare ".- Eu fiind în banca întâia și auzind aceste vorbe m'am adresat D-lui Președinte cu vorbele : " Spunei Domnului că este tolerat în Parlament ".- O vită sbierătoare,îi răspundea mai politicos.- N.Iorga a plecat furios la Dl.Maniu,ca să-l întrebe dacă e tolerat.- Când Dl.Iorga a ajuns apoi Președintele Consiliului de Miniștri, a dispus arestarea mea.-Am fost depus la Penitenciarul din Târgoviște.- Când mergeam spre Tribunal la confirmarea mandatului,Tănase Birțoi,comunistu a scos cetățenii Târgoviștei înaintea mea și el cu flori mi-le-a dat și m'a însoțit până la Tribunal.-

Mandatil de arestare a fost infirmat,deoarece n'aveam nici o vină,fiind implicat în rebeliunea dela Sperieteni,pe care o făcuse primul Procuror și Prefectul Iorghist N.Ciornei.-

Primul procuror vorbind sătenilor a fost bătut cu pietre de femăi, cu toate că erau 30 jandarmi de față.-

In anul 1925 la alegerile pentru Camerile Agricole,Ion Brătianu a fost înfrânt de coaliția țărănistă I.Mihalache,C.Stere N.Lupu etc.și Partidul Național Ardelean fuzionat cu C.Argetoianu Mironescu,etc. din Vechiul Regat.-

In alegeri în Vechiul Regat,listele noastre au fost cu semnul secera,pe care l-a primit C.Argetoianu în urma convorbirei cu Eduard Mirto și cu mine,delegația partidului țărănesc.-

După plecarea din 1926 a lui I.Brătianu dela putere,s'a constituit guvernul Averescu-Goldiș.- Atunci Dl.Iuliu Maniu s'a gândit în mod serios la fuziunea cu partidul țărănesc din Vechiul Regat.- Condițiunile fuziunii le-a stabilit C.Stere.- Dl.Maniu cerea să fie președinte al noului partid fără alegeri.-

Congresul dela București al nostru n'a primit această condițiune,în urma intervenției mele.- Congresul național a primit-o.- Fuziunea nu s'a făcut decât peste un an,când noi cei din Vechiul Regat am primit președinția D-lui Iuliu Maniu pe timp de doi ani,urmând ca posterior să se aleagă președintele.- De atunci șinpână azi președinția D-lui Iuliu Maniu a frământat mereu partidul nou format sub denumirea de partid național-țără-

./.

 1048

nesc.- Dl.Iuliu Maniu mereu demisiona şi mereu venea preşedint

In general Maniu din 1932-33, a fost ales Vice preşedinț al Camerei Deputaţilor.- Am contribuit în multă măsură ca să se constitue guvernul Vaida în Ianuarie când Dl.Iuliu Maniu a demisionat împreună cu Ion Mihalache.-

1045

Cu concursul D-lui Ion Mihalache partidul n'a fost împins în opoziţie de Dl.Iuliu Maniu.-

In guvernarea Vaida,începând mişcările muncitoreşti Dl.Vaida a venit cu legea stării de asediu.- I-am spus.- Că mai bine ar face să constitue un guvern de oameni mai capabili decât să institue starea de asediu.-

La consfătuirea majorităţilor dela Cameră şi Senat, a obţinut numai cu concursul lui N.Costăchescu,preşedintele Senatului,să treacă legea stării de asediu numai pentru oraşe.- Posterior liberalii au extins-o şi la sate.-

In 1933 au fost regretabilele incidente dela atelierele Griviţa.- In ziua în care lucrătorii au înconjurat şi ocupat atelierele Griviţa,iar armata a înconjurat pe lucrători,am fost chemaţi deputaţii şi senatorii la Restaurantul Enescu, la masa de seară de Ministrul de Comunicaţii Eduard Mirto.- La masă a luat parte şi Ilie Lazăr etc.-

După masă Eduard Mirto mi-a vorbit de politica lui Iuliu Maniu contra Regelui Carol II şi ne cerea să facem un proces verbal contra lui Iuliu Maniu.- Atunci m'am sculat eu şi am dojenit aspru pe Eduard Mirto,că are timp să se ocupe de altă chestiune,în seara zilei,când pot fi incidente sângeroase la Atelierele Griviţa.- Eu cred,îi spuneam că lucrătorii au dreptate,căci au salarii mici şi e necesar să plece imediat să plece să ia măsurile necesare,să nu se întâmple aceste incidente.- El a plecat imediat.- Ne-am împrăştiat şi noi.- Dimineaţa au fost incidentele dureroase,care au dus la moarte a 6 lucrători.-

In acest timp Iuliu Maniu nu era în ţară.-

In timpul dela 1929,1931 am făcut parte din Consiliul de Administraţiei al Casei Muncii C.F.R.,sub presiunea mea s'a pus în funcţie Spitalul C.F.R.Viting,Maternitatea din Griviţa,s'a înfiinţat Casa de Credit a C.F.R.-iştilor.-

La facerea fuziunii dintre partidul naţional ardelean şi cel ţărănesc din Vechiul Regat a contribuit mult cele constatate de mine în diferitele alegeri parţiale făcute în Ardeal,la Cilău în 1920 când am ales deputat la porţile

./.

 1049

Clujului pe Ion Brezeanu ţăran Dâmboviţean,la Baia Mare când am ales deputat pe Profesorul Panaitescu P.din Vechiul Regat profesor la Universitatea din Cluj la Someuţa,la Sibot etc., când ţăranii români îmi spuneau mereu : " Dle Deputat,nici când n'o să ne faci pe noi să zicem că românul şi ungurul una este.".-

Cum ţăranii formau majoritatea poporului ardelean, a trebuit să facem unirea cu Partidul Naţional al Ţăranilor Ardeleni.-

In Parlamentul Liberal din 1933-37,Jud.Dâmboviţa era sub stare de asediu cu Jud.Prahova.-Organizarea partidului naţional-ţărănesc s'a făcut legal,sub supravegherea Comandamentului militar dela Braşov.-Toate întrunirile ţinute la sate,au avut aprobarea Comandamentului militar,iar gărzile ţărăneşti înfiinţate au avut numai scopul de a păzi uzinele la viitoarele alegeri.- In 1913 s'au făcut alegerile pentru consiliile judeţene.- Până în judeţul Dâmboviţa,Partidul Naţional Ţărănesc avea în alegeri locul al doilea,altreilea etc.-

In Dâmboviţa noi am obţinut 24.000 voturi,iar liberalii numai 14.000.- De aci înainte s'a pronunţat ţara pentru noi.-Tătărăscu a trebui să plece dela xxxxxx putere.- I.Mihalache însărcinat de Regele Carol II cu formarea guvernului,a refuzat să se ducă la Vaida Voevod,ca să-l bage în guvern cum îl ruga Regele Carol II.- Am fost singurul din partid,care l-am sfătuit să se ducă la Vaida Voevod şi să formeze Guvernul. Dl.I.Mihalache a depus mandatul primit dela Regele Carol II. şi a demisionat din preşedinţia partidului.- Venind din nou preşedinte Iuliu Maniu,a făcut în alegerile din 1937,pactul de neagresiune cu Corneliu Codreanu,fără a întreba Partidul Naţional Ţărănesc.- Vine alegerile,Tătărăscu este înfrânt.- Regele Carol II îl cheamă la putere pe Octavian Goga cu Generalul M.Antonescu ca Ministru de Războiu.-

De aci înainte activitatea partidului Naţional Ţărănesc scade.-Gărzile ţărăneşti,care nu erau armate se disolvă,ca şi organizaţiile politice.-

Când s'a făcut plebiscitul din timpurile lui Armand Călinescu,cu modificarea constituţiei,deci Dl.I.Maniu a dat dispoziţie,ca să ne abţinem de la alegeri,dispoziţiile date de mine în Dâmboviţa,au fost să voteze contra.-

Din această cauză eu n'am fost arestat,pentrucă legea electorală făcută de Armand Călinescu pedepsea cu închisoarea,pe cei ce făceau propagandă cu alegătorii să se abţină

1050

dela alegeri.-

După moartea lui Armand Călinescu,a venit din nou la putere Tătărăscu cu Inginerul Gigurtu la Externe.-Anterior Gh.Tătărescu împiedecase pe N.Titulescu,în acţiunea de apropierea României de Rusia.- N.Titulescu,era pe cale să obţină dela Litvinov recunoaşterea alipirei Basarabiei,hotărâtă de votul Sfatului Tării din Chişinău în 1918,organ sovietic,de către URS în anumite condiţiuni de apropiere şi încredere reciprocă între URS şi România.-

01047

Tot Dl.Tătărescu renunţase la garanţiile date de Franţa şi Anglia privitor la graniţele României.-Posterior după cedarea Basarabiei,Inginerul Gigurtu,care începuse sub Tătărescu tratative cu Germania de natură economică,ajunge la putere.- Se face arbitrajul dela Viena.- La Consiliul de Coroană ţinut la Bucureşti,Iuliu Maniu a cerut Guvern Naţional şi neparticiparea la arbitraj.- Regele Carol II nu l-a ascultat.- Pierderea Ardelaului de Nord a dus la starea de spirit din 1939,care l-a forţat pe Regele Carol II să-l cheme pe M.Antonescu,ca să facă Guvern Naţional.-

Refuzând I.Maniu,intrarea Partidului Naţional Tărănesc în această formaţie,s'a împins la abdicarea Regelui Carol II.-

Generalul M.Antonescu a format Guvernul cu legionarii lui Horia Sima.- In acest timp a fost omorât Virgil Madgearu,iar Iuliu Maniu şi Ion Mihalache,au fost mereu ameninţaţi cu moartea.-

După revoluţia din Ianuarie 1940,s'a văzut clar că România va merge în război cu Germanii.- Anterior Generalul I. Antonescu intrase în axa Berlin-Roma,fără să întrebe pe nimeni.

In acest timp Iuliu Maniu a început tratative cu Ambasadorii Angliei,Franţei şi Americei din Bucureşti,ca să scoată România din Axă.-

Când în Iunie 21,România a intrat în război alături de Germania contra Rusiei,I.Antonescu a făcut-o fără să i se fi făcut vre-o ofertă din partea Germaniei.-

Dl.Istrate Micescu mi-a spus odată,că ambasadorul Italiei Chigi,ca care era în bune raporturi,de când fusese Ministru de Externe, - la plecarea din Bucureşti i-a divulgat acest secret " La întrunirea dela Brenero,Adolf Hitler şi B. Mussolini, au hotărât să nu ceară concursul României,ca România să nu ceară Ardealul.- Intrarea în război a făcut-o I.Antonescu din proprie iniţiativă ".-

./.

Posterior la o întrunire a germanilor din București în 1943 sau 1944, însăși generalul german von Hansen a spus că: "Intrarea în răsboi a României s'a f cut din propria inițiativ a Generalului I. Antonescu.-

Dealtfel însăși I.Antonescu în cuvântarea ținută la 1 Ianuarie 1944 a spus: "Dece am trecut Nistru în Rusia? In trecut de atâtea ori Rușii au trecut în România. Am trecut și noi odată în Rusia". 01048

In acest timp Iuliu Maniu i-a trimis mereu memorii lui I. Antonescu ca s apere pe evrei, contra c lăilor germani, c să nu treacă armatele române Nistru ecc., dar n'a fost ascultat.

Acțiunea lui Iuliu Maniu s'a desfășurat în timpul răsboiului pe teren diplomatic cu ajutorul lui Niculescu Buzești, directorul Cifrului din Ministrrul de Externe, cu concursul lui Rica Georgescu, ginerele lui Sever Bocu, director la Soc. de Petrol Română-American , care a fost și arestat,etc.

Iuliu Maniu a obținut leg turi cu D-na Kolontai ambasadoarea Ursului din Stokolm cu Ursul și cu Miniștrii Ursului, Angliei și Americei dela Ankara și dela Cairo.

S'a stabilit preliminariul armistițiului dela Cairo, în numele lui Iuliu Maniu, care a fost cerut de Ambasadorii lui Barbu Stirbei, ce fusese trimis de Iuliu Maniu la Cairo. Condițiile dela Cairo, au fost semnate la Moscova. La armistițiu s'a mai adăogat și alte condițiuni noui la semnare.

In tot acest timp Partidul Național Țăr nesc n'a mai activat politicește. Conduc torii politici dela oraș în sate, în mare parte disp ruseră în r șboiu.

G rzile ț r nești fuseseră dizolvate iar membrii lor muriseră în mare parte în r sboiu. Toate ~~partidele~~ puterile partidului Național Țăr nesc fuseseră trecute Dl. Iuliu Maniu.

Presedenția organizațiilorjudețene se schimbaseră. Unii trecur la Arman C linescu cu Mihail Ghelmegeanu, Mihail Ralea, Petre Andrei, Gafencu,etc. alții ca Tilea, C. Angelescu, etc. plecaseră cu Vaida Voevod. Ceilelți ne vedeam de ocupațiile noastre ca să putem trăii muncii deoarece nu f cuserăm avere din deput ția noastră. Eu fusesem de 8 ori ales deputat și numai muncind puteam să-mi câștig existența. Nestor Badea, la care ședea când venea în București Dl. I. Mihalache era director la Casa Rurală, unde s'a putut menține numai prin puterea sa.

El fusese anterior în Rusia cu concursul D-lui Ostrovschi, Ministrul Ursului în România și vizitase agricultura cea nouă.

Era mare admirator al exploatărilo agricole noi pe cari le văzuse. Părerile lui fusese împărtăşite şi Dlui I. Mihalache, care spunea odată, c'ar fi o fericire, ca fiecare familie ţărani ca să aibe ca'n Urs, o vacă, o oaie sau o capră şi'n grădină vreo lo-15 pomi fructiferi - şi'n România -

Dl. Ion Mihalache, N. Lupu etc. mai ajutau pe Iuliu Maniu cu sfatul lor, în grelele probleme ce trebuiau delegate.

Când era neînţelegere erau chemaţi la Dl. I. Maniu şi alţi preşedinţi de organizaţii din Bucureşti.

După căderea Odesei, când I. Antonescu a cerut prin plebiscit vot de încredere din partea poporului, am fost chemat la Dl. Iuliu Maniu eu, Pantelimon Halipa, Aurel Dobrescu, Virgil Slomon, N. Penescu etc.

Dr. N. Lupu era de părere să se dea vot de încredere - Iuliua Maniu, Pantelimon Halipa etc, ziceau că partidul se se obţină dela vot.

Prin cuvântarea mea, s'a decis abţinerea dela vot.

La Dl. Iuliu Maniu nu mă duceam decât atunci când aveam să-i dau informaţii asupra celor constatate în ţară.

Astfel întâlnind în 1944 în luna Aprilie ziua 3 la Piatra Neamţ pe un general german, care comandase o divizie de tancuri; la Uman, acesta mi-a spus. In alcătuirea diviziilor de tancuri, noi germanii am făcut o greşală. Am motorizat totul. Ruşii au mai păstrat formaţii cu cai. La Uman am intrat în noroi şi nu ne-am mai putut aproviziona. Ruşii s'au putut aproviziona. Am fost înconjuraţi. Am scăpat de jos cu picioarele goale, trecând printre Ruşi.

Dealtfel Jukor este Napoleonul Rusiei.

Această părere am comunicat-o D-lui Maniu, Ion Mihalache şi N. Lupu.

Starea de spirit în ţară era foarte favorabilă Ruşilor, englezilor şi americanilor cu toate bombardamentele suferite de oraşul Bucureşti, Ploeşti etc.

Dl. Iuliu Maniu păstra toată discreţia asupra tratativelor duse pentru încheierea armistiţiului şi începuse tratative cu Partidul Liberal, cu Titel Petrescu şi cu Dl. Pătrăşcanu şi Bodnăraş, pentru formarea unui blok politic care să susţină armistiţiul şi s'alunge pe germani din România.

Toată acţiunea desfăşurată de Iuliu Maniu a fost comunicată de domnia sa Comitetului Central al Partidului Naţional Ţărănesc din 1946 şi trimisă la Cenzură în detaliu.

Pentru pregătirea armistiţiului s'a alcătuit şi o formaţie militară, din care a făcut parte Colonelul Dămăceanu, Generalul Anton dela Jandermerie, Colonelul Gh. Zamfirescu, şeful Secţiei I-a Marelui Stat Major, General Sănătescu etc.

Armistiţiul trebuia făcut între 19 Mai şi 19 August.

Cum eu în discuţie ajutorul armat, cerut de Iuliua Maniu, nu s'a putut face decât după ofensiva rusă dela Iaşi.

Alungarea germanilor din România, s'a obţinut după ce germanii au bombardat Bucureştiul, fapt considerat de Generalul Sănătescu, ca o declaraţie de răsboi.

După semnarea armistiţiului, Dl. Iuliu Maniu a vrut să aibe o întrevedere cu Mareşalul Malinovschi, n'a putut s'o aibe deoarece Dl. Niculescu Buzeşti Ministru de Externe i- comunicat, c'a vrut s'aibe o întrevedere cu Mareşalul, dar acesta i-a comunicat că nu stă de vorbă cu civilii.

La facerea armistiţiului s'a dat de Prefectura Poliţiei Capitalei 12oo arme comuniştilor şi socialiştilor şi 1ooo Naţional Ţărăniştilor. Dl. Iuliu Maniu a însărcinat pe Colonelul Precup cu formarea gărzilor Naţional Ţărănişte.

010850 853

Cum Colonelul a trecut după limpezirea situaţiei la Bucureşti, la comunişti, armele au fost strânse de Cezar Simionescu şi depozitate la organizaţia naţional-ţărănistă din sectorul de Negru.

Posterior comuniştii au venit şi le-au luat. Acest fapt a fost mărul discordiei dintre Naţional Ţărănişti şi Comunişti în lunile Septembrie - Decembrie 1944.

Dl. Iuliu Maniu cerea mereu în Consiliul de Miniştri restituirea armelor Prefecturei de Poliţie şi dezarmarea gărzilor comuniste.

Ne obţinând acest lucru a eşit din guvern. S'a constituit în cele din urmă guvernul Generalului Rădescu, în care au intrat şi câţiva naţional ţărănişti: Ghiţă Pop la Culte, Aurel Leucuţia la Industrie, N. Penescu la Interne, Virgil Solomon la Lucrări Publice, Hudiţă la Domenii, Căpeţineanu Subsecretar la Instrucţie şi Răutu M. la Lucrări Publice, toţi din anturajul D-lui Iuliu Maniu, care deţinând puterile partidului Naţional Ţărănesc nu se grăbea să pună în funcţie Partidul prin organele lui statutare.

Aceste meniri au creiat nemulţumiri atât de mari mai ales în vechiul Regat, încât Dl. Ion Mihalache a cerut D-lui Iuliu Maniu numirea unei delegaţii permanente conform statutelor şi pe care n'a obţinut-o, decât cu multă greutate şi foarte târziu.

In urma presiunei mele, secretarul general Ghiţă Pop şi casierul N. Penescu, deveniţi miniştri, au fost consideraţi, că nu se mai pot ocupa de partid şi că trebuesc înlocuiţi.

Dl. Ion Mihalache m'a chemat şi mi-a spus că s'a înţeles cu Dl. Iuliu Maniu, ca să fie desemnat ca secretar general Zane şi eu casier general.

A doua zi Dl. Iuliu Maniu a venit la delegaţie provizorie, la şedinţa ţinută în casele D-lui Mihai Popovici şi a propus ca secretar general pe Zane şi pe mine casier general.

Opunându-se câţiva ardeleni, Zane m'a primit şi numirea nu s'a făcut.

Posterior Dl. Iuliu Maniu a desemnat pe N. Penescu ca secretar general şi pe St. Mihăescu casier general.

Din această cauză mi-am impus o anumită rezervă, faţă de Dl. Iuliu Maniu, care înţelegea să lucreze în partid cu persoane nepricepute şi fără trecut politic. Numai când s'a constituit delegaţia permanentă conform statutelor, ca număr de membri, am mai răspuns la convocările ce mi se făcea.

La o delegaţie permanentă, s'a adus de N. Penescu un proect de lege, pentru organizarea sindicatelor.

Cum organizarea muncitorească se începuse de oameni din anturajul D-lui Iuliu Maniu, conform dispoziţiilor D-Sale, se discuta dacă să se facă sindicate naţionale, pe lângă cele socialiste.

Dl. Ion Mihalache susţinut de noi, a decis să nu se facă. Să fie un singur sindicat, pentru ca unitatea muncitorească să nu fie slăbită.

Noi am fost însă de părere, cu alegerea comitetului la sindicat să se facă prin vot secret şi discret nu pe faţă.

Când s'a discutat mărirea salariilor muncitorilor în Noembrie 1944, toţi au fost pentru mărirea cerută de Confederaţia Muncii.

S'a făcut apoi o comisie agrară, pentru alcătuirea proectului de lege necesar pentru expropriere.

Am făcut parte din ea, împreună cu Dl. Vasile Luca, Romulus Zăroni, Cipăianu din partea Partidului Liberal şi alţii, printre cari şi membrii Academiei de Agricultură.

./.

Lupta s'a dus în comisia de mine în special ajutat de Dl. V. Luca contra liberalilor şi tehnicienilor în aşa mod în cât am fost elogiat de ziarul "Scânteia". Dl. Ion Mihalache întreba de mine, ce atitudine să am mi-a spus:" Cât se poate de mult spre stânga"

Liberalii s'au speriat atât de mult încât Dl. Dinu Brătianu a convocat comitetul liberal la Club şi a ţinut un discurs în care a spus că va lupta contra exproprierei.

A reuşit. Comuniştii s'au retras din comisia agrară.

In guvernul cel nou constituit de Dl. Groza, au fost introduşi liberalii lui Gh. Tătărescu, prin eliminarea noastră.

Dl. Dinu Brătianu a dat consimţământul Majestăţii Sale Regelui pentru constituirea guvernului Groza.

La un congres al Partidului Liberal, Gh. Tătărescu, a declarat c'a intrat în guvern ca să scape pădurile dela expropriere, expropriere susţinută aprig de mine în comisia agrară.

Gh. Tătărescu a obţinut nu numai scoaterea pădurilor dela expropriere ci şi mărirea dela 50 hectare la 100 hectare a cotei rămase neexpropiabilă, pentru fermele model. Moşia D-lui Tătărescu dela Poiana Gorj şi a D-lui C. Brătianu din judeţul Mehedinţi, au fost considerate ca ferme model şi li s'a lăsat 100 hectare nu 50.

In acest timp Partidul Naţional Ţărănesc a făcut un proect de lege pentru expropriere mai larg de cât cel al D-lui Zăroni, care prevedea că în regiunile cu populaţie deasă, să se poată scoborâ exproprierea până la 30 hectare.

Când s'a discutat acest punct în comisia agrară, Dl. Zăroni mi-a spus:" Apoi dumneata vrei să mă exproriezi şi pe mine"

Dl. I. Hudiţă, Ministru al Agriculturei în generalul Rădescu era pentru o cât mai largă expropriere.

Partidul comunist s'a întovărăşit cu Partidul Liberal Gh. Tătărescu, care consimţea ca Ministrul de Interne să fie comunist şi a făcut concesiunile cerute de Gh. Tătărescu în chestia agrară.

Tot Gh. Tătărescu este acela, care a creeat tensiunea cea ,are dintre Naţional Ţărănişti şi Comunişti, pe chestia externă, acusând pe Dl. Iuliu Maniu, că Domnia Sa conduce acţiunea Tilea, Gafencu etc. dela Paris.

Incidentele regratbile întâmplate la Paris, când Dl. Gh. Tătărescu a primit câteva pătlăgele roşii în cap; date de camera Regelui Carol II, lui Gh. Tătărescu, fost omul de încredere a lui Carol II, au avut urmări neplăcute pentru ţară, dar nu putem fi consideraţi noi răspunzători pentru lupta dintre camariliştii Regelui Carol II.

Dealtfel Tilea şi Gafencu au fost excluşi din Partidul Naţional Ţărănesc.

Dl. Iuliu Maniu e recunoscător Uniunei Sovietice, care ne-a ajutat, că să obţinem graniţele de Vest ale Ardealului, ca 1939, cu toată intervenţia făcută de unguri prin delegaţii englezi, cari au cerut plebiscit, pentru oraşele Satu Mare, Careii Mari, Oradea Mare şi Arad. Ce n'a fost aprobat de conferinţa păcii.

După 15 Martie 1947, discutându-se în delegaţia permanentă declaraţia Partidului Naţional, privitor la Tratatul de pace întrebat de unii, Dl. Iuliu Maniu, a declarat că ea se va comunica Ambasadelor Urs., Englesă şi Americană din Bucureşti.

1 Septembrie 1947

/ss/ Cezar Spineanu

VII

13 leg A

1055

01052

D E C L A R A T I E

Subsemnatul lt. col. in retragere D. STATESCU cu dumociliul in Bucuresti, str. Moise Nicoară nr. 37, declar in continuare următoarele :

Recunosc că prin mijlocirea col. STOIKA pe când era secretar general la Subsecretariatul Inzestrării Armatei, am furnizat căciului și cojoacele pentru armată.

In cariera mea am stat in Minister aproape 9 ani. Cu această ocazie am cunoscut și cunosc aproape 1/2 din ofițerii cari au trecut prin minister.

Dintre toți nu am păstrat legături decât cu 2 ofițeri generalul LUPESCU C. și generalul VLADESCU AUGUST.

In ultimul timp prin directiva dată de I MIHALACHE la conferința / activare pe teren/ se căuta să avem câți mai mulți membri.

Eu eram seful organizației militare al sect. IIINegru numit de Dl gen. NEGREI GABRIEL in urmă recomandării Dlui col. STOIKA STEFAN.

Venirea la putere a P.N.T. depindea de conjuctura politică.

Aceasta este declarația pe care o dau si semnez.

/ss/ lt. col. STATESCU D.

VI

224

1056

01053

EXTRAS DIN DECLARATIILE DATE DE MINE ŞI ANUME

LT. COL. IN RETRAGERE STATESCU DUMITRU.-

Subsemnatul Lt. Col. în retragere D. STATESCU de ani 51 căsătorit, fără copii, domiciliat în Bucureşti str. Moise Nicoară nr. 37 declar prin prezenta că în declaraţiile ce am dat până în prezent sunt cuprinse şi următoarele extrase:

In declaratia din 9 August 1947 :

Sunt membru al P.N.T-ului din toamna anului 1945. Nu-mi amintesc precis luna în urma propuneri D-lui general NEGREI GABRIEL,, cu rugămintea de a face parte din Cercul Militar al partidului care fiinţa deja la acea dată.-

In cadrul partidului nu am ocupat nici-o funcţiune însă mai târziu în cadrul cercului profesional militar am fost numit şef al organizaţiei respective din sectorul II negru / secţia militară / şi casier general al comitetului pe ţară, care a încetat în momentul când I. MIHALACHE participând la una din şedinţele noastre profesionale a hotărât ca întregul comitet să se ocupe numai de organizarea pe capitală, urmând ca organizarea pe ţară să se facă mai târziu sub conducerea unui preşedinte numit de dl. MANIU.-

Din declaratia 9 Septembrie 1947

Generalul NEGREI GABIEL a fost preşedintele organizaţiei care s'a considerat preşedinte pe ţară până la venirea lui MIHALACHE, care în şedinţă publică a stabilit că generalul NEGREI GABRIEL este preşedinte numai pe capitală, pe ţară urmând a fi numit ca preşedinte alt general.-

Ulterior am aflat că cel indicat era generalul Gheorghieş Alexandru după declaraţia generalului NEGREI GABRIEL.

1057

Din declaratia 9 August 1947

Am mai fost membru în comisia de organizare şi rugat să fac parte în calitate de casier general şi la ședințele comitetului inde conducere.

01054

Din declaratia din 2e Septembrie 1947

Stiu că planul de organizare al armatei a fost adus si citit în comisia de organizare de generalul Stoika Grigore. Nu-mi amintesc cine a fost dar eram şi eu de față.-

Din declaratia din 9 August 1947

Am cunoscut pe dnii Maniu şi Mihalache în casa DLUI SERDICI în ziua de 19 Noembrie 1946 cu ocazia alegerilor, când am făcut parte dintr'un grup de ofiţeri chemaţi în casa dlui Serdici, rugând ca o parte dintre noi să încoţească pe dl. MANIU la secţia de votare.-

Din declaratia 9 Septembrie 1947.-

Stiu că propaganda se făcea prin recomandarea de către doi membrii vechi a unui aderent.-

Din declaratie 2e Septembrie 1947

Este adevărat că am observat in Conferința ținută de I Mihalache la cercul profesional al nostru, un îndemn de acțiune în teren în folosul partidului, în sensul ca şefii de circunscripţii să câştige membri şi să cunoască ce fel de oameni sunt .

Din declaratia din 9 August 1947.-

Scopul cercului profesional militar era să pregătească legile militare necesare într'o eventuală guvernare şi să țină la curent starea de spirit din armată în scop de a şti în ce măsura va putea partidul să conteze pe armată în momentul necesar.

Venirea la putere sau momentul necesar era considerat şi sperat prin ajutorul ce ar fi venit din afara țării.

Ajutorul din afara țării partidul spera să-l obţină prin protestele şi memoriile adresate marilor puteri relații ce le dețin dela ședințele de sector II negru prezidate de Cezar Simionescu.-

1058

Din declaratia 2 Septembrie 1947

Sedinţele noastre au fost vizitate de dl. profesor Constantinescu vice preşedintele organizaţiei capitalei a P.N.T. şi de dl. I Mihalache.-

In programul conferinţelor dl. col. Steika Stefan şi-a ales ca obiect organizarea armatei în cazul când partidul ar fi venit la putere, având-se în vedere efectivul fixat prin tratatul de pace şi efectivul fiecărui contigent.-

01055

Pentru demonstrarea părerilor dsale a ales Germania din 1918.

Din declaratia 7 Septembrie 1947

Conferinţa de organizare armatei a fost ţinută de col. Steika Stefan în şedinţă publică a cercului profesional militar şi repetată în prezenta dlui I Mihalache la altă dată.-

Din declaratia 4 Septembrie 1947

Conferinţa col. Steika Stefan conţinea cam următoarele puncte :

1.- Efectivul în recruţi, fiind mai mare decât efectivul fixat în tratatul de pace, trebuia instruit în întregime şi arăta modalităţile cum se poate obţine acest lucru.-

2.- Trecerea ofiţerilor şi subofiţerilor de combatanţi la Ministerul Finanţelor, la Ministerul Sănătăţii şi cei de grăniceri şi jandarmi la M. AF. Interne.-

3.- Modalităţile de recrutare ale ofiţerilor şi subofiţerilor.

4.- Notarea şi înaintarea în grad a lor.-

Din declaratia 7 Septembrie 1947

Dl. I Mihalache după ascultarea conferinţei a mulţumit conferenţialului şi a întărit spusele lui precizând că doreşte ca fiecare cetăţean să aibă în casa arma şi raniţa pentru a fi complet echipat când ţara va avea nevoie de el, după sistemul elveţian.-

Din declaratia din 2a Septembrie 1947

Mentionez că dl. I Mihalache la conferinţa pe care a ţinut-o col. Steika Stefan, după ce a făcut

recomandarea ca fiecare cetăţean să aibă arma şi raniţa la sfârşitul Conferinţei a recomandat să trecem în teren pentru activitate.-

Din declaraţia din 9 Septembrie 1947

Recunosc că I Mihalache la conferinţa ţinută nei a dat dispoziţiuni ca întreaga activitate a noastră să se facă în teren.-

Din eclaraţia din 17 Septembrie 1947.-

Incă din luna Decembrie 1946, organizaţia militară a primit dispoziţiuni să treacă la activitate în teren, când ni s'a spus de generalul Negrei Gabriel şi ulterior de I Mihalache, că numai astfel se vor putea obţine eventuale recompense în caz de guvernare.-

Mie personal mi s'a încredinţat şefia organizaţiei militare a sect. II negru, în afară de aceea de casier general .-

Am dat curs acestei dispoziţiuni şi m'am prezentat Dlui Cezar Simionescu şeful politic al sectorului întrucât în această privinţă organizaţia mililitară activa în teren sub conducerea şefului politic.-

In sectorul meu aveam după registrul de evidenţe un număr de 47 ofiţeri, subofiţeri şi maiştri militari, în afară de acei care existau membri ai partidului în circunscripţiile respective şi care nu erau înscrişi în organizaţia militară ?

Am luat parte la 4 şedinţe ultima fiind la aproximativ la o săptămână după Paşte şi din discuţiile avute cu Cezar Simionescu rezultă precis că P.N.T. urmărea verificarea şi regruparea a forţelor politice pe circunscripţii.- De aceea s'a hotărât încadrarea circunscripţiilor şi cu ofiţerii respectivi care trebuiau să activeze în sensul de a câştiga noi aderenţi printre cunoscuţii şi camarazii lor.- Propaganda se făcea dela om la om, iar mijloacele erau acelea obişnuite de partid şi promisiuni făcute tuturor elementelor nemulţumite.-

Din discuţiunile avute cu camarazii din organizaţia militară, rezultă că partidul conta pe sprijin din afară şi pe anumită conjuctură politică pentru schimbarea guvernului şi venirea la putere.-

Nu mi-am dat seama la început că prin activarea în teren se urmărea organizarea maselor pentru acțiune de forță, însă în urma conferinței Col. Steika Ștefan urmată de aceea a Dlui I Mihalache din Aprilie 1947, am înțeles în special, din îndemnul Dlui I. Mihalache, care se referea la armă și raniță în casa fiecărui om și să se urmărea acest lucru la momentul oportun. 01057

Am cunoștință și de planul de organizare al armatei, redactat de generalul Steika Grigore, însă nu știu ce destinație i s'a dat.-

Cu privire la ascunderea arhivei organizației militare, am aflat dela Generalul Gheorghieș Alex. după arestare, că această dispozițiune a fost dată de I Mihalache, prin generalul Ghreghieș Alex, generalul Negrei Gabriel.-

Este adevărat că în momentul în care generalul Gheorghieș comunica acest lucru generalului Negrei, mă aflam la sediul ofițerilor de rezervă împreună cu col. Spiridoneanu, dar nu am auzit , dar nici nu am primit dispozițiuni să execut acest lucru/ ascunderea arhivei/ Stiu că col. Spiridineanu a primit dela generalul Negrei Gabriel dispozițiunea ca adunarea ce trebuia să aibă loc în acea zi la sediu să se amâne. Nu știu cine a ascuns arhiva, care era o parte la generalul Negrei acasă, o parte la sediul din str. Clemenceau nr. 9, iar o parte la col. Stoenescu C din Bdul Mărășești. Personal nu păstraș vre'o parte din arhivă, în afară de suma de lei 5.000.000 dați mie pentru xxxxxx fondul de asistență de col. Steika Stefan.-

Din declarația din 9 Septembrie 1947

Generalul Negrei Gabriel dorea să ia conducerea organizațiilor profesionale pe întreaga țară, iar pe de altă parte aceeaș organizație umbla să o ia generalul Gheorghiel Alex. care mi-a mărturisit că a dat Dlui Mihalache, un plan ce conținea vederile sale în această organizare .-

Din declarația din 2 Septembrie 1947

După sărbători, s'a organizat un ciclu de conferințe, prima a Dlui Col. Steika Stefan.-

Au mai vorbit :

- General Zorzor despre legea dublecării şi
- col. Cantea despre armare şi dezarmare,restul programului cu acelaş continut primiri de noi adeziuni şi conferinţa de ştiri externe a col. Dumitrescu, care în loc să facă o înşirare de ştiri culese prin radio,le comenta atacându-se cu păreri personale în special la adresa U.R.S.S.-

Cu aproximativ 2-3 săptămâni înainte de a încerca să fugă din ţară, I Mihalache, a ţinut o cuvântare la sediul de asistenţă / nu-l cunosc/ şi a cerut să se dea de fiecare sector 150 milioane lei ceace venea 600.000.0000 lei lunar,iar Veniamin ar fi solicitat dela membrii un ajutor cât mai mare,spunând că cheltuiesc 80 milioane zilnic.-

Că I Mihalache a cerut 150 milioane lunar de sector ştiu,dela şefa secţiei femenine a circ. 12 P.N.T. a cărui nume îmi scapă şi dela Dna Cireşeanu din circ.15 P.N.T.-

Că Veniamin a spus că au nevoie de 80 milioane zilnic ştiu dela generalul Negrei şi col. Steika Stefan care mi-a trimis la dl. Teodoru în str. Vasile Lascăr 116 de unde am luat carnete pentru 15 milioane lei. Din acestea am dat 5.000.000 Dlui Col. Steika Stefan,iar 10 milioane Dlui General Steika Grigore,care le-a dat la rândul său maiorului Pupa pentru încasare.-

Pentru circa 15 a P.N.T. am primit dela col. Steika Stefan 5.000.000 lei. Am mai distribuit aproximativ 10 1.300000 .-

Acestea sunt cetrasele intocmite din declaraţiile ce am dat eu de bună voe cu ocazia cercetărilor.-

/ss/ lt. col. STATESCU D.

22 Septembrie 1947.-

Sv/

23 Sept

1062

01059

DECLARATIE

Subsemnatul Lt. col. D. STATESCU cu domicilliul în Bucureşti, str. Moise Nicoară nr. 37, de ani 51, declar în continuare următoarele :

Cunosc pe Mlt. WALTER PAUL de când ţinea granica externă în sedinţele noastre, atunci când col. Dumitrescu lipsea.-

Din toţi membrii organizaţiei militare nu am avut contact mai intim decât cu col. Spiridonescu Ernest şi în fiecare seară de şedinţă plecam împreună cu el şi cu col. Stoenescu C.-

Este adevărat că am observat că în conferinţa ţinută de I Mihalache la cercul profesional al nostru un îndemn de acţiune în teren în folosul partidului în sensul că şefii de circumscripţii să câştige şi să cunească ce fel de oamni sunt.-

In ruma acestui fapt m'a determinat să atrag atenţia col. Stoenescu şi Spiridonescu deducând cu toţi că se depăşesc atribuţiunile noastre de organizaţie profesională.-

Stiu că planul deorganizare al armatei a fost adus şi citit de comisia de organizare de gl. Steika Grigore. Nu-mi amintesc care a fost, dar eram şi eu de faţă.-

Aceasta declar susţin şi semnez propriu.-

/ss/ lt. col. Stătescu

2o Septembrie 1947.-

Menţionez că Dl. I Mihalache la conferinţa pe care a ţinut-o col. Steika St. după ce a făcut recomandare a fiecare cetăţean să aibă arma şi raniţa la sfârşitul conferinţei a recomandat să trecem în teren pentru activitate.-

Aceasta declar şi semnez.-

/ss/ Lt. col. Stătescu,

V

/063

01060.

EXTRAS DIN DECLARATIILE DATE DE MINE SI ANUME

LT. COL. IN RETRAGERE STATESCU DUMITRU.-

Subsemnatul Lt. Col. în retragere D. STATESCU de ani 51 căsătorit, fără copii, domiciliat în București str. Moise Nicoară nr. 37 declar prin prezenta că în declarațiile ce am dat până în prezent sunt cuprinse și următoarele extrase:

In declaratia din 9 August 1947 :

Sunt membru al P.N.T-ului din toamna anului 1945. Nu-mi amintesc precis luna în urma propuneri Dlui general NEGREI GABRIEL,, cu rugămintea de a face parte din Cercul Militar al partidului care ființa deja la acea dată.-

In cadrul partidului nu am ocupat nici-o funcțiune însă mai târziu în cadrul cercului profesional militar am fost numit șef al organizației respective din sectorul II negru / secția militară / și casier general al comitetului pe țară, care a încetat în momentul când I MIHALACHE participând la una din ședințele noastre profesionale a hotărât ca întregul comitet să se ocupe numai de organizarea pe capitală, urmând ca organizarea pe țară să se facă mai târziu sub conducerea unui președinte numit de dl. MANIU.-

Din declaratia 9 Septembrie 1947

Generalul NEGREI GABIEL a fost președintele organizației care s'a considerat președinte pe țară până la venirea lui MIHALACHE, care în ședință publică a stabilit că generalul NEGREI GABRIEL este președinte numai pe capitală, pe țară urmând a fi numit ca președinte alt general.-

Ulterior am aflat că cel indicat era generalul Gheorghieș Alexandru după declarația generalului NEGREI GABRIEL.

1064

<u>Din declaraţia 9 August 1947</u> 01061

Am mai fost membru în comisia de organizare şi rugat să fac parte în calitate de casier general şi la şedinţele comitetului de conducere.

<u>Din declaraţia din 2o Septembrie 1947</u>

Ştiu că planul de organizare al armatei a fost adus şi citit în comisia de organizare de generalul Stoika Grigore. Nu-mi amintesc cine a fost dar eram şi eu de faţă.-

<u>Din declaraţia din 9 August 1947</u>

Am cunoscut pe dnii Maniu şi Mihalache în casa DLUI SERDICI în ziua de 19 Noembrie 1946 cu ocazia alegerilor, când am făcut parte dintr'un grup de ofiţeri chemaţi în casa dlui Serdici, rugând ca o parte dintre noi să însoţească pe dl. MANIU la secţia de votare.-

<u>Din declaratia 9 Septembrie 1947.-</u>

Ştiu că propaganda se făcea prin recomandarea de către doi membrii vechi a unui aderent.-

<u>Din declaraţia 2o Septembrie 1947</u>

Este adevărat că am observat in conferinţa ţinută de I Mihalache la cercul profesional al nostru, un îndemn de acţiune în teren în folosul partidului, în sensul ca şefii de circumscripţii să câştige membri şi să cunoască ce fel de oameni sunt .

<u>Din declaraţia din 9 August 1947.-</u>

Scopul cercului profesional militar era să pregătească legile militare necesare într'o eventuală guvernare şi să ţină la curent starea de spirit din armată în scop de a şti în ce măsura va putea partidul să conteze pe armată în momentul necesar.

Venirea la putere sau momentul necesar era considerat şi sperat prin ajutorul ce ar fi venit din afara ţării.

Ajutorul din afara ţării partidul spera să-l obţină prin protestele şi memoriile adresate marilor puteri relaţii ce le ţin dela şedinţele de sector II negru prezidate de Cezar Simionescu.-

./.

1065

Din declarația 2 Septembrie 1947 2082

Ședințele noastre au fost vizitate de dl. profesor Constantinescu vice președintele organizației capitalei a P.N.T. și de dl. I Mihalache.-

In programul conferințelor dl. col. Stoika Stefan și-a ales ca obiect organizarea armatei în cazul când partidul ar fi venit la putere, având-se în vedere efectivul fixat prin tratatul de pace și efectivul fiecărui contigent.-

Pentru demonstrarea părerilor dsale a ales Germania din 1918.

Din declarația 7 Septembrie 1947

Conferința de organizare armatei a fost ținută de col. Stoika Stefan în ședință publică a cercului profesional militar și repetată în prezența dlui I Mihalache la altă dată.-

Din declarația 4 Septembrie 1947

Conferința col. Stoika Stefan conținea cam următoarele puncte :

1.- Efectivul în recruți, fiind mai mare decât efectivul fixat în tratatul de pace, trebuia instruit în întregime și arătau modalitățile cum se poate obține acest lucru.-

2.- Trecerea ofițerilor și subofițerilor de combatanți la Ministerul Finanțelor, la Ministerul Sănătății și cei de grăniceri și jandarmi la M. AF. Interne.-

3.- Modalitățile de recrutare ale ofițerilor și subofițerilor.

4.- Notarea și înaintarea în grad a lor.-

Din declarația 7 Septembrie 1947

Dl. I Mihalache după ascultarea conferinței a mulțumit conferențiarului și a întărit spusele lui precizând că dorește ca fiecare cetățean să aibă în casa arma și ranița pentru a fi complet echipat când țara va avea nevoie de el, după sistemul elvețian.-

Din declarația din 2e Septembrie 1947

Menționez că dl. I Mihalache la conferința pe care a ținut-o col. Stoika Stefan, după ce a făcut

recomandarea ca fiecare cetăţean să aibă armă şi raniţa la sfârşitul Conferinţei a recomandat să trecem în teren pentru activitate.-

Din declaraţia din 9 Septembrie 1947

Recunosc că I Mihalache la conferinţa ţinută c nei a dat dispoziţiuni ca întreaga activitate a noastră să se facă în teren.-

Din declaraţia din 17 Septembrie 1947.-

Incă din luna Decembrie 1946, organizaţia militară a primit dispoziţiuni să treacă la activitate în teren, când ni s'a spus de generalul Negrei Gabriel şi ulterior de I Mihalache, că numai astfel se vor putea obţine eventuale recompense în caz de guvernare.-

Mie personal mi s'a încredinţat şefia organizaţiei militare a sect. II negru, în afară de aceea de casier general.-

Am dat curs acestei dispoziţiuni şi M'am prezentat Dlui Cezar Simionescu şeful politic al sectorului întrucât în această privinţă organizaţia milllitară activa în teren sub conducerea şefului politic.-

In sectorul meu aveam după registrul de evidenţe un număr de 47 ofiţeri, subofiţeri şi maistri militari, în afară de cei care existau ca membri ai partidului în circunscripţiile respective şi care nu erau înscrişi în organizaţia militară ?

Am luat parte la 4 şedinţe ultima fiind la aproximativ la o săptămână după Paşte şi din discuţile avute cu Cezar Simionescu rezultă precis că P.N.T. urmărea o verificare şi regrupare a forţelor politice pe circunscripţii.- De aceea s'a hotărât încadrarea circunscripţiilor şi cu ofiţerii respectivi care trebuiau să activeze în sensul de a câştiga noi aderenţi printre cunoscuţii şi camarazii lor.- Propaganda se făcea dela om la om, iar mijloacele erau acelea obişnuite de partid şi promisiuni făcute tuturor elementelor nemulţumite.-

Din discuţiunile avute cu camarazii din organizaţia militară, rezultă că partidul contra pe sprijin din afară şi pe anumită conjuctură politică pentru schimbarea guvernului şi venirea la putere.-

./.

1067

Nu mi-am dat seama la inceput că prin activarea în teren se urmărea organizarea maselor pentru acţiune de forţă, însă în urma conferinţei Col. Steika Stefan urmată de aceea a Dlui I Mihalache din Aprilie 1947, am înţeles în special, din îndemnul Dlui I. Mihalache, care se referea la armă şi raniţă în casa fiecăruia, cât şi că se urmărea acest lucru la momentul oportun. 01064

Am cunoştinţă şi de planul de organizare al armatei, redactat de generalul Steika Grigore, însă nu ştiu ce destinaţie i s'a dat.-

Cu privire la ascunderea arhivei organizaţiei militare, am aflt dela Generalul Gheorghieş Alex. după arestare, că această dispoziţiune a fost dată de I Mihalache, prin generalul Ghreghieş Alex, generalul Negrei Gabriel.-

Este adevărat că în momentul în care generalul Gheorghieş comunica acest lucru generalului Negrei, mă aflam la sediul ofiţerilor de rezervă împreună cu col. Spiridoneanu, dar nu am auzit, dar nici nu am primit dispoziţiuni să execut acest lucru/ ascunderea arhivei/ Stiu că col. Spiridineanu a primit dela generalul Negrei Gabriel dispoziţiunea ca adunarea ce trebuia să aibă loc în acea zi la sediu să se amâne. Nu ştiu cine a ascuns arhiva, care era o parte la generalul Negrei acasă, o parte la sediul din str. Clemenceau nr. 9, iar o parte la col. Stoenescu C din Bdul Mărăşeşti. Personal nu păstram vre'o parte din arhivă, in afară de suma de lei 5.000.000 dati mie pentru ~~xxxxx~~ fondul de asistenţă de col. Steika Stefan.-

Din declaraţia din 9 Septembrie 1947

Generalul Negrei Gabriel dorea să ia conducerea organizaţiilor profesionale pe întreaga ţară, iar pe de altă parte aceeaş organizaţie umbla să o ia generalul Gheorghiel Alex. care mi-a mărturisit că a dat Dlui Mihalache, un plan ce conţinea vederile sale în această organizare .-

Din declaraţia din 2 Septembrie 1947

După sărbători, s'a organizat un ciclu de conferinţe, prima a Dlui Col. Steika Stefan.-

./.

1068

Au mai verbit :

- General Zerzer despre legea deblocării și
- col. Cantea despre armare și dezarmare, restul programului cu acelaș continut primiri de noi adeziuni și conferința de știri externe ~~xix~~ a col. Dumitrescu, care în loc să facă o înșirare de știri culese prin radio, le comenta atașându-se cu păreri personale în special la adresa U.R.S.S.-

01065

Cu aproximativ 2-3 săptămâni înainte de a încerca să fugă din țară, I Mihalache, a ținut o cuvântare la sediul de asistență / nu-l cunosc/ și a cerut să se dea de fiecare sector 150 milioane lei ceace venea 600.000.0000 lei lunar, iar Veniamin ar fi solicitat dela membrii un ajutor cât mai mare, sănunând că cheltuiesc 80 milioane zilnic.-

Că I Mihalache a cerut 150 milioane lunar de sector știu, dela sefa secției femenine a circ. 12 P.N.T. a cărui nume îmi scapă și dela Dna Cireșeanu din circ.15 P.N.T.-

Că Veniamin a spus că au nevoie de 80 milioane zilnic știu dela generalul Negrei și col. Steika Stefan care mi-a trimis la dl. Teodoru în str. Vasile Lascăr 116 de unde am luat carnete pentru 15 milioane lei. Din acestea am dat 5.000.000 Dlui Col. Steika Stefan, iar 10 milioane Dlui General Steika Grigore, care le-a dat la rândul său maiorului Popa pentru încasare.-

Pentru circa 15 a P.N.T. am primit dela col. Steika Stefan 5.000.000 lei. Am mai distribuit aproximativ 1o 1.300000 .-

Acestea sunt extrasele întocmite din declarațiile ce am dat eu de bună voe cu ocazia cercetărilor.-

/ss/ ~~ss~~ lt. col. STATESCU D.

22 Septembrie 1947.-

17 Sept

1069

01066

D E C L A R A Ţ I E

Subsemnatul Lt.Col.în retr. D. STATESCU, în continuarea celor declarate precizez următoarele:

1.- Încă din luna Decembrie 1946 organizaţia militară a P.N.T. a primit dispoziţiuni să treacă la activitate în teren, când mi s'a spus de Generalul Negre Gabrii şi ulterior de Dl. I.Mihalache că numai astfel se va putea obţine eventuale recompense, în caz de guvernare.-

Mie personal mi s'a încredinţat şefia organizaţiei militare a sect.II.Negru, în afară de aceea de casier general.-

2.- Am dat curs acestei dispoziţiuni şi m'am prezentat Dlui Cezar Simionescu, şeful politic al sectorului, întrucât în această privinţă organizaţia militară activa în teren sub conducerea şefului politic.-

În sectorul meu, aveam după registrul de evidenţă un număr de 47 ofiţeri, subofiţeri şi maeştri militari, în afară acei care existau ca membri ai partidului în circumscripţiile respective şi care nu erau înscrişi în organizaţia militară.-

3.- Am luat parte la 4 şedinţe, ultima fiind aproximativ la o săptămână după Paşte şi din discuţiile avute cu Dl.Cezar Simionescu, rezulta precis că P.N.T. urmărea o verificare şi regrupare a forţelor politice pe circumscripţii.-

De aceea s'a hotărât încadrarea circumscripţiilor şi cu ofiţerii respectivi, care trebuiau să activeze în sensul de a câştiga noi aderenţi printre cunoscuţii şi camarazii lor. Propaganda se făcea de la om la om, iar mijloacele erau acele obişnuite de partid şi promisiuni făcute tuturor elementelor nemulţumite.-

4.- Din discuţiunile avute cu camarazii din

R.F. ...//..

organizaţia militară rezultă că partidul conta pe sprijin din afară şi pe anumite conjuctură politică pentru schimbarea guvernului şi venirea la putere.-

Nu mi-am dat seama la început că prin activarea în teren se urmărea organizarea maselor pentru acţiune de forţă, însă în urma conferinţei Col.Stoika Ştefan urmată de aceea a Dlui I.Mihalache, din Aprilie 1947, am înţeles în special din îndemnul Dlui I.Mihalache, care se referea la arme şi muniţie în casa fiecărui om, că se urmărea acest lucru la momentul oportun.

Am cunoştinţa şi despre planul de organizare a armatei redactat de Generalul Stoika Gr. însă nu ştiu ce destinaţie i s'a dat.-

5.- Cu privire la ascunderea arhivei organizaţiei militare am aflat de la Generalul Gheorghieş Al. după arestare că această dispoziţiune a fost dată de Dl.I.Mihalache,- prin Generalul Gheorghieş Al., Generalului Negrei Gabriel.-

Este adevărat că în momentul în care Generalul Gheorghieş i-a comunicat acest lucru Generalului Negrei mă aflam la sediul ofiţerilor de rezervă împreună cu Col.Spiridonescu, dar nu am auzit şi nici nu am primit dispoziţiuni să execut acest lucru (ascunderea arhivei), ştiu însă că Col.Spiridonescu a primit de la Generalul Negrei Gabriel dispoziţiunea că adunarea de arme să nu aibă loc în acea zi la sediu să se amâne.-

Nu ştiu cine a ascuns arhiva, care era în păstrarea : o parte la Gen.Negrei, acasă, o parte la sediul din Str.Clemenceau Nr.9, iar o parte la Col.Stoenescu C. din Bdul Mărăşeşti. Personal nu păstram vre-o parte din arhivă, în afară de suma de lei 5.000.000 daţi mie pentru fondul de asistenţă de către Dl.Col.Stoika Ştef.

6.- Sunt membru al P.N.T. din toamna anului 1945, recrutat de Dl.Gen.Negrei, al cărui aghiotant am fost, din care cauză mi-a şi dat atribuţiuni mai însemnate.-

In alegeri am făcut parte din rezerva gărzii de ofiţeri afectaţi Dlui Maniu şi am stat la locuinţa Dlui Serdici.-

7.- In urma faptelor mai menţionate şi a tenta-

..//..

tivei de fugă în străinătate a grupului I. Mihalache mi-am dat seama că în anul 1947 P.N.T. a dus o activitate subversivă şi ilegală la care eu în mod conştient nu am luat parte ; activitate care a culminat cu o adevărată trădare, tinzand să deslănţue în ţara turburări grave, pentru a da ocasie la intervenţiuni străine, în vederea schimbării regimului.

De toate acestea mă desolidarisez.-

17 IX 947

ss.Lt.Col.ss.D.Stătescu

3 oct 1072

01069

D E C L A R A Ț I E

Subsemnatul Dr. SOLOMON VIRGIL, de 53 ani, născut în comuna Drăgus Jud. Făgăraș, la 27 August 1894, medic, căsătorit, cu un copil, cu domiciliul în București Bd. Dacia Nr. 39, declar următoarele:

Sunt în Partidul Național-Țărănesc din tinerețe și șeful Organizației Jud. Odorhei din anul 1925.-

Am fost deputat în parlamentele 1928-1931, 1932-1933 și 1933-1937.

In anul 1941, am fost delegat ca secretar general adjunct, demnitate din care am demisionat la începutul lunei Decembrie 1944.-

Am fost ministru în al doilea guvern condus de G-ral SANATESCU și în cel condus de General RADESCU, la Lucrările Publice și Refacere.-

Am intrat în Delegația Permanentă a P.N.T., cu ocazia cooptărilor care s'au făcut în anul 1946 și fac part din comitetul executiv P.N.T., în calitate de șef de organizație Județeană și fost ministru.

Eram unul din colaboratorii intimi ai D-lui Iuliu Maniu până la data demisiei din Secretariatul General, împreună cu Dl. Ghiță Popp și Hudiță, care au demisionat cu mine la aceiași dată.

Secretar General al Partidului a fost numit imediat Dl. Nicolae Penescu.

Plecat din Biroul Partidului, nu mai făceam parte nici din delegația permanentă și nu aveam o răspundere discretă sau vre'un rol în administrarea partidului.

./.

Atitudinea mea în două chestiuni importante pentru part m'au plasat oarecum în postura de opozant în cadrul partidului. Luasem atitudine fermă contra revenirei în partid a acelora care trădându-l din situaţiuni importante său pus în serviciul vreuneia din dictaturile succesive.-

Am cerut insistent, mai departe, reforma cu modernizarea statutului de organizarea partidului naţional-ţărănesc, pentru a-l face propriu în măsură mai mare să corespundă necesităţilor vremii.-

Cum punctele de vedere mai sus precizate nu fuseseră încă adoptate de conducerea oficială a partidului, m'am văzut într'o măsură oarecare izolat întrucât ceream insistent respectarea principiului dela punctul prim, chiar şi înainte de o hotărâre formală a organelor statutare.

Atitudinea mea, deşi numai principială, totuşi fermă, a găsit ecou în mai multe organizaţii judeţene, unde cei plecaţi vroiau să revină la postul de conducere.

Personal m'am interesat şi nici nu avea căderea să intervin în organizaţiunile respective, totuşi atitudinea fiind cunoscută unii membrii ai Biroului Partidului, mă socoteau într'o măsură mai mică sau mai mare răspunzător de permanetizarea fricţiunilor pe tema neprimirii aşa încât Dl. Maniu m'a rugat formal să mă feresc a mă amesteca în viaţa de partid a organizaţiei din Capitală condusă de Dl. I. Mihalache, organizaţie în care se găseau câteva probleme de natura aceasta .

In perioada de pregătire a alegerilor, eu am fost încredinţat cu conducerea echipei care a negociat şi aplicat pe teren acordul cu celelalte partide de opoziţie.

S'a ajuns la liste comune cu partidul naţional-liberal Brătianu, în trei judeţe cu aprobarea mea: Cluj, Sibiu şi Satu Mare şi în alte 3-4 judeţe, unde organizaţiunile locale neprimind la timp dispoziţiile ferme date de noi am pus pe liste câte un liberal.-

In Jud. Odorhei a candidat pe lista Naţional-Ţărănistă o personalitate Dl. Iori Sebeş care mai fusese secretar ales pe listele Partidului Maghiar.

./.

Am ajutat pe Dl.Presedinte Iuliu Maniu la definitivarea listelor de candidati pentru alegerile din 19 Noembrie 1946.

Personal am candidat in fruntea listei de Hunedoara, intrucât sefdul organizatiei Dl.Ilie Lazăr era la acea dată arestat,-iar organizatia ceruse un cap de listă dela conducerea partidului.

Lista National-Tărănistă in judetul Hunedoara a căzut în întregime.-

După alegeri eu personal, nu am mai depus nici o activitate deosebită până la data de 6 Mai 1947, când am fost ridicat.

In ceiace priveste organizatiile din Capitală militară, muncitorească, a tineretului si femeilor care se agitau să aibă o fiintă oarecum autonomă, stiu că existau discutiuni, stiu că Dl. Mihalache si conducerea oficială a organizatiei Capitalei dorea să le ~~xxxxxxxxx~~ omogenizeze contopindu-le.N'am cunoştinţă ce s'a realizat.-

Stiu insă că la şedintele comitetului executiv din Iuli şi Decembrie 1946, au fost admisi delegati ai acestor organizaţii menţionate mai sus, cu titlul provizoriu până la reglementarea mai exactă a situaţiei lor prin modificarea Statutului P.N.T.

Cinei erau conducătorii Secţiei Militare, nu ştiu. La Secţia Muncitorească era un comitet, după ştiinţa mea era un comitet condus de Dl, Prof. Veneamin Virgil.-

La Tineretul Universitar se schimba conducerea in luna Aprilie 1947, pe urma demisiei vechilor conducători.

La organizatia femenină, nu stiu dacă aveau o conducere centrală si din cine era compusă.

Pe la inceputul lunei August 1946, mi-a parvenit un raport al D-lui Titus Prescurea Vicepresedinte al Organizatiei de Odorhei, a cărei copie mi s'a prezentat acum.

Scrisoarea conţine o parte informativă despre situaţia politică din Jud, Odorhei şi contine propuneri cu caracter şi de politică generală si electorală.-

Propunerea unei consfătuiri cu reprezentanti ai secuilor nu a fost acceptată.

./.

Propunerea ca eu personal să mă deplasez în Jud,Săcueşti a fost deasemenea respinsă.

Acord politic cu reprezentanti ai secuilor,nu s'a negociat si nu s'a incheeat.

Dl.Iori Sabeş,/ cunoscut mie personal ca unul care a avut o atitudine omenoasă fată de internaţii politici români in 1916/1918 şi o atitudine de o prudentă cuminţenie fată de problema românească intre 1940-/1944,când a refuzat demnitate de prefect si membru casei magnatilor/ a fost aceeptat si a candidat pe lista national-tărănist din Jud,Odorhei.

Rezultatul alegerilor n'a justificat optimismul electoral al raportului de sus şi noi am hotărât ca in chestiunea ungurească să nu intreprindem nici o actiune până la linistirea si normalizarea lucrurilor,.

Referitor la propunerile din raportul D-lui Prescurea Titu de a intrebuinta ca element principal de propagandă electorală,ideia adversităţii poporului român si secuesc,contra comunismului,declar că nu mi s'a părut serioasă,nu i-am dat nici importanţă nici urmare,întrucât consideram raportul mentionat ca ceva strict personal continând sugestii care urmăreau să fie discutate si numai după aprobarea forurilor statutare puteau fi puse în aplicare.-

Conducerea de partid la propunerea mea a hotărât ca organizaţiile judetene să se limiteze la partea strict electorală in contact cu populatia maghiară din judeţele respective,interzicându-li-se incursiuni în domentul politic.

Aceasta imi este declaratia pe care o sustin si o semnez propriu.

ss/ Dr.Solomon Virgil

1 Oct

1076

01073

D E C L A R A T I E

Subsemnatul dr. Solomon Virgil, medic, domiciliat în Bucureşti B-dul Dacia Nr.39, în continuare declar următoarele :

In legătură cu organizaţia muncitorească PNT ştiu următoarele :

Incă din anul 1944, exista un comitet însărcinat de conducerea de partid să se ocupe de problema muncitorească, condus de către dnii dr. Ilie Lazăr şi avocatul Georgescu Romulus. In primăvara anului 1946 dl. dr. Ilie Lazăr retrăgându-se dela conducerea acestui comitet şi rămânând Georgescu Romulus, comitetul s'a divizat din cauza unor chestiuni de caracter personal, discutându-se atribuţiunile.

Personal am intervenit cu sfatul meu când acesta a fost cerut de ei, sfătuindu-i să aştepte şedinţa comitetului executiv, pentru care dată le puneam în vedere o reglementare a situaţiei lor în partid prin modificarea statutului.

Cum şedinţa comitetului executiv din 4 Iulie 1947 nu rezolvase problema statutară, se pare că discuţiunile din sânul comitetului au degenerat în certuri, ceeace a determinat conducerea de partid să numească un nou comitet, sub preşedinţia profesorului Veniamin Virgil, secretar adjunct al partidului.

Grupul nemulţumiţilor, în sferă de Romulus Georgescu, au părăsit partidul, iar eu plictisit, de această întorsătură m'am ţinut şi mai departe mai distant de membrii comitetului însărcinat cu problemele muncitoreşti.

După ştirea mea, şedinţele organizaţiei muncitoreşti aveau loc săptămânal la sediul partidului din Str. Clemenceau Nr.9.

După cât am aflat s'au constituit organizaţii muncitoreşti de ale PNT în oraşele Braşov şi Timişoara.

Dispoziţiunile şi directivele de organizare şi

M.C. ./.

activitate a organizaţiei muncitoreşti trebuiau să se primea că delà preşedinte şi secretarul general al partidului

+++

In legătură cu secţia militară PNT ştiu următoarele :

De existenţa şi funcţionarea unei secţii militar PNT am luat cunoştinţă în vara anului 1946, când am aflat că aveau reprezentant în comitetul executiv şi după cât cred eu, acesta era colonel Stoika.

După cât ştiu această organizaţie activa în cadrul C.P. ale organizaţiei PNT din Capitală de sub conducerea lui Ion Mihalache.

Stiu că era în Capitală o singură secţie militar. Dintre militari am întâlnit în vizită la Iuliu Maniu pe următorii: General Negre, General Vasilescu, General Gheorghieş, colonel Stoika, general Zorzór şi general Barbu.

In prezenţa mea nu s'a discutat nimic ce ar putea fi de interes în legătură cu secţia militară.

++++

In legătură cu organizaţia femenină PNT declar următoarele :

Partidul Naţional Tărănesc, a avut dela fuziune o secţie femenină, a cărei preşedintă şi reprezentantă în ~~în~~ organele de conducere era D-na Ella Negruzi.

In organizaţia Capitalei existau conducătoare femei în fiecare sector. La data arestărei mele însă se găseau încă în discuţie cu conducerea Capitalei şi a sectoarelor cu privire la încadrarea lor în organele statutare.

In principal activitatea lor se desfăşura în delegaţia permanentă a Capitalei şi în comitetele de sectoare.

++++

In legătură cu organizaţia tineretului PNT declar următoarele :

./.

Partidul naţional ţărănesc, a avut totdeauna organizaţiuni tinereşti în centrele universitare.

Organizaţiunile judeţene, boicotau creiarea unor organizaţiuni tinereşti diferenţiate în provincie, temându-că se va sparge unitatea organizaţiunilor.

Personal m'am străduit ca prin modificarea statutului să reglementăm funcţionarea acestor secţiuni şi să facilităm pătrunderea elementelor tinere în organele de conducere ale partidului.

Din punct de vedere al organizării n'am cunoştinţ să se fi ajuns la o formă definitivă.

Directivele le primeau dela preşedinte şi secretarul general al partidului.

Cât ştiu eu, se întâlneau la sediul partidului din Str. Clemanceau Nr. 9.

++++

In legătură cu activitatea PNT după alegerile din 1946, declar următoarele:

Partidul naţional ţărănesc socotind că rezultatul publicat al alegerilor, nu este expresia fidelă a votului exprimat, credea că parlamentul ales va fi de scurtă durată şi că noui alegeri erau de aşteptat. Conducătorii de judeţe erau rugaţi să continue şi să desăvârşească organizarea cadrelor locale, astfel ca ca partidul să fie totdeauna gata de o nouă acţiune electorală.

In legătură cu cele susţinute de către N. Popescu Zorică declar următoarele:

Din declaraţiile sale ar rezulta că sunt un rezumat al deselor conversaţii avute la "Carul cu bere", unde umblam des, de prin anul 1940, constituesc însă o redare inexactă a gândirii mele politice, întrucât nu am crezut niciodată într'un conflict armat anglo-american rus şi am considerat totdeauna o greşeală politică ca România să se amestece în politica marilor puteri sau noi ca partid sau indivizi să propagăm sentimente antisovietice.

Aceasta îmi este declaraţia pe care o susţin şi semnez.

ss. Dr. V. Solomon.

Bucureşti, 10 Octomvrie 1947.

VI

1079

01076

DECLARATIE

Subsemnatul col.STOIKA STEFAN declar următoarele;

După conferinta Dlui MIHALACHE mi-am dat seama că partidul a trecut dela metodele de luptă deschise, la metodele subversive si ilegale, ceace m'a determinat să nu urmez indemnul dlui MIHALACHE de a esi pe teren pentru a-mi da aportul meu printr'o acţiune conspirativă pe care nu amaprobat-o şi nu am voit să mi-o inşusesc.-

Prin aceste indemuri cei din organizatia militară li s'a pretins să ducă luptă de câştigare de aderenţi în instituţiile şi unitătţiile militare in vederea pregătirei acţiunei de forţă de care mi-a vorbit.

In vederea acestui scop Dl. MIHALACHE încă din luna Ianuarie 1947, organisase la domiciliul său dela Dl. NESTOR BADEA intrevederi separate cu ofiţerii proeminenţi din C.P.M. cu ofiţerii din partid din afară C.P.M., si in special cu ofiţerii din afara partidului. Precizez că acest lucru l-am aflat dela Dl. MIHALACHE si dela unii din ofiterii /când am fost eu, cât şi ofiterii in vizită la Dl. MIHALACHE/.

In acelaş timp şi in scopul sus menţionat Dl. MIHALACHE a cerut dela anumiţii ofiţeri planuri de organizare pe arme. Citez cazul general GHEORGHIES şi cazul general BARBU. In ceace priveste de organizare al armatei, elaborat de generalul STOIKA GRIGORE după sugestile din conferinţă ale Dlui MIHALACHE a fost predat de mine dlui SERDICI spre al preda dlui MANIU.-

Planul mi-a fost de general STOIKA să-l predau conducerii partidului. I-am explicat conţinutul dlui SERDICI şi m'am gândit să-l transmit dlui MANIU prin dl. SERDICI stiind că Dsa îl viziteză zilnic pe dl. MANIU si că este translator şi face legătura cu misiunile anglo-americane.

Precezez că planul avea un caracter secret prin conţinutul să conspirativ şi deceia m'am gândit să-l transmit printr'o persoană sigură.

./.

Cu privire la organizatiile militare judetene,ele incepuseră să functionez organizat incă din 1946,care ţineam legătură din punct de vedere tehnic,cu organizatia centrală militară; iar din punct de vedere politic depindea de seful organizatiei judetene.

Dl MIHALACHE constatând că nu se duce oactivitate destul de vie si unitară din partea organizatiei capitalei sau organizaţiilor judeţene în vedere scopului mai sus arătat a luat măsuri incă dela începutul anului 1946 pentru a controla activitatea lor în teren şi a le dinamiza in vederea vitoarelor actiuni.

S'a intensificat actiunea de câstigare de aderenţi în rândurile armatei,pentru campanie de defăimare a regimului incepută incă din anul 1946,speculându-se anumite nemultumiri si făcându-se diferite promisiuni.

Scopul actiunei de forţă intrevăzută si pusă la cale de Dl. MIHALACHE era răsturnarea regimului şi obtinerea puterii.

Dl. MANIU care deţinea deplini puteri nu putea să nu fie de acord cu scopul acestor acţiuni de forţă.

Prezenta declaratie o dau de bună voe şi o sustin in totoul.

/ss/ col. STOIKA STEFAN

L2 Septembrie 1947.-

VI

16 Sept

1081

01078

D E C L A R A T I E

Subsemnatul, Colonel Ştefan Stoika, declar următoarele:

Cam la sfârşitul anului 1945, am fost însărcinat de Secretariatul general al partidului - prin dl.Dr.Solomon - să înfiinţez cercul profesional militar, însărcinare pe care o avusese înaintea mea gen.Rujinschi Gh., care murise aproape fără activitate.

Inceputul l'am făcut cu 3-4 ofiţeri, pe care-i întâlnisem la Cercul de studii al partidului, între cari ştiu că erau şi generalii Zorzor şi Stoika Grigore.

Am luat denumirea de C.P.M. ~~xx xxxxx~~.odată cu facerea statutului (cam în Decemvrie 1946).

Până la alegerile generale, numărul stabil al membrilor noştri militari nu trecuse de 17, după aceea a început să crească, aşa că, la alegerea comitetului (cam la finele lunei Noembrie şi începutul lui Decemvrie 1946) au participat 87 (opt zeci şi şapte) de membrii, toţi înscrişi în partid.

Numărul acesta părea insuficient conducerei P.N.T. în urmărirea scopurilor subversive pe care le avea în vedere; de aceea se făceau recomandaţiuni şi presiuni asupra noastră a tuturor să ne sporim simţitor numărul. Pentru exemplificare, citez cazul dlui Penescu - secretarul general P.N.T. - care, în calitatea sa oficială, în mai multe rânduri mi-a reproşat că nu suntem câteva mii "dacă nu 7 mii, cel puţin 2,3 mii". Aceste reproşuri mi le-a făcut, prima oară la club imediat după alegeri şi mi le-a repetat în Ianuarie 1947, tot la club în plenul comisiei de organizare, fiind de faţă gen.Stoika Grigore, Gen.Int.Vasilescu Gheorghe, colonel Stătescu şi alţii.

Aceste recomandări repetate cu stăruinţă, mai ales după ce alegerile se consumaseră, erau făcute în

./.

M.G.

010/079 1082

ideia transformării cercului prof. într'o organizaţie de forţă pentru scopuri ulterioare.

Tot în ideia sporirei numărului şi a schimbărei de activitate şi de îndrumare camuflată către scopuri subversive, precizez că în Ianuarie 1947, ducându-mă la dl.Mihalache - care locuia la dl.Nestor Badea - am fost primit de dl.Mihalache, singur, în biroul dlui Nestor Badea şi, între altele mi-a spus cu caracter cu totul confidenţial, că trebue neapărat şi urgent, să părăsim activitatea statică şi să trecem la o activitate vie în teren atât în rândurile populaţiei civile cât şi mai ales în instituţii şi unităţile militare, în care membrii C.N.M. aveau relaţiuni. Mi-a vorbit de propagandă, de câştigare de aderenţi şi constituire de nuclee în unităţi conduse de câte un şef şi care să activeze după directivele date prin circumscripţiile politice de pe teritoriul cărora se vor afla.

Prezenta declaraţie o dau de bună voie şi o susţin în totul.

~~xxxxxxxxl~~ ss. Colonel St.Stoika.

16 Septemvrie 1947.

VI

1013
01080

D E C L A R A T I E

Subsemnatul, colonel Stefan Stoika, declar următoarele :

Pentru recrutarea nouilor membri militari, se recomanda să se facă propagandă de la om la om şi să se atragă elementele cele mai capabile şi de încredere. Acest rol revenea la circumscripţii fiecărui membru militar din circumscripţie, fiecă făcea parte din E.T.M. fie că erea numai membru al partidului şi el consta din lucrea directă de contact cu Pectorii, care îi puteau ajuta în propagandă, fie în circumscripţie, fie în unităţile şi instituţiile militare de pe teritoriul circumscripţiei.

La începutul lunei Martie a.c. am ţinut o conferinţă cu titlul "Armata de mâine", conferinţă, pe care am repetat-o, în faţa dlui Mihalache, pe la începutul lunei Aprilie. Scopul conferinţei era, de a stabili o unitate de vederi între noi în studierea lucrărilor de viitor; iar subiectul de fond, adică problema ce mi-am propus să o rezolv, a fost ca, în toate ipotezele ce puteam face atunci despre fondul tratatului de pace, să putem chema la instrucţie întregul contingent anual de recruţi şi să-l instruim.

Aceasta îmi este declaraţia pe care o dau nesilit şi o susţin.

ss. Col.St.Stoika.

20 Septemvrie 1947.

M.C.

1084

01081

D E C L A R A T I E

Subsemnatul, colonel STEFAN STOIKA, domiciliat în București str. Cornul Caprei 69, declar următoarele:

Planul general de Organizare al Armatei l-am primit dela generalul STOIKA GRIGORE și l-am predat Dlui ing. SERDICI pentru dl. MANIU. Planul l-am primit scris la mașină și l-am predat dlui MANIU ca pe oricee altă lucrare importantă a C.P.N.-

In ambele împrejurări am ținut conferința mea " Armata de mâine" adică la începutul lunei Martie și în Aprilie 1947, am ținut-o oral, fără nici un fel de bruiov, sau rezumat scris. Chiar după rima conferință dl. general NEGREI mi-a cerut insistent să o predau și scris și a persistat mereu asupra acestei cereri, până când i-am dat-o spunând că trebuiește să o înaintezs conducerei partidului.-

Prezenta declarație o dau nesilit și o susțiu în total.-

/ss/ col. St. STOIKA

22 Septembrie 1947.-

VI

- 24 -

01082 1085

D E C L A R A Ţ I E

Subsemnatul, Colonel ŞTEFAN STOIKA, domiciliat în Bucureşti, Str. Cornul Caprei 69, declar următoarele, pentru recapitularea unor chestiuni din declaraţiile anterioare:

Sunt membru al P.N.Ţ. din toamna anului 1937.-

La conducerea organizaţiei militare P.N.Ţ. am fost numit de Secretariatul General al Partidului în toamna anului 1945, calitate în care am funcţionat până după alegerile generale din Noembrie 1946, când s'au făcut alegeri şi în sânul C.P.M., fiind ales preşedinte Dl. Gen. Negrei, iar eu, ca Prim-Vice Preşedinte (vezi declaraţia din 8 Aug. 1947).

Subsemnatul eram creatorul şi conducătorul de fapt al Organizaţiei militare P.N.Ţ. (declaraţia din 12 August 1947).

La începutul anului 1947 - într'o şedinţă plenară Dl. Gen. Negrei a dispus, ca eu să mă ocup de organizaţia Capitalei, Gen. Zorzor de cele din Vechiul Regat, Gen. Barbu de cele din Ardeal şi Banat; iar Gen. Stoika Grigore să facă legătura cu Cercul de Studii al Partidului, în calitate de referent.- (Vezi declaraţia din 29 Aug. 1947).

La sfârşitul anului 1946 am păşit la alegerea de Comitet definitiv, cerând Secretariatului General al Partidului un delegat, care să asiste la aceste alegeri.- A fost delegat Dl. Copoşu.- S'a ales un Comitet de 11 inşi; Comitetul şi-a ales Preşedinte pe Dl. Gen. Negrei, subsemnatul fiind ales Prim-Vice-Preşedinte; Generalii Zorzor, Barbu şi Stoika Grigore au fost de asemenea aleşi, Vice-preşedinţi.- În cadrul organizaţiei militare au funcţionat două comisiuni: juridică şi de organizare, conduse respectiv de Gen. Zorzor şi Gen. Stoika Gr. O a treia comisiune, de documentare, a rămas până la sfârşit numai în proect.- (vezi Pr. verb. de confruntare cu I. Mihalache din 18 Sept. 1947).

La sfârşitul anului 1946 am schimbat denumirea

R.F. ..//..

de Secţie Militară în aceea de Cerc Profesional Militar la propunerea Gen.Zorzor, de oarece atmosfera erea că noi trebue să devenim trupe de şoc şi doream să evităm această atmosferă.-(Vezi Pr.Verb.de confruntare cu I. Mihalache din ziua de 18 Septembrie 1947).-

Primul obiectiv ce mi-am propus,după ce am luat conducerea organizaţiei militare, a fost de a polariza în acea organizaţie pe toţi militarii înscrişi în partid.- (Declaraţia din 9 August 1947).-

In concepţia mea şi în cea mărturisită a colaboratorilor mei, a fost, să creem o entitate statică de creanţie şi să stabilim cât mai bine un program detailat de guvernare.- (Vezi declaraţia din 12 Aug.1947). Insă, după conferinţa Dlui Mihalache (din Aprilie 1947), mi-am dat seama,că partidul a trecut de la metodele deschise la metodele de luptă subversive şi ilegale şi că suntem împinşi către o acţiune conspirativă, al cărei scop erea răsturnarea regimului şi obţinerea puterei. (vezi declaraţia din 12 Sept.1947).

Din legăturile mele cu diferite personalităţi ale partidului,eu mă credeam oarecum informat asupra vederilor de ordin general politic ale partidului şi deci, de posibilitatea încadrărei lucrărilor C.P.M. în aceste vederi. (Vezi declaraţia din 9 August 1947).-

In Ianuarie 1947, s'au luat măsuri pentru organizarea C.P.M. judeţene, dându-se instrucţiuni în ziarul "Dreptatea".- (Vezi declaraţia 11 Aug.1947).

O bună parte dintre ofiţerii generali şi superiori,nu frecventau organizaţia militară,însă păstrau contactul de specialitate cu Dl.Mihalache, fără ca D-sa să-i canalizeze spre organizaţia militară. (vezi decl. din 12 Aug.1947).

Generalul Zorzor a dat, în numele organizaţiei militare,două comunicate în "Dreptatea" (referitoare la organizarea C.P.M. judeţene).- Când am vŏit să mai dăm un alt treilea comunicat, ni s-a spus de la redacţie,că este ordinul Dlui Mihalache,să nu se mai publice în ziar comunicatele organizaţiei militare.- (Vezi declaraţia 12 August 1947).-

..//..

Pe lângă fiecare Sector al Capitalei, a fost destinat câte un ofiţer ca şef al Organizaţiei militare de Sector. (vezi decl.1 Sept.1947).-

Organizaţiile militare judeţene începuseră să funcţioneze organizat încă din 1946; ele ţineau legătura din punct de vedere technic cu organizaţia militară centrală, iar din punct de vedere politic, depindeau de şeful organizaţiei judeţene. (decl.12 Sept.1947).

Dl.Mihalache, constatând că nu se duce o activitate destul de vie şi unitară din partea organizaţiei Capitalei, sau organizaţiilor judeţene în vederea scopului mai sus arătat, a luat măsuri încă de la începutul anului 1947 pentru a controla activitatea lor în teren şi a le dinamiza în vederea viitoarelor acţiuni.-(Decl.12 Sept. 1947).-

S'a intensificat acţiunea de câştigarea de aderenţi, în rândurile armatei, printr'o campanie de defăimare a regimului începută încă din anul 1946, speculându-se anumite nemulţumiri şi făcându-se diferite promisiuni (Decl.12 Sept.1947).

Până la alegerile generale, numărul stabil al membrilor noştrii militari nu trecuse de 17; după aceea, a început să crească, aşa că, la alegerea Comitetului (cam la finele lunei Noembrie şi începutul lui Dec.1946) au participat 87 membrii, toţi înscrişi în partid.- (Decl.16 Sept.1947).

Numărul acesta părea insuficient conducerei P.N.T. în urmărirea scopurilor subversive pe care le avea în vedere; de aceea, se făceau recommandaţiuni şi presiuni asupra noastră a tutulor, să ne sporim simţitor numărul. Pentru exemplificare citez cazul Dlui Penescu, Secretarul General P.N.T., care, în calitatea sa oficială, în mai multe rânduri, mi-a reproşat, că nu suntem câteva mii "dacă nu 7000, cel puţin 2-3000".- Aceste reproşuri mi le-a făcut prima oară la club imediat după alegeri şi mi le-a repetat în Ianuarie 1947, tot la club, în planul comisiei de organizare, fiind de faţă Gen. Stoika Grigore, General Intendent Vasilescu Gh, Colonel Stătescu şi alţii Aceste recommandări repetate cu stăruinţă, mai ales după (

alegerile se consumaseră, erau făcute în ideea transformărei C.P.M. într'o organizaţie de forţă pentru scopuri ulterioare.-

Tot în ideea sporirei numărului şi a schimbarei de activitate şi de îndrumare camuflată către scopuri subversive, precizez, că, în Ianuarie 1947, ducându-mă la Dl. Mihalache, care locuia la Dl. Nestor Badea, am fost primit de Dl. Mihalache, singur, în biuroul D-lui Nestor Badea şi, între altele, mi-a spus, cu caracter cu totul confidenţial că trebue ne apărat şi urgent, să părăsim activitatea statică şi să trecem la o activitate vie în teren, atât în rândurile populaţiei civile, cât şi mai ales în instituţiile şi unităţile militare, în care membrii C.P.M., aveau relaţiuni.- Mi-a vorbit de propagandă, de câştigare de aderenţi şi constituire de nuclee în unităţi, conduse de câte un şef şi care să activeze după directivele date prin circumscripţiile politice de pe teritoriul cărora se vor afla.-(Vezi decl. din 16 Sept. 1947).

Mi-am dat seama, că suntem împinşi către o acţiune ilegală şi subversivă, care nu corespundea cu concepţiunea mea (Referitor la cererea pe care ni-o făcea Dl. Penescu de a ne spori numărul).

După ce am vorbit cu Dl. Mihalache acasă la D-sa, n'am mai avut nici un dubiu asupra scopului urmărit, de a deveni o organizaţie de forţă ilegală şi subversivă, lucru ce l-am comunicat şi biuroului (erau de faţă toţi vicepreşedinţii şi preşedintele, casierul Colonel Stătescu şi Secretarul Colonel Stoenescu). (Vezi Pr.Vb. de confruntare cu I. Mihalache din 18 Sept. 1947).-

Conducerea C.P.M. a dat dispoziţiuni pentru culegere de informaţii referitoare la starea de spirit în armată. Aceste informaţiuni trebuiau culese de membrii C.P.M., de la militarii deblocaţi recent, de la prieteni etc. (vezi declaraţiile 1 Sept. 1947).

Comisiunile înfiinţate la începutul anului 1946 şi anume Comisia juridică, Comisia de organizare şi Comisia de Documentare, au rămas în fiinţă şi în C.P.M. până la dizolvarea partidului.- (Vezi Pr. verbal de confruntare cu Mihalache din 18 Sept. 1947)

..//..

La inceputul lui Martie 1947 am ţinut o conferinţă în şedinţă plenară a organizaţiei militare, având subiect, "armata de mâine", conferinţă,pe care am repetat-o in faţa Dlui Mihalache într'o altă şedinţă plenară, pe la inceputul lunei Aprilie 1947.- Subiectul de fond, adică problema ce mi-am propus să o rezolv, a fost, ca, în toate ipotezele,ce puteam face atunci despre fondul tratatului de pace, să putem chema la instrucţie întregul contindent anual de recruţi şi să-l instruim.- (Vezi declaraţia 20 Sept.1947.)

In acea conferinţă am preconizat reducerea serviciului militar activ sub un an, am prevăzut sporirea cadrelor de instructori şi eliminarea tuturor ofiţerilor asimilaţi.- (vezi Decl.1 Sept.1947.)

Textul complect al conferinţei mele "Armata de mâine" l-am predat Dlui Ing.Serdici,pentru Dl.Maniu,întrucât mi-o pretindea insistent Dl.Gen.Negrei,care,la rândul său, spunea că îi este cerut de Dl.Maniu. (Vezi decl.3 Sept.1947).

In şedinţele Comitetului,la care participam şi eu ca Prim-Vice-Preşedinte,s'a discutat şi chestiunea procurărei informaţiilor referitoare la armată (Decl.1 Sept. 1947).

Pentru recrutarea noilor membrii militari,se recomanda, să se facă propagandă de la om la om şi să se atragă elementele cele mai capabile şi de încredere. Acest rol revenea fiecărui membru militar,fiecă făcea parte din organizaţia militară,fie că erau numai membru al partidului şi el consta din luare directă de contact cu factorii care îi puteau ajuta în propagandă,fie în circumscripţie, fie în unităţile şi instituţiile militare de pe teritoriul circumscripţiei.- (Vezi decl.20 Sept. 1947).

Cam pe la 15 Aprilie 1947, stând de vorbă cu Dl. Maniu acasă la Dl. Leucuţia, Dl.Maniu a fost de acord cu mine,că,în conjunctura politică externă de astăzi,noi nu suntem indicaţi şi nici nu putem veni la guvern.- Atmosfera politică a partidului erea,că noi suntem şi vom fi susţinuţi de anglo-americani.- Contând pe sprijinul

anglo-american și pe intensificarea activităței membrilor partidului, în interior, speram totuși, să venim la putere (Vezi decl. 7 Sept.1947).

In cadrul tineretului partidului s'a putut creea și funcționa o secție a tineretului militar sub conducerea D-lui Avocat Mituș Ionescu.- Când am aflat, că anumiți membrii din organizația militară fac parte și din tineretul militar, le-am cerut să opteze pentru una, sau alta, (Vezi decl. 12 și 29 Aug.1947).

Gen.Zorzor, Președintele Comisiei Juridice, a întocmit la sfârșitul anului 1946 un statut al O.P.M.(Decl. 29 Aug.1947)

Aceste statute au fost înaintate conducerei și un exemplar l-am predat chiar eu în mână Dlui Serdici pentru Dl.Maniu. (Vezi decl.3 Sept.1947).

Curând după arestarea Gen.Antonescu - dacă nu chiar în aceiași zi - am luat contact cu Dna Antonescu și am întrebat-o, dacă are nevoe de bani, sau de vr'un serviciu și m'am oferit, să-i telefonez și să vin s'o văd zilnic.- Am vizitat-o acasă de mai multe ori și i-am ridicat moralul, dându-i informațiunile culese de mine din oraș.- La formarea Cabinetului Antonescu, mi s'a încredințat funcțiunea de Secretar General al Ministerului Inzestrărei Armatei.- Această funcțiune am ocupat-o cu avizul favorabil al D-lui Maniu.- (Vezi decl.1 și 2 din 1 Sept. 1947).-

PLANUL GENERAL DE ORGANIZARE AL ARMATEI

Ca urmare a unei conferințe ținute de Dl.I.Mihalache într'o ședință plenară a organizației militare în cursul lunei Aprilie 1947, (despre care voi vorbi mai jos și pe baza sugestiilor date de Dsa, Organizația militară prin Comisia de Organizare, a alcătuit "Planul General de Organizare al Armatei" aflat la dosar și vizat de subsemnatul.-

Planul a fost întocmit și înaintat conducerei Partidului, curând după Conferința Dlui Mihalache. Planul este astfel alcătuit, în cât să poată fi pus în aplicare

..//..

imediat chiar în timpul ocupaţiei ruseşti (vezi decl.din 6 Sept.1947).-

Gen.Stoika Grigore s'a inspirat, în parte, la întocmirea "Planului General de Organizare al Armatei" şi din conferinţa mea "armata de mâine" (Decl.4 Sept.1947)

Gen.Stoika Gr.mi-a schiţat ceva din acest plan, citindu-mi un bruion scris cu creionul de el pe nişte bucăţele de hârtie. (Declaraţia Nr.2 din 1 Sept.1947).

De asemenea, am luat cunoştinţa de conţinutul "Planului General de Organizareal Armatei" cu ocazia citirei lui de către Gen.Stoika Grigore în Comitetul de Conducere al Organizaţiei Militare P.N.T.,fiind prezenţi Gen.Negrei,Gen.Stoika Grigore, Colonel Stătescu şi subsemnatul.(Vezi decl.24 Sept.1947).

La baza Planului General de Organizare al Armate stă ideea eludărei tratatului de pace, prin diferite camuflări: camuflarea numărului unităţilor, camuflarea instrurei oamenilor,cantităţilor de material,înfiinţarea de unităţi româneşti în străinătate (Franţa,Germania) compuse din prizonierii şi românii aflaţi pe teritoriul lor pentru a mări numărul unităţilor permise de tratat. (Vezi decl.4 Sept.1947).

La începutul Planului de Organizare,prin cuvântul "Germani" se înţeleg trupele de ocupaţie,pentru că cei care au alcătuit "Planul" au voit să evite cuvantul d Ruşi, spre a nu da loc la bănueli(Decl.4 Sept.1947).

In ce priveşte paragraful: "camuflarea instruirei cu oameni de la vatră sub ochii germanilor este foart grea" s'a înţeles, că Ruşii se vor opune să chemăm contingentele vechi pentru a le reîmprospăta instrucţia.-

S'a prevăzut camuflarea instrucţiei unităţilor de blindate,aviaţie şi specialişti,în cadrul unităţilor de grăniceri,jandarmi şi Poliţie, Scoli civile de Pilotaj de şoferi etc., în ce priveşte materialele necesare armatei. (armament echipament,vehicule,material sanitar,de transmisiuni etc.) s'a prevăzut amenajarea fabricelor din ţară,precum şi asigurarea de stocuri în străinătate în ţările amice.-

In ce priveşte pregătirea cadrelor ofiţereşti, s'a prevăzut instruirea mai mult din punct de vedere

..//..

technic pentru ofiţerii inferiori, adică cunoaşterea şi manevrarea materialului armei respective; iar pentru ofiţerii superiori, instruirea lor în cursuri de informaţii pe lângă Scoala de Război în numărul cât mai mare permis de trupele de ocupaţie.-

Referitor la materii prime, s'a prevăzut stocarea celor ce nu se găsesc în ţară şi care trebuesc aduse din străinătate, nikel, crom, mangan, etc. Deasemenea s'a prevăzut, să se facă convenţii cu anumite ţări, care să consimtă să declare, că unele materiale aflate la noi sunt ale lor şi date nouă numai în păstrare, în acest fel putând fi sustrase restricţiunilor impuse de trupele de ocupaţie.- (Vezi declaraţia din 4 Sept.1947).

Planul general de organizare al Armatei mi-a fo: fost dat (scris la maşină) de Generalul Stoika Grigore, spre a-l preda conducerei Partidului (Decl.12 Sept.1947.)

Cu ocazia unei vizite acasă la Dl.Ing.Serdici, i-am explicat conţinutul "Planului" şi i l-am predat, spre a-l da Dlui Maniu, ştiind că Dl.Serdici îl vizitează zilnic pe Dl.Maniu, că este translator şi face legătura cu misiunile anglo-americană.-

Precizez, că planul avea un caracter secret, prin conţinutul său conspirativ şi de aceea m'am gândit să-l transmit printr'o persoană sigură.(Vezi decl. din 2 şi 12 Septembrie 1947.)

DIFERITE RELATIUNI

Despre Dl. I. MIHALACHE

Afirm cu tărie, că toate instrucţiunile referitoare la activitatea organizaţiei militare, atât în comisii, cât şi în teren, le primeam de la Dl.Mihalache, fie direct, fie prin intermediul altora (Gen.Negrei, Maior Fotescu, Col.Stoenescu, Mitug Ionescu, G.K.Constantinescu, Bunescu, Popescu-Botoşani etc.) (Vezi declaraţia 6 Sept.1947).

Dl.Mihalache a venit la C.P.M. de două ori, prima dată cam pe la sfârşitul anului 1946, când a cerut tabel de toţi membrii organizaţiei şi ce-a confirmat comitetul de conducere existent. In acest comitet, eu eream Preşedinte provizoriu, iar Gen.Zorzor, Barbu şi Stoika Grigore, Vice-preşedinţi.- A doua oară, Dl.

..//..

Mihalache a venit în Aprilie 1947, spre a ne expune doctrina politică a partidului. Cu această ocazie, a ţinut o conferinţă, în care a expus ţelurile politice ale partidului şi a insistat asupra acelora care reveneau organizaţiei militare.- (Vezi declaraţia din 6 Sept,1947).

Cu această ocazie, a arătat, că rostul principal al fiecăruia dintre noi este, să trecem imediat la o activitate efectivă în teren la circumscripţii.- (Decl.7 Decl.1947) arătând, că în Biurou trebue să rămână numai vârfurile, restul în teren. Apoi, referindu-se la organizarea armatei elveţiene, a recomandat, prin analogie, ca fiecare să-şi aibă echipamentul şi armamentul la el acasă (Decl.6 Sept.1947).

Ca urmare, majoritatea ofiţerilor s'au înscris, pentru a activa, la circumscripţii (Decl.7 Septembrie 1947).-

Prin îndemnurile date cu ocazia conferinţei. Dl.Mihalache ne-a pretins să ducem luptă de câştigare de aderenţi în instituţiile şi unităţile militare; aceasta, de sigur, în vederea acţiunei de forţă, al cărui scop erea răsturnarea regimului şi obţinerea puterei.- Subsemnatul, dându-mi seama de scopul urmărit, nu am urmat îndemnul Dlui Mihalache de a eşi pe teren pentru a-mi da aportul la o acţiune conspirativă, pe care nu am aprobat-o şi nu am voit să mi-o însuşesc. (Vezi decl.12 Sept.1947).

In vederea acestui scop, Dl.Mihalache, încă din luna Ianuarie 1947, organizase la domiciliul său, ce de la Dl.Nestor Badea, întrevederi separate cu ofiţerii proeminenţi din C.P.M., cu ofiţerii din partid, din afara C.P.M., în special, cu ofiţerii din afara partidului. Precizez, că acest lucru l-am aflat de la Dl.Mihalache şi de la unii din ofiţerii când am fost eu, cât şi ofiţerii, în vizită la Dl.Mihalache.

In acelaşi timp şi în scopul sus menţionat, Dl.Mihalache a cerut, de la anumiţi ofiţeri, planuri de organizare pe arme. Citez cazul Gen.Gheorghieş şi cazul Gen.Barbu (vezi Declaraţia din 12 Sept.1947).

..//..

Dl.Colonel Chiriţă Atanasie mi-a confirmat,că deţine de la arestaţii din Văcăreşti, că Dl.Mihalache a cerut Generalului Gheorghieş un plan al Organizaţiilor militare pe ţară şi că Gheorghieş i-a înaintat acest plan însoţit de o hartă a Europei cu săgeţi colorate înspre Anglia,Italia.-

De asemenea,într'o şedinţă plenară, Dl.General Negrei ne-a comunicat,că Gen.Gheorghieş a înaintat Dlui Mihalache un plan al organizaţiilor militare pe ţară, urmând să i se încredinţeze lui această activitate.-

Această comunicare ne-a făcut-o după conferinţa Dlui Mihalache, în ultima şedinţă plenară ce a mai avut loc la club-Aprilie 1947- (Vezi declaraţia 6 Sept. 1947).

Conştient,că,în conjectura politica externă de astăzi,nu putem veni la putere,Dl.Mihalache a dispus, că nu mai lâncezim în lucrări de biurou şi de conferinţe, ci să trecem imediat la o activitate efectivă în teren,(Vezi declaraţia 7 Sept.1947.).

In ambele ocasiuni,când a venit la C.P.M.,Dl. Mihalache ne-a dat instrucţiuni referitoare la organizarea şi activitatea noastră.-

Ca urmare a primei visite făcute de Dl.Mihalache la C.P.M., a început să vină la şedinţele plenare C.P.M. Dl.Prof.G.R. Constantinescu vice-preşedintele organizaţiei Capitalei,pentru a ne supraveghea activitatea.- (Vezi declaraţia din 6 Sept.1947).

Ca urmare a conferinţei Dlui Mihalache şi pe baza sugestiilor date de Dsa,organizaţia militară,prin Comisia de Organizare,a alcătuit "Planul de Organizare al Armatei" (Vezi declaraţia 6 Sept.1947).

Dl.Mihalache,când ne-a spus,că trebue să luăm model armata elveţiană şi că fiecare trebue să avem pregătit armamentul şi echipamentul necesar, a lăsat impresia,că trebue să avem elemente camuflate (declaraţia 3 Sept.1947).

Incă de la începutul anului 1947,Dl.Mihalache a luat măsuri,pentru a controla şi a dinamiza activitatea în teren a organizaţiilor militare din capitală şi judeţe,în vederea acţiunilor viitoare.(Vezi decl. 12 Sept.1947).

Toată activitatea Dlui Mihalache în legătură cu organizaţiile militare, întrevederile separate cu ofiţeri superiori din partid şi din afara partidului, la Dsa acasă, îndemnul continuu de a se câştiga noi aderenţi militari, îndemnul de a se merge pe teren la circumscripţii în scopul de a se înfiinţa nuclee în instituţiile şi unităţile militare, cererea de planuri militare (planul de organizare al organizaţiilor militare P.N.Ţ.) planul de organizare al aviaţiei - planul de organizare al Poliţiei şi Jandarmeriei, "Planul General de Organizare al Armatei" etc., îndemnurile precise din conferinţa ţinută de Dl.Mihalache, tindeau la organizarea unei acţiuni de forţă, cu scopul de a răsturna regimul actual.- (Vezi Pr.Verb.de confruntare cu I.Mihalache, din 18 Sept.1947).

Pe la sfârşitul lui Ianuarie 1947, am fost la Dl.Mihalache acasă, care locuia la Dl.Nestor Badea.- Cu această ocaziune, Dl.Mihalache mi-a spus, să lăsăm chestia statică de cercuri profesionale de o parte, că nici n'au răsplată de cât vârfurile, restul ofiţerilor să meargă pe teren la circumscripţii pentru câştigare de aderenţi pe teritoriul circumscripţiei şi în instituţiile militare, în care membrii C.P.M. aveau relaţiuni.- Era vorba, să se creeze nuclee în unităţile şi instituţiile militare.- Subsemnatul a comunicat Biuroul nostru discuţia avută cu Dl.Mihalache.

După ce am vorbit cu Dl.Mihalache acasă la Dsa n'am mai avut nici un dubiu asupra scopului urmărit, de a deveni o organizaţie de forţă ilegală şi subversivă, lucru ce l-am comunicat şi biuroului.-

In discuţiile ce au avut loc după vizitele ce s'au făcut şi de alţi ofiţeri din C.P.M. şi din afara partidului la Dl.Mihalache acasă, am fost toţi contrariaţi de activitatea spre care am fost îndrumaţi.- (Vezi Pr.verb.de confruntare cu I.Mihalache din 18 Sep 1947)

Resultatul acestor vizite al atmosferei generale şi, în special, al conferinţei ţinută de Dl.Mihalache, au dus la alcătuirea "Planului General de Organizare al Armatei", care, având un caracter secret şi

şi confidenţial, nu a fost citit în plenul Comitetului C.P.M., ci, numai într'un Comitet restrâns. Pentru acelaşi motiv, n'a fost citit în şedinţa plenară.-

Nu am avut niciodată impresia să noi singuri să ne transformăm în trupe de şoc, dar că misiunea noastră este să le alcătuim. (Vezi Pr.Verb. de confruntare cu I.Mihalache din 18 Sept.1947).-

Despre Gen.GHEORGHIEŞ ALEX.

A venit la C.P.M. de două ori, odată, când şi-a pus candidatura în alegerea de comitet şi nu a avut decât un vot şi a doua oară, când a venit cu Dl.Mihalache. Erea unul dintre ofiţerii, care evita C.P.M. şi se credea indicat, să stea pe lângă conducerea centrală a Partidului, fixându-se pe lângă Dl.Mihalache.- (Vezi declaraţia din 24 Septembrie 1947).

Stiu că a prezentat, la cerere, Dlui Mihalache un plan de organizare C.P.M. pe întreaga ţară, fapt relatat de mine în prezenta declaraţie la pag.12.

DESPRE Dl. M A N I U

Cu privire la scopul acţiunei de forţă întrevăzută şi pusă la cale de Dl.Mihalache şi anume răsturnarea regimului şi obţinerea puterei, Dl.Maniu, care deţinea depline puteri, nu putea să nu fie de acord (Vezi declaraţia din 12 Sept.1947).

Cu ocazia unei vizite, pe care am făcut-o cam pe la 15 Aprilie 1947 Dlui Maniu, Dsa. a fost de acord cu mine că, în conjectura politică de astăzi, noi nu suntem indicaţi şi nici nu puteam să venim la guvern.- (Vezi declaraţia din 7 Sept.1947)

Stiu că Dl.Maniu erea în legatură cu personalităţile anglo-americane de la noi din ţară, care îl vizitau la locuinţa sa, sau se ducea Dl.Maniu la ele; dar, mai adesea, lua legătura cu ele prin Dl.Serdici, care făcea şi rezumatul presei româneşti pentru anglo-americani.- (Vezi declaraţia din 3 Sept.1947).-

La Dl.Maniu în casă am fost de multe ori, luân contactul cu mediul de acolo, pentru a mă informa asupr

1097

01094

situației politice.-

Cu ocazia alegerilor din 1946 am fost de serviciu la Biroul Central Electoral, în casa Dlui Maniu, care locuia la Dl.Ing.Sarăici.

Am făcut de serviciu timp de trei zile.

(Vezi declarația din 24 Sept.1947).-

<u>DESPRE LT.COLONEL STATESCU DUMITRU</u>

Făcea parte din Comitetul C.P.M. în calitate de casier.- Erea membru permanent al Comisiei de organizare și șeful organizației C.P.M. din Sectorul II. Negru.- In calitate de casier, a strâns cotizații, care se vărsau - între altele - la Secția Feminină și anume Dnei Teodoru, pentru procurare de alimente pentru membrii partidului din lagăre și ajutorarea familiilor nevoiașe.

A luat parte la ședințele comisiei de organizare, care a elaborat "Planul de organizare al Armatei" și la ședințele Biuroului C.P.M., fiind de față, când s'a citit "planul de organizare".-

Pe timpul alegerilor din Noembrie 1946, a fost -odată cu mine- de gardă la Biuroul Central de Alegeri al partidului, pe tot timpul celor trei zile. (Vezi declarația din 24 Sept.1947).

<u>DESPRE GENERALUL STOIKA GRIGORE.</u>

A fost ales vice-președinte al C.P.M., Președintele Comisiei de Organizare, care a redactat "Planul de Organizare"; erea "Referentul" C.P.M. pe lângă Cercul de Studii al Partidului și făcea parte și din Biuroul C.P.M. în mod permanent, unde a citit și "Planul de Organizare al Armatei".

Pe timpul alegerilor din Noembrie 1946 a fost și el de gardă la Biuroul Central de Alegeri al Partidului.-

Prezenta declarație recapitulativă o dau de bună voe și o susțin în total.

ss.Colonel St.Stoika

24 Sept.1947.

24 Sept

1098

01098

01095

D E C L A R A T I E

Subsemnatul, COLONEL STEFAN STOIKA, declar următoarele:

Am luat cunoştinţă de conţinutul "Planului General de Organizare al Armatei" cu ocazia citirei lui de către Generalul Stoika Grigore în Comitetul de Conducere al Organizaţiei Militare P.N.T.-

Imi amintesc că erau prezenţi Dl.Gen.Negrei,Gen. Stoika Gr., Colonel Stătescu şi subsemnatul.-

Generalul Gheorghieş a venit la C.P.M. de două ori:, odată,când şi-a pus candidatura în alegerea de comitet şi nu a avut decât un vot şi a doua oară când a venit cu Dl.Mihalache.- Erea unul dintre ofiţerii care evita C.P.M. şi se credea indicat să stea pe lângă conducerea Centrală a partidului, fiindu-se langă Dl.Mihalache.- Stiu că a prezentat la cerere Dlui Mihalache un plan al organizărei C.P.M. pe întreaga ţară,fapt relatat de mine şi în declaraţiile anterioare.-

La Dl.Maniu în casă am fost de multe ori luând contactul cu mediul de acolo pentru a mă informa asupra situaţiei politice.- Cu ocazia alegerilor din Noembrie 1946 am fost de serviciu la Biuroul Central Electoral în casa Dlui Maniu, care locuia la Dl.Ing. Serdici,timp de trei zile.-

Colonelul Stătescu facea parte din Comitet în calitatea lui de casier C.P.M.,erea membru permanent al Comisiei de organizare şi şeful C.P.M. din Sectorul II. Negru.-

In calitatea lui de casier a strâns cotizaţii, care se vărsau, între altele, la secţia Feminină - şi anume Dnei Teodoru - pentru procurare de alimente pentru membrii partidului din lagăre şi ajutorarea familiilor nevoiaşe.-

A luat parte la şedinţele Comisiei de Organizare care a elaborat "Planul de Organizare" şi la şedinţele Biuroului C.P.M., fiind de faţă când s'a citit "Planul de Organizare".- Pe timpul alegerilor din Noembrie 1946

E.F.

..//..

1099
01096

fost, odată cu mine, de gardă la Biuroul Central de Alegeri al Partidului pe tot timpul celor trei zile.- In calitatea de şef C.P.M. pe lângă sectorul II. Negru s'a ocupat cu identificarea membrilor militari ai partidului înscrişi în Sector, îndrumându-i la C.P.M.- Activitatea aceasta i-a fost însă foarte scurtă, căci curând am încetat activitatea cu toţii.-

Prezenta declaraţie o dau de bună voe şi o susţin în totul.

ss. Colonel St.Stoika.

24 Sept.1947.

(5)

16. oct

1/00
01097

D E C L A R A T I E

Subsemnatul colonel STEFAN STOIKA, domiciliat in Bucuresti str. Cornu Caprii nr. 69, in continuare declar următoarele precizuni :

Numeroşi ofiţeri generali şi superiori, deşi nu frecventau cercul profesional militar şi alţii deşi nu erau inscrişi în partid, păstrau totuşu contactul de soecialitate cu dl MIHALACHE, fără ca Dsa să-i canalizeze spre C.P.M.. Intre acestia menţionez pe generalii GHEORGHIES ALEXANDRU, GHIORGHIU ERMIL, VASILESCU PETRE / din Artilerie/ şi alţii ,-

Naţionalii ţărănisti au căutat să câştige un număr cât mai mare de aderenţii în unităţile şi institutiunile militare în vederea pregătirei cât mai reuşite a loviturei de stat inarmate.-

Pentru câştigarea de aderenţi militari se făcea diferite promisiuni, ca rechemarea în armată a tuturor deblocaţilor şi repunerea lor în toate drepturile, să speculau anumite nemulţumiri şi se întreţineau o campanie de defăimare a actualului regim .-

Prezenta declaratie o dau nesilit de nimeni şi o susţin în totul .-

/ss/ Col. STEFAN STOIKA

16 Octombrie 1947.-

1101

01098

D E C L A R A T I E

Subsemnatul, Colonel STEFAN STOIKA, domiciliat în Bucureşti, Str.Cornul Caprei 69, declar următoarele, pentru recapitularea unor chestiuni din declaraţiile anterioare:

Sunt membru al P.N.T. din toamna anului 1937.-

La conducerea organizaţiei militare P.N.T. am fost numit de Secretariatul General al Partidului în toamna anului 1945, calitate în care am funcţionat până după alegerile generale din Noembrie 1946, când s'au făcut alegeri şi în sânul C.P.M., fiind ales preşedinte Dl.Gen. Negrei, iar eu, ca Prim-Vice Preşedinte (vezi declaraţia din 8 Aug.1947).

Subsemnatul eream creatorul şi conducătorul de fapt al Organizaţiei militare P.N.T. (declaraţia din 12 August 1947).

La începutul anului 1947 - într'o şedinţă plenară Dl.Gen. Negrei a dispus, ca eu să mă ocup de organizaţia Capitalei, Gen.Zorzor de cele din Vechiul Regat, Gen.Barbu de cele din Ardeal şi Banat; iar Gen.Stoika Grigore să facă legătura cu Cercul de Studii al Partidului, în calitate de referent.- (Vezi declaraţia din 29 Aug.1947).

La sfârşitul anului 1946 am păşit la alegerea de Comitet definitiv, cerând Secretariatului General al Partidului un delegat, care să asiste la aceste alegeri.- A fost delegat Dl.Coposu.- S'a ales un Comitet de 11 inşi; Comitetul şi-a ales Preşedinte pe Dl.Gen.Negrei, subsemnatul fiind ales Prim-Vice-Preşedinte; Generali: Zorzor, Barbu şi Stoika Grigore au fost de asemenea aleşi, Vice-preşedinţi.- In cadrul organizaţiei militare au funcţionat două comisiuni: juridică şi de organizare, conduse respectiv de Gne. Zorzor şi Gen.Stoika Gr. O a treia comisiune, de documentare, a rămas până la sfârşit numai în proect.- (vezi Pr.verb.de confruntare cu I.Mihalache din 18 Sept.1947).

La sfârşitul anului 1946 am schimbat denumirea

E.F.

de Secţie Militară în aceea de Cerc Profesional Militar la propunerea Gen.Zorzor, deoarece atmosfera crea că noi trebue să devenim trupe de şoc şi doream să evităm această atmosferă.-(Vezi Pr.Verb.de confruntare cu I. Mihalache din ziua de 18 Septembrie 1947).- 01099

Primul obiectiv ce mi-am propus,după ce am luat conducerea organizaţiei militare, a fost de a polariza în acea organizaţie pe toţi militarii înscrişi în partid.- (Declaraţia din 9 August 1947).-

In concepţia mea şi în cea mărturisită a colaboratorilor mei, a fost, să creem o entitate statică de creaţie şi să stabilim cât mai bine un program detaliat de guvernare.- (Vezi declaraţia din 12 Aug.1947). Insă, după conferinţa Dlui Mihalache (din Aprilie 1947), mi-am dat seama,că partidul a trecut de la metodele deschise la metodele de luptă subversive şi ilegale şi că suntem împinşi către o acţiune conspirativă, al cărei scop erea răsturnarea regimului şi obţinerea puterei. (vezi declaraţia din 12 Sept.1947). -

Din legăturile mele cu diferite personalităţi ale partidului,eu mă credeam oarecum informat asupra vederilor de ordin general politic ale partidului şi deci, de posibilitatea încadrărei lucrărilor C.P.M. în aceste vederi. (Vezi declaraţia din 9 August 1947).-

In Ianuarie 1947, s'au luat măsuri pentru organizarea C.P.M. judeţene, dându-se instrucţiuni în ziarul "Dreptatea".- (Vezi declaraţia 11 Aug.1947).

O bună parte dintre ofiţerii generali şi superiori,nu frecventau organizaţia militară,însă păstrau contactul de specialitate cu Dl.Mihalache, fără ca D-sa să-i canalizeze spre organizaţia militara. (vezi decl. din 12 Aug.1947).

Generalul Zorzor a dat, în numele organizaţiei militare,două comunicate în "Dreptatea" (referitoare la organizarea C.P.M. judeţene).- Când am vrut să mai dăm un alt treilea comunicat, ni s-a spus de la redacţie,că este ordinul Dlui Mihalache,să nu se mai publice în ziar comunicatele organizaţiei militare.- (vezi declaraţia 12 August 1947).-

..//..

Pe lângă fiecare Sector al Capitalei, a fost destinat câte un ofiţer ca şef al Organizaţiei militare de Sector. (vezi Decl.1 Sept.1947).-

Organizaţiile militare judeţene începuseră să funcţioneze organizat încă din 1946; ele ţineau legătura din punct de vedere technic cu organizaţia militară centrală, iar din punct de vedere politic, depindeau de şeful organizaţiei judeţene. (decl.12 Sept.1947).

Dl.Mihalache, constatând că nu se duce o activitate destul de vie şi unitară din partea organizaţiei Capitalei, sau organizaţiilor judeţene în vederea scopului mai sus arătat, a luat măsuri încă de la începutul anului 1947 pentru a controla activitatea lor în teren şi a le dinamiza în vederea viitoarelor acţiuni.-(Decl.12 Sept. 1947).-

S'a intensificat acţiunea de câştigarea de aderenţi, în rândurile armatei, printr'o campanie de defăimare a regimului începută încă din anul 1946, speculându-se anumite nemulţumiri şi făcându-se diferite promisiuni (Decl.12 Sept.1947).

Până la alegerile generale, numărul stabil al membrilor noştrii militari nu trecuse de 17, după aceea, a început să crească, aşa că, la alegerea Comitetului (cam la finele lunei Noembrie şi începutul lui Dec.1946) au participat 67 membrii, toţi înscrişi în partid.- (Decl.16 Sept.1947).

Numărul acesta părea insuficient conducerei P.N.T. în urmărirea scopurilor subversive pe care le avea în vedere; de aceea, se făceau recomandaţiuni şi presiuni asupra noastră a tutulor, să ne sporim simţitor numărul. Pentru exemplificare citez cazul Dlui Penescu, Secretarul General P.N.T., care, în calitatea sa oficială, în mai multe rânduri, mi-a reproşat, că nu suntem câteva mii "dacă nu 7000, cel puţin 2-3000".- Aceste reproşuri mi le-a făcut prima oară la club imediat după alegeri şi mi le-a repetat în Ianuarie 1947, tot la club, în planul comisiei de organizare, fiind de faţă Gen.Stoika Grigore, General Intendant Vasilescu Gh, Colonel Stătescu şi alţii. Aceste recomandări repetate cu stăruinţă, mai ales după (

1104

01101

alegerile se consumaseră, erau făcute în ideea transformării C.P.M. într'o organizaţie de forţă pentru scopuri ulterioare.-

Tot în ideea sporirei numărului şi a schimbarei de activitate şi de îndrumare camuflată către scopuri subversive, precisez, că, în Ianuarie 1947, ducându-mă la Dl. Mihalache, care locuia la Dl. Nestor Badea, am fost primit de Dl. Mihalache, singur, în biuroul D-lui Nestor Badea şi, între altele, mi-a spus, cu caracter cu totul confidenţial că trebue ne apărat şi urgent, să părăsim activitatea statică şi să trecem la o activitate vie în teren, atât în rândurile populaţiei civile, cât şi mai ales în instituţiile şi unităţile militare, în care membrii C.P.M., aveam relaţiuni.- Mi-a vorbit de propagandă, de câştigare de aderenţi şi constituire de nuclee în unităţi, conduse de câte un şef şi care să activeze după directivele date prin circumscripţiile politice de pe teritoriul cărora se vor afla.-(Vezi decl. din 16 Sept. 1947).

Mi-am dat seama, că suntem împinşi către o acţiune ilegală şi subversivă, care nu corespundea cu concepţiunea mea (Referitor la cererea pe care mi-o făcea Dl. Ponescu de a ne spori numărul).

După ce am vorbit cu Dl. Mihalache acasă la D-sa, n'am mai avut nici un dubiu asupra scopului urmărit, de a deveni o organizaţie de forţă ilegală şi subversivă, lucru ce l-am comunicat şi biuroului (erau de faţă toţi vicepreşedinţii şi preşedintele, casierul Colonel Stătescu şi Secretarul Colonel Stoenescu). (Vezi Pr.Vo. de confruntare cu I. Mihalache din 18 Sept. 1947).-

Conducerea C.P.M. a dat dispoziţiuni pentru culegere de informaţii referitoare la starea de spirit în armată. Aceste informaţiuni trebuiau culese de membrii C.P.M., de la militarii deblocaţi recent, de la prieteni etc. (vezi declaraţiile 1 Sept. 1947).

Comisiunile înfiinţate la începutul anului 1946 şi anume Comisia juridică, Comisia de organizare şi Comisia de Documentare, au rămas în fiinţă şi în C.P.M. până la dizolvarea partidului.- (Vezi Pr. verbal de confruntare cu Mihalache din 18 Sept. 1947)

..//..

La începutul lui Martie 1947 am ţinut o conferinţă în şedinţă plenară a organizaţiei militare, având subiect, "armata de mâine", conferinţă, pe care am repetat-o în faţa Dlui Mihalache într'o altă şedinţă plenară, pe la începutul lunei Aprilie 1947.- Subiectul de fond, adică problema ce mi-am propus să o rezolv, a fost, ca, în toate ipotezele, ce puteam face atunci despre fondul tratatului de pace, să putem chema la instrucţie întregul contindent anual de recruţi şi să-l instruim.- (Vezi declaraţia 20 Sept.1947.)

In acesa conferinţă am preconizat reducerea serviciului militar activ sub un an, am prevăzut sporirea cadrelor de instructori şi eliminarea tuturor ofiţerilor asimilaţi.- (vezi Decl.1 Sept.1947.)

Textul complect al conferinţei mele "Armata de mâine" l-am predat Dlui Ing.Serdici, pentru Dl.Maniu, întrucât mi-o pretindea insistent Dl.Gen.Negrei, care, la rândul său, spunea că îi este cerut de Dl.Maniu. (Vezi decl.3 Sept.1947).

In şedinţele Comitetului, la care participam şi eu ca Prim-Vice-Preşedinte, s'a discutat şi chestiunea procurărei informaţiilor referitoare la armată (Decl.1 Sept. 1947).

Pentru recrutarea noilor membrii militari, se recomanda, să se facă propagandă de la om la om şi să se atragă elementele cele mai capabile şi de încredere. Acest rol revenea fiecărui membru militar, fiecă făcea parte din organizaţia militară, fie că erau numai membru al partidului şi el consta din luare directă de contact cu factorii care îi puteau ajuta în propagandă, fie în circumscripţie, fie în unităţile şi instituţiile militare de pe teritoriul circumscripţiei.- (Vezi decl.20 Sept. 1947).

Cam pe la 15 Aprilie 1947, stând de vorbă cu Dl. Maniu acasă la Dl. Leucuţia, Dl.Maniu a fost de acord cu mine, că, în conjunctura politică externă de astăzi, noi nu suntem indicaţi şi nici nu putem veni la guvern.- Atmosfera politică a partidului erea, că noi suntem şi vom fi susţinuţi de anglo-americani.- Contând pe sprijinul

anglo-american şi pe intensificarea activităţei membrilor partidului, in interior, speram totuşi, să venim la putere (Vezi decl. 7 Sept.1947).

In cadrul tineretului partidului s'a putut crea şi funcţiona o secţie a tineretului militar sub conducerea D-lui Avocat Mituş Ionescu.- Când am aflat, că anumiţi membrii din organizaţia militară fac parte şi din tineretul militar, le-âm cerut să opteze pentru una, sau alta, (Vezi decl. 12 şi 29 Aug.1947).

Gen.Zorzor, Preşedintele Comisiei Juridice, a întocmit la sfârşitul anului 1946 un statut al C.P.M.(Decl. 29 Aug.1947)

Aceste statute au fost inaintate conducerei şi un exemplar l-am predat chiar eu în mâna Dlui Serdici pentru Dl.Maniu. (Vezi decl.3 Sept.1947).

Curând după arestarea Gen.Antonescu - dacă nu chiar în aceiaşi zi - am luat contact cu Dna Antonescu şi am intrebat-o, dacă are nevoe de bani, sau de vr'un serviciu şi m'am oferit, să-i telefonez şi să viu s'a văd zilnic.- Am vizitat-o acasă de mai multe ori şi i-âm ridicat moralul, dându-i informaţiunile culese de mine din oraş.- La formarea Cabinetului Antonescu, mi s'a încredinţat funcţiunea de Secretar General al Ministerului Inzestrărei Armatei.- Această funcţiune am ocupat-o cu avizul favorabil al D-lui Maniu.- (Vezi decl.1 şi 2 din 1 Sept. 1947).-

PLANUL GENERAL DE ORGANIZARE AL ARMATEI

Ca urmare a unei conferinţe ţinute de Dl.I.Mihalache într'o şedinţă plenară a organizaţiei militare in cursul lunei Aprilie 1947, (despre care voi vorbi mai jos şi pe baza sugestiilor date de Dsa, Organizaţia militară prin Comisia de Organizare, a alcătuit "Planul General de Organizare al Armatei" aflat la dosar şi vizat de subsemnatul.-

Planul a fost intocmit şi înainta conducerei Partidului, curând după Conferinţa Dlui Mihalache. Planul este astfel alcătuit, în cât să poată fi pus în aplicare

..//..

 01104 1107

imediat chiar în timpul ocupației rusești (vezi decl.din 6 Sept.1947).-

Gen.Stoika Grigore s'a inspirat, în parte, la întocmirea "Planului General de Organizare al Armatei" și din conferința mea "armata de mâine" (Decl.4 Sept.1947)

Gen.Stoika Gr.mi-a schițat ceva din acest plan, citindu-mi un bruion scris cu creionul de el pe niște bucățele de hârtie. (Declarația Nr.2 din 1 Sept.1947).

De asemenea, am luat cunoștință de conținutul "Planului General de Organizareal Armatei" cu ocazia citirei lui de către Gen-Stoika Grigore în Comitetul de Conducere al Organizației Militare P.N.T.,fiind prezenți Gen.Negrei,Gen.Stoika Grigore, Colonel Stătescu și subsemnatul.(Vezi decl.24 Sept.1947).

La baza Planului General de Organizare al Armatei stă ideea eludărei tratatului de pace, prin diferite camuflări: camuflarea numărului unităților, camuflarea instruirei oamenilor,cantităților de material,înființarea de unități românești în străinătate (Franța,Germania) compuse din prizonierii și românii aflați pe teritoriul lor pentru a mări numărul unităților permise de tratat. (Vezi decl.4 Sept.1947).

La începutul Planului de Organizare,prin cuvântul "Germani" se înțeleg trupele de ocupație,pentru că cei care au alcătuit "Planul" au voit să evite cuvântul de Ruși, spre a nu da loc la bănuieli(Decl.4 Sept.1947).

În ce privește paragraful: "camuflarea instruirei cu oamenii de la vatră sub ochii germanilor este foarte grea" s'a înțeles, că Rușii se vor opune să chemăm contingentele vechi pentru a le reîmprospăta instrucția.-

S'a prevăzut camuflarea instrucției unităților de blindate,aviație și specialiști,în cadrul unităților de grăniceri,jandarmi și Poliție, Școli civile de Pilotaj de șoferi etc., În ce privește materialele necesare armatei. (armament echipament,vehicule,material sanitar,de transmisiuni etc.) s'a prevăzut amenajarea fabricelor din țară,precum și asigurarea de stocuri în străinătate în țările amice.-

In ce privește pregătirea cadrelor ofițerești, s'a prevăzut instruirea mai mult din punct de vedere

..//..

technic pentru ofiţerii inferiori, adică cunoaşterea şi manevrarea materialului armei respective; iar pentru ofiţerii superiori, instruirea lor în cursuri de informaţii pe lângă Scoala de Război în numărul cât mai mare permis de trupele de ocupaţie.-

Referitor la materii prime, s'a prevăzut ştocarea celor ce nu se găsesc în ţară şi care trebuesc aduse din străinătate, nikel, crom, mangan, etc. Deasemenea s'a prevăzut, să se facă convenţii cu anumite ţări, care să consimtă să declare, că unele materiale aflate la noi sunt ale lor şi date nouă numai în păstrare, în acest fel putând fi sustrase restricţiunilor impuse de trupele de ocupaţie.- (Vezi declaraţia din 4 Sept.1947).

Planul general de organizare al Armatei mi-a fost fost dat (scris la maşină) de Generalul Stoika Grigore, spre a-l preda conducerei Partidului (Decl.12 Sept.1947.)

Cu ocazia unei vizite acasă la Dl.Ing.Serdici, i-am explicat conţinutul "Planului" şi i l-am predat, spre a-l da Dlui Maniu, ştiind că Dl.Serdici îl vizitează zilnic pe Dl.Maniu, că este translator şi face legătura cu misiunile anglo-americană.-

Precizez, că planul avea un caracter secret, prin conţinutul său conspirativ şi de aceea m'am gândit să-l transmit printr'o persoană sigură. (Vezi decl. din 2 şi 12 Septembrie 1947.)

DIFERITE RELATIUNI

Despre Dl. I. MIHALACHE

Afirm cu tărie, că toate instrucţiunile referitoare la activitatea organizaţiei militare, atât în comisii, cât şi în teren, le primeam de la Dl.Mihalache, fie direct, fie prin intermediul altora (Gen.Negrei, Maior Petescu, Col.Stoenescu, Mituş Ionescu, G.K.Constantinescu, Bunescu, Popescu-Botoşani etc.) (Vezi declaraţia 6 Sept.1947).

Dl.Mihalache a venit la C.P.M. de două ori, prima dată cam pe la sfârşitul anului 1946, când a cerut tabel de toţi membrii organizaţiei şi ne-a confirmat comitetul de conducere existent. In acest comitet, eu eram Preşedinte provizoriu, iar Gen.Zorzor, Barbu şi Stoika Grigore, Vice-preşedinţi.- A doua oară, Dl.

..//..

Mihalache a venit in Aprilie 1947, spre a ne expune doctrina politică a partidului. Cu această ocazie, a ţinut o conferinţă, în care a expus ţelurile politice ale partidului şi a insistat asupra acelora care reveneau organizaţiei militare.- (Vezi declaraţia din 6 Sept,1947).

Cu această ocazie, a arătat, că rostul principal al fiecăruia dintre noi este, să trecem imediat la o activitate efectivă în teren la circumscripţii.- (Decl.7 Decl.1947) arătând, că în Biurou trebue să rămână numai vârfurile, restul în teren. Apoi, referindu-se la organizarea armatei elveţiene, a recomandat, prin analogie, ca fiecare să-şi aibă echipamentul şi armamentul la el acasă (Decl.6 Sept.1947).

Ca urmare, majoritatea ofiţerilor s'au înscris, pentru a activa, la circumscripţii (Decl.7 Septembrie 1947):-

Prin îndemnurile date cu ocazia conferinţei. Dl.Mihalache ne-a pretins să ducem luptă de câştigare de aderenţi în instituţiile şi unităţile militare; aceasta, de sigur, în vederea acţiunei de forţă, al cărui scop erea răsturnarea regimului şi obţinerea puterei.- Subsemnatul, dându-mi seamă de scopul urmărit, nu am urmat îndemnul Dlui Mihalache de a eşi pe teren pentru a-şi da aportul la o acţiune conspirativă, pe care nu am aprobat-o şi nu am voit să mi-o însuşesc. (Vezi decl.12 Sept.1947).

In vederea acestui scop, Dl.Mihalache, încă din luna Ianuarie 1947, organizase la domiciliul său, ce de la Dl.Nestor Badea, întrevederi separate cu ofiţerii proeminenţi din C.P.M., cu ofiţerii din partid, din afara C.P.M., în special, cu ofiţerii din afara partidului. Precizez, că acest lucru l-am aflat de la Dl.Mihalache şi de la unii din ofiţeri, când am fost eu, cât şi ofiţerii, în visită la Dl.Mihalache.

In acelaşi timp şi în scopul sus menţionat, Dl.Mihalache a cerut, de la anumiţi ofiţeri, planuri de organizare pe arme. Citez cazul Gen.Gheorghieş şi cazul Gen.Barbu (vezi Declaraţia din 12 Sept.1947).

..//..

Dl.Colonel Chiriţă Atanasie mi-a confirmat,că deţine de la arestaţii din Văcăreşti, că Dl.Mihalache a cerut Generalului Gheorghieş un plan al Organizaţiilor Militare pe ţară şi că Gheorghieş i-a înaintat acest plan însoţit de o hartă a Europei cu săgeţi colorate înspre Anglia,Italia.-

De asemenea,într'o şedinţă plenară, Dl.General Negrei ne-a comunicat,că Gen.Gheorghieş a înaintat Dlui Mihalache un plan al organizaţiilor militare pe ţară, urmând să i se încredinţeze lui această activitate.-

Această comunicare ne-a făcut-o după conferinţa Dlui Mihalache, în ultima şedinţă plenară ce a mai avut loc la club-Aprilie 1947- (Vezi declaraţia 6 Sept. 1947).

Conştient,că,în conjectura politică externă de astăzi,nu putem veni la putere,Dl.Mihalache a dispus, să nu mai lâncezim în lucrări de biurou şi de conferinţe, ci să trecem imediat la o activitate efectivă în teren,(Vezi declaraţia 7 Sept.1947.).

In ambele ocaziuni,când a venit la C.P.M.,Dl. Mihalache ne-a dat instrucţiuni referitoare la organizarea şi activitatea noastră.-

Ca urmare a primei visite făcute de Dl.Mihalache la C.P.M., a început să vină la şedinţele plenare C.P.M. Dl.Prof.G.K. Constantinescu vice-preşedintele organizaţiei Capitalei,pentru a ne supraveghea activitatea.- (Vezi declaraţia din 6 Sept.1947).

Ca urmare a conferinţei Dlui Mihalache şi pe baza sugestiilor date de Dsa,organizaţia militară,prin Comisia de Organizare,a alcătuit "Planul de Organizare al Armatei" (Vezi declaraţia 6 Sept.1947).

Dl.Mihalache,când ne-a spus,că trebue să luăm model armata elveţiană şi că fiecare trebue să avem pregătit armamentul şi echipamentul necesar, a lăsat impresia,că trebue să avem elemente camuflate (declaraţia 8 Sept.1947).

Incă de la începutul anului 1947,Dl.Mihalache a luat măsuri,pentru a controla şi a dinamiza activitatea în teren a organizaţiilor militare din capitală şi judeţe,în vederea acţiunilor viitoare.(Vezi decl. 12 Sept.1947).

Toată activitatea Dlui Mihalache în legătură cu organizaţiile militare, întrevederile separate cu ofiţeri superiori din partid şi din afara partidului, la Dsa acasă, îndemnul continuu de a se câştiga noi aderenţi militari, îndemnul de a se merge pe teren la circumscripţii în scopul de a se înfiinţa nuclee în instituţiile şi unităţile militare, cererea de planuri militare (planul de organizare al organizaţiilor militare P.N.T.) planul de organizare al aviaţiei - planul de organizare al Poliţiei şi Jandarmeriei, "Planul General de Organizare al Armatei" etc., îndemnurile precise din conferinţa ţinută de Dl. Mihalache, tindeau la organizarea unei acţiuni de forţă, cu scopul de a răsturna regimul actual.- (Vezi Pr. Verb. de confruntare cu I. Mihalache, din 18 Sept. 1947).

Pe la sfârşitul lui Ianuarie 1947, am fost la Dl. Mihalache acasă, care locuia la Dl. Nestor Badea.- Cu această ocaziune, Dl. Mihalache mi-a spus, să lăsăm chestia statică de cercuri profesionale de o parte, că aici n'au răsplată de cât vârfurile, restul ofiţerilor să meargă pe teren la circumscripţii pentru câştigare de aderenţi pe teritoriul circumscripţiei şi în instituţiile militare, în care membrii C.P.M. aveau relaţiuni.- Erea vorba, să se creeze nuclee în unităţile şi instituţiile militare.- Subsemnatul a comunicat Biuroul nostru discuţia avută cu Dl. Mihalache.

După ce am vorbit cu Dl. Mihalache acasă la Dsa n'am mai avut nici un dubiu asupra scopului urmărit, de a deveni o organizaţie de forţă ilegală şi subversivă, lucru ce l-am comunicat şi biuroului.-

In discuţiile ce au avut loc după vizitele ce s'au făcut şi de alţi ofiţeri din C.P.M. şi din afara partidului la Dl. Mihalache acasă, am fost toţi contrariaţi de activitatea spre care am fost îndrumaţi.- (Vezi Pr. verb. de confruntare cu I. Mihalache din 18 Sept. 1947)

Rezultatul acestor vizite al atmosferei generale şi, în special, al conferinţei ţinute de Dl. Mihalache, au adus la alcătuirea "Planului General de Organizare al Armatei", care, având un caracter secret şi

şi confidenţial, nu a fost citit în plenul Comitetului C.P.M., ci, numai într'un Comitet restrâns. Pentru acelaşi motiv, n'a fost citit în şedinţă plenară.-

Nu am avut niciodată impresia că noi singuri să ne transformăm în trupe de şoc, dar că misiunea noastră este să le alcătuim. (Vezi Pr.Verb. de confruntare cu I.Mihalache din 18 Sept.1947).-

Despre Gen.GHEORGHIES ALEX.

A venit la C.P.M. de două ori, odată, când şi-a pus candidatura în alegerea de comitet şi nu a avut de cât un vot şi a doua oară, când a venit cu Dl.Mihalache. Erea unul dintre ofiţerii, care evita C.P.M. şi se credea indicat, să stea pe lângă conducerea centrală a Partidului, fixându-se pe lângă Dl.Mihalache.- (Vezi declaraţia din 24 Septembrie 1947).

Stiu că a prezentat, la cerere, Dlui Mihalache un plan de organizare C.P.M. pe întreagă ţară, fapt relatat de mine în prezenta declaraţie la pag.12.

DESPRE DL. M A N I U

Cu privire la scopul acţiunei de forţă intrevăzută şi pusă la cale de Dl.Mihalache şi anume răsturnarea regimului şi obţinerea puterei, Dl.Maniu, care deţinea depline puteri, nu putea să nu fie de acord (Vezi declaraţia din 12 Sept.1947).

Cu ocazia unei vizite, pe care am făcut-o cam pe la 15 Aprilie 1947 Dlui Maniu, Dsa a fost de acord cu mine că, în conjectura politică de astăzi, noi nu suntem indicaţi şi nici nu puteam să venim la guvern.- (Vezi declaraţia din 7 Sept.1947)

Stiu că Dl.Maniu erea în legătură cu personalităţile anglo-americane de la noi din ţară, care îl vizitau la locuinţa sa, sau se ducea Dl.Maniu la ele; dar, mai adesea, lua legătura cu ele prin Dl.Serdici, care făcea şi rezumatul presei româneşti pentru anglo-americani.- (Vezi declaraţia din 3 Sept.1947).-

La Dl.Maniu în casă am fost de multe ori, luând contactul cu mediul de acolo, pentru a mă informa

 01110 1113

situaţiei politice.-

Cu ocazia alegerilor din 1946 am fost de serviciu la Biroul Central Electoral, în casa Dlui Maniu, care locuia în Dl.Ing.Serdici.

Am făcut de serviciu timp de trei zile.
(Vezi declaraţia din 24 Sept.1947).-

DESPRE LT.COLONEL STATESCU DUMITRU

Făcea parte din Comitetul C.P.M. în calitate de casier.- Erea membru permanent al Comisiei de organizare şi şeful organizaţiei C.P.M. din Sectorul II. Negru.- In calitate de casier, a strâns cotizaţii, care se vărsau - între altele - la Secţia Femenină şi anume Dnei Teodoru, pentru procurare de alimente pentru membrii partidului din lagăre şi ajutorarea familiilor nevoiaşe. A luat parte la şedinţele comisiei de organizare, care a elaborat "Planul de organizare al Armatei" şi la şedinţele Biuroului C.P.M., fiind de faţă, când s'a citit "planul de organizare".-

Pe timpul alegerilor din Noembrie 1946, a fost -odată cu mine- de gardă la Biuroul Central de Alegeri al partidului, pe tot timpul celor trei zile.(Vezi declaraţia din 24 Sept.1947).

DESPRE GENERALUL STOIKA GRIGORE.

A fost ales vice-preşedinte al C.P.M., Preşedintele Comisiei de Organizare, care a redactat "Planul de Organizare"; erea "Referentul" C.P.M. pe lângă Cercul de Studii al Partidului şi făcea parte şi din Biuroul C.P.M. în mod permanent, unde a citit şi "Planul de Organizare al Armatei".

Pe timpul alegerilor din Noembrie 1946 a fost şi el de gardă la Biuroul Central de Alegeri al Partidului.-

Prezenta declaraţie recapitulativă o dau de bună voe şi o susţin în totul.

ss.Colonel St.Stoika

24 Sept.1947.

01111

D E C L A R A T I E

Subsemnatul Plot. ADAM TANASE, dela Postul Jand. Sansimian, Judeţul Ciuc, în continuarea declaraţiei din 8 Sept. 1947, declar următoarele:

Am făcut percheziţie în camera studentului RUSU GAVRILA, de faţă cu acesta însă nu atuncia am găsit cartuşele, ci, după fuga acestuia, când am făcut un control minuţios al camerei, unde fusese RUSU.-

Nu am găsit nici un pistol şi nu am luat nici un ceas sau stilou, sau alte obiecte, afară de cele zece cartuşe "Mabnliher" care se potriveau la arma mea.

In afară de RUSU GAVRILA nu a mai fost nimeni în cabană.

Când am dispus ridicarea hainelor, SCHOB IOAN, cabanierul mi-a spus că sunt ale lui RUSU şi nu mi-a vorbit nimic despre MOCANU sau ISTRATE.-

I-am dat ordin să le aducă la Post toate hainele, la post şi nu la mine acasă, pe care acesta nu le-a adus Deşi eu îi spusesem lui/RUSU/ SCHOB să mă anunţe când apare RUSU, acesta nu a făcut-o, deoarece când l-am întâlnit mi-a spus că nu a adus hainele deoarece a venit NISCOV şi cu RUSU, căruia le-a dat toate hainele, aceştia spunând că eu am spus ca să le dea, fapt care nu este adevărat.

Cu NISCOV nu am discutat nimic despre percheziţia lui RUSU la cabană, iar pe RUSU nu l-am mai văzut de atunci niciodată, .-

Nu i-am dat lui NISCOV TUDORICA nici un fel de cartuş sau armă.-

Nu am făcut nici un fel de act despre efectuarea percheziţiei, eu personal, însă am dresat acte paznicii de vânătoare în care acte am figurat ca asistent, nu am raportat cazul şefului de post însă mai târziu s'a raportat chestiunea care a urmat o razie în toată raza postului Zărneşti.

./.

1115

01112

In privința Subofiterului MOCANU îmi mențin declarația dată adică l-am cunoscut în primăvara anului 1947, în drum spre cabană "Plaiul Foii".

Nu este adevărat că am propus Serg.Maj.STAICU GHEORGHE, dela Postul Zărnesti ca să-i vând un ceas și o brățară, pe care le-aşi fi luat cu ocazia .... făcută în cabana lui SCHOB, studentului RUSU GAVRILA.

Este adevărat că dela percheziție am luat un stilou însă ceas și brățară nu am luat.

Este adevărat că la coborârea dela cabană m'am întâlnit cu NISCOV TUDOR cu care am intrat în cârciuma lui SECAREA unde am băut, nu știu cât, știu că m'am îmbătat.

Eu nu am dat nici un fel de act din cele găsite la percheziție în camera lui RUSU, însă scrisorile ce s'au găsit acele nu știu ce s'au făcut cu ele, deși erau în buzunar și două agende.

Aceasta este declarația pe care o dau și o semnez propriu.-

ss/ Plut.Adam Tănase.

20 Sept.1947

DECLARATIE

Subsemnatul TONTSCH OSCAR in continuarea cercetărilor mai declar următoarele :

răspund la lămuririle ce mi se cere, in legătură cu jurnalul meu, menţionez că numita MARTHA de care arăt în însemnările făcute în ziua de 26 Februarie 1945 că se găsea la cabana S.K.V. să numeşte MARTHA ROTH din Braşov săracă şi care să ascundea de autorităţi spre a nu fi trimisă la muncă.-

Postul de supraveghere de care pomenesc din jurnal să află o stâncăde unde supravegheam dacă veneau dela vale jandarmi, iar semnul de care pomenesc că indica pericol consta în oblоanele cabanei S.K.V. şi anume: dacă oblоanele era închise insemna că acolo sunt jandarmi şi deci să nu coborâm, dacă oblоanele erau deschise să putem coborâ.

Locotenentul BOSUNCEANU de care pomenesc de data de 8 Februarie îl cunoşteam din vederea de orice făcea parte dintr'o unitate de munte ce se află în Zărneşti.

Actele de care scriu la 9 Februarie când mix mi-au fost aduse de Dna LUCICA mentionezi că LUCICA este MARTHA ROTH care avea acte false pe numele Flenghea Ioan, de care însă nu m'am servit şi le-am rupt, nu ştiu cum a procurat MARTHA ROTH actele false insă aceasta fie găsite in Brasov va putea da relaţii asupra modului in care le procurat.

La 14-20 Februarie arăt că am fost la Brasov unde am organizat diferite chestiuni.-

Menţionez că aceste chestiuni de care scriu in jurnal le-am organizat să referă la procurarea de alimente şi îmbrăcăminte. Locotenentul LUCIAN de carearăt că m'a însoţit la inapoiere cu trenul este acelaş cu locotenentul LOCIAN de care am arătat in una din declaraţiile anterioare iar B şi H sunt BLUMINRG FRITZ şi HALDENVANG KARL de care

01114 117

scriu in jurnal la 2-3 aprilie că am fost arestaţi la Dl HANZ primul era un sold. german iar secundul nu ştiu decât din spusele lui SCHOB.-

MISU CATARGI care la 16 Mai mă a căutat în munţii este un excursionist pe care am cunoscut la Braşov cu care m'am împrietenit deoarece a fost de mai multe ori la cabana S.K.V. in timpul când am administrat-o eu.-

Declar susţin şi semnez propriu.-

/ss/ TONTSCH OSCAR

11 Septembrie 1947.-

VI

14 Sept.1947

1178

DECLARATIE

01115

Subsemnatul TATARU I.NICOLAE,născut în anul 1923,luna Ianuarie,ziua 1o,în comuna Tr.Severin,fiul lui Petre şi al Zoe Tătaru,Plut.Adj.pensionar,funcţionar la Administratia Livrărilor către U.R.S.S.,Serv.Control Tehnic,declar următoarele:

Am urmat cursurile Lic.Comercial din Roman / 2 ani/ întrucât tatăl meu avea serviciul la Reg.2 Art.de Gardă.Am continuat la Lic.Com.din Tr.Severin unde a fost mutat tatăl cu serviciu şi unde am urmat doi ani.Ultimii 4 ani i-am urmat la Lic.Com."Gh.Chiţu" din Craiova unde este ultimul domiciliu al tatălui meu.

Armata am făcut-o la Sc.Of.Rez.Nr.4 Arad,stagiul făcându-l la regimentul 95 Inf.unde am primit gradul de Slt.Rez,la 1o Mai 1945.-

Pe frontul din Apus am fost în cadrul Scolii Militare în Jud.Arad,comuna Neudorf prelungind linia de apărare de peste Mureş a Sc.Subof.Rez.Radna.

In toamna aceluiaşi an /1945/ fiind lăsat la vatră am devenit functionarul Comisariatului Armistiţiului actualmente Comisia Română de Legătură cu Comisia Aliată de Control,de unde la 13 II.1946,am fost transferat la Administratia Livrărilor unde actualmente functionez.

Cu numele de Tătaru nu am nici o rudă.

N'am făcut niciodată parte din cadrele partidului P.N.T., n'am fost niciodată la Cluj şi nu am nici-o rudă la Bădăcini.

Seful serviciului meu este Dl.General Rez.GRAMA NICOLAE

N'am cunoscut pe nimenea din cadrele conducătoare ale partidului Naţional-Ţărănesc.

In serviciul unde funcţionez sunt aprocimativ 14 funcţionari pe care-i cunosc,printre aceştia neauzind vreodată de vre' un funcţionar sau funcţionară cu numele de ANDRONACHE CARMEN.

Sunt retinut din ziua de 8 Sept.a.c.,la Prefect.Capitalei Serv.Siguranţei fără a cunoaşte motivul,iar la perchezitia domiciliară făcută de către organele respective nu s'a găsit nimic.

Drept pentru care dau prezenta declaraţie scrisă şi semnată propriu.

14 IX.1947 ss/ Tătaru Nicolae

VI

13 kj?

1119

01116

DECLARATIE

Subsemnatul GEORGE ION TANCU, născut in anul 19o5, luna Iunie 16, in comuna Comrat jud. Tighina din părinţi Ion şi Elena Tancu, aceştia in viaţă domiciliat in prezent in Bucuresti str. Teiul Doamnei nr. 95, iar subsemnatul in Bucuresti str. Romană 77 A, cu serviciul militar satisfăcut cu gradul de sarg. T.R. la Reg. 21 Infanterie Bucuresti, actualmente seful serv. M.R.S.S. din Ministerul Industriei şi Comertului, Dir. Generală şi acordurilor cu străinătate.-

Sunt licenţiat al Academiei Comerciale din Cluj din anul 193o.-

Am intrat ca funcţionar public in anul 1928 contrar vointei părinţilor mei, oameni cu stare materială bună şi cari se ocupau cu agricultura în comuna Rezin jud. Tighina, vrând să-creez personal un alt mediu de viaţă decât ce al părinţilor.-

Prima slujbă la stat am avut-o in Ministerul de Finanţe cu gradul de controlor fiscal unde am avansat in baza examenilor depuse şi a vechimei până la gradul de sub. director în anul 1945 când in urma cererii mele am fost dela început detaşat iar ulterior transferat la Ministerul ~~Finanţelor~~ Industriei şi comertului.-

Peste un scurt timp am fost însărcinat să conduc serv. M.R.S.S. funcţie care dă in atribuţiunea mea pregătirea materialului tehnic/documentar/ necesar studiilor făcute de organele de conducere ale Ministerului în privinţa incheerii acordurilor, comerciale cu Uniunea Sovietică şi mărirea executării acestor acorduri.-

Din tinereţe până in prezent nu am fost şi nu sunt militant al unui partid sau organizaţiei politică.-

Am aparţinut şi aparţin organizaţiilor sindicale dela infinţarea lor, mai intâi in cadrul Ministerului de Finanţe şi în prezent la Ministerul Industriei si Comerţului.-

In timpul carierei mele de funcţionar public pentru a-mi uşura situaţia materială m'am ocupat prin 1937, 1938 in timpul liberarilor, cu cumpărarea de automobile pe cari le

17

refăceam la diverse ateliere și le vindeam. Specific că am avut nici direct nici prin interpus firmă inregistrată.-

In timpul carierei mele de funcționar public nu am avut pedepse și am fost calificat " foarte bun"

Incă din anul 1932 sau 1933 am făcut și fac partedin asociația franc-masonilor.

Aceasta in momentul de față are sediul in str. Bursei colț cu Doamnei care mai are și o sală de ședințe in str. Sărindar.-

La această asociație am fost introdus de un prieten al meu av. MAURICIU SELALESCU care după ce asociația a fost disolvată in timpul Regelui Carol II nu a mai reușit după 23 August când asociația a început să funcționeze din nou. Scopurile acestei asociații nu sunt lucrative și pur morale si filozofice.- Această asociație in momentul de față este condusă de Dl. Noradanghiaus de Dl. GHITA GRIGORCE. Fiecare membru face parte dintr'un " atelier"/ unitatea ad-tivă care e condusă de un președinte și care țiu ședințe obligatorie în fiecar săptămână in afară de vacanța ,Paște și Crăciun.-

Am fost ales in anul 1946 Noembrie ca președinte pe timpul de un an ale"atelierului " ISIS".

In ziua de luni 8 Septembrie a.c. am fost invitat pela orele 9 de Dir. al Personalului din Min. Ind. și Com. care mi-a prezentat pe 2 domnin care au exprimat dorința să-mi facă o percheziție domiciliară.-

La perchezitie s'a incheiat un proces verbal semnat de toti 3 că nu s'au găsit devize sau arme. Totuși am fost depuse la Politie material in legătură cu franc-masonerie,o copie trasă la gestetner al tratatului acordului comercial incheiat intre Misiunea Republicelor Socialiste Sovietice si România la 2o Februarie 1947. Textul nu are un caracter secret și l'am luat acasă pentru a mă documenta la intocmirea unui referat.-

Deasemeni a mai fost luat un dosar cuprinzând rapoartele și procesele verbale in copie,dresate de mine cu ocazia verificărei diverselor adții financiare in cercul anului 194o și pe cari inspectorii le păstrează pentru justificarea activității .

In timpul activității mele sindicale am fost ales președinte al nucleului sindical din Dir. generală a Loteriei de Stat in anul 1944 unde am funcționat până in anul 1945 Mai.-

Nu am fost niciodată urmărit sau cercetat de justiție sau poliție.-

Declar susțin si semnez propriu .-

13 Sept. 1947 /ss/ G. T.

copie vezi vol. 8 f 413-416 / 13 sept / 1121

D E C L A R A Ţ I E

Subsemnatul George Tancu, născut in comuna Comrat, jud. Tighina, in anul 1905, luna Iunie, ziua 16, domiciliat in Bucureşti, str. Romană Nr. 77 A, cu serviciul militar satisfăcut, funcţionar la M.I.C., şef al serviciului U.R.S.S referitor la legăturile mele cu dl Serdici declar cele ce urmează:

Am cunoscut pe dl Serdici in anul 1939 la soc. "Comindco", care se ocupa cu lucrări de construcţii şi import şi export. Vizitam această societate in calitate de acţionar personal, cât şi in calitate de reprezentant al mamei mele, care era şi dânsa acţionară. Acţiunile acestei soc. au fost vândute de noi in anul 1946. Societatea era condusă de dl inginer Radovici, iar dl Serdici care nu era nici acţionar şi nici funcţionar, voia să facă un import prin această firmă. După aceasta, nu ne-am mai văzut până când ne-am reintâlnit la Vatra Luminoasă, unde era comisia de rechiziţii auto a armatei. La comisie mă prezentasem cu asociaţii mei, cu cari cumpărasem impreună un autocamion. Dl Serdici avea şi el un autocamion, iar nouă lipsindu-ne adeverinţa de cărăuşie publică, dl Serdici ne-a lămurit cum o putem obţine. Am mers după aceasta la el acasă, căci era reprezentantul unei firme de cărăuşie publică, iar in baza adeverinţei de inscriere la această firmă, puteam să obţinem autorizaţia de cărăuşie publică la Direcţia Generală a Drumurilor. După aceasta nu m'am mai văzut cu dl Serdici până in anul 1946, pe stradă, când m'a rugat să indrumez pe fiul său care voia să facă un import de foarfeci de tăiat vie, pentru I.N.C.O.O.P. Aceasta, când aflase din discuţie că nu mai sunt in Ministerul de Finanţe şi am trecut la Ministerul Industriei şi Comerţului.

Până atunci nu imi aduc aminte dacă cunoscusem pe fiul său. După un timp oarecare tânărul Serdici a venit la Minister la biroul meu, iar eu spunând că nu pot să-i dau nici o lămurrire precisă, l'am rugat să se adreseze colegului meu care se ocupa cu secţia cehoslovacă.

. / .

 014279

Tot cu această ocazie am transmis tatlui său felicitări că a fost ales deputat, iar el m'a rugat să trec pe la tatăl său, spunând că o să-i facă plăcere că o să-mă vadă.

Peste câteva zile am trecut pe la Dsa pe acasă şi am stat de vorbă cu dânsul in biroul său. Cu această ocazie s'a exprimat că pregăteşte un discurs in parlament la intrare, prin care voia să arate apropierea partidului său faţă de U.R.S.S. şi cu această ocazie s'a discutat in linii generale schimburile de mărfuri intre ţara noastră şi Uniunea Sovietică. M'a rugat atunci să-i comunic câteva cifre şi date, căci ii lipseau, prin cari să-şi ilustreze discursul său. Mi-am exprimat chiar mirarea cum de nu le culege din presă cotidianul, unde au fost publicate. Dsa m'a rugat să i le dau eu, intrucât nu le poate avea la indemână mai repede, şi tot atunci i-am dat explicaţie noţiunii "leu bază", noţiune pe care nu o cunoştea şi pe care o intrebuinţasem in lămuririle ce le dădeam. Cu această ocazie dânsul şi-a notat cifrele şi datele referitoare la convenţia cu U.R.S.S. ulm, care fusese publicate in presă in repetate rânduri.

Ne-am despărţit după ce am făcut unele comentarii asupra calităţii mărfurilor, a preţurilor internaţionale şi in general al acestei convenţii.

Imi reamintesc că am insistat asupra importanţei importurilor de fontă, zagăle, platine (semifabricate de fier şi oţel) arătând că in cazul când ar putea fi contractate din altă parte decât din U.R.S.S., chiar la preţuri mai mici, in orice caz ar reveni mai scumpe din cauza navlului, (transportului pe apă), ce trebuia plătit până la porturile noastre.

Deasemenea am subliniat că dacă acordul din 8 Mai 1945 ar avea anumite lipsuri din cauze diferite, convenţia nouă care este tratată de elemente pregătite, le va inlătura cu siguranţă.

Peste un timp oarecare prin primăvara anului 1947, dl Verdici m'a rugat telefonic să trec pe la Dsa.

Ducându-mă acasă la dânsul am stat de vorbă in camera din fund, care făcea impresia de sufragerie, incă dezordonată şi friguroasă.

I-am dat elementele esenţiale din noua convenţie cu care voia să-şi completeze discursul despre care mi-a mai vorbit şi pe care incă nu-l pronunţase şi de care chestiunea preţurilor incă nestabilită nu a fost discutată.

./.

Cu această ocazie am arătat că prevederile mele asupra convenţiei a doua s'au adeverit,intrucât de astă dată reprezentanţii noştrii au fost foarte bine aleşi,făcând faţă onorabilă experţilor sovietici,desemenea de prima mână.

L'am rugat chiar ca in discursul său să arate acest lucru.

După aceasta nu l'am mai văzut până in prezent,nemai cerându-mi nimic,iar eu la rândul meu neavând nici o dorinţă să-l văd sau să-i vorbesc.

Declar că eram convins că datele pe care le-am furnizat şi cari erau de multe ori publicate,ii vor servi drept bază reală la acel discurs,utile a fi reafirmat de un deputat din opoziţie.

Prezenta declaraţie este scrisă de mine,nesilit de nimeni şi cuprinde două ştersături şi un adaus cu arcadă.

Declar,susţin şi semnez propriu.

13 Septemvrie 1947

Gh.Tancu

01121

11/24

D E C L A R A T I E

Subsemnatul GEORGE TANCU de ani 42 , intrebat asupra cifrelor si datelor comunicate de mine dlui. SERBICI referitor la acordul comercial al ţării noastre cu U.R.S.S. dau următoarele lămuriri.-

In timp ce mă găseam în biroul Dlui SERBICI şi după ce Dsa mă rugase să-i dau datele cerute, Dsa şi-a luat creion şi hârtie şi a notat cele ce-i spuneam.

Nu-mi aduc aminte dacă a făcut sau nu coloane pe hârtie, în orice caz a notat cifrele mărfurilor care intrase în ţară la acea dată şi cele care ieşise, precum peste şi soldurile ce trebuiau să intre şi să iasă ulterior.

Prima dată când mi-a spus că pregăteşte un discurs la intrarea sa în parlament şi pentru care necesită aceste date eu l-am crezut sută la sută. A doua oară când a discutat chestiunea acordului nou ,nu-mi aduc aminte, l-am crezut totuşi de perfectă bună credinţă cu atât mai mult că datele acestea trebuiau popularizate.-

Chiar azi regret că am scăpat din vedere să discutăm şi chestiunea importului de cereale care s'a făcut în condiţiuni incomensurabile mai bune din U.R.S.S. /79 $ tona de porumb bun faţă de circa 110 $ tona de porumb importat de peste ocean/

Prezenta declaraţie este scrisă de mine şi semnată propriu.-

/ss/ Gh. TANCU

17 Septembrie 1947.-

Adaosul " ce trebuiu " este făcut de mine personal

/ss/ G. TANCU.-

13 Sept.

911 252

DECLARAŢIE

Subsemnatul Gh. Tancu, de 42 ani, in continuarea cercetărilor declar următoarele:

Repet şi susţin cu toată tăria că in viaţa mea nici odată n'am făcut niciun fel de politică, nici acum nici in tinereţe ca student. Cunoştinţa mea cu dl Serdici a fost ocazională şi dacă s'a reinceput, a fost probabil din interesele sale personale, şi nici decum din ale mele.

Faptul că i-am transmis felicitări lui Serdici cu ocazia când fiul său m'a intrebat dacă ştiu că tatăl său a fost ales deputat, a fost in cadrul strict al bune cuvinţe şi nici decum dintr'un interes desimpatie pentru el sau pentru partidul său.

Datele cari il interesau pe dl Serdici şi pe cari eu i le-am dat pentru discursul său, pe lângă faptul că erau cunoscute, publice, dar le-am comunicat încă cu multă satisfacţie, căci sunt probe reale că U.R.S.S.-ul ne livrează materiale in cantităţi masive şi absolut necesare desvoltării industriei noastre.

Eu ca element care am contribuit zi de zi la la. uşurarea schimburilor cu Uniunea Sovietică, eram mulţumit că pot fi popularizată cu atât mai mult de un deputat de opoziţie căci cifrele nu se pot discuta.

Tin minte că s'a prezentat la mine un student al Academiei Comerciale, care avea o lucrare de seminar, tratând raporturile noastre cu U.R.S.S.-ul (comerciale) şi i-am furnizat cu plăcere toate explicaţiile şi datele cu plăcere.

Deasemenea unui domn ofiţer din Grănicerioare spunea că are nevoie de ele pentru un subiect de conferinţă in cadrul cercului de studii ostăşesc sau al armatei.

Sunt convins încă şi astăzi de necesitatea popularizării acestor date pentru a combate gurile cari insinuiază că numai livrăm in U.R.S.S. şi nu primim nimic in schimb.

Dela nimeni din cei cărora eu am comunicat aceste

./.

0/1/1263

date, fie ziariști, fie studentul, ofițerul sau dl Serdici nu am luat niciodată sub nici o formă bani, cadouri sau alte bunuri. Plata acestor realizări era mulțumirea mea care muncisem acolo că aceste realizări vor fi cunoscute de marele public, aceasta pentru a spulbera insinuările că exportăm fără a importa nimic.

Drept pentru care dau prezenta declarație.

Susțin și semnez propriu.

Gh. Tancu

15 Septemvrie 1947.

Cele trei adausări din cuprinsul declarației sunt făcute de mine personal.

Gh. Tancu

1127

30 Sept

copie vezi vol. 8. f 413-416.

01124

DECLARATIE

Subsemnatul GEORGE TANCU, de ani 42, domiciliat in Bucuresti Str. Romană Nr. 77 A., funcţ. superior la Ministerul Industriei si Comerţului Directia G-rală a Plătilor şi a Acordurilor Comerciale cu Străinătatea, Şeful Serviciului U.R.S.S., referitor la cifrele asupra acordului cu U.R.S.S.-ul date de mine D-lui SERDICI declar următoarele:

Cunoştiam pe Dl. Serdici din anul 1930, cunoştinţă ocazională. Din anul 1946, întâlnindu-mă cu dânsul întâmplător pe stradă m'a intrebat cum mai merge Ministerul de Finante unde mă stia că functionez, la care intrebare i-am răspuns că sunt acum la Ministerul de Industrie şi Comerţ.

Cu aceasta ocazie m'a rugat, dacă va veni fiul lui pe la mine să-i dau indrumări asupra unui import pe care vroia să-l facă.

Nu mult după aceasta intâlnire în una din zile, tânărul Serdici a venit la biroul meu şi mi-a spus că intenţionează să importe foarfeci de tăiat viţă de vie din Cehoslovacia. Eu i-am spus că nu depinde de mine si să se adreseze colegului meu care lucra la Sectia Cehoslovacă. Tot cu aceasta ocazie tânărul Serdici mi-a spus că tatăl său ar vrea să mă vadă si dacă pot să trec pe la el pe acasă. Peste 2-3 zile, într'o după masă în drum spre Minister am trecut la D-sa în Str. Cristian Tell. Am stat de vorbă în birou, întrebându-mă despre munca pe care o prestez la Minister. După aceasta D-sa s'a exprimat că ar vrea ca la intrarea sa in Parlament ca Deputat să rostească un discurs prin care va fixa atitudinea partidului său faţă de politica externă şi printre care va avea nevoie si de datele acordului comercial Ruso-Român. A urmat discutii în cadrul cărora am explicat tehnica acordului nostru de clearing, explicatia notiunei "leu bază" şi contigentele mai importante a mărfurilor importate si exportate in cadrul acestui acord. D-sa a notat datele expuse de subsemnatul cu amănuntele şi explicatiile

./.

date.După aceasta m'am despărtit şi nu ne-am mai revăzut până prin primăvara anului 1947,când mi-a dat un telefon la Minister să mai trec la D-sa.

La a doua vizită interesându-se dacă prevederile mele exprimate în prima întrevedere,că acordul nou era şi mai bun decât primul,i-am răspuns că da,că al doilea acord este mai complect şi că de data aceasta expertii noştrii au fost mult mai bine aleşi şi pregătiţi.Mi-a cerut atunci D-sa să-i arăt şi D-sale tehnica şi cifrele acestui nou acord.

Tehnica acordului am explicat-o iar cifrele afară de contigente,nu erau încă fixate.-

D-sa ca şi de prima dată şi-a notat amănuntele celor discutate.-

După aceasta nu ne-am mai văzut decât o singură dată când eu treceam pe Bd.Tache Ionescu,unde în colţ cu Str.Al. Lahovari D-sa stătea prinsde o ortmă de tuză.Ne-am salutat fără a schimba nici o vorbă.-

Nu m'am întrebat niciodată la ce altceva decât pentru discurs ar putea să-i servească D-sale aceste date.

Susţin şi semnez propriu prezenta declaraţie.

ss/Gh.Tancu.

30 Ix-947.

10 oct. 0 1129

D E C L A R A T I E

Subsemnatul TANTU MIHAIL, deţinut politic, condamnat la 2o ani m.s. pentru activitate subversivă, declar următoarele :

In luna Februarie 1946, mă găseam încă în ilegalitatea situaţiei in care mă aflam din Febr. 1945, implicat fiind în acţiunea de încercare de trecere la germani a prof. Stoicănescu şi A. Schmidt deprins de organizaţia subversivă a gener. Aldea / M.N.R./ în urma certei pe care o avusesem cu ac. Gallev a şi grupul său. Eram în căutarea unei alte posibilităţi de acţiune .-

Prin Smaranda Brăescu şi Grpşanu Ion, am obţinut o intrevedere cu Ilie Lazăr.-

In prealabil, acesta fusese informat de Sm. Brăescu despre situaţia mea de ilegalutate şi existenţa unui grup în jurul meu.- M'am adresat lui Ilie Lazăr, din mai multe motive : fusese coleg de cameră cu tatăl meu, îl consideram omul dinamic şi cu mare suprafaţă politică, capabil să-mi dea indicaţiuni asupra utilităţii acţiunei mele subversive şi în plus, dela Sm. Brăescu, ştiam că Ilie Lazăr avea deja legături cu organizaţiuni de acest gen, anume " Sumanele Negre".-

Intâlnirea a fost perfectă pentru inceputul lunei Martie 1946, în casa lui Ghinea Simion / Griviţa 39/ eu neavând domiciliul.-

Au participat, : Ilie Lazăr, Ghinea Simion, Groşanu Ion şi subsemnatul.-

După verificarea identităţii participanţilor-făcută de Ilie Lazăr-am arătat situaţia mea şi intenţiile mele de viitor, că mă găseam in ilegalitate de un an de zile, in urma activităţii, legale in rândul " Mişcării Legionare şi organizaţiei germane din România. Din Sept. 1945 şi până in Febr. 1946 făcusem parte din M.N.R./ gl. Aldea/ Că am in jurul meu ungrup de oameni, format din foşti subalterni paraşutişti, dornic de a activa sub directive reale şi concrete.-

A propus unificarea tuturor organizaţiilor clandes-

tine şi subversive existente in Ţară sub un comandament unic pentru a coordona acţiunea lor şi care să lucreze sub instrucţiunile şi directivele P.N.T.-

Şi-a exprimat satisfacţia că există români constienţi de îndatoririle lor şi mi-a dat asigurări că acţiunea mea este binevoită şi va obţine aprobarea tuturorfactorilor de răspundere din partidul său. " Mi-a vorbit de existenţa " Sumanelor Negre" calificatende el drept o acţiune frumoasă drept o organizaţie puternică,exprimându-şi necesitatea ca eu să iau legătura cu ea.- Cunoaşte pe Gavrilă Olteanu personal şi a primit de curând dela acesta o scrisoăre de indemn la unire intre P.N.T. şi P.N.L. in alegeri. Cunoaşte organizaţia lui Aldea. Este de acord cu utilitatea unei acţiuni subervise,chiar violentă.-

Tot în discuţie, Ilie Lazăr,exprimând activitatea sa şi realizările în cadrul echipelor de şoc din P.N.T. mi-a înfăţişat schematic,intenţiile sale organizatorice,menţionând că metoda de a combate actualul regim,necesită xxxxxx violhenţă". Deaceia,pentru dotarea acestor echipe,mai are nevoie de 2oo pistoale.-

In ceiace priveste chestiunea bănească care urma să faciliteze existenţa mea şia grupului meu, urma să fie hotărâtă la o altă intrevedere.-

Aceasta este declaraţia mea, semnată nesilit.-

/ss/ TANTU MIHAIL,

1o Octombrie 1947.-

151

copie vezi vol. 8 f 314, 315

0/1318

DECLARATIE

Subsemnatul CONSTANTIN TINCU, consul în Ministerul Afacerilor Străine domiciliat în București str. ev. Zerileanu 86 declar următoarele :

1.- In Ministerul Afacerilor Străine ROIU FLORIN ducea o activitatea de convingere și captarea anumitor persoane pentru mișcarea de rezistanță din care făcea parte.-

Acea activitatea era dusă după părerea subsemnatului, de către CAMIL DEMETRESCU, BARBU probabil și alții. Șeful pentru care lucrau era POGONEANU.-

2.- La insistențele lui ROIU repetate am fost convins și înșelându-mi-se buna credință am fost atras să le fac diferite servicii.-

Astfel ROIU mi-a cerut insistent să-i procur convenția economică încheiată de guvern la Moscova în anul 1947. Fiind prieten bun cu dl. Octav Constantinescu din Ministerul de Finanțe m'am dus la acesta și l-am rugat să-mi împrumute convenția pentru o jumătate de zi, afirmându-i că Ministerul Afacerilor Străine, are nevoie de ea la biroul Păcii. Dl. Constantinescu mi-a dat convenția și i-am predat-o lui ROIU. Convenția a fost copiată și ROIU mi-a predat textul înapoi, care mi-a afirmat că o va duce lui Pogoneanu și apoi Americanilor.-

Mai târziu i-am predat lui Roiu un rezumat sumar al convențiilor feroviare.-

Alte documente nu i-am mai predat.-

Aceasta îmi este declarația pe care o susțin și o semnez.-

/ss/ C. TINCU

23 SEPTEMBRIE 1947.-

51

Ro/Ryt 01/1/80

copii vezi vol. 8. f. 310-313.

DECLARAŢIE

Subsemnatul CONSTANTIN TINCU, consul în Ministerul Afacerilor Străine cu serviciul la Subdiviziunea Vizelor domiciliat în str. Aviator Mircea Zorileanu 86, născut în Bucureşti 9 Iunie 1908 declar următoarele:

1.- Sunt funcţionar în M. Af. Străine din anul 1938, am intrat cu gradul de şef de birou prin transferare dela Ministerul de Finanţe, am lucrat la Dir. Contabilităţii din Ministerul Afacerilor Străine obţinând între timp gradul de şef de secţie la 1 Aprilie 1943 am fost numit pe lângă Leg Română din Budapesta funcţionar în gradul de şef de secţie ; pe data de 1 Mai 1943 am fost trecut în corpul Consulilor în gradul de Consul II rămânând în post la Budapesta până la data de 23 August 1944, când am fost internaţi la început de către unguri iar apoi în Decembrie 1944, am fost duşi în Germania/tot personalul Legaţiei Române din Budapesta, precum şi funcţionarii şi personalul fostelor Consulate Române dela Cluj şi Oradea circa 100 de persoane/ şi internaţi în Silezia în localitatea Obër Schreiberler. Am rămas în Silezia până în anul 1945, când am fost îmbarcaţi în tren.

In tren am stat timp de circa două luni făcând următorul traseu. Schreiberlau-Dresda-Eisenstein-Suşiţe-Regen.-

Dela Regen jumătate din grupul de mai sus am fost internaţi intr'o şcoală primară în cătunul Hochbruk.

La Hochbruk am rămas până în luna Septembrie 1945, când am fost repatriaţi prin Lintz-Budapesta-Arad cu un tren numai cu repatriaţi români organizat de americani până la Budapesta, unde ne aştepta o garnitură românească care ne-a adus până la Arad.-

./.

La înapoierea în Ministerul Afacerilor Străine am fost repartizat la Biroul Vizelor având ca şef direct pe dl. Consul General CARSTIUC. In Iunie 1946 Dl. CARSTIUC fiind numit consul general la Viena am rămas şeful acestei Subdiviziuni.-

2.- Am cunoscut pe Dl. POGONEANU înainte de plecarea mea la Budapesta Dlui lucând în minister. Raporturile mele cu Dsa au fost de serviciu înainte de plecarea mea la Budapesta. La înapoierea din Germania Dl. POGONEANU nu mai lucra în minister. L-am văzut de două ori în legătură cu repararea unei maşini D.K.W mergând la Dlui acasă.-

3.- Cu FLORIN ROIU sunt în raporturi de prietenie. Il caracterizez ca un funcţionar foarte bun fiind totdeauna apreciat în minister,ca moralitate este un om cinstit onest, corect în toate relaţiunile.-

4.- Niciodată nu mi s'a cerut şi nu am dat Dlui POGONEANU sau ROIU nici un fel de document aparţinând serviciului meu sau altui serviciu din Minister.-

Nu am văzut,nu am avut,şi nu am predat nimănui nici un fel de convenţie economică.-

Aceasta este declaraţia pe care o semnez.-

/ss/ C. TINCU

22.IX 947

25 Sept

1134

01131

copie vezi vol. 8. f 316-317.

PROCES-VERBAL

de confruntare.

Astăzi 25 Septemvrie 1947, noi Inspector general Mihalcea Constantin şi Inspector Dobre Nicolae, procedând la confruntarea dintre dl. Constantinescu Octav şi dl. Tincu Carol, am constatat următoarele :

DL' TINCU CONSTANTIN :

Imi menţin declaraţia dată la data de 24 Sept. 1947 şi precizez următoarele :

La începutul lunei Iulie 1947 am fost la dl. Constantinescu, i-am cerut convenţia economică cu U.R.S.S. şi mi-a spus că nu mi-o poate da că are nevoie de ea.

Mi-a cerut să-i aduc o adresă oficială, eu am insistat însă spunând că este urgent şi că nu o reţin decât 1/2 zi.

Mi-a spus să viu a doua zi dimineaţă, am venit aproximativ la orele 10, s'a dus în alt birou şi mi-a adus'o într'un plic. Nu era nimeni de faţă când mi-a dat-o.

Când mi-a dat-o mi-a atras atenţia că este secretă, să am grije de ea şi să i-o restitui cât mai repede.

In aceeaşi zi seara i-am adus-o la birou, unde l'am găsit singur şi i-am dat-o în acelaş plic. A acea-o a verificat lucrarea şi apoi, fără alte discuţii în această direcţie am plecat.

ss. Insp. Gral Mihalcea. ss. C. Tincu.
ss. Insp. Dobre.

DL CONSTANTINESCU OCTAV :

Nu recunosc nimic din acuzaţiile ce mi se aduc.

ss. Constantinescu Oct.

ss. Insp. Gral Mihalcea. ss. Insp. Dobre.

./.

M.C.

Drept care am dresat prezentul proces verbal, spre cele legale.

INSPECTOR GENERAL,
ss. Mihalcea.

INSPECTOR,
ss. N.Dobre.

Copie vezi vol. 8. f 316-317.

1136
133

PROCES-VERBAL

de confruntare.

Astăzi 25 Septemvrie 1947, noi Inspector general Mihalcea Constantin şi Inspector Dobre Nicolae, procedând la confruntarea dintre dl. Constantinescu Octav şi dl. Tincu Carol, am constatat următoarele :

DL' TINCU CONSTANTIN :

Imi menţin declaraţia dată la data de 24 Sept. 1947 şi precizez următoarele :

La inceputul lunei Iulie 1947 am fost la dl. Constantinescu, i-am cerut convenţia economică cu U.R.S.S. şi mi-a spus că nu mi-o poate da că are nevoie de ea.

Mi-a cerut să-i aduc o adresă oficială, eu am insistat însă spunând că este urgent şi că nu o reţin decât 1/2 zi.

Mi-a spus să viu a doua zi dimineaţă, am venit aproximativ la orele 10, s'a dus în alt birou şi mi-a adus'o într'un plic. Nu era nimeni de faţă când mi-a dat-o.

Când mi-a dat-o mi-a atras atenţia că este secretă, să am grije de ea şi să i-o restitui cât mai repede.

In aceeaşi zi seara i-am adus-o la birou, unde l'am găsit singur şi i-am dat-o în acelaş plic. A acea-o a verificat lucrarea şi apoi, fără alte discuţii în această direcţie am plecat.

ss. Insp. Gral Mihalcea. ss. C. Ţincu. ss. Insp. Dobre.

DL CONSTANTINESCU OCTAV :

Nu recunosc nimic din acuzaţiile ce mi se aduc.

ss. Constantinescu Oct.

ss. Insp. Gral Mihalcea. ss. Insp. Dobre.

./.

M.C.

Drept care am dresat prezentul proces verbal, spre cele legale.

INSPECTOR GENERAL,
ss. Mihalcea.

INSPECTOR,
ss. N.Dobré.

10 Aug

1138
01135

D E C L A R A T I E

Subsemnatul Slt.de Rez.WALTER I.PAUL,domiciliat în Bucuresti Str.Cireşului Nr.23 în continuarea declaraţiei din 10 August 1947 precizez următoarele:

- Partidul Naţional-Ţărănesc prin organizatia militară urmărea o cât mai largă legătură între partid şi armată pentru ca P.N.T., să-şi apropie armata şi să poată conta pe unele unităţi ale ei la un moment prielnic.

Prezenta declaratie o dau nesilit şi neforţat de nimeni şi o susţin în totul.-

ss/Sublocot.rez.Walter I.Paul

Bucuresti 10 August 1947.

VI

1139

01136

5 Septembrie 1947

D E C L A R A T I E

Subsemnatul WALTER I. PAUL, Slt. Rez. născut în anul 1920, în Dej. Jud. Someş, la 20 Iulie, din părinţi Ioan şi Raina, necăsătorit, domiciliat în Bucureşti, Str. Cireşului Nr. 23, asupra activităţii Secţiei Militare P.N.T., declar următoarele:

- Subsemnatul am fost trecut în rezervă în baza legii 186/945, în luna Aprilie 1945.

- În P.N.T., m'am înscris la data de 12 Aprilie 1946, din următorul motiv: Auzindu-se vorbind că P.N.T., promite reintegrarea tuturor ofiţerilor, m'am prezentat la Club D-lui Col. STOIKA STEFAN, care în acel timp deţinea funcţia de Preşedinte a Secţiei Militare P.N.T.,. Dânsul mi-a confirmat că are asigurări din partea D-lui MANIU că îndată ce partidul va ajunge la Guvern, vom fi reîncadraţi în armată, urmându-se ca să se facă o nouă epurare, după criteriile stabilite de partid, adică, intelect pregătire profesională, corectitudine, memorii etc., pentru a se respecta condiţiunile tratatului de pace. Acest lucru, pentru mine ca fiu de militar şi ca fost ofiţer activ a fost un motiv foarte tentant, ceiace m'a determinat să mă înscriu în partid. Dealtfel aceastea afirmaţiuni din partea D-lui Col. STOIKA au fost făcute în repetate rânduri în şedinţele publice tuturor ofiţerilor şi subofiţerilor în şedinţele publice spre a-i strânge în P.N.T. Incepând cu aceea dată am frecventat aproape regulat şedinţele acestei secţii până în preajma alegerilor din Noembrie 1946, când urmând a fi delegat ca asistent la o secţie de votare, n'am putut lua parte deoarece am fost arestat din motive în care P.N.T. era cauza -

Delegând pe părintele unui camarad / Locot. CRACIUN/ spre a lua contact cu un avocat, dânsul s'a dus la D-na ELLA NEGRUZI, spre marea noastră mirare dânsa ne-a xxxx răspuns că nu stă de vorbă până ce nu stabilim onorariu, - Fiind apoi puşi în libertate provizorie m'am adresat D-lui Col. STOIKA cerându-i un avocat deoarece fiind băeţi fără mijloace materiale, partidul

./.

era dator să ne delege un avocat. Dl. Col. STOIKA, mi l-a indicat pe Dl, General ZORZOR, care făcea parte din secția noastră și care era avocat. Spre indignarea mea Dl. General ZORZOR mi-a răspuns că n'are timp de procesele partidului și că nu poate pierde din cauza lor procesele sale particulare spunându-mi textual "ce-are a face dacă un membru al partidului va face câ va ani de pușcărie". Scârbit mi-am dat seama imediat de soliditatea promisiunilor făcute de P.N.T., și n'am mai participat la ședințe decât de trei ori.- de atunci până la încetarea funcțiunei acestei Secții.

- Făcându-se alegeri de comitet la secția militară în ziua de 26 Oct. 1946, a fost propus ca să fiu ales - spre a se aduce la îndeplinire o formulă democratică cum că în comitet trebue să fie și reprezentanți ai ofițerilor inferior, ai subofițerilor și ai maiștrilor militari. Astfel am fost ales eu pentru ofițerii inferiori - Plot. ALBU pentru subof. și Maistru CAZAN pentru maiștrii militari.

- Ca membrii a acestui comitet activitatea noastră a fost nulă. Acest comitet adunându-se de două ori decând a luat ființă, deși după statut el urma a se întruni tot la două săptămâni. Prima dată am procedat la alegerea unui președinte, sau de fapt s'a impus mai mult, decât a fost ales în persoana Generalului NEGREI. Dânsul prin vârsta sa înaintată și situația pe care o avusese în armată încât toți cei de față îi fuseseră elevi pe vremuri, a cerut insistent să fie ales președinte acti neadmițând să fie nici președinte de onoare, nici vicepreședinte amenințându-ne cu retragerea D-sale. După unele discuții dânsul a fost ales președinte.

- La a doua ședință a comitetului de direcție a Secției militare s'a luat în discuție știrea adusă de Dl. Col. STOIKA, că Dl. MIHALACHE, intenționează al numit pe G-ralul GHEORGHIES ca președinte al organizației militare pe țară. Această știre a produs o vie indignare pentru domnii Generali STOIKA, ZORZOR, BARBU, NEGREI, deoarece se simțeau oarecum barați ca preferința D-lui MIHALACHE să fie pentru Dl. Gl. GHEORGHIES, care n participase la ședințe decât o singură dată. Tot atunci am aflat dela Dl. Col. STOIKA ca această preferință să datorește faptului că Dl. G-ral GHEORGHIES a lucrat un proect de organizare al acestei secții pe țară și l-a prezentat D-lui MIHALAC fără știrea nimănui ~~[illegible]~~ reușind în felul acesta

./.

să-şi capete încrederea sa.

Deci conducerea secţiei militare urmând a se face tot de către cei mari, care erau sau nu în comitetul de direcţie la Gl. NEGREI, Gl. BARBU, Gl. ZORZOR, Gl. STOIKA, Col. STOIKA, Col. STATESCU, Col. SERGIU DUMITRESCU, etc. cari deastfel s'au împărţit în trei subsecţii. Organizarea sub conducerea D-lui Gl. STOIKA, juridică, sub conducerea D-lui Gl. ZORZOR şi Informaţii sub conducerea D-lui Col. DUMITRESCU.

Membrii secţiilor juridice se organiza-se întrunindu-se în alte zile decât cele obişnuite pentru şedinţele publice la Club, la locuinţa unuia dintre ei s'au la Metrom /Palatul Uica"/ unde Dl. Col. STOIKA avea serviciu. Secţia de Informaţii fiind strict rezervată pentru expunerea evenimentelor în şedinţele publice după ştirea mea nu s'a întrunit niciodată propriuzis ca nici nu-şi avea rostul - căci Dl. Col. DUMITRESCU n'avea nevoie de nimeni ca să-i ajute la expunerea cronicelor sale.

In afară de a fi membru în comitet, subsemnatul am fost însărcinat de Dl. Col. STOIKA în vara anului 1946, de a ţine locul D-lui Col. DUMITRESCU care se îmbolnăvi-se. Nepricepându-mă a face comentări şi neavând nici timp a pierde ascultând în fiecare zi postul de radio mă mulţumeam a culege din ziare cu o zi înainte de şedinţe evenimentele ce mi se păreau mai importante şi pe care le prezentam într'un mod succinct auditorilor în şedinţa publică, lucru ce nu dura mai mult de trei la cinci minute.

Insănătoşindu-se Dl. Col. DUMITRESCU misiunea mea a luat sfârşit urmând ca în cazul de va lipsi din nou să-i ţin locul.

Secţia militară a P.N.T., avea menirea de a grupa un număr cât mai mare de membrii în jurul steagului P.N.T., de a răspândi ideile partidului şi de a recruta membrii chiar din sânul armatei, căruia i se permisese de a face politică.

Propaganda se făcea dela om la om verbal, în mod general iar în preajma alegerilor s'a distribuit tot ~~xxxx~~ în mod benevol manifeste de către Col. STOIKA STEFAN spre a fi răspândite la cunoştinţe şi introducându-se chiar şi în cazărmi lăsate pe birouri şi sertare.

In afară de aceasta secţie militară prin subsecţiile sale trebuia să studieze şi alcătuiască legi şi regulamente privitoare la organizarea armatei în vederea unei eventuale guvernări, deastfel ca un asemenea eveniment să nu surprindă partidul nepregătit şi ca el să se prezinte cu un program bine precizat încă din timpul opoziţiei.-

./.

Admosfera din sânul secției militare era favorabilă anglo-americanilor care vedea cu ochi buni partidul N.T., această simpatie o desvolta și Col.DUMITRESCU, prin cronicele subexterne, urmate de comentări făcute tot de D-sa, comentarii ce erau culese din ziare ~~xxxxx~~ sau la posturile străine după revistele străine.

La o ședință la care am asistat, un comandor cu numele de MURESSTEANU, ce venise la intrunire în stare de ebrietate a insultat pe D-na ANA PAUKER, el a fost evacuat din sală, cari peste câteva minute s'a ivit din nou prezentându-și dimisia celace însă ia fost refuzată de Dl.General NEGREI. In afară de cele enumărate mai sus, în ședințele secției militare era programată o serie de conferințe. Cum însă acest program a fost stabilit după alegerile din Noembrie, eu n'am asistat decât la cele ale D-lui General ZORZOR și Col.CANTEA, intitulate "Amândouă" - cadrul disponibil", acă se aducea critici modului cum au fost făcute deblocările și se arăta cum ele ar fi trebuit făcute. S'au mai ținut și alte conferințe dar neluând parte la ședințe nu le cunosc.

In afară de ședințele publice se mai țineau intruniri ale subsecțiilor juridice și organizarea.-

~~Xxxxxxxxx~~ Membrii lor se intruneau la club așa în afară cele ce se discutau nu erau cunoscute de noi, celorlalți membrii deoarece nu erau aduse la cunoștință în ședințele publice.

In afară de membrii obișnuiți mai erau unii care lucrau direct cu Dl.MIHALACHE ex: Dl.Gl.GHEORGHIES și bănuesc Dl.General MILCUS, pe care deasemenea nu l-am văzut la ședințele noastre decât o singură dată anul trecut.

Tot la o ședință de după Crăciun membrii din cadrul disponibil și-au arătat nemulțumirea că secția militară nu se ocupă și de ei și de interesele lor. Deaceea s'a hotărât ca de fiecare ședință toți cei din cadrul disponibil să se intrunească cu o jumătate de oră înainte sub presedinția Maiorului POPA din Art.Chi. subsemnatul am fost solicitat de către Dl.MAIOR POPA de a lua parte dar am refuzat ca unul ce nu fac parte din cadrul disponibil. Eu n'am mai avut alte misiuni decât cele menționate în declarații.

Aceasta îmi este declarația pe care o semnez nesilit și neforțat de nimeni.

ss/ Slt. Rez. Walter I. Paul

Bucureşti 5 Sept. 1947.

5I 21 sept 0 4 1430

D E C L A R A T I E

Subsemnatul Walter I.Paul recapitulând declarațiile anterioare date de subsemnatul în continuare declar :

- Sunt membru al P.N.T. dela 12 Aprilie 1946. Din Aprilie 1946 am activat în Secția militară determinat de motivul că aș putea fi reintegrat în armată de către P.N.T.

- Am fost membru în comitetul de direcție al secției militare P.N.T.

- Am fost locțiitorul colonelului Dumitrescu la ședințele secției, făcând cronica externă timp de circa una lună jumătate în lipsa D-sale, fiind bolnav, din ordinul col.Stoika.

- Secția militară P.N.T. era compusă din trei subsecții - a) organizare - sub conducerea G-ral Stoika
b) Juridică - sub conducerea G-ral Zorzor
c) Informații - sub conducerea Col.Dumitrescu.

- In luna Octomvrie 1946 a fost ales un nou comitet, având în frunte pe generalul Negrei - (vezi declarația din 5 Septemvrie 1947).

- Secția militară P.N.T. avea ca scop următoarele: Să studieze și să alcătuiască legi și regulamente privitoare la organizarea armatei române aceasta pentru a nu surprinde P.N.T. nepregătit în cazul unei eventuale guvernări.

- Cunoașterea stării de spirit din armată
- Propaganda în unitățile armatei
- Ținerea la curent cu dotarea armatei și cu ordinele militare privitoare la organizarea armatei
- Se urmărea o cât mai mare legătură între partid și armată pentru ca partidul să-și apropie armata și să poată conta pe ea la momentul prielnic.

./.

M.C.

 0/1447

- Fiecare din ofiţerii de rezervă şi din C.D. a căror localităţi erau în localitatea respectivă având cunoscuţi din activitate trebuia să ţină legătura cu aceştia. (Vezi declaraţia din 2 August 1947).

- Se urmărea o acţiune de defăimare a guvernului care era dusă în special de ofiţerii activi şi apoi de către ofiţerii din cadrul disponibil a căror unităţi se găseau în localitatea respectivă şi cari aveau priza asupra ofiţerilor şi subofiţerilor de către cari erau cunoscuţi pentru a se facilita la un moment dat răsturnarea regimului actual.

- Ideile de defăimare şi de instigare inclusiv crearea de nuclee favorabile P.N.T. se făceau dela om la om precum şi prin manifeste imprimate pe ascuns de oameni de încredere ce aparţineau "tineretului militar" sub conducerea lui Mituş Ionescu care primea directive dela Penescu. Aceşti oameni de încredere erau : Locot.aviator Sicrieru, locot. av. Teodorescu, locot.av.Costică Pompei, Plut.Zolta, cari dispuneau de un Getstetner - multiplicau manifeste şi apoi le difuzau.

- Directivele erau date în această privinţă de către conducerea partidului prin col.Stoika Stef., General Zorzor, general Barbu, general Stoika, colonel Stătescu şi general Negrei Gabriel.

- P.N.T. avea mari speranţe de a lua conducerea cu ajutorul anglo-american.

In care scop col.Dumitrescu în crònicele sale urmate în comentariile făcute de el căuta să producă aţâţarea ~~spiriti~~ spiritelor contra marilor aliaţi şi că P.N.T. va prelua conducerea cu ajutorul anglo-american prin presiuni asupra Guvernului -, prin note diplomatice, prin constrângeri economice şi chiar printr'un ajutor armat (vezi declaraţia din 7 August 1947).

- Col.Stoika a comunicat la una din şedinţe că dl.Mihalache intenţionează a numi preşedinte a secţiei militare pe ţară pe general Ghiorghieş - ceeace a ~~pro~~ produs nemulţumiri şi proteste din partea generalilor - Negrei - Stoika, Barbu, Zorzor etc.

./.

0/741542

- Generalul Ghiorghieş a întocmit un plan de organizare a secţiei militare pe ţară pe care l-a prezentat direct lui Mihalache.

- Maiorul Pupa din artilerie a fost însărcinat de a ţine cu ofiţerii din cadrul disponibil şedinţe cu o jumătate de oră înainte de începerea şedinţei generale săptămânale - ce se discuta nu ştiu deoarece n'am luat nici odată parte, ca nefăcând parte din C.D.

Aceasta îmi este declaraţia pe care o susţin şi o semnez propriu şi nesilit de nimeni.

ss.Sublocot.Walter I.Paul.

Bucureşti, 21 Septemvrie 1947.

VI 7 oct 01/1143

D E C L A R A T I E

Subsemnatul WALTER I. PAUL, recapitulând declarații le anterioare în continuare declar.-

La începutul lunii Aprilie 1946 prezentându-mă la secția militară P.N.T. cu sediul în Bucuresti str. Clemenceau, condusă de dl. col. STOIKA STEFAN, fiind de față dl. col SOLOMONESCU, gl STOIKA, col. STOENESCU, aceasta petrecându-se în sala mică a sediului, iar după ce am fost prezentat celor de față dl. col. STOIKA mi-a spus următoarele :

- " Află că sunt un vechi adept al P.N.T. că am misiunei din partea dlui MANIU de a organiza și conduce provizoriu această secție, și că sunt bucuros când văd că numărul membrilor se mărește mereu, mai ales că avem nevoie de elemente tinere ca DTa., dar nu este suficent să fiu numa mebru al secției militare că trebuie să te inscri în circunscripția politică de care aparții, de unde urmează să primește instrucțiuni în ceace privegșt activitatea politică, iar în ceace privește activitatea secției militare urmează să primește instrucțiuni dela mine.-

In primul rând ai datoria de a recruta cât mai mulți mebri din rândurile militarilor de orice categori, de a face propaganda în rândurile acestora spre a-i determina de a se inscrie în secția militară P.N.T. în număr cât mai mare, căci numai prin P.N.T. va fi asigurată existența zilei de mâine a ofițerilor când se va putea repara toate greșelile făcute și a nu trăi în nesiguranța din prezent.-

A încerca de a afla starea de spirit din armată prin crearea de relații cu ofițeri activi.-

De a afla influența pe care o are P.C.R.-ul în rândurile armatei și a succesului realizat de aceasta.-

Ca încheiere Dl. col. STOIKA mi-a spus că nu trebuie să fiu mulțumit de a fi numai mebru ci trebuie să activez intens după instrucțiunile pe care urmez să le primesc dela Dsa.- "

./.

La una din şedinţele următoare col. STOIKA ŞTEFAN a cerut să se facă un registru în care să se treacă numele ofiţerilor membri pe arme şi specialităţi împreună cu toate lucrările de specialitate pe care aceştia le posedă- deasemenea şi un tabel cu adresele şi numerile de telefon ale fiecărui membru pentru a fi înştinţaţi sau chemaţi atunci când este nevoie.-

In toamna anului 1946 am luat parte la o şdeinţă de comitet din cameră mică a sediul din Clemenceau la care s'au prezentat dl. general NEGREI spunând că este trimis de conducerea P.N.T. ca să preia conducerea secţiei militare şi ca atare trebuie să fie ales preşedinte al acestei secţii deoarece urmează ca secţia militară P.N.T. să activeze mult mai intens ca până în prezent şi că conducerea P.N.T. pune mari speranţe pe această secţie militară, deoarece lupta politică se intensifică dela o zi la alta, urmând ca în viito secţia militară să aibă un rol covârşitor în ideologia politică P.N.T. care urmăreşte schimbarea conjucturii politice actuale din ţară.-

In continuare dl. general NEGREI a spus că partidul a acentuat ca fiecaremembru al secţiei militare este obligat să activeze pe tărâm politic la circunscripţia politică de care aparţine de unde urmează a primi instrucţiuni, iar din punct de vedere tehnic militar urmează a se primi instrucţiuni dela secţia militară, anunţând ca cei ce nu vor activa sau vor lipsi trei sedinţe la rând vor fi excluşi din rândurile secţiei militare.-

Cu ocazia alegeri comitetului din toamna anului 1946, din partea conducerii P.N.T., au fost delegaţi să ia parte printre alţii COPOSU ca delegat al dlui MANIU şi profesor N. K. CONSTANTINESCU ca delegat al Dlui MIHALACHE care cu această ocazie că secţia militară are datoria de a organiza vertical şi orinzontal în unităţiile militare creindu-se nuclee asemănătoare cu cele din marile intreprinderi, unde este trimis un om de incredere cu misiunea de a organiza un nucleu propriu zis având ca scop de a atrage la P.N.T. dacă este posibil chiar intreg personalul întreprinderii respective, urmărindu-se acelaş scop şi în armată.- dânsul a mai accentuat că aceia ce nu vor depune străduinţe pentru a activa conştincios şi cu loialitate pentru P.N.T. şi victoria P.N.T. care nu este îndepărtată, aceia vor fi apreciaţi ca atare, urmând ca numai cei ce au da, dovadă

că au adus folosae P.N.T., numai aceştia vor fi recompensaţi de către P.N.T., încredinţându-li-se funcţiile scontate în urma munci depuse.-

Launa din şedinţe Dl. general ZORZOR a ţinut o conferinţă despre cadrul disponibil în armată în care a adus critici felului cum s'au făcut deblocările spunând că conducerea P.N.T., va revizui operaţia deblocărilor în armată, reparându-se greşelile făcute de actuala conducere când a u fost îndepărtaţi din armată şefi de promoţie ce n'a vrut să se încadreze regimului actual şi reţinuţi elementele slabe pentru simplu motiv că s'au încadrat în una din grupările B.P.D.-

Cu ocazia unei şedinţe de comitet, col. STOIKA a mulţumit plot. GANCEARUC pentru activitatea depusă în cadrul secţiei militare dându-i ca drept recompensă suma de un milion lei.-

Plot. GANCEARUC a făcut parte din una dintre formaţiunile sanitare ale armatei.-

Legătura între secţia militară şi dl. MANIU era făcută de către dl. col. STOIKA. care avea acces la dânsul oricând, accentuând aceasta la deiverse şedinţe ale secţiei militare.-

Aceasta îmi este declaraţia pe care o susţiu şi o semnez propriu şi nesilit de nimeni.-

/ss/ Slt. rez. WALTER I PAUL

Bucureşti 7 Octombrie 1947.-

7 act 0/1146 1149

D E C L A R A T I E

Subsemnatul WALTER I. PAUL, recapitulând declarațile anterioare în continuare declar.-

La începutul lunii Aprilie 1946 prezentându-mă la secția militară P.N.T. cu sediul în Bucuresti str. Clemenceau, condusă de dl. col. STOIKA STEFAN, fiind de față dl. col SOLOMONESCU, gl STOIKA, col. STOENESCU, aceasta petrecându-se în sala mică a sediului, iar după ce am fost prezentat celor de față dl. col. STOIKA mi-a spus următoarele :

- " Aflä cä sunt un vechi adept al P.N.T. că am misiunei din partea dlui MANIU de a organiza și conduce provizoriu această secție, și că sunt bucuros când văd că numărul membrilor se mărește mereu, mai ales că avem nevoie de elemente tinere ca DTa., dar nu este suficent să fiu numa mebru al secției militare că trebuie să te inscri în circumscripția politică de care aperții, de unde urmează să primește instrucțiuni în ceace priveșet activitatea politică, iar în ceaca priveşte activitatea secției militare urmează să primește instrucțiuni dela mine.-

In primul rând ai datoria de a recruta cât mai mulți mebri din rândurile militarilor de orice categori, de a face propaganda în rândurile acestora spre a-i determina de a se înscrie în secția militară P.N.T. în număr cât mai mare, căci numai prin P.N.T. va fi asigurată existenta zilei de mâine a ofițerilor când se va putea repara toate greșelile făcute și a nu trăi în nesigurența din prezent.-

A încerca de a afla starea de spirit din armată prin crearea de relații cu ofițeri activi.-

De a afla influența pe care o are P.C.R.-ul în rândurile armatei și a succesului realizat de acesta.-

Ca încheiere Dl. col. STOIKA mi-a spus că nu trebuie să fiu mulțumit de a fi numai mebru ci trebuie să activez intens după instrucțiunile pe care urmez să le primesc dela Dsa.- "

.//.

 0112147

La una din şedinţele următoare col. STOIKA STEFAN a cerut să se facă un registru în care să se treacă numele ofiţerilor membri pe arme şi specialităţi împreună cu toate lucrările de specialitate pe care aceştia le posedă.- deasemenea şi un tabel cu adresele şi numerile de telefon ale fiecărui membru pentru a fi inştinţaţi sau chemaţi atunci când este nevoie.-

In toamna anului 1946 am luat parte la o şdeinţă de comitet din cameră mică a sediul din Clemenceau la care s'au prezentat dl. general NEGREI spunând că este trimis de cpnducerea P.N.T. ca să preia conducerea secţiei militare şi ca atare trebuie să fie ales preşedinte al acestei secţii deoarece urmează ca secţia militară P.N.T. să activeze mult mai intens ca până în prezent şi că conducerea P.N.T. pune mari speranţe pe aceasta secţie militară, deoarece lupta politică se intensifică dela o zi la alta, urmând ca în vitto: secţia militară să aibă un rol covârşitor în ideologia politică P.N.T. care urmăreşte schimbarea conjucturii politice actuale din ţară.-

In continuare dl. general NEGREI a spus că partidul a acentuat ca fiecaremembru al secţiei militare este obligat să activeze pe târâm politic la circunscripţia politică de care aparţine de unde urmează a primi instrucţiuni, iar din punct de vedere tehnic militar urmează a se primi instrucţiuni dela secţia militară, anunţând ca cei ce nu vor activa sau vor lipsi trei sedinţe la rând vor fi excluşi din rândurile secţiei militare.-

Cu ocazia alegeri comitetului din toamna anului 1946, din partea conducerii P.N.T., au fost delegaţi să ia parte printre alţii COPOSU ca delegatx al dlui MANIU şi profesor N. K. CONSTANTINESCU ca delegat al Dlui MIHALACHE care cu această ocazie că secţia militară are datoria de a organiza vertical şi orinzontal în unitătţiile militare creindu-se nuclee asemănătoare cu cele din marile intreprinderi, unde este trimis un om de încredere cu misiunea de a organiza un nucleu proprîu zis având ca scop de a atrage la P.N.T. dacă este posibil chiar intreg personalul întreprinderii respective, urmărindu-se acelaş scop şi în-armată.- dânsul a mai accentuat că aceia ce nu vor depune străduinţe pentru a activa conştincios şi cu loialitate pentru P.N.T. şi victoria P.N.T. care nu este îndepărtată, aceia vor fi apreciaţi ca atare, urmând ca numai cei ce au dat dovadă

011148

că au adus foloase P.N.T., numai aceştia vor fi recompensaţi de către P.N.T., încredinţându-li-se funcţiile scontate în urma munci depuse.-

Launa din şedinţe Dl. general ZORZOR a ţinut o conferinţă despre cadrul disponibil în armată în care a adus critici felului cum s'au făcut deblocările spunând că conducerea P.N.T., va revizui operaţia deblocărilor în armată, reparându-se greşelile făcute de actuala conducere când a u fost îndepărtaţi din armată şefi de promoţie ce n'a vrut să se încadreze regimului actual şi reţinuţi elementele slabe pentru simplu motiv că s'au încadrat în una din grupările B.P.D.-

Cu ocazia unei şedinţe de comitet, col. STOIKA a mulţumit plot. GANCEARUC pentru activitatea depusă în cadrul secţiei militare dându-i ca drept recompensă suma de un milion lei.-

Plot. GANCEARUC a făcut parte din una dintre formaţiunile sanitare ale armatei.-

Legătura între secţia militară şi dl. MANIU era făcută de către dl. col. STOIKA care avea acces la dânsul oricând, accentuând aceasta la deiverse şedinţe ale secţiei militare.-

Aceasta îmi este declaraţia pe care o susţiu şi o semnez propriu şi nesilit de nimeni.-

/ss/ Slt. rez. WALTER I PAUL

Bucuresti 7 Octombrie 1947.-

10 oct 0/1/5209

D E C L A R A T I E

Subsemnatul WALTER I. PAUL in continuarea declarației date anterior declar următoarele :

Mi-amintesc că la primele sedințe ale secției militare ce a avut loc la începutul anului 1946 s'a prezentat dl. Col. GALIIN care deși își prezentase era încă în activitatea avân comanda unei Brăgăzii din Ardeal probabil la Dej.

In discuțiile care au urmat col. GALIIN s'a oferit să aducă diferite informații și date despre aprovizionarea armatelor aliate în vederea organizării armatei noastre.-

După o săptămână când a avut loc sedința următoare dânsul nu s'a prezentat, iar după 2 săptămânii a venit cerându-și scuze că nu a putut aduce la îndeplinire cele promise fiind bolnav.-

După acea dânsul a venit la ședința următoare tot fără niciun rezultat la promisiunile făcute, invocând diferite scuze și anunțând că pleacă în Ardeal la comanda unității deoarece nici până la acea dată nu i se anunțase rezultatul dimisiei inaintate.-

Mai știu că col. GALLIN a fost seful de cabinet al fostului mareșal ION ANTONESCU.-

Aceasta imi este declaratia pe care o susțin și o semnez propriu.-

/ss/ Slt. WALTER I PAUL

Bucuresti 10 OCTOMBRIE 1947.-

30 Ghe...

011153 / 011150

D E C L A R A T I E

Subsemnatul Int.general Veteran Vasilescu V.Gh. domiciliat în Bucureşti, Str.Nouă Nr.12, declar următoarele :

Sunt născut în anul 1886 Aprilie 17 în comuna Gura Nişcov jud.Buzău. Tatăl meu , fost voluntar în războiul din 1877 fusese împroprietărit în comuna Verneşti - acelaş judeţ - comună apropiată - cu 6 ha. teren arabil.

In aceasta din urmă comună am copilărit şi trăit până la serviciul militar. Din liceu am fost încorporat în Regimentul Buzău Nr.8 (infanterie) de unde apoi în Şcoala of.rez.Ploeşti pe care am absolvit-o şi înaintat Ad-tor Sublt în Regt.16 Art. pe ziua de 7 Iulie 1909 (Focşani). La 1 Iulie 1912 înaintat Locot. am fost mutat în Reg.4 Pioneri tot din Focşani. In anul 1913 am fost ales de M.R. şi mutat de şef al Depozitului de furaje şi materiale Tecuci, unde am funcţionat până la decretarea războiului european, când am fost mobilizat la P.A. mai întâi la Depoz.Mobil Nr.3, iar dela 1 Ianuarie 1917 mutat -prin alegere -în Comandam.Armatei II (general Averescu) ca şef al Biroului Subsistenţelor Armatei. Din războí am ieşit cu gradul de maior şi am figurat pe rând ca şef al Serv.Intendenţă Ismail, Comandamentul Basarabiei la Chişinău iar în anul 1922 am fost mutat în M.R. Dir Intendenţei.

Am trecut, după aceea prin diferite Comandamente ca şef de serviciu de intendenţă de Divizie: Divizia 12 Inf.Ismail, Divizia Dunăre Galaţi, Comandam.III Teritorial Galaţi, Corp.5 Arm.Braşov (o lună) Divizia 4 Cavalerie Bârlad şi apoi M.R. Dir.Controlului de unde în 1939 am fost deblocat, cu gradul de colonel.

In recentul războiu nu am luat parte.

In timpul din 1939 - 1945 am fost procurist al

./.

M.C.

fabricei "Cielop" S.A.R. din Galaţi ; după încetarea stării de războiu, fabrica luându-şi extindere şi-a numit personal propriu în Bucureşti şi serviciile mele au încetat. De atunci trăesc din pensie şi locuesc în casa fetei mele din str. Nouă Nr.12.

- Fac parte din Cercul profesional militar al P.N.T. din luna Aug. Septemvrie 1946. Inscrierea mea se datoreşte faptului că, am întâlnit pe dl. colonel Stoika Stefan prieten şi un perfect cavaler care mi-a vorbit de nevoia unui Intendant în Cercul profesional. Am acceptat şi am fost destinat în Sub comisiunea de organizare care funcţiona subt preşedinţia dlui general Stoika Grigore. Am luat parte la convocarea preliminară, iar la şedinţa următoare (a II) am părăsit definitiv activitatea mea în această Sub Comisiune, convins că, până la încheierea tratatului de pace şi stabilirea unei posibilităţi de examinare a efectivelor şi concepţiei în ce priveşte cadrul în care trebue lucrat, nu se poate elabora un proect de lege de organizare. In locul meu am auzit că, a urmat un col. Petrescu (parcmi-se,)dar nu ştiu bine ce s'a făcut mai departe.

Ne mai având alt rol în C.P.M. şi oprit de greutăţile vieţei, frecventam C.P.M. rar şi neregulat.

- La expunerile colonelului Dumitrescu, am asistat de vreo două ori în care d-sa făcea cronica externă, expunând ştiri şi date din presă şi radio, culese în timpul unei săptămâni expirate. Nu l-am auzit de mai multe ori, fiindcă aceste expuneri făcându-se la sfârşitul şedinţelor plenare a C.P.M. eu le părăseam înainte de încheerea definitivă.

Atunci când l-am auzit, expunerile erau făcute obiectiv şi citatele lui se refereau la date culese din presa generală şi ştirile radiofonice interne şi străine.

La o şedinţă dela care eu am lipsit mi s'a spus că Colonelul Dumitrescu ar fi fost apreciat de auditoriu din sală că n'ar fi păstrat obiectivitatea - în ce priveşte Rusia Sovietică - şi că ar fi făcut, chiar în şedinţă, - cuvenita rectificare lămurind că nu a înţeles să jignească pe nimeni.

./.

Am mai auzit tot atunci că expunerile sale ulterioare s'au propus a fi cenzurate, dar nu ştiu dacă şi cum au fost cenzurate.

- In Cercul Profesional Militar, în care nu am avut nici odată altă calitate decât aceea din Subcomisiunea de organizare -

Erau instituite trei subcomisiuni:

Subcomisiunea organizărei, prezidată de g. Stoika Grigore
" juridică " " Zorzer şi secretar col. Pencu.

Subcomisiunea informativă având ca şef - pare mi se pe gl Barbu.

Misiunea lor era de a studia şi elabora proecte de legi de resort în vederea unei eventuale guvernări, iar subcomisiunea informativă avea misiunea de a aduna materialul informativ privitor la organizare, dotarea armatelor streine, care să servească ca material documentar studiilor ce se făceau.

- Până în Decemvrie 1946 preşedinte al C.P.M. a fost dl.colonel Stoika Stefan, iar dela acea dată până după Paşti când C.M.P. şi-a încetat activitatea, preşedinte recomandat de conducerea superioară a P.N.T. a fost dl.general Negrei Gabriel. Ca secretar a funcţionat până după Crăciun (1946) colonel Stoenescu Constantin iar după această dată nu-mi amintesc cine i-a urmat.

Maior Petescu care se găseşte printre noi, cred că, ar putea completa această dată ce-mi lipseşte, după cum deasemenea dl.col.Pencu care deasemenea este printre noi ar putea cred să indice componenţa Subcomisiunilor cu persoanele ce-şi aminteşte.

Prezenţa mea rară şi neregulată, face să-mi fi scăpat aceste amănunte.

- La conferinţa col.Stoika Stefan "Armata de mâine" am asistat în care d-sa a expus puncte de vedere personale ce au fost desbătute public, iar la a 2-a şi următoarea şedinţă am auzit expunerea dlui I.Mihalache "Doctrina P.N.T" care în ce priveşte armata a arătat că, viitoarea armată română trebuie, ca cel puţin în viitor să fie, modelul armatei elveţiene, cu misiunea şi pregătirea pur defensivă.

./.

La alegerile generale ştiu precis că, maior Fetecău, a fost destinat să facă excorta personală a dlui Iuliu Maniu.

Dispoziţiunea cred că s'a dat de conducerea partidului şi executată de col.Stoica Ştefan. Mi se pare că, o aceeaşi misiune a avut şi dnii general Zorzor şi Sarbu.

- Adaug că, în luna Ianuarie 1947, după ce se încredinţase unor alţi camarazi sectoarele lor, mi s'a indicat că, pentru sectorul III Albastru, am misiunea să iau legătura cu şeful sectorului căruia să-i solicit să comunice în scris C.P.M. numele ofiţerilor şi subofiţerilor ce sunt înscrişi în circumscripţiile pendinte de sect.III Albastru.

M'am prezentat dlui Avocat Leon, de care atunci prima oară am ştiut că, este şeful sectorului III Albastru iar d-sa a dispus prin secretariatul sectorului să se trimită direct şi pe măsură ce se vor primi dela circumscripţiile sectorului tabelele pe care direcţiunea C.P.M. le necesită - Ştiu dela Secretariat C.P.M. că tabelele au întârziat, din cauză că, în Ianuarie şi Februarie 1947 se făceau la circumscripţii înscrierile şi pregătirile de alegeri de comitet şi în această situaţie, se aducea cauza reală de altfel - că până nu se termină înscrierile şi verificarea lor, tabelele cerute nu se pot trimite.

Ştiu că, dela Sect.III Albastru, afară de câteva tabele, C.P.M. n'a obţinut altele din cauză că odată cu luna Martie 1947, activitatea la început stânjenită a încetat cu totul.

Aceasta este declaraţia mea pe care o susţin şi semnez propriu.

Intend.general veteran
ss.Vasilescu Gh.

30 August 1947.

/31/

1 Syt

1157
11154

DECLARATIE

Subsemnatul Int.General Veteran VASILESCU V. GHEORGHE, domiciliat în București-Strada Nouă Nr.12 - în continuare declar următoarele:

- Am fost ~~ees~~ reprezentant în București - pentru afaceri comerciale a Fabricei "Ciclop" S.A.R. din Galați începător cu anul 1940 - până prin luna Iulie 1945 /aprox./.- De altfel Fabrica nu mi-a retras procura nici astăzi, dar din Iulie 1945 (aprox) activitatea mea propriu zisă a încetat, prin aceia că, fabrica a fost obligată de nevoile sale comerciale să deplaseze și fixeze în București pe unul din sub-directorii săi - Domnul Heinrich Pohorilen căruia Intreprinderile "Titan,Nadrag, Calan" cu sediul în Calea Victoriei în Blocul Adriatica i-a încredințat și un serviciu suplimentar (Secția Asigurărilor) la una din Intreprinderile sale FORESTHIERE.- (telef.4.04.80)

Recomandarea mea către Fabrica "Ciclop" S.A.R. din Galați ca reprezentant comercial mi-a fost făcută în anul 1940 de către fostul meu subaltern din războiul 1916 - Domnul Leo Hafner - actualmente Director în Intreprinderile "Titan,Nadrag,Calan" (telefon 4.04.80)

Atribuțiunile mele erau acelea ale unui reprezentant-procurist de a preda,recepționa și încasa toate livrările fabricei către București- ca și aceia de a semna valabil pentru fabrică toate contractele de furnituri cu autoritățile publice.- Intr'un cuvânt tot ce interesa fabrica în livrările ce le făcea instituțiunilor din București ca și particularilor către care subsemnatu contractam obligația de a li se livra fabricatele lui "Ciclop".-

Fabrica "Ciclop" are posibilitatea să lucreze anumite obiecte ștanțate începând cu nasturi metalici, potcoave încălțăminte,plachouri, semne regulamentare militare, balamale și încuetori speciale pentru lăzi

R.F.

..//..

de tot felul, butoni şi balamale pt. măşti contra gazelor, piese "Sebi" şi peste toate acestea şi alte piese asemănătoare, producţia sa principală, a fost şi este şi astăzi fabricarea de Lopeţi şi casmale.- In acest sens Fabrica "Ciclop" a livrat Armatei Române însemnaţi cantităţi de fabricate şi în special Casmale şi Lopeţi, la început din acele format obişnuit, iar pe urmă casmale, lopeţi şi lopeţi "Linemann" regulamentare, articole care s'au executat pentru prima oară în ţară.- Infăptuirea s'a făcut sub Direcţia, Domnului Director Rudolf Rottenberg - Directorul Fabricei "Ciclop" S.A.R. şi concursul personalului technic în cap cu D-l Inginer Jijie.- (Primul este în Brăila, secundul în Galaţi).-

- Fabrica dispunea până către sfârşitul anului 1943 de circa 200 lucrători. Astăzi cred că are mai puţini din cauza randamentului scăzut în urma insuficienţei materiei prime.-

- Conduita Fabricei atât cât am fost procuristul ei, a fost în totdeauna lăudabilă - iar fabricatele sale au fost întotdeauna preferate, primind chiar scrisori oficiale de mulţumire din faptul cum s-a achitat de grelele sale sarcini.-

Domnul General Trotoaghi şi Colonel Mihăilescu Ion amândoi foşti pe rând Directori ai Direcţiunii Geniului din M.Războiu, vor putea da, la nevoie referinţe în acest scop, de se va simţi nevoie -. In ceace priveşte conduita mea şi a Fabricei al cărui procurist am fost.-

- Cu privire la sub-comisiunea informativă din Cercul profesional Militar - rectific că şeful ei ar fi fost Generalul Barbu şi indic că, îmi amintesc că şef desemnat era Colonelul Dumitrescu.- Misiunea acestei secţii - a fost după părerea mea de a aduna material documentar pentru nevoile de studiu ale proiectelor de legiuri şi regulamente militare pe care sub-comisiunile le avea în întocmirea lor - Sub-comisiunile indicate de mine în declaraţia anterioară au fost numite cam prin Decembrie 1946 sau cu o lună înainte, aşa încât ţinând seamă de sărbătorile Crăciunului şi Anului nou, activitatea - cel puţin în ce priveşte pe acela a

..//..

organizărei a fost redusă.-

O singură excepţiune a fost pentru Sub-comisiunea juridică care funcţiona cu mult înainte şi după cât ştiu a întocmit un proiect pentru Legea - Inaintărilor în Armată, şi unul pentru Poziţia Ofiţerilor. Aceste proiecte, al căror conţinut nu-l ştiu au fost alcătuite sub preşedinţia General Zorzor, secretarul Comisiunei fiind Colonelul Pascu Gh. şi sub asistenţa Colonelului Stoika Stefan - dela care ştiu că, s-au străduit să dea 2 proiecte de Legi - drepte democrate şi înlăturatoare de abuzuri - în aplicarea lor.-

- Cu privire la Dl.Colonel Stoika Stefan, declar că-l cunosc de prin anul 1924.- D-sa în gradul de Lt.Colonel era ajutor Comandant al Regimentului 22 Artilerie din Bolgrad, iar subsemnatul în gradul de Maior eram şef al serviciului Intendenţei Diviziei 12 din care citatul Regiment făcea parte.- Legăturile de serviciu obligate între Regiment care, în materie administrativă este înfăţişat prin Responsabilul său - Ajutorul de Comandant - a făcut să cunosc bine caracterul franc, loial şi cinstea ireproşabilă a Dlui Colonel Stoika Stefan.-

Mai în urmă D-sa a devenit şi Comandant provizoriu al acelui Regiment şi mai apoi şi Comandant definitiv.-

Cu familia D-sale nu am avut legături nici atunci şi nici astăzi.- Cunosc pe Doamna pe care am întâlnit-o de atunci - prin întâmplare de 2-3 ori - Odată în Ismail (prima vară) apoi în Bucureşti - în cabinetul Dlui Colonel Stoika Stefan pe timpul când era Secretar General al Ministerului Inzestrărei - prin anul 1942, şi a treia oară pe stradă.-

Relaţiuni de familie nu am avut nici odată şi nici vizite personale nu ne am făcut vreodată.-

In anul 1929 - subsemnatul am fost mutat din Ismail la Divizia Dunăre Galaţi, iar D-sa a rămas mai departe în Regim. 22 Atilerie - unde bănuesc (nu ştiu sigur) că, a rămas până în anul 1932 când a fost mu-

. ./. .

tat în București - în M.R. la Serv.Technic. Apoi știu că, a funcționat ca Director al Arsenalului Armatei - de unde a fost trecut în rezervă.-

In timpul guvernării Antonescu - Col.Stoika Stefan - a fost Secretar General al Ministerului Inzestrării - funcțiune în care a stat (nu pot preciza) până în anul 1943 către sfârșit.-

In aceasta funcțiune a sa și a obligațiunilor mele izvorâte din calitatea de Procurist al Fabricei "Ciclop" am fost nevoit ca de vre-o 2-3 ori să mă adresez Secretariatului pentru unele măsuri nedrepte sau inechitabile luate de către unele Direcții din M.I.P.R. contra Fabricei "Ciclop" S.A.R. și mărturisesc că, de pe care dată - D-sa a rezolvat pe loc cazul în limita dreptății.-

- Fără să știu precis - bănuesc că Dl.Col. Stoika era un mai vechiu simpatizant al P.N.T., Ceia ce știu însă sigur este că, D-sa nu era un Germano-fil.

- Despre membrii care frequentau Cercul profesional Militar indic: Generalul aviator Niculescu Achile pe care l-am văzut în mijlocul camarazilor de 2 ori.- (e pensionar) (Generalul) Amiral Georgescu - o singură dată (e pensionar) Colonel Cantea (Arma n'o cunosc) de 2-3 ori.- (este pensionar) Colonel Solomonescu fost în infanterie (pensionar de câțiva ani) Domiciliile lor nu le cunosc.-

- In legătură cu Sub-comisiunea Informativă mai adaugă, am înțeles că materialul documentar ce credeam că trebuia să aduna trebuia să se refere la modul de organizare al Armatelor streine, legiuirile lor de recrutare personal ofițeresc, subofițeresc și trupă, modul lor de înaintare, salarizare etc., în fine tot ce ar putea interesa un studiu și termen de comparație.

Aceasta declarație o susțin și o semnez propriu

Int.General Vetor.sn.Vasilescu.

1 Septembrie 1947.

DECLARATIE

Subsemnatul Intend.GENERAL VETERAN VASILESCU V.GH. domiciliat in Bucureşti - strada Nouă Nr.12, asupra celor întrebate declar următoarele:

- In cele ce priveşte posibilitatea înfiinţarei unor unităţi militare în străinătate, părerea mea este că, acest lucru în organizarea lumei internaţionale de astăzi, este o imposibilitate.-

- In ce priveşte ceia ce crede subsemnatul asupra acţiunei ce ar fi întreprins grupul Mihalache în cazul când i-ar fi reuşit tentativa de fugă cred că o acţiune de propagandă şi poate şi una de natură diplomatică.-

- Relaţiuni asupra activităţei în C.P.M. a persoanelor de mai jos;

Dl.General Stoica Grigore era membru în comitetul de conducere al C.P.M. şi preşedinte al subcomisiunei de studii al organizarei.-

Dl.General Gheorghieş - era membru al C.P.M. L'am remarcat cam de 2 ori în sala de adunare, din care odată când a avut loc alegerea Comitetului de conducere al C.P.M.

Dl.General Av.Dimulescu Achile - nu a avut nici o activitate.- Am remarcat prezenţa sa în sală de 2 ori numai.-

Dl.Amiral Georgescu - o singură dată l'am văzut şi atunci era ziua când a fost admis membru al C.P.M.- Nu-i cunosc vre-o activitate.-

Colonel Dumitrescu Serghiu. L'am remarcat de câte va ori la şedinţe.-

Nu-i cunosc nici un fel de activitate.

Colonel Stoica Stefan, a fost creatorul iniţial al C.P.M. iar la înscrierea mea (Septembrie 1946)

E.F.

..//..

era preşedinte, funcţiune care aprox. în Noembrie 1946 a fost trecută Domnului General Negrei Gabriel, D-sa rămânând Vice Preşedinte.-

- Colonel Stoenescu - a fost cam până în Decemvrie 1946, secretarul C.P.M.-

- Colonel Statescu - a fost cassier al C.P.M.

- Colonel Mihăilescu Ticuţă - ştiu că, a fost numai simpatisant al C.P.M. L'am remarcat o singură dată în sală (eu frequentam rar şedinţele) cu care ocazie Dl.General Negrei Gr.Văzându-l l'a întrebat în glumă dacă doreşte să se înscrie şi tot în glumă răspunsul a fost că, a venit numai să se informeze.- Nu-i cunosc nici o activitate.-

- Comandor Dumitru - era membru al C.P.M. - altă activitate nu i cunosc.

- Locot.Kalter - Plut.Albu, Maestru Militar Capan şi Maiorul Popa, erau membri în comitetul C.P.M. aleşi ca reprezentanţi ai gradelor respective.- Vre-o activitate de remarcat pentru ei, nu cunosc.-

- Despre un plan de organizare, nu ştiu nimic şi cu atât mai puţin că ar fi trebuit dat cuiva.

- Despre organizaţia Tineretului Militar, declar că, în cadrul C.P.M. nu a existat o asemenea organizaţie.-

- Legătura între C.P.M. şi conducerea centrală a P.N.T. o făcea - cum e normal - de către Preşedintele C.P.M.

Intre C.P.M. şi Sectoare s'a făcut legătura prin corespondenţă în sensul de a se cunoaşte numele ofiţerilor şi subofiţerilor care figurăd înscrişi la circumscripţii - nu figurau înscrişi în C.P.M.

Această hotărâre s'a luat - după cât îmi pot aminti - cam prin Ianuarie 1947 (finele lunei) cu care ocasiune s'a pus în vedere sectoarelor să înainteze listele.- Operaţiunea de răspuns a întârziat însă prin aceia că, circumscripţiile fiind tocmai în faza definitivă de noui înscrieri de membri şi apoi de

..//..

alegerile lor de comitete de conducere, lucru care nici până în Febr. 1947 nu se terminase la circumscripţii - în mod fatal listele n-au putut parveni decât în parte la C.P.M.-

Dela 1 Martie 1947, orice activitate a C.P.M. a încetat şi implicit lucrurile au rămas în această fază.-

- Cu privire la unele lucrări sau date ce ar fi fost cerute de Englezi sau Americani, nu ştiu şi nici nu am auzit.-

- Misiunea C.P.M. în timpul alegerilor - n'o cunosc în adevăratul înţeles al cuvântului. Stiu însă că, un grup de câţiva ofiţeri au făcut escorta, în alegeri a D-lui Iuliu Maniu, iar câţiva au fost destinaţi ca asistenţi la localurile de vot. Numărul redus al acestora se explică prin aceia că, abia după alegeri, Comitetul s'a organizat cum şi faptului că, mulţi dintre ofiţeri s'au eschivat de a participa ca asistenţi.-

- Discuţiile în şedinţele C.P.M. erau angrenate de comitetul, conducător prin preşedinte alternând între discuţii profesionale şi conferinţe instructive în cadrul cunoştinţelor de ordin profesional. Conferinţe politice, personal nu am auzit de cât aceia a D-lui I. Mihalache, ţinută cam prin Februarie 1947, cu subiectul "Doctrina P.N.T.".-

- Legături cu ofiţerii activi din cadrele armatei, nu am remarcat în C.P.M.- Trebuie însă să afirm că, dintre deblocaţi erau înscrişi în acest Cerc. Profesional cei ce au solicitat acest lucru.-

+

+ +

Subsemnatul - nu am avut nici un rol în comitet - prin faptul că, nu mi-am pus nici măcar candidatura - şi nici timp nu am avut să mă ocup de alte treburi de cât de nevoile de viaţă ale familiei mele, aşa explicându-se frequentarea destul de rară a C.P.M.

Aceasta este declaraţia mea pe care o susţin şi semnez propriu.-

Int. General Veter.
ss. Vasilescu

3 Septembrie 1947.

-51-

8 01161
1164

D E C L A R A T I E

Subsemnatul Intend.General Veter. VASILESCU V.GH. din Bucureşti, Str.Nouă Nr.120 mai declar în continuare următoarele:

Componenta Sub-comisiunei de organizare a C.M.F. era după cât îmi reamintesc,următoarea:

Dl.General rez.Stoica Grigore
Dl.Colonel rez. Leonescu
Dl.Colonel rez.Spiridoneanu
Dl.Colonel rez.Stătescu
Dl.Int.Col.azi Int.General Veter.Vasilescu V.Gh.
Dl.Lt.Col. Petrescu (numele acestuia este aproximativ).-

- Conferinţa ţinută de Dl.I.Mihalache la C.M.F. a fost o expunere succintă a "DOCTRINEI P.N.T.".-

Cu privire la Armată,Dsa a accentuat că,Armata Română de mâine trebuie să fie modelul Armatei Elveţiene cu menirea strictă de a-şi apăra numai hotarele,iar în ce priveşte armătura - ţinând seamă că fiecare cetăţean trebuie să fie soldat - ar fi de dorit să fie la cât mai aproape de ei - depozitate pe judeţe,plăşi,mergând - dacă se poate - chiar până la luptători.-

- Conferinţa, Col.Stoika Stefan - a atins multe puncte în legătură cu "ARMATA DE MAINE". In privinţa efectivelor, Dsa a spus că efectivele Armatei noastre nefiind cunoscute atunci, cu certitudine, trebuie preconizat în ceia ce Tratatul de pace va admite,să reprezinte numai Luptătorii propriu zis - iar trupele de poliţie (Grăniceri şi Jandarmi) să fie alocaţi în bugetele M.F. respectiv M.I.- De asemenea Medicii Militari, să conteze în bugetul Ministerului Sănătăţii, iar administratorii Militari în acel al M.F., mergându-se până acolo în cât aceştia să fie funcţionari civili militarizaţi,pentru a nu răpi locurile bugetare ale ofiţerilor instructori comba-

E.F. ..//..

tanţi.-

Tot ceiace a spus le a supus desbaterei publice a membrilor C.M.P. intr'o şedinţă următoare, la care nu am participat şi nu ştiu ce s-a discutat în contradictoriu.

Aceasta îmi este declaraţia mea pe care o susţin şi semnez.-

ss.Int.Gen.Veter.VASILESCU

8 Septembrie 1947.

10 sept. 01163
1166

(51)

D E C L A R A T I E

Subsemnatul Int. general veteran VASILESCU V GHEORGHE domiciliat in Bucuresti strada nr. 12 in continuare mai declar următoarele .-

Cu privire la pasajul referitor la Armată, din cuvântarea Dlui I MIHALACHE ţinută la C.P.M. cu subiectul " DOCTRINA P.N.T. am putut reţine că, Dsa in calitatea sa, preconiza ca viitoarea Armată Română să, aibă organizarea şi concepţia Armatei Elveţiene, accentuând că, ideia agresivă trebuie inlăturată, iar viitoarea Armată să fie compusă din toţi bărbaţi capabili de a-şi apăra Tara şi hotarele,/ aci Dsa a introdus citatul poetic al lui Eminescu că, ne apărăm pământul, sărăcia si neamul/ si continuând Dsa şi-a complectat ideia in sensul că, o asemenea armată, ar trebui să aibă armamentul necesar apărărei toritoriului naţional în cât mai aproape de cea de ; judeţe, plăşi chiar :

Descrierea primei sedinţe a sub. comisiunei de organizare a decurs, astfel / expun din memorie/: Data ţineri sedinţei nu mi'a amintesc.

Cred s'a intocmit / era sedinţa iniţială/ adunarea s'a făcut intr'o cameră dela etajul ultim al clădirei P.N.T. din str. Clemenceau, era, după cât se vorbea camera dactilografiei Domnului Penescu.-

In acea cameră s'au adunat membri componenţi/ nu am veni toţi/ şi de care un timp nu-mi aducesm aminte- şi care erau :

Colonel STATESCU, col. SPIRIDONESCU, col. LEONESCU şi paremise şi col. SOLOMONEANU / toţi rezervişti/ şi sub preşidenţi Dlui general STOIKA GRIGORE. La putin timp a sosit si col. STOIKA STEFAN care şi-a exprimat dorinţa să asiste şi el la sedinţa iniţială.-

Intâmplător din biroul de alături a apărut, după puţin timp, Dl. PENESCU secretarul general al P.N.T. care văzându-ne adunaţi şi intrebând de scopul intrunirei, a ţinut să se prezinte şi după putin timp ne a părăsit cu urarea convenţională. A luat apoi cuvântul Domnul general STOIKA GRIGORE care, imi amintesc bine s'a pierdut in generalităţi din care nu am putut nici atunci

şu cu atât mai puţin astăzi să reţin ceva. După orice 10 minute mi s'a dat cuvântul mie şi intr'o formă corectă am pus chestiunea că,un proect de lege a organizării armatei, nu s'ar putea concepe fără a se cunoaşte mai întâi cu certitudine efectivele admise de Tratatul de Pace şi odată cu el eventualele dispoziţiuni ce ar rezulta din aplicarea acestuia.-

Punctul meu de vedere a mai fost îmbrăţişat de un alt camarad-col. LEONESCU/ dacă memoria nu mă înşeală/ după care Dl. general STOIKA GRIGORE,intră în replică,având pentru mine un cuvânt de glumă care m'a durât şi anume că ;"competenţa mea s'ar plasa mai bine când se va discuta legea soldelor".-

Era concluzie deplasată la origina mea de fost intendent.

In orice,caz punctul meu de vedere a triafat prin aceia că,nu se xxxxxxx poate concepe un proect de lege de organizare fără cunoaşterea guantumului efectivelor. Lucru de care se leagă negreşit osatura unei organizării.-

Dl. col. STOIKA STEFAN,a pus capăt distracţiei şi apoi părăsind toţi sala am plecat,fixându-ne viitoarea şedinţă cu o săptămână sau sau 2 după aceia/nu-mi aduc aminte/. La următoarea şedinţă, subsemnatul cu hotărârea de a rupe complect cu această sub comisie în care persoană Dlui general STOIKA GRIGORE nu -mi mai făcea plăcere am sosit la ora indicată / pare-mise 10 dim.// cu orice 20 minute înainte şi am găsit pe Dl. gl. STOIKA GRIGORE, cetind un ziar-in camera din stânga parterului clădirei P.N.T. din strada Clemenceau nr. 9,insoţit de sublt. Lăzărescu şi de col. SOLOMONEANU in aşteptare. I-am comunicat că,sunt obligat să părăsesc în aceiaşi zi Bucureştiul şi ca atare m'am scuzat că nu pot participa la şedinţă. Adevărul era că,plecarea mea era în proect numai şi s'a întâmplat de fapt a doua zi dimineaţa. La plecarea mea deacolo sosea şi col. SPIRIDONEANU. A doua zi eu am plecat la Braşov,in interesul firmei" Metafer" care dorea să cumpere dela I.A.R. Braşov o cantitatea însemnată de Deşeuri de zinc.-

Nu sunt sigur dacă Dl. gl- STOIKA GRIGORE a înţeles că,eschivarea xxxxxxxxxxx nu era un refuz,

dar mai târziu / câteva săptămâni/ la adunarea sa obişnuită a C.P.M. mi-a reproşat absenţa mea continuă şi că,mă înlocuit. Dlui col. STOIKA STEFAN i-am spus intr'una din sedinţele obişnuite ale C.P.M. că,greutăţi familiare-care ce e drept pentru mine sunt apăsătoare-m-au împiedicat să mai particip la subcomisiune. Gral STOIKA GRIGORE iar deaxmia mi-a replicat să-l las că se descurcă el singur.-

Activitatea comisiei de organizare o definesc cu rezervă fiindcă nu cunosc textul regulamentului ei interior,dar după părerea mea era acela de studiul legilor organice ale armatei şi alcătuirea proectelor referitoare la : Legea de organizare / cea mai principală/,Legea recrutări,Legea administratieă armatei, Legea soldelor,Legea căsătoriilor in armată,etc. fără a menţiona pe aceia a Poziţiei ofiţerilor,a inaintărei în armată care erau deja alcătuite anterior datei de numire a sub comisiunei din care am făcut parte.-

Dacă această sub comisie a pregătit pxxmvreun proect de lege-nu pot afirma precis,dar din cele ce mi-a reproşat Dl. general STOIKA GRIGORE că,nu am mai luat parte la lucrări,deduc că,sub comisiunea a lucrat.

Aă de adăugat aci,un pasaj ce mi-a scăpat in declaraţiile precedente,din conferinţa Dlui col. STOIKA STEFAN cu titlu " ARMATA" de MAINE"-şi anume partea privitoare la o eventuală pregătire a tineretului înainte incorporării sale în Armată. Dsa a svârlit ideia aşa cum a făcut cu o bună parte din ideiile expuse în conferinţa sa,şi a cerut insistent camarazilor ascultători ca în viitoarele întruniri de Vineri să vină cu propuneri şi criticele lor. La viitoarea şedinţă nu am participat. După cât îmi amintesc,Dsa recomandă că tineretul ar trebuia,intru'un fel pregătit,pentru a se uşura sarcinile instructorilor atunci când tinerii vor veni sub drapel-făcând manevre asupra faptului că TRATATUL DE PACE ar putea interzice asemenea închegări premilitare.-

Despre redactarea unui plan general de organizare al Armatei,ce ar fi fost elaborat de sub comisiunea de organizare a C.P.M.- Nu ştiu nimiv.-

Despre vre'o latură ascunsă a activităţei desfăşurată de C.P.M. Nu ştiu nimic. La cercetările la care

am fost supus până astăzi - mi s'a afirmat de către Dl. Anchetator dela Inchisoarea M.I. cum că ar fi în possesiunea unui document pe care Dsa îl denumea planul de organizare LINIA VERDE, Praga -Bucuresti de care Dsa mi-a cetit observaţiunea că se scria acolo despre înfinţarea unor trupe Româneşti în Ceho-Slovacia-cu tendinţe ostile ordinei interioare Româneşti şi aliatei noastre Rusia sovietică.

Mai întâi atât cât mă pricep eu ca fost intendent militar ideia scrisă acolo de a se exporta oameni şi ostaşi,peste graniţă şi a se constitui unităţi militare,acolo mi mi se pare o monstrozitate a gândire bolnavă şi scrisul unui dement. Dacă in adevăr există aşa ceva-lucru ce mintea mea refuză să admită atunci cu toată indignarea unui ostaş şi român conştient,mă desolidarizează plin de revoltă de Cercul celor ce ar fi comis asemenea faptă şi eu,personal uluit de posibilitatea unor asemenea fapte cer sancţiunea legală şi meritată unor asemenea criminali.-

In ce priveste conferinta Dlui col. CANTEA aa a fost ţinută la 1 sau 2 săptămâni,după aceia a Dlui col. STOIKA STEFAN,şi a avut titlul " ARMATA MODERNA" Nu-mi reamintesc pasagele ei,fiindcă avea caracterul unei cuvântării de generalităţi,iar pe deasupra este şi mult timp de atuncea,dar ceace a incheiat cuvântarea aa a fost afirmaţiunea sa detailată cu grozăviile ce ar cădea pe întreg globul în cazul unui război,in care bomba atomică ar avea intrebuinţare.-

Aceasta este declaratia pe care o sustin şi subscriu propriu.-

/ss/General vet. Vasilescu Gh

lo Septembrie 1947.-

12 sept. - 1170
1167

DECLARATIE

Subsemnata VASILESCU ROZA născ. SCHOB, în continuare mai declar:

Stiu că Plut.Adam dela Postul de Jand.Zărneşti, a venit împreună cu 2 brigadieri prin luna Ianuarie 1947, făcând un control la toate cabanele. La Cabana noastră şeful postului l'a găsit pe Rusu Gavrilă sin Puiu, căruia ia făcut perchiziţie, cu scopul de a găsi arme.

La acest control a găsit cartuşe (10) şi un încărcător gol.(la Gavrilă). Aceste cartuşe şi încărcătorul la luat şeful postului - Adam pentru el, iar pe Rusu la lăsat singur într'o cameră şi ei au coborât la bucătărie unde au mâncat împreună cu noi. Când s'a întorş sus, după o oră şi jumătate, Rusu dispăruse.- Atunci Dl.Plut.Adam m'a întrebat unde este Rusu şi i-am răspuns, că eu ştiu unde este Rusu doar l'aţi avut în mână decât nu l'aţi legat, iar Plut.mi-a răspuns din nou că am avut încredere în el. Seful Postului ne-a spus să strângem toate bagajele, inclusiv hainele militare, mantale şi să le ducem jos acasă la el. In adevăr tata le-a luat şi dus jos, însă negăsindu-l pe Dl.Plut. acasă le-a lăsat la Nişcov. Stiu că Rusu după acea perchiziţie în urmă, s'a plâns că ia dispărut un ceas şi altele. Am văzut pe Dl.Plut.că a umblat atunci într'o cutie unde era ceasul şi un stilou care a fost înapoiat lui Rusu.- Stiu deasemenea ca Plut.Adam făcea chefuri împreună cu Rusu, Istrate, Mocanu şi Nişcov, la acesta din urmă acasă.-

Susţin şi semnez,
ss.Roza Vasilescu.

Bucureşti, 12 Septembrie 1947.

E.F.

VII

15 Sept.

0117168

DECLARATIE

Subsemnatul general Indent. veteran VASILESCU V. GHEORGHE, domiciliat in Bucuresti str. Noua nr. 12 mai declar in continuare, următoarele :

- In ziua de 12 Septembrie 1947, maestrul militar CAZAN TEODOR in timpul cât se găsea, in inchisoarea Văcăresti la un loc cu dăloneIul Stătescu, acesta i-ar fi destăinuit cum că la cercetările la care a fost supus ar fi declarat că el, /Stătescu/ ar fi ştiind despre planul de organizare intocmit de col. STOIKA STEFAN. In plus ar fi adăugat că, despre acst lucru ar şti subsemnatul şi Căpitanul Zaharia. CAZAN a stăruit asupra acestui lucru şi Stătescu ar fi retractat spunând că, i se pare că, cel ce ştia despre acest lucru nu aş fi cu şi cpt. Zaharia ci col. Spiridonescu.-

In fata acestei situaţii mişelnice cer din răsputeri să se facă lumină in cel mai scurt timp, stabilindu-se adevărul Declar cu tărie că, nu am ştiut niciodată nimic despre subiectul sus arătat, şi cu atât mai puţin de intocmirea unui asemenea act, cetirea lui in comisiune sau aiurea.- Pare ~~xxxxxx~~ sigur insă, că, col. Stătescu ar fi avut cunoştinţă, dacă arestările lui CAZAN se adeveresc.-

Cu privire la cuvântarea Dlui I. MIHALACHE "Doctrina Partidului N.T." ţinută la C.P.M. rog a se complecta fraza mea adăugându-se la sfârsitul pasajului respectiv depe cuvintele pe Judeţe şi Plăşi chiar, cuvintele" mergându-se până acolo, de a se putea ca armele luptătorilor să se găsească chiar la acasă" la endemâna lor, oricând va suna goarna".-

Declaraţia mea de faţă pe care am dorit a v'o prezint in ziua de 12 cr. a intârziat până acum, din cauze independente de mine. Nu aţi ~~xxxxxx~~ fost anunţat.-

Aceasta este declaraţia mea pe care o suţin şi semnez.

/ss/ Int. general veteran

VASILESCU V. GHEORGHE.

VII

1172
01169

D E C L A R A T I E

Subsemnatul Intend. general Veteran V. ~~GHEORGHE~~ VASILESCU domiciliat in Bucuresti strada Nouă nr. 12, mai declar următoarele ; în continuare ;

Cu privire la tentativa de fugă a grupului MIHALACHE depe terenul Tămădău, recunosc că, la data arestării mele / 25 Iulie 1947/ m'am indoit de veracitatea faptului aşa cum era expus de ziare. Astăzi insă tentativa de fugă fiind un fapt cert, mărturisesc că, in indignarea ce mă stăpâneşte nu sunt in stare să găsesc cuvinte corespunzătoare pentru blama fapta dlui. MIHALACHE.-

Incercarea sa de ~~xxxxx~~ dezertare dela datorie, nu era fapt care să-l privească personal, din moment ce era seful politic al partidului N.T.

Fapta are deci caracterul unei laşităţi grosolane cu repercisiuni atât de triste pentru acei ce l-au crezut că este un sef-faptă egală in valoarea morală. Dacă se poate zice astfel - că a unui comandat ce 'şi lasă ostaşii fără căpetenie.-

Nu numai că, desaprob cu indignare această faptă, dar personal mă simt atât de amărât şi indurerat că, am putut face parte- chiar timpul scurt cât am contat in P.N.T. dintr'un partid cu asemenea, sefi, partid si sefi de care mă desolidarisez complectamente şi pentru totdeauna, cu regretul permanent că, mi-am expus numele şi persoana mea intr'o organizaţie cu asemenea sefi şi metode.-

Aceasta este declaratia mea pe care o sutin si semnez.

/ss/ Int. general Veter.
VASILESCU V. GHEORGHE,

26 Sept

~~1173~~ 1170

D E C L A R A T I E

Subsemnatul Int.general Vasilescu V.Gh. (veteran) domiciliat în București - Str.Nouă Nr.12 - fiul lui Vasile (mort) și al Anei, născut în anul 1887 luna Aprilie 17 în comuna Gura Nișcov județul Buzău, căsătorit cu Ana Stoica, cu un copil declar următoarele :

Am urma Școala militară T.R.Ploești și în anul 1909 am fost înaintat Sublt.Adm-tor - în reg.16 Art.

In războiul de reintregire am intrat cu gradul de locot. și am ieșit maior. Am trecut prin : M.R.Comandam.Basarabiei și apoi șef de serviciu de Intendență I-a Divizia 12 - Ismail, Divizia Dunăre Galați, Corp. III Armată Teritorial Galați, Divizia 4 Cavalerie Bârlad și M.R. Dir.Controlului București de unde în 1939 am fost deblocat cu gradul de colonel. Din 1939 până în Iunie 1945 am fost procurist-reprezentant al Fabricei "Ciclop" S.A.R. fabrică de produse metalice din Galați cu reprezentanța în București.

- Sunt înscris în cercul profesional militar P.N.T. din aprox.Aug.-Sept.1946 - prin colonelul Stoika Stefan care era pe atunci președintele C.P.M. - motivat și de faptul că, aceasta avea nevoie și de un intendent Militar în C.P.M.

Pe colonelul Stoika Stefan îl cunoaștem din 1924 dela Bolgrad, iar în timpul cât a fost secretar general la Ministerul Inzestrării (1940 - 1944) m'a ajutat de două ori în legătură cu nedreptățile ce Fabrica "Ciclop" suferea.

- In C.P.M. am fost destinat ca membru (intendent) în comisiunea de organizare, al cărui președinte era dl.general Stoika Grigore.

- Stiu că, general Stoika Grigore a discutat în prima ședință a comisiunei, despre elaborarea unei legi de organizare a armatei. La redactarea ei nu am luat parte, fiind supărat de o apreciere jugnitoare,

./.

M.C.

 011174

ce mi-a adresat generalul Stoika Grigore la prima şedinţă. De aceia chiar dela a doua şedinţă m'am derobat de a mai participa la şedinţele Comisiunei de organizare.

Despre planul de organizare al Armatei, redactat de colonelul Stoika Stefan nu am luat cunoştinţă decât cu ocazia cercetărilor.

====

- In timpul alegerilor parlamentare din Noemvrie 1946, ştiu că, unii din camarazi şi anume : generalii Zorzor şi Barbu, colonelul Stătescu şi maiorul Petecău, i-au făcut gardă personală dlui I.Maniu. Alţi camarazi ştiu că, au fost destinaţi ca delegaţi la secţiile de votare, însă nu pot preciza cine au fost aceştia.

Personal nu am fost nici delegat şi nici asistent la vreo secţie de votare.

După alegeri, s'au dat dispoziţiuni de conducerea P.N.T. prin dl.general Negrei să ne înscriem la circumscripţiile P.N.T., unde se intra în subordinea şefului politic al organizaţiei de circumscrpţie sau sector.

=====

- In Februarie 1947 am fost delegat de dl. general Negrei (care după alegerile parlamentare luase conducerea G.P.M. în locul colonelului Stoika Stefan, ce rămăsese vice preşedinte) cu organizarea Sectorului III Albastru, la sediul căruia am luat legătura cu avocatul Leon. Am cerut (conform instrucţiunilor primite) şi s'au întocmit în parte, tabele pe circumscripţii P.N.T. de ofiţerii, subofiţerii şi maeştrii militari ce erau membri de partid, în scopul coordonărei cu G. P.M.

- In ce priveşte organizarea G.P.M. avea trei comisiuni şi anume :

Comisiunea	organizărei	-	preşedinte gl Stoika Gr
"	juridică	-	" g-ral Zorzor
"	Informativă	-	" Lt.Col.Dumitrescu Constantin.

-După câte ştiu, comisiunea de organizare avea atribuţiunea de a elabora legi şi regulamente de organi-

./.

zarea Armatei.

- Comisiunea juridică avea atribuţiunea de a examina, din punct de vedere juridic toate proiectele de legi şi regulamente militare. Inainte de infiinţarea Comisiunei de organizare, ştiu că, Comisiunea juridică (secretar colonel Pencu) au elaborat două proiecte de legi : legea poziţiei ofiţerilor şi legea de înaintare.

- Comisiunea Informativă - avea atribuţiunea de strângerea materialului informativ şi documentar pe plan intern şi extern. Stiu că, în cadrul adunărilor plenare ale C.P.M. colonelul Dumitrescu Constantin făcea expuneri verbale asupra cronicei interne şi externe asupra evenimentelor politice.

Am auzit că, într'o asemenea expunere, colonelul Dumitrescu ar fi avut o atitudine interpretată ca anti-sovietică.

- In ce priveşte componenţa comisiunei de organizare, mai adaug că, după cât îmi mai pot aminti, aceasta avea următorii membrii: general Stoika Grigore preşedinte, colonelii Spiridonescu, Leonescu, Stătescu şi subsemnatul (Int.general Victor Vasilescu Gh.) membri.

- In legătură cu conferinţa ţinută într'o plenară a C.P.M. de către dl.colonel Stoika Stefan cu titlul : "Armata de mâine" ştiu că, d-sa a preconizat că, efectivele de poliţie (jandarmi şi grăniceri) cum şi corpul ofiţeresc necombatant să fie încadraţi bugetar la Ministerele de Interne respectiv Finanţe, pentru ca efectivele combatante să poată fi cât mai bine instruite şi întreţinute.

In ce priveşte pregătirea tineretului d-sa a preconizat şi recomandat plenului ca într'o şedinţă următoare (la care subsemnatul nu am participat) să se vină cu sugestii şi propuneri din partea membrilor în această temă.

=====

- In legătură cu cuvântarea dlui I.Mihalache, ţinută într'o plenară cu C.P.M. cu titlul "Doctrina P.N.T." ştiu că, d-sa a preconizat ca armata noastră

./.

să fie organizată după modelul celei elveţiene în spiritul de apărare, iar armele luptătorilor să fie cât mai aproape de ei - şi dacă s'ar putea chiar - la ei acasă -, când va suna goarna.

=====

Privitor la conferinţa dlui colonel Cantea intitulată "Armata modernă", îmi amintesc că, d-sa a spus că, un viitor războiu arma atomică ar avea un rol covârşitor ceeace ar duce sigur la un dezastru al omenirii.

- Privitor la tentativa de fugă în străinătate, dela Tămădău, a grupului P.N.T., în frunte cu dl. I.Mihalache, consider acest lucru - ca o dezertare dela datoria hotarîtă ce o implică rolul său politic în P.N.T. Mai mult decât atât ansamblul ce-şi pregătise pentru fugă, ia caracterul unui act care nu are calificativ, iar eu personal mă simt azi atât de umilit şi ruşinat că, am putut face parte dintre o grupare politică (chiar acele câteva luni şi în rolul ce l'am îndeplinit) cu asemenea şefi. Personal cred că, dacă tentative de fugă s'ar fi reuşit, desigur că, intenţiunea grupului de mai sus ar fi fost de a lua contact cu elementele opozante din străinătate, a face contra-propagandă, fonduri, toate acestea după un plan de lucru de cum se vor fi înţeles.

Cred că, orientarea fugarilor către Apus se datora faptului că, acolo îşi aveau -desigur- susţinători şi simpatii ideologice.

Această convingere mi-o întăreşte astăzi în urma încercărei de fugă, spiritul în care era scrisă presa de partid cum şi rarele declaraţii politice făcută de conducători, public.

Mă desolidarizez completamente şi pentru totdeauna, cu regretul permanent că, mi-am expus numele şi persoana mea într'o organizaţiune cu asemenea şefi şi metode.

Aceasta declar, susţin şi semnez propriu.

ss.Int.Gral veter.Vasilescu.

26 Septemvrie 1947.

D E C L A R A Ţ I E

Subsemnatul General pensionar ZORZOR ST. VASILE, domiciliat în Strada Căluzei 33 Bucureşti, declar:

Sunt născut în Olteniţa judeţul Ilfov, în anul 1890 luna August ziua 11, fiul lui Ştefan şi al Marii decedată, sunt căsătorit cu Zoe născută Mihăilescu, copii am un băiat Ştefan-Constantin, de ani 15 şi o fată Zoe-Maria de 12 ani; am proprietate imobilul dela adresa de mai sus, 20 pogoane de pământ în comuna I.C.Brătianu moşia Valea Găgitanului şi o vila la Mamaia. Mai am un loc de casă de circa 270 mp. la Constanţa.

Nici odată nu fost condamnat sau supus judecăţi pentru vre-o faptă penală sau politica.

Declar :

1.- Sunt membru activ al P.N.T.Maniu, după eşirea mea la pensie din anul 1943 şi în ultimul timp înscris la Olteniţa.-

2.- Fac parte din organizaţia militară P.N.T. Maniu, încă decând fiinţa ca Secţie militară sub preşidenţia Dlui Colonel Stoica Stefan, împuternicit de Dl.Maniu preşedintele partidului, cu care ocazie am participat la mai multe şedinţe publice ţinute la sediul partidului în Strada Clemenceau.-

După câte îmi amintesc prin primăvara anului 1946, Dl.Colonel Stoica Stefan, a primit directivele pentru elaborarea regulamentului special şi organizarea cercului profesional militar al partidului, conform statutului partidului P.N.T. Maniu.-

Cu această ocazie am avut sarcina să prezidez comisiunea de elaborarea regulamentului.

La lucrările comisiuni au participat mai regulat următori :

Dl.Colonel Stoica Stefan, în calitatea sa de preşedinte al secţii militare.-

Col.Dumitrescu Sergiu, Colonel Pancu Gh.Gene-

E.F. ..//..

ral Suteu şi alţi consemnaţi într'o dare de seamă ce am întocmit unde se precisează şi numărul de şedinţe la care au participat.-

Regulamentul a fost desăvârşit în cursul verii 1946 şi întocmit în 4 exemplare, care au fost repartizate astfel;

1 exemplar Secretariatului General al Partidului, înaintat cu adresă de Dl.Col. Stoica Stefan.-

2 exemplare tot prin Dsa, Dlui Maniu şi Mihalache şi 1 exemplar la dosarul comisii juridice.-

In toamna anului 1946, nu-mi amintesc precis datele la o convocare prezidată de Dl. Bunescu asistat de Dl. Popescu Botoşani, s'a instituit un comitet de iniţiativă sub presidenţia Dlui Col.Stoica Stefan în compunerea căreia intra Dl.General Stoica Gr., General Barbu V.,Maior Fetecău şi subsemnatul, cu misiunea de a organiza alegerea unui comitet al cercului profesional militar P.N.T. care a avut loc curând după aceia.-

Alegerea comitetului cercului profesional Militar P.N.T. a avut loc în prezenţa Dlui Coposu ca reprezentant al partidului.-

Cu această ocazie s'a ales comitetul din circa 10 membri.-

Constituindu-se comitetul, a fost ales ca preşedinte Dl.General Negrei, un prim vice preşedinte Dl.Colonel Stoica Stefan şi 3 vice preşedinţi,General Barbu,General Stoica Grigore şi subsemnatul,prin vot.

Pe lângă cei de mai sus îmi amintesc că în acest comitet au fost aleşi Capitanul Zaharia Marin,Locot. Lăzărescu Tr.,Plut.Maj.Albu,Maistru Cazan şi după câte îmi amintesc cred că era şi al zecilea,cu toate că regulamentul prevedea maximum 9 membri. Totuşi comitetul a rămas aşa cum a fost declarat ales.-

La una din şedinţele publice,vechile comisiuni au fost şi ele reorganizate întregindu-se cu noi ofiţeri, care au dorit să colaboreze şi s'au format: Comisiunea juridică sub preşedenţia subsemnatului ajutat în mod mai regulat de: Colonel Pancu ca secretar,Colonel Dumitrescu Sergiu, General Georgescu (amiral) Maior Pupa dintre deblocaţi şi alţi 2 colonei şi un Locotenent a căror nume mi scapă dar care sunt consemnaţi în tabloul de prezenţă al şedinţelor.-

- Comisiunea de organisare, tehnică şi documentare, sub prezidenţia Generalului Stoica Grigore, a cărei compunere nu o cunosc.-

- Comisiunea informativă dela început nu s'a adunat niciodată şi nici nu a activat din cât ştiu eu şi nu-mi amintesc nici cine a fost desemnat preşedintele ei. Eu în orice caz am fost contra unei astfel de comisiuni.

- După constituirea comitetului cercului, din câte îmi amintesc, s'au ţinut circa 2 sau 3 şedinţe de comitet.-

Afară de şedinţele săptămânale, care aveau loc în fiecare luni după amiază, şedinţele de comitet în totalitatea lor, au avut loc în Strada Clemenceau în sediul central al Partidului.-

Sedintele biuroului comitetului 3-4 circa, au fost ţinute la locuinţa Dlui General Negrei, la care au participat de regulă următoarele persoane:

General Negrei, General Barbu, Colonel Stoica Stefan şi Subsemnatul şi odată a venit Colonelul Stătescu deşi nu era membru în comitet.- Secretarul comitetului Col. Stoenescu a participat la aceste şedinţe în mod mai regulat.- De tot neregulat la început, nu a venit Dl.Gl.Stoica Gr.-

Am înţeles că au fost în ultimul timp unele şedinţe a biuroului la sediul partidului, la care eu nu am participat, nefiind avizat în timp util.-

La şedinţele biuroului ţinute la Dl.General Negrei acasă, s'a revizuit şi adnotat dându-se formă definitivă "Reg.Special al Cerc.Prof.militar P.N.T., care apoi a fost bătut la maşină conform dispoziţiunilor Dlui General Negrei - de data aceasta nu ştiu în câte exemplare dar ştiu că au fost predate câte un exemplar Secretariatului, Dlui Maniu şi Mihalache predate personal acestora de Dl. Gl.Negrei, după chiar afirmaţia sa, iar un exemplar la arhiva comisii juridice.-

- Am auzit de o secţie sau comisie de propagandă ai cărei componenţi nu-i cunosc, ale cărei atribuţiuni precise nu le cunosc, dar cred că în cadrul acesteia se distribuiau manifestele către organizaţiile militare din ţară şi capitală, bazat pe faptul că la finele uneia din şedinţe mi s'a plâns Colonel Stoenescu că ar fi întocmit o listă de delegaţi militari membri ai organizaţii cercului profesio-

nal militar să meargă după anume itinerarii, după câte mi-aduc aminte discutate în cadrul biroului la Dl. General Negrei acasă, plângându-se că nu are fondurile necesare şi nu ştie ce să facă; fiind vorba de sume mari de bani.-

- Atribuţiunile comisiilor erau următoarele;

a) Comisia de organizare : - să prevadă şi să întocmească în principiu organizarea armatei în mare.

- să ţină conferinţe şi lucrări în legătură cu ultimele organizări moderne ale armatelor mari.-

- să fie la curent cu organizarea şi modificările survenite în Armata română.-

- propuneri modificatoare în organizarea C.P.M. P.N.T.,

- să prezinte forului statutar (comitetului C.P.M.) sugestii în legătură cu organizarea şi dotarea armatei, în cazul veniri la guvern a P.N.T.

De alte atribuţiuni ale comisii de organizare nu-mi-le mai reamintesc, deşi discuţiunile purtate cu ocazia organizării au fost puse într'o şedinţă de biurou, de către Dl.Gl.Stoica Grigore, ce le avea înşirate pe o notă şi cărora nici nu le-am acordat prea multă atenţii, întrucât nu mă priveam direct.-

b.- Comisia juridica :

- Să fie la curent cu toate legile militare

- Să studieze şi să constate care sunt legile utile şi importante şi trebuesc modificate sau chiar înlăturate.-

- Studii asupra legilor noi ce ar trebui introduse şi să fie la curent cu orice lege care ar avea contingenţă cu armată.-

c.- Comisie informativă : Nu reţin atribuţiunile acestei comisiuni şi afirm cu tărie că am fost împotriva unei astfel de comisiuni, tot astfel cum în jandarmerie am fost contra unor tendinţe şi concepţiuni, ca pe această cale să se pervertească caracterele militare pe care trebue să le educăm în oştire implicit în jandarmerie.-

In legătură cu acest resort ştiu că Dl.Letinat

..//..

informative de radio, presă etc. se făceau verbal la finele ședințelor de către Dl.Col. Dumitrescu și a[illegible] suplinit de Sublocot. Walter Paul.-

In comentariile buletinelor de știri, [illegible] în ședințele publice de lunea, Colonelul Dumitrescu crea o atmosferă de ațâțare între anglo-americani și U.R.S.S. cu aprecieri personale cam tari la adresa U.R.S.S. și căuta să evidențiese credința sa că numai Anglo-americani ar putea fi de un real ajutor pentru P.N.T.-

Am auzit odată, un ofițer - cu-i știu numele - pronunțându-se cu expresii ce a creiat, o atmosferă de antisemitism în rândurile membrilor din sala, idei de care eu nu m'am solidarizat și le detest.-

Ședințele comisiei juridice se țineau de obicei Joia după amiază la Societatea Metron în biroul Dlui Col.Stoica Stefan cu excepția primelor ședințe care au avut loc la Colonelul Dumitrescu Sergiu acasă și la circumscripția politică P.N.T. depe Strada Traian în apropiere de Str.Nerva-Traian pe vremea Președinției acestei circumscripții a Dlui General Sutcu.-

Ședințele comisii de organizare erau stabilite deasemeni în ședința publică de luni, programate fiind tot de Dl.Colonel Stoica Stefan care ținea să fie present atât la ședințele acestei comisii și cât și la ședințele comisii juridice.- Aceste ședințe se anunțau că vor avea loc la sediul partidului, de către Dl.Gl. Stoica Grigore.-

Nu știu și n'am fost informat dacă ședințele acestei comisii s'ar fi ținut și în alte părți și nu am cunoștință unde s'a elaborat lucrarea intitulată "Planul Gl.de organisare al Armatei" și nici alte lucrări ale comisii de organisare.-

Am asistat la comunicarea (conferința) Dlui Colonel Stoica Stefan, al cărei subiect a fost "Armata de mâine" atât în prima ei ședință cât și la repetarea ei în mod succint la o dată ulterioară, cu care ocazie a fost present și Dl.Ion Mihalache.

Această conferință a prilejuit un viu interes în rândurile ofițerilor și s'a făcut comentarii cu mult

..//..

lux de amănunte.-

Imi reamintesc de spusele Dlui Mihalache că se impune ca organizarea ei să fie după modelul Armatei Elveţiene, adică cantonală şi tot deauna în măsură de a fi gata în minimum de timp la datorie, complect echipată, instruită şi dotată.-

Mai adaog că deşi comisia de organizare după câte ştiu şi-a ţinut regulat şedinţele de lucru, n'au prezentat Aici o lucrare sau dare de seamă a activităţii comisii, de care eu să am cunoştinţă, ceeace mă face să cred că au făcut lucrări pe care nu le-au dat publicităţii şi de care probabil ştiam numai cei ce lucrau la această comisie.-

ss.General V.St.Zorzor

18 Septembrie 1947.

(31/

14 Septembrie 1947

~~1183~~ 001180

D E C L A R A T I E

Subsemnatul General V.ST.ZORZOR, în continuare declar:

Precizez că am fost președintele comisei juridice încă de pe vremea când organizația militară P.N.T., funcționa sub denumirea de "Sectie Militară" sub prezidența D-lui Col. STOIKA STEFAN.-

In aceasta calitatea am avut sarcina și am elaborat Regulamentul special al Cercului profesional Militar P.N.T.,

1/.General SUTZU.2.Col.DUMITRESCU SERGIU și

3/.Col.PANCU GH.care a îndeplinit și funcția de secretar al comisii Au mai participat și alți membrii ai comisiei dar rar.

Comisiunea a lucrat permanent în prezenta președintelui "Sectiei Militare" Dl.Col.STOIKA STEFAN.

- Inainte de 9 Decembrie 1946, tineretul militar al P.N.T., funcționa în cadrul tineretului partidului, iar după această dată a fost înglobat în organizația militară P.N.T.

- Cu ocazia unei ședinte a Biroului prezidat de Dl. Gl.NEGREI, pe lângă sarcina de președinte al Comisii Juridice, am fost desemnat de către Dl.Gl.NEGREI ca președinte al regionalei Vechiului Regat, iar pentru Ardeal a fost desemnat Domnul G-ral BARBU V. și pentru Capitală Dl.Col.STOIKA STEFAN.

In această calitate mi-am ales ca secret pe Col.STATESCU.-

In această calitate urma si am primit și centralizat lucrările de constituirea comitetelor locale a judetelor Ialomița, Vaslui și încă unul sau două pe care nu mi le reamintesc.-

Declar, stărui și semnez propriu nesilit de nimeni.

ss/ Gl.St.V.Zorzor.

z

91/181

14

~~1184~~

D E C L A R A T I E

Subsemnatul General ZORZOR ST.VASILE, în continuare declar:

Cu ocazia prezenţei Domnului IOAN MIHALACHE la plenara organizaţii C.P.M., după conferinţa Domnului Col.STOIKA STEFAN – în expunerea sa Domnul MIHALACHE a trasat ţelurile politice ale partidului insistând asupra sarcinilor componenţilor organizaţii militare şi accentuând că rostul fiecăruia dintre noi, nu este cercul profesional militar ci locul nostru este în teren la circumscripţii pentru cunoaşterea în adâncime a masei, intensificarea muncei pentru câştigare de noui aderenţi etc., iar referindu-se la organizarea generală a Armatei a precizat ca fiecare să aibă echipamentul şi armamentul la el acasă, prin analogie cu armata Elveţiană.

– Pe Dl.Prof.Gh.K.CONSTANTINESCU l-am cunoscut ocazional la o plenară a comitetelor cercurilor profesionale ale P.N.T., când i-am fost prezentat de Dr.GH.NEGREI

– Precizez că instrucţiunile referitoare la activitatea organizaţii militare le primeam în şedinţele de Luni şi cele de birou, dela Dl.Gl.NEGREI, care la rândul său adese ori afirma că exprimă deziderate şi directivele primite dela Dl. MIHALACHE.-

– Intr'o zi întâlnindu-l întâmplător pe Calea Victorii pe Dl.Gl.GHEORGHIES, l-am întrebat dece absentează dela şedinţele cercului, iar D-sa mi-a dat replica cum că noi pierdem vremea cu şedinţe, pe când D-sa deşi nu vine pe la organizaţie a executat totuşi o lucrare pe care ar fi şi dat-o D-lui MIHALACHE.-

– Precizez că într'una dintr'un din şedinţele comisii juridice Dl.Col.STOICA STEFAN ne-a încunoştinţat că dispoziţiile sunt, de a înceta orice activitate. Am rămas că această stare de fapt, ar fi o consecinţă a tensiunei politice interne cu privire la P.N.T.-

./.

Intr'o zi intâlnindu-l pe Dl.Gl.NEGREI mi-a întărit şi D-sa dispoziţia cu încetarea activităţii.

Stiu că într'o şedinţă Dl.General a expus o schemă /plan de organizare C.P.M./ totodată dând explicaţiile necesare de modul cum vor funcţiona legăturile între compartimentele organizaţii C.P.M.

Declar aşa şi semnez.

ss/ Gl.V.St.Zorzor.

14 Septembrie 1947

01183 1186

DECLARAŢIE

Subsemnatul General V.St.ZORZOR, în continuare declar:

Statul C.P.M., aflat la dosarul organizaţii Militare P.N.Ţ., nu sunt tocmai sigur dacă este analog cu lucrarea executată de comisiunea juridică de sub prezidenţa mea pe care o intitulasem " Regulamentul special de organizarea şi funcţionarea C.P.M., întrucât am impresia că ar avea modificări în conţinut în afară de titlu, modificări de care nu am nici o cunoştinţă.

Lucrarea a fost semnată de toţi membrii comitetului mai puţin Dl.Gl.STOIKA GRIGORE care a refuzat să-l semneze pe motivul că venind puţin mai târziu, a fost absent dela o parte di discuţii şi avea pretenţia să reluăm recitirea.

- Afirm cu tărie că după recitarea conferinţei D-lui Col.STOIKA STEFAN "Armata de mâine" în prezenţa D-lui MIHALACHE, Dl.Gl.BARBU care îmi este un bun prieten, mi-a încredinţat o lucrare cu caracter militar, al cărei titlu şi conţinut nu mi le mai pot preciza cu rugămintea să le citesc şi eu şi să-i spun părerea mea. Când mi-a înmânat-o îmi amintesc precis că Dl.Gl.BARBU a afirmat că un exemplar din această lucrare îl înmânase D-lui MIHALACHE. Lucrarea mi-a lăsat impresia unei confuzii de idei şi i-am restituit-o după vre'o 2-3 zile.

Declar, stărui şi semnez propriu.

ss/ Gl.V.St.Zorzor.

15 Sept.1947.

V

16 Sept 01184
1187

D E C L A R A T I E

Subsemnatul General V.ST.ZORZOR, în continuare declar:

Legătura "Secției Militare", apoi a Cercului Profesional militar se făcea atât de jos în sus cât și invers prin Domnii Col. STOIKA STEFAN și General NEGREI care aveau contact direct sau prin Secretariatul General al Partidului cu Domnii MANIU sau MIHALACHE, dela care primeau instrucțiuni și ni se comunicau atât în ședințele publice de Lunea, cât și în biroul Comitetului.

Totodeauna Domnul General NEGREI, după deschiderea ședintelor de Lunea, da citire Procesului Verbal al ședintelor anterioare, în care se trecea atunci când era cazul și numele personalității celui care dase instrucțiunea cuvenită. In general aceste directive sau instrucțiuni veneau direct sau indirect dela Domnul MIHALACHE.

Pentru constituirea comitetelor locale provinciale, legătura cu organizațiile respective s'a făcut prin comunicatele publicate în "Dreptatea".

In urma acestor comunicate, au început să sosească rezultatele /Procese Verbale de Constituire/ ce se centralizau de către Secretariatul General al organizații Militare al Cercului Profesional și repartizate pe regiuni. Astfel, subsemnatul în calitate de Președinte al regionalei vechiului Regat, din care am remarcat constituirea comitetului de Ialomița, în a cărui componență era prevăzut un membru militar activ, pe care subsemnatul în conformitate cu regulamentul special l-am contestat, în ședința Comisii Juridice, cu care ocazie s'a decis clasarea la dosar, pe considerentul de mai sus.-

Nu am nici cunoștință și nici contact personal n'am avut cu organizatiile provinciale - adică legăturile între

./.

centru ai provinciei şi invers - Ştiu numai că actul de constituirea comitetului de Ialomiţa a fost adus prin curier în persoana unui membru din componenţa comitetului respectiv la sediul partidului.-

Normele după care lucrările comisiunilor luau formă definitivă erau următoarele: Proectul lucrării elaborat de comisiune se citea şi comenta în şedinţă publică şi după ample desbateri lua forma definitivă, exemplu: "Regulamentul Special C.P.M." după care se preda Secretariatului General P.N.T.-

După constituirea comitetului cu Dl.General NEGREI ca preşedinte, acesta a indicat să nu să mai procedeze astfel întrucât ar putea fi transmis prin indiscretiuni în afara partidului ci să se desbată numai în şedinţele comitetului, după care urma să fie predat secretatiatului general al P.N.T.,/şi principalilor exponenţi/ D-lui MANIU şi MIHALACHE/redactat în forma lui definitivă.-

Astfel s'a procedat cu a 2-a editie a regulamentului special care a fost transmis prin Domnul General NEGREI Secretariatului General, D-lui MANIU şi MIHALACHE spre ştiinţă, aşa cum a şi procedat cu lucrarea "Regulamentul special al C.P.M.din P.N.T. Constat prin lucrările intitulate "Statul de organizare ...şi acea a "Planului General de organizare a Armatei" ce mi s'au arătat la dosarul organizaţii, că Dl.Col.STOIKA STEFAN şi General STOIKA GRIGORE şi-au luat libertatea să prezinte aceste lucrări direct partidului prin Dl.SERDICI, lucrări cari în prealabil n'au fost cunoscute de plenul comitetului, aşa cum se stabilisera normele indicate de Dl.General NEGREI.

Consider suspectă dotarea organizatiei Cercului Profesional militar, cu un statut paralel cu al P.N.T., întrucât în mod logic şi firesc trebuia să se conducă după normele stabilite de statutul P.N.T.şi regulamentul special întocmit, în conformitate cu prevederile statutului P.N.T.-

- Programul ciclului de conferinţe, cu cari s'au înscris diferiţi membrii ofiteri, a fost întocmit şi programat în cadrul Comisii Juridice prezidată de subsemnatul şi aprobată în Biroul Comitetului.-

./.

Intr'o şedinţă publică am dat citire "Dări de seamă a comisii juridice" de activitatea comisii dela înfiinţare până la zi. Tot atunci colonelul CANTEA şi-a desvoltat conferinţa cu subiectul "Dezarmarea" subiect care în acea vreme era de actualitate cu opinia publică,-şi îmi reamintesc,că conferenţiarul conchidea că nu se poate realiza o dezarmare.

- Convingerea mea exchide posibilitatea unui nou războiu, deşi în opinia generală stăruia credinţă inevitabilă a unui apropiat conflict armat.

ss/Gl.V.ST.ZORZOR.

16 Sept.1947

1190

011187

D E C L A R A T I E

Subsemnatul general ZORZOR VASILE,in continuare declar :

Prin Domnul Colonel STOIK STEFAN, membrii cercului profesional, le revenesu obligaţia de a fi mebri intr'o circunscripţie politică,unde trebuiau să desfăşoare activitate politică.-

Precizez că subsemnatul eram membru al organizaţei politice P.N.T.,din Olteniţe,unde figuram incă cred din anul 1945 şi de unde nu mi-am făcut transferare la vre'una din organizaţiile politice din Bucureşti şi deci in mod firesc şi în realitate n'am activat pe tărâm politic în nici-o circunspripţie.-

Pe domnul IULIU MANIU il cunosc personal din cred Februarie 1944,când m'am prezentat la Domnia Sa însoţit de generalul BARBUL care m'a însoţit şi recomand. Cu această ocazie am fost introdus în cabinetul său şi am avut o intrevedere intre noi doi,de aproximativ 3/4 de oră timp în care m'a examinat din punctu de vedere autobiografic şi ~~xixxxxxxxixţiiiixxxxxix~~ cunoştinţelor mele de ordin general.-

Invitat sau chemat personal n'am fost niciodată

Anual îl vizitam totdeauna insoţit de câte cineva/ de regulă general BARBU sau col. BUCUR/ de 3-4 or

In ziua de 19 Neombrie 1946 / alegerule parlamentare/ eram destinat a fi delegat la secţia de votare a Inspectoratului general de Jandarmi,dar nu m'am dus, însoţitorul care era în posesia delegaţiei n'a venit să mă ia de acasă,după cum era înţelegerea.Curiosxx să văd rezultatul alegerilor generalul BARBU mi-a dat telefon şi m'a invitat să mergem la Dl. SARDICI acasă,unde era Biroul de centralizarea rezultatelor P.N.T. şi unde se află Dl. MANIU,unde l'am ântâlnit pe dl. Col. STOIKA STEFAN care organizase garda personală a Dlui MANIU din

./.

mai mulţi ofiţeri, uni în uniformă.- Cu ocazia prezenţei mele acolo, am remarcat în asistenţă pe dl. DINU BRATIANU dr. VIRGIL SOLOMON, SERBAN GHICA, iar in rândul militarilor pe generalul STOIKA GRIGORE, colonel STOIKA STEFAN iar pe ceilalţi ofiţerii din gardă nu-i cunosc după nume.-

Cu această ocazie l'am văzut in momentul când a esit şi a plecat cu maşina când în controlul secţiilor de votare, însoţit fiind de dl. SERBAN GHICA şi unul - 2 ofiţerii paremi-se dl. col. STOIKA STEFAN pe care l-am văzut lângă maşină. In trecere spre maşină ne-a dat mâna fără a fi discutat ceva .-

Ultima dată l-am văzut, dar n'am vorbit cu Dlui la locuinţa Dlui BOILA, in primăvara acestui an. De alte intrevederi peste iarnă, nu-mi xxxxxxxxx reamintesc.-

Cu domnul MIHALACHE am avut un contact şi mai rar. Imi lăsa impresia că aştepta să-i reamintesc ori de câte ori indicental il întâlneam.-

L-am vizitat o singură dată acasă la domiciliu său din strada Berna nr. 3 rugat fiind de un văr al meu RIURMANU director la Casa Scoalelor să-l însoţesc şi care îl cunoştea şi nu-l văzusem de multă vreme .-

Alte vizite la domiciliu nu i-am mai făcut.-

Precizez că intrevederea şi discuţiile au fost de scurtă durată şi a avut ca scop numai pentru reînprospăterea cunoştinţei. Vărul meu este social-democrat. Discuţii politice nu am avut loc nici cu mine nici cu el.-

L'am mai văzut la clubul central cu ocazia conferinţei Dlui col. STOIKA şi odată la domiciliul Dlui LEUCUTIA la Sf. Constantin şi Elena când în holl fiind l-am auzit spunând că vine dela Palat şi ne-a avertizat pe cei din holl că are mult de vorbit cu dl. MANIU, avertismentul avea de scop să ne prevină pe cei ce ar avea de vorbit mai puţin ca să nu ne pierdem răbdarea. Indată a fost chemat de dl. MANIU, iar noi am plecat.-

Declar susţin si semnez propriu.-

/ss/ general ZORZOR VASILE

16 Septembrie 1947.-

NM

(VI) 19 Sept 1192 01189

DECLARAŢIE

Subsemnatul general V. Zorzor, în continuare, declar :

Stiu şi precizez următoarele, cu privire la şedinţa de birou, care a avut loc la locuinţa dlui Gl Negrei din Str. Brezoianu Nr. 7 (mi se pare) - în ziua de 7 Noemvrie 1946, al cărei dovadă este procesul verbal Nr. 1 dela de mai sus, că procesele verbale ale biroului nu se întocmeau în timpul şedinţei, ci dl. general uneori dl. colonel Stoenescu îşi făceau notiţe, după care le redactau şi erau bătute la maşină prin grija colonelului Stoenescu.

Afirm cu certitudine că de unde până la constituirea comitetului organizaţiei C.P.M., secţia militară era un instrument cu caracter mai mult profesional, din acest moment şi în special din momentul apariţiei Dlui general Negrei ca preşedinte începe să se accentueze într'un ritm de accelerare, trecându-se dela caracteristica cercului de studii la organizaţie accentuat politică, după chiar afirmaţiile dlui general Negrei, care a enunţat încă din prima audienţă a biroului comitetului, că a primit instrucţiuni în acest sens dela dl. Iuliu Maniu. Afirmaţiunea sa a fost categorică, că politica trebue să fie în principal preocuparea cercului.

Dl. general Negrei sau dl. col. Stoika, în orice caz unul dintre d-lor, au încercat să introducă, cărţi de membru al cercului, paralel cu cele ale organizaţiilor politice, în scopul de a strânge fonduri, la care eu personal neînţelegând raţiunea nici nu mi-am scos, şi am căutat să provoc explicarea acestei dispoziţii, după care fără nici o explicaţie a încetat emiterea cărţilor de membru ale cercului.

Nu s'a mai cerut deasemeni ca în vederea alegerilor parlamentare din 19 Noemvrie 1946, să intensificăm

./.

M.C.

propaganda pentru alegeri prin toate mijloacele posibile.

Imi amintesc că dl.general Negrei la ordinul lui I.Mihalache a dat dispoziţii colonelului Stoenescu secretarul comitetului să intocmească lista membrilor cercului, pentru a-şi alege unde vor fi fixaţi să-şi ducă activitatea în vederea alegerilor şi să li se stabilească sarcinile pentru alegeri de organizaţia Capitalei.

Imi amintesc că s'au dat dispoziţii să se caute legături şi relaţii strânse cu ofiţeri activi dela trupe şi servicii în vederea alegerilor, dela cari să se culeagă informaţii şi dovezi de felul cum au decurs alegerile.

Afirm că în una din şedinţele de lunea (plenare) am înţeles că o comisie de informaţie ar funcţiona sub preşedinţia dlui colonel Dumitrescu Ctin (nu colonel Dumitrescu Sergiu din Artilerie, care lucra efectiv în Comisia juridică de sub preşedinţia mea). Acesta era cel care exprima buletinul extern de informaţii şi cel de radio şi în lipsa căruia uneori sublocot.Walter Paul îl suplinea.

Deduc că după expunerea orală a buletinului de ştiri - dl.colonel Dumitrescu C. cred că intocmea o lucrare ordonată pe care o transmitea preşedintelui comitetului iar acesta mai departe (mă refer la buletinele de ştiri).

- Precizez cu certitudine că pe când funcţiona "Secţia militară", informaţiunile cu caracter militar, despre armată erau culese în şedinţele plenare de către dl.col.Stoika Stefan, care lua notă de comunicările făcute de diverşi membri din sală, care la rândul lor aveau legăturile lor personale cu diverşi ofiţeri activi.

Nu pot preciza cu certitudine timpul, dar îmi amintesc, cu ocazia unei şedinţe că dl.colonel Plesnilă, care ştiu că este provenienţă din cavalerie, şi mai vârstnic decât mine, că s'a oferit să aducă ştiri şi informaţii dela Statul Major, având legături acolo.

Stiu că au mai fost şi alţi care au făcut astfel de oferte, dar intrucât misiunea mea nu avea contingenţă cu această latură, nu i-am dat atenţiunea cuvenită.

./.

ei din contră era complect contrarie vederilor mele, contribuind şi aceasta la mărirea nemulţumirei mele, fapt care justifică venirea mea din ce în ce mai rar şi în ultimul timp aproape de loc la şedinţele plenare.

Declar, stărui şi semnez propriu.

ss.general Zorzor.

19 Septemvrie 1947.

VII 19 Sept

D E C L A R A T I E

Subsemnatul General ZORZOR ST.VASILE în continuare declar:

- Cu ocazia constituiri comitetului de inițiativă pentru pregătirea alegerii comitetului C.P.M.P.N.T., intrând în sala de ședințe săptămânale de Lunea, la masă prezidențială se afla aflau 2 persoane necunoscute mie, ce mi-au fost recomandați;ocazia cu care am aflat că se numesc unul Dl.BUNESCU, iar al doilea Dl.POPESCU BOTOSANI.- Tot odată am fost informat că Dl.BUNESCU este secretar general al organizației Capitalei P.N.T., iar secundul ar fi "secundul său".-

Domnul BUNESCU cu aceasta ocazie, după deschiderea ședinței de către Dl.Col.STOICA STEFAN, luând cuvântul, a evidențiat mulțumirea sa, că vede un număr așa de mare de membri militari, în raport cu celelalte organizații profesionale din P.N.T.-

Cu această ocazie a spus că noi pe lângă calitatea de membri ai secții militare, ni se recomandă să păstrăm contact cu organizațiile politice din circumscripțiile respective și îndemnați să activăm și pe această linie.

Intrebând cine formează comitetul, Dl.Col.STOIKA STEFAN Președintele Sectiei a cam încurcat-o si atunci Dl.BUNESCU observând că nu poate da un răspuns - nu aveam comitet - a spus că în vederea alegerilor comitetului C.P.M.,P.N.T., al Capitalei să numit atunci un "Comitet de inițiativă" să-i spunem si D-lui Col.STOIKA, a desemnat atunci pe loc pe Dl.general BARBU, STOIKA GRIGORE si subsemnatul ca comitet de inițiativă.

Unul din cei doi reprezentanți ai Org.Capitalei, a spus să intre în acest comitet si Maiorul FETECAU la care propuner nu s'a opus nimeni, iar comitetul a fost constituit cu aceștia.

A doua împrejurare in care am văzut pe Dl.BUNESCU mai apropriat a fost cu ocazia "constituirii comitetului C.P.M. în prima lui ședință, când au ales președinte pe Dl.Gl.NEGREI,

./.

cei patru din comitetul de inițiativă ca Vicepresedinți si un casier în persoana Cpt.ZAHARIA.Intendentul cercului nu-i știu numele a incercat să ne dea afară din camera unde eram.

S'a intâmplat un conflict destul de serios intre el si noi. N'am părăsit sala și n'am cerut să vină cel care a dat acest ordin la noi.-

Nu mult după aceasta sosește Dl.BUNESCU.

Ia cunostință de incident,care scuze și face "mea culpa" pentru intendent.

Noi ~~xxxxx~~ ne-am continuat ședința Dl.BUNESCU plecând.

Alte contacte cu dl.BUNESCU,n'am avut în nici o altă împrejurare și spre surprinderea mea,de unde la plecarea sa dela ședința comitetului de inițiativă ne spusese că va fi prezent la adunarea ce va alege comitetul." Eu n'am observat prezența sa,ci a apărut Dl.COPOSU,care știu că este "secretar general adjunct",care a prezidat acea alegere,ca trimis probabil al centrului.-

Apariția D-lui BUNESCU la alegerea /numirea/ comitetului de inițiativă,m'a surprins și am și atras atențiunea D-lui Col. STOIKA STEFAN,mai târziu D-lui G-ral NEGREI si altora că "organizatia Capitalei" urmărește să ne subordoneze și înregimenteze ceeace ar fi însemnat o deviere dela principiile statutului al partidului dela normele fixate de "regulamentul special" al C.P.M.,intocmit și depus la Secretariatul Partidului prin Dl. Col.STOIKA și dela părerile militare care au guvernat lucrările de până atunci.

Precizez că aceasta trecere la organizatia Capitalei,ar fi însemnat o schimbare dela actiunea noastră în principal profesională la o actiune în principal politică.

Declar stărui și semnez propriu.

ss/G-ral ZORZOR.

Mai adaug cu privire la prezența D-lui COPOSU cu ocazia alegerii comitetului C.P.M.,că nu s'a relevat decât ca prezidare și nu știu dacă a ținut vre'o cuvântare la încheerea scrutinului,întrucât subsemnatul m'am retras /am plecat/ înainte de terminarea alegerii.

La alte ședințe,ale organizației profesionale militare nu știu să-și fi mai făcut apariția.Alt contact personal cu dl.CO-

./.

POSU nu am avut,în afară de intâlnirile trecătoare pe care le-am avut,când vizitam pe Dl.MANIU la domiciliul său.

Maiorul PUPA,a fost insărcinat într'o ședință plenară de Lunea,de către dl.general NEGREI,să țină evidențele ofițerilor deblocați din rândurile cărora Maiorul PUPA își organizase însărcinarea sa.-

Maiorul PUPA la finele ședințelor plenare,anunța pe ofiterii deblocați să vină cu o oră înainte de inceperea ședințelor plenare,ca să-și concretizeze țelurile.

A fost cooptat de mine,în comisia Juridică,la ale cărei ședințe a participat foarte regulat.Cooptarea,am făcut-o în urma criticii ce a făcut aceasta,cu privire la conferința ținută de mine intitulată: " Comentarii asupra legii cadrului disponibil".

- Stiu că se țineau ședințe la Dl.MIHAESCU STEFAN acasă dar deși invitat de Dl.General NEGREI să particip la ele,n'am fost niciodată.Totuși am făcut o vizită de felicitare la ziua sa onomastică /Sf.Stefan/ anul acesta - și știu că D-sa era casierul general al partidului.-

Imi amintesc,data nu o pot preciza, cu ocazia conferinței D-lui STAN,in cadrul problemelor tehnice,că a aistat si dl. MIHALACHE precum si dl.STEFAN MIHAESCU.

Nu-mi amintesc dacă dl.Mihaescu a luat cuvântul stiu însă că dl.MIHALACHE a ținut o cuvântare subliniind că in lumea rurală este un număr foarte mare de brațe de muncă, de care trebue să țină seama in lucrările tehnice,brațe care astfel rămân neutilizate.

- Precizez că in caz de venire la putere a P.N.T.,în lumea ofițerilor cercului,se preconiza ideea desființării E.C. P.și inlăturarea E.C.P.,din armată,o părere pe care eu personal n'o imbrățișez și am si combătut-o cu ocazia unei ședințe a comisiei juridice.

In a doua măsură în cazul venirii la putere pe plan militar,era repunerea în drepturi a tuturor deblocaților,măsură pe care eu deasemeni am combătut-o.

De vreme ce astfel de idei sunt prevăzute în programul de înfăptuiri promise de partid,ele devin lozinci pentru membrii ei și cu ajutorul cărora se duce propaganda de captare de noui membrii.

Declar,sustin si semnez. ss/Gl.Zemner Vasile

VI

28 Sept 47 01195

1198

D E C L A R A T I E

Subsemnatul general Zorzor Vasile, în continuare declar :

Dl.colonel Stoika Ştefan, după constituirea comitetului C.F.M. a fost ~~xxxxxxxx~~ însărcinat cu organizarea Capitalei. In această calitate avea sarcina să-şi aleagă şi să organizeze sectoarele.x Din cei 4 şefi de sectoare îl ştiu pe col.Stătescu, ca şef militar al sectorului de Negru. La rândul lor, şefii de sectoare aveau sarcina să-şi numească şefi de circumscripţie, paralel cu şefii circumscripţiilor politice. In ceeace priveşte organizarea restului ţării, menţin declaraţiile anterioare.

Din câte ştiu, această organizaţie militară cu comitetele ei locale şi organizarea pe ţară, aveam credinţa că avea de scop susţinerea intereselor şi doleanţelor militarilor proveniţi din activitate, iar mai târziu şi a celor deblocaţi sau şi nedreptăţiţi şi promovarea intereselor acestora, - fără tendinţe aparte politice -, caracteristică ce s'a imprimat treptat, treptat, începutul marcându-se înainte de alegerile parlamentare din 1946 şi după care îmi dau seama, că această caracteristică s'a accentuat înspre primăvara anului 1947.

Recunosc cele cuprinse şi afirmate în Pr.verbal Nr.1 al şedinţei Biroului, cu data de 7 Noemvrie 1946 ce s'a ţinut în locuinţa Dlui general Negrei, dar contest că eu aş fi făcut vreo propunere, de înfiinţarea comisiei de informaţie, ideie care aparţine dlui g-ral Negrei şi pe care eu am combătut-o şi dovadă este că în şedinţa respectivă nici n'a fost numit un şef.

Declar, stărui şi semnez propriu.

20 Septemvrie 1947. ss.G-ral Zorzor.

M.C.

VI/ 2224 01196 1199

D E C L A R A T I E

Subsemnatul general Zerzor St.Vasile, în continuare declar :

In calitate de preşedinte al comisiei juridice, în urma consultării Statutului P.N.T. şi discuţiunilor purtate în şedinţa Secţiei militare, am elaborat "Regulamentul special al C.P.M. din iniţiativa mea, propusă de mine şi acceptată de secţie, şi în conformitate cu art.58 din Statut.

Acelaş regulament după constituirea comitetului C.P.M. în urma directivelor primite dela dl.general Magrei, preşedintele comitetului, a fost revăzut, supus şi semnat de componenţii comitetului, devenind normă de conducere până la aprobarea lui de către forul statutar P.N.T.

In comisiune, potrivit planului de lucrări ce ne-am propus să elaborăm, am lucrat, legea poziţiei ofiţerilor definitivi şi legea înaintărilor în armată lucrare neterminată, iar maiorul Pupu a mai prezentat un proect de decret în legatură cu problema militarilor deblocaţi. Acest proect a fost desbătut în comisiune în mai multe şedinţe, fără însă a căpăta o formă definitivă, fiind surprinşi de încetarea activităţii.

O altă lucrare executată de subsemnatul, general Şerbu, şi colonel Bucur, în afara cadrului comisiei juridice - lucrare cu caracter jandarmeresc pur şi din a noastra iniţiativă - a fost "legea jandarmeriei rurale", pe care am înmânat-o de desbătut cu dl.Aurel Dobrescu, urmând a fi transmisă de acesta forurilor partidului.

Intenţionam tot noi trei să redactăm şi un proect al "Legi Poliţiei generale a Statului".

./.

M.C.

1-200
01197

Insuşi programul ciclului conferinţelor de luneadin şedinţele plenare sunt tot sugestii şi înfăptuirile mele prin comisia juridică.

In calitate de preşedinte al regionalei vechiului regat, în afară de comunicatele lansate prin "Dreptatea" şi centralizarea celor 3 - 4 comitete locale provinciale, din declaraţiile anterioare, nu am avut altă activitate.

In calitate de vice preşedinte al comitetului, nu am avut altă activitate decât cea prevăzută în declaraţiile anterioare.

Din cele expuse mai sus se desprinde în mod evident şi categoric că intenţiunea mea se limita la lucrări cu caracter profesional şi birocratic şi mai puţin politic şi deloc în teren, iar scopul ce urmăream şi ţelul meu unic, în cadrul activităţii mele în partid şi în organizaţia militară, era ca prin eventuala venire a partidului la putere să câştig reintegrarea şi comanda jandarmeriei.

Aceste revendicări sunt prea bine cunoscute prietenilor mei cărora le-am impărtăşit în repetate rânduri, şi pe care îi citez : general Barbu, colonel Bucur, colonel Dumitru C-tin, dl.Dr.Virgil Solomon, dl.Ghiţă Pop şi alţi.

Sinceritatea şi caracterul meu franc şi de om de lege consequent cu viaţa mea intreagă şi concepţiile mele cunstite şi de ordine, mă situiază în afara acţiunilor tulburi întunecoase, ne permise şi de violenţă, fapt de care probabil şi sunt mai mult ca sigur că au fost sesizaţi anumiţi factori ai organizaţiei militare şi politice printre care printre care vizez pe general Negrei, colonel Stoika Stefan, general Stoika Stefan, dnii Mihalache, Penescu şi poate şi alţi să mă lase la remorcă şi înafara preocupărilor faptelor lor, de natură a submina ordinea şi siguranţa Statului, concluzie pe care o trag din faptul că mă găsesc complect străin de tot ce s'a organizat şi văd că s'a pus la cale de această organizaţie politică.

Un argument în plus de cele afirmate mai sus

./.

este şi faptul că într'o discuţie - nu-mi amintesc împrejurarea - dl.general Stoika Grigore se arăta nemulţumit de activitatea organizaţiei profesionale militare şi în general şi a partidului, punând accentul că trebue să încetăm cu sedentarismul şi să păşim la fapte şi realizări concrete şi nu la verbe goale şi lucrări birocratice.

Cerând lămuriri pentru a mă edifica cu cele afirmate de d-sa, răspunsul a fost mai mult un echivoc ceeace mă face să cred că s'a temut să mă lămurească - simţindu-se cred încolţit de această întrebare - după care am rămas cu impresia, iar acum sunt convins că am fost izolat de preocupările secrete şi de aceea conchid că uneori se ţineau şedinţe de birou şi prin alte părţi, eu fiind pus în imposibilitate de a participa la ele.

Din câte constat că s'au făcut şi lucrări de care subsemnatul n'a fost încunoştiinţat, e o dovadă în plus a caracterului subversiv în care s'au complăcut şi se puteau teme de opoziţia şi reacţiunea mea.

Declar, stărui şi semnez propriu.

ss. General Zorzor.

22 Sept 1202

01199

DECLARATIE

Subsemnatul general ZORZOR VASILE, în continuare declar :

- Nu-mi amintesc precis, cine m'a anunţat ultima dată să nu mă mai prezint la şedinţa organizaţiei C.P.M. dar cred că tot Domnul colonel STOIKA STEFAN, a fost ca şi de obicei.-

Dintre ofiţerii delegaţi de P.N.T. cu distribuirea alimentelor trimise de Americani în calitate de asistenţi-ştiu pe colonelul STOENESCU, care la înapoierea din misiune, ne povestea cum a decurs distribuirea alimentelor. Alte nume de ofiţeri nu mai ştiu, iar eu personal n'am luat cunoştinţă de acest fapt, decât după ce a fost consumat.-

- Mă duceam uneori, pela A.O.R. din strada Regală, fără a frequenta, decât foarte rar această Asociaţie, ~~îmi~~ în scopul de a-mi procura alimentele dela cooperativa în care eram şi eu înscris şi cu care ocazie, mă adresam către vre'unui cunoscut sau coleg, invitându-l pela C.P.M. P.N.T. dar nu-mi amintesc dacă vre'unul din aceştia au dat curs invitaţiei mele.-

- Stiu că domnul general GHEORGHIES, venea foarte rar la şedinţele C'p.M. fapt pentru care, când îl întâlneam îi repreşam aceasta. Cu Domnia-sa n'am avut niciodată nici o contigenţă de serviciu.-

Nu sunt de acord asupra modului cum conducerea partidului N.T. a rezolvat probleme ca.-

1.-Părăsirea de post a Dlui Mihalache

2.- Activitate parlamentară.-

3.- Plângeri adresate exclusiv Anglo-americanilor

4.- Colaborări în guern prin reprezentanţii săi.

Declar ~~xxxţinx~~ stărui şi semnez.-

22 Septembrie 1947.- /ss/ general ZORZOR VASILE

23 ~~1203~~

01200

D E C L A R A T I E

Subsemnatul General ZORZOR ST. VASILE, în continuare declar :

Prin luna Octombrie - Noembrie 1946, după ce s'a ales comitetul în frunte cu Dl.General Gabriel Negrei, s'a trecut la organizarea pe comisii după cum urmează:

- De organizare technică sub prezidenția dlui General Stoica Grigorie.
- Comisia juridică, sub prezidenția subsemnatului.
- Comisia informativă, de care am luat cunoștință într'una din ședințele săptămânale și al cărei președinte l'am văzut pe Dl.Col.Dumitrescu C.
- Biroul Presei, cu care a fost însărcinat Maior Făt[illegible]u.-
- Regionale: Vechiul Regat sub președinția subsemnatului; Ardealului = președinte General Vasile Barbu; Organizația militară a Capitalei = președinte Col.Stoika Stefan.-

Regionalele aveau în subordine organizațiile locale județene.

Organizația militară a Capitalei, avea în sub ordine organizațiile militare pe sectoare și circumscripții.

Toate organizațiile militare erau subordonate în total din punct de vedere politic, organizațiilor politice respective.

- Dl.ION MIHALACHE cu ocazia reeditării conferinței Dlui Col.Stoika Stefan, a recomandat activitate în teren spre deosebire de cele scrise în regulamentul special.

- Am cunoștință de unii ofițeri ca Dl.Gen. Negrei, General Stoica Grigorie, Dl.Gen.Barbu, Dl.Gen.

E.F. ..//..

Gheorghieş şi Dl.Col. Stoika Stefan, că aveau contact direct cu Dl.Ion Mihalache după cum am mai afirmat şi în declaraţiile anterioare.

Atmosfera şi convingerea generală în C.P.M. începând dela finele anului 1946 era ca se duce o acţiune de răsturnare a regimului actual şi îmi dau seama după ce am luat cunoştinţă şi m'am convins de faptele şi actele iniţiatorilor acestor acţiuni, că era o activitate dirijată spre acţiuni subversive.

Acest scop se materializa prin toate măsurile ordonate şi toata activitatea desfăşurată ~~prin~~ de organele C.P.M., insuflat după câte văd prin exponenţii care primeau directive dela Dnii Iuliu MANIU şi Ion MIHALACHE. Aşa se explică, că începând din anul 1947 iau fiinţă organizaţii C.P.M. în ţară şi se stărue să se înfiinţeze şi acolo unde nu existau. Tuturora, li se dă o organizare militară.

- Acţiuni violente nu se recomandau. Se cerea însă să se lucreze cât mai intens, pentru ca masele să fie formate pentru orice eventualitate. Pentrucă nu se puteau face întruniri fiind interzise, propaganda se ducea dela om la om.-

- După repartizarea atribuţiunilor în organizarea C.P.M. pe ţară, pela începutul anului 1947 şi odată cu fixarea preşedinţilor regionalelor, s'a stabilit de către dl.Gen. Negrei că legătură între C.P.M. şi Cercul de Studii al P.N.T. se va face de fiecare preşedinte de comisiune pentru lucrările comisiei respective.-

- Au fost publicate două comunicate privind organizarea C.P.M. în provincie - în Dreptatea - şi vrând să se publice un altul, Dl.Col.Stoika Stefan ne-a făcut cunoscut că nu se vor mai publica nici un fel de comunicate ale organizaţiei militare în presa.

- Circula credinţa în primavara acestui an (1947) că Anglo-Americanii vor interveni pe lângă Rusia Sovietică pentru a se ajunge la o formulă de guvern de concentrare tip 23 August 1944.-

- Printr'o campanie de defăimare a regimului începută încă 1946, speculându-se unele nemulţumiri

şi făcându-se promisiuni mari, s'a intensificat acţiunea de câştigare de aderenţi în rândurile militarilor.-

Declar, stărui şi semnez nesilit de nimeni.

ss. Gen. Zorzor.

23 Septembrie 1947.

J1/

-2- 24 01203 1205

REZUMAT

DECLARAŢIE

Subsemnatul General ZORZON ST.VASILE, rezum după cum urmează, asupra declaraţiilor anterioare:

- Sunt membru activ in P.N.T. din anul 1945.

- Am fost recomandat Dlui Iuliu Maniu de Dl.Gen. Bartu, in luna Februarie 1944.- Cu această ocazie, am avut o convorbire de cca 3/4 ore cu Dsa.

- Scopul inscrierei mele in P.N.T.: speram să fiu reintegrat in armată şi să mi se dea comanda Jandarmeriei, in eventualitatea posibilităţilor P.N.T.

- Am activat in secţia militara P.N.T. încă de când funcţionase preşedinţia dlui Col.Stoika Stefan.

- In secţia militară P.N.T. am indeplinit funcţiunea de preşedinte al comisiei juridice, am făcut parte din comitetul de iniţiativă confirmat de Dl.Bunescu, in vederea şi pregătirea transformării secţiei in cerc profesional, in urma cărora s'a ales un comitet, in frunte cu Dl.Gen.Negrei.-

- Alegerea comitetului - Octombrie 1946 - a fost prezidată de Dl.Copom.-

- In noul comitet am fost ales vicepreşedinte şi mi s'au dat următoarele sarcini:

a) Preşedinte al comisiei juridice

b) Preşedinte al Regionalei Vechiului Regat

- Cu ocazia alegerilor parlamentare (Noembrie 1946) ştiu că s'au trimis manifeste in ţară, în care scopu Col.Stoenescu avea instrucţiuni şi intr'o şedinţă de birou s'a plâns, arătând o listă de delegaţi, că nu are fonduri pentru trimiterea delegaţilor.- (Vezi delcraţia din 13 Sept.1947, fila 3)

- Stiu că in timpul propagandei electorale (Octombrie-Noembrie 1946) Dl.Gen.Negrei cât şi Dl.Col.Stoika Stefan, au dat instrucţiuni ofiţerilor din sală, să facă legătura cu ofiţeri activi cunoscuţi din unităţi şi servicii, de la care se culeagă informaţii şi dovezi de fe-

E.F. ..//..

lul cum au decurs alegerile (vezi declaraţia din 19 Sept. 1947).

- La 19 Noembrie 1946 (ziua alegerilor) am avut misiunea de delegat al P.N.T. la secţia de votare a Insp. Gen. al Jand. (vezi declaraţia din 16 Sept.1947).

- In ziua alegerilor parlamentare (19 Noembrie 1946) am vizitat împreună cu Dl.Gen.Barbu, biroul de centralizare a rezultatelor electorale dela locuinţa Dlui Ing.Serdici, unde se afla şi l'am văzut pe Dl.Maniu, pe Dl.Col.Stoica şi o gardă de militari unii în uniformă. (Decl.16 Sept.1947).

-

In calitate de preşedinte al comisiei juridice am elaborat următoarele lucrări: (vezi decl.din 16 Sept. 1947).-

a) Regulamentul special de organizare şi funcţionare C.P.M.

b) Legea poziţiei ofiţerilor (lucrare terminată şi nedepusă)

c) Legea înaintărilor în Armată (în curs de terminare)

d) Programul ciclului de conferinţe săptămânale

e) Redactarea şi lansarea comunicatelor în "Dreptatea" pentru constituirea comitetelor locale provinciale (militare)

- Pentru întocmirea acestor lucrări am fost ajutat de următori ofiţeri: Colonel Pancu Gh. ca secretar şi Colonel Dumitrescu Sergiu, Amiral Suteu, Amiral Georgescu, Maior Pupa, în mod mai regulat, în prezenţa permanentă a Dlui Col.Stoika Stefan.

- Impreună cu Dl.Gen.Barbu V. şi Colonel Bucur am elaborat "Legea Jandarmeriei rurale" pe care am desbătut-o şi predat-o Dlui Aurel Dobrescu, la Domnia Sa acasă.

- In calitate de preşedinte al Regionalei Vechiului Regat, am primit spre centralizare câte-va rezultate de constituirea comitetelor organizaţiilor militare provinciale din vechiul regat. (vezi decl.din 14 Sept, 1947).

-

Arhiva comisiei juridice şi mapa cu lucrările regionalei Vechiului Regat se află la Colonel Pancu

..//..

 01205 1207

- Col.Stoika Stefan, cu ocazia şedinţelor plenare culegea informaţii despre Armata dela ofiţerii din sală, cari aveau legătură cu ofiţeri activi. Intr'o astfel de ocazie Col. PLESNILA s'a oferit să procure informaţii dela M.St.M. (vezi decl.din 19 Sept.1947).-

- Col.STOENESCU secretarul Comitetului, mi-a istorisit de misiunea sa de asistent al P.N.T. cu ocazia distribuirii alimentelor de către Misiunea Americană pentru Moldova.(vezi decl.din 22 Sept.1947).

- Domnul Gen. NEGREI GABRIEL, a explicat şi expus planul de organizare C.P.M. după o schemă personală (vezi decl.din 14 Sept.1947).

- Instrucţiunile şi directivele organizaţiei militare erau transmise prin Dl.Gen. NEGREI GABRIEL şi Col.STOIKA STEFAN, care le primeau dela Dl. MANIU sau Dl. MIHALACHE (vezi decl.16 Sept.1947)

- Dl.Gen. GHEORGHIES ne-a afirmat intr'o zi pe stmada că a executat şi dat o lucrare în legătură cu organizaţia - Dlui I.Mihalache (vezi decl.din 14 Sept.1947)

- Dl.Gen. BARBU intr'o zi pe primăvară (1947) mi-a încredinţat să citesc o lucrare - cu menţiunea că a dat un exemplar şi Dlui Ion Mihalache. Nu-mi mai amintesc nici titlul şi nici conţinutul (vezi decl.din 15 Sept. 1947).

- Dl.Col. CANTEA cu ocazia conferinţei "Armare şi Dezarmare" a conchis că nu e posibilă desarmarea.- (Vezi declaraţia I-a din 16 Sept. 1947).

- Stiu cp orice lucrare a comisiilor se preda în copie, atât Dlui MANIU cât şi Dlui MIHALACHE prin Dl. General NEGREI, originalul predându-se secretariatului (vezi decl.I-a din 15 Sept. 1947).

- Maiorul PUPA era însarcinat de Dl. Gl.NEGREI

..//..

evidența ofițerilor deblocați.(vezi declarația din 17 Septembrie 1947.)

- In rândurile ofițerilor A.C.H. din Strada Regalăgală se făcea propagandă de unii ofițeri, pentru recrutare de membri (vezi declarația din 22 Sept.1947).

- Militari deblocați eran atrași în P.N.T. cu promisiunea de á fi reintegrați, iar în alta ordine de idei se preconiza desființarea E.C.P. și îndepărtarea ecepiștilor din Armată (vezi declarația din 17 Sept. 1947 fila 2 verso).-

- Stiu că Dl.Ion Mihalache, a ~~fost~~ fixat țelurile politice ale organizații militare, cu ocazia reeditări conferinței Dlui Colonel Stoika Stefan; a dat directive și tot odată a preconizat ca Armata noastră trebue să fie organizată după modelul cantonal elvețian, adică fiecare să-și aibă ranița și arma lui (declarația I-a din 14 Sept.1947).

- La ședințele planare ale organizații militare C.P.M, s'a observat prezența unor personalități marcante din P.N.T., ca: Domnii Ion Mihalache, Bunescu, Popescu Botoșani, Cêposu și alții, iar la o convocare a cercurilor profesionale a prezidat Dl.Gh.K.Constantinescu (vezi declarația din 17 Sept.1947 și 13 Sept. 1947 pag.I-a verso).-

- Prezența Dlui Bunescu și Popescu Botoșani, cu ocazia constituiri comitetului de inițiativă a fost interpretată că se urmărește subordonarea C.P.M. de către organizația Capitalei și se considera aceasta ca o deviere dela principiile Statutului P.N.T. și a Regulamentului special, Această schimbare, dacă era înfăptuită se considera ca o schimbare dela o acțiune principial profesională, la o acțiune principial politică (declarația din 17 Sept.1947).

- Sunt complect strein de tot ce s'a organizat

..//..

şi tot ce e de natură a submine ordinea şi siguranţa Statului, nefiind pus la curent de anumiţi factori cu manevrele şi manoperele lor întunecoase, fapte rezultând din arhivele Generalului Stoika Grigorie, care se arăta nemulţumit de activitatea organizaţiei profesionale în general şi a partidului, punând accentul ~~să~~ trebue să ~~mm~~ încetăm cu sedentarismul şi să păşim la fapte şi realizări concrete (declaraţia 18 Sept. 1947).

- De unde până la constituirea comitetului organizaţiei C.P.M., secţia militară era un instrument cu caracter mai mult profesional, din acest motiv şi în special din momentul apariţiei Dlui Gen. NEGREI ca preşedinte începe să se accentueze activitatea într'un ritm de accelerare trecându-se dela caracteristică cercului de studii la o organizaţie accentuat politică, după chiar afirmaţiunile Dlui Gen. NEGREI, care a anunţat încă din prima şedinţa biroului comitetului, că a primit instrucţiuni în acest sens, dela Dl. Iuliu Maniu. Afirmaţiunea sa a fost categorică.... (Declaraţia din 19 Sept. 1947).-

- Nu sunt de acord cu modul cum conducerea partidului N.T. a rezolvat probleme ca: a) părăsire de post a Dlui I. MIHALACHE; b) activitatea parlamentară c) plângeri adresate exclusiv Anglo-Americanilor şi d) colaborări în Guvern prin reprezentanţii săi. (Declaraţia din 22 Sept. 1947).

- Organizarea C.P.M. este aceea arătată de mine în declaraţia din 28 Sept. 1947.

- Atmosferă şi convingerea generală începând dela finele anului 1946, era că se duce o acţiune de răsturnare a regimului actual, şi-mi dau seamă după ce am luat cunoştinţa şi m'am convins de faptele şi actele ~~acestor~~ iniţiatorilor acestor acţiuni, că era o activitate dirijată spre acţiuni subversive.

Acest scop se materializa prin toate măsurile ordonate şi toată activitatea C.P.M. insuflată după

..//..

câte văd prin exponenţii care primeau directive dela Dnii IULIU MANIU şi MIHALACHE.- Aşa să explică că începând din anul 1947, iau fiinţă organizaţii C.P.M. în ţară şi să stărui să se înfiinţeze şi acolo unde nu erau, dându-li-se o organizare unitară. Se cerea să să lucreze cât mai intens pentru ca masele să fie formate pentru orice eventualitate. Pentrucă nu se puteau face întruniri fiind interzise, propaganda se ducea dela om la om. (Vezi decl. din 23 Sept. 1947).

Declar, stărui şi semnez propriu.

ss. General V.St.Zorzor.

24 Septembrie 1947.

D E C L A R A T I E

Subsemnatul Cpt.retr.ZAHARIA MARIN,în complectare declar următoarele:

- Revin asupra declaratiei mele în care am afirmat că la şedinţa când s'a ales noul comitet al C.P.M.,ar fi asistat şi Dl.Prof.G.K.CONSTANTINESCU,în sensul că acesta n'a fost prezent,ci numai ziaristul COPOSU.

1/. Aveţi cunoştinţă că la C.P.M.,în Sectia de Informaţii s'au dat dispozitiuni să se culeagă informaţii despre starea de spirit a armatei şi în ce fel.?

RASPUNS:

N'am cunoştinţă să se fi dat asemenea dispozitiuni.Nu am făcut parte din secţia / comisia/ de organizare şi nu am luat parte decât la câteva şedinţe a acestei sectii,fapt pentrucare m'au şi înlocuit văzând că eu lipsesc des de la şedinţe.-

2/. Ştiţi că la C.P.M.,s'au dat manifeste politice dela P.N.T.,pentru difuzare şi ce contineau acele manifeste.?

RASPUNS:

Nu ştiu că s'ar fi dat spre difuzare membrilor manifeste politice.

3/. Ce ştiţi în legătură cu întocmirea unui plan de organizare a armatei,cine l-a întocmit,şi cui a fost predat.?

RASPUNS:

Nu ştiu nimic despre întocmirea vre'unui plan de organizare a Armatei.

4/. Aţi fost prezent în comisia de organizare când a fost acolo şi PENESCU secretarul Gl.P.N.T.

RASPUNS:

Nu îmi amintesc nimic despre aceasta.

5/. Ce lucrări se cereau dela C.P.M.,din partea P.N.T.?

RASPUNS:

N'am nici o cunoştinţă.

6/. Cum lucrau sectiile /Comisia/ dela C.P.M.?

RASPUNS:

Sedintele plenare cu toţi membrii C.P.M.,se tineau odată

./.

pe săptămînă unde luat parte toţi membrii.

- Şedinţele /Comisiunile/ de organizare, juridică şi de informaţii, lucrau separat fie care în zile, ore şi lucruri diferite.-

- In şedinţele acestor secţii /Comisii/ nu luau parte decît membrii numiţi în comisia respectivă.

- Programul şi chestiunile ce trebuiau să se discute în secţii /Comisiuni/ nu se puneau în discuţii la şedinţele plenare.

7/. La şedinţele Secţiei de organizare la care aţi luat parte se discuta despre organizarea armatei şi ce anume.?

RASPUNS:

La cele 2-3 şedinţe la care am luat parte nu s'a discutat nimic despre organizarea armatei ci numai despre pregătirea de diferite legi de organizare, dar nici din acestea n'am văzut nici una definitivată.-

Dl.Gl.STOIKA GR. spunea la membri, ca Dl.Col.SPIRIDONESCU, STATESCU, Col.STOIKA STEFAN, LEONESCU etc. să mediteze asupra acestei chestiuni şi mai târziu să vină cu propuneri.

Ce s'a realizat în această chestiune nu ştiu, căci eu nu am mai luat parte la şedinţele, din cauza că eram prea mult ocupat cu serviciul la Salvare.

Aceasta îmi este declaraţia pe care o semnez propriu.

ss/ Cpt.Zaharia Marin

6-II-1947

VI

123

7 Septembrie 1947

0121

D E C L A R A T I E

Subsemnatul Căpitan ZAHARIA MARIN, în continuare declar următoarele:

1/. Dela cine se primea directive şi dispozitiuni pt. activitatea C.P.M.?

RASPUNS :

Stiu că atât Dl. Col. STOIKA STEFAN cât timp a fost Presedinte al acestei organizaţii cât şi Dl. G-ral NEGREI după ce a fost ales Presedinte, primeau directive si dispozitiuni de activitate de la Dl. I. MIHALACHE Presed. Organizatiei P.N.T. al Capitalei.

Acest fapt îl ştiu dela Dl. Gl. NEGREI, care mi-a spus în mai multe rânduri cât toate ordinele le primeşte dela Dl. I. MIHALACHE, exemplu este cazul când mi-a spus că Dl. I. MIHALACHE l-a oprit de a se ocupa D-sa de organizarea C.P.M., pe Ţară, spunându-i că de acest lucru se va ocupa D-sa personal.-

Ca explicatie Dl. Gl. NEGREI, începuse să se ocupe de aceasta organizare şi când a adus la cunoştinţa D-lui I. MIHALACHE, acestuia nu i-a convenit şi atunci l-a oprit de a mai continua organizarea pe ţară şi să rămână numai cu organizatia pe Capitală.

Dl. Gl. NEGREI mi-a comunicat că aceasta dispozitiune, i-a fost dată în scris de către Dl. I. MIHALACHE.

In primăvara anului 1947 Dl. Gl. NEGREI se plângea către mine că D-nii Gl. STOIKA GH. şi Col. STOIKA STEFAN, probabil că lucrează peste capul D-sale direct cu Dl. I. MIHALACHE şi Dl. MANIU, deoarece în acel timp a observat că Dl. I. MIHALACHE se purta mai rece cu D-sa.-

2/. Dela cine mai primea directive şi dispozitiune organizatia C.P.M., în afară de Dl. I. MIHALACHE, dela P.N.T.?

RASPUNS:

Eu n'am cunostinţe directe, decât cele auzite dela Dl. Gl. NEGREI după cum am arătat mai sus că directivele le primea dela Dl. I. MIHALACHE.

Aceasta îmi este declaratia pecare o susţin şi semnez.

ss/Cpt. Zaharia Marin

7-IX-1947

10 Sept 2242

D E C L A R A T I E

Subsemnatul căpitan ZAHARIA MARIN in complectare declarm următoarele :

1.- Stiţi că in afară de sedinţele Comitetului de conducere a C.P.M. şi şedinţele obişnuite ale comisiunilor, se ţineau şi alte sedinţe in cerc restrâns

Răspuns Stiu că în afară de sedinţele comitetului de conducere, Gl. NEGREI ţinea câteodată la locuinţa Dsale sedinţe de comitet restrâns la care luau parte deobicei. Col. STOIKA STEFAN,gl. STOIKA GRIGORE, gl. ZORZOR, şi col. STATESCU şi câteodată şi Gl. BARBU VASILE.-

Aceasta o ştiu dela Dl. gl. NEGREI.-

Ce se discuta in aceste sedinţe nu pot şti.-

In ce priveste comisiunea/sectia/ de organi- ştiu că dl. col. STOIKA STEFAN ţinea sedinţe cu această sectie/ comisiune/ şi in afară de sediul P.N.T. si anume la Firma " Metrom" unde dsa avea serviciul.-

Această o ştiu căci am fost şi eu invitat la o asemenea sedinţă la " Metrom" unde din cauza prigramului meu incărcat la soc. de Salvare,am neglijat să plec la timp /ora 17 / la sedinţă şi am plecat imediat ce mi-am adus aminte si cred pela ora 18 şi când am ajuns la " Metrom" şi am intrat in biroul Dlui col. STOIKA STEFAN, Dlor terminase sedinţa şi se indreptau spre uşa să plece in oraş,plecând şi eu inapoi la Salvare.

La acea sedinţă erau, Dl. Gl. STOIKA GR. 2 ingi[illegible] pe cari nu îmi mai reamintesc numele lor.-

Aceasta îmi este declaratia pe care o susţin şi semnez.-

/ss/ Căpitan ZAHARIA

lo Septembrie 1947.-

6 oct ~~1215~~ 01215

D E C L A R A Ţ I E

Subsemnatul Căp. ZAHARIA MARIN cu domiciliu în Bucureşti Splaiul Independ. Nr. 21. în complectare, declar următoarele:

Din conferinţa Dlui Col. Stoika Stefan asupra "Armata de mâine", îmi reamintesc de următoarele idei:

D-Sa a vorbit despre efectivele reduse aşa cum erau concepute în tratatele de pace, apoi a susţinut ideia reducerei termenului de 2 ani al instrucţiei militare, preconizând armata teritorială, (trupa cu schimbul şi cu instrucţia făcută pe Comuni Dumineca şi sărbătorile legale).-

Din aceste idei, spunea D-Sa că se pot trage foloase, căci se poate instrui mai repede trupa şi se vine în ajutorul economiei naţionale, prin aceia că Statul va face cheltueli mai puţine cu întreţinerea efectivelor în cazărmi şi apoi se vine în ajutorul agriculturei, a industriei şi comerţului.-

In legătură cu Jandarmii şi Grănicerii, D-Sa preconizează scoaterea lor dela Minist. de Răsboi şi trecerea lor la Minist. Af. Interne, micşorând astfel cheltuelile armatei, adică ale Minist de Răsboi.-

- Din conferinţa Dlui Col. Cantea, despre "dezarmare" îmi reamintesc că în concluzie, punând în discuţie dezarmarea Statelor a susţinut că în actuala situaţie internaţională, nu se poate pune problema unei dezarmări, ci din contră, cele mai multe state mari, se întrec în înarmări.-

- Imi reamintesc că am fost prezent la o şedinţă plenară când Dl. Gl. Negrei a numit pe maiorul Dristorianu ajutor de secretar, pe lângă Dl. Col. Stoenescu, iar tot în acea şedinţă pe Col. Spiridoneanu ca chestor de şedinţe.-

- Stiu din spusele Dlui Gl. Negrei, care mi s'a plâns în mai multe rânduri, că sunt mai mulţi ofiţeri generali şi

./.

 01214 1216

superiori, cari mergeau fără ştirea D-Sale la Dl. I.Maniu şi I. Mihalache, cu propuneri şi lucrări, fără să le treacă în prealabil pela Comitetul de Conducere sau nici pe la D-Sa cel puţin.-

- Dintre aceştia, D-Sa s'a plâns despre Dl. Gheorghieş Alex., care spunea că lucrează direct cu Dl. I. Mihalache, iar Dl. Gl. Gr.Stoika şi Col. Stoika Stefan, lucrează direct cu Dl. Maniu şi Mihalache.-

Stiu că comitetul restrâns, se compunea din Preşedinte şi toţi Vice Presed. ai U.P.M. şi ţinea şedinţe separate de ale Comitetului de Conducere şi uneori acest comitet restrâns, ţinea şedinţe şi la locuinţa Dlui Gl. Negrei.-

Aceasta este declaraţia mea, pe care o susţin şi semnez.

Căpitan,

/ss/ Zaharia

6.X.1947.

3 oct 01215

(II)

D E C L A R A T I E

Subsemnatul Kintescu Gheorghe condamnat la cinci ani muncă silnică pentru participare la mişcarea subversivă a organizaţiei M.N.R. condusă de generalul Aldea actualmente deţinut în închisoarea Aiud declar următoarele:

Intr'o convorbire avută cu generalul Aldea în cursul anului 1946, cred luna Aprilie, mi-a spus că a ajuns la convingerea că trebuesc centralizate într'o singură mână toate organizaţiile de rezistenţe din ţară. Referindu-se cu această ocazie şi la înglobarea de grupe de militari şi tineret. In privinţa tineretului, gen.Aldea se referea la tineretul P.N.T. şi liberal. In ceeace priveşte tineretul P.N.T. se referea la Horaţiu Comaniciu, ca un bun organizator cunoscându-l ca atare dat fiind că a fost unul dintre conducătorii Mişcarii Legionare.

In cadrul mişcarei de rezistenţă (cu ocazia întâlnirei), cu ocazia întâlnirei din casa Ing.Ilie, la care a participat Gen.Aldea, Horaţiu Comaniciu şi M.Fărcăşanu, se hotarîse împarţirea ţărei în mai multe zone, dintre cari îi revenea lui Comaniciu zona Sibiu-Făgăraş iar lui Fărcăşanu Muscelul, înmânându-li-se în acelaş timp şi instrucţiunile asupra modului de activitate şi organizare a zonelor respective.

In cursul lunei Mai cu ocazia unei convorbiri avute cu Mihai Fărcăşanu, acesta mi-a spus că dl.Maniu ar fi primi o comunicare din partea dlui Gafencu, prin care i se spunea că ruşii în chestia Românească vor fi forţaţi a ceda urmând ca trupele ruse să părăsească teritoriul ţărei.

Aceasta îmi este declaraţia pe care o susţin şi o semnez.

ss.Kinţescu Gheorghe.

3 Octomvrie 1947.

23 ~~01218~~ 01216

D E C L A R A T I E

Subsemnatul George Kiuntescu deținut politic în penitenciarul Aiud declar următoarele :

In anul 1946 luna Martie dl.general Aldea Aurel m'a rugat să viu până la dânsul acasă. Ducându-mă d-sa m'a întrebat dacă îl cunosc pe Fărcășanu Mihai iar la răspunsul meu afirmativ mi-a spus că ar dori să-l vadă. Intrebând pentru ce mi s'a răspuns că ar dori să-i ceară lui Fărcășanu să-i alcătuiească un proect pentru o lege a presei. Proect care să prevadă sancțiuni contra calomniatorului, sancțiuni aspre pentru ca astfel în momentul când va putea, acest proect de lege al presei să devină lege.

L'am întrebat dacă spera într'o conjunctură politică care să-i permită aceasta, mi-a răspuns că vrea să-și facă un partid politic și să rupă tineretul atât dela partidul liberal cât și cel dela partidul național țărănesc. L'am întrebat dacă are contact cu tineretul Naț.Țăr. și mi-a răspuns că da, fără să-mi precizeze cu cine, adăugându-mi că-l va întreba pe Fărcășanu să-l pună în legătură cu Horațiu Comaniciu.

La câteva zile interval, Fărcășanu mi-a spus, că l'a văzut pe Aldea la el acasă și că i-a vorbit despre acel proect de lege al presei cât și despre Comaniciu, pe care voia să-l cunoască și să aibe ocazia a sta de vorbă cu el.

Cred că pe la începutul lunei Aprilie 1946 Fărcășanu mi-a comunicat că în cursul după amiezei din acea zi, se întâlnește cu Aldea și cu Comaniciu, în Str.Niculae Golescu la inginerul Ilin acasă. Aceasta este singura întrebare desprevcare cu știu între Aldea-Comaniciu.

./.

G.C.

Cât despre cele ce s'au discutat nu ştiu mare lucru întrucât eu am venit către sfârşitul conferinţei pentru a-l lua pe Fărcăşanu care în acel timp erea cu impresia că este urmărit.

La partea de conferinţe la care am asistat erea în discuţie împărţirea în zone a Munteniei şi Olteniei, ca zone unde, să se refugieze cei ce ar fi dorit dintr'un motiv sau altul în cazul unui conflict armat între aliaţi. Imi reamintesc că Fărcăşanu avea o zonă prin Muntenia' cred Muscel, iar Comaniciu în regiunea Sibiu sau Vâlcea. După plecarea de acolo pe drum l'am întrebat ce are de gând să facă, mi-a spus că-l consideră pe Aldea neserios şi că îşi dă seama că sub acest pretext vrea să-l rupă pe el cu tineretul său dela partidul liberal. Lucru pe care el nu îl va face. In legătură cu Comaniciu, mai ştiu că trăia în acel timp săcuns, în Bucureşti, unde avea prieteni ce-i dădeau acesta concurs.

Una dintre adrese am aflat-o dela Fărcăşanu întâmplător adică locuinţa **Ing. Ilin** din str. Nicolae Gilescu, acest inginer fiind membru al P.N.T. iar în timpul când nu erea în Bucureşti, se pare, spune Fărcăşanu, că avea în regiunea Sebeş adăpost în munţi.

Tot Fărcăşanu mi-a spus că Comaniciu este fost legionar, şi are un grup de intelectuali cu care s'a alipit P.N.T. Replicându-i ~~acest~~ că ştiu acest lucru, mi-am exprimat mirarea cum un partid democrat poate primi în sânul său o grupare legionară, la care Fărcăşanu mi-a răspuns că şi ei liberalii au primit oferte dar le-au respins categoric neînţelegând să aibe ceva comun cu mişcarea legionară.

Despre adăpostul lui Comaniciu în regiunea munţilor Sebeş ştiu că îşi alesese această regiune din cauza configuraţiei terenului precum şi din cauză că locuitorii ereau binevoitori.

Stiu deasemeni că Comaniciu a spus că este în curs să-şi instaleze în munţii Sebeş un aparat de radio emisie.

./.

Generalul Aldea mi-a spus la un moment dat că spera să obţină dela americani fonduri pe cari el să le întrebuinţeze în strângerea de provizii şi pe cari să le depoziteze în regiunea ce area aleasă întru adăpostirea Regelui.

Aceasta îmi este declaraţia pe care o semnez.

ss. Rinţescu.

23 Septemvrie 1947.

3

DECLARATIE

CONSTANTIN R.STURDZA, de 65 ani, căsătorit, domiciliat în Bucuresti Str.Vodă Caragea Nr.1, născut în anul 1882, 1.Mai în orasul Roman, având ca părinti pe Radu V.Sturdza, magistrat si Maria Sturdza, născută Popa, declar următoarele:

In luna Aprilie, nu-mi amintesc exact data, a venit la noi la conacul mosiei din Slobozia Jud, Arges cu un automobil Dl.ILIE LAZAR, care ne-a adus după cum îmi aduc aminte pe nepotii mei, copii ficei mele Irina M.Pop, care sunt si nepotii lui, el fiind fratele mamei, ginerele meu MIHAI POP, copii si mama lor Irina M.Pop, care a venit mai târziu a sta mai multă vreme, iar Dl.ILIE LAZAR a stat la noi câteva zile Nu pot să-mi aduc aminte câte zile anume.-

Dl.ILIE LAZAR, pe care îl cunosteam sotia mea si cu mine decât nepotul meu MIHAI POP, a luat în căsătorie pe fica noastră mai mare IRINA, a venit la noi si a fost primit ca musafir cu atât mai mult cu cât ne aducea cu el nepoţii nostrii ca să rămână la tară cu noi.-

Declaratia D-lui ILIE LAZAR găsită la mine a fost dată în imprejurările următoarele:

Vorbindu-ne într'o zi despre situatia internatională si despre posibilitatea unui eventual nou războiu, am sustinut că era o imposibilitate materială si psihică că un război să mai aibă loc, între oameni săturati si istoviti de 4-5 ani de luptă si într'o Europă distrusă si înfometată.-

Dl.ILIE LAZAR, era de o părere contrarie si sustinea că un război era inevitabil între Americani si Englezi pe deoparte si Rusia pe Deoaltă parte.

./.

1221

01220

Eu atuncea i-am admis o asemenea posibilitate, Da posibilă, iar însă numai intr'o mare depărtare de timp, după ce cel putin se va ivi o generatie nouă care nu a suferit de război ca cel actual.-

El a sustinut inainte că războiul nu poate fi decât apropiat şi eu rămând de siguranţa lui, el mi-a dat în scris părerea lui ca să nu pot susţine mai târziu că nu a avut dreptate.-

Aceasta î-mi este declaratia pe care o semnez.

ss/ C-tin R. Sturdza.

Se certifică de noi că prezentul dos. conține 1120. file 19.03.1955.

Lt. Fluture

(Una mie o sută douăzeci file)

Prezentul dosar conține 1220 file plus fila ~~1121~~ 877 bis, fila 1, în total 1222 file și a fost verificat azi 22.04.03. de Benedek Narcisa